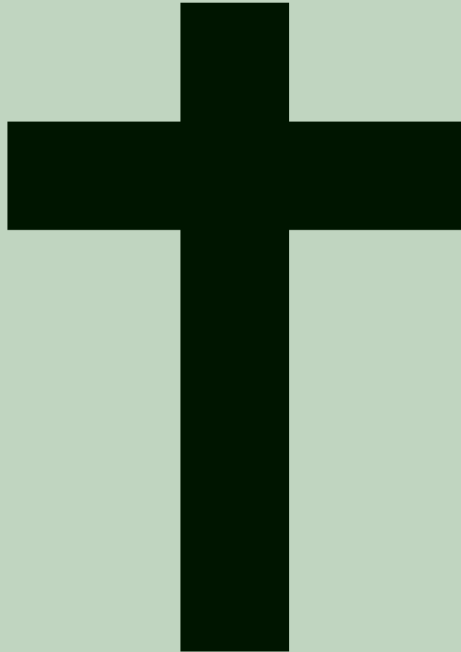

Xwiyá Gorixoyá
Siŋipirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Xwiyá Gorixoyá Sinipirini
The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023
7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051

Contents

FRT	1
Mat+yuo	2
Mako	70
Ruko	111
Jono	182
Wá wurimeiar+gáwa	232
Rom+	300
1 Korin+	335
2 Korin+	368
Garesia	390
Epesai+	402
Piripai	414
Korosi	423
1 Tesaronaika	431
2 Tesaronaika	438
1 Timotio	442
2 Timotio	452
Taitaso	459
Pairimono	464
Xib+ruy+	466
Jemiso	490
1 Pitao	499
2 Pitao	508
1 Jono	514
2 Jono	523
3 Jono	525
Juto	527
Wá wóm+x+n+ñ+pi	530

Xwiyá Gorixoyá Siŋipirini Yayiyá Píne

The New Testament in the Angave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini
[aak]

Translation: © 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Published, 1990 by Bible League International

Web version of first edition
© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Xwiyá yayí neainariŋí Matiyuo eanípíríní.

Ríwamíŋí rípi “Xwiyá yayí neainipaxí Matiyuo eanípíyí” ríníŋípiríní. O Jisaso wiepísagowa woríní. Xegí yoí ámí bī Ripaioríní. Jisaso ríxa nípémáná níwiápínímeámí anínámí nání nípéyímáná enáná ámí xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná enáná ríwamíŋí rípi eaníríní. Xegí Judayí díní re yaiwiaríŋagá níwíníŋí, “Míxí ináyí nimóníŋí re mīŋweaníyí nepa xwayí naníŋí ŋweanwáomání. Jisaso nepa aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríŋwáo nimóníŋí síŋwíríyí, mīxí ináyí nimóníŋí aní Jerusaremí tío dání neamerŋweámíníŋí eníríní.” yaiwiaríŋagá níwíníŋí nání ayí ámí díní némoro “Xenwí ríŋa moaríŋwíní? Jisaso nepa Kiraisoríní. Goríxoyá xewaxoríní.” yaiwíríxíníŋí ríwamíŋí rípi eaníríní. E yaiwíríxíníŋí ríwamíŋí nearíná wá rókiamoagáŋa áma aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníŋí nání níŋíro ríwamíŋí eaagá obaxí mīŋíŋí nírorí “Jisaso apí tíní apí tíní xíxéní nimóga uníríní.” níŋíŋí eaníríní.

Jisasomí xiáwo íríŋowa náníŋíŋí.

¹ Xwiyá rípi íwíáríawé Jisasi Kiraisoyá náníŋíŋí. Oyá íwíáríawé nimóga nurí áwíní e mīxí ináyí Depitoríní. Depitoyá íwíáríawé nimóga nurí wigí xiáwo íríŋo Ebíríamoríní.

² Ebíríamo Aisakomí emeanínigíní. E dání Aisako Jekopomí emeanínigíní. E dání Jekopo Judaomí tíní xegí xexírímeáowamí tíní emeanínigíní.

³ E dání Judáo xíáí Temáí tíní íwí níŋíŋí Pereso tíní Sero tíní emeanínigíní. E dání Pereso Xesíronomí emeanínigíní. E dání Xesírono Ramomí emeanínigíní.

⁴ E dání Ramo Aminadapomí emeanínigíní. E dání Aminadapo Nasonomí emeanínigíní. Nasono e dání Sarímonomí emeanínigíní.

⁵ E dání Sarímono émayí apíxí Rexapí nímeari Bowasomí emeanínigíní. E dání Bowaso Rutímí nímeari Obetomí emeanínigíní. Obeto e dání Jesiomí emeanínigíní.

⁶ Jesio e dání mīxí ináyí Depitomí emeanínigíní. Depito e dání apíxí Yuraiaoyáí nurápirí Soromonomí emeanínigíní.

⁷ Soromono e dání Riabowamomí emeanínigíní. Riabowamo e dání Abaisaomí emeanínigíní. Abaisao e dání Esaomí emeanínigíní.

⁸ Esao e dání Jexosapetomí emeanínigíní. Jexosapeto e dání Joramomí emeanínigíní. Joramo e dání Asaiaomí emeanínigíní.

⁹ Asaiao e dání Jotanomí emeanínigíní. Jotano e dání Exaso emeanínigíní. Exaso e dání Xesekaiaomí emeanínigíní.

¹⁰ Xesekaiao e dání Manasaomí emeanínigíní. Manasao e dání Emosomí emeanínigíní. Emoso e dání Josaiamí emeanínigíní.

¹¹⁻¹² Josaiamí —Babironí dání émayí mīxí nímeáa níŋíro Judayo níŋíkiomearo íwí nímearo nímeámí uáná Judayí aní e xwiogwí obaxí ŋweanáná Josaiamí e dání Jekonaiaomí tíní xegí xexírímeáowamí tíní emeanínigíní. Jekonaiao e dání Siatieromí emeanínigíní. Siatiero e dání Serababeromí emeanínigíní.

¹³ Serababero e dání Abiudomí emeanínigíní. Abiudo e dání Eraiakimomí emeanínigíní. Eraiakimo e dání Esomí emeanínigíní.

¹⁴ Eso e dání Sedokomí emeanínigíní. Sedoko e dání Ekimomí emeanínigíní. Ekimo e dání Eraiatomí emeanínigíní.

¹⁵ Eraiato e dání Ereasaomí emeanínigíní. Ereasao e dání Matanomí emeanínigíní. Matano e dání Jekopomí emeanínigíní.

¹⁶ Jekopo e dání Josepo, Mariaími xiagwomi emeanínigini. Í Jisasomi xiríniginini. O yeáyí neayimixemeaní nání Gorixoyá díní t́níní xegí xiáwowayá xwá piaxíyo dání iwiaronjo enagi nání xegí yoí bí Kiraisoyí rígorini.

¹⁷ Ayínání xiáwo írínjo Ebíríamo nemeága níbíro mǐxǐ ináyí Depito emeanje nání xiáwowa wé wúkaú síkwǐ waú waú imóníníriní. Xiáwo Depito ńweanje dání nemeága níbíro Babironí kírapsǐ omíní wíge nání xiáwowa wé wúkaú síkwǐ waú waú ení imóníníriní. Omíní wíge dání Jisaso rémonje nání ámi xiáwowa wé wúkaú síkwǐ waú waú imóníníriní.

Jisasomi xinái xiríne nánirini.

¹⁸ Xwíyǐ Jisasi Kiraiso xiríne nání rǐpíriní. Omí xinái Mariaí Josepo meáwíniginirí ikíyíní nǐyárimáná enáná ayaú síní nǐmeánímí memé enáná í rǐxa Gorixoyá kwíyǐ t́níní niaíwǐ agwǐ eniginini. Í niaíwǐ agwǐ enagi nǐwíníro

¹⁹ Josepo, ímí meaníto áma sanínjo enagi nání “Xwíyǐ ímí ayá winǐpaxǐ wí murǐpa oemini.” nǐyaiwirí “Ímí yumǐ emí omómíni.” nǐyaiwirí

²⁰ síní díní e nímóá warǐná re eniginini. Oríná wǐnarǐná Gorixoyá anǐnajǐ wo sínání nǐwimónirí re uríniginini, “Josepoxí, mǐxǐ ináyí Depitoyá xiáwoxiní, dǐxǐ apǐxǐ Mariaími éfí nǐwirí emí mǐmopaní. Niaíwo ímí kwíyǐ Gorixoyápmí dání eweáo enagi nání ananí meai.

²¹ Í niaíwǐ oxí wo xiríníáriní. Áma xegí imónígíáyo íwǐ yarígíápí nání xwíyǐ meárinǐpǐrǐxinirí yokwarímí nǐwiirí yeáyí uyimixemeaní enagi nání xegí yoí Jisasoyí wǐrǐrǐxiní.” uríniginini.

²²⁻²³ Ayí eníná wǐá rókiamoagǐá wo áwanǐ nǐrǐrǐ rǐwamíní eaárinǐ rǐpí “Re eníáriní. Apǐxǐ oxí mǐmeáníní wí niaíwǐ agwǐ nerí oxí wo xiránáyí, yoí Emaniuero —Yoí mǐkǐ ayí Gorixo nene t́níní nawíní ńweaní nánirini. Yoí e wǐrǐpǐrǐáriní.” Rǐwamíní e nǐrǐrǐ eaárinǐ apí xǐxení imóníní nání e imóníniginini.

²⁴ Anǐnajǐ Gorixoyáo e urǐagi Josepo sá weńje dání nǐwiápínímeari anǐnajo sekaxǐ urǐpa nerí xegí apǐxǐ Mariaími meaniginini.

²⁵ Ímí nǐmeari aí síní niaíwo mǐxǐrǐpa nerǐná í t́níní sá bí mǐwé néra núísáná í rǐxa niaíwo xiráná xegí yoí Jisasoyí wǐríniginini.

2

Sogwǐ íwiaparíními dání bígíáwa nánirini.

¹ Mariaí Jisasomi Judia pǐropenisíyo anǐ yoí Betírexemi dání nǐxǐrimáná enáná Judayí áminá wo mǐxǐ ináyí Xerotoyí rǐnínjo Jerusaremíyo nǐńwearí xegí Judayo menńweanáná re eniginini. Áma síní nání enwǐpearígíá wa sogwǐ íwiaparíními dání nǐbíro Jerusaremí nǐrémore

² yaríní re wígeawixiní, “Judayí mǐxǐ ináyí imóníní nání niaíwǐ síní xirínjo gerini? Sogwǐ íwiaparínímí nǐńwearǐná omí xiráná síní o nání ńweáagi sínwǐ nǐwínírane nání omí yayí oumeanírane barínwini.” urémeáagíá

³ mǐxǐ ináyí Xeroto “Niaíwo mǐxǐ ináyí nimónirí nímúronírenínjo?” nǐyaiwirí díní rǐá nuxerí Jerusaremí ńweáyí níní ení díní rǐá nuxéa úagi

⁴ o apaxǐpáníní imónígíá xwéowami t́níní ńwǐ ikaxǐ eánínípmí mewegíawami t́níní awí neáárimáná yaríní re winiginini, “Kirisoyí rǐnínjo, yeáyí neayimixemeaní nání negí aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwáo rǐwamíní nǐrǐnirí eánínípmí ge xirǐpǐrǐá nání rǐníní?” urǐagi

⁵ awa re urígíawixiní, “Negí Judia pǐropenisíyo re anǐ yoí Betírexemiyo xirǐpaxí imónini. Ayí rǐpí nánirini. Wǐá rókiamoagǐá wo áwanǐ nǐwuríyirí rǐwamíní re eaáriníriní,

⁶ ‘Judayí aníyo aní yoí Betirexemi ñweáyíné aní ñiyoni nání áamá obaxíyíné menagí aiwí segí áamá wo mîxí ináyí nimónirí gí Judayí ñiyoni menweaní enagí nání segí aní apí aní xwé tîní xîxeni imóníníáríní.’ ñirírí eaárínííní.” uríagí

⁷ Xeroto yumíí dîñí ñiyaiwimáná “Síníyo enwípearígíáwa obípoi.” ñirírí awa rîxa bání yaríní re winínigíní, “Sínó gíná ñweáagí winígíawixíní. Sínomi sínwí ñiwínimáná enáná emá ararí pwenííní?” uríagí awa rîxa áwaní uráná

⁸ o Betirexemi nání re uowárínínigíní, “Soyíné nuro niaíwo nání píráníní pía époi. Rîxa sínwí ñiwíniróná nioní ení nurí yayí seáyí e umemínirí nání ámí ñííro áwaní ñirípoi.” uríagí

⁹ awa aríá e ñiwíro wigípi óíyo waríná re enínigíní. Síní awa xámí sogwí íwiaparínímí ñíñwearóná winígíó awamí xámí numearí aní niaíwo weníwámí seáyí e ñweanínigíní.

¹⁰ Sínó e ñweáagí ñiwíníro seáyímí seáyímí nimóníro dîñí níá ñiwíní

¹¹ aníwámí ñipáwíro niaíwo xínáí Maríaí tîní ñweanagí ñiwíníro re egíawixíní. Xwíáyo ñipíkinímearo omí yayí numemáná amípí o nání imóníní wigí ayá rímíxarígíápi ñíroaro síná gorí tîní íkíá díá —Díá yoí pírakenísaní tîní murí tîní nání ríníní. Díá apí dîñí naní eaaríní xîxegíní sîxí wíxaú tîní mîní wigíawixíní.

¹² Mîní ñiwimáná enáná Goríxo oríná nupárírí rímíní re urínínigíní, “Mîxí ináyí Xeroto tîñí e nání ámí mupa époi.” uríagí wigí aní e nání nuróná óí xegí wíyo ugíawixíní.

Isipíyí aníyo nání éfí ugíá nániríní.

¹³ Awa rîxa numáná enáná re enínigíní. Josepo oríná ñiwínírná anínají Goríxoyá wo sínání ñirónapírí re urínínigíní, “Rîxa ñíwíápínímearí niaíwo tîní xínáí tîní ñímeámí Isipíyí aníyo nání éfí úpoi. Sepíoyíné nuro rémófe dání ámí nioní searímíáe nání ñweáírxíní. Xeroto niaíwomí píkiní pía énapíní enagí nání rírariníní.” uríagí

¹⁴ o áríwíyímí aí ñíwíápínímearí niaíwo tîní xínáí tîní ñímeámí Isipíyí aníyo nání nuro

¹⁵ ñíñwearóná mîxí ináyí Xeroto péé nání ñweaagíáríní. Wíá rókiamoagíá wo xwíyíá Goríxoyá ñíwúrírí ríwamíní eaáríní rípi “Gí íwo Isipíyí aníyo ñweanáná ‘Eíní.’ urímíáríní.” ñirírí eaáríní apí xîxeni imóníní nání Josepo niaíwomí Isipíyí aníyo nání ñímeámí unínigíní.

Niaíwíyo mîñí rírómí emegíá nániríní.

¹⁶ Xeroto, Jerusaremiyo xwayí nanírí ñweanó sogwí íwiaparínímí dání urínénaparígíáwa ámí xíomí mîwíménapíagíá nání “Yapísí ríá níwapíyíoi?” ñiyaiwírí dîñí ríá ápiáwíníní wéagí xewanínó awamí sínó nání yaríní wíáná awa “Íná ñweáagí winíñwanigíní.” uríápi nání dîñí ñímorí porisowamí uowáráná awa nuro niaíwí oxí Betirexemi dáníyíyá tîní e mîdímîdání ñíñweaxa pugíáyíyá tîní, niaíwí oxí wigí xwiogwí waú wo síní mîmúropa egíá ñiyoni mîñí rírómí emegíawixíní.

¹⁷⁻¹⁸ Mîñí rírómí eméáná xwíyíá Goríxoyá wíá rókiamoagí Jeremaiaoyí rínínó ñíwúrírí ríwamíní eaáríní rípi “Aní Rama dání ‘Yeyí.’ ñirínírí ñwí eánarinagí aríá wíarínó. Reserímí xíáíwa wigí niaíwí nání ñwí píyí ñíwírníro wigí niaíwí wówí sínwí mîwíníagíá nání mîñí íkíñwí umíríagíá aiwí píní mîwíárígíawixíní.” ríwamíní eaáríní apí íná xîxeni imónínínigíní.

Ámí Isipíyí aníyo dání yigíá nániríní.

¹⁹ Xeroto rîxa ñípeáná re enínigíní. Josepo Isipíyí aníyo dání oríná ñiwínírná anínají Goríxoyá wo sínání ñirónapírí re urínínigíní,

²⁰ “Niaíwomí opíkianeyínírí emegíáwa rîxa pegíá enagí nání ñíwíápínímearí niaíwo tîní xínáí tîní ñímeámí díxí Isíreríyí aníyo nání úpoi.” uríagí

²¹ Josepo niwiápnimeari niaíwo tñni xinái tñni nimeámi nuri Isireriyí aníyo nírémoro

²² Josepo arfá re winiginigini, “Xerotomi xewaxo Akereasoyi riniño xano mîxí ináyí nimóniri neamenjweagípa xewaxo eni mîxí ináyí e nimóniri Judia piropenisíyo re neamenjweani.” rariñagí arfá niwiri wáyiniwiniri “Arige nuri Judia piropenisíyo njweáminiréini?” yaiwiaríná Gorixo Josepomi oriñá nupárirí éf uowáraná epówa Judia piropenisíyo wiárí nimúro Gariri piropenisíyo nání nuro

²³ aní yoí Nasareti riniñipimi njweagíarini. Wíá rókiamoagíáwa áma xiáwowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroní nání re rigíápi “Ayí re ripíríarini, ‘O Nasareti dánorini.’ ripíríarini.” rigíá api xixeni imóníwiniginiri Nasareti nání nuro njweagíarini.

3

Jono wayí numeaia unjo xwíyá wá urimení nánirini.

¹ Jono, wayí numeaia unjo, Jisaso siní Nasareti njweanáná, o nuri Judia piropenisíyo áma dñí meañe wá nurimeríná

² re urayagíriní, “Gorixo xwioxíyo mîmeámí nîneairí píraníñí neamenjweani anwí ayo enagi nání segí íwí yarigíápi ríwímíni nîmamoro píraníñí nîsaníro njweárixini.” urayagíriní.

³ Wíá rókiamoagí Aisaiaoyi riniño niri ríwamíñí re eanípí, “Áma dñí meañími dání áma wo ráiwá re rariñí, ‘Ámináo nání segí dñí óf naníñí wimoiro óf píraníñí imoariñí wimoiro nero njweárixini.’ rariñí.” ríwamíñí e niri eanípí tñni xixeni Jono nuri axípi e yagíriní.

⁴ O rapirapí naní niyíniri emeagomani. Kamerí íá (iyíá írikwíniñí imóníñí wú) niyíniri arerixí íriñíyo yínagorini. Aiwá eni naní nagomani. Áxwaxí tñni píkí iniigí tñni nagorini.

⁵ Judayí wigí aní xwé Jerusaremi njweagíáyí tñni Judia piropenisíyo ami ami njweagíáyí nñí tñni iniigí Jodani rapápami njweagíáyí tñni

⁶ Jono tñí e nání nuro wigí íwí yarigíápi nání waropárí wíáná o wayí numeaia nuri aí

⁷ Parisiowa tñni Sajusiowa tñni —Awa weyíni nîmeníro áma wíyo seáyí e wimónariñí. Awa Jono wayí oneameainíro baríñagí Jono sinwí e niwiniri ayí wigí íwí yarigíáyí ríwímíni nîmamoro nîsaníro mé “Wayíni oneameainí.” niyaiwiro baríñagí niwiniri nání re uriñiginí, “Sidíri miáoyíné, ‘Ríwéná Gorixo xeaníñí seaikáriní enagi nání éf úpoyí.’ go searíagi ríniñí meaaníginiri wáyí nero nioní tñmíni éf baríñoi?”

⁸ Soyíné íwí yarigíápi ríwímíni nîmamorínáyí, píraníñí nero íkíá sogwí naní niweríná yaríñípa imónírixini.

⁹ Re mîniñipa époyí, ‘Negí arí Ebíramoyáone enagi nání Gorixo wí xeaníñí neaikáriní meníni.’ mîniñipa époyí. Gorixo ‘Ebíramoyá íwiárfawé nání “Nioní ayo xeaníñí niwírná arige xwé obaxí imóníñíarini?” niyaiwiri ududí winarini.’ riyaiwiaríñoi? Oweoi, Gorixo dñí e yaiwipaxí meníni. Anani sñá tñyo dání Ebíramo nání íwiárfawé wimíxiyipaxíriní.

¹⁰ Gorixo ríxa rapíwé íkíá míkí tñí e nání íá xirini. Íkíá gini gina sogwí naní mîwéagi niwiniríná nîdikárirí ríá ikearíníarini.

¹¹ Nioní sa iniigí tñni wayí seameaiaríñarini. Nioní ení eaníñáoni aiwí ríwíyo bíno nioní nîmúroníni. Seyíné nioní nání ‘Áma wé róníñorini.’ niyaiwiaríñagí aiwí o nioní tñni xixeni mîmóníñagi nání áma xináiwáníñí nimóníro omíñí wiariñí bosoyá síkwí sú gwí wíkweaiaríñípa nioní oyá wíkweaipaxí meníni. O wayí nîseameairíná

iniigí tñi seameainíamani. Wiyíné Gorixoyá kwíyí tñi seameairi wiyíné ríá tñi seameairi eníáriní.” nuriri

¹² Gorixo áamá naníyo yeáyí uyimíxemeari sipíyo anipá imíxiri eníá enagi nání ewayí xwíyíá re uríñinigini, “Omíñí yarigíáyí pokí tñi wití aiwá eyeyírómí ero aiwá ná aníyo tiro mamíwí tñi síyikí tñi ríá ikeááriro yarigíápa Gorixo ení axípi e emíániri wití mamíwí tñi ná tñi eyeyírómí iníñe xegí pokí íá nixiriri roní. Aiwá náyí aníyo tiri mamíwí tñi síyikí tñi ríá supáripaxí mimóniníyo ikeáári eníáriní.” uríñinigini.

Jisasomi wayí umeainí nánirini.

¹³ Jisaso Jono wayí onímeainiri nání Gariri píropenisíyo dání nábiri iniigí Jodani rapá tñí e nírémori omí wímeáagi aiwí

¹⁴ Jono nurakimíñiri nerí re uríñinigini, “Joxi nioní nání o wayí onímeainiri ríbariní? Oweoi, ‘Joxi wayí onímeainí.’ nimónariní.” uríagi aí

¹⁵ Jisaso re uríñinigini, “Xe wayí oumeaimíñiri síñwí naneí. E neraínáyí, Gorixo nioní nání ‘O síwí wé róniníyí níní oení.’ yaiwiarinípi xixení yaníwií.” uríagi

¹⁶ o Jisasomi wayí umeaíáná o ríxa nímínimeámi peyaríná re eníñinigini. Aní píríyo dání óf ináná kwíyí Gorixoyápi xawiówíniní níweapiri omí wímeainíñinigini. Omí wímeaááná re eníñinigini.

¹⁷ Aníñami dání xwíyíá re rínénapiñinigini, “Gí niaíwí ayá tñjorini. Amípi o yarínípi nání yayí ninarini.” rínénapiñinigini.

4

Obo Jisasomi iwamíó wíwapíyini nánirini.

¹ Kwíyí Gorixoyápi Jisasomi níwímeámáná omí Obo iwamíó owíwapíyini áamá díní meaní e nání níméra uáná

² o aiwá míní ñwíá nñjweari ríxa sía 40 nórímáná enáná o agwí wíáná

³ iwamíó wíwapíyaríño nábiri re uríñinigini, “Joxi ‘Niaíwí Gorixoyáonirini.’ yaiwinarinípi nepa enánáyí, aiwá niri nání ‘Síná tiyí aiwá oimónini.’ rei.” uríagi aí

⁴ Jisaso re uríñinigini, “Oweoi, wí emíméini. Gorixoyá Bíkwyíyo dání ríwaminí re eánini, ‘Áamá aiwá nánini díní nímorínáyí wí díní meapaxí menini. Xwíyíá Gorixo ríníyí níyoní díní níkwírorínáyí ayíni díní meapaxíriní.’ Ríwaminí e níríniri eánini.” uríñinigini.

⁵ Obo Jisasomi nimeámi Jerusaremi aní Gorixoyá ayá tñíñmíni nání nurí aní Gorixo nání rídiyowá yarigíiwámi ríkwíyo seáyí e nurárárimáná

⁶ re uríñinigini, “Joxi ‘Niaíwí Gorixoyáonirini.’ yaiwinarinípi nepa enánáyí, Gorixoyá Bíkwyíyo dání ríwaminí re níríniri eáninagi nání ‘Gorixo joxi síkwí sínáyo pírí uyíkímí inírixiniri xegí aníñajowa awí níroro íá ríxepíri nání uowáriníñoi.’ níríniri eáninagi nání ananí mímí nímawiri xeamoi.” uríagi aí

⁷ Jisaso re uríñinigini, “Xwíyíá joxi míñí nírori rípi eáninagi aiwí xwíyíá rípi ení níríniri eánini, ‘Negí Gorixo nepa ení neániri epaxoríñiri iwamíó míwíwapíyipani.’ ení ríninagi nání nioní wí e emíméini.” uríñinigini.

⁸ Ámí Obo díwí míñí seáyími wíápínimeaní bimí nání nimeámi níyiri aní níní xwíá ríri nírímíni ikwíróniníyo síwá níwiri xegí amípi áamá níwíniróná ayá síwí nurori nimeapaxí wimónarinípi ení síwá níwiri

⁹ re uríñinigini, “Joxi xwíáyo nípíkinímeari símanwíyóniní nínuríniri nioní nání yayí seáyími nimeí. E níanáyí, amípi síwá síá tiyí nípiní siapímíni.” uráná

¹⁰ Jisaso re uríñinigini, “Setenoxi píní níníwíarími éf ui. Xwíyíá rípi ‘Ámíná Gorixo nánini xwíáyo nípíkinímearo yayí seáyími umero segí amípi ‘Ñwíáxiní.’ ríniníyí

emi nĩmoro siwĩ oyá nánĩnĩ dĩnĩ íkwĩroro éfĩxĩnĩ.’ rĩnĩnagĩ nánĩ joxĩ nĩrĩfĩpa wĩ emĩmėnĩ.” urĩagi

¹¹ Obo pĩnĩ nĩwiárĩmĩ úaná anĩnajĩ wa nĩbĩro arĩrá wigĩawixĩnĩ.

¹² Jisaso áamá wa Jono wayĩ numeaiia warĩño nánĩ re rarĩnagĩ “Omĩ rĩxa íá nĩxero gwĩ anĩyo nĩwĩrĩfĩrĩnĩ.” rarĩnagĩ o arĩá e nĩwimo Gariri pĩropenĩsĩyo nánĩ nuri nĩnwearĩná

¹³ anĩ Nasareti xĩo xwė iwiaronė pĩnĩ nĩwiárĩmĩ nuri anĩ xegĩ yoĩ Kapaneamiyĩ rĩnĩnĩyo —Anĩ api ipĩ Gariri tĩnĩ íkwĩrónĩnĩ. Seburano tĩnĩ Napĩtaraio tĩnĩ awaúyá fĩwĩrĩfawė nĩweagĩferĩnĩ. E nánĩ nuri nĩweanĩnĩnĩ.

¹⁴ Ayĩ rĩpĩ nánĩrĩnĩ. Gorĩxoyá xwĩyĩá wĩá rókiamoagĩ Aisaiaoyĩ rĩnĩño xwĩyĩá nĩwuriyirĩ rĩwamĩnĩ re eaárĩnĩrĩnĩ,

¹⁵ “Xwĩá Seburanoyá fĩwĩrĩfawė tĩnĩ Napĩtaraioyá fĩwĩrĩfawė tĩnĩ enĩná nĩweagĩe ipĩ tĩnĩmĩnĩ tĩnĩ inĩgĩ Jodanĩ rapáyo jĩarĩwámĩ dánĩ tĩnĩ xwĩá Gariri imónĩnĩmĩnĩ émáyĩ nĩweagĩe,

¹⁶ áamá oxĩ apĩxĩ e nĩweagĩáyĩ nĩnĩ Gorĩxomĩ muxĩdarĩnagĩ nánĩ sĩá yinĩnĩmĩnĩnĩ nĩweagĩe rĩxa wĩá xwė bĩ ónĩagi winĩgĩawixĩnĩ. Ayĩ apaxĩ mé pearĩnagĩ nánĩ íkwapĩnĩnĩnĩ umeaarĩnĩyo rĩxa wĩá wókĩmĩxĩnĩ.” Rĩwamĩnĩ e nĩrĩnĩrĩ eánĩnĩpĩ xĩxenĩ imónĩnĩ nánĩ Jisaso wĩánĩnĩ imónĩño e nánĩ nuri nĩweagĩrĩnĩ.

Áamá wiepĩsarĩnĩ imónĩpĩrĩ nánĩ wirĩmeaemenĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁷ O anĩ e nánĩ nuri nĩweagĩ dánĩ wá re urĩmenĩnĩnĩ, “Gorĩxo xwioxĩyo mĩmeámĩ nĩseairĩ pĩránĩnĩ seamenĩ anwĩ ayo enagĩ nánĩ segĩ fĩwĩ yarĩgĩápĩ rĩwĩmĩnĩ nĩmamoro sanĩnĩ nĩmónĩro nĩweáfĩxĩnĩ.” nurĩmerĩ

¹⁸ ipĩ Gariri imanĩpá tĩnĩ nĩpurĩná sĩnwf winĩnĩnĩnĩ. Xĩráxogwá waú —Xĩráo xegĩ yoĩ Saimonorĩnĩ. O xegĩ yoĩ ámĩ bĩ Pitaorĩnĩ. Xogwáo Adĩruorĩnĩ. Agwiaú egĩ omĩnĩ peyĩ ápearĩgĩfĩwaú enagĩ nánĩ ubenĩ peyĩ nánĩ ipĩyo mamówárarĩnagĩ Jisaso e nĩwinĩrĩ

¹⁹ re urĩnĩnĩnĩ, “Agwiagwĩ nĩxĩdĩpiyĩ. Peyĩ nánĩ yarĩgĩpa áamá nionĩ nĩxĩdĩpĩrĩfĩáyĩ enĩ axĩpĩ e wirĩmeapĩsi nánĩ eaiwapiyimĩnĩ.” urĩagi

²⁰ agwiaú ubenĩ apaxĩ mé e nĩtĩmĩ rĩwĩyo uxĩdigĩsĩxĩnĩ.

²¹ O e dánĩ nurĩná sĩnwf winĩnĩnĩnĩ. Ámĩ xĩráxogwá waú —Agwiaú Sebediomĩ xewaxowaúrĩnĩ. Wĩo Jemisorĩnĩ. Wĩo xogwáo Jonorĩnĩ. Agwiaú xano tĩnĩ ewėyo nĩnĩweámáná wigĩ ubenĩ arĩkĩnĩnagĩ pĩránĩnĩ yadĩrĩpĩnarĩnagĩ Jisaso e nĩwinĩrĩ rĩaiwá “Nĩxĩdĩpiyĩ.” uráná

²² agwiaú enĩ anĩnĩ egĩ ewė tĩnĩ xanomĩ tĩnĩ pĩnĩ nĩwiárĩmĩ nayoari númĩ uxĩdigĩsĩxĩnĩ.

Jisaso wá urĩmerĩ sĩmĩxĩyo nanĩ imĩximĩerĩ enĩ nánĩrĩnĩ.

²³ Jisaso Gariri pĩropenĩsĩyo amĩ amĩ nemerĩná xegĩ Judayĩyá rotú anĩyo dánĩ urėwapĩyemerĩ xwĩyĩá yayĩ winĩpaxĩpĩ —Api Gorĩxo xwioxĩyo mĩmeámĩ nerĩ pĩránĩnĩ umenĩweanĩpĩ nánĩ rĩnĩnĩpĩrĩnĩ. Api wá urĩmerĩ áamá pí pí sĩmĩxĩ yarĩgĩáyó tĩnĩ uranĩ xĩxegĩnĩ imónĩgĩáyó tĩnĩ nanĩ imĩximĩerĩ yarĩná

²⁴ o yarĩnĩpĩ nánĩ yanĩ niwėa nuri Siria pĩropenĩsĩyo nĩweagĩáyĩ nĩnĩ arĩá nĩwiárĩro nánĩ wigĩ áamá sĩmĩxĩ xĩxegĩnĩ yarĩgĩáyĩ tĩnĩ rĩnĩnĩ xĩxegĩnĩ winarĩgĩáyĩ tĩnĩ áamá imfó dĩnĩ xĩxėroarĩnĩyĩ tĩnĩ xóxwĩ yarĩgĩáyĩ tĩnĩ enĩ sĩwĩmĩ yarĩgĩáyĩ tĩnĩ o tĩnĩ e nánĩ nĩmeámĩ báná o pĩránĩnĩ wimĩxĩyarĩnagĩ nánĩ

²⁵ áamá oxĩ apĩxĩ obaxĩ Gariri pĩropenĩsĩyo dánĩyĩ tĩnĩ Dekaporĩsi pĩropenĩsĩyo dánĩyĩ tĩnĩ Judia pĩropenĩsĩyo dánĩyĩ tĩnĩ wigĩ anĩ xwė Jerusaremi dánĩyĩ tĩnĩ inĩgĩ Jodanĩ rapáyo jĩarĩwámĩnĩ dánĩyĩ tĩnĩ epĩroyĩ nero omĩ númĩ uxĩdigĩawixĩnĩ.

5

Xwiyá Jisaso dǎwǎyo dǎni uréwapiyinǎpi nánirini.

¹ Jisaso áamá oxí apíxǎ niaíwǎ obaxí o tǎnǎ e nǎni bǐmiarǎnagǎ nǎwǎnǎ dǎwǎ mǎnǎyo nǎni nǎyoarǎ éfǎ nǎnǎwǎrǎ xegǎ wiepǎsarǎnǎyǎ xǎo tǎnǎ e nǎni bǎnǎ

² o nuréwapǎya nurǎ re urǎnǎnǎgǎni,

³ “Áamá gǎyǎ gǎyǎné ‘Nionǎ nǎgǎpǎ apǎnǎrǎni.’ mǎrǎpǎ éfǎyǎné, ‘Áamá arǎrǎ oneaǎpoyǎ.’ yaiwǎrǎgǎyǎné, Gorǎxo xwǎoxǎyo mǎmeámǎ nǎseairǎ pǎrǎnǎnǎ seamenǎweanǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

⁴ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, nǎwǎ eanǎrǎ yarǎgǎyǎné, Gorǎxo mǎnǎ ikǎnǎwǎ seamǎrǎnǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

⁵ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, íwǎ mé nǎrǎmaxǎnǎro sanǎnǎ imónǎgǎyǎné, Gorǎxo xwǎoxǎyo mǎmeámǎ nerǎ seamenǎweanǎe dǎni xwǎa nǎrǎnǎ segǎ imónǎnǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

⁶ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, aiwǎ nǎni agwǎ seairǎ inǎgǎ nǎni seainǎrǎ yarǎnǎpǎ rǎa mǎkǎrǎo pǎrǎnǎnǎ yarǎgǎ ayǎ nǎnǎnǎnǎ nǎseaimónǎrǎnǎ Gorǎxo ananǎ xǎxenǎ seainǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

⁷ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, áamá wǎyo wǎ wǎnarǎgǎyǎné, Gorǎxo enǎ wǎ seawǎnǎnǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

⁸ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, áamá sǎnǎwǎ anǎgǎe dǎnǎranǎ, segǎpǎ úfǎmǎ dǎnǎranǎ, dǎnǎ ná bǎnǎ nǎmoro axǎpǎnǎ yarǎgǎyǎné, Gorǎxo xewanǎnǎ sǎwǎ seainǎnǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

⁹ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, áamá mǎxǎ inarǎnǎ nuro pǎyǎa wǎrarǎgǎyǎné, Gorǎxo ayǎ nǎni ‘Gǎ niaíwǎxǎnǎ.’ rǎnǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

¹⁰ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, wǎ rónǎnǎ Gorǎxo e éfǎrǎxǎnǎrǎ wimónǎrǎnǎpǎ xǎdarǎnagǎ nǎni xeanǎnǎ seaikǎrǎyǎné, o xwǎoxǎyo mǎmeámǎ nǎseairǎ pǎrǎnǎnǎ seamenǎweanǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

¹¹ Áamá gǎyǎ gǎyǎné, nionǎ nǎxǎdarǎnagǎ nǎni ikayǎwǎ searǎro xeanǎnǎ seaikǎrǎro pí pí xwǎyǎa yapǎ seaxekwǎmoro seaiarǎnǎyǎ, yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

¹² Enǎnǎ wǎa rókiamoaǎfǎwami xeanǎnǎ nǎwikǎra wagǎpǎ axǎpǎ seyǎné enǎ nǎseaikǎra warǎnǎyǎ, seyǎné anǎnamǎ nǎpeyǎrǎnǎ Gorǎxo yayǎ nǎseaimorǎ amǎpǎ ayǎ rǎmǎxarǎnǎpǎ seaiapǎnǎ enagǎ nǎni yayǎ seainǎpaxǎyǎnǎrǎni.

Saxǎ tǎnǎ wǎa tǎnǎ nǎni urǎnǎ nǎnirini.

¹³ “Saxǎ aiwǎyo nǎmoro nǎnǎrǎnǎyǎ awǎ yarǎnǎpǎ seyǎné nionǎ seararǎnǎyo pǎrǎnǎnǎ nǎnǎxǎdǎrónǎ áamá nǎyonǎ enǎ nǎwǎwapǎyiro saxǎ awǎ yarǎnǎpǎ axǎpǎnǎnǎ wimǎxǎrǎxǎnǎ. Saxǎ awǎ yarǎnǎpǎ nǎpurǎ rǎxa urǎwǎnǎnǎ imónǎnǎnǎyǎ arǎre éánǎ ámǎ awǎ imónǎnǎnǎo? Oweoi, amǎpǎ wǎ imǎxǎpaxǎ mimónǎnagǎ nǎni ófǎ e emǎ mǎwiarómóánǎ áamá xwǎrǎnǎwǎ osǎxayarǎgǎrǎnǎ. Seyǎné nionǎ seararǎnǎyo nǎnǎwiaikǎrǎnǎyǎ, saxǎ rǎxa urǎwǎnǎnǎ imónǎnǎpǎ emǎ moarǎgǎpǎ Gorǎxo enǎ axǎpǎ emǎ e seamonǎrǎnǎ.

¹⁴ Seyǎné áamá Gorǎxomǎ xǎdǎpǎrǎa nǎni uyǎwǎ nǎmǎxǎroro wǎnǎnǎ uyamopǎrǎrǎnǎ. Anǎ dǎwǎ mǎnǎyo ikwǎrónǎnǎpǎnǎnǎ inǎmǎ mimónǎ enǎpǎ yapǎ seyǎné enǎ nionǎ pǎrǎnǎnǎ nǎnǎxǎdǎrónǎyǎ, áamá nǎyonǎ sǎnǎnǎ e wimónǎpǎrǎrǎnǎ.

¹⁵ Áamá ramǎxǎ nǎmǎxǎroro sǎxǎ wǎ nǎmearo sǎxǎ ikwaseaárarǎgǎmani. Nǎmǎxǎroro seáyǎ e ikwǎnǎwǎyo nǎwirǎrǎrǎrǎgǎrǎnǎ. Seáyǎ e tánǎyǎ áamá anǎyo inǎmǎ nǎweagǎa nǎyonǎ wǎa wókǎrǎnǎrǎnǎ.

¹⁶ Ramǎxǎ seáyǎ e ikwǎrǎrǎnǎ áamá nǎyonǎ wǎa wókǎrǎnǎpǎnǎnǎ seyǎné enǎ áamá sǎnǎwǎyo dǎni wǎ rónǎnǎ imónǎro áamáyo arǎrǎ wiro nerónǎyǎ áamá sǎnǎwǎ nǎseanǎro ‘Ayǎ Gorǎxomǎ nǎxǎdǎro nǎni rǎa yarǎnǎo?’ nǎyaiwiro omǎ seáyǎ e umepǎrǎrǎnǎ.

Nwá ikaxí níríní eáníjípí nání ríjé náníríní.

17 Seyíné nioní nání ‘O Goríxoyá nwá ikaxí Moseso níríní eanjípí t́níní wíá rókiamoagfáwa níríro eagfápi t́níní ení xwíá iwení nání b́jéríní.’ ḿniiaiwiapaní. Xwíá iwení nání ḿb́ amípí níríní eáníjípí síní x́xéní imónínfá nání b́jéríní.

18 Aga nepa seararíní. Xwíá t́níní anj́na t́níní síní enánáyí nwá ikaxí níríní eáníjípí nípíní síní x́xéní mimónípa enánáyí ná b́níní onímíápi ríníjé apí aiwí xwíá iwenfámaní.

19 Ámá gíyí gíyíné nwá ikaxí níríní eáníjípí b́ nání ‘Xwémaní. Xwíyá nímearípaxímaní.’ níyaiwiro ogámí nero ámá wí ení axípi ogámí epírí nání níwíwapíyirínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí seamenjweanfíná e yarígáyí nání ‘Siyikwípiáníjé imónígáyíríní.’ rípíríríní. Gíyí gíyíné nwá ikaxí níríní eáníjípí x́xéní axípi nero ámá wí ení axípi epírí nání níwíwapíyirínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí píráníjé seamenjweanfíná e yarígáyí nání ‘Ámá xwé mamadríxáníjé imónígáyíríní.’ rípíríríní.

20 ‘Seyíné Parisiowa t́níní nwá ikaxí eáníjípí mewegfáwa t́níní “None nwá ikaxí eáníjípímí ńx́dírane e nerínáyí wé róníjé yaríjwíní.” yaiwinarígápi mímúropa nerínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí níseairí seamenjweanfí wí jweapírírámání.’ seararíní.

Wikí wónarígá nání uréwapíyíní náníríní.

21 “Enj́ná Moseso segí seárfawéyo nwá ikaxí nuríríná ‘Níwíápnímearí ámá mípíkípaní. Ámá gíyí e nerínáyí xwíríxí seamepíríríní.’ uríjípí seyíné ríxa arfá níwiro nájfá imóníjoi.

22 Ayí nanj́ nerí aiwí agwí nioní ámí b́ nípíkwiní nanj́ seáyí e nímíxírí re seararíní, ‘Ámá gíyí xegí ámá imónígá wo nání wikí níwónírí ḿxí nurírínáyí anj́ e dání xwíríxí mepíríríní. Gíyí xegí ámá imónígá womí “Dínjé mayí roxíní.” nurírínáyí opisí anj́yo dání xwíríxí mepíríríní. Gíyí xegí ámá imónígá womí “Majímajfá ikárínarínjé roxíní.” nurírínáyí xewaníjo xwíyá níméarínírí rfá aníjé wearíjéyo ikeáárpíríríní.’ seararíní.

23 Ayínání Goríxo nání aiwá peaxí t́mínírí neríná dínjé re sináná ‘Gf́ ámá imónígáyí wo síní xwíyá nímearípaxí imóníní.’ dínjé e sinánáyí

24 aiwá peaxí tarígé mídáníjé e nítímí nurí omí xámí píyá níwírínímáná ámí rfwíyo dání níbírí díxí aiwá peaxí tíríní.

25 Seyíné woxí ámá wo t́níní xwíyá mearínípaxí imóníjánáyí xwíríxíyo ríwáríníní nání síní óf e o t́níní nuríná anj́níní píyá wíríníríní. E mepa nerínáyí, o xwíríxíyo ríwáráná gapímaní xwíríxí mearíjo e dání porisowa t́njé e ríwáráná awa gwí anj́yo ríwárpíríríní.

26 Aga nepa re seararíní, ‘Joxí f́wí enj́yí nání nígwí f́wí enj́pi t́níní x́xéní níroarí ḿwípa nerínáyí, aníjé e njweanáná wí ṕníní nírwíáíro ríwáramopaxí mimóníní.’ seararíní.

f́wí inarígápi nání uréwapíyíní náníríní.

27 “Enj́ná Moseso segí seárfawéyo nwá ikaxí nuríríná rfwamínjé nearí ‘Meánígípagwí ámá wí t́níní f́wí mínípaní.’ nurírí eanjípí seyíné arfá níwiro nájfá imóníjoi.

28 Ayí nanj́ nerí aiwí agwí ámí b́ nípíkwiní nanj́ seáyí e nímíxírí re seararíní, ‘Ámá ńníní gíyí gíyí apíxí wímí “Nioní í t́níní f́wí inípaxoníríní.” yaiwímínírí nání síjwí f́wí níwínírínáyí, o ríxa dínjé t́níní f́wí inaríní.’ seararíní.” uríníníní.

29 O ámá ayí dínjé oeyírónípoyínírí re uríníníní, “Segí síjwí wíyíjé f́wí apí eí.” ríránáyí síjwí e ríríyí níyori emí moríní. E níníronáyí ríníjé xwé níseainírínjé aiwí Goríxo rfá aníjé wearíjéyo seaikeaaráná ríníjé seainímínírí

enǵpǵnǵnǵ seainǵnfámanǵ. Sǵnwǵ wǵyini anǵpá nimónǵrǵnáyǵ ayǵ nanǵ menǵagǵ aiwǵ joxǵ sinǵ sǵnǵ urǵá enǵagǵ nánǵ ayǵ ananǵrǵnǵ.

³⁰ Dǵxǵ wé onamǵnú tǵnǵ ǵwǵ nánǵ ǵeapá sinánáyǵ ‘Gorǵxo gǵ wará nǵrǵnǵ rǵá anǵnǵ wearǵnǵyo nǵkeaárǵnǵnǵ.’ nǵyaiwirǵ wéú nǵwákwǵnǵrǵ emǵ morǵnǵ. E nǵnǵrǵnáyǵ rǵnǵnǵ xwé nǵsinǵrǵ aiwǵ rǵnǵnǵ Gorǵxo rǵá anǵnǵ wearǵnǵyo sǵkeaáráná sinǵmǵnǵrǵ enǵpǵnǵnǵ sinǵnfámanǵ. Wé wúnǵ nǵwákwǵnǵrǵnáyǵ ayǵ nanǵ menǵagǵ aiwǵ joxǵ sinǵ sǵnǵ urǵá enǵagǵ nánǵ ayǵ ananǵrǵnǵ.

Apǵxǵ emǵ moarǵgǵápi nánǵ uréwapǵyǵnǵ nánǵrǵnǵ.

³¹ “Enǵiná Moseso nǵwǵ ikaxǵ nǵrǵrǵ rǵwamǵnǵ re eanǵnǵnǵ, ‘Ámá go go xegǵ xǵepǵmǵ “Emǵ omómǵnǵ.” nǵyaiwirǵnáyǵ ámá nǵnǵ “O apǵxǵmǵ rǵxa emǵ monǵoǵ.” yaiwǵpǵrǵ nánǵ payǵ wǵna nimǵxǵrǵ mǵnǵ wǵowárǵwǵnǵnǵ.’ Moseso rǵwamǵnǵ nanǵ e nǵrǵrǵ eanǵ aiwǵ

³² agwǵ nǵonǵ ámǵ bǵ nǵpǵkwǵnǵ nanǵ seáyǵ e nimǵxǵrǵ re seararǵnǵnǵ, ‘Go go xegǵ xǵepǵ xámǵ meanǵ ámá wo tǵnǵ ǵwǵ bǵ minarǵnǵ emǵ nǵmorǵnáyǵ í ámá womǵ nǵmeánǵrǵ aǵ xámǵ nǵmearǵ emǵ monǵoyá dǵnǵyo dánǵ ǵwǵ inarǵnǵ. Go go apǵxǵ wa nǵmearo emǵ mogǵǵmǵ nǵmearǵnáyǵ ayǵ enǵ í tǵnǵ ǵwǵ inarǵnǵ.’ seararǵnǵnǵ.

Sǵnǵ tǵnǵ e dánǵnǵnǵ rarǵgǵápi nánǵ uréwapǵyǵnǵ nánǵrǵnǵ.

³³ “Enǵiná Moseso segǵ seárǵawéyo nǵwǵ ikaxǵ nurǵrǵnǵ rǵwamǵnǵ rǵpǵ nearǵ re urǵnǵnǵnǵ, ‘Seyǵné woxǵ woxǵ sǵnǵáyo árǵxá nǵwirǵ “Sǵnǵ ro nǵweanǵe dánǵ rǵrarǵnǵnǵ.” nurǵrǵnǵ yapǵ bǵ murǵpanǵ. E nurǵrǵnǵ Gorǵxoyá sǵnwǵyo dánǵ axǵpǵ éǵrǵxǵnǵ.’ Rǵwamǵnǵ e nurǵrǵ eanǵpǵ seyǵné arǵá nǵwiro nǵǵá nimónǵrǵ aiwǵ

³⁴⁻³⁵ agwǵ nǵonǵ ámǵ bǵ nǵpǵkwǵnǵ nanǵ seáyǵ e nimǵxǵrǵ re seararǵnǵnǵ, ‘Xwǵyǵá bǵ nǵrǵrǵnǵ sǵnǵ tǵnǵ e dánǵ mǵrǵpa éǵrǵxǵnǵ. Anǵna ayǵ Gorǵxoyá íkwǵanǵwǵ éǵ nǵweanǵ nánǵ imónǵnǵagǵ nánǵ e dánǵ xwǵyǵá “E rǵrarǵnǵnǵ.” mǵrǵpa éǵrǵxǵnǵ. Xwǵárǵ enǵ ayǵ Gorǵxoyá sǵkwǵ tǵnǵ xwǵrǵnǵwǵ nosaxǵrǵ nǵweanǵrǵ enǵagǵ nánǵ xwǵá rǵrǵ enǵe dánǵ xwǵyǵá “E rǵrarǵnǵnǵ.” mǵrǵpa éǵrǵxǵnǵ. Jerusalemǵ ayǵ anǵ mǵxǵ ináyǵ Gorǵxoyá enǵagǵ nánǵ anǵ apǵmǵ dánǵ enǵ murǵpa éǵrǵxǵnǵ.

³⁶ Dǵxǵ dǵnǵyo dánǵ dǵá wǵyǵ pǵpǵó onǵ werǵ apǵá wenǵ werǵ epaxǵ mimónǵnǵagǵ nánǵ “Gǵ mǵnǵ rǵyǵmǵ dánǵ rǵrarǵnǵnǵ.” wǵ murǵpa éǵrǵxǵnǵ.

³⁷ Pǵné nurǵrǵnǵ sa “Oyǵ.” urǵrǵ “Oweoǵ.” urǵrǵ xǵxenǵ éǵrǵxǵnǵ. Wǵnǵ nǵra nurǵ “Sǵnǵ tǵ tǵnǵ e dánǵ rǵrarǵnǵnǵ.” nurǵrǵnáyǵ, rǵxa Oboyá dǵnǵyo dánǵ yarǵnǵoǵ.’ seararǵnǵnǵ.

Xǵxe eánarǵgǵápi nánǵ urǵnǵ nánǵrǵnǵ.

³⁸ “Enǵiná Moseso segǵ seárǵawéyo nǵwǵ ikaxǵ nurǵrǵnǵ rǵwamǵnǵ nearǵ re urǵnǵpǵ, ‘Ámá wa seyǵnéyá womǵ sǵnwǵ pǵrǵ seauyǵkǵáná seyǵné enǵ wayá womǵ sǵnwǵ pǵrǵ uyǵkǵrǵnǵ. Wa seyǵnéyá womǵ manǵ pǵrǵ seayǵréááná seyǵné enǵ wayá womǵ pǵrǵ uyǵrearǵnǵ.’ nurǵrǵ eanǵpǵ seyǵné arǵá nǵwiro nǵǵá imónǵnǵoǵ.

³⁹ Ayǵ nanǵ nerǵ aiwǵ agwǵ nǵonǵ ámǵ bǵ nǵpǵkwǵnǵ nanǵ seáyǵ e nimǵxǵrǵ re seararǵnǵnǵ, ‘Mǵxǵ seyǵné seaǵáná seyǵné xǵxe mǵwǵpanǵ. Ámá wo marǵpǵnǵwǵyo iwanǵ reááná xǵomǵ enǵ meá ámǵ bǵ tǵnǵ reámǵnǵrǵ yarǵnǵ xe oneanǵrǵ marǵpǵnǵwǵ mǵdánǵ wǵmǵxǵrǵnǵ.

⁴⁰ Ámá wo xwǵrǵxǵ nǵrǵmerǵ dǵxǵ sorǵá rǵrápǵmǵnǵrǵ yarǵnǵ xǵo xe onǵrápǵnǵrǵ sǵnwǵ nǵwǵnǵrǵ iyǵá nǵpánǵ méú enǵ mǵnǵ wirǵnǵ.

⁴¹ Porǵsǵ woranǵ, gapǵmanǵ woranǵ, “Nǵgwǵ nánǵ marǵá, joxǵ sanǵ nǵnǵrápǵrǵ nǵǵ sanǵ rǵpǵ nǵmeámǵ anǵ apǵmǵ nánǵ nuiǵ.” rǵráná “Nǵgwǵ meámǵ imorǵ nǵmeámǵ umǵnǵréǵnǵ?” mǵyaiwǵpanǵ. Anǵ xǵo rǵrǵpǵmǵ nǵrémorǵ aiwǵ “Ámǵ anǵ bimǵ nánǵ ananǵ nǵmeámǵ oruǵmǵnǵ.” urǵrǵnǵ.

⁴² Ámá wo amǵpǵ nánǵ xegǵ dǵnǵ nǵyaiwirǵ rǵxǵnǵ rǵrǵpǵyǵ sa mǵnǵ wirǵnǵ. Ámá wo “Amǵpǵ wǵ nǵonǵyá rǵwéná siapǵmǵa nánǵ joxǵyá niapǵ.” rǵránáyǵ “Menǵnǵ.” murǵpanǵ. Sa mǵnǵ wirǵnǵ.’ seararǵnǵnǵ.

“Xerjw ímónigfáy nání dínj sipí seaíwínigíní.” uréwapíyínj nániríní.

⁴³ “Eníná Moseso segí seárfawéyo njw íkaxí nuriríná rfwamínj nearí re urínjípí, ‘Ámá díxíyoyí dínj sipí síwínigíní.’ nurirí eanjípí seyíné arfá níwiro níjáf ímónínj. Xwíyáfá rípí, segí ámináowa rígfápi ‘Xepíxepá rónigfáy tñí wíkf tñí inírfíní.’ rígfápi ení seyíné ríxa níjáf ímónínj.

⁴⁴ Ayí e nerí aiwí nioní ámí bí nípíkwíní nanj seáyí e nimíxírí re seararínjíní, ‘Díxí xepíxepá rónigfáy nání dínj sipí síwínigíní. Ámá xeanínj seaikárarígfáyo nanj wí owímeanírí Goríxomí ríxínj urírfíní.

⁴⁵ Seyíné e nerínáyí, nepa niaíwí segí ápo Goríxoyá niaíwíyínénínj ímónínj. seararínjíní. Ayí rípí nání seararínjíní. Xewanínjyá dínj tñí ámá sipí ayo tñí nanj ayo tñí sogwí wanarínjíní. Iníá ení oyá dínj tñí wé rónigfá ayo tñí wé mírónigfá ayo tñí eaarínjíní. O ‘Ámá sipí ayo aiwí iníá wearí sogwí wanírí mepa oení.’ yaiwiarínjímání. Seyíné o xegí niaíwíyíné enagí nání ámá segíyo tñí xepíxepá rónigfáyo tñí aiwí Goríxo yarínjpa axípí wéyo merfíní.

⁴⁶ Seyíné ámá dínj síxí seayígfáyóní dínj sipí níwirónáyí, ‘Nene e yarínjagwí nání Goríxo yayí níneairí amípí ayá tñj bí neaiapínfáriní.’ ríyaiwiarínjíní? Oweoí! Ámá takísí nání nígwí nínearápírfíná xíxení mínearápí bí fíwí nearáparígfáwa axípí dínj síxí uyígfáyóní dínj sipí níwiro nání ‘Goríxo amípí ayá tñj bí míní wínfáriní.’ yaiwiarínjwáraní? Oweoí!

⁴⁷ Ámá díxíyóní óf e sínjwí níwínírí yayí níwirínáyí, ‘Ámá wí yarígfáyí tñí xíxení mímóní múroarínjwíní.’ ríyaiwinarínjíní? Oweoí! Ámá Goríxomí míxídfápa yarígfáyí aí axípí seyíné yarígfápa ení e yarínjagfá nání e míyaiwípaní.

⁴⁸ Ayínání segí séno, anjínámí njweanjo wé rónínj nímonírí ámá nanj ayo tñí sipí ayo tñí aí dínj sipí níwirí nanj wiarínjpa seyíné ení axípí e wírfíní.

6

Arírá níwiríná epaxípí nání uréwapíyínj nániríní.

¹ “Seyíné ‘Nanj owíimíní.’ níyaiwíríná ámá sínjwí níseaníro weyí seamepírí nání wígf sínjwí anígfé dání míwípaní. Seyíné e nerónáyí, séno, anjínámí njweanjo rfwéná ayá tñj wí seaíapínfámaní.

² Ayínání ‘Uyípeayíyo arírá níwirí rípí míní owímíní.’ níyaiwírínáyí, ámá sipí erí nanj erí yarígfáyí ámá sínjwí nínaníro weyí onímépoyínírí wígf ámá womí ‘Pékákí níra xámí nímeaí.’ nurírí óf eraní, rotú anjýoraní, yarígfápa mepa éfírxíní. Nioní nepa seararínjíní. Ámá weyí numerínáyí ayí wígf wímónarínjípí ríxa meaarínjagfá nání rfwéná Goríxo ayá tñj bí wímínírí enjípí meapírfámaní.

³⁻⁴ ‘Uyípeayíyo arírá níwirí rípí míní owímíní.’ níyaiwírínáyí, wé núkaúnní tñí míwípaní. Ná wúní tñí ínímí íkwísófírxíní. Ínímí e níwirínáyí, ápo Goríxo sínjwí níseanírí rfwéná yayí níseairí amípí ayá tñjípí xfo seaíapímínírí yarínjípí ananí níseaiapínfáriní.

Goríxomí ríxínj nurírfíná urípaxípí nání uréwapíyínj nániríní.

⁵ “Seyíné rípí ení Goríxomí xwíyáfá rírímí níwiríná ámá sipí rírí nanj rírí yarígfáyí ámá sínjwí nínaníro weyí onímépoyínírí ge ge ámá obaxí tñj e rotú anjýoraní, óf osísagwýoraní, éf níroro Goríxomí xwíyáfá rírímí wiarígfápa mepa éfírxíní. Nioní nepa seararínjíní. E yaríná ámá sínjwí níwíníro weyí numerínáyí ayí wígf wímónarínjípí ríxa meaarínjagfá nání rfwéná Goríxo ayá tñj bí wímínírí enjípí meapírfámaní.

⁶ Seyíné Gorixomi xwiýá rirímí nîwiríná re éfríxíni. Díxí aníyo ínimí nîpáwiri ówaní nîyárimáná díxí ápomí ínimí dání rirímí wiríni. Seyíné ínimí dání nerínáyí, Gorixo síñwí nîseanírí ríwéná amípí ayá tîñí xío seaipínfápi ananí nîseaiapínfáriní.

⁷ Gorixomi xwiýá rirímí nîwiríná áamá Gorixo nání majíáyí omí xwiýá rirímí nîwiríná ayá wí nîra nuro ‘Nene e nerínáyí, Gorixo aríá neainíñoi.’ nîyaiwiro yarígíapa mepa éfríxíni.

⁸ Seyíné amípí wí nání díwí nîkeamóníro síní segí séno Gorixomi yaríní mîwipa enáná o ríxa xámí nîjía imónínagí nání Gorixo nání majíáyí yaríní ayá wí nîwia nuróná yarígíapa mepa éfríxíni.

⁹ Gorixomi xwiýá rirímí nîwiríná re urífríxíni, ‘Negí ápoxíni, anínamí ñweañoxíni, “Áamá níní joxíni ñwíáoxí enagí nání wéyo orímépoyí.” neaimónaríní.

¹⁰ “Joxí xwioxíyo mîmeámí nîneairí neamenñwearíá nání oimóníní.” neaimónaríní. Anínamí amípí joxí “E oépoyí.” simónarínípi nání yarígíapa nene “Xwíá rirímí ení axípi e oyaneyí.” neaimónaríní.

¹¹ Agwí sía ríyi aiwá nání nání neaiapeí.

¹² Áamá nene íwí neaífáyo yokwarímí wiíarínwápa joxí ení nene yokwarímí neaií.

¹³ Áamá wí ení eánígíaríníri iwamíó owíwapíyíoyíníri síñwí mîneanípaní. Obo mîmîwiaíki neainígíníri awí neamenñweáíxíni. [Xwioxíyo mîmeámí nîneairí píráníní neamenñweapaxoxí imóníní ení síxí eánípaxoxí imóníní ikínípaxoxí imóníní enjoxí, íníná ayí joxíni enagí nání raríníni. “E e imóníwínígíní.” neaimónaríní.] Gorixomi ríxíní nuríná e urífríxíni.

¹⁴ Seyíné áamá wí íwí seaífáyo yokwarímí wiíánáyí, séno Gorixo, anínamí ñweaño seyínéyá ení yokwarímí nîseaiíníñoi.

¹⁵ E nerí aí íwí seaífáyo yokwarímí mîwipa éánáyí, segí séno ení seyínéyá yokwarímí seaínímeníñoi.

Aiwá ñwíá nîñwiráriníná epaxípi nání uréwapíyíní náníníni.

¹⁶ “Seyíné aiwá ñwíá nîñwiráriníná áamá sípí ero naní ero yarígíáyí símí nîyímiro yarígíapa mepa éfríxíni. Ayí áamá síñwí nîraníro símímaní síyó xenáná ayí re yaiwípi ‘O aiwá ñwíá ñwiráriníníñoríni?’ oyaiwíoyíníri emearígíapa mepa éfríxíni. Nioní nepa re seararíníni, ‘Ayí áamá weyí onímépoyíníri e nero wigí wimónarínípi ríxa áamá weyí uméagíá nání ayá tîñí ríwéná wimíníri enípi wí meapírfámaní.’ seararíníni.

¹⁷⁻¹⁸ Seyíné aiwá ñwíá nîñwiráriníná áamá ‘O aiwá ñwíá mîñweañoríní.’ yaiwípi nání díá komíxí níníro símímaníyo wayí nîróníro éfríxíni. Seyíné yumí e nerínáyí, segí séno Gorixo síñwí nîseanírí ríwéná yayí nîseairí ayá tîñípi bí mîní nîseaiapínfáriní.

Amípí ayá tîñípi anínamí otépoyíníri uréwapíyíní náníníni.

¹⁹ “Xwíá tíyo amípí ayá rímíxarínípi wí ípíkwíyí xwírá ikíxerí wí nígíyí kirí wí ríweaxwí imóníro nîkwírí nîpáwiro íwí mearo epaxí enagí nání wíní wíní nání díñí nímoro nîmeaayiro mîtipa éfríxíni.

²⁰ Seyíné Gorixoyá síñwíyo dání wé róníní nímóníro yumí áamáyo arírá nîwirínáyí ayí seyíné amípí ayá tîñípi anínamí awí eámeámíníní yáraníñoi. E ípíkwíyí wí xwírá ikíxerí nígíyí kirí ríweaxwí imóníro nîkwíro nîpáwiro íwí mearo epaxí mímóníní.

²¹ Segí amípí naní ayá rímíxarígíapi xwíá tíyo wenánáyí ayí xwíá tíyo nání díñí mopírfáriní. Anínamí wenánáyí ayí e nání díñí mopírfáriní.

“Síñwí uyíwíníní imóníní.” uréwapíyíní náníníni.

²² “Segí síñwí ayí uyíwíníní imóníní. Síñwí tíní píráníní naníro wé róníní nerónáyí díñí naníni aumaúmí níníro segí xwioxíyo wíáníní seaókíaríní.

²³ E nerí aí segí síñwíyo dání íwí nání nanírónáyí segí díní xwioxíyo síaníñí yimíxárinariñoí. Díxí xwioxíyo wíáníñí ónínípi sía nìyimíxírínáyí ayí aga sía xaiwíníñí yimíxárinariñoí.

Aiwá tñí aikí tñí nání ududí winaríñí nání uréwapíyíñí nániríní.

²⁴ “Ámá wo áamá waúyá xínáíníñí nimónírí omíní wiipaxí meníní. E nerínáyí wíomí díní síxí nuyírí wíomí díní peá nímorí nerí wíomí píráníní ayá tñí nìxídírí wíomí peayí nìwianírí eníñoí. Seyíné nìgwíyíyá omíní wíiaríníñíñí nimóníro ‘Nìgwí wí mìnímúropa oení.’ nìyaiwirínáyí, Goríxoyá omíní wíiaríní woxíníñí imónípaxí meníní.

²⁵ Nioní re seararíníní, ‘ “Aríge píráníní ñweaniréwíní?” mírípa nero aiwá tñí iniígí tñí nípírí nání ududí mepa ero iyíá aikí amípí waráyo yínípirí nání ududí mepa ero éfíxíní.’ seararíníní. Ayí rípi nání seararíníní. Segí díní jáyí aiwá nání moarígíáyo seáyí e imónírí wará jáyí ení aikí yínarígíáyo seáyí e imónírí enagí nání seararíníní.

²⁶ Seyíné iní nání díní mópoyí. Iní aiwá íwíá urírí aiwá mirí añíyo awí eámeámí yárirí mepa yarígíá aiwí segí séno Goríxo, añínamí ñweaño nímérí aiwá mìní wíaríníñí. Seyíné ‘Injowa neamúroñoí.’ riyaiwíaríñoí? Oweoí.

²⁷ Seyíné woxí, ‘Sepiá ámi bí oimónímíní.’ nìyaiwirí ududí éoxí sepiá ámi bí imónaríníñí? Oweoí.

²⁸ Seyíné apí aí wí mepaxí imónínagí nání aikí nání pí nání ududí yaríñoí? Ará adowayí amíyo enínáina nání díní mópoyí. Aníní mìní iyíá óf earí aikí yírí yaríníñí? Oweoí.

²⁹ E nerí aí nioní re seararíníní, ‘Eníná negí mìxí ináyí Soromono níkínírí okiyíá níníísáná adowayí apí tñí xíxeni mimónínínigíní.’ seararíníní.

³⁰ Goríxo adowayí tñí aráyo —Ará agwí eníyo ananí nìyoaro sía wíyimi ríá ikeaarípírfáriní.” urínínigíní. Wiepísaríníyí “Goríxo ará nání ayá síwí muroaríní.” oyaiwípoyínírí Jisaso e nurírí re urínínigíní, “Oxí apíxíyíné, Goríxomí díní onímíápi íkwíroarígíáyíné Goríxo adowayí tñí aráyo okiyíáníní yarínagí nání soyíné ení añípaxí aikí e seayíríníñí.

³¹ Aiwá tñí iniígí tñí pí naniréwínírí ududí mepaní. Aikí ení pí yínaniréwínírí ududí mepaní.

³² Émáyí, áamá Goríxo nání majíáyí apí nípíní nání aníní mìní nero meaaníro yarígíáriní. E nerí aí segí séno, añínamí ñweaño seyíné apí nípíní nání seainaríná o ríxa nìjía imónínagí nání seyíné axípi e mepa éfíxíní.

³³ Amípí apí meámínírí nání mepa erí ‘Wé róníní Goríxo yarínípi nioní oimónímíní.’ nìyaiwirí erí Goríxo xwioxíyo míméámí nìneairí neameñweaníe páwirí nání amípí xíó wimónarínípi erí nerínáyí, Goríxo ananí apí nípíní nìsiíníñí.

³⁴ Ayínání ‘Wíáriná aikí pí yínírane aiwá pí nírane yaníwárfaní?’ nìyaiwíro ududí mepaní. E neríná ududí sía wíyimi epírfáyí tñí nawíní axínání níkumíxíro ayá wí ududí yaríñoí.

7

Píné meararígíá nání uréwapíyíñí nániríní.

¹ “Goríxo seyíné ení xwíyíá seamearínínigínírí áamá wíyo xwíyíá mumearípa éfíxíní.

² Seyíné áamá wíyo xwíyíá umeararígíápa Goríxo ení xwíyíá seamearíníñí. Seyíné ríá tñí numearírínáyí, Goríxo ení ríá tñí seamearíníñí.

³ Seyíné ‘íwí amípí e mepaní.’ urígíápmí dání Goríxo apímí dání xwíríxí seameníñí. Joxíyá íwí yarínípi síñwíyo íróóníní wenagí aiwí mísékínarínagíníní díxí áamá imóníní wo íwí onímíápi yarínípi síyíkwíníní ñweañoagí pí nání wínaríníñí?

⁴ Íkía íróó dîxí sîñwíyo wenjáná dîxí áamá imónîñî woyá sîñwíyo sîyikwí ñweanagi nîwîñîro arîre ‘Orîmeámîñî.’ urarîñîrîñî?

⁵ Joxî nanî erî sipî erî yarîñoxîñî, joxiyá enî íróó urî wenîpî xámî emî nîmamónîmáná sîñwí píráñîñî nîwîñîrî oýá sîñwíyo wenîpî enî ananî emî umamorîñî.

⁶ “Segî memiá odîpî xwîrîñwí osaxîpîrîxîñîrî odîpî yarîñe xwíá e mîtarîgîápa xwíyíá nanî Gorîxoyá enî áamá ‘Ayî pí pînéñîñî?’ yaiwîarîgîáyî aríá nîwîrî aí rîwîmîñî mamopîrîxîñîrî murîpa éfrîxîñî. Sîwí sîwí nearopîrîxîñîrî amîpî nanî mîñî mîwîarîgîápa xwíyíá Gorîxoyá áamá aríá mîwíáyî xeanîñî seaiapîrîxîñîrî murîpa éfrîxîñî.

Gorîxomî rîxîñî urîfrîxîñîrî uréwapîyîñî nánîrîñî.

⁷ “Seyîné Gorîxomî yarîñî nîwîro segî seaimónarîñîpî nánî rîxîñî uráná o ananî mîñî seaiapîñîrîñî. Rîxîñî nurîrî amîpî wí o tîñî e dánî pîánîñî nerîñá ananî meapîrîrîñî. Rîxîñî nurîrî wá e nîrómáná wakwí óránánîñî éáná Gorîxo ananî aríá nîsîrî anî ówanîñîñî seafkwîñîrîñî.

⁸ Ayî rîpî nánî seararîñîñî. Áamá nîñî gîyî gîyî yarîñî nîwîrî wigî wimónarîñîpî nánî Gorîxomî rîxîñî nurîrîñáyî ananî mearîgîárîñî. Yarîñî nîwîrî Gorîxo tîñî e dánî pîánîñî nerîñáyî ananî mearîgîárîñî. Yarîñî nîwîrî Gorîxoyá wá e éf nîrómáná wakwí óránánîñî éáná o ananî anî ówanîñîñî wîkwîarîñîrîñî. Ayîñánî ananî Gorîxomî yarîñî wiayîrîxîñî.

⁹ Seyîné re éf ñwîxapîgîáyîné woxî dîxí íwo aiwá nánî rîxîñî rîráná xenwí sîñá renîyî nîmearî umeaiarîñîrîñî? Oweoi!

¹⁰ Dîxí íwo peyî nánî rîxîñî rîráná sidîrî renî nîmearî umeaiarîñîrîñî? Ayî enî ananîmanî.

¹¹ Seyîné íwî néra warîgîáyîné aiwî segî nîaíwî rîxîñî searáná amîpî awîaxîyî mîñî wîarîgîárîñî. E nerî aí segî séno, anînamî ñweanoyî anîpaxîrîñî. Gîyî gîyî rîxîñî uráná amîpî nanîpî ananî mîñî winîgîñî.

¹² Seyîné ‘Áamá e oneaiîpoyî.’ nîyaiwîrîñáyî, seyîné ayo enî axîpî e wiirîñî. Ñwí ikaxî Moseso nîrîrî eanîpî tîñî xwíyíá wá rókiamoagîáwa nîrîro eagîápî tîñî apî e rîñîñagî nánî rarîñîñî.

Íwî inîñîyáú nánî uréwapîyîñî nánîrîñî.

¹³⁻¹⁴ “Íwî onîgî inîñîyîkwîñîmî páwianîro éfrîxîñî. Ayî rîpî nánî seararîñîñî. Íwî rîwéná Gorîxo xeanîñî winîá nánî inîñîyî óf xwé inîñagî nánî áamá obaxî Gorîxo nánî dîñî mîmó ayimî nîpáwîro wigî dîñî tîñî néra warîñî. Ayîñánî seyîné óf Gorîxo rîwéná dîñî anîñî íníná ñweapîrîá nánî seaiapîñîá nánî onîgî inîñîyîkwîñîmî páwîpîrî nánî anîñî mîñî o rîñîpîmî nîxîdîro éfrîxîñî.

“Áamá íkîánîñî imónîñî.” uréwapîyîñî nánîrîñî.

¹⁵ “Mimónî wá rókiamoarîgîáwa wigî dîñî ínîmîñîyî sîwí sayî sî roarîñî yapî nîmónîmáná aiwî seyîné tîámîñî nîbîrîñá sipîsipî yapîñîñî awayîñî yarîgîápa nîmónîmî seaiameapîrîrîñî. Ayîñánî sîñwí tîñî erîñî.

¹⁶ Seyîné íkîá nanî wéñá nîwîñîrîñá ‘Ana nanîñarîñî.’ rîro sipî wéñá nîwîñîrîñá ‘Ana sipîñarîñî.’ rîro yarîgîápa sipî imónîñî mimónî wá rókiamoarîgîáwa yarîgîápî nîwîñîrîñá ‘Yapî rîneaîwapîyarîñî? Nepa Gorîxoyáowamanî.’ yaiwîrîxîñî. Áamá yapî seyîné seaiwapîyanîro bíáyî ekîrîkwîñîñî imónîñî. Wainî sogwî ekîrîkwíyo darîgîárîñî? Oweoi! Íkîá pikî sogwî enwîxîyo darîgîárîñî? Oweoi!

¹⁷ Rîpî enî axîpîrîñî. Íkîá nanîyî sogwî nanî wearîñîrîñî. Sipíyî sogwî sipî wearîñîrîñî.

¹⁸ Íkîá nanîyî sogwî sipî wepaxî mimónîñî. Sipíyî sogwî nanî wepaxî mimónîñî.

¹⁹ Íkíá níní sogwí naní mîwéyí nîdikáriro ríá ikeáárarígíáriní.

²⁰ Ayínání seyíné íkíá sogwíyo nîwiníríná nijíá imónarígíápa sipí imóníní mimóní wíá rókiamoarígíáwa yarígíápi nîwiníríná ‘Goríxoyáowamaní.’ yaiwíríxíní.

Goríxo “Joxí nání nioní majíáriní.” uríniginí uréwapíyíní náníriní.

²¹ “Ámá Jisasomí “Ámínáoxíní, Ámínáoxíní” urarígíá níní xegí xano, anínamí ñweanjo xwioxíyo mîmeámí nerí píráníní umeñweanfe páwipíríáriní.’ mîyaiwípaní. Ámá xíto wimónarínípi xídarígíá gíyí gíyí, ayíní nîpáwiro ñweapíríáriní.

²² Síá Goríxo ámá nîyoní mí ómómíxímí eníáyímí ámá obaxí re nîrayipíríáriní, ‘Ámínáoxíní, Ámínáoxíní, nene yof joxíyáyo dání xwíyíá wíá rókiamoagwáriní.’ níníriníro ‘Yof joxíyáyo dání imíto mîxí umáinowáragwáriní.’ níníriníro ‘Yof joxíyáyo dání emímí obaxí wíwapíyagwáriní.’ níníriníro epíríá enagi aiwí

²³ ámá nîyíyá síñwí anígíe dání re urímíáriní, ‘Seyíné nání nioní nijíá wí mimóníníní. Ríkíkíríto yarígíáyíné nioní píní níníwíárimí úpoyí.’ urímíáriní.

Aní mîrarígííwaú nání uréwapíyíní náníriní.

²⁴ Ámá gíyí gíyí nioníyá xwíyíá rípi aríá nínirí xíxeni e níníxídirínáyí ayí ámá síñá aní nímíríríná díní píráníní neñwíperi xwíá nímiga nîwerí síñá piará ínímí yapínínínamí dání síñá piará aní mîríníápi e dání níkíkíríto nîyapírí mîrarínóníní imóníníto.

²⁵ Iníá earí iníigí waxí xwé weapírí ríwípí erí nerí aiwí aniwá síñá ínímí yapínínínamí dání níkíkíríto yapíníníagi nání mîkwierómioaníniginí.

²⁶ Ámá gíyí gíyí xwíyíá nioní rarínápi aríá níníro aí xíxeni mepa nerínáyí ayí ámá síñá aní nímíríríná majímajíá níkáriníriní iníkíyo seáyí e dání síñá níkíkíríto nîyapírí mîrárarínóníní imóníníto.

²⁷ Iníá earí iníigí waxí weapírí ríwípí erí yaríná aniwá nîkwierónowírí ríwí nîra piéroníniginí.” Jisaso e nurírí

²⁸⁻²⁹ xwíyíá api nîpíní ríxa nîra núísáná enáná ámá e epíroyí egíáyí o ñwí ikaxí eánínípi mewegíáwa uréwapíyarígíápa muréwapíyí néní tñóníní uréwapíyaríníagi nání ududí néra ugíawíxíní.

8

Peyíyí imóníní womí naní imíxíní náníriní.

¹ Jisaso nuréwapíyíísáná díwí mîñíyo dání weaparíná oxí apíxí niaíwí obaxí númí weaparíná re eníniginí.

² Ámá peyíyí imóníní wo nîbírí nîwímearí mîñí xwíáyo nîkwírorí re uríniginí, “Ámínáoxíní, joxí nioní nání ‘Naní owímíxímíní.’ nîyaiwíríná ananí naní nímíxípaxoxíríní.” uríagi

³ Jisaso wé íeapá nîwírí seáyí e nîwikwíáriní “ ‘Joxí naní oimóníní.’ nímónaríní. Ríxa naní imóneí.” uráná re eníniginí. Peyíyí imóníníto naní imóníagi

⁴ Jisaso re uríniginí, “Joxí nioní naní simíxíáyí nání amíná nuri ámayo áwaní murípaní.” nurírí ámá o Moseso eníná ñwí ikaxí ragípi mé ámayo xewaníníto áwaní nura emeníníní e nurírí amí re uríniginí, “Amíná apaxípáníní imónígíáwa tñí e nání nuri womí síwá nîwinírí naníwí rídiyowá nání negí aríto Moseso eníná sekaxí nearagíyí bî mîní wíríxíní. Goríxo nání rídiyowá siáriní joxí naní imónípi nání áwaní rírí oenírí mîní wíríxíní.” urowáriníniginí.

Porísí woyáyí womí naní imíxíní náníriní.

⁵ O aní yof Kapaneamíyo rémóáná wauyí porísí amíná imóníní wo nîwímearí wauní ríxíní nurírí

⁶ re uriniginini, “Ámináoxini, gí inókininí nimóniri omíní niariño ení níní siwímí nerí niwerí ríniní xwé winariní. Ananí naní imixiréini?” uráagi

⁷ Jisaso re uriniginini, “Ananirini. Nioní nurí naní imiximíini.” uráagi aí

⁸ porisí áminá imóniño re niyaiwiri “Porisí wa nioní ínimí nuríninípa simixíyí ení Jisasomí ínimí wurínini.” niyaiwiri re uriniginini, “Ámináoxini, nioní áamá wé róniní joxí tñí xixení mimóniníagi nání joxí gí aníyo íwiapipaxí mimónini. E nerí aí joxí re dání ‘O naní oimónini.’ ráná gí omíní niariño naní imóninínoí.

⁹ Ayí ripí nání seararinini. Nioní ení áamá omíní ‘Ayí ayí ei.’ nírariǵáwami ínimí wuríninini. Nioní ení porisí wa ínimí nuríninínoí. Womí ‘Joxí aní uí.’ uráná sa ananí aríá níniri warinirini. Womí ‘Bei.’ uráná sa xixení barinirini. Gí inókininí niariñí womí ‘E ei.’ uráná xixení yarinirini.” uráagi

¹⁰ Jisaso aríá e niwiri nání ududí nerí áamá xómi númi waríǵáyo níkinimóniri re uriniginini, “Isireriyiné woxí áamá ro díní seáyí e nínikwírorí yarinípa xixení e díní mnikwíroariníagi síñwí raninirini.

¹¹ Nioní re seararinini, ‘Áamá Goríxo xegíyí xwioxíyo mímeámí nerí píraniní umenweanáná éamá obaxí sogwí íwiaparinimíni ñweagíáyí tñí sogwí wearinimíni ñweagíáyí tñí níbiro segí aríowa Ebíríamo tñí Aisako tñí Jekopo tñí nawíní aní ninwearo aiwá nípiríarini.

¹² E nerí aí Isireriyiné, Goríxo anípaxí xwioxíyo mímeámí níseairí seamenweapaxíyiné Goríxo menweané dání sía yinimí seamoaiáná e dání mimeniníwí ayíkwí mīsearíníá eníagi nání ñwí earo maní sówí ríkwíníro epíríarini.’ seararinini.” nuriri

¹³ wauyí porisí áminá imóniníomi re uriniginini, “Dixí aní uí. Joxí ‘O e epaxorini.’ níniawiri díní níkwíroarinípi xixení ríxa oimónini.” uowaráná axíná xegí omíní wiariño ríxa naní imóniniginini.

Pitaomí xíneagwímí naní imixiní nánirini.

¹⁴ Jisaso Pitaoyá aníyo nípáwiríná weniní éyí wininiginini. Pitaomí xíneagwí wará ríá pírí wiariníagi íkwianwíyo sá riyí weníagi níwiniri

¹⁵ wé seáyí e ikwiaráná re eniginini. Ríá pírí pñí wiaráná níwiápñimeari Jisasomí aiwá níxerí winiginini.

¹⁶ Ríxa sogwí wéaná áamá e dáníyí wigí áamá imíó díní xixéroariníyí obaxí o tñí e nímera níbiro waráná oyá xwíyíá tñí mīxí umáínowárayiri simixíyí níní ení píraniní imimiximí eri eniginini.

¹⁷ Goríxoyá xwíyíá wíá rókiamoagí Aisaiaoyí riníño áamá xegí xiáwowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroní nání xwíyíá nírirí eaní ripí, “Xewaníño negí simixíyí tñí uraní tǵíáyí tñí naní imimiximí eníarini.” rinípi ríxa xixení imónini nání Jisaso e eniginini.

Áamá “Oríxídaneyí.” uríǵá nánirini.

¹⁸ Jisaso áamá oxí apíxí obaxí omí íkwíkwierí wiariníagi níwiniri xegí wiepísariníowami sekaxí re uriniginini, “None ipíwami jíríwami dání xemoaní nání ewéyo píxemoánípoi.” uraríná

¹⁹ ñwí ikaxí eáninípi mewegíáyí wo níbirí re uriniginini, “Nearéwapíyaríníoxini, aní ami gími gími nání úaná nioní númi ríxídimemíarini.” uráagi

²⁰ o re uriniginini, “Síwí sayí sá weníá nání síñá sirírikí tñirini. Iní ení sá weníá nání níyiní tñirini. E nerí aí áamá imóniníáoní sá wémíá nání aní wí menini.” uriniginini.

²¹ Xegí wiepísariníyí ami wo re uriniginini, “Ámináoxini, gí ápo tñí níñweanísáná o ríxa péaná xwíá níweyárimoní númi ríxídimemíá nání ananirani?” uráagi aí

²² Jisaso áamá xíomí díní mîwîkwîroarígíáyí nání re urîñiniginí, “Xegí piyí wíá xwíá weyárfírixiníri síñwí nîwîñiníri nioní númí nîxídei.” urîñiniginí.

Ipí imeamîkwî yarîñîpî samîñî imîxîñî nánîrîñî.

²³ E nurîmî ewéyo pîxemoánáná xegí wiepîsarîñowa ení nîpîxemoánîro ipíyo orîwámî dání nání nîmeámî waríñá re enîñiniginí.

²⁴ Ríwîpí xwé nerí iniigí imeamîkwî neríñá rîxa ewépá mîwiáromîñiní yarîñagí aiwí Jisaso sá maiwí wenagí

²⁵ wiepîsarîñowa nuro saiwiárfí nîwîro re urígíawixiní, “Ámínáoxiní, rîxa nîneamîwiáropaxíriní. Arírá neaií.” uríagí

²⁶ o re urîñiniginí, “Díní onîmiápi nîkwîroarígíoyíné pí nání wáyí seainariní?” nurîmî nîwiápinîmearí re rîñiniginí, “Imîñî tîñî iniigí tîñî samîñî oweáriní.” ráná re enîñiniginí. Imîñî pîñî wiáriní iniigí wîñwí mé rîwoáriní nerí ñîñíá imónárîñiniginí.

²⁷ Ñîñíá imónáríagí nîwîñîro re rîñgíawixiní, “Pí áamáoríani? Imîñî tîñî iniigí tîñî aríá nîwirí samîñî weárfáyoí.” rîñgíawixiní.

Ámá imíó xîxéroarígííwaúmî mîxí umáñîñî nánîrîñî.

²⁸ O tîñî xegí wiepîsarîñowa tîñî orîwámî dání áamá yoí Gadarayí aníyí tîñî e nîwiékínîmearo ewéyo dání ayoááná áamá imíó díní xîxéroarîñî waú —Awaú imíó nimónîri sayí e roñagí nání áamá óf ayimí mîpwarígíáriní. Awaú xwáripá áamá tayarígíá tîñî anwí e dání nîbîri nawíní órórí nîñîro

²⁹ xwamiání re urígíisixiní, “Niaíwí Gorîxoyáoxiní, joxí pí neaimîñiní barîñiní? Gorîxo ríwéná rîñîñî neaiapíníá sínî enáná joxí rîñîñî neaiapîmîñiní rîbarîñiní?” nurîro

³⁰ odîpí obaxí bî ná jíamî nîrómáná aiwá narîñagí nîwîñîro

³¹ rîxîñî re urígíawixiní, “Joxí mîxí nîneamáñiníñáyí, odîpíyo oxîxérópoyiníri síñwí neaneí.” uríagí

³² o “Emaní!” uríagí áamá awaúmî pîñî nîwiárimî odîpípîmî xîxéroáná re enîñiniginí. Pîmaní mîwiáronîmî aníñî imegínî wérfáyí ipíyo igwíá nuyíroro iniigí nînamîro piyí egíawixiní.

³³ Píyí éagíá odîpí awí mearoarígíáwa síñwí e nîwîñinîmî wigí aní apimí nání mîrfí nuro odîpí iniigí namífápi tîñî áamá imíó xîxéroarígííwaú ení naní imónîri éfpí tîñî nání repíyí wíáná

³⁴ áamá oxí apíxí nîñî aní apimí dáníyí Jisasomî wímeanîro nání nuro omí nîwîñîro rîxîñî “Joxí neneyá xwíá re pîñî nîneawiárimî wí e nání uí.” urígíawixiní.

9

Ámá ení nîñî síwímí enomî naní imîxîñî nánîrîñî.

¹ Jisaso ewépámî nîpîxemoánîri nîñwearí nîmeámî orîwámî dání nîxemoaurí xegí aní ñweaarîñîpîmî nîrémorí ñweanáná

² re enîñiniginí. Ámá wa áamá ení nîñî síwímí ení wo íkwianwíyo nîtimáná nîmeámî báná Jisaso awa “O ananí naní neaimîxîyipaxíriní.” nîyaiwîro xíomí díní wîkwîroarîñagí nîwîñiní ení síwímí enomî re urîñiniginí, “Ámá roxiní, joxí ayá síwí mîrîropaní. Íwí joxí yarîñîpî rîxa yokwarímí síláríní.” uráná re enîñiniginí.

³ Ñwí ikaxí eánîñîpî mewegíáwa wigí xwioxíyo dání díní re nîpîkíga ugíawixiní, “Ámá ro ‘Gorîxo yarîñîpî epaxonîriní.’ nîyaiwirí nîrîríná Gorîxomî rîperîrî umearíní.” Íñimí dání díní e yaiwiarîñagí nání

⁴ Jisaso díní adadí nîwirí nîjía nimónîri re urîñiniginí, “Pí nání segí díníyo dání ‘O Gorîxomî rîperîrî numerí yaríní.’ nîaiwiarîñî?”

5-6 Nioní ení sɪwímí enomí ‘Dixí íwí yarínjípí ríxa yokwarímí síáríní.’ uráná soyíné ‘O néní t́ńjorfaní?’ niaiwipíríréoí? Omí ‘Nanjí nimónírí nɪwíápínimeámí anj́ uí.’ uráná soyíné ‘O néní t́ńjorfaní?’ niaiwipíríréoí? Íwí yarínjípí yokwarímí nɪwííríná ínímí imónínagí nání e yaiwipax́ mimóníní. E nerí aiwí áamá imónínáoní nání ‘O xwǎ́ t́yo nínjwearíná ení íwí yarígǎpí yokwarímí wiíní nání néní t́ńjorfaní?’ niaiwipírí nání sɪnjwí nanípoyí.” nurírí áamá ení ńnń sɪwímí enomí re urínjínigíní, “Joxí nɪwíápínimearí dixí íkwianjwí nɪxopemíxírí nimeámí uí.” uráná

7 o nɪwíápínimeámí xegí anj́ e nání unjínigíní.

8 Xegí anj́ e nání úagí oxí apíxí e epíroyí egíáyí sɪnjwí e nɪwíníro nání dínj́ nɪyeawáíro “Goríxo áamá ro néní t́ńjónínj́ wimíxínj́rǎn?” nɪyaiwíro x́omí yayí seáyímí dání umegíawixíní.

Matiyuomí “Níxǎdeí.” urínj́ náníríní.

9 Jisaso e ṕnń nɪwíárímí nuríná áamá wo xegí yoí Matiyuoyí rínjño takísí nání nígwí uráparígǎ opisí anj́yo riwo njwearagí nɪwínírí re urínjínigíní, “Nioní níxǎdíméíríxíní.” urǎgí o nɪwíápínimearí númí uxǎdínjínigíní.

10 Jisaso xegí wiepísarínjowa t́nń anj́ Matiyuoyá nání nuro aiwá naríná áamá takísí nání nígwí uráparígǎyí t́nń íwí arǎkí yarígǎ wíníyí t́nń omí nɪwímearo nawíní aiwá narínagǎ

11 Parisiowa sɪnjwí e nɪwíníro xegí wiepísarínjowamí re urígǎawixíní, “Segí searéwapíyarínj́ ro pí nání áamá takísí nání nígwí nearáparígǎ t́yí t́nń íwí arǎkí yarígǎ t́yí t́nń nawíní nínjwearo aiwá narínjoi?” urǎgǎ

12 Jisaso arǎ́ e nɪwírí xewanínjño nání “Áamá íwí yarígǎyó arǎ́ wimínírí nání weapínjorfaní?” oyaiwípoyínírí ewayí ikaxí re urínjínigíní, “Áamá sɪmíxí mɪyarígǎyí xwírí t́nj́ e nání warígǎrǎn? Oweoí, sɪmíxí yarígǎyíní xwírí t́nj́ e nání warígǎrǎn.

13 E nerí aí soyíné nuro xwíyǎ́ eníná wǎ́ rókiamoagí Xoseao nírírí eanj́ rǐpí, ‘ “Rǐdǐyowání Goríxoní nání nííríxíní.” mɪnimónaríníní. “Áamá wíyo nání ayá nurímíxíro arǎ́ wíríxíní.” nimónaríní. nírírí rǎwamínj́ eanj́ apímí ǎ́ nɪrooro níjǎ́ imónípoyí. Ayí rǐpí náníríní. Áamá ‘Wé rónínj́ yarínjwaénexíní.’ yaiwinarígǎyó ‘Nioní tǎ́míní bǐpoyí.’ urímínírí nání weapínjámání. ‘Íwí yarínjwaénexíní.’ yaiwinarígǎyó nání weapínjǎríní.” urínjínigíní.

“Dixí wiepísarínjýyí aiwá njwǎ́ mɪnjwírǎrínayarínjoi.” urígǎ́ náníríní.

14 Jono wayí numeaiá warínjyá wiepísarínjowa Jisaso t́nj́ e nání nɪbíro re urígǎawixíní, “None t́nń Parisiowa t́nń Goríxo none nání yayí owinínírí aiwá njwǎ́ njwírǎrínayarínjagwí aiwí dixí wiepísarínjowa pí nání aiwá njwǎ́ mɪnjwírǎríní yarínjoi?” urǎgǎ

15 Jisaso xewanínjño nání “Omí wa nɪpíkímáná enáná wiepísarínjýyí dínj́ sǐpí nɪwíríná aiwá njwǎ́ njwírǎrínípǎrǎríní.” oyaiwípoyínírí ewayí xwíyǎ́ re urínjínigíní, “Áamá apíxí sɪnj́ meáo xegí áamá imónígǎyí t́nń njwearǎnǎ o nání dínj́ sǐpí wipax́ meníní. E nero aí áamá wa omí anǎnɪmíxǎnǎ íná aiwá njwǎ́ njwírǎrínípǎrǎríní.” urínjínigíní.

16 “Xwíyǎ́ Parisiowa nearéwapíyarígǎpí t́nń Jisaso sɪnj́ nearéwapíyarínjípí t́nń kumíxípax́ mimóníní.” oyaiwípoyínírí ámí ewayí ikaxí nurírí re urínjínigíní, “Áamá wigí sorǎ́ axenínagí nɪwíníronǎ rapǐrapǐ sɪnń mǐkǐkarínínj́ bǐ nɪmearo urí óf ínínjúmí nɪpǐrooro gwí kiwearígǎmání. E nerínáyí, igǎ́ eánáná rapǐrapǐ sɪnj́ pǐróǎpí nǐkǐkaríníríná urú xwé naxega unǎríní.

17 Rǐpí ení áamá ínigí wainí sɪnj́ memé warǎ sǐxí urǎwámí iwajǎ́ yarígǎmání. E nerínáyí, memé warǎ sǐxǎwǎ núpíyíníríná ínigí wainí purí sǐxǎwǎ xwírǎ́ ikíxénírí e enígíní. Wainí sɪnjýyí memé warǎ sǐxí sɪnjwámí yǎ́náyí, warǎ t́nń ínigí t́nń nɪpiaúní nanj́ enínjoi.” urínjínigíní.

Apixí ragí aníjé pwaríjé wímí naní imíxírí miái penjé wímí naní imíxírí ení náníríní.

¹⁸ Jisaso xwíyá apí síní e uraríná re eníniginí. Judayíyá rotú aní mewení wo níbírí Jisaso síkwí tńjé e mńjé xwíáyo níkwírorí re uríniginí, “Gí miái ríxa pearíní. E nerí aí joxí níbírí wé seáyí e wikwiáráná naní oení.” uráagi

¹⁹ o níwiápínímeaní númerí nurí wiepísarínjowa ení nawíní waríná

²⁰⁻²¹ re eníniginí. Apíxí wí —Í xegí ragí aníjé pwaríná xwiogwí wé wúkaú síkwí waú múronjíríní. Í “Níní oyá iyíáyóní amáf níroníríná naní imónímíníyírání?” nýaiwia níbírí ríwíyo níronapímáná Jisasoyá iyíáyo síríf wé jé amáf róníniginí.

²² Amáf róníagi Jisaso níkinímónírí ímí síjwí níwínírí re uríniginí, “Gí ineyí, ayá síwí míríropaní. Jíxí dńjé nínikwírorínjípímí dání eríkiemeáníní.” uráná í ríxa naní imóníniginí.

²³ Jisaso e dání nurí rotú aní mewenoyá aní e níremorí oxí apíxí epíroyí níyárimáná njwapé ríro webí ríro nero yaiwíníjé yarínagí níwínírí

²⁴ re uríniginí, “Ríxa peyeápoyí. Miái píyí meníní. Sa sá wení.” uráagi ayí rípíá nuríro yarínagí aí

²⁵ níní miái tńjé e pńí níwiárímí ríxa nípeyeámáná enáná o nípáwírí miáímí wéyo íá nímaxírírí míeyoááná re eníniginí. Miái wiápínímeaníniginí.

²⁶ Í wiápínímeági xwíyá o éfpí nání xwíyá aní níyoní rínárímeníniginí.

Síjwí supárígíí waúmí naní wímíxínjé náníríní.

²⁷ Jisaso e dání waríná amá síjwí supárígííwaú númerí nuxídírí ráiawá re urígísisixíní, “Negí míxí ináyí Depitomí xiáwoxíní, yawawí ananí wá yeawianíréní?” nurírí

²⁸ o ríxa aníyo nípáwírí njweanagi awaú ení nípáwírí wímeááná Jisaso yarínjé re winíniginí, “Awagwí dńjé nínikwírorí ‘O ananí síjwí supárígwííyí naní yeaimíxípaxoríní.’ ríníaiwíarínjé?” uráagi awaú “Oyí, Ámínáoxíní, joxí e epaxoxíríní.” uráagi

²⁹ o egí síjwíyo wé íá nuxírírí re uríniginí, “Awagwí dńjé níkwíroarígíípa xíxení oimóníní.” uráná re eníniginí.

³⁰ Awaú síjwí noxoari anígísisixíní. Síjwí noxoari aníagí Jisaso aríá jýílkí norí re uríniginí, “Awagwí nioní ealápi amá wíyo áwaní murímepa éisixíní.” uráagi aí

³¹ awaú o tńjé e dání nuríná xíto wífpí nání amí amí repíyí níwia emegísisixíní.

Maní pírónárínjé womí naní wímíxínjé náníríní.

³² Jisaso e dání waríná amá wí wigí amá imíó dńjé xíxéronagi nání maní pírónárínjé wo Jisaso pwarínjé nání nímeámí níbíro wáráná

³³ o imíóyo míxí umáínowáráná maní pírónárígo ríxa xwíyá rarínagí oxí apíxí e epíroyí egíáyí síjwí e éagi níwíníro ududí nero re níra ugíawíxíní, “Aga eníná eníná aíwí Isírerene amá wo e yarínagí wínagwámaní.” níra úagíá aíwí

³⁴ Parísíowa re rígwíawíxíní, “Obo, imíóyo umenjweanoyá dńjé tńí míxí umáínowárarínjéríní.” rígwíawíxíní.

Jisaso amá nání wá wianínjé náníríní.

³⁵ Jisaso Judayíyá aní xwéyo tńí onímíáyo tńí nemeríná wigí rotú aníyo nípáwírí uréwapíyemerí xwíyá yayí winípaxípi —Apí Goríxo amá xíto xegí xwíoxíyo nímeámí nerí píránínjé umenjweanápí nání rínínjépíríní. Apí nání wáf urímerí amá símíxí xíxegíní yarígíáyo tńí uraní xíxegíní imónígíáyo tńí naní imímíxímí wiemerí neríná

³⁶ amá oxí apíxí epíroyí egíáyí sipísípí xiáwo mayí neríná úrapí nero dńjé símígwíá níyinírónínjé wiároárínarígíápa yarínagí níwínírí wá níwianírí

³⁷ áamá xwiyá Gorixoyá wáf urimepírfá nání obaxí mimóniñagi nání xegí wiepísariñíyo re uriniñigini, “Aiwá omiñíyo pírípírfá ináñiñagi aiwí áamá nímipírfá nání obaxí menini.

³⁸ Ayináni Gorixomi rixiñí re urípoyí, ‘Áamá aiwá apí rimiipírfá nání díxí omiñí tñí e nání uowárfírixini.’ urípoyí.” uriniñigini.

10

Wáf wurimeiarigfáwami ení sixí weámixowárfí sekaxí urí ení nánirini.

¹ Jisaso xegí wiepísariñí wé wúkaú síkwí waú awami “Awí eánípoi.” nurimáná awa áamá imfó dñí xixéroariñíyo mixel umáinowárfíro áamá simixel xixegíni yarigfáyo tñí uraní xixegíni imónigfáyo tñí naní imixíro epaxí imónírfírixini ení weámixowárfíniñigini.

² Xegí wáf wurimeiarigfáwa, wé wúkaú síkwí waú imónigfáwa wigí yoí rowarini. Xamiño Saimonorini. Ámí yoí bí Pitaoyí wírinñorini. Xegí xogwáo Adíruorini. Sebediomí xewaxowáu Jemiso tñí xogwáo Jono tñirini.

³ Piripo tñí Batoromuo tñirini. Tomaso tñí Matiyuo tñí —O takisí nání nigwí urápagorini. O tñirini. Arípiasomí xewaxo Jemiso tñí Tadiaso tñirini.

⁴ Saimono —O áamá “Émáyo mixel oxídwáraneyí.” rarigfáyí tñí nawíni níkmixelini emeagorini. O tñí Isikariotí dñí Judaso —O Jisaso nání miyí urinñorini. O tñirini.

⁵ Jisaso wé wúkaú síkwí waú awami nuowárfírfá sekaxí nurí re uriniñigini, “Soyíne nuróná émáyíyá aní tñimíni mupani. Samariayí —Áamá ayí Judayí tñí xepíxepá rónarigfáyírfini. Ayíyá aníyo nání ení mupani.

⁶ Soyíne negí Isireriyí —Ayí sipísipí xiáwo píraníñí mímearfá amí amí uni-amoiñíñí imónigfáyírfini. Ayí tñí e nánini úpoi.

⁷ Soyíne nuróná wáf re urimerfíni, ‘Gorixo xfo xegí xwioxíyo míméamí níneairí neamenweani anwi ayo enagi nání segí íwí yarigfápi ríwíminí nímamoro nisaníro ñweárfírixini.’ urímero

⁸ áamá simixelíyo naní imímixelí ero áamá péfáyo dñí sixí numímero saiwiárfí wíro áamá peyíyí tífáyo wigí wará naní wímíxíro imfó dñí xixéroariñíyo mixel umáinowárfíro emérfírixini. Soyíne nioní ení eáníñí anípá ení seaeámixowárfáyí nání soyíne áamá simixelíyo naní imímixelí níwírfírfá nigwí nání murípa nero sa anípá naní imímixelí wírfírixini.

⁹ Soyíne níwaníro nerfá nigwí sixí ímoarigfáyo nigwí xwérani, onímíarani, nímearo sixí nímero nímeamí mupa ero

¹⁰ íá árupianí aí tñí nimaními mupa ero iyfá wúkaú raiwakíyí mepa ero síkwí sú níyíñíro aiwí ámí waú nímeapa ero xoyíwá nímaxírfími mupa ero érfírixini. Ayí rípi nánirini. Áamá arírfá wiarigfómi anani aiwá mñí wiaríñagfá nání soyíne ení aiwá anani seaiapírfá enagi nání amípi nímeamí mupa érfírixini.

¹¹ Aní xwé bímíraní, onímíá bímíraní, nírémorfá áamá aní apimí ñweagfáyí áamá go go íwí amípi níyaríñomi níwíñírfá oyá aníyo nípáwíro aní apimí pñí níwiárfími upfírfá nání o tñini wérfírixini.

¹² Áamá ‘O tñí oweaneyí.’ yaiwífóyá aníyo nípáwírfá ayo yayí níwíro ‘ “Gorixo píraníñí oseamení.” neaimónarini.’ urfírfírixini.

¹³ Ayí ení yayí níseairo segí pñé arfá seaipírfí nání wímónánáyí, soyíne yayí níwírfá urfápi anani ‘Xe oimónini.’ yaiwírfírixini. Ayí e míseaipa seaíánáyí, soyíne yayí níwírfá urfápi ‘Anípá oimónini.’ yaiwírfírixini.

¹⁴ Áamá gíyí gíyí wigí aníyo nání níseaipemeamí mupa ero soyíneyá xwiyá arfá míseaimónípa ero éánáyí aní iwámíraní, aní apimíraní, pñí níwiárfími nurfá áamá

e ηweagfáy ‘Gorixo xeaniηf neaikárinfa nán tiyf réoi?’ oyaiwípoyinri segf síkwfyo síkf xéninipf pír wiaikímfi niyárimfi úfrixini.

¹⁵ Nion nepa seararinini, ‘Sfá Gorixo áma niyoni mí ómómiximfi enfáyimfi áma eníná anj yof Sodomio ηweagfáyf tñi Gomora ηweagfáyf tñi aga rikikirfó néra wagfáyo Gorixo xeaniηf rfá tñi wikárinfa enagi aiwi áma soyfne arfá mifeaífáyo xeaniηf ayo wikárinfápa axipf xixeni e wikárinfámani.’ seararinini.

“Xeaniηf seaímeanfárinfi.” urinfi nánirini.

¹⁶ “Nion soyfne sipisipf mxf xixe mepa yarinfini imónigfóyfné áma sfwí sayfini imónigfáyf tñi e nán searowárinini. Ayinán soyfne nuróná áma ayf nán siηwf tñi úfrixini. Sidirf yarinfa dñi émi saímf moro inj xawióf uyñi bfi mé awayini yarinfa ero néra úfrixini.

¹⁷ Soyfne nion nixfdarinagfa nán áma wí fáf niseaxero negf Judayf áminá xwirxf mearigfáwa tñi e xwirxf seamepfi nán seawáiro negf rotú anjyo dán síkwfá ragf punf nán seaearo

¹⁸ soyfne pñe nioniyá émayf arfá egfe dán áwanj uripfi nán gapimanowa tñi mxf ináyowa tñi tñi e niseameámi nuro seawáiro epfárinfi.

¹⁹ E seawáripfá aiwi rixa xwiyfá uripfi inánini Gorixoyá dñi tñi uripfi enagi nán ayá sfwí nisearorfi ‘Arife uraniréwinfi? Pí pí uraniréwinfi?’ miyaiwipa éfrixini.

²⁰ Ayf ripf nán seararinini. Awa rixa xwirxf seamearfná segf dñiyo dán uripfámani. Segf séno Gorixoyá kwíypimfi dán uripfá enagi nán ayá sfwí mifearopa éfrixini.

²¹ Xiráxogwáowaú wfo Jisasomfi xfdarinagfi nán wfo áma wí omfi opikípoyinri miyf urifi xano xewaxo nán miyf urifi niaíwíyf xaniyaú nán miyf urifo epfárinfi.

²² Soyfne nion dñi nnikwfroro nixfdarinagfa nán áma nñi símf tñi seaiapfá aiwi giyf giyf sfá yoparfpi nion weapimfáyi nán enj neánro ηweáfáyfné Gorixo ananfi yeáyf niseayimixemeanfárinfi.

²³ Anj bimi niseapikianro nán númi seameánáyf, ámi anj bimi nán éf úfrixini. Nion nepa seararinini, ‘Isireriyf anjyo pñe nioniyá wíyo sni murináná áma imónináonfi weapimfárinfi.’ seararinini.” uriniginifi.

²⁴ Jisaso xegf wiepfsarinowa “Omfi sipi wikáripfá enagi nán none eni sipi neaikáripaxfini.” oyaiwípoyinri ewayf ikaxf re uriniginifi, “Wiepfsarinowa wigf uréwapfariηomfi seáy e imónarigfámani. Xináiwáninfi nimóniro omifi wiirigfáwa eni wigf omifi wiirigfómi seáy e wimónarigfámani.

²⁵ Wiepfsarinowa wigf uréwapfariηo tñi xixeni nimónirfnáyf, ayf apánirini. Xináiwáninfi nimóniro omifi wiirigfáwa eni wigf omifi wiirigfó tñi xixeni nimónirfnáyf, ayf apánirini. Sénonfi ikayfwf imfóyo xiráoninfi imóniηoyf nñirfnáyf, gf niaíwoyfné eni anjpaxf searipfárinfi.

“Wáyf wipaxo rorini.” urinfi nánirini.

²⁶ “Áma fwf inimi dán éfáyfrani, ikayfwf yumfi rfáyfrani, rfwéná nípini siηáni imóninfá enagi nán ayo wáyf mfiwipa éfrixini.

²⁷ Xwiyfá amipfi nion inimi dán árfwiyíná searfápi soyfne ikwáwiyíná áwanj urfrixini. Amipfi nion yumfi ikaxf searfápi anj rikwíyo nixenweámáná áwanj urfrixini.

²⁸ Áma niseapikironá waráni seapikipaxfini. Dñi eni seaxekwapaxf menagi nán wáyf mfiwipa éfrixini. E nerfi aí Gorixo wará aí tñi dñi aí tñi rfá aninfi wearinfiyo sealkeaáripaxf imóniηo nán wáyf wírfrixini.

²⁹⁻³¹ Áma makerfáyo nán nurfná inj siríkwá waú bf nerfná nigwf rfá ninfi bf tñi bf yarigfárinfi. E nerfi aí segf séno mfiwimónipa nerfnáyf, wo ananfi niperfi

xwáyo piéroarínímani. Soyíne iní onímiápiami múróniñagi nání Goríxo amípí wí mîwímeapa oenîrî sîñwá nîseanîrínáyí, wí nîseaímeaníá enagi áamá nání wáyí mepanî. Segí mîñíyo dîá íá ropaxí mimóniñagi aí Goríxo nîjîá enagi nání re yaiwírîxîní, ‘O nene nání aga nîjîá imóniñagi nání ananî pîránîñí neamenîgîní.’ yaiwírîxîní.

³² Áamá gîyí gîyí áamáyá sîñwáyo dání ‘Jisasomî xîdarîñáonîrîní.’ uránáyí nionî enî gí ápo anînamî ñweañoyá sîñwáyo dání ‘O nionî nîxîdarîñorîní.’ urîmîárîní.

³³ E nerî aí gîyí gîyí nionî nání áamáyá sîñwáyo dání ‘O nání nionî majîárîní.’ uránáyí nionî enî o nání gí ápo anînamî ñweañoyá sîñwáyo dání ‘O nionî majîárîní.’ urîmîárîní.” urîñîñigîní.

“Kirá mîxí nánîñîñî imóniñîpá nîmeámî bîñárîní.” urîñîñîñî.

³⁴ O áamî re urîñîñigîní, “Nionî nání ‘Áamá nîyonî pîyîá wîrîmîánîrî bîñorîní.’ mîniawipani. Goríxoyá xwíyîá kirá mîxí nánîñîñî imóniñîpá nîmeámî bîñárîní.

³⁵ Aríá niarîgîáyí tîní aríá mîniarîgîáyí tîní Goríxoyá Bîkwíyo nîrîñîrî eánîñîpa xepîxepá orónîpoyîñîrî nîmeámî bîñárîní. Xewaxo xanomî sîmî tîñî wirî xemiáí xînáimî sîmî tîñî wirî xewaxo xiepî xîáimî sîmî tîñî wirî oinîpoyîñîrî bîñárîní.

³⁶ Áamá xwíyîá nioníyá nîxîdarîgîáyí wigí áamá imónîgîáyí mîxí wimónîpîrîárîní.

³⁷ Áamá gîyí gîyí xanomîrani, xînáimîrani, dîñî sîxí uyarîñîpîmî nionî nîyinîñî nánî mîmúróñîpa nerîñáyí, áamá nioníyá imónîpaxí mimónîñî. Gîyí gîyí xewaxomîrani, xemiáimîrani, dîñî sîxí uyarîñîpîmî nionî nîyinîñî nánî mîmúróñîpa nerîñáyí, nioníyá imónîpaxí mimónîñî.

³⁸ Gîyí gîyí ‘Jisasomî ouxîdîmîñî.’ nîyaiwirî aí xeanîñî nîniro nîpîkipîrîxîñîrî mîñîxîdî éfî éfáyí ayí nioníyá imónîpaxí mimónîñî.

³⁹ Áamá goxî goxî ‘Nionî Jisasomî dîñî nîwîkwîrorî nuxîdîrîñáyí, nîpîkipîrîxîñî.’ nîyaiwirî xewanîñoxî éfî nîmenîrîñáyí, dîñî nîyimîñîpî anîñî ñwearíá nánî mearíámanî. E nerî aí gîyí gîyí éfî mîmenîpa nerî ‘Nionî Jisasomî xîdarîñagi nání áamá wí nîñîpîkirónáyí, ayí ananîrîñî.’ nîyaiwirîñáyí, dîñî nîyimîñîpî anîñî ñwearíá nánî mearíárîñî.” urîñîñigîní.

“Nîpemeámî seaúfá gîyí gîyo Goríxo nanî wîñfárîñî.” urîñîñîñî.

⁴⁰ O áamî re urîñîñigîní, “Gîyí gîyí soyíne wá urîmearíá aríá nîseairo nanî nîseairónáyí nionî searowárarîñagi nání nionîñîñî niro Goríxo nîrowárenapîñomîñîñî enî wirowárarîñî.

⁴¹ Áamá gîyí áamá wo Goríxoyá wá rókiamoarîño enagi nání ‘Áamá ro Goríxoyá wá rókiamoarîñorîñî?’ nîyaiwirî nîpemeámî xegí anîyo nání úoyí rîwéná Goríxo xegí wá rókiamoarîgîáyó yayí nîwirî ayá rîmîxarîñîpî mîñî wîñfápa axîpî e wîñfárîñî. Gîyí áamá wo wé rónîño enagi nání ‘Áamá ro wé rónîñorîñî?’ nîyaiwirî nîpemeámî úoyí rîwéná Goríxo áamá wé rónîgîáyó yayí nîwirî ayá rîmîxarîñîpî mîñî wîñfápa axîpî e wîñfárîñî.

⁴² Áamá gîyí gîyí soyíne nioníyá seaiapîsarîñáoyíne enagi nání iniîgí imîñî rîñî kapîxí wá seaiapánáyí Goríxo ‘Omî wîmîgîñî.’ yaiwírîpî anîpá imónîñîfámanî. Oweo! Nionî nepa seararîñîñî, ‘Goríxo mîñî wîñfárîñî.’ seararîñîñî.” urîñîñigîní.

11

Jono Jisasomî yarîñî wîpîsî nánî urowárinîñî.

¹ Jisaso xegí wiepîsarîñî wé wúkaú sîkwí waú awamî sekaxí e nurîsáná uréwapîyemerî wá urîmerî emîñîrî nánî e dánî pîñî nîwiárîmî Judayí anî amî amî ikwîrónîñîyo nánî unîñigîñî.

² Jono wayí numeaia warĩño gwí nĩñweámáná aríá re winĩnigĩnĩ, “Jisaso e yarĩnĩ. E yarĩnĩ.” rarĩñagáa aríá nĩwiri xío xegí wiepĩsarĩñyí waúmi Jisaso tĩñĩ e nánĩ uowáráná

³ awaú nuri yarĩñĩ re wigísisixĩnĩ, “Jono ‘Ámá wo ríwíyo bĩnĩfárinĩ.’ rarĩñoxtĩranĩ? Wenĩñĩ nerĩ ñweaani nánĩ wo sinĩ ríá barĩnĩ?” uríagí

⁴ Jisaso re urĩñĩnigĩnĩ, “Awagwí nuri amĩpĩ nionĩ yarĩná sĩñwí nanĩfĩpĩ tĩnĩ aríá nífĩpĩ tĩnĩ nánĩ repiyí nĩwiri áwanĩ urémeápiyĩ.

⁵ Nionĩ yarĩná ámá sĩñwí supárigíáyĩ sĩñwí oxoaro sĩkwí ikí egíáyĩ nanĩ nimónĩro añĩ ero peyíyĩ tĩgíáyĩ wará nanĩ inĩro aríá pĩrónigíáyĩ aríá ero péfáyĩ wiápĩnĩmearo ámá uyípeayĩ xwíyá yayĩ winĩpaxĩ none wá nemerane urarĩñwápi aríá wirowarĩnĩ

⁶ Rĩpĩ enĩ ‘Nionĩ nánĩ ámá go go sĩmĩ tĩnĩ wikí dĩñĩ “O pí ríá yarĩnĩ?” mĩniawĩpa nerĩnáyĩ, yayĩ owinĩnĩ.’ urémeápiyĩ.” nuowárĩrĩ

⁷ awaú ríxa gwí añĩ Jono ñweañiwá tĩñĩ e nánĩ warĩná ámá oxí apĩxĩ e epĩroyĩ egíáyo Jono nánĩ re urĩñĩnigĩnĩ, “Seyĩné ámá dĩñĩ meañe nánĩ nurĩná pí ámáyo winanĩro wagífárinĩ? Ámá samĩñĩ imĩñĩ onĩmiápi nerĩ aí ríwí iwí apaxĩ mé winwí yarĩñĩpa yarĩñĩ womĩ sĩñwí winanĩro wagífáranĩ? Oweoĩ!

⁸ E nerĩ aí pí ámáyo winanĩro wagífárinĩ? Ámá rapĩrapĩ yarapayĩ enĩ wú yĩnĩñĩ womĩ sĩñwí winanĩro ámá dĩñĩ meañe wagífáranĩ? Oweoĩ! Ámá rapĩrapĩ yarapayĩ nanĩnĩ nĩyĩnĩro mĩxĩ ináyĩyíyá añĩyo ñweaarĩgífárinĩ.

⁹ E nerĩ aí seyĩné pí nánĩ ámá dĩñĩ meañe nánĩ wagífárinĩ? Gorĩxoyá wíá rókiamoarĩñĩ womĩ sĩñwí winanĩro wagífáranĩ? Oyĩ, e nerĩ aí ‘O Gorĩxoyá wíá rókiamoagíáyĩ tĩnĩ xixenĩ imónĩñomanĩ. Seáyĩ e múronĩñĩ.’ seararĩñĩnĩ.

¹⁰ Xwíyá Gorĩxo xewaxomĩ urĩñĩpĩ wíá rókiamoagĩ Marakaio nĩwuriyĩrĩ ríwamĩñĩ eañĩ rĩpĩ, ‘Aríá eĩ. Gorĩxonĩ gĩ xwíyá yanĩ wiowárimĩáo joxĩ gĩ íwoxi xámĩ rĩmeanĩ nánĩ uowárimĩfárinĩ. O joxĩ nánĩ ámáyo nurĩrĩná ófĩnĩñĩ simoinĩfárinĩ.’ nĩrĩrĩ ríwamĩñĩ eañĩ apĩ Jono nánĩ rĩnĩnĩ.

¹¹ Nepa seararĩñĩnĩ, ‘Jono ámá aríowayá xwíá piaxíyo dánĩ iwiaronĩoyĩ rarĩgíó nánĩ ófĩnĩñĩ imonĩño enagĩ nánĩ ámá nĩnĩ aiwĩ wo Jonomĩ seáyĩ e imónĩnĩ xĩrĩgíámanĩ. E nerĩ aiwĩ gĩyĩ gĩyĩ nionĩ nĩxĩdĩro Gorĩxoyá xwioxíyo páwiro yarĩgíáyĩ xwíyá nionĩ nánĩ wá nurĩmeipĩrĩpĩ Jono wá urĩmenĩpimĩ seáyĩ e imónĩñagĩ nánĩ ámá ayĩ onĩpĩ aiwĩ Jonomĩ enĩ seáyĩ e wimónĩñoĩ.’ seararĩñĩnĩ.

¹² Jono wayĩ nĩneameaia warĩño xwíyá ‘Gorĩxo xwioxíyo mĩmeámĩ nĩneairĩ neamenñweanĩ nánĩ ámá wo uowárenapĩnĩñoĩ.’ iwamĩó searĩñĩnĩ dánĩ ámá uyĩnĩ yarĩgíáyĩ ‘Gorĩxoyá xwioxíyo arĩge páwianĩrėwĩnĩ?’ nĩyaiwiro pĩrĩ fkwieámĩ nėra páwianĩro yarĩñoĩ.

¹³ Nwí ikaxĩ Moseso nĩrĩrĩ eañĩpĩ tĩnĩ wíá rókiamoagíáwa nĩrĩro eagíápi tĩnĩ Gorĩxo xwioxíyo mĩmeámĩ nerĩ seamenñweanĩ nánĩyĩ wíá nĩrókiamóa nĩbĩro Jono yoparĩ o axĩpĩ rĩñĩrĩnĩ.

¹⁴ Enĩná wíá rókiamoagíáyĩ wo re rĩñĩpĩ, ‘Gorĩxo xwioxíyo mĩmeámĩ nerĩ neamenñweanĩpĩ ríxa nimónĩmĩnĩrĩ añwĩ e enánáyĩ ámá wo wíá rókiamoagĩ Irai-jaónĩñĩ imónĩñĩ wo bĩnĩfárinĩ.’ rĩñĩpĩ tĩnĩ xixenĩ Jono ríxa bĩñĩrĩnĩ. Seyĩné omĩ nĩmĩmĩnĩrĩnáyĩ, o Irai-jaonĩ imónĩñĩpa imónĩmĩnĩrĩ enĩrĩnĩ.

¹⁵ Aríá tĩgíáyĩné pĩránĩñĩ nionĩyá xwíyápi aríá erĩnĩ.

¹⁶ “E nerĩ aí pí ewayĩ xwíyá nĩsearĩrĩ re searĩmĩnĩ, ‘Ámá agwĩ rĩná ñweagíáyĩné ayĩnĩñĩ imónĩñoĩ.’ searĩmĩnĩ? Seyĩné niaíwĩ rĩpiánĩñĩ imónĩñoĩ. Niaíwĩ bĩbia makeríá tĩñĩ e éfĩ nĩñwearo bĩbia tĩnĩ níá yanĩro nerĩná ríaiwá re urarĩñoĩ,

¹⁷ ‘Nene seyĩné sĩmĩnĩñĩ epĩrĩ nánĩ sonĩ eaarĩná seyĩné sĩmĩnĩñĩ méoĩ. Nene seyĩné ñwapé rĩpĩrĩ nánĩ ñwapé ráná ñwapé sanĩ mĩnearápaĩ.’ E urarĩná niaíwĩ anĩñĩ

winarinþia yapí imóninþoi.

¹⁸ Ayí ríþi nání seararinþiní. Jono nibiríná aiwá áamá wimónarinþiþi tñní iniigí wainí tñní miní ñwá ñweañáná áamá wí ðinþi mamó o nání ‘Imfó ðinþi xixéronagí nání yaríní.’ rarínþoi.

¹⁹ Áamá imóninþáoní nibiríná aiwá iniigí amíþi ananí naríná áamá wí ‘Áamá royí aiwá tñní iniigí wainí tñní riwí ení neri ayá wí narinþoríní. Áamá takisí nání ñigwí nearáparigíáwa tñní fwí néra warigíá winíyí tñní ñikumixíní emearigíoríní.’ rarigíáríní. Agwí e niriñro aí idáná nioní yarínþáþi tñní Jono yarínþiþi tñní aiwáninþi ná weánáyí re ríþírfáríní, ‘Áamá imóninþo tñní Jono tñní Gorixoyá ðinþi tñní nanþi yagííriní.’ ríþírfáríní.” urinþinigíní.

“Anþi bñ bimí ñweáyí xíomi ðinþi mñwíkwíroarinþagíá uréwapíyinþi nániríní.”

²⁰ Jisaso e nuríísáná áamá e eþíroyí egíáyo nuriríná anþi o emímí obaxí wíwapíyinþiþi yoí niriñí áamá ayo ñweagíáyí wigí fwí yarigíáþi ríwímíní ñimamoro ñisanñro minþweá éagíá mñxí nurirí

²¹ re urinþinigíní, “Korasiniyo ñweáyíné aweyí! Sía wíyi seyíné majíá seaórínfáríní. Gorixó xeaninþi ríá tññi seaikárínfá enagí nání ðinþi sipí oseainíní. Betísaida ñweáyíné aweyí! Sía wíyi seyíné ení majíá seaórínfáríní. Ayí ríþi nániríní. Emímí segí anþyo seaíwapíyinþiþi émayí anþi yoí Taiayí rinþinþyo tññi Saidoníyí rinþinþyo tññi ñíwíwapíyirí sñwíriyí, áamá anþi apiaúmi ñweáyí eníná wigí fwí yarigíáþi nání piaxí ñíweánñro ayá fá ñixirínñro nání iyíá írikwí pánñro ríá uráwíyo iwieánñro yanirí egíáríní.

²² Nepa seararinþiní. Sía Gorixó áamá ñiyoní mí ómómíximí eníáyimi áamá Taia ñweáyo tññi Saidoní ñweáyo tññi winíþa axíþi seainíámani. Seyínéyá seáyí e imóniní.

²³ Kapaneami ñweáyíné ení ‘Gorixó anþnamí nání ñíneaménapínfáríní.’ ríyaiwiarinþoi? Oweoi! Ríá aninþi wearinþyo nání weþírfáríní. Emímí nioní segí anþ e seaíwapíyinþiþi eníná Sodomí ñweáyí, ríkíkírfó yarínþagíá Gorixó ríá mamówárinþyí sñwí ñínanñro sñwíriyí, ayí ñisanñro agwí ñweañwá re nání ñíñweaxa banñro egíáríní.

²⁴ Nepa seararinþiní. Sía Gorixó áamá ñiyoní mí ómómíximí eníáyimi Sodomí ñweaagíáyo winíþa xixení axíþi seainíámani. Seyínéyá seáyí e imóniní.” urinþinigíní.

“Nioní tífáminí nibirínáyí, ðinþi emímówárf iníþíráoi.” urinþi nániríní.

²⁵ Jisaso e nurímáná Gorixomí xwíyíá rirímí ñíwiríná re urinþinigíní, “Gí ápoxiní, Áminá anþna imíxirí xwíá imíxirí neri tñnoxíní, xwíyíá nioní urarinþá ríþi nání áamá ‘Nioní ñíjfoniríní. Go ñíréwapíyinþoi?’ yaiwinarigíáyo yimárorí áamá ñiaíwí onímiáþia yapí ‘Aninþi oníréwapíyíþoyí.’ yaiwinarigíáyo wíá urókiamorí éagí nání yayí seáyími dání orímémíní.

²⁶ Ápoxiní, joxí e simónarinþagí nání ðixí ðinþi tñní e imóniní.” nurirí

²⁷ ámayo re urinþinigíní, “Gí ápo xwíyíá amíþi oyá ñíþíní bñ yumí mñní ñíþíní íáninþi nieþíxíniasinþiríní. Áamá ñíní aiwí wo xegí ðinþi tññi xewaxoní nání ñíjía mimóniní. Gí áponí ñíjía imóniní. Áamá wo xegí ðinþi tññi gí ápo nání ení ñíjía mimóniní. Xewaxoníní ñíjía imóninþiní. E neri aí áamá xewaxoní ‘Gí ápo nání xe ñíjía oimóníþoyí.’ ñíyaiwirí o nání wíá wókímíxarinþáyí ayí ení gí ápo nání ñíjíáríní.

²⁸ Ayínání sekaxí ‘Ríþi éþoyí. Ríþi éþoyí.’ ñíriþga unþiþi píraninþi ouxíðimínirí neríná sanþi xwé ñímeañíninþi ñímeámi nuro aninþi seainarinþyíné, nioníyá ðinþi tññi sá ñweapírfí nání nioní tífáminí bíþoyí.

²⁹ Nioní áamá ñípenioní ñimónirí seáyí e mimónarinþáoní enagí nání sanþi nioníyá íkíáninþi xwanþwí níkwóními nurínáyí nioní searéwapíyíáná segí ðinþi emímówárf iníþíráoi.

³⁰ Ayf rîpî nânî seararîñîñî. Xwîyá nionîyá sanîñîñî nîmeámî upîrîpî ayf sanî seainîmenîñîñî. Nayf seainî enagî nânî ananîrîñîñî.” urîñîñîñîñî.

12

“Sabaríáyo ñwáárîñîñî. rîñîñîñîyo pí nânî xórórî yarîñîñî?” urîgíá nânîrîñîñî.

¹ Íná Sabaríá wîyîmî Jisaso tîñî wiepîsarîñîñî tîñî óf wîf omîñîf áwîñîñî inîñîñîyo nuróná wiepîsarîñîñî agwî wíagî wîf siyîf sîñîf yîyîrîñî yarîñîñî

² Parisiowa sîñwîf e nîwîñîñîro omî re urîgíawîñîñî, “Dîxîf wiepîsarîñîñî ‘Sabaríáyo ñwáárîñîñî.’ rîñîñîñîyo aiwá pí nânî miarîñîñî?” urîgíá aí

³ Jisaso re urîñîñîñîñî, “Enîná negî mîxîf ináyîf Depito tîñî xegîf nîkumîñîñîñî emearîgíáwa tîñî agwîf wíáná egíápi Gorîxoyá Bîkwîyo rîwamîñîf nîrîñîñî eánîñîñî sîñîf íá mîroarîñîf reñîñî? Oweoî, soyîné íá nîrooro aiwî dîñîf nîpîkwîñî mîmoarîñîñî.

⁴ Depito seníá anîf Gorîxo nânî aiwá peaxîf tarîgíwámî nîpáwîrî bisîkeríá Gorîxo nânî peaxîf tarîgíápi o tîñî xegîf áamá tîñî nânî ‘Ñwáárîñîñî.’ rîñîñîñîñî —Apî ‘Sa apaxîpánîñîf imónîgíáwanî ananî nîpaxîrîñîñî.’ rîñîñîñîñîñî. Bisîkeríá apî apaxîpánîñîf imónîñîf xwéó umeaíáná Depito nurápirî nîagî aiwî Gorîxo mîxîf bî murîñîñîñîñî.

⁵ Ñwîf ikaxîf eánîñîñîyo dánî re rîñîñîñîñî enî sîñîf íá mîroarîñîf reñîñî, ‘Sabaríáyo apaxîpánîñîf imónîgíáwa anîf Gorîxo nânî rîdîyowá yarîgíwámî nîpáwîro rîdîyowá neróná sîf “Omîñîf nîñî ñwááxîñîñî.” rîñîñîñîñî xórórîf nero aiwî xwîyá meárînarîgíámanî.’ nîrîñîñî eánîñîñîñîf íá mîroarîñîf reñîñî? Soyîné íá nîrooro aiwî sîñîf nîpîkwîñî dîñîf mîmoarîñîñî.

⁶ Apaxîpánîñîf imónîgíáwa Sabaríá ayîmî xórórîf nero aiwî anîf Gorîxo nânî rîdîyowá yarîgíwámî dánî nero nânî xwîyá mîmeárîñîñîpa yarîgíáñîñî. E nerî aiwî áamá wo re ronîf royîf anîf rîdîyowá yarîgíwámî seáyîf e múronî.” xewanîñî nânî e nurîñî

⁷ ámî re urîñîñîñîñî, “Soyîné xwîyá Gorîxo rîñîf, Bîkwîyo eánîñîf rîpî ‘Nionîf áamá wî wîyo wá nîwîñîñîñî arîrá owîpoyîñîñî nânî nîmónarîñîñî. Nionîf nânî rîdîyowánî onîpoyîñîñî nânî mînimónarîñîñîñî.’ rîwamîñîf e nîrîñîñî eánîñîf apî nânî soyîné dîñîf nîmoro íá nîxîrîñîro sîñwîrîyîf, áamá nionîyá rowamî, wîwanîñîñî xwîyá meárîñîñîpaxîf mîmónîgíá rowamî xwîyá uxekwîmoanîro éfámanî.

⁸ Áamá imónîñîñîñî Sabaríá xiáwonî enagî nânî ‘Sabaríáyo ayîf ananîrîñîñî.’ rîpaxîf imónîñîñîñîñîñî.” urîñîñîñîñîñî.

Wé kirîñîf enîf womî nanîf imîxîñîf nânîrîñîñî.

⁹ O e dánî pîñî nîwîárîñîñî nurîf wigîf rotú anîf wîwámî nîpáwîrî ñweañáná re enîñîñîñîñî.

¹⁰ Áamá wé kirîñîf enîf wo e ñweañagî Parisiowa Jisasomî xwîyá meárîpîñîñî nânî yarîñîf re wigíawîñîñî, “‘Negî “Sabaríáyo ñwááxîñîñî.” rîñîñîñîñîyo áamá sîmîxîñîyo nanîf nîmîxîrîñîñî xórórîf mepaxîrîñîñî.’ rîsimónarîñîñî?” urîgíá

¹¹ o xîxewîsîf ikaxîf re urîñîñîñîñî, “Soyîné woxîf, sipîsipîf wo tîñîñî Sabaríáyo sipîsipo xwáñîñîñîyo piéróánáyîf, sipîsipomî mîmîxeaarîñîñîñîñî? Oweoî, apaxîf mé mîxeaarîñîñîñîñî.

¹² Áamá sipîsipîf tîñî xîxenî mîmónîñîñîñî nânî Sabaríáyo aí áamáyo nanîf nîwîmîxîrîñîñîñî, ayîf ananîrîñîñîñî.” nurîñî

¹³ wé kirîñîf enîñî re urîñîñîñîñî, “Dîxîf wé irú pîmîxeî.” urîgîf áamá wé irú pîmîxáná wé nanîf wîfúnîñîf axîpîf imónîñîñîñîñîñî.

¹⁴ Nanîf wîfúnîñîf axîpîf imónîñîñîñîñî Parisiowa nîwîápîñîñîmeámî nîpeyearo wáf e dánî omî pîkianîro nânî mekaxîf megíawîñîñîñî.

Gorîxo Rípeañî nânîrîñîñî.

¹⁵ Jisaso Parisiowa xfo nani mekaxf meariηagfa nani nijfa nimoniri nani e pni niwiarimi nuri oxf apixf obaxf numi xfdariηagfa simixf egfa niyon nani imimiximf nerfna

¹⁶ amayo awanf uriprixiniri “Nioni siapi nani awanf murimepa epoyi.” urayinigin.

¹⁷ Xwiya Gorixo riηf wa rokiamaogf Aisaiao niriri rfwamiηf eanf ripti xixeni imoninfa nani Jisaso e enigin.

¹⁸ “Arfa epoyi. Ama ro gf omiηf niariηoninfi imoninfa nani rpeanadori. Gf diηf sixf uyiadori. Gf kwiyf eni omi wana emayf ‘E nerfna we roninfi Gorixo wimonariηipi imonanwarfani?’ yaiwipiri nani waf urepearinfarin.

¹⁹ O nipeniori. Ama wi tni xixewiamf niriniri wio xwamianf niwiri enfamani. Simf oyo dani xwamianf yariηagi winiprfamani.

²⁰ O ama eni saminfi niwemi emeariηagi niwinirina sixf miηf eaaroariηwaninfi imoninagi niwinirina wio fa wekimixinfamani. O ama wi ramixf gwf apiawf weariniri rixa niyupariminiri yariηinifi imoninagi niwinirina fa supimixinfamani. Xegf e enfapa arki nera nusana we roninfi xfo yariηipi seayf e imoninfarin.

²¹ Emayf ‘O arira neawinigin.’ niyaiwiro omi diηf ukikayoprfarin.” Xwiya Gorixo e riηipi xixeni imoninfa nani Jisaso nemerina axipi e enigin.

“Oboya diηyo dani yari.” rigfa narin.

²² Ama womi imfo diηf xixeronana manf proniri siηwf supariri enomi Jisaso tniηf e nani nimepa nibiro warana Jisaso imfo mixf numainowariri piraninfi wimixana o xwiya riri siηwf aniri enigin.

²³ E eana oxf apixf obaxf e epfroyf egfayf ududf niga nuro re rinigfawixini, “ ‘Ama royf ama yeayf neayimixemeanfa nani arfowaya xwa piaxyo dani iwiaronfoyf rariηwao, negf mixf inayf Depitoya xiaworini.’ riyaiwiarinwini? Oweoi, omani.” rinariηagfa

²⁴ Parisiowa arfa e niwiro re rigfawixini, “O imfo xiraoninfi imonino —O xegf yof bi Biesebuyof rininorini. Oya diηyo dani Jisaso imfo mixf umainarinorini.” rarin

²⁵ Jisaso awa e rinariηagfa diηf adadf niwiri nijfa nimoniri xixewisf ikaxf re urinigin, “Ama gwf axiri xepixepa nironiro mixf ninironayf ayf anfi miwiarekixinipaxirini. Ama anfi bimi ηweayf rani, anfi wiwami ηweagfayf rani, eni xepixepa nironiro mixf ninironayf, axipi anfi miwiarekixinipaxirini.

²⁶ Nioni Obo —Oya yof bi Setenoyf rininorini. Nioni oya diηyo dani xegf imfoyo mixf numainowaririnaf, axiyf rixa xepixepa nironiro nani arige nero eni neanro ropfaoi? Oweoi. E nero aiwi soyne nioni nani re rariηoi, ‘Setenoya eni eaninfiyo dani imfo mixf umainowararin.’ rariηoi.

²⁷ Nioni imfo xiraoninfi imonino, Biesebuyof diηyo dani imfo mixf numainowaririnaf, segf wiepifarigfayf diηf goyayo dani mixf umainowararigfarini? Ayf awa re rariifarini, ‘Gorixoyf diηyo dani mixf umainowararinwarini.’ rarigfayf nani awa xwiya seameariprfarin. Nioni segf wa yarigfapa yariηagi aiwi soyne pi nani nixekwimoarin?

²⁸ E neri ai nioni kwiyf Gorixoyapi tni imfo mixf umainanayf, diηf re yaiwirini, ‘Gorixo xwioxfo mimeamf neri neamenweani rixa irfani?’ yaiwirini.” nuriri

²⁹ “Obo eni eanino aiwi Jisaso seayf e imoninorini.” oyaiwipoyiniri ami xixewisf ikaxf re urinigin, “Ama wo eni eaninfi woya amipi fwf meaminirina xami xomi fa nixiriri gwf nijarimana anani nipawiri xegf amipi meanigin.” nuriri

³⁰ ama nni Jisasomi diηf wikwroro xdfiro eprixiniri prf rakiamf wianro yarigfayf nani ewayf xwiya ripti urinigin, “Ama nioni tfamin mimonigfayf, ayf

niont tñnt mîxí imóniñwáyíriní. Ámá niont tñnt sipísipí awí meaárípa yarigíáyí sipísipí xídxídwárí yarigíáyíriní.” nurírí

³¹ re uríñiniginí, “Ayínání niont re seararíñiní, ‘Pí pí íwí yarigíá tñnt áamá wíyo pí pí ríperírí umeararigíá tñnt Goríxo ananí yokwarímí nîwiirí aiwí áamá gíyí áamá wo Goríxoyá kwíyí tñnt yaríñagí nîwiníríná ríperírí numeri “Ayí kwíyí Goríxoyápi tñnt mîyaríniní.” umearíáyo Goríxo yokwarímí wiipaxí meníní.

³² Ámá gíyí gíyí áamá imóniñáoní píné sipí nîñírírí aiwí Goríxo ananí yokwarímí wiiníáríní. E nerí aiwí gíyí gíyí Goríxoyá kwíyí nání píné sipí ríáyí agwí rínáraní, ná ríwíyoraní, Goríxo yokwarímí wiiníá meníní.’ seararíñiní.” uríñiniginí.

“Íkíá sogwí naní wearíñínáníñí imóniñiní.” uríñiní náníríní.

³³ Awa “Jisaso naníñí yaríñagí nání ‘Oboyá dñíyo dání yaríní.’ rípxí mimóníní.” oyaiwípoyínírí ámí xewaníño nání ewayí ikaxí rípi nurírí re uríñiniginí, “Soyíné íkíá wína sogwí naní wenagí nîwiníríná ‘Íkíá naníñaríní.’ ríríní. Íkíá wína sogwí sipí wenagí nîwiníríná ‘Íkíá rína sipínaríní.’ ríríní.” nurírí

³⁴ mîxí re uríñiniginí, “Weaxíá miáoyíné, ríxa sipíní imóniñagíá nání aríge nero píné naní rípxíáoí? Oweoí, áamá pí pí dñí aumaúmí inígíáyí e dání rarigíá enagí nání soyíné píné naní wí rípxí meníní.

³⁵ Ámá naníyí wigí ayá tññípi mearigíápa dñí naníñí aumaúmí niníro nání xwíyíá níríríná naníñí rarigíáríní. Ámá sipíyí sipí náníní dñí nímoro aumaúmí niníro nání xwíyíá níríríná sipíní rarigíáríní.

³⁶ Niont re seararíñiní, ‘Goríxo áamá nîyoní mí ómómíximí nerí xwíríxí níméríná sipí ikaxí amípi úrapí rarigíá níní nání yaríñí imímí wiaríná e dání urípxíáríní.

³⁷ Goríxo sewaníñoyíné rarigíáyo dání xwíríxí nîseamerí re searíníáríní, “Xwíyíá tññoxíríní. Xwíyíá mayoxíríní.” searíníáríní.” uríñiniginí.

Ekíyíñí nání ríxíñí urígíá náníríní.

³⁸ E uríagí ñwí ikaxí eáníñípi mewegíá wa tñní Parisi wa tñní re urígíawixíní, “ ‘None “Goríxo rírowárenapíñoxíríní?” yaiwianí nání aníñamí dñí ekíyíñí bî neaiwápíyí.’ neaimónaríní.” uríagíá aí

³⁹ o re uríñiniginí, “Seyíné agwí ríná ñweagíáyíné, Goríxomí ríwímíní nímamoro segí ñwíáí ríníñípi tñní íwíníñí niga uro niga bíro yarigíáyíné ekíyíñí nání reaxí nîseainírí seaimónaríñagí aiwí ekíyíñí wíá rókiamoagí Jonao enípiñí seaiwápíyímíñí.

⁴⁰ O peyí xwé womí agwíyo ínímí ínínáná sía wíyaú wíyi óríñípa áamá imóniñáoní xwíáyo ínímí wenáná sía wíyaú wíyi nóríníáríní.

⁴¹ Ámá eníná aní yoí Ninipayí ríníñíyo ñweagíáyí —Ayí Goríxoyá wíá rókiamoagí Jonao Goríxoyá xwíyíá wáí uríméáná ayí wigí íwí egíápi ríwímíní nímamoro nîsaníro ñweagíáyíriní. Ayí áamá woní Jonaomí seáyí e imóniñáoní re éf nírómáná seararíñagí aiwí seyíné aríá mîniaríñagíá nání áamá Ninipayí ñweagíáyí sía Goríxo áamá nîyoní mí ómómíximí eníáyímí nîwiápnímearo xwíyíá seameárípxíáríní.

⁴² Goríxo áamá nîyoní mí ómómíximí eníáyímí apíxí eníná Sibayí aníyo meníweaní —Í mîxí ináyí Soromono nîjía seáyí e nímónírí rírímí yaríná aríá wímínírí nání aní aga ná jámí dání bîñíríní. Í áamá woní Soromonomí seáyí e imóniñáoní re éf nírómáná seararíñagí aiwí seyíné aríá mîniaríñagíá nání í sía ayímí nîwiápnímearí xwíyíá seameáríníáríní.” uríñiniginí.

Imíó xegí wíniyo wirímeaní náníríní.

⁴³ Ámá ayí “Nene Jono nearáná saníñí onímíápi nerane aiwí imíó xíxéroaríñí róníñí imónanígíní.” oyaiwípoyínírí ámí xíxewisí ikaxí bî nurírí re uríñiniginí, “Imíó

xixéroariniyí mîxí umáinowáraná áamá womi pîni nîwiárimî nuríiná iniigí mayími ‘Ge ge sá onweáminî?’ nîyaiwia nemerî pîá nîmeginîméísáná

⁴⁴ re yaiwiariniîrîni, ‘Gí ámi aní axí pîni nîwiárimî bîñáé nánî ouminî.’ nîyaiwimi nurî aní rîxa síf peárinîrî píraniniî imîxárinîrî yárinîñagi nîwinîrî sinî aníá imónîñagi nîwinîrî nánî

⁴⁵ ámi nurî imíó wé wíúmi dání waú íwí neróná xíomi seáyî e múroro egíáyo nîwirimeámi nuro axomi nîxixéroro e ñweaarigíárinî. Xámi sipí imónago aí ínáyí aga sipí ikeamónîñîrîni.” urîñîñiginî.

Jisasomi xinái tîni xogwáowa tîni nánîrîni.

⁴⁶ Jisaso sinî áamá xío tîñí e epíroyí egíáyo xwíyá uraríná re enîñiginî. Xinái tîni xogwáowa tîni nîbîro “Omî ge dánî xwíyá uranîréwinî?” nîyaiwiro bíanîrîwáminî ronáná

⁴⁷ áamá wo re urîñîñiginî, “Aí, dîxí rínái tîni rîgwáowa tîni joxî xwíyá rîranîro nánî wá e bíraiýí ronó.” uríagi aiwî

⁴⁸ o re urîñîñiginî, “Ayí neparîni. Gí inókí tîni gwíáowa tîni wá e nîroro aiwî áamá aga gí inókíwa gwíáowa imónigíáyí ayí gíyîrîni?” nurîrî

⁴⁹ xegí wiepîsariniýo wé árixá nîwirî áamá omî re urîñîñiginî, “Gí inókíwa gwíáowánîñí imónigíáyí áamá tí ñweagíáyîrîni.

⁵⁰ Ayí rîpî nánîrîni. Áamá gíyí gíyí gí ápo anînamî ñweaño wimónarîñîpî yarigíáyí ayí gí gwíáowa napíwa inókíwánîñí imónigíáyîrîni.” urîñîñiginî.

13

Ewayí ikaxí wití siyí wiároní nánîrîni.

¹ Jisaso síá ayimî aníyo pîni nîwiárimî nîpeyearî ipí manípa tîni éf nîñwearî

² áamá oxí apíxí ayá wí epíroyí wiarîñagíá nánî ewé bámi nîpîxemoánîrî éf nîñwearî oxí apíxí nîni sinî ipí imanípa tîni ronáná

³ ewayí xwíyá ayá wí nura nuríiná re urîñîñiginî, “Áamá wo (Nene ayé siyí nîwiároa nuríiná yarîñwápa) o xegí omîñíyo wití siyí nîwiároa umîniîrî nánî nurî

⁴ rîxa xwíá yuní ikîxeárinîñe píraniniî nîwiárorî aí wí óf manípa tîni piéroyí iní nîbîrî mîmánî enîñiginî.

⁵ Ámi wí síñá ínîmi yapîniñáná xwíá seáyî e onîmiápi eníyo piéroyí xwíá akwíníáná enagi nánî apaxí mé nerápirî nîyapîrî aiwî

⁶ sogwí nîwepîniîrî xáiwí anáná mîmî rapîñí mîwáriní enagi nánî yeáyí yîweánarîñîñiginî.

⁷ Ámi wí emí pipîñí aríkiárinîñe wiároníyí emí pîpîñíyo dánî nawínî nerápimáná emí xenwirárinîñagi nánî wití ayí ná mîwenîñiginî.

⁸ Ámi wí xwíá naníyo wiároníyí nerápirî nîyapîrî ná nîkîkîreánîríná wí aga dîñí nîmorî íá mîropaxí werî wí xwé obaxí werî wí xwé onîmiápi werî enîñiginî.” Jisaso ewayí xwíyá e nurîrî

⁹ re urîñîñiginî, “Seyíné wití siyí nánî ríá api nánî aríá ókiarí nîmónípoi.” urîñîñiginî.

“Ayí rîpî nánî xixewisí ikaxí tîni seararîñîni.” urîñî nánîrîni.

¹⁰ Wiepîsarîñowa idáná Jisaso xegípi ñweańáná nîbîro yarîñí re wigíawixîni, “Joxî áamáyo nuréwapîyiríná ewayí xwíyá tîni pí nánî urarîñîrîni?” uríagíá

¹¹ o re urîñîñiginî, “Xwíyá eníná dánî Gorîxo xwioxíyo mîmeámí nîseairî seamenweaníápi nánî yumí imónîñîpî nionî soyíné nîjía imónîpîrî nánî áwaní nîsearîrî aiwî áamá wíyo áwaní murarîñîni.

¹² Ayí rípi nánirini. Ámá nioní xwiyá raríná ará niro díní níkwírooro nero níjía bí tíní imónarigá gíyí gíyí Goríxo ámi wí mìní winíñoi. Ará mìnipa ero díní mìníkwíropa ero yarígá gíyí gíyí 'Níjía rípi imóninini.' yaiwiarínagá aí Goríxo apí aí ámi nurápiníñoi.

¹³ Ayínáni ámayo nuréwapíyiríná ewayí xwiyá tíní urarínáriní. Ámá nioní díní mìníkwíropa yarígáyí ewayí xwiyá nioní rarínápi ará níniro aiwí míkí nání díní mímopa nero níjía wí imónarigámaní.

¹⁴ Ayí e yaríná xwiyá Goríxo ríní wía rókiamoagí Aisaiao níriri ríwamíní eaní rípi ríxa xíxeni imónariní, 'Seyíne arikwíkwí níwiro segí ará píroníro síjwí supáiro nero nání ará níwia nuro aí níjía imónipíríámaní. Síjwí níwiga nuro aí díní wí mopíríámaní.

¹⁵ Ayí rípi nánirini. Segí díní tíní néra warígáyíné míní síjáníní imonagá nání seararínini. Wígí síjwí mísupáripa ero ará mípíronípa ero nero síjwíyí, wígí síjwí tíní síjwí aníro ará ero díní píraníní neyírooro moro wígí íwí yarígáyí ríwímíní mamoro éánáyí Goríxoní píraníní wímíxípxírini.' Xwiyá apí xíxeni imónini nání ámayí e yaríñoi.

¹⁶ E nerí aí gí seaiepísarínáoyíné segí síjwí tíní síjwí naníro ará tíní ará niro nero nání yayí oseainini.

¹⁷ Aga nepa seararínini, 'Wía rókiamoagá obaxíyí tíní ámá wé rónígá obaxíyí tíní ení soyíne síjwí naníro ará niro yarígá rípi nání "None síjwí wíníwanígini." níyaiwiro aga níwimóniri aí wí ará niro síjwí naníro yagámaní.' seararínini." uríniginini.

Wití siyí wiároní míkí nání áwaní uríní nánirini.

¹⁸ E nuriri re uríniginini, "Ewayí xwiyá ámá wo nurí wití siyí wiáronípi míkí nání áwaní osearímíni.

¹⁹ Wití siyí wiároníyí xwiyá Goríxo xwioxíyo míméámí nerí seameníweaníápi nánirini. Ámá xwiyá apí ará nero níjía mepa éáyí ayí wití siyí óf manípa tíní píeronípiníní imóníñoi. Ayí ará wiaríná obo, aríkí yaríño níbirí ayí Goríxomí díní wíkwíropíríxiniri xwiyá apí wígí xwioxíyo míníníyí emí ríroámí yaríníriní.

²⁰ Ámá xwiyá apí ará níwiríná axíná yayí nero 'Nanírini.' yaiwíáyí, ayí wití siyí síjía ínimi yapíníná xwía seáyí e akwíníná eníyo píeroníyíníní imóníñoi.

²¹ Wití siyí síjía ínimi yapínínagi nání rapíní ná ínimi míváripa eníyíníní ámá ayí ení wígí díní rapíníníní xwíáyo mímí íá mumíxínagi nání ámá wí ayí xwiyá apí xídarínagá nání xeaníní wíkaráná apaxí mé píní wíararígáriní.

²² Ámá xwiyá apí ará níwiro aiwí wígí yarígápa síní níxídirónáyí amípí xwíáyo dání ayá tínípi nání díní obíbxí moro 'Amípí wí nioní mímímúropa onini.' yaiwiro 'Amípí ayá tínípi aríge nímeámíáriní?' yaiwiro néra warígáyí ayí wití siyí emí pípíní kíkídipearígíe píeroníyíníní imóníñoi. Wití emí xenjwírínagi nání ná mívépa eníyíníní ámá ayí ení 'Amípí ayá tínípi aríre nerí meámíáriní?' yaiwiarígápi xwiyá Goríxoyápipi yokwarímí éána omí aníní míní xídarígámaní.

²³ Ámá xwiyá apí ará níwiro níjía éáyí ayí wití siyí xwía naníyo píeroníyíníní imóníñoi. Wití apí ná kíkíreáníníyíníní ámá ayí ení ná níweríná wí díní nímorí íá míropaxí werí wí xwé obaxí werí wí obaxí onímíápi werí yarígáriní.

Ewayí ikaxí rípi kíyí wití omíníyo yapíní nánirini.

²⁴ O "Agwí Goríxo ámá sípíyí wígí díní tíní xe néra úríxiniri síjwí níwíniri aiwí ríwéná ríáyo íkeaáriníáriní." oyaiwípoyniri ewayí xwiyá ámi xegí bí nuriri re uríniginini, "Goríxo xegí ámayo xwioxíyo míméámí nerí meníweámíniri nání yaríná

imónin̄ipi, ayí áamá wo xegí om̄in̄yo xwíá yuní níkixémáná wití siyí wiáron̄ipi t̄n̄i r̄ram̄in̄yí epax̄r̄n̄i.

²⁵ Wití siyí n̄iwiároárimáná xegí an̄yo nán̄i nurí sá wenáná o t̄n̄i s̄m̄ t̄n̄i inariḡílo n̄ib̄ir̄i re en̄in̄iḡin̄i. Rip̄ik̄í siyí wití siyí wiáron̄in̄e seáyí e n̄iwiároárim̄i un̄in̄iḡin̄i.

²⁶⁻²⁷ N̄iwiároárim̄i numáná enáná r̄ixa wití nerápir̄i n̄iyap̄ir̄i r̄ixa ná k̄ik̄ireán̄im̄in̄i yaríná om̄in̄í xiáwom̄i om̄in̄í wiiriḡíáwa s̄in̄w̄í w̄in̄áyí w̄in̄iḡíawix̄in̄i. Rip̄ik̄í aí t̄n̄i nawín̄i enaḡi n̄iw̄in̄im̄i nuro bosom̄i re ur̄iḡíawix̄in̄i, ‘None “Jox̄i d̄ix̄í om̄in̄yo siyí nan̄in̄i wiáron̄ir̄in̄i.” neaimónar̄in̄i. Ar̄ire ner̄i rip̄ik̄í en̄i nerápir̄i yap̄írr̄ani?” ur̄aḡíá

²⁸ o re ur̄in̄in̄iḡin̄i, ‘Ḡí s̄m̄ t̄n̄i inariḡw̄ílo en̄írr̄ani? Oyí, or̄in̄i!’ ur̄aḡi xegí om̄in̄í wiiriḡíáwa yar̄in̄í re wiḡíawix̄in̄i, ‘None nurane rip̄ik̄íyí ȳyoám̄i yan̄iréw̄in̄i?’ ur̄aḡíá aí

²⁹ o re ur̄in̄in̄iḡin̄i, ‘Oweoi, soȳné rip̄ik̄íyí ȳyoám̄i ner̄iná wití aí t̄n̄i ȳyoám̄i ep̄írx̄in̄i

³⁰ aiwá mip̄írr̄íná nán̄i n̄n̄i xe oen̄ir̄i s̄in̄w̄í w̄in̄poyí. Wití r̄ixa yóí enáná wití m̄iwákwim̄í yariḡíawam̄i re ur̄im̄ár̄in̄i, “Xám̄i rip̄ik̄íyí m̄iwákwim̄í nero áw̄in̄i e gw̄í níkir̄íwimáná r̄íá ikeaar̄írr̄ix̄in̄i. E nemáná wití m̄iwákwim̄í nero aiwá an̄í n̄itiariḡíwam̄i n̄it̄írr̄ix̄in̄i.” ur̄im̄ár̄in̄i. ur̄in̄in̄iḡin̄i.” Jisaso ewayí xw̄iyá e ur̄in̄in̄iḡin̄i.

Ewayí ikaxí masité siyí nan̄ir̄in̄i.

³¹ O áamá re oyaiw̄ipoȳin̄ir̄i “Agw̄i áamá obaxí Jisasom̄i m̄ix̄dar̄in̄aḡíá aiw̄i r̄fw̄yo Gor̄ixo xegí áamáyo xw̄iox̄yo m̄imeám̄i ner̄i umen̄wean̄áyí Jisasoyá áamá obaxí imónip̄írr̄ár̄in̄i.” oyaiw̄ipoȳin̄ir̄i ewayí xw̄iyá ám̄i b̄i nur̄ir̄i re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Gor̄ixo seȳné xw̄iox̄yo m̄imeám̄i n̄iseair̄i seamen̄wean̄ápi, ayí masité aiwá siȳn̄in̄í imón̄in̄i. Masité aiwá xegí siyí aga on̄imiá imón̄in̄i. Masité siyí n̄imearo om̄in̄yo moárar̄iḡíáyí

³² aiwá siyí n̄iyon̄i masité siyí aga on̄imiá enaḡi aiw̄i r̄ixa n̄iyap̄ir̄i xwé n̄iror̄íná ík̄án̄in̄í rojáná in̄í n̄ib̄ir̄i n̄in̄wear̄i yéw̄í t̄ipax̄í imónar̄in̄ir̄in̄i.” ur̄in̄in̄iḡin̄i.

Ewayí ikaxí yisí nan̄ir̄in̄i.

³³ O ewayí xw̄iyá ám̄i b̄i nur̄ir̄i re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Gor̄ixo xw̄iox̄yo m̄imeám̄i n̄iseair̄i seamen̄wean̄ápi, ayí yis̄n̄in̄í —Yisí bis̄ker̄íá s̄in̄i s̄in̄í enáná b̄i on̄imiápi ín̄im̄i táná n̄im̄in̄i íkwian̄w̄í eap̄inar̄in̄ir̄in̄i. Gor̄ixo xw̄iox̄yo m̄imeám̄i n̄iseair̄i seamen̄wean̄ápi, ayí yis̄n̄in̄í imón̄in̄i. Ap̄ix̄í bis̄ker̄íá s̄in̄i s̄in̄í d̄iram̄ix̄í xwé s̄ix̄í ín̄in̄áná yisí b̄i n̄imearo ín̄im̄i táná n̄im̄in̄i íkwian̄w̄í eap̄inar̄in̄ir̄in̄i.” ur̄in̄in̄iḡin̄i.

Ewayí xw̄iyá t̄n̄in̄i uréwap̄iyin̄í nan̄ir̄in̄i.

³⁴ Jisaso ox̄í ap̄ix̄í e ep̄roȳí eḡíáyo xw̄iyá ap̄i n̄ip̄in̄i nuréwap̄iyir̄íná ewayí xw̄iyá n̄i nur̄ir̄i uréwap̄iyayin̄in̄iḡin̄i.

³⁵ Xw̄iyá Gor̄ixoyá w̄íá rókiamoaḡí wo n̄iwur̄iyir̄i r̄fwam̄in̄í ean̄í rip̄i, “Nion̄i xw̄iyá n̄ir̄ir̄íná ewayí xw̄iyáyo dán̄i r̄ir̄i xw̄iyá Gor̄ixo xw̄íá im̄ix̄in̄íná dán̄i ín̄im̄i r̄in̄in̄ípi áwan̄í r̄ir̄i em̄ár̄in̄i.” n̄ir̄ir̄i ean̄ípi x̄ixen̄i imón̄in̄i nán̄i Jisaso nuréwap̄iyir̄íná ewayí xw̄iyá t̄n̄in̄i nur̄ir̄i uréwap̄iyaḡir̄in̄i.

Ewayí ikaxí rip̄ik̄í nán̄i ur̄in̄ipi m̄ík̄ipi áwan̄í ur̄in̄í nan̄ir̄in̄i.

³⁶ O ox̄í ap̄ix̄í e ep̄roȳí eḡíáyo p̄n̄i n̄iwiár̄im̄i nur̄i an̄yo n̄ipáwir̄i n̄wean̄áná xegí wiep̄sar̄in̄owa n̄ib̄iro re ur̄iḡíawix̄in̄i, “Jox̄i nearéwap̄iyir̄íná ewayí ikaxí rip̄ik̄í nán̄i near̄ípi áwan̄í n̄inear̄ir̄i p̄irán̄in̄í nearéwap̄iyi.” ur̄aḡíá

³⁷ o re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Áamá wití siyí nan̄í wiáron̄oȳí áamá imón̄in̄áon̄i nan̄ir̄in̄i.

³⁸ Om̄in̄yí ayí xw̄íá r̄ir̄i nan̄ir̄in̄i. Wití siyí nan̄íyí, ayí áamá Gor̄ixo xw̄iox̄yo m̄imeám̄i ner̄i umen̄wean̄áyí nan̄ir̄in̄i. Rip̄ik̄íyí ayí áamá Gor̄ixom̄i mux̄dar̄iḡíáyí, áamá oboyáyí nan̄ir̄in̄i.

³⁹ Símí t́nì inarígíí, rípíkí siyí wiárono, ayí Oborìni. Aiwá yóí enagi mipírínáyí ayí śá yoparíyì nánìrìni. Wítí m̀wákwímí nero mipíríáyí, ayí anínajírìni.

⁴⁰ Ayínáni rípíkíyí m̀wákwímí nero gwí nìkíríwímáná ŕá ikeáarígíápa imónìnyíyí śá yoparíyì axípi e imónáná

⁴¹ áamá imónìnáoni áamá ríkíkíríó ero wa enì nene yarìnwápi oépayìnrì wíwapíyiro yarígíáyí ǵ ápo menjweaníe njweapírìxìnrì ǵ anínajowa awí eámeámí epírì uowárimíárìni.

⁴² Uowáraná awa awí eámeámí nemáná ŕá ápiáwí xwé anìnjí wearìnjírímì ikeáaráná ayí e dánì ‘Yeyi!’ nìrìro magí írónìpíríárìni.

⁴³ E nerì aí oxí apíxí wé rónígíá Gorìxoyáyí x́o xwioxíyo m̀meámí nerì umenjweaníe dánì sogwí nanìríná yarìnjípa xìxíeá sìj́ánì inìpíríárìni. Seyíné aŕá t́gíáyíné enjánáyí, aŕá ókiarí nìmónípoyí.” urìnjìnjìni.

Ewayí ikaxí ayá t́njí imónìnjí wí ṕnì wenjípì nánìrìni.

⁴⁴ O áamá re oyaiwípoyìnrì, “Gorìxo xwioxíyo m̀meámí nìseairì seamenjweaníápi ayá t́njípínìnjí imónìnjagí nánì Jisaso pí pí nearíagí aí xìxenì éwanìgìni.” oyaiwípoyìnrì ewayí xwíyá re urìnjìnjìni, “Gorìxo xwioxíyo m̀meámí nìseairì seamenjweaníápi, ayí xwíá bimì wí e ayá rìmìxarìnjípì wí ṕnì t́nìnjípínìnjí imónìni. Áamá wo nemeríná wenìnjí nerì nìwìnimearì yayí nikárìnrì nánì re enìnjìgìni. Mírí nurì áamá wíyo áwaní murí xegí amípì ńnì nìgwí nánì b́ nerì nìgwí apì t́nì nìmeámì nurì xwíá apìni b́ enìnjìgìni.” urìnjìnjìni.

Ewayí ikaxí memiá nánìrìni.

⁴⁵ Ámì re urìnjìnjìni, “Gorìxo xwioxíyo m̀meámí nerì píránìnjí seamenjweaníápi, ayí áamá amípì m̀múrónìnjí wo memiá awiax́nì awiax́nì nánì ṕá emearìnjípánìnjí imónìni.

⁴⁶ Bá nìyonì múrónìnjagí nìwìnimeaarìmo anínì nurì xegí amípì ńnì b́ nemáná nìgwí apì t́nì memiápá b́ enìnjìgìni.” nurìrì, “Gorìxo xwioxíyo m̀meámí nìneairì neamenjweaníápi ayá t́njípínìnjí imónìnjagí nánì Jisaso pí pí nearíagí aí xìxenì éwanìgìni.” oyaiwípoyìnrì ewayí xwíyá e urìnjìnjìni.

Ewayí ikaxí ubení nánìrìni.

⁴⁷ O re urìnjìnjìni, “Gorìxo áamá x́o xegí xwioxíyo m̀meámí nerì umenjweámìnrì neríná eníápi, ayí ubení ipíyo nìmamówárrìro peyí xìxegìni íá m̀narìnjípánìnjí imónìni.

⁴⁸ Rìxa peyí magwí m̀nìnjagí nìwìnìro nìmìxearo ipí imanípá t́njí e nìtìro é nìnjweámáná peyí nanìni neyíroro íkwianjwíyo m̀meámí nìyárrìro sìpíyí emì m̀meámí egíawixìni.

⁴⁹ Śá yoparíyì axípi e imónáná anínajowa nìweapíro wé rónígíáyo nìmúròro sìpì yarígíáyo yíyoámí nero

⁵⁰ ŕá ápiáwí xwé anìnjí wearìnjírímì ikeáaráná ayí e dánì ‘Yeyi!’ nìrìro magí írónìpíríárìni.” urìnjìnjìni.

Xwíyá nanj́ xámìnjí t́nì sìnjí t́nì nánìrìni.

⁵¹ Wiepìsarìnjíyo re urìnjìnjìni, “Nionì searéwapìyarìnjápi nìpìni m̀kí nánì rìxa nìj́á rimónìnjò?” uríagí “Oyì.” uríagí

⁵² o re urìnjìnjìni, “Nwí ikaxí eánìnjípì mewegíá nionì nìnxídíro ǵ wiepìsarìnjáyí nìmónìro yarígíá ńnì ayí áamá amípì m̀múrónìgíáyìnjí imónìnjò. Ayí wigí ayá rìmìxarìgíápi aníyo wenjímì sìnjí b́ t́nì xámìnjí b́ t́nì nìmearo áamáyo sìwá wiarígíápa ǵ seaiepìsarìnjáoyné xwíyá eníná Moseso nìrìrì ŕwamìnjí eanjípì t́nì nionì agwí seararìnjápi t́nì axípi e epíríárìni.” urìnjìnjìni.

X́o xegí Nasaretì njweáyí ŕwí umogíá nánìrìni.

⁵³ Jisaso ewayí xwiyáa api nura nú+sáná e dání píní nîwiárimî nuri

⁵⁴ aní xío xegí xwé iwiaronje nîrémorî rotú aníyo nîpáwiri xwiyáa uréwapîyaríná ayí ududí nero re rîngíawixínî, “Ámá royí nijáa emímí yaríní rîpî gîmî dání nijáa imónííríani?

⁵⁵ O aní mîraríní Josepomî xewaxo menîrani? Xínáí Mariaíyî mîrînnîjîrani? Xogwáowa Jemiso tînnî Josepo tînnî Saimono tînnî Judaso tînnî rînnîjowa re mîñweagáa reñoi?

⁵⁶ Xînapíwa nene tînnî mîñweapa reñoi? E enagi nánî áamá royí aríge nijáa api imónííríani?” nîrînnîro

⁵⁷ wikí dîñí nîwóga warîñagáa Jisaso xewanîño nánî re urîñînnîgînnî, “Ámá xwiyáa Gorîxoyá wíá urókiamoaríní womî aní mîdáníyí aráa umónarígáa aí xegí e dáníyí tînnî xexîrímeáyí tînnî o nánî ‘Sa negí áamáorînnî.’ nîyaiwiro aráa umónarígáamânî.” nurîrî

⁵⁸ ayí dîñí mîwîkwîroarîñagáa nánî e nîñwearíná emímí xwapí mîwîwapîyînnîgînnî.

14

Jono wayí umeaiarîñomî pîkigíáa nánîrînnî.

¹ Íná mîxí ináyí Xeroto —O Gariri pîropenîsî menñweañorînnî. O xwiyáa Jisaso nánî yaní niwéa warîñagi aráa nîwiri

² xegí omînní wîiarígíawamî re urîñînnîgînnî, “Ayí nionî pîkîñáo, Jono wayí numeaiarîñorînnî. Rîxa xwáripáyo dání nîwîápînnîmearî nánî emímí ayí néra warînnî.” urîñînnîgînnî.

³⁻⁴ Ayí rîpî nánî Xeroto e urîñînnîgînnî. Xámî O Jono sînnî emearíná xegí xexîrímeáo Piripoyá apîxí Xerodiasíyî rînnîjî nurápirî meáagi nánî Jono xwiyáa re urárayînnîgînnî, “Dîxí rîrîxímeáoyá apîxí nurápirî nîmearínáyí, ‘Ayí Nîpîkwînnî yarînnî.’ rîyaiwinarînnî?” urayarîñagi nánî Xeroto xegí porisíyo uowáránná awa nuro omî íá nîxero gwí nîyiro nîmeámî nîbîro gwí aníyo ñwîrárágáa

⁵ Xeroto Jono nánî “Omî opîkîmînnî.” nîyaiwiri aiwî áamá oxí apîxí “Jono Gorîxoyá wíá rókiamoaríní worînnî.” yaiwîarígíá enagi nánî wáyí nerî “Nionî enî nîpîkîpîrîxînnî.” nîyaiwiri sa gwí aníyo wárinînnîgînnî.

⁶ E nîwárimáná enáná sáa Xerotomî xínáí xîrîñíyî imónáná Xeroto xegí áamá wa tînnî aiwá nimîxîro naríná omî xiepí Xerodiasímî xemíáí nîbîrî áwînnî e nîrómáná sîmînnîñí enînnîgînnî. Í sîmînnîñí yaríná Xeroto sîmînnîñí í yarîñîpî nánî yayí nîwinîrî

⁷ xwíá e dání re urîñînnîgînnî, “Nionî jîxî sîmîmaníyo dání rîrarînnînnî, ‘Pí pí nánî nionî rîxîñí nîránáyí nîsiapîmînnî.’ rîrarînnînnî.” uráná

⁸ Í xínáí tîñí e nánî nuri ámî nîbîrî xínáí urepîsîpî axîpî re urîñînnîgînnî, “Porisí wa Jono wayí numeaiarîñoyá sîñwí mîñí nîwákwirowî mîño sîñwí wînnîmî nánî pîrerîxíyo nîtîro nîmeámî nîbîro onîapîpoyî.” uráná

⁹ Xeroto dîñí sipí wíagi aiwî awa tînnî aiwá nawînnî narígíe dání uríagi nánî porisí wamî í uríipî axîpî sekaxí nurîrî

¹⁰ uowáránná wo gwí aníyo nánî nuri e dání Jonomî sîñwí mîñí nîwákwirowî

¹¹ mîño pîrerîxíyo nîtîrî nîmeámî nîbîrî miáímî mînnî wíáná í nurápirî nîmeámî nuri xínáímî mînnî winînnîgînnî.

¹² E éaná Jono xegí wîepîsarîñowa nîbîro pîyomî nîmearo nîmeámî nuro xwíá nîweyárimowa nuro Jisasomî áwaní uríagíawixínî.

Oxí 5,000 apîmî aiwá mînnî winí nánîrînnî.

¹³ Jisaso xwiyáa Jono nánî aráa nîwiri e pínî nîwiárimî ewéyo nîpîxemoánîrî áamá dîñí meañe nánî xegípi warîñagi aiwî oxí apîxí obaxí aní bî bimî dáníyí “Jisaso ewéyo puñoi.” rînnîgí aráa nîwiro yánî óyo númî ugíawixínî.

¹⁴ Jisaso ríxa ipí imañpá t́ńj e niwiékńimeari wńńńńńńńńń. Oxí apíxí obaxí x́o t́ńj e nńń bńmńarńńagńa nńwńńńń wń nńwńńńń wńgí sńmńxńyń pńrńńńńń imńmńxńmń yarńńa

¹⁵ sńápi tńń xegí wiepńsarńńowa nńbńro re urńgńawńńń, “Re ámń dńńj meanńń. Sńń wńrńńńńń. Joxń ámń nńń wńgí ańwń bń nero nńpńrń nńń ańj onńmńńpńa amń amń ńweameńńyo nńń urowńrapeń.” urńagńa ań

¹⁶ Jisaso re urńńńńńńń, “Ayń nupaxń mimńnarńń. Soyńńe ańwń wń mńń wńpoyń.” urńagi

¹⁷ awa re urńgńawńńń, “Negí ańwń xwapń menńń. Sa bńsńkerńń wé nń wńń tńń peyń yeáyń wańń tńńńńń.” urńagńa

¹⁸ o re urńńńńńńń, “Nńń tńńmńń nńmeámń bńpoyń.” nurńń

¹⁹ rńxa nńmeámń bńńa re urńńńńńńń, “Oxí apíxí nńń arńyo éf ńńweápoyń.” sekaxń e nurńmńńń bńsńkerńń wé wń tńń peyń wań tńń nńmeari ańńnamń sńńwń nanńńmńńń Gorńxomń ańwń apń nńń yayń nńwńrń bńsńkerńń kwńkwńrńmń nerń xegí wiepńsarńńowamń mńń wńńń awa oxí apíxí éf ńweáńńyo yanń nńwńa warńńa

²⁰ ámń nńń ańwń apń nńńro agwń ímń uyńńńńńńń. Agwń ímń uyńagi wiepńsarńńowa sńńwń e nńwńńro ańwń rńxa apńń nńńro e tńńpńa nńmeamero soxń fń wé wńkań sńkwń wańmń nńmeaayńro aumańmń nero magwń nńmńro tńgńawńńń.

²¹ Nńńwń tńń apíxí tńń nńńńń ańwń oxowńń ámń 5,000 ańwń apń ńńgńawńńń.

Jisaso ipńyo xwńrńńwń nosaxa ńńj nńńńńń.

²² Jisaso xegí wiepńsarńńowa ańwń ámń ayń nńńro tńńpńa soxń fńyo magwń nńmńro tńńa re urowńńńńńńń, “Nńń oxí apíxí tńyo urowńraparńńa soyńńe ewéyo nńpńxemońńro ipńwńmń jńarńwńmńń nńń xńmń nńmeápoyń.” nurńń

²³ awa rńxa nńpńxemońńro ńńń ámń oxí apíxí e epńroyń egńńyo enń nurowńrapńmńń Gorńxomń xwńyńń urńmńńńń nńń xegńpń dńwń mńńńyo nńń nńyńrń rńxa sńń nńra warńń tńń xegńpń ńweańńńa

²⁴ ewépa sńń ipń áwńń e warńńa ńńńgń ewépńmń ńmeamńkwń merń ńmńj enń ewé sńmńmń dńń bńrń nerń yarńńa

²⁵ rńxa wńń nńń ńsń yńńńńń Jisaso ipńyo nosaxa nńbńrń wiepńsarńńowamń rńxa wńmeámńńń yarńńa

²⁶ awa wenńj éfńyń wńńgńawńńń. Jisaso ipńyo xwńrńńwń nosaxa barńńagi nńwńńro wńyń nńkńrńńro “Pńyńj sńwń wo rńa barńń?” nńńro “Yeyń!” rekńrńńńńa

²⁷ Jisaso re urńńńńńńń, “Soyńńe wńyń mńkńrńńpńń. Ayń nńńńńń. Dńńj sńxń nńńro ńweápoyń.” urńagi

²⁸ Pitao re urńńńńńńń, “Ámńńoxńń, ayń nepa joxń enńńńyń, ‘Joxń enń ipńyo nosaxa nńbńrń nńmeań.’ nńreń.” urńagi

²⁹ Jisaso “Beń.” urńagi Pitao ewépńmń dńń nayoarń Jisaso tńńj e nńń nosaxa nurń ań

³⁰ ńmńj yarńńagi nńwńńń wńyń éfńyń re enńńńńń. Ipńyo rńxa nurńpńńńńńa rńńwńa re urńńńńńńń, “Nńń ńńńgń nńmńńńńń! Ámńńoxńń, árńwń nńmeań!” urńńa

³¹ o ańńń ńeapń nńyaurń wéyo nńmaxńrńń nńmńeyoarń re urńńńńńńń, “Dńńj onńmńńpń nńkwńroarńgńoyńńeńńń. Pitaoxńń, joxń ‘Jisasoyń dńńj tńń ipńyo xwńrńńwń nosaxa umńńń.’ nńyńwńrń ań ámń pń nńń ‘Oyń dńńj tńń e epaxonńmanń.’ yńwńarńńń?” nurńń

³² awań rńxa ewéyo pńxemońńńńa re enńńńńń. ńmńj yarńńpń pńń wńńńńńńńń.

³³ ńmńj pńń wńńńń ewéyo ńweagńńyń mńj ewéyo nńkwńroo omń yayń numerńńa re urńgńawńńń, “Neparńń. Joxń nńńwń Gorńxoyńoxńńń.” urńgńawńńń.

Sńmńxńyń Jisasomń amńń nńrńńro nanń egńń nńńńńń.

³⁴ Awa ipńyo orńwńmń dńń nńrńmoro ańj xegí yoń Genesaretńyń rńńńńpń tńńj e ńwńekńńmeáńńa

³⁵ áamá e dáníyí Jisasomi mí níwómíxíro aní nípimíní áwaní nírínárimáná wigí áamá simíxí yarígíá níní o tńí e nání níméra nĩbíro wáráná

³⁶ simíxíyí ríxíńí re urayígíawixíní, “Joxíyá iyíá sírífíyo amáf onírónífoyíní sńwí neaneí.” nuríro níní amáf e nírónayíro nání naní egíawixíní.

15

Ámináyí eníná érowiápínígíápi nániríní.

¹ Íná Parisi wa tńí ńwí ikaxí eáníńpí mewegíá wa tńí Jerusaremi dání nĩbíro Jisasomi níwímearo re urígíawixíní,

² “Negí aríowa érowiápínígíápi díxí wiepísaríńowa pí nání pírí wiaikímí yaríńo? Aiwá naníríná pí nání aríowa ríígíápi wé wayí mírónipa nero narígíáríní?” Jisasoyá wiepísaríńowa wé wayí níróníro aiwí xiáwowa egíápa axípi mĩyaríńagíá nání e uráná

³ Jisaso re uríńínigíní, “Soyíné ení segí seárfawéwa érowiápínígíápi xídáníro nání pí nání ńwí ikaxí Goríxoyá ríníńpímí pírí wiaikímí yarígíáríní?”

⁴ Goríxo ríńpí ríwamíńí re níríní eáníní, ‘Díxí rínómí wéyo merí rínáímí wéyo merí erííní.’ níríní eáníní. Ríwamíńí rípi ení níríní eáníní, ‘Ámá gíyí gíyí xano náníraní, xínáí náníraní, píné sípí umeararínáyí ayo emí opíkímófoyíní sńwí wínírfíní.’ E níríní eáníńagí aiwí

⁵ áamá gíyí xanomíraní, xínáímíraní, ‘Amípí nioní nĩsiapírí arírá sipaxípi nání Goríxomí urepeáríńá enagí nání bĩ mĩnĩ siapípxámaní.’ uraríńagíá

⁶ soyíné sńwí e níwíníroná re rarígíáríní, ‘Ayí xaneyo wéyo mĩmepa yaríńagí aiwí apání yaríńo.’ rarígíáríní. Soyíné e neríná Goríxoyá ríníńyí xórórí nero segí seárfawéwa érowiápínígíápi seáyí e mĩfeyoarígíáríní.

⁷ Naní ríro sípí ríro yarígíoyíné, xwíyíá Goríxo ríńí wíá rókiamoagí Aisaiao níwuriyírí ríwamíńí eanípi soyíné nání xíxení re ríníní,

⁸ ‘Ámá tíyí “Goríxomí wéyo píráńíńí mearíńwíní.” níríro aiwí nioní díńí síxí mĩńiyípa yarígíáríní.

⁹ E neróná áamáyo amípí áamá wigí díńí tńí érowiápínígíápi nání nuréwapíyiróná yapí re nuríro “Xwíyíá tíyí Goríxoyáríní.” nuríro nání “Goríxomí seáyí e umearíńwíní.” níríroná Goríxoníyá yoíní surímá rarígíáríní.’ Aisaiao xwíyíá Goríxoyápi níwuriyírí soyíné nání xíxení ríwamíńí e eaníríní.” uríńínigíní.

“Rípi piaxí weaaríńíriní.” uríńí nániríní.

¹⁰ “Ámá oxí apíxí re epíroyí egíáyí obífoyí.” nírí ayí ríxa anwí e awí eánáraná re uríńínigíní, “Aríá nĩńiro nĩjía imónífoyí.” nurí

¹¹ ewayí xwíyíá bĩ nurírná re uríńínigíní, “Amípí áamá nĩńiro gwí nárearígíápi piaxíníńí weaaríńímaní. Amípí xwíoxíyo dání díńí mófápi, ayí piaxíníńí weaaríńíriní.” uríńínigíní.

¹² Xegí wiepísaríńowa nĩbíro re urígíawixíní, “Joxí Parisiowamí e nurírná ‘Símírí mĩwiaríńíní.’ ríyaiwiaríńíní?” uríagíá aí

¹³ o Parisiowa nání ewayí xwíyíá re uríńínigíní, “Ríwéná Goríxo aiwá xóo íwíá muríńí nĩyoní emí yíyoámí eníáríní.” nurí

¹⁴ ámí Parisiowa nání re uríńínigíní, “Soyíné awa nání ayá síwí mĩsearopaní. Awa sńwí supárígíáwa sńwí supárígíáyo nípemeámí warígíáwa yapí imóníńo. Ámá sńwí supáríńí wo sńwí supáríńí womí nípemeámí nuríná níwaúní xwáríńwíyo píeropísíí. Ayínání ayá síwí mĩsearopaní.” uríagí

¹⁵ Pitao re uríńínigíní, “Joxí ewayí xwíyíá áamá aiwá nĩńiro gwí nárearígíápi nání ríápi áwaní neareí.” uríagí

¹⁶ o re uríńínigíní, “Gí seaiepísaríńáoyíné ení síní majía ríseainaríní?”

¹⁷ Amípí áamá náfápi arfowa egfápa wé wayí níróníro nínírfínáraní, awa egfápa mé nínírfínáraní, agwíyo níníñsáná íkí nemoro nání piaxíníñfí weaaríñfímaní.

¹⁸ E nerí aiwí xwioxíyo dání fíwí amípí nání dínfí mófápi piaxíníñfí weaaríñfíriní.

¹⁹ Xwioxíyo dání dínfí nímoro yarígfápi ‘Sípí oimíximíní.’ yaiwiarígfá rípiríní. Áamá píkirí ero áamá wí tíní fíwí iníro ero síwí piaxí eánípaaxí imóníñfíyí niga uro fíwí mearí ero yapí rírí ero áamá wí nání ikayíwí rírí ero

²⁰ yarígfápi nímorfíná wiwaníñfíyo piaxíníñfí weaaríñfíriní. E nerí aí áamá wé wayí mírónípa nerí aiwá nínírfíná wiwaníñfíyo wí piaxí weaaríñfímaní.” uríñínigíní.

Émáyf apíxí wí dínfí xixení wíkwíronfí náníriní.

²¹ O e dání píní níwiárimí nuri píropenisí émáyf anfí Taia tíní Saidoní tíní tífí e emearíná re eníñínigíní.

²² Émáyf apíxí Kenaní dání anfí apiaú tífí e dání níbírí jfámíne dání nuxfdiríná rfáiwá re nura uníñínigíní, “Ámínáoxíní, mífí ináyí Depitomí xiáwoxiní, joxí wá níwianeí. Gf míáímí imfó dínfí nixíxérorí xixeaníñfí wíkararíní.” nura waríñagí aiwí

²³ Jisaso xfo ení bí muraríñagí nání xegí wiepísaríñowá níbíro arfíki re urayígfawixíní, “Apíxí rí arfíki rfáiwá tíní neaxídaríñagí nání joxí xegí míáímí imfó dínfí xixéoaríñfípi mífí numáínowárirí ‘Emíní.’ urowáreí.” urayíagfá aí

²⁴ o re uríñínigíní, “Nioní émáyo arírá wimínírí bínáonímaní. Gf Isíreríyí —Ayí sípísípí xiáwo píráníñfí mímearíná amí amí uniamoaríñfíñfí imónígfáyíriní. Ayí nání bínáoníriní.” urfagí aiwí

²⁵ í anwí e níbírí xómíñfí níyíkwírí míñfí xwíáyo níkwírorí re uríñínigíní, “Ámínáoxíní, arírá ní.” urfagí

²⁶ o re uríñínigíní, “Nioní aiwá niaíwí narígfápi nurápirí sfwíyo míní wíarínáyí, jíxí ‘O nanfí yaríní.’ ríyaiwiaríñíní?” urfagí aí

²⁷ í re uríñínigíní, “Ámínáoxíní, wauyene sfwíníñfí imóníñagwí nání nepa níraríñíní. E nerí aí sfwíyí xiáwo aiwá íkwíañwíyo éf níñweámáná aiwá nínírí yunfí mamówárfí éyí míméánfí yaríñfíriní.” urfagí

²⁸ o re uríñínigíní, “Ineyí, jíxí aga dínfí xixení níníkwírorí raríñagí nání jíxí simónífíyí xixení nímóníníñoi.” uráná re eníñínigíní. Xemiáí nanfí eníñínigíní.

Símíxí obaxíyo nanfí imímíximí enfí náníriní.

²⁹ Jisaso e dání píní níwiárimí nuri ípí Gariríwámí nípwérí dfwí míñfíyo nání níyírí éf ñweañáná

³⁰ áamá oxí apíxí ayá wí o tífí e nání níyoamíro wí síkwí íkí egfáyo níméra yoaro síñwí supárfígfáyo níméra yoaro xwíyíá marfí manfí pírónígfáyo níméra yoaro símíxí xíxegíní obaxí tífígfáyo níméra yoaro nero xegí síkwí tífí e tayaríná o nanfí imímíximí wíñínigíní.

³¹ Nanfí imímíximí wíaríñagí oxí apíxí e epíroyfí egfáyí manfí pírónígfáyí ámí xwíyíá ríro enfí kírinfí egfáyí ámí ú úroro síkwí íkí egfáyí ámí anfí uro síñwí supárfígfáyí ámí síñwí aníro yaríñagfá níwíníro ayá nírfíwamóníro Nwíá Isíreríyíyáomí yayfí seáyí e umegfawixíní.

Oxf 4,000 apímí aiwá míní wíñfí náníriní.

³² Jisaso xegí wiepísaríñowamí “Eíní.” nurírí re uríñínigíní, “Áamá oxí apíxí tíyí nioní tíní sfá wíyáú ríxa ñweañwáriní. Wígfí aiwá nípríyí menagí nání nioní dínfí sípí niaríní. Nioní ayfí agwí wíaríná nurowárfírfínáyí, óf e síñwí xaxá upeyíníñíní nání raríñíní.” urfagí

³³ wiepísaríñowá re urígfawixíní, “Áamá dínfí meanfí rímíníyoi. Gímí nurane aiwá áamá none tíní epíroyfí egfá tíyí níníro agwí ímí uyíní nání urápaníréwíní?” urfagfá

³⁴ o re uriniginini, “Soyíne bisíkerfá arari maxirijoi?” uríagi awa “Bisíkerfá wé wíúmi dánj waú tñi peyí orá yeáyí bia tñirini.” uríagí

³⁵ o oxí apíxí e epíroyí egíáyo “Xwíáyo éf nñweaxa úpoyí.” nurimáná

³⁶ bisíkerfá wé wíúmi dánj waú api tñi peyí apia tñi nurápiri Gorixomi yayí nñwiri kwíkwirími nerí wiepísariñowami wiayíáná awa nurápiro áamáyo yanj nñwia úáná

³⁷ ayí nñiro agwí ími uyíagi wiepísariñowa aiwá ayí nñiro tíápia nñimeamero soxí fá wé wíúmi dánj waúmi magwí nñmiro tigíawixini.

³⁸ Apíxí tñi niaíwí tñi marfái, oxowa aiwá api nñáwa 4,000 imónigíárini.

³⁹ Jisaso “Segí anj úpoyí.” nurowárimáná wiepísariñowa tñi ewéyo nñpíxemoáñiro nuro Magadani iwiékínimeagíawixini.

16

“Ekíyinj anñami dánj neaíwapíyí.” uríagí nánirini.

¹ Parisi wa tñi Sajusi wa tñi Jisasomi nñwímearo “O simíxíyo nanj imímíximí nerí aí ekíyinj wí nepaxomani.” nñyaiwiro iwamíó owíwapíyaneyinñiro re urígíawixini, “Joxi anñami dánj ekíyinj bí neaíwapíyí.” uríagí aiwí

² o re uriniginini, “Seyíne sápi tñi yewanj eáagi nñwiniríná re rarígíáyínérini, ‘Yewanj eáyí réwí eníreninñoi?’ rarígíáyínérini.

³ Wíápi tñi ení bírami dani kipinj yaríagí nñwiniríná ‘Iniá yapíniréninñoi?’ rarígíáyínéxini. Agwíyo yewanj eari kipinj yiri yaríagí nñwiniróná xixeni ‘E nimóninñoi.’ nñiro aiwí amípi nioni sñmímajóninj imíxaríjapi sñwí nñnaniróná ‘Gorixo e oyaiwípoyinñi ríá neaíwapíyarini?’ mñyaiwiarígíáyínérini.

⁴ Agwí ríná ñweagíáyíné, Gorixomi ríwíminí nñmamoro segí ñwíái ríninñipi tñi fíwíninj niga uro niga bíro yarígíáyíné, ekíyinj nání reaxí nñseainirí seaimónaríjagí aiwí ekíyinj wíá rókiamoagí Jonao enjpiní seaíwapíyimiginí.” nurárimí pñi nñwiárimí unjiniginí.

Yisí Parisiowayá tñi Sajusiowayá tñi nánirini.

⁵ Wiepísariñowa bisíkerfá bí nñpirí nání arfá nñkeamoro Jisaso tñi ipíyo jfariwámíni nání nuróná

⁶ o xixewisí ikaxí re uriniginini, “Soyíne Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá bisíkerfá nñmíga uní nání imíxaríj yisoí ríninñipi nání wáyí oseainini.” uráná

⁷ wiwaníñowa re rínigíawixini, “None bisíkerfá nñmeámí míbíwá enjagi nání o míxí nñnearirí neararini.” rínaríná

⁸ Jisaso awa e rínaríjagí dánj adadí nñwiri re uriniginini, “Dínj onímíapi níkwíroarígíoyíne, pí nání segípi re rínaríjoi, ‘None bisíkerfá nñmeámí míbíwá nání neararini.’ rínaríjoi?”

⁹ Soyíne sñi nñjía mimónipa renjoi? Nioni bisíkerfá wé wúni kwíkwirími éáná áamá 5,000 ríxa apáni náná soyíne ámi soxí fá arariyo miárigíapi nání dínj mñseainarinñani?

¹⁰ Ámi bisíkerfá wé wíúmi dánj waú áamá 4,000 nání kwíkwirími éáná soyíne soxí fá arariyo miárigíapi nání ení dínj mñseainarinñani?

¹¹ Biaú nioni e éáná soyíne soxí fá obaxíyo miárigíá enjagi nání nioni Parisiowa tñi Sajusiowa tñi yisí awayá nání xixewisí ikaxí searáná aríge nero ‘O aga bisíkerfá nání mñneararini.’ mñyaiwí yaríjoi? Nioni re seararíjini, ‘Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá yisí nání wáyí oseainini.’ seararíjini.” uráná

¹² xegí wiepísariñowa ríxa re yaiwigíawixini, “Nepa yisí bisíkerfáyo táná nñmíga waríjipi nání mñneararini. Parisiowa tñi Sajusiowa tñi uréwapíyarígíapi nání míxídípa oépoyinñi neararini.” yaiwigíawixini.

Pitao “Joxi Kiraisoxirini.” uríagí nánirini.

13 Jisaso piropen+sf anj Sisaria Piripai tñm+ni nur nemer+na xeg+ wiep+sariñowami iwam+ó yar+ñf re win+ñig+ni, “Ox+ ap+x+ nñ+ áma imón+ñáon+ nán+ gox+ni rar+ñoi?” yar+ñf e wíagi

14 awa re ur+g+awix+ni, “Ox+ ap+x+ ‘Áma en+ñan+ wo niwiáp+ni+meari r+á yar+ni?’ niyaiwiro nán+ wí re rar+ñoi, ‘Jono way+ ni+neameaia unor+ani?’ rar+ñoi. Ám+ wí ‘Gor+xoyá w+á rókiamoag+ m+pé an+nam+ nán+ peyiño, Eraijaor+ani?’ rar+ñoi. Ám+ wí ‘W+á rókiamoag+ Jeremaiaor+ani?’ rar+ñoi. Ám+ wí ‘Ay+ w+á rókiamoag+áy+ ám+ wor+ani?’ rar+ñoi.” ur+ag+á

15 Jisaso re ur+ñ+ñig+ni, “Soy+né en+ nion+ nán+ gox+ni yaiwiar+ñoi?” ur+agi

16 Saimon+ Pitao re ur+ñ+ñig+ni, “Jox+ Kiraisox+, ar+owayá xw+á piax+yo dán+ iwiaron+oy+ rar+ñwáox+ri+ni. Nw+á an+ñf siñf imón+ñom+ xewaxox+ri+ni.” ur+agi

17 Jisaso re ur+ñ+ñig+ni, “Jonaom+ xewaxox+ Saimonox+ni, jox+ ni+rar+ñ+p+ áma wo w+á m+r+rókiamoñoi. G+ ápo, an+nam+ ñweaño w+á r+rókiamoag+ nán+ jox+ yay+ osin+ni.

18 Rip+ en+ r+rar+ñ+ni, ‘Jox+ s+ñán+ñf nimón+ri en+ eán+ñox+ri+ni. S+ñá piará eap+ñár+ñf rom+ seáy+ e áma nion+yá siyik+ imón+g+áy+ g+ an+ wiwán+ñf m+xár+m+ár+ni. Obo tñ+ imón+g+áy+ en+ neán+ro áma p+kipax+ imón+g+áy+ aiwi nion+ tñ+ imón+g+áyo wí xop+rár+ wip+r+ámani.’ r+rar+ñ+ni.

19 Gor+xo tñf e páwip+r+á nán+ rok+ kín+ñf imón+ñf jox+ siap+m+ár+ni. Jox+ xw+áyo re dán+ ‘Ay+ sipír+ni.’ ránáy+, Gor+xo an+nam+ dán+ en+ jox+ s+ni m+ri+pa en+ána o xám+ ‘Ay+ sipír+ni.’ r+n+ár+ni. Jox+ re dán+ ‘Ay+ anan+ri+ni.’ ránáy+, Gor+xo xám+ ém+ dán+ en+ ‘Ay+ anan+ri+ni.’ r+n+ár+ni.” nur+ri

20 xeg+ wiep+sariñowami ar+á j+yik+ nor+ ñw+ ikax+ re ur+ñ+ñig+ni, “Ámáyo nion+ nán+ ‘O yeáy+ neayim+xemean+á nán+ neg+ ar+owayá xw+á piax+yo dán+ iwiaron+oy+ rar+ñwáor+ni.’ áwan+ e mur+pan+ni.” ur+ñ+ñig+ni.

Jisaso áwan+ “Niñip+kip+r+ár+ni.” ur+ñf nán+ri+ni.

21 Íná dán+ o xeg+ wiep+sariñowami s+ñán+ áwan+ re nura un+ñig+ni, “Gor+xoyá dñf+yo dán+ nion+ Jerusarem+ nán+ úaná neg+ Juday+ ámináowa tñ+ apax+pán+ñf imón+g+á xwéowa tñ+ ñw+ ikax+ eán+ñ+p+ meweg+áwa tñ+ xean+ñf wíwí nikáráná wa niñip+kiag+á aiwi ám+ s+á wíyau+ wíyi óráná Gor+xoyá dñf+yo dán+ wiáp+ni+meám+ár+ni.” urar+na

22 Pitao Jisasom+ xewi j+am+ni ni+m+faumáná m+x+ re ur+ñ+ñig+ni, “Ámináox+ni, oweoi! ‘Gor+xoyá dñf+yo dán+ jox+ near+ñ+p+ wí osípoy+ni+ri s+ñw+ m+ran+pa éw+ñig+ni.’ nimónar+ni. Wí ni+simón+n+á men+ni.” ur+agi aí

23 Jisaso Pitaom+ r+w+ numori re ur+ñ+ñig+ni, “Setenox+, r+w+ r+r+wám+ni+ ni+pu+. Jox+ nion+ nik+ri+peaán+pax+ nikár+m+ni+ri nán+ ni+rar+ñ+ni. Jox+ Gor+xo dñf+ wimónar+ñf+yo nán+ mamó ‘Jisaso r+xa m+x+ ináy+ nimón+ri Jerusarem+ dán+ neamen+ñweañáná nion+ seáy+m+ imón+m+ni+y+r+ani?’ ni+mori ni+rar+ñ+ni.” nur+ri

24 wiep+sariñf nowam+ni re ur+ñ+ñig+ni, “Áma ‘Jisasom+ oux+d+im+ni.’ yaiwiar+ñf gox+ gox+ re é+r+x+ni. ‘Am+pí nion+ ni+g+p+ nán+ oem+ni.’ yaiwí+y+ dñf+ peá ni+mori re yaiwí+r+x+ni, ‘Nion+ Jisasom+ x+dar+ñagi nán+ áma wí ni+b+ro xean+ñf niro ni+p+kiro ni+niro aí ay+ anan+ri+ni.’ niyaiwiri ni+x+d+ri+ri+ni.

25 Áma Jisasom+ dñf+ ni+wíkw+ror+ x+dar+na ni+p+kip+r+ri+ri+ni éf menar+ñf gox+ gox+ dñf+ ni+y+m+ñ+p+ an+ñf ñwear+á nán+ mear+ámani. E neri aiwi éf m+men+pa neri ‘Nion+ Jisasom+ dñf+ ni+wíkw+ror+ x+dar+ñagi nán+ niñip+kirónáy+ ay+ anan+ri+ni.’ yaiwinar+ñf gox+ gox+ dñf+ ni+y+m+ñ+p+ an+ñf ñwear+á nán+ mear+ár+ni.

26 Áma wo nion+ m+ni+x+d+ iy+á fá ni+gw+ am+pí emeám+ni+ri nán+ni néra nur+ ni+meáisáná xewan+ño an+ñf+ni ikeamónáná oyá am+pí an+ñf+ni ni+x+ri+ri+ni ñwean+ár+ani?

Oweo! Amípi níní xwá tíyo dání nímearí aiwí xewaníño aníñíní ikeamónáná amípi apí tíní aníñí ñweanfá nání roayíronípaxí wí meníní.

²⁷ Ayí rípi náníriní. Ámá imóníñáoní níkiními níweapíríná xíxéá gí ápo anínamí inaríñípi aníñajowa tíní axípi niga níweapímáná nioní ámayo neyírorí sipí yarígáyo xegí ení sipí wirí naní yarígáyo naní wirí emfáriní.

²⁸ Nepa seararíñíní. Woyíné re rogíá royíné síní mipepa egfámi enáná nioní woyíné ámá imóníñáoní yeáyí níseayimíxemearí xwioxíyo mímeámí emfá nání níkiními ronáná woyíné síñwí nanípírfáriní.” uríñinigíní.

17

Jisaso níkiní xegí bí imóníñí náníriní.

¹ Jisaso e nuríri ríxa sía wé wáfúmi dání wo óráná Pitaomí tíní Jemisomí tíní xogwáo Jonomí tíní awamíní níwirímeámí dáfí míñí sepiá bimí nání wigípi níyiro

² níñwearo Jisaso wiepísaríñí waú wo awa síñwí anígíe dání re eníñiginí. O xegí bí imóníri símímaní oyá sogwíníñí aníri rapírapí oyá wá nókiríná xwínfá eaáríri eníñiginí.

³ E éaná wá rókiamoagí waú Moseso tíní Irajao tíní —Awaú eníná pegíwaúríní. Awaú o tíñí e anwí e níronapíri o tíní xwíyá rínaríná

⁴ Pitao Jisasomí re uríñinigíní, “Ámínáoxíní, none re níñwearíná naníriní. Nioní aní wíkaú wíwá re opákímíní. Joxí nání wíwáyí. Moseso nání wíwáyí. Irajao nání wíwáyí.”

⁵ síní e uraríná re eníñiginí. Agwí wá wúraráñinigíní. Agwí wá wúraráná re eníñiginí. Agwípímí dání xwíyá re ríníñinigíní, “Ayí oyí gí niaíwí díñí síxí uyíñáoríní. O amípi yaríñípi nání nioní díñí yayí ninaríní. O pí pí searánáyí arfá wirííní.” rínaríñagí

⁶ wiepísaríñowa arfá e níwiro xwáfámi nípkínímearo wáyí níkaríníro warí iníñáná

⁷ Jisaso awa wegíe anwí e níbírí wé seáyí e níwikwíárímáná re uríñinigíní, “Soyíné wáyí mepaní. Wíápnímeápoyí.” uráná

⁸ awa sagagí eméfáyí Jisaso ámá wo tíní míró xegípi ronagí wínígíawixíní.

Wiepísaríñowa Irajao nání yaríñí wigíá náníriní.

⁹ Awa dáfí míñí apímí píní níwíárímí níwero Jisaso óf e dání arfá jiyíkí norí ñwí ikaxí xaíwíní re uríñinigíní, “Ámá imóníñáoní síní xwáripáyo dání míwíápnímeapa enáná soyíné éde síñwí wínfápi nání ámá wíyo áwaní murípa éfríxíní.” urági

¹⁰ wiepísaríñowa yaríñí re wigíawixíní, “Negí ñwí ikaxí eáníñípi mewegíawa pí nání re rarígáriní, ‘Wá rókiamoagí Irajao ámá arfówayá xwáfá piáxíyo dání iwíaronfóyí raríñwáomí xámí umeanfáriní.’ pí nání rarígáriní?” yaríñí e wíáná

¹¹ o re uríñinigíní, “Irajao níbírí ámá wigí díñí wé róníñí imónípírí nání wáf nurímerí píráñíñí imíxínfáriní.

¹² E nerí aí nioní re seararíñíní, ‘Ámá Irajáoníñí imóníñí wo ríxa bíñí enagí aiwí ayí “Xámí umeanorfaní?” míyaiwí síñwí mí míwómíxípa nero wigí díñíyo dání símí tíní níwiro píkgíawixíní. Ámá imóníñáoní ení axípi e níniro ríníñí niapípfáriní.’ seararíñíní.” uráná

¹³ xegí wiepísaríñowa “Jisaso e neararíñíyí ayí Jono wayí níneameaia uño nání ríneararíní? Oyí, ayí oríní.” yaiwigíawixíní.

Niaíwí imfó xíxéroaríñí womí naní wímíxíñí náníriní.

¹⁴ O tíní xegí wiepísaríñí waú wo awa tíní oxí apíxí obaxí xegí wiepísaríñí wá tíñí e epíroyí egíe rémóáná ámá wo níbírí Jisaso yá símímaními dání xómíñí níyíkwírí re uríñinigíní,

15 “Ámináoxini, gí iwo xóxwí nerí aga sipí ikeamónariní. Wíni wíná ríáyo ikeáariní iníigíyo eámorí yariní nání joxí wá oruníni.

16 Joxí siní émi nweanáná nioní díxí wiepísarínjowa tíní re nimeámi bíagi aiwí awa naní mímimíxiyipa éfá enagi nání ríraríníni.” uríagi

17 Jisaso aníní winíagi re uríniginíni, “Seyíné agwí ríná nweagíáyíné díjé níníkwíro ero díjé xenwíni moro yariígá tíyíné, ‘O íníná nene tíní nínwearí arírá neainíáriní.’ ríyaiwíarínjoi? Nioní xwíogwí ararí re nínwearí searéwapíyaríná Goríxomí díjé níwíkwíro ero ení eáníní oyá gíná níjéá imónípírfáriní?” nurírí xanomí “Íwomí anjwí re nimeámi bei.” nurírí

18 ríxa anjwí e nimeámi báná Jisaso imíó díjé xíxéroaríní míxí umáináná imíó píní níwíárimí úáná iwo axíná naní eníniginíni.

19 Ríwíyo wiepísarínjowa Jisaso xegípi nweanagi níwíníro níbiro yariní re wígwíawíxíni, “Pí nání imíó íwomí díjé xíxéroarínjoi none míxí umáináná éf mú enjoi?” uríagí

20 o re uríniginíni, “Goríxomí díjé onímíapi wíkwíroarínjagí nání imíó o aríá níseaimí mujoi.” nurírí xíxewísf íkaxí re uríniginíni, “Nepa seararíníni. Masité aiwá siyí negí omíníyo íwí urarínwáyí aga onímíapi nerí aí ríwéná nerápirí níroríná íkíáníní roaríníriní. Segí díjé Goríxomí wíkwírófáyí apíníní nerínáyí, ‘Díwí míní rípxíní nurí wí e roi.’ uráná ananí aríá níseaimí nurí wí e ropaxíriní. Soyíné apíníní nerínáyí, amípí wí mímíxípxí imóníníámaní. Níní ananí epaxí imónípírfáriní.

21 [E nerí aí imíó ení eáníní róníní imóníníyí Goríxomí yariní wírí aiwá njíwá njíwíáriní nerínáni míxí umáinípxíriní.”]

Jisaso ámi áwaní “Níníkipírfáriní.” uríní náníriní.

22 Jisaso tíní wiepísarínjowa tíní Garírí píropenísfíyo awí neáníroná o re uríniginíni, “Ámá imónínjáoní nání ámá wo míyí nuríníjoi.

23 Míyí nuráná awa nínípxíkiro aiwí ámi sá wíyaú wíyi wenáoní wíápnímeámíáriní.” uríagi nání awa ayá sipí winíginíni.

Takisí aní rídíyowá yariígíwá nání urápigíá náníriní.

24 Awa ríxa aní yoí Kapaneamíyí rínínípmí rémóáná ámá aní Goríxo nání rídíyowá yariígíwá nání nígwí xwé waú xwíogwí ayí ayo urápayarígíáwa Pitaomí re urémeagíawíxíni, “Segí seaiepísarínjoi aní Goríxo nání rídíyowá yariníwáwá nání nígwí waú tarínjorani?” uríagí

25 o “Oyí.” nurímí nurí aníyo nípáwírí Jisaso nání e urápi nání áwaní murínjáná Jisaso xámí xíxewísf íkaxí bí nurírí re uríniginíni, “Saimonoxíni, díjé joxíyá aríreríní? Míxí ináyí xwíá tíyo meníwéagíáyí ámáyo takísí nání nígwí nurápiróná wígwí ámá imónígíáyo uráparígíáraní? Ámá xenwí wíyo uráparígíáraní?” uríagi

26 o “Xenwíyo uráparígíáriní.” uráná Jisaso re uríniginíni, “Ayínání wígwí imónígíáyo takísí nání áxenwarí inípxí meníni.

27 Yawawí ení Goríxo míxí ináyí anínamí meníwéanjoyáwawí imónínjagwí nání awa nígwí aní Goríxo nání rídíyowá yariígíwá nání áxenwarí inípxí mímónínjagi aiwí awa wíkwí díjé yeaiwípírfíxíní ipíwámí nání nurí kipayá nímorí peyí iwamíó ápéomí maní fá neroámíxímáná nígwí bí wenagi wínírfíni. Nígwí apí nimeámi nurí joxí tíní nioní tíní nání nawíní míní yeawí.” uríniginíni.

18

“Go seáyí e imóníníáriní?” uríagí náníriní.

¹ Íná wiep̄sar̄iṇowa “Noneyá negí wo seáyí e neaimón̄n̄fo gor̄in̄i?” n̄iyaiwiro Jisaso t̄iṇí e aṇwí e n̄ib̄iro re ur̄iḡawix̄in̄i, “Joxi r̄ixa m̄ix̄í ináȳ n̄imón̄r̄i neamen̄wean̄aná noneyá wo go seáyí e neaimón̄n̄fár̄in̄i?” ur̄faḡa

² o n̄iaíwí on̄imiá bimi “Ēin̄i.” nur̄r̄i áw̄in̄i e nur̄ár̄imáná

³ re ur̄iṇ̄iniḡin̄i, “Nion̄i nepa searar̄iṇ̄in̄i. Soȳné d̄iṇí ‘Ayo seáyí e omúrón̄m̄in̄i.’ yaiwiar̄iḡápi d̄iṇí yaíkiá m̄imopa ero n̄iaíwí on̄imián̄iṇí m̄imón̄pa ero n̄iaíwí ‘Ámá wo seáyí e n̄inimón̄r̄íná aȳ anan̄r̄in̄i.’ yaiwiar̄iḡápa ax̄p̄i e m̄iyaiwipa ero ner̄ínáȳ, aṇ̄nam̄i ṇwean̄oyá xwiox̄yo wí páwipax̄ men̄in̄i.

⁴ Ámá ‘Seáyí e imón̄iṇ̄áon̄iman̄i. N̄iaíwí r̄ip̄i yap̄i imón̄iṇ̄in̄i.’ yaiwíá giȳí giȳí aṇ̄nam̄i ṇwean̄o xwiox̄yo m̄imeám̄i ner̄i men̄wean̄áp̄imi n̄ipáwiro seáyí e imón̄ip̄r̄fár̄in̄i.

⁵ Giȳí giȳí nion̄i n̄in̄ix̄d̄iro nán̄i ámá n̄iaíwí r̄ip̄iam̄n̄iṇí n̄imimón̄r̄ónáȳ aȳ nion̄i en̄in̄iṇí n̄imimón̄ar̄iṇ̄o.

⁶ E ner̄i aí ámá n̄iaíwí r̄ip̄ián̄iṇí s̄in̄i d̄iṇí n̄ikw̄roan̄iro yar̄iḡáyo m̄ir̄irak̄i wiar̄iḡá giȳí giyo Gor̄ixo xean̄iṇí r̄fá t̄iṇí wikár̄in̄fá eṇagi nán̄i s̄in̄i m̄ir̄irak̄i m̄iwin̄iṇ̄aná ámá wa s̄iṇá t̄in̄i s̄iṇw̄yo gw̄í n̄ijimáná raw̄raw̄ayo mamówár̄ánáȳ r̄in̄iṇí xwé n̄iwin̄r̄i aiwí Gor̄ixo wim̄in̄r̄i eṇp̄i t̄in̄i x̄ixen̄i m̄imón̄iṇ̄agi nán̄i aȳ anan̄r̄in̄i.

⁷ Ámá wíyo óreámioápaȳin̄r̄i wíwap̄iyar̄iḡáȳ aweȳ! S̄fá w̄iyi aȳ maj̄fá wór̄in̄fár̄in̄i. Gor̄ixo xean̄iṇí wikár̄in̄fá eṇagi nán̄i d̄iṇí sip̄i wíwin̄iṇ̄in̄i. Ámá wíyo óreámioápaȳin̄r̄i wíwap̄iyip̄r̄fá aiwí ámá e wíwap̄iyíáý̄ xean̄iṇí wímean̄fá eṇagi nán̄i aweȳ! S̄fá w̄iyi aȳ maj̄fá wór̄in̄fár̄in̄i.

⁸ D̄ix̄í wéú t̄in̄iran̄i, s̄ikwú t̄in̄iran̄i, íw̄í nán̄i n̄isimón̄r̄ínáȳ ‘O r̄fá an̄iṇí wear̄iṇ̄iṇ̄i’ n̄iyaiwir̄i n̄iwákwin̄r̄i em̄i mor̄in̄i. E n̄in̄r̄ínáȳ, r̄in̄iṇí xwé n̄is̄in̄r̄i aiwí wé ras̄fá s̄ikwí ras̄fá eṇox̄i d̄iṇí n̄iyim̄iṇ̄ip̄i an̄iṇí ṇwear̄fá nán̄i n̄imear̄ínáȳ aȳ anan̄r̄in̄i. M̄iwákwin̄ipa ner̄i wé núkaúni t̄in̄i s̄ikwí núkaúni t̄in̄i s̄in̄i eṇánáȳ, o r̄fáyo n̄isikeaár̄ir̄íná aȳ nan̄j̄man̄i.

⁹ D̄ix̄í s̄iṇw̄yi en̄i ‘íw̄í ap̄i ēi.’ r̄iránáȳ, ‘Gor̄ixo r̄fá an̄iṇí wear̄iṇ̄iṇ̄i’ n̄iyaiwir̄i s̄iṇw̄yi n̄iyón̄r̄i em̄i mor̄in̄i. E n̄in̄r̄ínáȳ, r̄in̄iṇí xwé n̄is̄in̄r̄i aiwí s̄iṇw̄í w̄on̄i an̄iṇox̄i d̄iṇí n̄iyim̄iṇ̄ip̄i an̄iṇí ṇwear̄fá nán̄i n̄imear̄ínáȳ aȳ anan̄r̄in̄i. M̄iyón̄ipa ner̄i s̄in̄i s̄iṇw̄í n̄iwaúni t̄in̄i an̄iṇánáȳ, Gor̄ixo r̄fáyo n̄isikeaár̄ir̄íná aȳ nan̄j̄man̄i.

Ewaȳí ikax̄í sip̄isip̄í wo an̄in̄iṇí nán̄ir̄in̄i.

¹⁰ “N̄iaíwí on̄imiá r̄ip̄ia bimi peaȳ m̄iwian̄ipan̄i. Aȳ r̄ip̄i nán̄i searar̄iṇ̄in̄i, ‘Aṇ̄naj̄ ap̄iam̄i awí mearoar̄iḡáý̄ aṇ̄nam̄i Gor̄ixoyá s̄m̄iman̄j̄m̄in̄i ṇweaar̄iṇ̄aḡa nán̄i peaȳ wí m̄iwian̄ipan̄i.’ searar̄iṇ̄in̄i.

¹¹ Aȳ r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Ámá imón̄iṇ̄áon̄i ámá íw̄í néra nuro an̄iṇí ikeamón̄an̄iro yar̄iḡáyo nán̄i p̄fá ner̄i yeáȳ uyim̄ixemeám̄in̄r̄i b̄iṇ̄áon̄ir̄in̄i.” ur̄iṇ̄iniḡin̄i.

¹² O x̄ixewis̄í ikax̄í re ur̄iṇ̄iniḡin̄i, “Seḡí d̄iṇí ar̄irer̄in̄i? ‘Ámá wo xeḡí sip̄isip̄í 100 eṇáná wo an̄ínáná b̄fb̄i 99 eṇp̄i d̄f̄w̄yo n̄iwár̄im̄i nur̄i w̄fo nán̄i p̄fá mepa en̄iḡin̄i.’ r̄iyaiwiar̄iṇ̄o? Oweoi p̄fá en̄iṇ̄o.

¹³ Ám̄i r̄ixa n̄imear̄ínáȳ nepa searar̄iṇ̄in̄i. Yaȳí sip̄isip̄í 99 man̄n̄iṇ̄ip̄i nán̄i winar̄iṇ̄ip̄n̄iṇí win̄in̄fáman̄i. An̄ín̄fo nán̄i aga yaȳí seáȳim̄i d̄án̄i win̄in̄fár̄in̄i.

¹⁴ Seḡí ápo, aṇ̄nam̄i ṇwean̄oȳ en̄i ‘N̄iaíwí on̄imiá ap̄ia yap̄i imón̄iḡáý̄ wí oan̄ín̄poȳi.’ m̄iyaiwin̄in̄i.” ur̄iṇ̄iniḡin̄i.

“Seḡí wo íw̄í s̄iánáȳ, re éfr̄ix̄in̄i.” ur̄iṇ̄iṇ̄i nán̄ir̄in̄i.

¹⁵ O re ur̄iṇ̄iniḡin̄i, “Ámá nion̄i n̄in̄ix̄d̄iro nán̄i r̄ir̄ix̄f̄meá imón̄iṇ̄iṇ̄i wo íw̄í sikár̄ánáȳ, joxi nur̄i xeḡípi ṇwean̄agi n̄iwin̄r̄íná joxi d̄ix̄p̄i n̄iwímeari íw̄í x̄fo

sikáríípi nánì yumíí yariñí wirííni. O aríá síánáyí joxí naní wimíxíagí nánì sínì rírixímeá imóníñíyí wóníñí nimóníri eníñoi.

¹⁶ E nerí aí joxí aríá mísipa yariñagí níwínírnáyí, ñwí ikaxí níríníri eáníñípi t́nì xíxeni nerí áamá wa re ríprí nánì, ‘None ení o yariñí wíáná o “Oweoi, nionímaní.” rariñagí aríá wíwíní.’ ríprí nánì áamá waúmíraní, womíraní, níwirímeámi nurí obaxoyíné ámi yariñí wirííni.

¹⁷ O sínì aríá míseaipa yariñagí síñwí níwínírnáyí, áamá nioníyá síyíkí imóníñíyó áwaní uríííni. Ayo ení aríá mívípa yariñagí níwínírnáyí, re yaiwíírxíni, ‘Sínì nírixímeáo wí mimóníni. Ríxa émayíñíñí imóníri áamá takísí nánì nígwí nearáparíñíwáníñí imóníri nerí wí enóníñí imóníni.’ yaiwíírxíni.

¹⁸ Nepa searariñíni. Seaiepsariñíyóyíné xwíáyo re dání ‘Ayí sípíríni.’ ránáyí, Goríxo anínamí dání ení soyíné sínì mívípa enáná o xámí ‘Ayí sípíríni.’ ríníáríni. Soyíné re dání ‘Ayí ananíríni.’ ránáyí, Goríxo xámí émi dání ení ‘Ayí ananíríni.’ ríníáríni.

¹⁹ Rípi ení searariñíni. Xwíá t́yo dání soyínéyá waú amípí wí nánì díní axípi nímorí gí ápo, anínamí ñweañomi yariñí axípi wíáná o aríá níwirí xíxeni e wimíxíyíníáríni.

²⁰ Áamá nioníyá imóníñíyí waúmíraní, waú woníraní, nioní seáyí e nímeaníro nánì awí eánáná nioní áwíní e ñweámíá enagí nánì wigí díní axípi nímoró yariñí wíaríñípi gí ápo aríá níwirí xíxeni wimíxíyíníáríni.” uríñíñíni.

Yokwarímí aníñí miní owípoyíníri uríñí náníri.

²¹ Íná Pitao níbíri Jisasomí yariñí re winíñíni, “Ámínáoxíni, áamá joxí nírixídíri nánì negí nírixímeá wo íwí ararí níkáránáyí, nioní ení xíxeni x́o níkáríípa yokwarímí wíimíáríni? ‘Íwí wé wíúmí díní waú níkáríípi nánì yokwarímí níwíimáná enáná ámi wíní níkáráná yokwarímí wíipaxí meníni.’ nímonáriní.” uríagí

²² Jisaso re uríñíñíni, “Joxí wé wíúmí díní waú apíní yokwarímí wííánáyí, ‘Ayí Apáníri.’ rírímíméini. Joxí aníñí miní yokwarímí wíiríá nánì rariñíni.” nuríri

²³ “Áamá Goríxo xwíoxíyo mímeámí nerí umenweaníyí aníñí miní yokwarímí wíírxíni ríá neararíni?” oyaiwípoyíníri ewayí ikaxí re uríñíñíni, “Goríxo, anínamí menweano, o míxí ináyí wo xegí omíñí wíiaríñíyí wamí nígwí níwirí ‘Idáná awayá niapíírxíni.’ níyaiwirí níwíimáná níñweanísáná re enóníñí imóníni. O ‘Emá ayá wí ríxa múroníri. Agwí awa níbíro awayá oniapípoi.’ ráná

²⁴ awa níbíro x́oyá urápíñípi nánì awayá mìní níwiríná wo x́oyá nígwí xwé ayá wí K10,000,000 urápíño ení níbíri aiwí

²⁵ x́oyá xíxeni e mívípaxí enagí nánì míxí ináyó xegí wíamí re uríñíñíni, ‘Nioní nígwí meámi nánì oyá iyíá íá amípí nurápíri áamá wíyo bí époi. O ení xiepí t́nì níaiwí t́nì áamá wayá xínáíwáníñí nímoníro omíñí wíipííá nánì bí nero nígwípi nímeámi níbíro niapípoi.’ uráná

²⁶ K10,000,000 urápíño míxí ináyoyá agwí ríwámí dání xwíáyo nípíkinímearí wauní níkáríni re uríñíñíni, ‘Nígwí niapíñípi nánì sínì díní níkwírorí yariñíni. Ríwéná nánì weníñí nerí ñweáírxíni. Nínímeááná joxí niapíñípa xíxeni siapímíáríni.’ uríagí

²⁷ míxí ináyó wá níwianíri nánì re uríñíñíni, ‘Nígwí nioní siapíñípi nánì díní peá móini. Joxí ananí uí.’ uríagí aiwí

²⁸ omíñí wíiaríño nípeyearí xegí ẃo ‘Ríwéná oyá ení xíxeni niapíwíníñíni.’ níyaiwirí K100 winómi síñwí níwíníri íá níxerí síñwí íá níyámíxíri re uríñíñíni, ‘Joxíyání ríxa xíxeni niapímíníri ríyariñíni?’ uríagí

²⁹ xegí omíñí nawíní wíiaríñí xwíáyo nípíkinímearí wauní ríxíñí re uríñíñíni, ‘Nígwí joxí niapíñípi nánì sínì díní níkwírorí yariñíni. Ríwéná nánì weníñí nerí ñweáírxíni. Nínímeááná joxí niapíñípa xíxeni siapímíáríni.’ uríagí aí

³⁰ wfo 'Rfwená niapfwínigini.' mîwimóníagi íá nîxîrîmî nurî gwí aníyo nîñwirárinî porisíyo re urîñiniginî, 'Nîgwí nionî winápa xîxenî niapáná ananî íkweawárírixinî.' uríagi

³¹ mîxí ináyoyá omîñí wîiarígíá wíá o e yarîñagi sîñwí nîwîñiro ayá winíagi nuro o éípi nánî mîxí ináyomî áwaní uráná

³² mîxí ináyo 'Omîñí nîiarîño obîñî.' nurîrî omî rîxa nîwirîmeámî báná o re urîñiniginî, 'Joxî omîñí nîiarîñí sîpíoxinî, joxî waunî rîxîñí nîrîagi nánî nîgwí ámî oyá niapfwíniginiîrî siapîñápi nánî dîñí peá rîmoíagi aiwí ámî joxî omîñí nîiarígí wíomî pí wikáríiniginî?

³³ Nionî ayá nîrîrîmîxîrî "Dîxí nîgwí xe owenî." rîrîagi aiwí joxî pí nánî dîxí wíomî ayá murîmîxîpa éiniginî?" nurîrî

³⁴ wikí wóníagi omî íá nîxerî porisíyo mîñî nîwirî re urîñiniginî, 'Nîgwí nionî winápa xîxenî niapíníe nánî iwaní nîmépéa úrírixinî.' urîñiniginî." Jisaso ewayí xwíyíá e nurîmáná

³⁵ xegí wiepîsarîñowamî re urîñiniginî, "Ámá nionî nîñîxídiro nánî segí sérîxímeá imónígíáyí íwí seaikáríápi yokwarîmí mîwiipa nerónáyí, mîxí ináyo xegí omîñí wîiarîñí sîpíomî winípa Gorîxo enî axípi e seainíarinî." urîñiniginî.

19

Apîxí emî mîmopa éríxîñîrî uréwapîyîñí nánîrîñî.

¹ Jisaso xwíyíá apî nîpîñî nuríísáná Garirî pîropenísíyo pîñî nîwiárîmî nurî iniígí Jodanî rapáyo nîxemorî Judia pîropenísí arîwámîñî nemerî

² áamá oxí apîxí obaxí númî uxídaríná e sîmîxí tígíáyo naní nîwîmîxa waríná

³ Parisi wa Jisaso mîxí ináyí Xeroto menñeñe emearîñagi nîwîñiro "Jono wayí numeala wago enípa xewanîño xwíyíá nîrîríná ríá omeárinî." nîyaiwîro nîbîro iwamíto wîwapîyanîro nánî yarîñí re wigíawîxîñî, "Apîxí pí pí nánî nîpîkwîñî mîyarîñagi nîwîñîrî emî nîmorínáyí, ayí ananîranî? Xwíyíá tîñíranî?" uríagíá

⁴ Jisaso re urîñiniginî, "Bîkwíyo xwíyíá 'Iwamíto amîpí nîñî nîmîxîríná oxí tîñî apîxí tîñî imîxîñíñî.' rîñîñípi soyíné íá nîroro aiwí sîñî nîjíá mîmónîpa reño?"

⁵ Imîxîño xwíyíá 'Ayínánî oxo xanîyaúmî pîñî nîwiárîmáná xegí apîxí tîñî nîkumîxîñîríná ná ayí ná bîñîñîñí imónîpîsírîñî.' rîñîpi enî íá nîroro aí sîñî nîjíá mîmónîpa reño?"

⁶ E nîrîñîrî eánîñagi nánî ayaú xîxegínî imónarígímanî. Ná ayí ná bîñîñîñí nîmónîrî emearígíñî. Ayaú meánîpîsîi nánî Gorîxo ñwiráriní enagi nánî wí emî mîmónîpa yaníginî." uríagi

⁷ Parisiowa re urígíawîxîñî, "Joxî neararîñîpi nepa enánáyí, Moseso ñwí ikaxí nîwîrîyîrî ríwamîñí nearíná pí nánî re nîrîrî eaníñî, 'Dîxí apîxîmî emî nîmoríná "Ímî anîñí emî móárinî." nîrîrî payí e nearî wîowárírixinî.' Moseso pí nánî e rîñîñî?" uríagíá

⁸ Jisaso re urîñiniginî, "Soyíné aríkí apîxí emî moanîro yarîñagíá nîseanîrî nánî xe emî omópoyîñîrî sîñwí nîseanîrî aiwí iwamíto Gorîxo xwíá imîxîñe dánî wí e enímanî.

⁹ Nionî re seararîñîñî, 'Go go xegí apîxí xámîñîmî emî nîmorî sîwí piaxí weánarîñîpi nánî maríáí, ámî sîñí wí nîmearíná ayí íwí inarîñî.' seararîñîñî." uríagi

¹⁰ xegí wiepîsarîñowa re urígíawîxîñî, "Ámá apîxí nîmeámáná emî mopaxí mîmónîpa enánáyí, apîxí mîmeapa neríná naní imónîpaxíñî.' neaimónarîñî." uríagíá aí

¹¹ o re urîñiniginî, "Soyíné ríápi naní e nîmónîrî aiwí áamá nîñî dîñí axípi soyíné yaiwííápa yaiwîpîrîméoi. Sa áamá wínî wínî Gorîxoyá dîñíyo dánî e yaiwîpaxíñî.

¹² Ayí rípi nání seararíní. Oxowa apíxí mímeapa epaxí imóníníyí míkí xixegíní. Wa xínáí agwíyo dání piáf mayí xiríní nání apíxí mímeapa epaxí imóníní. Wa piáf yónínagí nání ayí awa ení mímeapaxí imóníní. Wa Goríxo nání wáf urímepírí nání éfáwa wigí díníyo dání ení apíxí mímeapaxí imóníní. E nerí aí ‘Goríxo nání wáf nurímeríná apíxí mayoní éimígíní.’ yaiwiaríní go go sa e yaiwíwínígíní.” urínínígíní.

Niaíwí onímiápiamí wé ikwíkwíarímí ení náníní.

¹³ Ámá wí wigí niaíwípiamí Jisaso wé seáyí wikwíarírí xwé imónípírí nání Goríxomí yaríní wirí oenírí nímeámí barínagífa wiepísarínjowa sínwí e níwíníro míxí urágífa aí

¹⁴ Jisaso re urínínígíní, “Niaíwípia xe obípoyí. Ámá niaíwí onímiápia xaníyaúmí díní níwíkwíroro yarígíapa Goríxomí díní wíkwírófáyí o xwíoxíyo mímeámí nerí umenwéanfá enagí nání niaíwípia xe obípoyínírí sínwí wínípoyí. Pírí mívíáíkípa époyí.” nurírí

¹⁵ apíamí wé seáyí e ikwíkwíarímí níwímáná e dání píní níwíarímí unínígíní.

Amípí mímúróóníní wo yaríní wínípi náníní.

¹⁶ Jisaso e dání waríná re enínígíní. Ámá wo níbírí re urínínígíní, “Nearéwapíyarínjoxíní, nioní pí naníyí neríná díní níyímínípi aníní íníná nweámífa nání imónímíaríní?” urágí

¹⁷ Jisaso re urínínígíní, “Joxí pí nání naníyí nání yaríní niaríníní? Goríxo ná woní naní imónínagí nání joxí apí nání díní rímoaríníní? E nerí aí joxí ‘Díní níyímínípi aníní íníná nweámífa nání oimónímíní.’ níyaiwirínáyí nwf íkaxí eáníníyo xídíríní.” urágí

¹⁸ ámáo re urínínígíní, “Pí nwf íkaxí eáníníyí nání níraríníní?” urágí Jisaso re urínínígíní, “Re nírinírí eánínípi ‘Níwíápínímearí ámá mípíkípa eríní. Ámá wí téní fíwí mínípa eríní. fíwí mímeapa eríní. Ámá wo nání xwíyífa níyimáronírí yapí murípa eríní.

¹⁹ Díxí ápomí téní inókímí téní wéyo umeríní. Ámá wíyo jíwanínjoxí nání díní sípí nísírí menarínípa axípi e wiríní. E nírinírí eánínípi xídíríní.” urágí

²⁰ ámáo re urínínígíní, “Apí nípíní nioní xídarájární. Nioní bí síní mepa enáyí gípírání?” urágí

²¹ Jisaso re urínínígíní, “Joxí ‘Píráníní oimónímíní.’ nísimónírínáyí, nurí díxí iyífa ía amípí nígwí nání bí nerí nígwí nímearíná ámá uyípeayíyo míní níwímáná níbírí nioní níxídíríní. E nerínáyí, amípí ayá ténípi Goríxo anínámí joxí nání awí eámeámí síaríníaríní.”

²² Jisaso e urágí o arífa níwirí amípí xwé téní enagí nání xegí xwíoxíyo dání díní rífa uxéagí nání díní sípí níyaiwía unínígíní.

²³ Jisaso xegí wiepísarínjowamí re urínínígíní, “Nioní aga nepa seararíníní. Amípí mímúróónígíyí Goríxo ámá xó xegí xwíoxíyo mímeámí nerí umenwéanfá opáwíaneyínírí aníní míní nero aiwí nípáwípaxí mímóníní.

²⁴ Rípi ení seararíníní, ‘Kamerí ení rapírapí gwí kiwearígífa ófíyímí páwípaxí mímóníní. Ámá amípí mímúróónígíyí kamerí ení ófíyí mípáwípa yaríníyí yapí anínámí nweanjoyá xwíoxíyo páwípaxí mímóníní.’ seararíníní.” urágí

²⁵ wiepísaríníyí —Judayí níní “Amípí mímúróónígíyí Goríxoyá díní téní amípí mearínagífa nání Goríxo yayí winaríní.” yaiwiagíaríní. Wiepísaríníyí ení e níyaiwíro nání Jisaso e urágí arífa níwíróóná ududí níwikáriníro omí re urígíawíxíní, “Joxí ríyí nepa enánáyí, Goríxo ámá gíyo yeáyí uyímíxemeaníaríní?” urágífa

²⁶ Jisasó sɨŋwɨ́ agwɨ́ nɨwɨnɨrɨ́ re urɨŋɨnɨgɨnɨ́, “Ámá wigɨ́ dɨŋɨ́ tɨnɨ́ Gorɨxoyá xwioxɨ́yo páwɨpaxɨ́ mimónɨnɨ́. E nerɨ́ aí Gorɨxo amɨpɨ́ mepa epaxɨ́ wɨ́ mimónɨŋagɨ́ nánɨ́ oyá dɨŋɨ́ jɨ́ayɨ́ tɨnɨ́ ayɨ́ aí ananɨ́ páwɨpaxɨ́ imónɨnɨ́.” uráná

²⁷ Pitao Jisasó áamáomí “Dixí iyáá íá amípi nígwí nání bí nerí uyípeayíyo míní níwíá numáná níníxídirínáyí, Goríxo anínami amípi ayá tñípi rítínáríní.” uríípi nání díní nímorí Jisasomí re uríníniginí, “Aríá eí. Amípi noneyá níní ríxa píní níwíárímí joxí ríxídarínwáyí pí meaníwáríní?” uríagi

²⁸ Jisaso re uriniginini, “Nioni nepa seararinini. Gorixo xwáa siní wirí imixaná áamá imóniniani rixa mxi inayí nimóniri menjewaná soyiné eni negí Isireriyí gwí wirí wirí wé wúkaú sikwí waú eníyo xiráowayínéniní nimóniro mí ómómiximí nero menjewapfirinini.

²⁹ Ámá gíyí gíyí nioní níníxídíro nání wigí anjwámíraní, xexírímeáowamíraní, xexírímeáíwamíraní, xanomíraní, xínáíwíraní, niaíwíyoraní, xegí omíñíraní, píní níwíárírná wigí amípí píní níwíárími uáípimi Goríxo wíípí aga seáyí e múrónníáríní. Ayí ení díní níyíminíípí aníñí ñweapíríá nání meapíríáríní.”

³⁰ nurir+ wiep+ sar+ ŋowa “None Jisasom+ xám+ x+ dar+ ŋagw+ nán+ seáy+ e imón+ ŋw+ n+.”
yaiwip+ r+ x+ n+ r+ re ur+ ŋ+ nig+ n+ , “Agw+ ríná xám+ xám+ imón+ áy+ r+ wéná sur+ má
imón+ p+ r+ ár+ n+ . Agw+ ríná sur+ má imón+ áy+ xám+ imón+ p+ r+ ár+ n+ .” ur+ ŋ+ nig+ n+ .

20

Ewayʔ ikaxʔ wainʔ omɨŋʔyo wiigʔáyʔ nánɨrɨnɨ.

¹ Jisaso ewayf xwiyfá re uriniginini, “Anfnami nweano áamá xfo xegf xwioxfo mmeámf nerf umejweanfáyo yanf numeirfná ayf miraxwf róninjf imónini. O wfá móninjm 6:00 a.m. imónáná áamá xegf wainf ominjfo wiipfrf wirimeáminirf nánf nuri

²ámá wa ‘S’ía ri+yim† nán† xixeg†ni† íkw† w†na neaiapáná om†i†ŋ† siian†w†ni†.’ ur†ag†á xeg† om†i†ŋ†yo nán† urowár†i†ŋ†nig†ni†.

³ Ámí 9:00 a.m. imónáná awí eánarigíe nání nuri weníñí étyí wíñíñiniginí. Wa re kikiíá riwa roñaqíá níwíñíñí

⁴ re ur+ŋ+nig+ni, 'Soy+né en+ gí om+ŋ+ niip+r+ náni úpoyi. S'ápi t'ni soy+né om+ŋ+ nií'ápi náni nigwí xixen+ seaiap+m'ni.' ur'agi awa en+ nuro om+ŋ+ wiig'awix+ni.

⁵ Ámí sogwí áwíní e enáná ríxa 12:00 imónáná nurí ámí wa e kiki'á ronagá nîwînîrî axípi e uowárinîgînî. Ámí 3:00 p.m. imónáná axípi e enîgînî.

⁶ Ámí ríxa 5:00 p.m. aṇwí e imónáná nurí ámí wa e kikiá́ roṇagá nīwīnīrī re urīṇīnigīnī, ‘S’á rīyī nīyimīnī pí nánī kikiá́ re roṇoi?’ ur’agi

⁷ awa re urig'awixini, 'Ámá wo "Nig' omiñ' niipoyi." minear'one enagi nani roñwini.' urag'fa o re uriniñigini, 'Soyiné eni omiñ' niip'ri g' wain' omiñ'yo nani upoyi.' uriniñigini.

⁸ Sápı́ t́nı́ wainı́ omı́ŋı́ xiáwo bosı́womı́ re urı́ŋı́nigı́nı́, 'Joxı́ omı́ŋı́ niı́arı́gı́áwamı́ "Eı́nı́." nurı́rı́ nı́gwı́ mı́nı́ nı́wirı́ná rı́wı́yo úfáwamı́ nı́wia nurı́ xámı́ úfáwamı́ nı́wirı́ pı́nı́ wiáreı́.' urı́agi

⁹ o nuri miraxwo urípa yaríná áamá 5:00 p.m. dánti úfáwa nibiríná xixegíní íkwí winání winání nimeáa ugíawixíní.

¹⁰ Ámá wíá móniŋmí dání úfáwa nibiríná nigwí seáyí e meapíráoniri éfáyí awa eni xixeni axípi íkwí winání winání nimeáa ugáwixini.

11 Íkwí wínání wínání nimeáa nuríná mīraxwo omīñf xiáwo nání anīñúmí ikaxí nīrīnīro

12 omi re urigfawixini, 'Sfapi tni nuro omi onimiapi efawami none wfa moni nmi dani nurane yarina sogwa xaiwi neanarone tni xixeni pi nani mini wini?' uragfa ai

13 o awaya womi re uriniginini, 'Gf amaé, nioni sipi wi misikarini. Joxi wfa moni nmi dani re miniripa reiniginini, "Joxi ikwi wina niapiri nani omi siimfani." miniripa reiniginini?

14 Nigwi nioni siapfa dixipi nimeami ui. Ama sfapi tni ef ro "Nigwi xixeni axipi owimini." nimonfagi nani joxi siapfa axipi mini wini.

15 Amipi nioni gyf niwanijoni diji tni niwirinayf, "Ayf nipikwinimani." riniaiwiarinini? Nioni yanf ewanif nimoniri yarinagi nani joxi sipi diji riniaiwiarinini?" uriniginini." Jisaso "None xami xidarinagwi ai rfwoyo xdfayf tni xixeni neapi narani?" oyaiwipoyiniri ewayf xwiyfa api nurimana

16 re uriniginini, "Agwi rina xami xami imonifayf rfwená surima imonipirfari. Agwi rina surima imonifayf xami imonipirfari." uriniginini.

Xfomi pikipirfapi nani ami awanj urinj nani rini.

17 Jisaso of Jerusaremi nani warigfayo uminiri nani nerina xegf wiepisarinj we wukaú sikwi waú awami niwirimeami na damine onimiapi of e nurona re uriniginini,

18 "Arfa époyi. Rixa Jerusaremi nani warinwini. E remonana ama imonijoni nani miyf urana apaxpaninj imonigfa xweowa tni njw ikaxf eanijipi mewegfawa tni xwiyfa ninimearirona nioni nani re rinipirfari, 'Ama romi opikipoyi.' niriniro

19 émayf nioni riperirf nimeariro sikwfa ragf pirf nuyikiro ikfayo nyekwiroariro epiri nani mini niniwiro aiwi sfá wiyau wiyi oraná xwaripayo dani ami wiapnimeamfari." uriniginini.

Wiepisarinj waumi xinai rixinj urinipi nani rini.

20 Jerusaremi nani ofyo warina Sebediomi xewaxowau —Ayf Jemiso tni xogwao Jono tinirini. Awau tni xinai tni "Jisaso rixa Jerusaremi niremorina mixf inayf nimoniri neamenweaniryfari?" niyaiwiro nibiro waunf rixinj uranro nani minj xwfayo ikwifroaga

21 Jisaso re uriniginini, "Sepoyne o pi oneainiri niarinji?" uragi i xegf niaiwowau wiepisarinj wami seayi e owimonipiyiniri re uriniginini, "Joxi rixa mixf inayf nimoniri neamenweanana gf niaiwf rowau wo we naimi dani njwearf wo we onamijumi dani njwearf episfi nani rei." uragi ai

22 Jisaso re uriniginini, "Sepoyne yarinj niarigfapi nani nijfa mimonipa nero nani yarinj niarinji." nuriri ewayf ikaxf ama wa xfomi pikipirfa enagi nani awanj nurina yarinj re winiginini, "Awagwi inigf sixf nioni nimefawa anani nipaxf imonipisfiri?" uragi awau re urigfisixini, "Anani nipaxowawirini." uragi

23 o re uriniginini, "Inigf nioni nimefawa awagwi eni nipsifirini. E ner ai 'Wfoxi rmi dani njwearf. Wfoxi rmi dani njwearf.' wi earipaxf mimonijini. Wau gowau midimidani njwearisfi nani gf apo rixa rarinjirini. Ayinani nioni e earipaxf wi menini." uragi

24 wiepisarinj we wukaú wfa awau Jisasomi yarinj e wiagfi arfa niwiro nani wikf diji wiaiwiarinjaga ai

25 Jisaso xo tni e nani "Eini." nuriri re uriniginini, "Soyne nijfari. Émayfa ama aminá menjwegfawa seayi e niwimoniro paimimf wiarigfari. Wigf ama enj rinj menjwegfawa eni seayi e niwimoniro 'Xe nonenini simanjwiyoninj yeayf oneauronipoyi.' niyaiwiro yarigfari.

²⁶ ‘Awa seáyí e nîwimónîro yarîgíápa soyíné enî axípi nimónîro mepa oépoyí.’ nimónarîní. ‘Gí wíamî seáyí e oimónîmîní.’ yaiwinarîñf goxî goxî awayá omîñf wîiarîñoxîñîñf wimóneî.

²⁷ ‘Neaiepisarîñone wonî xámî xámî oimónîmîní.’ yaiwinarîñf goxî goxî áamá wí joxî nánî re rîpírî nánî, ‘O wiepisarîñf wíamî xînáîñîñf nimónîrî arîrá wiarîní.’ rîpírî nánî joxî e erfîñî.

²⁸ Áamá imónîñáonî yarîñápa axípi éfîrîxîñî. Nionî áamá wí arîrá nífîrîxîñîrî bîñámanî. Nionî áamá nîyonî arîrá wirî nionî nupeirîná gwîñîñf uroayîrorî emîñîrî bîñárîñî.” urîñîñîgîñî.

Sîñwí supárîgííwaúmi nanf imîxîñf nánîrîñî.

²⁹ O tîñî wiepisarîñowa tîñî anf yoí Jerikoyî rîñîñfyo dánî warîná oxí apîxí ayá wí númî warîná

³⁰ re enîñîgîñî. Áamá sîñwí supárîgííwaú óf manfîpá tîñî ñweagííwaú “Jisaso rimani pwarîñî.” rîñarîñagíá aríá nîwîrî ríaiwá re urîgíisîxîñî, “Ámînaé, negí mîxí ináyí Depitomî xiáwoxîñî wá yeawianeî.” ráná

³¹ áamá obaxí Jisasomî xámî umeagíáyí rîmîñf tîñî re urîgíawîxîñî, “Awagwí ríaiwá mîrîpa épiyî.” uríagíá aiwî awaú aríká wîñî enf tîñî re rîgíisîxîñî, “Ámînaé, joxî negí mîxí ináyí Depitomî xiáwoxîñî, wá yeawianeî.” uríagíí

³² Jisaso e éfî nîrónapîmáná óf e dánî ríaiwá re urîñîñîgîñî, “Awagwí o pí oyeainîrî rarîñî?” uríagí

³³ awaú anwî e nîbîrî re urîgíisîxîñî, “Ámînáoxîñî, joxî yegí sîñwí oyeaoxoanîrî rarîñwî.” uríagíí

³⁴ Jisaso awaú nánî wá wunfagí egí sîñwíyo wé seáyí e wikwiáráná re egíisîxîñî. Nîwaúñî sîñwí noxoari nanîmáná númî uxídgíisîxîñî.

21

Jerusaremiyo nîrémorîná mîxí ináyí rémoarîgíápa rémonf nánîrîñî.

¹ Jerusaremi rîxa anwî e imónáná dîwí Oripî tîñf e anf yoí Betîpasi rîñîñfîpîmî nîrémómáná Jisaso wiepisarîñfyoí waúmi nurowárîrîná

² re urîñîñîgîñî, “Awagwí anf jîapîmî nánî nuri dogí xînáí xegí miá tîñî e yurárîñîñagí nîwîñîrîná nîwaúñî níkwearî nîmeámî bîpiyî.

³ Áamá wo sîñwí neanîrî ‘Awagwí pí nánî íkwearîñî?’ earánáyí, re urípiyî, ‘Ámînáó seáyí e éfî nîñwearî nîmeámî umîñîrî yearowárîñoi.’ uráná xiáwo apaxí mé eaiapowárênápîñîñoi.” urîñîñîgîñî.

⁴⁻⁵ Wíá rókiamoagí wo nîrîrî rîfwamîñf rîpî eanfîpî, “Saionî —Jerusaremi nánî nîrîro aiwî dîwí bî nánî Saionîyî rarîgíárîñî. E ñweagíáyo re urípoyî, ‘Aríá époyî. Segí mîxí ináyo awayîñîñîñf nimónîrî dogí xwéomî maríáí, dogí miá womî aí nîñweámáná seyíné tîámîñî barîñî.’ urípoyî.” nîrîrî rîfwamîñf eanfîpî xîxenî imónîñî nánî Jisaso awaúmi e urowárîñîñîgîñî.

⁶ Wiepisarîñf awaú nuri Jisaso uríípa e neri

⁷ dogí miá tîñî xînáí tîñî níkwearî nîmeámî nîbîrî wigí iyíá dogí miáomî seáyí e níkwîárîro Jisaso seáyí e nîñwearî nîmeámî warîná

⁸ mîxí ináyíyo yayí wianîro nánî yarîgíápa áamá oxí apîxí epíroyí nero númî xídarîgíáyí obaxí Jisaso iyíáyo seáyí e nosaxa opunîrî wigí iyíá nîpírîro óf e íkwianwí neapára uro wí wéwí íwí nîdoayîro íkwianwí neapára uro nerîná

⁹ xámî umeaarîgíáyí tîñî rîfwíyo uxídarîgíáyí tîñî ríaiwá re nura ugíawîxîñî, “Mîxí ináyí Depitomî xiáwo romî yayí seáyí e dánî oumeaneyî. Áamá Ámîná Gorîxo urowárênápîñf ro —Negí aríowa o nánî wenîñf nerî ñweañáná xwiogwí obaxí

múroagírini. O Gorixoyá dñj tñi seáy e imónfwinigini. Gorixo seáy émi ñweañomi yay seáyimi dñi oumeaneyi.” Rfaiwá e nira nuróná oxí níkéa nuro

¹⁰ ríxa Jerusaremi rémóaná e ñweagíayí mírí mírí neamero re rñigíawixini, “Ámá o go nání ríá rarñoi?” rñaríná

¹¹ oxí apíxí xío tñi warigíayí re urigíawixini, “Gariri piropenisíyo añj yof Nasareti dño, Gorixoyá wíá rókiamoarñj Jisaso nání rarñwini.” urigíawixini.

Ámá añj rídiyowá yarigíiwámí ínimí dñí bí inarigíayí emí míméámí ení nánirini.

¹² Jisaso añj Gorixo nání rídiyowá yarigíiwámí nípáwiri ámá añj iwámí ínimí dñí bí inarigíayo míxídamí wiowáriti ámá ñigwí senisí ninayiro tarigíayíyá íkwianjwí mímíwiárí erí ámá iní xawiówí rídiyowá nání bí inarigíayí íkwianjwí éí ñweaarigíápí mímíwiárí erí nerí

¹³ míxí re urññinigini, “Añj riwá nání ríwamñj re nñrññí eánini, ‘Añj Gorixoníyáiwá ámá xwíyá rñrñmí nípírfá náníwáriti.’ nñrññí eánññagí aí soyíné íwí meaarigíayí yarigíápa axípnññí nero nání añj riwá íwí meaarigíayíyá aññññí imónini.” urññinigini.

¹⁴ E nurññí sññí añj Gorixo nání rídiyowá yarigíiwámí ínimí emearíná sññwí supárigíayí wí tññí síkwí íkí egíayí wí tññí o tññí e nání báná o nañj imímíxímí wíagí

¹⁵ apaxípnññí imónigíá xwéowa tññí ñwí íkaxí eánññípi mewegíáwa tññí Jisaso emímí e éípi sññwí nñwññiro niaíwí o nání añiwámí ínimí dññí ríaiwá re nira warññagíá, “Negí míxí ináy Depitomi xiáwo romí seáy e oumeaneyi.” nira warññagíá aríá e nñwiro nání wíkwí dññí nñwíaiwiro

¹⁶ míxí re urigíawixini, “Píne niaíwí joxí nání rarigíayí aríá rñwññini?” uríagíá Jisaso re urññinigini, “Oyi, aríá nñwiri aiwí soyíné xwíyá Gorixo nání re nñrññí eánññípi, ‘Dñj joxíyáyo dññí niaíwí onñmiápia tññí sññí amññí narññípia tññí yay seáyimi dññí rñmepírfárini.’ nñrññí eánññípi soyíné íá nñrooro aí ríxa agwí xñxení imónñagí nñwññiro aí sññí dññí mímóarññoi.” urññinigini.

¹⁷ E nurñmo awamí pnñí nñwíarñmí nñpeyearí añj apímí pnñí nñwíarñmí nurí añj yof Betani nání nurí e sá wenññinigini.

Íkíá pikína ramíxññí nánirini.

¹⁸ Sá wenñ wíápi tññí ámi Jerusaremi nání nñbiríná agwí wíaná

¹⁹ wenñj éyí wññññinigini. Íkíá pikí wñna óf e jñña ronñagí nñwññiri “Sogwí bñ odanímññí.” nñyáiwimí nurí añwí e dññí wenñj éyí wññññinigini. Sogwí mñwepa íwññí inárññagí nñwññiri íkíánami nñramíxññí re urññinigini, “Íkíá pikí rñnaxí, sogwí wññí weríámaní.” uráná apaxí mé yñweárñññinigini.

²⁰ Apaxí mé yñweárññagí wiepísarññowa e nñwññiro ududí nñwiro yarññj re wigíawixini, “Íkíá pikí ana arñre nerí apaxí mé yñweárññoi?” uríagíá

²¹ Jisaso re urññinigini, “Nioní nepa seararññini, ‘Soyíné Gorixomi dññí wíkwírooro dññí biaú mímáxññípa ero “Gorixoyá dññí tññí íkíá rñna e epaxñnamani.” mñyáiwípa ero neríñáyí, ayí xñxení nioní yarññápa nímónñññoi. Íkíá rñna nánññí mñrarññini. Dñwí mññj apímí aí “Rípnñññí nurí rawírawáyo píeroí.” uránáyí xñxení e nímónñññoi.

²² Pí pí nání Gorixomi rñxññj nurññí dññí nñkwíroríñáyí, xñxení axípi e simíxíyññárini.’ seararññini.” urññinigini.

“Néní tññjoxí imónei.’ go rñññoi?” uríagíá nánirini.

²³ O ámi Jerusaremi nñremori ríxa añj Gorixo nání rídiyowá yarigíiwámí nípáwiri ámáyo uréwapíyaríná apaxípnññí imónigíá xwéowa tññí wigí Judayí mebáowa tññí nñwímearo re urigíawixini, “Joxí aríge nímónññí amípi nene añj riwámí ínimí dññí

yarɪŋwápi pírɪ wiaíkímɪ yarɪŋɪni? ‘Joxi nénɪ tɪŋoxi imónei.’ go rirɪagi e yarɪŋɪni?” urɪagɪa aí

²⁴ Jisaso re urɪŋɪnigɪni, “Nionɪ enɪ yarɪŋɪ bɪ oseaimɪni. Soyíné nionɪyápi áwanɪ nɪránáyɪ, nionɪ enɪ ‘Apɪ eɪ.’ nɪrɪfo nánɪ áwanɪ searɪmɪni.” nurɪri

²⁵ re urɪŋɪnigɪni, “Yarɪŋɪ nionɪyá rɪpi seaimɪni. Jono wayɪ nɪneameaia uŋo wayɪ Gorɪxoyá dɪŋɪ tɪni neameainɪrani? Xegɪ dɪŋɪ tɪni neameainɪrani?” Yarɪŋɪ e wíáná wiwanɪŋowa re rɪnigɪawixɪni, “‘Jono Gorɪxoyá dɪŋɪ tɪni enɪrɪni.’ uránáyɪ, re nearɪniŋoɪ, ‘Soyíné pí nánɪ arɪá mɪwí egɪárɪni?’ nearɪniŋoɪ.

²⁶ E nerɪ aí ‘O xegɪ dɪŋɪ tɪni enɪrɪni.’ uránáyɪ, áamá sipɪá re epɪroyɪ egɪáyɪ, ‘Jono Gorɪxoyá wɪá rókiamonɪorɪani?’ yaiwiarɪgɪáyɪ iwanɪ neamepɪrɪxɪni.” nɪrɪniro

²⁷ Jisasomɪ re urɪgɪawixɪni, “None majɪárɪni. Jono dɪŋɪ goyá tɪni enɪrɪani?” urɪagɪa o re urɪŋɪnigɪni, “Nionɪ enɪ ‘Amɪpɪ apɪ pírɪ wiaíkímɪ eɪ.’ nɪrɪfo nánɪ áwanɪ searɪmɪméni.

Ewayɪ ikaxɪ xɪráxogwáowaú nánɪ urɪŋɪ nánɪrɪni.

²⁸ “E nerɪ aí ewayɪ xwɪyɪá rɪpi nánɪ segɪ dɪŋɪ arɪre yaiwiarɪŋoɪ? Áamá wo xegɪ niaíwɪ wáú tɪŋo xámi xɪráomɪ nurɪ re urɪŋɪnigɪni, ‘Íwe, joxi negɪ wainɪ omɪŋɪyo nánɪ nurɪ omɪŋɪ eɪ.’ urɪagi

²⁹ o re urɪŋɪnigɪni, ‘Oyɪ, numɪni.’ nurɪmáná muŋɪnigɪni.

³⁰ Xano xogwáomɪ nurɪ axɪpi ‘Omɪŋɪyo nánɪ nurɪ omɪŋɪ eɪ.’ uráná o re urɪŋɪnigɪni, ‘Oweoɪ, numɪméni.’ nurɪmáná rɪwɪyo dɪŋɪ sipɪ nɪyaiwirɪ ‘Gɪ ápomɪ “Oweoɪ.” pí nánɪ rɪá urɪni?’ nɪyaiwimɪ nurɪ omɪŋɪ enɪnigɪni.” Jisaso ewayɪ xwɪyɪá apɪ nurɪmáná

³¹ awamɪ yarɪŋɪ re wiŋɪnigɪni, “Awaú go go xano urɪɪpa xɪxenɪ arɪá nɪwirɪ enɪnigɪni?” urɪagi awa “Xogwáorɪni.” urɪagɪa Jisaso re urɪŋɪnigɪni, “Nionɪ nepa seararɪni. Apɪxɪ ede dánɪ iyɪ oikɪxearɪgɪíwa tɪni áamá íwɪ yarɪgɪá, takisɪ nánɪ nɪgwɪ nearáparɪgɪá tɪni Gorɪxoyá xwioxɪyo ananɪ nɪpáwiro ŋweapɪrɪa aiwɪ soyíné páwipaxɪ mimónɪŋoɪ.

³² Ayɪ rɪpi nánɪ seararɪni. Jono nɪbɪrɪ wé rónɪŋɪ oimónɪpoyɪnɪrɪ searéwapɪyɪagi aí soyíné xɪráo enɪpa arɪá mɪwigɪawixɪni. Apɪxɪ iyɪ ede dánɪ warɪgɪíwa tɪni takisɪ nánɪ nɪgwɪ nearáparɪgɪáwa tɪni xogwáo enɪpa Jonomɪ arɪá nɪwiro sanɪŋɪ imónarɪŋagɪa soyíné sɪŋwɪ e nɪwɪniro aí xogwáo enɪpa ámi rɪwɪyo dɪŋɪ sipɪ nɪyaiwiro ‘None pí nánɪ arɪá mɪwipa yarɪŋwɪni?’ nɪyaiwiro sanɪŋɪ mimónɪgɪawixɪni.

Ewayɪ ikaxɪ wainɪ omɪŋɪ sɪŋwɪ uwɪniarɪgɪáyɪ nánɪrɪni.

³³ “Ewayɪ xwɪyɪá ámi bɪ rɪpi arɪá nípoyɪ. Áamá xwɪá tɪŋɪ wo wainɪ uraxɪ íwɪá nurɪrɪ xwɪná nɪrorɪ wainɪ xegɪ inɪgɪ nɪpɪrɪa nánɪ wainɪ sogwɪ xoyɪkímɪ enɪa nánɪ sɪŋáyo óf nimorɪ wainɪ omɪŋɪyo áwɪnɪmɪ anɪ awɪ ŋweapɪrɪa nánɪ seáyɪ émi nɪmɪra nɪpeyirɪ néisáná áamá wí umeipɪrɪa nánɪ re urɪŋɪnigɪni, ‘Wainɪ sogwɪ niaí éánáyɪ, bɪ soyíné segɪ mearo nionɪ gɪ mearɪ emɪa nánɪ nionɪyá omɪŋɪ rɪpimɪ ananɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪpɪrɪáranɪ?’ nurɪmɪ anɪ wíyo ememɪnɪrɪ nánɪ nurɪ nɪŋweanɪsáná

³⁴ wainɪ sogwɪ rɪxa niaí éáná xegɪ omɪŋɪ wiɪarɪgɪá wamɪ re uowárɪŋɪnigɪni, ‘Soyíné nuro wainɪ nionɪ nánɪ nɪtɪápi nurápauípoyɪ.’ uowárɪagi aí

³⁵ omɪŋɪ sɪŋwɪ uwɪniarɪgɪáwa xɪo uowárɪáwamɪ womɪ iwanɪ mépero womɪ pɪkiro womɪ sɪŋá earo egɪawixɪni.

³⁶ Omɪŋɪ xiáwo ámi omɪŋɪ wiɪarɪgɪáyɪ obaxɪ onɪmiápi wamɪ uowárɪagi aí omɪŋɪ sɪŋwɪ uwɪniarɪgɪáwa xámiŋowamɪ wigɪápa axɪpi wigɪawixɪni.

³⁷ Ámi rɪwɪyo o xegɪ xewaxo nuowárɪrɪ re yaiwiŋɪnigɪni, ‘Nɪgɪ íwomɪyɪ xwɪyɪá xɪxenɪ arɪá wipɪráoɪ.’ yaiwɪagi aí

³⁸ omiñf sñwř uwiniarigřáwa xewaxo barñagi niwiniro re rinigřawixini, ‘Xanoyá diñf tñño nimóniri amipi meanfo iwo barini. Oyá amipi meanfwa nani omi opikianeyi.’ niriniro

³⁹ omi ía nixero omiñfyo bñanirwámini nimoairo pikigřawixini.” Jisaso e nuriri Judayf ámináowa re oyaiwípoyiniri “None omiñf sñwř uwiniarñwáonénñf imónñagwi nani rñneararin?” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá e nurimána

⁴⁰ ayo yarñf re winñinigini, “Omiñf xiáwo nibirñná omiñf sñwř uwiniarigřáwami pí winñigini?” urřagi

⁴¹ awa re urigřawixini, “Sipi yarigřawamiyf eni sipi niwikárimána ámi áma wa ‘Xwiogwř ayf ayo wainf sogwř niáf éaná anani nñdirane o nani utianfwarini.’ yaiwířawami re urinřarin, ‘Gř omiñf rñpi sñwř niwinířixini.’ urinřarin.” urřagřa

⁴² Jisaso re urññinigini, “Ewayf xwiyfá áma Gorixó seyñné yeáyf seayimixemeanfa nani uowárenapinfo nani niriniri eániñf rñpi eni ‘Sñjá añf mirarigřáwa sñjá awiaxř nani přa nerřná wo “Sipirini.” nirro emi mófo nani Gorixó “Sñjá o tñni xami nitirřnýf, añf enf neániri nanf imóninññoi.” niriri sñjá o nimeari táná añf enf neániri nanf imóninñřini. Gorixó e éf enagi nani nene sñwř niwinirřná aga imirññf mimónñagi winñwini.’ E niriniri eániñfpi soyñné sini ía mñropa egřarani? Oweoi, ía nñroro aiwi diñf mñmoarññoi.

⁴³ Ayinani gř Judayñné re seararññini, ‘ “Gorixó nene xfo xegř xwioxfyo mñmeámneri pñranñf neamenñwanřarin.” rñyaiwiarññoi? Oweoi! Omiñf sñwř uwiniarigřáwa yapř arřkí nera warigřáyñné Gorixó xfo xegř xwioxfyo nñpáwiro onñweápoyiniri sñwř seaninřamani. Áma xewř wí sanñf nimóniro wé rónñf yarigřáyf opáwípoyiniri sñwř wininřarin.’ seararññini.

⁴⁴ Xwasřwř yeáyf bimí sñjá nñpiérori nearřná yunf wáranñřpa sñjáoni áma gñyo gñyo nñpiérori nearřná axřpi xwasřwř yunñññf imiximřarin.” Jisaso xfo sñjáonñf nimóniri nani e urřagi

⁴⁵ apaxřpánñf imónigřá xwéowa tñni Parisiowa tñni ewayf xwiyfá api wiwanñjowa nani rñnarñagi arřa niwiro “None nani rřa rarini?” niyaiwiro

⁴⁶ “Omi rřxa ía oxiraneyi.” yaiwířáyf oxř apixř nñni Jisaso nani “Gorixoyá wřa rókiamoarññorřani?” yaiwiarññagřa nani ámi wáyf nero wí e megřawixini.

22

Ewayf ikaxř aiwá apixř meani naniřini.

¹ Jisaso ámi ewayf xwiyfá wí nurirřná re urññinigini,

² “Áma xwiyfá Gorixoyá arřa niwiro sanñf nimóniro xfo xegř xwioxfyo mñmeámneri menñwanfe nñweapaxř imónñfřf, ayf ewayf xwiyfá rñpñññf imónini. Mñxř ináyf wo xewaxo apixř omeaniri nani aiwá xwé rñyamf nñyárimána

³ xegř omiñf wiariğřáwami re uowárinñinigini, ‘Áma nioni urepeárimenřayo “Aiwá nani bñpoyi.” urimépoyi.’ uowáraná awa mñxř ináyo urřřpa nuro uriméagřa aiwi ayf mñbñpaxř wimónññinigini.

⁴ Mñxř ináyo xegř omiñf wiariğřá ámi wami re uowárinñinigini, ‘Áma nioni aiwá rñpi nani urepeárimenřayo re urimépoyi, “Aiwá rřxa rñyamf yářññinigini.” nurro “Xegř burimákau oxřf tñni sipřsipř memé nanřwř xixegřni mñññřřxa tñni rřxa nñpikiri sfo kikirómř nerř sñjá exárinini. Xegř xewaxo apixř meani nani aiwá imixřápi nani bñpoyi.” urimépoyi.’ uowáraná awa áwanf e uriméagřa aiwi

⁵ urepeárimenřyf aríkwřkwř niwiro wigř diñf tñni numiro re egřawixini. Wo xegř aiwá omiñfyo nani unñinigini. Ámi wo xegř nğwř omiñf bi eminiri nani unñinigini.

⁶ Wřa omiñf wiariğřáwami ía nixiri iwanf nimepero pikigřawixini.

⁷ Míxí ináyo ríxa wikí wóníagi xegí simíñí wínarígfáwami uowáraná awa nuro áamá xegí omíñí wíarígfáwami píkííayo ení nípíkíro wigí aníyí ení ríá nìyárimáná enáná

⁸ míxí ináyo xegí omíñí wíarígfá wami re uríñiniginí, ‘Gí íwo apíxí meaní nání aiwá ríxa ríyamí ináríñiníagi aiwí áamá aiwá apí nání urepeáríñáyí míbípaxí wimóníagi nání ayí nípaxí mimónígoí.

⁹ Ayínání soyíné xwamídígíyo nuro áamá óf e nímúróníñíyo íwo apíxí meaní nání aiwá imíxíá rípi nípírí bípírí nání áwaní urípoyí.’ uríagi

¹⁰ omíñí wíarígfáwa óf wíyí wíyo nuro áamá nímúróníñíyí naní aí t́níní sípí aí t́níní nìwirímeámí nìbíro aní aiwá nípírí nání imíxáríwámí dérogíawixíní.

¹¹ Aní iwámí ríxa nídéroníagi míxí ináyo áamá oxí apíxí aiwá nípírí nání b́áyí síñwí wínímíní nání nípáwírí weníñí éyí wíníñiniginí. Áamá wo aiwá nání nìbíríná aikí síñí yíní yíyá síñí pání nemo nìbírí mìnweapa enagi nìwíní

¹² re uríñiniginí, ‘Ámáoxíní, joxí aiwá rípi nání nìbíríná pí nání aikí síñí yíní yíyá síñí pání nemoxí míbípa éfíní?’ uríagi o xwíyíá b́i muraríñagi

¹³ míxí ináyo xegí omíñí wíarígfáwami re uríñiniginí, ‘Soyíné omí f́á nìxero gwí wéyo jiro síkwíyo jiro nemáná śf́a yíníñí b́aríwámíní moaípoyí. Śf́a yíníñeyí ŕníníñí ayíkwí m̀wínípa enagi nání áamá ñwí earo magí íróníro epíríáríní.’ uríñiniginí.” Jísaso ewayí xwíyíá e nurí

¹⁴ re uríñiniginí, “Goríxo áamá obaxíyo nurepeárí ‘Nioní t́f́ámíní b́poyí.’ nurí aiwí neyíroríná áamá naní imóníñíyí áríní meaníáríní.” uríñiniginí.

Nígwí takís nání émáyo wíarígf́a náníñí.

¹⁵ Parisiowa Jísaso e raríñagi aríá nìwimowa nuro mekaxí níríro omí pasáníñí numero xwíyíápai ñwíráníro nání re rínígf́awixíní, “Omí yapí re uréwapíyaníwíní, ‘Takis nání nígwí émáyí nearáparígf́apí síní m̀níní wíaríréwíní?’ uraníwíní. O ‘Oweoi, síní m̀níní m̀wípa époyí.’ ránáyí, émáyí omí f́á nìxero gwí yipíráoi. E m̀rípá nerí ‘Oyí, seyíné m̀níní nìwiríná apání yaríñoi.’ ránáyí, áamá omí x́f́darígf́a ámí aríá b́i m̀wí nero ṕníní wíarípíráoi.” níríníro

¹⁶ wíwaníñowayá wíepísarígf́a wami t́níní áamá míxí ináyí Xeroto níkumíxíní emearígf́a wami t́níní Jísaso nìñwearí uréwapíyaríñe nání uowárf́agí awa nuro Jísasomí re urémeagíawixíní, “Nearéwapíyaríñoxíní, joxí nìnearéwapíyíríná nepání nearéwapíyaríñoxíní. Áamá Ámínáowayá síñwíyo dání aí xwíyíá ámí xegí b́i m̀rí axípíní raríñoxíní. Sípí rírí naní rírí yaríñímaní. Joxí xwíyíá Goríxoyání nepání xíxení nearéwapíyaríñoxíní.” Weyí e numearíro yaríñí re wigíawixíní,

¹⁷ “Joxí none neareí. Díxí d́ñí aríre simónaríní? Judayene émáyíyá míxí ináyí Sisaoyí ríníñomí takís nání nígwí m̀níní wíaríñwápi m̀níní nìwiríná ‘Apání yaríñwíní.’ rísimónaríní? ‘Nípíkwíní m̀yaríñwíní.’ rísimónaríní?” uríagí aí

¹⁸ Jísaso awa sípí wíkaráníro yaríñagí d́ñí adadí nìwirí re uríñiniginí, “Naní rírí sípí rírí yarígf́a royíné, pí nání iwamíó nìwapíyaríñoi?

¹⁹ Émáíyá nígwí nene takís nání wíaríñwá wo síñwí wínímí síwá nípoyí.” uríagi awa nígwí x́o urí wo nímearo síwá wíáná

²⁰ o re uríñiniginí, “Nígwí romí śmímaní imíxíníñí t́ t́níní yoí eáníñí t́ t́níní goyáríní?” uríagi

²¹ awa re urígf́awixíní, “Ayí émáyí míxí ináyí Sisaoyáríní.” uríagí o re uríñiniginí, “Amípí Sisaoyá imóníñagi nìwínírná ayí Sisaomí m̀níní wíírxíní. Goríxoyá imóníñagi nìwínírná xewaníñomí m̀níní wíírxíní.” nurí áamá Goríxo xewaníñóníñí imíxíñí enagi nání omí d́ñí owíkwírópoyíní e uríagi

²² awa aríá e nìwíro d́ñí ududí nero ṕníní nìwíarímí ugíawixíní.

“Áamá ámí wíáṕnimeapíríáríní.” uríñí náníñí.

²³ Sía axíyimi Judayí Sajusiya rínigíá wí —Sajusiowa re rarígíáwarini, “Ámá piyíyí ámi wiápínimeapírámani.” E rarígíáwa nibíro “None eni o neararínípa ewayí xwíyíá bí nurirane majíá owikíxeáraneyí.” niyaiwiro Jisasomi yaríní níwiróná

²⁴ re urígíawixini, “Nearéwapíyaríníoxini, Moseso eníná re níriri ríwamíní eanírini, ‘Ámá wo niaíwí memeá péánáyí xogwáo náo apíxí aní nímeari xexírímeáoyá niaíwí wiemeaíwínigini.’ níriri eanírini.” nuríro

²⁵ ewayí xwíyíá rípi urígíawixini, “Xíráxogwá wé wíúmi dání waú imónígíá none t́ni nweanwáwa re egíawixini. Xíráo xámíno apíxí nímeari niaíwí memeá péáná

²⁶ xogwáo xío t́no xíráoyá apíxí aní nímeari aí o eni niaíwí memeá péáná wía eni ími wo wo nímearo aí niaíwí memeá penowíánáyí

²⁷ í eni yoparí ríwíyo penínigini.” Ewayí xwíyíá api nurimáná

²⁸ Jisasomi yaríní re wigíawixini, “Ámá ńni Goríxo mí ómómíximí eníná wiápínimeááná xíráxogwá wé wíúmi dání waú imónígíáwa apíxí go goyá imóníníáraní? Pí nání? Ayí awa nowani meagí enagi nánirini.” uríagíá aí

²⁹ Jisaso re urínigini, “Soyíné xwíyíá Goríxoyá nírini eánínípi t́ni oyá ení eánínípi t́ni majíá enagíá nání majímajíá nero xenwíni raríníoi.

³⁰ Ayí rípi nání seararínini. Ámá pegíáyí níwiápínimearóná anínají yapi nero apíxí mearo wiro epírámani.

³¹⁻³² E neri aí xwíyíá ámá pegíáyí wiápínimeapírápi nání Goríxo re searínípi ‘Nioni Nwíá Ebíráamoyáoni t́ni Aisakoyáoni t́ni Jekopoyáoni t́ni awayáonirini.’ E nírini eánínípi soyíné sını íá míropa egíaraní? Oweoi, íá níroro aiwí níjía mimónípa nero raríníoi. Ayí rípi nání seararínini. Goríxo ámá pegíáyí nání Nwíáomani. Ámá sını díní t́nífíyí nání Nwíáorini.” nuriri awa díní re oyaiwípoyiniri, “Negí aríowa pegíá enagi aiwí wigí díní sını sını rimónini?” oyaiwípoyiniri e uríagi

³³ ámá oxí apíxí e epíroyí egíáyí aríá níwiro o xwíyíá uréwapíyarínípi nání díní ududí níwiga ugíawixini.

Nwí ikaxí seáyí e imónínípi nánirini.

³⁴ Jisaso Sajusiowa xwíyíá nímeámi bíapi gwí múníníní wákwíagi nání ámi bí murarínagíá Parisiowa sínwí e níwiníro awani axímíni awí neánárimáná

³⁵ wigí wo —O nwí ikaxí eánínípi meweníyí worini. O Jisasomi yapí níwíwapíyirane majíá owikíxeáraneyiniri yaríní re winínigini,

³⁶ “Nearéwapíyaríníoxini, negí nwí ikaxí eáníníyí níyoní gípi seáyí e imónini?” uríagi

³⁷⁻³⁸ Jisaso re urínigini, “Nwí ikaxí re nírini eánínípi, ‘Díxí Áminá Goríxomi díní níwíríríná díní síxí uyiri xwíoxíyo dání díní wíkwírori eríini.’ Nwí ikaxí e nírini eánínípi seáyí e imónini.

³⁹ Nwí ikaxí ‘Jíwanínoxí nání díní sípí sinarínípa ámá joxí sínwí wínaríníyí nání eni díní sípí axípi e wíríini.’ nírini eánínípi eni seáyí e imónínípi t́ni xíxeni imónini.

⁴⁰ Xwíyíá Moseso t́ni wía rókíamoagíáwa t́ni níríro ríwamíní eagíá nípini nwí ikaxí ḿkí rípiáumi íkwíkwírfí inini.” urínigini.

“Kiraísoyí ríníno niaíwí goyáorini?” uríní nánirini.

⁴¹ Parisiowa sını awí eaáriníná Jisaso yaríní bí níwiri

⁴² re urínigini, “Kiraíso, ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarígíó nání segí díní arírerini? Niaíwí goyáorini yaiwíaríníoi?” uríagi awa re urígíawixini, “Negí ḿxí ináyí Depítomi xiáworini.” uríagíá

⁴³ o re urínigini, “Kiraíso sa Depítomi xiáwo enánáyí, o kwíyí Goríxoyá t́ni ríwamíní nearíná o nání aríge ‘Gí Ámínáorini.’ níriri ríwamíní re eanírini,

44 ‘Áminá Gorixo gí Ámináomi re uriniginini, “Joxi tñi mixí imónigíayo xopirárf ríwimífaé nání gí wé náumi dání ηweaí.” uriniginini.’ níriri eanírini?

45 Depito Kiraiso, aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarigíto nání ‘Gí Ámináorini.’ ríñíyí arige nerí ámi xegí xiáwo imónini?” nuríri awa re oyaiwípoyiníri “Kirisso Depitomi xiáwo imóninagí aiwi seáyí e múróninagí nání Gorixomi xewaxoríani?” oyaiwípoyiníri e uraná

46 áamá ayí nñi “Kirisso, áamá aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníto sa Depitomi xiáworini.” niyaiwiro nání wíyíyá niwiápínimearí murípaxí wimóninagí ámi íná dání yaríní bí míwígíawixini.

23

“Nwí ikaxí eáninípi mewegíáwa yarigíápa mepani.” uríní nánirini.

1 Jisaso xwíyá apí nuríísáná áamá oxí apíxí e epíroyí egíayo tñi oyá wiepísarinowami tñi nuríri

2 re uriniginini, “Nwí ikaxí eáninípi mewegíáwa tñi Parisiowa tñi wiwaninowa nání re rinigíárinini, ‘Nwí ikaxí Moseso nínearéwapíyiri ríwaminí eanípi newaninonení áamáyo uréwapíyipaxírinini.’

3 E rinigíá enagí nání nñi awa searíyí nixídiro eríini. E nerí aí awa naní níríro aiwi wiwaninowa píraniní mixídarinagí nání wigí yarigíápa seyíné ení mepani.

4 Áamáyo nwí ikaxí nuríroná saní xwé ayá wíniní gwí níjiro sanwíyo ikwiárarigíárinini. E nerí aí wiwaninowa ‘Iwamíto wé rení ná woní tñi omíeyoámíni.’ wimónarinímaní.

5 Amípi awa yarigíápi áamá sinwí oneanípoyiníri yarigíárinini. Awa áamá Gorixomi píraniní xídarigíáyí dírf xwíyá Gorixoyá nání d́kínarigíárí miníyo d́kíníro wigí iyíá sírfwíyo dání wayaxíniní niyíwára puníyí yíníro yarigíápa mé áamá sinwí oneanípoyiníri dírf xwé íá niwearo d́kíníro wayaxí ení sepiá yíwárapiní yíníro nero emearigíárinini.

6 Awa aiwá xwé imíxarigíe nání nurónáraní, rotú aníyo nání nurónáraní, áamá sinwí oneanípoyiníri sináninímaní ninjweamero yarigíáwarinini.

7 Awí eánarigíerani, makeríá imíxarigíerani, ‘Nearéwapíyarínnoxini.’ onírípoyiníri emearigíáwarinini.

8 Awa e nero aí segí searéwapíyarínno ná wonírinini. Seyíné niyínéní nioní niníxídiro nání áamá axí imónigíáyíné ‘Ráre, napíe rinigíáyíné imóninagí nání seyíné awa yapí ‘Nearéwapíyarínnoxini.’ onírípoyiníri e mepani.

9 Segí ápo anínamí ηweanó ná woní oní enagí nání ení xwá tíyo dání womí ‘Ápoxiní murípaní.

10 Níseaméra uníto ná woní Kiraiso, áamá aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarigíto enagí nání ení seyínéyá wo nání ‘Níneaméra warínorini.’ mírínípa époyí.

11 Seyíné gíyíné seáyí e seaimóninoyí segí inókininí nimóníri omíní seaiíwiniginini.

12 Áamá gíyí gíyíné sewaniníyíné seáyí e meníáyíné, Gorixo xwámi seaimíxíníárinini. Gíyí gíyíné ‘Sípíenerini.’ niyaiwiníro ínimi imóníáyíné, Gorixo seáyí e seameníárinini.

Nwí ikaxí eáninípi mewegíáwa naní ero sípi ero yarigíá nání xwíyá umeáriní nánirini.

13 “E nerí aí nwí ikaxí eáninípi mewegíoyíné tñi Parisioyíné tñi, naní ero sípi ero yarigíoyíné aweyí! Sía wíyi soyíné majá seaóríníárinini. Soyíné áamá Gorixomi díñí níwíkwírooro oyá xwíoxíyo nípáwiro ηweaaníri éfáyo nuréwapíyiríná pírfírfíniní wíarinagíá nání Gorixo xeaniní rfá tñí seaikárínfá enagí nání díñí sípi oseainí. Sewaninoyíné Gorixomi díñí míwíkwíropa ero mípáwipa ero nero aí áamá ení xewopáwípoyiníri sinwí wínarigíámaní.

14 [Nwá ikaxí eánìṅṅpí mewegíoyíné t́nì Parisioyíné t́nì aweyi! Śá wíyi soyíné majfá seaórinfárinì. Nanf ero sipí ero yarigíoyíné, śwí yáf ŕkínìṅṅyí yapí áamáyá aiwá pírí ńnì f́wí manaríṅṅpa soyíné apíxí aní apianf́pia nánì d́ṅṅ sipí ḿseai wígí amípí f́wí nurápiro anípápia wárarígíárinì. Soyíné Goríxomi ríxìṅṅ nuríroná áamá aríá ńneairo weyí oneamépoyiníri áamá śṅwí anígíe dánì sepiá ńra warígíoyínerinì. Ayínánì soyíné xwíyíá áamá wí meárinípíríápa axípi meárinípíríámanì. Soyíné ríá t́ṅṅ meárinípíríá enagí nánì d́ṅṅ sipí oseainì.]

15 Nwá ikaxí mewegíoyíné t́nì Parisioyíné t́nì aweyi! Śá wíyi soyíné majfá seaórinfárinì. Nanf ero sipí ero yarigíoyíné, ‘Áamá ná j́ami ṅweagíáyí negínìṅṅ imónf́ríxini.’ ńyaiwiro rawírawáyo xero xwíáyo anf uro neróná segí yarígíápi ayo uréwapíyarígíoyínerinì. Ayí soyínénìṅṅ nimónírínáyí soyíné ríá anìṅṅ wearíṅṅyo ikeáárinípaxí aiwí soyíné ayo wíwapíyaríṅṅagí nánì ayí soyíné ńseamúro aṅpaxí ríá anìṅṅ wearíṅṅyo ikeáárinípaxí imónìṅṅo. Ayínánì Goríxo xeanìṅṅ seaikáriníá enagí nánì d́ṅṅ sipí oseainì.

16 Soyíné śṅwínìṅṅ supárigíoyíné aweyi! Śá wíyi soyíné majfá seaórinfárinì. Śṅwínìṅṅ supárigíoyíné aiwí áamá wíyo óf śiwánìṅṅ wiarígíoyíné, áamá wo ‘E emf́ini. Anf Goríxo nánì rídíyowá yaríṅṅwá riwámì dánì rírarinìṅṅ.’ raríṅṅagí ńwínírná re rarígíoyínerinì, ‘Ananírini. X́o ríípa mepa nerínáyí, xwíyíá meárinípaxí wí ḿrararinìṅṅ.’ rarígíoyínerinì. E nerí aí áamá wo ‘E emf́ini. Śṅá gorí anf rídíyowá yaríṅṅwáiwámì ínìṅṅ wenf́pimì dánì rírarinìṅṅ.’ raríṅṅagí ńwínírná re rarígíoyínerinì, ‘X́o ríípa mepa nerínáyí, xwíyíá meárinípaxí rarini.’ rarígíoyínerinì.

17 Majímajfá ikáriníro śṅwínìṅṅ supáriro egíoyíné, ǵmínì ǵpi seáyí e imóninì? Śṅá gorí anf rídíyowá yarígíiwámì wenf́pi seáyí e rimóninì? Anf rídíyowá yarígíiwá seáyí e rimóninì? Anf rídíyowá yarígíá ṅwíá iwámì gorí śṅápí sa e wenagí nánì ení ṅwíá imónìṅṅagí nánì anf iwá seáyí e imóninì. Ayínánì áamá wo rídíyowá yarígíiwámì dánì ráná pí nánì ‘Xwíyíá meárinípaxí b́i ḿrararinìṅṅ.’ rarígíárinì?

18 Soyíné rípi ení rarígíoyínerinì. Áamá ǵyí ǵyí aiwá peaxí taníro nánì íráf noa peyiníṅṅe dánì raríṅṅagí ńwínírná ‘Ayí ananírini. Xwíyíá meárinípaxí b́i ḿrararinìṅṅ.’ ríro áamá aiwá peaxí seáyí e ikwíárinìṅṅpimì dánì raríṅṅagí ńwínírná ‘Ayí apimì dánì ríípi x́ixenì mepa nerínáyí, xwíyíá meárinípaxí rarini.’ ríro yarígíoyínerinì.

19 Śṅwínìṅṅ supárigíoyíné aríge nerí yapí e uréwapíyarígíárinì? Ǵmínì ǵpi seáyí e imóninì? Aiwá peaxí ikwíkwíárimí yarígíápi seáyí e rimóninì? Íráf noa peyiníṅṅpí seáyí e rimóninì? Íráf onìṅṅpí aiwá ṅwíá imíxaríṅṅagí nánì íráfpi seáyí e imóninì.

20 Ayínánì áamá íráf onìṅṅpimì dánì níríroná aiwá seáyí e ikwíárinìṅṅpimì dánì ení raríṅṅo.

21 Áamá rídíyowá yarígíiwámì dánì níríroná Goríxo aníwámì ínìṅṅ ṅweaṅomì dánì ení raríṅṅo.

22 Áamá ‘Anfnamì dánì rírarinìṅṅ.’ níríroná Goríxo íkwianwí éf ṅweaṅe dánì ríro xewaníṅṅo éf ṅweaṅomì dánì ríro ení yaríṅṅo. Ayínánì xwíyíá soyíné ‘E dánì nírírná ananírini.’ rarígíáyí nípíkwini nípíkwini ḿrarígíoyínerinì.

23 Nwá ikaxí mewegíoyíné t́nì Parisioyíné t́nì aweyi! Śá wíyi soyíné majfá seaórinfárinì. Sipí ero nanf ero yarigíoyíné d́ṅṅ sipí oseainì. Soyíné aiwá nímíroná anìṅṅ miní yíyí t́nì aí t́nì siyó amípí píránìṅṅ f́á níroro ríxa wé wúkaú imónìṅṅáná wo Goríxomi ḿnì ńwiro aí ṅwí ikaxí xwé rínìṅṅ t́yo ‘Díxí áamá imónìṅṅyo x́ixenì wílaríṅṅpa áamá xenwíyo ení axípi wíirf́ini. Áamá xenwíyo ení ayá urímíxírní. Goríxomi d́ṅṅ wíkwírorf́ini.’ rínìṅṅ ayo soyíné ogámí nero onímíápiánì x́ídarígíárinì. Segí anìṅṅ miní yarígíá j́apí ṕnì ḿwíárpá ero áamáyo nanf mimíxípa yarígíápi ení ero nero śṅwíríyí, nanf imónimínirí enf́rinì.

²⁴ Soyíné sɨŋwínɨŋɨ supárɨgɨoyíné aiwɨ áamá wíyo óf sɨwánɨŋɨ wiarɨgɨoyíné, in-aiwá nɨnɨro sidɨrɨfá onɨmíápiá wenagɨ nɨwɨnɨróná ananɨ emɨ nɨmamoro aí kamerɨ xwérɨxa wenáná sɨŋwɨ mɨwɨnɨf o tɨnɨ gwɨnárearɨgɨoyínerɨnɨ.” nurɨrɨ awa re oyaiwípoyɨnɨrɨ “None ŋwɨ ikaxɨ xwé eánɨŋɨyo ogámɨ neranéná ayɨ kamerɨnɨŋɨ gwɨnárearɨŋwárɨanɨ? Nwɨ ikaxɨ onɨmíápiá eánɨŋɨyo píránɨŋɨ nɨxɨdɨranéná ayɨ sidɨrɨfá emɨnɨŋɨf mamoarɨŋwárɨanɨ?” oyaiwípoyɨnɨrɨ e urɨŋɨnɨgɨnɨ.

²⁵ Ámɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Nwɨ ikaxɨ mewegɨoyíné tɨnɨ Parisioyíné tɨnɨ aweyi! Sɨfá wɨyi soyíné majɨfá seaórɨnɨfárɨnɨ. Nanɨf ero sipí ero yarɨgɨoyíné, Gorɨxo xeanɨŋɨf seaikárɨnɨfá enagɨ nánɨ dɨŋɨf sipí oseainɨ. Soyíné kapɨxɨyo tɨnɨ xwárɨfá sɨxɨyo tɨnɨ bɨarɨwámɨ dánɨ wayɨ nɨrooro aí xwioxɨyómɨnɨf segɨf ɨwɨf meaarɨgɨáyɨf tɨnɨ uyɨnɨf yarɨgɨáyɨf tɨnɨ magwɨf enɨ.

²⁶ Parisi sɨŋwínɨŋɨ supárɨgɨoyíné, kapɨxɨwámɨ tɨnɨ xwárɨfá sɨxɨwámɨ tɨnɨ xámɨ xwioxɨyómɨnɨf wayɨf róáná bɨarɨwámɨnɨf enɨ nanɨf imónɨnɨŋoɨ.

²⁷ Nwɨ ikaxɨ mewegɨoyíné tɨnɨ Parisioyíné tɨnɨ aweyi! Sɨfá wɨyi soyíné majɨfá seaórɨnɨfárɨnɨ. Nanɨf ero sipí ero yarɨgɨoyíné, Gorɨxo xeanɨŋɨf seaikárɨnɨfá enagɨ nánɨ dɨŋɨf sipí oseainɨ. Soyíné áamá xwárɨpáyo seáyɨf e mɨfá imɨxáná sɨmajiyɨf nanɨf rarɨŋɨpánɨŋɨf imónɨnɨŋoɨ. Ínɨmɨnɨyɨf áamá enɨf nórówapɨrɨf píyanɨf eaarɨŋɨpánɨŋɨf enánáɨ.

²⁸ Áamá wí soyíné sɨŋwɨ nɨseanɨróná ‘Wé rónɨgɨfáwarɨnɨ.’ seaiaiwiarɨŋagɨfá wí segɨf xwioxɨyómɨnɨf nanɨf ero sipí ero yarɨgɨápɨf tɨnɨ rɨkɨkɨrɨfó yarɨgɨápɨf tɨnɨ magwɨf enagɨf sɨŋwɨf mɨseanarɨgɨfárɨnɨ.

²⁹ Nwɨ ikaxɨ mewegɨoyíné tɨnɨ Parisioyíné tɨnɨ aweyi! Sɨfá wɨyi soyíné majɨfá seaórɨnɨfárɨnɨ. Nanɨf ero sipí ero yarɨgɨoyíné, Gorɨxo xeanɨŋɨf seaikárɨnɨfá enagɨ nánɨ dɨŋɨf sipí oseainɨ. Soyíné Gorɨxoyá wɨfá rókiamoagɨfáyɨfá xwárɨpáyo manɨf e warɨpánɨŋɨf sɨŋáyo xegɨf yof nearo urárárɨro áamá wé rónɨgɨfá enɨnáf pegɨfáwa xwɨfá weyárɨnɨŋe enɨ mɨfá imɨxɨro neróná

³⁰ re rarɨgɨfárɨnɨ, ‘None enɨnáf arɨfowa ŋweaagɨnáf nɨŋwearane sɨŋwɨrɨyɨf, awa wɨfá rókiamoagɨfáwamɨf píkiarɨnáf none enɨ nawɨnɨf wí píkiarɨrɨf enwámanɨ.’ rarɨgɨfárɨnɨ.

³¹ Sewanɨŋoyíné e nɨrɨróná xwɨyɨfá nɨmeárɨnɨro rénɨŋɨf rɨnarɨŋoɨ, ‘Negɨf arɨfowa wɨfá rókiamoagɨfáwamɨf píkiagɨfowamɨf xiáwonerɨnɨ.’ áwanɨf énɨŋɨf rɨnarɨŋoɨ.

³² Soyíné segɨf arɨfowa wɨfá rókiamoagɨfáwamɨf nɨpíkiro yagɨfápɨf nɨmúrooro xwɨyɨfá wɨnɨf meárɨnɨpɨrɨf nánɨf ananɨf éfɨrɨxɨnɨf.

³³ Sidɨroyíne, weaxɨfá miáoyíné Gorɨxo xwɨyɨfá nɨseamearɨrɨf rɨfá anɨŋɨf wearɨŋɨyo seaikéaáránáf arɨge nerɨf urakɨnɨpɨrɨfárɨnɨ? Oweoɨ, wí nurakɨnɨpɨrɨfámánɨf.

³⁴ Píránɨŋɨf arɨfá époyɨf. Nionɨf wɨfá rókiamoarɨgɨfáwamɨf tɨnɨf áamá nɨjɨfáwamɨf tɨnɨf ŋwɨf ikaxɨf eánɨŋɨpɨf mewegɨfáwamɨf tɨnɨf soyínéf tɨŋɨf e nánɨf uowárɨmɨfáf enagɨf aíwɨf soyínéf awa wamɨf píkiro wamɨf íkɨfáyo yekwɨroárɨro wamɨf segɨf rotú anɨŋɨyo dánɨf sɨkwɨfá ragɨf pírf uyɨkiro wa nuro anɨf bɨf bímɨf ŋweáfɨe mɨxɨf nɨxɨfda uro epɨrfárɨnɨf.

³⁵ Ayɨf rɨpɨf nánɨf awamɨf soyínéf tɨŋɨf e nánɨf uowárɨmɨfárɨnɨf. Soyínéf xwɨfáf tɨyo xwɨyɨfáf áamáf wé rónɨgɨfáf nɨyonɨf go go píkiɨgɨfáf nánɨf rɨfá meárɨnɨpɨrɨf awamɨf soyínéf tɨfámɨnɨf uowárɨmɨfárɨnɨf. Iwamɨfóf wé rónɨŋɨf Aiborɨfómɨf píkiŋe dánɨf yoparɨf wɨfá rókiamoagɨf Sekaraiaomɨf —O íráf rɨdɨyowáf yanɨro íkwɨkwíarɨmɨf yarɨgɨfɨe mɨdánɨf enánáf Gorɨxoyáf anɨf awawáf ‘Nwɨáfɨnɨf.’ rɨnɨŋe mɨdánɨf enánáf áwɨnɨmɨf e píkiɨgɨfórɨnɨf. Omɨf píkiɨgɨfɨe nánɨf xwɨyɨfáf meárɨnɨpɨrɨf áamáf ayo segɨf tɨfámɨnɨf uowárɨmɨfárɨnɨf.

³⁶ Nepa seararɨŋɨnɨf, ‘Oxɨf apɨxɨf agwɨf rínáf ŋweagɨfáyínéf amɨpíf nionɨf seararɨŋáf rɨpɨf nɨseaímeanɨfárɨnɨf.’ seararɨŋɨnɨf.

Jerusaremi ŋweáyɨf nánɨf rɨŋɨpɨf nánɨrɨnɨf.

³⁷ Jerusaremi ŋweáyínéf wɨfá rókiamoarɨgɨfáwamɨf píkiro áamá Gorɨxo seyínéf tɨŋɨf e nánɨf uowárɨnapɨŋowamɨf sɨŋáf nearo píkiro yarɨgɨfáyínéf, nionɨf karɨkarɨf xɨnáf míáf ɨwɨyo ínɨmɨf mɨmeámɨf yarɨŋɨfpa nionɨf enɨf axɨpɨf seaimɨnɨrɨf yarɨnáf seyínéf mɨseaimónarɨnɨf.

³⁸ Arfá épyi. Gorixo yeáy niseayimixemearfna anj seyfné nweaanri egfe rixa anipá imónigo.

³⁹ Ayf rípi nán seararini. ‘Seyfné nion sijnw minan néfasána re ríprfina nánini naníprfari, ‘Ámináo uowárenapána weapinomi yayf seáy e oumeaneyi.’ ríprfina nánini sijnw naníprfari.’ seararini.” urinigin.

24

“Anj ridiyowá yarigfiwá ikwierómioanfari.” urinj nánini.

¹ Jisaso anj ridiyowá yarigfiwami dani nipeyari warfna xegf wiepisarinjowa anj Gorixo nán e mirinijyf awiaxf enagi “Jisaso piraninj sijnw owinini.” niyaiwiro aríxá wianiro bána

² o re urinigin, “Soyfné sijná anj tiyf nni sijnw riwinarino? Nepa seararini. Ríwíyo sijná kikiróninj rípyf wo wíomi seáy e ikwiárinináfani. Sijná ikwikweyárininj rípi nni ikwierómioanfari.” urinigin.

Xeaninj iwamfó wímeanfapi nán urinj nánini.

³ E nurimi nurí díf míf Oripíyo niyiri e éf nweanána wiepisarinjowa Jisaso xegfpi nweanagi niwiniro anwi e nibiro yumí yarinj re wigfawixin, “Joxi áwanj neare. Sijnápi gíná ikwierómioanfari? Sijnw ayo niwinirane ‘O rixa niweapini anwi ayorfani?’ yaiwirane ‘Sfá yoparfí rixa riyrfani?’ yaiwirane yanfwa nán pí ekiyinjyo winanfwarini? Joxi neare.” uríagfa

⁴ o áwanj nurifna re urinigin, “Ámá wí yapf searéwapiyipríxiniri dínj íá nixiro éríxini.

⁵ Ayf rípi nán seararini. Ámá obaxf wo wo nibayiro yof nioniyá niriniro yapf re searéwapiyaniro epfari, ‘Ámá yeáy seayimixemeanfa nán aríowayá xwíá piafyo dani iwiaroníoyf rarigfó imóninjaniri.’ searéwapiyaniro éána ámá oxí apíxf obaxf ‘Nepaxini.’ niyaiwiro xenwíyo xfdíprfari.

⁶ Soyfné ‘Anj nowamini míf íkwínaroarini.’ rinánayf xwíyfa iminj ‘Anj wími míf inarino.’ riniméanayf wáyf mepa éríxini. Míf ayf xami niga nurí aiwi sfá yoparf Jisasoni weapimfayi siniri.

⁷ Ámá gwí wirí niwiápnimearo wíniyf tñi míf iniro ero míf ináyf wí niwiápnimearo wíniyf tñi míf iniro ero anj wíyf wíyo pobonf eri anj wamí agwf nán ikeamóniro epfari.

⁸ Api nipi e imónarinagi niwinirfna re yaiwírixini, ‘Ríwéná xwé enfa nán iwamfó ríyf ríyarini? Oyini.’ yaiwírixini. Apíxf niaíwí xiriminiri nerfna dínj re yaiwiarigfápa, ‘Ríwéná rininj xwé niminiri nán iwamfó riniani? Oyini.’ yaiwiarigfápa soyfné eni nion rarinjápi imónarinagi niwinirfna re yaiwírixini, ‘Ríwéná xeaninj xwé neáímeanfari?’ yaiwírixini.

⁹ Iná soyfné ámá wí íá niseaxero xeaninj seaikáiro seapikiro epfífa nán ámá wíyo miní wipfari. Ámá gwí ríxf wírf wirími dánj nni soyfné nion nixdarigáfá nán símf tñi seaipfari.

¹⁰ E seaiarfna ámá obaxf nion nixdarigáfáyf ríwí nini moro wigf wíniyf Jisasoni nixdarigáfáyf nán ámáyo miyf uriro ayf tñi símf tñi iniro epfari.

¹¹ Ámá wí niwiápnimearo mimónf wíá rókiamoarigfáwa nimóniro ámá oxí apíxf obaxfyo yapf wíwapiyiprífari.

¹² Ámá ríkikírfó niga upfífa enagi nán ámá obaxf wíyo wá niwianiri arírá wiarigfápi pñi wiáprfari.

¹³ E nerí aí gíyf gíyf enf neániro nion dínj nnikwíro nixdarigáfáyo sfá yoparfími nion ananí yeáyf uyimixemeáfari.

¹⁴ Xwiyá yáy seainaríní ‘Goríxo xegí xwioxíyo míméámí nerí seamenjweaní nání segí íwí yarígíápi ríwímíní nímamoro nísaníro njweáírixíní.’ ríníjípí áamá nioní nixídargíáyí nuro áamá gwí wirí wirí nìyoní xwíá rírí nírímíní amí gímí njweagíáyo wáí nurímemáná enáná sía yoparíyi imóníníáríní.

Xeaníní ríá tíj wímeaníápi nání uríní náníríní.

¹⁵ “Soyíné wíá rókiamoagí Daniero nírírí eanjípí áamá sipí seaikárínjo anjí awawá Goríxoyá njwíá ikwíroníníwámí xórórí nerí xwíríá ikíxéagi nìwíníríná —Áamá gíyíné xwíyá rípí íá rófáyíné, díní píráníní morííní.

¹⁶ E nìwíníríná Judia píropenísíyo njweagíáyí díwíyo nání éfí yíírixíní.

¹⁷ Áamá gíyí gíyí anjí wáíwíyo nìpeyíro seáyímíní ikwíroníníwámí nìnjwearóná ‘Sipí neaikárínjo ríxa njwíá imóníníe xwíríá ikíxearíní.’ rínarínjagíá aríá nìwiríná síní mepa éírixíní. Níwiápníméámáná amípí ínímí ikwíroníníwámí wenjípí mieaníro nání nìwepíníro mípáwipa sa nìwepíníro díwíyo nání anjíní éfí yíírixíní.

¹⁸ Áamá aiwá omíníyo yarígíáyí ení aríá e nìwiríná amí iyíá meaaníro nání anjí e nání mupa sa díwíyo nání éfí yíírixíní.

¹⁹ Íná apíxí niaíwí agwí egííwa tíní síní niaíwí amíní narígííwa tíní anjíní éfí upaxí mimónínjagí nání aweyí! Aríge nero díwíyo nání anjíní éfí yipíríáríani? Oweoí.

²⁰ Anjíní éfí mupaxí neaimónínígínírí Goríxomí ríxíní re uríírixíní, ‘Íná imíní mírípa éwínígíní. Sabaríá ení mimónípa éwínígíní.’ uríírixíní.

²¹ Ayí rípí nání seararíníní. Goríxo xwíá imíxírí anjína imíxírí enjé dání áamá xeaníní nimóga bagíá aiwí sipí seaikárínjo njwíá imóníníe xwíríá ikíxéáná xeaníní ríá tíjí seaímeaníáríní. Xeaníní íná imóníníá rípí tíní amí wí xíxeni imóníníá meníní.

²² Goríxo xeaníní imóníníá apí nání ‘Anjíní píní owíáríní.’ míyaiwíárípa nerí sínjwíríyí, áamá wíyo yeáyí uyímíxemeapaxímaní. Áamá xío eyíroáríní enjagí nání xeaníní apí nání ‘Anjíní anípá oimóníní.’ ríníáríní.

²³ Íná áamá wí ‘Síjwí wínípoyí. Yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí rarínjwáo riworíní.’ re searánáraní, wí ‘Jííworíní.’ searánáraní, aríá míwipa éírixíní.

²⁴ Ayí rípí nání seararíníní. Áamá wa nìwiápnímearo ‘Oxí apíxí Goríxo eyíroáríníyo yapí wíwapíyipaxí ríá imóníní?’ nìyaiwíro yapí wíwapíyaníro nání wí ‘Kíraisó, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí rarígíó, ayí nioníríní.’ ríro wí ‘Wíá rókiamoarínjáoníríní.’ ríro nero emímí xwé áamá síjwí míwínarígíápi ero ayá ríwamónípaxí bí ero epíríáríní.

²⁵ Píráníní aríá mónípoyí. Amípí ríwéná imóníníápi nání ríxa áwanjí seararínjagí yapí seaíwapíyipíríxínírí nání díní nímoro éírixíní.

²⁶ Nioní ríxa píráníní áwanjí searíá enjagí nání áamá wí ‘Aríá époyí. O áamá nání díní meanje jíamí njweaní.’ searáná soyíné aríá nìwíro mupa éírixíní. Wí ‘Aríá époyí. O anjíyo ná ínímí yumí njweaní.’ searáná aríá míwipa éírixíní.

²⁷ Áamá imónínjáoní nìweapíríná ápiajwí neríná anjí ikwíroníní nímíní wíá ókiarínípa nioní ení wíá nókía weapímíá enjagí nání áamá wí ‘O yumí e njweaní.’ searánáyí, aríá míwipa éírixíní.” nurírí

²⁸ awa re oyaiwípoyínírí, “Nioní weapímíáé nání áamá áwanjí wí rípaxí meníní. Áamá níní síjwí nanípíríáríní.” oyaiwípoyínírí ewayí ikaxí rípí urínínígíní, “Nanjwí píyí wenjé apurí obaxí pénaríníáríní.” urínínígíní.

Áamá imóníní weapíníápi náníríní.

29 Ámí re uríñiniginí, “E nerí aí xeaníñf apí níní ríxa níseaímeámáná enáná apaxí mé sogwí sía yinírí emá wíá mónípa erí siní anínamí dání exweánowirí erí amípí ení eáníñf anínamí eníyí úpiyinírí erí ríxa nemáná enáná

30 nioní ekiyiníñíñf niga níweapírí áamá níyoní sinání wimónáná áamá gwí arí arí níní áamá imóníñáoní níkíními gí ení eáníñf tíní aní pírfíyo dání agwí tíní weaparíñagí siníwí nínaníróná ñwí eapíríáríní.

31 E yaríná pékákí aga ení tíní rínfagí nioní gí aníñajowa áamá oxí apíxí Goríxo eyíroáríñfíyí xwíá rírí nírimíní amí gími ñweagíáyo wirímeapírí uowárímfáríní.

Ewayí ikaxí íkíá pikíña náníñí.

32 “Soyíné ewayí ikaxí íkíá pikíña nání ríníñfípi nání díní nímoró níjía imónípoyí. Íkíá pikíña mímíñwí neánowimáná áamá iníigí síxí níní ríxa míñf ináná, ‘Ríxa xwiogwíríani?’ yaiwiarígfáríní.

33 Siníwí e níwiníro yaiwiarígfápa nioní seararíñáyí níní imónaríñagí níwiníríná re yaiwíríxíní, ‘O níweapíní nání ríxa íwí éñíñf rírónapíní? Oyíní.’ yaiwíríxíní.

34 Nepa seararíñíní. Áamá ríná ñweagíáyné wiyíné síní mípé ñweanáná amípí nioní seararíñapí nímonínfáríní.

35 Aníña tíní xwíá rírí anípa imónínfá enagí aiwí xwíyíá nioníyá wí suríma imónínfámaní.

“Nioní weapímíáyi nání áamá wo níjíaámaní.” uríñf náníñí.

36 “Nioní áamá gíní gíná níweapímíá náníyí áamá níní aiwí wo níjía mímóníní. Aníñají aiwí nioní aiwí níjía mímóníñwíní. Sa gí áponí níjíaíní.

37 Áamá imóníñáoní áamá weapáná áamá Nowao tíníná yagíápa axípi yaríñagíá wínímfáríní.

38 Iníigí waxí síní níróga míwiápínímeapa enáná ayí sía Nowao sípíxíyo páwiníe náníní re néra ugíawíxíní. ‘Goríxo iníigí waxí tíní xwíríá wí neaíkíxeníámaní.’ níyaiwíro aiwá níro iníigí níro néra nuro apíxí níñwirára uro nímeáa uro néra núísáná

39 ‘Pí pí neaímeánfáríní?’ míyaiwí néra waríná iníigí waxí nímarómí uníñiginí. Áamá imóníñáoní áamá níweapíríná áamá maiwí axípi e néra waríñagíá wímeámíáríní.

40 Sía nioní weapímíáyími áamá waú, aiwá omíñíyo yarígííwaú gí aníñajowa wíomí níwirímearo aí wíomí e wárípíríáríní.

41 Apíxí wípaú ení pírawá yuní ikíxémí yaríná wíímí níwirímearo wíímí e wárípíríáríní.

42 Ayínání soyíné awíníñf ñwearííní. Díxí Ámínáoní bímfá nání soyíné majía imóníñagíá nání díní tíní ñweáíríxíní.

43 Ewayí ikaxí rípi nání ení díní mópoyí. Áamá wo, aní xiáwo ‘íwí meaaríño sía ríyími ríná bíñírfeníño?’ níyaiwirí siníwíríyí, awí níñwearíná xe níkwírí opáwinírí siníwí wíníminírí enímaní.

44 Áamá imóníñáoní weapímíáyi nání ení soyíné síní majía enagíá nání awíníñf ñweáíríxíní.” uríñiniginí.

Ewayí ikaxí bosíwo náníñí.

45 Jisaso ewayí ikaxí áamá bí uríminírí nání yaríñf re winíñiginí, “Omíñf wíiaríñfíyí wo xegí bosoyá maní aríá níwirí díní neñwíperí nerínáyí aríge imóníní? O re imóníní. O omíñf rípi nání bosíwo oimónírí xegí boso rípeañoríní. O xegí bosoyá omíñf wíiarígfáyo umeírí aiwá yaní umeírí yaríñoríní.

46 Boso amí dání níbí rí xegí bosíwo rípeañó xámí yagípa axípi píráñíñf yaríñagí níwinírínáyí, bosíwo yayí owiníní.

⁴⁷ Nepa seararini. O piranin yarinagi niwinirina, xeg omi nni eni mena nani rpeanirini.

⁴⁸ E ner aiwi bosiw axo 'Gf boso yapapni binimeni.' niyaiwiri

⁴⁹ xeg omi ani wiarigawami iwan nimeperi ama papikf yarigfa wa tni iniigf niro aiwa niro nera nurina

⁵⁰ 'Boso sfa riyimi nibinimeni.' niyaiwiri yarinfyf wiyimi, sfa xfo biniyimi majfa nimoniri yarinfyimi boso rixa nremonapiri re winirini.

⁵¹ Omi mni niwakwiri ama nanf ero sipi ero yarigfayf tnf e warinirini. E rinin xwe winarina nwf earo magf ironiro epiririni." Jisaso ewayf xwiyfa e urininigini.

25

Ewayf ikaxf apixf apiya we wukaú nanirini.

¹ Jisaso ewayf xwiyfa re urininigini, "Ama 'Gorixo xfo xegf xwioxfo mmeamf ner oneamenweani.' yaiwifayf apixf apiya we wukaú riwanin imonino. Iwa 'Negf ama o xegf apixf sinf meanimi niwirimiamu binino.' rinagf arfa niwiro of e oneairimearoniri wigf ramixf xixegfni nimixaromi nuro of e wenin nero nweagfiwarini.

² Apixf we na wuni iwa majmajfa ikarinigfiwarini. We wufumi danf wiwa dinf piranin mogfiwarini.

³ Majmajfa ikarinfiwa ramixf nimaxirina piurf sixf mimaxirigfiwarini.

⁴ Dinf piranin mofiwa ramixf nimaxirina piurf sixf eni xixegfni maxirigfiwarini.

⁵ Iwa wenin ner nweanana apixf sinf meano sin sfa oripfnf yarina iwa sa niowarf nero rixa sa wenana

⁶ rixa ariwegf imonana rfaiwa re rinininigini, 'Wenin epoyi. Apixf sinf meao rixa iwo barini. Seyne of e wirimenapoyi.' rinagf arfa niwiro

⁷ apixf apiya niwan niwiapnimearo ramixf apiawf xwe oweniri fa nikinimiximana

⁸ majfa ikarinfiwa wigf piurf yeayf ner ramixf supararinagi niwiro dinf piranin mofiwami re urigawixini, 'Negf ramixf supariminiri yarinagi nani sewayne piurf bi neaiapoyi.' uragfa aiwi

⁹ iwa re urigawixini, 'Oweoi, piurf newaneyá ramixf sewaynéyá tni newaneyá tni xixeni mimonini. Newaneyá eni suparinigini. Sewayné nuro segf eni sitiwa anfo ama piurf bf yarigfayo bf epoyi.' uragfa

¹⁰ majmajfa ikarinfiwa piurf bf yanro nani uana ama apixf sinf meao nibiri apiya wiwa piranin nimixiniri wenin nero nweagfiwa o tni nerimeanini anf aiwa apixf meani nani imixarfe nani nuro anfo pawiana owanf yarinininigini.

¹¹ Owanf rixa niyarinimana enana apiya piurf bf yanro ufiwa nibiro bariwami dani re urigawixini, 'Aminaoxini, Aminaoxini, newane owanf neafkwiomea.' uragfa ai

¹² o re urininigini, 'Nioni nepa seararini. Nioni sewayne nani majonirini.' urininigini." Jisaso ewayf xwiyfa e nuriri

¹³ re urininigini, "Sfa nioni weapimfayi soyne majfa enagi nani piranin wenin nero awinin nweafirixini.

Ewayf ikaxf omi wiarigfa wau wo nanirini.

¹⁴ "Ayf rpi nani 'Awinin nweafirixini.' seararini. Nioni ami niweapirina ama nioni nixdarigfayo wigf niarigfapi xixeni wiimfa enagf nani nioni ama amipi mimumonin ronin imoninin. O xegf anf wiyo urnauminiri nerina ama xinaiwanin nimoniro omi wiarigawami 'Eni.' nuriri xegf iyfa fa nigwf amipi piranin umeipiri nani yanf niwirina

¹⁵ omiñf xixeni epaxowa enagi nîwîñîrî womî nigwî K5,000 mîñî wirî womî K2,000 mîñî wirî womî K1,000 mîñî wirî nemo añf wîyo urînaumîñîrî urîñigîñî.

¹⁶ Nîgwî K5,000 wîo apaxî mé nurî nigwî apî tîñî omiñf nerîñá sayá nimîxîrî ámî K5,000 bî sayá imîxîñîñigîñî.

¹⁷ Nîgwî K2,000 wîo enî nigwî apî tîñî omiñf nerîñá ámî K2,000 bî sayá imîxîñîñigîñî.

¹⁸ E nerî aí nigwî K1,000 wîo nigwî apî nîmeámî nurî mínîñwî nîrîpîmána mîraxwoyá nigwî pîñî e tîñîñigîñî.

¹⁹ Mîraxwo añf wîyo urînaumîñîrî wago neméísána ámî nîbîrî ‘Gî nigwî rîxa sayá nimîxa ugîárîñî? Sîñwî owîñîmîñî.’ nîyaiwirî ‘Gî omiñf nîiarîgîá nigwî wináwa obîpoyî.’ rána

²⁰ ámá nigwî K5,000 wino nigwî xîo winîpî tîñî nigwî K5,000 xîo sayá imîxîñîpî tîñî nîmeámî nîbîrî sîwá nîwirî re urîñîñigîñî, ‘Mîraxwe, joxî xámi K5,000 niapîñîpî ámî nionî sayá nimîxîrîñá K5,000 ámî bî imîxîñá rîpî sîñwî wîñeî.’ urîagi

²¹ mîraxwo re urîñîñigîñî, ‘Gî omiñf nîiarîñoxîñî, joxî omiñf nîirîñá anîñf minî nanî nîiarîñoxîñî, joxî awîaxî éñîñî. Omiñf onîmiá nionî siapîñápî joxî anîñf minî pîránîñf nîñf enagi nánî gî amîpî obaxîyo merîa nánî “Bosîwoxîñî” nîrîrîrî orîrîpeámîñî. Joxî nîwiapîrî nionî tîñî nawîñî nîñwearîñá yayî nionî ninarîñîpa axîpî yayî osinîñî.’ urîñîñigîñî.

²² Ámá nigwî K2,000 wino nîbîrî re urîñîñigîñî, ‘Mîraxwe, joxî K2,000 niapîñîpî nionî sayá nimîxîrîñá K2,000 ámî bî rîpî xîrîñá rîpî sîñwî wîñeî.’ urîagi

²³ mîraxwo re urîñîñigîñî, ‘Gî omiñf nîñîiarîñoxîñî, joxî omiñf nîirîñá anîñf minî nanî nîiarîñoxîñî, joxî awîaxî éñîñî. Omiñf onîmiá nionî siapîñápî joxî anîñf minî pîránîñf nîñf enagi nánî gî amîpî obaxîyo merîa nánî “Bosîwoxîñî” nîrîrîrî orîrîpeámîñî. Joxî nîwiapîrî nionî tîñî nawîñî nîñwearîñá yayî nionî ninarîñîpa axîpî yayî osinîñî.’ urîñîñigîñî.

²⁴ Ámá nigwî K1,000 wino nîbîrî re urîñîñigîñî, ‘Mîraxwe, joxî arîá rîá wé rarîñoxîrîñî. Aiwá joxî jîwanîñoxî îwîá murîñe mirî îwî mîmó ene mirî yarîñoxî enagi nánî

²⁵ nionî wáyî nerî nigwî K1,000 joxî niapîñîpî nîmeámî nurî xwîá weyáñîárîñî. Sîñwî wîñeî. Dixî nigwîpî rîpîrîñî.’ urîagi aí

²⁶ mîraxwo re urîñîñigîñî, ‘Gî omiñf nîiarîñf rîwî sîwîá yîñf roxîñî, joxî sîpîñî enîrîñî. Joxî “Xewanîño îwîá murîñe mirî îwî mîmó ene mirî yarîñorîñî.” nîñîaiwirî nánî

²⁷ nigwî nionî siapîñápî pî nánî nigwî añîyo mîtîpa enîrîñî. E nîtîrî sîñwîrîyî, nigwî apî tîñî ámî bî seáyî e îkwîárîñîñána meámîñîrî éárîñî.’ nurîrî

²⁸ wamî re urîñîñigîñî, ‘Nîgwî K1,000 xîrîñomî nurápiro K10,000 xîrîñomî mîñî wîpoyî.

²⁹ Ayî rîpî nánî seararîñîñî. Ámá gîyî gîyî nionî winápî pîránîñf mîmepa nerî kîkîá nerîñáyî apî aí nurápmîárîñî.

³⁰ Omiñf nîiarîñf sîpîomî fá nîxero sîá yîñîñf bîarîwámîñî moaîpoyî. Sîá yîñîñeyî rîñîñf ayîkwî mîwinîpa enîá enagi nánî ámá ñwî earo magî írónîro epîrîerîñî.’ Jisaso ewayî xwîyîá e urîñîñigîñî.

Ámá nîyonî mí ómómîxîmî winîápi nánî urîñî nánîrîñî.

³¹ Ámî re urîñîñigîñî, “Ámá imónîñáonî mîxî ináyî nimónîrî níknîmána gî añîñajowa tîñî nawîñî xîxîéánîñf nîga nîweapîrane îkwîañwî ámáyo mí ómómîxîmî emîánamî éñîñweáána

³² áamá gwí wirí wirí níní gí símimanjímíní awí eaáripíríáríní. Awí eaáraná nioní áamá sipísipí mearígááwa sipísipí tíní memé tíní neyíro sipísipí mídání memé mídání wárarígááwa áamá axípi e neyíro mídímídání níwárírná

³³ sipísipí wé náúmíní wáríri memé onamínjúmíní wáríri emíáríní.

³⁴ E nemáná mǎxí ináyoni wé náúmíní níjweagááyo re urímíáríní, ‘Áamá gí ápo píraníjǎ seaimǎxíyíné níwíapíro oyá xwioxíyo jweápoyí. Anǎ o xwíárí imǎxíri anǎna imǎxíri ene dání seyíné nání wé roárinǎ níwíapíro jweápoyí.

³⁵ Ayí rǎpí nání seararíní. Nioní agwí niaríná seyíné aiwá bí niapagíáríní. Iníigí nání nináná iníigí bí niapagíáríní. Nioní anǎ mídánoni enáná seyíné nínipemeámí wagíáríní.

³⁶ Iyá mayoni enáná bí níparagíáríní. Simǎxí yaríná seyíné níbíro nímenjweagíáríní. Gwí anǎyo jweanáná seyíné xwíyá níjwénapagíáríní.’ urímíáríní.

³⁷ E uráná áamá wé rónígááyí re níripíríáríní, ‘Ámínáoxíní, gíná agwí nání yaríná síjwí níranírane aiwá siapagwáríní? Gíná iníigí nání sináná iníigí siapagwáríní?

³⁸ Gíná joxí anǎ mídánjoxíníjǎ imóníjáná nísipemeámí wagwáríní? Gíná iyá mayoxí emearíjagí níranírane iyá rǎparagwáríní?

³⁹ Gíná joxí simǎxí yaríjagí nímenjweagwáríní? Gíná gwí anǎyo jweanáná xwíyá níjwénapagwáríní?’ níráná

⁴⁰ mǎxí ináyoni re urímíáríní, ‘Nepa seararíní, “Seyíné áamá nioní gí imónígáá tǎyo sipí apiamí aiwí arírá níwirí e níwirínáyí ayí nioníníjǎ niagíawixíní.” seararíní.’ urímíáríní.

⁴¹ E nurímáná wé onamínjúmíní níjweagááyo re urímíáríní, ‘Goríxo nání ramǎxínígááyíné píní níníwíarímí nuro rǎa aníjǎ wearíjǎ xó obo tíní anǎnajǎ xóomí fǎwí wikárígááwa tíní nání imǎxáríjǎrímí nání úpoyí.

⁴² Ayí rǎpí nání seararíní. Nioní agwí nání yaríná seyíné aiwá bí mǎniapagíáríní. Iníigí nání nináná bí mǎniapagíáríní.

⁴³ Anǎ mídánoni enáná nínipemeámí wagíámaní. Iyá mayoni emearíná iyá bí mǎníparagíáríní. Simǎxí wenáná mǎnímenjweagíáríní. Gwí anǎyo jweanáná xwíyá mǎníjwénapagíáríní.’ uráná

⁴⁴ wiwaníjǎyí re níripíríáríní, ‘Ámínáoxí gíná joxí agwí nání erí iníigí nání síníri anǎ mídánjoxí imóníri iyá mayoxí erí simǎxí werí gwí anǎyo jwearí yaríjagí nene síjwí níranírane arírá mǎsipa yagwáríní?’ níráná

⁴⁵ ayo re urímíáríní, ‘Nepa seararíní. Seyíné áamá nioní gí imónígáá tǎyo sipí apiamí aiwí arírá mǎwípa nerínáyí ayí nioní eníníjǎ niagíawixíní.’ uráná

⁴⁶ ayí rǎníníjǎ aníjǎ wíníne nání upíríáríní. E nerí aí wé rónígááyí díníjǎ níyímíníjǎpí tǎgááyí jweapíríe nání upíríáríní.” uríníníjǎ.

26

Jisaso nání mekaxí megáá náníri.

¹ Jisaso xwíyá apí nípíní nuríísáná xegí wiepísaríjowamí re uríníníjǎ,

² “Soyíné níjǎríní. Ríxa sǎa wíyáú óráná sǎa Goríxoyá anǎnajo negí aríowamí mǎpíkí múroníyi —Eníná sǎa ayí Judayo Isipíyí mǎxí ináyo fǎa xenjwíríríjǎnǎ Goríxo níaiwí xámíjǎ níyoni opíkímíníri anǎnajǎ oyáo uowáríjǎ aiwí Judayí o jwí ikaxí uríníjǎpí tíní xíxeni nero bískerfǎa yísí mayí úrapí nímǎxíro níníro sipísipí miá nípíkíro ówaníyo ragí xópé yárfǎa enagí nání anǎnajo ayo múroníníjǎ. Ayínání xwiogwí o o pwéáná sipísipí miá nípíkíro bískerfǎa yísí mayí úrapí nímǎxíro narígíáríní. “Sǎa ayí imónáná wa áamá imóníjǎoni fǎa níníxero émayí íkǎyo oyekwíroárfíoyíníri mǎní níwípíráoi.” uríníníjǎ.

³ Íná apaxípaníñí imónigfá xwéowa tñí Judayí wigí ámináowa tñí awa nerimeáníro aní apaxípaníñí imónigfáwamí seáyí e imóníño, xegí yoí Kaiapasoyí ríníñoyáyo awí neáníro

⁴ mekaxí re megíawixíni, “Jisasomí pikianíyí yumí arige nerane íá xíranírewíni?” mekaxí e nímeróná

⁵ re níra ugíawixíni, “None ámayo míxí émíxamoanígíni. Aiwá sía Goríxo negí aríowamí mípíkí múroníyí nání imíxaríná íá míxírípa oyaneyí.” rínigíawixíni.

Jisasomí weríxí naní bí iwayímoní naníríni.

⁶ Jisaso aní Betani ñweañáná aní áamá peyíyí yago Saimonoyáyo ñweañáná

⁷ apíxí wí weríxí dñí naní eaaríñí sixí wá —Sixí awá ñígwí aga xwé roníwáríni. Awá nímeámí níbíri o aiwá níminírí ñweañáná í omí mñíyo iwayímonínigíni.

⁸ Iwayímóagi wiepísaríñowa sñwí e níwíníro ímí wikí dñí níwíaiwíro re rínigíawixíni, “Weríxí dñí naní eaaríñí apí ñígwí xwé ronípí pí nání xwíríá íkíxearíni?

⁹ Weríxí apí ñígwí nání bí nerane sñwíríyí, ñígwí xwé nímearíná áamá uyípeayíyo arírá níwirane mñí wípaxíríni.” rínaríñagíá

¹⁰ Jisaso sñwí e níwínírí re uríñínigíni, “Í ayí naní niaríñagi nání pí nání ayá wí raríño?

¹¹ Ayí rípi nání seararíñíni, ‘Áamá uyípeayí soyíné tñí íníná ñweapíríá enagi nání ríwéná aí arírá wípaxíríni. E nerí aí nioní íníná soyíné tñí ñweámíámaní.’ seararíñíni.

¹² Í weríxí apí nioní níniwayímoríná ayí xwíá níweyipírí nání iwamíó nímixaríni.

¹³ Nepa seararíñíni. Xwíá rírí nírimíni amí gímí xwíyíá nioní nání yayí seainaríñípi wá nemero nurímeríná apíxí rí nioní weríxí dñí naní eaaríñí rípi níwayímópi nání ení repíyí wíáná ‘Jisasomí apíxí wí e iyí reníñigíni?’ yaiwípíríáríni.” uríñínigíni.

Judasó ñígwí meámínírí míyí uríñí naníríni.

¹⁴ E uráná Isikariotí dñí Judasó apaxípaníñí imónigfá xwéowa tñí e nání nurí

¹⁵ re uríñínigíni, “Nioní Jisaso nání míyí searánáyí soyíné ‘Omí pí wíáníwíni.’ seaimónaríni?” uríagi ñígwí sirípa 30 íáyo níroaro re uríagíawixíni, “Rípi sia-paníwíni.” uráná

¹⁶ o e dání “Xegípi ñweañáná pasá umemí nání sñwí owínaxídimemíni.” níyaiwírí e eníñigíni.

Wiepísaríñowa tñí aiwá Aníñajo Múroníyí nání ñígíá naníríni.

¹⁷ Sía iwamíó Judayí bisíkeríá yisí mayí úrapí nímixíro narígíáyí iwamíóyí imónáná wiepísaríñowa Jisasomí níbíro re uríagíawixíni, “Ge nurane aiwá Aníñajo Neamúroníyímí nání yeaanaríñwápi joxí tñí nání imíxanírewíni?” uríagíá

¹⁸ o wiepísaríñíyí waúmí re uríñínigíni, “Awagwí Jerusaremí nání nuri áamá nioní eararíñáomí níwímearíná re urípiyí, ‘Yegí yearéwapíyaríño re ríño,’ “Nioní xeaníñí nípi rí anwí ayoríni. Gí wiepísaríñowa tñí joxíyá aníyo aiwá Aníñajo negí aríowamí mípíkí wíárí Múroníyí nání naníwíni.” ríño.’ urípiyí.” urowáríagi

¹⁹ wiepísaríñowá nuri Jisaso uríípa axípi neri sía Aníñajo Múroníyí nání sipísipí miá wo nípíkíri ríyamí egísisíni.

²⁰ Síaپی tñí Jisaso xegí wiepísaríñí wé wúkaú síkwí waú tñí níbíro íkwíañwíyo éf níñwearo

²¹ aiwá awá nímixírí típi níníróná o re uríñínigíni, “Nepa seararíñíni. Soyíné woxí nioní nání míyí nuríríni.” uríagi

²² awa dñí ríá uxéagi wo wo re nura ugíawixíni, “Ámináoxíni, nioní nání míraríñíni. Nioní nání míraríñíni.” nura úagíá

²³ o re urɪɪɪnigɪnɪ, “Múyo nionɪ tɪnɪ axíná eagwiarɪgwífo miyɪ nurɪnorɪnɪ.

²⁴ Ámá imónɪɲáonɪ rɪwamɪɲɪ neánɪrɪ rɪnɪɲɪpa xɪxenɪ nipɪrɪ aiwɪ ámá nionɪ nánɪ miyɪ nurɪrɪ pasá nɪmeno Gorɪxo xeanɪɲɪ rɪá tɪɲɪ winɪá enagɪ nánɪ aweyɪ. Xínáí omɪ mɪxɪrɪpa nerɪ sɪɲwɪrɪyɪ, rɪnɪɲɪ Gorɪxo winɪáɪ winɪmɪnɪrɪ enɪ menagɪ nánɪ nanɪ imónɪmɪnɪrɪ enɪrɪnɪ.” urɪagɪ

²⁵ Judaso, miyɪ urɪno re urɪɪɪnigɪnɪ, “Nɪréwapɪyarɪɲoxɪnɪ, ‘Aga nionɪmanɪ.’ nímónarɪnɪ.” urɪagɪ Jisaso re urɪɪɪnigɪnɪ, “Jɪwanɪɲoxɪ aí nɪrarɪɲɪnɪ.” urɪɪɪnigɪnɪ.

“Rɪpɪ gɪ warárɪnɪ. Gɪ ragɪrɪnɪ.” urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

²⁶ Jisaso awa sɪnɪ aiwá nɪnɪróná bisɪkerɪá bɪ nɪmearɪ apɪ nánɪ Gorɪxomɪ yayɪ nɪwirɪ kwɪkwɪrɪmɪ nerɪ wiepɪsarɪɲowamɪ mɪnɪ nɪwirɪ re urɪɪɪnigɪnɪ, “Rɪpɪ ayɪ gɪ warárɪnɪ. Nɪnɪrápɪro nɪpoyɪ.” nurɪrɪ

²⁷⁻²⁸ kapɪxɪ iniɪgɪ wainɪ íɪɲɪfwá nɪmearɪ Gorɪxomɪ yayɪ nɪwimáná awamɪ mɪnɪ nɪwirɪ re urɪɪɪnigɪnɪ, “Noyɪné nɪ rɪwá nɪpoyɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪɲɪnɪ. Nionɪ ámá nɪnɪ nánɪ nɪpɪkíáná ragɪ nionɪyá xwɪáyo pwarɪɲagɪ nɪwinɪrɪnɪ re yaiwipɪráoi, ‘Xwɪyɪá sɪɲɪ réoárɪɲɪpɪ rɪxa yoxáɪnɪɲɪ yɪpámoɲoi. Nene íwɪ yarɪɲwáɪ yokwarɪmɪ neaiɪnɪ nánɪ rɪá enoi?’ yaiwipɪráoi.

²⁹ E nerɪ aí re seararɪɲɪnɪ, ‘Nionɪ re dánɪ iniɪgɪ wainɪ ámɪ wí mɪnɪ néra núísáná gɪ ápo xɪo xegɪ xwioxɪyo mɪmeámɪ nɪseairɪ seamenɲewanɪe dánɪ ámɪ nionɪ tɪnɪ nawɪnɪ ananɪ nanɪwárɪnɪ.’ seararɪɲɪnɪ.” nurɪrɪ

³⁰ sonɪ Gorɪxomɪ yayɪ umeanɪro nɪrɪmowa nɪpeyearo dɪwɪ Oripipámɪ nánɪ yigɪawixɪnɪ.

Pitao “Nɪsiepɪsamoárɪmɪ éf umɪméɪnɪ.” urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

³¹ Jisaso wiepɪsarɪɲowamɪ re urɪɪɪnigɪnɪ, “Sɪá rɪyimɪ soyɪné noyɪné nɪniepɪsamoárɪmɪ upɪráoi. Rɪwamɪɲɪ neánɪrɪ ewayɪ xwɪyɪá soyɪné nánɪ re rɪnɪɲɪpɪ, ‘Gorɪxonɪ sipɪsipɪ xiáwomɪ pɪkioreawáráná sipɪsipɪ amɪ amɪ umɪnɪárɪnɪ.’ rɪnɪɲɪpɪ xɪxenɪ imónɪnɪ nánɪ nionɪ nɪniepɪsamoárɪmɪ éf upɪráoi.

³² Nionɪ nɪnɪpɪkiro aí nionɪ Gorɪxoyá dɪɲɪyo dánɪ nɪwiápɪnɪmeámáná Gariri pɪropenɪsɪyo nánɪ xámɪ yimɪárɪnɪ.” urɪagɪ aí

³³ Pitao re urɪɪɪnigɪnɪ, “Ámá wa nowanɪ nɪsiepɪsamoárɪmɪ úagɪa aiwɪ nionɪ wí nɪsiepɪsamoárɪmɪ éf umɪméɪnɪ.” urɪagɪ

³⁴ Jisaso re urɪɪɪnigɪnɪ, “Nepa rɪrarɪɲɪnɪ. Sɪá rɪyimɪ árɪwegɪmɪ karɪkarɪ sɪnɪ rɪaiwá mɪrarɪnɪ joxɪ nionɪ nánɪ rɪpiaú rɪpɪ re nurɪrɪnɪ, ‘Nionɪ o nánɪ majɪárɪnɪ.’ nurɪrɪnɪ.” urɪagɪ

³⁵ Pitao re urɪɪɪnigɪnɪ, “Nionɪ enɪ joxɪ tɪnɪ nɪnɪpɪkiro aiwɪ ‘O nánɪ nionɪ majɪárɪnɪ.’ wí rɪmɪméɪnɪ.” nurɪrɪ wiepɪsarɪɲɪ wɪa enɪ axɪpɪnɪ e nura ugɪawixɪnɪ.

Gesemani dánɪ Gorɪxomɪ xwɪyɪá urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

³⁶ Jisaso awa tɪnɪ omɪɲɪ ojɪkwɪ Gesemaniyɪ rɪnɪɲe nɪrémore re urɪɪɪnigɪnɪ, “Soyɪné re ɲewanáná nionɪ dae nurɪ Gorɪxomɪ xwɪyɪá rɪrɪmɪ wimɪnɪ.” nurɪrɪ

³⁷ Pitaomɪ tɪnɪ Sebediomɪ xewaxowaúmɪ tɪnɪ nɪwirɪmeámɪ nurɪ dɪɲɪ rɪá uxearɪɲagɪ

³⁸ awamɪ re urɪɪɪnigɪnɪ, “Nionɪ dɪɲɪ rɪá nɪxearɪɲagɪ nánɪ rɪxa nɪpepaxɪ niarɪnɪ. Soyɪné re nɪɲweámáná nionɪ tɪnɪ nawɪnɪ awí onɲewaneyɪ.” nurɪmɪ

³⁹ nɪwárɪmɪ bɪ onɪmiáɪ nurɪ sɪmɪmanɪmɪnɪ nɪpɪkɪnɪmearɪ Gorɪxomɪ rɪxɪɲɪ nurɪrɪnɪ re urɪɪɪnigɪnɪ, “Gɪ ápoɪnɪ, ananɪ e epaxɪ enánáyɪ, xeanɪɲɪ nionɪ nímeanɪyɪ kapɪxɪ nionɪ nɪmɪnɪɲɪ imónɪɲfwá ananɪ nɪnɪrápɪrɪ emɪ miwayɪmorɪréɪnɪ? Nionɪ e rɪrarɪɲagɪ aiwɪ dɪɲɪ nionɪyáyo mɪxɪdɪ joxɪyáyo xɪdeɪ.” nurɪmɪ

⁴⁰ wiepɪsarɪɲowa wárɪe nánɪ nɪbɪrɪ awa sá wenagɪa nɪwinɪrɪ Pitaomɪ re urɪɪɪnigɪnɪ, “Soyɪné nionɪ tɪnɪ bɪ onɪmiáɪ awí nɪɲwearane nawɪnɪ mɪɲweapaxɪ rɪseaimónarɪnɪ?

41 Soyíné díní re niseaimóníri aiwí, ‘Jisasomí pí pí wímeáagi aiwí ananí númí xídaníwáríní.’ niseaimóníri aiwí segí wará éf seainíníjotí. Éf mīseainípa ení nání awí níjwearo Goríxomí ríxíní re urípoyí, ‘Awamí obo yapí owíwapíyiníri síjwí mīneanípa ei.’ urípoyí.” nurími

42 ámi bí nurí ríxíní nuríríná re uríníniginí, “Gí ápoxíní, nioní kapíxí xeaníní nímeaní nání imóníníwá mīnípaxí imónínánáyí, mīnīmúropaxí enánáyí, joxí simónarínípi oimóníní.” nurími

43 ámi níbirí weníní éyí wíníniginí. Wiepísarínjowa síjwí sipíxípi xí wiarínagi sá riwa wenagáa níwíníri

44 ámi awamí píní níwiárimí bí nurí xámí xanomí ríxíní nuríríná uríípa axípi ámi nurími

45 níbirí wiepísarínjowamí re uríníniginí, “Soyíné síní kíkíá nero sá riwoyíné ríwenjotí? Aríá renjotí? Ámá imónínáoní íwí yarígáyí pasá nínímero íá níxíríprí ríxa iyíxíní.

46 Ríxa wíápínímeápoyí. Oweaneyí. Síjwí wínípoyí. Pasá níméno ríxa iwo yaparíní.” uríníniginí.

Jisasomí íá xírígíá náníriní.

47 Síní e uraríná re eníniginí. Judaso —O wiepísaríní woríní. O ámá obaxí apaxípaníní imónígíá xwéowa tíní Judayí mebaowa tíní urowaríáwa, wigí kirá tíní iwaní tíní nímaxímí Judasomí ríwíyo xídígíáwa o nípemaxímí Jisaso tíní e rémónapíniginí.

48 E nírémonapímáná óf e dání re uríípa, “Nioní pasá numerí kíyí miaúnáná ayí símímajóníní seaiaríníní. Soyíné ‘O Jisasoríani?’ níyaiwiro íá xíríírxíní.” uríípa

49 Jisasomí níwímearíná aníní yayí “Gí níréwapíyarínjoxíní” nuríri kíyí miaúníniginí.

50 Kíyí miaúnáná Jisaso re uríníniginí, “Nígí níkumíxíníri emearígwííoxíní, joxí nioní níminíri barínípi ríxa ríníaríníní?” uráná awa mírí níbíro omí íá xírígíawíxíní.

51 íá xíraríná Jisaso tíní rogíáwa wo xegí kirá rení nímixearí apaxípaníní imóníní seáyí e imónínjowá omíní wíarínjomí míní orómíníri éyí prí nímoýíkirí aríá míní níwírípiearí mamówáríníniginí.

52 Aríá míní níwírípiearí mamówáráná Jisaso re uríníniginí, “Kirápa aníwámí ámi síxí ikwaseaárei. Xwíyíá re rínínípi, ‘Ámá kirá íá nímaxíríro ámá píkianíro emearígíá gíyí gíyo wíníyí ení kirá tíní píkipíríáríní.’ rínínípi díní rímoaríníní?

53 Joxí díní re ríyaiwiaríníní, ‘O xegí xanomí yaríní níwírínáyí, xano éf umíní nání anínají símíní wínarígíáwa íá míropaxí wí e bí wí e bí miaúrará wé wúkaú síkwí waú inínípi murowárenapíparíní.’ ríyaiwiaríníní?

54 Oweoí, ápo nurowárenapíparí aiwí nioní apí nání yaríní níwírínáyí, ríwamíní nioní nání ‘E níwiro píkipíríáríní.’ níriníri eánínípi aríge xíxeni imóníníjotí?” E nurímáná

55 xíomí íá xíraníro bíáyo re uríníniginí, “Soyíné ámá íwí xauráparíní womí íá xíraníro nání yarígíápa kirá tíní iwaní tíní íá nímaxírímí nioní íá níxíraníro ríbarínjotí? Síá ayí ayo nioní aní rídíyowá nání míríníwámí níjweámáná searéwapíyarínagi aiwí soyíné wí íá níxíraníro egíámaní.

56 E nerí aí wíá rókíamoagíáwa nioní nání níríro Bíkwíyo eagíápi xíxeni imóníní nání soyíné e níarínjotí.” uráná wiepísarínjowa nowaní omíní níwiepísamoárimí éf ugíawíxíní.

Jisasomí xwíríxí umegíá náníriní.

⁵⁷ Jisasomi fá xirfáyí omi níméra nuro Kaiapasoyá anjyo njwí ikaxí eáninjípi mewegíáwa tñi Judayí mebaówa tñi awí eánarigíe nání níméami waríná

⁵⁸ Pitao “Jisasomi pí wipíríreoi?” niyaiwiri ná jfami dání aninaxídfí niwiéra númi nuri apaxípaninjí imóninjí seáyí e imóninjoyá anj ákinjáyo nípáwiri porisowa tñi nawíni nweanáná

⁵⁹ apaxípaninjí imónigfá xwéowa tñi Judayí mebaówa nowani tñi omi pikipírí nání “Sijnwí fwí winarogfá xwiýfá omi pikipaxí imóninjíyí bi ouxekwímópoyí.” niyaiwiro “Xwiýfá omi uxekwímopaxí bi oimónini.” niyaiwiro rayaríná

⁶⁰ áamá obaxí nibayiro omíni nuxekwímoro aiwi omi anani pikipaxí wí mimóní niyayífasáná waú nibiri

⁶¹ omi nuxekwímori re rigísisixini, “Áamá ro re riñorini, ‘Nioni anj rídiyowá yarigííwá nípíneari sfá wíyaú wiyimíni ámi mripaxonirini.’ riñorini.” rigísisixini.

⁶² E nirimáná enáná apaxípaninjí imóninjí seáyí e imóninjo niwiápínimeari re uríiniginí, “‘Joxini xwiýfá ríxekwímoarigíáyí nání xwiýfá wí mripaxí rísiarini? Sini xwiýfá níríxekwímoríná rarigípi, ayí pí nání rariñi?’ uríagi aí

⁶³ Jisaso xwiýfá bi muríiniginí. Xwiýfá bi murarínagi apaxípaninjí imóninjí xwéo sijnwí e niwinirí re uríiniginí, “Joxi nepa Kiraisoxi, áamá yeáyí neayimíxemearífa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rariñwáoxi enánáyí, nepa niaíwí Goríxoyáoxi enánáyí, Njwí aninjí sijní imóninjo tñí e dáníninjé níriri áwanj nearei.” uríagi

⁶⁴ Jisaso re uríiniginí, “Oyi, ayí ríxa joxi rariñini. E nerí aí re rirariñini, ‘Ríwéná seyíné áamá imóninjáoni Goríxo enj sioxí eáninjoyá wé náúmíni nweanagi sijnwí naníro anjnamí dání agwí tñi weaparínagi naníro epíríarini.’ rirariñini.” uráná

⁶⁵ Apaxípaninjí imóninjí xwéo wikí niwónirí xewaninjo xegí rapírapí yíninjú naxerí ámináowami re uríiniginí, “Áamá ro Goríxomi xewaxonígíinirí ríxa omi ríperirí umearini. Áamá wíni wíni omi xwiýfá uxekwímopírí bipaxí mimónini. Ai, o Goríxomi ríperirí umearíná sewaninjoyíné ríxa aríá wíoi.

⁶⁶ Soyíné dñj pí yaiwiarínjoi?” uríagi awa re urígíawixini, “‘O rípi ríxa nípikipaxíriní.’ neaimónariní.” nirimáná

⁶⁷ omi símímanjyo reanjwí úrro wé amímá nemáná earo neríná wa wé piará nupíkákwiayiróná

⁶⁸ re urayigíawixini, “Kiraisoxini, díxí imónigfáyo yeáyí uyimíxemearífa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoxini, áwanj nínearirí wíá nearókiamoi. Agwí iwanj go reariní? Iwanj go reariní?” urayigíawixini.

Pitao “O nání nioni majíarini.” uríiní nánirini.

⁶⁹ Pitao, anj ákinjáyo iniríwáminí nweanomi apíxí omíni wíiarinjí wí re uríiniginí, “Joxi Gariri píropenisíyo dñj Jisaso tñi emearinjí woxirini.” uríagi aiwi

⁷⁰ Pitao “Oweoi.” nurirí “Jíxí rariñíyí nání nioni majíarini.” nurími nuri

⁷¹ fwí ákinjá tñj e rojáná ámi wí nibiri omi sijnwí niwinirí áamá e njwíxapígíáyo re uríiniginí, “Áamá royí Nasaretí dñj Jisaso tñi emearígíáyí worini.” uríagi aí

⁷² Pitao “Oweoi.” nuriríná “Xwíá tñ tñj e dání seararínini. Áamá o nání nioni majíarini.” nurimáná enáná

⁷³ ríwíyo onímíapi e rówapígíáyí anjwí e nibiro Pitaomi re urígíawixini, “‘Xwiýfá joxíyá Gariri píropenisíyo dñjyí rarígíapi axípi rariñagi nání joxi ayíyá woxirini.’ neaimónariní.” uráná

⁷⁴ o sipí ikaxí níméperi re uríiniginí, “Xwíá tñ tñj e dání re seararínini, ‘Nepa o nání nioni majíarini.’ seararínini.” uráná re eníiniginí. Karíkarí ríaiwá ríiniginí.

⁷⁵ Karíkarí ríaiwá ráná ámi píné Jisaso urípi “Karíkarí sini ríaiwá mriñáná joxi biaú bi áamá wíyo re uríriní, ‘O nání nioni majíarini.’ uríriní.” urípi dñj niwinirí e dání nipeyari njwí píyí wíriníiniginí.

27

Jisasomi Pairato tñf e wárigfá nánirini.

¹ Wíápi tñni apaxípaniñf imónigfá xwéowa tñni Judayf mebaowa tñni Jisasomi nípikipíri nání xwiyfá numearimáná

² gwí nīyiro nīmeámī nuro émayf gapīmanf Pairato tñf e wárigfawixini.

Judasó gwí yaímīniñf nánirini.

³ Judaso, Jisasomi miyf urfo mebaowa “Jisaso xewanīño ríípi nání pikipaxí imóniñagi nání émayf opíkípoi.” rariñagfá arfá nīwiri dñf sipí wíagi nīgwí sirípá 30 mīni wíápi ámi nīmeámī nuri apaxípaniñf imónigfá xwéowami tñni Judayf mebaowami tñni mīni wimīniri neríná

⁴ re urīñiniginí, “Nioní áamá íwí bī méomi miyf nuri nání sipí ikárinfaniginí.” uríagi aí awa re uríagfawixini, “Jīwanīñoxi éfpi nání none pí nání neararīñini? Jīwanīñoxi ikixéini.” uríagfá

⁵ Judaso nīgwípi rīdiyowá yarigfiwámī e emī nīmoánimo nuri xewanīño gwí yaímīniñiginí.

⁶ Judaso peyeáaná apaxípaniñf imónigfá xwéowa nīgwí api nīmearo re rinigfawixini, “Nīgwí rīpi áamá opíkípoiñiri wíwápi enagi nání nīgwí Goríxo nání añí riwámī tarigfápi tñni nawíni nīkwierorínáyí, ayí nīpīkwīni menini.” nīrinīro

⁷ nīgwí api nání xwiyfá nīrinfáwa nīgwí api nīmeámī nuro áamá mīdánf imónigfáyí xwíá weyipírfá nání xwíá xegí yof Xwáríá Sixí Imīxarigfáyíyápiyi rinīñfpi bī egíawixini.

⁸ Nīgwí áamá opíkípoiñiri wigfápi tñni xwíá api bī éagfá nání yof Ragípiyi wíragfáriní. Agwí ení siní e nīra warīñoi.

⁹ Awa e éaná xwiyfá Goríxoyá wíá rókiamoagf Jeremaiao nīwuriyiri ríwamīñf enñf rīpi, “Awa nīgwí 30 Isireriyf ‘Áamá wo xegí wo nání miyf nearáná wianfwarini.’ rinigfápi nīmearo

¹⁰ xwíá xegí yof Xwáríá Sixí Imīxarigfáyíyápiyi rinīñfpi Goríxo sekaxf nīrinīñfpi tñni xixeni bī nero mīni wigíawixini.” Xwiyfá e nīriniri eánīñfpi íná xixeni e imóniñfiri.

Pairato Jisasomi yarīñf wiayīñf nánirini.

¹¹ Jisasomi nīmeámī nuro gapīmanf Pairato tñf e mearémóaná gapīmano yarīñf nīwiayiríná re urīñiniginí, “Joxí mīxí ináyí Judayfáyoxíran?” uríagi Jisaso “Joxí e rariñini.” urīñiniginí.

¹² Apaxípaniñf imónigfá xwéowa tñni Judayfáyá mebaowa tñni xwiyfá obaxí omīni uxekwímoarīñagfá aiwí o xwiyfá xīxe urīpaxf nimóniri aí bī murīñiniginí.

¹³ Xwiyfá bī murf yarīñagi Pairato sñwí e nīwīniri re urīñiniginí, “Xwiyfá obaxí ‘Joxíní rīxekwímoayarigfáyo arfá mīwīpa rīyarīñini?’ nuri

¹⁴ Jisaso xíomi uxekwímoarigfá bī nání aí xílo bī murf yarīñagi nīwīniri ududf winīñiniginí.

Pairato Jisasomi níkweari wárimīniri enñfpi nánirini.

¹⁵ Sfá Goríxo Judayo mīpíkí wíarí múronfíyi imóniñáná xwiogwí ayí ayo Judayf nuro wigí gwí ηweagfá wo nání émayf gapīmanomf yarīñf wíáná o ayo yayf owimómīniri wigí go go nání wimónarīñfíy wáriagfíriní.

¹⁶ Íná wigí áamá gwí ηweañf wo Barabasoyi rinīño Judayf nñni yof oyá nījía imónigfáriní.

¹⁷ Ayínáni áamá sipfá ayí gapīmanf Pairato tñf e awí eánáná o re urīñiniginí, “Nioní go seawárimíni? Barabaso seawárimīnréini? Jisaso, áamá Kiraisoyi rariño seawárimīnréini?” urīñiniginí.

18 Ayí rípi nání e uríñiniginí. O nífáriní. Apaxípaníñí imónigfá xwéowa Jisasomí sipí díní nìwíawiro nání xfo tñí e wáfá nání o nífáriní.

19 Rípi nání ení “Jisaso seawárimíniréini?” uríñiniginí. O íkwianwí xwírixí mearíñnámí éf ñweanáná xiepí Jisaso nání xwíyá re uowárenapíñiniginí, “Árífíyimi áamá o nání oríñá nìwínírná díní ríá nìxéiniginí. Ayínání áamá wé róníñí omí sipí wí mìwímíxípaní.” uowárfí enagi o áamá e epíroyí egfáyo “Jisaso seawárimíniréini?” uríñiniginí.

20 E urfagi aiwí wíá móníñími apaxípaníñí imónigfá xwéowa tñí Judayíyá mebaowa tñí áamá oxí apíxí aiwá apí nání epíroyí egfáyo re uríméfá enagi nání, “‘Barabasomí neawárii.’ uríro ‘Jisasomí opíkípoi.’ uríro éfíxíni.” uríméfá enagi nání

21 gapímano áamá e epíroyí egfáyo “Áamá rowaú gímíni go seawárimíni?” uráná ayí re urígfawixíni, “Barabaso neawárii.” uríagfá

22 Pairato re uríñiniginí, “Nioní Jisaso, áamá Kiraisoyí rarígfómí pí wímíni?” urfagi níní re urígfawixíni, “Omí íkfáyo seáyí e oyekwíroárfpoi.” uríagfá

23 o re uríñiniginí, “Pí nání? Pí íwí éf nání yekwíroárimíni?” urfagi aiwí ayí xwamiání nura nuro re urígfawixíni, “Omí oyekwíroárfpoi.” nira warfná

24 Pairato “Gf xwíyá arfá mínipa epíri enagi nání ámí bí nuríri aí naní wí imóníniimeníñoi. Ríxa míxíni épímíxamopíráoi.” nìyáiwirí áamá ayí re oyáiwípoiñirí, “O ‘Jisasomí xe oyekwíroárfpoi.’ níríri aí ‘Reá míroánípa oemíni.’ nìyáiwirí ríá yaríni?” oyáiwípoiñirí wígf síñwí anígíe dání wé wayí níróníri re uríñiniginí, “Áamá ro maní nioníyáyo dání píkipíriméoi. Sewaníñíyíné segí maníyo dání píkipíráoi.” urfagi

25 áamá níní re urígfawixíni, “Oyá ragí pí eníñoi xe oneaxéníni. Negí niaíwíyo ení xe oxéníni.” uráná

26 Pairato re eníñiniginí. Barabaso nìwárirí porisowamí re uríñiniginí, “Jisasomí síkwfá ragí pírí nuyíkímáná íkfáyo seáyí e yekwíroárfpoi.” nuríri míní winíñiniginí.

Porisowa Jisasomí ríperírí megfá náníriní.

27 Porisowamí míní wíáná awa Jisasomí nìmeámí gapímaníyíyá aníyo —Aní yoí Píretoriumíyí ríñíñíyoríni. Aní ayo nìpáwiro porísí nowamíni “Eíni.” nuríro “Omí ríperírí omépeaneyí.” níríniro re egfawixíni.

28 Omí rapírapí xegí yíníñú nìwiríro emí moro ámí ayfá ríñí wú, míxí ináyowa yínarígfáyo dáníyí wú nímearo uyíríro

29 ópíyá eníñíñí imóníñí wírí nìkfíkiyimáná míxí ináyí amínanwíñíñí imóníñí míñíyo dífíknarígfápa omí ení tñí míñíyo udíkiáríro xoyfá wíyí míxí ináyowa maxírarígfápa fá umíriro nemáná agwírwámíni xómíñí nìyíkwíro ríperírí numerfá re urayígfawixíni, “Judayíyá míxí ináyoxíni, yayí osianeyí.” nuríro

30 reanwí nìwúrayíro xoyfáwí nurápiro míñíyo neaayíro

31 ríxa ríperírí numearfásáná rapírapí ayfá ríñú nìwiríro ámí xegú nuyírímáná íkfáyo seáyími yekwíroáraníro nání níméra ugíawixíni.

Jisasomí íkfáyo yekwíroárfí náníriní.

32 Yekwíroáraníro nání aní apímí dání níméra nuróná Jisaso ríxa ení meání yaríñagi nìwíníro áamá wo, Sairíní dání Saimonomí sekaxí re urígfawixíni, “Yoxáf rípa nìmeámí wuí.” nuríro

33 ríxa dífí mífeyoaní apíkwí xegí yoí Gorígotai ríñíñípímí —Dífí apí yoí mfkí áamá míñí gíxweá náníriní. Dífí apíkwínímí nírémoro

34 wa Jisaso ríñíñí míwinípa oenírí marísinfá yíkí yaríñí bí inígfí wainíyo nìwayímómáná nawíní oimónírí kíríkrí nímearí e nero míní wíáná iwamfó gígfí éáná mìnípaxí wimóníñiniginí.

³⁵ Porisowa omi rixa yoxáyo seáyí e niyekwiroárimáná “Oyá rapirapí none go go meanirfeniñoi?” niriñiro áwini e nitimáná sárú nemáná

³⁶ éf niñwearo Jisasomi awí niñwearo

³⁷ áamá níní “O íwí apí éf nání rípiñiarñoi?” oyaiwípoyniri íkíá wárá niñwearo “Áamá ro Jisaso Judayíyá m+xí ináyorini.” niriñiro ríwamñí nearo mñí tñí e seáyí e píraugíawixini.

³⁸ Jisasomi niyekwiroáriríná áamá íwí mearigííwaúmi eni midimidáni yekwiroárigíawixini.

³⁹ Áamá óyimi biri uri niyayiríná peayí siñwí niwinñiro mñí kiríkirí niñwearo ikayíwí numeariróná

⁴⁰ re urayigíawixini, “Re riñoxirani? ‘Niñwanñoni añí rídiyowá yarigííwá niñineari gí niwiní sía wíyaú wíyimi ámi mñimíárini.’ riñoxirani? Joxí nepa niaíwí Gorixoyáoxi enánáyí, jiwanñoxi ení niyooárinimi wepínei.” rayigíawixini.

⁴¹ Apaxípanñí imónigíá xwéowa tñí ñwí ikaxí eánñípi mewegíáwa tñí Judayíyá mebaowa tñí áamá biri uro yayarigíáyí ríperirí umeararigíápa awa eni ríperirí numero re rigíawixini,

⁴² “O áamáyo ‘Nioni tíámini báná yeáyí seayimixemeámíárini.’ uragí aí xewaniño arirá minipaxirini. Íkíáyo dani ení niyooárimi wepínanáyí, anani dñí wíkwíroaníwini.

⁴³ O Gorixomi dñí niñwirárirí re rinariñorini, ‘Nioni niaíwí Gorixoyáonirini.’ rinariñorini. Gorixo xewaxí ro nání yayí niwinirínáyí, rixa éf oumínini. Arirá winirfeniñoiñiri siñwí winaníwini.” rigíawixini.

⁴⁴ íwí mearigííwaú midimidáni yekwiroárinigííwaú eni Jisasomi ikayíwí numeariríná axípiñi rigíisixini.

Jisaso pení nánirini.

⁴⁵ E néra núfasáná enáná rixa sogwí áwini e 12:00 imónáná re enñigini. Añí nímíni sía yinárñinigini. Sía niyinárñisáná rixa 3:00 p.m. imónáná ámi wía óññinigini.

⁴⁶ Ámi wía ónáná Jisaso xegí Xibiruyí pñé tñí ríaiwá re riññigini, “Eri, Eri, ramí sabakitani?” urñípiyí re niriñíná urññigini, “Gí Gorixoxini, gí Gorixoxini, joxí pí nání niepísamoarñini?” ríaiwá e ráná

⁴⁷ áamá e rówapigíáyí wí Jisaso e ríagi aríá niwiro re rinigíawixini, “Wía rókiamoagí Irajao nání ríaiwá ríá rarini?” niriñiro

⁴⁸ ayí wigí wo añíni nuri íríkwí bñ niñmeari wegíwá wá tñí ayiñwí nikíroárimáná iniigí wainí niáf ení bñ íríkwípimi niwayimómáná Jisaso onñiri wim+xánimñiri yaríná

⁴⁹ xegí wíniyí re urigíawixini, “E mepani. Irajao niwepñiri arirá winirfeniñoi? Arirá mñwipa enirfeniñoi? Siñwí owínaneyi.” raríná

⁵⁰ Jisaso ámi ení tñí ríaiwá bñ niriñíná xegí dñí niyámiga unñigini.

⁵¹ Xegí dñí niyámiga úáná re enñigini. Rapirapí añí rídiyowá yarigííwámi awawá ñwía Gorixoyá nání niyimároniri epanioárinñú yoparí éde dani xegípi naxega niwepñiri wúkaú imóniri xwía poboní éáná sñjá xwé áwinimi nijiga uri

⁵² áamá xwáripá noxoága úáná áamá Gorixomi dñí wíkwíroagíá piyíyí wegíe dani siñí ero egíawixini.

⁵³ Píyí ayí Jisaso rixa niwiápñimeámáná enáná nuro Jerusaremi rémóáná áamá obaxí ayo siñwí winigíawixini.

⁵⁴ Porisowamí seáyí e imóniño tñí porisí xó tñí Jisasomi awí mearogíáwa tñí xwía poboní eri amípi e imóniri éagi niwinñiro óf nikárñiro re rinigíawixini, “Áamá royí neparini. Gorixomi xewaxorini.” rinigíawixini.

⁵⁵ Apixí obaxí “Jisasomi sanj nurápa númí ouxfídaneyí.” níríro Gariri píropenisíyo dání b́ííwa ná j́amí nírómáná śñwí wínigííwa ríwaríní.

⁵⁶ Íwa wí Magídara dánj Mariaíríní. Ámí wí Jemisomi t́níní Josepomi t́níní xináí Mariaíyí rínínjíríní. Ámí wí Sebediomi xewaxowaúmí xináíríní.

Jisasomi xwíá weyárigíá náníríní.

⁵⁷ Ríxa sogwí nokepá t́níní áamá amípí mímúróńńj wo —O Arimatia dánj Josepoyí rínínjoríní. O ení Jisaso wiepísínjyí woríní.

⁵⁸ O émányí gapímaní Pairato t́ńj e nání nuri Jisaso píyomi xwíá weyárimínírí nání yarínj wíáná Pairato porisowamí “Xe omeanírí śñwí wínípoi.” uríagí

⁵⁹ Josepo nuri píyomi nímearí rapírapí apíá xaiwí wenjpi t́níní xopíxopí nírómáná

⁶⁰ śńjá óf xewaníño nání ríxínjyímí —Ayí áamá síní míwenjyíríní. Ayímí níméámí nípáwírí nítimáná śńjá piará xwé wo mímegwínárf níméra nuro śńjá ófímí nípíroárimí unjínigíní.

⁶¹ Magídara dánj Mariaí t́níní Mariaí wí t́níní ípaú śńjá ófíyí mídáníñe nínjweámáná Jisaso píyomi e tarínjagí wínigíisixíní.

Jisaso píyomi awí mearogíá náníríní.

⁶² Śá Sabaríáyo nání Judayí amípí píránńj imíxárarígíáyí óráná wíápi t́níní apaxpánńj imónígíá xwéowa t́níní Parisiowa t́níní awa gapímaní Pairato t́ńj e awí neáníro

⁶³ Jisaso píyo nání re urígíawixíní, “Ámináoxíní, yapí neaíwapíyíño síní mípé nínjwearíná re rínjpi, ‘Śá wíyaú wíyí óráná ámí wiápnímeámíáríní.’ rínjpi nání d́ńj neainarínjagí nání barínjwíní.

⁶⁴ Oyá wiepísarínjowa níbíro píyomi íwí nímearo ṕníní nítimáná ámányo re urípírxínírí, ‘O ríxa wiápnímeámínigíní.’ urípírxínírí joxí porisí wamí sekaxí re uowáreí, ‘Omí xwíá weyárigíe nání nuro awí śá wíyaú wíyímí mearópoyí.’ uowáreí.” uráná

⁶⁵ Pairato re urínjínigíní, “Sewaníjoyíné porisí wa awí mearopírí nání níméámí nuro soyíné íwí mímepa oépoyínírí yarígíápa wiepísarínjowa píyomi íwí meapírxínírí e e nurára úpoi.” uríagí

⁶⁶ awa nuro Jisaso xwíá weyárinńj porisowamí e e nurára numáná sikí b́í nímearo śmímajó nání śńjá píróńńjomi seáyí e ikwiárárigíawixíní. Apí míwenjáná “Áamá nípáwíro píyomi meáfárfaní?” yaiwianf́wáníro nání e egíawixíní.

28

Jisaso ámí wiápnímeanj náníríní.

¹ Magídara dánj Mariaí t́níní Mariaí wí t́níní Sabaríá ríxa wéáná Sadéyo isíáyo ípaú Jisasoyá xwáripáyo śñwí wínanírí nání nuri

² síní mírémopa yaríná re enjínigíní. Poboní xwé wí éáná anjínají Goríxoyá wo anjínamí dání níweapírí śńjá xwáripáyo ófímí píroárigíto mímegwínárf néra nuri ófímí níwiemoárimáná śńjáomi seáyí e éf njeáagí

³⁻⁴ porisí awí mearoarígíáwa anjínajo ápiánjwí yarínjpa wíá éńńj nókírí njeanagí níwíníro xegí rapírapí ení śñwí mímínj iníf yínjagí níwíníro óf níkáríníro píyínjńj nímoníro xwíámí piérínowígíawixíní.

⁵ Anjínajo síní xwáripá t́ńj e njeanjáná ípaú rémonapíagí re urínjínigíní, “Aípagwí wáyí mepaní. Nioní nj́fárfíní. Aípagwí Jisaso, píyomi íkíáyo yekwíroárigíomí śñwí wínanírí barínj.

⁶ O re míweníní. Xíto searínjpa ríxa níwiápnímeámí únigíní. Aípagwí x́omí tígíe níbírí śñwí wínípiyí.” nurírí

⁷ ámi re uríñiniginí “Ríxa nuri xegí wiepísaríñowami re urémeápiyi, ‘ “O xwáripáyo dání ríxa níwiápínimeámi úniginí. Arfá épiyi. O Gariri píropenisíyo nání xámi yíími soyíné e níyoaro síñwí wíñipíríáríni.” urémeápiyi.’ eararíñiní.” uríagi

⁸ ípaú ańíni xwáripáyo píní níwiárimí nuríńá wáyí ikáríníri yayí ikáríníri néra nuri wiepísaríñowami áwaní urémeaníri ańíni waríńá re eníñiginí.

⁹ Jisaso ípaúmi níwímeari “Gí áma aípagwí!” nuríri yayí e wíáná ípaú ańwí e nuri míñí xwíáyo níkwírori xegí síkwí fá níxíríná omí seáyí e umegísisixíní.

¹⁰ Seáyí e uméáná o re uríñiniginí, “Aípagwí wáyí mikárínípaní. Sa nuri gí áma imónígíawami áwaní re urípiyi, ‘ “Soyíné Gariri píropenisíyo nání yíírixíní.” ríñoi.’ nuríri re urípiyi, “Nioní e síñwí nanípíríáríni.” ríñoi.’ urípiyi.” uríñiniginí.

Porisowami xwapírá eaárigfá nániríní.

¹¹ Ípaú síní wiepísaríñowa tńí e nání waríńá re eníñiginí. Porisí awí mearófáwa Jerusaremiyo nírémore apaxípáníñí imónígíá xwéowami wa wíńápi nípiní nání repíyí wíáná

¹² awa Judayíya mebaowami awí neaáriro xwíyíá nímixímáná porisowa áwaní murípa éríxíníri nígwí xwé obaxí míní níwiro

¹³ re urígíawixíní, “Áma wí yaríñí seaíáná re uríírixíní, ‘Áríwíyimi none sá wenáná xegí wiepísíñowa níbiro píyomi íwí nímeámi ugíawixíní.’ uríírixíní.

¹⁴ Gapímaní Pairato xwíyíá apí rínaríñagi arfá níwiríńáyí, o iwaní seaeanígíníri samíñí imíxaníwá enagi nání ayá síwí nísearorí dńí obíboxí mímopaní.” uríagfá

¹⁵ porisowa nígwí apí nurápiro apaxípáníñí imónígíá xwéowa uríápa axípi e yaríńá píné apí Judayí ańíyo rínímenípi agwí síní rínímeari.

Jisaso wiepísíñowa tńí ámi erímeánígíá nániríní.

¹⁶ Wiepísíñí wé wúkaú síkwí wo awa Gariri píropenisíyo dńwí Jisaso urárinípiní nání níyoaro

¹⁷ omí níwíníroná seáyí e numero aiwí wa “Jisasoríní.” yaiwiro wa “Áma ro nepa Jisasoríani?” yaiwiro yaríńá

¹⁸ o ańwí e níbirí re uríñiniginí, “Goríxo ‘Amípí ańínamí imóníri xwíárímí imóníri enípi nání joxí apí nípiní nání néní tńoxí imóníríní.’ nírfí enagi nání

¹⁹ re seararíñiní, ‘Soyíné nuro áma gwí ríxí wírf wírímí gí wiepísaríñáyíníñí níwímíxa nuróná re eríñí. Yoí ápo Goríxoyápiní dání tńí xewaxoníyápiní dání tńí kwíyípiní dání tńí wayí umeairo

²⁰ sekaxí nioní searíñá nípiní xídípíríá nání uréwapíyiro eríñí. Rípi ení arfá époyí. Nioní aníñí dńí seakíkayómíáríní. Sfá yoparíyimi e nání aí níseakíkayóá umíáríní.’ seararíñiní.” uríñiniginí.

Xwiyáa yayí neainaríní Mako eanípíríní.

Ríwamíní rípi “Xwiyáa yayí neainípxí Mako eanípíyí” rínínípiríní. O Jisaso gí wíepísarínáowa oimónípxíyíní urípeañowa wo mimónínagí aiwí Jerusaremí dání xwé niwiarorí íwí síkínjo enáná amípí Jisaso uréwapíyirí erí yaríná síhíwí wínínjoríní. Ríwíyo dání Banabaso t́nín Poro t́nín émayí aníyo wáí urímearíná Mako ení uxídínjoríní. Xegí yoí ámí b́i Joní Makoyí wírígíáríní. O Jisaso ríxa nípémáná níwíápínímeámí anínámí nání nípeyimáná enáná ámí xwiogwí obaxí onímíápí nípwémáná enáná ríwamíní rípi eaníríní. Romíyí ení “Jisaso Goríxomí xewaxoríani?” níyaiwiro díní owíkwírípxíyíní amípí Jisaso Goríxoyá ení eánínípxímí dání enípi nání ríwamíní neáa uníríní.

Jono wayí numeaia wago wáí uríní náníríní.

¹ Xwiyáa iwamíó Goríxomí xewaxo Jisasi Kiraiso —O nene yeáyí neayímíxemeaní nání Goríxo rípeañoríní. O nání xwiyáa yayí seainípxípi rípiríní.

² Eníná Jono wayí níneameaia wago síní menjáná xwiyáa Goríxoyá wáí rókiamoagí Aisaiaoyí rínínjo Jono ná ríwíyo b́íníto nání Goríxo xegí xewaxomí uríní rípi ríwamíní eanínigíní, “Aríá eí. Goríxoní gí xwiyáa yaní wiowárimíáo joxí gí íwoxí xámí rímeaní nání urowárimíáríní. O joxí nání óf simoiníáríní.

³ O nurí ámá nání díní meanje níhwearíná joxí nání ríaiwá re ríníáríní, ‘Ámíná ríwíyo b́íníto nání segí díní óf naníníní níwimoiro hweátríxíní. Óf píráníní imoarígíápáníní segí díní píráníní nímoníro hweátríxíní.’ Gí xwiyáa yaní wiowárimíáo ríaiwá e ríníáríní.” Goríxo e rínípa

⁴ Jono wayí níneameaia wago ámá nání díní meanje nírémorí wáí nurímerí re uragíríní, “Goríxo seyíné íwí niga warígíápí yokwarímí seaiíní nání segí uyíní yarígíápí ríwímíní nímamoro nisaníro hweápoyí. E nerínáyí, wayí seameaimíní.” uraríná

⁵ ámá obaxí Judayíyá aníyo dáníyí t́nín áwíní e wigí aní xwé b́i xegí yoí Jerusaremí dáníyí t́nín Jono t́nín e nání nuro wigí íwí niga warígíápí nání waropárí wíáná iniígí Jodaní rapáyo wayí umeaiagíríní.

⁶ O Goríxoyá xwiyáa yaní wiowárinjo aiwí seáyí e nerí weyí menagomaní. Rapírapí awíaxí yínagomaní. Kamerí —Ayí osíníní imóníníriní. Kamerí íá aga iyáníní imóníní níyínímáná areríxí agwoníníní íriníyo níyíníri emeagoríní. Aiwá ení awíaxí nagomaní. Xópé t́nín ṕkí iniígí t́nín nagoríní.

⁷ O Jisaso, ríwíyo b́íníto nání wáí nemeríná wauní xwiyáa re ragíríní, “Nioní ení eánínáoní aiwí ení eáníní nioníyá t́nín ríwíyo b́ínífoyá t́nín xíxenímaní. Oyá ní múroní. Omíní wíiarígíáyí ananí wigí bosoyá síkwí sú gwí wíkweaiarígíáríní. E nerí aiwí nioní símaníwíyóníní yeáyí nuríníri o aga seáyí émí ní múrónínagí nání oyá síkwí sú gwí wíkweaipaxí meníní.” nuríri

⁸ re uragíríní, “Nioní wayí níseameairíná sa iniígí t́níní igíá seaeairíní. Ríwíyo b́íníto wayí níseameairíná kwíyí Goríxoyápi t́nín seainíáríní.” urínínigíní.

Wayí umeainí náníríní.

⁹ Jono wáí uraríná Jisaso Garirí píropenísíyo xegí aní Nasaretí hweanje ṕnín níwíarímí nurí Jonomí wímeááná iniígí Jodaní rapáyo wayí numeairí

¹⁰ weníní éfíyí wínínínigíní. Jisaso iniígíyo dání níminímeámí yaríná anínámí dání óf iníagí kwíyí Goríxoyá xawíówíníní x́fo nání weaparínagí wínínínigíní.

¹¹ Síní e wínaríná Goríxo anínámí dání Jisasomí re urarínagí aríá wínínigíní, “Gí íwí díní síxí ríyínáoxí nání aga yayí seáyí e ninaríní.” urarínagí aríá níwimáná enáná

¹² Gorixoyá kwíyí Jisasomi ríxa áamá nání díní meanje nání níméra nurí

¹³ o e ηweañáná sáá 40 nóra waríná Seteno —O imóyo xiráóníηí imóníηagí nání níní simañwíyóníηí wuríníηíforíní. O níbírí Jisaso xanoyá mañí pírí owiaíkinírí iwamíó wíwapiyaríηagí aí o íwí wí mé síní tíní e nínwearíná añínají níwímearo símíníηí wínagíáríní.

Áamá waú waú awamí “Níxíídípoi.” uríηí náníríní.

¹⁴ Ríwéná Jisaso, Jono ríxa gwí ηweañáná, o Gariri píropenísíyómíní nurí xwíyíá yayí winípaxí Goríxo xío xegí xwioxíyo míméámí nerí píráníníηí umenñweañápi nání wáí nurímerí

¹⁵ repíyí re wiemenínigíní, “Ríxaríní. Goríxo seyíné xwioxíyo míméámí nerí píráníníηí seamenñweañápi sínjání imóníníηí añwí ayo enagí nání segí íwí yaríηíápi ríwímíní nímamoro xwíyíá yayí seainípaxí nioní seararíná rípi díníηí níkwírooro ηweáírixíní.” nurímerí

¹⁶ ípi xegí yoí Gariri ríwonípámí nípurná áamá peyí nání yaríηíá waú Saimono tíní xogwáo Adíruo tíní peyí nání ubení ípíyo mamówararíηagí níwínírí níwímearí

¹⁷ re uríηínigíní, “Agwiagwí omíníηí peyí nání yaríηí rípi píní níwíárímí níxíídípiyí. Omíníηí xegí bí peyí meaayaríηípa áamá ení axípi e meapísi oeaíwapiyimíní.” uráná

¹⁸ agwiaú re egísisixíní. Ríxa peyí nání yaríηí rípi píní níwíárímí númí ugísisixíní.

¹⁹ Númí waríná Jisaso síní ná jé onímíápi nuríná ámí áamá waú, Sebediomí xewaxowaú Jemiso tíní xogwáo Jono tíní ewéyo nínweámáná egí ubení peyí nání yaríηíú aríkiníηagí yadírípínaríηagí níwínírí

²⁰ ríxa “Agwiagwí ení níxíídípiyí.” uráná agwiaú xano tíní o xegí áamá nígwí omíníηí wíiaríηíá tíní síní ewéyo ηweañáná píní níwíárímí omí númí ugísisixíní.

Imíó díní xixéroaríηí womí míxí umáíníηí náníríní.

²¹ Jisaso wirímearóíwa tíní nurí añí yoí Kapaneamíyo nírémoro ríxa Sabaríá — Sáá ayí Judayí omíníηí wí mé kikiá nero xwíyíá Goríxoyá aríá wianíro nání awí eánaríηíáyiríní. Sáá ayí imónáná rotú añíyo nípáwiro o áamáyo uréwapíyaríná

²² ayí Goríxoyá ηwí ikaxí eáníηípi mewegíáwa uréwapíyaríηípa muréwapíyí aga Goríxoyá ηwí ikaxí eáníηípi xiáwóníηí raríηagí níwíníro o uréwapíyaríηípi nání míníηí síná níweáníro yaríná

²³ íná áamá imíó díní xixéroaríηí wo rotú añíyo ínímí dání makíríwí nímorí

²⁴ xwamíání re uríηínigíní, “Nasaretí dání Jisasoxí imíone pí neaimínírí baríηíní? ‘Xwíríá neaikíxémínírí ríá baríηíní?’ nímónaríní. Nioní níjfaríní. Joxí Goríxo xewaxoxí xío rírípeañoxíríní.” uráná

²⁵ Jisaso míxí numáínírí re uríηínigíní, “Píní wíáreí! Díní xixéroaríηípíxíní níwáramómí uí!” uráná

²⁶ imíó áamáomí meaní neaárírí o sinapíxwíní nerí wenjáná imíó nuríná makíríwí nímómí unínigíní.

²⁷ Makíríwí nímómí úagí áamá níní sínwí e níwíníro míníηí síná níweáníro xwíyíá níríga nuro re ríníηíawixíní, “Xwíyíá apímí xiáwóníηí nearéwapíyaríηípi xegí bíríní. Eníná aríá wiagwámaní. Aga síní síní aí aríá wiaríηwíní. Imíó aí sekaxí uráná aríá wiaríηoi.” ríníagíá

²⁸ xwíyíá Jisaso éípi nání Gariri píropenísíyo ríxa yaní amí amí niwéa unínigíní.

Símíxí obaxíyo naní imímíxímí ení náníríní.

²⁹ Jisaso rotú añíyo píní níwíárímí nípeyearí nurí añí Saimonoyá tíní Adíruoyá tíní xiráxogwáowaúyá añíyo nípáwiro Jemiso tíní xogwáo Jono tíní ení nawíní páwíáná

³⁰ Saimonomí xíneagwí wará ríá pírí wiaríηagí nání sá wenagí Jisasomí ríxa áwaníηí uríagíá

³¹ o í weŋe nánì nuri wéyo fá meááná simíxí ríxa pínì wiáríagi í nìwiápínìmearì ríxa aiwá ríá nìyearì tìnìŋípi nìmearì mìnì nìwia uŋíniginì.

³² Ríxa sía sisisaní imónaríná sogwí ríxa wéími enáná áamá aní apimì dání simíxí yarígíáyí tìnì imító díní xixéroaríníyí tìnì nìmeámi Jisaso tíní e nánì nìbìro

³³ ríxa oxí apíxí niaíwí aní apimì dáníyí aní Jisaso ɲweaɲiwámi íwí e awí eaárinaríná

³⁴ o áamá pí pí simíxí yarígíáyo naní imíxowárìrì áamá imító sayá nìmerì xixéroaríníyo enì imító míxí umáínowárìrì neríná imító o Goríxo xewaxo enagi nìjía imóníɲagíá nánì míxí numáínowárìríná xwíyíá wí orípoyínìrì sɲwí mìwínìpa eníniginì.

Jisaso Gariri píropenisíyo emení nánìrìnì.

³⁵ O wía móníɲími sìnì sía xaiwí yíníɲáná nìwiápínìmearì nìpeyeámáná áamá mɲweagíe nánì nuri e Goríxomi xwíyíá rìrìmi nìwirì ɲweaɲáná

³⁶ Saimono tìnì nìkumíxìnìrì emearígíáwa tìnì Jisaso sìnì aníyo mɲweaɲagi nìwínìro o nánì pía néra nuro

³⁷ nìwímeaíná re urígíawíxìnì, “Oxí apíxí niaíwí nínì joxì nánì pía yanìro yarìɲoi.” uríagíá

³⁸ o re uríniginì, “E nerì aiwí aní wíyo nionì xwíyíá ‘Goríxo píráníɲí seamenɲweanì sɲánì imónìnì anwí ayorìnì.’ raríɲápí wáí ourímemì nánì owaneyì. Xwíyíá apí aní amì amì áwaní urímìnìrì bɲjárìnì.” nurìrì

³⁹ Gariri píropenisíyo amì amì nimeríná wigí rotú aní iwiwámi nìpáwiemerì wáí urìrì áamá imító sayá nìmerì xixéroaríní tíníyo míxí umáínowárìrì nerì e emeníniginì.

Peyíyí tíní womì naní imíxíɲí nánìrìnì.

⁴⁰ Áamá peyíyí —Simíxí apí áamá sɲwí nìwínìríná neaxímeaníginìrì éí yarígíápìrìnì. Simíxí ayí tíní wo, Jisaso emearíná, omì nìwímeaínì sìmímaníminì xómíɲí nìyíkwiwí wauní ríxíɲí nurìrì re uríniginì, “Joxì nìsimónìrínáyí, ananì píráníɲí nìmíxípaxìrìnì.” uríagi

⁴¹ o wá nìwianìrì wé íeapá nìwirì omì seáyí e nìwikwiárìrì re uríniginì, “‘Nionì joxì naní oimónìnì.’ nìmónarìnì. Ríxa naní imóneì.” uráná re eníniginì.

⁴² Peyíyí ríxa axíná yímoníniginì.

⁴³ Ríxa apaxí mé yímóagi Jisaso apaxípáníɲí imónígíáwa tíní e nánì nurowárìríná aríá jiyíkí norì

⁴⁴ re uríniginì, “Naní simíxíáyí nánì amíná nuri áamáyo áwaní murìpanì.” nurìrì áamá o wigí yarígíápí mé áamáyo xewaníɲo áwaní nura emeníginìrì e nurìrì amì re uríniginì, “Amíná apaxípáníɲí imónígíáwa tíní e nánì nuri womì síwá nìwínìrì nanwí rídíyowá nánì negí aríto Moseso eníná ɲwí ikaxí nearagíyí bì rídíyowá siárinì joxì naní imóníyí nánì áwaní rìrì enì mìnì wíírixìnì.” uríagi aiwí

⁴⁵ o Jisasomì pínì nìwiárìmi nuríná aríkí áwaní rìmeníniginì. E éagi nánì Jisaso áamá aríkí upupígí nìpírixìnìrì aní bì bimì nuríná sɲánì mìrémopaxí nìwimónìrì nánì áamá mayí e ɲweaɲáná áamá amì amì dánì o tíní e nánì bagíárìnì.

2

Ení síwímí ení womì naní imíxíɲí nánìrìnì.

¹ Jisaso, sía wí ríxa nóra núísáná, o ámi aní yoí Kapaneamíyo nánì nuri xegí aníyo ínìmi ɲweaɲáná áamá obaxí aríá re nìwiro “O ámi xegí aníyo ɲweanì.” raríɲagíá aríá e nìwiro nìbìro

² awí neánìro nìpáwiro aníyo ínìmi déroro aní íwí e enì píkwiþíkwi inìro yaríná o áamá ayí nìyonì wáí nìwirì píné repíyí wiáríná

³ áamá wa ení nínì síwímí ení womì —O aní epaxomani. Omì íkwianɲíyo níkwíarìro níkwónìmi nìbìro aí

⁴ áamá anj íwí e píkwiþíkwi ininagfa niwiniro anjyo nipáwiro Jisaso tñj e tipaxí menagi nání nimeámi nipeyiro anj ríwí seáyíyo dání anj sáa bi Jisaso nweanje nupíyiro ikwianwí xfo wenfnami midimidáni gwí niyuráráro gwíyo fá nixirimána anj sáa upíyíe dání awayini mamówaráná

⁵ Jisaso awa xfomi diñj niwíkwíroro “O negí áamá enj siwímí enomi anani nanj imixipaxirini.” yaiwiarinagfa niwiniro omi re uriniginini, “Íwe, joxi íwí ikárininj ríxa yokwarimí siiarinini.” urána

⁶ Gorixoyá nwí ikaxí eáninipi mewegáa wa Jisaso uréwapiyarinipi aráa wianiro nání e ninwearina Jisaso enj siwímí enomi e urípi aráa niwiro inimi diñj re nimóá ugíawixini,

⁷ “Pí nání rfa urarini? Nioni Gorixoninri yokwarimí riwiiarini? Sa Gorixoní íwí yokwarimí wiiarinorini. Áamá ro Gorixomi riperiri numeariri rfa yarini?” yaiwiarina

⁸ Jisaso xegí kwíyíyo dání awa inimi diñj e nimóá warinagfa niwiniro re uriniginini, “Soyíne pí nání nioni nání inimi ‘O íwí áamá yarigápi yokwarimí wiipaxomani.’ nimóá warinjo?” nuriri

⁹ ámi re uriniginini, “Áamá wo íwí ikárininj nioni yokwarimí wiánáyí inimi imóninagi nání áamá woxi siñwí tñi siñwí winipaxí menini. E nerí aiwí nioni áamá enj nñi siwímí enj womi ‘Ríxa niwiápnimeari díxí ikwianwí nimeámi ui.’ uránáyí o nanj imóninagi áamá niyínéni siñwí tñi siñwí winipaxirini.” nuriri

¹⁰ re uriniginini, “Niyínéni nioni nání re yaiwipiri nání, ‘Áamá imóninjo anani áamá xwíá tíyo dányí íwí ikárininápi anani yokwarimí wiipaxorini.’ niaiwipiri nání píraninj siñwí nanípoi.” nuriri

¹¹ enj siwímí enomi re uriniginini, “Nioni re rirarinini, ‘Joxi niwiápnimeari díxí ikwianwí nimeámi anj e nání ui.’ rirarinini.” urána re eniginini.

¹² O ríxa nanj nimóniri niwiápnimeari áamá nñi siñwí anigíe dání ikwianwí xwanwí níkwónimi peyeaginini. E éaná áamá ayí sirí nipikiniro Gorixomi seáyí e numero re rigíawixini, “Nene enína dání aiwí áamá wo ro yarinja pa axípi re yarinja miwinagwarini.” rigíawixini.

Ripaiomi “Nixídei.” urinjaninini.

¹³ Jisaso ámi anj e pñi niwiárimi nurí ipí imanjápa tñj e nweanána oxí apíxí niaiwí nñi o tñj e nání bayarinagfa o nuréwapiya nurí

¹⁴ siní ipí imanjápami nipurná Arípiasomi xewaxo Ripaio —O takisí nání nigwí uráparinorini. O opisí anjyo éf ninweari xegí ominj yarinja niwiniro re uriniginini, “Joxi ríwíyo nixídei.” urána o niwiápnimeámi ríwíyo nuxídri nuro

¹⁵ Ripaioyá anjyo nipáwiro Jisaso tñi xegí wiepísarínowa tñi ninwearo aiwá niniro áamá takisí nání nigwí uráparigáa wa tñi (Enína Judayí anjyo takisí nání nigwí urápigáa takisí nání nigwí nurápirináyí wigí meapíra nání nigwí seáyí e bi íwí urápagáa enagi nání áamá nñi awa nání xwioxíyo dání wikí niwóniro kíkími niwimóniri yagíarini.) Awa tñi íwí yarigáa winíyí tñi áamá ayí obaxí Jisasomi nixídiro nání ayí eni nawini Jisaso tñi aiwá niniro yarína

¹⁶ áamá Parisiyi rininíyí wayá áamá Gorixoyá nwí ikaxí eáninipi mewegáa wa Jisaso áamá takisí nání nigwí uráparigáa wa tñi íwí yarigáa winíyí tñi aiwá nawini narinagfa niwiniro xegí wiepísarínowami Jisaso nání re urigíawixini, “O pí nání áamá takisí nání nigwí nearáparigáa awa tñi íwí yarigáa ayí tñi nawini aiwá niro iniigí niro yarinja? O nanj riyarini?” urarína

¹⁷ Jisaso e urarinagfa aráa niwiri ewayí xwíyáa bi nuriri re uriniginini, “Áamá simixí mepa nerína xwirí tñj e nání warigámani. Simixí tígáayí warigáarini. Nioni eni áamá ‘Nioni nigípi wé róninini.’ yaiwinarigáayí nání mibinjarini. Áamá ‘Nioni íwí

yarínáonirini.’ yaiwinarígáay wígf uyínií yarígápi yokwarimí wíáná ayí wé róníní ímónipírí nání bínáriní.” uríniginí.

“Pí nání aiwá nḡwá mḡweaayariñoi?” urígá nánirini.

¹⁸ Jisaso t́nı́ xegí wiep̄sarínḡowa t́nı́ aiwá nḡwá bı́ mḡweapa yarínagá Jono wayí numeaiia warínḡoyá wiep̄sarínḡowa t́nı́ áamá Parisiyı́ ríninḡowa t́nı́ aiwá nánı́ nḡwá nḡwirárınayiróná Jonoyá wiep̄sarínḡowa t́nı́ Parisiowayá wiep̄sarígá wa t́nı́ nawını́ nuro Jisasomı́ nı́wımearo re urígawixını́, “Jonoyá neaiep̄sarínḡone t́nı́ Parisiowayá neaiep̄sarígı́one t́nı́ aiwá nánı́ nḡwá nḡwirárınayarınḡwını́. Pı́ nánı́ joxı́yá wiep̄sarínḡowa aiwá nḡwá mḡweá yarínḡoi?” uráná

¹⁹ Jisaso ewayí xwı́yá bı́ nurırı́ re uríniginı́, “Áamá apı́xı́ sḡnı́ nḡwirárı́o sını́ nḡweanáná oyá nıkumı́xını́rı́ emearígáwa aiwá nḡwá nı́xenḡwirárını́ro yarígáranı́? Oweoi, o sını́ awa t́nı́ nḡweanáná aiwá nḡwá xenḡwirárını́paxı́ menını́.

²⁰ E nerı́ aiwı́ o apı́xı́ nı́mearı́ nḡweanısáná enáná áamá wı́ omı́ anı́nı́mı́xáná íná aiwá nḡwá nḡweapırırárinı́.” nurırı́ xewanınḡo apı́xı́ sḡnı́ nḡwirárı́ónını́ ímónınḡagı́ nánı́ ewayı́ xwı́yá e uríniginı́.

²¹ Ewayı́ xwı́yá ámı́ bı́ nurırı́ re uríniginı́, “Áamá rapı́rapı́ enınanı́ nı́yı́ga bagá wú axenınḡagı́ nı́wınırıná rapı́rapı́ sḡnı́ sını́ wayı́ mırónını́ wú nı́mearo nupákiro gı́wı́ kiwearígámanı́. E yanı́ro éfáyı́ wayı́ róáná sḡnı́ upákı́fú nıkı́karınırı́ enı́ nı́pı́perıná enınanı́ xwé naxega unınḡoi.” nurırı́ ayı́ wı́gf enıná dánı́ “Nene e nerıná wé rónını́ nımónı́rane nı́perınáyı́, ananı́ Gorı́xo t́nı́ e nánı́ peyanı́wárinı́.” nı́ra wagápi sını́ yarígápi t́nı́ oyá xwı́yá sḡnı́ t́nı́ nawını́ ıkwieropırı́xını́rı́ ewayı́ xwı́yá e uríniginı́.

²² Ámı́ axı́pi oyaiwı́poyınırı́ re uríniginı́, “Áamá iniı́gf wainı́ sḡnı́ nı́mearo memé wará sı́xı́ soyı́ axı́yo iwajı́á yarígámanı́. Iwajı́á yanı́ro éfáyı́ núpı́yımı́ nı́purı́ sı́xı́ soyı́wá enı́ rı́xa sı́pı́ enınḡoi. Wainı́ sḡnı́ memé wará sı́xı́ sḡnı́yo iwajı́á yarígárinı́.” uríniginı́.

“Sabaráyoy nḡwáxını́.” rı́gfá nánirini.

²³ Jisaso t́nı́ wiep̄sarínḡowa t́nı́ Sabaráyoy anı́ nemero wı́tı́ aiwá omını́ t́nı́ e óı́yo nı́purıná wiep̄sarínḡowa wı́tı́ sı́yı́ nı́yırı́ga warıná

²⁴ áamá Parisiyı́ rínını́yı́ wa omı́ yarını́ re wı́gfawixını́, “Awa pı́ nánı́ ‘Sabaráyoy nḡwárinı́.’ rínını́pi nı́wiaı́kiro wı́tı́ aiwá nı́yırı́ro narınḡoi?” urı́agá

²⁵⁻²⁶ Jisaso re uríniginı́, “Soyı́né xwı́yá negı́ mı́xı́ ináyı́ Depito nánı́ eánını́pi íá nı́ro ro aiwı́ dını́ wı́ mı́moarınḡoi. Enıná Depito, áamá Abaiataoyı́ rínınḡo —O enıná apaxı́pánını́ ímónını́ xwé worını́. O xegı́ Judayı́ Gorı́xomı́ rı́dı́yowá wianı́ro nánı́ senı́á anı́ pákınını́yo mewenáná, Depito t́nı́ xegı́ áamá nıkumı́xını́rı́ emearígáwa t́nı́ aiwá menagı́ nánı́ agwı́ wı́arıná o senı́á anı́ pákınını́wámı́ nı́páwırı́ bı́sı́kerı́á Gorı́xo nánı́ peaxı́ t́nı́nı́pi umeaiáná Depito nınırı́ xegı́ áamáyo enı́ nınırı́ wınını́nı́. Bı́sı́kerı́á apı́ apaxı́pánını́ ímónı́gfáwanı́ ananı́ nı́paxırını́. Apı́ Depito nınırı́ aiwı́ Gorı́xo o nánı́ xwı́yá bı́ murı́ enáná gı́ wiep̄sarını́á rowa enı́ agwı́ wı́arınagı́ nánı́ yarıná pı́ nánı́ xwı́yáanı́ meararınḡoi?” nurırı́

²⁷ re uríniginı́, “Gorı́xo áamá xámı́ nımı́xárimáná sı́á wı́yi kıkı́á nḡwearo dını́ sı́xı́ yını́ro epırı́ nánı́ Sabaráá t́nı́rını́. Sabaráá xámı́ nı́tırı́ áamá rı́wı́yo Sabaráyoy mewepırı́á nánı́ imı́xını́manı́.

²⁸ Ayınánı́ áamá ímónınáonı́ Sabaráá ayo aí xiáwonırını́. Nionı́ ‘Sabaráyoy ayı́ ananı́rinı́.’ rı́paxı́ ímónınáonırını́.” uríniginı́.

3

Áamá wé kırını́ enı́ womı́ nanı́ imı́xını́ nánirini.

¹ Jisaso ámi rotú anj wiwámi nípáwiri áamá wé kirinj enj wo nweanagi nîwîniri uréwapiyaríná

² áamá Parisi wa —Awa re rarigfáriní, “Sabarfáyo omíní nerfnáyí ayí nwáfáriní. Áamá aí Sabarfáyo nanj nimixirfnáyí ayí nwáfáriní.” rarigfáriní. Awa Jisaso áamá wé kirinj enj omí Sabarfáyo nanj wimixáná omí xwíyá mearanîro nánî sínwí nîwînîro nweanagíá aiwí

³ o wé kirinj enj omí re urînjînjî, “Nîwiápnîmeámi nîbîrî áwîni e éí roi.” nurîrî

⁴ Parisiowami re urînjînjî, “Segí dînj píó moarînjî? ‘Sabarfáyo áamáyo nanj nîwiirfnáyí ayí ananîrîni.’ rîyaiwiarînjî? ‘Sabarfáyo sípí nîwikárîrfnáyí ayí ananîrîni.’ rîyaiwiarînjî?” nurîrî ámi re urînjînjî, “‘Sabarfáyo símîxíyo píránînjî nimixirfnáyí ayí ananîrîni.’ rîyaiwiarînjî? ‘Áamá nîpîkirfnáyí ayí ananîrîni.’ rîyaiwiarînjî?” urfagi aiwí awa xwíyá bî murigfawixîni.

⁵ Xwíyá bî murarînjagíá nîwînîrî sínwí nîwînîmerfná wikí nîwóga nurí awa wé ikí enj omí wá bî mîwianí dînj kíkímí nîwimóga warînjagíá nîwînîrî awa nánî dînj sípí ení nîwirî omí re urînjînjî, “Wé íeapá énapéi.” uráná o wé íeapá nerfná re enjînjî. Rîxa nanj imónînjînjî.

⁶ Rîxa nanj imónînjî Parisiowa sínwí e nîwînîro nîwiápnîmeámi nîpeyearo áamá mîxí ináyí Xeroto tîni nîkumîxînrî emearigfáwa tîni awí neánîro Jisasomî pîkianîro nánî ínîmî mekaxí megfawixîni.

Ipípami dánî áamá obaxíyo uréwapiyînjî nánîrîni.

⁷ Jisaso, Parisiowa xfo nánî mekaxí mearînjagíá, o xegí wiepîsarînjowa tîni ámi ipíwá rîwonjîmîni úaná áamá Garîrî pîropenîsîyo dánj obaxí omí númî nuro áamá Judia pîropenîsîyo dánjîyí tîni

⁸ wigí anj xwé yoí Jerusaremi áwîni e mîrînjîpîmî dánjîyí tîni xwíá yoí Idumia nweáyí tîni áamá inîgí Jodanî rapáyo orîwámîdánî nweáyí tîni émáyí anj biaú Saidonî tîni Taia tîni tînj e nweáyí tîni áamá xwé obaxí ayí Jisaso yarînjîpî nánî aríá nîwîro xfo tînj e nánî bîmiarînjagíá

⁹⁻¹⁰ Jisaso áamá obaxí símîxíyo nanj imîmîxîmí éí enagi nánî áamá nîni símîxíyí omí amáf rónanîro nánî íkwîkwîerí nîga warînjagíá nánî xegí wiepîsarînjowami re urînjînjî, “Áamá obaxí amáf nînrónîrîfná nînxoyípióá nîbarînjî. Ewéyo pîxemoánîmî nánî píránînjî anj e nîtipoyî.” urînjînjî.

¹¹ Áamá imíó dînj xîxéroarîgíáyí Jisasomî nîwînîrfnáyí símîmanjîmîni nîpîkînimîro wauní nîwikárînrî “Niaíwí Gorîxoyáoxîrîni.” uranîro yarînjagíá nánî

¹² o mîxí numáînowárîrîfná mîxí ríá tînj nurîrî re urînjînjî, “Nionî Gorîxomî xewaxonî enagi nánî áwanj mîrowiáropanî.” urînjînjî.

Xegí wiepîsinfáwami rîpeanjî nánîrîni.

¹³ Jisaso dîwíyo nánî nîyîrî áamá xfo xegí wimónarînjowami “Soyíné ení yapípoyî.” uráná awa ení xfo tînj e nánî nîyîro wímeáaná

¹⁴⁻¹⁵ o áamá wé wúkaú síkwí waú xfo tîni emepírfá nánî imónîro xfo nánî wáf nurîmero áamá imíó xîxéroarînjîyí mîxí umáînowárîpaxí nimónîro ero epírfá nánî rîpeanjînjî.

¹⁶ Áamá wé wúkaú síkwí waú xfo rîpeanjowa wigí yoí rowarîni. Wo Saimono —O Jisaso yoí ámi bî Pitaoyí wîrînjîrîni. O tîni

¹⁷ ámi waú Sebediomî xewaxowau Jemiso tîni xogwáo Jono tîni —Awaúmi Jisaso yoí Boanesisowauyí —Yoí mîkí ayí awau akîrîwînjî imónîgííwau enagi nánîrîni. Yoí e wîrînjowau tîni

¹⁸ ámi wo Adiruo t́nì ámi wo Piripo t́nì ámi wo Batoromuo t́nì ámi wo Matiyuo t́nì ámi wo Tomaso t́nì ámi wo Aripiasomi xewaxo Jemisoyi ŕnìño t́nì ámi wo Tadiaso t́nì ámi wo Saimono —O yó ámi bi Seretoyi ŕnìñf́y —Yoí ḿkí ayí “Émá ý ámi oxí dowáraneyi.” rarigf́áyí nánirini. E ŕnìño t́nì

¹⁹ ámi wo yoparo Isikarioti d́ñf́ Judaso —O Jisaso nánì ḿyí rorí ŕmenjorini. O t́nì áamá wé wúkaú síkwí waú awami ŕpeañiniginì.

“O oboyá enj eáññf́ t́nì yarini.” rígf́á nánirini.

²⁰ Jisaso t́nì wiepísariñowa t́nì ámi anj e nánì nuro ñweañáná áamá obaxí o t́ñf́ e awí neániro epf́royí wiarñagf́a nánì ñyórímoro aiwá ḿnìpaxí wimónarñagf́a

²¹ Jisasomi xexirímeáyí áamá wí xfo nánì “Xewanño ríxa majf́a níkarinirí yarini.” rarñagf́a arf́a ñiwiro omi ñiwirímeámi waníro nánì barf́nà

²² Gorixoyá ñwí ikaxí mewegf́a wa anj yó Jerusaremí d́nì ñbímáná Jisaso t́ñf́ e rémónapf́áwa áamáyo Jisaso nánì re nura ugf́awixini, “Imf́o xiráónñf́ imónño Bieseburoyí ŕnìño —O xegf́ yó bi Setenorini. O Jisasomi ŕwfḿnì ñrómáná xixéronagf́i nánì o áamá imf́o xixéonarñf́yo ḿxí umáñnowárarini.” nura warñagf́a nánì

²³ Jisaso awami “Ñiwanñonì t́ñf́ e nánì bfpoyi.” nurirí ewayí ikaxí bi nurirf́nà re urññiginini, “Seteno xegf́ wf́ami ḿxí umáñnowárípaxí imónini.” ríyaiwiarñoi?” nurirí

²⁴ ewayí xwiyf́a rípi urññiginini, “Áamá axowa ḿxí niníro xepíxepá ñróniróná enj ḿweáni pa nero mímianñwí upf́ríf́arini.

²⁵ Áamá gwí axírí eni ḿxí niníro xepíxepá ñróniróná enj ḿweáni pa nero xwf́ami imónipf́ríf́arini.” nurirí “Seteno xegf́ wf́ami ḿxí umáñnowárípaxí mímónñagf́i nánì rf́a neararini?” oyaiwípoyinirí ewayí xwiyf́a api nurímáná

²⁶ ámi re urññiginini, “Seteno eni xegf́ wf́ami t́nì ḿxí niníro xepíxepá ñrónirónáyí wiwanñowa enj meánf́ niníro xopírarf́ inipf́ríf́arini.” nurirí ayí xewanño nánì d́ñf́ re oyaiwípoyinirí “Setenoyá enj eáññf́pí t́nì mé omi xopírarf́ wimínirí rf́a yarini?” oyaiwípoyinirí nánì

²⁷ ámi ewayí xwiyf́a rípi urññiginini, “Áamá wo áamá rf́a rñf́ woyá iyf́a f́a urápekíxémínirí nánì oyá anjyo ñpáwirf́nà amíná anj xiáwomi gwí ñyirí ñtímáná amípí oyá anani urápekíxenigini.” nurirí

²⁸ ámi re urññiginini, “Nioni nepa seararñini. f́wí yarigf́ápíraní, ríperirí inarigf́ápíraní, amípí sipí nfnì áamá yarigf́ápí Gorixo anani yokwarímf́ seaiiníf́arini.

²⁹ E nerí aiwí áamá Gorixoyá kwíyí nánì ríperirí méf́áyí Gorixo e rf́apí ámi wí yokwarímf́ wiiníf́amaní. Anñf́ e nimónirí xwiyf́a meárinipf́ríf́arini.” urññiginini.

³⁰ Ayí rípi nánì e urññiginini. Gorixoyá kwíyí t́nì imf́o ḿxí umáñnowárarñagf́i aiwí awa Gorixoyá kwíyí ríperirí ñmearíro “Jisaso imf́o d́ñf́ xixéronagf́i nánì imf́o wf́ami ḿxí umáñnowárarini.” rarñagf́a nánì Jisaso xwiyf́a api urññiginini.

Xínái t́nì xexirímeáowa t́nì nánirini.

³¹ Jisaso sínì anjyo ñweañáná xegf́ xínái t́nì xogwáowa t́nì ñrémónapiro b́aríwámínì ñrómáná “Jisaso nf́wiapirí síñwí oneanini.” uráná

³² áamá Jisasomi epf́royí ñiwiro ḿnì ḿnì ññweaxa pugf́a wí re urigf́awixini, “Ai d́ixí rínái t́nì rírixímeáowa t́nì b́aríwámínì ñrómáná joxí nánì rarñoi.” urágf́a

³³ o “Ewayí xwiyf́a bi rf́a neararini?” oyaiwípoyinirí yarñf́ re winñiginini, “Áamá gíyí gí nókí t́nì gí ñríxímeáowa t́nirini?” nurirí

³⁴ áamá ḿnì ḿnì ññweaxa pugf́ayo síñwí ñwínímerf́nà re urññiginini, “Gf́ inókíwayf́né, ñríxímeáowayf́né ríxa t́f́ ñweagf́a ayoi.

³⁵ Ámá giyí Gorixo riñíyo dñí níkwírooro xídarígfáyí ayí gí inókiwáníñí tñí gí nírixímeáníñí tñí imónígfáyíriní.” uríñínigíni.

4

Ewayí ikaxí wití siyí wiároní nánirini.

¹ Jisaso ámi ipí Gariri imañí tñí e nání nurí nuréwapíyirí áamá xwé obaxí awí neáníro epíroyí wiaríñagí o ewéyo nípixemoánirí éf níñwearí áamá nñí sñí ipí imañí e ñweañána

² o nuréwapíyiríná xíxewisí xwíyá amípí obaxí nání nuréwapíyirí

³ re uríñínigíni, “Aríá époyí. Áamá wo o xegí omíñíyo axípi wití siyí níwiároa umínirí nání nurí

⁴ xwíá yuní ikíxeáríñí píráníñí níwiároa nurí aiwí wí óf manípa tñí piéroána íñí níbíro míméání eníñíní.

⁵ Ámi wí sñá ínimí yapíñíñána xwíá onímíapi seáyí e enána wiárófí xwíá akwíníáná enagí nání apaxí mé nerápmána

⁶ sogwí níwepínirí xáiwí anaríná pípiñí míwáñíagí nání níyíweánirí yeáyí yáñínigíni.

⁷ Ámi wí emí pípiñí aríkiáríñí wiárófí emí pípiñíyo dání nerápirí xenwiráñíagí nání wití siyí api ná míweníñíní.

⁸ Ámi wí xwíá naní e wiárófí píráníñí nerápirí xwé nerí ná níkkíreánírná wí xwé onímíapi níwerí wí xwé obaxí níwerí wí aga dñí nímorí fá míropaxí weníñíní.” nurí

⁹ ámi re uríñínigíni, “Seyíné wití siyí nání nioní ewayí xwíyá ríá api nání aríá ókiarí nímonípoyí.” uríñínigíni.

Eníá ríñíñípi tñí xíxeni ewayí ikaxí uríñí nánirini.

¹⁰ Idána o xegípi ñweañána wíepísaríñowa wé wúkaú síkwí waú tñí áamá wí xío tñí emearígfáyí tñí wigípi ewayí xwíyá xío rípi nání yaríñí wiaríná

¹¹ o re uríñínigíni, “Xwíyá Gorixo seyíné xío xegí xwioxíyo míméámí nerí seamerñweaní nání enína dání ínimí imóníñípi nioní ríxa wíá searókiamoaríñí. E nerí aiwí áamá nioní dñí míníkwíró wigí dñí tñí néra warígfáyí nioní uréwapíyaríná míkípi aríá míní ewayí xwíyá raríñápi aríá niaríñoi.

¹² Ayí rípi nání ewayí xwíyá uraríñí. Goríxoyá xwíyá wíá rókiamoagí Aisaiaoyí ríñíño áamá nioní dñí míníkwíró wigí dñí tñí néra warígfáyí nání enína nírirí ríwamíñí re eañínigíni, ‘Áamá ayí wigí uyínií yarígfápi ríwímíní mamóánáyí Goríxo yokwarímí wiínigínirí ewayí xwíyá aríá níwiríná aríá níwíro aiwí níjía mímóní ero síñwí níwínírná síñwí níwíníro aiwí dñí mímó ero epíri nání ewayí xwíyá uríñírní.’ Aisaiao enína ríwamíñí e eañípi tñí xíxeni nioní xíxeni e yaríñí.” uríñínigíni.

Ewayí ikaxí wití siyí wiároní míkípi nánirini.

¹³ O ámi re uríñínigíni, “Soyíné ewayí xwíyá nioní ríapi sñí majía rimóníñoi? Ewayí xwíyá api níjía mímónípa nerínáyí, ewayí xwíyá nioní raríñá nípiñí aríge nerí níjía imónípírní? Míkípi áwaní osearímínirí raríñí.

¹⁴ Áamá wití siyí wiároaríñoyí xwíyá Goríxo nání wáí nemerí urímearíñóníñí imóníni.

¹⁵ Áamá wí wití siyí ópá tñí piéropí íñí níbirí manaríñíñí imóníni. Ayí xwíyá Goríxo nání aríá wífápi Seteno ayí Goríxo nání dñí mopírxínirí aníñí níbirí pírpírní níwirí emí míméámí yaríñí.

¹⁶ Ámá ámi wí wítí siyí síná ínimí yapíníjána seáyí e xwíá onímiápi enjáná wiárófíníjíní imóníní. Ayí xwíyíá Goríxo nání aríá níwiróná yayí níwinírí níxídaníro yaríná

¹⁷ xwíyíá ná ínimí pípijíníjíní mīwárinagi nání aníjíní xídarígíámani. Xwíyíá Goríxo nání xídaníro yarínagíá nání ámá wí níbīro nepa ení neáníro ríá xídarínjónírí iwamíó níwíwapíyírí xeaníjíní wíkeáraná apaxí mé píní wiárarígíáriní.

¹⁸ Ámá ámi wí wítí siyí emí pípijíní aríkiáriníjé wiárófíníjíní imóníní. Ayí ení xwíyíá Goríxo nání aríá níwīro aiwí

¹⁹ amípí xwíáyo dání nání díní obíboxí nímoró ‘Amípí wí nioní mīnīmúropa oníní.’ níyaiwīro amípí wí nání ‘Aríge nímeaníárfani?’ níyaiwīa nurínáyí wítí emí nerápirí xenwíráriníjíní yapí nimóníro aiwá ná mīkīkīreánaríníjíní yapí imónarígíáriní.

²⁰ Ámá ámi wí wítí siyí xwíá naní imóníjé wiárófíníjíní imóníní. Ayí xwíyíá Goríxo nání aríá níwīro díní níkwíro roró píráriníjíní níxídróná wítí siyí aiwá ná wí xwé onímiápi werí wí xwé obaxí werí wí aga díní nímorí íá mīropaxí werí yaríníjíníjíní imóníní.” Ewayí xwíyíá mīkípi nání áwaní e uríníjíní.

Ewayí ikaxí ramíxí náníríní.

²¹ O wíepísarínjowa “Ámá ayo aníjíní yumí winíáriní.” yaiwípíríxínírí síní ewayí xwíyíá nání áwaní nuríríná re uríníjíní, “ ‘Ámá ramíxí nímīxárománá síxí xwé wá nímeari upíxákwíápiríxíní.’ ríyaiwíarínjói? ‘Píení ikwíárwíyo ínimí típíríxíní.’ ríyaiwíarínjói? Oweoi, ikwíárwíyo sínáníjíní e tarígíáriní.” nurírí

²² re uríníjíní, “Xwíyíá eníná dání Goríxo xó xegí xwíoxíyo mīmeámí nerí seamenwéaníá nání ínimí imóníníjíní, amípí píní imóníníjíní, nípíní sínání imóníníáriní.

²³ Xwíyíá nioní seararínápi nání aríá ókiarí nímónípoyí.” nurírí

²⁴⁻²⁵ re uríníjíní, “Aríá níníríná díní píráriníjíní nímoró aríá níriní. E nerínáyí, Goríxoyá díní tíní níjía nímóníro síní díní píráriníjíní nímoró aríá nínia nurínáyí, oyá díní tíní níjía ámi wíní nímogá upíríáriní. E mepa nerínáyí, píné nioní seararínápi ríwíminí mamoro íkí nemoro nerínáyí, xwíyíá Goríxo nánípi níjía wí imóníjíníámani. Xwíyíá Goríxo nánípi níjía onímiápi imóníjíníáí aí xewanínjé ámi píripírí winíáriní.” uríníjíní.

Ewayí ikaxí wítí siyí xegípi erápiní náníríní.

²⁶ O síní ámá e njweagíá níyoní xwíyíá Goríxo xwíoxíyo mīmeámí nerí umeñwéaníá nánípi nuríríná ámi ewayí xwíyíá bí nurírí re uríníjíní, “Goríxo xó xegí xwíoxíyo mīmeámí nerí seamenwéaníápi re imóníní. Ámá wo omíníjíní nání nurí wítí siyí níwiároa núśáná

²⁷ sá werí wiápinímeari yaríná wítí siyí ríxa nerápirí xwé nerí o ‘Aríge nerápirí ríá peyaríní?’ yaiwíaríná

²⁸ xegípi xwíáyo dání nípeyírí íwí niga níyírí siyí nerí ná níkīkīreága nípeyírí

²⁹ yóí éáná ríxa mīpaxí enagi níwíníríná kirá nímeari mīwákwímí yaríníjíní.” uríníjíní. Goríxo xegí xwíoxíyo mīmeámí nerí umeñwéaníápi axípi iwamíó neríná ayí díní “Aríge neríná xwé imóníníáriní?” níyaiwīro aiwí “Xegípi xwé imóníníáriní.” oyaiwípoyínírí nání e uríníjíní.

Ewayí ikaxí masité siyí náníríní.

³⁰ Ámí re uríníjíní, “Pí pí ewayí xwíyíá níriné Goríxo xwíoxíyo mīmeámí nerí neamenwéaníápi nání raníwíní?

³¹ O níbirí neamenwéaníápi masité aiwá siyíníjíní imóníní. Masité aiwá siyí nuríríná aga onímiápía wiároarígíá aiwí

³² nerápimáná xwé nerí aiwá níní negí omíníyo yarínípmí seáyí e nímúrorí rení sepiá wíexáraráná iní nìbìrì yéwí ínìrìwámìnì tarínífrìnì.” uríníniginì. Ayí “Iwamíóyí nene onímíápi nerí aiwí ríwéná áamá xwé obaxene Goríxo neamenjweaníárìnì.” oyaiwípoyínìrì e uríníniginì.

³³ Xwíyíá Goríxo xwioxíyo míméámí nerí umenjweaníápi nánì nurírná áamá ayí aríá wípaxípi t́nì xixenì ewayí xwíyíá obaxí axípníní imóníní nura nurí

³⁴ sínjání áwaní bì murí ewayí xwíyíánì nura nurí aiwí wiepísarínjowa t́nínì nínjwearíná ewayí xwíyíá x́o uraríní ḿkípi nánì áwaní urayíníniginì.

Ipi imeamíkwí yarínjagi samíní imíxíní nánìrìnì.

³⁵ O ewayí xwíyíá nura núísáná śápi t́nì axíná xegí wiepísarínjowamí re uríníniginì, “Ipíyo j́aríwámìnì oxemoaneyí.” uráná

³⁶ awa áamá obaxí e awí eánígíáyo ṕnì nìwiárimí ewé Jisaso éfí nínjwearí e dání ṕné uréwapíyarínípámì enì nìpíxemoánìro Jisaso t́nì nuro ewé wí enì awa t́nì waríná re eníniginì.

³⁷ Ŕwípí b́rì iníigí enì imeamíkwí erí neríná ewéyo míméámí yaríná ewéyo iníigí ŕxa nìróga wiápnímeaarínjagi nìwínìro

³⁸ Jisaso ewé íkwémínímìnì íkwianjwíyo sá wenómì saiwiárfí nìwiro re urígíawixínì, “Nearéwapíyarínjoxínì, none ŕxa iníigí namianìrì yarínjwáyo! Joxí díní nìmorì ŕwenínì?” uráná

³⁹ o nìwiápnímearí re eníniginì. “Ŕwípí samíní oweárìnì.” ŕrì “Iníigí imeamíkwí yarínípi enì samíní oweárìnì.” ŕrì éáná apaxí mé ŕwípí samíní werí iníigí enì samíní werí yáráná

⁴⁰ re uríníniginì, “Soyíné pí nánì wáyí seainarínì? Díní mìníkwíropa nero nánì wáyí ŕseainarínì?” urágí

⁴¹ awa ófí níkarínìro nánì wígípi re ŕnígíawixínì, “Pí áamáorfánì? Imíní t́nì iníigí t́nì o ráná aríre ámáníní aríá nìwirí samíní ŕa wení?” ŕnígíawixínì.

5

Imíó obaxí xixéroarínjomi ḿxí umáíníní nánìrìnì.

¹ Jisaso t́nì xegí wiepísarínjowa t́nì nuro ipí yoí Gaririyo j́aríwámìnì áamá wígí yoí Gegesayí aníyo nìwiékínímearo

² o ŕxa ewéyo dání ayoááná re eníniginì. Ŕxa áamá imíó díní xixéroaríní wo áamá xwáripáyo dání nìwepírì Jisasomí nìwímearí

³ —O áamá xwáripáyo aníní e weagorínì. Áamá wí ainíxí aí t́nì aí gwí ḿjáripaxí yagíorínì.

⁴ Íníná ainíxí t́nì gwí xaiwí wirí t́nì síkwíyo t́nì wéyo t́nì j́ararínjagí aiwí o naríkiárimí wagorínì. Áamá wí ení neánìro omí xayípemíxípaxí yagíomaní.

⁵ Xegípi aníní xwáripáyo nínjwearíná íkwáwíyíná áríwíyíná d́wí t́níní e dání makírfwí nímóá nurí síná nímearí ṕrì nuyíkíga wagorínì.

⁶ O Jisaso j́amí barínjagi nìwínìrì ḿrfí nìwerí wauní nìwikárinìrì

⁷⁻⁸ Jisaso maní t́nì “Áamá romí imíoyíné sínì díní ḿxíxéropanì. Ṕnì wiárfíoyí.” urarínjagi o xwamiání nìwirí “Jisasoxí pí neaimínìrì barínínì?” nurìrì “Goríxo njwá amípi nìyoní seáyí e múronómì xewaxoxírìnì. Wauní siarínjagwí nánì Goríxoyá sínjwíyo dání ‘Ŕníní wí seaiapímíméínì.’ neareí.” urágí

⁹ Jisaso yaríní “Segí yoí pírìnì?” wíáná imíowa re urígíawixínì, “None xwé obaxí ḿrónínjagwí nánì yoí Ríjoníyí —Yoí ḿkí ayí ḿxí nánì xwé obaxí gwí mónarígíá nánìrìnì. Yoí Ríjoníyí ŕnínjwínì.” nurìro

¹⁰ wauní nìwiro aríkfí “Xwíá t́yo dání imíone ḿxí ḿneamáínowáripanì.” nurìro

11 odipí aga xwé obaxí bî dîwí wíyo miaúrárí nîñro aiwá narîñagá nîwîñro

12 wauní rîxîñí re urîgîawixîñî, “Imíone odîpíyo rîwîmîñî nîrómáná dîñí oxîxérópoyîñî sîñwí neaneî.” urîagá

13 Jisaso xe dîñí oxîxérópoyîñî sîñwí wîñáná imíó áamá omî dîñí xîxérogápi nîmîxearo ámî odîpíyómîñî xîxéróáná re egîawixîñî. Pîmaní éfî roní wí e aníñî wéíáyí wiárí sîwá nero anîñîñî ipíyo nîpiéroro pîyí egîawixîñî. Odîpí ayí woní maríái, 2,000 pîyí egîawixîñî.

14 E éáná áamá odîpí mearîgîáyí aníñî nuro odîpí éfápi nánî aní e ñweagíáyo áwaní nuráñmî nuro omîñí tîñí e yarîgíáyo enî áwaní nura eméáná áamá nîñî “Pí rîa eno?” nîyaiwiro sîñwí wîñanîro nuro

15 Jisaso tîñí e nîrémoro wenîñí éfáyí wîñîgîawixîñî. Áamá imíó dîñí xîxéroarîño xegí yarîñípa mé dîñí sîxí nínîñî aikí nîyínîñî riwo éfî ñweanagî nîwîñro xámi imíó obaxí dîñí xîxérogá nánî “Nepa imíó xîxéroago orîanî?” nîyaiwiro wáyí yaríñá

16 áamá Jisaso imíó mîxí umáñnowárîagî wîñíáyí repîyí nîwiro imíó sayá meago éfî nánî tîñî odîpí éfápi nánî tîñî repîyí wíáná

17 Jisasomî wauní nîwiro re urîgîawixîñî, “Negí xwíá re pîñî nîneawiárîmî uî.” uráná

18 o rîxa ewéyo pîxemoánîmîñîñî yaríñá imíó dîñí xîxérófo wauní nurîñî “Nionî enî joxî tîñî waníwî.” urarîñagî aiwí

19 Jisaso nionî tîñî xe ounîñî sîñwí mîwîñîpa nerî re urîñîñîgîñî, “Dîxí aní e nánî nurî dîxí áamáyo Ámînáonî ayá nîrîñîmîxîñî síápi nánî áwaní nura úîrîxîñî.” urîagí

20 o nurî aní Dekaporisîyo api api níkwîróga unîñîyo áwaní nura nemerî amîpí Jisaso wíípi nánî áwaní nura emearíñá áamá nîñî dîñí ududí nîwîñîñî “Arîge nerî naní éorîanî?” yaiwiagíárîñî.

Apîxí ragí anîñí pwarîñí wîmî tîñî miái pení wîmî tîñî naní imîxîñí nánîñîñî.

21 Jisaso tîñî xegí wiepîsarîñowa tîñî ámî ewéyo núfasáná ipíyo jîarîwámîñî nî-wiéknîmearo ewéyo dánî nayoaro ipí tîñí anwî e ronáná áamá obaxí nîbîro Jisaso tîñí e epíroyí yaríñá

22 áamá wo —O Judayíyá rotú aní wíyo ámînáo nimónîñî menñweanorîñî. Xegí yoí Jairasoyî rîñîñorîñî. O nîbîñî Jisasomî sîñwí nîwîñîñîñá oyá sîkwí tîñí anwî e mîñí xwíáyo níkwîrorî wauní nîwikárîñîñî

23 wauní xwíyíá re urîñîñîgîñî, “Gí miái rîxa anwî ayo nîpepaxí enî. Í naní nerî sîñí unî nánî joxî nîbîñî wé seáyí e ikwíáreî.” urîagí

24 Jisaso o tîñî nawínî úáná áamá nîñî nîxíñîro íkwîkwierí waríñá re enîñîgîñî.

25 Apîxí wí —Í xegí ragí anîñí pwaríñá xwiogwí wé wúkaú sîkwí waú múronîñîñî.

26 Í naní onimîxîpoyîñîñî xwîrî obaxíyo nígwí ayá wí nîroaayirî mîñî nîwirî aí rîñîñí wînarîñîpi naní bî onîmiápi mé nîyîpeí yarîñîñîñî. Xegí nígwí anîpá imónîñagî aí ámî wîñî mîxîñîñí yomîxarîgíñîñî.

27-28 Í Jisaso nánî aríá nîwiríñá “Oyá iyíáyo aí amáñ nîrónîñîñáyí ámî naní emíñîñî.” nîyaiwîa nîbîñî áamá epíroyí egíáyo áwîñî e nîdakwîrî rîwîmî dánî wé íeapá nerî oyá iyíá amáñ rónîñîñîñî.

29 Amáñ rónáná ragí anîñí pwarîñîpi yeáyí sîkiárîñîñîñî. Ragí yeáyí sîkiárîagî nainenîñî re yaiwîñîñîñî, “Rîxa naní riyínî réñîñî?” yaiwîaríñá

30 Jisaso nîjîá nimónîñî “Ení eánîñí nioníyá bî nînowárîmî ipî runo?” nîyaiwirî nîkîñîmónîñî re rîñîñîñîñî, “Gí iyíáyo amáñ go rónîgo?” ráná

31 xegí wiepîsarîñowa re urîgîawixîñî, “Joxî áamá epíroyí nîsîro íkwîkwierí nîsîga waríñá pí nánî ‘Go gí iyíáyo amáñ nîrónîgo?’ rarîñîñîñî?” urîagá

32 apîxí e wîmî sîñwí wîñîmîñîñî nánî sagagí emearîñagí

³³ í “Jisaso pírániṅṅí nimixířrini.” niyaiwiri wáyí nerí eṅí óf néra nibiri Jisaso mi agwířiwámiṅṅí wauní niwikářiṅṅí miṅṅí xwíáyo níkwírori xíí éřpi náni wíá rókiamóníagi

³⁴ Jisaso re uríṅṅiniṅṅí, “Ineyi, jíxi diṅṅí ninićkwíroriṅṅípmi dání eríkiemeáníṅṅí. Simixí ayá sinariṅṅípi ámi wí sininíá meṅagi náni ámi ayá bi misiní kikiá néra ui.” nuriri

³⁵ siní ími e uraríná siní miái simixí weṅe mirémopa neríná áma wí rotú aṅṅí meweṅoyá aṅṅí e dání nibiřo Jisaso náni re urémeagíawixini, “Nearéwapíyaríṅṅomi siní ayá wí muríṅweapani. Dixí miái ríxa peṅoi.” uraríná

³⁶ Jisaso aríá e niwiri rotú aṅṅí meweṅomi re uríṅṅiniṅṅí, “E nerí aiwi wáyí mepani. Diṅṅini ninićkwířoá ui.” nuriri

³⁷ áma níni e nurakionwířarímaná aiwi “Pitao tñi Jemiso tñi xogwáo Jono tñi awa nioni tñi xe obířoyiniṅṅí siṅwí owiniṅṅini.” niyaiwiri nuro

³⁸ rotú aṅṅí meweṅoyá aṅṅí e niremoro Jisaso yaiwiniṅṅí niniṅṅí řinaríṅagi aríá niwiri wí yeyi nira waríná wí ṅwapé rariṅagi níwiniṅṅí

³⁹ aṅṅíyo niřawiri re uríṅṅiniṅṅí, “Pí náni ṅwí earo yeyi řiro yariṅoi? Miái ríxa peṅoiniri ṅwí řimieariṅoi? Í sa sá weni.” nuriri

⁴⁰ řipíá nura waríná o áma níni emi mimićeámí nerí miáimi xaniyaú tñi omi kumixinarigíá waú wo awa tñi aṅṅí awawá ikwířoniṅṅí miái weṅíwámi niřawiro

⁴¹ Jisaso miáimi wéyo íá nimaxiriṅṅí xegí pñé tñi “Tarita kumi.” nuriri —Ayí agapíné “Miá řiyi wiápíniṅṅí.” urariṅwápi nániṅṅini. E uráná re eṅiniṅṅini.

⁴² Í ríxa niwiápíniṅṅí xegí xwiogwí wé wúkaú sićkwí waú eṅagi náni ríxa niwiápíniṅṅí aṅṅí yariṅá ayí řiri niřikiniřo “Arige ámi řá wiápíniṅṅí?” niyaiwiro ududí yariṅá

⁴³ Jisaso ṅwí ikaxí re uríṅṅiniṅṅí, “Nioni éapi áma wíyo áwaní murípa épiyi.” nuriri “Ími aiwá bi mimi wípiyi.” uríṅṅiniṅṅini.

6

Áma xegí aṅṅí e daniřyí říwí umogíá nániṅṅini.

¹ Jisaso aṅṅí e pñi niwiáriṅṅí uáná xegí wiepiřariṅṅowa nićída nuro o tñi xegí aṅṅí e niremoro niṅweagíasána

² ríxa Sabaríá imóniṅṅani o nuri rotú aṅṅíyo niřawiri xwiýíá Gorixoyá uréwapíyaríná áma aríá wíáyí řiri niřikiniřo xwioxíyo dání řá niwóřoá nuro re řiniříawixini, “Ro xwiýíá api ge řá niříá imóniṅṅoi? Niříá oyá pí niříapi řá neaiwapíyarini? Emimí o yariṅṅípi arige niříá imóniṅṅini? Oweoi, re daniřini. Neneniṅṅí imónini.

³ Áma ro xegí omiṅṅí sa aṅṅí mirariṅṅini. Sa Mariai xewaxorini. Xegí xexirímeáowa wigí yoí Jemiso tñi Josiso tñi Judaso tñi Saimono tñiniṅṅini. Xexirímeáiwa nene tñi eni nawini miṅweapa reṅoi? Arige nimóniri nearéwapíyarini?” niriṅa nuro “Aríá miwipani.” niriṅniřo wigí xwioxíyo dání wikí niwóga waríná

⁴ Jisaso xewaniṅṅo náni nuriríná wigí rariříapi tñi xixeni re uríṅṅiniṅṅí, “Áma aṅṅí miđaniřyí Gorixoyá wíá urókiamoariříáyo aríá umónariříá aí wigí e daniřyí tñi xexirímeáyí tñi ‘Sa negí amáorini.’ niriṅniřo aríá umónariříámani.” nuriri

⁵ e emimí miwíwapíyipaxí eṅagi aí áma simixí yariříá wíyoní wé seáyí e niwikwiáriṅṅí naṅṅí imixiṅṅiniṅṅini.

⁶ E neríná o ayí diṅṅí mićkwířopa nero aríá mumónariṅagi náni ududí winiṅṅiniṅṅini.

Wiepiřariṅṅowa wá urímeřoyiniṅṅí uowáriṅṅí nániṅṅini.

O aṅṅí api api ikwířoniṅṅí wíyí wíyoní nemiři xwiýíá Gorixoyá nuréwapíya nemiříná

⁷ xegí wiep̄sar̄iṇowa wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eán̄poyí.” nur̄ir̄i waú waú x̄ixeḡín̄i up̄r̄ir̄i nán̄i n̄ikum̄ix̄ir̄i n̄iwár̄ir̄íná im̄fóyo m̄ix̄í umá̄inowár̄ip̄r̄ir̄i en̄j̄ síx̄í eán̄iṇ̄j̄ b̄i x̄ixeḡín̄i en̄j̄ síx̄í neám̄xowár̄ir̄i

⁸ ṇwí ikaxí re ur̄iṇ̄iṇiḡín̄i, “Wagwí wagwí an̄j̄ wíȳí wíyo wáí nemero ‘Gor̄ixoyá xwiox̄íyo ṇwean̄wá an̄wí ayo en̄aḡi nán̄i seȳíné uȳín̄í néra war̄iḡá̄p̄i r̄f̄w̄m̄ín̄i n̄imamoro n̄isan̄iro ṇweá̄r̄ix̄ín̄i.’ nur̄ir̄íná am̄ip̄i wí n̄imeám̄i mupan̄i. Aiwá b̄iran̄i, árupian̄j̄ wúr̄an̄i, n̄igwí wowí b̄iran̄i, b̄i n̄imeám̄i mupan̄i. Xoȳíwán̄i eran̄j̄ nur̄iga úpoyí.

⁹ Síkwí sú n̄iȳín̄iro aiwí iȳá wúkaú m̄ipán̄ipan̄i.

¹⁰ Wagwí wagwí an̄j̄ wí e n̄irémor̄íná áamá wo ‘Awagwí anan̄i n̄f̄wiap̄ir̄i sá wépiȳí.’ ear̄f̄o o t̄ín̄ín̄i sá n̄iwém̄i úisix̄ín̄i. Sín̄i an̄j̄ e ikw̄ir̄ón̄iṇ̄j̄pim̄i nur̄éwap̄iyir̄íná an̄j̄ axiwám̄ín̄i sá wé̄r̄ix̄ín̄i.” nur̄ir̄i

¹¹ re ur̄iṇ̄iṇiḡín̄i, “An̄j̄ bim̄i soȳíné n̄iseaipemeám̄i mupa ero ar̄á m̄iseaipa ero éán̄áȳí, an̄j̄ apim̄i r̄ixa p̄ín̄i n̄iwíár̄im̄i nur̄íná síkwí sú n̄iwir̄iro xw̄á sík̄í yeáȳí xén̄iṇ̄j̄p̄i p̄r̄r̄i n̄iwiākiár̄im̄i ú̄r̄ix̄ín̄i. Áamá an̄j̄ apim̄i ṇweáȳí d̄iṇ̄j̄ re yaiwip̄r̄i ‘Newan̄iṇene ikár̄in̄iṇwáȳí nán̄i awaú Gor̄ixo nene nán̄i xw̄ir̄á win̄ín̄i nán̄i iȳí r̄iyár̄íi?’ yaiwip̄r̄i nán̄i xw̄á sík̄í síkwíyo xén̄iṇ̄j̄p̄i p̄r̄r̄i wiākiár̄ir̄ix̄ín̄i.” Sekaxí e uowár̄aná

¹² wiep̄sar̄iṇowa waú waú n̄ikum̄ix̄ín̄im̄i numiro wáí nura nemeróná rep̄iȳí re wiḡawix̄ín̄i, “Seȳíné uȳín̄í néra war̄iḡá̄p̄i em̄i n̄imoro n̄isan̄iro ṇweá̄r̄ix̄ín̄i.” rep̄iȳí e nur̄iro

¹³ áamá obax̄íyo im̄fó r̄f̄w̄íyo n̄irómáná d̄iṇ̄j̄ x̄ixéroar̄iṇ̄j̄p̄i m̄ix̄í numá̄inowára nuro áamá obax̄í s̄im̄ix̄í wiar̄iṇ̄j̄yo en̄i ran̄i t̄ín̄i ḡín̄í n̄iwiro nan̄j̄ nim̄ixa uḡawix̄ín̄i.

Jono waȳí numeaia uṇom̄i p̄ikiḡá nán̄ir̄in̄i.

¹⁴ M̄ix̄í ináȳí Xerotoȳi r̄in̄iṇo Jisasoyá wiep̄sar̄iṇowa e néra emear̄íná an̄j̄ n̄iyon̄i “Jisaso e yar̄ín̄i. E yar̄ín̄i.” r̄inar̄iṇaḡá o ar̄á n̄iwir̄i ṇwean̄áná áamá wí em̄im̄í Jisaso yar̄iṇ̄j̄p̄i nán̄i re n̄ir̄iga uḡawix̄ín̄i, “Jono waȳí n̄ineameaia wago peṇo ámi n̄iwíáp̄ín̄imear̄i Jisaso nimón̄ir̄i nán̄i em̄im̄í ap̄i r̄á éwap̄inar̄ín̄i?” e n̄ir̄iga war̄íná

¹⁵ áamá wí re n̄ir̄iga uḡawix̄ín̄i, “Iraijao —O xw̄iȳá Gor̄ixoyá wáí nearókiamoaḡá wo sín̄i m̄ipé yar̄íná Gor̄ixo n̄iwir̄imeám̄i an̄ín̄am̄i nán̄i peȳiṇor̄ín̄i. O n̄iwep̄ín̄ir̄i em̄im̄í ap̄i r̄á yar̄ín̄i?” n̄ir̄iga war̄íná áamá wí re n̄ir̄iga uḡawix̄ín̄i, “Gor̄ixoyá xw̄iȳá en̄íná wáí nearókiamoaḡán̄iṇ̄j̄ imón̄iṇ̄j̄ wo r̄an̄i?” n̄ir̄iga war̄íná

¹⁶ m̄ix̄í ináȳí Xeroto áamá Jisaso nán̄i xw̄iȳá x̄ixeḡín̄i n̄ira war̄iṇaḡá ar̄á n̄iwir̄i aiwí re raȳiṇ̄iṇiḡín̄i, “Jono waȳí numeaia wago, n̄ion̄i siṇwí m̄iṇ̄j̄ wákwin̄áo r̄ixa n̄iwíáp̄ín̄imear̄i em̄im̄í ap̄i yar̄ín̄i.” raȳiṇ̄iṇiḡín̄i.

¹⁷⁻¹⁸ Pí nán̄i? Ayí r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Xám̄i o xegí xexir̄imeáo Piripoyí r̄in̄iṇoyá ap̄ix̄í Xerodiasíȳi r̄in̄iṇ̄j̄ nur̄á̄p̄ir̄i n̄imear̄i ṇwean̄áná Jono re uraȳiṇ̄iṇiḡín̄i, “Jox̄i d̄ix̄í r̄ir̄ix̄imeáo xiep̄i nur̄á̄p̄ir̄i n̄imear̄ínáȳí ‘N̄ip̄ikw̄ín̄i en̄ár̄ín̄i?’ r̄isimón̄ar̄ín̄i?” uraȳar̄iṇaḡi m̄ix̄í ináȳí Xeroto áamá wíyo “Jonom̄i íá xépoyí.” uowár̄aná awa nuro Jonom̄i íá n̄ixero gwí n̄iyiro n̄imeám̄i n̄ib̄iro k̄irapus̄ an̄j̄yo wár̄aná

¹⁹⁻²⁰ m̄ix̄í ináȳí Xerotom̄i xiep̄i Xerodiasí Jono nán̄i s̄m̄í xwan̄wí níkwón̄ir̄i ar̄k̄í “R̄ixa op̄ik̄ipoyí.” rar̄iṇaḡi aí Xeroto “Jono áamá wé rón̄iṇor̄ín̄i. Áamá ṇwá Gor̄ixo uowár̄enap̄iṇor̄fan̄i?” n̄iyaiwir̄i wáȳí winar̄iṇaḡi nán̄i xiep̄im̄i p̄r̄r̄i nurakir̄i Jonom̄i k̄irapus̄ an̄j̄yo n̄iwár̄ir̄i aiwí om̄i e d̄án̄i éf̄ numín̄ir̄i n̄iṇwear̄íná p̄iné Jonoyá ar̄á wim̄ín̄ir̄i nán̄i n̄iwimón̄ir̄i “O nepa n̄irar̄ín̄i.” n̄iyaiwir̄i aí ap̄ix̄í nán̄i wimón̄ar̄iṇaḡi nán̄i d̄iṇ̄j̄ udud̄í n̄iwir̄ir̄i “Ar̄i em̄ín̄i?” n̄iyaiwir̄i n̄iṇwean̄isáná

²¹ s̄f̄á x̄inái x̄ir̄iṇ̄j̄yi imón̄áná Xerodiasí o aiwá xwé r̄iyam̄í n̄iyár̄imáná áamá áminá Gariri p̄iropen̄is̄íyo meṇweaḡáwam̄i t̄ín̄i o xegí s̄im̄iṇ̄j̄ winar̄iḡá x̄ir̄áón̄iṇ̄j̄ imón̄iḡáwam̄i t̄ín̄i o xegí gap̄imanowam̄i t̄ín̄i wáí urepeár̄aḡi í siṇwí e n̄iwir̄ir̄i

re yaiwiñiniginí, “Ríxa gí oxomí yapí wíwapíyíáná xewaníño Jonomí nípíkiníñoí.” nīyáiwirí Xeroto t́nńi áamáowa t́nńi ríxa awí neáníro aiwá naríná í xegí xemiáími re uowáríñiniginí, “Jíxí ápo t́ñńí e nánńi nurí sımíníńńí eí.” uowáráná

²² í nípáwiri sımíníńńí yaríná mǎxí ináyí Xeroto t́nńi áamá o t́nńi aiwá narígíáwa t́nńi sımíníńńí í yaríńńípí nánńi yayí nīwinírí nánńi Xeroto ími re uríñiniginí, “Jíxí pí pí nánńi simónńíńńí nánńi yaríńńí níaná ananı siapímńńiní.” nurírí

²³ ámi xwǎá e dánńi re uríñiniginí, “Jíxí xwǎá nioní menwewanápi nánńi ‘Áwini e nepayorí midánńi niapetí.’ níránáyí ananı nısiapímńńiní.” uráná

²⁴ í nıpeyearí xínáími re uríñiniginí, “Inóke, pí nánńi yaríńńí wimíníréni?” uráná xínáí re uríñiniginí, “Jono wayí numeaia waríño nánńi ‘Sıńwǎ mńńí nıwákwirí niapetí.’ ureí.” uráná

²⁵ xemiáí ámi mńńí nípáwiri mǎxí ináyomi re uríñiniginí, “Níini re nimónaríní, ‘Anńńi Jono wayí numeaia waríñomi sıńwǎ mńńí nıwákwirí mńño píreríxí wınamí nikwiárírí nımeámi nıbírí niapetí.’ nimónaríní.” uráná

²⁶ o Jono nánńi dńńí sipí nıwirí aiwí miáími xwǎá e dánńi áamá o t́nńi aiwá narígíáwa arǎá enáná uríńńípí nánńi ayá nıwinírí “Oweoi.” murípaxí nıwimónírí re eníñiniginí.

²⁷ Xegí sımíní wınaríńńí womí sekaxí re uowáríñiniginí, “Jonomí sıńwǎ mńńí nıwákwirí nımeámi beí.” uowáráná o nurí krapusí anńyo nıpáwiri e sıńwǎ mńńí nıwákwirí píreríxíyo nikwiárírí

²⁸ nımeámi nıbírí miáími mńńi wíaná í nurápińmi nurí xínáími mńńi wíaná í “Ríxa riwo rípíkio?” yaiwiñiniginí.

²⁹ E éáná Jonoyá wiepısaríñowa arǎá nıwiro náoni nıménapiro nımeámi nuro xwǎá weyárigíawixíní. Xeroto Jonomí píkíní enagi nánńi Jisaso rǎwíyo emímí yaríná o re yaiwiagíríní, “Nioní Jono wayí numeaia wago sıńwǎ mńńí wákwináo nıwıápńńimearı áamá Jisasoyí ríníño nimónírí emímí rǎa yaríní?” yaiwiagíríní.

Ámá 5,000 ayo aiwá wińńi nánńiní.

³⁰ E yaiwiaríná áamá Jisaso wǎí uowáríñowa ámi nıbıro o t́nńi nerımeániro anń apí apimí wa emegǎpi nánńi omí repíyí wiro xwíyǎá amípí wa nuréwapíya emegǎpi nánńi repíyí wiro néısáná

³¹ Jisaso áamá obaxí omí sıńwǎ wınanıro nánńi bírí uro yayaríñagǎa xóo t́nńi xegí wiepısaríñowa t́nńi aiwá mńńıpaxí wiaríñagi nánńi wiepısaríñowamí re uríñiniginí, “Nonení áamá dńńí meanje nánńi nurane kíkíǎ bı onwewaneyí.” nurírí

³² ewéyo nıpıxemoániro wigípi áamá dńńí meanje nánńi waríná

³³ áamá wí anń nıyoní dánńi weníńńí éǎyí awa ewéyo pwaríñagǎa nıwınıro mí nómixıro anńńi xwǎáyo nuro xámı nırémore ńwewanáná

³⁴ Jisaso rǎwíyo nırémore ewéyo dánńi nayoari áamá xwé ayá wí epíroyí yáríñagǎa nıwınırí áamá ayí sipısipí xiáwo mayńńíńńí nimónıro píráníńńí mńñwepaxí imónıñagǎa nıwınırí nánńi ayá nırimıxírí amípí obaxí nánńi nuréwapíya nurí

³⁵ nuréwapíya núısáná enáná sǎápi t́nńi xegí wiepısaríñowa anńwí e nıbıro re urígíawixíní, “Ríxa sǎáriní. Re anń wí mayí e enagi nánńi

³⁶ áamá anń amí amí mńńínıńńıyo nánńi numıro aiwá bǎ nero nıpńńi nánńi uowárapei.” urǎgǎa aı

³⁷ Jisaso re uríñiniginí, “Aiwá nıpńńi nánńi sewanıñoyńé mńńi wıpoyí.” urǎgi awa re urígíawixíní, “Aiwá mńńi wianí nánńi nurane bısfkerǎá (Aiwá nńńi nánńi nıńńíná Judayí bısfkerǎá ragǎáriní.) bısfkerǎá nánńi bǎ neranéná óf inıńńí 200 mńńi nıwirane urápanıréwını?” urǎgǎa

³⁸ o re uríñiniginí, “Bısfkerǎá ararı tǎgíoyńéni? Sıńwǎ wınaúpoyí.” uráná awa sıńwǎ nıwınaumi nıbıro “Bısfkerǎá wé wú núni enáná peyí ná waúnıríní.” urǎgǎa

³⁹ o awami “Ámá niyoní sekaxí re urípoyí, ‘Aráyo miaúrará niga uro éf niñweaxa uro époyí.’ urípoyí.” uríagi

⁴⁰ ayí miaúrará niga nuríná wí áamá 50 miaúrará iníro wí áamá 100 miaúrará iníro néra úaná

⁴¹ Jisaso re enínigini. Bisíkerfá wé wú núni enípi nímeari peyí waúni eníwaú eni nímeari sijnwí anínamí nanániríná Goríxomi aiwápi nání yayí niwimáná kíkwiirimí néra nuri xegí wiepísariñowa yaní wipírí nání mání niwiayirí peyíwaú eni nororí mání wiayaríná wiepísariñowa nurápayiro yaní niwia nuro

⁴² áamá níní níníro agwí ímí uyíagi

⁴³ kwíkwírimí iníñf e tíapi nímearo peyí ororómí iníñf e tíapi eni nímearo soxí fá wé wúkaú síkwí waúmi aumaúmí nero níní magwí miárigíawixini.

⁴⁴ Ámá oxí aiwá api nígfáwa níní ayí áamá 5,000 nígfawixini.

Jisaso ipíyo seáyi e nosaxa uní nánirini.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisaso, ayí aiwá níníro nemáná, o wiepísariñowami re urínigini, “Soyíné ewéyo nípíxemoáníro ipíyo jfariwámíni aní yoí Betísaida nání xámí nímearo.” nurirí awa ríxa úaná áamá e epíroyí egfáyo yayí niwirí xíxegíni nurowárapimáná Goríxomi xwíyíá uríni nání dífwíyo niyirí niñweanísaná

⁴⁷ áríwíyimi wiepísariñowa síní ipíyo áwíni e ewé nímearí waríná xío síní jé xwíáyo nírómáná

⁴⁸ wíníñigini. Awa ení tñí reaaríñagí aiwí imíñf xwé símímíni níxemi baríñagi nání ewé aníni míyaríñagi níwínirí ipíyo xwíáyóníñf nosaxa nuri ríxa isfá yiníjáná xegí wiepísariñowami múrómínirí yaríná

⁴⁹⁻⁵⁰ nowani weníñf éfáyí wínígfawixini. O ipíyo nosaxa waríñagi níwíníro “Píyíñf siwí wo rífa pwarini?” niyaiwiro óf níkaríníro “Yeyí!” níróro wáyí ayíkwí míwinaríná o ríxa xwíyíá nurirí re urínigini, “Wáyí mepani. Nionirini. Díní síxí níníro ení neáníro ñweápoyí. Ananirini.” nurirí

⁵¹ awami níwímearí ewéyo píxemoánáná re enínigini. Imíñf eni ríxa píní wiáríagi sijnwí e níwíníro díní “Imíñf axínáni pí nání píní rífa wiáríño?” díní e nípíkíníro ududí néra nuro

⁵² Jisaso xámí aiwá kwíkwírimí yaríñagi níwíníro aiwí díní wakísí níniríñfímí dání oyá ení eáníñf mí mómixí éfá nání síní o nání díní ududí néra ugíawixini.

Genesaretí dání símixí tégfáyo naní imímíximí ení nánirini.

⁵³ Díní ududí néra waríná ríxa ipíyo jfariwámíni imaní e níwiékínímearo

⁵⁴ ewéyo dání nayoaro gwí yuráraríná áamá wí Jisasomí ríxa sijnwí mí nómixíro

⁵⁵ ananíní áamá símixí wegíáyí nání aní ayí ayo nání numiamoro símixíyí íkwianwíyo níkwíaríro “Jisaso e ñweani.” ríníe nání nímearí níbíro

⁵⁶ o aní onímíá bí bímíraní, aní xwé bí bímíraní, omíñf iníñerani, pwaríñagi níwíníro símixíyí nímearí níbíro makerfá imíxarígíe táná áamá símixí gíyí oyá rapírapí yíníñf síríwí míde amáf rónaníro nání wauní ríxíñf nuríro rapírapí síríwíyo amáf nírónríná níní axíná naní egíawixini.

7

Píaxí weaaríñfpi nání uríñf nánirini.

¹⁻² Parisi wa tñí Goríxoyá ñwí ikaxí eáníñfpi mewegfá wa tñí, Jisaso síní Gariri píropenísíyo ñweanáná, awa Jerusaremi dání níbíro Jisasoyá wiepísariñowa wigí Judayí xiáwowa yagfápa mé aiwá nínróná xámí wé igwíá míwíró wé píaxí weanáná aiwá naríñagfá níwíníro Jisaso tñí e axí e awí neánaríro

³⁻⁴ —Parisiowa tñí wigí Judayí níní tñí nene píaxí neaeanígínirí wigí xiáwowa yagfápi aiwá nínróná xámí píráñf wé igwíá wímoarígíarini. Ayí makerfáyo nání

nuro aiwá b́f nemi aṇ́f e nánì nìbíróná enì piax́f neaeanìgínìrì igfá meánìpa nerf́nà aiwá mìnarìgífárìní. Xiáwowa érowiápf́nìgífáyf anìṇ́f miní f́á nìmaxírìro nìx́fdirò sìnì ax́pì nero kapìx́f t́f́nì xwárfá sìx́f t́f́nì suyupenìx́f t́f́nì íkwianṇẃf sá wearìgífápf́ t́f́nì igfá eaagf́ápa ax́pì igfá eaarìgífárìní.

⁵ Parisiowa t́f́nì Gorìxoyá ṇẃf ikax́f eánìṇ́pf́ mewegf́áwa t́f́nì Jisaso t́ṇ́f e ax́f e awí neánárìro yarìṇ́f re wigf́awìxìní, “Dìx́f wìepìsarìṇṇowa pí nánì negf́ arf́owa nero nearéwapìyìgífápf́ nìwìalíkiro wé piax́f aí t́f́nì aiwá narìgífárìní?” urf́agf́a

⁶ Jisaso re urìṇ́ṇìgìní, “Enj́nà Gorìxoyá xwìyf́á wíá rókiamoagf́ Aisaiaoyf́ rìnṇo soyf́né naṇ́f rìro sípì rìro yarìgfoyf́né nánì xìxeni nìwuriyirì rfwamìṇ́f re eanf́rìní, ‘Ámá tiyf́ “Gorìxomì wéyo píráṇṇṇf́ mearìṇṇwìní.” nìrìro aiwí Gorìxonì dṇ́f sìx́f mìnìyìpa yarìgífárìní.

⁷ E nero ámayo amípì ámá wigf́ dṇ́f t́f́nì érowiápf́nìgífápf́ nánì nuréwapìyiróná yapf́ re nurìro “Xwìyf́á tiyf́ Gorìxo rìṇ́f_rìní.” nurìro nánì “Gorìxomì seáyf e mearìṇṇwìní.” nìrìróná Gorìxonìyá yoṇ́nì surf́má rarìgífárìní.’ Aisaiao soyf́né nánì xìxeni e nìwuriyirì rfwamìṇ́f eanf́rìní.

⁸ Soyf́né ámá érowiápf́nìgífápf́ nìx́fdiróná ṇẃf ikax́f Gorìxo rìṇ́pf́ íkf nìnemoro yarìṇṇo.” nurìrì

⁹ re urìṇ́ṇìgìní, “ṇẃf ikax́f Gorìxo rìṇ́pf́ wìalíkiro amípì segf́ arf́owa érowiápf́nìgífápf́ x́fdirò yanìro nánì dṇ́f obìbaxf́ nìmore óf imoarìgfoyf́né_rìní.

¹⁰ Ayf́ rìpì nánì seararìṇ́nì. Enj́nà xwìyf́á Gorìxo rìṇ́pf́ Moseso nìrìrì rfwamìṇ́f re eanṇìgìní, ‘Dìx́f ápowamì t́f́nì inókíwamì t́f́nì wéyo merf́f́nì.’ E nìrìrì nearì ámì rìpì nìrìrì eanṇìgìní, ‘Ámá xanomìranì, xìnáíwamìranì, ikayf́w umearf́yf emì píkímópoyf.’ Moseso e nìrìrì rfwamìṇ́f eanf́ aiwí

¹¹ soyf́né ámá wí xìnáíwamìranì, xanowamìranì, re urarfná ‘Amípì nionì wéyo nìrìmerfná arìrá nìsìrì siapìpaxf́ imónìṇṇyf́f nánì rìxa Gorìxomì re urf́anìgìní, “Nionì nìsiapìmf́árìní.” nurìrì nánì arìge joxì nìsiapìrì arìrá simf́f́nì? Oweoì, aìpagwí nánì wí menf́nì.’ Parisioyf́né ámá wí xanìyaúmì e urarìṇṇagf́ sṇṇẃf nìwìnìróná ‘O apánì yarìní.’ nìrìro

¹² o xanìyaúmì píráṇṇṇf́ wéyo mìmepa yarìṇṇagf́ nìwìnìro aiwí o ayaúmì xe b́f arìrá owinìrìrì sṇṇẃf wìnarìgífámanì.

¹³ E nerfná soyf́né sṇẃf arf́owa érowiápf́nìgífápf́ nìx́fdirò xwìyf́á Gorìxo rìṇ́f rìpì xórórì nero wìalíkiarìṇṇoì. E yarìgífápa nerfná xwìyf́á Gorìxoyá xwé wí enì nìwìalíkia warìṇṇoì.” Jisaso Parisiowamì e nurìmáná

¹⁴ ámá e epf́royf́ egf́áyo “Aṇwì e b́poyf.” nurìrì ayf́ rìxa aṇwì e b́aná o “Nìyf́néní nìj́fá imónìpf́rì nánì píráṇṇṇf́ arf́a nípoyf.” nurìrì

¹⁵ ewayf́ xwìyf́á rìpì urìṇ́ṇìgìní, “Aiwá ámá nìnìrfná gwfnáreáfápf wí piaxf́ weaarìṇṇf́manì. Pí pí xwioxf́yo dānì peyeaarìṇṇpf́f ámayo piaxf́ weaarìṇṇf́rìní.” nurìrì

¹⁶ re urìṇ́ṇìgìní, “Ewayf́ xwìyf́á nionì rf́a rìpì nánì arf́a ókiarf́ nìmónf́poyf.” nurf́isáná

¹⁷ ámá e epf́royf́ egf́áyo e nìwárìmì nuri aṇf́yo nìpáwirì nìṇwearì xegf́ wìepìsarìṇṇowa ewayf́ xwìyf́á xfo urf́f́pf nánì yarìṇṇf wíáná

¹⁸ o re urìṇ́ṇìgìní, “Soyf́né enì dṇ́f mayoyf́néranì? Xwìyf́á ‘Aiwá ámá nìnìrfná gwfnáreáfápf wí xf́omì piaxf́ weaarìṇṇf́manì.’ searf́apf soyf́né sìnì mfkf́ nánì dṇ́f mìmoarìṇṇf renṇoì?” nurìrì áwanf́ re urìṇ́ṇìgìní, “Aiwá wí ámayo piaxf́ eapaxf́ mìmónf́nì.

¹⁹ Pí nánìyì? Ayf́ aiwá gwfnáreáfáná nìwerì írìwfyò ínìṇṇf́ rf́wfyò íkf emoarìgífá enagf́ nánìrìní.” nurìrì —E nurìrfná aiwá nfnì nánì “Ananì nìpaxf́rìní.” rìṇ́f_rìní.

²⁰ Ámì re urìṇ́ṇìgìní, “Aga pípf́f ámayo piaxf́ weaarìṇṇf́rìní? Ayf́ pí pí dṇ́f xwioxf́yo dānì peyeáfápf, amípì sípì nánì mópf́f ámayo piaxf́ weaarìṇṇf́rìní.

²¹ Xwioxíyo dání dínjé yaiwíápipimi dání rípi rípi yariǵfáriní. Íwí amípi wí nání dínjé moro íwí iníro apíxí erápeníro amípi íwí mearo áamá píxíxwíró ero oxí apíxí iyí nání niga uro

²² sɪŋwí íwí wíníro ríkíkíró ero yapí wíwapíyíro ayá bɪ mé aríki niga uro sipí dínjé wíaiwíro xwíyáápámi ɲwíráríro mǐxí kńíro majímajíá ikáríníro yariǵápi

²³ apí nípíní áamá dínjéyo ínīmí dání nímoríná piáxí weaarínjíríní.” urínjíniginí.

Girikíyí apíxí wí dínjé wíkwíronjé nániríní.

²⁴ O ewayí xwíyá mǐkí apí nurími anjé e dání nurí anjé yoí Taia tǵjé e nírémorí anjé wíwámi nípáwírí áamá e ɲweáyí “Anjé riwámi o mɪɲweaníní.” oyaiwípoyínírí nerí sá ɲweanagí aiwí áamá wí omí sɪŋwí nɪwɪnɪmearo

²⁵ apíxí wí “Jisaso anjé iwámi ɲweaní.” rarínagíá aríá e nɪwírí í xegí xemiáí imó xixéroarínjé enagí nání o tǵjé e nání anjíní nɪbírí síkwí tǵjé e wauní nɪwikárínírí mɪnjé xwíáyo nɪkwírorí

²⁶ —Í Judayí apíxímani. Girikíyí apíxíríní. Pinisiayí anjéyo píropenisí Siriayí rínɲe dánjíríní. Í Jisasomí “Gí miáími imó xixéroarínjéyí mǐxí umáínowárénapeí.” aríki urayarínagí

²⁷ o í anjé mǐdánjé enagí nání “Xámi gí Judayí sanjé ourápmíní.” nɪyaiwírí ewayí xwíyá re urínjíniginí, “Xámi niaíwí aiwá nɪnɪro agwí ímí uyíní nɪwírínáyí ayí nanjíríní. Niaíwíyíyá aiwá nurápirí sǵwíyo nɪwíríná ayí nanjímani.” uráná

²⁸ í “Nepa anjé mǐdánjíní sǵwínínjé imónínjíní.” nɪyaiwírí re urínjíniginí, “Ámínáoxíní, nepa rarínjíní. E nerí aiwí sǵwí re yarínjíríní. Íkwianjéyo dání niaíwí aiwá nɪnɪro yuní mamówáríápi mǐmeání yarínjíríní.” uríagí

²⁹ o “Í nepa wauní níkárínírí dínjé nɪkwíroaríní.” nɪyaiwírí re urínjíniginí, “Jíxí nanjé níríyíyí nání díxí miáími imó xixéroarínjépi ríxa mǐxí umáínfíní. Díxí anjé uí.” uríagí

³⁰ í ámi xegí anjéyo nání nurí sɪŋwí wíníyíyí wínínjíniginí. Xemiáí imó pńí nɪwíárími úí enagí nání píránjé sá wenagí wínínjíniginí.

Aríá tǵnɪ manjé tǵnɪ pǵrónjé womí nanjé imíxínjé nániríní.

³¹ Jisaso ámi nɪwíápmímeari anjé yoí Taia tǵjé e pńí nɪwíárími nurí anjé yoí Saidoní tǵjé e áwíní e nurí xwíá yoí Dekaporisiyo nuríná ípí Gaririyo nírémorí yaríná

³² áamá wí áamá aríá pǵrónárírí xwíyá pǵrónárírí enjé womí Jisaso tǵjé e nání nɪmeámi nɪbíro wauní ríxínjé re uríǵawíxíní, “O nanjé ení nání wé seáyí e ikwíáreí.” uríagíá

³³ Jisaso áamá awí eánaríǵé dání omí nɪmeámi nurí egípi neríná Jisaso xegí wé oyá aríá óíyo wíxwárírí xegí wéyo reanjé núrínmáná oyá aíwíyo ikwíárírí nemáná

³⁴ sɪŋwí anjínami nanímáná rǵmínjé nírírí xegí pńé tǵnɪ re urínjíniginí, “Epata.” — Wígí pńé “Oxoat.” nuríríná “Epata.” raríǵfáriní. E uráná re enjíniginí.

³⁵ Xegí aríá oxoánírí aíwí sanjé wíarínjépi nayí erí nerí xwíyá píránjé nɪra waríná

³⁶ Jisaso ámi áamá awí eánaríǵáyo nɪwímeari ɲwí ikaxí nurírí re urínjíniginí, “Nioní wíápi áwanjé murímepaní.” uríagí aiwí ámi ámi nemero aríki áwanjé nɪra nuro

³⁷ ayá nɪrɪwamóga nuro re nɪra ugíawíxíní. “Amípi o éǵpíyí aga nanjíní yarínjíríní. Aríá pǵrónaríǵáyí tǵnɪ aíwí sanjé mearíǵáyí tǵnɪ aí píránjé imíxáná aríá ero xwíyá ríro yariǵfáriní.” nɪra ugíawíxíní.

8

Áamá 4,000 ayo aiwá winjé nániríní.

¹ Íná rǵwíyo Jisaso áamá obaxí ámi o tǵjé e epíroyí nɪyáríro wígí aiwá ríxa menagí nɪwínírí xegí wíepísarínjowami “Eíní.” nurírí

² re urɪŋɪnigɪnɪ, “Ámá tɪyɪ sɪá wɪyáú wɪyi nionɪ tɪnɪ re nɪŋwɛaróná wigɪ aiwá rɪxa nowárɪgɪá ɛɲagɪ nánɪ wá nonarɪnɪ.

³ Wí anɪ aɪwɪmɪ dánɪ bɪagɪá ɛɲagɪ nánɪ nionɪ ayɪ sɪnɪ agwɪ nánɪ yarɪná nurowárɪrɪnáyɪ ‘Sɪŋwɪ xaxá nɪwɪnɪrɪ ɛɲɪ sɪrɪrɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪ ná neága upɪrɪxɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ rarɪŋɪnɪ.” urɪagɪ

⁴ xegɪ wiepɪsarɪŋowa re urɪgɪfawɪxɪnɪ, “Anɪ mɪmɪrɪnɪŋɪ re aiwá ámá tɪyɪ xɪxɛnɪ nɪpɪrɪ nánɪ ge bɪ yanɪwɪnɪ?” urɪagɪá

⁵ o re urɪŋɪnigɪnɪ, “Segɪ bisɪkerɪá ararɪrɪnɪ?” uráná “Wé wɪúmɪ dɛɲɪ wáú tɪŋwáonerɪnɪ.” urɪagɪá

⁶ o ámá epɪroyɪ egɪáyo “Xwɪámɪ éf nɪŋwɛaxa úpoyɪ.” nurɪrɪ bisɪkerɪá nɪmearɪ Gorɪxomɪ aiwá apɪ nánɪ yayɪ nɪwɪmáná kwɪkwɪrɪmɪ nerɪ wiepɪsarɪŋowamɪ mɪnɪ wíáná nurápayiro ámá ayo mɪnɪ nɪwɪa nuro

⁷ wigɪ peyɪ bia ɛɲagɪ Jisaso apia ɛnɪ nurápirɪ Gorɪxomɪ yayɪ nɪwɪmáná re urɪŋɪnigɪnɪ, “Peyɪ rɪpia ɛnɪ yanɪ nɪwɪa úpoyɪ.” urɪagɪ xɪo urɪɪpɪ yarɪná

⁸ ámá nɪnɪ rɪxa nɪnɪro agwɪ ímɪ uyɪagɪ wiepɪsarɪŋowa ayɪ aiwá nɪnɪro e tɪápia nɪmeaayiro soxɪ íá wé wɪúmɪ dɛɲɪ wáúmɪ aumaúmɪ nero magwɪ miárɪgɪfawɪxɪnɪ.

⁹ Ámá 4,000 aiwá apɪ nɪgɪfawɪxɪnɪ. Jisaso ayɪ aiwá nɪnɪmáná ɛɲáná wigɪ anɪ e nánɪ nurowárɪmɪ

¹⁰ ewéyo wiepɪsarɪŋowa tɪnɪ nɪpɪxemoánɪro nɪmeámɪ ugɪfawɪxɪnɪ. Ipíyo orɪwámɪ dánɪ anɪ yó Darɪmanuta tɪŋɪ e nɪwíékɪnɪmearo ayoagɪfawɪxɪnɪ.

“Emɪmɪ bɪ neaɪwapɪyɪ.” urɪgɪá nánɪrɪnɪ.

¹¹ Parisi wa nɪwímearo rɪxa sɪmɪ tɪnɪ úrapɪ xwɪyɪá nurɪro omɪ iwamɪó wíwapɪyanɪro nánɪ re urɪgɪfawɪxɪnɪ, “Anɪnamɪ dɛɲɪ emɪmɪ bɪ neaɪwapɪyɪ.” urɪagɪá

¹² Jisaso awa nánɪ xegɪ xwioxɪyo dánɪ mɪŋɪ nɪpénɪrɪ “Inɪ!” nɪrɪrɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Judayɪ agwɪ rɪná ŋweagɪáyɪné pí nánɪ ‘Emɪmɪ neaɪwapɪyɪ.’ nɪrarɪŋoɪ? E nɪrarɪŋagɪá aiwɪ emɪmɪ soyɪné nɪrarɪgɪápɪ wí nemɪméɪnɪ.” nurɪrɪ

¹³ ayo pɪnɪ nɪwíárɪmɪ wiepɪsarɪŋowa tɪnɪ ewéyo nɪpɪxemoánɪro ipíyo orɪwámɪ dánɪ nánɪ ugɪfawɪxɪnɪ.

Ewayɪ ikaxɪ yisɪ nánɪ urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹⁴ Nuróná aiwá nánɪ dɪŋɪ arɪá nɪkeamoro bisɪkerɪá ná bɪnɪ ewéyo wenɪpɪnɪ nɪmeámɪ warɪná

¹⁵ Jisaso Parisiowa nanɪ rayiro sɪpɪ rayiro yarɪŋɪpa wiepɪsarɪŋowa axɪpɪ yanɪro nerɪná omɪ dɪŋɪ mɪkwɪropa nero rɪwɪ nɪmopɪrɪxɪnɪrɪ ewayɪ xwɪyɪá nurɪrɪná sekaxɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Soyɪné píránɪŋɪ emépoyɪ. Bisɪkerɪá yisɪ —Bisɪkerɪá sɪnɪ sɪŋɪ ɛɲáná yisɪ onɪmiápɪ tɪá aiwɪ nɪmɪnɪ íkwianɪwɪ neapɪnárɪrɪ nɪmɪga wíápɪnɪmearɪŋɪrɪnɪ. Yisɪ Parisiowayá tɪnɪ Xerotoyá tɪnɪ nánɪ wáyɪ nero emépoyɪ.” urɪŋɪnigɪnɪ. Uyɪnɪ yisɪnɪŋɪ wigɪ xwioxɪyo íkwianɪwɪ eapɪnɪnɪgɪnɪrɪ e urarɪná

¹⁶ wiwanɪŋowa re rɪnɪgɪfawɪxɪnɪ, “None bisɪkerɪá mɛɲagɪ nánɪ neararɪnɪ.” rɪnarɪŋagɪá

¹⁷ o arɪá nɪwirɪ mɪxɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Pí nánɪ ‘Bisɪkerɪá mayonerɪnɪ.’ rɪnarɪŋoɪ? Sɪnɪ sɪŋwɪ oxoaro dɪŋɪ moro mɛpa rɛɲoɪ? Segɪ mɪŋɪ sɪŋánɪŋɪ rimónɪnɪ?

¹⁸ Sɪŋwɪ tɪgɪoyɪné aiwɪ sɪŋwɪ mɪwɪnɪpa rɪyarɪŋoɪ? Arɪá tɪgɪoyɪné aiwɪ arɪá mɪyarɪŋɪ rɛɲoɪ? Nionɪ bisɪkerɪá wé wú núnɪ kwɪkwɪrɪmɪ nerɪ ámá 5,000yo mɪnɪ wɪŋá nánɪ dɪŋɪ mɪseainarɪnɪranɪ?

¹⁹ Aiwá ayɪ nɪnɪro tɪápi soxɪ íá xwé ararɪyo aumaúmɪ yárɪgɪfawɪxɪnɪ?” urɪagɪ awa “Wé wúkaú sɪkwɪ wáú apimɪ aumaúmɪ yárɪŋwanɪgɪnɪ.” urɪagɪá

²⁰ o ámɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Nionɪ bisɪkerɪá ámá 4,000yo nɪkwɪrɪrɪ wɪŋápɪ soxɪ íá ararɪyo miárɪgɪfawɪxɪnɪ?” urɪagɪ awa “Wé wɪúmɪ dɛɲɪ wáúmɪ miárɪŋwanɪgɪnɪ.” urɪagɪá

²¹ o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné sɪnɪ majɪá rimónɪŋoɪ? ‘Aiwá menjána áɾɪnone mɪneaiapɪpaxorɪnɪ.’ rɪnɪaiwiarɪŋoɪ?” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Sɪŋwɪ supárɪŋɪ womɪ nanɪ imɪxɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

²² E nurɪsáná nuro anɪ yoɪ Betɪsaidayo niwiékɪnɪmearo nayoaro emearɪná áamá wɪ sɪŋwɪ supárɪŋɪ wo Jisaso píránɪŋɪ imɪxɪnɪ nánɪ nɪméra nɪbɪro waunɪ rɪxɪŋɪ re urɪgɪawixɪnɪ, “Joxɪ wé seáyɪ e nɪwikwiárɪrɪ nanɪ imɪxɪréɪnɪ?” urɪagɪa

²³ Jisaso sɪŋwɪ supárɪŋomɪ wéyo ɪá nɪxɪrɪmɪ anɪ Betɪsaida e nɪwárɪmɪ nuri yánɪ e dánɪ nɪrómáná oyá sɪŋwɪyo reanɪwɪ núrɪrɪ wé seáyɪ e nɪwikwiárɪrɪ yarɪŋɪ re winɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ amɪpɪ wɪ sɪŋwɪ rɪwinɪŋɪnɪ?” urɪagɪ

²⁴ o sɪŋwɪ nanɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Áamá wɪ anɪ emearɪŋagɪa sɪŋwɪ nɪwinɪrɪ aiwɪ ɪkɪánɪŋɪ imónɪŋagɪa winɪŋɪnɪ.” urɪagɪ

²⁵ ámɪ bɪ wé sɪŋwɪyo seáyɪ e wikwiáráná o rɪxa sɪŋwɪ anɪŋɪ nanárɪrɪ xegɪ sɪŋwɪ rɪxa nanɪ éagɪ amɪpɪ nɪyonɪ xɪxenɪ winɪŋɪnɪgɪnɪ.

²⁶ Xɪxenɪ wináná Jisaso o xegɪ anɪ e nánɪ nurowárɪrɪnɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪ anɪ e nánɪ nurɪná ámɪ Betɪsaida tɪyo nánɪ mupanɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Pitao “Kiraísoxɪrɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

²⁷ Jisaso tɪnɪ xegɪ wiepɪsarɪŋowa tɪnɪ nɪwiápɪnɪmeámɪ nuro anɪ xwé yoɪ Sisaria Piripai tɪŋɪyo ɪkwɪrónɪŋɪpɪmɪ nánɪ nurɪná awamɪ yarɪŋɪ nɪwirɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámányɪ nionɪ nánɪ arɪre rarɪŋoɪ?” urɪagɪ

²⁸ awa re urɪgɪawixɪnɪ, “Wɪ re rarɪŋoɪ, ‘Jono wayɪ nɪneameaia wago ámɪ nɪwiápɪnɪmearɪ rɪa yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ. Ámɪ wɪ re rarɪŋoɪ, ‘Enɪná Gorɪxoyá xwɪyɪá wɪá rókiamoagɪ mɪpé anɪnamɪ peyɪŋɪ Iraiiaoyɪ rɪnɪŋo nɪweapɪrɪ rɪa yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ. Ámɪ wɪ re rarɪŋoɪ, ‘Enɪná Gorɪxoyá xwɪyɪá wɪá rókiamoagɪ wo nɪwiápɪnɪmearɪ rɪa yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ.” urɪagɪa

²⁹ o sɪnɪ yarɪŋɪ nɪwirɪná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ayɪ e nɪrɪro aiwɪ sewanɪŋoyɪné nionɪ nánɪ gorɪnɪ rarɪŋoɪ?” urɪagɪ Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ Kiraísoxɪ, nene yeáyɪ neayimɪxemearɪa nánɪ arɪowayá xwɪá piaxɪyo dánɪ iwiaronɪoxɪrɪnɪ.” urɪagɪ

³⁰ o ŋwɪ ɪkaxɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné nionɪ e enjáonɪ nánɪ áwanɪ murɪpa époyɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Áwanɪ “Nionɪ nɪnɪpɪkipɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

³¹ Xewanɪŋo nánɪ iwamɪó nuréwapɪyirɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Áamá imónɪŋáonɪ rɪnɪŋɪ xwé wɪ meámɪfárɪnɪ. Negɪ mebáowa tɪnɪ apaxɪpánɪŋɪ imónɪgɪá xwéowa tɪnɪ Gorɪxoyá ŋwɪ ɪkaxɪ eánɪŋɪpɪ mewegɪáwa tɪnɪ nionɪ rɪwɪ nɪmóáná wa nɪnɪpɪkipɪrɪfárɪnɪ. E nerɪ aiwɪ sɪá wɪyaú wɪyɪ óráná ámɪ wiápɪnɪmeámɪfárɪnɪ.” nurɪrɪ

³² pɪné sɪŋánɪ e rɪmóagɪ Pitao Jisasomɪ nɪmeámɪ nuri yánɪmɪ nɪrómáná rɪxa mɪxɪ urɪmɪnɪrɪ nánɪ nerɪ “E wɪ mɪnearɪpanɪ.” urarɪná

³³ Jisaso omɪ rɪwɪ numorɪ wiepɪsarɪŋɪ wɪamɪ sɪŋwɪ nɪwinɪrɪná omɪ mɪxɪ nurɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Setenoxɪnɪ, pɪnɪ nɪnɪwiárɪmɪ uɪ.” nɪrɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Pitaoxɪ amɪpɪ nánɪ Gorɪxo wimónarɪŋɪpɪ nánɪ dɪŋɪ mɪmó áamá wimónarɪŋɪpɪ nánɪ moarɪŋɪnɪ.” nurɪsáná

³⁴ áamá e epɪroyɪ egɪáyo “Eɪnɪ.” nurɪrɪ xegɪ wiepɪsarɪŋowa tɪnɪ nawínɪ awɪ neánɪmáná enáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné woxɪ nionɪ yarɪŋápa emɪnɪrɪ nánɪ nionɪ tɪnɪ nurɪnáyɪ re erɪfárɪnɪ. Dɪxɪ simónarɪŋɪpɪ wɪ mé rɪwɪmɪnɪ nɪmamorɪ re nɪyaiwirɪ ‘Jisasomɪ xɪdarɪŋagɪ nánɪ áamá wa ɪkɪáyo nɪnɪyekwɪroárɪro nɪnɪpɪkíróná ayɪ ananɪrɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ nɪxɪdɪrɪfárɪnɪ.

³⁵ Áamá go go ‘Jisasomɪ nɪxɪdɪrɪnáyɪ áamá wa nɪpɪkipɪrɪxɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ nánɪ nionɪ mɪnɪxɪdɪ xegɪ wará éfɪ nɪmenɪrɪ nerɪná xewanɪŋo anɪŋɪnɪ ikeamónɪnɪfárɪnɪ. E nerɪ

aiwi áamá go go nioni nínixídirí xwiyá yayí seainarínípi nání wáf emearínagí nání pikíanáyí, o aníníni mikeamóní nioni nínixídirínípi dání eríkiemeáníníáríni.

³⁶⁻³⁷ Áamá go go nioni mínixídí iyá íá nígwí amípi emeáminíri náníni néra nuri nimeáísaná xewaníño aníníni ikeamónáná ayí naníraní? Oweoi! Amípi níni xwíá tíyo dání mímúropa nerí aiwi xewaníño aníní ikeamónáná amípi apí tñí xegí wará aníní nweanfa nání roayíronípaxímaní.” nuríri

³⁸ re urínínigíni, “Seyíné nuro áamá agwí ríná nweagfáyí Goríxomí díní míwíkwíró íwí néra warígíáyí tíjé e nemeríná nioni nání ayá seainíri pñé nioni rarínápi ení nání ayá seainíri yarínagí nání ámayo yumíí níwirínáyí, áamá imónínáoní níweapíríná ikínínáoní weapírí gí ápo xwínfá eaarínípa nioni ení xwínfá eanáoní anínájí wa tñí weapírí nerí xfo nání ení ayá níníníri ‘Go rfaní?’ rímíáríni.” urínínigíni.

9

¹ Ámí re urínínigíni, “Nioni nepa seararínagí nání píraníní arfá nípoyí. Áamá re rogíá wiyíné síní mipepa neríná ení eáníní Goríxo xfo xegí xwioxíyo mímeámí nerí píraníní seameníweanfa nání imónínípi imónarínagí síjwí wínípríáríni.” urínínigíni.

Jisaso níkníri xegí bí imóníní náníri.

² Ríxa sfá wé wíúmí dání wo óráná o Pitaomí tñí Jemisomí tñí Jonomí tñí níwirímeámí dífí xwé bimí nípeyiro wiwíní níjwearíná wigí síjwí anígíe dání re enínigíni. Jisaso wará xegí bí nímoníri

³ xegí rapírapí ení wíá nókiáríri áamá wí wayí níroríná apfá e wéí míropaxí apfá xaiwí wearínínigíni.

⁴ E yaríná Goríxoyá wíá rókiamoagí Iraiiaoyí ríníño tñí eníná yagí Moseso tñí omí níwímeari o tñí xwiyá rínaríná

⁵⁻⁶ wiepísarínowa wáyí ayíkwí míwiníagí nání Pitao “Píoi urímíni?” níyaiwirí úrapí xwiyá nuríri Jisasomí re urínínigíni, “None re níjwearíná naníri. Ananí re nweapaxíri. Aní pípákí wíkaú wí, joxí nání wíwáyí, Moseso nání wíwáyí, Iraiiao nání wíwáyí omíraneyí.” nurímáná enáná

⁷ agwí bí rítí wíaráná agwípímí dání xwiyá bí re rínínínigíni, “O gí íwí díní síxí yínáoríni. Pí pí xwiyá searánáyí arfá wípoyí.” uráná

⁸ weníní éfáyí wínígíawíxíni. Áamá wo mepa Jisasoní iwo nweanagí wínígíawíxíni.

Iraiiao nání yaríní wigíá náníri.

⁹ E níwínímáná dífí míníyo dání pñí níwíárímí níweapíróná Jisaso nwf íkaxí re urínínigíni, “Rípi naníápi nání ámayo áwaní murímepa époyí. Áamá imónínáoní ríxa níperí xwáripáyo dání níwíápínímeámáná enáná íná ananí áwaní uríméfríxíni.” uríagí

¹⁰ awa díníni íá níxíriro xwiyá “Níperí xwáripáyo dání wíápínímeámíáríni.” urípi nání ududí nero “Pí nání rífa nearíní?” níriníro

¹¹ yaríní re wígíawíxíni, “Pí nání nwf íkaxí eánínípi mewegíáwa re rarígíáríni, ‘Iraiiao ríxa bíjímí enáná ríwíyo áamá nene yeáyí neayímíxemeanfo aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníáríni.’ pí nání rarígíáríni?” uríagí

¹² o re urínínigíni, “Ayí neparíni. Iraiiao xámí níbíri áamá wigí yarígíápi ríwímíní mamoro Goríxomí díní wíkwíro epírí nání xwiyá nuríri aiwí xwiyá Goríxoyá níriníri eáníní rípi ‘Áamá imóníníomí ríníní níwíayiro xwírá wíxíepíríáríni.’ xwiyá apí ení pí nání ríníni?” nuríri

¹³ re uriniginini, “Nwá ikaxí eáninípi mewegíáwa e niri aiwí nioní re seararinini, ‘Traijao ríxa bíagi aiwí áamá ríwaminí xíto nání eáninípi omí aríá míwí wigí díní tíní sípí níwiéra ugíawixini.’ seararinini.” uriniginini.

Íwí imó xixéroariní womí mixel umáiníní nánirini.

¹⁴ Jisaso awa tíní ámí xegí wiepísaríní wíamí wímeaníro nání níweapíro awa tíe áamá epíroyí enagí nínwíro awa nwá ikaxí eáninípi mewegíá wa tíní xwíyá símí tíní rínarinagí nínwíro

¹⁵ ríxa anwí e bání áamá e epíroyí egíyí Jisaso weaparinagi nínwíro sirí nípkíníro yayí wianíro nání aníní nuro wímeáaná

¹⁶ o yariní re winiginini, “Awa tíní pí nání xwíyá símí tíní rínariní?” uríagi

¹⁷ áamá e epíroyí egíyí wo re uriniginini, “Nearéwapíyaríníoxini, gí íwomí imó xixéroarinagí nání maní pírónáriní.

¹⁸ Imó meaní eáaná meákíkwífáni yáriní maní sówí kírwínirí síkwí wé síwíá yáriní yárarínirini. Nioní joxí nání nímeáa bíá aiwí joxí mñweanagi nání díxí wiepísaríníowamí ‘Soyíné mixel umáinowárpoyí.’ uríagi aiwí awa wí ananí mixel umáinowáripaxímaní.” uríagi

¹⁹ Jisaso ríxa anídíní níwíaiwirí nání re uriniginini, “Agwí ríná nweagíáyíné nioní tíní nemerane emá obaxí níseamúróagi aiwí síní Goríxomí díní míwíkwíroarígíá rení? Aríre searayimíní?” nurí “Íwomí níwirímeámí bípoyí.” uríagi

²⁰ ríxa níwirímeámí níbíro imó Jisasomí sínwí níwíniríná re eniginini. Meaní eáaná sinapíxwíní néra nípiérorí xwíáyo níwieága urí meákíkwíá pumírí yarinagi

²¹ xanomí Jisaso re uriniginini, “Sa ararí eníriní?” uríagi re uriniginini, “Síní onímíáo dání e néra uníriní.

²² Imó íwomí íníná xwírá oikíxémínirí re yariníriní. Níxerí ríáyo íkeaárirí níxerí inígíyo mamówáriní yariníriní.” nurí “Jisaso ení yopa megíniríeníní?” níyáiwirí re uriniginini, “Joxí ‘Ananí naní imíxipaxoníriní.’ níyáiwínirínáyí wá níyeaomíxirí arírá yeai.” uríagi

²³ Jisaso re uriniginini, “Joxí ‘O naní mimíxipaxoríriní.’ níniáiwirí ríníraríní? Jíwaníníoxí Goríxomí díní wíkwíróí. Áamá gíyí Goríxomí díní íkwírófáyí amípí aí ananí arírá winíní.” uríagi

²⁴ íwomí xano apaxí mé re uriniginini, “Goríxomí díní wíkwírómínirí yarinagi nání aga píráriní wíkwírómí nímixei.” uríagi

²⁵ Jisaso áamá obaxí o tíní e nání mírí bímiarínagí nínwínirí imó íwomí xixéroarinomí mixel numáinowáriní re uriniginini, “Maní píroáriní aríá píroáriní eníoxí íwomí píní níwíárimí nurí ámí bí tíní ríwíminí nírorí mixeléropaní.” uráná

²⁶ imó makírwí nímorí meaní nearí íwo sinapíxwíní níyáriní wenáná omí píní níwíárimí uniginini. Píní níwíárimí úáná íwo ríxa níperíníní wenagi nínwíro áamá obaxí “Ríxa níperí ríá wení?” rarínagí aiwí

²⁷ Jisaso xegí wéyo íá nímaxírímáná míeyoáaná o wíápínímeaníniginini.

²⁸ Níwíápínímeámáná enáná Jisaso nurí aníyo nípáwirí nweanáná xegí wiepísaríníowa wigípi ínímí yariní re wigíawixini, “Pí nání imó íwomí xixéroomí mixel umáinowáripaxí mimónípa éwaniginí?” uríagí

²⁹ o re uriniginini, “Soyíné segí díní tíní imó tíníní imóníníyí mixel umáinowáripaxí mení. Goríxomí díní wíkwíróro yariní wíro nerónáyí, ananí oyá díní tíní mixel umáinowáripaxí imónípíráoi.” uriniginini.

Ámí yumí “Níníkipíráriní.” uríní nánirini.

³⁰ Awa aní ayo píní níwíárimí Garírí píropenísyó áwínímí nuríná Jisaso “Áamá nioní pwarínagi nání níjía mimónípa oépoyí.” yáiwíniginini. Ayí rípi nání e yáiwíniginini.

³¹ Wiep̄sar̄iṇowam̄in̄i nuréwap̄iyir̄i re urayin̄igin̄i, “Ámá imón̄iṇáon̄i nán̄i miȳf̄ uráná n̄in̄ip̄ikip̄r̄ár̄in̄i. N̄ip̄ikíá aí s̄f̄á wiyaú wiyl̄i óráná xwár̄ip̄áyo n̄iwémáná ámi n̄iwiáp̄n̄imeám̄ár̄in̄i.” urayar̄iṇaḡ aiw̄i

³² awa sin̄i n̄ip̄ikw̄in̄i n̄ij̄f̄á mimón̄ipa nero aí masis̄f̄á n̄iwiro nán̄i yar̄iṇ̄f̄ b̄i m̄iwiḡawix̄in̄i.

“Go gone seáȳi e imón̄an̄f̄wár̄an̄i?” r̄in̄iḡf̄á nán̄ir̄in̄i.

³³ Awa aṇ̄f̄ yoṇ̄f̄ Kapaneam̄i n̄irémoro aṇ̄f̄yo n̄ipáwiro n̄iṇwear̄íná Jisaso wiep̄sar̄iṇowam̄i yar̄iṇ̄f̄ re win̄igin̄i, “Óf̄ e n̄b̄iranéná pí xw̄iȳf̄á n̄ir̄iga b̄f̄awix̄in̄i?” ur̄f̄aḡi aiw̄i

³⁴ awa “Neḡf̄ wox̄i gox̄i áminá nimón̄ir̄i neamen̄wear̄áná w̄f̄one s̄iman̄w̄f̄yón̄iṇ̄f̄ ín̄im̄i yeáȳf̄ rur̄nan̄f̄wár̄in̄i?” n̄ir̄iga b̄f̄á eṇaḡi nán̄i ayá nero xw̄iȳf̄á b̄i mur̄f̄ kikiá yar̄iṇaḡf̄a

³⁵ o éf̄ n̄iṇweámáná wiep̄sar̄iṇ̄f̄ wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú awam̄i “Soȳf̄né awí neán̄iro re ṇwénap̄poȳi.” nur̄ir̄i re ur̄iṇigin̄i, “Ámá ‘Nion̄i s̄iman̄w̄f̄yón̄iṇ̄f̄ onur̄naȳipoȳi.’ n̄iyaiwir̄iṇo re éwin̄igin̄i. Ámá n̄iyon̄i x̄in̄áin̄iṇ̄f̄ nimón̄ir̄i ar̄ir̄á w̄iw̄in̄igin̄i.” nur̄ir̄i

³⁶ n̄iaíw̄f̄ miá b̄i n̄imear̄i áwin̄i e éf̄ nurár̄imáná wé n̄imak̄f̄k̄iyir̄i ámi re ur̄iṇigin̄i,

³⁷ “Ámá wo nion̄i n̄ix̄f̄dir̄ináȳf̄ n̄iaíw̄f̄ r̄ip̄n̄iṇ̄f̄ imón̄iṇ̄f̄yo peaȳf̄ m̄iwian̄f̄ wéyo n̄imer̄ináȳf̄ apim̄in̄i wéyo m̄imear̄in̄in̄i. Nion̄i wéyo n̄imer̄i ḡf̄ ápo, n̄irowár̄enap̄iṇom̄i en̄i wéyo umer̄i yar̄in̄i.” ur̄iṇigin̄i.

“Aȳf̄ t̄f̄ám̄in̄i m̄ikum̄ix̄in̄iḡf̄áȳf̄ none t̄f̄ám̄in̄i imón̄in̄i.” ur̄iṇ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

³⁸ Jono re ur̄iṇigin̄i, “Neaiep̄sar̄iṇox̄in̄i, none ámá wo yoṇ̄f̄ jox̄iȳá n̄ir̄ir̄i im̄ó m̄ix̄f̄ umáin̄owár̄ar̄iṇaḡi n̄iw̄in̄irane o none t̄n̄i nawín̄i memear̄iṇaḡi nán̄i xe oen̄ir̄i s̄iṇw̄f̄ w̄in̄an̄ir̄i eṇwám̄an̄i.” ur̄f̄aḡi

³⁹ Jisaso re ur̄iṇigin̄i, “Ap̄i e im̄ixáná p̄r̄f̄ m̄iwiaík̄ipan̄i. Ámá go go yoṇ̄f̄ nion̄iȳá n̄ir̄ir̄i em̄im̄f̄ nem̄i nur̄i aṇ̄f̄n̄i ikaȳf̄w̄f̄ n̄imear̄ipax̄f̄ imón̄in̄imen̄iṇ̄o.

⁴⁰ Ámá aȳf̄ t̄f̄ám̄in̄i m̄ikum̄ix̄in̄ipa ner̄f̄ináȳf̄ aȳf̄ none t̄n̄i imón̄in̄i. Aȳin̄án̄i e éf̄áyo b̄i p̄r̄f̄ m̄iwiaík̄ipan̄i.

⁴¹ Ámá go go soȳf̄né Kiraison̄i n̄ix̄f̄d̄iwo wáṇ̄f̄ ur̄imero yar̄iṇaḡf̄a nán̄i ar̄ir̄á n̄iseair̄i in̄iḡf̄ b̄i aí niwir̄i n̄iseaiap̄r̄ináȳf̄, Gor̄ixo e éo nán̄i wí d̄iṇ̄f̄ ar̄f̄á mikeam̄ó om̄i x̄ixen̄i ar̄ir̄á win̄f̄ár̄in̄i.

Ṽw̄f̄ oépaȳin̄ir̄i w̄iwap̄iyar̄iḡf̄áȳf̄ nán̄ir̄in̄i.

⁴² “E ner̄i aiw̄i ámá go go n̄iaíw̄f̄ r̄ip̄iam̄i nion̄i d̄iṇ̄f̄ n̄ikw̄f̄roan̄iro yar̄iḡf̄apiam̄i p̄r̄f̄ wiaík̄im̄in̄ir̄i ner̄i Ṽw̄f̄ oépaȳin̄ir̄i w̄iwap̄iyar̄íná Gor̄ixo ‘O xw̄iȳf̄á mayor̄in̄i.’ m̄ir̄f̄ r̄ixa n̄ipémáná eṇáná r̄in̄iṇ̄f̄ xwé win̄f̄ár̄in̄i. Sin̄i n̄iaíw̄f̄piam̄i Ṽw̄f̄ nán̄i m̄iwiep̄isipa eṇáná ámá wa om̄i f̄á n̄ixero s̄iṇá xwé wo s̄iṇw̄f̄ t̄n̄i gw̄f̄ n̄ijár̄iro raw̄irawáyo n̄imamówár̄ir̄ináȳf̄, sip̄í eṇaḡi aiw̄i r̄in̄iṇ̄f̄ Gor̄ixo wim̄in̄ir̄i eṇ̄p̄n̄iṇ̄f̄ imón̄iṇ̄f̄p̄iman̄i.

⁴³⁻⁴⁴ Ṽw̄f̄ nán̄i wé f̄eap̄á n̄isin̄ir̄ináȳf̄ n̄iwákw̄in̄ir̄i em̄i mor̄f̄in̄i. E nin̄ir̄íná r̄in̄iṇ̄f̄ xwé n̄isin̄ir̄i aiw̄i wé ras̄f̄á eṇ̄f̄ t̄n̄i op̄éir̄i aí aṇ̄f̄nam̄i nán̄i n̄ipeyir̄ináȳf̄ aȳf̄ anan̄ir̄in̄i. Wé núkaún̄i f̄eap̄á ner̄i Ṽw̄f̄ meáú sin̄i ú t̄n̄i ner̄f̄ná r̄f̄á an̄iṇ̄f̄ wear̄iṇ̄f̄yóm̄in̄i nur̄i r̄f̄á n̄ir̄in̄ir̄ináȳf̄ aȳf̄ nan̄f̄man̄i.

⁴⁵⁻⁴⁶ ‘S̄ikw̄f̄ rú t̄n̄i Ṽw̄f̄ nán̄i aṇ̄f̄ oemem̄in̄i.’ yaiw̄iú s̄ikw̄f̄ ú m̄iṇ̄f̄ n̄iwákw̄in̄ir̄i em̄i mor̄f̄in̄i. E nin̄ir̄íná r̄in̄iṇ̄f̄ xwé n̄isin̄ir̄i aiw̄i s̄ikw̄f̄ ras̄f̄á eṇ̄f̄ t̄n̄i op̄éir̄i aí aṇ̄f̄nam̄i nán̄i n̄ipeyir̄ináȳf̄ aȳf̄ anan̄ir̄in̄i. S̄ikw̄f̄ ‘Ṽw̄f̄ nán̄i oum̄in̄i.’ yaiw̄iar̄iṇ̄j̄ú t̄n̄i eṇáná n̄iper̄f̄ná Gor̄ixo r̄f̄á an̄iṇ̄f̄ wear̄iṇ̄f̄yo n̄isikeaár̄ir̄ináȳf̄ aȳf̄ nan̄f̄man̄i.

⁴⁷ S̄iṇw̄f̄ w̄in̄iyi t̄n̄i Ṽw̄f̄ nán̄i n̄imor̄f̄ináȳf̄ s̄iṇw̄f̄ ayi n̄iyor̄i em̄i mor̄f̄in̄i. E nin̄ir̄íná r̄in̄iṇ̄f̄ xwé n̄isin̄ir̄i aiw̄i s̄iṇw̄f̄ ná w̄iyin̄i nan̄im̄i op̄éir̄i aí aṇ̄f̄nam̄i nán̄i n̄ipeyir̄ináȳf̄

ayí ananirini. Siṅwí fíwí nání mófíyí t́nńi néisáná niperfíná Gorixo ŕfá aninḡf wearinḡfyo nisikeaárirínáyí ayí nanḡfmaní.

⁴⁸ Ŕfá aninḡf wearinḡe xweamfí mipé aninḡf nisiri ŕfá ení aninḡf riniri yarinerini.

⁴⁹ “Saxí aiwáyo moarigfápa Gorixo ŕfá ení áamá nńni nanḡf oimónipoyiniri saxíninḡf e monfáriní.

⁵⁰ Saxí aiwá awfí imixarinḡf enagi nání nanḡf riniri. E nerí aí xegí awfí yarínḡfpi anipá nerí aiwáninḡf imóninḡfáná arige nerí ámí awfí eninḡoi? Soyíné saxíninḡf nimóniro saxí aiwáyo awfí imixarinḡfpa áamá nıyonı píráninḡf e nıwirínáyí, sewaninḡoyíné mıméyoánıpa nero píráninḡf nıkumıxinıro néra úfirxinı.” urinḡniginı.

10

Apixí emi moarigfá nánirini.

¹ Jisaso niwiápinimeari e pńni niwiárimı nurı Judia piropenisfıyo nımúrorı iniḡf Jodanı rapáyo jfarıwámı dánı warfíná oxí apıxí epfıroyı nero o t́nḡf e awı eánáná xegí yarınḡpa ámı uréwapıyaríná

² Parisi wa niwımearo omı iwamfó niwıwapıyiro re urıḡfawıxinı, “Wa negí ḡwí ikaxí eáninḡfpi f́á nırore re rarıḡfárinı, ‘Xegí oxo apıxımı ananı emı mopaxırini.’ rarıḡfárinı. Wa ‘Emı mopaxımanı.’ rarıḡfárinı. Joxıyá dıḡf arıḡe simónarinı? ‘Ananı emı mopaxırini.’ rısimónarinı? ‘Ḣwfárinı.’ rısimónarinı?” urıagfá

³ re urinḡniginı, “Moseso eníná segí seárfawéyo ḡwí ikaxí nurıríná pıoi urinḡniginı?” urıagi

⁴ re urıḡfawıxinı, “Moseso áamá apıxı emı moanıro nání ananı payı re rininḡfpi ‘Nionı imı aninḡf emı móárinı.’ rininḡfpi nearo owıowárfıoyiniri sıḡwı neanagırini.” urıagfá aiwı

⁵ Jisaso re urinḡniginı, “Soyíné segí dıḡf t́nńi nıxıdıro arfkı segí apıxı emı moanıro yarınḡagfá nání Moseso ḡwí ikaxı apı nıriri eanḡf riniri.

⁶ E nerı aiwı xwıyfá rıpi nıriri rfwaminḡf eanḡf riniri, ‘Gorixo eníná xwfá imıxiri anḡna imıxiri neríná oxı imıxiri apıxı imıxiri enḡf riniri.

⁷⁻⁸ Ayınáni oxo xanıyaúmı pńni niwiárimáná xegí apıxı t́nńi nıkumıxinıríná ná ayı ná bınninḡf imónıpsıfırini.’ E nıriniri eáninḡf enagi nání xıxegını imónarıḡfımanı. Ná ayı ná bınninḡf nimóniri emearıḡfırini.

⁹ Ayaú nımeánımı nemerfíná Gorixo ḡwirárinḡf enagi nání pńni niwiárinımı mupa oépiyı.” nurımı nurı

¹⁰ anḡfyo nıpáwirı ḡweanáná wiepısarınḡowa ámı o meánıḡfá nání urıfıpi nání yarınḡf wıáná

¹¹ o re urinḡniginı, “Áamá go go xegí apıxı emı nımori wı nımearfnáyı, xámı meanımı sıpı wikárarini.

¹² Apıxı gı gı enı xegı xiagwomı pńni niwiárimı nurı womı nımeánırfnáyı, xámı meánınomı sıpı wikárarini.” urinḡniginı.

Niaıwı onımiápiamı wé ikwıkwıárimf enf nánirini.

¹³⁻¹⁴ Áamá wı Jisaso wıḡf niaıwı oimónıpoyiniri wé wikwıárinı nımeámı bána wiepısarınḡowa mıxı urarınḡagfá Jisaso awa pırı urakianıro yarınḡagfá nıwiniri wikı dıḡf nıwıaiwirı re urinḡniginı, “Soyíné pırı murakıpanı. Gorixo xwıoxfıyo mımeámı nerı píráninḡf seamenḡweanı sıḡanı nimónıríná o áamá niaıwı tıyı yapı nionı dıḡf nıkwırófáyo meḡweanfá enagi nání soyíné pırı murakıpanı. Nionı tfe nání xe obıpoyı.

¹⁵ Nionı nepa seararinı. Áamá ḡıyı ḡıyı niaıwıpia xanıyaúmı dıḡf ikwıroro sımanḡfıyóninḡf yeáyı urınıro yarıḡfápáninḡf Gorıxomı e mepa nerfnáyı, o xwıoxfıyo mımeámı nerı píráninḡf seamenḡweanfıpımı wı páwıpırfámanı.” nurımáná

¹⁶ niaíwípia wími nímeari sáyó niṅwirárinimáná wé seáyí e wikwiáriti “Gí ápo píraníṅf oudení.” riri níwia unṅinigini.

Ámá amípí mímúroníṅf wo nánirini.

¹⁷ Jisaso níwiápínimeámi aní wíyo uminiri yaríná áamá wo o tṅí e nání mírí níbirí sṁmímanṅími dání xómíṅf níyíkwiri yaríṅf re winṅinigini, “Nearéwapíyaríṅf naṅoxini, arige neríná nioní dṅí níyímíṅf tṅjáoní imónimfáriní?” uráḡi

¹⁸ o “Jisaso Goríxorani?” oyaiwiniri re uríṅinigini, “Joxi pí nání ‘Nearéwapíyaríṅoxini níbiríná ‘Naṅoxini níriní? Ámá wí naṅímani. Sa Goríxo naṅorini.

¹⁹ Joxi ṅwí ikaxí eáníṅpí nání ríxa níjǎ imóníṅini. ‘Níwiápínimeari áamá wí mípíkípa eríini. Ámá wí tṅí fṱwí minípa eríini. fṱwí mímeapa eríini. Yapí murípa eríini. Yapí nurepísiri fṱwí muráṅpípa eríini. Inókími tṅí ápomí tṅí wéyo meríini.’ E riníṅpí joxi ríxa níjǎ imóníṅini.” uráḡi

²⁰ o re uríṅinigini, “Nearéwapíyaríṅoxini, apí nípiní sṁni ononí imóníṅaé dání pṱrṱ mṱwíalí píraníṅf níxǎda bíṅáriní.” uráḡi

²¹ Jisaso síṅwí agwí níwiniri wá níwianiri nání re uríṅinigini, “Nípiní níxǎdirí aiwí ámi bí sínirini. Joxi nuri díxí iyǎ fǎ tṅí xwǎ tṅí amípí díxíyí nígwí nání bí nerí nígwí meáyí áamá aiwá nání ikeamóníro aikí nání ikeamóníro egǎyo mṱni wíríxini. E nemoxi níbirí níníxǎdímerínáyí, rǎwéná nípémáná anṅnamí nání nípeyiríná amípí joxiyá aga xwé nídéroníṅini.” uráḡi aiwí

²² o amípí wí mímúroníṅo enḡi nání dṅí sípí níwiri e mepaxí wimóníḡi nání sṁmímanṅí kípiní níyimi unṅinigini.

²³ Sṁmímanṅí kípiní níyimi úḡi Jisaso xegí wiepísaríṅowami síṅwí níwinimerí re uríṅinigini, “Amípí xwé tǎḡáyí ananí Goríxomi dṅí níwíkwíro o xwioxíyo míméamí nerí umeṅweanṱe páwipaxímani.” nuriri

²⁴ awa xó rǎpí nání ududí yaríṅagǎ níwiniri ámi re uríṅinigini, “Niaíwoyíné, áamá wí aníṅf mṱnṱ yaníro nero aiwí ananí Goríxomi dṅí níwíkwíro o xwioxíyo míméamí nerí umeṅweanṱe páwipaxímani.

²⁵ ‘Kamerí enṅ rapírapí gwí kiwearíḡǎ óyimi ananí páwipaxíriní.’ ríyaiwiaríṅoi? Ámá amípí xwé tǎḡáyí kamerí enṅ óyimi mípáwípa éṱpíníṅf Goríxo seameṅweanṱe nání ananí páwipaxímani.” uráḡi

²⁶ awa ududí níkaríníro re uríḡawíxini, “E imóníṅáná áamá ḡíyo Goríxo yeáyí uyimíxemeaníṅani?” uráḡǎ

²⁷ Jisaso síṅwí agwí níwinimáná re uríṅinigini, “Ámá wí mepa epaxí nímonímáná aiwí Goríxoyá dṅí tṅí ananirini. Amípí Goríxo mepa epaxí wí mímóníṅḡi nání oyá dṅí tṅí epaxíriní.” uráná

²⁸ Pitao re uríṅinigini, “Ai, none negí amípí ríxa pṱni níwiárimí joxi ríxǎdímeariṅwini.” uráḡi

²⁹⁻³⁰ Jisaso re uríṅinigini, “Nepa seararíṅini. Ámá ḡíyí ḡíyí nioní dṅí níníkwíro xwíyǎ nioní nání yayí seainaríṅpí wǎf urímero ení éḡáyí xexírímeáyorani, xínáíwamirani, xegí niaíwíyorani, xegí anṱrani, xegí aiwá omíṅfrani, pṱni níwiárimí níxǎdírináyí, síní mípé xwǎyo níṅwearíná xexírímeá imóníáyí xínáíwa imóníáyí xegí niaíwí imóníáyí xínáíwa imóníáyí xegí niaíwí imóníáyí xegí anṅ imóníáyí xegí aiwá omíṅf imóníáyí wíwaníṅyí pṱni wíaríayo seáyí émi múroníníṅini. E nerí aí nioní níxǎdaríṅagǎ xeaníṅf ení níwímeaníṅini. Ayí ení anṅ rǎwéná imóníníayo dṅí níyímíṅf tǎḡáyí nímoníro ṅweapíṱíṅini.

³¹ E nerí aiwí áamá ‘Xwéoníríní.’ níríro xámi xámi imónarígááyí niperíná suríma yáripíríáríní. Agwí ríná suríma nweagááyí niperíná xámíníyo múropíríáríní.” uríniginí.

Ámí yumí “Nínipikipíríáríní.” uríní náníríní.

³² Awa óíyo nuro aní yoí Jerusaremi nání nìyiríná wiepísarínjowa Jisaso aríki aní apimí nání nìyirí xámi umeaarínjagí nìwíníro ududí níníro áamá Jisasomí xídarígááyí wí ení ayá síwí uroarínjagí o ámí xegí wiepísaríní wé wúkaú síkwí waú awamí ná dámíní e nímíaurí ámí xíomí wa wípíríápi nání áwaní nurí

³³ re uríniginí, “None Jerusaremi nání nìyirane rémóáná áamá imónínáoní re níkeaáripíríáríní. Áamá wo nioní nání míyí uráná apaxípaníní imónígá xwéowa tíní nìwí ikaxí eánínípi mewegáawa tíní nioní xwíríxí nínímero xwíyá nínímeáríro ‘Sa joxíníríní.’ níníro nípíkímoaníro wauyowamí míní nìwípíríáríní.

³⁴ Míní nìwíáná awa ríperírí nìro reanwí núríro iwaní nearo nínífasáná nípíkíáríní. Nínípi kiro aiwí sífá wíyáú wíyí óráná ámí wíápnímeámíáríní.” uríniginí.

Jono tíní Jemiso tíní yaríní wígípi náníríní.

³⁵ Sebediomí xewaxowáú Jemiso tíní xogwáo Jono tíní anwí e nuri Jisasomí re urígísisíní, “Nearéwapíyarínjoxíní, yawawí pí pí nání yaríní síwíyí joxí ananí nìyeaíríáríní?” uríagí

³⁶ o re uríniginí, “Nioní pí eaiimí níríní?” uríagí

³⁷ awaú yawawí ení ámíná imóníwiniginí wiepísaríní wíá yawawí símanwíyóníní yeáyí yeauríníxíní re urígísisíní, “Joxí idáná ámínáoxí nímónírí menweanáná áamá níní símanwíyóníní yeáyí rurínáná yawawí joxíyá wéyo míní míní onweápiyíní sínwí yeaníríréíríní?” uríagí aiwí

³⁸ Jisaso re uríniginí, “Awagwí yaríní niarígípi nání nìjítá mimónípa nerí nání yaríní niaríní.” nurí ewayí xwíyá áamá wa xíomí píkipíríá enjagí nání áwaní nuríná yaríní re winiginí, “Awagwí inígí síxí nioní nímíáwá ananí nípaxí imónípísíríní? Inígí waxíyo nioní xémíápi awagwí ení ananí xepaxí imónípísíríní?” yaríní wíáná

³⁹ awaú re urígísisíní, “Ananíríní. Yawawí nepaxíríní.” uríagí o re uríniginí, “Inígí nioní nímíáwá awagwí ení nípísíríní. Inígí waxí nioní xémíápi awagwí ení xepísíríní.

⁴⁰ E nerí aiwí ‘Woxí rími dání nweaí. Woxí rími dání nweaí.’ wí earípaxonímaní. Goríxo xewaníno earípaxíríní. Xífo wimónaríní goxí goxí ‘Jisasomí míní míní nweápiyí.’ earípaxíríní.” uríáná

⁴¹ wiepísaríní wé wúkaú wíá Jemiso tíní xogwáo Jono tíní e urarínjagí aríá nìwíro wíki díní nìwíaiwíro yaríná

⁴² Jisaso “Nioní tíní anwí re bípoyí.” nurí re uríniginí, “Émáíyá ámíná menweagáawa seáyí e nímóníro wígí áamáyo ayá mírímíxí peayí wíanarígíáríní.

⁴³ E nerí aiwí awa yarígíápa axípi mimónípaní. Go go segí ráróníní nímónírínáyí wíoyínéyá omíní seaiiaríní nímónírí arírá seaiwíniginí.

⁴⁴ Go go xámí xíráoníní imóníoxí xínáíníní nímónírí áamá nìyoní saní urápméíríní.

⁴⁵ Nioní ení áamá imónínáoní aí áamá saní nírápipírí nání weapínáonímaní. Áamá níní nání nupeírí gwíníní roayírómíginí weapínáríní.” uríniginí.

Sínwí supáríní Batímiasomí naní imíxíní náníríní.

⁴⁶ Jisaso wiepísarínjowa tíní nawíní síní Jerusaremi nání nìyíro aní áwíní e bímí xegí yoí Jeriko nírémoro ríxa aní apimí wíárí múroaníro yaríná áamá sínwí supáríní

wo —O omiñf mepaxo enagi nánf óf manípa tñf niñweámáná nigwí nánf tñf aiwá nánf tñf rixiñf urariñorini. Xano xegí yof Timiasorini. Xfo xegí yof Batimiasorini. O óf manípa tñf niñwearíná aríá wíyí re winíñigini.

⁴⁷ “Nasareti dñf Jisaso daiwo pwarini.” rariñagí aríá e niwiri ráiwa ení tñf re rayiñigini, “Jisasoxi, ráfawé mxi ináyf Depitoyáoxini, wá niwianeí.” urariñagi

⁴⁸ áamá wí mxi ríá tñf nuríro “Ríxa pñf wiárei.” uríagí aiwí aríki wíni ení tñf ráiwa re rayiñigini, “Ráfawé mxi ináyf Depitoyáoxini, wá niwianeí.” urayariñagi

⁴⁹ Jisaso xegí pwaríñe nírómáná re riñigini, “Omí ráiwa urípoi.” uríagi ayí omí ráiwa nuríro re urígawixini, “O wiárf nimúroariní ayá sfwí miríropaní. Joxí nánf ráiwa rírarini. Ríxa Wiápñimeai.” uráná

⁵⁰ iyíá nípánirí ñweañf nípírí emí nimómi niwiápñimeámi nurí Jisasomi wímeááná

⁵¹ o re uríñigini, “Nioní pí simí nánf nírariñini?” uríagi siñwí supáñño re uríñigini, “Nearéwapíyaríñoxini, nioní ríxa siñwí oanímínirí ríraríñini.” uríagi

⁵² o re uríñigini, “Joxí dñf níníkwírorí nánf díxí siñwí ríxa nañf aníñf. Díxí añf ui.” uráná re eníñigini. Ámi ríxa siñwí noxoari nanírná óf e dñf Jisasomi rfwíyo númí uníñigini.

11

Jerusaremiyo nírémoríná mxi ináyf rémoarígíapa rémoní nánirini.

¹⁻² Jerusaremi tñf añwí e nírémoríná añf onímíá biaú xegí yof rípiáurini. Betípassi tñf Betani tñf apiáurini. Añf apiáuyí díwí xegí yof Oripipá tñf e nírémoro Jisaso xegí wiepísariñíyí waúmi re uowáriñigini, “Awagwí añf dayo ikwíroníñpimi nánf nuri ríxa nírémori dogí sipíki wo áamá wí sní seáyí e éf mñwearígí gwí yuráriníñagi siñwí niwíniríná níkweari nimeámi bípíyí.

³ Áamá wí ‘Pí nánf íkweariñí?’ yariñf e eaiánáyí, re urípiyí, ‘Yegí Ámínáo dogí romí seáyí e níxenweari uní nánf íkweariñwií. Ríxa níxenweari nimeámi numáná ámi re wírénapíññoi.’ urípiyí.” uowáraná

⁴ awaú nuri áamá wíyoyá añf íwí e dogí sipíki wo gwí niyurárinímáná óf e ronagi niwínirí íkwearíná

⁵ áamá wí dae rogíáyí yariñf re wigíawixini, “Awagwí pí nánf dogí o íkweariñí?” uríagí

⁶ awaú Jisaso “Re urípiyí.” urípi axípi uráná ayí xe oíkweápiyínirí siñwí winíagí

⁷ awaú dogí sipíko Jisaso tñf e níméra níbiri niwárimáná Jisaso seáyí e éf xenweari nánf wigí iyíá seáyí e ikwíaráná o seáyí e níxenweari nimeámi waríná

⁸ áamá obaxí wí eníná mxi ináyowami yayí wianíro nánf wigí iyíá nípírayiro óf e íkwianwí neapára warígíapa axípi wigí iyíá óf e íkwianwí neapára waríná wí ópá tñf e írimíñf náníñf íkwianwí nídoro óf e íkwianwí neapára waríná

⁹ Jisaso áwini e enáná xámi warígíáyí tñf rfwíyo warígíáyí tñf ráiwa re nira ugíawixini, “Goríxomi seáyí e oumeaneyí. Áamá Ámíná Goríxo uowárenapíagi baríñf ro oyá dñf tñf seáyí e imóníwíñigini.

¹⁰ Aríowa mxi ináyf Depitoyá xwioxíyo ñweaagíapa xwioxí nene ñweaníwá nánf nimóga baríñpí Goríxoyá dñf tñf seáyí e imóníwíñigini. Añfñamí seáyí e imóníñomi seáyí e oumeaneyí.” nira ugíawixini.

Íká pikí winami ramíxiñf nánirini.

¹¹ Ríxa Jerusaremi nírémoro Jisaso añf rídiyowá yariñíwámi nípáwiri wáí ikwíroníñf e dñf weníñf ami ami nemerí ríxa sfá órariñagi niwínirí xegí wiepísariñf wé wúkaú síkwí waú tñf nawíní añf yof Betani nánf nuro sá wegíá

¹² wíápi tñf niwiápñimeámi Betani pñf niwiárimí nuríná Jisaso agwí wíagi

¹³ weninɔ́ éyí wɔ́ninɔ́niginɔ́. Íkǎ́a yóǎ pikíyí rɔ́ninɔ́ wɔ́na, iwí ininɔ́na jǎami jǎina ronagɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́ sogwí nánɔ́ pǎ́a emɔ́nɔ́rɔ́ anɔ́wɔ́ e nurɔ́ weninɔ́ éyí wɔ́ninɔ́niginɔ́. Ná mɔ́wé iwíni inarɔ́nagɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́ xegí ná wearɔ́nɔ́nǎ sɔ́nɔ́ mimónɔ́nagɔ́ nánɔ́ ná mɔ́wenagɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́

¹⁴ wiepɔ́sarɔ́nɔ́wǎ arǎ́a egíe dánɔ́ íkǎ́anami re urɔ́niniginɔ́, “íkǎ́a rɔ́naxɔ́nɔ́, áamá wí sogwí mɔ́danɔ́pa epǎ́rǎ́a nánɔ́ ná mɔ́wepa sa anɔ́nɔ́ re éírɔ́xɔ́nɔ́.” urarǎ́nǎ wiepɔ́sarɔ́nɔ́wǎ arǎ́a wigǎawixɔ́nɔ́.

Anɔ́ rɔ́dɔ́yowǎ yarɔ́gíwǎmɔ́ dánɔ́ mɔ́xǎ́ urowǎrapɔ́nɔ́ nánɔ́rɔ́nɔ́.

¹⁵ Jerusaremi nɔ́rémoro anɔ́ rɔ́dɔ́yowǎ yarɔ́gíwǎmɔ́ nɔ́páwiro Jisaso re enɔ́niginɔ́. Áamá anɔ́ iwǎmɔ́ ínɔ́mɔ́ bɔ́ inarɔ́gíáyo mɔ́xǎ́dámǎ́ wiowǎrɔ́rɔ́ áamá nɔ́gwí senisǎ́ ninayiro tarɔ́gíáyíyǎ íkwianɔ́wǎ mɔ́mɔ́wiárǎ́ erɔ́ áamá inɔ́ xawíówǎ rɔ́dɔ́yowǎ nánɔ́ bɔ́ inarɔ́gíáyǎ íkwianɔ́wǎ éfɔ́ nɔ́weaarɔ́gíápi mɔ́mɔ́wiárǎ́ erɔ́

¹⁶ áamá sanɔ́ amɔ́pi xwanɔ́wǎ níkwónɔ́mɔ́ anɔ́ iwǎmɔ́ áwɔ́nɔ́mɔ́ anɔ́wɔ́ e imónɔ́nɔ́ xe-moarɔ́gíáyo pǎ́rǎ́ wiaǎkímǎ́ wirɔ́ enɔ́niginɔ́.

¹⁷ E nemánǎ iwamǎ́o nuréwapɔ́yirǎ́nǎ mɔ́nɔ́ nɔ́rorɔ́ re urɔ́niniginɔ́, “Re mɔ́rɔ́nɔ́pa renɔ́, ‘Anɔ́ Gorɔ́xonɔ́yǎiwǎ nánɔ́ re rɔ́pǎ́rǎ́arɔ́nɔ́, “Áamá gwí wirí wirí nɔ́nɔ́ Gorɔ́xomɔ́ xwíyǎ́a urɔ́pǎ́rǎ́a nánɔ́ oyǎ́ anɔ́wǎrɔ́nɔ́.” rɔ́pǎ́rǎ́arɔ́nɔ́.’ mɔ́rɔ́nɔ́pa renɔ́? E nɔ́rɔ́nɔ́rɔ́ aiwɔ́ soyǎ́né íwǎ́ meaarɔ́gíáyǎ yarɔ́gíápa axǎ́pɔ́nɔ́nɔ́ nero nánɔ́ anɔ́ ríwǎ́ íwǎ́ meaarɔ́gíáyǎ́yǎ anɔ́nɔ́nɔ́ imónɔ́nɔ́.” urɔ́niniginɔ́.

¹⁸ Apaxǎ́pánɔ́nɔ́ imónɔ́gíǎ́ xwéowa tɔ́nɔ́ nɔ́wǎ́ ikaxǎ́ eánɔ́nɔ́pɔ́ mewegǎ́awa tɔ́nɔ́ áamá wí “Jisaso e neararɔ́nɔ́. E neararɔ́nɔ́.” rarɔ́nagǎ́a arǎ́a nɔ́wiro áamáyǎ́ o xwíyǎ́a uréwapɔ́yarɔ́nɔ́yǎ́ nánɔ́ rɔ́xa dɔ́nɔ́ nɔ́pikínɔ́ro nɔ́nɔ́ Jisasomɔ́nɔ́ xǎ́dɔ́pǎ́rɔ́xɔ́nɔ́rɔ́ wáyǎ́ nero ínɔ́mɔ́ omɔ́ píkianɔ́ro nánɔ́ mekaxǎ́ nɔ́méra ugǎawixɔ́nɔ́.

¹⁹ Sǎ́a ayǎ́ ayo sǎ́a órarǎ́nǎ o wiepɔ́sarɔ́nɔ́wǎ tɔ́nɔ́ Jerusaremi pɔ́nɔ́ nɔ́wiárɔ́mɔ́ nuro anɔ́ wíyo sǎ́ weagǎ́arɔ́nɔ́.

Pikǎ́na yíweárɔ́nagɔ́ wɔ́nɔ́gíǎ́ nánɔ́rɔ́nɔ́.

²⁰ Jisaso wiepɔ́sarɔ́nɔ́wǎ tɔ́nɔ́ sǎ́ wegǎ́a wǎ́api tɔ́nɔ́ nɔ́wiápɔ́nɔ́mearo Jerusaremi nánɔ́ nurǎ́nǎ weninɔ́ éfǎ́yǎ́ wɔ́nɔ́gíawixɔ́nɔ́. Íkǎ́a pikǎ́na mǎ́kǎ́ aí tɔ́nɔ́ rɔ́xa yeáyǎ́ yǎ́rǎ́agɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́ro

²¹ Pitao Jisaso agínǎ éfɔ́pɔ́ nánɔ́ dɔ́nɔ́ wɔ́nǎ́agɔ́ mɔ́nɔ́ sǎ́nǎ́ neánɔ́rɔ́ re urɔ́niniginɔ́, “Ai, nearéwapɔ́yarɔ́noxɔ́nɔ́, íkǎ́a pikǎ́na joxɔ́ agínǎ ramɔ́xǎ́rǎ́fǎ́na rɔ́xa yíweánárɔ́nɔ́nɔ́.” urǎ́agɔ́

²² o “Emɔ́mǎ́ nionɔ́ éapa awa enɔ́ epaxǎ́rɔ́nɔ́.” nɔ́yaiwirɔ́ nánɔ́ re urɔ́niniginɔ́, “Soyǎ́né enɔ́ Gorɔ́xomɔ́ dɔ́nɔ́ nɔ́wíkwǎ́rǎ́a úpoyǎ́.

²³ Nionɔ́ nepa seararɔ́nɔ́nɔ́. Áamá gíyǎ́ gíyǎ́ ‘Díwǎ́ rɔ́pǎ́ nɔ́ja rawǎ́rawáyó opiéronɔ́.’ rɔ́rɔ́ dɔ́nɔ́ ná bɔ́nɔ́ morɔ́ xǎ́o rǎ́fɔ́pɔ́ ‘Xixenɔ́ imónɔ́nɔ́nɔ́.’ yaiwirɔ́ nerǎ́náyǎ́, Gorɔ́xoyǎ́ dɔ́nɔ́ tɔ́nɔ́ xixenɔ́ enɔ́nɔ́.

²⁴ Ayɔ́nánɔ́ soyǎ́né woxɔ́ woxɔ́ Gorɔ́xomɔ́ yarɔ́nɔ́ nɔ́wirǎ́nǎ ‘Nionɔ́ re emǎ́arɔ́nɔ́.’ urɔ́ro omɔ́ dɔ́nɔ́ wíkwǎ́roro ‘Gorɔ́xoyǎ́ dɔ́nɔ́ tɔ́nɔ́ xixenɔ́ imónɔ́nɔ́arɔ́nɔ́.’ yaiwiro nerǎ́náyǎ́, oyǎ́ dɔ́nɔ́ tɔ́nɔ́ xixenɔ́ imónɔ́nɔ́arɔ́nɔ́.

²⁵ Soyǎ́né woxɔ́ woxɔ́ éfɔ́ nɔ́roro Gorɔ́xomɔ́ yarɔ́nɔ́ nɔ́wirǎ́náyǎ́, áamá wí sɔ́pí seaikǎ́rǎ́yǎ́ wíkwǎ́ mɔ́wónɔ́pa nero yokwarɔ́mǎ́ wíífɔ́xɔ́nɔ́. E nerǎ́náyǎ́, segí ápo anɔ́nɔ́mɔ́ nɔ́weanɔ́ sɔ́pí soyǎ́né wimɔ́xǎ́pɔ́ nánɔ́ enɔ́ yokwarɔ́mǎ́ seaínǎ́arɔ́nɔ́.

²⁶ E mepa nerǎ́náyǎ́, anɔ́nɔ́mɔ́ nɔ́weanɔ́ soyǎ́né manɔ́ pǎ́rǎ́ wiaǎkígíápi nánɔ́ yokwarɔ́mǎ́ seaínǎ́amanɔ́.” urɔ́niniginɔ́.

“Nénǎ́ tǎ́nɔ́xɔ́ imónɔ́nɔ́.” go rɔ́rɔ́nɔ́?” urɔ́gíǎ́ nánɔ́rɔ́nɔ́.

²⁷ Rɔ́xa Jerusaremi nɔ́rémoro Jisaso anɔ́ rɔ́dɔ́yowǎ yarɔ́gíwǎmɔ́ ínɔ́mɔ́ anɔ́ emearǎ́nǎ apaxǎ́pánɔ́nɔ́ imónɔ́gíǎ́ xwéowa tɔ́nɔ́ nɔ́wǎ́ ikaxǎ́ eánɔ́nɔ́pɔ́ mewegǎ́awa tɔ́nɔ́ Judayǎ́ mebáowa tɔ́nɔ́ omɔ́ nɔ́wímearo

28 re urigfawixini, “Aga go rirfagi áamá anj ridiyowá yaríñwáiwá riwámi b́ inarigfáyo mixídám éiniginí? Dínj goyá t́ni e éiniginí?” urfagfa

29 Jisaso re uriniginí, “Nioní ení yarínj b́ oseaimini. Soyfne nioniyápi áwanj níránáyf, nioní ení ‘E éirixini.’ níríño nání ananí áwanj searimfini.” nuriri

30 re uriniginí, “Yarínj nioniyá ripirini. Jono wayf níneameaia wago anjnamí ñweañoyá dínj t́ni wayf níneameaia wagfiraní? Xfoyá dínj t́ni yagfiraní? Nioniyá api nání xámi áwanj nírípoyi.” uraná

31 wiwaníñowa dínj nímoro ínimi yarínj re niga ugfawixini, “None ‘Jono Gorixo dínj ukikayonagi yagfirini.’ áwanj e nuríranénáyf o re neariníñoi, ‘Pí nání Jono searagfipi nání mikwíropa néra ugfawixini?’ neariníñoi.” níriniro

32 ámi ínimi re rinigfawixini, “None ‘Jono xegf dínj t́ni yagfirini.’ uraniréwini? Oweoi. Áamá sipfá re epíroyf egfáyf iwanj neaeapfirixini.” níriniro —Judayf ńni Jono nání “Gorixoyá wfá rókiamoagf worfani?” yaiwiarigfá enagi nání “Api ení xixeni urípaxf mimónini.” níriniro áamá iwanj neaeapfirixinirí wáyf nero nání áwanj murf

33 re urigfawixini, “Oweoi, none majfáriní.” urfagfa Jisaso “Nioní ení ‘Joxi e éirixini.’ níríño nání áwanj wí nisearimiméini.” uriniginí.

12

Ewayf ikaxf wainf omínj sñwf uwíniarigfáwa nánirini.

1 Jisaso ewayf xwiyfá wí ñwf ikaxf eáninípi mewegfawami t́ni Parisiowami t́ni nuriri re uriniginí, “Áamá wo wainf uraxf íwfá nuriri xwfná nrori wainf xegf iniigf nípírfá nání wainf sogwf xoyíkímí enfa nání sñáyo óf níríxiri wainf omínfyo áwinimi anj awí ñweapírfá nání seáyf émi nímira nipeyiri néisáná áamá wí sñwf uwínaxfídpírfá nání re uriniginí, ‘Wainf sogwf niáf éánáyf b́ soyfne segf mearo nioní gf meari emfa nání nioniyá omínj ripimi ananí sñwf níwínipírfáraní?’ nurimi anj wíyo ememini nání nuri níñweáísáná

2 wainf ríxa niáf enáná xegf omínj wiirigfá womi re uowáriniginí, ‘Joxi nioniyá wainf omínfyo nání nuri iniigf wainf awa nioní nání nímíxiri iwajfá niárfápi nurápiyauí.’ uowárfagi o nurí

3 omínfyo rémóáná awa re egfawixini. f́a níxero wé neáfásáná anipáomi uowárigfawixini.

4 Anipáomi uowárfagfa nání omínj xiáwo ámi xegf omínj wiirigfá ámi womi uowáraná awa re egfawixini. Omí xegf mínfyo mínj roro sipí wikáiro wíagfa

5 omínj xiáwo ámi wo uowáraná omí nípíkiro t́agfa o ámi wami uowáraná wíyo iwanjini nearo wáiro wíyo nípíkiro tiro néfásáná enáná

6 ámi wo xegf xewaxo dínj síxf uyiño siní enagi omí nuowárirfná re riniginí, ‘Gf íwo enagi nání sipí wí mímíxípa nero arfá wipíráfó.’ nímónariní.’ rff aiwi

7 xewaxo rémóáná wainf omínj sñwf uwíniarigfáwa re rinigfawixini, ‘Íwf ro xanoyá dínj t́ño enagi nání omínj rípi ńni negfpi meaanfwá nání opíkianeyi.’ níriniro

8 omí f́a níxero nípíkiro omínfyo b́aniríwámini moaigfawixini.” Jisaso ewayf xwiyfá api nuriri

9 re uriniginí, “Omínj xiáwo omínj sñwf uwíniarigfáwami pí winíñoi? O níbirí awami xwírfá níxeri ámi sñj wa sñwf uwínipírfá nání wáriníñoi.” nuriri

10 re uriniginí, “Ewayf xwiyfá Bíkíwíyo eániní rípi ení f́a míropa egfáraní? ‘Sñjá anj mírarigfáwa sñjá awíaxf nání pfá nerfná wo “Sípíriní.” níríro emí mófo nání Gorixo “Sñjá o t́ni xámi nítírfnáyf anj enj neánirí nanj imóniníñoi.” níriri sñjá o nímeari táná anj enj neánirí nanj imóniníriní.

11 Gorixo e éf enagi nání nene sñwf níwínirfná aga nanj imóninagi wínaríñwáriní.’ E eáninípi soyfne f́a míropa egfáraní?” urfagi

¹² awa “None nánì dínjé nìneaiaiwirì ewayí xwíyíá apì ríá neararínì?” nìyaiwiro ríxa íá oxíraneyínìrì éfáyí áamá sípíá Jisasomì aríá wianíro nánì o tínjé e epíroyí egíá nánì wáyí nero nánì omì pínì nìwiárimì ugíawixínì.

Nígwí émáyo takisí nánì wiarígíá nánìrínì.

¹³ Awa nuro ínìmì re rínigíawixínì, “Omì pasánìnjé nurírane yapí re uréwapíyaníwínì, ‘Nígwí nánì takisí émáyo nearáparígíápi sínì mìnì wianíréwínì? Mìnì mīwipa yaníréwínì?’ uraníwínì. O ‘Oweoí, sínì mìnì mīwipa époyí.’ ránáyí, wauyowa omì íá nìxero gwí yípíráoí. E mīrīpa nerì ‘Oyí, seyíné mìnì nìwiríná apánì yariñoí.’ ránáyí, áamá sípíáyí ámì aríá bì mīwí nero pínì wiáripíráoí.” nìrínìro Parisi wa tínì mīxí ináyí Xeroto tínì nìkumíxínìro emearígíá wa tínì xwíyíá apì tínì pasánìnjé uraníro nánì Jisaso tínjé e uowáráná

¹⁴ awa omì nìwímearo weyí numearíro re urígíawixínì, “Nearéwapíyarínjoxínì, nìnearéwapíyiríná nepánì nearéwapíyarínjoxirínì. Áamá ámináowayá síñwíyo dánì aí xwíyíá ámì xegí bì mīrí axípínì rarínjoxirínì. Sípí rírì nanjé rírì yariñímanì. Xwíyíá Goríxoyánì xixenì nearéwapíyarínjírínì.” nurírì yariñjé re wigíawixínì, “Émáyo mīxí ináyí Sisaoyí rínìjomi takisí nánì nígwí mìnì wiarínjwápi sínì mìnì wiayaníréwínì? Pínì wiáraníréwínì?

¹⁵ Sínì ananì mìnì wianíréwínì? Mìnì mīwipa yaníréwínì?” uríagíá aiwí o “Yapí nìréwapíyaníro rínìrarínjoi?” nìyaiwirì re urínìnjiginì, “Soyíné pí nánì yapí pasánìnjé níwapíyarínjoi? Émáyo moní bì síñwí wínanì nìmeámì bípoyí.” nurírì

¹⁶ ríxa nìmeámì báná o re urínìnjiginì, “Nígwí rípi mī yoí goyá tínì símìmanjé goyá tínì ñweanì?” uríagí awa re urígíawixínì, “Émáyo mīxí ináyí Sisaoyá ñweanì.” uríagíá

¹⁷ o re urínìnjiginì, “Sisaoyá símìmanjé ñweanagí nánì ayí oyárínì. Ayínánì mìnì wíríxínì.” nurírì áamá Goríxo xewanínjónìnjé imíxínjé enagí nánì omì dínjé owíkwírópoyínìrì ámì re urínìnjiginì, “Amípí Goríxoyánìnjé imónìnjépi Goríxomì enì mìnì wíríxínì.” uráná awa ududí ayá wí winínjiginì.

“Áamá ámì wiápínimeapíríárínì.” urínjé nánìrínì.

¹⁸ Áamá Judayí wa Sajusiyo rínìnjé wa —Sajusiowa re rarígíáwa, “Áamá nìpémáná enánáyí wí nìwiápínimeapaxímanì.” rarígíáwarínì. Awa nìbíro Jisasomì nìwímearo

¹⁹ mīnjé nìrore re urígíawixínì, “Nearéwapíyarínjoxínì, Moseso eníná nene nánì ñwí ikaxí bì re nìrírì ríwamínjé eanjírínì, ‘Áamá wo sínì niaíwí meméá péánáyí xegí apíxí sínì ñweanánáyí péomì xexírímeáowa wo niaíwí wiemeainì nánì aní meáwíniginì.’ e nìrírì eanjírínì.” nurímáná

²⁰ ewayí xwíyíá rípi urígíawixínì, “Xexírímeáowa wé wíúmì dánjé waú enáná wo apíxí wí nìmearì niaíwí meméá péánáyí

²¹ ámì xexírímeáowa wo anímì nìmearì o enì niaíwí meméá péánáyí

²² xexírímeáowa ámì wo awaú egípa axípì nerì

²³ nowanì enì e néra nuro niaíwí wí meméá nìpémáná enánáyí apíxí enì penjíniginì.” Ewayí xwíyíá Jisasomì e nuríro yariñjé re wigíawixínì, “Ríwéná áamá pegíá níníyí wiápínimeááná xexírímeá wé wíúmì dánjé waú awa enì nìwiápínimearíná apíxí axímì meagíáwa enagí nánì apíxí go go meanagí wínaníwárfanì?” yariñjé e wíáná

²⁴ Jisaso re urínìnjiginì, “Soyíné xwíyíá Goríxoyá Bìkwíyo eánìnjépi nánì nìjía mimónipa ero enjé síxí eánìnjé Goríxoyápi nánì enì nìjía mimónipa ero nero nánì xwíyíá wasíwá rarínjoi.

²⁵ Pegíáyí nìwiápínimearóná ámì meánìpíríámanì. Anjínajé anjínami ñweáwa imónigíápa axípì e ñweapíríárínì.

²⁶ E níriri aiwi segí dínj ‘Pegfáyí ámi wiápínimeapaxímani.’ yaiwiarígáyí nání xwíyá bí osearímíní.” nuriri re uríniginí, “Pegfáyí ámi níwiápínimeapíríáríní. Xwíyá eníná Moseso íkíá onímíánána ríá míní ápiáwí wearínagí winínjípí nání Bíkwyó níríní eánínjípí síní íá míropa regfawixíní? Moseso ríá apimí síjwí wínáná xegí xiáwowa Ebírámo t́níní Aisako t́níní Jekopo t́níní awa pegfámi eníná aiwi omí Goríxo re uríniginí, ‘Nioní díxí ráwowa Ebírámo t́níní Aisako t́níní Jekopo t́níní awayá Nwíá imónínáoníríní.’ E uríagi nání awa pegfáwa aiwi wigí dínj síní síj ímónínagí nání Goríxo ‘Awayá Nwíáoníríní.’ ríparíní.

²⁷ O áamá x́ómi dínj níwíkwíro ṕéá aí ayí síní wigí Nwíáoríní. Áamá x́ómi dínj ḿwíkwíró pegfá t́níní síní síj nweagfá t́níní aiwi wigí Nwíáomani. Soyíné dínj aga wasíwá moarínjoi.” uríniginí.

“Nwí ikaxí ǵmíní gípí seáyí e imóníní?” urígíá náníríní.

²⁸ Nwí ikaxí eánínjípí mewegfá wo níbírí Jisaso Sajusiowa t́níní xwíyá xímíxímí níníro rínarínagí níwíní Jisaso ríxa píránínj urenjwípearínagí arfá níwirí yarínj re winíniginí, “Nwí ikaxí eánínj níyoní ǵmíní gípí seáyí e imóníní?” yarínj e wíagi

²⁹ Jisaso re uríniginí, “Goríxoyá njwí ikaxí eánínj seáyí e imónínjípí rípiríní, ‘Isíreríyíné arfá époyí. Negí Ámíná Goríxo ná woní oníríní.

³⁰ Goríxomí dínj síxí nuyíríná onímíápi onímíápi muyípa époyí. Dínj síxí uyíro dínj wíkwíro enj neáníro x́díro éfírixíní.’ Nwí ikaxí seáyí e imónínjípí apíríní.

³¹ Ámí axípí níríní eánínj bí rípiríní, ‘Áamá anj nemeríná síjwí wínarínjyí nání wará díxí nání dínj sípí siarínjpa axípí dínj sípí wírííní.’ Ámí bí eánínjípí apíríní. Goríxoyá njwí ikaxí níríní eánínjyí rípiáúmí wí seáyí e mímóníní.” uríagi

³² njwí ikaxí eánínjípí mewenjo re uríniginí, “Nearéwapíyarínjoxíní, neparíní. Joxí x́ixení ḿnj nírorí re ŕíní, ‘Goríxo ná woní oníríní. Axípí ónínj wo mímóníní.

³³ Goríxomí dínj síxí nuyíríná dínj síxí uyíro dínj wíkwíro enj neáníro x́díro erííní. Áamá anj nemeríná síjwí wínarínjyí nání wará díxí nání dínj sípí siarínjpa axípí dínj sípí wírííní.’ Joxí x́ixení e ŕíní. Áamá Goríxo nání sípísípí bí míní noní ríá níkeaáríónáraní, bí níníro rídíyowá níyáríónáraní, nerínáyí nánj yarígíá aiwi áamá Goríxoyá njwí ikaxí apiaúmí x́darígáyí seáyí e imóníní.” uríagi

³⁴ Jisaso njwí ikaxí mewenjo dínj píránínj nímorí nanj e urarínagí arfá níwirí re uríniginí, “Joxí dínj síní e ní móá nurínáyí nioní nání dínj nínikwírorí Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí neamenjweaníe nání páwípaxí imónírííní.” uríagi ámi ŕwíyo áamá ńníní ayá urarínagí nání wí yarínj ámi bí owímíní ḿb́pa egfawixíní.

“Kíraisó níáíwí goyáoríní?” urínj náníríní.

³⁵ O síní Judáyíá anj sípísípí rídíyowá yarígíwámí dání nuréwapíyíríná áamá e epíroyí egfáyo yarínj re winíniginí, “Nwí ikaxí eánínjípí mewegfáwa pí nání re rarígíáríní, ‘Áamá nene yeáyí neayímíxemeaní nání arfówayá xwíá piáxíyo dání níwíaroríná sa xiáwo ḿxí ináyí Depitoyáo imóníníáríní.’ pí nání rarígíáríní?

³⁶ Depito Goríxoyá kwíyí t́níní níríní ŕwamínj nearíná áamá yeáyí neayímíxemeaní nání arfówayá xwíá piáxíyo dání íwíaronfó nání re níríní eáníríní, ‘Goríxo ǵ Ámínáomí re uríniginí, “Joxí wé náúmíní níjwearí síjwí nanírí njweanáná ḿxí sianíro b́fáyo xopírárí ríwíimíáríní.” uríniginí.’

³⁷ Depito ŕwamínj apí níríní nearíná arfówayá xwíá piáxíyo dání íwíaronfó nání ‘Ǵ Ámínáoyí ŕagi nání aríge nerí sa xegí xewaxo imóníní?” uríagi áamá e epíroyí egfáyí xegí xwíyá arfá níwíró ná yayí winíniginí.

“Nwí ikaxí mewegfáwa yarígíápa mepaní.” urínj náníríní.

³⁸ O sini nuréwapiyiríná re nura uniginini, “Nwá ikaxí eáninípi mewegíáwa yarigíápi mepa éfirixini. Awa áamá weyí oneamépoyiniri rapirapí sepiá niyininimí aní emero áamá yayí ‘Ámináoxini onearípoyiniri awí eánarigíe aní emero

³⁹ rotú aníyo nípawirínáraní, aiwá imíxarigíe niñwearínáraní, símí símí e ñwearo

⁴⁰ apíxí aníwamí amípi níni íwí urápaniro nání ero áamá aríá egíe dání Goríxomí xwíyíá rírimí níwiríná aniní níwia uro yarigíápi seyíné mepa éfirixini. Ríwéná Goríxo áamá niyoní mí ómómíximí neríná awa xwíyíá xwé meárinípírfáriní.” uriniginini.

Apíxí aní wí nigwí tñípi nánirini.

⁴¹ O sini aní rídiyowá yarigíiwámí inimi aní nemeríná nurí Goríxo nání nigwí tayarigíe oríwámíni e éf niñweámáná áamá obaxí ní múroayiróná nigwí tarinagíá níwínirí nigwí xwé tígíáyí xwé tarinagíá níwíníísáná wíniñiniginini.

⁴² Apíxí aní uyípeayí wí omí ní múrorí moní ríá níñí biaú tígí níwínimáná

⁴³ xegí wiepísarinjowamí “Eini.” nuriri re uriniginini, “Nioní nepa seararinini. Apíxí aní amípi mayí rí Goríxo nání nigwí onímiá ná biaúni tífí aiwí áamá níni táyó seáyí e imónini.

⁴⁴ Áamá nigwí xwé táyí ná sini níwenjáná obaxí tarinagíá aiwí apíxí ríyí mayí enagi aiwí xegí nigwí aiwá nání bí epaxípi níni tñíoi.” uriniginini.

13

“Aní rídiyowá yarigíiwá pineapírfáriní.” uriní nánirini.

¹ Jisaso aní rídiyowá yarigíiwámí píní níwiárimí waríná xegí wiepísarinjowa wo re uriniginini, “Nearéwapíyarínjoxini, aní awíaxí ikwírónrí sínjá naní niñweaxa urí ení eyí sijnwí wínei.” uráná

² o re uriniginini, “Aní xwé tíyí sijnwí ríwíninini? Ríwéná sínjá kíkírónrí rípiyí womí seáyí e ikwíárinínfámaní. Níní níkwierómioanírfáriní.” nurimí ugíawixini.

Xeaniní xámí wímeanípi nání uriní nánirini.

³ O díwí mñí Oripíyí ríniníyo niñwearí aní rídiyowá yarigíá píní níwiárimí yapíámíni weniní nero ñweanáná wiepísariní Pitao tñí Jemiso tñí Jono tñí Adíruo tñí wigípi

⁴ yaríní re wigíawixini, “Joxí ‘Sínjá womí seáyí e ikwíárinínfámaní. Níkwierónowínírfáriní.’ nearípi gíná imónínírfáriní? Sijnwí ayo níwínirane ‘Ríxa nimónini anwí ayoríani?’ yaiwianíwá nání pí ekiyiní neainínírfáriní? Ekiyiní neainínírfápi nání áwaní neareí.” uríagíá

⁵ o áwaní nuriri re uriniginini, “Áamá wí yapí searéwapíyaníro epírfá enagi nání díní íá níxiríro éfirixini.

⁶ Áamá obaxí wo wo níbayiro yofí nioníyá níriníro yapí re searéwapíyaníro epírfáriní, ‘Yeáyí seayímíxemeámífa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaronáonirini.’ searéwapíyaníro eáná áamá obaxí ‘Nepaxini.’ níyaiwíro xenwíyo xídípírfáriní. Ayínáni nioní searariníapi díní íá níxiríro éfirixini.

⁷ Seyíné ‘Aní ayo míxí inarínjoi.’ ránáyí, xwíyíá imíní ‘Aní wúmí míxí inarínjoi.’ ríníméánáyí, wáyí mepaní. Míxí ayí xámí niga nurí aiwí sía yoparí Jisasoní weapímíyí sínirini.

⁸ Áamá gwí wírí níwiápínímearo wíníyí tñí míxí iníro ero míxí ináyí wí níwiápínímearo wí tñí míxí iníro ero aní wíyí wíyo poboní erí aní wámí agwí nání ikeamóníro yarínjagí níwínírfá díní re yaiwípírfá nání ‘Ríwéná xwé enífa nání iwamíó ríyí ríyarini?’ yaiwípírfá nání seararinini. Apíxí níaiwí níxiríní díní re yaiwíarígíápa ‘Ríwéná ríniní xwé níminirí nání iwamíó ríníarini?’ yaiwíarígíápa soyíné

eni nioni raririjápi niwiniríná re yaiwírrixini, 'Ríwéná xeanijí xwé neaímeanfárfani?' yaiwírrixini.

⁹ Nioni ríwímini nimamopírrixiniri nioni seararirijápi símímini tiro awínijí ηwearo éfrixini. Seyíne nioni níxídaririjagía nání áamá wí pírí owiaíkianeyiníro íá níseaxero negí Judayíyá opisí aníyo seawáiríro rotú aní neneyáyo dání iwaní seamepero epíríáriní. Míxí ináyí tñi gapímaní tñi ayíyá síηwíyo dání ení níseaurárimáná xwíríxí seamepíríá enagi aiwí nioni nání síní uríírixini.

¹⁰ Xwíyíá nioni nání yayí seainaririjápi áamá gwí wírí wírí nñi aríá wigíámi enáná ámi weapímíáriní.

¹¹ Ayí íá níseaxero opisí aníyo seawáraná ayá síwí nísearorí 'Píne aríre uraniréwiní?' miyaiwipa éfrixini. Íná Goríxo pí pí nání searíyí ananí kwíyí oyápimi dání urípíríáriní.

¹² Xexírímeá wo níwiápínimeari xexírímeáomi opíkípoyniri íá níxerí opisí aníyo wáirí xanowa ení wigí niaíwí opíkípoyniri íá níxero opisí aníyo wáiríro niaíwíyí ení xaniyaúmi opíkípoyniri wáiríro epíríáriní.

¹³ Seyíne yoí nioniyá níríro xídaririjagía nání wikí níseaóníro símí tñi seaipíríáriní. E seaipíríá enagi aiwí gíyí gíyíne ení neáníro nioni níxídíro aníηí dñí níkwírooro nerínáyí, síá yoparí nioni ámi bímfáyi Goríxo ananí yeáyí seayimíxemeanfárfani.

Áamá wo ηwíá imóníηe xórórí enííná nání uríηí nánirini.

¹⁴ "Seyíne áamá sípí seaikáriní ηwíá imóníηe xórórí nerí xwíríá ikíxéagi níwinirínáyí áamá Judia píropenisíyo ηweagíáyí díwí tñí e nání éf yíírixini. Áamá gíyí xwíyíá rípi íá roarígíáyí dñí píraníηí mófrixini.

¹⁵ Áamá gíyí gíyí aní waiwíyo nípeyíro seáyímini míríníηiwámi níηwearo 'Sípi neaikáriní ríxa ηwíá imóníηe xwíríá ikíxéáriní.' rínaririjagía aríá níwirínáyí níwiápínimeámáná amípí ínimi aní míríníηiwámi wenípi meaaníro nání mípáwipa sa díwí tñí e nání aníni éf yíírixini.

¹⁶ Áamá aiwá omíηíyo yarígíáyí ení aríá e níwirínáyí ámi iyíá meaaníro nání aní e nání mupa sa díwíyo nání éf yíírixini.

¹⁷ Íná apíxí niaíwí agwí egííwa tñi síní niaíwí amíηí narígííwa tñi aníni éf upaxí menagi nání aveyí. Aríge aníni díwíyo nání éf yipíríárfani?

¹⁸ Aníni éf mupaxí neaimónínigíniri Goríxomi ríxíηí re uríírixini, 'Íná imíηí mírípa éwinígini.' uríírixini.

¹⁹ Goríxo xwíá imíxiri anína imíxiri ení e dání áamá xeaníηí ní móga bagíá aiwí sípí seaikáriní ηwíá imóníηe xwíríá ikíxéáná xeaníηí ríá tñí seaikáriníáriní. Xeaníηí íná imóníníápi tñi ámi wí xixeni imóníníá menini.

²⁰ Goríxo 'Xeaníηí api aníni pñi owiáriní.' miyaiwipa nerínáyí áamá nñi míηweapaxíriní. Áamá xíó eyíroáriníyí nání dñí nímorí nání 'Xeaníηí api aníni anípa oimónini.' yaiwiníá enagi nání apaxí mé pñi wiáriníáriní.

²¹ Xeaníηí api seaímeáná áamá wí 'Áamá yeáyí neayimíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroní jííwo ηweani.' ránáyíraní, 'Ríwo ηweani.' ránáyíraní, aríá mípáwipa éfrixini.

²² Wí epaxí enánáyí, áamá Goríxo eyíroáriníyo yapí wíwapiyaníro neríná nepa mimónípa nero aí 'Aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníáonirini.' nurímáná emímí ero ayá ríwamónípaxí imóníηípi ero epíríáriní. Wí nepa mimónípa nero aí 'Goríxoyá wíá rókiamoaríáonirini.' uríro emímí ero ayá ríwamónípaxípi ero epíríáriní.

²³ Amípí ríwéná imóníníápi nání ríxa áwaní searíagi yapí seaíwapiyipírrixiniri nání dñí nímorí éfrixini.

Ámá imóniŋjo aŋŋnamí dání weapinŋápi nániríní.

²⁴ Xeaniŋŋí api nípíní ríxa niseaímeámáná eŋáná sogwí sŋá yinírí emá wŋá mónipa erí

²⁵ sinŋí aŋŋnamí dání exweánowiri amípi eŋŋí eánŋŋí aŋŋnamí eŋŋíyí úpiyinírí nemáná eŋáná

²⁶ ámá imóniŋáoní eŋŋí neánírí agwíyo dání wŋá nókía weaparŋagi naniprŋáríní.

²⁷ Nanáná aŋŋnají ámá Goríxo eyíroárŋŋí xwŋá rírímí nírímíní aŋŋí gímí ŋweagŋáyo wirimeamepírí uowárímŋáríní.” urŋŋnigíní.

Ewayí ikaxí ikŋá pikí nániríní.

²⁸ E nuríríná ewayí xwíyŋá rípi urŋŋnigíní, “Íkŋá pikíyí rínŋŋíyí reŋŋí sinŋí neáníro mŋŋí ináná ‘Xwiogwí ríxarŋání?’ yaiwiarŋgŋáríní.

²⁹ Pikíyínŋŋí xwiogwíná nání nŋŋá imónipírí yarŋŋípa xwíyŋá nioní ekiyŋŋí nání searŋáyí ríxa imónarŋagi nŋwínŋŋáyí dŋŋí re yaiwírŋxíní, ‘Jisaso ríxa nŋweapírí nání ríyaríní? Ríxa aŋŋí fŋwí éniŋŋí rónapíní.’ yaiwírŋxíní.

³⁰ Nepa seararŋíní. Ámá gwí axí rírí síní anípa mimónipa eŋáná nioní searŋápi wí surŋmá mimónipa nerí nípíní xixení imóninŋáríní.

³¹ Xwŋá tŋní aŋŋna tŋní anípa imóninŋá eŋagi aiwí xwíyŋá nioniyá wí surŋmá imóninŋámaní.

Jisaso weapinŋáyi nání ámá nŋní wo nŋŋá mimóníní.

³² Nioní ámí gíní gíná nŋweapímŋá náníyí ámá nŋní aiwí wo nŋŋá mimóníní. Aŋŋnají aiwí nioní aiwí majŋá imóniŋwíní. Sa gí áponí nŋŋáríní.

³³ Ayínání dŋŋí píránŋŋí nŋmoro ŋweáŋŋxíní. Nioní gíní gíná nŋweapímŋá nání seyŋné majŋá imóniŋagŋá nání xwayí nanírí ŋweáŋŋxíní.” nurírí

³⁴ re urŋŋnigíní, “Nioní nŋweapímŋá náníyí rénŋŋí imóníní. Ámá wo aŋŋí wímí urŋnŋmínírí nuríná xínáíwánŋŋí omŋŋí wliarŋgŋáwa o omí ‘Nioní úáná omŋŋí joxí niarŋŋpi píránŋŋí níirŋxíní.’ nura urŋnigíní. E neríná womí ‘Aŋŋí fŋwí e awí roarŋŋjoxí xwayí nanírí awí róŋŋxíní.’ urŋŋo eŋŋpi

³⁵ soyŋné axŋpi éŋŋxíní. O ‘Aŋŋí xiáwo gíní gíná bŋnŋŋenŋŋŋí?’ nŋyaiwirí ‘Sŋápi tŋní bŋnŋŋenŋŋŋí? Árŋwegŋyo bŋnŋŋenŋŋŋí? Karŋkarí rŋaiwá raríná bŋnŋŋenŋŋŋí? Wŋá mónŋŋŋmí bŋnŋŋenŋŋŋí?’ nŋyaiwia nuri majŋá nimónírí nání

³⁶⁻³⁷ o nioní sá wenáná nímeanŋŋínírí anŋŋí xwayí nanírí awí roarŋŋŋpa nŋyŋnéni ení nioní weapímŋá nání píránŋŋí dŋŋí nŋmoro ŋweáŋŋxíní. Seyŋné ení maiwí níkarŋga warŋagŋá sinŋwí seanímŋŋínírí nání seararŋíní.” urŋŋnigíní.

14

Jisaso nání mŋxí megŋá nániríní.

¹ Ríxa sŋá wíyaú óráná sŋá eŋíná aŋŋnajo Judayo múronŋí nání bisŋkerŋá yisí mayí iwamŋó narŋgŋáyi —Eŋíná sŋá ayí Judayo Isipíyí mŋxí ináyo fŋá xenŋwírárŋŋáná Goríxo niaíwí xámŋŋí nŋní opŋkímínírí aŋŋnají oyáo uowárŋŋí aiwí Judayí Goríxo ŋwí ikaxí urŋŋpi tŋní xixení nerí bisŋkerŋá yisí mayí úrapí nimŋxíro nŋnŋro sipŋsipí nŋpŋkiro ówanŋyo ragí xópé yárŋá eŋagi nání aŋŋnajo ayo múronŋnigíní. Ayínání xwiogwí o o pwéáná Judayí Goríxo eŋŋpi nání dŋŋí mŋwinípa enŋŋínírí sipŋsipí nŋpŋkiro bisŋkerŋá yisí mayí úrapí nimŋxíro narŋgŋáríní. Ríxa sŋá wíyaú óráná sŋá aŋŋnajo Judayo múronŋí nání bisŋkerŋá yisí mayí iwamŋó narŋgŋáyi imóninŋá eŋáná apaxŋpánŋŋí imónigŋá xwéowa tŋní ŋwí ikaxí eánŋŋpi mewegŋáwa tŋní awa Jisasomí arŋge ínŋmí fŋá nŋxíro pŋkianŋréwínŋro ínŋmí mekaxí nŋmero

² re rínŋŋawíxíní, “Sŋá ayímí ámá nŋní aiwá imŋxanŋro epŋroyí egŋáyímí ayí mŋxí épŋmŋxamoanŋŋínírí mŋpŋkípa éwanŋŋíní.” rínŋŋawíxíní.

Apixí wí omí werixí wiwayimoní nánirini.

³ Jisaso ámi aní yoí Betani nání nuri Saimono peyíyí imónagoyá aníyo niñweari aiwá naríná apixí wí werixí díní naní eaaríní síxí wá —Síxí awá nígwí aga xwé roníwárini. Awá nimeámi nibiri íá nóxayimixiri Jisasomi mñíyo iwayimóaná

⁴ wa wikí díní niwiaiwiro re rinígfawixini, “Í pí nání werixí nígwí xwé ronípi xwíríá ikixearini?

⁵ Nene werixí api nígwí nání bí neri síñwiríyí, nígwí K300 seáyí e nimearane áma uyípeayíyo arírá niwirane mñí wipaxíriní.” níniníro ímí mñí uraríná

⁶ Jisaso re uríniginí, “Xe oení. Pí nání ayá wí uraríní? Í naní niarini.

⁷ Áma uyípeayí síní seyíné tñí aníní ñweapírá enagi nání gíní gíná ‘Ayo arírá owianeyí?’ níniríná ananí arírá wipaxíriní. E neri aiwí nioní seyíné tñí nawíní aníní re ñweámíámani.

⁸ Í ‘Arige neríná Jisasomi arírá wimíáráni?’ niyaiwiri xwáripáyo nítíprí enagi nání aníní xámí gí waráyo xópé niárarini.

⁹ Nepa seararínini. Xwíá rírí nínimíni ámi gímí xwíyíá nioní nání yayí seainarínípi wáí nemero nurímeríná apixí rí nioní werixí díní naní eaaríní rípi niwayimópi nání ení repíyí wíáná ‘Jisasomi apixí wí e iyí reníginí?’ yaiwipíráriní.” uríniginí.

Judasó miyí uríní nánirini.

¹⁰ Jisaso yá wiepísaríní wo, Isíkarioti díní Judasoyí riníño apaxípáníní imónígfá xwéowamí Jisaso nání miyí urímínirí nuri niwímeari

¹¹ miyí uráná awa yayí nero apaxí mé re urígfawixini, “Nígwí siapaníwini.” uríagí Judaso nuri Jisaso xegípi ñweáage awa ananí íá xírpíré síñwí winárimínirí omí síñwí winaxídimeníniginí.

Aiwá Anínají Múroníyí nání nígfá nánirini.

¹² Bisíkeríá yisí mayí iwamíó narígfíná ríxa anínajo Judayo síá ayimí múroní nání díní mopíri nání sipísipí miá píkiaríná xegí wiepísaríníowa Jisasomi re urígfawixini, “Ge nurane aiwá anínajo neamúroníyí nání ríá yeaaríñwápi joxí tñí nawíní nanípi ríyamí yáraníwini?” uríagí

¹³ o wiepísaríníyí waúmi nurowárití re uríniginí, “Jerusaremi nání nuri aníyo áwiními áma wo inígfí síxí níxírímí waríñagi órórí nínirónáyí númí úisixini.

¹⁴ Númí nuri aní o páwíiwámí awagwí ení nípáwiri aní xiáwomí yaríní re wíisixini, ‘Yearéwapíyaríño re ríniginí, “Gí wiepísaríníowa tñí aiwá Anínajo Neamúroníyí nání níniríná aní awawá gíwámí dání naníréwini?” ríniginí.’ uráná

¹⁵ o aní awawá seáyími ikwíroníníwá ikwíañwí nñí ríxa píráníní imíxáriníníwá síwá eainíño. E eaiáná awagwí e aiwá none nání ríyamí éisixini.” uríagi

¹⁶ awaú nípeyearí anípímí nání nuri Jisaso uríípa xíxení neri aiwá Anínajo Múroníyí nání ríyamí egíisixini.

¹⁷ Síápi tñí Jisaso tñí wiepísaríní wé wúkaú síkwí waú tñí awaú aiwá ríyamí éíle nání nuro

¹⁸ aníyo nípáwiro niñwearo aiwá níniróná Jisaso re uríniginí, “Nepa seararínini. Aiwá naríñwá rone woxí nioní nání miyí nuríriní.” uríagi

¹⁹ awa ayá sípí wíagi wo wo re urayígfawixini, “Nionímaní. Nionímaní.” urayaríná

²⁰ o re uríniginí, “Wé wúkaú síkwí waú egíoyíné woxíriní. Soyíné nioní tñí múyo eagwianaríñwáone woxíriní.

²¹ Woxí xwíyíá Goríxoyá áma imóníñáoni nání ríwamíní níninirí eánínípi tñí xíxení níríní. Áma imóníñáoni nání miyí uríoxíyí síá wíyi joxí majíá róríníá enagi nání aweyí! Xínáí omí mñíxíípa neri síñwiríyí, naní imónímínirí eníriní.” uríniginí.

“Ripí gí warárini.” uríñí nánirini.

²² Sini aiwá níniróná o bisíkerfá bí nímeari Gorixomi apí nání yayí nìwimáná kwíkwírímí nerí yaní nìwia nuríná re uríñiniginí, “Nírápípoi. Ripí gí warárini.” nurimáná

²³ wainí iniigí kapíxí wá nímeari Gorixomi yayí nìwirí awamí mìní wíáná nowaní nìga waríná

²⁴ re uríñiniginí, “Wainí ripíyí gí ragírini. Nioní áamá níní nání nìpíkíáná ragí nioniyá xwíáyo pwaríñagí nìwíniríná soyíné re yaiwipíríárini, ‘Xwíyíá sijní “Nioní nìperíñpimí dání yeáyí seayimíxemeámíárini.” réroáríñíyí neparini.’ yaiwipíríárini.

²⁵ Nepa seararíñini, ‘Nioní iniigí wainí ámí wí mìní néra núísáná Gorixo ríxa xwioxíyo míméámí nerí seameníweaníe nweanáná ámí sijní nímíárini.’ seararíñini.” nurí

²⁶ soní bí nírímowa nìpeyearo díwí Oripíyo nání ugíawixini.

“Pitaoxi ríwí nímoríni.” uríñí nánirini.

²⁷ Jisaso re uríñiniginí, “Ewayí xwíyíá nírínirí eáníñí ripí arfá nípoi, ‘Gorixo sipísipí mearíñomí píkíoreawáráná sipísipí níní wíwíní umíamoníñoi.’ E nírínirí eáníñí tñí xíxeni soyíné wáyí nero nioníní niepísamopíráoí.

²⁸ E nerí aiwí nioní Gorixoyá díní tñí nìwiápíníméámáná Gariri píropenisíyo xámí seameámíárini.” uríagí aiwí

²⁹ Pitao re uríñiniginí, “Áamá níní siepísamopírí aiwí nioní wí e emíméini.” uríagí

³⁰ Jisaso re uríñiniginí, “Nepa ríraríñini. Sfá ríyimi karíkarí siní ríaiwá biaú mírípa enáná jìwaníñoxí biaú bí re rayiríni, ‘Jisaso tñí nìkumíxínirí emearíñá wonímaní.’ biaú bí rayiríni.” uríagí aiwí

³¹ Pitao arfíki re uríñiniginí, “Wa nioní tñí nawíní nìyeapíkirí aiwí nioní wí ‘Jisaso nání majíonirini.’ rímíméini.” uraríná wiepísaríñí wíá ení axípi rígíawixini.

Ojìkwííyo dání Gorixomí ríxíñí uríñí nánirini.

³² Awa ojìkwíí yoí Gesemaniyo nírémoro Jisaso wiepísaríñowamí re uríñiniginí, “Nioní Gorixomí yaríñí wimí nání yimí soyíné re nweápoi.” nurí

³³ Pitaomí tñí Jemisomí tñí Jonomí tñí nìwirímeámí nuríná ayá sfwí nurorí díní ríá uxearíñagí

³⁴ re uríñiniginí, “Díní ríá nìxearíñagí nání ríxa nìpepaxí niarini. Soyíné re xwayí naníro nweápoi.” nurí

³⁵ jíamíní e onímíápí nurí míñí xwíáyo nìkwírorí Gorixomí yaríñí nìwiríná imónipaxí enánáyí awa mìnípíkí wíarí onímúrípoyínirí Gorixomí re uríñiniginí,

³⁶ “Gí ápe, joxí ananí mepaxí wí mimónini. Nìpíkianíro yarígíá iniigí yíkí yaríñíníñí imóníñí ripí ananí emí nímamoríréini? Nioní yaríñí nìsirí aiwí gí díní xídímíméini. Díxí díní pí pí yaiwííyí nìríxídímíni.” Gorixomí e nurí

³⁷ nìbirí weníñí éyí wíníñiniginí. Awa sa weníñí nìwínirí Pitaomí re uríñiniginí, “Saimonoxí sá ríweníni? Weníñí nero onímíápí míñweapaxí ríseaimónarini?

³⁸ Obo nìbirí yapí seaíwapíyíniginí. Sijnwí naní nìñwearo Gorixomí ríxíñí urípoyí. Díní tñí ananí ‘Jisasomí pí pí wímeáíyí xídáníwíní.’ nìyaiwíro aiwí segí wará nání ayá nìríxíníro nání éf seainíñoi.” nurí

³⁹ nurí Gorixomí yaríñí wíípi axípi ámí nìwimáná

⁴⁰ ámí nìbirí awa wígí sijnwí sipíxípxí winaríñagí nání sá órówapíñagíá nìwínirí xwíyíá bí muríagíá nìwínirí ámí Gorixomí yaríñí wimínirí nurí nìñweanísáná

⁴¹ nìbirí re uríñiniginí, “Sini sá ríwoyíné ríweníni? Kíkíá ríyaríñoi? Ríxarini. Áamá imóníñáoní pasá níáná íwí yarígíáwa íá nìxepírí ríxa agwírini.

⁴² Wíápíníméapoyí. Ríxa owaneyí. Pasá nino ríxa iwo barini.” uríñiniginí.

Jisasomɪ pasá umenɪf nánɪrɪnɪ.

⁴³ Sɪnɪ e urarɪná re enɪnɪgɪnɪ. Wiepɪsarɪɲɪf wé wúkaú sɪkwɪf waú imónɪgɪfáwa Judaso apaxɪpánɪɲɪf imónɪgɪfá xwéowamɪ tɪnɪ ɲwɪf ikaxɪf eánɪɲɪpɪ mewegɪfáwamɪ tɪnɪ Judayɪf mebaóowamɪ tɪnɪ mɪyɪf uráná awa wigɪf áamá iwanɪf tɪnɪ kirá tɪnɪ fá xɪrɪgɪfáwamɪ awí nearo Judaso tɪnɪ Jisaso tɪɲɪf e nánɪ wɪrénápáná awa nɪbɪro Jisaso wiepɪsarɪɲɪf wɪfámɪ urarɪná wímeagɪfawixɪnɪ.

⁴⁴ Jisasomɪ nɪwímearóná Judaso óf e nuróná re urɪfɪpa, “Nionɪ pasánɪɲɪf numerɪ omɪ kíyɪf nɪmiaúnɪrɪná sɪmɪmajɪfónɪɲɪf re seaiarɪɲɪnɪ, ‘O Jisatorɪnɪ.’ Omɪ soyɪné fá nɪxɪrɪro nɪméra úpoyɪ.” Óf e nuróná e urɪfɪpa

⁴⁵ rɪxa Jisasomɪ nɪwímearɪná re enɪnɪgɪnɪ. Anɲwɪ e nuri “Nearéwapɪyarɪɲoxɪnɪ” nurɪrɪ kíyɪf miaúnɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁴⁶ Kíyɪf miaúnáná omɪ mɪrɪf nuro fá xɪrɪgɪfawixɪnɪ.

⁴⁷ Fá xɪrarɪná áamá Jisasoyá xɪfó tɪnɪ rogɪfá wo kirá arerɪxɪfyo wérónɪɲɪpɪ nɪmɪxearɪf áamá Jisasomɪ fá xɪrarɪgɪfá womɪ —O apaxɪpánɪɲɪf imónɪɲɪf seáyɪf e imónɪɲoyá xɪnáínɪɲɪf nɪmónɪrɪ omɪɲɪf wiarɪɲorɪnɪ. Omɪ mɪɲɪf orómɪnɪrɪf éyɪf pɪrɪf nɪmoyɪkɪrɪ arɪfá mɪɲɪf nɪwirɪpiearɪ mamówarɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁴⁸ E éáná Jisaso mɪxɪf bɪfáwamɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné áamá fɪwɪf yarɪgɪfáyo fá xɪranɪro nánɪ mɪxɪf nɪmónɪmɪ warɪgɪfápa nionɪ enɪ fá nɪxɪranɪro nánɪ mɪxɪf nɪmónɪmɪ rɪbarɪɲoɪf?

⁴⁹ Sɪfá ayɪf ayimɪ anɪf rɪdɪyowá yarɪgɪfáwamɪ sɪɲánɪf nɪmónɪrɪf searéwapɪyarɪná soyɪné wɪ fá mɪnɪxɪrarɪgɪfawixɪnɪ. Pí nánɪ? Ayɪf pɪné Gorɪxoyá nionɪ nánɪ nɪrɪnɪrɪf eánɪɲɪpɪ xɪxɪnɪ imónɪnɪf nánɪ yarɪɲoɪ.” urarɪná

⁵⁰ wiepɪsarɪɲɪf nowanɪ omɪ nɪwiepɪsamoárɪmɪ ugɪfawixɪnɪ.

⁵¹ Awa nɪwiepɪsamoárɪmɪf úáná nɪaíwɪf sɪkɪɲɪf Jisasomɪ xɪdarɪɲɪf wo rapɪrapɪf apɪfá wenɪnɪ xopɪxopɪf nɪrónɪmɪf nɪbɪrɪf Jisaso tɪɲɪf e axɪf e rónápáná mɪxɪf bɪfáyɪf omɪ fá xɪranɪro éfáyɪf

⁵² rapɪrapɪf ú nɪpɪrɪpeárɪmɪf aikɪf mayo éf unɪnɪgɪnɪ.

Árɪwɪyimɪ Jisasomɪ xwɪrɪxɪf umegɪfá nánɪrɪnɪ.

⁵³ Mɪxɪf bɪfáyɪf Jisasomɪ nɪmeámɪf apaxɪpánɪɲɪf imónɪɲɪf seáyɪf e imónɪɲo tɪɲɪf e nánɪf nuro e wáráná apaxɪpánɪɲɪf imónɪgɪfá xwéowa tɪnɪ Judayɪf mebaóowa tɪnɪ ɲwɪf ikaxɪf eánɪɲɪpɪ mewegɪfáwa tɪnɪ awí eánarɪná

⁵⁴ Pitao Jisasomɪ mɪxɪf bɪfáyɪf nɪmeáa warɪná ná rɪfɪwɪfyo númɪf nuri apaxɪpánɪɲɪf imónɪɲɪf seáyɪf e imónɪɲoyá ákɪɲáyo nɪpáwɪrɪf porisowa tɪnɪ nɪɲweámáná rɪfá imónarɪná

⁵⁵ apaxɪpánɪɲɪf imónɪgɪfá xwéowa tɪnɪ xwɪrɪxɪf mearɪgɪfá nowanɪ tɪnɪf awa áamá sɪɲwɪf fɪwɪf wɪnarogɪfá wɪ xwɪyɪfá Jisasomɪ ananɪf nɪpɪkɪpaxɪf imónɪɲɪf bɪf orɪpoyɪnɪrɪf nero aiwɪf Jisasomɪ pɪkɪpaxɪf bɪf mɪrarɪɲagɪfá nɪwɪnɪro ɲweanɪáná

⁵⁶ áamá obaxɪf omɪf nuxekwɪmoayiro aiwɪf axɪpɪnɪf mɪrɪf bɪf bɪf nɪra nurɪná

⁵⁷ áamá wɪf éf nɪroro Jisasomɪnɪf yapɪf nuxekwɪmoro re urɪgɪfawixɪnɪ,

⁵⁸ “Nene o re rarɪɲagɪf arɪfá wɪɲwanɪgɪnɪ, ‘Nionɪf anɪf rɪdɪyowá yarɪgɪfá rɪwá, áamá wé tɪnɪf mɪrɪgɪfá rɪwá nɪpɪneámáná sɪfá wɪyaúf wɪyɪf óráná ámɪf wɪwá, wé tɪnɪf mɪmɪrɪpa egɪfá wɪwá mɪrɪmɪfárɪnɪ.’ rarɪɲagɪf wɪɲwanɪgɪnɪ.” urarɪɲagɪfá aiwɪf

⁵⁹ xwɪyɪfá apɪf aíf axɪpɪnɪf mɪrɪf bɪf bɪf nɪra warɪɲagɪfá nɪwɪnɪro

⁶⁰ apaxɪpánɪɲɪf imónɪɲɪf seáyɪf e imónɪɲo nɪwɪápɪnɪmeámɪf anɲwɪf e nɪbɪrɪf Jisasoyá sɪmɪf e nɪrómáná yarɪɲɪf re wɪɲɪnɪgɪnɪ, “Ayɪf xwɪyɪfá ‘Joxɪrɪnɪ.’ rɪxekwɪmoarɪgɪfáyo xwɪyɪfá joxɪyáf wɪf enɪf mɪrɪpaxɪf rɪsɪarɪnɪ?” urɪagɪf aiwɪf

⁶¹ Jisaso xwɪyɪfá wákwɪpaxɪf aiwɪf kɪkɪmɪf nɪmónɪrɪf xwɪyɪfá bɪf murarɪɲagɪf apaxɪpánɪɲɪf imónɪɲɪf seáyɪf e imónɪɲo yarɪɲɪf ámɪf bɪf nɪwɪrɪf re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Joxɪf nɪaíwɪf Gorɪxoyáoxɪf, nene yeáyɪf neayimɪxemearɪfá nánɪf arɪfowayá xwɪfá pɪaxɪfyo dánɪf iwɪaronɲoxɪranɪ?” urɪagɪf

⁶² Jisaso “Nionirini.” nuriri re uriniginini, “Ámá imóninãoni Gorixo enj siox eáninoyá wé náúmini nweari agwí tñni weapiri yariniagi sinwí nanipiríarini.” uríagi

⁶³ apaxípaninji imóninji seáyí e imóninjo wikí niwóniri nikinimóniri xegí rapirapí naxeri xwirixí mearigá wíami re uriniginini, “Sinwí íwí wínarogáyí ríapi nání dinj wí ikwíroaníméwini.

⁶⁴ Xewaninjo Gorixomi riperirí umeararíná soyíné ríxa aríá wíoi. Dinj soyínéyá pí ‘Oyaneyi.’ yaiwiarinjo?” uráná awa “Xwiyá ámi bi ripaxí mimóninjo. Ríxa opikípoi.” niríasaná

⁶⁵ wa re egíawixini. Reanwí úriro írikwí sinwíyo rití niyárimáná iwanj earo re uriro, “Wíá rókiamoarinoxini, amipí inimi éfápi áwanj ragoxi, iwanj go reaarini? Áwanj nearei.” uriro néfasáná anj ridiyowá yarigíwá awí mearoarigíawami miní wíáná awa eni símimanjyo wé upíkakiwayigíawixini.

Pitao “O nání majfonirini.” urinj nánirini.

⁶⁶ Pitao, awa anjyo inimi Jisasomi xwirixí mépero iwanj earo yaríná, o míde ákinjáyo inimi nwearáná apixí apaxípaninji imóninji seáyí e imóninjoyá ominj wíiarigá wí nibiri

⁶⁷ Pitao ríá imónarinjagi niwiniri sinwí agwí niwinárinjisáná re uriniginini, “Joxi eni Nasareti dánj Jisaso tñni emearigíáyí woxirini.” uríagi

⁶⁸ Pitao “Oweoi.” nuriri re uriniginini, “Jíxi rariniipi nání nioní majfáriní.” nurimi niweri íwíyi tñj e éf rojáná

⁶⁹ apixí apiyá axí eni niweri o e ronjagi niwiniri áamá e rówapigíáyí tñj e dání omi árixá niwiri re uriniginini, “Ámá oyí Jisaso tñni nawíní emearigá worini.” uríagi aiwí

⁷⁰ o “Oweoi. Nionimaní.” nuriri rojáná ámi ríwíyo áamá e rówapigíáyí re urigíawixini, “Neparini. Joxi awa tñni emearinoxirini. Joxi Gariri piropenisíyo dánjoxi enjagi nání Jisaso tñni emearinoxirini.” uríagí aiwí

⁷¹ Pitao sipí ikaxí niriri xwíá e dání re uriniginini, “Ámá soyíné rarigíto nání majfonirini.” ríxa uráná re eniginini.

⁷² Karíkarí ráiwa ámi bi rági aríá niwiri Jisaso “Síá riyimi karíkarí siní ráiwa biaú miripa enáná joxi ‘Jisaso nání nioní majfonirini.’ biaú bi rayiríni.” urípi nání dinj niwiniri yapí uríyí nání ayá sipí wíagi njwí eaniginini.

15

Jisasomi Pairato tñj e wárigá nánirini.

¹ Wíá móninjmí apaxípaninji imónigá xwéowa tñni Judayí mebaowa tñni njwí ikaxí eáninipi mewegíáwa tñni awa Judayí xwirixí mearigá nñni tñni awí neániro xwiyá nimixárimáná Jisasomi gwí niyiro nimeámi nuro émáyíyá gapímaní Pairatoyi rininjomí miní wíáná

² o Jisasomi yarinj re winiginini, “Judayíyá miox ináyoxiraní?” Yarinj e wíagi Jisaso “Ayí joxi rarini.” uráná

³ apaxípaninji imónigá xwéowa omi símí tñni uxekwímoaríná

⁴ Pairato ámi Jisasomi yarinj re winiginini, “Xwiyá joxiyá wí niwiápnimeari miripaxí risiarini? Ayí xwiyá ‘Joxini.’ ríxekwímoarigíáyí onímiápi niriro miyarinjo.” uríagi aiwí

⁵ Jisaso xwiyá wákwipaxí aiwí ámi píné bi miríagi nání Pairato dinj ududí niwiga uniginini.

Pairato Jisasomi níkweari wáriminiri enjpi nánirini.

⁶ Sía Anjínajo Judayo Múronjyi imónináná xwiogwí ayí ayo Judayí nuro wigí gwí ηweagía wo nání émáyí gapímanomí yarínj wíáná o ayí nioní nání yayí onípoyíní nímíxearí uwáriagíríní.

⁷ Íná áamá wo Barabasoí ríninjo —O áamá wa tñí níwíápínímearo “Wauyowamí mǐxí oxídwáraneyí.” níníníro awa tñí mǐxí níníroná o áamá womí píkíagí émáyí omí tñí áamá xílo tñí níroro mǐxí egíáwamí tñí gwí yíagía nání o íná kírapusí anjýo ηweanoríní.

⁸ O nání oxí apíxí níní aiwá apí nání awí eánigíáyí émáyí gapímaní Pairatomí nuro yarínj re wigíawixíní, “Xwiogwí ayí ayo negí áamá gwí ηweagía wo neaiapagípa ámí wo neaiapíréní?” uríagía

⁹⁻¹⁰ Pairato “Apaxípanínj imónigíá xwéowa Jisasomí sipí dínj níwíaiwiro nání gwí nýiyo níméamí níbíro niapáoí.” nýaiwirí re uríniginíní, “Segí mǐxí ináyí Jisasoí ríninjo seawárimíníréíní?” uríagí aiwí

¹¹ apaxípanínj imónigíá xwéowa wíá mónínjímí áamá aiwá apí nání epíroyí egíáyo re rínáriméá nání “Jisaso pí eninjo! O nání yarínj mǐwipaní. Barabaso nání yarínj wípoyí.” rínáriméá enagí nání

¹² ayí Pairatomí re urígíawixíní, “Barabaso neawárií.” uríagía Pairato re uríniginíní, “Judayínéyá mǐxí ináyí urígíomí pí emíní?” uríagí

¹³ ayí xixewíámí re urígíawixíní, “Íkíáyo yekwíroáreí.” uríagía

¹⁴ Pairato re uríniginíní, “Pí íwí éf nání e emíní?” uríagí aiwí awa xixewíámí nura nuro “Íkíáyo yekwíroáreí.” urayarínagía

¹⁵ Pairato ayo oyapemíximíní nérí re eniginíní. Barabaso nímíxearí nuwárimáná xegí porisowa Jisasomí iwanj xáiwí nímépéfasáná enáná awamí re uríniginíní, “Omí níméamí nuro íkíáyo yekwíroárípoí.” uríniginíní.

Omí ríperírí umearíro íkíáyo yekwíroáríro egíá náníníní.

¹⁶ Porisowa Jisasomí níméamí gapímanoyá anjwámí —Anj yoí ayí Píretoriumíyí rínínjwámíríní. Anj iwámí nípáwiro wauyí porísí nowamíní “Eíní.” nuríro “Omí ríperírí omépeaneyí.” níníníro re egíawixíní.

¹⁷ Rapírapí ayíá rínj wú mǐxí ináyí yínarígíá wú nímearo omí nuyíríro ópíyá enínínj imónínj wírí níkfíkiyimáná mǐxí ináyí amínanjanwínínj imónínj mǐnǐyo dǐkínarígíápa mǐnǐyo xáiwí udǐkiáríro nemáná

¹⁸ mǐxí ináyíyo yayí wiarígíápa ríperírí níwiro re urayígíawixíní, “Judayíyá mǐxí ináyoxíríní.” nurayíríná

¹⁹ wegíwíá tñí mǐnǐyo iwanj earo reanjwí úríro xómínj nýíkwíro mǐnǐ xwíáyo íkwíro nero

²⁰ ríxa ríperírí numépéfasáná rapírapí ayíá rínj níwíríro ámí xegú nuyíríro íkíáyo yekwíroáraníro nání níméra nuro

²¹ óf e nuríná áamá obaxí pwarígíá womí xegí yoí Saimonoyí —O anj yoí Sairíní dánoríní. Xewaxo yoí Arekísadaoríní. Xexíríméáo yoí Rupasoríní. Omí porisowa íá nǐxero “Jisaso nání íkíá yoxá rípa níméamí wuií.” nuríro

²² Jisasomí níméra nuro dǐwí bí Gorígota rínínjípímí —Yoí mǐkfí ayí áamá mǐnǐ gǐxweá náníníní. Dǐwí apímí nírémoro

²³ áamá wa Jisaso rínínj bí mǐwínípa oenírí marísíníá murýí rínínj bí iníigí wainíyo níwayímorí mǐnǐ wianíro yarínagía aí o murápí “Oweoi.” uráná

²⁴ porisowa omí íkíáyo nýekwíroáríro xegí rapírapí yanj menaníro sárúyo dání “None go meaníríenínjoí?” níníníro sárú egíawixíní.

²⁵ Jisasomí 9:00 a.m. imónáná ríxa sogwí xáiwí anaríná íkíáyo nýekwíroáríro

²⁶ áamá níní “O íwí rípi éf nání rípíkiarínjoí?” oyaiwípoyíní íkíá wára nímearo “Judayíyá mǐxí ináyoríní.” níríro ríwamínj e nearo íkíáyo seáyí e nípítrauro

²⁷ áamá áamáyá amípí fúwí pikioráparigííwaú ení Jisaso t́ńj e mǐdǐmǐdání niyekwíroáríro nání

²⁸ ŕfawamíńj eníńá Bíkúfúyo nírínírí eáníńj rípí, “O fúwí yarígíá t́ń nawíní kumíxígíáríní.” ríníńj pí xíxení imóníńj nígíní.

²⁹ Áamá Jisasomí mǐnǐ mǐnǐ nímúroayiro ikayíwí numearíro payí nǐwianíróná mǐńj kírkírí nimeaayiro re rígfawíxíní, “Re ríńoxírání? ‘Nǐwaníńj oní aní rǐdíyowá yarígííwá nǐpínearí gí nǐwíní śá wíyáú wíyímí ámí mǐrímǐáríní.’ ríńoxí

³⁰ ení neánírǐ jǐwaníńjoxí ení nǐyoárímí wepíneí.” urayaríná

³¹ apaxípáníńj imónígíá xwéowa t́ń nǐwí ikaxí eáníńj pǐ mewegíáwa t́ń ení ikayíwí numearíro re rígfawíxíní, “O ení neánírǐ áamáyo arírǐ wiago aǐ xewaníńj arírǐ mǐnǐpaxíríní.

³² Áamá yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroní ro Isírereneýá mǐxí ináyí ríníńj royí íkíáyo seáyí e dání nǐyoárínímí wepíńíagí sǐńwí nǐwíníranénáyí, dǐńj wíkúfúroaníwíní.” raríná áamá Jisaso t́ńj e mǐdǐmǐdání yekwíroárigííwaú ení omí ikayíwí axí pǐ umearígíisíxíní.

Jisaso pení náníríní.

³³ Ayí e néra núfasáná enáná ríxa 12:00 ikwawedí imónáná re ení nígíní. Aní nímíní śá nǐyínárírǐ śá nǐyínáríní sáná śá t́ń 3:00 dání ámí wíá ókíáná re ení nígíní.

³⁴ Jisaso ŕfaiwá ení t́ń nírírǐ xegí Xibírúyí ṕné t́ń re ríní nígíní, “Eroi, Eroi, rama sabakítaní?” nírírǐ aga ṕné “Gí Goríxoxíní! Gí Goríxoxíní, pǐ nání emí nímóńí?” urarígíápa Xibírúyí ṕné t́ń e ŕagi

³⁵ áamá e rówapígíá wa aríá nǐwíro re rígfawíxíní, “Aǐ! Ríxa Goríxoyá wíá rókíamoagí mǐpé anínamí peyíńj Iraiǐao nání ŕfaiwá raríní.” níríro

³⁶ áamá wo íríkwí nímearí iníígí wainí níá yaríńj pímí ígíá nearí wegíwíá wá t́ń ayíńwí níkíroárimáná wegíwíáwámí nímáxírímáná o bǐ nínírǐ sǐńj oenírǐ nání seáyí émí nǐwímíxánírǐ re ríní nígíní, “Iraiǐao omí íkíá t́ń ení oníńj nǐyoarí níméámí wepíńíní anínamí dání weapíníríeníńj?” ŕagi

³⁷ Jisaso ŕfaiwá ámí bǐ ení t́ń nírímó dǐńj nǐyámíga uní nígíní.

³⁸ Dǐńj nǐyámíga úáná rapírǐpǐ sepiá aní rǐdíyowá yarígííwá awawá nǐwíá t́ń t́míní epaníóaríníńj áwíní e axowáríní nígíní.

³⁹ Porisowayá seáyí e imóníńj Jisaso nǐpearíná śmímání mǐnǐ nírórǐ Jisaso péagi nǐwíníríná dǐńj nǐyámíga e úagi nǐwínírǐ re ríní nígíní, “Áamá royí neparíní. Goríxomí xewaxoríní.” ríní nígíní.

⁴⁰ Apíxí wíwa ení Jisaso péáná ná j́amí nírómáná sǐńwí wínarogííwa wígfí yoí ríwaríní. Maríaǐ —Í aní yoí Magídara dǐńjíní. Í t́ń apíxí Maríaǐ ríníńj ámí wí —Í Jemiso onaxomí t́ń Josesomí t́ń xínáíríní. Í t́ń ámí wí Saromíyí ríníńj t́ń ríní.

⁴¹ Íwa Jisaso Garírǐ pǐropení śyo emearíná númí nuro arírǐ wígfííwaríní. Ámí obaxí wíwa ení o t́ń Garírǐ dání Jerusaremí aníyo nání bigííwa Jisasomí pǐkíaríná j́amí dání sǐńwí wínígíawíxíní.

Jisasomí xwíá weyárigíá náníríní.

⁴² Ríxa śá pǐ t́ń śá ayí Sabaríá nání amípí píráníńj imíxárarígíáyímí

⁴³ Aramatia dǐńj Josepo —O Judayí meba seáyí e imónígíá woríní. O Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí píráníńj umeníweaníá nání dǐń níkíkayorí weníńj nerí nǐweanoríní. O masísíá mǐwí dǐń sǐxí nínímí émáyí gapímaní Pairato t́ńj e nání nurí éí nírómáná Jisaso pǐyo nání “Ananí omeámíní?” nurírǐ yaríńj wíáná

⁴⁴ Pairato Jisaso ríxa ŕa péínígínírǐ “Porisowamí mearíńj obíní.” nírírǐ poriso ríxa báná yaríńj re wíní nígíní, “Jisaso ríxa rǐpéínígíní? Síní mǐpepa réínígíní?” nurírǐ

⁴⁵ poriso “O ríxa péínigini.” ríagi Pairato aríá e níwiri Aramatia dájí Josepo Jisaso piyomi xe omeaniri síŋwí winíagi

⁴⁶ Josepo nuri rapirapí apíá wení wú bí neri nímeámi níbirí piyomi niyoari nímeámi níwepíniri e nítimáná wigí yarígíápa xopíxopí níróa numáná xwáripáyo nání nímeámi nuri —Xwáripá ayi síŋáyo óf ríxáriníŋyirini. Ayimi nítimáná síŋá xwé wo mímegwinárf nímera nípuo óf maníwámi rítí neríná éf ráráriníŋigini.

⁴⁷ E yaríná Magídara dájí Mariaí tñí Josesomi xínáí Mariaíyí ríníŋí tñí “Jisaso ge típíríréoi?” níyaiwiri síŋwí winaxídgísisixini.

16

Jisaso ámi wiápínimeaní nánirini.

¹ Sá wegíípaú Sabaríá ayi ríxa pwéáná sápi tñí Saromí tñí awí neáníro wíápi tñí piyomi waráyo xópé wiaúwaníŋirí íwa weríxí díní naní eaaríní bí bí nero nítiro

² sá wegííwa Sadéyo wíá móníŋómi níwiápínimeámi Jisaso xwíá weyáriníŋe nání nuro ríxa sogwí xemónaparíŋagi nírémoríná

³ wiwaníŋíwa re ríníŋíawixini, “Ámá gowa síŋá óf maníwámi pírono mímegwinárf neaiipíríréoi?” níriniríná

⁴ weníŋí éfáyí winíŋíawixini. Síŋá aga xwéó aí ríxa mímegwinárf níriní ófíyí síŋáni iníŋagi níwiníro

⁵ anwí e níbiro ófíyimi nípáwiro weníŋí éfáyí winíŋíawixini. Anínají wo rapirapí apíá wení sepiá wú níyínimáná daiwo éf ńweanagi níwiníro ududí wíagíá

⁶ o re uríŋiníŋini, “Ududí mepani. Nioni níjírini. Sewayíné Nasareti dájí Jisaso, íkíáyo yekwíroárigíomi síŋwí winíro baríŋoi. Síni re míwenini. Ríxa wiápínimeáiníŋini. Omi tíŋíe aníá rí imóníŋagi winípoi.

⁷ Ríxa nuro wiepíŋowami tñí Pitaomi tñí ení áwaní re urémeápoi, ‘Jisaso Gariri píropeníŋíyo nání xámi seameaníriní. Xewaníŋo searíŋípa xíomi e síŋwí winípíríriní.’ urémeápoi.” uráná

⁸ íwa nípeyearo xwáripáyo píni níwiárimí éf nuróná ení óf ero sírí píkiníro nero wáyí níkáriníro nání ámá wíyo áwaní murí éf ugíawixini.

Jisaso Mariaími síŋáni wimóníŋí nánirini.

⁹ Jisaso Sadéyo wíá móníŋími ríxa níwiápínimeámáná nuri Magídara dájí Mariaími —Apíxí í Jisaso xámi imíó ími díní xíxéroarígíá wé wíúmi dájí waú míxí umáinowáriníriní. Ími xámi síŋáni síwá winíagi

¹⁰ í nuri ámá Jisaso tñí emeagíáwa o nání díní sípí níwiri nání ámíxíá yaríŋagíá níwímeari Jisaso wiápínimeáí nání áwaní nuri

¹¹ re uríŋiníŋini, “O ríxa síŋí enagi síŋwí winíŋini.” uríagi awa aríá níwiro aí díní níwíkwíro “Nepa neararini.” míyaiwigíawixini.

Jisaso wiepíŋí waúmi wímeanípi nánirini.

¹² E nemáná enáná xegí wiepíŋí waú Jerusaremi píni níwiárimí aní wíyo nání waríná Jisaso xegí wóníŋí nímoníri wímeáagi

¹³ awaú ení nuri wiepíŋí wíami “Jisasomi síŋwí winíwií.” uríagí aiwí díní níwíkwíro “Nepa neararini.” míyaiwigíawixini.

Jisaso wiepíŋí wé wúkaú síkwí womí wímeaní nánirini.

¹⁴ E nemáná enáná xegí wiepíŋíowa wé wúkaú síkwí wo awí neáníro aiwá naríná Jisaso síŋáni síwá níwiníri awa síni díní míwíkwíró ero díní kíkími imóníro yaríŋagíá nání míxí nuri re uríŋiníŋini, “Ámá nioni níwiápínimeari ámi síŋí

enagi siŋwɛ nɛnanɛmɛ nɛbiro áwanɛ searɛ́áyo arɛ́á nɛwiro dɛŋɛ mɛwɛkwɛropa pí nánɛ yarɛŋoi?” nurɛɛ

¹⁵ re urɛŋɛnigɛnɛ, “Xwɛ́á rɛ́rí nɛrɛ́mɛnɛ amɛ amɛ nemero xwɛ́yɛ́á nionɛ nánɛ yayɛ́ seainarɛŋɛpɛ́ áamá nɛyonɛ áwanɛ urɛ́mɛ́rɛ́xɛnɛ.

¹⁶ Ámá gɛ́yɛ́ arɛ́á nɛseairo nionɛ nánɛ dɛŋɛ nɛnɛkwɛroro wayɛ́ meá́áyo Gorɛ́xo yeáyɛ́ uyimɛ́xemeanɛ́árɛnɛ. E nerɛ́ aiwɛ́ áamá gɛ́yɛ́ nionɛ nánɛ dɛŋɛ mɛnɛkwɛróá́yɛ́ xwɛ́yɛ́á meárɛnɛpɛ́rɛ́árɛnɛ.

¹⁷ Ámá nionɛ nánɛ dɛŋɛ nɛkwɛróá́yɛ́ wáɛ nurɛ́merɛ́ná Gorɛ́xoyá dɛŋɛyo dánɛ emɛ́mɛ́ rɛ́pɛ́ epɛ́rɛ́árɛnɛ. Gɛ́ yóyo dánɛ áamá imɛ́ó dɛŋɛ xɛ́xéroarɛ́ŋɛ́yo mɛ́xɛ́ umá́nowárɛ́ro pɛ́né áamá wíyá majɛ́á aiwɛ́ Gorɛ́xoyá dɛŋɛ́yo dánɛ wigɛ́ pɛ́néyo dánɛ urɛ́ro

¹⁸ sidɛ́rɛ́yo íá nɛ́tamɛ́xɛ́nɛ́rɛ́ná sidɛ́ŋɛ́ nɛ́worɛ́ aiwɛ́ mɛ́pé ero inɛ́gɛ́ ayáɛ́ inɛ́ŋɛ́pɛ́ nɛ́nɛrɛ́ aiwɛ́ mɛ́pé ero áamá sɛ́mɛ́xɛ́yo wé seáyɛ́ e nɛkwɛ́árɛ́ro nanɛ́ imɛ́xɛ́ro epɛ́rɛ́árɛnɛ.” urɛ́ŋɛ́nigɛnɛ.

Jisaso aŋɛ́namɛ́ nánɛ́ peyɛ́ŋɛ́ nánɛ́rɛ́nɛ́.

¹⁹ E nurɛ́mɛ́ Jisaso Gorɛ́xoyá dɛŋɛ́ tɛ́nɛ́ aŋɛ́namɛ́ nánɛ́ nɛ́peyɛ́rɛ́ná ámɛ́ o tɛ́nɛ́ xɛ́xenɛ́ nimónɛ́rɛ́ nánɛ́ wé náúmɛ́nɛ́ éɛ́ ŋweaŋɛ́nigɛnɛ́. Éɛ́ ŋweaŋáná

²⁰ awa nuro Jisasoyá xwɛ́yɛ́á amɛ́ amɛ́ nurɛ́meróná áamá “Nepa neararɛ́ŋoi.” yaiwipɛ́rɛ́ nánɛ́ emɛ́mɛ́ enɛ́ Ámɛ́ná Gorɛ́xoyá dɛŋɛ́ tɛ́nɛ́ nɛ́wíwapɛ́ya wagɛ́árɛnɛ́.

Xwiyá yay neainarín Ruko eanípíriní.

Ríwamíní rípi “Xwiyá yay neainapaxí Ruko eanípíyí” rínínípiíní. O Jisaso wiepísagíyí womani. Judayí ení womani. Émáyí dokítá woríní. O Poro t́níní Sairaso t́níní émáyí aníyo wáí nurímeríná wirímeárogíloríní. O ǵí áamáyí ení amípí Jisaso uréwapíyirí erí enípí nání píráníní níj́fá nimóníro díní wíkwíróríxíní ríwamíní rípi eaníríní. Xewanínjo Jisaso emearíná síjwí míwínínjo enagí nání wiepísínowamí yaríní wirí b́kwí Jisaso enípí njwíráríníníyo íá rorí nemáná eaníríní. Ríwamíní ámi bí “Wáí wurímeiarígíáwa egíáríní.” rínínípi ení nírírí eaníríní.

¹⁻² Ámá obaxí amípí Jisaso xínáí xírínje dání nene t́níní e imónínípi nání “Ríwamíní oeaaneyí.” níyaiwiro áamá iwamíó dání Jisasomí síjwí wíníro aríá wiro egíáyí wáí nemeríná “Jisaso e eníríní. E eníríní.” nura úfápi ríwamíní eáagíá aiwí

³ nioní ení “‘Ǵí ámináoxí Tiopirasoxí x́xeni níj́fá imónírí nání ríwamíní awa xámí eagfápi nioní íá nírórí síjwí wínagíáyo yaríní níwia nurí e nemáná píráníní díní nenwíperi ríwamíní nearí joxí nání wíowárenapímíní.’ E neríná naníríní.” nimónaríní.

⁴ Ayí rípi nání yaríníní. Joxí íá nírórí amípí ríréwapíyigfápi aga x́xeni níj́fá imónírífa nání yaríníní.

Anínají wo “Irisabetí Jonoyí rínínjo xíríníáríní.” uríní náníríní.

⁵ Eníná Judayí ḿxí ináyí Xerotoyí rínínjo menweanáná áamá apaxípáníní imónígíá wo, Sekaraiaoyí rínínjo njweaníríní. O xegí áamáyí Abaijaoyáríní. O xegí áamáyí eníná dání Goríxoyá apaxípáníní imónígíáyíríní. Sekaraiao xegí apíxí yoí Irisabetíríní. Í xegí áamáyí aríó Eronoyáyíríní. Í xegí áamáyí ení apaxípáníní imónígíáyíríní.

⁶ Ayaú Goríxoyá síjwíyo dání wé róníní erí Goríxo njwí ikaxí rírí sekaxí rírí eníyo ḿwiaíkí erí neri aí

⁷ Irisabetí rípaíwí ení enagí nání niaíwí mayíyaú e néra nuri ríxa xweyaní apianí imónígííríní.

⁸ O xegí áamáyí Abaijai rínígíáyí Goríxo nání rídíyowá yarígíiwámí rídíyowá nero wigí yarígíápa yaríná x́fo t́níní ení nawíní nero

⁹ wigí neríná yarígíápa “None ǵmíní go ‘Nwíáxíní.’ ríníníwámí páwiníríenínjo?” níyaiwiro yarígíápa e nero Sekaraiao Goríxo nání rídíyowá yarígíiwámí awawá Goríxoyá t́níní e “Nwíáxíní.” rínínje nípáwirí ríá awíí díní eaarínípi nání oíkeanírí rípeááná

¹⁰ oxí apíxí b́aníríwámíní rówapígíáyí Goríxomí ríxíní uraríná o awawá Goríxoyá t́níní e nípáwirí Goríxo nání ríá awíí díní earínípi níkearíná

¹¹ weníní éfíyí wínínínigíní. Anínají wo ríá síjwíríá wé náúmíní peyarínímí dání síjwí nanírí yarínje aí ǵnáníní níbírí rónapínagí síjwí níwínírí

¹² ófí neri wáyí ikárínaríná

¹³ anínajo re urínínigíní, “Sekaraiaoxíní, wáyí mikárínípaní. Díxí niaíwí nání yaríní wípi Goríxo ríxa aríá síní. Díxí apíxí niaíwí oxí wo ríxíríyíáná joxí yoí Jonoyí wíríríxíní.

¹⁴ Omí níxíráná joxí seáyí e nimónírí yayí yaríná oxí apíxí obaxí ení yayí epíríáríní.

¹⁵ O Goríxoyá síjwíyo dání áamá áminá ení eánínóníní imóníníáríní. O inígí wainí ḿnínpa erí papíkí yarígíáyí ḿnínpa erí eníáríní. O síní xegí xínáíyá agwíyo enáná Goríxoyá kwíyí ukíkayoníáríní.

¹⁶ O segí áamá Isíreríyo uráná obaxí aríá níwiro íwí yarígíápi ríwímíní nímamoro Goríxo wigí Ámináomí ámi x́dípíríáríní.

¹⁷ Dixí íwo kwíyí Gorìxoyápi xegí wíá rókiamoagí Iraijaomi ukìkayonáná ení neánirí yagípíníjé Jono axípíníjé e erí rírí eníáríní. Xewaxowa t́níní xanowa t́níní piyíá wíríníro áamá uyíníí yarígíáyí ríwímíní nímamoro wé róníjé imóníro éfíríxíníró Jono Gorìxoyá Ámínáomi xámi umeaníáríní. Dixí Isireriyí e ero Gorìxoyá Ámínáomi yeáyí wuríníro epírí nání oimónírí xámi umeaníáríní.” uríagi

¹⁸ Sekaraiao aníñajomí re urínínigíní, “Aríge nerí nioní nájáá imónímí nírariníjé? Nioní ríxa xweyanoníríní. Gí apíxí ení ríxa apianíríní.” uríagi

¹⁹ aníñajo ámi nurírí re urínínigíní, “Gí yoó Gebírieroníríní. Gorìxoyá símímaní e roariníáoníríní. Gorìxo nioní xwíyíá yayí seainípaxí apí áwaní urínírí nírowarénapíjé.

²⁰ Amípi nioní xámi ríríáyí nimóníríná nimóníníáríní. E nerí aiwí xwíyíá nioní ríríáyí joxí ‘Neparíní.’ níyaiwirí díní míkíwíroariníagi nání joxí ámi xwíyíá bí mírípa imónírí maní píronírí erí eí. Xámi nioní ríríáyí nimóníríná íná ámi xwíyíá ríríá náníyí.” nurírí síní e nura waríná

²¹ oxí apíxí Sekaraiao nání weníjé nero wáí e rogíáyí ayá wí śá óríníníagi nání ududí nero “Sekaraiao pí ríá yaríní?” níyaiwíro

²² o nípeyeááná xwíyíá murípaxí imóníníagi níwíníro “Gorìxoyá awawá t́níní e neríná oríná bí ríá wínígoí?” yaiwíaríná o “Xwíyíá aríge rímíní?” níyaiwirí xegí maní nípírónírí nání wé áríxá néra unínigíní.

²³ Sekaraiao aní Gorìxo nání rídíyowá yarígíiwámí xegí omíní yarínípi yoparípi nemí xegí aní e nání yoanínigíní.

²⁴ O aní e nání níyoarí xiepímí níwímearí níñweagíísáná re enínigíní. Irisabetí niaíwí agwí nerí aníyo ínímí píní ñweanáná emá wé wú múróáná

²⁵ í re rínínigíní, “Gorìxo ayá nínírimíxírí díní níkíkayoníagi nání nííní agwí enáríní. Nííní áamá sñwíyo dání ayá ninarínípi Gorìxo yokwarímí níñíríní.” rínínigíní.

Mariaími “Jisasoyí ríníníjo xíríríáríní.” uríní náníríní.

²⁶⁻²⁷ Gorìxo, Irisabetí niaíwí agwí nerí emá wé wíúmí dání wo ríxa enáná o aníñají xegí yoó Gebírieromí apíxí wí ñweané nání —Í xegí yoó Mariaíyí ríníníjé. Garírí píropenístíyo aní yoó Nasaretíyo ñweaníríní. Í ñweané nání uowárinínigíní. Í apíxí apíyáí síní oxí t́níní memearíníríní. Í áamá wo xegí yoó Josepoyí ríníníjo —O míxí ináyí Depitoyá íwíaríawé woríní. O xegí meámínírí nání yaríníríní.

²⁸ Gorìxo aníñajo í t́níní e nání uowáraná o nurí ímí re urémeanínigíní, “Apíxí ríxí apáníríní. Gorìxo díní síxí ríyírí díní ríkíkayorí síní.” uríagi

²⁹ Mariaí aríá e níwírí ududí níkárínírí díní re nípíkíga unínigíní, “O pí nání ríá nírariní?” yaiwíaríná

³⁰ aníñajo re urínínigíní, “Mariae, wáyí mepaní. Gorìxo jíxí díní síxí ríyíní.

³¹ Aríá eí. Jíxí niaíwí agwí nerí niaíwí oxí wo níxírírínáyí yoó Jisasoyí wíríríáríní.

³²⁻³³ O Ámínáo nimónírí áamá níyoní seáyí e múróníníáríní. Ayí o nání re rípiríáríní, ‘Niaíwí Gorìxo aní seáyí émi ñweanoyáoríní.’ rípiríáríní. Xiáwo Depito áamá Isireriyí níní yeáyí urínayagíápa díxí niaíwo ení Gorìxoyá díní t́níní e nimónírí íwíaríawé Jekopoyáyo aníní miní umenñweaníáríní. O míxí ináyo yapí nimónírí áamá xwioxíyo míméámí nerí numenñwearíná wí nípiéroníámani. Aníní umenñweaníáríní.” uríagi

³⁴ Mariaí aníñajomí re urínínigíní, “Nííní síní oxí womí míméáníjáyó joxí nírfíyí aríre nerí emíáríani?” uríagi

³⁵ aníñajo ámi nurírí re urínínigíní, “Kwíyí Gorìxoyápi jíxí t́ámíní bírí ení eáníní Gorìxo seáyí émi ñweanoyápi jíxí ríkíkayorí síní enági nání niaíwí jíxí xíríoyí nání ‘Ñwíáoríní.’ ríro ‘Niaíwí Gorìxoyáoríní.’ ríro epíríáríní.” nurírí

³⁶ re uriniginini, “Aráa ei. Dixí rirówaí Irisabetí ríxa apianí aí niaíwí oxí wo agwí ení. ‘Oxí ronjírini.’ urarígí aiwí agwí ríxa agwí tñí enáná emá wé wíúmí dání wo imónini.

³⁷ Amípí wí Goríxo mimíxípa epaxí wí menini.” uráagi

³⁸ Mariaí re uriniginini, “Xewaninini Goríxoyá xínáíninini imóninaini omí dñí níwíkwírori yarini. Joxí níríyí anani nimíxínigini.” uráná anínajo ímí píní níwiárimí uniniginini.

Mariaí Goríxomí seáyí e umenínáinini.

³⁹ Mariaí, anínajo e nurárimí úaná, í níwiápínimeámí aníní níyirí díwíni enje Judia píropenísíyo aní bimí nání nurí

⁴⁰ níremoríná Sekaraiaoyá aníyo nípáwiri xirówaí Irisabetími yayí wíaná

⁴¹ í aráa níwiríná re uniniginini. Niaíwí agwí eno xíxoyími wirí kwíyí Goríxoyápi xíími ukíkayori wíagi

⁴² píné ení tñí nurí re uriniginini, “Apíxí níyoní nání Goríxo jíní pírániní simíxiníní. Dixí niaíwí agwí enomí ení pírániní wímíxiri eníní.” nurí

⁴³ yayí numeri re uriniginini, “Gí Ámináomí xínáíxí imóniríxí, aríre nerí níni tífáminí bíní?” nurí

⁴⁴ áwaní re uriniginini, “Aí, jíní yayí níaná aráa nísiríná gí niaíwí agwíyo ínño yayí nerí xíxoyími níagi nání rírarinini.

⁴⁵ Jíní xwíyá Goríxoyá rírinípi dñí níkwírori ‘O níríyí nepa nimónínáriní.’ yaiwiri éf enagi nání xewaníníxí yayí síníwíniginini.” uráná

⁴⁶ Mariaí re riniginini, “Gí xwíoxíyo dání re yaiwiarinini, ‘Ámináomí seáyí e oumemini.’ yaiwiarinini.

⁴⁷ Goríxo, níni yeáyí neayimíxemeanfo nání aga yayí seáyími dání ninarini.

⁴⁸ Níni o xegí xínáíninini nimónirí omíní wíiarínainí aiwí o dñí níkíkayonjo enagi nání níni yayí ninarini. Ámá agwí ríná ñweagfáyí níni seáyí e número ríwíyo ñweapfáyí ení seáyí e número neríná re rípfáriní, ‘Goríxo ímí pírániní wímíxiníní.’ rípfáriní.

⁴⁹ Goríxo, ení síxí eánño saní onímiá mínirápinjorini. Goríxo ñwíáo neríníyo dání wé róninjinini.

⁵⁰ Ámá gíní gíná ñweagfáyí xíomí wáyí níwiro símanwíyóniní ínimí wurínfáyo wá wíanarinjinini.

⁵¹ O ení neánirí wíyo arírá wiemerí wíyo xopírárí wiemerí neríná ámá dñí fíwí nání níkíkayori ero weyí meníro yarígíyí dowiakínirí

⁵² míxí ináyí seáyí émi imónígíáwami mamówáriní ámá sípípiami seáyí e wímíxiri nerí

⁵³ ámá agwíni yarígíáyo aiwá naní níniro agwí ímí uyini wímíxíyirí nerí ámá amípi múrónígíáyo anípa uowárapirí enjorini.

⁵⁴ Amípi nígí aríowayá símímaníyo uríníyí dñí yaíkíá mímó aníní dñí morí xegí omíní wíiarínwaéne Isírerene arírá neairí enjorini.

⁵⁵ O aríto Ebíríamo nání dñí nímorí nání omí tñí xegí fíwíáráwé nenení tñí ayá aníní nínearímíxa unfáriní.” Mariaí e níra uniniginini.

⁵⁶ Irisabetí tñí níñweanísáná ríxa emá waú wo múróáná ámi xegí aní e nání uniniginini.

Jonomí xíriní nánirini.

⁵⁷ Irisabetí ríxa niaíwí xírímínirí imónináná niaíwí síñwí níwanirí oxí wo xíriniginini.

⁵⁸ Oxí wo xiráná í xegí úrixímeá t́nì áamá aní ayo dáníyí t́nì aríá re wigíawixìní, “Irisabetí Goríxo ayá urímíxíagí nánì niaíwí wo xirínjò.” Aríá e nìwiro í t́nì yayí seáyí dání yaríná

⁵⁹ ríxa sía wé wíúmí dání waú wo imónáná ayí niaíwí iyí símí sító wákwianíro nìbìro yoí axípi xano wírínínpí Sekaraiaoyí wíraníro nánì yaríná

⁶⁰ xínáí “Oweoi!” nurírí re urínínigínì, “Nene ámí yoí axípi Sekaraiaoyí wírípaxí menínì. Jonoyí owíraneyí.” uríagí

⁶¹ ayí re urígíawixìní, “Dìxí oxoyá xoayowa aí wo yoí ‘Jonoyí ríwírínínì? Oweoi.’” nuríro

⁶² xano aríá enì pírónínagí nánì wé árixá nìwiro wé t́nì yaríní re wigíawixìní, “Joxí yoí gípi ‘Owírímínì.’ yaiwiarínínì?” uríagí

⁶³ Sekaraiao píraiporíá nánì árixá wíagí umeaíáná o ríwamíní re eanínigínì, “Xegí yoí Jonorínì.” e eáagí ayí ududí nero Jonoyí wírífíyí “Pí nánì ríá wírarinínì?” yaiwiaríná re enínigínì.

⁶⁴ Ámí Goríxoyá díní t́nì maní nexoarí xwíyíá rípaxí nimónírí Goríxomí seáyí e numerí yaríná

⁶⁵ áamá aní ayo dáníyí ududí néra nuro aní nìyoní Judia píropeńsí d́wí mìníyo amí gímí nweagíá píné “Irisabetí niaíwí xiráná xano Sekaraiao maní pírónínjò maní exoanò.” ríagíá aríá nìwiro

⁶⁶ díní aumaúmí níníro Goríxo Jonomí díní ukíkayonagí nìwíníro re rínígíawixìní, “Niaíwí o ríwéná pí pí áamá imónínárían?” rínígíawixìní.

Sekaraiao wíá rókiamoaríní wo yapí ríní nánínínì.

⁶⁷ Xano Sekaraiaomí kwíyí Goríxoyápi ukíkayonáná o wíá rókiamorígíá wóníní nimónírí Jisaso nánì re rínínigínì,

⁶⁸ “Isírereneýá Ámíná Goríxomí seáyí e oumeaneyí. O xegí ámaéne arírá neairí yeáyí neayímíxemearí nìneairíná

⁶⁹ nene yeáyí neayímíxemeaníá nánì ení eáníní wo iwiaronò. O xíoyá xínáíníní nimónírí omíní wiíagí Depitoyá fíwíáwé worínì.

⁷⁰ Eníná o nánì Goríxoyá wíá rókiamoagíáwa xwíyíá Goríxo ríní nìwuríyiríná negí aríowamí re urígíawixìní,

⁷¹ ‘Áamá nene míxí neaiarígíáyí nánì éfí neamínírí wikí t́nì neaiarígíáyí nánì éfí neamínírí eníáriní.’ urígíawixìní.

⁷² Goríxo negí aríowamí re urínínigínì, ‘Nioní wá nìseawianírí xwíyíá símímaníyo dání “Nemíáriní.” nírírí réoárínáyí símí e nítínírí nìseaiimíáriní.’ nurírí

⁷³⁻⁷⁴ negí aríó írinjò Ebíríamomí síná t́nì e dání re urínínigínì, ‘Míxí seaianíro yarígíayo aiwí éfí seamínímíáriní.’ urínínigínì. Míxí neaianíro yarígíáyí emí nea-mamóáná nene ámí wáyí wí mé amípi o nḡwí ikaxí nearíníyí nìxídírane nìḡwearane

⁷⁵ síní síní nìḡwearíná wé róníní imónírane saníní imónírane nerane píráníní xídáníwáriní.” Sekaraiao e níríísáná

⁷⁶ xewaxo Jono síní píomí re umearínínigínì, “Niaíwoxínì, ayí re rírípíríáriní, ‘Goríxo seáyí e nḡweanoyá wíá rókiamoarínjoxírínì.’ rírípíríáriní. Joxí Ámínáomí ófí nìwimoirí xámí umearíáriní.

⁷⁷ Joxí ófí nìwimoiríná xegí ámayo re urayíríáriní, ‘Seyíné fíwí yarígíáyí ríwífmíní nìmamoro éáná Goríxo segí fíwí yarígíáyí yokwarímí nìseaiirí “Ananí einí.” searíníáriní.’ urayíríáriní.” Sekaraiao e nírírí ámí

⁷⁸⁻⁷⁹ re rínínigínì, “Goríxo wá neaomíxírí ayá neawianírí neaiarínjorínì. O nene nánì anínami dání sogwí wíá ókiaríníníní wíá neaókiénapíníáriní. O nene sía yíníní nḡweanwaéne áamá nìpeanírí yarínḡwaéne ófí saníníyímí neawáriníá nánì nene nìneaméra nìneaurí wíá neaómíxíyíníáriní.” Sekaraiao e rínínigínì.

⁸⁰ Niaíwí Jono xwé neríná xegí díní ení ríxa ení neánírí díní síxí níga nuríná áma díní meaní e níñweanísáná xegí Isireríyo xewaníño síná ní wimóníníní.

2

Jisasomí xíríní náníríní.

¹ Jonomí ríxa níxírímáná enáná Romíyí mǎxí ináyí Sisa Ogasitasoyí ríníño oyá ñwí ikaxí bí re ríníriní, “Áma xwíá nírimíní ñweagíáyí wígí xiáwo írinjowayá aní e nání numiróná gí gapímanowamí yoí ñwirárírixíní.” ríníriní.

² Yoí ñwirárarígíáyí e dání iwamíó ñwirárígíáriní. Yoí iwamíó ñwirárígííná gapímaní xegí yoí Sairiniaso ínanjoríní. O Siria píropenisíyo menjwanjoríní.

³ E ríní enagí nání áma níní gapímanowamí yoí ñwirárípírí nání wígí xiáwowayá aní e nání numiróná

⁴⁻⁵ áma wo, xegí yoí Josepoyí ríníño —O mǎxí ináyí Depitoyá íwiáríawé woríní. O xiepí síní xíomí mǎmeáníní —Í xegí yoí Mariaíriní. Síní mǎmeáníní aiwí niaíwí agwí eníriní. Í tǎníní nawíní Garirí píropenisíyo aní yoí Nasaretí ñweagíe dání níweri Judia píropenisíyo o xegí xiáwo írinjowá aní e Betírexemíyí ríníñe níréromí

⁶ e níñwearíná í niaíwí agwí ríxa yóí nerí

⁷ niaíwí oxí xámí iwamíó xíríní o xíríníníní. Níxírímáná rapírapí tǎníní xopíxopí nírorí aní áma mǎdání níbíro wéírixíní mǎríníñiwá ríxa níréronagíá nání burímákau aiwá naríñe bokisí wámí íníní sá wíráríníníní.

⁸ Aní apí tǎníní e áma wa sipísipí awí mearoarígíá wa áríwíyímí amíyo wígí sipísipí ará wíwákwiní yaríñe awí mearonáná re eníníní.

⁹ Aníñají Goríxoyá wo wígí sǎmímaní tǎníní dání síná rónapáná awa rogíe mǎdímǎdání Goríxoyá wíá ókímíxáná awa óí níkáríníro yaríná

¹⁰ aníñajo re uríníníní, “Wáyí mepaní. Xwíyíá naní áma níní díní yayí winípaxí bí soyíné tǎníní e nání nímeámí baríníní.

¹¹ Xwíyíá nioní nímeámí barínápi rípiríní. Agwí ríná aní mǎxí ináyí Depito xwé iwiaronípímí apíxí wí niaíwí seyíné yeáyí seayímíxemeaníó xíríní. O Kiraisoyí rarígíoríní. Yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarígíoríní. Ámínáoríní.

¹² Soyíné nuro niaíwí xíríó rapírapí níxopenímáná burímákau aiwá narígíámí dání bokisíyo sá wírárínínagí níwínírná ‘Oríání?’ yaiwírixíní.” uríyí re eníníní.

¹³ Aníñají áwaní uríó róné Goríxoyá sǎmíní wínarígíá obaxí aníñamí dánjowa ení níronapímáná Goríxomí seáyímí número re rííawíxíní,

¹⁴ “Ñwíá aníñamí seáyímí ñweanómí seáyí e oumeaneyí. Áma Goríxo nání díní aríá mikeamóagíá —O ayí nání wimónaríníriní. Ayí Goríxoyá xewaxo ríxa rémóáná díní wíá wónáná awayíní nísaníro ñweáírixíní.” nírimowa

¹⁵ sipísipí awí mearoarígíáwamí píní níwiárímí aníñamí nání peyíáná awa re rínígíawíxíní, “Betírexemí niaíwí rémóe íríní ní nurane Goríxo áwaní nearíí nání sínjwí owínaneyí.” nírinímwá

¹⁶⁻¹⁷ aní nuro Josepo tǎníní Mariaí tǎníní rípaú ñweanagí níwíníro ámí weníní éíáyí wínígíawíxíní. Niaíwo burímákau aiwá narígíe bokisíyo riwo wírárínínagí níwíníro píné aníñajowa niaíwí o nání uríípi nání áwaní uráná

¹⁸ áma píné sipísipí awí mearoarígíáwa uríápi aríá wiarígíáyí níní díní ududí nero aí

¹⁹ Mariaí xwíyíá íwo nánípi díní aumaúmí níriní díní nípíkíga waríná

²⁰ sipísipí awí mearoarígíáwa ámí wígí sipísipí awí mearoarígíe nání nuróná aníñajo uríípi xíxeni éí enagí wíníro aríá wíro nero nání Goríxomí seáyímí umero yayí umero wígíawíxíní.

nearoayíroníárfani?” yaiwiarígfáyo íwí o nání áwaní nura unínigini.

³⁹ Xaniyaú Goríxo ñwí ikaxí rínípa ríxa nípini nìyárimí Gariri píropenisíyo egí aní Nasaretíyí ríníje nání íwomí nìmeámí nìyirí e ñweañáná

⁴⁰ íwo xwé niwiarorí Goríxo omí ayá nurímíxirí díní ukíkayonagí nání ení eánirí amípí nání díní enwíperí enínigini.

Xaniyaú Jisaso nání páfá egí nánirini.

⁴¹ Xaniyaú xwiogwí o omí aiwá Goríxoyá anínajo xiáwowa Isipíyí aníyo ñweañáná mípíkí múroníyimi —Sfá ayimí aiwá Pasopayí ríníní imíxarígfáriní. Sfá ayi nání díní winíni nání Jerusaremí nání nuayirí yayaríná

⁴² Jisaso xwiogwí ríxa wé wúkaú síkwí waú enáná sfá Goríxo múroníyí ríxa anwí ayo imóníñáná xaniyaú yarígfípa nání Jisaso xfo tñí Jerusaremí nání nìyiro

⁴³ sfá aiwá apí naníro nání nìñweagíasáná ámí aní e nání nuríná Jisaso síní Jerusaremí ñweañáná xaniyaú majíá nimónirí

⁴⁴ re yaiwigísisixini, “Jisaso áamá negí wí tñí ríxa púiniginí.” nìyaiwiri waríná sfá wíyí órígí ayau egí áamáyo tñí áamá egí imoarígfíyo tñí páfá imímí neri

⁴⁵ páfá yopa nìmegínárirí ámí Jerusaremí nání nìyirí páfá néra núfísáná

⁴⁶ ríxa sfá wíyaú wíyí óráná weníní éfíyí winígfísisixini. Aní Goríxo nání rídiyowá yarígfíwámí ínímí riwo ñweañagí nìwinirí o Goríxoyá ñwí ikaxí uréwapíyarígfá wamí áwiní e nìñweámáná yaríní wirí arfá wirí yarínagí nìwinirí

⁴⁷ áamá Jisaso píné ráná arfá nìwiro ñweagíáyí nñí aga ududí nero re yaiwigíawixini, “O aríre neri nìjía nimónirí ría raríní?” yaiwiaríná

⁴⁸ xaniyaú omí síñwí nìwinirí ududí nìwiri xínái re uríniginini, “Íwe, pí nání e yeaíwapíyarínini? Yaípawí ayá sfwí yearoarínagí nání joxí nání páfá yarínwí.” urfagí

⁴⁹ o re uríniginini, “Pí nání aípawí nioní nání amí amí páfá emearíní? ‘Xanoyá díní tñí xfoyá aní riwámí ínímí ñweaní.’ mìyaiwiaríní reñí?” urfagí aí

⁵⁰ xwíyíá xfo urfípi nání xaniyaú nípíkwini nìjía mimónípa neri

⁵¹ xfo tñí nawíní nuro wigí aní Nasaretí nìrémoro Jisaso xaniyaúmí arfá yímígí nìwirí ñweañáná xínái amípí nñí o éfí nání díní aumaúmí inaríná

⁵² Jisaso síní xwé nimóga nuríná díní enwíperí xwé imónirí néra waríná Goríxo tñí áamá nñí tñí ení o nání “Áamá nanjoríní.” nìyaiwia wagíariní.

3

Jono xwíyíá wáf uríní nánirini.

¹ Taibiriasí Sisao míxí ináyí nimónirí xwiogwí wé wúkaú síkwí wú áamá Romíyo nìmenñweámáná enáná Podiasí Pairato Judia píropenisíyo gapímaní nìyoní nání xiráóníní nimónirí menñweañáná Adipasí Xeroto Gariri píropenisíyo gapímaní ámináo nimónirí menñweañáná xexírímeáo Piripo Ituria píropenisíyo tñí Rírakonaitisí píropenisíyo tñí gapímaní ámináo nimónirí menñweañáná Raiseniaso gapímaní ámináo nimónirí Abirini píropenisíyo menñweañáná

² Anaso tñí xíneagwo Kaiapaso tñí apaxípáníní imónígfíwaú seáyí e nimónirí menñweañáná Jono —O xegí xano Sekaraiaríní. O áamá díní meanje ñweañáná Goríxo nìrípearí re uríniginini, “Nioníyá xwíyíá rípi Isíreriyo wáf uríméiríxini.” urfagí

³ o inígfí Jodani rapá tñí e wáf nimerí re urímeníniginini, “Ámányé íwí yarígfáyí ríwímíní nìmamoro nìsaníro yarínáyí nioní wayí seameairí Goríxo íwí yarígfáyí yokwarímí seairí eníáriní.” nurímerí

⁴ enípa Goríxoyá wáf rókiamoagíá wo xegí yoí Aisaiaoyí ríníño eníná Jono síní menjáná o nání nìrírí ríwamíní re eaníniginini, “Áamá díní meanímmí dání áamá wo ríaiwá

re rin'áarini, 'Ámináo r'w'yo bin'fo nání segí d'íj' óf nan'j'n'j' wimoiro óf píran'j' imoar'g'fápan'j' wimoiro neróná

⁵ s'fkwiox' imón'j'y' xw'á xewiároro d'w' xw'éraní, on'imiáraní, yipároro óf n'ir'ir'worí in'j'yo nan'j' im'xá'iro óf s'j'á n'j'wearí x'xoar'w' néra un'y' píran'j' im'xá'iro é'r'ix'ini.

⁶ E ner'f'ná áamá n'ni Gor'ixo yeáy' neayim'xemeám'n'ri yar'j'agi win'p'r'fá'ri'ni.' Áamá wo r'faiwá e rin'áarini." Aisaiáo en'j'ná Jono nání e n'ir'ir' r'wam'j' ean'j'nig'ini.

⁷ Jono Gor'ixo ur'j'pa wá' ur'imear'f'ná ox' ap'x' obax' Jono way' neameain'j'oin'ri o t'j' e nání bar'f'ná o ay' n'isan'iro mé way'ni meaan'iro yar'j'ag'fá n'win'ri re uray'j'nig'ini, "Sid'ir' miaéy'né, 'R'wéná Gor'ixo xean'j' seaikár'f'ná en'agi nání éf úpoyi.' go sear'agi sey'né wáy' nero Gor'ixo e neaikár'j'nig'ini nioní t'fáminí éf bar'j'oi?" nur'ri

⁸ re ur'j'nig'ini, "Sey'né f'w' yar'g'fápi nepa r'w'f'm'ni n'imamor'f'náy' píran'j' nero ík'fá sogw' nan'j' n'wer'f'ná yar'j'pa imón'f'r'ix'ini. Sey'né re m'ir'f'pa époyi, 'Neg' ar'ío Eb'ir'amoyaéne imón'j'agwi nání Gor'ixo wí xean'j' neaikár'f'ná men'ni.' m'ir'f'pa époyi. 'Gor'ixo Eb'ir'amoyá f'wiár'fawé nání "Nioní ayo xean'j' n'wir'f'ná ar'ige xwé obax' imón'f'ná'ri'ni?" n'yaiwir' udud' winar'ini.' r'yaiwiar'j'oi? Oweoi, Gor'ixo d'íj' e yaiwipax' men'ni. Ananí s'j'á t'yo d'áni Eb'ir'famo nání f'wiár'fawé wim'ix'iyipax'f'ri'ni.

⁹ Gor'ixo r'ixa rap'wé ík'fá m'f'k' t'j' e nání f'á x'ir'ini. Ík'fá g'ini g'ina sogw' nan'j' m'wéagi n'win'f'ná n'idikár'ri r'fá ikeaár'f'ná'ri'ni." ur'agi

¹⁰ áamá o t'j' e ep'roy' eg'fáy' yar'j' n'wiayiro re ur'g'fawix'ini, "Nene n'isan'ri n'j'wearanéná pí yan'f'wá'ri'ni?" ur'ag'fá

¹¹ Jono re uray'j'nig'ini, "Áamá iy'fá wúkaú t'j' wú áamá iy'fá mayomi m'ni wíwin'g'ini. Áamá aiwá t'j' ení mayomi m'ni wíwin'g'ini." nur'ri yar'f'ná

¹² takis' nání n'gw' urápar'g'fá wa way' meaan'iro n'biróná yar'j' re wig'fawix'ini, "Nearéwap'yar'j'ox'ini, none n'isan'ri n'j'wearanéná pí yan'f'wá'ri'ni?" ur'ag'fá

¹³ o re ur'j'nig'ini, "N'gw' takis' nání n'nearáp'mer'f'ná n'gw' gap'manowa 'Uráp'f'r'ix'ini.' sear'g'fápi wiár' n'imúro seáy' e m'nearáp'paní." nur'ri yar'f'ná

¹⁴ Poris' wa ení n'bi'ro yar'j' re wig'fawix'ini, "None ení n'isan'rane n'j'wearanéná pí yan'f'wá'ri'ni?" ur'ag'fá o re ur'j'nig'ini, "Soy'né áamá n'gw' urápan'iro nání iwan'j' eamero xw'ir'ix' mero yap' uxekw'f'moro mepa é'r'ix'ini. Seg' n'gw' om'j' nero meá'fá'p'ni n'imear'f'ná 'Ay' apán'ri'ni.' yaiwí'r'ix'ini. Áamá wayá nání ayá s'w' m'isearopaní." nur'ri yar'f'ná

¹⁵ ox' ap'x' n'ni "Áamá Gor'ixoyá d'íj'yo d'áni nene yeáy' neayim'xemean'fá nání ar'f'owayá xw'fá piax'yo d'áni iwiaron'fó g'íná imón'f'ná'f'ani?" n'yaiwiróná xw'y'fá Jono wá' ur'imear'j'pi ar'fá n'wi'ro nání d'íj' re n'p'ík'iga ug'fawix'ini, "Áamá Gor'ixoyá d'íj' t'f'ni yeáy' neayim'xemean'fá nání ar'f'owayá xw'fá piax'yo d'áni iwiaron'f'oyi rar'j'wáo áamá ro men'ri'ni?" yaiwiar'f'ná

¹⁶ Jono áwan'j' nur'ri re ur'j'nig'ini, "Nioní sa ini'g' t'f'ni way' seameaiar'j'ini. Nioní en'j' neán'ri aiwi r'w'yo bin'fo nioní n'imúron'ni. Nioní áamá nan'j' aiwi o nioní t'f'ni x'ixení mimón'j'agi nání áamá om'j' wiir'g'fáy' bosoyá s'kw' s'ú gw' wíkw'ei'ar'g'fápa nioní oyá wikweaipax'mani. O way' n'iseameair'f'ná ini'g' t'f'ni seameain'fámani. Gor'ixoyá kw'y'f' t'f'ni seameair' r'fá t'f'ni seameair' en'fá'ri'ni." nur'ri

¹⁷ Gor'ixo áamá nan'j'yo yeáy' nuyim'xemear' sip'yo an'pá im'ix'ri en'fá en'agi nání eway' xw'y'fá r'ip' ur'j'nig'ini, "Áamá pok' t'f'ni wit' aiwá eyeyírómf' ero aiwá ná an'j'yo t'iro mam'w'f' t'f'ni siyik'f' t'f'ni r'fá ikeaár'iro yar'g'fápa Gor'ixo ení ax'p' e em'fá'ri'ni wit' mam'w'f' t'f'ni ná t'f'ni eyeyírómf' in'j'e aiwá ná'y' an'j'yo t'iri mam'w'f' t'f'ni siyik'f' t'f'ni r'fá ikeaár'ri em'ni'ri nání xeg'f' pok' f'á n'x'ir'ri roní." ur'j'nig'ini.

18 E nuriri áamá diŋí oyaiwípoyiniri xwiýá wí wí eni obaxí uriri xwiýá yayí winipaxípi ríwíyo Gorixo urowárenapiníto nání uriri neri

19 gapímaní Xeroto íwí erí xexírímeáoyá apíxí Xerodiasíyí riníŋí urápiri yaríŋagí Jono mîxí nuriri “íwí níní joxí yaríŋípi nanímaní. Díxí ríríxímeáoyá apíxí nurápiríná ‘Naní yaríŋiní.’ rísimónariní?” uríagi

20 Xeroto íwí níní apí neŋagí aí ámí wíní neri Jonomí gwí nîyiri kírapusí aŋíyo ŋwiráriniginí.

Jisasomí wayí umeaiŋí nániríní.

21 Jisaso, Jono siní gwí mîŋwiráriní enáná áamáyo wayí numeairi yaríná, Jisaso ení nîbiri Jono omí wayí umeaiáná Jisaso éf nîrorí xano Goríxomí rîxíŋí uraríná re eniginí. Aŋínamí dání óf iniri

22 kwíyí Goríxoyá xawiówíníŋí nimóniri o tíŋí e nání weapiri aŋínamí dání xwiýá wí re rinénapiiri “Gí íwí diŋí sixí rîyíŋáoxiní, joxí nání aga yayí ninaríní.” rinénapiiri eniginí.

Jisasomí xiáwo írinjowa nániríní.

23 Jisaso áamáyo iwamíto nuréwapíyemeríná xegí xwiogwí 30 imóníŋiniginí. Oxí apíxí o nání diŋí re yaiwiagíáríní, “Josepomí xewaxoríní.” yaiwiagíáríní. Josepomí xano Xiraioríní.

24 Omí xano Matatoríní. Omí xano Ripaioríní. Omí xano Meríkaioríní. Omí xano Janaioríní. Omí xano Joseporíní.

25 Omí xano Matataiasoríní. Omí xano Emosoríní. Omí xano Neamoríní. Omí xano Esiraioríní. Omí xano Nagaíoríní.

26 Omí xano Meatoríní. Omí xano Matataiasoríní. Omí xano Semenoríní. Omí xano Josekoríní. Omí xano Jodaoríní.

27 Omí xano Joananoríní. Omí xano Resaoríní. Omí xano Serababeroríní. Omí xano Siarítieroríní. Omí xano Neraíoríní.

28 Omí xano Meríkaioríní. Omí xano Edaioríní. Omí xano Kosamoríní. Omí xano Erímedamoríní. Omí xano Eroríní.

29 Omí xano Josuaoríní. Omí xano Eriesaoríní. Omí xano Jorimoríní. Omí xano Matatoríní. Omí xano Ripaioríní.

30 Omí xano Simionoríní. Omí xano Judaoríní. Omí xano Joseporíní. Omí xano Jonamoríní. Omí xano Eraiakimoríní.

31 Omí xano Meriaoríní. Omí xano Menaoríní. Omí xano Matataoríní. Omí xano Netanoríní. Omí xano Depitoríní.

32 Omí xano Jesioríní. Omí xano Obetoríní. Omí xano Bowasoríní. Omí xano Sarímonoríní. Omí xano Nasonoríní.

33 Omí xano Aminadaporíní. Omí xano Atíminoríní. Omí xano Anaíoríní. Omí xano Xesíronoríní. Omí xano Peresoríní. Omí xano Judaoríní.

34 Omí xano Jekoporíní. Omí xano Aisakoríní. Omí xano Ebíríamoríní. Omí xano Tiraoríní. Omí xano Nexoríní.

35 Omí xano Serakoríní. Omí xano Reuoríní. Omí xano Perekoríní. Omí xano Ebeoríní. Omí xano Seraoríní.

36 Omí xano Kenanoríní. Omí xano Apakísatoríní. Omí xano Siemoríní. Omí xano Nowaoríní. Omí xano Remekoríní.

37 Omí xano Metusaraoríní. Omí xano Inokoríní. Omí xano Jaretoríní. Omí xano Maxarareroríní. Omí xano Kenanoríní.

38 Omí xano Inosoríní. Omí xano Setoríní. Omí xano Adamoríní. Omí xano Goríxoríní.

4

Obo iwamíto wíwapíyíŋí nániríní.

¹ Jisaso kwíyí Gorixoyápi omi niwímeari ukikayonáná iniḡ Jodani rapáyo dani peyaríná kwíyí Gorixoyápi áamá dñḡ meanje niméra waríná

² s'á 40 óraríná Obo “O enḡ neániri xano wimónariḡpini x'dinir'feniḡoi?” niyaiwiri omi iwam'ó niwíwapiyayiri yaríná s'á ayo aiwá min' néra nú'sáná s'á 40 imónáná ríxa agw' wiaríná

³ Obo re uriniginini, “Joxi nepa niaíw' Gorixoyáoxi enánáy' aiwá niri nani s'ḡá t'iy', ‘Bis'ker'á imónei.’ urei.” ur'agi

⁴ Jisaso re uriniginini, “Oweoi, wí e emiméini. Gorixoyá B'kwíyo dani re niriniri eánini, ‘Áamá aiwá nip'ri nani dñḡ nimorínáy', wí dñḡ niyiminiḡ imóniḡp' meapax' menini.’ rininagi nani joxi niriḡp' wí emiméini.” uriniginini.

⁵ Obo Jisaomi seáy' emi nimeáa nipeyiri anḡ n'ni xw'á riri nirimini nani imóniḡyo anḡni axíná siwá niwiri

⁶⁻⁷ re uriniginini, “Anḡ n'ni xw'á riri nirimini nani imóniḡyo joxi siwá siariḡapi ay' nioniyárinini. N'ni ríxa niḡni imónini. ‘Áamá womi min' owimini.’ niyaiwiríná anani min' wipax'rinini. Joxi nion' nani miḡ xw'áyo ni'kw'rori nion' seáy' e nimeánáy' ay' n'ni wey' mearar'ḡapi api t'ni d'x' siapi'm'ini.” ur'agi aí

⁸ Jisaso re uriniginini, “B'kwí Gorixoyáyo re niriniri eánini, ‘D'x' Áminá Gorixomini miḡ xw'áyo i'kw'rori seáy' e umeri er'ini.’ rininagi nani joxi niriariḡp' wí e emiméini.” uriniginini.

⁹ Obo “Jisaso xeg' xano Gorixo enḡ eániḡor'ani i'wam'ó owíwapiyiniri yap' owíwapiyiminini.” niyaiwiri omi anḡ Jerusaremiyo nani nimeáa nuri anḡ Gorixo nani ridiyowá yar'ḡiwámi xeg' rikwíyo niḡwirárimáná re uriniginini, “Joxi nepa niaíw' Gorixoyáoxi enánáy', xw'ámi nani nimawiri xeamoi.

¹⁰ Ay' ripi nani ririariḡni. Gorixoyá B'kwíyo xwi'y'á ripi eni niriniri eánini, ‘Gorixo xeg' an'naj' joxi nani píraninḡ awí ḡweap'ri nani re uriniḡoi, “Omi awí mearópoyi.” uriniḡoi.’ niriniri eániḡagi nani nimawiri xeamoi.” nuri

¹¹ re uriniginini, “Rip' eni niriniri eánini, ‘Joxi si'kw' s'ḡáyo p'ri uy'kieám' inirixiniri ay' íá rixirip'ri wé awiá sip'ráoi.’ eni niriniri eániḡagi nani anani nimawiri xeamóáná ‘Gorixomi xewaxor'ani?’ siaiwim'ini.” ur'agi

¹² Jisaso re uriniginini, “Nion' re dani nipiérorínáy', joxi niriariḡpa Gorixo an'naj' nion' íá nixirip'ri nurowárenapipax' aí ripi eni niriniri eánini, ‘D'x' Áminá Gorixoyá enḡ eániḡpimi i'wam'ó miwíwapiyipani.’ eániḡagi nani wí nimawiri xeamómiméini.” uriniginini.

¹³ E uráná obo iwam'ó n'ni e niwíwapiyí'sáná omi p'ni niwiárim' nuri idáná ámi wíwapiyipax' imónáná nani weninḡ ner' ḡweaniniginini.

Jisaso iwam'ó nemeri uréwapiyemenḡ nánirini.

¹⁴ Jisaso kwíyí Gorixoyápi ukikayonagi áamá dñḡ meanje p'ni niwiárim' nuri ámi Gariri piropenis'yo nemeri p'né o nani piropenis' ayo ami ami yan' iwénimearíná

¹⁵ o anḡ api apimi nemeri wig' rotú anḡyo uréwapiyemearíná ox' apix' n'ni x'omi seáy' e umeaag'árini.

Nasreti ḡweáy' Jisasomi r'w' umog'á nánirini.

¹⁶ Jisaso Nasretiyo nani nuri —Anḡ ayo x'ó sin' onimiá íná niḡweari xwé i'wiaronḡyo nani nuri xeg' íniná yariniḡpa Sabar'áyo rotú anḡyo ni'páwiri B'kwí Gorixoyá íá róm'ini nani éf' n'rori

¹⁷ ríxa B'kwí Gorixoyá w'á rókiamoag' Aisaiaoyi rininḡ eanḡp' umeaiáná o ni'pariri xwi'y'á ripi rininḡ nani p'á ner' niwiniríná íá re roniniginini,

¹⁸ “Kwíyí Gorixoyápi nion' ni'kikayoni. Nion' áamá uyípeay'yo xwi'y'á yay' winipax' imóniḡp' urim'á nani niri'pear' áamá íá xenwirárininḡyo ‘Sini sey'né íá

miseaxenwiráriní. Anani úpoyí. urímfa nání nirowárenapiri áamá siŋwí supárigfáyo 'Anani siŋwí noxoari anípoyí.' urímfa nání nirowárenapiri áamá iwanf mépero xopírarf wirow egfáyo yeáyí imiximfa nání nirowárenapiri

¹⁹ 'Gorixo xegí áamá éf umininiyf anwi ayorini.' urímfa nání nirowárenapiri enjirini." Jisaso íá e niroárimí

²⁰ Bikwí ámi nixopemixárimáná rotú anj mearinj womi miní niwimáná éf niŋweari áamá rotú anjyo ŋwixapigfáyí ominí siŋwí agwí niwiga warfna

²¹ o "Xfo nání rfa rarini?" oyaiwípoyiniri iwamfo nuriri re uriniginini, "Agwiní rfwaminj nioni íá róapi seyíne arfa niwirfna ríxa xixeni imónigoí." urána

²² nfini o nání nanjini nira uro xwiyfá awfininj yarinj xfo ríí jfapi nání dñj nípikiga uro nero aí re rinigfawixiní, "Áamá royí sa anj re dñj Josepomí xewaxorini. Arige nerí njfá xwé api imóninjrfani?" rinarfna

²³ o re uriniginini, "Seyíne ewayí xwiyfá rípi niniripfáoi, 'Joxi nepa xwiroxi enánáyí, jiwanijoxi píraninj imixinei.' niripfáoi. E niniriróná re niripfáoi, 'Emimí amipí anj Kapaneamiyo enoi." rarinjagfa arfa wiŋwápi ámi dixí anj re ení emimí neait.' niripfáoi." nuriri

²⁴ re uriniginini, "Nepa seararinini. Wfá rókiamoarinj wo o xegí anjyo nání nuri Gorixoyá xwiyfá urána xegí áamá e ŋweagfáyí omí mímínarigfámani.

²⁵ E nerí aiwi nioni nepa seararinjagi píraninj arfa nípoyí. Enjina wfá rókiamoagí Irajao emearfna agwí anj píriní erí iniá meapa erí áamá nfiní aiwá nání dfwí ikeamóniro enána Isireriyí apixí aní obaxí ŋweanagfa aiwi

²⁶ Gorixo Irajao íwami wími arírá wíwinigininí murowarf émayí apixí wíminí — Í Saidoní tñj e anj onimíá Seraparí rininj bimi dñjirini. Íminí arírá wíwinigininí wáriniginini." nuriri

²⁷ re uriniginini, "Enjina wfá rókiamoagí Iraisao nemerfna ení Isireriyí obaxí peyiyí tífáyí egfá aiwi Iraisao ayo womi nanj wimixagfmani. Émayí womini —O Siria dñj xegí yof Nemenorini. Omíni nanj wimixinjrfini." urána

²⁸ áamá nfiní rotú anjyo ŋweagfa arfa e niwiróná xwioxíyo dñí rfa ápiáwfininj niwóroa nuro

²⁹ niwiápnimearo omí íá nixiriro wigí anjyo dñí nixoyfpióa nuro dfwí mñj wigí anj mñrininjpmi dñí mamówáraníro nání xixoyfpií níméra yarfna

³⁰ o áwinimí niyékínimí xegí dñj tñí uniginini.

Imfo dñj xixéroarinj womi mix umáininj nánirini.

³¹ Jisaso Gariri píropenisíyo nemerfna anj xegí yof Kapaneamiyo nímorí Sabarfáyo nuréwapiyiri yarfna

³² áamá ayí arfa niwiróná o xwiyfá api xiáwóninj rarinjagi niwiníro mñj sfja niweáníro yarfna re eniginini.

³³ Áamá rotú anjyo ŋweagfáyí wo —O imfo dñj xixéroarinjorini. O niwiápnimeari makírfwí nímorí

³⁴ re uriniginini, "Ai! Nasaretí dñj Jisasoxini, none pí neaiminiri barinini? Xwirfá neaikixéminiri ríbarinini? Joxi nání nioni njfáriní. Gorixo xewaxoxí xfo rírfpeáoxirini." urána

³⁵ Jisaso mixí nuriri re uriniginini, "Ámi bi mñipa ei. Omí pñí niwiárimí ui." urána re eniginini. Imfo áamá omí xwirfá wí mikixé ámayo áwinimí dñí meanjini neaárimí uniginini.

³⁶ Meanjini neaárimí uána áamá nfiní of níkariníro re rinigfawixiní, "Xwiyfá oyá enj sixí eánini. O néní tñóninj nirírfna sekaxí urána imfo aí arfa niwiro éf waríhoí." niriníro yarfna

³⁷ xwiyfá o yarínjpi nání píropenisí ayo ami ami yaní iwénimejiniginini.

Saimonomi xineagwimi naní imixiní nánirini.

³⁸ Jisaso niwiápinimeámi rotú aníyo píní niwiárimí nipeyeari xegí wiepísariñí wo Saimonoyi riniñoyá aníyo nání nurí nípáwirí omí xineagwí ríá pírí wiarinagí nání imí naní owimixinirí yariní wíagí

³⁹ o í sá weñe nání nurí nírómáná ríá píríyo mixel uráná re eniniginí. Simixípi imí píní niwiárimí úáná í ríxa aníni niwiápinimeari aiwá pírí nimeari niwia uniginí.

Simixí obaxí naní imimiximí ení nánirini.

⁴⁰ Ámá aní apimí dáníyí sogwí ríxa nipímeááná wigí ámá simixí xixegíni yarijáyí nimeámi Jisaso tñí e nání báná o ámá ayí ayo wé seáyí e ikwíkwíarimí erí naní imimiximí erí yariná

⁴¹ imíó ámá ayo wíyo obaxí xixéroariníyí ámá ayo píní niwiárimí nuróná makiríwí nimoayiro re urayigíawixiní, “Niaíwí Gorixoyáoxirini.” urayarínagí o imíowa xó aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroníoyí rarígíto enagí nání nijáá imóninagí nání o mixel nurí “Ámí bí mirípa époyí.” ururimí nerí e néísáná

⁴² sá weño wíá móniními niwiápinimeámi ámá mayí e nání nurí ñweañáná ámá oxí apíxí níní o nání pía nemero omí niwímearoná “Nene píní nimeawíarimí mupaní.” uraníro yarinagí aiwí

⁴³ o re uriniginí, “Goríxo re nirowárenapinirini, ‘Aní ayí ayo re uriméirixiní, ‘Goríxo xwioxíyo mimeámí nerí seamenñeñá nání seyíné nisaníro ñweáirixiní.’ uriméirixiní.’ nirowárfí enagí nání aní wíyo xwíyá yayí winipaxí imóniní apí urimínirí ení xe ouminí.” nurimí nurí

⁴⁴ Judayíyá aní apí apimí rotú aní míriniñíyo dání nuréwapíya uniginí.

5

Jisasoyá dñí tñí peyí obaxí ubeníyo mininí nánirini.

¹ Jisaso ipí xegí yoí Genesaretipámi éf nírómáná xwíyá Gorixoyá uraríná ámá obaxí aríá wianíro nání ximiximí niníro Jisasomí ikwíkwierí winaríná

² ewé bíxaú, yánpámi tía bíxaú wenagí niwinirí peyí ápearigíáwa ewé apíxaúmi dání nayoámáná wigí ubení igíá earinagí niwinimí nurí

³ ewé bíbá Saimonoyápámi nípíxemoánirí yariní re winiginí, “Iníki tñí re píní niwiárimí ná jfe onimiápi ananí niwaniréwi?” nurí éf niñweámáná ewé apámi dání oxí apíxí ipí manípa tñí e rówapigíáyo nuréwapíyirí

⁴ ríxa nípíní nurárimáná Saimonomí re uriniginí, “Ipí ná mímí ene nání nimeámi nuri peyí íáyo mininí nání ubení mamówarípiyí.” uríagí

⁵ Saimono re uriniginí, “Negí neamemeariníoxiní, sía riyimí áríwiyimí peyí íá wí niminiríeníninirí aniní miní mépearináná wíá neaógoí. E nerí aiwí joxí e yearíagí nání ye iwamíó mamówaráníwí.” nurí

⁶ mamówáraná re eniginí. Ubení ú peyí obaxíyo nimudímorí ríxa aríkinimínirí yarinagí niwinirí

⁷ wigí wíwaúmi ewé bíbámi ñweagííwaú saní oyearápípiyínirí wápiá niwiri awaú nibiri ubení nimixearo ewépxaúmi ikwíaráná ewépxaú ríxa ná iniminirí yarinagí

⁸ Saimoní Pitao sñwí e niwinirí nání Jisasoyá síkwí tñí e miní xwíáyo níkwírorí re uriniginí, “Ámináoxiní, nioní íwí yarináoní enagí nání píní niniwiárimí ui.” nurí

⁹ peyí aga xwé nimearo nání o tñí xegí ámá níkumixinirí peyí nání yarijáwa tñí ududí níkariníro

¹⁰ Sebediomí xewaxowaú Jemiso tñí xogwáo Jono tñí awaú Saimonomí níkumixinirí peyí nání yarijáíwaú ení ududí ikárinaríná Jisaso Saimonomí re uriniginí, “Joxí wáyí mikárinípaní. Agwí re dání peyí nání yarinípániní ámá nání ení e néra uríarini. Ámá nioní níxídpíríá nání wirímearfáriní.” nurímáná enáná

¹¹ awa ewé nimeámi nìbìro yáni e dání nayoaro ewé peyí amípí e nítìmi omi nìxáda ugáfawixini.

Ámá peyíyí t́ńj́ womi nanj́ imìxìnj́ nánirini.

¹² Jisaso anj́ wíyo nemerì anj́ bimì ńweanáná áamá wo —O peyíyí pípírímíó yárinjorini. O Jisasomi nìwìnríná oyá síkwí t́ńj́ e śmìmanj́ xwíáyo nìkwírorì wauní re urìnjìnjìni, “Ámínáoxini, joxì nanj́ nìmìxìmìnrínáyí ananì nanj́ nìmìxìpaxírinì.” uríagi

¹³ Jisaso wé nìmoaurì omi seáyí e níkwíarímáná re urìnjìnjìni, “Nionì ‘Joxì nanj́ oimónini.’ nìmónarinì. Rìxa nanj́ imónei.” uráná re enìnjìnjìni. Peyíyí apì rìxa nanj́ imónáná

¹⁴ Jisaso “Ámá wíyo nionì simìxíáyí nánì áwanj́ murìpa ei.” nurìrì áamá o Moseso eníná ńwí ikaxí ragípi mé ámáyo xewanìjo áwanj́ nura emenìgìnrì e nurìrì ámi re urìnjìnjìni, “Amíná apaxípanìnj́ imónìgíáwa t́ńj́ e nánì nurì womi síwá nìwìnrì nanj́ rìdìyowá nánì negí aríó Moseso eníná sekaxí nearagíyí bì rìdìyowá siárirì joxì nanj́ imóníyí nánì áwanj́ rìrì enì mìnì wírixini.” Jisaso sekaxí e uríagi aì

¹⁵ xwíyá emímí amípí Jisaso yayìnjíyí nánì yaní rìxa ná j́amì níwéa nemerì yaríná oxí apìxí obaxí omi aríá wianìro nánì bíro simìxí wiarìnjíyí nanj́ oneaimìxìnrì bíro nero o t́ńj́ e nìpínìro nìnjwearo e yayaríná

¹⁶ o íníná áamá d́nj́ meanje nánì nìwayirì Gorìxomi xwíyá rìrímí wiagírinì.

Enj́ ńnì síwímí enj́ womi nanj́ imìxìnj́ nánirini.

¹⁷ O śá wíyimi ámáyo uréwapíyaríná áamá wa Parisiyí rìnjíyí wa t́nì Gorìxoyá ńwí ikaxí uréwapíyarìgíáyí wa t́nì —Awa Garirì pìropenísíyo anj́ ayí ayo dání bímìro Judia pìropenísíyo anj́ ayí ayo dání bímìro Isìreríyí anj́ xwé Jerusaremì dání enì bíro egíáwarini. Awa Jisaso uréwapíyarìje éf nìnjwearo aríá wiaríná Jisaso áamá simìxí wiarìnjíyo nanj́ owimìxìmìnrì nánì enj́ síxí eánìnj́ Gorìxoyápi ukìkayonáná re enìnjìnjìni.

¹⁸ Ámá wa wígí áamá womi —O enj́ ńnì síwímí yárinjorini. Omi íkwianj́wíyo nítìro Jisaso nanj́ owimìxìnrì nimeámi nìbìro “Nimeámi nìpáwirane Jisasoyá śmìmanj́mìnì anj́wì e owíráraneyí.” nìrìro éfáyí

¹⁹ áamá obaxí anj́ íwí e ṕkwíṕkwí inìnjagíá óf nánì ṕá nìmegìnrìro anj́wámì nimeámi nìxéga nìpeyiro anj́ śá t́nìnjíyí wí nìpìneaayiro dae nítìmáná íkwianj́wína t́nì gwí nìyiro áamá anj́yo ínìmi epíroyí egíáyo áwìnrìmi gwírí e e nìmamówára nìwepínìro Jisaso śmìmanj́ t́nj́mìnì táná

²⁰ Jisaso enj́ ńnì síwímí enj́oyá áamá ńnì x́o nánì d́nj́ wíkwíroro “Jisaso ananì nanj́ imìxìpaxírinì.” wíaiwiro yarìnjagíá nìwìnrì re urìnjìnjìni, “Ámáoxini, d́xí íwí yarìnjípi rìxa yokwarìmí sílìni.” uráná

²¹ Gorìxoyá ńwí ikaxí eánìnjípi mewegíáwa t́nì Parisiowa t́nì ikeagígwí re nìrìga ugáfawixini, “Ámá royí goríani? Gorìxomi rìperìrì numearìrì yarìnj́ royoí? Ámá íwí yarìgíáyí yokwarìmí yarìnj́ royí goríani? E yarìnjíyí sa Gorìxorini.” rìnarìnjagíá

²² Jisaso xegí d́nj́ t́nì adadí nìwirì re urìnjìnjìni, “Nionì nánì segí xwioxíyo dání pí nánì d́nj́ e moarìnjó?” nurìrì

²³ re urìnjìnjìni, “Ámá wo íwí ikárìnjí nionì yokwarìmí wíánáyí, ínìmi imónìnjagí nánì áamá woxí síjwí t́nì síjwí wìnjíxí menìni. E nerì aiwì nionì áamá enj́ ńnì síwímí enj́ womi ‘Rìxa nìwíápínìmearì d́xí íkwianj́wí nimeámi uí.’ uránáyí, o nanj́ imóníagi áamá nìyínénì síjwí t́nì síjwí wìnjíxírinì.” nurìrì

²⁴ re urìnjìnjìni, “Nìyínénì nionì nánì re nìaiwípírì, ‘Ámá imónìjo ananì áamá xwíá t́yo d́njíyí íwí ikárìnjípi enì ananì yokwarìmí wíipaxoríani?’ nìaiwípírì nánì pírànìnj́ síjwí nanípoiyí.” nurìrì enj́ síwímí enj́omi re urìnjìnjìni, “Nionì re rìrarìnjìni,

‘Joxi niwiápínimeari dixí íkwianwí nimeámi anj e nání ui.’ ríraríñíní.” uráná re enjínigíní.

²⁵ O áamá níní sñwí anigíe dání ríxa nanj nimónírí niwiápínimeari xegí íkwianwí sá wenína nimeari xwanwí níkwóními nipeyearí Goríxomí seáyí e numéra xegí anj e nání úaná

²⁶ oxí apíxí níní óf níkáríníro Goríxomí seáyí e numero wigí xwioxíyo dání sirí nípikíníro re níríga ugíawixíní, “Agwí xegí bí éagi ríyí wíníwíní.” rígíawixíní.

Ripaiomí “Níxídeí.” uríñí náníríní.

²⁷ Jisaso e dání nipeyearí nuríná áamá nígwí takís nání uráparíñí wo —O xegí yoí Ripaioríní. Xegí yoí ámi bí Matíyuoríní. O xegí opisí anjyo éf ñweañagi Jisaso sñwí e níwínírí re uríñínigíní, “Joxi níxídeí.” uráná

²⁸ o niwiápínimeari xegí amípí níní e píní niwiárími Jisasomí uxíđíníñigíní.

²⁹ Jisaso nání xegí anjyo aiwá xwé bí ríyamí nerí ñweañáná takís nání nígwí uráparígíá wa tñí áamá wíníyí tñí níbíro nawíní awaú tñí nñweámáná aiwá níníro yaríná

³⁰ Parisi wa tñí Goríxoyá ñwí ikaxí eáníñpí mewegíá wo tñí Jisaso nání wiepísaríñowamí aníñúmí ikaxí nuríro re urígíawixíní, “Soyíné takís nání nígwí uráparígíá awa tñí áamá íwí yarígíá wíníyí tñí pí nání iniígf níro aiwá níro yaríñoi?” uríagíá

³¹ Jisaso ewayí xwíyíá rípi uríñínigíní, “Áamá nanj yarígíáyí nanj oneaimíxínírí xwírí tñí e nání warígíáríní? Oweo! Símixí yarígíáyíní xwírí tñí e nání warígíáríní.” Ewayí xwíyíá apí nurírí

³² re uríñínigíní, “Nioní áamá wé róníñí imónígfáyí wigí yarígíáyí ríwímíní mamoro saníñí imóníro oépoynírí bíñámaní. íwí yarígíáyí ríwímíní mamoro saníñí imóníro oépoynírí bíñáríní.” uríñínigíní.

“Wiepísaríñowa pí nání aiwá ñwíá mñwiráríní yaríñoi?” urígíá náníríní.

³³ Áamá wa Jisasomí re urígíawixíní, “Jono wiepísaríñowa íníná aiwá ñwíá ñwiráríníro Goríxomí ríxíñí uríro yayarígíáríní. Parisiowayá wiepísaríñowa ení axípi yarígíáríní. E nero aiwí joxí wiepísaríñíyí aiwá ñwíá bí mñwiráríní íníná aiwá níro iniígf níro yarígíáríní.” uríagíá

³⁴ Jisaso “Nioní gí wiepísaríñáowa tñí ñweañáná awa aiwá ñwíá ñweapaxímaní.” urímínírí nání ewayí xwíyíá rípi uríñínigíní, “Áamá wo apíxí meámínírí aiwá imíxííyí áamá aiwá apí nípírí nání bíáyí apíxí meáo síní ayí tñí ñweañáná aiwá ñwíá ñwirárínarígíáríní? Oweo!

³⁵ E nerí aiwí apíxí meáo sía obaxí wí nórimáná enáná áamá wí omí wanínímíxáná íná áamá ayí díní sípí wiaríñagi nání aiwá ñwíá ñwirárínípíríáríní.” uríñínigíní.

³⁶ Xífo rapírapí sñjúníñí imóníñagi nání ewayí xwíyíá ámi rípi uríñínigíní, “Áamá wo xegí rapírapí urú axeníñagi níwíníríná píróminírí nání xegí sñjúní nimeari naxerí píroaríñíraní? Oweo! Sñjúní naxeríná xwíríá ikíxeníñoi. Sñjúní ení naxerí píróánáyí urú yapí xíxení axípi imónínímeníñoi.” nurírí awa wigí eníná dání “Nene e neríná wé róníñí nimónírane níperínáyí ananí Goríxo tñí e nání peyaníwáríní.” níra wagíápi síní yarígíápi tñí xwíyíá sñjúní tñí nawíní íkwieropíríxínírí ewayí xwíyíá e uríñínigíní.

³⁷ Ámi axí rípi re uríñínigíní, “Áamá wo re yaríñímaní. Memé wará síxí uríyo iniígf wainí sñjúní iwajíá yaríñímaní. E nerínáyí, memé wará síxí awá núpíyínírí wainí apí purí memé wará síxíwá xwíríá ikíxénírí eníñoi.

³⁸ Iniígf wainí sñjúníyí memé wará síxí sñjúníyo iwajíá yarígíáríní.” uríñínigíní.

³⁹ Xfo yarínjipi nání ámi ewayí xwíyíá rípi uríniginí, “Ámá gíyí iniígí wainí pírfíyí nínímáná síní síníyí nání wimónaríní? Oweoi, síní síníyí nání mīwimóní ‘Pírfíyí apáníriní.’ rarígáriní.” uríniginí.

6

Sabarfáyo “Nwáfáriní.” rínínjipi yarínjígí wígíá náníriní.

¹ Jisaso xegí wiepísarínjowa t́níní Sabarfá wíyímí wítí omínjío áwínímí ófíyo nuróná wítí siyí yánínjé sínjé yíyírímí nemáná mamíwí nání wé t́níní xwíyíxwíyí nírooro nígápanjé waríná

² Parisi wa re urígíawixíní, “Soyíné sabarfáyo ‘Nwáfáriní.’ rínínjío pí nání aiwá nímíaga warínjoi?” uríagíá

³ Jisaso re uríniginí, “Míxí ináyí Depito eníná enjyí síní íá mīroarínjé renjoi? Oweoi, íá nírooro aiwí síní níjíá mīmónínjoi. O t́níní ámá xfo t́níní emearígíáyí t́níní agwí níwíríná

⁴ senfá anjé Goríxo nání peaxí tayarígíwámí o nípáwírí ‘Nwáfáriní.’ rínínjyí, bisíkerfá Goríxo nání peaxí tayarígíáyí nīmearí nínírí xegí ámá níkumíxínírí emearígíáyo míní winíniginí. Bisíkerfá peaxí tayarígíá apí sa apaxípánínjé imónígíáwaní ananí nípaxíriní.” nurírí “Depito e yaríná Goríxo míxí wí murípa enjé enjagí nání gí wiepísarínjáowamí pí nání míxí urarínjoi?” urímínírí nání e nurírí

⁵ “‘Sabarfáyo ayí ananíríní.’ rípaxorfání?” oyaiwípoyínírí re uríniginí, “Ámá imónínjāoní Sabarfáyo xiáwoníríní.” uríniginí.

Wé kírinjé enjé womí nanjé imíxínjé náníriní.

⁶ O Sabarfá ámi wíyímí rotú anjío nípáwírí uréwapíyaríná ámá wo —O xegí wé náú kírinjé enjoríní. O ení e njeanjaná

⁷ Goríxoyá nḡwí ikaxí eánínjipi mewegíá wa t́níní Isíreríyíyá Parisiyí rínínjyí wa t́níní Jisaso ámá wé kírinjé enjómí nanjé imíxáná none xwíyíá oumeaaraneyíníro omí xwayí níwíníro njeanjanagíá aí

⁸ Jisaso awa xfómí “Xwíyíá oumeaaraneyí.” níyaiwíro njeanjanagíá nání dínjé adadé níwírí ámá wé kírinjé enjómí re uríniginí, “Níwíápínímeámí níbírí ámáyo áwíní e rónapeí.” uríagí o níwíápínímeámí níbírí áwíní e róáná

⁹ Jisaso ámá e awí eánígíáyo re uríniginí, “Nioní yarínjé bí oseaimíní. ‘Sabarfáyo nanjé níwírínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjoi? ‘Sípí níwírínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjoi? ‘Sabarfáyo ámá nanjé oimónípoynírí nanjé nímíxírínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjoi? ‘Ámáyo xwíríá níkíxerínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjoi?” nurírí

¹⁰ ámá e éfí njeagíá níyoní sínjwí níwínímémáná wé kírinjé enjómí re uríniginí, “Díxí wé irú pímixei.” uríagí o e éáná re enjíniginí. Xegí wé nanjé imónínjiginí.

¹¹ Xegí wé nanjé imóníagí Parisiowa sínjwí e níwíníro wígí xwíoxíyo dání ríánínjé níwóroa úagí nuro wígípi jíamí dání re rínígíawixíní, “None Jisasomí pí wípaxíriní?” rínígíawixíní.

Xfo nání wáf wurímeipíríáwamí rípeanjé náníriní.

¹² Íná Jisaso xano Goríxomí xwíyíá rírímí wímínírí d́wí mínjío nípeyírí śfá ayímí Goríxomí xwíyíá nura nurí

¹³ ríxa wíání wónáná “Wiepísarínjáyí obípoyní.” nírirí ayo wé wúkaú síkwí waúmíní nírféarí “Nígí wáf nurímeipíríoyínéríní.” uríniginí. Ámá wé wúkaú síkwí waú rípeanjanowa wígí yofí rowaríní.

¹⁴ Saimono, omí Jisaso yofí ámi bí Pitaoyí wérínjoríní. O t́níní omí xogwáo Adíruo t́níní Jemiso t́níní Jono t́níní Piripo t́níní Batoromuo t́níní

¹⁵ Matiyuo tñi Tomaso tñi Arìpiasomi xewaxo Jemiso tñi Saimono tñi —O xegí yoí bi Seretoyi riniñorini. O tñi

¹⁶ Jemisomí xewaxo Judaso tñi Isikarioti dñf Judaso tñi —O Jisaso nání miyí uriniñorini. O tñinirini.

Ámáyo uréwapiyiri naní imixiri ení nánirini.

¹⁷ Jisaso áamá xfo rípeáowa tñi dñwí mññyo dñni niwero ayoxí naní e rówapáná oxí apixí obaxí íniná xfomi xídarigíáyí tñi áamá obaxí Judia pìropenisíyo dññyí tñi wigí aní xwé bi Jerusaremi dññyí tñi áamá émayí aní biaú Taiayi riniñipi tñi Saidoniyi riniñipi tñi —Aní apiaú rawirawá imañí tñi anwi e ikwíroniñpiaúrini. Aní apiaúmi dññyí tñi

¹⁸ ayí Jisasomí aríá wianiro bimirow negí simixíyí naní oneaimixiniri bimirow oxí apixí imíó dññ xixérori xixeaniñ wiri egíáyí bimirow éaná o imíó mñxí umáiniri áamá niyoní naní nimíxa urí yaríná

¹⁹ oxí apixí nñni oyá ení sixí eániñipi áamá niyoní píraníñ imixariñagi niwiniro ayí ení nibirow omí wé amáí rónaniro egíawixini.

“Yayí seainiri dññ sipí seairi éwinigini.” uriniñ nánirini.

²⁰ Jisaso xegí wiepìsariñyo siñwí niwíga nuri re uriniñigini, “Seyíné amípí nání dñwí ikeamónarigíáyíné Goríxo xfo xegí xwioxíyo mñmeámí nerí seamenjweanfe páwipírfá nání yayí seáyimi dñni oseainini.

²¹ Aiwá nání agwí ríná dñwí ikeamónarigíáyíné ananí aiwá nirow agwí imí seayiri epírfá nání yayí seáyimi dñni oseainini. Agwí seyíné dññ sipí niseairi ñwí oeáfrí aiwí ríwéná Goríxo píraníñ seamenjweanfe nípáwiro niñwearínáyí rípfá rípfírfá nání yayí seáyimi dñni oseainini.

²² Seyíné áamá imóniñáoní nixídarigíáyíné enagi nání áamá wa símí tñni seairi xegí wúmi nání mñxí seaxídwánirow ikayíwí nisearirow segí yoí xwiraimímí searirow seaíáná xwírfá mimónipani.

²³ Áamá wí sipí e seaikáraríñagífa niwinirínáyí, re yaiwífríxini, ‘Nene sipí neaikárarigíápa wigí xiáwowa ení Goríxoyá wíá rókiamoagíáwami sipí wikáragíárfani?’ niyaiwiro seyíné idáná anínamí nipeyiróná Goríxo naní wí seaipinífa enagi nání nimawiri nixeamori yayí seáyimi dñni néra úfríxini.

²⁴ E nerí aiwí seyíné amípí wí mímúronípa egíáyíné anigwiní aweyí! Síá wiyi seyíné majíá seaórínfáriní. Agwí ríná amípí yayí seainípxí imóniñipi ríxa nimearo sirí muní niñwearo aiwí ríwéná ríniñí meapírfá enagi nání dññ sipí seaíwinigini.

²⁵ Anigwi íniná aiwá nirow agwí imí seayiri yarigíáyíné, aweyí! Síá wiyi seyíné majíá seaórínfáriní. Ríwéná Goríxoyá xwioxíyo mípáwí agwíná epírfá nání dññ sipí seaíwinigini. Anigwi yayí ero rípfá ríro yarigíáyíné, aweyí! Síá wiyi seyíné majíá seaórínfáriní. Ríwéná Goríxo áamáyo píraníñ umenjweanfe mípáwípa neríná dññ sipí niseairi ñwí eapírfá enagi nání dññ sipí seaíwinigini.

²⁶ Seyíné áamá nñni seáyimi seameararigíáyíné, aweyí! Síá wiyi seyíné majíá seaórínfáriní. Eníná segí seáwowa mimóní wíá rókiamoagíáwami seáyimi umearagíápa agwí seyíné ení seáyimi seameararíná dññ re niyaiwiro, ‘Nene ení áamá Goríxoyá mimónípa enagwi nání oyá xwioxíyo páwianíwámani.’ niyaiwiro dññ sipí seaíwinigini.

“Símfí tñni seaiarigíáyí nání wá oseaunini.” uriniñ nánirini.

²⁷ “E niriñ aiwí seyíné aríá niarigíáyíné re éfríxini. Áamá seyíné wikí seaónigíáyo nání seaimóniri áamá símfí tñni seaiarigíáyo naní wimíxirow

²⁸ áamá ikayíwí tñni niramixiri seararigíáyo Goríxo píraníñ owimixiniri ero áamá xwiraimímí seararigíáyí naní oimónípoyiniri Goríxomí yaríñ wiro éfríxini.

29 Ámá wo maripinwíyo midáni reáaná ámi midáni eni anani xe reáwinigini. Ámá wo dixí iyá nírírápírínáyí, xe onírápíní dixí soríá eni 'Xe onírápíní.' yaiwíríxini.

30 Ámá gíyí gíyí yaríní síanáyí, anani miní wirí gíyí gíyí rírápíáyo ímí t́níní 'Ámi niapípoi.' murípa erí éíríxini.

31 'Ámá e onípoi.' yaiwiarínípa joxí eni e wííríxini.

32 Joxí re niyaiwirínáyí, 'Ámá nioní nání wimónaríníyí náníní nimónaríní.' niyaiwirínáyí, ámá gíyí seáyími rímepríáríní? Oweoi! Ámá íwí néra warígíáyí aí ámá wiwaníníyí nání wimónaríníyí nání wimónaríníriní. Ayínání seyíné nání wimónaríníyí náníní niseaimónírínáyí, weyí ámá wí seamearípríámaní.

33 Seyíné ámá naní seaimíxarígíáyoní naní níwimíxírínáyí, weyíyí ámá gíyí seamearípríáríní? Oweoi! Íwí néra warígíáyí aí ámá naní wiarígíáyo xíxeni naní wiarígíáríní. Ayínání ámá seyíné naní seaimíxarígíáyoní naní níwimíxírínáyí, weyíyí ámá wí seamearípríámaní.

34 Seyíné woxí 'O idáná ámi xíxeni niapípaxíríní.' yaiwiaríníyoní miní níwirínáyí, weyíyí ámá gíyí seamearípríáríní? Oweoi! Ámá íwí yarígíáyí aí wígí wíamí 'Idáná ámi xíxeni neaiapípaxíríní.' yaiwiarígíáyo miní wiarígíáríní. Ayínání woxí 'O idáná ámi xíxeni niapípaxíríní.' yaiwiaríníyo miní níwirínáyí, weyíyí ámá seamearípríámaní.

35 Ámá seyíné śmí t́níní seaiarígíáyí nání seaimónírí naní wimíxíro amípí wí miní níwiríná 'Xíoyá eni oniapíní.' niyaiwípa éíríxini. E nerónáyí, niaíwí Nwá seáyí émi nweanoyá nimóníro oyá naní wí meapípríáríní. Seyíné xíoyá niaíwí enagi nání ámá xíomí yayí míwíáyo t́níní sipíní yarígíáyo t́níní wá wianarínípa éíríxini.

36 Segí ápo ámáyo ayá nurímíxírí yarínípa seyíné ayá nurímíxíro éíríxini.

Ewayí ikaxí siyikwí nání uríní náníríní.

37 "Joxí ámá wo yarínagi śnkwí níwiníríná 'O sipí yaríní.' mírípaní. E nerínáyí, joxí nání Goríxo 'O sipí yaríní.' rínfámaní. Joxí ámáyo xwíyá mumearípaní. E nerínáyí, Goríxo xwíyá rímearínfámaní. Joxí ámá wí íwí síápi yokwarímí níwíírínáyí, Goríxo anani joxíyáyo yokwarímí siínfáríní.

38 Joxí ámáyo miní níwiríná sipí míwípa nerí yarínípa Goríxo miní siapínfáríní. Ámáyo miní níwiríná 'Xwé owimíní.' yaiwíro aiwá síxí ímímí neróná síxí úro wé t́níní kíkíkí ero nemáná ríxa níyurínówiáná miní níwíroná xegí iyáyo wíároarígíápa Goríxo eni xíxeni e miní siapínfáríní. Amípí xíxeni joxí wiarínípa Goríxo xíxeni e siapínfáríní." urínínigíní.

39 Jisaso xegí wiepísaríníyí nioní uraríná j́ayí aríá nkeamoro ámá śnkwí supáríní imónípríxínírí ewayí xwíyá rípi urínínigíní, "Seyíné 'Śnkwí supáríní wo wíomí anani nípemeámí ó́yo uníjoi.' ríyaiwiaríní? Awaú níwaúní xwárínwíyo eainípsíí." nurírí

40 xíoyá wiepísaríní seáyí e nimóníro wígí díníyo dání anani epíríxínírí re urínínigíní, "Niaíwowa uréwapíyaríníomí seáyí e múronarígíámaní. Xámí nuréwapíya numáná enáná uréwapíyaríní t́níní xíxeni imónarígíáríní." nurírí

41 xíoyá wiepísaríníyí íwí ayí yarígíáyí píní míwíarípa nero ámá wí yarígíáyí náníní "Píní wíarípoi." urípríxínírí ewayí xwíyá ámi bí rípi urínínigíní, "Segí śnkwíyo íkíá xwé wáníní nweanagi aí śnkwí mainenípa nero dixí imónígíáyí womí śnkwí siyikwí onímíá bí nweanáná pí nání śnkwí wínimeaarígíáríní?

42 Íkíá xwé awá segí śnkwíyo nweanagi śnkwí mainenípa neríná aríge nerí dixí imónígíá omí 'Śnkwí siyikwí onímíá nweanpí orímeámíní.' uríríáríní? Naní rírí sipí rírí yaríníoxíní, íkíá xwé joxíyá śnkwíyo nweanfáwá emí nímamónímáná śnkwí

píráninǵ nanimáná dixǵ ririxǵmeáoyá sinwǵyo onimiá nweanǵpi anani mearǵárinǵ.” uriniginǵ.

Ewayǵ ikaxǵ ikǵá sogwǵ nánǵ urinǵ nánirǵinǵ.

⁴³ Xegǵ wiepǵsarǵinǵyǵ píráninǵ nero onweápoynirǵ ewayǵ xwiýǵá ámi bi ripǵ uriniginǵinǵ, “Íkǵá siyǵwǵ rinǵna sogwǵ nanǵ wearǵinǵmanǵ. Íkǵá onagwá enǵna sogwǵ sipǵ wearǵinǵmanǵ.

⁴⁴ Ámá ikǵá sogwǵ wenagǵ niwinirǵináyǵ dinǵ ‘Íkǵá yoǵ ayo rinǵinǵ iyǵ riwenǵ?’ yaiwiarǵǵárinǵ. Íkǵá pikǵ sogwǵ nidirǵináyǵ enwixǵyo darǵǵáranǵ? Wainǵ sogwǵ nidirǵináyǵ ará ekirǵkwǵyo darǵǵáranǵ? Oweoi!

⁴⁵ Ámá nanǵyǵ wigǵ xwioxǵyo dánǵ dinǵ nanǵ moro píráninǵ néra uro yarǵǵárinǵ. Ámá sipǵyǵ wigǵ xwioxǵyo dánǵ dinǵ sipǵ moro fǵwǵ néra uro yarǵǵárinǵ. Ámá xwiýǵá nirǵináyǵ xwioxǵyo dánǵ sipǵ náninǵ dinǵ nimorǵná sipǵinǵ rarǵǵárinǵ. Nanǵ náninǵ nimorǵná nanǵinǵ rarǵǵárinǵ.” uriniginǵinǵ.

Ewayǵ ikaxǵ sǵǵá anǵ mirarǵǵǵwauǵ nánǵ urinǵ nánirǵinǵ.

⁴⁶ Ewayǵ xwiýǵá ámi bi ripǵ uriniginǵinǵ, “Pǵ nánǵ ‘Ámináoxinǵ, Ámináoxinǵ,’ ninirǵro aiwǵ nionǵ seararǵinápi mepa yarǵinǵoi?

⁴⁷ Ámá gǵyǵ gǵyǵ nionǵ tǵáminǵ nibiro nionǵ searǵápi arǵá niniro xǵxenǵ axǵpi yarǵǵáýǵ ‘Ámá onǵinǵ rimóninǵ?’ oyaiwǵpoynirǵ ewayǵ xwiýǵá bi nirǵinǵ siwáninǵ oseaimǵinǵ.

⁴⁸ Ámá o sǵǵá anǵ nimirǵiná xámi sǵǵá nǵta yapǵrǵe xwǵá sewiárǵóninǵ xapǵxapǵ nimirǵ enǵ tǵinǵ inǵmi nimiga niwémáná sǵǵá yapǵinǵagǵ niwinirǵne dánǵ sǵǵá piará nikǵkíróa niyapǵirǵ anǵ mirarǵinǵóninǵ imóninǵoi. Iniá xwé neáǵsáná iniǵǵ waxǵ niwerǵná anǵwámi nǵmiákwirǵ pineámǵinǵinǵ éýǵ o píráninǵ mirǵinǵ enagǵ nánǵ winǵwǵ wǵ mǵmeanǵinǵinǵ.

⁴⁹ E nerǵ aiwǵ ámá gǵyǵ gǵyǵ nionǵ searǵápi arǵá niniro aí xǵxenǵ axǵpi mepa yarǵǵáýǵ ámá róninǵ imóninǵoi. O anǵ nimirǵiná sǵǵá piará yapǵinǵe dánǵ sǵǵá nikǵkíróa yapǵinǵ nánǵ xwǵá bi mǵmǵ úrapǵ xwǵáyonǵ seáýǵ e nǵta nipurǵ mirǵrǵǵyǵ iniǵǵ waxǵ niweapǵirǵ miákwǵáná anǵinǵ iniǵǵyo nipǵneamioari anǵpá imónárǵinǵinǵinǵ.” nurǵirǵ “Nene enǵ Jisaso nearǵǵpi niwiaǵkirǵná anǵwá yapǵ Gorǵxo anǵpá neaimǵxǵnǵárfanǵ?” oyaiwǵpoynirǵ nánǵ ewayǵ xwiýǵá api uriniginǵinǵ.

7

Porisǵ woyá omǵinǵ wiirǵinǵomǵ nanǵ imǵxinǵ nánirǵinǵ.

¹ Jisaso, oxǵ apǵxǵ arǵá wiarǵná xwiýǵá api nipǵinǵ nurárǵmáná anǵ wǵyo xegǵ yoǵ Kapaneamǵyo nánǵ nurǵ nweanǵáná

² wauýǵ porisǵ áminá imóninǵ woyá ámá xǵnálninǵ nimónirǵ omǵinǵ wiirǵinǵo —O porisǵ áminá imóninǵo dinǵ sixǵ winǵorǵinǵ. O simǵxǵ nerǵ rǵxa nipémǵinǵinǵ yarǵná

³ “Jisaso nibirǵ anǵ apimǵ nweani.” rinarǵinǵagǵa arǵá e niwirǵ Judayǵ áminá wa Jisasomǵ owirǵmeápoynirǵ re uowárǵinǵinǵinǵ, “Soyǵné nuro gǵ inókíninǵ omǵinǵ niirǵinǵ ro nánǵ yarǵinǵ re niwiǵpoyǵ, ‘Joxǵ anani nibirǵ oyá xǵnálninǵ nimónirǵ omǵinǵ wiirǵinǵo rǵxa nǵpepaxǵ yarǵinǵagǵ nánǵ píráninǵ wimǵxǵréinǵ?’ yarǵinǵ e niwiǵpoyǵ.” uowáraná

⁴ awa nuro Jisasomǵ niwǵmearo waunǵ rǵxinǵ re urǵǵǵawixǵinǵ, “O émayǵ wo enagǵ aiwǵ píráninǵ neaiarǵinǵ enagǵ nánǵ joxǵ nibirǵ oyá xǵnálninǵ omǵinǵ wiirǵinǵomǵ píráninǵ wimǵxǵyǵiǵ.

⁵ O Judayene dinǵ nǵneanǵwirǵirǵinǵ negǵ rotú anǵ jǵayǵ miranǵ nánǵ neaiapǵinǵorǵinǵ.” urǵagǵa

⁶ Jisaso awa tñni nuro porisí áminá imóniñoyá aní tññí e anwi e rémoáná porisí áminá imóniño xegí áamá níkumíxiniñi emearigíá wami re uowárinñigini, “Jisasomi níwimeari Porisí áminá imóniño re nearowárinñoi urípoyi, ‘Ámináoxini, nioni siní upupígí siaríná nanímani. Nioni áamá nanoni sinagwini. Joxi nioniyá aníyo wí íwiapíparímani.

⁷ Xámi níwaníñoni “Áamá nanoni meniñi.” níyaiwiníñi nání joxi sirimeáminíñi mibíáriní. Ayináni díxí roñe dání pñné rání gí omíñí niíaríño ámi naní imóniñiñoi.

⁸ Nioni áamá “Omíñí ayí ayí ei.” nírarigíowami ínimí wuríñiñi. Nioni ení porisí wa ínimí nuríñiñoi. Gí porisí womí “Joxi aní uí.” uráná sa waríñíñi. Womí “Bei.” uráná sa xixeni baríñíñi. Gí inókiniñí omíñí niíaríñí womí “E ei.” uráná xixeni yaríñíñi.” Jisasomi e urípoyi.” uowáraná

⁹ awa nuro Jisaso tñni óf e óróf níñi e uráná Jisaso ududí níwiri níkinimóniñi oxí apíxí epíroyí nero númí uxídígíáyo re uríñiñigini, “Wauyí porisí áminá imóniño díñí nínikwírori yaríñípa nígí Isíreríyíné aí woxí nioni díñí xixeni míníkwíroaríñi.” uráná

¹⁰ xwíyíá uowárenapíáwa ámi wigí aní e nání nuro xegí omíñí wiíaríño ríxa ámi naní riwo ñweañagí winígíawixini.

Íwí sikiñí piyí womí “Wíápíñimeai.” uríñí náníñi.

¹¹ Jisaso wauyí porisoyá omíñí wiíaríñomi píraníñí nímixiri ríxa sía wí óráná o aní bimí yoí Neníyí ríñiñíyo nání nurí xegí wiepísaríñowa ení o tñni nuro áamá oxí apíxí obaxí nawíni nuro

¹² aní apimí ákiná íwí e rémoaníro yaríná Jisaso weníñí éyí winíñiñigini. Áamá piyí wo —O siní íwí sikiñoriñi. Xexirímeáo wo mayoríñi. Xínái apíxí aníñi. Omí xínái tñni oxí apíxí e dání obaxí tñni xwíá weyaníro aní apimí dání nímeámi íwiaparíñagíá Jisaso sinwí e níwiníñi

¹³ piyomí xínáimí wá níwianíñi re uríñiñigini, “Ñwí eaaríñíyí pñni wíarei.” nuríñi

¹⁴ anwi e níbiri íkwianwí piyo weníñami íá níxiriñi áamá nímeámi warígíáyí sa e rówapíñáná o piyomí re uríñiñigini, “ Íwí sikiñí roxini, ríxa wíápíñimeai.” ríraríñi.” uráná re eníñigini.

¹⁵ Piyo níwíápíñimeari éf níñweari iwamíó pñné raríná Jisaso ámi xínái tññí e uwárianíñá

¹⁶ áamá nñni wáyí níkaríñiñi Goríxomí seáyí e numeróná re rígíawixini, “Goríxoyá wíá rókiamoaríñí seáyí e imóniñí wo riwo ríneauowárenapíyíñoi? Goríxo Isírerene nání díñí nímorí arírá neainíñá nání riwo ríneauowárenapíyíñoi?” níñi e yaríná

¹⁷ Jisaso e éfpi nání xwíyíá Judayí aní níyoní yaní níwéa nurí mídímídáni ení ríñimeñiñigini.

Jono xegí wiepísaríñowa waúmi Jisaso tññí e nání uowárinñí náníñi.

¹⁸ Jono xegí wiepísaríñowa Jisaso éf apí nípini nání áwaní uráná

¹⁹ o xegí wiepísaríñí waúmi “Eini.” nuríñi Áminá Jisaso tññí e nání re uowárinñigini, “Nuri yaríñí re wípiyí, ‘Joxi nání Jono “Níbiníáriní.” neararíñoxíraní? Wo ámi ríwíyo bíñfo nání siní xwayí naníñi ñweaníwáraní?” Nuri yaríñí e wípiyí.” uowáragí

²⁰ awaú nuri Jisasomí re urémeagísisixini, “Jono wayí níneameaia waríño joxi tñe nání re yearowárinñoi, ‘Omí yaríñí re wípiyí, “Joxi Jono ‘Ríwíyo níbiníáriní.” neararíñoxíraní? Wo ríwíyo bíñfo nání siní xwayí naníñi ñweaníwáraní?” yaríñí e wípiyí.” yearowárinñoi.” uráná

²¹ axíná Jisaso áamá simíxí xixegíñi yarígíáyo naní imíxiri sinwí supárigíá obaxíyo sinwí anípíñi nání wiri imíó ámayo xixéroaríñíyo míxí umáiniñi neri

²² awaúmi re uríñinigini, “Awagwí nuri amípi níní nioní re yaríná sñwí naníri aríá niri éfíyí nání Jonomí áwaní urípiyi, ‘Sñwí supárigíáyí ámi sñwí aníro síkwí ikí egíáyí ámi aní ero peyíyí tígíáyí wigí wará naní iníro aríá pírónigíáyí ámi aríá ero áamá péfáyí ámi wiápínimearo áamá sipíyo xwíyá yayí winípxípi aríá wiwo yaríñoi.’ urípiyi.” nuríri

²³ re uríñinigini, “Rípi ení urípiyi, ‘Yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfo e eníáriní. E eníáriní.’ yaiwiarígíápi tíní xixení mepa yaríñagí sñwí nínanírí aiwí nóreámioari dñj mìníkwíropa nerí ‘Ayí omaní.’ míyaiwipani. Áamá e yarígíá gíyí gíyí Goríxoyá dñj tíní yayí winípxíyíriní. Jonomí e urípiyi.” uríñinigini.

Jisaso Jono nání uríñí náníriní.

²⁴ Jisaso, Jonoyá wiepísaríñowau ríxa úaná, o áamá e epíroyí egíáyo Jono nání re uríñinigini, “Xámí seyíné Jonomí sñwí winaníro nání áamá dñj meañe nání nuróná pí áamá sñwí winarígíawixini? Áamá ení meáníñí imíñí yaríná wakwíñwí winwí nimearíníñí imóníñí womí sñwí winaníro ríwarígíawixini? Oweoi!

²⁵ Aga pí áamá sñwí winaníro warígíawixini? Áamá rapírapí yarapayí ení wú yíníñí womí winaníro áamá dñj meañe nání ríwarígíawixini? Oweoi! Áamá rapírapí yarapayí naníni níyíníro ñweagíáyí míxí ináyíyá aníyo ñweaarígíáriní. Áamá dñj meañe ñweaarígíámaní.

²⁶ Aga pí áamá sñwí winaníro warígíawixini? Goríxoyá wíá rókiamoaríñí womí sñwí winaníro ríwarígíawixini? Oyi, wíá rókiamoaríñí womí sñwí winaníro ugíá aiwí Jono áamá yeáyí seayimíxemeanfa nání xwíá piaxíyo dání iwiaronfo nání wá urímeminírí nání uowárénapiñí enagí nání o Goríxoyá wíá rókiamoarígíá níyoní xixení imóníñomaní. Seáyí e múronorini.

²⁷ Jono nání Bíkwi Goríxoyáyo ríwamíñí re níríní eánini, ‘Goríxo xegí xewaxomí re uríñinigini, “Nioní gí xwíyá yaní wiowárimíáo joxí xámí nírímearí áamá nísanírí epírí nání ófíníñí nísimoia uní nání uowárimíáriní.” uríñinigini.’ Ríwamíñí e níríní eánini.” nuríri

²⁸ re uríñinigini, “Nioní seararíñini. Jono áamá yeáyí seayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfo nání ófíníñí imonjo enagí nání áamá níní aiwí wo Jonomí seáyí e imóníni nání xirígíámaní. E nerí aiwí áamá gíyí gíyí nioní nixídiro Goríxoyá xwioxíyo páwiro yarígíáyí xwíyá nioní nání wá nurímeipírípi xwíyá Jono wá rímenípimí seáyí e imóníñagí nání áamá ayí onípi aiwí Jonomí ení seáyí e imóníñoi.” uríñinigini.

²⁹ Áamá níní tíní takísí nání nigwí nearáparígíáyí tíní Jono wá urímearíñagí aríá níwiro nísaníro Jono wayí umeaiaríná rípi urígíáníñí imóníni, “Goríxoxí wé róníñoxí ófí nene uyíniñí yaríñwaéne nání imófpí xixení neamoífrini.” urígíáníñí imóníni.

³⁰ E nerí aiwí Parisiowa tíní ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa tíní Jono wayí oneameainírí sñwí míwinípa neróná amípi Goríxo ‘Awa oépoi.’ yaiwíipimí ríwí umogíawixini.

³¹ Jisaso ámi re uríñinigini, “Ewayí xwíyá pípi níríní áamá agwí ríná ñweagíáyíné áamá wo wo Goríxo seyíné nání uowáraríñagí aiwí seyíné mísesaimónaríñíyíné nání ‘Ayíñíñí imóníni.’ rímíni? Seyíné píníñí imóníñoi?” nuríri

³² re uríñinigini, “Seyíné niaíwí rípiáníñí imóníñoi. Niaíwí bia makeríá tñj e nífá neróná niaíwí bíbiamí ráiawá re uraríñoi, ‘Nepiane webí raríñagwí aí sepiayíné símíníñí míyaríñoi. Nepiane ñwapé raríñagwí aí sepiayíné ámíxíá bí míyaríñoi.’ rínarígíápiáníñí imóníñoi.

³³ Seyíné re egíápi nání ewayí xwíyíá api seararíní. Seyíné Jono wayí nínēameaia waríño nìbíríná aiwá naní mìnípa erí iniígí wainí mìnípa erí yarínagí sínwí nìwíníro nání ‘Ámá royí imíó xíxéroarínorí?’ rarígíáríní.

³⁴ Seyíné áamá imónínáoní ení nìbíríná aiwá nírí iniígí nírí yarínagí nínaníro nání re rarígíáríní, ‘O aiwá ení nerí narínoríní. Iniígí wainí ení narínoríní. Ámá takisí nání nígwí nearáparígíáwa tíní áamá íwí yarígíá wíníyí tíní nìkumíxíní emearínoríní.’ rarígíáríní.

³⁵ E nerí aiwí oxí apíxí wíní wíní díní píráníní nenwípero Jono tíní nioní tíní nání ‘Awaú naní yaríní.’ yaiwiarígíáríní.” urínínigíní.

Íwí inaríní wímí yokwarímí wiíní náníriní.

³⁶ Ámá Parisi wo Jisasomí yaríní re winínigíní, “Joxí ananí nioní tíní gí aníyo aiwá naníréwí?” uríagi Jisaso oyá aníyo nípáwirí aiwá naníriní wígí yarígíápa xwápiyi nìkírómáná nawíní aiwá naríná re enínigíní.

³⁷ Apíxí íwí inaríní wí, aní apimí nweaní “Jisaso Parisioyá aníyo nínwearí aiwá naríní.” rínarínagí aríá e nìwirí síná tíní síxí imíxíníní wá iniígí díní naní eaaríní bí iníníwá níméamí aní iwámí nípáwirí

³⁸ Jisaso síkwí tíní e ríwí ríwámíní éf nírómáná nówí nearíná xegí sínwíríxí Jisasoyá síkwí sosíáyo nìyorí í xegí díá sepiá tíní kwíkwírímí nerí síkwíyo kíyí nímiaúníriní iniígí díní naní eaaríní nìwayímómáná gíní nìwirí e yaríná

³⁹ Parisio, Jisasomí imání ikaxí uríó apíxí í e wiarínagí nìwíníriní ínímí re rínínínigíní, “Ámá ro nepa Goríxoyá wíá rókiamoaríño enánáyí, apíxí íá wiapiyimíxaríní nání xíxení níníá re imónípaxoríní, ‘Í apíxí íwí inaríní wíríní.’ yaiwipaxoríní.” Parisio ínímí dání e yaiwinaríná

⁴⁰ Jisaso o xwíoxíyo dání e yaiwiarínagí adadí nìwirí re urínínigíní, “Saimone, xwíyíá bí orírímíní.” uríagi o re urínínigíní, “Nearéwapíyarínnoxíní, ananí nìreí.” uríagi

⁴¹ Jisaso ewayí xwíyíá rípi urínínigíní, “Ámá womí áamá waú nìbírí nígwí urápígísisíní. Wíó K500.00 urápírí wíó K50.00 urápírí nerí nínweagísisáná

⁴² awaú ámí xíomí mìwipa enáná o nìwaúmíní ayá nurímíxírí nígwí mìní winípi nání díní peá nímorí kíkíá enínigíní. Ayínání awaú go go nígwí mìní winíjo nání xwapí wimóníníní?” uríagi

⁴³ Saimono re urínínigíní, “ ‘Nígwí K500.00 urápíño, o xwapí wimóníníní.’ nímónaríní.” uríagi Jisaso re urínínigíní, “Joxí díní xíxení nenwíperí raríníní.” nurírí

⁴⁴ apíxí tíámíní nìkínímónímáná Saimonomí re urínínigíní, “Apíxí rí nioní niaríní rí sínwí wíneí. Nioní díxí aníyo íwiapánáyí joxí negí yarínwápa mìní iniígí bí síkwí sosíá igíá eánímíníriní nání mìníapíní. E nerí aiwí apíxí ríyí gí síkwí sosíáyo sínwíríxí tíní igíá nínearí xegí díá sepiá ení tíní nìkwíríní.

⁴⁵ Joxí áamá xwíyíá báná negí yarínwápi kíyí mìnímiaúníní. E nerí aí í nioní níwiapírí nweááíná dání síkwí sosíáyo kíyí nínímiaúga waríní.

⁴⁶ Joxí negí yarínwápa yayí mìnípa nerí raní bí míníyo mìníwayímóíní. E nerí aiwí apíxí ríyí síkwí sosíáyo iniígí díní naní eaaríní bí nìniwayímómáná gíní níní.

⁴⁷ Ayínání nioní re raríníní. Í íwí xwapí yagíí aiwí nioní ríxa yokwarímí wííá enagí nání í nioní nání xwapí nìwimóníriní nání naní e niaríní. Ámá íwí xwapí mé bí onímíapí yarígíáyí nioní yokwarímí wííáná ayí nioní nání ení onímíapí wimónaríníriní.” Saimonomí e nurírí

⁴⁸ apíxímí re urínínigíní, “Nioní díxí íwí yaríníyí ríxa yokwarímí sííáríní.” uráná

13 Ámá wí wítí siyí síná ínimí yapíníjána seáyí e xwíá onímiápi enáná wiároníyíníj ímóníní. Ayí xwíyíá Goríxoyá aríá níwíroná yayí níwinírí xídaníro yaríná xwíyíá ná ínimí pípińíníj míwárinagí nání aníj xídarígíámaní. Xwíyíá oyápi xídaníro yarínagíá nání ámá wí níbíro nepa ení neáníro ríá xídarínjónírí iwamíó wíwapíyíáná píní wiárarígíáriní.

14 Ámá wí wítí siyí emí pípińíj aríkiáriníje wiároníyíníj ímóníní. Ayí ení xwíyíá Goríxoyá aríá níwíro aiwí wígí yarígíápa síní níxídróná amípí xwíáyo dání nání díní obíboxí moro ‘Amípí wí nioní mínímúropa oníní.’ yaiwíro amípí wí nání níwimóníro ‘Aríge meámíáraní?’ yaiwíro néra nurínáyí wítí emí nerápirí xenjwíráriníj yapí nimóníro aiwá ná níyínírí aiwí wí yóí yarínímaní.

15 Ámá wí siyí xwíá naní ímóníje wiároníyíníj ímóníní. Ayí xwíyíá Goríxoyá nání aríá níwíro díní sipí wí mímáxiníjagíá nání míwáramó aníj díní níkwírooro xaiwí íá níxíríro neríná aiwá ná wearíníj píníj ímónarígíáriní.” Wiepísarínjowamí ewayí xwíyíá míkípi nání áwaní e uríniginí.

Ewayí ikaxí uyíwí nání uríníj náníríní.

16 Awa “Jisaso ámá ayo aníj yumí winíáriní.” yaiwípíríxinírí ámí ewayí xwíyíá rípi uríniginí, “Ámá wo re yarínímaní. Xegí ramíxí nímixárorí síxí xwé wá nímeari upíkákwiárarínímaní. Nímixárorí xegí sá íkwianwíyo ínimí éxwíroárarínímaní. Nímixárománá ámá gíyí gíyí níwíapíríná ananí síjwí wínípirí nání aiwá íkwianwíyo seáyí e taríníriní.” nurírí

17 re uríniginí, “Amípí níní ínimí ímóníj aiwí wíá okiáná níní sínání ímónáná ámá níní ‘Tí ayíríani?’ yaiwípíríáriní.

18 Ayínání seyíné píné aríá níwirónáyí aríá píráriníj níriní. Ámá gíyí gíyí nioní xwíyíá raríná aríá níro díní níkwírooro nero níjía bí nimónírínáyí Goríxo ámí wí míní winíjoi. Gíyí gíyí aríá mínípa ero díní míníkwíropa ero nerínáyí ‘Níjía rípi ímóníní.’ yaiwinarígíápi aí Goríxo api aí ámí nurápiníjoi.” uríniginí.

Jisasomí xínái tíní xogwáowa tíní náníríní.

19 Jisasomí xínái tíní xogwáowa tíní o tíní e nání níbíro ámá xwé obaxí omí epíroyí wiárinagíá epówa mípáwíxí enagi

20 ámá wí áwaní re urígíawíxiní, “Díxí rínái tíní rígwáowa tíní síjwí rananíro nání bíamí bíraiyyí rojoi.” uríagíá aí

21 o re uríniginí, “Ámá re njwíxapígíá tíyí, xwíyíá Goríxoyá aríá wíro xíxeni ero yarígíáyí, ayí gí inókíwáníj nírixímeáowáníj ímóníní.” uríniginí.

Ipí imeamíkwí yarínagí samíníj imíxiníj náníríní.

22 Íná sía wíyímí Jisaso tíní xegí wiepísarínjowa tíní ewéyo nípixemoáníro o re uríniginí, “Ipíyo jíaríwámíní dání oxemoaneyí.” nurírí nímeámí nuro

23 ipíyo nímeámí waríná Jisaso ríxa sá winíagí sá wenáná re eníginí. Ríwípí xwé wí níweapírí ipíyo níxemi nuri ewéyo iníigí mímeámí yaríná awa ríxa iníigí namíxapí yarínagí nainenímí

24 nuro saiwiárf níwimáná re urígíawíxiní, “Neamemearínjoxíní, neamemearínjoxíní, ríxa iníigí namianí anjwí ayoríní.” uráná Jisaso níwíápinímeari imíní yarínípímí tíní iníigí reakíkwí yaparínípímí tíní míxí nurírí “Píní wiárei.” uráná re eníginí. Píní níwíáriníá imíní mé neri iníigí samíníj weáriní eníginí.

25 Ríxa imíní mé neri iníigí samíníj weáriní éáná o wiepísarínjowamí re uríniginí, “Soyíné díní míníkwíropa pí nání yaríní?” uríagí awa wáyí ero ududí ero nero re rínígwíawíxiní, “Ámá royí imíní tíní iníigí tíní sekaxí uráná amáníj aríá wí royí goríani?” rínígwíawíxiní.

Imfó mîxî umáináná odîpî iniigî naminî nânîrîni.

²⁶ Awa ewépá nîmeáa nuro ipî Gaririyo jîarîwámîni anî bî xegî yoî Gegesayi rinînjîpî tînjî e niwiékîni mearo

²⁷ Jisaso nayoari rîxa xwáyo éf rojáná áamá anî apimî dánî wo —Omî imfó wî xîxéroarînjîni. Enîná dánî iyaxî aikî mîyîni nêra urî anî wîyo mînjweapa erî áamá xwáripá tînjî enî njewari yarînjîni.

²⁸ O Jisasomî sîjwî nîwînrîná xwamiánî nîrîrî Jisasomî agwî rîwámîni nîpîkîni meari ímî tîni re urînjîni, “Jisaso, nîáwî Nwá seáyî émî njewanjôyôxi, pí neaimînrî barînjîni? Nionî waunî re rîrarînjîni, ‘Xeanîjî wî mîneaikârîpanî.’ rîrarînjîni.” nurîrî

²⁹ Jisaso sekaxî “Imfôyîné áamá romî pîni nîwiárîmî úpoyî.” urîfî enagî nânî Jisasomî e nurîrî —O imfó íniná dînjî xîxéroarînjî enagî nânî xegî áamá omî íá nîxero gwî wîrî tîni ainîxî ikasîá inînjî wîrî tîni nîjiro awî menjewanjôyô aiwî gwî jîápi narîkiárîmî imfó áamá dînjî meanje nânî sayá nîmêra wayarînjîni.

³⁰ Omî Jisaso yarînjî re wînjîni, “Segî yoî pîxîni?” urîfî imfôwa xwé obaxî mîrónînjôyô nânî re urîgîawîxîni, “Negî yoî Rijonîyî —Yoî mîkî ayî mîxî nânî xwé obaxî gwî mónarîgîá nânîrîni. Yoî e rinînjîwîni.” nurîro

³¹ waunî rîxînjî re urayîgîawîxîni, “Joxî none mîxî nîneamáinowárîrîná sirîrîkî yoparî bî mimónînjîyî tînjî e Gorîxo xeanîjî neaikârîne nânî mîxî mîneamáinowârîpanî.” nurîro

³² odîpî xwé obaxî dîwîyo wiároarînjôyô nîwînrîro waunî re urîgîawîxîni, “Imfône odîpîyo rîwîmîni oxîxéropojînrî sîjwî neanîrîréni?” urîfî o xe oépoyînrî sîjwî wînaná

³³ imfôwa áamá omî pîni nîwiárîmî nuro ámî odîpîyo xîxéroáná re enînjîni. Odîpî ayî imegî anîni omîfîyî sapîpanîmî sîwá nêra ipîyo nîpáwîro pîyî egîawîxîni.

³⁴ Áamá odîpî awî mearoarîgîyî wigî odîpî e éagîa nîwînrîro wigî anî apimî nânî éf nuro áamá e njewanjôyô áwanî urîro áamá omînjîyo yarîgîáyo áwanî urîmero wíaná

³⁵ áamá ayî “Pî rîa enjî?” nîyaiwîro sîjwî wînanîro nânî nîbîro Jisaso tînjî e nîrémoro wenînjî éfîyî wînjîgîawîxîni. Áamá imfó xîxéroarînjî riwo aikî yînrî dînjî sîxî yînrî nemáná Jisasoyá sîkwî tînjî e éf njewanjôyô nîwînrîro wáyî nero yarîná

³⁶ áamá Jisaso imfó mîxî umáinowárîfî sîjwî wînfîyî Jisaso imfó sayá mearînjîmî pírânînjî wîmîxîfî nânî repîyî nîwiróná

³⁷ áamá ayî nîni anî Gegesa dánîyî tîni áamá anî apimî mîdîmîdânî njewanjôyô tîni wáyî xwé nikârînrîro nânî Jisasomî waunî re urîgîawîxîni, “‘Nene pîni nîneawiárîmî ounî.’ neaimónarîni.” urîfî o ámî ewéyo nîpîxemoánîrî umînrî yarîná

³⁸ áamá imfó mîxî umáinô waunî rîxînjî “‘Nionî tîni owaiyî.’ nîmónarîni.” urarînjî aî Jisaso xegî anî e nânî nurowárîrî re urînjîni,

³⁹ “Dîxî anî e nânî nurî Gorîxo sífîpî nânî dîxî áamáyo repîyî nîwirî njewari ui.” urîfî o Jisasomî pîni nîwiárîmî nurî anî apimî nîpîmîni Jisaso wîfîpî nânî repîyî wiemenînjîni.

Apîxî ragî anînjî pwarînjî wîmî nanî imîxîrî miáî penjî wîmî nanî imîxîrî enî nânîrîni.

⁴⁰ Jisaso ámî ipîyo jîarîwámîni iwiékîni meááná áamá obaxî e epîroyî ero o nânî xwayî nanîrî njewaro egîyî omî yayî nîwîro yarîná re enînjîni.

⁴¹⁻⁴² Áamá áminá wigî rotú anî wîwá menjewanjî wo —O xegî yoî Jairasorîni. Miáî ná wîmîni xanorîni. O nîbîrî Jisasoyá sîkwî tînjî e nîpîkîni meari xô xegî miáî —Í xwiogwî wé wúkaú sîkwî waú imónînjîrîni. Í rîxa nîpémînrî yarînjî nânî xano Jisasomî waunî rîxînjî re urînjîni, “Gî miáîmî nanî imîxîrî nionî tîni gî anîyo nânî

nɪwanɪrɛwɪi?” urɪagɪ o “Ananɪrɪnɪ.” nurɪrɪ awaú óf e warɪná áamá e epɪroyɪ egɪáyɪ nuxɪdɪro Jisasomɪ ɪkwɪkwɪerɪ warɪná

⁴³ apɪxɪ wɪ —Í xegɪ ragɪ anɪɲɪ pwarɪná xwiogwɪ wé wúkaú sɪkwɪ waú múronɪrɪnɪ. Áamá obaxɪ nanɪ imɪxanɪro nɪyayɪrɪɲɪ aɪ nanɪ wɪ mimónɪɲɪrɪnɪ.

⁴⁴ Í “Jisasoyá iyɪáyoni amáɪ nɪrónɪrɪnáyɪ, áamɪ nanɪ imónɪmɪnɪ.” nɪyaiwɪa nɪxɪdɪrɪ rɪwɪmɪ dánɪ oyá iyɪá sɪrɪwɪyo amáɪ rónáná re enɪnɪgɪnɪ. Ragɪ anɪɲɪ pwarɪɲɪpɪ yeáyɪ sɪkiárɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁴⁵ Yeáyɪ sɪkiáráná Jisaso re rɪɲɪnɪgɪnɪ, “Amáɪ go nɪrónɪgoɪ?” rɪagɪ áamá nɪnɪ “Oweoɪ, nionɪmanɪ. Nionɪmanɪ.” nɪra warɪná xegɪ wiepɪsarɪɲɪ wo Pitaoyɪ rɪnɪɲo re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Neamemearɪɲoxɪnɪ, áamá epɪroyɪ nɪsiro ɪkwɪkwɪerɪ nɪsiga warɪɲoɪ.” urɪagɪ aɪwɪ

⁴⁶ Jisaso re rɪɲɪnɪgɪnɪ, “Nepa áamá wo amáɪ nɪrónɪgoɪ. Nɪgɪ enɪ eánɪɲɪ bɪ nɪnɪwárɪmɪ áamá womɪ nanɪ imɪxɪagɪ nainenɪrɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ.” rɪagɪ

⁴⁷ apɪxɪ í yumɪ mepaxɪ wimónɪagɪ nɪwɪnɪrɪ óf néra aɲwɪ e nɪbɪrɪ oyá sɪmɪmanɪrɪwámɪnɪ nɪpɪkínɪmearɪ oxɪ apɪxɪ nɪnɪ sɪɲwɪyo dánɪ wɪá re rókiamónɪɲɪnɪgɪnɪ, “Niínɪ gɪ ragɪ anɪɲɪ pwarɪɲagɪ nánɪ Jisasomɪ amáɪ rónɪnɪ. Omɪ amáɪ nɪrónɪrɪná rɪxa nanɪ imónɪnɪ.” urɪagɪ

⁴⁸ o re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Miaé, jíxɪ dɪɲɪ nɪnɪkwɪrorɪ nánɪ nanɪ imónɪnɪ. Ámɪ ayá mɪsinɪpa nerɪ kɪkɪfá néra uɪ.” nurɪrɪ

⁴⁹ sɪnɪ ímɪ e urarɪná áamá wo rotú aɲɪ meɲweaɲoyá aɲɪ e dánɪ nɪbɪrɪ omɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Uréwapɪyarɪɲomɪ sɪnɪ ayá wɪ murɪɲweapanɪ. Dɪxɪ miáɪ rɪxa péɪnɪgɪnɪ.” urɪagɪ

⁵⁰ Jisaso arɪfá e nɪwɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪ miáɪ péɪ aɪwɪ wáyɪ mepanɪ. Nionɪ dɪɲɪ nɪkwɪróánáyɪ, í áamɪ nanɪ imónɪnɪɲoɪ.” nurɪmɪ nurɪ

⁵¹ aɲɪyo nɪpáwirɪná áamá wɪ nawɪnɪ opáwianeyɪnɪrɪ sɪɲwɪ mɪwɪnɪpa nerɪ sa xegɪ wiepɪsarɪɲɪ Pitao tɪnɪ Jono tɪnɪ Jemiso tɪnɪ miáɪmɪ xɪnái tɪnɪ xano tɪnɪ ayɪ tɪnɪnɪ nɪpáwɪro

⁵² áamá nɪnɪ ɲwɪ earo ámɪxɪfá mero yarɪɲagɪfá nánɪ Jisaso re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Nwɪ eaarɪgɪfá pɪnɪ wɪárɪpoyɪ. Nɪperɪ mɪwenɪnɪ. Sa sá wenɪ.” uráná

⁵³ ayɪ “Í rɪxa pɪyɪxɪnɪ.” nɪyaiwɪro nánɪ rɪpɪfá urɪagɪfá aɪ

⁵⁴ o íyá wépámɪ fá nɪmaxɪrɪmáná ímɪ tɪnɪ “Miá rɪxɪnɪ, wɪápɪnɪmeaɪ.” uráná re enɪnɪgɪnɪ.

⁵⁵ Miáɪ áamɪ dɪɲɪ sɪxɪ wɪnáná apaxɪ mé wɪápɪnɪmeaɲɪnɪgɪnɪ. Rɪxa wɪápɪnɪmeááná Jisaso xanɪyaúmɪ “Aɪwá bɪ umeaɪpɪyɪ.” urɪagɪ

⁵⁶ ayaú ududɪ ɪkárɪnɪagɪfɪ Jisaso ɲwɪ ɪkaxɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Aɪpagwɪ nionɪ éápɪ nánɪ áamá wɪyo áwanɪ murɪpanɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

9

Wiepɪsarɪɲɪyo enɪ sɪxɪ weámɪxowárɪrɪ sekaxɪ urɪrɪ enɪ nánɪrɪnɪ.

¹⁻² Jisaso xegɪ wiepɪsarɪɲɪ wé wúkaú sɪkwɪ waú awamɪ “Awɪ eánɪpoyɪ.” nurɪrɪ awa sɪmɪxɪ xɪxegɪnɪ nanɪ imɪxɪpɪrɪ nánɪ ero imɪfó nɪnɪ mɪxɪ umáɪnowárɪpɪrɪ nánɪ ero epɪrɪfá nánɪ kwɪyɪ bɪ nɪwɪrɪ enɪ sɪxɪ eánɪɲɪ bɪ nɪweámɪxowárɪrɪ re urowárɪɲɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné aɲɪ ayɪ ayo nemero Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ seamenɲweanɪfá nánɪ wá urɪmero sɪmɪxɪ yarɪgɪfáyo nanɪ imɪxɪmero éfɪrɪxɪnɪ.” nurowárɪrɪná

³ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Amɪ amɪ wagwɪ wagwɪ nuro urɪnɪpɪrɪ nánɪ segɪ amɪpɪ bɪ nɪmeámɪ mupanɪ. Eraɲɪrɪnɪ, fá árupɪaɲɪrɪnɪ, aɪwárɪnɪ, nɪgwɪrɪnɪ, iyɪfá wúkaúrɪnɪ, nɪmeámɪ mupanɪ.

⁴ Wáf nemeríná anj bimi nîremorínáyf anj iwamfó nuro páwífáyo wéfrîxîni. Rîxa áamá anj apimi ñweagfáyo nuréwapîyimáná anj axiwámîni nîñweagfîsáná ‘Ámî anj bimi nánî owaiyî.’ nîyâiwîrínáyf anj axiwámî dâni pîni nîwiârîmî úfîsîxîni.

⁵ Wáf nurîmerínáyf anj bimi nîremoríná áamá e ñweagfáyo ‘Negî anj tîyo fwiapîpoyî.’ mîsearîpa éánáyf, áamá ayf dîñf ‘Newanîñene ikârîniñwáyf nánî awaú nene nánî ámî mîbîpa epîsi nánî iyf rîyârîi?’ yâiwîpîrî nánî sîkwîyo xwîfá sîkf xénîñpî pîrîf wiaîkîmî nîyârîmî úfîxîni.” Sekaxf e nurîfîsáná enáná

⁶ awa omî pîni nîwiârîmî nuro anj bî bimi nánî numîro xwîyîfá nanj yayf winîpaxîpî wáf urîmero sîmîxf egfáyo nanj imîxîro néra ugáfawîxîni.

Xeroto Jisasó nánî ayá sfwî uroñf nánîrîni.

⁷ Gapîmanf Xeroto Jisasoyá wiepîsarîñowa yarîgfápi nîpîni nánî arfá nîwirî ududf nîwinîrî ñweanáná áamá wî emîmf apî yarîñagfá nánî re nîra ugáfawîxîni, “Jono xwârîpáyo dâni rîxa nîwiápîniñmearî rîf yarîni?” nîra warfíná

⁸ áamá ámî wî re nîra ugáfawîxîni, “Gorîxoyá wáf rókiamoagf Iraiyaoyî rîniñjo, mîpé anjnamî peyîño rîxa sîñânî nimónîrî rîf yarîni?” nîra warfíná áamá ámî wî re nîra ugáfawîxîni, “Eníná Gorîxoyá wáf rókiamoagfá wo rîxa nîwiápîniñmearî rîf yarîni?” nîra warîñagfá nánî

⁹ Xeroto ududf nîwinîrî re rîñîniñîni, “Nîwanîñonî ráná Jonomî sîñwî mîñf wákwîgfawîxîni. E nerî aîwî áamá nîonî arfá e wiarîñá royf gorîani?” nîrîrî Jisasomî sîñwî owîniñmîniñî yayîñîniñîni.

Áamá 5,000 apimî aîwá mîni winf nánîrîni.

¹⁰ O xegf wáf wurîmeiarîgfáwa ámî xfo tîñf e nánî nîbîro wîgf néra ugáfápi nánî repîyf nîwimáná enáná o awa tîniñî nerîmeánîro áamá nîni pîni nîwiârîmî nuro wîgfîpî anj wîyo xegf yoí Betîsaidayo nánî warfíná

¹¹ oxî apîxf obaxî Jisasó tîniñî wiepîsarîñowa tîniñî anj apimî nánî pwarîñagfá nîwinîro númî nuro omî wîmeááná o yayf nîwirî xwîyîfá “Gorîxo xwîoxîyo mîmeámî nerî seamenñewanfá nánî seyîné nîsanîro éfrîxîni.” uréwapîyîrî sîmîxf egfáyo nanj imîmîxîmî erî yarfíná

¹² wiepîsarîñf wé wúkaú sîkwî waú sogwî nokepá imónáná Jisasomî nîbîro re urîgfawîxîni, “Áamá onf wówî re mîñweanagfá nánî áamá epîroyf egfá tîyf aîwá nîro sá wero epîrî nánî omîñf anj amî amî mîrîniñmenfîyo nánî uro anj apî apî ikwîrónîñfîyo nánî uro oépoyî.” urfagfá aî

¹³⁻¹⁴ o re urîñîniñîni, “Aîwá nîpîrî sewanîñoyîné mîni wîpoyî.” urfagi re urîgfawîxîni, “Negî aîwá xwé menîniñî. Bisfkerfá wé wú enáná peyf waúnîrîniñî.” nurîro áamá oxî 5,000 e ñweanagfá nánî re urîgfawîxîni, “None nurane aîwá bî mepa nerfínáyf, arîge mîniñî wianfwinî?” urfagfá o re urîñîniñîni, “Áamá tîyo re urîpoyî, ‘Seyîné áamá 50 50 maxîrîniñî wî e wî e nîñweaxa úpoyî.’ urîpoyî.” urfagi

¹⁵ awa axîpî e uráná áamá nîniñî 50 50 maxîrîniñî wî e wî e nîñweaxa nuro ñweanáná

¹⁶ Jisasó bisfkerfá wé wú tîniñî peyf awaú tîniñî anjnamî wenîñf nîyânîríná aîwá apî nánî Gorîxomî yayf nîwirî kwîkwîrîmî nerî xegf wiepîsarîñowa yanj nîwiaupîrî mîni nîwia warfíná

¹⁷ áamá nîniñî nîniñîro agwî ímî uyîáná aîwá nîniñîro e tîápiá wiepîsarîñowa nîmeamero soxf ífá wé wúkaú sîkwî waú apimî aumaúmî yarîgfawîxîni.

Pitao “Joxî Kiraisoxîrîni.” urîñf nánîrîni.

¹⁸ Sfá wîyo Jisasó xegfîpî nîñwearî Gorîxomî xwîyîfá rîrîmî nîwirî xegf wiepîsarîñowa xfo tîniñî ñweanáná o yarîñf re winîniñîni, “Áamá oxî apîxf nîniñî nîonî nánî gorîniñî rarîñojî?” urfagi

19 awa re urigfawixini, “Wí joxi nání ‘Jono wayf nĩneameaia unjorini.’ rariñoi. Ámí wí ‘Gorixoyá wíá rókiamoagf Iraijaarini.’ rariñoi. Ámí wí ‘Eníná Gorixoyá wíá rókiamoagfá wo ríxa wiápnĩmeáfrini.’ rariñoi.” uríagfá

20 o re uriniginini, “Ayf e nĩrĩro aiwĩ sewanĩjoyfne nionĩ nání gorini rariñoi?” uríagfá Pítao re uriniginini, “Joxi Kiraisoyĩ rĩnĩjoxi, áamá Isĩrerene yeáyf neayimĩxemearfá nání negf arfowayá xwíá piaxfyo dání iwiaronfoyĩ rĩnĩjoxirini.” uriniginini.

Jisaso áwanf “Nĩnĩpĩkipfrfárinĩ.” urinf nánĩrinĩ.

21 Pítao e uríagfá aí o ŋwí ikaxĩ nurĩrĩ arfá jiyikĩ norĩ re uriniginini, “Aga bĩ onĩmiápnĩ áamá wíyo murĩpanĩ.

22 Áamá imónĩñáonĩ xeanĩñf obaxĩ níkárpfrfárinĩ. Negf Judayf meabáowa tĩnĩ apaxfpanĩñf imónĩgíá xwéowa tĩnĩ ŋwí ikaxĩ eanĩñfpi mewegfáwa tĩnĩ nionĩ ríwí nĩmóáná wa nĩpĩkipfrfárinĩ. E nerĩ aiwĩ sfá wíyaú wíyi óráná ámĩ wiápnĩmeámfrini.” uriniginini.

23 Xwíyíá rĩpĩ enĩ nowamĩnĩ urayiniginini, “Áamá goxi goxi ‘Jisasomĩ ouxfđĩmĩnĩ.’ nĩyaiwirĩnáyf, re éirĩxinĩ. Amĩpĩ ‘Nionĩ nĩgĩpĩ nání oemĩnĩ.’ yaiwíyí dĩñf peá nĩmorĩ re yaiwĩrĩxinĩ, ‘Nionĩ Jisasomĩ xđdarĩñagf nání áamá wí xeanĩñf nĩrĩ nĩpĩkirĩ nĩnĩrĩ aí ayf ananĩrinĩ.’ nĩyaiwirĩ nionĩ nĩxđđĩrĩxinĩ.

24 Áamá goxi goxi nionĩ Jisasomĩ dĩñf nĩwĩkwĩrorĩ xđdarĩñagf nání nĩpĩkipfrĩxinĩrĩ xewanĩjoxĩ éf nĩmenĩrĩnáyf dĩñf nĩyĩmĩñf imónĩñf anĩñf ŋwearfá nání mearfámanĩ. E nerĩ aiwĩ áamá goxi goxi éf mĩmenĩpa nerĩ ‘Nionĩ Jisasomĩ dĩñf nĩwĩkwĩrorĩ xđdarĩñagf nání nĩnĩpĩkirónáyf, ayf ananĩrinĩ.’ yaiwĩarĩñf goxi goxi dĩñf nĩyĩmĩñf imónĩñf anĩñf ŋwearfá nání mearfárinĩ.

25 Áamá wo nionĩ mĩnĩxđđĩ iyfá fá nĩgwí amĩpĩ emeámĩnĩrĩ nánĩnĩ néra nurĩ nĩmeáísáná xewanĩño anĩñfĩnĩ ikeamónáná oyá amĩpĩ anĩñf nĩxĩrĩrĩ ŋweanfárfanĩ? Oweo!” nurĩrĩ

26 re uriniginini, “Áamá nionĩ nání ayá sinĩrĩ xwíyíá nionĩ rariñápnĩ nání ayá sinĩrĩ nerĩ nání mĩnĩxđđĩpa yarĩñf goxi goxi áamá imónĩñáonĩ ámĩ nĩweapĩrĩná ikĩnĩñáonĩ weapĩrĩ wíá nioniyá tĩnĩ gĩ ápoyá tĩnĩ anĩñajowayá tĩnĩ nĩpĩróa weapĩrĩ emfáonĩ enĩ joxi nání ayá nĩnĩrĩ re rĩrĩmfrĩnĩ, ‘Oweo, nioniyáoxĩmanĩ.’ rĩrĩmfrĩnĩ.

27 E nerĩ aiwĩ wíyíne re rogíá tiyíne sinĩ mĩpepa egfáamĩ enáná Gorixoxwioxfyo mĩmeámĩ nerĩ seamenjweanfápnĩ wíyíne sĩñwí wĩnĩpfrfárinĩ.” uriniginini.

Jisaso níknĩrĩ xegf bĩ imónĩñf nánĩrinĩ.

28 E nurĩísáná ríxa sfá wé wíúmi dāñf wáu wo óráná o Gorixomĩ xwíyíá rĩrĩmĩ wĩnĩ Pítaomĩ tĩnĩ Jonomĩ tĩnĩ Jemisomĩ tĩnĩ nĩwirĩmeámĩ dfwí xwé bimĩ nání nĩyiro

29 o Gorixomĩ xwíyíá urarĩná re enĩniginini. Xegf sĩmĩmanĩ xegf bĩ írĩrĩ rapĩrapĩ yĩnĩñú enĩ apfá werĩ ápianjwĩnĩñf xwĩnfá earĩ nerĩ enáná re enĩniginini.

30 Áamá pĩné o tĩnĩ nawĩnĩ xwíyíá rariñgííwaúyĩ —Awaú Gorixoyá wíá rókiamoagfíwaú Moseso tĩnĩ Iraiiao tĩnĩrinĩ.

31 Awaú ikĩnĩgííwaú éf nĩrónapĩrĩ Jisaso tĩnĩ o xwíá tĩyo pĩnĩ nĩwiárimĩ ámĩ anĩñnamĩ nání nĩpeyĩrĩná Jerusaremĩyo perĩ áamá nĩyonĩ nání wiirĩ enfápnĩ nání xwíyíá rĩnarĩná

32 Pítao tĩnĩ níkmĩxinĩrĩ emearĩgííwaú tĩnĩ xámĩ sá wĩnarĩñagf sá wegíáwa, sainfowa nĩwiápnĩmearo wenĩñf éfáyf wĩnĩgíawixini. Jisaso ikĩnĩño ronagf nĩwĩnĩro áamá nawĩnĩ rogííwaú enĩ nĩwĩnĩro

33 awaú Jisasomĩ ríxa pĩnĩ nĩwiárimĩ wanĩrĩ yarĩñagfĩ nĩwĩnĩro Pítao dĩñf nĩpĩkwĩnĩ mĩmó “Píoi urĩmĩnĩ?” nĩrĩnĩrĩ Jisasomĩ úrapĩ xwíyíá re uriniginini, “Neamemearĩjoxini, none re nĩñwearĩná nanĩrĩnĩ. Anĩ pĩpákĩ wíkaú wí, joxi nání wíwáyĩ, Moseso nání wíwáyĩ, Iraiiao nání wíwáyĩ oseamĩrĩyaneyĩ.” nurĩrĩ

³⁴ sɪnɪ e ʊrɑrɪnɑ ɑgwɪ wɪ nɪyapɪrɪ ɑwɑmɪ rɪtɪ wɪmɪnɪrɪ yɑrɪŋɑgɪ nɪwɪnɪrɔ wáyɪ yɑrɪnɑ

³⁵ ɑgwɪ ɑpɪmɪ dɑnɪ xwɪyɪfɑ bɪ re rɪnɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gɪ nɪɑɪwɪ royoɪ, nɪwɑnɪŋonɪ rɪpɛɑŋɑomɪ ɑrɪfɑ wɪpoyɪ.” rɑnɑ

³⁶ wenɪŋɪ ɛfáyɪ wɪnɪgɪfawɪxɪnɪ. Jɪsɑso xegɪ xewɪnɪ rɔŋɑgɪ nɪwɪnɪrɔ xwɪyɪfɑ mɑrɪ wɪwɑnɪŋowɑ sɪŋwɪ wɪnɪfɑpɪ nɑnɪ ɪnɑ ɑmɑ wɪyo ɑwɑŋɪ mʊrɪpɑ egɪfawɪxɪnɪ.

Íwɪ ɪmɔ́ dɪŋɪ xɪxéroarɪŋɪ wɔmɪ nɑŋɪ ɪmɪxɪŋɪ nɑnɪrɪnɪ.

³⁷ Sɑ e wegɪfɑwɑ wɪfɑpɪ tɪnɪ nɪwɪfɑpɪnɪmɛɑmɪ dɪwɪyo weapɑnɑ oxɪ ɑpɪxɪ obɑxɪ epɪroyɪ egɪfáyɪ o tɪnɪ ɔrɔrɪ nɪnɪrɔ

³⁸ ɑmɑ ɑpɪ epɪroyɪ egɪfɑpɪmɪ dɑnɪ wɔ nɪwɪfɑpɪnɪmɛɑrɪ rɪfɑɪwɑ re ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nearɛwɑpɪyɑrɪŋoxɪnɪ, gɪ ɪwɔmɪ sɪŋwɪ ɔwɪnɪnɪrɪ nɑnɪ wɑunɪ rɪxɪŋɪ rɪrɑrɪŋɪnɪ. O gɪ nɪɑɪwɪ nɑ wonɪrɪnɪ.

³⁹ ɪmɔ́ xɪxéroɑnɑ o mɑkɪrɪwɪ nɪmɔrɪ rɪxɑ mɛɑŋɪ nearɪ móɑnɑ sɪnɑpɪxwɪnɪ ɪwɛnɪrɪ mɛɑkɪkwɪfɑ ɛrɪ yɑrɪnɑ ɔmɪ xwɪrɪxwɪrɪfɑ nɪkɪxɛrɪ rɪxɑ ɑyɑpɪnɪ mɛwɪnɑrɪŋɑgɪ nɪwɪnɪrɪnɑ pɪnɪ wɪɑrɑrɪŋɪrɪnɪ.

⁴⁰ Dɪxɪ wɪepɪsɑrɪŋowɑmɪ wɑunɪ rɪxɪŋɪ ‘ɪmɔ́ gɪ ɪwɔmɪ xɪxéroarɪŋɪyɪ mɪxɪ ʊmɑɪnɔwɑrɪpoyɪ.’ ʊrɪfɑ ɛŋɑgɪ ɑɪwɪ ɑwɑ wɪ e epɑxɪ mɛnɪnɪ.” ʊrɪfɑgɪ

⁴¹ Jɪsɑso re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámɑ ɑgwɪ tɪyɪné ŋweɑgɪfáyɪné, nɪonɪ dɪŋɪ mɪnɪkwɪrɔpɑ ɛrɔ xɛŋwɪnɪ mɔrɔ yɑrɪgɪfáyɪné, ‘Jɪsɑso ɪnɪnɑ rɛnɪnɪ nɛnɛ tɪnɪ nɪŋwɛɑrɑnɛ ɑrɪrɑ nɛɑɪnɪfɑrɪnɪ.’ rɪyɑɪwɪɑrɪŋɔɪ?” nɪrɪrɪ xɑnomɪ re ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪ ɪwɔ ɑŋwɪ re nɪmɛɑmɪ bɛɪ.” ʊrɪfɑgɪ

⁴² ɪwɔmɪ sɪnɪ nɪmɛɑmɪ bɑrɪnɑ ɪmɔ́ mɛɑŋɪ ɛɑɑnɑ sɪrɪrɪŋwɪ nɛrɑ pɪérɔɑgɪ ɑɪ Jɪsɑso ɪmɔ́mɪ mɪxɪ nʊmɑɪnɔwɑrɪmɑnɑ nɪɑɪwɔmɪ nɑŋɪ nɪwɪmɪxɪrɪ ɑmɪ xɑnomɪ mɪnɪ wɪŋɪnɪgɪnɪ.

⁴³ Mɪnɪ wɪɑnɑ ɑmɑ nɪnɪ Gɔrɪxoyɑ ɛŋɪ ɛɑnɪŋɪ Jɪsɑso ɛpɪ nɑnɪ ʊdʊdɪ nɛrɔ “Ayɪkwɪrɑnɪ?” yɑɪwɪgɪfawɪxɪnɪ.

Ámɪ ɑwɑŋɪ “Nɪnɪpɪkɪpɪrɪfɑrɪnɪ.” ʊrɪŋɪfɑ nɑnɪrɪnɪ.

Ámɑ nɪnɪ Jɪsɑso yɑrɪŋɪpɪ nɑnɪ ʊdʊdɪ yɑrɪnɑ o wɪepɪsɑrɪŋowɑmɪ re ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ,

⁴⁴ “Pɪrɑnɪŋɪ ɑrɪfɑ nɪpoyɪ. Nɪonɪ ɑrɪfɑ ɛŋɪyo sɛɑrɛmɔɑrɪŋɪnɪ. ʌŋɪnɑmɪ dɑŋɪ ɑmɑ ɪmɔ́nɪŋɑonɪ ɑmɑ wɪyo mɪyɪ nʊrɪpɪrɪfɑrɪnɪ.” ʊrɪfɑgɪ ɑɪwɪ

⁴⁵ ɑwɑ xwɪyɪfɑ ɑpɪ Gɔrɪxoyɑ dɪŋɪ tɪnɪ ɪnɪmɪ ɪmɔ́nɪŋɑgɪ nɑnɪ pɪrɑnɪŋɪ nɪjɪfɑ mɪmɔ́nɪpɑ nɛrɔ mɪkɪpɪ nɑnɪ yɑrɪŋɪ wɪɑnɪrɪ ɛfáyɪ wáyɪ nɪwɪrɔ nɑnɪ mɑsɪsɪfɑ wɪgɪfawɪxɪnɪ.

“None go go seáyɪ e ɪmɔ́nɪrɪɛnɪŋɔɪ?” rɪnɪgɪfɑ nɑnɪrɪnɪ.

⁴⁶ Wɪepɪsɑrɪŋowɑ xɪmɪxɪmɪ nɪnɪrɔ “None go go seáyɪ e ɪmɔ́nɪrɪɛnɪŋɔɪ?” rɪnɑrɪnɑ

⁴⁷ Jɪsɑso wɪgɪ xwɪoxɪyo ɑdɑdɪ nɪwɪrɪ ɑwɑ e yɑɪwɪɑrɪŋɑgɪfɑ nɪwɪnɪrɪ nɑnɪ nɪɑɪwɪ bɪ nɪmɛɑrɪ xɔ tɪŋɪ e ɛfɑ nʊrɑrɪrɪ

⁴⁸ ɑwɑmɪ re ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámɑ woxɪ goxɪ goxɪ nɪonɪ nɪnɪxɪdɪrɪ nɑnɪ nɪɑɪwɪ rɪpɪmɪ pɛayɪ mɪwɪɑnɪ wɛyo nɪmɛrɪnáyɪ ɑpɪmɪnɪ mɪmɛɑrɪŋɪnɪ. Nɪonɪ ɛnɪ wɛyo nɪmɛrɪ gɪ ɑpɔ nɪrɔwɑrɛnɑpɪŋomɪ ɛnɪ wɛyo ʊmɛrɪ yɑrɪŋɪnɪ. Soyɪné woxɪ ‘Nɪonɪ ɑwɑmɪ ɪnɪmɪ nɪwʊrɪnɪrɪ sɑŋɪ ɔʊrɑpɪmɪnɪ.’ yɑɪwɪnɑrɪŋɔ ɔyɪ seáyɪ e ɪmɔ́nɪŋɔrɪnɪ.” ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ.

“Ámɑ mɪdɑnɪ mɪrɔ segɪ tɪfɑmɪnɪ ɪmɔ́nɪgɪfáyɪrɪnɪ.” ʊrɪŋɪfɑ nɑnɪrɪnɪ.

⁴⁹ Wɪepɪsɑrɪŋɪ Jɔnɔ re ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ, “Neɑmɛmɛɑrɪŋoxɪnɪ, nɔnɛ ɑmɑ wɔ yɔf joxɪyɑ nɪrɪrɪ ɪmɔ́ mɪxɪ ʊmɑɪnɔwɑrɪrɪŋɑgɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪnɑ o nɔnɛ mɪnɛɑxɪdɪpɑ nɛrɪ yɑrɪŋɑgɪ nɑnɪ mɛpɑ ɔɛnɪ ʊrɪŋwɑnɪgɪnɪ.” ʊrɪfɑgɪ ɑɪ

⁵⁰ Jɪsɑso re ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámɑ ɔrɪfɔwɑmɪ dɑnɪ mɪrɔ segɪ tɪŋɪmɪnɪ ɪmɔ́nɪŋɔrɪnɪ. ʌyɪnɑnɪ e mɛpɑ ɔɛnɪrɪ pɪ nɑnɪ ʊrɪgɪfawɪxɪnɪ?” ʊrɪŋɪnɪgɪnɪ.

“Omí míraṇí mīwīpa oyaneyi.” rīgíáyí nánirini.

⁵¹ Ríxa Goríxo Jisasomí anínamí nání wiriménapini anwí e imóniṇáná Jisaso dīṇí “Nioní Jerusaremiyo nání oumíni.” níkwírómí nuríná

⁵² xwíyá yaṇí wiowáríí wí xíomí xámi umeapíri nání uowáráná awa nuro aní áamá wigí yóí Samariayí —Ayí Isireriyí t́nī xepíxepá rónígíáyíri. Ayíyá aní bimi nírémore Jisaso ríwíyo b́nī nání amípí pírániṇí imíxaníro éfáyí

⁵³ áamá aní apimí ṇweáyí Jisaso Jerusaremi nání umíniṇí yaríṇagí níwiniṇíro “Míraṇí b́ owianeyi.” mīwimóní yaríṇagí

⁵⁴ xegí wiepísariṇí Jemiso t́nī Jono t́nī e níwiniṇí Jisasomí re urígíisixini, “Ámináoxini, yawawí ‘Goríxo anínamí dání ŕá nímamówárenapíri áamá t́yo ŕá nini nání ananí ourípiyi.’ rísimónarini?” uríagí aí

⁵⁵ o níkinimóniri awaúmi ḿxí “E ḿripani.” nurími

⁵⁶ aní ámi bimi nání ugíawixini.

Áamá “Oríxídimini.” urígíá nánirini.

⁵⁷ Óíyo waríná áamá wo Jisasomí re uríṇiniginí, “Ámi ǵmí joxí úfmí nioní ení númí ríxídimemíarini.” uríagí

⁵⁸ o áamá royí ení neániri níxíniṇenṇoiniri re uríṇiniginí, “Śwí sayí xegí sirírikí sá weníá nání t́ṇirini. Iní ení xegí yéwí t́ṇirini. E nerí aiwí áamá imóniṇáoniyá sá wémíá nání aní wí menini.” uríṇiniginí.

⁵⁹ Ámi womí re uríṇiniginí, “Joxí níxídei.” uríagí o re uríṇiniginí, “Xámi xe nuri ǵ ápo péáná xwíá oweyáriniri síṇwí naniriréini?” uríagí aí

⁶⁰ o re uríṇiniginí, “Áamá nioní dīṇí ḿnikwíropa yarígíáyí ayí ení áamá piyíniṇí imóniṇagíá nání wigí áamá péáná xwíá oweyárinipoyiniri síṇwí winírixini. E nerí aí joxí xwíyá Goríxo xegí xwioxíyo ḿmeámí nerí umeṇweaníá nánipí amí amí wá urímérixini.” uríṇiniginí.

⁶¹ Ámi áamá wo níbirí re uríṇiniginí, “Ámináoxini, nioní ríxídimemíini. E nerí aiwí xámi xegí áamáyo nuri yayí owiemeniri síṇwí naneti.” uríagí aí

⁶² Jisaso ewayí xwíyá rípi uríṇiniginí, “Áamá omíṇí mearíṇí wo níkinimóniri ŕwími dání síṇwí anáná x́o omíṇí mearíṇípi xíxeni waríṇimaní.” nuriri re uríṇiniginí, “Joxí ení dīṇí nínikwírori nínxídfísáná ámi níkinimóniri amípí joxí ṕni wiáríyí meámíniṇí nání dīṇí nímorí nerínáyí, omíṇí Goríxo nání pírániṇí ḿwíipa erí oyá xwioxíyo páwipaxí mepa erí imóniṇini.” uríṇiniginí.

10

Áamá 72 nírfeari yaxwí uowárapíṇí nánirini.

¹ Jisaso e nurimáná áamá ámi wíyo 72 nírfeari aní x́o uníá ayí ayo nání waúni waúni xámi umeapíri nání nuowárapíri

² re uríṇiniginí, “Áamá nioní xwíyá yaṇí seaiapowáríáyí, ayí aiwá yóí ṕrípíri níniṇí ḿnipaxíniṇí imónini. E nerí aiwí áamá seyíné aiwá apí mipíri nání obaxí mimóniṇoi. Ayínáni Goríxo áamá wíni ení aiwá mipíriníṇí nímoníro xwíyá yayí winipaxípi yaṇí wiowáripíri nání yaríṇí wípoyi.” nuriri

³ re uríṇiniginí, “Soyíné óí nioní searíáyo úpoyi. Áamá wí śwí sayí sipísipí roanarígíápániṇí seaipíre nání searowárarini.” nuriri

⁴ re uríṇiniginí, “Nuróná nígwí wowí bírani, íá árupianí wúrani, síkwí súrani, nímeámi mupani. Óí e áamáyo níwiniṇíná yayí níniṇíro e éf ḿṇweapani.

⁵ Aní wiwámi nípáwiríná yayí níwiri xámi re urírixini, ‘ “Seyíné Goríxoyá dīṇí t́ni níwayíroníro onweápoyi.” neaimónarini.’ urírixini.

⁶ Anjiwámi xiáwo saninjo imóninagá nîwînîrîná xwîyá yayî nîwirîná e urîápi mîdidî mikîxepanî. Anjî xiáwo saninjo mimóninagá nîwînîrîná yayî apî mîdidî wikîxérixîni.

⁷ Anjî giwî giwámi nîpáwiro nînwearîná aiwá tîni iniigî tîni seaipápi ananî nîntro nweárixîni. Ayî rîpi nánîrîni. Ámá nigwî omînjî nerîná nigwî mearigápa soyîné wáî nemero nionî omînjî nîniirîná iniigî tîni aiwá tîni seaipápi nigwîninjî wayá nîpîrîfárinî.” nurîrî xegî wiepîsarînjowa aiwá oneaipîpoyînrî anjî wiwá wiwámi emepîrixînrî ámi re urîjinigîni, “Anjî wiwámi nîpáwiro nweáiwámi dánî anjî axîpimi ámi wiwámi nweanîro nánî mupa érixîni.

⁸ Anjî gîpi gîpimi nîrémorîná aiwá míranjî seaianîro ‘Anjîyo nánî einî.’ nîsearîmi úfáyo númî nuro pí pí aiwá seaipápi sa ananî nîrixîni.

⁹ Anjî apimi sîmîxî yarîgáyo nanjî wimîxîro ‘Gorîxo xwioxîyo mîmeámî nerî píráninjî seamenjewaná anwî ayo enagî nánî nîsanîro nweárixîni.’ urîro érixîni.

¹⁰ E nerî aiwî anjî gîpi gîpimi nîrémorîná ayî nîseairîmeámî wigî anjîyo nánî mîseupa éaná nuro óf anjî apimi nánî inîjîyimi dánî re urîrixîni,

¹¹ ‘Seyîné dînjî re mopîrî nánî, “Gorîxo xwioxîyo mîmeámî nerî píráninjî neamenjewanîrî éf aiwî nene apî nánî mîneaimónarîagá nánî xîo xeaninjî neapiinîfárinî?” yaiwipîrî nánî xwá sîkî segî anjî rîpimi dánî aí negî sîkwîyo xéninjîpi pîrî wiaikîmî seasiarînwîni.’ urîrixîni.” nurîrî

¹² re urîjinigîni, “Nionî aga nepa seararînjîni. Gorîxo ámá nîyonî mí ómómîxîmî enîfáyimi ámá anjî Sodomî nweagápi —Enjîná Sodomî nweagápi rîfá nîkîróa warîagá Gorîxo anjînamî dánî rîfá mamówáraná nîyonî rîfá nîjinigîni. Sîfá ayimi ayo Gorîxo xeaninjî xwé nîwirî aiwî ámá soyîné arîfá mîseai xe oúpoyînrî sînwî seanfáyo Gorîxo xeaninjî nîwirîná Sodomî nweagápi rîninjî winînfápi tîni xîxenî winînfámani. Seáyi e múronfárinî.

Anjî bî bîmi nweáyi xîomî dînjî mîwîkwîroarînjagá uréwapîyinjî nánîrîni.

¹³ “Isîrerîyîné ‘Gorîxo nene nánî aga wimónarîni.’ yaiwinarînjagá aí xeaninjî o seaikárînfápi ayîkwî menagî nánî dînjî sipî oseainî. Isîrerîyîné anjî yoî Korasinîyî rîninjîyo nweagápi tîni anjî yoî Betîsaida nweagápi tîni aweyi! Sîfá wîyi seyîné majfá seaórînfárinî. Émayî anjî yoî Taiayî rîninjîyo nweápi tîni Saidonîyî rîninjîyo nweápi tîni emîmî nionî seaîwapîyinjîpi sînwî nîwînîro sînwîrîyî, ayî enjîná nîsanîro iyfá írîkwî wú pánîro rîfá uráwîyo iwîeánîro yanîrî egfárinî.

¹⁴ Gorîxo ámá nîyonî xeaninjî winîfáyimi xeaninjî Taia nweáyo tîni Saidonî nweáyo tîni winfápi tîni seyîné seaikárînfápi tîni axîpi imónînfámani. Seyîné seaikárînfápi seáyi e múronfárinî.

¹⁵ Isîrerîyîné, Kapaneami nweápi ‘Gorîxo anjînamî nánî nîneameámî neayînfárinî.’ nîyaiwîro seáyi e rîyarînojî? Rîfá aninjî wearînjîyo nîseamamówárinîfárinî.” nurîrî

¹⁶ wiepîsarînjîyo ámi re urîjinigîni, “Ámá gîyî gîyî soyîné wáî urîmearîná arîfá seaífápi nionî enî arîfá niarînojî. Gîyî gîyî arîfá mîseai e éfápi nionî enî arîfá mîniarînojî. Nionî arîfá mînipa éfápi Gorîxo, nîrowárenapînjomî enî arîfá mîwiarînojî.” urîjinigîni.

Ámá 72 imónigfáwa ámi Jisasomî wîmeagá nánîrîni.

¹⁷ Ámá 72 uowárapînjîyî ámi dînjî yayî nîyaiwia nîbîro Jisasomî nîwîmearo re urîgáwîxîni, “Ámînáoxîni, ámá imfó dînjî xîxéroarînjîyo aí none yoî joxîyá nîrîrane mîxî umáinowáraná ananî arîfá nîneaimî éf warînojî.” urîagá

¹⁸ o re urîjinigîni, “Soyîné imfóyo mîxî umáinowárinî nionî Seteno —O imfóyo xîráoninjî imónînjorîni. O ápiajwîninjî anjînamî dánî piérónaparînjagá winîjanigîni.

¹⁹ Arfá nípoyi. Nioni ení sixí eánínǵ seaiapowárínǵ enagi nání soyíné weaxfá tǵni wáre tǵni anani xórórí ero Seteno, fwi óépoyíní seaiwapíyarínomi anani xórórí wiro epaxírini. E yaríná wí xwírǵa seaikixenfámani.

²⁰ E niseariri aiwi imfó xixéroarínǵyo mǵxí umáinowáraná arfá niseairo éf waríǵfá enagi nání seáyí e nimóniro yayf mepani. Sa rǵpi nánini yayf époyi. Anǵnamí íkwí áamá wé rónínǵyí nání nǵwirárínínǵnamí segf yoí ení nǵwirárínínǵagi nání yayf époyi.” uríniginí.

Gorixomi seáyí e umerǵ nánirini.

²¹ Kwíyí Gorixoyápi ukikayonagi nání axíná yayf seáyimi dání nerí Gorixomi re uríniginí, “Gf ápoxini, xwǵa imǵxiri anǵna imǵxiri enoxini, wiepísarínǵowa yaríǵfá api nání áamá seáyí e nimóniro ‘Nioni nǵǵpi dínǵ rǵxa nǵǵfá imónínǵaoni nání go níwapíyinínǵo?’ rínfáyo joxi yumfí wirí áamá ‘Nioni niaíwonínǵnǵ nimóniri majfá imónínǵaoni nání anani níwapíyi.’ rínfáyo joxi wǵa rókiamori yarínǵoxi enagi nání seáyí e rimearínini. Ápe, joxi ‘E oemini.’ simónarínǵagi nání rarínini.” nuriri

²² re ríniginí, “Gf ápo amípi xwǵa rírimi nírímini yanfwa nání fánínǵ niepǵxíniasínǵrini. Áamá wo Gorixomi xewaxo nání xixeni nǵǵfá mimónini. Gf áponi xixeni nǵǵfá imónini. Áamá wo ápo nání ení nǵǵfá mimónini. Xewaxonini nǵǵfáriní. Áamá ‘Xewaxoni gf ápo nání wǵa orókiamómíni.’ yaiwífáyí, ayí ení gf ápo nání nǵǵfá imónínǵo.” níriri

²³ níkinímóniri xegf wiepísarínǵowa wigǵpi nǵweanǵfá sǵnwí níwini awamini re uríniginí, “Amípi nioni eri xwíyǵa riri yarínǵapi soyíné sǵnwí nanayífápi nání Gorixoyá dínǵ tǵni yayf seáyí e dání seainipaxírini.

²⁴ Gorixoyá wǵa rókiamoǵfá obaxíyí tǵni mǵxí ináyíyí tǵni amípi soyíné sǵnwí nanaríǵfápi ‘Sǵnwí owínaneyi.’ níríro aiwi wí sǵnwí mǵwínipa ero amípi soyíné arfá niaríǵfápi ‘Arfá owianeyi.’ níríro aiwi wí arfá mǵwipa ero yagfáriní. Ayínáni soyíné yayf seáyimi dání seainipaxírini.” uríniginí.

Ewayí ikaxí Samariayí wo xerǵwí womí wá wianínǵ nánirini.

²⁵ Áamá nǵwí ikaxí eánínǵpi mewegfá wo “Jisaso ení eánínǵoráni? Iwamfó owíwapíyimini.” níyaiwiri níwiápnímeari re uríniginí, “Nearéwapíyarínǵoxini, nioni aríre nerí dínǵ níyímínǵ tǵnǵaoni imónímǵáriní?” urfagi

²⁶ Jisaso re uríniginí, “Nǵwí ikaxí eánínǵpi aríre níríniri eáníni? Joxi fá níróríná aríre rínínǵagi roarínǵrini?” urfagi

²⁷ o re uríniginí, “Re níríniri eáníni, ‘Joxi díxí Ámíná Gorixomi dínǵ sixí nuyiri nerfíná díxí xwioxí o nání yayf osiníniri eri ení sixí eánínǵ tǵni xfdirí dínǵ tǵni píránínǵ wǵkwírori éirixini. Jíwanínǵoxi dínǵ sípí inarínǵpa áamá joxi tǵni nǵweagfáyí nání ení axǵpi sínfwinǵini.’ níríniri eáníni.” urfagi

²⁸ Jisaso re uríniginí, “Joxi xixeni rarínini. E nerfínáyí dínǵ níyímínǵ tǵnǵoxi nimóniri anínǵ nǵwearfáriní.” urfagi

²⁹ nǵwí ikaxí eánínǵpi mewenǵo áamá nǵni xewanínǵo nání re oyaiwípoyíniri “O nǵwí ikaxí eánínǵpi tǵni xixeni áamá xfo tǵni nǵweagfáyí nání dínǵ sípí níwirí arírá wiarínǵoráni?” oyaiwípoyíniri ámi yarínǵ re winíniginí, “Áamá nioni tǵni nawíni nǵweanǵwáyí gíyírfáni? Áamá gíyí nání níwanínǵoni dínǵ sípí inarínǵapa dínǵ sípí axǵpi e nínínǵo?” Yarínǵ e wíáná

³⁰ Jisaso ewayí xwíyǵa rǵpi uríniginí, “Áamá wo anǵ yoí Jerusaremiyí pǵni níwiárimi anǵ yoí Jerikoyí rínínǵyo nání wearfíná re eníniginí. Áamá ámáya amípi fwi oxaurápaneyíníro yaríǵfá wa omí fá níxero xegf rapírapí wiríro iwanǵ mépero rǵxa napénímearfíná pǵni níwiárimi ugáfawixini. Rǵxa numáná enáná

³¹ apaxípaniṅṅí imóniṅṅí wo eni óf axíyimi niweríná wenṅṅí éyí winiṅṅiniṅṅi. Iwanṅí mépéfo daiwo wenagi niwiniri arirá bi miwí oriwámi dani múroniṅṅiniṅṅi.

³² Ámi Judayí wigí yoí Ripaiyi riniṅṅáyí wo —Ripaiyi Gorixo nani ridiyowá yarigiwámi arirá wiarigiáyirini. Ripaiyi riniṅṅá wo iwanṅí mépéfo wenje niremori niwiniri aiwi o eni oriwámi dani múroniṅṅiniṅṅi.

³³ E neri aiwi áma Samariayí wo —Samariayí tṅni Judayí tṅni enina dani xepixepá rónagíarini. Samario eni anṅí wíyo nani nuríná winiṅṅiniṅṅi. Áma iwanṅí neari tfo riwo wenagi niwiniri omi wa niwianiri

³⁴ anwi e nuri iniṅṅí wainí bi tṅni raní bi tṅni iwanṅí weáfáyo gíniṅṅí wiri wíá utiri nemána nimeyoari xegí dogíyo seáyí e niṅwiráriti nimeámi anṅí áma ami ami dani nibiri wéfirixiniṅṅi miriniṅṅí wiwámi nani nuri e mwenjo

³⁵ wíápi tṅni íkwí winíxau niroari aniwámi meariṅṅomi niwiri re uriniṅṅiniṅṅi, ‘Áma romi niṅwí rinami dani píraniniṅṅí méirixini. Rina anipa imónaná o nani joxi díxí niṅwí xwiríá ikixéanáyí ámi nioní nibiríná nioniyá xixeni mṅni siapiṅṅarini.’ uriniṅṅiniṅṅi.” Jisaso ewayí xwiýá api nurimána

³⁶ ṅwí ikaxí eániṅṅipi mwenṅomi yariniṅṅí re winiṅṅiniṅṅi, “Joxi diṅṅí arire yaiwiariniṅṅi? Iwanṅí neari tṅomi áma waú wo niwiniro aí awa go o tṅni ṅweagíá wóniṅṅí nimóniri arirá winiṅṅiniṅṅi?” urána

³⁷ ṅwí ikaxí eániṅṅipi mwenṅomi re uriniṅṅiniṅṅi, “ ‘Áma niwiniríná wa niwianiri nanṅí wiṅṅo o tṅni ṅweagíá wóniṅṅí imóniṅṅiniṅṅi.’ nimónarini.” uragi Jisaso “Joxi eni nuri axípi e néra úirixini.” uriniṅṅiniṅṅi.

Mataí tṅni xinaṅí Mariaí tṅni naniṅṅiniṅṅi.

³⁸ Jisaso wiepiṅṅiniṅṅí tṅni ófyo nuróná anṅí bimi rémóaná apixí wí Mataíyi riniṅṅí aiwá miranṅí wini xegí anṅíyo nani niwirimeámi nuri ṅweanána

³⁹ í xegí xexirimeái Mariaíyi riniṅṅí nibiri Jisasoyá sikwí tṅni e niṅweámána oyá pṅné aríá wiarína

⁴⁰ Mataí aiwá riyamí eminiri yaríná upupíṅṅí winariniṅṅiṅṅi, “Ámináoxini, niini aiwá riyamí yaríná gí niriṅṅimeái pṅni niniwiárimí nibiri ‘Ayí ananirini.’ riyaiwiariniṅṅi? Í sanṅí nirápini nani uowárenapei.” uragi

⁴¹ Ámináo re uriniṅṅiniṅṅi, “Mataíxi, Mataíxi, jíxi diṅṅí obibaxí mori amipi obaxí nani ayá síwí rirori yariniṅṅi.

⁴² E neri aí jíxi aniniṅṅí miní epaxí imóniṅṅíyí obaxímani. Aga ná binirini. Mariaí api nani diṅṅí neyírori aríá niarini. Í diṅṅí eyíroariṅṅipi mṅdidí mṅwikixepa neri jíxi niriṅṅipi bi urimiméini.” uriniṅṅiniṅṅi.

11

Ayí Gorixomi nuriríná rípaṅṅipi nani uréwapiyiniṅṅi naniṅṅiniṅṅi.

¹ Jisaso wí e nuri ríxa Gorixomi xwiýá ririmí niwimána enána xegí wiepiṅṅiniṅṅí wo re uriniṅṅiniṅṅi, “Ámináoxini, Jono wayí nineameaia wago xegí wiepiṅṅiniṅṅi Gorixomi xwiýá ririmí wipiri nani uréwapiyiniṅṅi joxi eni e nearéwapiyi.” uragi

² o awami re uriniṅṅiniṅṅi, “Gorixomi xwiýá ririmí niwiríná re uríirixini, ‘Ápoxini, ‘Áma nṅni joxini ṅwíáoxi enagi nani wéyo riméirixini.’ neaimónarini. “Joxi xwioxíyo mimeámi neri neamenṅwearípi siṅṅani imóniṅṅiniṅṅi.” neaimónarini.

³ Nene aiwá síá ayí ayimi naníwá nani neaiayirixini.

⁴ Áma nene íwí neaíáyo yokwarimí wiíagwi nani joxi nene íwí yariniṅṅíyí yokwarimí neaiirixini. Áma wí enṅí eániṅṅáyiraniṅṅi iwamífo owíwapiyipoyiniṅṅi siṅwí mīneanipa éirixini.’ Gorixomi xwiýá ririmí niwiríná e uríirixini.” uriniṅṅiniṅṅi.

5-7 E nurimáná ewayí xwiyíá rípi uríjínigíni, “Soyíné woxí díxí áamá aní wí e dání wo áriwegíyo símeáaná aiwá menagi nání joxí áamá níkumíxíníri emearígíáyí womí nurí aiwá nání ríxíjé nuríríná re uríríni, ‘Gí áamá aní wí e dání wo aní wíyo nání únó ríxa áriwegí ríná nímeáagi omí aiwá bí míní wímí nání menagi nání joxí tée nání ríxíjé baríjíní. Aiwá biaú bí nínímeairíréni?’ uráná aníyo ínímí dání, sá wenífmí dání re ríríníjoi, ‘Aiwá nání ayá wí míníriñweapaní. Aní ówaní níyárimáná niaíwípia tíní íkwianwíyo ríxa sá weníwíní. Nioní wí níwiápnímeari aiwá rímeaipaxí meníni.’ ríríníjoi.

8 Nioní re seararíjíní, ‘Aní xiáwo aiwá nání ríxíjé bío xegí níkumíxíníri emearíjé wo aiwí níwiápnímeari xó ríxíjé uraríjéyí umeaipaxímaní. E nerí aiwí aríki ríxíjé urayaríná níwiápnímeari xó wimónaríjépi nípní míní winígíni.’ seararíjíní.

9 Ayínání nioní re seararíjíní, ‘Soyíné Goríxomí amípi wí nání yaríjé wíáná o ananí míní seaipíríáríní. Ríxíjé nuríríná amípi wí o téní e nání pía nerínáníjé ananí meapíríáríní. Ríxíjé nuríríná wá e nírómáná wakwí óránáníjé o ananí aríá nísirí aní ówaníjé ríkwíinígíni.’ seararíjíní.

10 Ayí rípi nání seararíjíní. Áamá níní Goríxomí ríxíjé urayarínáyí ayí ananí wí meapíríáríní. Áamá gíyí amípi wí nání pía neríná ananí meapíríáríní. Gíyí wá e dání wakwí óráná o ananí aní ówaní wíkwíiníáríní.” uríjínigíni.

11 Ewayí xwiyíá ámí bí rípi nurírí re uríjínigíni, “Ápoyíné woxí díxí íwo níbirí peyí nání ríxíjé ríránáyí, weaxíá nímeari wiríréní? Oweoi, wí e wiríméní.

12 Iní kímíjé nání ení ríxíjé ríránáyí, wáre nímeari wiríréní? Oweoi, e ení nímeari wiríméní.

13 Soyíné íwí néra warígíoyíné aiwí segí niaíwí ríxíjé searánáyí, ananí amípi awíaxíyí anípa míní wíarígíoyínéríní. E nerí aí segí ápo anínamí ñweanó anípaxíríní. ‘Omí gíyí gíyí ríxíjé uránáyí, kwíyí oyápi aí ananí míní winíáríní.’ seararíjíní.” uríjínigíni.

“O ení eáníjé oboyá téní yaríní.” rígíá náníríní.

14 Jisaso, imíó maní píróníjé womí —O áamá womí díjé xíxéroaríjagi nání áamá ení maní píróníjoríní. Imíomí míxí umáinowáráná imíó éf úáná áamá maní píróníjé ámí píné ríjínigíni. Ámí píné raríjagi

15 áamá e epíroyí egíáyí síñwí e níwíníro ududí nero aí

16 áamá wí re rígfawíxíní, “O imíó míxí numáinowáriríná imíó xíráóníjé imóníjé —O xegí yoí bí Bieseuroyí ríníjoríní. Oboríní. O ení weámíxowárfagi nání ení eáníjé oyá téní umáinowáraríjéríní.” raríná áamá ámí wí “Jisaso ení eáníjorání? Iwamíó owíwapíyaneyí.” níriníro níbíro re urígfawíxíní, “Anínamí dání emímí bí iwamíó neaíwapíyí.” uríagíá aiwí

17 o wígfí yaiwígíá nání adadí níwirí ewayí xwiyíá re uríjínigíni, “Áamá gwí axírí xepíxepá níróníro míxí nínírónýí, ayí aní míwiárekíxínípaxíríní. Áamá xíráxogwáowa ení xepíxepá níróníro míxí nínírónýí, ayí ení aní míwiárekíxínípíríáríní.

18 Ayínání Seteno téní xegí imíó axíyí téní xepíxepá níróníro míxí nínírónýí, aríge nero ení neánírí ropíráoí? Oweoi! E nerí aiwí seyíné ‘Ení eáníjé Bieseuroyá téní imíó míxí umáinowáraríjíní.’ níraríjoi.

19 Nioní nepa Bieseuroyá ení eáníjé téní imíó míxí numáinowárirí síñwíríyí, segí áamá ení eáníjé goyá téní míxí umáinowárarígíáríní? Segí áamá imíó míxí umáinowárarígíáwa síá yoparfíymí níwiápnímearo yaríjé re seaipíríáríní, ‘Nene áamá wo imíó míxí umáinowáraríjagi níwínírane “Ení eáníjé Goríxoyá téní e yaríní.” rínaríjwá enagi nání seyíné pí nání Jisaso axípi yaríjagi níwíníriná xwiyíá nímeariro “Ení eáníjé oboyá téní yaríní.” urígfawíxíní? Yaríjé e seaipíríáríní.

²⁰ Nioni enj eániñj Gorixoyá tñni imó mîxî umáinowárariñagi aí seyíné ‘Gorixo xíto xegí xwioxíyo mîmeámî nerî neamenjweanfápi rîxa rimónîni?’ mîyaiwiarîñoi. ‘Ámá yeáyî neayimîxemeaníá nánî uowárenapíníto, aríowayá xwíá piaxíyo dánî iwiaroníoyî rarîñwáo rîxa nene tñni rimónîñwîni?’ mîyaiwiarîñoi.” nurîrî

²¹ ewayí xwíyíá ámi bî rîpî urîñîñigîni, “Ámá enj rîñj wo éwaikí oxá nayirî nîñîrî awí menjweanáná ámá wo xegí anjîyo nîpáwîrî amîpî wí íwí meapaxí menîni.

²² E nerî aí ámá enj rîñomî nîmúrorî omî seáyî e imónîñj wo nîbîrî mîxî wimîñîrî neríná xopîrárî nîwîrî amîpî nîñî mîxî nánî maxîrîñjîyî nurápmáná amîpî oyá nîñî enî rîxa nurápirî yanjî nîwîa warîñîrîni.” Jisaso enj eániñj xíoyá oboyápmî múronagî nánî ewayí xwíyíá e urîñîñigîni.

²³ Ámá wí ámayí nîñî Jisasomî dîñj wîkwíroro xídiro epírixîñîrî pírî rakiámî wianîro yarîgíáyî nánî ewayí xwíyíá ámi bî nurîrî re urîñîñigîni, “Ámá nioni tfámîni mimónîgíáyî, ayí nioni tñni mîxî imónîñwáyîrîni. Ámá nioni tñni sipîsipî awí meaáripa yarîgíáyî, ayí sipîsipî xídxídwárî yarîgíáyîrîni.” urîñîñigîni.

Ewayí ikaxí imó xegí wíñîyo wirîmeaní nánîrîni.

²⁴ Ámá ayí “Nene Jono nearáná sanîñ onîmiápi nerane aiwî imó xîxéroarîñj rónîñj imónanîgîni.” oyaiwípoyîñîrî ámi xîxewisí ikaxí bî nurîrî re urîñîñigîni, “Imó xîxéroarîñjîyî mîxî umáinowáráná ámá womî pîñî nîwiárîmî nuríná iniñgí mayîmî ge ge sá onjweámîñîrî nemerî pía nîmegîñîméisáná re yaiwiárîñîrîni, ‘Gí ámi anj axí pîñî nîwiárîmî bîñáé nánî oumîni.’ nîyaiwimî

²⁵ nurî anj rîxa síf peárîñîrî píránîñj imîxárîñîrî yárîñîñagi nîwîñîrî sîñî anía imónîñagi nîwîñîrî nánî

²⁶ ámi nurî imó wé wíúmî dánj waú íwí neróná xíomî seáyî e múroro egíáyo nîwîrîmeámî nuro axomî nîxîxéroro e njweaarîgíárîni. Xámî sipî imóñago aí ínáyî aga sipî ikeamónîñîrîni.” urîñîñigîni.

Yayí winîpaxíyî nánî urîñî nánîrîni.

²⁷ Xwíyíá apî uraríná apîxí wí ámá e epíroyí egíáyo dánî ríaiwá re urîñîñigîni, “Apîxí joxî nîrîxîrîrî amîñj siapîñí Gorixoyá dîñj tñni yayí winîpaxîrîni.” urîñîñigîni

²⁸ o re urîñîñigîni, “E wí nîyaiwîrî mîrîpanî. Ámá gîyí gîyí xwíyíá Gorixoyá aría wîro axípi ero yarîgíáyî ámá ayíñî Gorixoyá dîñj tñni yayí winîpaxîrîni.” urîñîñigîni.

Ekîyîñj bî nánî rîxîñj urîgíá nánîrîni.

²⁹ Ámá obaxí Jisaso tññj e epíroyí enáná sîñî wîñî wîñî epíroyí yarîñagíá o re urîñîñigîni, “Isîrerîyíné, agwî njweagíáyíné íwí néra nuro aríkí yarîgíáyíné, emîmî nánî seaimónarîñagi aiwî nioni emîmî wí mîseaiwapîyîpa nerî aiwî ná bîñî Gorixoyá wíá rókiamoagí Jonaoyî yagípîñî seaiwapîyîmíárîni.

³⁰ Eníná Gorixoyá wíá rókiamoagí Jonaoyî rîñîñj —O sía wíyaú wíyî piyîñîñj nimónîrî peyí agwíyo weagorîni. O ámá anj yoí Ninipayî rîñîñjîyo njweagíáyo Gorixoyá sîmîmajónîñj wîñîñjpa ámá imónîñáonî ámá agwî njweagíáyíné Gorixoyá sîmîmajónîñj seainîñîni.

³¹ Gorixo ámá nîyonî mí ómómîxîmî enfáyîmî apîxí eníná Sibayí anjîyo menjweagí —Í mîxî ínáyî Soromono nîjía seáyî e nimónîrî rîrîmî yaríná aría wimîñîrî nánî anj aga ná jfami dánî bîñîrîni. Í ámá wonî Soromonomî seáyî e imónîñáonî re éf nîrómáná seararîñagi aiwî seyíné aría mîniarîñagíá nánî í sía ayîmî nîwiápîñîmearî xwíyíá seameárîñîrîni.

³² Ámá eníná anj yoí Ninipayî rîñîñjîyo njweagíáyî —Ayí Gorixoyá wíá rókiamoagí Jonaoyî Gorixoyá xwíyíá wá urîméáná ayí wigí íwí egíápi ríwîmîñî nîmamoro nîsanîro njweagíáyîrîni. Ayí ámá wo Jonaomî seáyî e imónîñáonî re éf nîrómáná

seararinqagi aiwi seyíné aríá miniarinqagía nání áamá ayí sía Gorixo áamá niyoní mí ómómíxímí eníáyimi níwiápínimearo xwíyíá seameáripíráriní.” uríñinigíní.

Ewayí ikaxí ramíxí nání uríñí nániríní.

³³ O xwíyíá Gorixoyá ramíxíní imóninqagi nání re ríñinigíní, “Áamá wo ramíxí nímíxárománá aní sakwímaníyo taríñímaní. Síxí wá nímearí upíkákwiáraríñímaní. Nímíxárománá áamá íwiapíá gíyí gíyí wía óninqagi síñwí wíníprí nání íkwianwíyo seáyí e ikwiáraríñíriní.” nurírí

³⁴ re uríñinigíní, “Segí síñwí ení uyíwíníñí imóníní. Segí síñwí tñí píraníñí naníro wé róníñí nerónáyí, dñí naníñí aumaúmí niníro segí xwioxíyo wíáníñí ókímíxínaríñoí. E nerí aiwí segí síñwí tñí íwí nání naníroná segí xwioxíyo síaníñí yímíxínaríñoí.

³⁵ Dñí naníñí aumaúmí niníro segí xwioxí wíáníñí seaókiaríñípi supíkínínigíníriní dñí tñí éríxíní.

³⁶ Segí xwioxíyo sía wí miyíní wíání nókiarírná uyíwí wía seaókiaríñípaníñí segí xwioxí níní wía seaókiaríñíriní.” uríñinigíní.

Parisiowamí xwíyíá umeáriní nániríní.

³⁷ E nuríísáná enáná Parisi wo “Gí aníyo aiwá onaiyí.” nurírí nipemeámí úáná Jisaso nurí aiwá nípré éfí ñweanáná

³⁸ Parisio Jisaso xámí wé piaxíníñí eaní nání wigí yarígíápa wé iniígíyo igwíá míwíró aiwá nípré éfí ñweanagi níwíníriní ududí yaríná

³⁹ Jisaso re uríñinigíní, “Parisiyíné íwí mearo ríá kíro ro yaníro moarígíápi segí xwioxíyo síní magwí enáná kapíxí tñí píreríxí tñí igíá nearínáníñí kíyí báriwámí dáníni kwírinarígíoyínéxíní.

⁴⁰ Majímajíá ikárinarígíoyíné ‘Báriwámíní imíxaríño íniríwámíní mimíxíñíriní.’ ríyaiwiaríñoí?

⁴¹ Amípí soyíné íá xirígíápi áamá uyípeayíyo ayá nurímíxíro arírá níwíro míní wíánáyí, soyíné igíá neáníroníñí imónípríráriní.

⁴² Parisiyoíné aweyí! Sía wíyi soyíné majíá seaóríníráriní. Gorixo xeaníñí ríá tñí seaikáriníá enagi nání dñí sípí oseainíní. Soyíné aiwá nímíroná aníñí míní yíyí tñí aí tñí síyó amípí píraníñí íá níro ro ríxa wé wúkaú imónáná wo Goríxomí míní níwíro aí áamáyo wé róníñí wiarígíáyí píní wíáro Goríxomí dñí síxí muyípa ero yarígíoyínéxíní. Soyíné aiwá onímíápi aí segí aníñí míní yarígíá jíapi píní míwíáripa ero áamáyo naní mimíxípa yarígíápi ení ero nerí síñwíríyí, naní imónímíníriní eníriní.

⁴³ Parisiyoíné aweyí! Sía wíyi soyíné majíá seaóríníráriní. Soyíné rotú aníyo áamá síñwí oneanípoyíníriní símí símí e ñwearo makeríáyo awí eánarígíe áamá yayí ‘Ámínáoxíní.’ onearípoyíníriní emero ‘Oyaneyí.’ seaimónarinqagi nání Gorixo xeaníñí seaikáriníráriní.” uríñinigíní.

⁴⁴ Áamá níní Parisiowamí níwínírná “Nanowaríní.” yaiwiarinqagía níwíníriní awa wigí íwí yarígíápi áamá píyí xwáripáyo ínímí wení yapí imóninqagi nání re uríñinigíní, “Aweyí! Sía wíyi soyíné majíá seaóríníráriní. Soyíné áamá píyí tígíe xwíá emadíroníñáná áamá ‘Áamá píyí tígíerfani?’ míyaiwí maiwí pwarígíéníñí imónígíoyínéxíní.” uráná

⁴⁵ ñwí ikaxí eáníñípi mewegíá wo níwiápínimearí re uríñinigíní, “Nearéwapíyaríñoí, Parisiowamí e nurírná none ení ikayíwí neameararíñí.” uríagi aí

⁴⁶ Jisaso ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa áamáyo aníñí míní sekaxí “E éríxíní. E éríxíní.” nuríro aí wíwaníñowa wí míyarígíá enagi nání re uríñinigíní, “Ñwí

ikaxí eánínǵpǵi mewegíoyíné ení aweyi! Sǵá wíyi soyíné majǵá seaórínǵáríní. Soyíné á máyo sanǵ xwé ayá wí nǵwikwiáǵáro aǵi sewanǵnǵoyíné sanǵ xwé apǵi iwamǵó mǵmǵfeyoarǵíoyíné enǵagǵi nánǵ Gorǵxo xeanǵnǵi seaikárínǵáríní.

⁴⁷ Soyíné Gorǵxoyá wǵá rókiamoagǵáwamǵi segǵi arǵowa pǵikárǵíǵáyo xwárǵpáyo anǵnǵi minǵi mǵá imǵxarǵíoyínéxíní.

⁴⁸ Soyíné e nerǵnǵpimǵi dánǵi á máyo áwanǵi rénǵnǵi urarǵnǵoi, ‘Negǵi arǵowa Gorǵxoyá wǵá rókiamoagǵáwamǵi nǵpǵikárǵíroná apánǵi yagǵá enǵagǵi nánǵi wigǵi xwárǵpáyo mǵá imǵxarǵnǵwiní.’ Énǵnǵi urarǵnǵagǵa nánǵi Gorǵxo xeanǵnǵi seaikárínǵáríní.

⁴⁹ Ayínánǵi Gorǵxo dǵnǵi neǵnwǵperǵi soyíné nánǵi xǵxenǵi re rǵnǵinǵinǵi, ‘Nionǵi wǵá rókiamoarǵíǵá wamǵi tǵnǵi xwǵyǵá wǵá urǵmearǵíǵá wamǵi tǵnǵi uowáráná ayǵi wíyo pǵpǵikímǵi ero wíyo mǵxǵi xǵdowárǵpǵi epǵrǵáríní.

⁵⁰ Wǵá rókiamoagǵá nǵyonǵi nionǵi anǵnǵa imǵxǵrǵi xwǵá imǵxǵrǵi enǵíná e enǵáé dánǵi nǵpǵikǵa bǵagǵa nánǵi á má agwǵi ǵweagǵáǵyíné nionǵi enǵi seameámǵáríní.

⁵¹ Aiborǵomǵi xámǵi xǵráo Keno pǵikǵe dánǵi nǵpǵikǵa nǵbǵasáná yoparǵi nionǵyá wǵá rókiamoagǵi Sekaraiaomǵi pǵikǵíawixíní. Omǵi nionǵi nánǵi ikwianǵwǵi rǵdǵyowá yanǵi ro ikwǵkwíarǵmǵi yarǵíǵe mǵdánǵi enǵáná gǵi anǵi awawá “Nwǵáríní.” rǵnǵnǵe mǵdánǵi enǵáná áwínǵmǵi e pǵikǵíoríní. Omǵi pǵikǵíe nánǵi oxǵi apǵxǵi agwǵi ǵweagǵá tǵyíné nionǵi enǵi seameámǵáríní.’ Gorǵxo e rǵnǵríní.” urǵnǵinǵinǵi.

⁵² Nwǵi ikaxǵi eánínǵpǵi mewegǵáwa á máyo Gorǵxo “Oépayǵi.” wimónarǵnǵpǵi mǵmǵiwiaǵkǵi wiarǵnǵagǵa nánǵi xǵxewisǵi ikaxǵi re urǵnǵinǵinǵi, “Nwǵi ikaxǵi eánínǵpǵi mewegíoyíné aweyi! Soyíné amǵpǵi Gorǵxo ‘Á máyo owíwapǵyǵpoyǵi.’ wimónarǵnǵpǵi mǵwíwapǵyǵipa yarǵnǵagǵa nánǵi sǵá wíyi soyíné majǵá seaórínǵáríní. Soyíné kǵi anǵi nǵjǵá nánǵi mǵrǵnǵnǵiwá nánǵi ǵá nǵxǵrǵáro aǵi sewanǵnǵoyíné wí nǵkwíro mǵpáwǵipa ero á má nǵpáwianǵrǵi éǵáyo soyíné pǵrǵi mǵkǵmǵi wíro yarǵíǵáríní.” e nurǵísáná

⁵³ anǵi e pǵnǵi nǵwíarǵmǵi nurǵi emearǵnǵa re egǵawixíní. Nwǵi ikaxǵi eánínǵpǵi mewegǵáwa tǵnǵi Parisiowa tǵnǵi wigǵi xwioxǵyo dánǵi rǵá ápǵiáwǵnǵnǵi nǵwerǵi omǵi sǵmǵi tǵnǵi urǵi ro amǵpǵi obaxǵi wí nánǵi yarǵnǵi wiayiro neróná

⁵⁴ “O xwǵyǵá sǵpǵi ǵwǵi ikaxǵi eánínǵi xǵxenǵi mimónǵnǵi bǵi ráná xwǵrǵxǵi oumeaneyǵi.” nǵrǵnǵi ro arǵá wiaxǵdǵíǵawixíní.

12

“Nanǵi ero sǵpǵi ero mepanǵi.” urǵnǵi nánǵrǵnǵi.

¹ Á má oxǵi apǵxǵi obaxǵi ayá wí epǵroyǵi nǵyárǵíroná xokǵrǵpǵi inarǵnǵa Jisaso xegǵi wiepǵsarǵnǵowa Parisiowa seáyǵi e nimónǵi ro sǵpǵi yayiro nanǵi yayiro yarǵíǵápa awa enǵi e epǵrǵxǵnǵrǵi awamǵi xámǵi re urǵnǵinǵinǵi, “Soyíné bisǵkerǵá yisǵi (Bisǵkerǵá sǵnǵi sǵnǵi enǵáná yisǵi onǵmiápǵi tǵá aiwǵi nǵmǵnǵi ikwianǵwǵi eapǵnárarǵnǵrǵnǵi.) Soyíné bisǵkerǵá yisǵi Parisiowayá nánǵi wáyǵi nero emépayǵi. Wigǵi nanǵi ero sǵpǵi ero yarǵíǵápǵi nánǵi seararǵnǵinǵi.” nurǵrǵi

² awa sǵpǵi ero nanǵi ero mepa oépayǵinǵrǵi re urǵnǵinǵinǵi, “Amǵpǵi agwǵi ínǵmǵi imónǵnǵyǵi rǵwéná sǵnǵánǵi imónǵnǵáríní. Amǵpǵi ínǵmǵi nimónǵrǵi yokwarǵmǵi inǵnǵyǵi rǵwéná á má nǵnǵi nǵjǵá imónǵpǵrǵáríní.

³ Pǵi pǵi xwǵyǵá árǵwǵyimǵi yumǵí ikaxǵi rǵnǵáǵyǵi enǵi á má nǵnǵi ikwáwǵyíná arǵá wǵpǵrǵáríní. Pǵi pǵi xwǵyǵá anǵi náyo ínǵmǵi dánǵi ikeagǵgwǵi rǵnǵáǵyǵi rǵwéná anǵi seáyǵyo nǵǵweámáná áwanǵi rowíaropǵrǵáríní.” urǵnǵinǵinǵi.

Wáyǵi wipaxo nánǵrǵnǵi.

⁴ O re urǵnǵinǵinǵi, “Gǵi nǵkumǵxǵnǵrǵi emearǵíoyíné, nionǵi re seararǵnǵinǵi, ‘Segǵi waráyǵnǵi seapǵikarǵíǵáwa nánǵi wáyǵi mepanǵi. Dǵnǵi enǵi seaxeƿapaxǵi menǵagǵi nánǵi ayǵi nánǵi wáyǵi mepanǵi.’ seararǵnǵinǵi.

⁵ Ámá wáyí wipaxo nání nioní áwaní osearimíní. Ayí Gorixoríní. O á máyo nípikimáná xewaníño díní ení niseaxekwapírí ríá aníní wearíníyo seaíkeaáripaxí enagí nání wáyí omíní wíríxíní. Oyí, o nání aga wáyí wíríxíní.” urínínigíní.

⁶ Ámá ayí díní “Gorixo ámaéne nání anípaxí díní moaríníriní.” oyaiwípoyíníre re urínínigíní, “Ámá makeríáyo nání nurí iní siríkwá wé wú núní b́ neríná nígwí ríá nínípia biaú t́níní b́ yarígíáríní. Iní apia aga onímiápia nání aiwí Gorixo wí díní peá nímorí aríá ikeamoarínímaní.

⁷ Seyíné nání ení Gorixo wí aríá ikeamoarínímaní. Segí múníyo d́á aí ararí weníyí nání o níj́áríní. Gorixoyá sínwíyo dání seyíné iní onímiápia t́níní xíxení mimónínagíá nání wáyí b́ mepaní.” nuríre

⁸ re urínínigíní, “Nioní re seararíníní, ‘Ámá go go á máyá sínwíyo dání ananí ‘Jisasomí x́darínáoníriní.’ urarínó nání á má imónínáoní níweapíríná o nání ení Gorixoyá anínajíyá sínwíyo dání ‘Ǵ á máoríní.’ rímíáríní.

⁹ E nerí aiwí go go á má nání wáyí nerí sínwíyo dání “Jisasomí mux́darínáoníriní.” urarínó nání nioní ení Gorixoyá anínajíyá sínwíyo dání “Ǵ á máomání.” rímíáríní.’ seararíníní.” nuríre

¹⁰ re urínínigíní, “Ámá go go á má imónínáoní yarínápi nání xwíyá sípí nínímearírí aiwí ananí Gorixo yokwarímí wiipaxíríní. E nerí aiwí go go Gorixoyá kwíyí yarínípi nání ‘Ení eáníní Setenoyá t́níní yaríní.’ nírírí ríperírí numearírínáyí, Gorixo ananí yokwarímí wiipaxí meníní.” nuríre

¹¹⁻¹² re urínínigíní, “Ámá wí íá niseaxero rotú aníyoraní, gapímanowa t́níní eraní, áminá neameñweagíáwa t́níní eraní, nímeámí níseaurónáyí, ‘Aríge xwíyá wákwináníwíní?’ míyaiwipa nero ayá śwí ḿsearopa éfíríxíní. Ayí rípi náníriní. Sa axíná Gorixoyá kwíyípi xwíyá soyíné urípírípi seaíwapíyíní enagí nání wáyí mepa éfíríxíní.” urínínigíní.

Ewayí ikaxí amípí mímúroníní wo náníriní.

¹³ Ámá e epíroyí egíáyí wo Jisasomí re urínínigíní, “Nearéwapíyarínóxíní, amípí ápo níperíná nítímí pépí ǵ ráro xegípi íkwínaroarínagí nání ‘Díxí rígwáo t́níní píráníní yaní menípiyí.’ ureí.” uríagí aí

¹⁴ o re urínínigíní, “Ámáoxíní, á máyo xwíríxí méwíníníníre go nírféáfíríní? Go awagwíyá amípí yaní oeameíníre nírféáagí nání níraríníní?” omí e nurímáná

¹⁵ á má níyoní re urínínigíní, “Segí iyá íá amípí díní níyímíní imónínípi seaíapípaxí meníní. Xwé ayá wí t́noxí aiwí wí díní níyímíní imónínípi siapípaxí meníní. Ayínání amípí naní sínwí íwí níwíníriná ‘Nioní meapaxíríní.’ yaiwiarígíápi nípiní ení nání wáyí oseainíní. Seyíné iyá íá amípí náníní díní íkwíropíríxíníre seararíníní.” nuríre

¹⁶ ewayí xwíyá rípi urínínigíní, “Ámá amípí mímúroníní woyá omíníyo wítí aiwá xwé pírípírí inínagí níwíníre

¹⁷ díní neyírorí re yaiwínínigíní, ‘Arí emíníréíní? Aiwá pírípírí iníní t́ t́mí nání ǵ aní apání meníní.’ níyaiwírí

¹⁸ re rínínínigíní, ‘Re oemíní. Aní aiwá nání míríníníyí emí pípinámí níyárimáná ámí aga xwé wiwí wiwá nímirá numáná ǵ wítí aiwá níní t́níní amípí nioníyá t́níní aní iwiwámí níta úimígíní.

¹⁹ E níyárimáná níwanínoní re rímígíní, “Ǵ amípí níní ríxa déroní. Aiwá xwiogwí íá ropaxí nání ḿweníní. Ananí kíkíá ñwearí aiwá níre inígí níre nerí yayí éimígíní.” rímígíní.’ ríníagí aí

²⁰ Gorixo omí re urínínigíní, ‘Majímajíá ikárinaríní roxíní, śá ríyímíní joxí ríxa níperíní. Nípeáná díxí amípí píráníní t́níní go meaníáríní?’ urínínigíní.” Ayo e nuríre

²¹ re uriniginini, “Ewayí xwíyá apí áamá Gorixo nánì díní mímopa nero ‘Amípí xewaninonì nígí wínì wínì níméaayirì otímìnì.’ yaiwiarígáyí nánìrìnì. Áamá e yarígáyí amípí wí mímúroninagí aiwí Gorixoyá sñwíyo dánì uyípeayí imónarígáyírìnì.” uriniginini.

Aiwá tñnì aikí tñnì nánì ududí winaríní nánì uréwapíyíní nánìrìnì.

²² O xegí wiepísariníyo re uriniginini, “Áamá e yarígáyí amípí wí mímúroninagí aiwí Gorixoyá sñwíyo dánì uyípeayí imónarígáyí enagí nánì re seararininì, “Aríge píraníní nweaniréwìnì?” nírìro aiwá nípírì nánì ududí mepa ero waráyo aikí yínípírì nánì ududí mepa ero éfrixìnì.’ seararininì.

²³ Ayí rípi nánìrìnì. Segí wára jáyí aikíyo múronìnì. Díní jáyí enì aiwáyo múronìnì.

²⁴ Soyíné ámi iní áwí nánì díní morínì. Iní awa aiwá omíní nero mianarígámanì. Wigí aiwá nímimì nuro aníyo tìpíríyí enì aní wí mímìrìnìnì. E nerì aí Gorixonì mìnì wiarínírìnì. Soyíné díní re ríyaiwiarínò, ‘Iníyo mímúroninagwí nánì Gorixo none nánì enì aiwá neaimíxíyipaxomanì.’ ríyaiwiarínò? Oweoí, díní e wí mímopa époyí.

²⁵ Áamá ‘Sepiá ámi bí oimónimìnì.’ níyaiwirì ududí éo sepiá ámi bí imónariníranì? Oweoí!

²⁶ Soyíné enì apí aí wí mepaxí nerínáyí aikí tñnì aiwá tñnì nánì pí nánì ududí yarínò?

²⁷ Soyíné adowayí nánì díní morínì. Níyapíríná xegí iyá óf earì aikí yirì yarínímanì. E nerì aiwí eníná negí mǎxí ináyí Soromono okiyá nínìrì meárinínò nerínáyí adowayí yapí awíaxí e imónagímanì.

²⁸ Gorixo adowayí tñnì aráyo —Ará agwí eníyo ananì níyoaro sá wíyimi ríá ikeáarípíríyírìnì.” uriniginini. Awa “Gorixo ará nánì ayá sǎwí muroarinìnì.” oyaiwípoyínìrì e nurìrì re uriniginini, “Gorixo adowayí tñnì aráyo okiyáníní yarínagí nánì soyíné enì anípaxí aikí e seayírníárìnì.

²⁹ Ayínánì soyíné inígí tñnì aiwá tñnì nánì ‘Pí naniréwìnì?’ nírìro ududí néra mupa éfrixìnì.

³⁰ Gorixomì mǎxídipa yarígáyí apí nánì aníní miní nero meaaníro yarígárinì. E nerì aí segí ápo Gorixo soyíné apí nípínì aiwáranì, aikíranì seainarinagí nánì nǎjárinì.

³¹ Apí meaaníro nánì mepa ero Gorixo xó xegí xwioxíyo míméámí nerì seameníweaníe páwipírì nánì amípí xó wimónarinípí ero nerínáyí, Gorixo ananì apí nípínì nǎseainíárìnì.” uriniginini.

“E e nerínáyí, amípí naní wí anínami awíníní eaárarínò.” uríní nánìrìnì.

³² Awa xwá tíyo níníweaníná wigí amípí xwé menagí nánì wáyí epíríxínìrì re uriniginini, “Seyíné sipísipí miaúrárí inígáyí yapí imónígáyíné, segí ápo Gorixo xwioxíyo míméámí nerì seameníweaníe páwíríxínìrì wimónarinagí nánì wáyí mepa éfrixìnì.

³³ Segí iyá íá amípí nǎgwí nánì bí nero nǎgwí meááyí áamá uyípeayí imónígáyo arírá wianíro nánì mìnì wíríxìnì. E nerínáyí, amípí anínami ayá rímíxarígápiníní tarínò. Anínami amípí wí anípá imónarinímanì. Íwí yarígáyí wí páwipaxí mímónìnì. Ípíkwiýí enì wí amípí xwíríá ikíxepaxí mímónìnì. Ayínánì xwá tíyo amípí wínì wínì níméaayirì mǎtípa nerì ámáyo ayá nurímíxírì arírá nǎwirínáyí, anínámìnì aníní weníe awíníní eaárarínò.

³⁴ Segí amípí naní ayá rímíxarígápi xwá tíyo wenánáyí, ayí xwá tíyo nánì díní mopíríárìnì. Anínami wenánáyí, Gorixo tñnì e nánì mopíríárìnì.” uriniginini.

Ewayí ikaxí omíní wíiarígáa naníyí nánirini.

³⁵⁻³⁶ O gí wiepísarínáyí wé níróníro ñweáfríxínirí ewayí xwíyá re uríniginí, “Ámá xínáíwání nímóníro omíní wíiarígáawa wígí boso nání ‘Aiwá apíxí meánini nání imíxarígápi gíná píní níwíarími bínírfeníní?’ níyáiwíro rapírapí íríníyo kíkiyínígí níkíróro nípímoáníro areríxí níyíníro uyíwí nímíxároro o nírémorí wáí e dání wakwí óráná apaxí mé ówaní íkwianeyíníro xwayí naní ní ñweaarígápa seyíné ení e éfríxíní.

³⁷ Boso nírémorí omíní wíiarígáawa sá míwé wé níróníro ñweañagáa níwínírnáyí, awa yayí winípaxíriní. ‘Boso omíní wíiarígáawa wé níróníro ñweañagáa níwínírnáyí xewaníno rapírapí níkíróro areríxí níyínírní “Aiwá narígíe éfí ñweápoyí.” nurírní aiwá míní níwíá uníní.’ seararíní.

³⁸ O áríwegíyoraní, isíáyoraní, nírémorí xegí omíní wíiarígáawa síní wé níróníro ñweañagáa níwínírnáyí, awa yayí winípaxíriní.” uríniginí.

³⁹ Ewayí xwíyá ámí bí nurírní re uríniginí, “Rípi ení nání díní mópoyí. Aní iwámí xiáwo íwí meaní bíno nání ‘Síá ríyímí bíníní.’ níyáiwírní síníwíríyí, awí níníwéarí íwí meano opáwínírní síníwí míwínípa emínírní eníriní.” nurírní

⁴⁰ re uríniginí, “Seyíné ení wé níróníro ñwearíriní. Síá ámá imónínáoní nání ‘O níweapínímeníní.’ yáiwíáyímí níweapímíáríní.” uríniginí.

Ewayí ikaxí bosíwo nánirini.

⁴¹ Pitao re uríniginí, “Ámínáoxíní, ewayí xwíyá apí rarínípi nearéwapíyaríníonéní nání rírarínírní? Ámá níyoní ení nání rírarínírní?” uríagí

⁴² Jisaso ámí ewayí ikaxí urímínírní nání yaríní re winíniginí, “Omíní wíiaríní wo xegí bosoyá xwíyá aríá níwírí díní níníwíperí nerínáyí aríge imóníní? O re imóníní. O omíní rípi nání bosíwo oimónírní xegí boso rípeañoríní. O xegí bosoyá omíní wíiarígááyo umeirí aiwá yaní umeirí yaríníoríní.

⁴³ Boso amí dání níbírí xegí bosíwo xámí yagípa síní axípi píráníní yaríníagí níwínírnáyí bosíwo yayí winípaxíriní.

⁴⁴ Nepa seararínírní. O píráníní yaríníagí níwínírnáyí xegí omíní níní ení oníméinírní rípeañírní.

⁴⁵ E nerí aiwí bosíwí axo ‘Gí boso yapapíní bínímeníní.’ níyáiwírí omíní wíiarígáawamí téní omíní wíiarígáawamí téní iwaní níméperí aiwá nírí inígí nírí nemáná papíkí nerínáyí

⁴⁶ ‘Boso níbínímeníní.’ níyáiwírí yaríníyímí síá xó bíníyímí majíá nímónírní yaríníyímí boso ríxa nírémónapírí re eníáríní. Bosíwomí míní níwákírí ámá aríki yarígááyí téní wáriníáríní.

⁴⁷ Bosíwí go go xegí boso wimónarínípi nání nījíá nímónírní aiwí píráníní mímíxípa nerí wé nírónírní míníweapa nerínáyí boso níbíríná iwaní rípi rípi eámeámí eaayínírní.

⁴⁸ E nerí aiwí bosíwí go go xegí boso wimónarínípi nání nījíá mímónípa nerí sípi o iwaní eapaxí bí nímíxírnáyí, boso níbíríná iwaní onímíapí weañírní. Ámá níní amípi xwé wí wíáyí ríwéná ayí ení xwé urápípríáríní. Goríxo ení ámá gomí xegí omíní wíiní uríníyí nání ríwéná yaríní re winíáríní, ‘Omíní nioní siapínáyí xíxéní eníraní?’ uríníáríní.” Jisaso xegí wiepísaríníyí xó míníweañáná úrapí néra upífríxínírní díní mófríxínírní ewayí xwíyá apí uríniginí.

“Ámá xepíxepá rónípríáa nání bíníáonírní.” uríní nánirini.

⁴⁹ O re ríniginí, “Nioní ámá xwíá tíyo ñweagááyo xeaníní Goríxoyá ríáníní wíkearímíá nání bíníáonírní. ‘Xeaníní apí ápiáwínírní ríxa wémínírní nerí síníwíríyí, ayí nanírní.’ nímónaríní.

⁵⁰ E nerí aiwí xeaníñf áamá iniígf waxí mārómínírníñf yaríñfpí nioní nímeanfáriní. Síní mīnimeapa enagí nání dñf ríá nixearíní.” Jisaso xíomí píkífríá enagí nání e nurírí

⁵¹ re uríñnigíní, “Nioní nání ‘O áamá nīyoní pīyíá wírímánírí bñjoríní.’ rínaiwiaríñoi? Oweoi! Áamá nioní dñf níníkwíro ro yarígfáyf tñí uyíní yarígfáyf tñí xepíxepá rónífríxínírí bñáoníríní.

⁵² Ríná dání ná ríwíyo ení aní ná wíwámí dání áamá wé wú axíyí imóníñagí aiwí xwíyíá nioníyápmí dání xepíxepá níróníro mídání waú imóníñáná mídání waú wo imónínfáriní.

⁵³ Xano tñí xewaxo tñí xepíxepá rónírí xínáí tñí xemiáí tñí xepíxepá rónírí xíáí tñí xewaxomí xiepi tñí xepíxepá rónírí néra upífráriní.” uríñnigíní.

Símimajóníñf imóníñfpí nání uríñf náníríní.

⁵⁴ O áamá oxí apíxí e epíroyí egíáyo re uríñnigíní, “Seyíné sogwí wearíñmí dání agwí yaparíñagí nīwínírná ‘Ríxa iniá yaparíní.’ rarígfápa nepa eaaríñfíní.

⁵⁵ Imíñf damí dání ení baríñagí nīwínírná ‘Agwí ríná ríá síníníñoi.’ rarígfápa nepa ríá sínaríñfíní.

⁵⁶ Naní ríro sipí ríro yarígfóyíné, agwí tírí imíñf erí yaríñagí nīwínírná ananí ‘E imóníñoi.’ xíxení rarígfá aiwí amípí nioní símimajóníñf imíxaríñapí sñwí nīnaníro ‘Ayí Goríxo rípi nání síwá ríá neaiaríní?’ mīyaiwiarígfáyínéxíní.

Ewayí ikaxí áamá xwíyíá rímearíno náníríní.

⁵⁷ “Sewaníñoyíné amípí sipí imóníñyí naníní eyeyírómí erííní.” nurírí

⁵⁸ ewayí xwíyíá rípi uríñnigíní, “Áamá wo omí xwíyíá omeamínírí joxí tñí xwíríxí yanírí sirímeááná síní óf e nuríná o tñí xwíyíá nímíxínírí omí píráníñf pīyíá wíríríní. E mīwípa nerínáyí, o xwíríxí mearíño tñf e nání fá níríxémí nurí xwíríxí níríméísáná enáná xwíríxí mearíño joxí fá níríxírírí porís womí mīnī wíáná o gwí aníyo ríñwíríníñoi.

⁵⁹ Joxí nīgíwí yoparípi nīroarí nīroayírónrínáyí, gwí aníyo dání nīpeyearíní. ‘E mēpa nerínáyí, aníñf e nīwearíáriní.’ seararíñí.” Jisaso ayí “Xwíríxí mearíño Goríxoríani?” yaiwíro sfá o áamá nīyoní mī ómómíxímí eníáyi síní mīmóníñáná “Nene dñf nīyaikírorane omí dñf owíkwíroaneyí.” yaiwíro oépoynírí ewayí xwíyíá e uríñnigíní.

13

“Nisaníro mēpa nerónáyí, níkeamónífráriní.” uríñf náníríní.

¹ Jisaso áamá e epíroyí egíáyo síní uréwapíyaríná áamá wí nīwíápínímearo áwaní re urígfawíxíní, “Émáyf gapímaní Pairato porís wamí uowáraná awa aní Goríxo nání rídiyowá yarígfíwámí nuro áamá Garírí pīropenísfíyo dánf wí rídiyowá yaríná pīpíkímí egíawíxíní.” uríagíá

² o re uríñnigíní, “Seyíné ‘Garírí dánf ayí ríkíkíríó néra nuróná áamá nīyoní mūrónígfá enagí nání e píkígfawíxíní.’ rīyaiwiaríñoi?

³ ‘Oweoi, seyíné íwí yarígfáyí ríwímní nīmamoro mīsanípa nerínáyí, seyíné ení axípi éñíñf anínífráriní.’ seararíñí.

⁴ Áamá 18 ayí aní rípiñwíá wíwá ipí xegí yoí Siroamíyí ríníñfwá tñf e nīpíneamioarí áamá apímí píkíñyí nání seyíné re rīyaiwiaríñoi, ‘Áamá ayí ríkíkíríó néra nuro áamá Jerusaremi nīweagíá wíníyí nīyoní seáyí e mūrónígfá enagí nání aní iwá nīpiérórí píkínigíní.’ rīyaiwiaríñoi?

⁵ Oweoi, seyíne íwí yarigíáyí ríwímíni nímamoro mísanipa nerínáyí, seyíne ení axípi éniñí anínipíríáríni.” Ámá e epíroyí egíáyí “Xíxeni e neaímeánfáríni.” oyaiwípoyíní e uríñínigíni.

Ewayí ikaxí íkíá pikína náníriní.

⁶ E nuríriná ewayí xwíyíá rípi uríñínigíni, “Ámá wo xegí wainí uraxí omíñíyo íkíá pikí íwí nurárimáná ríwéná sogwí dímíníri níbáyirí aí píá megínayíñínigíni.

⁷ Píá nímegínayirí nání xegí omíñí ayí wíiaríñomi re uríñínigíni, ‘Íkíá rína xwiogwí waú womí nioní sogwí nání níbírí píá megínayíáríni. Ná míwearíñína íkwapiñí meaaríni. Emí rómoáreí.’ uráná

⁸ o re uríñínigíni, ‘Ámínáoxíni, ámí xwiogwí ro xe opwení. Ná wení nání pípiñíyo ará níyárimáná xwíá píyí wíárómíni.

⁹ Xwiogwí wíomí ná wéagi níwínírináyí, ayí naníriní. Ná míwenagi níwíníriná nírorí emí móríxíni.’ uríñínigíni.” Jisaso ámá ayí “Nene íkíá pikí anáníñí imóníñagwí nání ríá neararíni?” oyaiwípoyíní ewayí ikaxí e uríñínigíni.

Aníñí ríkwíníñími naní imíxíñí náníriní.

¹⁰ Jisaso sabaríá wíyimi rotú aníyo níñweámáná ámayo uréwapíyaríná re eníñínigíni.

¹¹ Apíxí wí —Í imíó díní xíxéroaríñagi nání aníñí símíxí nerí nírkwíníri emearíná xwiogwí wé wúkaú síkwí wú enjáná ámí wíúmí dání waú wo múroníriní. Éí ropaxí wíaríñímaní.

¹² Í e ñweanagi Jisaso níwíníriná “Eíni.” nuríri re uríñínigíni, “Ineyí, símíxí siaríñípi ríxa píní ríwíaríñoi.” nuríri

¹³ wé seáyí e ikwíaráná re eníñínigíni. Í éf píraníñí nírorí Goríxomi yayí seáyí e umeníñínigíni.

¹⁴ E éaná rotú aní meníweanjo Jisaso Sabaríáyo apíxími naní wímíxíagi nání wíkwí díní níwíaiwírí ámá e epíroyí egíáyo re uríñínigíni, “Síá wé wíúmí dání wíyi omíñí nání imóníni. Síá ayo Jisaso naní seaimíxíní nání bíríni. Sabaríáyo míbípa eríni.” uríagi aiwí

¹⁵ omí Jisaso míxí nuríri re uríñínigíni, “Naní erí sípí erí yarígíoyíne, Sabaríáyo aí burímákaú téní dogí téní wígí aníyo nípáwirí níkwéámí iníngí oníníri iníngí téní e nání níméra mupa yarígíáraní?” Ayí Sabaríáyo wígí burímákaú nání díní nímoro aí ámá nání díní mímóaríñagí nání e nuríri re uríñínigíni,

¹⁶ “Apíxí rí Ebíríamoyá íwíaríawéyí wíríni. Seteno símíxí apí níwirí gwíníñí jaríñínjáná xwiogwí 18 múroníriní. ‘Ímí Sabaríáyo gwíníñí níwíkwearí naní níwímíxíriná nípíkwíni míyaríni.’ ríníaiwíaríñoi?” uraríná

¹⁷ omí wíkwí díní wíaiwííáwa ayá winíñínigíni. Ayá winaríná ámá oxí apíxí e epíroyí egíáyí amípi ayá ríwamónípaxí Jisaso yaríñípi nání yayí seáyími dání néra ugíawíxíni.

Ewayí ikaxí masité siyí náníriní.

¹⁸ O ámá obaxí díní míwíkwíropa yaríñagí nímíníri re ragíriní, “Nioní ewayí xwíyíá bí pípi nírirí Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí seameníweaníapí ‘Rípiñíñí imóníni.’ rímíni?” nuríri

¹⁹ re uríñínigíni, “Apí masité siyíñíñí —Masité aiwá xegí siyí aga onímíaríni. Apí masité siyíñíñí imóníni. Ámá wo masité siyí nímearí xegí omíñíyo móaráná nerápirí íkíá nímóníri peyíáná iní níbírí ápaxíyo yéwí tñínigíni.” uríñínigíni. Ámá “Agwí Jisasomí ámá obaxí díní míwíkwíropa yaríñagí aiwí idáná obaxí díní wíkwíropíríáríni.” oyaiwípoyíní Jisaso e uragíriní.

Ewayí ikaxí yisí náníriní.

²⁰ Ewayí xwiyíá axípi ámi bí re uríñiniginí, “Arige níriri Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníápi ‘Rípíníñí imóníní.’ rímííní?” nuríri

²¹ re uríñiniginí, “Apí yisíníñí —Yisí bisíkeríá síní sñí enáná bí onímiápi ínímí táná yaríñpa nípíní íkwianwí eapínaríñí. Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweaníápi yisíníñí imóníní. Apíxí wí bisíkeríá síní sñí díramíxí xwé wámí síxí ínínáná yisí bí nímearí ínímí táná nímíní íkwianwí eapínaríñiniginí.” uragíriní.

Ewayí ikaxí óf onígíyíkwí náníriní.

²² O Jerusaremi nání nuríná aní apí apímí nuréwapíya waríná

²³ áamá wo re uríñiniginí, “Ámínáoxíní, sía Goríxo áamá nìyoní mí ómómíxímí eníáyímí o áamá womíní womíní nenení yeáyí neayímíxemeaníáraní?” uríagí o áamá ayo re uríñiniginí,

²⁴ “Goríxomí dñí nìwíkwírorí xídargíápi óf onígíyíkwíníñí íníní. Óf ayímí páwipírí nání aníñí miní éríxíní. Áamá obaxí ananí opáwianeyíní neríná yopa megínípríáriní.” nuríri

²⁵ ewayí ikaxí re uríñiniginí, “Aní xiáwo nìwiápnímearí aní ówaní yáraná seyíné nìbíro wá bíaríwámíní nìrómáná wakwí nóríri ‘Ámínáoxíní, aní ówaní neákwíenapeí.’ uráná re searínáriní, ‘Nioní majíáriní. Aní gímí dáníyínéxíní?’ searáná

²⁶ re uraníri éfáyí ‘Joxí negí aní wáyíyo nìrémorí nene tñí nawíní aiwá tñí iniígí tñí nínirane nearéwapíyíneneríní.’ uraníri éfáyí

²⁷ aní xiáwo re searíníñí, ‘Aní gímí dáníyínéxíní? Nioní majíáriní.’ searínáriní. ‘Íwí yarígáyíné nioní píní níníwíárimí éf úpoyí.’ searínáriní.” nuríri Goríxo aní xiáwóníñí imóníñagí nání e nuríri

²⁸ re uríñiniginí, “Seyíné re wínípríáriní. Segí seáwowa Ebírámo tñí Aisako tñí Jekopo tñí awa Goríxoyá xwiyíá wá rókiamoagíáwa tñí xíoyá xwioxíyo nípáwiro njweanagí nìwíníro Goríxo ‘Segípi bíaníwámíní njweápoyí.’ searíagí nìwíníroná seyíné maní magí níróníro njwí píyí wírínípríáriní.

²⁹ Émáýí oxí apíxí sogwí weaparíñímí dáníyí weapíro sogwí wearíñímí dáníyí yapíro mídímídáníyí ení bíro nero Goríxoyá xwioxíyo nípáwiro aiwá naríñagí sñwí wínípríáriní.” nuríri

³⁰ xewaníño ámi nìweapíríná nání re uríñiniginí, “Émáýí xámí suríma imónígíáyí xámí xámí imónípríáriní. Xámí xámí imónígíáyíné suríma epíríáriní.” uríñiniginí.

Jerusaremiyo imóníníápi nání áwaní uríñí náníriní.

³¹ Jisaso xwiyíá apí nuríísáná enáná Parisi wa re urémeagíawixíní, “Gapímaní Xeroto rípiíní nání wimónaríñagí nání re píní nìwíárimí uí.” uríagí

³² o re uríñiniginí, “Soyíné nuro Xeroto, síwí sayíníñí íwí yaríñomí áwaní re urémeápoyí, ‘Jisaso re raríní urémeápoyí, ‘Nioní sía áríní wíyo imíó dñí xixéroaríñíyí míxí umáínowáriní símíxíyí píraníñí imímíxímí erí nemáná omíñí (Omíñí ayí xewaníño áamá nìyoní nání upeíníá náníriní.) Omíñí Goríxo o éwínígníriní nìrowárenapíñípi yárimíáriní.’ raríní.’ urémeápoyí.” nurowáriní

³³ áamá e epíroyí egíáyo xewaníño nání re uríñiniginí, “Nioní Xeroto nání wáyí mìninaríñagí aiwí nioní ríxa úimígní. Nioní sía áríní wíyo nurí Jerusaremi rémómíáriní. Seyíné ‘Wá rókiamoarígíá womí amí amí nìpíkíríná ayí nanímaní. Jerusaremi nìpíkírínáyí ayí ananíriní.’ yaiwíaríñagí nání waríñíní.” nuríri

³⁴ re uríñiniginí, “Jerusaremi njweáyíné, wá rókiamoarígíáwamí píkiro áamá Goríxo seyíné nání searowárfáyo sñá tñí nearo píkiro yarígáyíné, karíkarí xegí miá negírí xwioxíyo mímeámí yaríñpa nioní íníná axípi e seaiayímíníri éagí aí seyíné míseaimónaríní.

³⁵ Arfá époyi. Anj Gorixo yeáy niseayimixemearfna seyfné nweaniri egfe rixa anipa imónigoí. Nioní síñwí mīnanipa néra nuro rixa ‘Ámínáo urowáraná weapínfo oyá dīñf tīnī yayí winipaxorinī.’ nīrīróná ámī síñwí naniprfárinī.” urīñiniginī.

14

Sikwí mīnekwidoñomī nanf imixīñf nánirīnī.

¹ Sabarfá wiyimī Parisiowa wigf ámíná wo Jisasomī “Yawawi nurai nioniyá anfyo aiwá onaiyi.” urfagi Jisaso nīpáwiri nweanáná awa omī síñwí winaxfdīñáná

² ámá wo —O xegf síkwí anīñf mīnekwidoárīñorinī. O Jisasoyá sīmīmanf tñfminī nweanagi Jisaso e nīwiniri

³ ñwí ikaxf eánīñfpi mewegfáwamī tñnī Parisiowamī tñnī xwiyfá bī nurīfná yarīñf re winīniginī, “Sabarfáyo soyfné ámá símīxf egfáyf nanf nīmīxīrfnáyf, ‘Ayf ananirīnī.’ rīyaiwiarīñoi? ‘Ñwíáxīnī.’ rīyaiwiarīñoi?” urfagi aī

⁴ awa pfné marf wimónīñagfá Jisaso síkwí mīnekwidoñomī wé seáyf e nīwikwiáriri fā nīxīriri nanf nīwīmīxiri xegf anj e nánī nurowárimáná

⁵ awamī re urīñiniginī, “Soyfné woxí dīxf íworanī, burīmákauranī, Sabarfá ayo aiwí mínīñwí iniñgf rīwonfyo piéróáná apaxf mé mīmīxeaarīñfiranī?” urfagi

⁶ Gorīxoyá ñwí ikaxf eánīñfpmī Sabarfáyo ámányo arīrá nīwirfná nánī rfwamīñf meánīñagi nánī awa xwiyfá bī murīpaxf wimónīñiniginī.

“Sīmí sīmí e nweanīro mīmónīpa éfrīxīnī.” urīñf nánirīnī.

⁷ Jisaso awa tñnī aiwá nīniri nīñwearfná ámá aiwá nánī urepeárfáyf xámī sīmí sīmí e oñweaneyiniri nīwīapīro wenīñf éagfá Jisaso síñwí e nīwiniri rixa nfnī nīwīapīro aiwá narfná o ewayf xwiyfá rīpi urīñiniginī,

⁸ “Woxí woxí apīxf meánīnī nánī aiwá imīxfápi nánī rīrepeárfáná joxí nurī sīmí sīmí imónīñe mīñweapa éfrīxīnī. Ámá urepeárfá wo joxí seáyf e rīmúroño enī nībīrfnáyf,

⁹ ámá aiwá api nánī earepeárfó joxí nweañe nībiri re rīnīñoi, ‘Joxí nweañf re o nweanīñoi.’ rīráná joxí ayá néra nurī iwīyfá jfāmī nwearfárinī. ‘Iwīyfá jfāmī nweat.’ rīrīpfrīxīniri sīmí sīmí imónīñe mīñweapa éfrīxīnī.

¹⁰ Rīrepeárfáná joxí nurī iwīyfá jfē nwearfīnī. Rīrepeárfó joxí iwīmī nweanagi nīraniri re rīrīniginī, ‘Gf nīkumīxīniri emearīgwífoxīnī, joxí nurī áwinī dae nweat.’ rīráná ámá oxí apīxf awí neánīro joxí tñnī aiwá narīgfáyfyá síñwíyo dánī joxí ámínáoxīnīñf imónīrfīnī.” Ewayf xwiyfá api nuriri

¹¹ re urīñiniginī, “Ámá go go xewanīño weyf menfo rfwéná Gorīxo wīmīxáná ayá nerī xwīrfá nīmóga unfárinī. Go go weyf mīmenf waunf ikárfnfo omī Gorīxo weyf umenfárinī.” urīñiniginī.

“Aiwá nánī nurepeárfīfná re éfrīxīnī.” urīñf nánirīnī.

¹²⁻¹⁴ Ámī xwīyfá rīpi aiwá api nánī urepeárfomī re urīñiniginī, “Ámá nánī aiwá rīyamf nerfnáyf dīxf nīkumīxīniri emearīgfáyfiranī, rīrīxfmeáowaranī, dīxf ámá axf joxīyáyfiranī, ámá anj axf e dánf amīpī mīmúrónīgfáyfiranī, ayf rfwéná joxí enī aiwá nánī rīrepeárfáná ayfyá enī joxīyá nīgfápa axfpi nīmīginiri ayo murepeárfāpa éfrīxīnī. Aiwá rīyamf nerfná ámá uyípeayfyo tñnī ámá wará mínīñfyo tñnī síkwí ikf egfáyo tñnī síñwí supárfgfáyo tñnī nurepeárfīfnáyf, ámá e imónīgfáyf joxí wī rīyamf nerī siapīpaxf meñagi nánī rfwéná ámá wé rónīgfá wīápnīmeááná Gorīxo mī ómómīxīmī nerfná xewanīño joxīyá nánī siapīnfá eñagi nánī yayf seáyimī dánī osinīnī.” urīñiniginī.

Ewayf ikaxf aiwá apīxf meanī urepeárfīñf nánirīnī.

³¹ Ewayí xwíyíá axípi ámi bi re uríñiniginí, “Míxí ináyí wo xegí simíñí wínarígíáyí áamá níní 10,000 imóníñáná míxí ináyí jámí dánjyá simíñí wínarígíáyí áamá 20,000 imóníñagí nání o xámí éf nínjwearí díní níyaikirorí ‘Míxí níníróná ananí xopírará wimíniréíni? Ení mívínípa emíniréíni?’ yaiwiníñoí.

³² Ríxa ‘Míxí ináyo xopírará níníñoí.’ níyaiwirínáyí wíó síní ná jámí njweañáná xegí áamá wíyo re uowáríníñoí, ‘Nuro omí re urémeápoyí, “Negí míxí ináyo re raríní urémeápoyí, ‘None soyíné tíní míxí xíxe seaipaxí meníní. Pí pí nearííyí níyaníwáríní raríní.’” urémeápoyí.’ uowáríníñoí.” Jisaso ewayí xwíyíá e nurírí

³³ “Seyíné woxí díxí iyíá íá amípí nání díní yaíkiá mímopa nerínáyí ayí gí siepísarínáoxí imóníríméíni.” nurírí

³⁴ re uríñiniginí, “Ayínání saxí awíí yaríní aiwí awíí yarínípi anípá nerí aiwáníní imóníñáná ámi aríge éáná awíí eníñoí? Oweoí.

³⁵ Sikí amípí omíñíyo aiwá xwé oenírí wiároarígíá aiwí saxí awíí anípá imónáná aiwá urí eníginírí omíñíyo wiáropaxí meníní. Aníñíní emí moarígíáríní. Áamá gíyíné aríá tígíáyíné aríá ókiarí nímónípoyí.” Jisaso xegí wiepísaríníyí saxíníní imóníñagí nání e uríñiniginí.

15

Ewayí ikaxí sipísipí aníá imóníño náníríní.

¹ Áamá takísí nání nígwí uráparígíá —Ayí émayí gapímanowamí wípíríá nání wigí Judayo nígwí níwurépiyiróná wigí meapíríá nání ení ámi bi íwí uráparígíáyíríní. Ayí tíní íwí yarígíá wíníyí tíní Jisasomí xwíyíá aríá wianíro nání anjwí e baríñagíá

² Parisiowa tíní njwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa tíní sínjwí e níwíníro mepí “Íyí tinaríñoí.” níníñíro wigípi re rínígíawixíní, “Áamá o íwí yarígíáyo nímímínírí aiwá nawíní ení narígíáríní.” rínaríná

³ Jisaso ewayí xwíyíá rípi uríñiniginí,

⁴ “Soyíné áamá woxí sipísipí 100 tínjoxí wo aníá imónánáyí, amí eaníyo dání sipísipí 99 wíníyí e níwárimoxí nurí aníá imóníó nání pía néra núísáná ríxa wínímearíáríní.

⁵ Níwínímearíná nímearí yayí tíní xwanjwí níkwónímí nurí

⁶ aní e nírémoríná díxí níkwómíxínírí emearígíáyo tíní áamá aní axí e njweagíáyo tíní ríaiwá re urímeríáríní, ‘Gí sipísipí aníá imóníó ríxa pía nerí meáagí nání nioní tíní nawíní yayí oyaneyí.’ uríríáríní.” Jisaso áamá íwí yarígíá o tífámíní barígíáyí sipísipí aníá imóníó yapí imóníñagíá nání ewayí xwíyíá apí nurírí

⁷ re uríñiniginí, “Nioní re seararíníní, ‘Áamá sipísipí nání pía nerí nímearí nání yayí éípa aníñajowa áamá íwí yaríní wo nísanírí yaríñagí níwíníróná yayí nero aí áamá 99 “Ríxa wé róníñwaéneríní. Nene saníñí imónípaxí meníní.” yaiwinarígíáyí nání aníñajowa yayí yarígíámani.’ seararíníní.” uríñiniginí.

Ewayí ikaxí nígwí aníá imóníño náníríní.

⁸ Ámi ewayí xwíyíá axípi bi rípi uríñiniginí, “Apíxí wí nígwí wé wúkaú tíní nígwí wo nímiáperínáyí uyíwí nímíxároárímáná píráníní pía nerí aní síyí níperí wínímeaníñiníní.

⁹ Níwínímearíná xegí imáníní yarígííwamí tíní aní axí e njweagíáyo tíní ríaiwá re uríñiniginí, ‘Nígwí nííní miápéáo ríxa meáagí nání nííní tíní nawíní yayí oyaneyí.’ uríñiniginí.” Jisaso áamá íwí yarígíá o tífámíní barígíáyí nígwí miápéí yapí imóníñagíá nání ewayí xwíyíá apí nurírí

¹⁰ re uríñiniginí, “Nioní re seararíníní, ‘Nígwí apíxí nímiáperi pía nerí ámi meáo náníñíní yayí éípa Goríxoyá aníñajowa áamá íwí yaríní wo nísanírí yaríñagí níwíníróná yayí e yarígíáríní.’ seararíníní.” uríñiniginí.

Ewayí ikaxí niaíwí anínño nánríní.

11 E nurimáná ámi ewayí xwíyíá re uríniginí, “Ámá wo xegí niaíwí oxí waú tño

12 —Xogwáo xanomi níwiápínimeari re uríniginí, ‘Ápe, joxí nípeáná “Amípí omí wímiginí.” yaiwiarínípi ríxa niapeti.’ uríagi xano ‘Amípí ríwéná yaní nímerí nioní wímiginí.’ yaiwiaríníyí ríxa awaúmi yaní numeiri míní níwimáná enáná

13 ríxa síá áríní óráná xogwáo o xegíní awí eámeámí nerí nímeámí aní wími ná jíamí nání nurí aní ayo níñwearíná uyíní nerí xegí nígwí amípí xano winíyí xwíríxwíríá ikíxeníniginí.

14 Xegí nígwí xwíríxwíríá níkíxerí ámayo níwiememáná enáná re eníniginí. Ámá aní ayo dáníyí aiwá nání díwí níkeamóníro yaríná o ríxa uyípeayo imóní enági nání o ení aiwá nání díwí níkeamóní nání

15 nurí ámá aní ayo dání womí nígwí omíní nání ríxíní uríagi o omíní Judayí níní xwíríá winarínípi nání re uríniginí, ‘Gí omíníyo nání nurí gí odípíyo aiwá níwíí.’ uríagi

16 o nurí omíní e neríná ríxa agwí ení mívínaríagi aiwá pía odípí narínípi nípaxí wimóníagi aiwí ámá wí omí aiwá bí míní mívígíawíxíní.

17 E enáná o ámi díní fá níxírí re yaiwiníniginí, ‘Gí ápayá omíní wíiarígíyí níní aiwá apání níprí nání múróníagi aiwí nioní re níñwearí aiwá agwí nání nípémíní ríyaríní?

18 Nioní níwiápínimeámí nurí gí ápomí re urémeámíginí, “Ápe, nioní íwí Goríxomí wíkarí rí joxí síkarí éaniginí.

19 Nioní naní mimóníagi nání síní díxí ríwaxoní imónípaxí meníní. Joxí ‘Gí omíní níiaríníoxíní imóníoxíní.’ níreí.” Ápomí e urémeámíginí. níyaiwírí

20 níwiápínimeámí xano tñí e nání nurí nurí ríxa anwí e báná xano xegí xewaxo jííwo baríagi níwíní wá níwianí mírí nurí nímakíkíyírí kíyí miaúnáná

21 xewaxo re uríniginí, ‘Ápoxíní, nioní Goríxomí íwí wíkarí rí joxí síkarí enáríní. Nioní ámá naní mimóníagi nání síní díxí ríwaxoní imónípaxí meníní.’ uríagi aiwí

22 xano omíní wíiarígíáyo ríaiwá re uríniginí, ‘Soyíné rapírapí imíríní mimónínú aníní nímeámí níbí uyírípoyí. Omí okíyíá numeríná wé ramaxí wá wéyo uyíríro síkwí sú uyíríro époyí.

23 E nemáná burímákáú sípíkí ikwaní imónarínño nímeámí níbíro píkipoyí. Nene níñirane íwo nání yayí oyaneyí.

24 Nígí íwí ro penjóní imónínño ámíní wíápínímeaní. “Aníníniginí.” yaiwíagwá ro ámi neaímeáagi nání yayí yaní aiwá oimíxaneyí.’ uríagi awa o uríípa nero ríxa aiwá ríyamí nero yayí seáyí dání néra waríná re eníniginí.

25 Xewaxo xámínño omíníyo yaríní dání níbí ríxa aní tñí e anwí e dání weníní éyí winíniginí. Soní ríro símíní ero yaríníagi níwíní

26 omíní wíiarígíá womí ríaiwá nurí o ríxa anwí e báná re uríniginí, ‘Ayí pí nání nerí raríní?’ uráná

27 o re uríniginí, ‘Díxí rígwáo ríxa rémónapíní. O ríní wí nímeá naní emeago díxí ápomí wímeáagi nání o burímákáú sípíkí ikwaní imónarínño píkiní.’ uráná

28 o wíkwí nóní mípáwípaxí níwimóní wá e ronáná xano nípeyearí píyíyí xwíyíá uríagi aiwí

29 xanomi míxí nurí re uríniginí, ‘Nioní rínáíníní nímoní omíní síiaríná xwíogwí obaxí ní múroaríná sekaxí amípí joxí ní ríyí nání nioní wí míríwíáíní. E nerí aí nioní gí ní kumíxíní emearíníyí tñí yayí yaní nání memé miá aí wo máníapíní.

30 Nioní máníapípa nerí aiwí díxí ríwaxo, apíxí iyí ede dání oikíxearígííwa tñí nimeríná díxí nígwí xwé nowarínño nání burímákáú sípíkí ikwaní imónarínño apání

upikiini.' urána

³¹ xano re uriniginini, 'Gí íwoxinini, "Nioniyáyí wí ámi o nírápínfárinini." miyaiwipani. Joxi íniná nioni tñni ñweariñoxi amipí áponiyáyí nñni ñixñirini.

³² E nerí aí ñixí rígwáo penóniñí imóniño ámíníñí wiápínimeañoi. "Anñiniginini." yaiwiagwáo ámi neaímeáagi nání "Yayí mepa oyaneyi." risimónarinini? Oweoi, xe yayí oyaneyi.' uriniginini." Jisaso Parisiowa "None xiráxogwáowaú xiráóniñí imóniñagwi nání ríá neararinini?" oyaiwípoyiniri nání ewayí xwiýfá apí uriniginini.

16

Ewayí ikaxí bosíwí ñiñí émi saímí moño nánirini.

¹ O ewayí xwiýfá rípi eni xegí wiepísariñowami nuriri re uriniginini, "Ámá amipí nñni mímúroniñí wo o xegí bosíwo nání ámá wí ñibíro áwaní re urígáwixini, 'Ñixí bosíwo ñixí iyfá fá amipí xwirfá ikixearini.' uríagí

² o bosíwo nání 'Obini.' nuriri o ríxa báná re uriniginini, 'Pí éagi nání joxi nání xwiýfá wí rariñagí wíaniginini? Amipí nioniyá joxi nñimeiríná arige nñimeia warinini? Amipí nioniyá pñni nñnwiárimí uri nání nñni fá ñirori bñkwíyo niñwirárinini niapei. Joxi sñni gí bosíwí nimóniri ñweariméini.' uríagi

³ bosíwo nuri re yaiwiniginini, 'Nioni bosíwí roariñáyí boso "Joxi kikiíá ui." níránáyí arí emíárfani? Bosíwí nimóniri yariñáoni xwíá ñimíríná ení meání emíárfani? Rixiñí nura nuríná ayá ninínfárfani?' niyaiwiri

⁴ re yaiwiniginini, 'Ai, pí pí éimiginiri ríxa niñfá imóniñini. Gí boso "Joxi kikiíá ui." níránáyí ámá nioni wígi añíyo nání anani ñimímínipíri nání pí pí éimiginiri ríxa niñfá imóniñini.' niyaiwiri

⁵ ámá o xegí boso ñigwí wayá ríwéná niapírixiniri winíyo 'Bípoi.' nuriri awa ríxa báná xámi bñomi re uriniginini, 'Gí boso pí siapíñí nání ríwéná rírápínfárinini?' uríagi

⁶ re uriniginini, 'Werixí sixí iníñí ñiramixí 100 niapíñí nání xixeni axípi nírápínfárinini.' uríagi bosíwo re uriniginini, 'Ñixí bñkwíyo ñigwí nání ñwirárininami ñimeari éí niñweámáná werixí sixí iníñí ñiramixí 100 nání eáníñe ñkwíriní 50 ñwirárei.' nuriríná xfo eni bosoyá bñkwíyo axípi ñiramixí 100 nání eáníñipi ñkwíriní ámi 50 ñwiráriniginini.

⁷ Ámá ámi wo báná bosíwo yariñí re winiginini, 'Gí boso joxi siapíñí ararinini?' uríagi o re uriniginini, 'O wítí fá 1000 nioni niapíñí nání xixeni axípi nírápínfárinini.' uríagi bosíwo re uriniginini, 'Ñixí bñkwíyo wítí fá 1000 nání ñwiráriníñe ñkwíriní wítí fá 800 ñwirárei.' nuriríná bosoyá bñkwíyo eni ñkwíriní axípi niñwiráriní womi womi nñni e néra uniginini.

⁸ Boso xegí yapí wíwapiyariñí bosíwo nání 'O "Nioni onímímínipoyi." niyaiwiri e érinini.' rariñagí arfá e ñwiri o nání 'Ñiñí émi saímí moño rinini.' niyaiwiri seáyí e umeniginini." Jisaso ewayí xwiýfá apí nuriri wiepísariñíyo ámi bi rípi uriniginini, "Ámá agwi ríná amipí xwíá tñyo wenípi nání ñiñí ñkwíro yariñíyí wígi winíyí tñni niníroná ñiñí émi saímí ñimoro nero nání ámá nioni ñiñí ñkwíro yariñíyí seáyí e imóniñoi.

⁹ Ayinani re seararinini, 'Ñigwípi ámá wí apí tñni sipí imíxarigíá aiwi soyné uyípeayí wí negí ñikumíxiniri emeariñwáyíñiñí imónipíri nání ñigwípi tñni arírá wírixini. E nerínáyí ríwéná sfá yoparíyimi ñigwí nñni ríxa anípa imónáná Goríxo soyné xegí añí íniná ñweapírfá nání eníyo páwipírfá nání seamímínínfárinini.' seararinini.

¹⁰ Ámá omíñí onímíapia neríná píraníñí ñiñí ñkwíro xixeni yariñíyí gíyí gíyí xwé eni xixeni yariñíyí. Ámá omíñí onímíapia neríná ñiñí ñkwíro mé ámayá siñwíyo dani ñwiepísiro omíñí yariñíyí gíyí gíyí omíñí xwé nání aí axípi yariñíyí.

11 Ayínáni nìgwí áamá wí nìmearo ayí t́nì sipí imìxarìgíáyí soyíné nìgwí ayí aí t́nì áamáyo mìnì m̀wipa ero arírá m̀wipa ero neríináyí ‘Gorìxo ananì xegí amípí naní anínamì weníyí none píránìḡ umeianíwá nánì neaiapínfárìní.’ rìyaiwiarìḡoì? Oweoì.

12 Soyíné amípí áamá woyáyí sìḡwí muwínaxídipa neríináyí omìḡ soyínéyápi mepíríáyí go seaiapínfárìní? Oweoì.

13 Áamá wo áamá waúyá xínáínìḡ nìmónìrì omìḡ wiipaxí menìní. E neríináyí ẃomì dḡḡ sìxí nuyirì ẃomì dḡḡ peá nìmori nerì ẃomì píránìḡ ayá t́nì nìx́dìrì ẃomì peayí ǹwianìrì enìḡoì. Soyíné nìgwíyíyá omìḡ wiiarìḡnìḡ nìmónìro ‘Nìgwí wí m̀nìmúropa oenì.’ nìyaiwiríináyí, Gorìxoyá omìḡ wiiarìḡ wox́nìḡ imónìpaxí menìní.” urìḡnìḡnì.

Jisaso xwíyíá urìḡyí wí nánìrìní.

14 Jisaso xegí wiepìsarìḡowamì e uraríná Parisiowa —Awa nìgwí nánì xwapí wimónarìḡowarìní. Awa aríá e ǹwiróná damì d́nì rìperìrì umeararìḡagíá

15 Jisaso e ǹwinìrì re urìḡnìḡnì, “Soyíné áamáyá sìḡwíyo d́nì ‘Wé rónìḡwáonerìní.’ nìrìro yapí ǹwiepìsiro rarìḡoyíné aí Gorìxo amípí segí xwioxíyo ínìmì imónìḡpì nìpìní nìj́á imónìní. Amípí nánì áamá ‘Rìpì ayá t́ḡpì imónìní.’ ríápiyí Gorìxoyá sìḡwíyo d́nì xwííá winarìḡyí imónìní.

16 Gorìxo Ebíríamo x́omì dḡḡ ǹwìkwírorì píránìḡ x́darìḡagí nánì re urìḡnìḡnì, ‘Dìxí seáríawé áamá obaxí nìmóga úáyí gí ayá t́ḡnìḡ nìmóga upíríárìní.’ urìḡ enagí nánì Moseso t́nì wíá rókiamoagíáwa t́nì apì nánì Bìkwíyo nìrìro eagíárìní. Seyíné ṕné apì ǹsearéwapíya bígíárìní. E nerì aiwí Jono wayí ǹneameaia uḡo ǹrémoríná xwíyíá yayí seainìpaxípi re searayìḡnìḡnì, ‘Seyíné Gorìxoyá xwioxíyo páwipírì nánì íwí yarìḡápi ríwímìní nìmamoro nìsanìro ḡweáírixìní.’ searayìḡnìḡnì. Áamá ńnì aní ayómìní ení t́nì óf nìmóga páwianìro yarìḡoì.

17 E nerì aiwí amípí ńnì Moseso t́nì wíá rókiamoagíáwa t́nì Gorìxoyá Bìkwíyo eagíápi b́ onìmiápi aí suríamá imónìnífamanì. Awa nìrìro eagíápa x́xenì imónìnífárìní. Anína t́nì xwíá rìrì t́nì ananì anìpá nìmónìrì aiwí Bìkwí Gorìxoyá ḡwí ikaxí eánìḡpì anìpá imónìpaxí menìní.

18 Go go xegí xiepí xámì meanjímì emì nìmori ámì wínì ǹmearíináyí ayí íwí inarìḡì. Go go apíxí áamá wo ǹmearì emì monjímì ǹmearíináyí ayí enì íwí inarìḡì.” urìḡnìḡnì.

Rasaraso t́nì amípí m̀múróḡnìḡo t́nì nánìrìní.

19 Jisaso áamá ayo re urìḡnìḡnì, “Áamá wo amípí m̀múróḡnìḡo —O nìgwí xwé t́gíáwa rapírapi awiaxíni yínarìḡápa íníná rapírapi ayíá rìḡnì ǹyínìrì śá ayí ayo aiwá naní ǹnìrì anìḡ sírì muní ḡweanáná

20 áamá wa wigí áamá wo xegí yoí Rasarasoyì rìnìḡo —O uyípeayí imónìḡáná uraní xegí wí pìpírìmíó enorìní. Omì ǹmeámì ǹbìro amípí m̀múróḡḡoyá ákìḡá íwí e wírárìḡforìní.

21 Amípí m̀múróḡnìḡo íkwianḡwíyo éf ǹḡwearì aiwá ǹnìrì yunípia piéróyí uraní t́ḡo ‘M̀meánì oemìní.’ nìyaiwirì yaríná śwí wí ǹbayiro xegí uraníyo aíwí meayigíawixìní.

22 Uyípeayo ríxa ǹpéagi aníḡají Gorìxoyáyí oyá dḡḡpì ǹmeámì ǹyiro Ebíríamo t́ḡ e wárìḡawixìní. Amípí m̀múróḡnìḡo enì péagi omì enì xwíá ǹweyárimáná enáná

23 o ríá anìḡ wearìḡyó d́nì ŕnìḡ xáíwí inaríná sìḡwí anaúyí wínìḡnìḡnì. Ebíríamo ná j́amì ḡweanáná Rasaraso x́o t́ámìní k̀nìmónénapiḡagí ǹwinìrì

²⁴ ríaiwá re uríñiniginí, ‘Arífo Ebírfame, ríá t́ míméníñwí ayíkwí míníraríní. Rasarasomí re uowárenapeí, “Wé símípiní iníígyo ígíá neámáná aíwí imíñf uríní nání wikwíarauí.” uowárenapeí.’ uríagí aí

²⁵ Ebírfamo re uríñiniginí, ‘Arífoe, joxí síní sñjoxí nññwearná amípí naníñí símeari Rasarasomí sipíní wímeari yagíriní. E nerí aiwí agwí o sa kikiíá yaríná joxí ríníñf nání niwieáníñí ñweañíñí.

²⁶ Rípi ení pññf earíí segí t́ámíní eadírorí negí t́ámíní eadírorí enagí nání seyíné wí nene t́ámíní mímémónapípxíriní. Nene ení wí seyíné t́ámíní mímémónapípxíriní.’ uríagí

²⁷ ríá xaiwí weánariño re uríñiniginí, ‘Nioní t́ámíní Rasarasomí re nání uowárenapípxí mepa enánáyí, wauní ríxíñf re orírímíní, “Gí ápoyá añmíní uowárei.” orírímíní.

²⁸ Gí níríxímeáowa wé bí nípíní imónígfáwa nioní ríníñf meañíñá rímí dání bípíríxíní Rasaraso xwíyíá nñfá wino uowárei.’ uríagí aiwí

²⁹ Ebírfamo re uríñiniginí, ‘Awa ríwamíñf Moseso níríñí eañf t́níní wíá rókiamoagíáwa níríro eagíá t́níní ananí íá níroro nñfá imónípxíriní. Xwíyíá apí ríníñfímíní ananí aríá wíííxíní.’ uríagí aí

³⁰ ríá xaiwí weánariño re uríñiniginí, ‘Arífo Ebírfame, xwíyíá apímíní aríá umónípxí meñagí nání rírariní. Ámá píyí wo níwíápínímeari nñfá wíánáyí, ananí aríá níwíro nísaníro ñweapípxíriní.’ uríagí aí

³¹ o re uríñiniginí, ‘Xwíyíá Moseso níríñí eañfípí t́níní wíá rókiamoagíáwa níríro eagíápí t́níní aríá mumónípa nerónáyí, ámá píyí wo níwíápínímeari nñfá wímíníñí yaríñagí aí ayí aríá wí wípxí meníní.’ uríñiniginí.” Jisaso xwíyíá apí e uríñiniginí.

17

Íwí oépayíníñí wíwapiyarígfáyí nání uríñf náníñí.

¹ O xegí wíepísaríñowamí re uríñiniginí, “Ámá wí wí íwí oépayíníñí iwamíó níwíwapiyipírfá aiwí ámá e wíwapiyígfáyí aweyí! Síá wíyí ayí majíá wórínfáriní. Ayí xeaníñf ríá t́ñf wímeaníá enagí nání dññf sipí wíwíníñí.

² Ayí niaíwí rípiamí nioní dññf níkwíroaníro yarígfápiamí pírf wíáíkaníro nero íwí oépayíníñí wíwapiyaríná Goríxo ‘Ayí xwíyíá mayíriní.’ mírí ríxa nípémáná enáná ríníñf xwé wínfáriní. Síní niaíwípiamí íwí nání míwíepísipa enáná ámá wa ayo íá níxero sññá xwé wo sññwí t́níní gwí nñjáriro rawírawáyo nímamówáíírnáyí, sipí enagí aiwí ríníñf Goríxo wímíníñí enípíníñf imóníñfmaní.

³ Ayínání píraníñf éíííxíní.

Íwí sífpí yokwarímí níwíiríná epaxípi náníñí.

“Joxí ámá wo, Goríxomí níxídíñí nání ríríxímeá imóníño íwí síánáyí mímí urííííxíní. O ríxa dññf neyírorí nísaníñí nerífnáyí íwí sífpí yokwarímí níwíirí ‘Ananíríní.’ urííííxíní.

⁴ O íwí nísirí píaxí weánariñagí nání níbírí ‘Ríxa dññf neyírorí íwí ámí wíní simíámaní.’ rírémeááná joxí yokwarímí níwíirí ‘Ananíríní.’ urííííxíní. Síá axíyímí o síípa axípi wé wíúmí dññf waú rírémeaayíánáyí, joxí ení yokwarímí wíayííííxíní.” uríagí

⁵ wáí wurímeiarígfáwa Ámínáomí re urígfawíxíní, “Joxí dññf ríkwíroaríñwáyí ámí bí dññf ríkwíroaní nání neaíí.” uríagí

⁶ Jisaso re uríñiniginí, “Soyíné nñfáriní. Masíté aiwá siyí negí omíñfyo íwí uraríñwáyí aga onímíápía nerí aiwí segí dññf nioní nání níkwíroarígfáyí ayíñíñf nerífnáyí, ‘Íkíá xé roxíní níyoámíga rawírawáyo e dání roi.’ uránáyí ananí aríáníñf seainfáriní. Amípí ‘Nioní epaxímaní.’ yaiwíarígfá aí ananí epírfáriní.

Ewayí ikaxí omiñí wiiarigfáyí nánirini.

⁷ “E nerí aí soyíné woxí díxí rínáiníñí nimónirí omiñí siiaríñí wo xwíá nimirí yuní ikikémí yaríñe dániraní, sipísipí píraníñí níméra waríñe dániraní, píní níwíarími níbirí rémónapáná joxí ‘Ayá tñí aníñí níwíapírí nínwéarí aiwá nei.’ uríréní? Oweoí, o sa díxí rínáiníñí omiñí siiaríño enagí nání

⁸ xámi re uríríñí, ‘Amíná aiwá ríá níníyeairí díxí rapírapí níkíkíyínímáná aiwá níxerí niapáná nioní iniíñí nírí aiwá níñí nemáná enáná joxí ríwíyo níñíñí.’ uríríñí.

⁹ O joxí sekaxí uríípi tñí xixení siáná omí weyí umeríréní? Oweoí, díxí omiñí siiaríño enagí nání yayí wiríméñí.” Jisaso ewayí xwíyíá apí nurí

¹⁰ re uríñiniginí, “Gí seaiepisaríñáoyné ení sekaxí amípi nioní searíáyí xixení neríñáyí seáyí e mimónípa nero re ríírixíní, ‘None xínáíwanéníñí nimónírane oyá omiñí wiiaríñwáoneníñí. Omiñí negíñí nearííyíñí enwáríñí.’ ríírixíní.” uríñiniginí.

Peyíyí tígíá wé wúkaú naní imixíñí nánirini.

¹¹ Jisaso Jerusaremi nání nurí Gariri píropenís tñí Samaria píropenís tñí mídímídání enáná o áwínimaní nípuríná

¹² aní bimi rémóáná áamá wé wúkaú peyíyí tígíáwa ná jíamí nírómáná

¹³ ríaiwá re urígíawixíní, “Jisasoxí, negí neamemearíñoxíní, none nání wá oruníñí.” uríagí

¹⁴ o síñwí níwínírná re uríñiniginí, “Soyíné nuro apaxípáníñí imónígíáwami síwá winaúpoyí.” uríagí awa síní óí e waríná re eníñiniginí. Wigí wará naní imóníñiniginí.

¹⁵ Naní imónáná awa wo weníñí inííyí wíníñiniginí. Xegí wará naní imóníñagí níwíníñí níkinímóními nurí Goríxomi yayí numeríná ríaiwáníñí níra nurí

¹⁶ Jisasoyá síkwí tñí e nípíkínimearí omí yayí winíñiniginí. Áamá oyí Samariayí woríñí.

¹⁷ O yayí wiaríná Jisaso áamá e rówapígíáyo re uríñiniginí, “Áamá wé wúkaú naní imóníawixíní. Wíá gímíníñí?

¹⁸ Pí nání áamá aní mídání roní Goríxomi yayí umemíníñí bíñoí? Wíá Judayowa ámi míbípa pí nání éoi?” nurí

¹⁹ Samariaomi re uowáríñiniginí, “Níwíapínimeámi uí. Joxí díñí nínikwíroríñípimi dání eríkiemeáníñí.” uowáríñiniginí.

“Gíná Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamenjweanfáriní?” urígíá nánirini.

²⁰ Parisiowa “Goríxoyá díñí tñí áamá nene yeáyí neayimíxemeanfa nání gíná aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfáriní?” níyaiwiro Jisasomi yaríñí re wigíawixíní, “Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamenjweanfápi gíná imónínfáriní?” Yaríñí e wíagíá nání o re uríñiniginí, “Símímajfóníñí seainaríná síñwí níwíníro re ríprífámani, ‘Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamenjweanfápi ríxa ríyíñí.’ ríprífámani.” nurí

²¹ “Áamá Goríxoyá díñí tñí yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfóyi raríñwáo negí tñí áwíními re riwo ríroní?” oyaiwípoyníñí re uríñiniginí, “Wí re ríprífámani, ‘Síñwí wínípoyi. Ríyíñí. Síñwí wínípoyi. Jíyíñí.’ ríprífámani. Ayí rípi nání seararíñí. Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweawíníñí yaríño ríxa seyíné tñí áwíními re roní enagí nání raríñí.” nurí

²² xegí wiepisaríñowami re uríñiniginí, “Ríwéná soyíné ‘Síá áamá imóníño ámi síñání nimóníñí emenfáyi aníñí oimóníñí.’ yaiwípríá aiwí aníñí imóníagí síñwí wíníprífámani.

²³ Áamá wí nioní nání ‘Síñwí wínípoyi. Jíiworíñí. Síñwí wínípoyi. Ríworíñí.’ searánáyí, nepa neararíñoñíñí númi muxídípa éríxíní.

²⁴ Ápianwí neríná wíá aní ikwíróní nímíni ókiarínípa áamá imónínáoní nìweapíríná áamá níníyá síñwíyo dání síñání imónímíá enagi nání númí mupa éfíxíni.

²⁵ Xámi áamá agwí ríná ñweagfáyí ríwí nímóáná nioní ríníñí xwé wí meámfáriní.

²⁶ Áamá eníná Nowao tñí íná néra wagfápa áamá imónínáoní weapímíníri yaríná axípi epíríáriní.

²⁷ Ayí ‘Goríxo iniígfí waxí tñí xwíríá wí neaikíxenfámani.’ nìyaiwíro o nání dñí peá nímoro aiwá nìro iniígfí nìro néra nuro apíxí nìñwírára uro nìmeága uro yaríná Nowao ríxa sípíxíyo ínímí páwíáná re enínigíni. Iniígfí waxí xwé nìróga nìwiápínímearí oxí apíxí níní iniígfí namígfawíxíni.

²⁸ Nowao tñí íná dání ná ríwíyo Roto tñí íná ení Sodomí ñweagfáyí axípi e yagfáriní. Ayí ení Goríxo nání dñí peá nímoro aiwá nìga uro iniígfí nìga uro nero amípí bí bí nìga uro omíní néra uro aní nímíra uro yaríná re enínigíni.

²⁹ Sfá Roto Sodomí píní nìwiárimí éfí úfíyímí Goríxoyá dñí tñí ríá tñí sfá tñí anínami dání nìpiérorí áamá aní apímí ñweagfáyí níní ríá nìñínigíni.

³⁰ Ríwéná ení áamá axípi e néra nuro ‘Goríxomí xewaxo nìweapínfámani.’ nìyaiwíro waríná áamá imónínáoní síñání imónímíáriní.

³¹ Sfá ayímí áamá aní pákíkfí nímíriga peyíníyo seáyí eníwámí ñweagfá gíyí gíyí nìwepíníro ‘Nígfí iyfá íá aní xwíá eníwámí weníyí nìmeámí éfí oumíní.’ nìyaiwíro mípáwípa éfíxíni. Aiwá omíníyo yarígfá gíyí gíyí ení wígfí amípí meaaníro nání ámí aní tñí e nání mupa éfíxíni.

³² Rotomí xiepí nání dñí oseainíni. Í xegí iyfá íá amípí nání dñí sípí wíagi nìkínímóníri weníñí éfíyí re enínigíni. Níperí sfá imóníníñigíni.

³³ Áamá xegí amípí dñí tñípi náníni dñí mófí go go o dñí nìyímíní imóníní aníní ñweanfá nánípi síxí ínínfámani. Áamá xegí amípí dñí tñípi nání aí ‘Pí eníníoi!’ yaiwífí go go o dñí nìyímíní imónínípi aníní ñweanfá nání síxí ínínfáriní.

³⁴ Sfá áamá imónínáoní weapímíáyímí áamá waú aní íkwíañwíyo sá wenáná Goríxoyá anínajowa wíó, Goríxomí dñí wíkwíroarínómí nìwírímearo wíó dñí mìwíkwíroarínómí e wáripíríáriní.

³⁵ Ayímí apíxí wípaú ení pírawá yuní ikíxémí yaríná wíímí nìwírímearo wíímí e wáripíríáriní.

³⁶ [Áamá waú ení omíníyo yaríná wíómí nìwírímearo wíómí wáripíríáriní.”] Jisaso e uríagi

³⁷ xegí wíepísarínjowa re urígfawíxíni, “Ámínáoxíni, joxí neararínípi gímí imónínfáriní?” urígfá Jisaso “O weapíníe nání áamá áwaní wí nearípaxí meníni. Áamá níní síñwí tñí wínípíríáriní.” oyaiwípoyíníri ewayí xwíyíá re uríníñigíni, “Píyí wené apurí obaxí pénaríníri.” uríníñigíni.

18

Ewayí ikaxí apíxí aní tñí xwíríxí mearíño tñí náníriní.

¹ Jisaso xegí wíepísarínjowa Goríxomí xwíyíá rírímí nìwíríná aníní wíníagi píní wíarípíríxíni nìri ewayí xwíyíá bí nuríri

² re uríníñigíni, “Aní bímí opisí aníyo dání xwíríxí eyeyírómfí yaríní wo —O Goríxo nání wáyí mepa erí áamá níníyo dñí sípí mìwípa erí yaríníoríní.

³ Omí apíxí aní wí —Í ení aní apímí dáníriní. Í íníná o tñí e nání nìbayírí re urayíníñigíni, ‘Áamá nínní píné nímeararígfáyí joxí tñí nìrorai saní nínírápírí xwíríxí bí oyaiyí.’ urayíagi aí

⁴ o ‘Sanj murápi pa oemini.’ niyaiwia núisána rfwéná í nání ríxa aníj winfagi re yaiwiniginini, ‘Nioni Gorixo nání wáy mé nerí á máyo dínj sipí mīwiarināoni aiwi

⁵ apíx aní í aníj nimoayarínagi nioni í aníj miní bayaríná aníj niníniginirí ímí oumearómini.’ yaiwiniginini.”

⁶ Jisaso ewayí xwíyá e nurirí re uríniginini, “Ámá xwíríxí eyeyírómí yarínj sipío enjípí nání dínj mópoyí.

⁷ O á má sipío aiwi apíx aní íníná bayarínagi nání sanj urápiniginini. Gorixo á má ónínj wí mimónínagi aí re riyaiwiarínj, ‘Gorixo á má xfo xegíní eyíronjyí omí áríwíyiraní, ikwáwíyiraní, “Joxí sanj nearápeí.” urayarínáyí o kíkíá néra núisána ná rfwíyo dání sanj urápiniginini.’ riyaiwiarínj?

⁸ Oweoi! ‘Anjíní sanj urápiníáríní.’ seararínj. E nerí aiwi á má imónínáoní níweapíríná á má síní dínj níníkwíro ro yarínagíá sñwí wínímíáríani? Ríxa píní níníwíárímí warínagíá wínímíáríani? Ayínání píránínj dínj mópoyí.” uríniginini.

Ewayí ikaxí Parisio tñí takisí nání nígwí uráparínj tñí nániríní.

⁹ O ewayí xwíyá rípi ení waní dínj níkwíróniro “None wé rónínjwáoneríní.” yaiwiro á má wíyo peayí níwianíro “Sípíowaríní.” yaiwiro yarígíáyo nuríríná re uríniginini,

¹⁰ “Ámá waú —Wfo Parisioríní. Wfo takisí nání nígwí nearáparínjoríní. Awaú Goríxomí xwíyá rírímí wianírí nání anj Goríxo nání nañwí rídiyowá yarígíwámí nání axíná nuri

¹¹ Parisio xegípi anjwí e nírómáná xegí dínj tñí ínímí dání re rírímí winiginini, ‘Goríxoxíní, nioni á má wa yapí sipíoní menagi nání yayí osimíní. Wa yapí á máyo fíwí uráparínjáonímaní. Wa yapí ríkíkíríó yarínjáonímaní. Wa yapí apíxí tñí fíwí inarínjáonímaní. Takisí nání nígwí nearáparínjí dao yapí mimónínjíní. Ayínání yayí osimíní.

¹² Sabaríá ayí ayo sfá wíyaúmi aiwá ñwíá ñwirárinarínjáoníríní. Amípi nioni meááyí ení yanj nímerí wé wúkaú enáná wo joxí nání tarínjáoníríní.’ Parisio Goríxomí e uraríná

¹³ takisí nání nígwí uráparínj ná jfámíní e nírómáná piaxí weánarínagi nání sñwí nímfeyoari anjnamí maní ayá íá níxírínímáná Goríxomí rírímí re winiginini, ‘Goríxoxíní, nioni fíwí yarínjáoníríní. Wá níwianet.’ uríniginini.” Jisaso ewayí xwíyá e nurirí

¹⁴ re uríniginini, “Ámá o Goríxoyá sñwíyo dání wé rónínj nímonímí xegí anj e nání úagi aiwí wfo wé rónínj mimónínjiginini. Ámá go go xewanínj seáyí e meníoyí Goríxo xwíámí imíxíníáríní. Go go ‘Sípíoníríní.’ niyaiwirí ínímí imóníoyí Goríxo seáyí e umeníáríní.” uríniginini.

Niaíwí onímiápiami wé ikwíkwíárímí enj nániríní.

¹⁵ Wiepísarínjowa á má wí wigí niaíwípiami Jisaso wé owikwíárínirí nímeámí barínagíá níwíníro “Nímeámí míbípaní.” uraníro yarínagíá Jisaso sñwí e níwínírí

¹⁶ niaíwípiami ríaiwá “Bípoyí.” nurirí wiepísarínjowamí re uríniginini, “Ámá niaíwí onímiápia xaníyaúmi dínj níwíkwíro ro yarígíápa Goríxomí dínj wíkwírófáyí o xwíoxíyo nímeámí nerí píránínj umenjweaníá enagi nání niaíwí rípia xe obípoyínírí sñwí wínípoyí. Pírí mīwíaiákipa époyí.

¹⁷ ‘Ámá go go niaíwí onímiápiánínj mimónípa erí Goríxomí yeáyí murínípa erí nerínáyí, oyá xwíoxíyo wí nípáwíro ñweapíríámaní.’ seararínj.” uríniginini.

Amípi mímúróninj wo yarínj winjpi nániríní.

18 Judayí áminá wo nîwímeari yariñí re wiñiniginí, “Nearéwapiyariñí nanjoxiní, nioní pí neríná dñí nîyimíñí tñáoní aníñí íníná ñweámá nání imónimfáriní?” yariñí e wíagí

19 Jisaso áamá o “Xfo ení nano enagi nání Gorixo tñí xixení imóninorfaní?” oyaiwinirí re uríñiniginí, “Joxí pí nání ‘Nanjoxiní nîraríñiní? Áamá nîyoní nání Gorixoní naní imóniní.

20 Nwí ikaxí eáníñípi joxí nîjfaríní. ‘Apíxí tñí fíwí minípaní. Nîwiápínimeari áamá mîpîkipaní. fíwí mîmeapaní. Áamá wo nání xwíyá nîyimárónirí yapí murípaní. Rîniyaúmi wéyo meríñí.’ Nwí ikaxí e eáníñípi joxí nîjfaríní.” uríagi

21 yariñí wío re uríñiniginí, “Nioní síní niaíwí imóninagé dání nîpíní nîméra bñjaríní.” uríagi

22 Jisaso arfá e nîwirí re uríñiniginí, “Nwí ikaxí apí píráníñí nîméra nîbirí aí bí síní menjríní. Dîxí iyfá íá amípí nñí nîgwí nání bí nemáná áamá uyípeayíyo mîñí nîwia nurínáyí, anínamí amípí ayá tñí tñjoxí imónirfáriní. E nemáná nîbirí nioní nîxídiríní.” uríagi aí

23 o arfá e nîwiríná amípí xwé wí mîmúróninjo enagi nání aga xwioxíyo dání dñí ríá nuxerí xwírfá nîmónirí kîpíñí nîyirí ronagi

24 Jisaso e nîwinirí re ríñiniginí, “Áamá amípí mîmúrónigfáyí nene Gorixomí nuxídirane oyá xwioxíyo páwianí nání aníñí mîñí oyaneyínirí nero aiwí nîpáwipaxí mîmóninjoí.

25 Kamerí ení rapírapí gwí kiwearígíá óf ayíkwínimí páwipaxí mîmóniní. Áamá amípí mîmúrónigfáyí kamerí ení ófíyimi mîpáwipa yariñíyí yapí Gorixoyá xwioxíyo nîpáwiro ñweapaxí mîmóninjoí.” ríagi

26 áamá e nîñweámáná arfá wigfáyí —Judayí nñí “Amípí mîmúrónigfáyí Gorixoyá dñí tñí amípí mearínagíá nání Gorixo yayí winaríní.” yaiwiagfáyíñí. Áamá e nîñweámáná arfá wigfáyí ududí winíagi omí re urígíawixíní, “Joxí nearípi nepa enánáyí, Gorixo áamá gíyo yeáyí uyimíxemeanfáriní?” uríagíá aiwí

27 o re uríñiniginí, “Amípí áamá mepaxí imóniníyí Gorixo ananí e nepaxíñí. Gorixo ananí áamá yeáyí uyimíxemeapaxíñí.” uríagi

28 Pitao re uríñiniginí, “Aí, áamá o xegí amípí pñí mîwiáripa nerí rîxídiríxí mîwimónarínagi aiwí none negí aní tñí amípí nñí pñí nîwiárimí joxí númí rîxídiríní.” uríagi

29-30 Jisaso awamí re uríñiniginí, “Gíyí gíyí nioní dñí nîñkwíro wíníyí ení Gorixoyá xwioxíyo páwírixínirí wáf rîmepíñí nání wigí aníñí, xiepímíñí, xexírímeáowamíñí, xaniyaúmíñí, wigí niaíwíyoraní, pñí nîwiárimí nîñxídirínáyí, aníá imónipírfámaní. Agwí ríná Gorixo ayí pñí nîwiárimí úfá axípi wíní mîñí nîwimáná áamá nñí mí ómómíximí éíná ayí dñí aníñí íníná ñweapírfá nání ení winíñí.” uríñiniginí.

Ámí áwaní “Nîñpîkipírfáriní.” uríñí nániríní.

31 O xegí wiepísaríní wé wúkaú síkwí waú awamí jfáminí e nîmeáa numáná re uríñiniginí, “Jerusaremí nání waríñwiní. E rémóáná amípí Gorixoyá xwíyá wáf rókiamoagfáwa áamá imónináoní nání nîrîro eagfápi xixení nîmeanfáriní.

32 Negí Judayí mîyí nîrorírfáná émáyí wa íá nîñxero ikayíwí nîmearíro iwaní nîmépero reanwí núrîro

33 síkwíá ragí pírfí nuyíkiro nînimáná nîpîkipírfáriní. E nerí aiwí ríxa sfá wíyaú wíyí óráná ámí nîwiápínimeámírfáriní.” áwaní píráníñí e uríagi aiwí

34 xwíyá apí awamí ínîmíníñí imóninagi nání nîjfa wí mîmónípa nero xfo ríyí “Ayí nání ríá neararíní?” mîyaiwigíawixíní.

Sijwí supárinjé womi nanj imixinjé nánirini.

³⁵ O anj xegí yoí Jeriko rininjépi tñj e rímine rémoaríná áamá sijwí supárinjé wo óf manj pá tñni ninjweámáná áamá e pwarigfáyo aiwá nání rixinjé nuriríná

³⁶ arfá wíyí winjinigini. Oxí apíxí obaxí ikwíkwierí pwarinagfá arfá níwiri yarinjé re winjinigini, “Pí nání yarinjé?” urfagi

³⁷ áamá wí áwanj re urigfawixini, “Nasaretí dánj Jisaso pwarinagi yarinjé.” urfagfá

³⁸ o rfaiwá re rinjinigini, “Jisasoxí, míxí ináyí Depitomi xiáwoxiní, joxí wá níwianeí.” rarinagi

³⁹ áamá Jisasomi xámi umeagfáyí o rfaiwá e rarinagi arfá níwiro míxí nuríro “Píni wiáreí.” urfagfá aiwí rfaiwá enj tñni ámi wíni wíni nírirí re rinjinigini, “Jisasoxí, Depitomi xiáwoxiní, joxí wá níwianeí.” urarinagi

⁴⁰ Jisaso e níronapimáná sekaxí re urinjinigini, “Omí níwirimeámi bípoyí.” urfagi áamá wí ríxa níwirimeámi anjwí e báná

⁴¹ Jisaso yarinjé re winjinigini, “Nioní pí oninirí nírarinjiní?” urfagi re urinjinigini, “Ámináoxini, nioní ámi sijwí oanímínirí rírarinjiní.” urfagi

⁴² Jisaso re urinjinigini, “Díxí sijwí ananí oxoaríni. Díjé nínikwírorinjinipimí dání eríkiemeániríni.” uráná

⁴³ re enjinigini. Xegí sijwí noxoarí sijwí aninjinigini. Sijwí nanirí Jisasomi nuxdíri Goríxomi seáyí e umearíná áamá níní o e éagi níwíníro ayí ení Goríxomi seáyí e megfawixini.

19

Sakiaso enjépi nánirini.

¹ Jisaso ríxa Jeriko níremorí anj apimí áwínimí pwaríná

² áamá wo Sakiasoyí rininjo —O áamá takisí nání nigwí uráparigfáyo xiráowáninjé imónigfá worini. Amípí wí mímúroninjiní.

³ O “Áamá Jisasoyí rininjo goríni?” níyaiwirí sijwí wínimínirí nerí aiwí rípfwo enjagi nání oxí apíxí uyimároarinjagfá o yopa nímegínimí

⁴ ayo xámi numearí anjini nurí “Jisaso óf ríyimí puninjoí.” níyaiwirí omí sijwí wínimínirí nání íkfá womí nípeyirí weninjé nerí ronáná

⁵ Jisaso níbirí e níronapimáná sijwí anáníyí Sakiasomi níwínirí re urinjinigini, “Sakiasé, anjini wepíneí. Sífá ríyí joxí tñni njweámíni. Díxí anj e nání owaiyí.” urfagi

⁶ o anjini níwepínirí yayí tñni níwirimeámi xegí anj e nání nímeáa unjinigini.

⁷ Xegí anj e nání níwirimeámi úagi áamá níní sijwí e níwíníro wíkf díjé níwíaiwiro re rinigfawixini, “Áamá íwí yarinjé o tñni njweámínirí nání pí nání unjoí?” rinaríná

⁸ Sakiaso éf nírómáná Jisasomi re urinjinigini, “Ámináoxini, nigí iyfá íá amípí níní bí biaú kíkirí nepayómáná bí áamá uyípeayí imónigfáyo míní wímíáriní. Áamá gíyí gíyo nioní yapí níwíwapíyirí nigwí íwí urápinjáyo wígf íwí urápinjáyí tñni nioníyá wí tñni seáyí e níkwíárirí míní wímíáriní.” urfagi

⁹ Jisaso re urinjinigini, “Agwí áamá ro arfó Ebírfamo Goríxomi díjé níwíkwírorí yagípa axípi nerí nísanirí éagi nání Goríxo ríxa yokwarímí níwiirí yeáyí uyimíxemeanjoí.

¹⁰ Ayí rípi nánirini. Áamá imóninjáoni áamá íwí néra nuro aninjé ikeamónaníro yarigfáyo nání pfá nerí yeáyí uyimíxemeámínirí bínjáonirini.” rinjinigini.

Ewayí ikaxí ominjé wíiarigfá wé wúkaú nánirini.

¹¹ Áamá ayí xwíyíá api arfá níwiro Jerusaremi Jisaso waríne nání ríxa anjwí e imóninjagi níwíníro díjé re nímoá ugíawixini, “Goríxo nene xwioxíyo mímeámí nerí neamenjweaní ríxa nímoníninjoí. Jisaso Jerusaremi níremoríná émáyo míxí

nuxfdowárímáná mîxí ináyí nimónîrî xwioxíyo mîmeámí nerî neamenjweanîjoi.” Dîñí e nîmóá waríná Jisaso “O negí mîxí ináyí apaxí mé nimónîmenîjoi.” oy-aiwípoyînrî ewayí xwíyá bí nurîrî

¹² re urîñîñigîñî, “Ámá áminá wo mîxí ináyí imónaurî ámî nîbîrî xegí á máyo menjwearî emfânîrî aní ná jîamî imónîñîmî umîñîrî neríná

¹³ xegí xînáíwânîñî nimónîro omîñî wiarîgíá wé wúkaú awamî ‘Eîñî.’ nurîrî nîgwí gorí á má anîñî miní omîñî emá waú wo nero mearîgíá wonî wonî nîwia nurî re urîñîñigîñî, ‘Nîgwí nionî seaiaparîñá rîpî sayá imîxîpîrîá nánî bisîñîsî nimîxa waríná seaímeáîmîgîñî.’ nurîmî úáná

¹⁴ á má aní e xíó tîñî ñweagíáyí wigí xwioxíyo dánî wikí dîñî nîwíaiwiro wigí á má wíyo re uowárîgíawîxîñî, ‘Mîxí ináyí imîmîxîmî yarîñomî nuro “O nene neamenjweanî nánî mîneaimónarîñî.” urípoyî.’ uowárîagíá awa nuro mîxí ináyí imîmîxîmî yarîñomî e urîagíá aiwî

¹⁵ o áminá bîomî mîxí ináyí nimîxîrî xegí aní e nánî uowárîñîñigîñî. O rîxa mîxí ináyí nimónîrî aní e nîrémoríná awa bisîñîsî nimîxîríná nîgwí sayá rîá imîxíawîxîñîrî sîñwí owîñîmîñîrî re rîñîñigîñî, ‘Gí omîñî nîiarîgíá nîgwí wináwa obîpoyî.’ ráná

¹⁶ wo nîbîrî re urîñîñigîñî, ‘Negí neamenjweanîoxîñî, nîgwí gorí joxî niapîño tîñî bisîñîsî nimîxa nuríná rîxa wé wúkaú sayá imîxîñîárîñî.’ urîagí

¹⁷ o re urîñîñigîñî, ‘Gí omîñî nîiarîñî nanîoxîñî, ayí awíaxîrîñî. Joxî nîgwí nionî siapîñáo tîñî nionî rîrîñápa xîxenî ení nánî gapîmaní nimónîrî aní wé biaúmî menjweáîrîxîñî.’ urîñîñigîñî.

¹⁸ Ámî wo nîbîrî re urîñîñigîñî, ‘Negí neamenjweanîoxîñî, nîgwí gorí joxî niapîño tîñî bisîñîsî nimîxa nuríná rîxa wé wú sayá imîxîñîárîñî.’ urîagí

¹⁹ mîxí ináyo re urîñîñigîñî, ‘Joxî enî gapîmaní nimónîrî aní wé bimî menjweáîrîxîñî.’ urîñîñigîñî.

²⁰ Ámî wo nîbîrî re urîñîñigîñî, ‘Negí neamenjweanîoxîñî, nîgwí joxî niapîño nionî írîkwíyo wowí nerî tîñáo sîñî riworîñî.

²¹ Joxî xeanîñî rarîñoxî enagí nánî wáyí nínîagí “Nîgwí ro xwîrîá ikîxéánáyí, iwaní neanîárîfânî?” nîyaiwîrî bisîñîsî wí mimîxîñîárîñî. Joxî amîpí á má wa tîáyí dîxí mearî aiwá á má wa íwíá urîáyí dîxí mirî yarîñoxî enagí nánî rîrarîñîñî.’ urîagí

²² o re urîñîñigîñî, ‘Omîñî nîiarîñî sumí roxîñî, jîwanîñoxî nîrîfíyo dánî xwíyá rîmearîmîñîñî. Nionî xeanîñî rarîñáonî amîpí á má wa tîáyí nîgí mearî aiwá wa íwíá urîáyí nîgí mirî yarîñáonî enagí nánî joxî nîjîá imónîñagí nánî

²³ pí nánî nîgwí nionî siapîñáo nîgwí aníyo mîñîtipa enîrîñî. E nîtîrî sîñwîrîyí, nîgwí o tîñî ámî bí seáyí e ikwíárîñîñáná meáminîrî éárîñî.’ nurîrî

²⁴ á má anwî e rogíáyo re urîñîñigîñî, ‘Á má romî nîgwí ro nurápiro nîgwí wé wúkaú tîñomî mîñî wípoyî.’ urîagí

²⁵ awa re urîgíawîxîñî, ‘Ai, negí neamenjweanîoxîñî, o rîxa wé wúkaú tîñorîñî. Pí nánî ámî wo wîrîñîñî?’ urîagíá

²⁶ o re urîñîñigîñî, ‘Nionî re seararîñîñî, “Á má gíyí gíyí nionî winápi píranîñî nîmero xwé nimîxîrínáyí ámî wínî meapîrîárîñî. Gíyí gíyí nionî winápi mîmepa nerî kíkíá nerínáyí api aí ámî nurápmîárîñî.” seararîñîñî.

²⁷ E nerî aiwî nionî tîñî mîxí imónarîñwáyí “O negí mîxí ináyí nimónîrî neamenjweanî nánî mîneaimónarîñî.” yaiwíáyo nîwîrîmeámî nîbîro gí sîñwí anîñae dánî píkipoyî.’ urîñîñigîñî.”

²⁸ Jisaso ewayí xwíyá api nurápmî Jerusaremî nánî nîyîríná xámî umeanîñigîñî.

Jerusaremîyo nîrémoríná mîxí ináyí rémoarîgíápa rémonî nánîrîñî.

⁴⁸ oxí apíxí níní oyá xwíyá ará wianíro aga níwimónariṅagi nání omí píkípaxí bí mimóniṅagi nání sṅwí wíṅaxíḍimeḡawixíni.

20

“Joxí néní tṅjoxí imónei.’ go rírṅoi?” uríḡá nániríni.

¹ Sía Jisaso aṅí Goríxo nání ríḍiyowá yaríḡíwámí nípáwiri ámayo xwíyá yayí winípaxí imóniṅípi uréwapíyaríṅí wíyimi apaxípániṅí imóniḡá xwéowa tṅí ṅwí ikaxí eániṅípi mewegíáwa tṅí Judayí mebaowa tṅí omí níwímearo

² re uríḡawixíni, “‘Joxí néní tṅjoxí imónei.’ go rírṅagí joxí áamá aṅí riwámí makeríá nimíxíro naṅwí ríḍiyowá nání bí yaríḡáyo míxíḍámí éinigiṅí?” uríḡá

³ o re uríṅinigiṅí, “Nioní ení yaríṅí bí oseaimíni. Soyíné áwaní níránýí, nioní yaríṅí niaríḡápi nání ení ananí áwaní searímíni.” nurí

⁴ yaríṅí re winíṅinigiṅí, “Jono wayí níneameaia uṅo Ṇwíá aṅínamí ṅweaṅo uríḡagí ríá eníṅinigiṅí? Xegí ḍiṅí tṅí ríá eníṅinigiṅí?” uríḡagí

⁵ wiwaníṅowa yaríṅí níniro re ríṅiḡawixíni, “None ‘Goríxoyá ḍiṅí tṅí eníṅinigiṅí.’ uráná re nearíniṅoi, ‘Soyíné pí nání o ríṅípi nání ará níwíro ḍiṅí míkíwíropa egíáriní?’ nearíni enagi nání wí e urípaxí meníni.” níriníro

⁶ ámi re ríṅiḡawixíni, “E nerí aí none ‘Jono xegí ḍiṅí tṅí wá níurímerí wayí níseameaia uṅíriní.’ uránáyí áamá níní ‘Jono Goríxoyá ḍiṅí tṅí wá rókiamoní woríni.’ níyaiwíro nání sṅá nínearo neapíkípiríxíni. Api ení wí murípa oyaneyí.” níriníro

⁷ Jisasomí re uríḡawixíni, “None majíáriní. Goríxoyá ḍiṅí tṅí yagíráni? Xegí ḍiṅí tṅí yagíráni?” uríḡá

⁸ o re uríṅinigiṅí, “Soyíné Jono nání ḍiṅí yaiwíaríḡápi nání áwaní míniríḡá nání nioní ení ‘Joxí e éiríxíni.’ níriníro nání áwaní wí searímíméni.” uríṅinigiṅí.

Ewayí ikaxí wainí omíṅí uwíṅaxíḍiaríḡáwa nániríni.

⁹ O ewayí xwíyá rípi uríṅinigiṅí, “Áamá wo wainí uraxí omíṅí bí íwíá nura núísáná áamá wamí re uríṅinigiṅí, ‘Gí omíṅí rípi pírániṅí sṅwí nuwíṅaxíḍíriríxíni.’ nurímí aṅí wímí urínímíníni nání nurí emá obaxí níṅweaṅísáná

¹⁰ ríxa wainí sogwí yóí éáná xegí omíṅí wíiaríḡá wo xíto xegí wí ourápauníníni urowáragí aiwí omíṅí sṅwí uwíṅaxíḍiaríḡáwa omí íá níxero iwaní nímépero aníomí wárigíawixíni.

¹¹ Omíṅí xiáwo ámi xegí omíṅí wíiaríḡá womí urowáraná omíṅí sṅwí uwíṅaxíḍiaríḡáwa omí ení iwaní nímépero o ayá owiníníni ríperírí número aníomí wárigíawixíni.

¹² Omíṅí xiáwo ámi omíṅí wíiaríḡá womí urowáraná omí mṅí níroro bíaríwámíni moaigíawixíni.

¹³ Omíṅí xiáwo awa íníná xegí omíṅí wíiaríḡáwamí iwaníni nímépero aníowamí urowáragí nání re yaiwiníṅinigiṅí, ‘Nioní aríre emíniréni? Gí íwí ḍiṅí síxí uyiṅáomí ourowárimíni. “Omí xíxeni ará wípiríáriní.” nímonaríni.’ níyaiwíri urowáragí aí

¹⁴ awa xegí xewaxo baríṅagi sṅwí níwíniro re ríṅiḡawixíni, ‘Xanoyá ḍiṅí meaníto jííwo baríni. Omíṅí amípíyí negí imóníní nání omí opíkianeyí.’ níriníro

¹⁵ omí íá níxero bíaríwámíni nímoaimáná píkíḡawixíni.” Jisaso ewayí xwíyá e nuríni yaríṅí re winíṅinigiṅí, “Omíṅí xiáwo xewaxomí píkíḡá nání awamí pí winíáriní?” Yaríṅí e níwiri

¹⁶ re uríṅinigiṅí, “Omíṅí xiáwo níbirí omíṅí sṅwí uwíṅaxíḍiaríḡáwamí pípíkímí níyárimáná omíṅí ámi wa sṅwí oníwíṅaxíḍípoyníni míní winíáriní.” uríḡagí áamá e ríwapiḡá ará e níwíro “Jisaso ‘Judayíné omíṅí sṅwí uwíṅaxíḍiaríḡáyí yapí

imón+noi.' ría nearar+ni?" niyaiwiro re rig'awix+ni, " 'Oweo! Wí e en'ámani.' neaimónar+ni." ur'ag'á aí

¹⁷ o siŋwí agwí niwíniŋi re uríŋiŋiŋi, “Seyíné ‘Wí e epaxí meníni.’ yaiwiaríŋagí aí pí nání Bikwíyo ewayí xwíyá rípi eníná níríro eagíawixíni, ‘Síná aŋí mírariŋíáwa síná awiaxí wo nání pía neríná wo “Sípíxíni.” níríro emí mófo Goríxo “Awiaxoríni.” níríri nímearí aŋí xfo mírariŋiwámi iwamífo nítíwayírorí míríŋíŋíni.’ xwíyá wíá rókiamoagíáwa e níríro eagíapi pí nání ríniŋi? Seyíné díŋí rímoariŋo?

¹⁸ Si xí botorí xí sɨ́ɲáo nɨ́piérorí pʔrí miyeámí inarɨ́ɲpa áamá giyí giyo sɨ́ɲáo nɨ́piérorí xaiwí nearɨ́náyí axípi imónipʔríárɨní. Xwasɨ́wí yeáyí bimi sɨ́ɲá nɨ́piérorí nearɨ́ná yuní wárarɨ́ɲpa sɨ́ɲáo áamá giyí giyo nɨ́piérorí nearɨ́ná axípi xwasɨ́wí yunɨ́nɨɲ ímɨ́xɨ́mʔárɨní.” Jisaso xó sɨ́ɲáo nɨ́ɲ nímonɨ́rí nání e urɨ́ɲɨ́nigɨ́ní.

Nigwí takisí nání émáyo wiayigíá nánirini.

¹⁹ Nwá ikaxí eániñfí mēwegíáwa t́nì apaxí pánìñfí imónigíá xwéowa t́nì awa “Jisaso ewayí xwíyíá níneariríná ‘Soyíné omíñfí xiáwomí xewaxo píkífánìñfí imónìñjot.’ rífa neararínì?” nìyaiwiro axíná “Ríxa íá oxíraneyí.” nìyaiwiro aiwí oxí apíxí e epíroyí egíáyí nánì wáyí nìwiro íá mīxírīpa nero

²⁰ siŋwí nîwîna xída nemero áamá wa yapí nîwîwapi yiro siŋwí nîwîna róa oupoyî nîri nurowá rîro re urígíawixî nî, “Soyíné áamá nanoyî nénîŋí nimónîro yapí nîwîwapi ya nuríná pasánîŋí nîméra úpoyî. Xwîyíá omî ananî gwí yipaxí wí ránáyí, rîxa omî íá xepírî nánî gapîmanomî áwaní uranî nánî re urípoyî, ‘Takisí nánî nîgwí émáyí nearáparígíápi sinî minî wianîréwî nî? Minî mîwipa yanîréwî nî?’ urípoyî. O ‘Oweoi, sinî minî mîwipa époyî.’ ránáyí émáyí omî íá nîxero gwí yipíráoi.” urowáragíá

²¹ awa nuro Jisasomi niwimearo pasaniŋi nimera nurina weyi re umearigfawixini, "Nearéwapiyariŋoxini, joxi xwiyaŋa niriŋi ninearéwapiyirina náyonŋi nearéwapiyariŋoxi enagi nani nene nijfariŋi. Áma giyaŋa giyaŋa símeaagfa ai simimanŋi siŋwi niwiniriŋi siŋwi nani wayi me xwiyaŋa Gorixoya nepani urariŋipŋi nearéwapiyariŋoxiriŋi." nuriro

²² yariŋt̚ re wigʔawixini, “Dŋt̚ joxiyá p̥loŋt̚ yaiwiarŋt̚ini? ‘Nene émáyʔ m̥ixʔ ináyʔ Sisaom̥ takisʔ nán̥t̚ n̥igwʔ m̥ini n̥iwiayiranéná apán̥t̚ wiarŋwini.’ r̥isimónarŋt̚ini? ‘N̥ip̥ikwini m̥iyarŋwini.’ r̥isimónarŋt̚ini?” urʔagʔa aiw̥t̚

²³ Jisaso yapí wíwapíyaníro yarígápi nání díní adadí níwirí níj'á nimónírí nání re urínínigíní,

²⁴ “Émáýyá moní bī sīwá nípoi.” nuriri rixa sīwá wíáná yarini re wininiginini, “Nigwi ripimi yoi goya eaniri simimanini goya njwirariniri inini?” uragi awa “Émáý mīxī ináy Sisaoya eanini.” uragía

²⁵ o re urɪɪnɪgɪnɪ, “Nɪgwɪ rɪpɪmɪ sɪmɪmɪnɪ Sisaoyá nɪwɪrɪrɪnɪnɪqɪ nɪnɪ xewanɪnɪomɪ mɪnɪ wɪfɪrɪxɪnɪ. Amɪpɪ nɪnɪ oyá imónɪnɪfɪfɪ enɪ xewanɪnɪomɪ wɪfɪrɪxɪnɪ. E nerɪ aɪ amɪpɪ Gorɪxoyá imónɪnɪfɪfɪ xɪfomɪ wɪfɪrɪxɪnɪ.” Jisaso Gorɪxo áamá xewanɪnɪónɪnɪfɪ imɪxɪnɪnɪfɪ enɪqɪ nɪnɪ omɪ dɪnɪfɪ owɪkwɪfɪpoyɪnɪrɪ e urɪfɪgɪ

²⁶ awa yapí nîwîwapîyîro pasánîŋ e uméŋá aí á máyá sîŋwîyo dání Jisaso xwîyŋá meárîŋîpaxí wî mîrarîŋagî arŋá nîwîro á má nîŋî enî Jisaso pîránîŋ e renŋwîpearîŋagî arŋá nîwîro nání ududí nero xwîyŋá bî murîgîawîxîŋî.

“Ámá ámí wiáp+ní meap+rí ár+ní.” ur+ñ nán+r+ní.

²⁷ Ámá Judayí wa, Sajusiyi riniŋí wa —Sajusiowa re rarig'áwarini, “Ámá nípémáná enánáyí wí níwíápínimeapír'ámani.” rarig'áwarini.

²⁸ Awa nĩbĩro Jisasomĩ yarĩĩtĩ wianĩro nānĩ re urĩgĩawixĩnĩ, “Nearėwapiyarĩnoxĩnĩ, enĩnā Moseso nĩwĩ ikaxĩ nĩnearĩrĩnā nene nānĩ nĩrĩrĩ rĩwamĩĩtĩ re eanĩrĩnĩ, ‘Ámá go

go apixí nimeari niaíwí meméá péánáyí ámi xexirímeáo apixí aními nimeari penjoyá niaíwí wo wiemeaíwínigini. Moseso e níriri eanírini.” nuriro

²⁹ ewayí xwíyíá rípi urígíawixini, “Xiráxogwá wé wíúmi dání waú egíáwa xiráo apixí wí nimeari niaíwí meméá péáná

³⁰ xogwáo wo aními nimeari niaíwí meméá péáná

³¹ ámi wo nimeari niaíwí meméá péáná wé wíúmi dání waú imónigíáwa nowani o o ími nimeayiro aiwí niaíwí wí meméá nowani ríxa péáná

³² apixí eni xiráxogwá nowamini nimeániri nípemíxárimáná xíí eni peniginini.” Ewayí xwíyíá Jisasomi e nurimáná

³³ omi majíá wikíxeáraníro nání yariñí re wigíawixini, “Goríxo áamá niyoní mí ómómíxímí winíá nání pegíá níní níwiápnimearíná í xiráxogwá wé wíúmi dání waú nowani meagí enagi nání goyáí imóniníárfani?” uríagíá

³⁴ Jisaso re uríiniginini, “Ríná áamá apixí nwíráriro mearo inarígíarini.

³⁵ E nerí aí ríwéná Goríxo meníweanáná áamá oyá síñwíyo dání anani níwiápnimearo nweapíríáyí apixí nwíráriro meáníro inípríámani.

³⁶ Íná ámi bí nípexáí imónipíríámani. Ayí rípi nánirini. Aníñajowa yarígíápa nero nweapíríarini. Goríxoyá díníyo dání xwáripáyo dání wiápnimeapíríá enagi nání ayí Goríxoyá niaíwí nimóníro aníñí íniná nweapíríarini.

³⁷ Soyíné díní ‘Pegíáyí wí níwiápnimeapaxí menini.’ yaiwiaríñagíá aiwí anani níwiápnimeapíríarini. Xwíyíá eníná Moseso íkíá onímíánáína íwí ríá míní ápiáwí wearíñagi wíníñípi nání ríwamíñí nearíná Goríxo xewaníño nání uríníñípi re níriri eanírini, ‘Goríxoní díxí ráwowa Ebíríamo tíní Aisako tíní Jekopo tíní awayá Nwíáonirini.’ Moseso ríwamíñí e nearíná xiáwowa ríxa pegíá aiwí o ríwamíñí e níriri eanírini.

³⁸ Goríxo omi e nuriríná omi xiáwowa ríxa pegíámi aiwí Goríxoyá síñwíyo dání wigí díní síní síñí enagi nání e rípxarini. Goríxo áamá pegíáyí nání Nwíáomani. Síñí egíáyí nání Nwíáorini. Oyá síñwíyo dání áamá níní wí pegíá aiwí, wigí díní síní síñí enagi nání níní síní síñírinini.” uraríná

³⁹⁻⁴⁰ nwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa ámi díní síxí mínípa nero yariñí ámi wíní bí míwí re urígíawixini, “Nearéwapíyaríñoxini, joxí wigí yariñí sífápi nání nuriríná aga naní uraríñini.” urígíawixini.

“Kíraiso niaíwí goyáorani?” uríñí nánirini.

⁴¹ Jisaso re uríiniginini, “Áamá pí nání re rarígíarini, ‘Áamá nene yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroní sa míxí ináyí Depitoyá xiáwo imóniníárfani.’ pí nání rarígíarini?”

⁴²⁻⁴³ Bíkwí Samíyí ríníñíyo Depito xewaníño áamá aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroní nání níriri ríwamíñí rípi eanírini, ‘Goríxo gí Ámínáomi re uríiniginini, “Joxí wé náúmíni éfí níníwéari joxí tíní míxí iníáyo xopírírí ríwiimíáé nání xwayí nanirí nweáirixini.” Goríxo gí Ámínáomi e uríiniginini.’ Depito ríwamíñí apí nearíná

⁴⁴ xegí xiáwo nání ‘Gí Ámínáorini.’ níriri nání aríge xegí xiáwo imóninini?” Jisaso áamá níní “Áamá yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piáxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo anani Depitomi seáyí e nimónirí nepa Goríxoyá xewaxoríani?” oyaiwípoyinirí e uríiniginini.

“Nwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa yarígíápa mepani.” uríñí nánirini.

⁴⁵ Áamá níní o e raríñagi aríá wiaríná xegí wiepísaríñowami re uríiniginini,

⁴⁶ “Nwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa yarígíápa mepa éfírixini. Awa áamá weyí oneamépoyinirí rapírapí sepiáni níníyíními aní emero áamá makeríá imíxarígíe dání

14-15 Xwirixí seamearíná nioní díní niseakikayorí nijá niseaiapírí xwiyá urípírí nání imónipírí seaimiximá enagi nání soyíné xwirixí seamepíríáyí wí pírí seaw-iaikipaxí meníní. Ayínání soyíné siní fá miseaxirípa enánáyí, díní re mórixíní, ‘Ananíríní. Xwiyá pírí wiaikímíní nání menjwípepa oemíní. Sa Gorixoyá díníyo dání uríimiginí.’ yaiwíríxíní.

16 Segí sénáiwaraní, sénowarání, séríxímeáowarání, nawíní mningáýífrání, níkumíxíní emearígáýífrání, miyí seauráná segíyí wíamí pikipíríáríní.

17 Soyíné nioní nixídaríngagá nání áamá níní wikí niseaóníro símí tíní seaipíríáiwi

18 Goríxo yeáyí seayimíxemeaná enagi nání soyíné anipá wí imónipíríámaní. Segí dáfá wí aí anipá imónínfámaní.

19 Soyíné ení neáníro nioní aníní níníxídirónáyí, segí dínípi eríkiemeánipíríáríní.

“Jerusaremi xwirá ikíxepíríáríní.” uríní náníríní.

20 “E nerí aí mixelí nimeámi báyí aní Jerusaremi rípmí awí mudímóagá níwíníroná ‘Ríxa aní rípi xwirá ikíxepírí anwí ayorání?’ yaiwíríxíní.

21 E níwíníroná áamá Judia píropenísíyo nweagáýí dífá míníyo nání éfí yiro áamá Jerusaremi apimí nweagáýí píní níwíárímí uro áamá apimí báriwámíní omíníyo amí amí yarígáýí aní apimí amí mírémopa ero éfíxíní.

22 Ayí rípi náníríní. Ínáyí Goríxo xeaníní ríá tíní seaikáríní apíríní. Íná amípí níní nání Bíkíyo níriní eánínípi xixení imónínfáriní.

23 Íná xeaníní ríá tíní xwá tío seaímeaná enagi nání apíxí niaíwí agwí egííwa tíní siní niaíwí amíní wiarígííwa tíní éfí aníní mupaxí imónínagi nání aweyí! Goríxo áamá tío wikí níwóníri xeaníní wikáraríná

24 mixelí nimeáa báyí Jerusaremi nweáyo kirá tíní pípíkímí ero íwí meaaníro nání nípíkíomearo wigí aní ayí ayo nání nimeámi umíro epíríáríní. E nemáná émáyí níbíro Jerusaremi dáníyíné seáyí e niseaimóníro xwíraimímí niseaikíxéa nuro Goríxo ‘Yoparí e imóníwíniginí.’ yaiwíárínje imónínjáná ríxa re imónínfáriní.

Áamá imónínjo níweapíríná náníríní.

25 “Sogwí tíní emá tíní siní tíní ekíyíníníní ináná áamá xwá tío níyoní gwí ararí nweagáýí ayá sáfí nurorí díní ríá uxenáríní. Rawírawá ení xwé ayá wí níróga níwíápínímeáísáná níjírí moarínagi níwíníroná ududí winínfáriní.

26 Siní sogwí amípí aní píríyo eníyí aníní mixelínápagí níwíníroná ‘Xwá tío nweanwaéne pí neaimíní ríá yaríní?’ níyaiwíro wáyí níkáríníroná eaníramoro wepíríáríní.

27 E neróná sínwí re nanípíríáríní. Áamá imónínáoní níkínímáná ení neání agwí tíní nawíní weaparínagi nanípíríáríní.

28 E nerí aí soyíné sogwí emá amípí ekíyíní inarínagi níwínírná ‘Gwíníní nearoayíroní anwí ayorání?’ níyaiwíro píránní éfí nírómáná nioní nání weníní níyání róríxíní.” uríníniginí.

Ewayí ikaxí iká pikína náníríní.

29 O awamí ewayí xwiyá bí re uríníniginí, “Íká pikí tíní iká níní ení yarínípi nání díní mópoyí.

30 Íká míní inarínagi níwíníroná ‘Ríxa xwiogwírání?’ yaiwíarígápa

31 siní amípí ekíyíníníní ení axípi inarínagi níwíníroná ‘Goríxo nene xwioxíyo míméamí nerí neameñweaní ríxa anwí ayorání?’ yaiwíríxíní.

32 Nioní nepa seararíníní, ‘Áamá agwí ríná nweagáýí siní mipepa enáná amípí níní nioní Jerusaremi nání searfápi xixení nímonínfáriní.’ seararíníní.

¹³ awaú nuri Jisaso uríípi xixení níwíga nuri aiwá Anínajo Wiárí Múroagíyi nání imíxígisixíní.

“Rípi gí waráriní.” uríñí nániríní.

¹⁴ Ríxa aiwá nípirí bííná Jisaso t́níní wáí wurímeiarígíáwa t́níní aiwá naníro nání nawíní níñwearo

¹⁵ o re uríñínigíní, “Nioní síní ŕníní ḿnimeapa neríná ‘Gí seaiepisaríñoyíné t́níní xámí aiwá Anínají Neamúroagí nání rípi onímíní.’ aga nínimóníagí bíáríní.

¹⁶ Ayí rípi nání seararíñíní. ‘Aiwá rípi ámí bí bí nioní t́níní xwíá t́yo dání naníwámaní. Goríxo xwioxíyo ḿimeámí nerí seamenñweaníe dání aiwá rípi nání ḿkípi xixení imóníníáríní. Íná dání nioní ámí níweapírí nioní t́níní nawíní naníwáriní.’ seararíñíní.” nurírí

¹⁷ kapíxí wá nímeari Goríxomí yayí níwimáná re uríñínigíní, “Kapíxí ríwá yaní níníro níga úpoyí.

¹⁸ ‘Inígí wainí ámí bí xwíá t́yo dání nímíámaní. Ríxa Goríxo soyíné xwioxíyo ḿimeámí nerí píraníñí seamenñweaníe dání inígí wainí ámí íná nímíáríní.’ seararíñíní.” nurírí

¹⁹ bisíkerfá bí nímeari Goríxomí yayí níwimáná níkwírírí yaní níwia nurí re uríñínigíní, “Nioníyá wará tíyí soyíné arírá seaímíá nání rídíyowá neríníñí imóníní. Ríwéná nioní nání díní seainíníá nání nioní éápa bisíkerfá kwírírí seaiapírí éápa axípi éfíríxíní.” nurímáná

²⁰ awa ríxa aiwá nínímáná enáná bisíkerfá nímearíná éfpa kapíxí inígí wainí ríwoní wá nímeari re uríñínigíní, “Goríxo xwíyíá síní bí réroáríñípi nání nioní níperíná gí ragí púyí inígí wainí síxí ríwáníñí imóníní.

²¹ E nerí aiwí aríá nípoyí. Ámá nioní nání ḿiyí nuríno nioní t́níní níñwearane aiwá naríñwíní.

²² Ámá imóníñáoní Goríxo ríñí j́ayo axípi nínípi_kiro aiwí ámá nioní nání ḿíxíyo ḿiyí nurínomí Goríxo xeaníñí xwé winíá enagi nání aweyí!” uríagi

²³ wiepísaríñowa yaríñí re níga ugíawíxíní, “None go go e winí nání ríá raríní?” níra ugíawíxíní.

“None ǵmíní go seáyí e imóníríeníñoi?” rínígíá nániríní.

²⁴ Wiepísaríñowa xwíyíá rípi ení níríro śmí t́níní re rínígíawíxíní, “None wo go go seáyí e neaimónírí enáná wone símanwíyóníñí wurínaníwáriní?” nírga waríná

²⁵ Jisaso re uríñínigíní, “Émáyíyá ḿíxí ináyíyí ámáyíyá síníwí e dání seáyí e nímóníro wá ení bí mé sekaxíní nuríro aiwí wíwaníñowa nání re rínarígíáríní, ‘Śwí níaiwí níní nioní t́ámíní imónígíáyí arírá wíaríñáoníríní.’ rínarígíáríní.

²⁶ Soyíné ení awa yarígíápa axípi e mepaní. Segí ráróníñí imóníoyí ségwáoníñí imóníwínígní. Segí bosóníñí imóníoyí sénáíníñí omíñí seaiaríñoníñí imóníwínígní.

²⁷ Díní píraníñí mópoyí. Nene píoi raríñwáriní? Ámá kíkíá níñweámáná aiwá naríño seáyí e imóníñoríani? Aiwá ríá nuyearí yaní wíaríño seáyí e imóníñoríani? ‘Ayí kíkíá níñweámáná aiwá naríño seáyí e imóníñoríní.’ raríñwáriní. Nioní e imóníñáoní aiwí soyíné t́níní níñwearíná ananí segí ókíníñíñí nímónírí arírá seaiaríñáoníríní.

²⁸ Soyíné wa iwamíó níwapíyaníro yaríná nioní t́níní éf níroro ṕníní níníwíarímí úfámaní.

²⁹ Ayínání gí ápo ‘Joxí ḿíxí ináyí nímónírí ámá ayo menñweáíríxíní.’ nírinípa

³⁰ nioní ení re seararíñíní, ‘Nioní ríxa ḿíxí ináyí nímónírí menñweanáná soyíné nioní t́níní nawíní aiwá nímíáé aiwá níro inígí níro nero negí Isíreríyí gwí

wirí wirí wé wúkaú síkwí waú enjýo xiráowayínéninjí nimóniro menjweapíríáríní. seararíníní.” uríniginíní.

“Pitaoxi ríwí nímoríní.” uríní nániríní.

³¹ O re uríniginíní, “Saimonoxíní, Saimonoxíní, Seteno soyíné nání Goríxomí símí t́níní re uraríní, ‘Ámá wití aiwá síkí t́njíyí neyíroríná yarígápa nioní Jisaso wiepísaríní awa enj ríá eánínjóníní iwamíó owíwapíyiminí.’ Obo Goríxomí e uraríní.

³² E nerí aiwí díní soyínéyá níkwíroarígápi samíní mepa oeníní Goríxomí ríxíní seauríyíaniginíní. Saimonoxíní, ríwéná joxí ámí díní nímorí níkínímóníní nioní t́ámíní níbíríná ámá nioní níxídarínagá nání díxí ríríxímeáowa simónarígáyo enj síxí eámíxíríxíní.” uríagí

³³ Pitao re uríniginíní, “Ámínáoxíní, gwí ríyíéraní, rípíkíéraní, níwawíní yeaipíríáríní.” uríagí

³⁴ o re uríniginíní, “Pitaoxíní, śá ríyimi karíkarí śíní ríaiwá mírípa enáná xwíyá bíau bí nioní nání re urayíríní, ‘Jisaso nání nioní majíáríní.’ urayíríní.” uríniginíní.

Nígwí t́níní íá t́níní kirá t́níní nániríní.

³⁵ O awamí re uríniginíní, “Nioní xámí ‘Xwíyá wáí emépoyí.’ nísearowáríná ‘Nígwí wowí t́níní árupianj wú t́níní síkwí śú ámí bí t́níní nímaxírímí memepa époyí.’ searowáríagí aiwí soyíné amípí wí nání díwí níkeamóniro remegíawixíní?” uríagí awa “Oweot, amípí wí nání díwí níkeamónínjwaniginíní.” uríagí

³⁶ o re uríniginíní, “E nerí aiwí agwí soyíné goxí goxí nígwí wowí t́njoxí nímaxírímí uí. Árupianj enánáyí ení nímaxírímí uí. Goxí goxí kirá ḿxí nání enjýy mayoxí enánáyí díxí iyá nípíríní bí éíríxíní.

³⁷ Ayí rípi nání seararíníní. Bíkwíyo nioní nání re níriníní eáníní, ‘Ríá kíroarígáyo mépearígápa omí ení níkumíxíro axípi mépepíríáríní.’ níriníní eáníní. Amípí nioní nání níriníní eánínípi xíxéní nímonínínjoi.” uríagí

³⁸ awa re urígíawixíní, “Ámínáoxíní, none ḿxí nání ḿnjí bíxaú ríxa rípíxaúríní.” uríagí o “Xwíyá ríxa apániríní.” uríniginíní.

D́wí Oripíyo dání Goríxomí xwíyá rírímí winj nániríní.

³⁹ E nírinímí anjýo nípeyearí xegí yarínjpa d́wí ḿnjí Oripíyí rínínjípímí nání yaríná xegí wiepísarínjowa ení númí níyíro

⁴⁰ ríxa nírémoríná awamí re uríniginíní, “Seteno iwamíó míseaiwapíyipa oeníní nání Goríxomí ríxíní urípoyí.” nurímí

⁴¹ ámá śnjá ananí iwanj mopaxí imónínje numáná xwíáyo xómínj níyíkwímáná Goríxomí xwíyá rírímí níwirí

⁴² re uríniginíní, “Ápe, joxí nísimónínínáyí xeanínj nioní nímeanípi kapíxí nioní nímfínj imónínjwá ananí emí ḿwiárímopaxíríní. E nerí aiwí nioní nímonarínjpi mé díxí díní t́níní xíxéní ananí imóníwíniginíní.” uraríná

⁴³ anínají wo śjání níwimóníní enj síxí weámíxíniginíní.

⁴⁴ E éaná Jisaso rínínj agwí esínjwínínj wímeáagí Goríxomí xwíyá enj t́níní nuríríná xegí okínj nípwéríná ragínínj nípurí xwíáyo níyóísáná

⁴⁵ Goríxomí xwíyá rírímí wíarínje dání éf níwíearómí nurí xegí wiepísarínjowa t́nj e wenínj éyí wíníniginíní. Dínj sípí wíarínagí nání enj samínj níwóroa nuro sá órówapínagí níwíníní

⁴⁶ re uríniginíní, “Pí nání soyíné sá wenjoi? Seteno iwamíó míseaiwapíyipa oeníní nání níwiápínímearo Goríxomí ríxíní urípoyí.” uríniginíní.

Jisasomí íá xegí nániríní.

⁴⁷ Sini e urarína re enjiginini. Ámá wí ikwíkwierí bimiarná ámá Judasoyi riniño —O wiepisarini wé wúkaú síkwí waú imónigá worini. O ámayo nipemeámí niyapiri Jisasomi kíyí miaúniminiri nání anwí e bání

⁴⁸ Jisaso re uriniginini, “Judase, ámá imóninjáoni pasá ninimeri kíyí nimiaúniminiri ribarinini?” uraná

⁴⁹ Jisaso tñi rogáwa omi ríxa íá xiraníro yarinagá níwiniro re urigáwixini, “Ámináoxini, ‘Awami mñí orópoyi.’ risimónarinini?” nuríro

⁵⁰ wo re enjiginini. Apaxípanini imónini seáyí e imóninjoyá xináinini nimóniri omíni wíarini omi mñí rómíni éyí pírí nimoyíkirí arfá wé náumi dango mñí wirípieaniginini.

⁵¹ Arfá mñí wirípieáagi Jisaso “Píni wíarípoyi. E mepani.” nuriri ámá arfá mñí wirípieáomi wé seáyí e níkwíariri naní imixiniginini.

⁵² Omi naní nimiximáná apaxípanini imónigá xwéowa tñi porisí aní ridiyowá yarigíwami awí mearoargáwa tñi Judayí mebáowa tñi awa xíomi íá xiraníro bíayo re uriniginini, “Soyíne mñí tñi iwaní tñi íá maxirigáyí ámá íwí xauráparigáyo íá xiraníro yarigápa nianíro ribarino?”

⁵³ Nioni sfá ayí ayo aní sipísipí ridiyowá yarigíwami nweanáná soyíne íá wí minixirarigáwixini. E neri aiwí áríwíyíná obo emearína soyíne íá nixiraníro nání riseaimónigoi?” uriniginini.

Pitao “O nání majónirini.” uriní nánirini.

⁵⁴ Jisaso e uríagi aí awa omi íá nixero níméra nuro apaxípanini imónini seáyí e imóninjoyá aní e mearémóaná Pitao awami ríwíyo yaxídi néra nurí

⁵⁵ ámá wí ákinjáyo anírwami dání ríá níkearo nweanagá níwiniro o ení nípáwiri níwímeari e éí nweanáná

⁵⁶ apíxí omíni wíarini wí ríá wíá ónináná Pitaomi símímaní sínwí níwiniro sínwí agwí níwíga nípeyiri ámá e nwxapigáyo re uriniginini, “Ámá ro ení Jisaso tñi emearini worini.” uríagi aí

⁵⁷ Pitao “Oweoi.” nuriri re uriniginini, “Ine, jíxi rariño nání nioni majárini.” nuriri

⁵⁸ níweámáná enáná ámi wo omi sínwí níwiniro re uriniginini, “Joxi ení ámá Jisasoyáowa woxíni imónarinini.” uríagi aí Pitao “Royi, nioni xenwonirini.” nuriri

⁵⁹ níweanísáná enáná ámá ámi wo ámayo aríki “Ámá ro ení Gariri píropenisíyo dango enagi nání nepa Jisaso tñi emearinorini.” urayarína

⁶⁰ Pitao re uriniginini, “Royi, joxi rariñyí nioni majárini.” sini e urarína re enjiginini. Karíkarí wo ríxa ríaiwá riniginini.

⁶¹ Karíkarí ríaiwá ráná Jisaso níkinimóniri Pitaomi sínwí wináná o Jisaso píné xami re urípi “Karíkarí sini ríaiwá mírí enáná joxi biaú bí ayo ‘Jisaso nání nioni majárini.’ urayirini.” urípi nání diní winíagi

⁶² nípeyeari ákinjá bíariwami dání nwí píyí wíriniginiginini.

Iwaní mépero xwírixí mépero egá nánirini.

⁶³ Ámá Jisasomi íá xirárigáyí ikayíwí numearíro iwaní níméperína

⁶⁴ xegí sínwíyo wíá nitárimáná iwaní nearo re nura ugáwixini, “Wíá nearókiamoarinixini, iwaní go ríá rearinini? Joxi wíá rókiamoarinixi enagi nání ríxa áwaní nearei.” nuríro

⁶⁵ ikayíwí numearíroná ayá wí nuríasáná

⁶⁶ ríxa wíá ónáná Judayí mebáowa xwírixí imixarigáyí, ayí apaxípanini imónigá xwéowa tñi nwí ikaxí eáninípi mewegáwa tñi awí eánáná Jisasomi awa tífamini níméra níbiri wáragá

⁶⁷ awa re urigfawixini, “Joxi yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwfa piaxíyo dání iwiaronfoyi rariñwáoxi enánáyí, áwanj nearei.” urfagfa aiwi o re uriniginini, “Niont nisearfigi aiwi soyíne ‘Neparini.’ niyaiwiro arfa nipfriméoi.

⁶⁸ Niont eni yariñj bi seaíánáyí, soyíne áwanj wí nripriméoi.

⁶⁹ E neri aiwi re searariñini, ‘Ámá imóniñáon Gorixo, enj sidx eániñoyá wé náúmini ñweámi nání anwi ayorini. Ínina o tñi niñweari óniñj imónimfárinini.’ searariñini.” urfagi

⁷⁰ nowani re urigfawixini, “Joxi niaíwí Gorixoyáoxirani?” urfagfa o “Soyíne api nriarini.” urfagi

⁷¹ awa re rinigfawixini, “None xewaniño xwiýá meárinipaxípi rariñagi arfa wíwáyí nání siñwí winarogfa ámi wí nibiro xwiýá mearipaxí mimónini.” rinigfawixini.

23

Omi Pairato tñj e wárigfa nánirini.

¹ E nriñiro nowani niwiápnimearo Jisasomi gapimanf Pairato tñj e nání niméra nuro

² nirimómáná Jisaso nání nixekwímoro Pairatomi re urigfawixini, “O yapí nineaíwapiya nuri Judayene yariñwáyí nineaíwíakiri ‘Émáýyá mixel ináyí Sisaomi nigwí takisf nání mñni miwipani.’ nrieariri xewaniño nání re rariñi, ‘Niont ámá yeáyí seayimixemeámfa nání arfowayá xwfa piaxíyo dání iwiaronfáon, mixel ináyí imóniñáonirini.’ rariñagi arfa wíwárinini.” urfagfa

³ Pairato Jisasomi yariñj niwía nurfna yariñj re winiginini, “Joxi Judayfyá mixel ináyí imóniñoxirani?” urfagi o “Joxi dixf rixa api nriarini.” urfagi

⁴ Pairato apaxfpániñj imónigfa xwéowami tñni ámá e epíroyf egfáyo tñni re uriginini, “Xwiýá mearipaxí imóniñj bi nání pfá meginariñini.” urfagi aiwi

⁵ awa arfki re urayigfawixini, “Jisaso Judia piropenisf re ami ami nemeri ámá nñni re oyaiwípoyiniri, ‘O negf mixel ináyí imónáná émayo mixel xfdowáranfwarini.’ oyaiwípoyiniri nuréwapiya warinorini. Gariri piropenisfyo dání néra biñfyf re eni aí nearéwapiyarini.” urfagfa

⁶ Pairato arfa e niwiri awami yariñj re winiginini, “O Gariri piropenisfyo dánjorani?” urfagi

⁷ awa re urigfawixini, “Oyi, Jisaso piropenisf gapimanf Xeroto menñweañyo dánjorini.” urfagfa Xeroto eni ina Jerusaremi ñweañagi nání Pairato o tñj e nání wiowáriniginini.

Omi Xeroto tñj e nání wiowárigfa nánirini.

⁸ Judayowa Jisasomi gapimanf Xeroto tñj e nání niméra úána o enína dání amipí Jisaso yariñfyf nání arfa niwiri “Omi siñwí owinimñni.” niyaiwia bagf nání omi siñwí niwinirfna yayf niwiniri “Jisaso emimf bi oníwapiyini.” niyaiwiri

⁹ yariñj obaxf niwiayariñagi aiwi xfoya bi muriñiginini. Muriña yarfna

¹⁰ apaxfpániñj imónigfa xwéowa tñni ñwí ikaxf eániñjpi mewegfáwa tñni xwiýá rfa tñj xekwímogfa

¹¹ Xeroto tñni xegf porisowa tñni uyíni mero ikayfwf meariro nemána rapirapf awiaxf wú mixel ináyowa yinarigfa imóniñj wú nuyíro ámi Pairato tñj e nání wiowáriniginini.

¹² Xeroto tñni Pairato tñni xami xepixepa rónagíwaú sfá ayimi nawini imónigfisixini.

“O pí éagi ikfáyo yekwiroárimñni?” urinñ nánirini.

¹³ Jisasomi ámi Pairato t́ńj e nání níméra úáná Pairato “Apax́pánı́j imónı́gá xwéowa t́nı́ Judaý mebaowa t́nı́ áamá ńnı́ t́nı́ obı́poyı́.” nırırı

¹⁴ awa ámi b́aná re urı́nı́nı́nı́, “Soýné xámı́ áamá ro nı́meámı́ nı́bırı́ re nıŕawı́nı́, ‘O áamá ńnı́ “Émányo mı́xı́ xı́dowáranı́wárı́nı́.” oyaiwı́poyı́nırı́ nı́searéwapı́ya emearı́nı́nı́.’ nıŕá aiwı́ soýné xwı́yá umeararı́gı́pı́ nání nı́onı́ segı́ sı́nı́wı́ anı́gı́e dání yarı́nı́ wı́ayı́agı́ aiwı́ omı́ xwı́yá mearı́paxı́ wı́ mımónı́nı́nı́nı́.

¹⁵ Xeroto enı́ ṕá nı́wırı́ aı́ omı́ xwı́yá mearı́paxı́ bı́ mımónı́pa enagı́ nání ámi none t́ńj e nání seapowárenapı́rı́nı́. Arı́á époyı́. None omı́ pı́kianı́ nání uyı́nı́ enı́ bı́ aga mımónı́nı́.

¹⁶ Ayıńanı́ ‘Nı́onı́ yarı́nı́pı́ nání rı́nearı́nı́?’ oyaiwinırı́ sa iwanı́nı́ nı́méperi wárı́mı́nı́.” uráná

¹⁷ Judaý xwiogwı́ ayı́ ayo aiwá Anı́najo Múroagı́ nání narı́gı́áyımı́ “Émányı́ gapı́mano negı́ áamá gwı́ nı́weanı́ wo oneawárı́nı́.” nı́yaiwı́ro nání

¹⁸⁻¹⁹ áamá e epı́royı́ egı́á nawı́nı́ ńnı́ xı́xewı́ámı́ re urı́gı́awı́nı́, “Jisasomi nı́pı́kırı́ Barabasomi —O Jerusaremi nı́weagı́áyı́ wa t́nı́ nı́wiápı́nı́mearo ‘Émányo mı́xı́ oxı́dowáraneyı́.’ nırı́ro mı́xı́ nı́wiróná áamá pı́kı́agı́a omı́ émányı́ íá nı́xero gwı́ anı́yo nı́wirarı́gı́orı́nı́. “Omı́ neawáriı́.” uráná

²⁰ Pairato “Jisasomi owárı́mı́nı́.” nı́yaiwırı́ áamá ayo ámi bı́ urı́agı́ aiwı́

²¹ ayı́ rı́mı́nı́ t́nı́ re urayı́gı́awı́nı́, “Íkı́áyo yekwı́roárei. Íkı́áyo yekwı́roárei.” urayarına

²² Pairato rı́xa bı́aú urı́ı́ aiwı́ ámi bı́ re urı́nı́nı́nı́, “Pı́ nání? O pı́ íwı́ éf nání íkı́áyo yekwı́roárı́mı́nı́? Xwı́yá omı́ nı́mearı́rı́ pı́kipaxı́ wı́ imónı́nı́agı́ mı́wı́nı́meáı́nı́. Ayıńanı́ iwanı́nı́ nı́méperi wárı́mı́nı́.” urı́agı́ aı́

²³ áamá ayı́ Pairato omı́ íkı́áyo oyekwı́roárı́nı́rı́ arı́kı́ ámi wı́nı́ sı́mı́ t́nı́ nurayıróná pı́né Pairatoyá xórórı́ wı́gı́awı́nı́.

²⁴ Pı́né oyá xórórı́ wı́agı́a nání re urı́nı́nı́nı́, “Segı́ seaimónarı́nı́pı́ xe oımónı́nı́.” nurı́rı́

²⁵ áamá ńnı́ wiwanı́nı́yı́ “Neawáriı́.” urı́o —O Jerusaremi nı́weagı́áyı́ wa t́nı́ nı́wiápı́nı́mearı́ “Émányo mı́xı́ oxı́dowáraneyı́.” nırı́ro mı́xı́ nı́wiróná áamá pı́kı́agı́a omı́ émányı́ íá nı́xero gwı́ anı́yo nı́wirarı́gı́orı́nı́. O nání ayı́ “Neawáriı́.” urı́omı́ Pairato nı́wárı́rı́ Jı́saso nání wı́gı́ dı́nı́ yaiwı́ı́áyo nı́xı́dı́rı́ porısowa íkı́áyo yekwı́roárı́pı́rı́ nání mı́nı́ wı́nı́nı́nı́.

Jisasomi yekwı́roárı́gı́a nánırı́nı́.

²⁶ Mı́nı́ wı́áná porısowa omı́ nıméra nurına Jisasomi iwanı́ mepeayı́ı́a enagı́ nání rı́xa enı́ meánı́pa nerı́ ná neága warı́nı́agı́ nı́wı́nı́ro áamá wo Saimonoyı́ rı́nı́nı́o —O anı́ xegı́ yoı́ Sairı́nı́ dánı́nı́. O maiwı́ amı́yo dání Jerusaremi nání barı́nı́omı́ óf e órórı́ nı́nı́ro “O íkı́á yoxáı́pá nı́kwónı́mı́ Jı́sasomi oxı́dı́nı́.” nı́yaiwı́ro omı́ íkı́á yoxáı́pá sanı́yo nı́wikwı́arı́ro nıméra warına

²⁷ áamá oxı́ apı́xı́ obaxı́ ikwı́kwı́erı́ rı́wı́mı́nı́ nuro apı́xı́ obaxı́ wı́wa enı́ rı́wı́yo númı́ nuróná nı́wapé t́nı́ ámı́xı́a nı́wı́axı́da warı́nı́agı́a

²⁸ Jı́saso nı́kı́nı́mónı́rı́ re urı́nı́nı́nı́, “Jerusaremi dánı́ apı́xı́ riwayı́né nı́onı́ nı́wı́ mı́nı́mieapa époyı́. Sewanı́nı́wayı́né nání mieainı́ro segı́ nı́aı́wı́yo miearo éfı́xı́nı́.

²⁹ Ayı́ rı́pı́ nání seararı́nı́. Rı́wéná xeanı́nı́ rı́a t́ńj seaı́meanı́a enagı́ nání apı́xı́ nı́aı́wı́ tı́gı́ı́wa wı́gı́ nı́aı́wı́ nání aga dı́nı́ sı́pı́ wı́nı́a enagı́ nání áamá re rı́pı́rı́arı́nı́, ‘Apı́xı́ oxı́ rogı́ı́wa t́nı́ sı́nı́ apı́yá nı́aı́wı́ mı́xı́rı́gı́ı́wa t́nı́ apı́xı́ sı́nı́ nı́aı́wı́ amı́nı́ mı́nı́ mı́wı́pa yarı́gı́ı́wa t́nı́ íwa yayı́ owinı́nı́.’ rı́pı́rı́arı́nı́.

³⁰ Xeanı́nı́ apı́ aga xaiwı́ seaı́meanı́a enagı́ nání áamá dı́wı́ mı́nı́yo ‘Nı́piérorı́ neaı́kwarı́moı́.’ urı́ro dı́wı́ mı́nı́ onı́miáı́pia wı́mı́ enı́ ‘Seáyı́ e rı́tı́ neaı́.’ urı́ro epı́rı́arı́nı́.

³¹ Wé róniṅaoni íkíá siṅṅiṅi imóniṅaoni aí xeaniṅi níkáráyí nánì seyíné fíwí yarígíáyo dání íkíá kíríṅiṅi imónigíáýné anipaxí seaikárinárini.” uríṅiṅiṅi.

³² Ámá ríkíkíríó yarígííwaú enì Jisaso t́nì nawíni píkianiro nánì níkumíxíro níméranuro

³³ ríxa yofí áamá Míṅí Gíxweáí rínṅe nírémore omí íkíáyo níyekwíroárimáná mídímídání ríkíkíríó yarígííwaúmi enì yekwíroáraríná

³⁴ Jisaso Goríxomi re uríṅiṅiṅi, “Ápe, nionì niarígíá tíyí awa majíá nimónimáná niaríṅagíá nánì joxí yokwarímí wíi.” uraríná porisowa Jisasoyá rapírapí goní goní meámíniréniṅi sárú nero yaní inaríṅagíá

³⁵ áamá númí bíáyí e nírówapíro siṅwí níwíniro Judayí ámináowa enì aí ríperírí número re ríḡawixini, “O áamá wíyo arírá wiagorini. O nepa áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríṅwáo enánáyí, Goríxo nírípearí nene yeáyí neayimíxemeaníá nánì uowárenapíníoyí raríṅwáo enánáyí, xewaníṅo arírá oiniṅi.” níra waríná

³⁶ porisowa enì ikayíwí numearíroná iniḡí wainí míxí yaríṅpí mìnì wianíro nánì anwí e níbíro

³⁷ re urayigíawixini, “Joxí Judayíyá míxí ináyoxí enánáyí, jíwaníṅoxí éfí mínínei.” uríḡawixini.

³⁸ “Áamá royí míxí ináyí Judayíyáorini.” níriro íkíá wáráyo ríwamíṅi e neámáná oyá yoxáyo xwápiyi seáyí émi píraugíawixini.

³⁹ Ríkíkíríó yarígííwaú, Jisasomi mídímídání íkíáyo yekwíroárííwaú wíro Jisasomi ikayíwí nuríṅi re uríṅiṅiṅi, “Joxí nepa áamá yeáyí neayimíxemearíá nánì aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríṅwáoxíraní? Jíwaníṅoxí éfí míníniṅi yawawí enì yeamíníṅi ei.” uríagí aí

⁴⁰ wíro “E murípaní.” nuríṅi míxí re uríṅiṅiṅi, “Ríníṅi o meaaríṅpí joxí axípi nímeari aiwí Goríxo nánì wáyí mísinaríniṅi?”

⁴¹ Yawawí yeapíkíáná ayí ananirini. fíwí yaríḡwííyo dání xixení yeapíkíaríṅo. Áamá royí fíwí bí méagi aiwí píkíaríṅo.” nuríṅi

⁴² Jisasomi re uríṅiṅiṅi, “Joxí ríxa míxí ináyí nimóníṅi nímenṅwearíná nioní nánì díní móríxini.” uríagí

⁴³ Jisaso re uríṅiṅiṅi, “Nepa ríraríṅi. Agwí nioní t́nì anínamí ṅweaníwí.” uríṅiṅiṅi.

Jisaso pení nánirini.

⁴⁴ Ríxa sogwí áwini e ṅweanáná re eníṅiṅiṅi. Sogwí nísfkwirí aní níminí sfá xaiwí níyinára nurí ríxa 3:00 p.m. imónáná sogwí ámi noxárorí aníṅiṅiṅi.

⁴⁵ Sogwí sfkwíaríṅáná rapírapí sepiá aní sipísipí rídíyowá yarígííwá ṅwíá t́ṅíṅmíní epaníóaríniṅi áwini e naxínowárirí wúkaú epaníóaríniṅiṅiṅi.

⁴⁶ Jisaso ríaiwá re ríṅiṅiṅi, “Ápoxini, ḡí díní oríṅwirárimini.” nurími díní yáníṅiṅiṅi.

⁴⁷ Jisaso díní yáníagí porisowami seáyí e imóníṅo amípí ayí e éagi siṅwí e níwíniṅi Goríxomi yayí numerí re ríṅiṅiṅi, “Áamá ro nepa wé róníṅo, sipí wí mimíxípa enomi aí píkíwini.” ríṅiṅiṅi.

⁴⁸ Áamá oxí apíxí níni Porisowa Jisasomi yekwíroáraríná siṅwí wínaníro bímíáyí sogwí sfkwíaríṅi ámi oxárorí nerí Jisaso perí éagi níwíniro ayá f́á níxíriními wíḡí aní e nánì umíḡawixini.

⁴⁹ Áamá Jisasoyá xegí imóníṅíyí t́nì apíxí Gariri píropenísfíyo dání o t́nì nawíni bíḡííwa t́nì ná j́amí onímiápí nírómáná omí píkíaríná amípí apí e éagi siṅwí wíṅíḡawixini.

Jisasomi xwíá weyárigíá nánirini.

⁵⁰⁻⁵¹ Ámá wo xegí yoí Josepoyí ríníño —O Judia píropenisíyo aní xegí yoí Ari-matia dánoríní. O Judayíyá xwíríxí mearígíá mebáyí woríní. O wé róníño enagí nání xegí wíá Jisasomí píkianíro nání mekaxí níméro yarígíápi nání “Apáníríní.” mīwimóníñoríní. “Goríxo xwíoxíyo mīmeámí nerí neamenñewaníápi gíní gíná imónínfárfaní?” nīyaiwiro weníñí nerí ñweañoríní.

⁵² O émayí gapímaní Pairato tñí e nání nurí Jisaso píyomí xwíá weyárimíní nání yaríñí nīwirí Pairato “Oyí.” uríagí nurí

⁵³ Jisaso píkííomí nīmeámí nīwepíní xwíá e dání rapírapí apíá wenípi tñí xopíxopí nīrorí sñáyó áamá ó ríxígíáyimí —Ayí áamá síní mītagíáyiríní. Ayimí tīmíní nání nīmeámí nurí ínīmí tñínigíní.

⁵⁴ Sabaríá nání amípí píráníñí nīmíxíro tarígíáyimí nītírí aiwí Sabaríá náyi ríxa anwí e enáná tñínigíní.

⁵⁵ Apíxí Garirí píropenisíyo dání númí bífíwa “Jisasomí aríge ríá taríní?” nīyaiwiro sñwí wīnaníro númí nuro sñá óyímí sñwí nīwīniróná xíomí taríná ení sñwí nīwīnīmí

⁵⁶ wígí aní e nání nuro Sadéyo Jisasoyá wará xópé éwanígíní íkíá dífá dñí naní eaaríñí bī tñí gíní bī tñí píráníñí nīmíxíro nītíro sá wegííwa Sabaríáyo ñwí íkaxí eáníñípi raríñípa kíkíá ñweagíawixíní.

24

Jisaso ámí wiápínimeañí náníríní.

¹ Sadéyo aga wíá móníñímí íwa íkíá dífá tñí gíní tñí xámí píráníñí imíxarígíápi nīmeámí nuro

² ríxa Jisaso xwíá weyáriníñe nírémoro sñá xwáripáyo maní e éf ráráriníño mīmegwínárfí nīmega nurí yání e wenagí nīwīnīro

³ óyímí nīpáwíro aí Ámíná Jisaso mīwenagí nīwīnīro

⁴ “Píyo geríaní?” nīyaiwiro ududí níníro ronáná re enínigíní. Ámá waú egí rapírapí xwíníá eagííwaú sīmímaní e rónapígíisixíní. Sīmímaní e rónapáná

⁵ apíxíwa wáyí níkáríníro sīmímaní xwíáyo íkwíróáná awaú re urígíisixíní, “Sñí úo nání áamá xwíá weyárarígíe pí nání pífá yaríñoí?”

⁶ Síní re mīweníní. Ríxa wiápínímeánigíní. O síní seyíné tñí Garirí píropenisíyo nemeríná searíñípi nání dñí mópoyí.

⁷ Re searíñíríní, ‘Negí Judayí áamá imóníñáoní mīyí nīnīróná áamá íwí yarígíáyí íá nīnīxero íkíáyo nīyekwíroáripírfá enagí aí ámí sífá wīyaú wīyi ríxa nórímáná enáná wiápínímeámíárfíní.’ ríñíríní.” uríagíí

⁸ íwa Jisaso xwíyíá eníná uríñí apí nání dñí nīwīnírí

⁹ xwáripáyo píní nīwíárimí nuro wíepísaríñí wé wúkaú síkwí wo awamí íwa wíníápi nání repíyí nīwíro áamá Jisasoyá xegí imóníñíyo ení nīyoní repíyí wígíawixíní.

¹⁰ Apíxí repíyí wíarígííwa Magídara dñí Mariaí tñí Joanaí tñí Jemisomí xínáí Mariaí tñí ámí wíwa tñíríní. Íwa wáf wurímeiarígíáwamí wígí wíníápi nání áwaní uríagíá aí

¹¹ “Íwa wígí xwíyíá íkíá íwíyo dáníníñí raríñoí.” nīyaiwiro “Nepaxíní.” mīyaiwípa nero aí

¹² Pítao nīwiápínímearí aníní nurí xwáripáyo nírémómáná nīpíkwíní ínīmí weníñí éyí wíníñínigíní. Rapírapí Jisasomí xopíxopí róníñúní wí e wenagí nīwīnírí ámí xegí aní e nání nuríná e enagí wíníñípi nání ududí néra unínigíní.

Wíepísíñí waú Emeasí nání waríná wímeañí náníríní.

¹³ Jisasoyá xegí áamá imóniṅfíyí waú sáá axíyiminí aní Emeasiyi riniṅfipimi nání nuri —Aní apí Jerusaremi dání ná jáamíne onimíápiriní. 11 kiromita imóniṅeriní.

¹⁴ Awaú ófíyo nuri Jerusaremiyo amípí Jisasomi wíápi nání repíyí niga nuri

¹⁵ xwíyá níríga warínná Jisaso xewaníṅo anwí e níríri níwímeari awaú t́níní nawíní nuro

¹⁶ awaú Jisasomi síṅwí níwíníri aiwí omí mí mómíxí yarínná

¹⁷ Jisaso yaríṅfí re winíinigíní, “Awagwí aní nurínná xwíyá níríga warígípi pí éfí nání níríga waríṅfí?” uráná awaú éfí nírómáná símímaní kípíṅfí níyiri

¹⁸ wó, Kiriopasoyí riniṅo re uríṅinigíní, “Áamá níní Jerusaremi urínaníro úfáyo sa joxíní e imónípi nání majíáraní?” uríagí

¹⁹ o yaríṅfí re winíinigíní, “Jerusaremiyo pí imóníinigíní?” uríagí awaú re urígíisixíní, “Nasareti dání Jisaso nání rinariṅwií. O Goríxoyá síṅwíyo dání áamá níniyá síṅwíyo dání ení wá rókiamoaríṅfí ení eáníṅfí wo nímoníri emímí erí xwíyá píraníṅfí urímerí yaríṅo nání rinariṅwií.

²⁰ Omí apaxípaníṅfí imónígíá xwéowa t́níní negí áamíná neamenṅweagíáwa t́níní xwíríxí numero omí íkíá seáyíyo oyekwíroárípoyníri émáyo míní wíóí.

²¹ Xámí nene díní re kíkayówaríní, ‘Goríxo nene émáyíyá gwí ṅweanṅwaénéníṅfí imóniṅwaéne neaíkweanfa nání uowárenapíníto áamá oríani?’ Díní e kíkayówaríní. Xwíyá apí aí ámí b́ rípiríní. Omí ríxa nípíkímáná enáná sá wíyáú wíyí oráná

²² agwí sáá ríyimi neneyá apíxíwa ayá nearemóoí. Íwa wáá móniṅfími áamá xwáripá t́ṅfí e nání nuro aí

²³ píyí t́fo mīwenagí níwíníro nene ṅweanṅwaé nání níbíro re nearáoí, ‘Newané xwáripáyo dání oríṅá níwíníranéná aníṅají waú nírónapíri “O síṅfí uníto.” nearíí.’ nearíagíá

²⁴ negí áamá wa áamá píyo t́fe nání nuro apíxíwa nearíápi síní axípi e imóniṅagí níwíníro aiwí píyomi síṅwí b́ mīwínáóí.” Jisasomi repíyí e wíagíí

²⁵ Jisaso re uríṅinigíní, “Awagwí majímajíá yarígííwagwíríní. Amípí wáá rókiamoagíáwa níró ríwamíṅfí eagíápi aríá níwiri aiwí aníṅfí ‘Neparíní.’ níyaiwiri díní míkíwíropa yarígííwagwíríní.

²⁶ Awagwí áamá yeáyí seayímíxemeanfa nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí rarígífo nání re ríyaiwíaríṅfí, ‘O ríníṅfí b́ míméá ananí míxí ináyí nímoníri níkíními Goríxo t́ámíní ṅweapaxíriní.’ ríyaiwíaríṅfí? Oweoí, xámí ríníṅfí nímeámáná ríwíyo níkínípaxíriní.” nuríri

²⁷ ríwamíṅfí Goríxoyáyo amípí xóo nání níriníri eáníṅfípi Moseso eanṅe dání repíyí píraníṅfí níwíera urí amípí wáá rókiamoagíáwa ríwíyo eagíe dání ení repíyí píraníṅfí níwíera urí eníinigíní.

²⁸ Aní awaú warígííe ríxa anwí e nírémorínná Jisaso awaú “O wíárí nímúrorí unítoí.” oyaiwípiyíníri wíwapíyarínná

²⁹ awaú urakíonwíráníri nání re urígíisixíní, “Joxí mīyeamúropaní. Sogwí ríxa wéí enagí nání sáá rórínítoí. Yawawí t́níní sá re oweaneyí.” uríagíí awaú t́níní sá wémíníri nání nawíní aníyo nípáwiro

³⁰ níṅweagíásáná ríxa aíwá naníro nerínná Jisaso bískeríápi nímeari Goríxomi yayí níwímáná níkwíríri míní wíarínná

³¹ awaú ríxa síṅwí mí wómíxípaxí nímoníri omí síṅwí mí wómíxáná re eníinigíní. O awaú síṅwí anígííe dání aníṅfíinigíní.

³² O aníṅfíagí níwíníri re rínígíisixíní, “O t́níní ófíyo níbíranéná o xwíyá Goríxoyá ríwamíṅfí eáníṅfípi píraníṅfí repíyí níyeaíera barínná yegí xwíoxíyo dání ríxa díní níá yeáíriní.” níriníri

³³ axíná Jerusaremi nání níwíápínímeámí nuri wíepísaríṅfí wé wúkaú síkwí wo egíáwamí t́níní áamá awa t́níní nawíní ṅweagíáyo t́níní níwímeari

³⁴ ayí “Ámináo ríxa wiápínimeáiniginí. Saimonomi sijnáni wimóníniginí.” rinariṇagá aráa nṭwiri

³⁵ amípi ófyo néra úfípi nání áwaní nuríri re urígfisixíní, “O ríxa bisíkerfá kwíraríná yawawi ríxa sijnwí mí wómíxíwísisixíní.” urígfisixíní.

Wiepísiṇfyo áwíní e éf rónapíṇf náníriní.

³⁶ Síní Jisaso nání áwaní e uraríná re eníiniginí. Xewaníṇo áamá nṭyoní áwínímí dání sijnáni rónapíṇiniginí.

³⁷ Sijnáni rónapáná ayí sirí nṭpíkíníro wáyí níkaríníro “Píyíṇf siwí womí sijnwí ríá wíníṇwíní?” yaiwiaríná

³⁸ o re uríṇiniginí, “Seyíné óf níkaríníro ‘Jisatorfani?’ mṭyaiwí dṇf obíboxí pí nání nímóá waríṇo?”

³⁹ ‘Ayí Jisatorfani?’ yaiwípirí síkwíyo tṇí wéyo tṇí sijnwí nanípoyí. ‘Gíwí tṇí ení tṇí ení rí rení?’ yaiwípirí wé seáyí e níkwíárípoyí. Píyíṇf siwí gíwí tṇí ení tṇí tṇíraní?” nuríri

⁴⁰ xegí wé tṇí síkwí tṇí síwá wíagi

⁴¹ ayí yayí seáyímí dání winaníro nero aí síní “Aga Jisatorfani?” mṭyaiwí ududí nṭwiga waríná o ayí “Píyíṇf siwímaní. O aíwá naríní.” oyaiwípoyíníri re uríṇiniginí, “Nioní nímí nání aíwá bí meníraní?” uríagi

⁴² ayí peyí pírí bí umeaíáná

⁴³ o nurápirí wigí sijnwí anígíe dání nṭṇiniginí.

⁴⁴ O re uríṇiniginí, “Xámí nioní síní seyíné tṇí nimeríná xwíyá rípi searíṇaniginí, ‘Ríwamíṇf amípi nioní nání Moseso ṇwí ikaxí nṭrírí eanípi tṇí wíá rókíamoagfáwa nṭíro eagfápi tṇí Bíkwí Samíyo nṭríníri eáníṇpi tṇí wí suríamá mé aga xíxení nímónínáriní.’ searíṇaniginí.” nuríri

⁴⁵ awa ríwamíṇf xío nání Bíkwí Goríxoyáyo eáníṇpi níjía oimónípoyíníri wigí dṇf jfayo naní nṭwímíxírí

⁴⁶ re uríṇiniginí, “Eníná dání Bíkwíyo ríwamíṇf re nṭríníri eáníní, ‘Áamá yeáyí seayímíxemeanfá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfó ríníṇf nímearí nṭperí aíwí sfá wíyaú wíyi óráná ámí xwárípayó dání wiápínímeanfáriní.’ nṭríníri eáníní.

⁴⁷ Rípi ení nṭríníri eáníní, ‘Áamá omí dṇf nṭwíkwíroríṇípmí dání xegí imóníṇfíyí xwíyá rípi wáf wurímeipírfáriní, “Segí íwí yarígfíyí ríwífmíní nímamoro saníṇf imónánáyí, Goríxo yokwarímí seaiíníṇo.” Jerusaremi dání aṇf nímíní wáf e wurímeipírfáriní.’ nṭríníri eáníní.

⁴⁸ Seyíné amípi nioní nání wínfá rípi nání áwaní uríméfríxíní.

⁴⁹ Arfá époyí. Gí ápo eníná segí seáwowayá símímaní e dání ‘Nioní segí seárfawéyo gí kwíyípi wímíáriní.’ uríṇípi seyíné seaímeanfá nání nioní ríxa seaiapowárímíriní. Seyíné Goríxoyá kwíyí émí dání síní ení míseaeámíxípa neríná aṇf rípmí píní nṭwíárimí amí amí mupaní. E nerí aí ríxa ení seaeámíxáná nioní nání amí amí wáf uríméfríxíní.” uríṇiniginí.

Aṇínamí nání peyíṇf náníriní.

⁵⁰ O Jerusaremi dání ayo nṭwirímeaní nurí aṇf xegí yoí Betaniyí ríníṇípmí nṭrémómáná xegí wé seáyí e nímíxírí ayí Goríxoyá dṇf tṇí píráníṇf oṇweápoyíníri amípi yaríṇf nṭwiri

⁵¹ síní nṭwíaríná Goríxo omí níménapímí ríxa aṇínamí nání peyíṇiniginí.

⁵² Ríxa aṇínamí nání peyíagi ayí e sijnwí nṭwínímí ámí Jerusaremi nání nuro seáyímí seáyímí nímóga nuróná

⁵³ íníná aṇf rídíyowá yarígfíwámí nṭpáwiayiro Goríxomí seáyí e umeagfáriní.

Xwiyá yay neainarín Jono eanípíriní.

Ríwamíní rípi “Xwiyá yay neainapaxí Jono eanípíyí” rínínípiní. O Jisaso wiepísagowa woríní. Xewaníño nání níríri nearíná yumí “Wiepísaríní Jisaso díní sîxí uyínoyí” níríri eanoríní. O Jisaso ríxa nípémáná nîwiápnímeámi anínami nání nîpeyimáná enáná ámi xwiogwí aga obaxí nîpwémáná enáná ríwamíní rípi eaníríní. Ámá “Goríxo aríre imónínjoríani?” yaiwiaríná Jisaso ríri erí enípími dání nîjía imóníríxíníri níríri eaníríní. “Óf Goríxo tíaíníníní iníníyí Jisasoríani?” nîyaiwiro díní nîwíkwírorínípiní dání díní nîyíminí imónínípi tígááyí ení imóníríxíníri níríri eaníríní.

Xwiyáoyí ríníño ámá imónínípi náníriní.

¹ Iwamíó xwía rírí síní menáná Xwiyáoyí ríníño íná nîweaníríní. O Goríxo tíní nawíní nîñwearí o tíní xíxení imóníníriní.

² Aga iwamíó dání Goríxo tíní nîweagííoríní.

³ O Goríxo nerínípiní dání amípí imóníní nîpíní imóníníriní. Pí pí imónínípi wí xegípi mimóní xío nerínípiní dáníní imóníníriní.

⁴ O díní ámá amípí síní imóníní nání tínjoríní. Díní o tínípi, ayí ámáyo Goríxo imónínípi nání wía wókinífa náníriní.

⁵ Wía api sía yínárinje wía ónaríná sápi wí sía uyímíxínímaní.

⁶ Ámá wo —O wayí neameainí Jonoyí rínínjoríní. Goríxoyá xwiyá yaní wiowárinjoríní. Omí Goríxo urowárenapána

⁷ o ámá níní wía api nání aría nîwiro díní íkwíropírí nání áwaní urímíníri nání bíníniginí.

⁸ O ámáyo wía wókiarinjomaní. Sa wía wókiarinjoríní nání áwaní nearímíníri bínjoríní.

⁹ Aga nepa wía wókiarinjoríní, ayí roríní. Xwía tíyo nání nîbíríná Goríxo imónínípi nání díní mopírí nání wía wókímíxínjoríní.

¹⁰ O xwía tíyo nîweanáná xwíarí tíní amípí tíní xío nerínípiní dání imóníní aiwí oxí apíxí mí mîwómíxígíawíxíní.

¹¹ O ámá xegí Judayí tíní e nání úagí aiwí mumímínígíawíxíní.

¹² E nerí aiwí ámá omí numímíníro díní wíkwíróáyí niaíwí Goríxoyá oimónípoyníri sínwí wínínjoríní.

¹³ Ayí niaíwí ámá emeaarígíá yapí imónígíámaní. Apíxí xírarígíá yapí imónígíámaní. Ámáyo díníyo dání ení imónígíámaní. Sa Goríxoyá díníyo dání xegí niaíwíyí imónígíáriní.

¹⁴ Xwiyáoyí ríníño aga ámá nimóníri xwía tíyo nene tíní nîweanáná nene seáyí e o imónínípi aga xegí bî imóníníagi wínínjwaniginí. O, Goríxoyá síníníní émiaonjoríní xío tíní xíxení seáyí e imóníníagi wínínjwaniginí. Ámaéne wá ayá wí neawianaríníagi wínínjwaniginí. Goríxo imónínípi nepa xíxení síwá neainaríníagi ení wínínjwaniginí.

¹⁵ O nání wayí neameainí Jono áwaní níríriná wá re ríníniginí, “O nioní re rínáoríní, ‘Ríwíyo bíní nioní síní menáná o xámi nîweaníagi nání nioní seáyí e nimóníní.’ rínáoríní.” ríníniginí.

¹⁶ Ayí rípi nání “Ámaéne wá ayá wí neawianaríníagi wínírane Goríxo imónínípi nepa xíxení síwá neainaríníagi wínírane enjwaniginí.” raríníní. O wá nîneawianíriná bî onímíapí mîneawianí xwapí ayá wí nîneawianíri arírá ámi ámi neainíríní.

¹⁷ Ayí rîpî nânîrîni. Moseso Gorîxoyá dîñî tîni ñwî ikaxî nîrîrî rîwamîñî eanî enagî aiwî ayí Jîsasi Kiraiso neaîwapîyîñîpîmî dâni Gorîxo wá neawianarîñîpî nânî nîjîá imónîrane nepa xîo imónîñîpî nânî nîjîá imónîrane enwârîni.

¹⁸ Wainá aiwî Gorîxomî áamá go sîñwî winîñîrîni? E nerî aî Ñwîá sîñîñîñî émiaonîo —O íníná xanoyá sáyo ñweañorîni. Nene “Xano imónîñîpî apîrîñî?” yaiwianî wîá neaókîmîxîñîrîni.

Wayí neameainî Jono xewanîño nânî rîñîpî nânîrîni.

¹⁹ Judayí wî Jerusaremî dâni re nîyaiwîro, “Wayí umeaiarîñî Jono áamá Gorîxoyá dîñî tîni yeáyî neayimîxemeanîa nânî arîowayá xwîá piaxîyo dâni iwiaronîoyî rarîñwáorîni? Worîni?” nîyaiwîro apaxîpânîñî imónîgîá wa tîni áamá Ripaiyî rîñîñîyî wa tîni —Ripaiowa anî Gorîxo nânî rîdîyowá yarîgîwámî mewegîáwamî sanî uráparîgîáwarîni. Awa tîni nuro Jonomî “Goxîrîni?” urîpoyîñîrî urowáráná

²⁰ awa nuro omî nîwímearo yarîñî “Goxîrîni?” wíáná o yumî bî mîwî waropárî nîñîrî “Aga nepa seararîñîni.” nurîrî “Nionî áamá yeáyî seayimîxemeanîa nânî Gorîxoyá dîñî tîni arîowayá xwîá piaxîyo dâni iwiaronîoyî rarîgîonîmanî. Kiraisoyî rarîgîonîmanî.” urîagî

²¹ awa yarîñî re wigîawixîni, “Joxî ayí o menánáyî, goxîrîni? Joxî wîá rókiamoagî Eraijaoxîrîni?” urîagîa o “Ayí nionîmanî.” urîagî awa “Joxî wîá rókiamoagî Isîrerene xwayî nanîrî ñweañwáoxîrîni?” urîagîa o “Oweoi.” urîagî

²² awa “Joxî ‘Gonîrîni.’ simónarîni? Áamá none nearowárénapîáyo áwanî uranîrî rarîñwîni. Jiwanîñoxî píoi rînarîñîni?” urîagîa

²³ o re urîñîñîgîni, “Nionî wîá rókiamoagî Aisaiáo rîñîpî tîni xîxenî áamá dîñî meañe dâni rîaiwá re rarîñáonîrîni, ‘Óí Ámínáo nânî píráñîñî wimoípoyî.’ rarîñáonîrîni.” urîagî

²⁴ awa —Parisiowa urowárîáwarîni.

²⁵ Awa yarîñî re wigîawixîni, “Joxî áamá yeáyî neayimîxemearîa nânî arîowayá xwîá piaxîyo dâni iwiaronîoyî rarîñwáoxî mimónîpa erî wîá rókiamoagî Iraijaxî mimónîpa erî wîá rókiamoagî nene xwayî nanîrî ñweañwáoxî mimónîpa erî enánáyî, pí nânî áamáyo wayî numeaiá warîñîni?” urîagîa

²⁶ Jono re urîñîñîgîni, “Nionî áamáyo wayî numeairîná iniîgî tîniñî umeaiarîñáonîrîni. E nerî aî seyîné tîni áwinîmî ronî wo soyîné sîñwî mí mómîxîorîni.

²⁷ Áamá nionîyá rîwîyo bîñîo nânî rarîñîni. Áamá nionî nânî ‘Wé rónîñorîni.’ niaiwiarîñagîa aî o aga seáyî e nimónîñagî nânî oyá sîkwî sú gwî wikweaipaxonîmanî.” urîñîñîgîni.

²⁸ Jono iniîgî Jodanî rapáyo jîarîwámîni anî yoí Betanî tîñî e wayî umeaiarîná nîwímearo yarîñî apî wigîawixîni.

Jîsaso sipîsipî rîdîyowá nânîñîñî imónîñî enagî nânîrîni.

²⁹ Wayí neameainî Jono, sá wenî Jîsaso xîo tîñî e nânî barîñagî nîwinîrî re rîñîñîgîni, “Sipîsipî miá rîdîyowánîñî áamá nînenenî uyîñî yarîñwápi yokwarîmî neaiínîa nânî Gorîxo neaiapîño iworîni.

³⁰ O re rîñáorîni, ‘Áamá nionîyá rîwîyo bîñîo nionî sîni menáná o ñweaagî enagî nânî nionî seáyî e nimónîñorîni.’ rîñáorîni.

³¹ Xámî nionî enî áamá nîbîrî yeáyî neayimîxemeanîwinîgîñîrî xwayî nanîrî ñweañwáomî mí mîwómîxîpa nerî aiwî o nânî gî Isîrerîyo wayî numeaiarîñîpîmî dâni wîá urókiamómîñîrî bîñárîni.” rîñîñîgîni.

³² Wayí neameainî Jono Gorîxomî xewaxo wímeanîpî nânî mîko nimónîrî áwanî re nearîñîñîgîni, “Nionî kwîyî Gorîxoyápi anînamî dâni xawiówî yapî nîweapîrî omî xenweáagî winîñanîgîni.” nînearîrî

³³ re neariñiniginí, “Xámi nioní ení áamá nîbîrî yeáyí neayimîxemeanîwîñiginîrî xwayí nanîrî ñweañwáomî mí mîwómîxîpa nerî aiwî inîigî tîñî wayí numeaiia ounîrî nîrowárénapiño re nîrîñiniginî, ‘Áamá joxî kwíyî nîweapîrî wímeáagi wîñîrîo nánî dîñî re yaiwîrîxîñî, ‘Áamáyo wayí numeairîná kwíyî tîñî numeairî sixî umímonîo, ayí orîanî?’ yaiwîrîxîñî.’ nîrîñiniginî.

³⁴ Gorîxo nîrîñîpî tîñî xîxenî nîwanîñonî omî sîñwî nîwîñîrî nánî nîmeanîpî nánî mîkonî ‘O nîaiwî Gorîxoyáorîñî.’ seararîñîñî.” nearîñiniginî.

Wiepîsarîñî wau wau awamî nîwirîmeáa uñî nánîrîñî.

³⁵ Wayí neameainî Jono, sá wenî wápi tîñî xegî wiepîsarîñî wau tîñî nawínî éf nîrorîná

³⁶ wenîñî éyî wîñîñiniginî. Jisaso añî warîñagi nîwîñîrî re rîñiniginî, “Sipîsipî miá rîdîyowá nánî Gorîxo neaiapiño iworîñî.” rîagi

³⁷ wiepîsarîñowau Jono e rîagi arîá nîwîrî Jisasomî númî warîná

³⁸ o nîkîñimónîrî wîñîñiniginî. Awaú númî barîñagi nîwîñîrî re urîñiniginî, “Pî yanîrî númî nîbarîñî?” urîagi awaú re urîgîisixîñî, “Rabai —Negî agapîné nîrîrîná ‘Nearéwapîyarîñoxîrîñî.’ rarîñwápirîñî. Rabai, joxî añî giwámî wearîñîrîñî?” urîagi

³⁹ o re urîñiniginî, “Awagwî nîbîrî sîñwî wîñîpiyî.” urîagi awaú tîñî nuro añî xîo wearîñiwá sîñwî nîwîñîrî rîxa sîápi tîñî 4:00 p.m. imónîñagi nánî sîá ayî o tîñî e sá wegîawixîñî.

⁴⁰ Wayí neameainî Jono Jisaso nánî rîagi arîá nîwîrî númî úfîwau wîo Adîruorîñî. O Saimonî Pitaomî xexîrîmeáorîñî.

⁴¹ O xámî nurî xexîrîmeáo Saimono nánî pîá nerî re urémeanîñiniginî, “Yawawi áamá negî Xibîruyî pîné tîñî Mesaiaoyî rarîñwáo —O áamá yeáyî uyimîxemeanîa nánî arîowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronîoyî rarîgîorîñî. Kiraisoyî enî rîñîñorîñî. Omî rîxa sîñwî wîñîmeáwî.” nurîmî

⁴² nîwirîmeámî Jisaso tîñî e nánî nuri wímeááná Jisaso omî sîñwî agwî nîwîñîrî re urîñiniginî, “Joxî Jonomî xewaxoxî Saimonoxîrîñî. Ríná dánî yoí Sipasoxî —Yoí apî Gîrikîyî pîné nîrîrîná Pitaoyî rarîgîápirîñî. (Yoí mîkîpî sîñáî rîñîñî.) Yoí Sipasoxî rîrîpîráoi.” urîñiniginî.

Piripo tîñî Nataniero tîñî nánîrîñî.

⁴³⁻⁴⁴ Jisaso, sá wenî wápi tîñî Garîrî pîropenîsîyo nánî umîñîrî nerîná áamá womî —O Piripoyî rîñîñorîñî. Añî yoí Betîsaidá dâñorîñî. Añî apî ayî Adîruo tîñî Pitao tîñî enî añî apîmî dâñowauñîñî. Jisaso Piripoyî rîñîñomî nîwímeari “Joxî nîxîdeî.” urîagi

⁴⁵ Piripo nurî xegî áamá womî —O xegî yoí Natanieroyî rîñîñorîñî. Omî nîwímeari re urîñiniginî, “Áamá Moseso enîná nîrîrî rîwamîñî earî wîá rókiamoagîáwa nîrîro rîwamîñî earo egîo rîxa sîñwî wîñîmeáwîñî. O Nasaretî dâñî Josepomî xewaxo Jisasorîñî.” urîagi

⁴⁶ Nataniero áamá Gorîxo Isîrerîyo yeáyî uyimîxemeanîa nánî urowárénapiñîo nánî re urîñiniginî, “Joxî re rîyaiwîarîñîñî, ‘Nasaretî dánî nene ayá sîwî nearopaxî imónîñî bî imónîpaxîrîñî.’ rîyaiwîarîñîñî?” urîagi Piripo re urîñiniginî, “Joxî nîbîrî sîñwî wîñî.” nurîmî nuri Jisaso tîñî e barîná

⁴⁷ o Nataniero barîñagi nîwîñîrî o nánî re rîñiniginî, “Isîrerîyî wo áamáyo yapî bî mîwîwapîyarîño iworîñî.” rîagi

⁴⁸ Nataniero ududî nîwîñîrî re urîñiniginî, “Arîge nerî joxî nionî nánî nîjîá imónîñîñî?” urîagi Jisaso re urîñiniginî, “Piripo sîñî rîaiwá mîrîrîpa éfîmî joxî íkîá pikînamî íkwapiñîyo ñweañáná sîñwî ranîanîgîñî.” urîagi

⁴⁹ Nataniero re urîñiniginî, “Nearéwapîyarîñoxîñî, joxî nîaiwî Gorîxoyáoxîrîñî. Isîrerene negî mîxî ináyoxîrîñî.” urîagi

⁵⁰ Jisaso re uriniginini, “Nioni joxi ikíá pikínamí ikwapiníyo nweanána sinwí raníaniginini.” riríagi nání joxi ‘Goríxomi xewaxoríani?’ níniaiwirí díní ríníkwíroarinini? Nioni apimí seáyí e imóniní bí yarinagi sinwí naniríarini.” nurirí

⁵¹ omí re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Anínamí dání óf inána Goríxoyá anínají áamá imóniníáoní tíní e nání yirí weapirí yarinagí sinwí winipíríarini.” uriniginini.

2

Aga iniigí iniigí wainí oimónirí imixiní nánirini.

¹ Sía wíyaú pwéaná Gariri píropenisíyo aní bí xegí yoí Kenai ríniníipimí áamá wo apíxí meearinagi nání aiwá apí nímíxíro yaríná Jisasomí xínái aní ayo nweanána

² omí tíní xegí wiepísarínowamí tíní urepeará enagi nání awa ení níbíro nweanána re eniginini.

³ Áamá aiwá apí nání awí eáníáyí iniigí wainí níní nowáraná Jisasomí xínái re uriniginini, “Íwe, wainí níní ríxa nowáráoi. Bí siní míwenini.” uríagi

⁴ Jisaso re uriniginini, “Ineyí, jíxí nioni pí oenirí nírarinini? Nioniyá ení eániní sinjání imóniníyí rínámaní.” uríagi

⁵ xínái áamá aiwá níxero yaní wiarígíáwamí re uriniginini, “O pí pí searííyí xíxeni xídípoi.” uríagi

⁶ Jisaso síná tíní xwárá sítí imixiníní wé wíúmi dání wo —Apí wání wání iwajíá neríná 100 ritá iwajíá epaxípirini. Judayí wigí yarígíápi tíní xíxeni neríná Goríxoyá sinwíyo dání amípí wé rónígíá imónaníro igwíá wímoarígíápa yanirí yarígíápirini. Jisaso sítí wé wíúmi dání wo apí wenagi níwinirí

⁷ áamá aiwá yaní wiarígíáwamí re uriniginini, “Iniigí niwiro iwajíá neríná magwí époi.” uríagi awa aga iniigí iwajíá neróná magwí imímí yáraná

⁸ o awamí re uriniginini, “Xwárá sítí tíyo dání niwiro nímeámí nuro seáyí wiarígíoyíné seáyí e seaimónínomí míní wípoi.” uríagi awa nímeámí nuro míní wíáná

⁹ seáyí wiarígíáwamí bosí umiearínjo aga iniigí ríxa wainí imóníípi gígí nerí —O awa iwííe nání majíá nerí aiwí aiwá yaní wiarígíáwa níjíarini. O gígí nerí apíxí meearínomí “Eini.” nurirí

¹⁰ re uriniginini, “Áamá níní iniigí wainí yaní níwia nuróná re yarígíarini. Xámí awiaxípi yaní níwia núísáná áamá wainí apí ríxa nínímáná enáná naní onímíápi imóninípi yaní níwia warígíarini. E yarígíá enagi aiwí joxi e méini. Joxi xámí wainí naní imóninípi yaní níneaiapirí aiwí wainí aga awiaxípi yómíní nímerí agwíní neaiaparini.” uriniginini.

¹¹ Jisaso Gariri píropenisíyo aní Kenayo níñwearíná emímí apí iwamíó níwíwapíyiríníipimí dání ení eániní xíó imóninípi síwá winaríná xegí wiepísarínowa sinwí níwiníro díní wíkwírogíawixiní.

¹² E nemo aní xegí yoí Kapaneamí ríniníipimí nání níwerí xegí xínái tíní xexírímeáowa tíní xegí wiepísarínowa tíní ení nawíní níwero e sía áríní wí wegíawixiní.

Jisaso aní rídiyowá yarígíwámí nípáwiri enípi nánirini.

¹³ Jisaso sía Anínajo Neamúroagoí ríninííyi anwí e imónináná Jerusaremi nání níyoarí

¹⁴ aní rídiyowá yarígíwámí ákínáyo nípáwiri weníní éyí wininiginini. Nígwí nání wa burímákáú bí ero sipísipí bí ero xawíówí bí ero yarinagí níwinirí nígwí senísí wiarígíáwa ení éf níñwearo yarinagí níwinirí re eniginini.

¹⁵ Sámí nimeari síkwá nýírearíná sipísipí tñi burímákau tñi mîxí xfdowáriti xiáwowami eni mîxí xfdowáriti nigwí senisí yarigfáwayá nigwípi nimeari emi noyaximorí wigí ikwianwí eni mîwiárori nemáná

¹⁶ xawiówí bî yarigfáwami mîxí re urîñiniginí, “Nimeámi úpoyí. Aní gí ápoyá riwá makeríá aniwániní pí nání imîxariní?” uríagi

¹⁷ xegí wiepîsarîñowa Bîkwíyo rîwaminí re nîrîñiní eáninípi nání dîñí winîñiniginí, “Ápoxîniyá aniwámi píraníní éríxîñiní sîmí nîxeadípenîñiní dání mîyíóyo uríkwînarîñiní.” nîmónarîñiní. nîrîñiní eáninípi nání dîñí winîñiniginí.

¹⁸ Judayí ámináowa Jisaso épi sîñwí nîwîñiro mîxí re urigfáwixîñí, “Nene ‘E epaxorîñí?’ siaiwiani nání emímí bî rîxa rîneáwapîyarîñiní?” uríagíá

¹⁹ Jisaso re urîñiniginí, “Soyíne aní riwá píneápoyí. E nerínáyí, nioní ámi sá wîyaú wîyimi mîrîmîfáriní.” uríagi

²⁰ Judayí ámináowa re urigfáwixîñí, “None aní riwá mîraríná xwiogwí 46 neamúronîwáriní. Joxí ananí sá wîyaú wîyimi mîrîpaxoxîrîñí?” uríagíá aiwí

²¹ o e nîrîñíná ewayí ikaxí xewanîño nání nîrîñí e urîñiniginí.

²² Ayînání rîwéná Jisaso Gorîxoyá dîñíyo dání piyí weñe dání nîwiápîñimeámáná enáná wiepîsarîñowa ewayí ikaxí xó aniwá nání urîñinípi nání dîñí nîwinîñí “Bîkwíyo xó nání nîrîñiní eáninípi tñi xwíyá xó rîñinípi tñi neparîñí.” nîyaiwiro dîñí wîkwírogfáwixîñí.

Jisaso áamá nîñi xwioxíyo dání yaiwiarigfápi nání nijfá imóniní nánîrîñí.

²³ Sá Aníñajo Neamúroagoi rîñiníyi nání aiwá imîxarigfíná Jisaso sîñí Jerusaremí nîñwearíná emímí yarîñagi áamá obaxí e ñweagfáyí sîñwí nîwîñiro omí dîñí nîwîkwírooro apaxí mé “Orîñí?” yaiwiarîñagíá aiwí

²⁴ xewanîño nepaxîño nîmónîñí sîñání “Onîrîñí.” nîrîñí áwaní mîrowiáronîñiní. O áamá nîñí yarigfápi nání nijfá imónîño enagi nání áwaní mîrowiáronîñiní.

²⁵ Áamá wigí yaiwiarigfápi xwioxíyo adadí nîwirí nijfá imónîño enagi nání wí áamá nîbîro api nání áwaní urîpaxomani.

3

Jisaso tñi Nikodimaso tñi xwíyá rîñigfí nánîrîñí.

¹ Áamá wo —O xegí yoí Nikodimasoyí rîñiníorîñí. Gwí mónigfá yoí Parisiyí rîñiníyí worîñí. Axo Judayí mebá worîñí.

² O sá wîyimi árîwîyimi nuri Jisasomí nîwîmearí re urîñiniginí, “Rabai, ‘Joxí nearéwapîyarîñí Gorîxo rîrowárenapîñoxí imónîñiní.’ neaimónarîñiní. Gorîxo dîñí mukîkayonáná áamá wo emímí joxí yarîñipi epaxí mîmónîñagi nání rarîñiní.” uríagi

³ Jisaso re urîñiniginí, “Aga nepa rîrarîñiní. Áamá gîyí gîyí seáyîmí dání mewepa nerínáyí, Gorîxoyá xwioxíyo wí ñweapîrîfá menîñí.” uríagi

⁴ Nikodimaso re urîñiniginí, “Áamá go go rîxa xwé niwiarómáná aríge nerí ámi eweanîñí? ‘Ámi xînáiyá agwíyo páwíáná omí ámi sîñí xînáí xîrîpaxîrîñí.’ nîrîñí rîñîrarîñiní?” uríagi

⁵ Jisaso re urîñiniginí, “Aga nepa rîrarîñiní. Áamá iniigfíyo dání ewearí Gorîxoyá kwíyíyo dání ewearí mepa nerínáyí, wí Gorîxoyá xwioxíyo nîpáwîrî ñweapaxí menîñí.

⁶ Xanîyaúmi dání xîrarigfápi, ayí warápinîrîñí. Kwíyíyo dání imónarîñipi, ayí dîñí sîñí imónîñipîrîñí.

⁷ Nioní re rîrîfápi nání, ‘Joxí “Gorîxoyá xwioxíyo ñweáimiginí.” nîsimónîríná wí seáyîmí dání ewearípi nîmúropaxímaní.’ rîrîfápi nání ududí mîsinîpaní.

⁸ Imîñí yarîñipi nání dîñí moí. Imîñí xegí wîmónarîñimani yaríná joxí iwí rarîñagi arfá nîwirí aiwí gîmí dání bîfîpîrîñí, gîmí nání úfîpîrîñí, joxí nijfá imónarîñímaní.

Nijá mimónpa nerí aiwí ‘Imíñí meníní.’ rípxámaní. Kwíyí ení axípi imóníní. Ámá síñí ewearíná síñwí wínípxá mimóníñagí aiwí ‘Síñí meweáyíriní.’ rípxá meníní.” uríagí

⁹ Nikodimaso re uríñínigíní, “Joxí nírarinípi aríge nerí imónípxáriní?” uríagí

¹⁰ Jisaso re uríñínigíní, “Joxí áminá negí Isírerene nearéwapíyaríní woxí enagí aí nioní rírarínápi nání majá rimóníñíní?”

¹¹ Aga nepa ríraríníní. None nijá imóníñwáyí nání rírane síñwí wíníñwáyí nání áwaní rírane yaríñagwí aiwí píné none raríñwáyí soyíné aríkwíkwí yaríñoí.

¹² Amípi xwá rírímí imóníñyí nání áwaní searáná soyíné ‘Neparíní.’ níyaiwiro díní míkwrópa yaríñagí nání amípi anínamí imóníñpi áwaní nísearírnáyí, aríge nero ‘Neparíní.’ níyaiwiro díní ikwíropíráoi?

¹³ Ámá imóníño —O anínamí dání weapíñoríní. O ámá níyoní aiwí oní anínamí nání yíñoríní.

¹⁴ Eníná negí aríowa ámá díní meañe nemeróná ámá weaxá sídíní ófíyí síñí upírí nání Moseso ainíxí tíní weaxáníñí nímixírí íkíáyo níñwírárímaná seáyí e mífeyoápi síñwí níwínírinípi díní síñí ugíawíxíní. Ainíxí weaxáníñí imíxínípi níñwíráríro mífeyoagípa ámá imóníñomí axípi numífeyoapíráriní.

¹⁵ Ámá omí díní wíkwírófá gíyí gíyí díní níyímíñí tígíáyí imónípírfá nání omí numífeyoapíráriní.

¹⁶ Ayí rípi náníriní. Goríxo ámá níyoní díní síxí xwapí ayá wí nuyírí nání xegí niaíwí síñíníñí émiaño nene nání wírenapíñínigíní. Ámá xewaxomí díní wíkwírófá gíyí gíyí manínpa nero díní níyímíñí imóníñpi tígíáyí imónípírfá nání wírenapíñínigíní.

¹⁷ Ayí rípi éwínigínírí Goríxo xegí xewaxomí xwá rírímí nání uowárenapíñínigíní. O ámayo xwíyá umeárfwínigínírí muowárenapíñínigíní. Yeáyí uyímíxemeaníwínigínírí uowárenapíñínigíní.

¹⁸ Xewaxomí díní wíkwírófá gíyí gíyí Goríxo xwíyá umeáripaxí mimóníñoí. E nerí aiwí xewaxomí díní míwíkwírófá gíyí gíyí Goríxoyá síñíníñí émiaño omí díní míwíkwíroarígí enagí nání ríxa xwíyá umeáripaxí imóníñoí.

¹⁹ Sa míkí tíyo dání Goríxo ‘Xwíyá tíñoxíní.’ urírí ‘Xwíyá mayoxíní.’ urírí eníáriní. O xwíárimí ñweagíáyí e éfírxínírí wimónaríñpi wíáníñí wókíagí aiwí ámá wígí yarígíapi sípíní imóníñí enagí nání wá ókíñpi nání míwimónípa nerí sá yíníñpi nání wimónaríñíní.

²⁰ Ayí rípi nání ámá sípíní yarígíáyí níní wá ókíñpi nání aga míwimóní sá yíníñpi nání wimónaríñíní. Wígí yarígíapi wá ókímíxínanígínírí wá ókíñe nání barígíámaní.

²¹ E nerí aiwí ámá yadímíñí yarígí gíyí gíyí Goríxo wimónaríñpi oemínírí aríá níwirí yaríñpi síñání oimónírí wá ókíñe nání ananí barígíáriní.” uríñínigíní.

Wayí umeainí Jono Jisaso nání ríñpi náníriní.

²² E nemáná Jisaso tíní wiepísaríñowa tíní Judia píropenísfíyo nání nuro wí e awa tíní nawíní níñwearóná ámayo wayí numeaiá waríná

²³ wayí neameainí Jono aní yoí Inoníyí ríníñpímí —Aní api Serímí dání anwí eríní. Jono aní apímí níñwearíná e ínigí obaxí wearíñe enagí nání o ení ámá bímiarígíáyo wayí numeaiá waríná

²⁴ —Íná Jono síní gwí aníyo míñwíráríníñíníní.

²⁵ Íná Jono xíto xegí wiepísaríñowa re egíawíxíní. Níwíápnímearo wígí Judayí wo tíní xwíyá níriníróná Goríxoyá síñwíyo dání naní imónaníro nání ínigíyo igíá eánarígíapi nání xwíyá xímíxímí níníro

²⁶ e nemowa wayí neameainí Jono tñí e nání nuro re urígwixíni, “Nearéwapíyarínoxíni, áamá joxi tñí iniígwí Jodani rapáyo jfaríwáminí ηweagílo — O joxi áwaní nearíñoríni. O re yaríni. Ámáyo wayí numeaiia waríni. E yaríná oxí apíxí niaíwí nñí o tñí e nání waríñoi.” uríagí

²⁷ wayí neameainí Jono re uríñiniginí, “Áamá wigí dñíyo dání seáyí e imónarígwímaní. Anínamí ηweaño ‘Áamá o e nerí seáyí e oimóníni.’ mīyaiwipa nerínáyí, wí e nerí seáyí e imónipaxímaní.

²⁸ Xámi nioní áwaní re seararíñagí aríá nigíáríni, ‘Nioní Kiraisoní, áamá yeáyí seayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí rarígwímaní. Omí xámi umeáwiniginí nīrowárénapíñoníni.’ seararíñagí ríxa aríá nigíáríni.” nuríni

²⁹ ewayí xwíyíá bí rípi uríñiniginí, “Apíxí ηwiráríoyí ayí apíxí oyáíríni. Apí wáí wiñoyáímaní. E nerí aiwí o damí dání éf nīrorí apíxí meáo yayí yaríñagí aríá nīwiríná xío ení yayí seáyímaní dání yaríñíni. Ayínání dñí níá nīníní bí onímiápi mīninaríni.

³⁰ Nioní ríxa yíwí nimóga waríná xewaníño niwíarorí aga nepa néra nuníñoi.” nuríni

³¹ ámi re uríñiniginí, “Áamá eramí dāño áamá nīyoní seáyí e wimóníñoríni. Áamá xwíá rírímí dāñoní aga áamá imóníni amípi xwíá tñíyo dāñí nání rírí yaríñáoníni. E neríñí aiwí anínamí dāño aga nīyoní seáyí e wimóníni.

³² Xewaníño anínamí dání sñwí wíníni aríá wirí eníyí nání áamáyo áwaní nura waríñagí aiwí wí o áwaní raríñípi mumímínaríñoi.

³³ E seararíñagí aiwí áamá áwaní o raríñípi aríá nīwirí ‘Neparíni.’ yaiwíá gíyí gíyí réníñí raríñoi, ‘Neparíni. Goríxo xío raríñípi tñí xíxení yaríñoríni.’ raríñoi.

³⁴ Ayí rípi náníni. Áamá Goríxo urowárénapíñomí xewaníñoyá kwíyí ayíkwí mīwíñí enagí nání xíoyá xwíyíá nīra waríñoríni.

³⁵ Xano xewaxomí dñí sñxí nuyírí amípi nñí íáníñí wíepíxíniasíñíni.

³⁶ Áamá xewaxomí dñí wíkwíroarígwí gíyí gíyí dñí nīyímíñí imóníñípi tígíáyíni. E nerí aiwí xewaxomí aríkwíkwí wíarígwíyo dñí nīyímíñí imóníñípi wímeaníá meníni. Wíkwí Goríxo áamá ayo wónaríñípi aníñí wíkwímoníáríni.” uríñiniginí.

4

Jisaso tñí Samariayí apíxí wí tñí xwíyíá ríñígwí náníni.

¹⁻³ Parisiowa aríá re wigíawixíni, “Jisaso wíepísaríñíyí imíxírí wayí umeairí yaríná oyáyí wayí umeaiaríñí Jonoyá wíepísaríñíyo ríxa wíarí múroaríñoi.” aríá e wíagíá aiwí Jisaso xewaníño áamáyo wayí umeaiaríñagí maríá, sa xegí wíepísaríñowá wayí umeaiaríñagíá nání Parisiowa aríá e wigíawixíni. Ámíná Jisaso Parisiowa aríá e wííá enagí nání nījía nimóníni ámi Garírí pīropenísíyo nání umíníni nání Judia pīropenísíyo pñí nīwíarímí nurí

⁴ “Ága Samariayí aní tñímaní oumíni.” nīyaiwimo imaní nuríná

⁵ Samariayí aní bí xegí yoí Saikaí ríñíñípi —Aní api xwíá eníná Jekopo xewaxo Josepomí wíñípi tñí e aníwí eríni.

⁶ Míñíñwí Jekopo iniígwí iwíníá nání rípiñíwá eríni. Aní api tñí nīrémómáná sogwí áwíni e ηweanáná aní éf nání ení samíñí uwéagi iniígwí nání míñíñwí rípiñíñíwá tñí e sá nīñwearí

⁷⁻⁸ wíepísaríñowá aiwá bí yaníro nání aní apímí nání ríxa numáná enáná Samariayí apíxí wí iniígwí iwímíníni baríñagí nīwíníni re uríñiniginí, “Iniígwí iwípi bí onímíni.” uríagi

nɪwɪáɸɪnɪmearɪ xwɪyɸá bɪ re murɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ pɪ uráɸɪmɪnɪrɪ urarɪŋɪnɪ? Pɪ nánɪ í tɪnɪ xwɪyɸá rɪnarɪŋɪ?” murɪpa éáná

²⁸ apɪxɪ xwárɸá sɪxɪ e nɪtɪmɪ anɪ jɪapɪmɪ nánɪ nurɪ ámáyɔ re urɪŋɪnɪgɪnɪ,

²⁹ “Ámá nɪnɪ enɪná dánɪ néra bɪŋáɸɪ nɪpɪnɪ nánɪ áwanɪ nɪrarɪŋomɪ nurane sɪŋwɪ owɪnaneyɪ. O Kiraiso, ámá yeáyɪ neayɪmɪxemeánɸa nánɪ arɸowayá xwɸá piaxɸyɔ dánɪ iwɪaronɸoyɪ rarɪŋwáo menɪranɪ?” urémeááná

³⁰ ayɪ anɪpɪmɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ Jisasomɪ sɪŋwɪ wɪnɸe nánɪ ugɸawɪxɪnɪ.

³¹ Wɪepɪsarɪŋowa apɪxɪ ámáyɔ wɪrɪmeámɪnɪrɪ úáná “Nearéwapiyarɪŋoxɪnɪ, aɪwá bɪ neɪ.” urarɪŋagɸa aɪ

³² o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Aɪwá nɪmɪ nánɪ soyɸné majɸáɸɪ tɪŋáonɪrɪnɪ.” urɸagɪ

³³ wɪepɪsarɪŋowa nepa aɪwá nánɪ neararɪnɪrɪ re rɪnɪgɸawɪxɪnɪ, “None jɸamɪ úáná ámá wo nɪbɪrɪ aɪwá nɪnɪ nánɪ mɪnɪ rɸa wɪŋoɪ?” rɪnarɸná

³⁴ Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nɪonɪ nɪrowárénapiŋo e éwɪnɪgɪnɪrɪ wɪmónarɪŋɪɸɪ erɪ xɸo ‘Joxɪ e éɪrɪxɪnɪ.’ nɪrɪŋɪɸɪ xɪxenɪ yárɪrɪ nerɸnáyɪ, ayɪ gɸ aɪwánɪŋɪ imónɪnɪ.

³⁵ Seyɸné ewayɪ xwɪyɸá rɪɸɪ mɪrɪpa yarɪgɸárɪnɪ, ‘Emá wáu wáu sɪnɪrɪnɪ. Rɪxa múróáná aɪwá mɪanɸwárɪnɪ.’ mɪrɪpa yarɪgɸárɪnɪ? Seyɸné e nɪrɪro aɪwɪ nɪonɪ re seararɪŋɪnɪ, ‘Nɪwɪáɸɪnɪmearo omɪŋɪyɔ mɪnɪ mɪnɪ wenɪŋɪ emɪamópoyɪ. Aɪwá rɪxa yóɸ nerɪ mɪpaxɪ imónɪnɪ.

³⁶ Agwɪ aɪwá mɪarɪŋɪ go go omɪŋɪ nerɸná xegɪ éɸɪ nánɪ nɪgwɪ nɪmearɪ ayɪ dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ imónɪɸɪrɸa nánɪ rɪxa yarɪnɪ. Aɪwá ɪwɸá urarɪŋo tɪnɪ mɪarɪŋo tɪnɪ nawɪnɪ nɪwaúnɪ yayɪ epɪsɪ nánɪ e yarɪnɪ.

³⁷ Xwɪyɸá seyɸné re rarɪgɸáɸɪ, ‘Wo ɪwɸá urɪrɪ wo mɪrɪ yarɪgɸárɪnɪ.’ rarɪgɸáɸɪ, ayɪ nɪonɪ rɪrɸáɸɪ tɪnɪ xɪxenɪ rɪnɪnɪ.

³⁸ Nɪonɪ gɸ seaɪepɪsarɪŋáooyɸné, aɪwá soyɸné ɪwɸá murɪgɸáɸɪ mɪɸɪrɪ nánɪ searowárɪŋárɪnɪ. Soyɸné aɪwá wa ɪwɸá urɪgɸáɸɪ nɪmɪróná awa anɪŋɪ mɪnɪ egɸáɸɪ mɪarɪŋoɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

³⁹ Samariayɪ, anɪ jɪapɪmɪ dánɪyɪ apɪxɪ áwanɪ re urɸagɪ “Ámáo nɪnɪ enɪná dánɪ néra bɪŋáɸɪ nɪpɪnɪ nánɪ áwanɪ nɪrɪŋoɪ.” urɸɸ enagɪ nánɪ obaxɪ o nánɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɸrɔro nánɪ

⁴⁰ nɪbɪro nɪwɪmearóná nene tɪnɪ onɪweaaneyɪnɪro yarɪŋɪ wɪagɸa o sɸá wɪyaú e wenɪnɪgɪnɪ.

⁴¹ Ámá obaxɪ wɪnɪ wɪnɪ enɪ xwɪyɸá o rarɪŋɪɸɪ arɸá nɪwɪro nánɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɸrɔro

⁴² apɪxɪmɪ re nura ugɸawɪxɪnɪ, “Jɪxɪ nearɸɸɪ arɸá nɪwɪrane nánɪnɪ omɪ dɪŋɪ mɪwɪkwɸroarɪŋwɪnɪ. Newanɪŋene enɪ o xwɪyɸá rarɪŋagɪ arɸá nɪwɪrane rɪxa nɪjɸá nɪmónɪrɪ re yaiwɪarɪŋwɪnɪ, ‘Ámá nɪyonɪ yeáyɪ uyɪmɪxemeámɸánɪrɪ bɪŋorɸanɪ?’ yaiwɪarɪŋwɪnɪ.” urɪgɸawɪxɪnɪ.

Gapɪmanɸ woyá nɪaɪwomɪ nanɸ imɪxɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

⁴³ Sɸá wɪyaú wenɔ anɪ apɪmɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɸyɔ nánɪ unɪnɪgɪnɪ.

⁴⁴ Jisaso xewanɪŋo re rɪŋo enagɪ nánɪ, “Wɸá rókiarmoarɪŋɪ gomɪ ámá xegɪ anɪ e dánɪyɪ wé íkwɪanɪwɸyɔ unɪwɪrárɪgɸárɪnɪ? Oweoɪ.” rɪŋo enagɪ nánɪ ámɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɸyɔ nánɪ unɪnɪgɪnɪ.

⁴⁵ Ayɪnánɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɸyɔ rémóáná Garɪrɪ ŋweáyɪ enɪ aɪwá sɸá Anɸnajo Múroagɸyɪ nánɪ Jerusaremɪyɔ nánɪ nɪyɪro nɪŋwearóná amɪpɪ xɸo yarɪŋɪɸɪ wɪnɪgɸá enagɪ nánɪ wɪgɸ anɪyɔ rémóáná umɪmɪnɪgɸawɪxɪnɪ.

⁴⁶ Jisaso Garɪrɪ pɪropenɪsɸyɔ anɪ Kená rɪnɪŋe —E xámɪ aga inɪgɸ aɪ wainɸ imɪxɪŋɪ erɪnɪ. E nɪrémorɪ ŋweanáná gapɪmanɸ wo xegɪ ɪwo sɪmɪxɪ nerɪ anɪ yoɸ Kapaneamɪyɔ ŋweanáná

⁴⁷ xano arɸá re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Jisaso Judia pɪropenɪsɸyɔ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ nɪbɪrɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɸ tɪyómɪnɪ rémónapiŋoɪ.” rarɪŋagɸa arɸá e nɪwɪrɪ Jisaso tɪŋɪ e nánɪ nɪyapɪrɪ

xegí niaíwo ríxa nípémíníri aṇwí ayo enagi nání o nīweapírí gí íwomí naní oimíxíníri yaríní wíagi

⁴⁸ Jisaso re uríniginí, “Seyíné nioní emímí mepa erí amípí ayá rīwamónipaxí mepa erí yarínagi nīnanírínáyí, wí díní nīkwíropíríméoi.” uríagi

⁴⁹ gapímano re uríniginí, “Ámínáoxíní, gí íwo penígíníri joxí aṇíní weapei.” uríagi

⁵⁰ Jisaso re uríniginí, “Díxí aṇí uí. Díxí íwo sīṇí uníṇoi.” uríagi o xwíyá Jisaso urípi “Neparíní.” nīyaiwirí díní nīkwírorí xegí aṇí e nání nuri nuri

⁵¹ óf e sá wenjo wíapi tíní síní ófyo waríná xegí xínáíwáníṇí nimóníro omíní wíarígíáwa óf e órórí níníro re urígíawixíní, “Díxí íwo ríxa sīṇí úniginí.” uríagí

⁵² o yaríní re wíniginí, “Gíná naní imóníniginí?” uríagi awa re urígíawixíní, “Agíná 1:00 p.m. imónáná wará ríá píri píní wíaríniginí.” uríagí

⁵³ xano re yaiwíniginí, “Agíná Jisaso ‘Díxí íwo sīṇí uníṇoi.’ níríná sīmíxí píní wíaríárfani?” nīyaiwirí xíomí díní nīkwírorí xegí íwíaxé ení díní wíkwírogíawixíní.

⁵⁴ Jisaso Judia píropenísíyo píní nīwíarími ámi Gariri píropenísíyo nemeríná emímí ámi bí api eniginí.

5

Síkwí ikí ení womí naní imíxíní náníri.

¹ Jisaso e nemo nīṇweanísáná Judayí wigí yarígíápa Goríxo nání díní moaníro aiwá Jerusaremíyo imíxaríná o e nání nīyoarí nírémómáná

² —Jerusaremíyo ákíná íwí wíyi Sipísipíyí ríníṇíyí tíní e ipí wá Xibírúyí píné tíní xegí yoí Betesaidai ríníṇíwá e ríwoníwáríní. Mídímídání ríwíyí nání aṇí wíámíó wé wú míríníṇeríní.

³ Aṇí wíámíó wé bí api míríníṇe áma sīmíxí yarígíáyí tíní sīṇwí supárígíáyí tíní síkwí ikí egíáyí tíní síkwí wé kíriní egíáyí tíní ayí obaxí e nīṇwearo [íníṇí yaromí épi sīṇwí owínaneyíníri ṇweaarígíeríní.

⁴ Wáíní wáíná aṇínají Goríxoyá wo nīwerí ipíwámí yaromí méáná áma sīmíxí tígíáyí go go xámí páwíáná xegí wará naní imónaríní enagi nání ṇweaarígíeríní.]

⁵ Jisaso e nírémorí áma e ṇweaarígíáyí wo —O xegí sīmíxípi yaríná xwíogwí 38 múroṇoríní.

⁶ O e wenagi sīṇwí nīwíníri “Sīmíxí eníná dání néra bíṇoríani?” nīyaiwirí níjía e nimóníri nání re uríniginí, “Joxí ‘Naní oimónímíní.’ rísimónaríní?” uríagi

⁷ sīmíxo re uríniginí, “Áma roxíní, ipíwá yaromí éáná áma ipíyo nínímearí nīwárípírí nání mayoníní. Nīwaníṇoní nīwíápínímeámí nuri páwímíníri yaríná áma wa xámí páwíarígíaríní.” uríagi

⁸ Jisaso re uríniginí, “Nīwíápínímearí díxí íkwíanwí nīxoperí nīmeámí uí.” uráná re eniginí.

⁹ Naní nimóníri xegí íkwíanwí nīmeámí aṇí uníginí.

Síá ayi Sabaríá ayimíní.

¹⁰ Ayínání Judayí ámínáowa naní imóníomí re urígíawixíní, “Sabaríáyimí enagi nání díxí íkwíanwí xe nīmeámí ouníri sīṇwí ranípaxí mimóníṇwíní. Nwíaríní.” uríagí

¹¹ o re uríniginí, “Áma nioní naní nīmíxíó, o ‘Díxí íkwíanwí nīmeámí uí.’ níríagi nīmeámí waríní.” uríagi

¹² awa yaríní re wigíawixíní, “‘Díxí íkwíanwí nīmeámí uí.’ go ríríní?” yaríní e wíagí

13 áamá o xíomí naní wimíxífo nání nijíá mimónípa nerí nání áwaní urípaxí mimóníñiniginí. Ayí rípi nániríní. Jisaso áamá e epíroyí egíáyo áwinímí dakwíagi nániríní.

14 E nemáná enáná Jisaso áamá o aní rídiyowá yarígíwámí ronagi níwinírí re uríñiniginí, “Aríá ní. Símixí joxí yaríñípi ríxa naní imóníñiniginí. ‘Xámí sípímí ámí bí wíarí múróníñípi síniginírí nání íwí ámí mepa éiríxíní.’ ríraríñíní.” uráná

15 o nurí Judayí ámináowamí Jisaso nání re uríñiniginí, “Naní nimíxífo, ayí oríní.” uríagi nání

16 Jisaso Sabaríáyo omí naní wimíxíí enagi nání awa “Rírixíníí wikáríwaniginí.” níyaiwiro iwamífo e wianíro egíawixíní.

17 E wianíro éagíá aiwí Jisaso re uríñiniginí, “Amípi gí ápo bí píní míwíarí aníñí miní néra bíñípi nioní ení axípi e nerí áamáyo arírá wíaríñíní.” uríagi nání

18 Judayí ámináowa ríxa mekaxí número “Omí píkíwaniginí.” rínigíawixíní. O “Sabaríáyo ñwíáríní.” ríníñípi níwíakírí éyí náníní maríá, xewaníño Goríxo nání “Gí áporíní.” nírxíná ayí réníñí ríyí, “Nioní Goríxo tíní xíxení imóníñíní.” éñíñí ríyí nání ení e rínigíawixíní.

“Ápo amípi íáníñí niepíxíniasíníñíní.” uríñí nániríní.

19 Ayínání Jisaso níwíapínímeari “Xamíñoní bí osearímíní.” nurírí xewaníño nání re uríñiniginí, “Aga nepa seararíñíní. Xewaxo xegí díníyo dání amípi wí epaxí meníní. Xano yaríñípímí síñwí níwinírí apíní yaríñíñíní. Pí pí xano yaríñípi xewaxo ení axípi e yaríñíñíní.

20 Ayí rípi nání seararíñíní. Xano xewaxomí díní síxí nuyírí amípi xífo yaríñípi síwá wíaríñíñíní. Soyíné ududí epírfá nání emímí xewaxo agwí yaríñípímí seáyí e imóníñí bí éwiniginírí wiepísiníáríní.

21 Xano áamá píyíyo ámí síní nimíxírí díní síxí umímoaríñípa xewaxo ení xífo xegí díníyo dání áamá xífo wimónaríñíyo ananí díní síxí umímoaríñíñíní.

22 Rípi ení xano áamá womí xwíyíá umeararíñímaní. Xewaxo áamá níyoní xwíyíá mearíwíniginírí winí enagi nání oní xwíyíá meararíñíñíní.

23 Áamá níní xanomí wé íkwianwíyo unwírárarígíápa xewaxomí ení axípi e éiríxínírí áamá níyoní xwíyíá mearíwíniginírí míní winíñíní. Áamá xewaxomí wé íkwianwíyo munwírárípa yarígíáyí xano, uowárenapíñomí ení wé íkwianwíyo munwírárarígíáríní.” nurírí

24 re uríñiniginí, “Aga nepa seararíñíní. Áamá xwíyíá nioní raríñápi aríá niro nioní nírowárenapíñomí díní wíkwíroro éfá gíyí gíyí ríxa díní níyímíñí imóníñípi tígíáyíñíní. Wí xwíyíá mearínípírfá nání mimóníño. Síñí óf pearígíáyímíní míwaríño. Díní níyímíñí imóníñí íníná ñweapírfáyímíní waríño.” nurírí

25 re uríñiniginí, “Aga nepa seararíñíní. Síá áamá píyíníñí imónígíáyí maní Goríxomí xewaxoyá aríá níwiro xídípírfíyí ríxa anwí e nerí ríxa parímoní. Áamá aríá níwiro xíxení éfáyí díní níyímíñí imóníñípi íníná ñweapírfá nání meapíráoi.

26 Ayí rípi nániríní. Xano díní níyímíñí imóníñípi míkí tíño nimónírí áamá xífo wimónaríñíyo wíaríñípa xewaxo ení díní níyímíñí imóníñípi míkí tíño oimónírí winíñíní.

27 Rípi ení xewaxo áamá imóníño enagi nání ananí áamá níyoní mí ómómíxímí winíá nání ení imóníwíniginírí íáníñí wiepíxíniasíníñíní.

28 Nioní searíápi nání díní ududí míseainípaní. Ayí rípi nání seararíñíní. Síá áamá xwáripáyo wegíá níníyí xewaxoyá maní ráná aríá níwiro wíapínímeapírfáyí anwí e nimóga baríñagi nání seararíñíní.

29 Arfá nîwiro xwáripáyo dání nîwiápínîmearóná naní yarigfáyí dîñí nîyîmîñí imónîñîpî íníná píráñîñí ñweapírfá nánî mearo sipí yarigfáyí xwîyíá meárîñîro epírfárîñî.

30 Nîiwanîñonî gí dîñîyo dání amîpî wî epaxí mimónîñîñî. Ápomî arfá wiarîñápi tîñî xîxenî áamáyo xwîyíá umeararîñárîñî. Nionî gí nimónarîñîpî mîxíðîpa nerî nîrowárénapîño wimónarîñîpî nîxíðîrî nánî áamáyo xwîyíá numearîrîñá xîxenî ayo umeararîñárîñî.” urîñîñîgîñî.

Jisaso nánî áwaní rîgíá nánîrîñî.

31 Ámî re urîñîñîgîñî, “Soyíné dîñí re nîaiwiarîñagíá aiwî, ‘Xewanîño nánî áwaní nearáná “Neparîñî.” wîaiwîpaxí menîñî.’ nîaiwiarîñagíá aiwî

32 ámî wo nionî nánî áwaní seararîñîrîñî. Nionî nánî nîsearîrîñá ‘Ayí neparîñî.’ yaiwîpaxîrîñî.” nurîrî

33 re urîñîñîgîñî, “Xámî segí wamî wayí neameainí Jono tîñîmîñî uowáráná o nionî nánî áwaní nîsearîrîñá nepaxîñí imónîñîpî tîñî xîxenî searîñîñîgîñî.

34 Soyíné re rîseaimónarîñî, ‘Xewanîño nánî áwaní rîñarîñîpî aga áamá wî rarigfápîmî dání sopîñí ononîrî rarîñî.’ rîseaimónarîñî? Oweoí, seyíné Gorîxo yeáyí seayîmîxemeaníá nánî wayí neameainí Jono nionî nánî searîñîpî mîñí nîrorî seararîñîñî.

35 O uyíwí ápiáwí wearîñîpánîñí nerî áamáyo wíá okímîxarîñá soyíné xegí xwîyíá uyíwí wíánîñí imónîñáná yayí axínánî egíawîxîñî.

36 O nionî nánî áwaní nîsearîgî aiwî nionî nánî áwanîñîñí searîpaxí imónîñí bî omî seáyî e wimónîñî. Emîmî amîpî gí ápo e epaxí imónîwîñîgîñîrî niapîñîpî nánî rarîñîñî. Nionî emîmî nîsearîrîñá apî nionî nánî áwaní rénîñí seararîñîrîñî, ‘Xegí xano uowárénapîñorîñî.’ énîñí seararîñîrîñî.

37 Gí ápo, nionî nîrowárénapîño enî nionî nánî rîxa áwaní searîñîrîñî. Omî soyíné arfá bî wîro xîo imónîñîpî sîñwí bî wîñîro megíárîñî.

38 Xwîyíá xîo searîñîyí segí xwîoxíyo mîwenîñî. Ayínánî áamá o nîrowárénapîñonî dîñí mîñîkwîronî.

39 Soyíné dîñí nîyîmîñí imónîñîpî meáwanîgîñîro Gorîxoyá Bîkwíyo íá roro parîro yarigfárîñî. Rîwamîñí ayo nîrîñîrî eánîñîpî nionî nánî áwaní rîñîñagî aí

40 soyíné dîñí nîyîmîñí imónîñîpî tîgíáyí imónîpírfá nánî nionî tîámîñî mîbîpaxí seaimónarîñî.” nurîrî

41 re urîñîñîgîñî, “Nionî áamá weyí nîmérxîxîñîrî bîñáonî menagî aiwî

42 nionî soyíné nánî nîjîárîñî. Soyíné Gorîxomî dîñí sîxí uyarigfóyínémanî.

43 Nionî gí dîñîyo dání bîñáonîmanî. Gí ápo nîñîrîpearî nîrowárénapîñonî aiwî soyíné mîñîmîmîñîrîñî. Áamá wo xîo xegí dîñîyo dání bánáyí, ananî numîmîñîpaxoyínéñîñî.

44 Soyíné áamá weyí oneamépoyîñîrî ero Gorîxo —Onî ñwíá imónîñorîñî. O weyí oneamenîrî xîo wimónarîñîpî mîxíðîpa ero yarigfóyíné, soyíné sîñî e neróná arîge nero dîñí nîkwîropírfáoí? Oweoí!” nurîrî

45 re urîñîñîgîñî, “Nionî nánî re mîñîaiwîpa époyî, ‘Xanoyá sîñwíyo dání nene xwîyíá neaxekwîmonfárîñî.’ mîñîaiwîpa époyî. Áamá seyíné seaxekwîmoní, ayí Mosesorîñî. Soyíné omî dîñí nîwikwîmóá nuro re yaiwiarigfárîñî, ‘O arîrá neainfárîñî.’ yaiwiarigfárîñî.

46 Amîpî Moseso nîrîrî eanîpî dîñí nîkwîroro sîñwîrîyí, nionî nánî nîrîrî eanî enagî nánî nionî enî dîñí nîkwîroanîro egíárîñî.

47 E nerî aí xîo nîrîrî eanîpî nánî dîñí mîkwîropa yarigfóyíné, soyíné arîge nero xwîyíá nionîyápi enî dîñí íkwîropírfáoí? Oweoí wî e epaxí menîñî.” urîñîñîgîñî.

6

Jisaso oxí 5,000 awí eánigáyo aiwá mǎnǎ wǎnǎ nánǎrǎnǎ.

¹ Jisaso e nurárimo neméísáná ipí Gariri rǎnǎnǎwámǎ —Ipí awá xegí yoí ámǎ bǎ Taibiriasiyǎ rǎnǎnǎwárǎnǎ. Awámǎ jǎrǎwámǎ dánǎ nánǎ nurǎ nǎwǎnǎnǎ

² ámǎ obaxǎ emǎmǎ xó simǎxǎ yarǎgǎyo wiarǎnǎpǎ sǎnǎwǎ nǎwǎga nuro nánǎ epǎroyǎ nero omǎ númǎ uxǎdarǎnǎ

³⁻⁴ sǎá Judayǎ aiwá Anǎnajo Neamúroagoǎ rǎnǎnǎyǎ nánǎ imǎxǎpǎrǎ rǎxa anǎwǎ e imónǎnǎ Jisaso dǎwǎyo nánǎ nǎyirǎ xegǎ wiepǎsarǎnowa tǎnǎ e éfǎ nǎnǎwǎro

⁵⁻⁶ Jisaso sǎnǎwǎ anǎfǎyǎ wǎnǎnǎnǎgǎnǎ. Ámǎ aga ayá wǎ epǎroyǎ nero xó tǎámǎnǎ bǎmǎiarǎnǎgǎ nǎwǎnǎrǎ xó enǎpǎ nánǎ nǎjǎá nǎmónǎrǎ aiwǎ re yaiwǎnǎnǎgǎnǎ, “Gǎ wiepǎsarǎnǎ Piripo nepa enǎ neánǎrǎ dǎnǎ rǎa nǎkwǎronǎ? Iwamǎó owǎwǎpǎyimǎnǎ.” nǎyǎiwirǎ re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Ámǎ tǎyǎ aiwá nǎpǎrǎ nánǎ ge bǎ nerǎ wǎanǎwǎnǎ?” urǎgǎ

⁷ Piripo re urǎnǎnǎgǎnǎ, “None aiwá ófǎ inǎnǎ 200 tǎnǎ bǎ nerane yanǎ nǎwǎranǎnǎyǎ, ámǎ re epǎroyǎ egǎfǎyǎ aga obaxǎ imónǎnǎgǎ nánǎ wonǎ wonǎ bǎ onǎmǎpǎ aǎ meapaxǎ imónǎnǎmenǎnǎ.” urǎgǎ

⁸ wiepǎsarǎnǎyǎ wo —O Saimonǎ Pitaomǎ xogwáo Adǎruoyǎ rǎnǎnǎorǎnǎ. O re urǎnǎnǎgǎnǎ,

⁹ “Íwǎ woyá bisǎkerǎá pǎrawá barǎ tǎnǎ imǎxǎnǎnǎ wé wú tǎnǎ peyǎ orǎ biaú tǎnǎ nenǎgǎ aiwǎ ámǎ obaxǎ epǎroyǎ egǎá tǎyo yanǎ wǎpaxǎ rimónǎnǎ? Oweoǎ!” urǎgǎ

¹⁰ Jisaso arǎ xwapǎ ene nánǎ wiepǎsarǎnowamǎ re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Ámǎ nǎnǎ éfǎ onǎwǎpoyǎnǎrǎ urǎpoyǎ.” urǎgǎ wiepǎsarǎnowa Jisaso urǎfǎpa éánǎ oxǎ nǎnǎ éfǎ nǎwǎnǎnǎ fǎ rófǎyǎ 5,000 imónǎnǎnǎgǎnǎ.

¹¹ Jisaso ámǎ nǎnǎ éfǎ nǎwǎnǎgǎ nǎwǎnǎrǎ bisǎkerǎá pǎrawá barǎ tǎnǎ imǎxǎnǎnǎpǎ nǎmǎerǎ Gorǎxomǎ yayǎ nǎwǎmǎnǎ ámǎ e éfǎ nǎwǎgǎfǎyo yanǎ nǎmǎerǎ nǎwǎia urǎnǎnǎgǎnǎ. Peyǎ orǎpǎiaú enǎ nǎmǎerǎ axǎpǎ nerǎnǎ wigǎ onanǎyǎnǎro wǎmónǎrǎnǎpǎ tǎnǎ xǎxenǎ nǎwǎia urǎnǎnǎgǎnǎ.

¹² Rǎxa apánǎ nǎnǎro agwǎ ímǎ uyǎgǎ nǎwǎnǎrǎ wiepǎsarǎnowamǎ re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Wǎ xwǎrǎá mikǎxepa oǎpoyǎnǎrǎ nǎnǎro tǎápia awǎ eamǎpoyǎ.” urǎgǎ

¹³ awa bisǎkerǎá pǎrawá barǎ tǎnǎ imǎxǎnǎnǎ wé wú apǎ amáyǎ nǎnǎro tǎápia awǎ neamǎero soxǎ fǎ xwé wé wúkaú sǎkwǎ wáumǎ aumaúmǎ nero magwǎ miǎrǎgǎfǎwǎxǎnǎ.

¹⁴ Amáyǎ emǎmǎ Jisaso wǎwǎpǎyǎpǎ sǎnǎwǎ nǎwǎnǎro nánǎ re rǎnǎgǎfǎwǎxǎnǎ, “Nǎparǎnǎ. Wǎá rókiamǎorǎnǎ xwǎá tǎyo bǎnǎo orǎnǎ.” rǎnarǎnǎgǎ

¹⁵ Jisaso xǎomǎ mǎxǎ ináyǎ imǎxǎpǎrǎ nánǎ mǎwǎmónǎrǎnǎgǎ aǎ ayǎ “fǎ nuxerane mǎxǎ ináyo oimǎxanǎyǎ.” yaiwǎiarǎnǎgǎ dǎnǎ adadǎ nǎwirǎ nǎjǎá nǎmónǎrǎ nánǎ ayo e nǎwǎrǎmǎ xegǎpǎ dǎwǎ mǎnǎfǎyo nánǎ yǎnǎnǎgǎnǎ.

Jisaso ipí Gaririyo xwǎrǎnǎwǎ nosaxa urǎ nánǎrǎnǎ.

¹⁶ Sǎápǎ tǎnǎ xegǎ wiepǎsarǎnowa ipǎ imǎnǎ e nánǎ nǎwǎro

¹⁷ ewéyo nǎpǎxǎmǎóanǎro Kapaneamǎ nánǎ orǎwámǎ dánǎ xǎmǎoanǎro nánǎ nǎmǎámǎ nuro rǎxa sǎá yǎnǎnǎnǎ Jisaso awamǎ sǎnǎ mǎwǎmǎámǎ enǎnǎ re enǎnǎgǎnǎ.

¹⁸ Rǎwǎpǎ xwé erǎ ipǎ imeamǎkwǎ erǎ yarǎnǎ

¹⁹ wiepǎsarǎnowa ewéyo nǎreaxa nuro sǎnǎ ipǎyo áwǎnǎ e kiromita wé wúrǎnǎ, wé wǎúmǎ dǎnǎ worǎnǎ, núfǎsánǎ wenǎnǎ éfǎyǎ wǎnǎgǎfǎwǎxǎnǎ. Jisaso ewé tǎámǎnǎ ipǎyo xwǎrǎnǎwǎ nosaxa barǎnǎgǎ wǎnǎgǎfǎwǎxǎnǎ. Sǎnǎwǎ e nǎwǎnǎro éfǎ yarǎnǎgǎ aǎ

²⁰ o re urǎnǎnǎgǎnǎ, “Ananǎre. Nionǎrǎnǎ. Wáyǎ mǎpanǎ.” urǎgǎ

²¹ awa omǎ rǎxa “Re xǎmónǎpǎ.” urǎnǎro yarǎnǎ re enǎnǎgǎnǎ. Rǎxa ipǎyo jǎrǎwámǎnǎ anǎ wigǎ dǎnǎ nǎyǎiwǎro warǎgǎe iwiékǎnǎmeagǎfǎwǎxǎnǎ.

Amáyǎ Jisaso nánǎ pǎá egǎá nánǎrǎnǎ.

22 Ámá oríwámí dání bisíkerfá nfe sá wegíáyí wíápí tñí nìwíápínímearo re yaiwigíawixíni, “Agíná ewé ámí wí re mîwé ná bání wenagí wíníwanigíni. Nene síñwí wíníjána Jisaso xegí wiepísariñowa tñí ewépámí mîpíxemoánariñagí wíníwírané wiepísariñowaní nîpíxemoáníro waríñagí wínówáríwanigíni.” yaiwíaríná

23 ewé wí aní yoí Taibiriasí dání bisíkerfá Ámínáo xegí xanomí yayí nîwirí wíagí nfe nání bání

24 ámá e epíroyí egíáyí Jisaso síní wigí tfe mîñweañagí wíníro wiepísariñowa ení mîñweañagí wíníro nerí nání ewé bíáyó nîpíxemoáníro Jisaso nání Kapaneamíyo pía yaníro ugíawixíni.

“Nioní aiwá anínamí dáníñíñí imóníñáoníñí.” uríñí náníñí.

25 Ayí ipíyo jfariwámíni Jisaso Kapaneamíyo ñweañána nîwímearo re urígíawixíni, “Nearéwapíyaríñojini, joxí re nání gíná bíoxíni?” uríagí

26 Jisaso re uríñinigíni, “Aga nepa seararíñíni. Seyíné emímí nioní seaíwapíyíápí síñwí nîwíníroná síwáníñí nîseairí seaíwapíyímíníni éápí nání nîjía nimóníro nání nioní nání pía ríyaríño? Oweot, seyíné bisíkerfá níníroná agwí ímí seayí enagí nání nioní nání pía yaríño.” nuríni

27 ewayí xwíyá re uríñinigíni, “Aiwá píyí pénaríñípi meaaníro nání mepa nero aiwá níníñíñípi dání dñí nîyímíñí imónípaxípi meaaníro nání éfíxíni. Aiwá apí ámá imóníñáoní ananí seaipíaxíñíni. Ápo Goríxo ‘Mímíwíároaríñoríni?’ níníaiwirí xfo e éwíníñíñí níníñíñí aiwá apí ananí seaipíaxíñíni.” uríagí

28 ayí re urígíawixíni, “Nene pí neríná Goríxo ámá e oépoyíníni wimónaríñípi yaníwíni?” uríagí

29 Jisaso re uríñinigíni, “Seyíné rípi neróná Goríxo wimónaríñípi yaríño. Ámá xfo nîrowárénapíñoní dñí níníkwírorónáyí, xfo wimónaríñípi yaríño.” uríagí

30 ayí re urígíawixíni, “Nene síñwí nîwínírané dñí ríkwíroaní nání pí emímí neaíwapíyíríni? Joxí aga píyí eríni?”

31 Bíkwyíyo xwíyá re níníñíñí eáníñípa, ‘O aiwá nípíñí nání anínamí dání wíñinigíni.’ níníñíñí eáníñípa negí aríowa ámá dñí meañe nimeróná aiwá maná ríníñípi —Aiwá apí Goríxoyá dñíyo dání xegípi weagípiñíni. Aríowa ámá dñí meañe nimeróná aiwá apí nagíáríni.” uríagí

32 Jisaso re uríñinigíni, “Nioní aga nepa seararíñíni. Aiwá enína anínamí dání seaipíño, ayí Mosesomani. Agwí ení aga aiwá nepaxíñípi anínamí dání seaiparíño, ayí gí áporíni.

33 Aiwá nepaxíñí ápo Goríxo seaiparíñípi, ayí aiwá anínamí dání nîweapíñí ámá xwíá tíyo ñweagí dñí nîyímíñí tígíáyí imónípírfá nání síxí umímoaríñoríni.” uríagí

34 ayí re urígíawixíni, “Ámínáoñíni, aiwá joxí neararíñípi íníná neaiapíñíñíni.” uríagí

35 Jisaso re uríñinigíni, “Aiwá nepaxíñí dñí nîyímíñí imónípírfápi, ayí nioníñíni. Ámá nioní tífámíni bía gíyí gíyí ámí agwí wípaxí meníni. Nioní dñí nîkwírófá gíyí gíyí ámí inígí nání bí gwíni yeáyí wípaxí mímóníni.

36 E nîsearíñí aiwí nioní re searíñíni, ‘Seyíné emímí nioní enápi síñwí níníñíro aiwí “Oríani?” níníaiwíro dñí míníkwíroaríño.’ searíñíni.

37 E nerí aí ámá ápo ‘Díxíñíni.’ níníñíñí niapíñíyí níní xíxeni dñí níníkwírooro nioní tífámíni bípírfáñíni. Nioní tífámíni bíáyí mîxí wí umáñímífámaní.

38 Nioní anínamí dání nîweapíñí nioní gí nimónaríñípi emíáníñí weapíñáonímaní. Nioní nîrowárénapíño wimónaríñípi emíáníñí nîweapíñí nání ámá xfoyá dñí tñí nioní tífámíni bíáyí mîxí wí umáñímífámaní.

³⁹ Nioni nirowárenapiño e éwiniḡiniri wimónariḡipi, ayí rípirini. Nioni áamá xfo niapiḡiyí wíyo miyoriripa eri sá yoparíyi imónaná ámi wiápini meapíra nani diḡi sixí umímori emfa nani wimónariḡirini.

⁴⁰ ‘Gí ápo e éwiniḡiniri wimónariḡipi, ayí rípirini.’ searariḡini. O áamá xewaxoni siḡwí niniro diḡi níkwírófá giyí giyí diḡi niyiminiḡipi tígíáyí imónipíra nani wimóniri nioni sá yoparíyimi ayí ámi wiápini meapíra nani diḡi sixí umímómfa nani wimóniri yariḡirini.” uriniḡini.

⁴¹ Judayí xewaníño re riníḡipi nani, “Aiwá anínamí dani weapiḡipi, ayí nionirini.” riníḡipi nani anijúmí niriniro o nani

⁴² re rinigíawixini, “Jisaso ro Josepomi xewaxo menirani? Xaniyaú nani nene majáarani? O arige nerí ‘Anínamí dani wepiniḡaonirini.’ ríra rarini?” rinariḡagfa

⁴³ Jisaso re uriniḡini, “Pí nani anijúmí niriniro rinariḡoi?”

⁴⁴ Áamá wo aí xewaníño diḡíyo dani nioni táfamini bipaxí menini. Ápo, nirowárenapiño xe o táfamini ouniri diḡi ukikayonánani nioni táfamini bipaxírinini. Ayí sá yoparíyimi wiápini meapíra nani nioni diḡi sixí umímómfárinini.

⁴⁵ Ríwamini wíá rókiamoagíawa eagíayo re rinini, ‘Goríxo áamá niyoni wíwapiyiníarinini.’ rinini. Ayinani áamá ápo wíwapiyaríná aríá wigíá giyí giyí níni nioni táfamini barigíarinini.

⁴⁶ Goríxo wíwapiyiní aiwi ayí wí Goríxomi siḡwí winigíá nani mirariḡini. Ná woni Goríxo tḡi e dani biḡaoni ápomi siḡwí winiḡarinini.

⁴⁷ Aga nepa searariḡini. Nioni diḡi níkwírófá giyí giyí diḡi niyiminiḡi iníná ḡweapíra nani tígíáyírinini.

⁴⁸ Aiwá niniḡipimi dani diḡi niyiminiḡi imónipaxípi, ayí nionirini.

⁴⁹ Eníná segí searíawéyí áamá diḡi meaje nemeróná aiwá maná rininiḡipi niniro aiwi niḡweagíasána pegíawixini.

⁵⁰ Aiwá anínamí dani weapiḡi rípi xegí bixini. Áamá niniḡináyí, nípepírámani.

⁵¹ Aiwá diḡi niyiminiḡi imónipíri nani anínamí dani weapiḡipi, ayí nionirini. Áamá giyí giyí aiwá rípi niniḡináyí, aniniḡi iníná ḡweapírárinini. Aiwá áamá xwíá rirími ḡweagíá níni diḡi niyiminiḡi tígíáyí nimóniro iníná ḡweapíra nani mni wimíápi, ayí gí warápirini.” uriniḡini.

⁵² Judayí wigípi xwíyá ximiximí niniro re rinariḡagfa, “Áamá ro arige nerí xíoyá wará naníwá nani neaiapiníárinini?” rinariḡagfa

⁵³ Jisaso re uriniḡini, “Aga nepa searariḡini. Seyíné áamá imóniḡaoniyá warápi mniḡa ero ragípi mniḡa ero nerónáyí, diḡi niyiminiḡi imóniḡipi tígíáyíné menini.

⁵⁴ Gí wará niro gí ragí niro éfá giyí giyí diḡi niyiminiḡi imóniḡipi tígíáyí enagíá nani sá yoparíyimi owiápini meápoyiniri diḡi sixí umímómfárinini.

⁵⁵ Gí wará rípi aiwá nepaxini imóniri gí ragípi inigí nepaxini imóniri enagi nani searariḡini.

⁵⁶ Áamá gí wará niri ragí niri éf go go nioni tḡni níkwimixinirai nawini imóniḡwi.

⁵⁷ Ápo, diḡi niyiminiḡipi mḡkí tḡño nirowárenapiḡirini. Ápo e ení enagi nani nioni eni diḡi niyiminiḡipi mḡkí tḡḡaoni imóniḡini. Ayinani go go níbirí nioni niniḡináyí, nioni eni diḡi mḡkí tḡḡaoni enagi nani xfo eni diḡi niyiminiḡi iníná ḡweanífa nani tḡḡi wo imóniníárinini.

⁵⁸ Aiwá anínamí dani weapiḡi rípi nani searariḡini. Rípi aiwá eníná negí aríowa niniro niḡweagíasána pegíápi yapí mimónini. Go go aiwá rípi niniḡináyí, diḡi iníná ḡweanífa nani tḡḡi wo imóniníárinini.” uriniḡini.

⁵⁹ Jisaso rotú aní Kapaneamíyo miriniḡiwámi dani nuréwapiyiríná e nura uniniḡini.

Xwiyáa dñj íkwíróáná dñj niyimñj imónipaxípi urñj nánirñi.

⁶⁰ Ayínáni xegí wiepísarñjyí obaxí amípi o nuréwapíyiríná nura úípi arfá nñwiróná re rigíawixíni, “Xwiyáa o rarñjpi ududí inñjpi raríni. Ámá go xixení arfá winírfenñjoi?” rarñjagíaiwi

⁶¹ Jisaso xegí wiepísarñjyí obaxí o ríípi nání anñjúmí irñnarñjagíai nñjáfá nimónirí re urñjinigíni, “Xwiyáa ududí seainípxí searáfipimi dání róreámioarñjoi? Nioní pñni nñniwiárími upíri ríseaimónaríni?”

⁶² Seyíné ámá imónñjáoní xewanñjoní weapíñaé nání ámi peyarñjagi nñnanirínáyí, pí wipíri seaimónínfárfani? Sini pñni nñniwiárími upíri nání seaimónínfárfani?” nuríri

⁶³ re urñjinigíni, “Dñj niyimñj íníná ñweapírfá nání wiarñjpi, ayí kwíyí Goríxoyápiríni. Ámá wí wí e eánigíá tñni wí e imónipaxí meníni. Xwiyáa nioní searáfípi ámá dñj níkwírorñjpimi dñj íníná ñweapírfá nání kwíyí ewearñjpiríni.

⁶⁴ E nerí aí wiyíné xwiyáa nioniyá sini dñj mñnikwíroarñjoi.” urñjinigíni. Jisaso iwamífo dání ámá xíomi dñj mñnikwírófáyí nání nñjáfá imónirí xífo nání mñyí uríño nání ení nñjáfá imónirí enjoi enjagi nání e nuríri

⁶⁵ re urñjinigíni, “Wiyíné dñj mñnikwíroarñjagíai nání re searfanigíni, ‘Ápo ámá go go nioní tñj e xe ounirí sñwí mñwínípa nerínáyí, o nioní táfáminí wí bípaxí meníni.’ searfanigíni.” urñjinigíni.

⁶⁶ Xwiyáa apí nura úí enjagi nání xegí wiepísarñjyí obaxí omí pñni nñniwiárími nuro ámi o tñni nawíní bí anjí memegíawixíni.

⁶⁷ Ayínáni Jisaso xegí wiepísarñj wé wúkaú síkwí waú awamí re urñjinigíni, “Soyíné ení ‘Ríxa pñni nñniwiárími owaneyí.’ ríseaimónaríni?” uríagi

⁶⁸ Saimoní Pitao re urñjinigíni, “Ámínáoxíni, none go táfáminí waníwíni? Xwiyáa dñj niyimñj tñjwáone imónaní nání imónñjpi joxíni tñjoxíni.

⁶⁹ None ríxa dñj nñnikwírorane nñjáfá re imónñjwíni, ‘Joxí síyikwí mínñj Goríxo rírféarñjoxíni? Yeáyí neayímíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarñjwá, ayí joxíni.’ nñyaiwirane nñjáfá imónñjwíni.” uríagi

⁷⁰ Jisaso re urñjinigíni, “Nioní ámá wé wúkaú síkwí waú soyíné mñsearípeapa renanigíni? E nerí aí woxí oboxíññj imónñjni.” urñjinigíni.

⁷¹ Isíkariotí dñj Saimonomí xewaxo Judaso —O wiepísarñj wé wúkaú síkwí waú awa woríni. O xífo nání mñyí uríño enjagi nání e urñjinigíni.

7

Jisasomí xogwáowa xíomi dñj mñnikwírogíai nánirñi.

¹ Jisaso e niyárimo néisáná Judayí ámínáowa xíomi píkianíro nání mekaxí mearñjagíai nñjáfá nimónirí nání “Judia píropenísfíyo oememíni.” mñwimóní Garirí píropenísfíyo anjí emearíni

² aiwá Judayí anjí pákí pákí inñjyio nñjwearíni imíxayarígfápi —Aiwá apí, ayí eníiná íwiaríawé Moseso tñni nemeróná seníá anjyio nñjweaxa wagíápi nání dñj winíni nání xwiogwí ayí ayo Judayí wí wí pñni nñniwiárími nuro sáfá wé wíwími dñj waú wo anjí pákí pákí inñjyio nñjwearo aiwá imíxarígfápiríni. Aiwá apí ríxa anjwí e imónñjáná

³ xogwáowa re urígfawixíni, “Díxí wiepísarñj wíníyí ení emímí amípi joxí yarñjpi sñwí wínípi nání anjí re pñni nñniwiárími Judia píropenísfíyo nání uí.

⁴ Ayí rípi nání rírarñjwíni. Ámá wo ámá nñni xífo nání nñjáfá oimónípoyníri nñwimónírfínáyí, xegí yarñjpi ínimí yarñjmaní. Emímí joxí yarñjpi nepa nerínáyí, jñwaníjoxí nurí ámá niyíyá sñwíyo dání síwá winírfíni.” urígfawixíni.

⁵ Awa xegí xogwáowa aí dñj mñnikwíropa nero nání e urígfawixíni.

⁶ Jisaso re uriniginini, “Soyíne upíríná anani gíní gíná upírfa nání imóninagí aiwi nioní umfáiná siní mimónini.

⁷ Ayí ripi nání seararinini. Ámá xwíá tíyo dání níníyí soyíne tíní símí tíní inipaxí mimóninjoí. E nerí aiwi nioní wigí yarígápi nání ‘Sípírini.’ nurí waropáfi wiararinagí nání símí tíní niarinjoí.

⁸ Segípi aiwá nene xwiogwí o omí imixayarinwápi nání yoápoi. Nioní gí umfáiná siní mimóninagí nání wí umiméini.”

⁹ nurárimí Gariri piropenisíyo nweaniginini.

Jisaso aiwá aní pákí pákí ininíyo ninwearóná imixarigfápi nání yoaní nánirini.

¹⁰ Jisaso, xexírímeáowa ríxa aiwá api nání yoáfámi enáná xfo ení ámayá sinwíyo dání míyoá yumí inimi niyiri Jerusaremi niremorí nweanáná

¹¹ Judayí aiwá imixarigíe xfo nání páfá néra nuro “O gerini?” niriga nuro

¹² áamá e epíroyí egfáyí ikeagigwí ayá wí niriga nuro wí “Ámá nanorini.” ríro wí “Oweoi, nanomani. Ámá niyoni díní nukinimixiri xenwími nipemeámi warinorini.” ríro nero aiwi

¹³ Judayí ámináowa nání wáyí nero nání áamá wí o nání áamá símimaní e dání mirinígíawixini.

¹⁴ Jisaso sáfá aiwá imixarigfáyí ríxa áwini e imónináná aní rídiyowá yarígíwámi nání nurí nipáwiri ámayo uréwapiyaríná

¹⁵ Judayí ámináowa díní ududí niwiníro re rigfawixini, “Aríre nerí nijfá o rarínípi nimóniri ríá rarini? Síkurfá menjoyoi.” rarinagí

¹⁶ Jisaso re uriniginini, “Xwíyá nioní searéwapiyarinápi nioní gípi mani. Nioní nirowárenapijoyápirini.

¹⁷ ‘O wimónarinípi oemini.’ wimónariní gíyí gíyí nioní searéwapiyarinápi nání nijfá nimóniri re yaiwipaxirini, ‘Goríxoyá díníyo dání ríá nearéwapiyarini? Xfo xegí díníyo dání ríá nearéwapiyarini?’ niyaiwiri nijfá imónipaxirini.

¹⁸ Ámá go go xfo xegí díníyo dání nírínáyí, áamá weyí onímépoi niri yarínirini. E nerí aí áamá níní áamá xfomi uowárenapijomí weyí oumépoi niri yaríno, o aga nepaxinorini. Yadíminí yarínorini.

¹⁹ Eníná Moseso nwí ikaxí níríniri eáninípi miseaiapi re niniginini? E nerí aí soyíneyá wo aí nwí ikaxí eáninípi píraniní xfdarinímani. Pí nání soyíne nioní nipikiano yaríno?” uríagí

²⁰ áamá e epíroyí egfáyí re urígíawixini, “Imfó xixéroariní roxini, áamá gíyí ripikiano yarínagí rarínini?” uríagí

²¹ Jisaso re uriniginini, “Nioní emimí ná bini éagi seyíne siní ududí ikárinaríno.

²² Moseso nwí ikaxí ‘Segí niaíwíyo nixirimáná sáfá wé wíumi dání wáú wo múróáná sáfá ayimí iyí símí sfó wákwríxini.’ rinirini. E niseariri aiwi ayí Moseso marfái, negí aríowa síwí api érowiápnígíarini. Ayínáni seyíne segí niaíwíyí nwí ikaxí rininípi nixfdirinípi dání naní oimónipoyiniri Sabarfáyo aiwi iyí símí sfó wákwiarígíarini.

²³ Seyíne ‘Naní nerane nwí ikaxí Moseso níriri eanípi pírfí míwiaíkípa oyaneyí.’ niyaiwiro Sabarfáyo ení iyí símí sfó wákwiarígíarini. Seyíne e yarígíá enagi nání pí nání nioní áamá womí Sabarfáyo naní wimixfápi nání wikí nónaríno?

²⁴ Sinwí tínini niwinaxfdíro mírípa époi. Xfo yarínagípi ení mí nómixiríná rírfíxini.” uriniginini.

Jisaso nání “Kiraisorfani? Worfani?” rinígíá nánirini.

²⁵ Ámá Jerusaremi nweagfáyí wí re nira ugíawixini, “Ámá ro áamá nipikiano egfo meniraní?

26 Siñwí winípoi. Ámá níní arfá egíe siñání nírórí rarínagi aí mebá neamenjweagíáwa omí xwíyá bî murarínó. Awa ‘Ámá ro Kiraiso, ámá yeáyí neayimíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwáo, ayí oríani?’ miyaiwipa ríyarínó?

27 E nerí aí ‘Ámá o Kiraiso, ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwáoríani?’ wiawipaxí meníní. Ayí rípi náníríní. Nene xínái xómi xiríje nání nijfá imónínwíní. E nerí aiwí Kiraiso, ámá Goríxo yeáyí neayimíxemeaníá nání urowárenapínfo imónínfáníyí ámá wo ‘E dájoríní.’ rípací meníní. Ayínání ‘O Kiraisoríani?’ wiawipaxí mimónínwíní.” rarínagí

28 Jisaso aní rídiyowá yarígíwámí dání nuréwapíyiríná ení tíní nírírí re uríniginí, “Seyíné nepa nioní nání nijfá ero ‘O e dájoríní.’ rípací imóníro yarígíyínérani? Nioní gí díní tíní bínámani. Nepaxíní imónínjo —O soyíné majóriní. O nioní nírowárenapíníriní.

29 O tíní e dání bínáoní enagi nání o nioní nijfáriní. O nioní nírowárenapíníriní.” uríagi nání

30 omí fá xíraníro nero aiwí fá xírípaxíná síní mimónínagi nání fá bî mîxírígíawixíní.

31 E nerí aí ámá e epíroyí egíáyí obaxí wí díní níwíkwíroro re nira ugíawixíní, “Kirisso, ámá yeáyí neayimíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwáo nimóníríná emímí ámá ro yarínípímí nímúrorí eníáraní? Oweoi.” rígíawixíní.

Jisasomí fá oxírípoyínírí urowárigfá náníríní.

32 Parisiowa ámá e epíroyí egíáyí Jisaso nání ikeagígwí e rarínagíá arfá níwíro nání awa tíní apaxípáníní imónígíá xwéowa tíní díní axípi níxíríro Jisasomí fá oxírípoyínírí rídiyowá yarígíwámí awí mearoarígíá wámí urowáragíá awa nuro o uréwapíyaríje rémóagíá

33 Jisaso re uríniginí, “Seyíné tíní re bî onímíápi níjweámoní gí nírowárenapínjo tfe nání umfáriní.

34 Ríxa úáná seyíné nioní nání páfá níniro aiwí wí siñwí nanípírfámani. Seyíné nioní jweámífé upaxí wí mimónínjo.” uríagi

35 Judayí ámnáowa re rínígíawixíní, “O gímí nání umínírí raríní? Aga gímí nání úáná nene o nání páfá megínaníwáriní? Negí ámayí Gírikíyí aníyo jweagíámí nání nuri émayó uréwapíyimfánírí ríá neararíní?

36 Xwíyá o re rífpí, ‘Seyíné nioní nání páfá níniro aiwí wí siñwí nanípírfámani. Seyíné nioní jweámífé upaxí wí mimónínjo.’ rífpí pí níyaiwirí ríá rínó?” rínígíawixíní.

Inígí oyfá tíní nání uríní náníríní.

37 Sífá aiwá api imíxarígíáyí yoparíyi —Ayí seáyí e imóníníyiríní. Sífá ayí imónínáná Jisaso éf nírorí ení tíní re ríniginí, “Ámá inígí nání gwíní yeáyí wí gíyí gíyí nioní tfáminí níbíro inígí onípoi.

38 Nioní díní níkwírófá gíyí gíyí Bíkwíyo nírinírí eáníní rípi tíní xíxeni imónípíráoi, ‘Wígí xwíoxíyo ná ínímí dání inígí díní níyímíní imíxarínípi oyfá tíní pwenfáriní.’ nírinírí eánínípi tíní xíxeni imónípíráoi.” uríniginí.

39 Jisaso e níriníná kwíyí Goríxoyá xómi díní wíkwírófáyí meapírfápi nání e uríniginí. Íná Jisaso síní anínamí nípeyírí míkínípa éiná enagi nání Goríxo síní xegí kwíyípi ámayó síxí mumímopa yagínáriní.

Jisaso nání díní xíxegíní tíní nepayoro rígfá náníríní.

⁴⁰ Ámá e epíroyí egíáyí o e raríṇagí aríá níwiro wí re nira ugíawixíni, “Aga neparíni. Ámá ro wíá rókiamoagí nene xwayí naníri ṇweaṇwáoríni.” nira waríná

⁴¹ wí re nira ugíawixíni, “ ‘Ámá ro Goríxo yeáyí neayimíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríṇwáo, Kiraisoríni.’ neaimónaríni.” nira waríná wí re nira ugíawixíni, “Gariri píropenísíyo dání wo Kiraiso, ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríṇwáo imónipaxíraní? Oweoi, e dání wo ámá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríṇwáo imónipaxí meníni.

⁴² Bíkíwíyo re mírínípa rení, ‘Kiraíso, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríṇwáo negí aríto Depitoyá íwiárfawé wo imóníníáríni. Aní Betírexemi —Eníiná Depito xegí ṇweaageríni. Omi e dání xíríníáríni.’ mírínípa rení?” nira nuro nání

⁴³ ámá e epíroyí egíáyí o nání díní xíxegíni tíní nepayoro níriróná

⁴⁴ wí “Ríxa íá oxíraneyí.” níwimóníri aíwí omí íá bí míxírígíawixíni.

Judayí mebáowa Jisasomí díní míwíkwírogíá náníri.

⁴⁵ Rídiyowá yarígíiwámí awí mearoarígíáwa amí nuro apaxípáníṇí imónígíá xwéowamí tíní Parisiowamí tíní wímeááná awa re urígíawixíni, “Pí nání omí íá míxírí anípáoyíné baríṇoi?” uríagíá

⁴⁶ awí mearoarígíáwa re urígíawixíni, “Eníiná aíwí ámá o nearéwapíyaríṇípa wo mínearéwapíyagíríni.” uríagíá

⁴⁷ Parisiowa ikayíwí nuríro re urígíawixíni, “Soyíné ení ríxa díní níseakínímíxírí xenwímí níseapemeámí mupa reṇoi?” nuríro

⁴⁸ re urígíawixíni, “Seamenṇweaṇwáone woraní, Parisione woraní, omí díní bí wíkwíróríni? Oweoi!

⁴⁹ E nerí aí ámá epíroyí egíá jíayí ṇwí ikaxí níriníri eáníṇípi nání píráníṇí níjía mimónípa nero nání Goríxoyá síṇwíyo dání anínípírfá nání ramíxáríníyíríni.” uríagíá

⁵⁰ Nikodimaso —O ení Parisi woríni. Xámí áríwíyimí nurí Jisasomí níwímeari yaríṇí wíṇoríni. O níwíápínímeari re uríṇínigíni,

⁵¹ “Negí ṇwí ikaxí níriníri eáníṇíyo bí rípi ríriníni, ‘Ámá womí xío rínaríṇípi aríá míwípa erí o yaríṇípi píráníṇí níjía mimónípa erí nemáná ananí xwíyíá umeáripaxíríni.’ ríriníni?” uríagí

⁵² awa ikayíwí re urígíawixíni, “Joxí ení Gariri dání iwoxíríni? Bíkíwíyo píráníṇí íá rorí pía merí nerínáyí, joxí re níyaiwirí níjía imóníríni, ‘Wíá rókiamoaríṇí wo Gariríyo dání imónaríṇímaní.’ níyaiwirí níjía imóníríni.” urígíawixíni.

Apíxí íwí íníní wímí xwíríxí umeagíá náníri.

⁵³ Ámá níni wígí aní xíxegíniyo umíagíá aíwí

8

¹ Jisaso díwí xegí yoí Oripiyo nání nurí

² sá wenjo wíá móníṇímí amí níwíápínímeámí níbirí aní rídiyowá yarígíiwámí nípáwirí ámá níni xío títámíni baríṇagíá nání o éf níṇweámáná uréwapíyaríná re enínigíni.

³ ṇwí ikaxí eáníṇípi mewegíáwa tíní Parisiowa tíní awa apíxí ámá wí íwí inaríṇagí wínímeáfá wímí níméra níbíro áwíni e éf nurárárimáná

⁴ omí re urígíawixíni, “Nearéwapíyaríṇoxíni, apíxí rí íwí inaríṇagí wínímeáfíriní.

⁵ Apíxí ríníṇí imóníṇíyí nání ṇwí ikaxí Moseso níriní eanípímí dání re ríníni, ‘Síná tíní iwaní nearo píkíríxíni.’ ríníṇagí aí joxí píoi ríríni?” urígíawixíni.

⁶ Ríwéná o Moseso ríṇípi níwíáikíri xegí bí rífpímí dání xwíyíá uxe kwímoaneyíniro iwamíto níwíwapíyiro e uríagíá aíwí o ípípa éf níṇweámáná xwíáyo webíá tíní ríwamíṇí nearí

⁷ awa aríki ámi ámi yaríñf wiayaríñagífa o ámi éf nírori re uríñnigíni, “Soyíné woxí goxí íwí bî mîyaríñoxí xámi ímî sîñá eai.” nurími

⁸ ámi ípípa éf nîñwearí xwíáyo ríwamíñf eaaríná re eníñigíni.

⁹ Awa Jisaso e uríagi aríá nîwiro woní woní Jisaso tíñf e pínî nîwiárími nuróná ámináowa xámi numearo nínî ríxa núáná apíxínî xegí xewíni Jisasoyá símî e éf ronagi nîwíni

¹⁰ ámi éf nírori ímî re uríñnigíni, “Ineyí, ámayí gíminíríni? Ayí wo xwíyá mîrímeaííraní?” uríagi

¹¹ í re uríñnigíni, “Ámináoxíni, wo xwíyá mîrímeaííraní.” uríagi Jisaso re uríñnigíni, “Nioní ení xwíyá wí rímeaííméini. Díxí añf uí. Re dání ámi íwí bî minípa éírixíni.” uríñnigíni.

“Nioní áamá nání uyíwíññf imóníñáoníríni.” uríñf náníríni.

¹² Jisaso ámi re uríñnigíni, “Nioní áamá xwíá tíyo ñweagífa nîyoní uyíwí wíáníñf wókímíxaríñáoníríni. Áamá nioní nîxídfáyí sía yíníñfínî añf emepírífa meníni. Wíá díñf nîyímíñf tígfáyí imíxípxí imóníñfí wókímíxíníaríni.” uríagi nání

¹³ Parisiowa re urígíawixíni, “Joxí e ríípi jîwaníñoxí símeañf míkoxíníñf nimónírí áwaní rínaríñagi nání ‘Neparíni.’ nîyaiwirane aríá seaianíméwíni.” uríagífa

¹⁴ Jisaso re uríñnigíni, “Nioní aí nîwaníñoní nání áwaní rínaríñapí, ayí neparíni. Ayí rípi nání seararíñíni. Ge dání rífa bîñanigíni gími nání umíaríanírí imóníñfípi nání nîjía nimónírí nání seararíñíni. E nerí aí soyíné nioní bîñáé náníraní, nioní umíae náníraní, majía nimóníro nání nîraríñojí.

¹⁵ Soyíné áamá xwíá tíyo dányíyí yarígíapa sîñwí tíníni nîwínaxídíro raríñagífa aí nioní áamá womí aí sîñwí tíníni nîwínaxídíri xwíyá mumeaíaríñíni.

¹⁶ Nioní xwíyá numearíri sîñwíríyí, nioní gí díñf tíní mepa nerí ápo, nîrowárenapíñoyá díñfyo dání nerí nání nepa xíxení imóníñfípi tíní umearípxíríni.

¹⁷ Segí ñwí ikaxí eáníñfyo aí re níríníri eáníni, ‘Áamá waú xwíyá áwaní níríníná axípi nírínínáyí, xwíyá apí nepa imóníni.’ níríníri eáníni.

¹⁸ ‘Nioní nîwaníñoní nání áwaní searíníri ápo, nîrowárenapíño ení nioní nání áwaní searíri yaríñagi nání soyíné nioní seararíñapí nání “Neparíni.” yai-wípxíríni.’ ” uríagi

¹⁹ awa re urígíawixíni, “Díxí ápo ge ñweani?” uríagífa o re uríñnigíni, “Soyíné nioní nání nîjía mimónípa ero gí ápo nání nîjía mimónípa ero yaríño. Soyíné nioní nání nîjía nimóníro sîñwíríyí, gí ápo nání ení nîjía imónaníro éíaríni.” uríñnigíni.

²⁰ Añf rídiyowá yarígíwámí Goríxo nání nîgwí tarígífa tíñf e dání nuréwapíyiríná xwíyá apí uraríñagi aíwí omí íá xírípíríná síní mimóníñagi nání íá bî mîxírígíawixíni.

“Nioní umíae nání soyíné wí upaxí meníni.” uríñf náníríni.

²¹ O ámi re uríñnigíni, “Nioní pínî nîseawíarími úáná soyíné nioní nání pía nîniro aí segí íwí yarígíapí síní yokwarímí miníñáná pepíríaríni. Nioní umíae soyíné bîpaxí wí mimóníño.” uríagi

²² Judayí ámináowa re nîra ugíawixíni, “O ‘Nioní umíae soyíné bîpaxí mimóníño.’ ríagi nání xewaníño píkínímíníri nání mînearípa ríyaríni?” nîra waríná

²³ o re uríñnigíni, “Nioní eramí dánoníríni. Soyíné bîramí dánoyínéríni. Soyíné xwíá tíyo dánoyínéríni. Nioní xwíá tíyo dánonímaní.

²⁴ Ayínání re searíni, ‘Segí íwí yarígíapí síní yokwarímí miníñáná pepíríaríni.’ searíni. Ayí rípi seararíñíni. Soyíné díñf níníkwíroro ‘Ayí oríni.’ mîniawípa nerónáyí, segí íwí yarígíapí síní yokwarímí miníñáná pepíríaríni.” uraríñagi

²⁵ awa re urigfawixini, “Goxirini?” urtagfa Jisaso re uriniginini, “Nioni iwamfo dani searagani onirini.

²⁶ Soyine yarigapi nani xwiya searimearimi nani xwiya xwap xirinaonirini. Soyine arfa miniarinagfa aiwi nioni nrowarenapijo nepaxinorini. Amipi omi arfa winapi ama nini arfa egte dani rarinirini.” uragi aiwi

²⁷ ayf majfa nimoniro “Apo Gorixo nani rfa neararini?” miyaiwiarinagfa nani

²⁸ Jisaso re uriniginini, “Soyine ama imoninagani ikfayo nyekwiroaripfri seayf e ninimeyoarinna nijfa ‘Ayf orini.’ imoniprfarinini. Nioni gf dinj tni amipi bi yarinamani. Apo nirewapiyinipini rarinirini.

²⁹ Inina nioni nrowarenapijo yayf winipaxipini yarinagi nani nioni pni ninwiarimi minu sini dinj nikikayoni.” uriniginini.

³⁰ Xwiya api urarinna ama obaxf dinj wkwfawixini.

Áma áxenwarf inigfayf nani urinj nanirini.

³¹ Jisaso Judayf omi dinj wkwfrofayo re uriniginini, “Seyine gf xwiya rarinapi dinj fa nixirironayf, nioniyá gf seaepisarinja nepaxinyine imoninjo.

³² Xwiya nepaxinj imoninipi nani nijfa nimoniro e nemana xwiya api dinj fa nixiririnjipimi dani áxenwarf minigfayine imoniprfarinini.” uragi

³³ wa re urigfawixini, “Negf arfo Ebrfamoya fwiarfawenerini. Enina dani ama waya xinaiwaneninjf nimonirane ominj miwiiagwaene, joxi arige nerf ‘Áxenwarf minigfayine imoniprfarinini.’ neararinini?” uragfa

³⁴ Jisaso re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Ama fwf yarinjf go go fwf xfo yarinjpiya xinaininjf nimonirf áxenwarf wini.

³⁵ Ama xinaiwaninjf nimoniro ominj wiirigfayf aninj aniwami xiawo tni nweaarigfamani. E nerf ai xewaxo inina aninj e nwearinirini.” nurirf ama e rowapigfayf re oyaiwipoyinirf, “‘Seyine xinaiwayneninjf nimoniro ominj wiirigfayine yapf imoninjo.’ rfa neararini?” oyaiwipoyinirf ewayf xwiya api nurirf

³⁶ re uriniginini, “Ayinani xewaxoni xinaiwayneninjf nimoniro ominj wiirigfayine áxenwarf seaininjpi anipa seaimixiyana aga áxenwarf minigfayininjf imoniprfarinini.” nurirf

³⁷ re uriniginini, “Nioni nijfarini. Seyine arfo Ebrfamoya fwiarfaweynerini. E nimoniro ai seyine gf xwiypapi segf xwioxfo aumaumf minif enagi nani nioni nipikiano nani yarinjo.

³⁸ Nioni apo tni ninwearina sinwf wininapi nani rarinirini. Seyine eni amipi segf apo rarinagi arfa wigfapi yarigfarini.” uriniginini.

“Segf apo oborini.” urinj nanirini.

³⁹ Awa re urigfawixini, “Negf arfo Ebrfamorini.” uragfa Jisaso re uriniginini, “Nepa Ebrfamoya fwiarfaweyine enanayf, xfo yagfpa epaxirini.

⁴⁰ E nerf ai nioni xwiya nepani Gorixomi arfa winapi seararinagani ninipikiano yarinjo. Soyine nianro yarigfapa arfo Ebrfamo wi e meniginini.

⁴¹ Ayinani re searfini, ‘Segf apo yarinjpi yarinjo.’ searfini.” uragi ayf re urigfawixini, “Negf inokíwa fwf ninro neaxirigfamani. Negf apo imoninjo na woni Gorixorini.” uragfa

⁴² Jisaso re uriniginini, “Nioni gf dinj tni binamani. Gorixo nrowarenapfagi o tinj e pni niwiarimi binj enagi nani Gorixo nepa segf apo enanayf, soyine nioni dinj sixf niyipaxirini.

⁴³ Soyine nioni xwiya rarinna arfa nero ai pi nani nijfa mimonipa yarinjo? Ayf ripi nanirini. ‘Xwiya arfa owianeyf.’ miseaimonarinagi nani nijfa mimonipa yarinjo.

⁴⁴ Soyíné niaíwí segí ápo oboyáoyíné enagíá nání xíó wimónarínípa niaíwíyíné ení ‘Axípi oyaneyí.’ seaimónaríníriní. O eníná dání amáyo pikíxwíríó yagoríní. Nepa bí mírípaxí imóníño enagi nání pí pí xwíyíá níríríná yapíní rarínoríní. O yapí raríño imónírí amá yapí rarígíá níyíyá xanóníní imónírí enagi nání gíní gíná yapí níríríná sa míkí xíó imónínípi tíní xíxeni raríníriní.

⁴⁵ E nerí aí nioní nepaxíní imónínípiní seararínagi nání ‘Neparíní.’ níyaiwiro díní míníkwíroaríní.

⁴⁶ Soyíné goxi íwí nání xwíyíá nímeáripaxíriní? Oweoi, wí xwíyíá nímeáripaxímaní. E nerí aí nioní nepání seararíná pí nání ‘Neparíní.’ níyaiwiro díní míníkwíroaríní?

⁴⁷ Amá Goríxoyáyí xwíyíá xíoyápi aríá wiarígíáríní. Soyíné Goríxoyáoyíné mimónínagíá nání xwíyíá oyápi aríá míníaríní.” uríníniginí.

“Aríó Ebírfamo síní menjáná nioní ñweaagáriní.” uríní náníriní.

⁴⁸ Judayí amínáowa omí ikayíwí re urígíawixíní, “None joxí re níríríranéná, ‘Amá sipí roxiyí Samariayí woxíriní. Imíó xixéroaríní roxíní.’ níríríranéná xíxeni míríripa réwíní?” uríagíá

⁴⁹ Jisaso re uríníniginí, “Nioní imíó díní míníxixéroaríníní. Gí ápomí wé íkwianwíyo unwírárarínagi aí soyíné wé íkwianwíyo míníñwíráraríní.

⁵⁰ Nioní gí díní tíní seáyí e imónímánírí míyarínagi aiwí wo nioní nání ‘Seáyí e oimóníní.’ niaíwíoyí soyíné tíní nioní tíní neapayoníó ñweaní.

⁵¹ Aga nepa seararíníní. Amá gíyí gíyí xwíyíá nioníyápi nixídírínáyí, wí nípepíríámaní.” uríagi

⁵² Judayí amínáowa re urígíawixíní, “Joxí e rarínagi nání ríxa nífá re imónínwíní, ‘Joxí imíó xixéroaríní woxíní.’ nífá e imónínwíní. Aríó Ebírfamo tíní wíá rókiamoagíáwa tíní pegíáríní. E éagíá aí joxí re raríníní, ‘Amá gíyí gíyí xwíyíá nioníyápi nixídírínáyí, wí nípepíríámaní.’ raríníní.

⁵³ ‘Joxí negí aríó Ebírfamo penomí seáyí e mímimónínnoxíriní.’ neaimónaríní. Wíá rókiamoagíáwa ení pegíáríní. Joxí goníríní yaiwinaríníní?” uríagíá

⁵⁴ Jisaso re uríníniginí, “Níwanínóní seáyí e nímíeyoánírínáyí, suríma imónáripaxíriní. Seáyí e nímíeyoaríño, ayí gí áporíní. O nání soyíné ‘Negí Ñwíáoríní.’ rarígíáríní.

⁵⁵ E níríro aí xíó nání nepa nífá mimóníní. E neríní aiwí nioní nífáriní. ‘O nioní majíáríní.’ nírírínáyí, nioní soyínéniní yapí rarínáoní imónípaxíriní. E nerí aí o nioní nepa nífá nimónírí nání xwíyíá oyápi xídíríní.

⁵⁶ Segí aríó Ebírfamo sía nioníyápi nání ‘Sínwí wínímíáríani?’ níyaiwiri nání yayí winíníniginí. Oyi, o sínwí nínanírí yayí seáyími dání winíníniginí.” uríagi

⁵⁷ Judayí amínáowa re urígíawixíní, “Joxí síní xweyanoxí menjíyí ‘Aríó Ebírfamomí sínwí winagáoníríní.’ ríraríníní?” uríagíá

⁵⁸ Jisaso re uríníniginí, “Aga nepa seararíníní. Aríó Ebírfamo síní menjáná nioní xámí ñweaagáriní.” uríagi

⁵⁹ awa “ ‘Goríxo tíní xíxeni imónínoríani?’ oniaiwípoynírí ríá neararíní?” níyaiwiro omí síná eaníro nání síná meáagíá aiwí xewaníño re eníniginí. Yumí nimónírí aní rídíyowá yarígíwámí dání peyeáníniginí.

9

Sínwí supáriní womí naní imíxíní náníriní.

¹ E nemo nípurná weníní éyí winíníniginí. Amá wo xínáí xírínje dání sínwí supáriní néra uní ñweanagi wináná

² xegí wiep̄sar̄iṇowa eni s̄iṇwí n̄iwiniro yar̄iṇí re wiḡfawix̄ini, “Nearéwap̄yar̄iṇox̄ini, íwí go en̄ípmi d̄áni x̄ináí s̄iṇwí sup̄ar̄iṇí ro x̄ir̄iṇíriṇi? X̄ío éagi n̄an̄irani, xaniyaú éagí n̄an̄irani?” yar̄iṇí e wíaḡa

³ Jisaso re ur̄iṇiniḡini, “Ámá ro íwí éagi mar̄fái, xaniyaú eni íwí éagí mar̄fái, sa omi d̄ani emim̄ Gor̄ixoyá siw̄aniṇí in̄in̄a n̄ani e en̄o x̄ir̄iṇíriṇi.

⁴ Agwi s̄ini ikw̄awiȳiná imóniṇáná emim̄ n̄irowár̄enap̄iṇo ‘E éwiniṇi.’ yai-wiar̄iṇípi éwaniḡini. Ár̄wiȳiná ámá wo emim̄ mepax̄ imóniṇáná r̄ixa aṇwí e en̄agi n̄ani rar̄iṇini.” ur̄iṇiniḡini. Diṇí re oyaiw̄ipoȳin̄iri, “X̄íomi pik̄iáná ár̄wiȳiniṇí imóniṇár̄ini.” oyaiw̄ipoȳin̄iri e nur̄iri

⁵ ámi re ur̄iṇiniḡini, “Nioni xw̄fá t̄íyo niṇwear̄iná ámá n̄iniȳí n̄ani w̄fá wókim̄ix̄iṇini.” nur̄ar̄imi

⁶ xw̄fáyo rean̄wí n̄ur̄imáná xw̄fá t̄ini rean̄wí t̄ini yiȳí n̄id̄iri ámáoyá s̄iṇw̄íyo xópé n̄iwimáná

⁷ re ur̄iṇiniḡini, “Joxi nur̄i ipi Siroam̄iyi r̄iniṇíw̄ami n̄ani —Yoí m̄fk̄í ayí mewár̄iniṇí n̄an̄irini. E r̄iniṇíw̄ami n̄ani nur̄i s̄im̄iman̄íyo wayí rónei.” urowár̄agi o nur̄i s̄im̄iman̄íyo wayí n̄irónimáná re en̄iniḡini. R̄ixa s̄iṇwí an̄iṇo biṇiniḡini.

⁸ R̄ixa s̄iṇwí an̄iṇo bar̄iṇagi ámá aṇí x̄ío t̄iṇí e ṇweaḡáyí s̄iṇwí e n̄iwiniro s̄iṇwí sup̄ar̄iṇo en̄agi n̄ani éf̄ niṇweámáná aiwá n̄ani r̄ixiṇí urago bar̄iṇagi s̄iṇwí n̄iwiniro re n̄ira uḡfawix̄ini, “Ámá royí e niṇweámáná aiwá n̄ani r̄ixiṇí nearar̄iṇo men̄irani?” n̄ira war̄iná

⁹ wí re n̄ira uḡfawix̄ini, “Ayí or̄ini.” n̄ira war̄iná wí “Oweoi, ayí o yapí imóniṇíȳí wor̄ini.” n̄ira war̄iná xewan̄iṇo ar̄kí re ur̄iṇiniḡini, “Nioni on̄irini.” urar̄iṇagi

¹⁰ ayí re ur̄iḡfawix̄ini, “Joxi ar̄ige ner̄i d̄ixí s̄iṇwí oxoáini?” ur̄aḡa

¹¹ o re ur̄iṇiniḡini, “Ámá Jisasoyi rar̄iḡío xw̄fá bimi rean̄wí nur̄iri yiȳí n̄id̄iri ḡí s̄iṇw̄íyo xópé n̄inimáná re n̄ir̄iṇoi, ‘Joxi ipi Siroam̄iw̄ami n̄ani nur̄i wayí rónei.’ n̄ir̄iṇagi nioni nur̄i wayí n̄irónir̄iná re éini. S̄iṇwí noxoari an̄ini.” ur̄agi

¹² ayí re ur̄iḡfawix̄ini, “Ámá o ge ṇweani?” ur̄aḡa o “Nioni maj̄ár̄ini.” ur̄agi

¹³⁻¹⁴ ámá ayí s̄fá Jisaso xw̄fap̄imi rean̄wí nur̄iri yiȳí n̄id̄iri omi s̄iṇwí nan̄í wim̄ix̄iṇíyi Sabar̄fayi en̄agi n̄ani ámá x̄ami s̄iṇwí sup̄aragomi Parisiowa t̄iṇí e n̄ani n̄iméra nuro wáráná

¹⁵ Parisiowa eni omi yar̄iṇí re wiḡfawix̄ini, “Joxi ar̄ige ner̄i s̄iṇwí oxoáir̄ini?” ur̄aḡa o re ur̄iṇiniḡini, “O xw̄ir̄iṇwí bi t̄ini ḡí s̄iṇw̄íyo xópé níáná nioni nur̄i wayí n̄irónir̄iná s̄iṇwí oxoáini.” ur̄agi

¹⁶ Parisiȳí w̄fá re n̄ira uḡfawix̄ini, “Ámá o Sabar̄fá n̄ani ṇwí ikax̄í r̄iniṇípmi xopir̄ar̄í niyayiri n̄ani Gor̄ixo t̄iṇí e d̄ani biṇomani.” n̄ira war̄iná w̄fá re n̄ira uḡfawix̄ini, “Ámá íwí yar̄iṇíȳí wo en̄ánáyí, ar̄ige ner̄i emim̄ o yar̄iṇípmiṇí imóniṇípi epax̄ir̄ini?” n̄ira nuróná diṇí x̄ixeḡini t̄ini nepayoro n̄ani

¹⁷ ámi s̄iṇwí sup̄aragomi re ur̄iḡfawix̄ini, “O d̄ixí s̄iṇwí roxaóí en̄agi n̄ani pí ámáox̄ini rar̄iṇini?” ur̄aḡa o re ur̄iṇiniḡini, “O Gor̄ixoyá w̄fá rókiamoar̄iṇí wo men̄irani?” ur̄iṇiniḡini.

¹⁸ O xegí s̄iṇwí oxoáiȳí n̄ani píran̄iṇí áwan̄í urar̄iṇagi aiwí x̄ami s̄iṇwí sup̄aragomi aiwí Judayí ámináowa ar̄fá m̄wipa nero re yaiwiḡfawix̄ini, “Nepa s̄iṇwí sup̄arago ámi s̄iṇwí man̄iṇor̄ini.” niyaiwiro “Ámá s̄iṇwí oxoáoyá xaniyaú ob̄ipiyi.” n̄ir̄iṇo ayaú r̄ixa báná

¹⁹ yar̄iṇí n̄iwiróná re ur̄iḡfawix̄ini, “Niaíwí ayagw̄iȳáorani? Ayagwí re r̄irar̄iṇi, ‘X̄ináí n̄ix̄ir̄ir̄iná s̄iṇwí sup̄ar̄iṇo x̄ir̄iṇíriṇi.’ r̄irar̄iṇi? E x̄ir̄iṇí en̄ánáyí, ar̄ige ner̄i agwi s̄iṇwí noxoari anar̄ini?” ur̄aḡa

²⁰ xaniyaú re ur̄iḡfisix̄ini, “Ayí yegí íwo en̄agi n̄ani yayawi niṇár̄ini. X̄ináí n̄ix̄ir̄ir̄iná s̄iṇwí sup̄ar̄iṇí en̄íȳí n̄ani eni yayawi niṇár̄ini.

²¹ E nerî aí agwî o sîŋwî oxoáŋyî nânî yayawi majárîni. Sîŋwî supárîŋyî woxoáo nânî enî yayawi majárîni. Xewanîŋomî yarîŋî wípoyî. Sîni onomanî. Xewanîŋo nânî áwanî osearîni.” urîŋfîsîxîni.

²² Xaniyaú Judayî ámináowa nânî wáyî winîŋagî nânî e urîŋfîsîxîni. Ayî ripî nânîrîni. Judayî ámináowa re rînarîŋfá enagî nânî, “Ámá giyî giyî Jisaso nânî waropárî nero ‘O Kiraiso, ámá yeáyî neayimîxemeanfa nânî arîowayá xwíá piaxîyo dánî iwiaronîoyî rarîŋwáorîni.’ neaimónarîni.” ránáyî, rotú anîyo dánî yoî emî kwîrimoanîwárîni.”

²³ rînarîŋfá enagî nânî xaniyaú re urîŋfîsîxîni, “Onomanî. Xewanîŋomî yarîŋî wípoyî.” urîŋfî

²⁴ Parisiowa ámi “Sîŋwî supárago obîni.” nîrîro o rîxa báná re urîŋfawîxîni, “Joxî Gorîxomîni seáyî e numîeyoarî waropárî ineî. Ámá ‘Nanî nimîxîŋoî.’ rarîŋo íwî yarîŋyî wo enagî nânî none nijárîni. Ayînanî waropárî ineî.” urîŋfá

²⁵ o re urîŋîniŋîni, “O íwî yarîŋorani? Nanîorani? Nionî majárîni. E nerî aí ripî nânî nionî nijárîni. Xámî sîŋwî supáragáonî aiwî agwî o níŋpîmî dánî sîŋwî noxoarî anîŋîni.” urîŋfá

²⁶ awa re urîŋfawîxîni, “O pí síŋrîni? Arîge nerî díxî sîŋwî roxoáŋrîni?” urîŋfá

²⁷ o re urîŋîniŋîni, “Nionî rîxa áwanî searîŋagî aí aríá mîniarîŋoî. Arîge nîyaiwiro ‘Ámî aríá osianeyî.’ nîrarîŋoî? Soyîné enî rîxa xegî wiepîsarîŋyîŋîŋî imónanîro mîrîpa rîyarîŋoî?” urîŋfá

²⁸ awa ikayîwî numearîro re urîŋfawîxîni, “Xewanîŋoxîni xegî wiepîsarîŋyîŋî woxîrîni. None neaiepîsagî Mosesoyáonerîni.

²⁹ None Mosesomî xwîyá Gorîxo urîŋîpî nânî nijá imónîŋwîni. E nerî aí ámá oyî e dánîŋorîanîrî none majárîni.” urîŋfá

³⁰ ámá o re urîŋîniŋîni, “Soyîné rarîŋfáŋî ududî ninîpaxî rarîŋoî. Soyîné o bîŋe dánî majá enagî aiwî o gî sîŋwî noxaóŋrîni.

³¹ Ámá íwî yarîŋfáyî Gorîxomî rîxîŋî uráná aríá mîwîpa yarîŋî enagî nânî nene nijárîni. E nerî aí ámá go go Gorîxomî wéyo numerî xîo wimónarîŋîpî nîxîdîrîŋáyî, Gorîxo ámáomî aríá nîwirî xîo rîxîŋî urarîŋîpî nânî arîrá wîpaxîrîni.

³² Aga enîná dánî aí nene aríá wî re mîwîŋwárîni, ‘Ámá wo nîwiápîŋîmearî xînáî xîrîŋe dánî sîŋwî supárîŋî womî sîŋwî oxoáŋîniŋî.’ rarîŋagî aríá mîwîŋwárîni.” nurîrî

³³ re urîŋîniŋîni, “Ámá o Gorîxo tîŋî e dánî mîbîpa nerî sîŋwîrîyî, xîo yarîŋîpî bî epaxî imónîmîniŋî éŋmanî.” urîŋfá

³⁴ awa mîxî re urîŋfawîxîni, “Íwî ninîrîŋîpîmî dánî rîxîrîŋoxîni, joxî none rînearéwapîyarîŋîni?” nurîmáná xegî yoî emî kwîrimogîfawîxîni.

Sîŋwî supárîŋîŋî imónîŋfáyî nânîrîni.

³⁵ Jisaso “Ámá sîŋwî supáragoyá yoî kwîrimóoî.” rarîŋagî aríá e nîwirî o nânî pîá nemerî nîwîmeámáná re urîŋîniŋîni, “Joxî ámá imónîŋomî dîŋî rîwîkwîronîŋîni?” urîŋfá

³⁶ o re urîŋîniŋîni, “Ámináoxîni, ámá imónîŋo gorîni. Nionî dîŋî wîkwîrómî nânî áwanî nîreî.” urîŋfá

³⁷ Jisaso re urîŋîniŋîni, “Omî joxî rîxa sîŋwî wîŋîŋîrîni.” nurîrî sîŋánî re urîŋîniŋîni, “Joxî tîŋî rînarîŋwîŋî ronî, ayî onîrîni.” urîŋfá

³⁸ o re urîŋîniŋîni, “Ámináoxîni, nionî rîxa dîŋî rîkwîronîŋîni.” nurîmî xîo tîŋî e xómîŋî nîyîkwîrî yayî wîŋîniŋîni.

³⁹ Jisaso re urîŋîniŋîni, “Ámá nîyonî epayómîa nânî xwíá tîyo nânî bîŋárîni. Ámá sîŋwî supárîŋfáyîŋîŋî imónîŋyîŋî sîŋwî anîpîrî imónîro sîŋwî anîŋfáyîŋîŋî imónîŋyîŋî sîŋwî supárîpîrî imónîro epîrîa nânî bîŋáonîrîni.” rîŋfá

⁴⁰ Parisi xfo tñi anwi e rówapigfáwa re urigfawixini, “None nani eni ‘Sijwí supárigfoynérini.’ rineararini?” uríagfa

⁴¹ Jisaso re uriniginini, “Soyné sijwí supárigfoyné sijwiriyí, ríwí nimoarigfápi nani xwiýá meárinipaxfmani. E nerí aí soyné ‘Sijwí anijwáonerini.’ niri ro nani ríwí nimoarigfápi nani xwiýá meáriniprfárinini.

10

Ewayí ikaxí sipisipí awí mearoarino nani rini.

¹ “Aga nepa seararini. Go go sipisipí xwína fwiyo mipáwipa nerí wí e dani ogámí nerí nipixemoánirínayí, fwi mearini wo imónini. fwi xauráparini wo eni imónini.

² E nerí aí xwína fwiyo páwiarino, ayí sipisipí xiáworini. Awí mearoarini.

³ O xwína rónine nani bání fwi e ínina awí roño ówaní wíkwíáná xiáwo xegí sipisipí nani yoí rání xiáwoyá maní aríá niwiri uxídáná niméra nipeyari

⁴ ríxa xfoyá níni bfaríwáminí enána o xámí umearína sipisipíyí xiáwoyá maní umininarini enagi nani númi warigfárinini.

⁵ Xerwí womí wí númi uxídiprímeoi. Maní áma xerwí woyá umininarinagi niwiniro nani númi muxídipa nero éf upíraoi.” uriniginini.

⁶ Jisaso ewayí xwiýá api uríagi aiwí xfo api nani nijá oimónipoyiniri uréwapiyiminiri yarini pi nani nijá mimónigfawixini.

“Sipisipí píranini awí mearoarinaoni nionirini.” urini nani rini.

⁷ O ayí nijá mimónipa yarini agfa nani ámi ewayí xwiýá re uriniginini, “Aga nepa seararini. Nioní sipisipí xwína fwinini imónininaoni.

⁸ Nioní siní mibípa enána bigfá giyí giyí fwi meaarigfáynini imóninoi. fwi xauráparigfáynini eni imóninoi. E nerí aí sipisipíyí wigí maní aríá miwigfárinini.

⁹ Nioní niwaninoni fwinini imónininaoni. Giyí giyí nioniyáyómini fwiapána yeáyí uyimixemeámfárinini. Ará wiwákwíní epíra nani fwiapiro peyaro nero epírfárinini.

¹⁰ fwi mearino sipisipíyo pípi wiminiri barinifmani. fwi xaurápiri pipikímí erí xwiríá ikixerí wiminiri barinagi aiwí xewaninoni ripi wiminiri binárinini. Ewáranini éfrixiniri dñí niyimini imóninipi sixí umímómíniri bináonirini.

¹¹ Sipisipí nani píranini awí mearoarinaoni, ayí nionirini. Sipisipí nani awí píranini mearoarinaoni sipisipí aríra wiminiri nerína ‘Nioní nipikíána ayí ananirini.’ yaiwiarininarini.

¹² Nigwí meáminiri awí mearoarini wo —O sipisipí xiáwo nimóniri píranini awí mearoarino maríái, o síwí sayí sipisipí roanminiri barinagi niwinirína sipisipí pñi niwiárimí éf úána síwí sayí rírómi erí xídíxídowná erí yarini rini.

¹³ O sa nigwí nani meáminiri yarino enagi nani sipisipí nani nepa dñí moarinifmani.” nuriri

¹⁴⁻¹⁵ re uriniginini, “Sipisipí píranini awí mearoarinaoni, ayí nionirini. Ápo tñi nioní tñi xixe mí ómixinarigwípa nioní tñi sipisipí nioniyáyí tñi eni xixe mí ómixinarinwarini. ‘Nioní gí sipisipí imóniníyo aríra wiminiri nani nupeirína ayí ananirini.’ yaiwiarininaoni.” nuriri

¹⁶ re uriniginini, “Nioní sipisipí ámi wí —Sipisipí xwína tíyo dání imóniníyí maríái, ámi wí eni tináonirini. Ayí wí anini e xe ηweárixiniri sijwí winipaxí mimóninini. Ayo eni winiyí tñí e awí neaárimiginini. Ayí gí maní aríá niniro xwína tíyo dáníyí tñi nawíni imóniro awí mearoarini ná woni axoni tñí imóniro epírfárinini.

¹⁷ Ámi siní nimóniri wiápnimeámfa nani sipisipíyo aríra wiminiri nerína ‘Nioní niperína ayí ananirini.’ yaiwiarinagi nani ápo dñí sixí niyini.

¹⁸ Nioní áamá xe onípikípoyíní sɪŋwí mɪwɪnɪpa nerínáyí, wí nɪnɪpɪkɪpaxímaní. Xe onípikípoyíní sɪŋwí wɪnarɪŋáyí gɪyí maríái, nɪwanɪŋonɪrɪnɪ. Perí áamí wíápnɪmearí emíá nání ení sɪxí eánɪŋpɪ tɪŋáonɪrɪnɪ. Gí ápo o e éwɪnɪgɪnɪrɪ sekaxí nɪrɪŋí éagí nání apí e epaxonɪrɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

¹⁹ Judayí ámináowa Jisaso e rarɪŋagí aríá nɪwɪro nání dɪŋí xɪxegíní tɪnɪ nepayoro bɪ bɪ nɪrɪnɪróná

²⁰ wíá obaxowa re nɪra ugíawixíní “Imíó dɪŋí uxɪxéroarɪŋagí nání xóxwí nerí raríní. Pí nání aríá wiarɪŋoí?” nɪra waríná

²¹ wíá re nɪra ugíawixíní, “Xwíyíá o rarɪŋpɪ imíó xɪxéroarɪŋí wo yapí mɪrɪnarɪnɪ. ‘Áamá imíó dɪŋí xɪxéroarɪŋíyí áamá sɪŋwí supárígíáyo sɪŋwí woxoapaxí imónɪŋoí.’ rɪseaimónaríní? Oweoí.” nɪra ugíawixíní.

Jisasomí ríwí umogíá nánɪrɪnɪ.

²² Síá Judayí eníná émáyí wa aní rɪdɪyowá yarígíwámí xórórí nero xwíríá ikɪxegíá enagí nání áamí píranɪŋí imɪxáragíápí síá apí nání dɪŋí wɪnɪnɪ nání awí neánɪro yayí yayarígíápí imónɪŋáná

²³ —Ayí iniá earí imɪŋí rɪrɪ yarɪŋínáríní. Íná Jisaso aní rɪdɪyowá yarígíwámí nɪpáwírɪ aní wíámíó wígí enínanɪ mɪxí ináyí Soromono nání rɪnɪŋpɪmí emearíná

²⁴ Judayí ámináowa nɪwímearo mɪnɪ mɪnɪ xapɪxapí numero re urígíawixíní, “Gíná jɪwanɪŋoxí nání xe nɪjíá oimónípoyíní nearíráríní? Anɪŋí yumí neairíáraní? Joxí Kíraisoxí, áamá yeáyí neayimɪxemearíá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarɪŋwáoxí enánáyí, sɪŋání áwanɪ nearíneí.” uríagíá

²⁵ Jisaso awamí re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nioní rɪxa áwanɪ searíagí aɪwí soyíné ‘Nepa neararíní.’ nɪyaiwɪro dɪŋí mɪnɪkwíroarɪŋoí. Emímí gí ápo e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪŋí nioní yarɪŋápí sɪŋání áwanɪ ayí orɪnɪnɪŋí seararɪŋagí aí

²⁶ soyíné gí sipɪsipíyí nénɪŋí mimónɪpa nerí nání nioní dɪŋí mɪnɪkwíroarɪŋoí.

²⁷ Sipɪsipí nioníyáyí gí manɪ aríá nɪnɪro nɪxídarígíáríní. Nioní ayo mí nɪwómɪxɪrɪ

²⁸ dɪŋí anɪŋí íníná ŋweapírá nání mɪnɪ wiarɪŋagí nání wí anɪnɪpírá meníní. Sipɪsipí nioníyáyí nɪnɪwéú tɪnɪ íá xɪrɪŋagí nání áamá gɪyí nɪrápípíráríní?

²⁹ Gí ápo sipɪsipíyí niapɪŋíríní. O áamá nɪyoní seáyí e wimónɪŋagí nání nioníyá gí imónɪŋíyí ápo nɪnɪwéí tɪnɪ ení íá xɪrɪŋagí nání áamá gɪyí urápípíráríní?

³⁰ Nioní tɪnɪ ápo tɪnɪ axowawíríní.” uríagí

³¹ Judayí ámináowa xámí yanɪro egíápa sɪŋá tɪnɪ Jisasomí opíkianeyínɪro meaarɪŋagíá

³² Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nioní emímí ápo e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪŋpɪ obaxí seaíwapíyíáríní. Gímíní gɪpí seaíwapíyíápí nání sɪŋá tɪnɪ nɪpíkianɪro yarɪŋoí?” uríagí

³³ Judayí ámináowa re urígíawixíní, “Amípí nanɪ joxí yarɪŋpɪ wí nání sɪŋá tɪnɪ rɪpíkianɪrɪ mɪyarɪŋwíní. Joxí aga áamáoxí enagí aɪwí Nwíáonɪrɪnɪnɪŋí nɪrɪnɪrɪŋpɪmí dání Goríxomí rɪperírí umeararɪŋagí nání rɪpíkianɪrɪ yarɪŋwíní.” uríagíá

³⁴ Jisaso xíomí wikí wónarígíápí píyíá owépoyíní re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Segí ŋwí ikaxí eánɪŋpɪmí Goríxo re rɪŋpɪ nɪrɪnɪrɪ meánɪpa rení, ‘Nwíáoní re rɪŋanɪgɪnɪ, ‘Seyíné ení ŋwíáeyíné imónɪŋoí.’ rɪŋanɪgɪnɪ.’ nɪrɪnɪrɪ meánɪpa rení?

³⁵ Soyíné nɪjíáríní. Xwíyíá Bɪkwíyo eánɪŋpɪ wí surímá rɪnɪpaxí mimóníní. Ayínání Goríxo segí aríowamí ‘Seyíné ení ŋwíáeyíné imónɪŋoí.’ urɪŋí enagí nání

³⁶ soyíné pí nání ápo nɪnɪrɪpearí xwíá tɪyo nɪrowárénapɪŋoní re searáná, ‘Nioní Goríxomí xewaxonɪrɪnɪ.’ searáná pí nání mɪxí nɪnɪrɪro ‘Joxí Goríxomí rɪperírí umearɪŋíní.’ nɪrarɪŋoí?

³⁷ Nioní emímí gí ápo e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪŋpɪ mepa nerínáyí, dɪŋí nɪnɪkwíro ‘Nepa oríní.’ mɪnɪaiwípa éfíxíní.

³⁸ E niseariri aiwi nioni emimí ápo e éwiniginiri niriñipi nepa nerínáyí, soyíné xwíyíá nioni searariñapi aríá niniro dñí mnikwíropa nero aí emimí nioni yariñagi siñwí ninaníro nání dñí nnikwíroro ‘Ayí oríni.’ niaiwíríxíni. ‘Ápo tñi nawíni imónigííwaúri. Axowaúri.’ niniawiro nijíá imónipíri nání emimí nioni yariñapi dñí ikwírópoyi.” uríagi

³⁹ xámi yaníro egíápa omi íá oxíraneyiniro yaríná anani éí múroniginini.

⁴⁰ Jisaso ámi nuri iniigí Jodani rapáyo nixeri Jono xámi á máyo wayí umeaiñe nání nuri e ñweañaná

⁴¹ á má obaxí xó tñí e nání nibiro re rinayigíawixini, “Wayí neameaiñí Jono emimí wí mepa neri aiwi amipí á má ro nání riníyí ríxa xixeni imónini.” niriñayiróná

⁴² ámi obaxí wí dñí wíkwírogíawixini.

11

Rasaraso pení nánirini.

¹⁻² Á má wo, Betani dání Rasarasoyi riníño simixí yaríná —Aní ayí xó xegí xexirímeáípaú Mariaí tñi xínapí Mataí tñi ípaúyá aní eni erini. Mariaí ayí apixí ríwíyo Ámináoyá síkwíyo weríxí niwiwayimómáná díá tñi kwírñirini. Ími xexirímeáo Rasaraso simixí wiaríñagi nání

³ xínapíxaniñípaú Jisaso tñí e nání xwíyíá re uowárigísisixini, “Ámináoxini, aríá ei. Á má joxi dñí síxí uyaríñoyí simixí yarini.” uowárfagí aí

⁴ Jisaso aríá e niwiríná re riniginini, “Simixí o yariñipi nipeni nánimani. Á máyí ení síxí eáníñí Goríxoyá siñwí winaniri ero Goríxomi xewaxoni yayí seáyí e dání nimeaniri ero epíríá nání simixí api wímeaníri.” uríginiginini.

⁵ Jisaso Mataími tñi xínaníñimi tñi ípaúmi xexirímeáo Rasarasomi tñi ayo dñí síxí nuyiri aiwi

⁶ “Rasaraso simixí yarini.” uríagíá aríá niwiríná ámi sá wíyaú xó ñweañe ñweañiginini.

⁷ E niñweañísáná xegí wiepísariñowami re uríginiginini, “Ámi Judia píropenisíyo nání owaneyi.” uríagi

⁸ wiepísariñowa re uríagíawixini, “Nearéwapíyaríñoxini, ayí xámi síñá tñi rípiñianiri egíe nání ámi numiniri rínearariñini?” uríagíá xó ikwáwíyíniñí imóníñagi nání

⁹ ewayí xwíyíá re uríginiginini, “Sogwí íwiapíe dání wée nání awá wé wúkaú síkwí waú tñíri. Á má ikwáwíyíná aní neríná ná eánarígíámani. Xwíá tíyo wíá ókinagi nání siñwí píraníñí niwínaxída nuro nání ná eánarígíámani.

¹⁰ E neri aí á má áríwíyimi aní neríná ná eánarígíári. Siñwí niwíga upíri wíá mókinagi nání ná eánarígíári.” nuri ayí re oyaiwípoyiniri “Goríxo wimónariñipi níxídiríná ayí ikwáwíyíná aní nimerínáníñí ríá imónini?” oyaiwípoyiniri

¹¹ e nurimáná awami re uríginiginini, “Negí níkumíxiniri emearíñwáo Rasaraso simixí neri sá weni. E neri aí nioni saiwiárí wiminiri waríni.” uríagi

¹² wiepísariñowa re uríagíawixini, “Ámináoxini, sa sání niweríná anani naní imóniniñoi.” nuriro

¹³ awa “Rasaraso sa sá wenagi nání ríá neararini?” niyaiwiro e uríagíá aí Rasaraso ríxa péf nání ínimi nuri nání

¹⁴ ámi nípiñwíni siñání áwaní re uríginiginini, “Rasaraso ríxa piyíri.

¹⁵ E neri aí soyíné siñwí wíniñpíri nání yayí ninarini. O simixí yaríná nioni xó tñi miñweáá enagi nání soyíné nioni emíapi siñwí ninaniróná dñí níkwíropíri nání yayí ninarini. O tñí e nání owaneyi.” uríagi

16 Tomaso —O xegí yoí ámi bi Didimasoyi rarigíforini. O xfo tñi wiepísarini wíamí re uriniğini, “O tñi nawini peaníwá nani none eni owaneyi.” uriniğini.

17 Jisaso Rasarasoyá aní tñi e nani anwi e nibiríná aríá re wininiğini, “O ríxa niperi xwáripáyo tigíámi enáná sía wíyaú wíyaú pwéfrini.” aríá e wininiğini.

18 Aní Rasarasoyá Betaniyi riniñe Jerusaremi dani aíwimímaní. Sa kiromita waú wo imóniñerini.

19 Ayinani Judia piropenisíyo dani obaxí wí xexirímeáo Rasaraso péf nani Mataími tñi Mariaími tñi ípaúmi oganí wianíro nani nibíro ípaú tñi ñweanáná

20 Mataí “Jisaso barini.” rinariñagí aríá niwiri óf e wirímiauminiñi nurí xinaniniği Mariaí siní aníyo ñweanáná

21 í Jisasomi re urimeaniniğini, “Ámináoxini, joxi re niñweari siñwiriyí, gí niriñímeáo nipéminiñi enímaní.

22 E neri aí niini re nipimónarini, ‘Goríxomi pí pí nani yarini wíyí agwí aí anani xixeni siiniñoi.’ nipimónarini.” uríagi

23 Jisaso re uriniğini, “Dixí ririñímeáo ámi niwiápínimeaniniñoi.” uríagi

24 Mataí re uriniğini, “O sía yoparíyi áma nñi niwiápínimearoná o eni wiápínimeanípi nani niini niñfáriní.” uríagi

25 Jisaso re uriniğini, “Áma piyí egíáyí ámi niwiápínimearo siñ epíri nani diñí siñ umímoariniğiyí, ayí nionirini. Nioni diñí níkwírófá giyí giyí niperi aí ámi siñ upífáriní.

26 Áma siñ nero diñí níkwírófá giyí giyí wí aníniptírfá menini. Jíxi diñí niniñkwírori ‘O nepa ría ninarini?’ riniaiwariñini?” uríagi

27 í re uriniğini, “Oyi, Ámináoxini, niini joxi diñí niriñkwírori re siaiwariñini, ‘Kiraisoxi, niaíwí Goríxoyáoxiríani? Ení ná dani re rigíoxiríani, ‘Aríowayá xwíá piaxíyo dani áma wo yeáyí neayimíxemeaní nani iwiaronfáriní.” rigíoxiríani?’ siaiwariñini.” uriniğini.

28 E nurimí nurí xinaniniği Mariaími “Eini.” nuriri yumí re uriniğini, “Nearéwapíyaríño niremónapíri jíxi nani ‘Obini.’ rarini.” uríagi

29 í aríá e niwiríná aníni niwiápínimeámi Jisaso tñi e nani uniniğini.

30 Jisaso siní aní e miremónapí siní Mataí tñi órórí iníie ñweanáná

31 Judayí aníyo Mariaí tñi nawini niñweámáná oganí wiarigíáyí í aníni niwiápínimeámi peyeáagi niwiníro xexirímeáooyá xwáripáyo ámíxíá eminiñi nani wariniñi númi úagíá

32 Mariaí Jisaso roñe niremori niwiniríná xíoyá síkwí tñi e nipíkinimeari re uriniğini, “Ámináoxini, joxi re niñweari siñwiriyí, gí niriñímeáo péminiñi enímaní.” uríagi

33 Jisaso í ámíxíá yariniğagi niwiniri Judayí í tñi barigíáyí eni ámíxíá yariniğagí niwiniri wá niwuniri xwioxíyo dani diñí ríá uxeariniğagi

34 re uriniğini, “Seyíne omi ge tigíawixini?” uríagi re urigíawixini, “Ámináoxini, nibiri siñwí wíneti.” uríagíá

35 Jisaso eni ñwí eaniniğini.

36 Ñwí eáagi Judayí siñwí e niwiníro re rigíawixini, “Omi aga diñí siñ uyiño enagi nani ríá eearini?” raríná

37 wí re rigíawixini, “Áma royí siñwí supárinomi siñwí miwoxoapa eníraní? Rasaraso siní siñ eními nibiri siñwiriyí, piyí mepa oeniri siñ imíximiniñi mepa epaxírfani?” rigíawixini.

Jisaso Rasaraso piyomi siñ imíximí naniñi.

³⁸ Jisaso ámi wá bi niwuniríná oyá xwáripá —Awá síná ófyi enagi nání síná wo píroáriníníwáriní. Awá tñí e nírémorí

³⁹ re ríñiniginí, “Síná ro riwómópoyí.” uráná penomí xexirímeái Mataí re uríñiniginí, “Ámináoxiní, nene omí tñwaé dání sá wíyaú wíyaú ríxa óríní enagi nání ríxa píyaní neaeanínóí.” uríagi

⁴⁰ Jisaso re uríñiniginí, “Nioní re mirirípa réaniginí, ‘Jíxi díní níníkwírorínáyí, ení eáníní Goríxoyápi sñwí wíniríní.’ mirirípa réaniginí?” uríagi

⁴¹ wa síná emí riwómóaná Jisaso anínamí sñwí nanánirí re ríñiniginí, “Ápoxiní, Rasaraso nání ríxíní wuríyápi aríá níagi nání yayí siaríní.

⁴² Nioní ríxíní ríránáyí, joxí íníná aríá niarínagi nání nioní níjía aiwí oxí apíxí re rogíá tñ díní níníkwíroro ‘Goríxo uowárenapínoríani?’ oníaiwípoyínirí ríraríní.” nírímáná re eníginíní.

⁴³ Ení tñ nírírí ríaiwá re ríñiniginí, “Rasarase, íwiapetí.” ráná

⁴⁴ re eníginíní. Penó íwiapíniginíní. Penó íwiapáná íríkwí wí wéyo tñ síkwíyo tñ xopíxopí rónirí rapírapí wú tñ míníyo xopíxopí rónirí enagi nání Jisaso re uríñiniginí, “Xopíxopí róníníyí íkwíkwéámí níwiro wáripoyí.” uríñiniginíní.

Judayí ámináowa “Jisasomí opíkianeyí.” rínarígíá nániríní.

⁴⁵ Judayí obaxí wí Mariaí tñ e nání bíáyí Jisaso e éagi níwíníro omí díní wíkwíróagíá aiwí

⁴⁶ wí Parisiowa tñ e nání nuro Jisaso éfípi nání áwaní uríagíá nání

⁴⁷ Apaxípaníní imónígíá xwéowa tñ Parisiowa tñ Jisaso nání xwíyá imíxaníro nání Judayí mebáowamí awí neaáíro re níríga ugíawixíní, “Ámá oyí emímí ayá wí yarínagi nání aríre yaníwáriní?” nira nuríná

⁴⁸ re rínígíawixíní, “None o xegí yarínípi xe aníní néra ounirí sñwí níwínárínáyí, ámá níní omí díní níwíkwíroro neróná Romí dáníyo —Ámá Romíyí rínígíáyí Judayí símanwíyóníní íníní wurínígíáyíriní. ‘Ámá ayo míxí oxídwáraneyí.’ raríná ayí níbíro negí aní rídiyowá yarínwáiwá pípinámí ero negí ámayo ení xwíríá íkíxero epíríxínirí nání arí yaníwáriní?” rínaríná

⁴⁹ wigíyí wo, Kaiapasoyí ríníño —O xwiogwí omí dání apaxípaníní imónígíáwamí seáyí e wimónínoríní. O níwiápinímearí míxí nurírí re uríñiniginíní, “Soyíné aga níjía bí mimónígíoyínéríní.

⁵⁰ Rípi nání ení díní neñwípero mímóariní, ‘Negí ámá níní pepíríxínirí ayí ríníní meaanírí éfípi nání ámá ná woní ríníní apí nímeari níperínáyí, negí díníyo dání naníriní.’ mímóariní.” uríñiniginíní.

⁵¹ O rínípi xegí díníyo dání miríniginíní. O xwiogwí omí dání apaxípaníní imónígíáwamí seáyí e wimóníní enagi nání wíá nírókiamorí réníní ríñiniginíní, “Jisaso negí Judayo arírá níwiríná upeiníní.

⁵² Negí Judayí náníní maríái, Goríxoyá níaiwí imónígíá amí gímí ñweagíáyí ení ámá axíyíníní imónípírá nání upeiníní.” éníní ríagi nání

⁵³ sá ayímí dání xómi píkianíro nání mekaxí nira ugíawixíní.

⁵⁴ Jisaso xómi píkianíro mekaxí nira warínagíá nání Judayí tñ e ámi síjáníne memepa nerí ámá díní meaní tñmíní omíní tñ e nání nurí aní onímíá bí Ipíremíyí rínínípímí xegí wiepísaríníowa tñ nawíní ñweanáná

⁵⁵ sá Anínaajo Neamúroagoí ríníníyí anwí e imónínagi nání ámá obaxí sá ayí síní mimónípa enáná Judayí wigí yarígíapa Goríxo oneamímínirí ígíá eánaníro nání wigí omíní tñmíní píní níwiárimí Jerusaremíyo nání nuro

⁵⁶ e dání Jisaso nání pía nemero aní ridiyowá yarigíwáyá ákínáyó íniríwámíní éf níromeróná re níríga ugíawixíní, “ ‘O aiwá rípi nání wí míbípa epaxíríní.’ ríseaimónaríní?” níríga ugíawixíní.

⁵⁷ Apaxípaníní imónígíá xwéowa t́níní Parisiowa t́níní Jisasomí íá oxíraneyíníróná re rínárigíá enagi nání “Jisaso ge ge nweanagi áamá go go níwínírná níbíro áwaní nearíírxíní.” rínárigíá enagi nání e níríga ugíawixíní.

12

Mariaí weríxí naní b́ Jisasomí síkwíyo iwayímoní nániríní.

¹ Jisaso śá Anínajo Neamúroagoí ríníníyí imóníníá nání śá wé ẃúmí dání wo síní enáná o aní Betaniyí ríníníe Rasaraso, ámí síní imíxíníjo nweanípímí nání nurí nweanáná

² áamá aní apímí dání wí aiwá Jisaso nání ŕá níyearo Mataí aiwá níxerí yaní níwia waríná Rasaraso áamá Jisaso t́níní aiwá narígíáyí t́níní nawíní níjweámáná aiwá naríná re enínigíní.

³ Mariaí weríxí awíaxí nígwí xwé roní wá —Síxí ẃíxaú enáná xegí saní kiro wo imónípaxíwáríní. Awá nímeari Jisasomí síkwí sosíáyo níwayímómáná xegí d́á t́níní kwíkwírímí yaríná xegí sinadíní áamá aníwámí nweagíáyo níyoní weaáríagi aí

⁴ Isíkariotí dání Judaso —O wíepísaríníowa ení woríní. Jisaso nání míyí wurímíánírí imóníníjo, ayí oríní. O níwíápínímeari re rínínigíní,

⁵ “Pí nání weríxí d́íní naní eaaríní awá áamáyo K300.00 nání b́ nerane nígwí meáwápi áamá uyípeayíyo arírá wianí nání ḿníní ḿwípa réwíní?” rínínigíní.

⁶ O uyípeayíyo d́íní sípí níwirí nání e murí íwí meaaríníoríní. Ayínání nígwí wowíyí o íá níxírírí nání nígwí wa t́ápi b́ íwí meaaríníjo enagi nání e ŕagi

⁷ Jisaso re rínínigíní, “Í niarínípi xe owinírí síníwí ẃnínípoi. Śá nioní nítipíríáyímí e nání xe oxíríní.

⁸ Áamá uyípeayí síní seyíné t́níní aníní nweapíríá enagi nání ayo gíní gíná ‘Arírá owianeyí.’ níseaimónírínáyí, ananí arírá wípaxíríní. E nerí aiwí nioní seyíné t́níní nawíní aníní re njeámíá menagi nání seararíníní.” urínínigíní.

Apaxípaníní imónígíá xwéowa “Rasarasomí ení píkíwanígíní.” rínígíá nániríní.

⁹ Judayí obaxí “Jisaso aní apímí nweaní.” rínaríníagíá aríá níwíro Jisasomíní síníwí ẃnaníro maríáí, Rasaraso, síní imíxíníomí ení ẃnaníro b́agíá aiwí

¹⁰ Apaxípaníní imónígíá xwéowa xwíyíá nímixíro “Rasarasomí ení píkíwanígíní.” rínígíawixíní.

¹¹ Jisaso Rasaraso píyomí síní imíxíní enagi nání Judayí obaxí wígí ámínáowa t́ámíní ṕníní níwíárimí nuro Jisasomí d́íní wíkíwíroaríníagíá síníwí níwíníro nání e níríníro mekaxí megíawixíní.

Jisaso Jerusaremíyo nírémoríná ḿxí ináyí rémoarígíápa rémoní nániríní.

¹² Áamá obaxí aiwá śá Anínajo Neamúroagoí ríníníyí nání imíxarígíápi nání Jerusaremíyo epíroyí egíáyí śá wegíá ẃápi t́níní aríá re wígíawixíní, “Jisaso Jerusaremíyo re nání baríní.” aríá e níwíro

¹³ Írímíní eaarígíáyí wí nídoro o t́níní óf e órórí inaníro nání nímeámí nuróná apí re níra ugíawixíní, “Goríxomí seáyí e oumeaneyí. Áamá Goríxo urowárénapíní royí oyá d́íní t́níní seáyí e oimóníní. O ḿxí ináyí Isírerene negoríní.” O t́níní óf e órórí inaníro apí e níra waríná

¹⁴⁻¹⁵ Jisaso Bíkíwíyo re nírinírí eánínípi t́níní xíxení enínigíní, “Saioní —Jerusaremí nání d́wí yoí b́ Saioníríní. Apímí nweáyíné síníwí ẃnínípoi. Segí ḿxí ináyó dogí sípíkíyo níjweámáná iwo baríníagi nání amípi wí nání wáyí mepaní.” nírinírí

eáninǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ o dogǵ sǵpǵkǵ wo nǵmearǵ seáyǵ e nǵxenǵwearǵ nǵmeámǵ bǵnǵnigǵnǵ. E éagǵ aǵwǵ

¹⁶ axǵnáyǵ wǵepǵsarǵnǵowa xǵo yarǵnǵpǵ nánǵ “Ayǵ nánǵ rǵa yarǵnǵ?” mǵyaiwǵ majǵá nǵra núǵasáná Jisaso rǵxa nǵkǵnǵrǵ nǵwǵápǵnǵmeámǵ anǵnamǵ nánǵ nǵpeyimáná enǵáná xǵo nánǵ e nǵrǵnǵrǵ eáninǵpǵ nánǵ dǵnǵ winǵrǵ áamá ayǵ xǵomǵ seáyǵ e numero wǵgǵápǵ nánǵ enǵ dǵnǵ winǵrǵ egǵawǵxǵnǵ.

¹⁷ Áamá Jisaso Rasaraso xwǵarǵpáyo wenǵáná “ǵwiapǵ.” nurǵrǵ sǵnǵ imǵxarǵnǵá xǵo tǵnǵ e nǵnǵwearo sǵnǵwǵ wǵnarogǵáyǵ o éǵpǵ nánǵ repǵyǵ nǵwǵiera emearǵnǵagǵa nánǵ

¹⁸ áamá epǵroyǵ egǵáyǵ emǵmǵ xǵo enǵ apǵ nánǵ repǵyǵ nǵra warǵnǵagǵa arǵá wǵá enǵagǵ nánǵ o tǵnǵ óǵ e óróǵ inanǵro nánǵ ugǵawǵxǵnǵ.

¹⁹ Ayǵnánǵ Parisiowa re rǵnǵgǵawǵxǵnǵ, “Sǵnǵwǵ winǵpoyǵ. Áamá obaxǵ tǵnǵ barǵnǵagǵa nánǵ none o nánǵ rǵnǵrǵwǵapǵ arǵge yanǵwǵnǵ? Sǵnǵwǵ winǵpoyǵ. Oxǵ apǵxǵ sǵwǵ nǵaǵwǵ nǵnǵ omǵ rǵxa númǵ barǵnǵoǵ.” rǵnǵgǵawǵxǵnǵ.

Émáǵ wǵ Jisasomǵ sǵnǵwǵ wǵnanǵro egǵa nánǵrǵnǵ.

²⁰ Áamá sǵá aǵwǵ apǵ imǵxarǵgǵápǵmǵ Gorǵxomǵ seáyǵ e umeanǵro nánǵ úǵáyǵ wǵ áamá Gǵrǵkǵyǵ rǵnǵnǵǵǵrǵnǵ.

²¹ Ayǵ Pirǵpomǵ —O wǵepǵsarǵnǵowa wo anǵ Betǵsaida rǵnǵnǵ Gǵrǵrǵ pǵropenǵsǵyo ikwǵrǵonǵnǵpǵmǵ dǵnǵorǵnǵ. Ayǵ omǵ nǵwǵmearo rǵxǵnǵ re urǵgǵawǵxǵnǵ, “Rároxǵnǵ, ‘Jisasomǵ sǵnǵwǵ owǵnaneyǵ.’ neaimónarǵnǵ.” urǵagǵa

²² Pirǵpo nurǵ xexǵrǵmeáo Adǵruomǵ áwanǵ nurǵmǵ awaú nurǵ Jisasomǵ áwanǵ urǵagǵǵ

²³ Jisaso áamá ayo re urǵnǵnǵnǵgǵnǵ, “Áamá imónǵnǵáonǵ seáyǵ e nimónǵrǵ ikǵnǵmǵa nánǵ rǵxa anǵwǵ ayorǵnǵ.” nurǵnǵrǵ

²⁴ ewayǵ xwǵyǵá bǵ xǵo penǵápǵ nánǵ re urǵnǵnǵgǵnǵ, “Aga nepa seararǵnǵnǵ. Witǵ sǵyǵ wo urǵ nerǵ xwǵáyo mǵpǵérǵpa nerǵnáyǵ, xegǵpǵ ropaxǵrǵnǵ. Urǵ nerǵ xwǵáyo nǵpǵérǵrǵnáyǵ, ná obaxǵ wepaxǵrǵnǵ.

²⁵ Áamá xewanǵnǵo nánǵnǵ ayá rǵmǵxǵnǵǵ go go anǵnǵmǵxǵnǵnǵárǵnǵ. Áamá xewanǵnǵo nánǵnǵ ayá mǵrǵmǵxǵnǵ áamá wǵyo nánǵ enǵ ayá urǵmǵxǵnǵǵ go go manǵnǵmǵxǵnǵ dǵnǵ nǵyǵmǵnǵ imónǵnǵpǵ tǵnǵo imónǵnǵárǵnǵ.

²⁶ Áamá ‘Jisaso wimónarǵnǵpǵ éǵmǵgǵnǵ.’ yaiwǵiarǵnǵ go go nǵonǵ nǵxǵdǵwǵnǵgǵnǵ. Nǵonǵ amǵ gǵmǵ nǵweáámǵ ‘Jisaso wimónarǵnǵpǵ éǵmǵgǵnǵ.’ yaiwǵǵ go go xǵo enǵ e nǵweanǵárǵnǵ. Áamá nǵonǵ e éǵrǵxǵnǵrǵ nimónarǵnǵpǵ yarǵnǵ gomǵ gomǵ ápo wé ikwǵanǵwǵyo uǵwǵrǵrǵnǵárǵnǵ.

Jisaso xǵomǵ pǵkǵpǵrǵápǵ nánǵ urǵnǵ nánǵrǵnǵ.

²⁷ “Agwǵ rǵnǵ rǵxa dǵnǵ rǵá nǵxearǵnǵagǵ ápomǵ pǵoǵ urǵmǵǵnǵ? ‘Ápoxǵnǵ, xeanǵnǵ nǵonǵ nǵmearǵpǵ ‘Mǵwǵmeapa oenǵ.’ osimónǵnǵ.’ urǵmǵnǵréǵnǵ? Oweoǵ, rǵnǵ apǵ onǵmearǵrǵ nánǵ bǵnǵa enǵagǵ nánǵ wǵ e urǵmǵméǵnǵ.

²⁸ ‘Ápoxǵnǵ, dǵxǵ yoǵ seáyǵ e imǵxǵrǵ enǵ sǵxǵ eáninǵ joxǵyǵapǵ áamáyo sǵwǵ wirǵ éǵrǵxǵnǵ.’ rǵrǵarǵnǵnǵ.” ráná re enǵnǵgǵnǵ. Anǵnamǵ dánǵ xwǵyǵá bǵ re rǵnénapǵnǵnǵgǵnǵ, “Nǵonǵ emǵmǵ joxǵ nǵwǵwapǵyǵrǵnǵpǵmǵ dánǵ gǵ yoǵ rǵxa seáyǵ e nimǵxǵrǵ gǵ enǵ sǵxǵ eáninǵpǵ sǵwǵ nǵwirǵ aǵwǵ ámǵ bǵ tǵnǵ sǵwǵ wimǵǵnǵ.” rǵnénapǵnǵnǵgǵnǵ.

²⁹ Xwǵyǵá e rǵnénapǵagǵ áamá e epǵroyǵ nero rówapǵgǵáyǵ arǵá e nǵwǵro nánǵ wǵ “Sa akǵrǵwǵ rarǵnǵ.” rarǵnǵá wǵ “Anǵnájǵ wo xǵomǵ urǵnǵoǵ.” rarǵnǵá

³⁰ Jisaso ayǵ e rǵnarǵnǵagǵa arǵá nǵwirǵ re urǵnǵnǵgǵnǵ, “Manǵ apá nǵonǵ nánǵ mǵrǵnénapǵnǵoǵ. Seyǵné dǵnǵ mopǵrǵ nánǵ rǵnénapǵnǵoǵ.

³¹ Gorǵxo áamá xwǵá tǵyo dǵnǵyo xwǵyǵá umeárǵnǵ rǵxa anǵwǵ ayorǵnǵ. Xwǵá rǵrǵmǵ mǵnǵweanǵo —O oborǵnǵ. Omǵ xopǵrǵrǵ winǵ enǵ anǵwǵ ayorǵnǵ.

³² Ni+wan+ñoni xw+ám+ dán+ seáy+ e n+im+eyoááná nion+yá d+ñ+yó dán+ áamá n+ñ+ nion+ t+ám+ni b+í+r+ár+ini.” nur+ri

³³ xewan+ñomi ík+áy+o n+iyekw+roár+ir+íná pen+áp+ náni d+ñ+ omópoy+ni+ri e ur+ag+í

³⁴ áamá e ep+íroy+ eg+áy+ re ur+ig+awix+ini, “Neg+ ñw+ ikax+ eán+ñ+yó dán+ ‘Kiraiso, áamá yeáy+ neayim+xemean+á náni ar+ówayá xw+á piax+yó dán+ iwiaron+oy+ rar+ñwáo, an+ñ+ íníná ñwean+ár+ini.’ rin+ñag+ ar+á win+wá enag+ náni jox+ ar+ge ner+ ‘Áamá imón+ñomi n+ip+ikiro ík+áy+o n+ñw+r+ár+iro seáy+ e um+eyoap+í+r+ár+ini.’ nearar+ñ+ini? Áamá imón+ñoy+ gor+ini?” ur+ag+á

³⁵ Jisaso xewan+ño w+án+ñ+ enag+ náni eway+ xw+y+á b+í nur+ri re ur+ñ+in+ig+ini, “W+ápi s+á ár+ín+ wíyo sey+né t+ñ+ e óni+ñ+oi. S+á seaór+in+ig+ini+ri s+ni w+á óni+ñ+á an+ époy+. Áamá s+á yin+ñ+im+ yar+ig+áy+ ‘Am+ iy+ r+war+ñ+ini?’ m+iyaiwiar+ig+á enag+ náni searar+ñ+ini.

³⁶ W+ápi s+ni sey+né t+ni n+ñwear+ seaón+ñ+á w+ápiyá niaíw+y+ín+en+ñ+ wimón+í+p+í+r+á náni w+ápi+ d+ñ+ wikw+írópoy+.” ur+ñ+in+ig+ini.

O xw+y+á ap+í nur+rim+ p+ni n+wiár+im+ nuri p+ni ñwean+in+ig+ini.

Juday+ obax+ Jisasom+ d+ñ+ m+wikw+írog+á nán+ri+ni.

³⁷ Juday+ Jisaso wig+ s+ñw+ t+ñ+ e dán+ em+im+ ayá wí wíwap+y+íag+ aí s+ni d+ñ+ m+wikw+író nero “Ay+ or+ani?” m+iyaiwig+awix+ini.

³⁸ Ay+ r+ip+ náni e eg+awix+ini. Xw+y+á w+á rókiamoag+ Aisaiaoy+ rin+ño xeg+ Juday+ náni n+ri+ri ean+ r+ip+, “Ámin+áox+ini, neg+ rep+y+ wiar+ñwápi giy+ ‘Nepar+ini.’ n+iyaiwiro d+ñ+ nea+kw+írog+ár+ini? Oweoi. Ámin+áox+iniyá en+ s+ix+ eán+ñ+ípi giyo s+wá wíáná mí nóm+ix+iro n+í+á imón+ig+ár+ini? Oweoi.” n+ri+ri ean+pi x+ixen+ imón+ín+á náni Juday+ Jisasom+ d+ñ+ m+wikw+írog+awix+ini.

³⁹⁻⁴⁰ Xw+y+á ámi b+í Aisaiao n+ri+ri ean+ r+ip+, “Áamá ay+ píran+ñ+ s+ñw+ win+iro d+ñ+ píran+ñ+ moro neróná san+ñ+ nimón+iro wig+ íw+ yar+ig+ápi em+ n+imamoro ámi Gor+ixo t+ám+ni up+í+ix+ini+ri s+ñw+ up+íror+ d+ñ+ s+ñán+ñ+ wim+ix+ri en+í+ri+ni.” Aisaiao e n+ri+ri ean+pi x+ixen+ imón+ín+á náni Juday+ Jisasom+ d+ñ+ m+wikw+íropax+ imón+ig+ár+ini.

⁴¹ Aisaiao or+ñ+á n+win+ir+íná Gor+ixo urowár+enap+ín+o nik+ni+ri ñwean+ag+ n+win+ri+ri náni o náni e r+ñ+í+ri+ni.

⁴² Juday+ n+ni Jisasom+ d+ñ+ m+wikw+íroar+ñag+á aiw+ Juday+ ámin+á obax+ wí aí om+ d+ñ+ n+wikw+íroro aiw+ Parisiowa neg+ rotú an+yó dán+ yo+ em+ neakw+í+mop+í+ix+ini+ri wáy+ nero náni waropár+ nin+iro “Jisasom+ x+ídar+ñ+áon+ri+ni.” m+ir+in+ig+awix+ini.

⁴³ Wey+ Gor+ixo umear+ñ+pi náni m+imimón+ipa ner+ wey+ áamá umear+ig+ápi náni n+imimón+ri náni waropár+ nin+iro “Jisasom+ x+ídar+ñ+áon+ri+ni.” m+ir+in+ig+awix+ini.

“Nion+ rar+ñ+ápi+mi dán+ áamá n+ni epayón+í+r+ár+ini.” ur+ñ+ nán+ri+ni.

⁴⁴ Jisaso en+ t+ni r+ái+wá n+ri+ri re r+ñ+in+ig+ini, “Nion+ d+ñ+ n+kw+íroar+ig+á giy+ giy+ nion+ni d+ñ+ min+kw+íroar+ñ+oi. Nirowár+enap+ñ+omi en+ d+ñ+ wikw+íroar+ñ+oi.

⁴⁵ Nion+ s+ñw+ nanar+ig+á giy+ giy+ n+rowár+enap+ñ+omi en+ s+ñw+ winar+ñ+oi.

⁴⁶ Áamá nion+ d+ñ+ n+kw+író+áy+ an+ñ+ s+á yin+ñ+e min+weapa é+í+ix+ini+ri xw+á t+yo w+án+ñ+ wókim+ix+im+ini+ri b+ñ+ár+ini.

⁴⁷ Nion+ áamá xw+á t+yo ñweag+áy+o xw+y+á umeár+im+ini+ri m+ib+ áamá n+yon+ yeáy+ uyim+xemeám+án+ri b+ñ+ár+ini. Ay+ín+ni áamá xw+y+á nion+ rar+ñ+ápi ar+á nin+iro aí m+in+x+í+d+á giy+ giyo nion+ wí xw+y+á umeárar+ñ+ámani.

⁴⁸ Áamá nion+ r+fw+ n+nimoro xw+y+á nion+ rar+ñ+ápi peay+ n+wian+iro é+áy+ won+ won+ xw+y+á meár+in+ipax+pi r+ixa wen+. Xw+y+á nion+ uráná ar+á m+in+ig+áy+o dán+ s+á yopar+yim+ xw+y+á meár+in+ipax+ enag+ náni rar+ñ+ini.

⁴⁹ Nion+ g+ d+ñ+yó dán+ wí m+í+r+ ápo, xewan+ño n+rowár+enap+ñ+o am+ípi nion+ ur+im+ápi náni sekax+ n+ri+ñ+ enag+ náni g+ d+ñ+yó dán+ rar+ñ+ámani.

⁵⁰ Ápo sekaxí ríñíþimi áamá dñí nìkwíroríñíþimi dání dñí nìyímiñí tígá aníñí íníná ñweapírfá nání imóníþaxí enagi nání nioní nìjfaríni. Ayínání amíþí nioní seararíñáþí, ápo nìríñíþini seararíñáríni.” uríñiniginí.

13

Jisaso wieþsaríñowami síkwí sosáyo igá weañí nániríni.

¹ Aiwá sfá Aníñajo Neamúroagoí ríñíñíyi nání síní mímíxípa enáná Jisaso xwíá tíyo þíni nìwiárími xano tfe nání yini anwí ayo enagi nání o nìjfaríni. Áamá xfo xegí imóníþáyo dñí síxí nuya nìbísáná xfo pene nání aí nuya uníginíni.

² Sífáþí tñí xfo tñí wieþsaríñowa tñí aiwá aþí naníro nání awí neánímáná Obo re eníginíni. Saimonomí xewaxo Isíkarioti dñí Judaso nurí Jisaso nání mýyí ouríniñí dñí nìwíkwírómáná enáná

³ Jisaso xegí xano amíþí nñí fáníñí wieþxíñiasíñí enagi nání nìjfa imónirí Goríxo táfamíni bñíþí nání nìjfa imónirí ámi xfo táfamíni unfáþí nání ení nìjfa imónirí nerí nání

⁴ aiwá naríge dání nìwiápíñímearí xegí rapírapí e páníñíyí nìpírárímáná roaríxí wú nímearí írñíyo nìkíkiyinimáná

⁵ iníge þíreríxí wínamí nìwayímorí wieþsaríñowami síkwí sosáyo igá nìweáa nurí roaríxí kíkíyiniñú tñí nìkwíra nurí

⁶ ríxa Saimoní Pitaomí wimíniñí yaríná re uríñiniginí, “Ámínáoxíni, joxí gí síkwíyo igá neámíniñí ríyaríñíni?” uríagi

⁷ Jisaso re uríñiniginí, “Nioní simíþí nání agwí joxí majfa nímónirí aiwí rfwéná ‘E nìwapíyimiñí rfa eníginíni?’ nìyaiwirí nìjfa imónírfaríni.” uríagi

⁸ Pítao re uríñiniginí, “Ná rfwíyo aiwí joxí gí síkwíyo wí igá nearfa meníni.” uríagi Jisaso re uríñiniginí, “Nioní dñí síkwíyo igá míreapa nerfnáyí, joxí nioní tñí nawíni kumíxíniþaxí mímóníñíni.” uríagi

⁹ Saimoní Pítao re uríñiniginí, “Ámínáoxíni, síkwíyoní igá míneapaní. Gí wéyo tñí mñíyo tñí aí igá neaí.” uríagi

¹⁰ Jisaso re uríñiniginí, “Igá eáníñí go go kíyí bñí menagi nání sa síkwíyoní igá eáníþaxí imóníni. Soyfné kíyí bñí menagi aiwí noyfnéní marfa.” uríñiniginí.

¹¹ Xfo nání mýyí wuríno nání nìjfa nímónirí nání “Noyfnéní kíyí mayoyfnémani.” uríñiniginí.

¹² Ríxa síkwíyo igá nìweáa núísáná xegí rapírapí nímearí nìyíniñí aiwá naríge ámi éfíñwearí re uríñiniginí, “Nioní seaíáþí nání dñí ‘Ayí nání rfa neaiaríni?’ rímonjoí?

¹³ Soyfné ‘Nearéwapíyaríñoxíni nìríro ‘Ámínáoxíni nìríro yarígfáríni. E imóníþáoní enagi nání e nìñíñíróná xíxeni nìrarígfáríni.

¹⁴ Nioní Ámínáoní imónirí searéwapíyaríñáoní imónirí enagi aiwí segí síkwí sosáyo igá seaeáíni. Ayínání soyfné ení segí síkwíyo xíxe igá eánífríxíni.

¹⁵ Nioní ríxa síñwepígeí seaíwapíyíagi nání nioní seaíápa soyfné ení axíþí e niga úfríxíni.

¹⁶ Aga nepa seararíñíni. Áamá xínáíñí nímónirí omíñí wíiaríñíyí go xegí bosomí seáyí e wímónaríñíni? Xwíyfa yaní wíowaríño ení uowaríñjomí seáyí e wímónaríñíni?” nuríni

¹⁷ re uríñiniginí, “Soyfné nioní síñwepígeí seaíwapíyíá aþí nání nìjfa nímóníro xíxeni nerfnáyí, yayí seainíþaxí seaímeaníaríni.

¹⁸ Nioní noyfnéní nání míseararíñíni. Searíþeáríñáoyfné imóníþáþí nání nioní nìjfa aiwí Bìkwíyo re nìríníñí eáníñí ríþí, ‘Áamá nioní tñí aiwá nawíni narígwíío nioní xopírará nímíniñí síkwí nímíeyoarí sosfa neanfáríni.’ nìríníñí eáníñíþí xíxeni imóníwíñíginíni noyfnéní searíþeanjáríni.

¹⁹ Soyíné amípi ríwíyo imónínípi imónarínagi níwíníroná ‘Ayí oríani?’ niaiwipírí nání agwí re dání amípi síní mimónípa éfí áwaní seararíní.

²⁰ Aga nepa seararíní. Ámá nioní urowárarínáyo umímínípríá gíyí gíyí nioní ení nímímínaríní. Nioní nímímínípríáyí nírowárenapíníomí ení umímínaríní.” uríní.

“Míyí nuríno Judasoríní.” ínímí uríní nání.

²¹ Jisaso e nuríísáná díní ríá uxéagi síní áwaní nurí re uríní, “Aga nepa seararíní. Soyíné woxí míyí nuríní.” uríagi

²² xegí wíepísaríníowa o ríó nání majíá enagíá nání kíkímí nimóníro síníwí nainega nuróná

²³ wíepísaríníowa wo —O Jisaso xíó díní síxí uyíní. O xíó tíní e anwí e éfí nweanagi nání

²⁴ Saimoní Pitao omí símímajíó níwiríná réníní uríní, “Joxí yaríní níwirí ámá xíó ríó nání áwaní rei.” Éníní uríagi

²⁵ wíepísaríníowa xíó títámíní níkínímónaumaná yaríní re wíní, “Ámínáoxíní, joxí ríó, ayí goríní?” uríagi

²⁶ Jisaso re uríní, “Aiwápipí múyo neagwirí wimo, ayí oríní.” nurímáná aiwápi múyo neagwirí Isikariotí dání Saimonomí xewaxo Judasomí míní wíní.

²⁷ Míní wíáná Seteno Judasomí díní xíxéróagi Jisaso re uríní, “Joxí erípi aníní ei.” uríagi aí

²⁸ xíó tíní aiwá narígíáwa o Judaso e oenírí urípi nání majíá nero

²⁹ wí díní re yaiwigíawixíní, “Judasó nígwí wowí xíríní enagi nání re ríá uríní, ‘Aiwá Anínají Neamúroagí rípi nání nanípi joxí bí neaií.’ ríá uríní? ‘Uyípeayíyo arírá wímíní nání amípi bí míní wíí.’ ríá uríní?” yaiwíaríná

³⁰ Judaso, múyo neagwirí wípi nurápanímo áríwíyímí peyeání.

Jisaso nweá ikaxí sínípi uríní nání.

³¹ O ríxa peyeááná Jisaso re ríní, “Ámá imónínáoní ríxa seáyí e imóníagi ámayí síníwí naníprí ríxa rínáríní. Nioní e éagi nínánírná Goríxoyá ení síxí eánínípi nání ení níjía imónípríáoí.

³² Nioní e nimónínípipímí dání Goríxoyá ení eáníní síní nimóníníráyí, nioní ení seáyí e nínímíxírí níníní.

³³ Gí niaíwoyíné, síní soyíné tíní bí onímíapi nweámíní. Soyíné nioní nání píá nípríá enagi aiwí negí Judayo re uríní, ‘Nioní umíáé soyíné ení wí upaxí meníní.’ uríní agwí soyíné ení axípi seararíní.” nurí

³⁴ re uríní, “Nioní nweá ikaxí síní bí osearímíní. Nioní díní síxí seayaríní soyíné ení axípi xíxe díní síxí yíní.

³⁵ Sewaníníoyíné díní síxí xíxe níyíníráyí, ámá síníwí níseaníro re seaíaiwípríáríní, ‘Oyá wíepísíníowaríní?’ seaíaiwípríáríní.” uríní.

“Pítaoxíní, joxí ríwí nímoríní.” uríní nání.

³⁶ Saimoní Pitao re uríní, “Ámínáoxíní, joxí gímí umíní nání neararíní?” uríagi Jisaso re uríní, “Agwí nioní ume agwí joxí wí míníxídípaxí enagi aí ríwéná joxí ananí níxídípríáríní.” uríagi

³⁷ Pitao re uríní, “Ámínáoxíní, pí nání ‘Agwí joxí míníxídípaxí ríní.’ níraríní? Joxí éfí rímínímíní nání yaríná nioní nípríkiríní, ananíní.” uríagi

³⁸ Jisaso re uríní, “Joxí nepa nioní éfí nímíní nání rípríkipaxoxíraní? Aga nepa ríraríní, ‘Kárákárí síní ríaiwá mírípa enáná joxí bíau bí nioní nání “O nání nioní majíáríní.” ríríní. ríraríní.” uríní.

imóniηagi nánì apì nánì nijáá imóniηoti. Idána soyíné enì niseaímeari xwioxýo seanweanfarini.

¹⁸ Nioni wimiáoyínénini segípi niseawárimì umfámani. Ámì soyíné tíni e nánì bimfarini.

¹⁹ Ámá nioni dñí minkwíroarigfáyí sñwí minanipa epíri nánì aηwí ayorini. E nerì aí soyíné ámì sñwí naniprfárinì. Nioni ámì sñí emfa enagi nánì soyíné enì sñí epírfárinì.

²⁰ Sía soyíné nioni ámì sñí éána naniprfáyimi re niyaiwiro nijáá imóniprfárinì, ‘O xano tñni imóniri enána none xfo tñni imónirane xfo none tñni imóniri enagwi nánì xfo tñni axonerini.’ niyaiwiro nijáá imóniprfárinì.

²¹ Ámá go go gí sekaxí rariñápi íá nixiriri nixídrfnáyí, nioni dñí sixí niyarñorini. Nioni dñí sixí niyarñí gomi gomi gí ápo dñí sixí uyiri nioni uyiri nerì niñwanñonì nánì yumíí bi mñwí xixenì síwá winmfárinì.” uríagi

²² Judaso —Isikarioti dñí Judaso marfái, wiepñsarñowa Judasoyi rinñí worini. O re urñiniginì, “Ámináoxini, pí éagi nánì ámá nñni xwíá tíyo ηweagfáyo síwá mñwinipa nerì newanñoneni síwá neainrfárinì?” uríagi

²³ Jisaso re urñiniginì, “Ámá go go nioni dñí sixí nñiyirfnáyí, xwiýá nioni rariñápi xídrfnárinì. Omi gí ápo dñí sixí nuyiri yawawi o tfáminì nñbirai o tñni nawini anñí ηweanfwárinì.

²⁴ Ámá nioni dñí sixí mñiyarigfáyí nioni rariñápi xídarigfámani. Xwiýá nioni seararfná soyíné arfá niarigfápi, ayí nioni gí dñí tñni rariñápi mani. Ápo nirowárenapñoyá dñí tñni rariñápirini.” nuriri

²⁵ re urñiniginì, “Nioni sñni soyíné tñni nñwearfná amípi apì nánì searfini.

²⁶ E nerì aí rfwéná arírá seainfo —O kwíyí Gorixoyárinì. Xfo ámá nioni nixídarigfáyo nánì urowárenapñfápirini. Apì amípi nñni nánì seaíwapñyíáná nioni niseara warñá nñpini nánì dñí seainfnárinì.

²⁷ Nioni soyíné pñni niseawiárimì nuri aiwi soyíné nioniyá dñí tñni niwayiróniro ηweaprfárinì. Nioniyá dñí tñni niwayiróniro ηweaprfápi nánì nñrfrfná ámá xwíá tíyo dñí wigí dñí tñni yarigfápi nánì mñrarñini. Nioniyá dñí tñni aga niwayiróniro ηweaprfá nánì imóniprfárinì. Ayfnáni dñí ríá niseaxerì wáyí bi minípa éfríxini.

²⁸ Xwiýá nioni searfá rípi, ‘Nioni pñni niseawiárimì nuri ámì seyíné tíni e nánì bimfarini.’ searfápi soyíné ríxa arfá níoi. Nioni ápo tíni e nánì umì enagi nánì soyíné nepa dñí sixí nñiyirfnáyí, yayí seáyimi dánì seainmñniri éfrini. Ápo seáyí e nñmúroño enagi nánì rariñini.

²⁹ Soyíné nioni searfápi xixenì imónfagi nñwinrfná dñí nkwíro ‘Ayí o nearñpírfani?’ yaiwiro oépoyniri sñni mimónipa éfmi seararñini.” nuriri

³⁰ re urñiniginì, “Xwíá tíyo menweano —O oborini. O ríxa barñagi nánì nioni soyíné tñni nñweari ámì ayá wí searmíméini. O nioni ení mñeánño enagi aiwi

³¹ ámá xwíá tíyo dñíyí nñni re niaiwífríxini, ‘O xanomi dñí sixí uyñorani?’ niaiwífríxini ápo sekaxí nñrñpí tñni xixenì oemini.” nuriri re urñiniginì, “Re dánì nñwiápnimeámì ríxa owaneyí.” urñiniginì.

15

“Wainí uraxí nepaxñí imóniñpñniñí imóniñáonirini.” urñí nánirini.

¹ Jisaso ewayí xwiýá nuriri re urñiniginì, “Wainí uraxí nepaxñí imóniñpí, ayí nionirini. Wainí omñí xiáwo gí áporini.

² Wireñf nionimí dání neánirí ná mîwéyíf níní ápo emí wiximoarínfiríní. Wireñf ná wearínfíyíf níní xwiogwí wíomí ná xwé wéwiniginirí o emí wîwákwmí nîyárimáná mîá imîxárarínfiríní.

³ Xwîyíá nioní seararínápimí dání soyíné rîxa mîánínf iníñoí.

⁴ Soyíné uraxí wireñf eánínfpa axípi nioní neánírrîxíní. E nerínáyí, nioní wireñínínf axípi soyíné seaeánímîáríní. Wainí mîkomí wireñf meánípa nerínáyí, ná mîwepaxí imónínfpa soyíné ení nioní wireñínínf mîneánípa nerínáyí, ná wepaxí meníní.

⁵ Nioní uraxí wainí mîkínínf imónínáoniríní. Soyíné uraxí wainí wireñínínf imónígíoyínéríní. Ámá nioní wireñínínf neánínf go go nioní xíoyá mîkí imónínáoní enagí nání ná xwénínf wearínfiríní. Ayí rîpi nániríní. Soyíné nioní píní níníwîárímí nurínáyí, amípi wí epaxí meníní.

⁶ Wireñf emí móyí yeáyí yárarínfpa ámá nioní wireñínínf mîneánípa éf gomí gomí emí móáná yeáyí yárarínfiríní. Wireñf axípiní e eníyí awí neaárirí rîá ikeáaráná rîá nowárarínfiríní.” nurirí

⁷ re uríniginí, “Soyíné nioní wireñínínf neánirí xwîyíá nioníyápi xídirí nerínáyí, soyíné pí pí seaimónarínfíyíf nání ápomí rîxínf uráná ananí seaiínfáríní.

⁸ Soyíné e nero ná xwénínf nerínfipimí dání ení sîxí eánínf gí ápoyápi ámáyo sîwá wíáná ‘O seáyí e imónínoríani?’ wîaiwîpîrfáríní. Soyíné e nerínfipimí dání ení ‘Xegí wîepîsínfíyíf wîrfaní?’ wîpîmónínfáríní.

⁹ Ápo dínf sîxí nîyínfpa nioní ení dínf sîxí seayíníní. Ayínání nioní dínf sîxí seayínápi anínf neayíwiniginirí éfirîxíní.

¹⁰ Soyíné nioní sekaxí searíáyo xîxení nîxídirónáyí, nioní gí ápo sekaxí nîrínfpi píránínf xídarínagí nání dínf sîxí nîyarínfpa nioní ení axípi anínf soyíné dínf sîxí seayímîfáríní.

¹¹ Dínf níá bí onímíápi seairí yayí bí onímíápi seainirí oenirí nání mîseararíníní. Dínf níá nínirí yayí ninarínfpa soyíné ení dínf níá ayá wí seairí yayí seainirí oenirí seararíníní.

¹² Sekaxí nioní rarínápi rîpîríní. Nioní dínf sîxí seayarínápa soyíné ení axípi xîxe dínf sîxí yínírfîxíní.

¹³ Ámá wo xegí ámáyo dínf sîxí nuyiríná arírá wimínirí nání upeípi dínf sîxí uyarígíápi bí tîní xîxení mimóníní. Aga seáyí e mûróníní.

¹⁴ Soyíné nioní sekaxí seararínápi xîxení axípi nerónáyí, gí ámáýíné imónínñoí.

¹⁵ Xínáíwánínf nimóníro omínf wîiarígíáyí wigí boso ‘E emîánirí nání rîá neararíní?’ mîyaiwí majíá imónarígíá enagí nání sîní ‘Inókiwayínénínf imónígíoyínéyí searímíméíní. Amípi ápo nîraríná aríá wíná nîpíní áwanf nîsearirí nání ‘Gí ámáoyínéyí seararíníní.

¹⁶ Soyíné nioní íá nîyamîxígíámaní. Ayí nioní soyíné nuro ámáyo nuréwapîyirínfipimí dání aiwá nîyímínínf wéfirîxínirí íá yîyamîxímí nîseairí searípeanáríní. Ayínání pí pí nání ápomí rîxínf nurírfíná nionímí dání nurirí uránáyí, ananí xîxení seaiínfáríní.

¹⁷ Sekaxí nioní rarínápi rîpîríní. Aga xîxe dínf sîxí yínírfîxíní.

“Gí seaiepisarínáoyíné enagí nání ámá sîmí tîní seaipîrfáríní.” urínf nániríní.

¹⁸ “Ámá xwíá tíyo enípi náníní moarígíáyí soyíné sîmí tîní seaiarínagíá nîwínírfíná dínf re mófirîxíní, ‘None sîní sîmí tîní mîneaipa neríná xámí Jisasomí wigíáraní?’ mófirîxíní.

¹⁹ Soyíné ámá xwíá tíyo wenípi náníní moarígíáyí tîní nawíní nimónirí sîñwîrîyí, soyíné wigíyí imónanirí éfá enagí nání dínf sîxí seayipaxírfíní. E nerí aí soyíné

ámáyo xwíyá numeárírná e winíárfani?” moaríñwápi tñi apiaú api xenwíni moaríñwárfani?” yaiwíríxini wíwapíyínírfani.

⁹ Ayí nioni dñí miníkwíropa yariñagá nání kwíyípi ‘íwípi, ayí apírfani?’ oyaiwípoyíni wíwapíyiri

¹⁰ nioni ápo tñí e nání yíáná o nínimínimáná soyíné sñi síñwí ámi wí minaná enagi nání kwíyípi ‘Wé róníñpi, ayí apírfani?’ ení oyaiwípoyíni wíwapíyiri

¹¹ Goríxo obo, áamá xwíá tño menweañomi ríxa xwíyá umeáríñ enagi nání kwíyípi ‘Goríxo xwíyá numeárírná e winíárfani.’ ení oyaiwípoyíni wíwapíyiri enírfani.” uríñinigini.

¹² Ámi re uríñinigini, “Nioni xwíyá xwapí ámi bi tñi ‘Osearímini.’ nimónariñagi aiwi agwi soyíné aríá nipaxí mimóniñoi.

¹³ E nerí aiwi kwíyí amípi nepaxíñ imóniñpi nání rariñpi níbirírná Goríxo nání nepáni imóniñpi nñi seaíwapíyínírfani. Api xegí dñí tñi wí mísearípa nerí ápomini aríá wiaríñpini rírná enagi nání amípi Goríxo nání imóniñpi xixeni searéwapíyínírfani. Amípi ríwíyo imónírfapi nání ení wíá searókiamonírfani.

¹⁴ Kwíyípi xwíyá nioni rariñapi wíá nísearókiamori nioni nání nísearíri nání nioni seáyí e nimíxínírfani.

¹⁵ Ápo nioni fáníñ niepíxíniasiñ enagi nání amípi nñi oyá imóniñpi nioniyárfani. Ayínáni nioni re searíni, ‘Kwíyípi nioni rariñapi aríá níniri wíá searókiamonírfani.’ searíni.” uríñinigini.

“Íkñíñ sipi níseairírná yayí seainírfani.” uríñ níniñni.

¹⁶ Jisaso ámi re uríñinigini, “Nioni bi onímiápi soyíné tñi níñweámáná enáná síñwí naníprírméoi. Soyíné segípi ámi bi onímiápi níñweámáná síñwí naníprírfani.” uríagi

¹⁷ wiepísaríñyí wa re ríñgíawixini, “O pí enípi nání ríá re áwaní neararini, ‘Nioni bi onímiápi níñweámáná enáná síñwí naníprírméoi. Soyíné segípi ámi bi onímiápi níñweámáná síñwí naníprírfani.’ Rípi ení ‘Ápo tñí e umíniñ rariñini.’ nearariñpi pí enípi nání ríá neararini?” níriníro

¹⁸ re ríñgíawixini, “‘Bi onímiápiyí rariñyí pí nání ríá neararini? None xíto rariñpi nání níjía mimóniñwini.’ rínaríñagá

¹⁹ Jisaso awa yariñí owianeyíniro wimónariñagi nání níjía nimóniri nání re uríñinigini, “Nioni ‘Bi onímiápi níñweámáná enáná síñwí naníprírméoi. Segípi ámi bi onímiápi níñweámáná síñwí naníprírfani.’ searíapi nání yariñí níniro rírinariñoi?

²⁰ Aga nepa searariñini. Soyíné ámíxá nero ñwí piyí wíriníprí aiwi áamá xwíá tño dñíyí—Ayí Goríxo tñi xepíxepá rónígáyírfani. Ayí yayí seáyími dñi winíniñoi. Ríná soyíné íkñíñ sipi níseairí aiwi ríwéná dñí níá seainírfani.” nuriri

²¹ ewayí xwíyá bi rípi uríñinigini, “Apíxiwa niaíwí níxírfírná yariñgíapi nání dñí mópoyi. Apíxí niaíwí síñwí wanarírná ‘Ríniñ níniñi niaíwí xírmí nání ríxa rínárfani?’ níyaiwiri nání íkñíñ sipi wiaríñírfani. E nerí aí ríwéná niaíwí ríxa níxírmáná niaíwí xírfó nání dñí níá winariñagi nání ríniñ wíñípi nání aríá ikeamoaríñírfani.

²² Soyíné ení axípfíniñ seaimónini. Agwi soyíné íkñíñ sipi níseairí aiwi nioni ámi síñwí seanáná xwíoxíyo dñí níá seainírfani. Yayí api áamá wí amípi wí níseairíniro aí prí searakipaxí mimóniñpi nání rariñini.

²³ Dñí yayí seainíe dñi nioni ámi amípi bi nání yariñí níprírfamini. Aga nepa searariñini. Ápomi amípi bi nání ríxíñí nurírfná nioními dñi uránáyí, anani níseaiapírfani.

²⁴ Íníná dánti ápomí nionimí dánti rixinjí murípa néra nibásáná aí dínjé nífá seainínfápi bí onímiápi mīseainípa éwínigínirí omí ananí rixinjí urífríxíní. Rixinjí uráná seaiapínfáriní.” uríniginí.

“Nioní áamá Goríxo t́níní xepíxepá rónígíáyó ríxa xopírárí wíjáríní.” urínjé nániríní.

²⁵ Ámí re uríniginí, “Xwíyá nioní nīseara úápi éwayí xwíyá t́níní nīsearírí aiwí ríwéná éwayí xwíyá t́níní ámí bí mīsearí ápo nání síjání áwanjé searímíáíná nimónínfáriní.

²⁶ Íná Goríxomí rixinjí nuríríná nionimí dánti urífrífáriní. Sewanínjójné rixinjí uráná ananí aríá seainíá enagí nání ‘Íná nioní soyíné nání ápomí rixinjí seauríymífáriní.’ mīseararíní.

²⁷ Xewanínjój dínjé síxí nīseayírí nání aríá seainífáriní. Soyíné nioní dínjé síxí níyíro ‘Ápo t́njé e dánti bíjoríani?’ níaiwíro yarínjagíá nání xewanínjój dínjé síxí nīseayírí nání aríá seainífáriní.” nurírí

²⁸ re uríniginí, “Eníná nioní ápo t́níní njēaagáoní aí o t́njé e dánti ṕníní níwíarímí xwíá t́yó nání bíjáríní. Re níjwēanísáná xwíá t́yó ṕníní níwíarímí ámí o t́njé e nání umííní.” uríagí

²⁹ xegí wíepísarínjowa re urígíawixíní, “Ayí apíríní. Agwí joxí éwayí xwíyá t́níní mīneararíní. Ríxa síjání áwanjé neararíní.

³⁰ Agwí none dínjé re nīsiaiwirane níjía imónínjwíní, ‘Amípí ńníní nání níjóríani? Ámá yarínjé mīwípa éfmí aiwí wígí xwíoxíyó “Yarínjé apí owimíní.” yaiwíarígíápí nání níjía imónínjoríani?’ nīsiaiwirane níjía imónínjwíní. Ayínání dínjé re nīsiaiwirane dínjé ríkwróarínjwíní, ‘Joxí Goríxo t́njé e dánti bíjoxíríní.’ ríkwróarínjwíní.” uríagíá

³¹ Jisaso re uríniginí, “Agwí soyíné dínjé ríníkwíroarínjój?

³² Soyíné xídíxídwárí seaíáná nioní nígípí ṕníní níwíarímí segí anímí nání xíxegíní umípíríná ríxa anwí e nerí ríxa imóníní. Soyíné nioní ṕníní níwíarímí núagíá aí ápo dínjé níkíkayonagí nání nioní nígípí njēapaxímaní.

³³ Soyíné ayá síwí mīsearó ‘O t́níní íkárínínjwáoneríani?’ níyaiwíníro kíkíá éfríxínírí xwíyá nioní nīseara bíápi searífáriní. Soyíné xwíá t́yó njēanáná áamá Goríxo t́níní xepíxepá rónígíáyí xēanínjé seaíkárípíríá enagí aiwí nioní ayo ríxa xopírárí wíá enagí nání dínjé síxí níníro njēáfríxíní.” uríniginí.

17

Wíepísarínjéyó nání ríxínjé wuríyínjépi nániríní.

¹ Jisaso xwíyá apí nura núísáná anínamí nání síjwí nanánírí re ríniginí, “Ápoxíní, nimóníní nání ríxa rínáríní. Díxí ríwaxoní enjé síxí eánínjé joxíyápi ámányó síwá wímí nání joxí ‘O áamá níyoní seáyí e imónínjoríani?’ oníaiwípoyínírí níífríxíní.

² Ámá joxíyá dínjéyó dánti nioní níxídarígíáyó dínjé níyímínjé imónínjépi síxí umímopaxo imóníwíniginírí ‘Ámá ńníní nání néní t́njoxí imónéí.’ nírinjé enagí nání ríraríní.

³ Ámá rípíní nerínjépipímí dánti dínjé níyímínjé imónínjépi t́gíáyí imónarígífáriní. Joxí nání ‘Njwíá imónínjój, ayí Goríxoríní. Ámí wo mīnjwēaníní.’ dínjé rímoro Jisasi Kiraisoní, joxí nírowárénapijóní nání ‘Nepa ayí oríní.’ dínjé nímoreo yarígíáyí, ayí dínjé níyímínjépi imónarígífáriní.

⁴ Joxí o e éwínigínírí nírinjépi xíxēníní nípíní níyáfrífná enjé síxí eánínjé joxíyápi níwíwapíyírínjépipímí dánti seáyí e joxí imónínjépi áamá xwíá t́yó dánjéyó síwánínjé wíaríní.

5 Ápoxini nioni e éa enagi nani xami xwáa riri sini mimónipa eními joxi tñi niñwearná nikíniñi ñweaagápi ‘Ámi nioni tñi niñwearná nioni tñi nawíni seáyí e nimóniri axípi oikíniñi.’ osimónini.” nuriri

6 re uriniñigini, “Áma xwáa tño dñí joxiyá dñí tñi nioni nixídarigáyí joxi imóniñipi nani xixeni ñijá oimónipoyiniñi wíwapiyiñariñi. Ayí áma dixíyí nioni niapiñiyí nani rirariñini. Dixí xwiyá nioni niriñipimi píraníñi nixída nibíro

7 ríxa ñijá re imóniño, ‘Amipi joxi íaniñi niepíxíniasiñi nioni niriñi yariñapi nipiñi joxi niapiñiriñi.’ Ñijá e imóniño.

8 Xwiyá joxi niriñipi xewaniñoni ríxa urá enagi nani ñijá e imóniño. Xwiyá nioniyápi ará niniróna dñí niniñkwíro xixeni re nisaiwiro ñijá imóniño, ‘Goríxo tñamiñi biñoriñi.’ nisaiwiro ‘Goríxo uowárenapiñoriñi?’ niaiwiáriño.” nuriri

9 re uriniñigini, “Áma xwáa tño dñí ápoxi tñi xepíxepá rónigáyí aríra owiniñi yariñi misiariñini. Áma joxiyá dñí tñi dñí niñkwíroarigáyí dixí imóniñagi nani yariñi siariñini.

10 Amipi áma aí nioniyáyí ayí joxiyá imónini. Amipi áma aí joxiyáyí eni ayí nioniyá imónini. Ayí dñí niniñkwíroriñipimi dani ámayo reníñi urariño, ‘Seáyí e imóniño, ayí oriñi.’ urariño.

11 Nioni joxi tñamiñi bimí enagi nani xwáayo re bi tñi sini ñweámiméini. E neri aí áma rowa sini xwáa tño re ñweapírfá enagi nani ápoxini, —Joxi siyikwí mñiñi imóniñoxiriñi. Joxi dixí ení eániñipi —Ení eániñi joxi neámixowáriñipi nani rariñini. Api tñi píraníñi uméirixini. Yawawi nawíni imónigwípa ayí eni axípi nawíni imónipírfá nani píraníñi uméirixiniñi rirariñini.

12 Nioni awa tñi emearná ení sixí eániñi joxi neámixowáriñipi tñi niméra nibiri awíniñi numearóa barína awa wo mityoriñipa nemána aiwi Bíkwiyo dani ríwamiñi eániñipi xixeni imónini nani awa wonini xewaniño neriñipimi dani yoriñiminiñi yariñi.

13 Agwi nioni joxi tñi e nani bimíni. E neri aí dñí níá nioni ninaríñipa awa eni bi onimiápi mwiní xwé wíwiniñiginiñi sini xwáa tño niñwearná nioni nira waríñapi rirariñini.” nuriri

14 re uriniñigini, “Nioni áma ápoxi dñí ríkwíroaríñiyo xwiyá joxiyápi uríña enagi nani áma xwáa tño dñiyí ayo sñmí tñi wiaríño. Nioni xwáa tño dñiñi mimónipa enápa awa eni xwáa tño dñiñiñi mimóniñagí nani sñmí tñi wiaríño.

15 Awami joxi xwáa tño dani owirímeaniri mirirariñini. Sipí wikáraríño xwírfá mwikíxepa ení nani joxi píraníñi méwiniñiginiñi rirariñini.

16 Nioni xwáa tño dñiñi mimónipa enápa awa eni xwáa tño dñiñiñi mimónipa enagí nani áma xwáa tño dñiyí tñi axíyí mimóniño.

17 Xwiyá joxiyápi aga nepáni imóniñagi nani áma rowa joxi simónariñipi nani xixeni kumixiniñiri nani xwiyá api nuréwapiyiriñipimi dani píraníñi imixíriñini.

18 Joxi xwáayo nani úwiniñiginiñi nirowárenapiñipa xamiñoni eni awami uowáriñariñi.

19 Joxi ámayí nani wíwiniñiginiñi nirowárenapiñipi tñi xixeni niñwaníñoni owiimíniñi nani okumixiniñini. Áma rowa eni joxi e ériñiniñi simónariñipi nani okumixiniñipoyiniñi nani joxi wíwiniñiginiñi nirowárenapiñipi tñi xixeni owiimíni.” nuriri

20 re uriniñigini, “Nioni awa naniñi rixiñi mirirariñini. Awa uréwapiyíána dñí niñkwíróáyí nani eni ápoxini rirariñini.

21 Ayí nñi axíyíñiñi imónipírfá nani yariñi siariñini. ‘Ápoxi nioni tñi imóniri nioni joxi tñi imóniri egwípa ayí eni yawawi tñi nawíni oimónipoyí.’ nimónariñi. Áma nñi dñí niniñkwíro ‘Goríxo uowárenapiñagi weapiñoriñi?’ niaiwíriñiniñi

'Ámá tiyí axíyíníñí oimónípoi.' nimónaríní.

²² Ení sîxî eánîñî joxî neámîxowárîñîpî awa enî yawawî axowawî imónîgwîípa axowánîñî oimónîpoyîñîrî nánî weámîxowárîñîrîñî.

²³ Awa aga xixení axowáníḡ oimóníḡpoyíníḡ nioní awa t́níní nawíní imóníḡ joxí nioní t́níní nawíní imóníḡ enḡwíní. Ámá ńníní re ńyayiwiro ńj́fá imóníḡṕŕfá nání e imóníḡwíní, ‘Goríxo omí urowárenapíḡríní. Omí d́ḡḡ śx́f uyíníḡpa awamí ení d́ḡḡ śx́f uyíní.’ ńyayiwiro ńj́fá imóníḡṕŕfá nání e imóníḡwíní.” nuríḡ

²⁴re uriniginini, “Apoxini, amá joxiyá diñf tñni nixídarigá rowa nioni xami joxi tñni niñwearina nikñniri ñweaagapa ami nikñniri ñweañana siñwf nanipfíra nani nioni ñweámíae awa eni nioni tñni ñweátrixiniri nani nimónariní. Ápoxiniyá diñf tñni nikñniri ñweaagapí nani rírarinini. Ayí rípi nani rini. Xwáa riri siní mimóniñana diñf sixí niyinoxi enaqi nani rarinini.

²⁵ Ápox+ní, joxí wé róníjoxiríní. Joxí nání áamá xw'á t'yo dánj'ý níj'á xixení mimónípa enag'á aiwí nioní joxí nání níj'á xixení imóníní. Rowa ení joxí nání 'O omí urowárenapínorfaní?' nísiawíro níj'á imóníní.

²⁶ Joxi imón+ɲɛpɪ nánɪ awamɪ rɪxa nɪwɪwapɪyɪrɪ wɪá urókiamonjárɪnɪ. Dɪɲɪ joxɪ sɪxɪ nɪyarɪɲɪpa awa enɪ wɪnɪyo axɪpɪ uyɪpɪrɪá nánɪ ámɪ bɪ tɪnɪ wɪwapɪyimɪnɪ. Nionɪ enɪ awa tɪnɪ nawɪnɪ imónɪmɪá nánɪ ámɪ bɪ tɪnɪ wɪwapɪyimɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

18

Jisasom+ íá xir+gíá nán+r+n+.

¹ Gorixomi rixinj e nurárimo xegí wiepisariḡowa t́n̄i nuro írrenj xegí yoí Kidironiyi rininjápami nixemoro ominj ojkwí bi oriwámi dán̄i ininjpi t́e rémoq́awixini.

² Judaso, Jisaso nán+ m+y+ ur+no en+ Jisaso t́n+ xeg+ wiep+sar+ṇowa t́n+ íníná e awí eánayar+gá enaq+ nán+ om+ṇ+ oj+kwí+ ap+ nán+ n+jár+in+.

³ O é máy† poris† wam† awí ear† an† r†d†yowá yar†g†iwám† awí mearoar†g†áwam† en†
Parisiowa t†n† apax†pán†n† imón†g†á xwéowa t†n† e dán† awí ear† nemáná awa ram†x†
t†n† uy†w† t†n† m†x†náp† t†n† n†x†r†máná oj†kw†ípimi nán† nuro ré móáná

⁴ Jisaso xʔomɪ wɪkɑrɪpɪrɪpɪ nɪpɪnɪ nɑnɪ rɪxɑ nɪjʔɑ nimɔnɪrɪ nɑnɪ ɑŋwɪ e nurɪ re urɪŋnɪgɪnɪ, “Soyɪné go nɑnɪ pʔɑ yarɪnoɪ?” urɪagɪ

⁵ awa re urig'awix+ni, "Nasareti d'anj' Jisaso nan+ p'á yar+ñw+ni." ur'ag'á Judaso x'ó nan+ pasán+ñ' umear+no awa t'ni ronáná Jisaso "Ay' nion+r+ni." ur+ñ+nig+ni.

⁶ “Ay† nion†r†n†.” uráná awa re eg†awix†n†. Ó† nero r†w†m†n†n†† ú†áy† xw†áyo p†k†n†meag†awix†n†.

⁷ Xwítáyo p'kínimeáagáa o ámt re urɪŋnigɪnɪ, “Go nánt p'fá yarɪŋoɪ?” urɪagɪ awa “Nasareti dánɪ ɪisaso nánt p'fá yarɪŋwɪnɪ.” urɪagáa

⁸ Jisaso “‘Ayí nioní+ríní.’ ríxa searí+anigíní. Ayínání nioní nání p’á nínirínáyí, áma rowayí xe óúpoyíní+ sínw’ wíní+poyí.” urínínigíní.

⁹ Xámi Gorixomi re uríípi, “Ámá joxiyá dñí tñní xídírixíníri niapñyý womi miwiorírináriní.” uríípi xixení imóníní nání e uríñinigíní.

¹⁰ E uraríná Saimoní Pitao kirá bá nímíxearí re eníniginí. Mírí nurí apaxípaníní imónigíáwami seáyí e wimóninoyá omíní wiiarínomi —O xegí yoí Maríkasoyí ríninoríní. Omí miní rómínirí éyí pírí noyíkiri aríá miní wirípieaníniginí.

¹¹ Pírí noyʔkiri aráa mĩnʔ wirʔpieáagĩ Jisaso Pitaomĩ mĩxʔ re urĩnĩnigĩnĩ, “Kirápá xegĩ anʔyo ámi upĩroĩ. Xeanĩnʔ kapĩxʔnĩnʔ ápo o onĩnĩrĩ niaparĩnʔpĩ ‘Mĩnĩpa oeni.’ rĩsimónarĩnʔ?” urĩnĩnigĩnĩ.

Jisasomɪ Anaso tɪŋɛ nánɪ nɪméra nuro wárɪgɪá nánɪrɪnɪ.

¹² Émáýí porisowa t́nî wigí seáyí e wimónîño t́nî Judayí anj́ rîdîyowá yarîgíwámî awí mearoarîgíáwa t́nî Jisasomî íá nîxero gwí nîjîro

¹³ xámî Anaso t́ñj́ e nánî nîméra ugíawixîñî. Anasomî xîneagwo Kaiapasorîñî. Xwiogwí omî o apaxípanîñj́ imónîgíáwa seáyí e wimónîñorîñî.

¹⁴ Xámî xegí Judayo re urîño, ayí orîñî, “ ‘Negí áamá ńñî pepírixîñîñî ayí ŕñîñj́ meaanîrî éfápi nánî áamá ná wonî ŕñîñj́ api nîmearî nîperíñáyí, ananîrîñî.’ nîmónarîñî.” urîñorîñî.

Pitao “Oyá niepîsarîñj́ wonîmanî.” rîñj́ nánîrîñî.

¹⁵ Omî xîneagwo, Anasoyî rîñîño t́ñj́ e nánî Jisasomî nîméra waríñá Saimonî Pitao t́ñî wiepîsarîñj́yí ámî wo t́ñî awaú Jisasomî ŕwíyo nîxída nuri apaxípanîñj́ imónîgíáwamî seáyí e wimónîñoyá anj́ t́ñj́ e nîrémómáná wiepîsarîñj́ wíomî apaxípanîñj́ imónîgíáwamî seáyí e wimónîño śmîmanj́ oyá nîj́á enagî nánî o Jisaso t́ñî anj́ ákîñj́ayo ínîmî nîpáwîrî

¹⁶ Pitao sîñî bíarîwámîñî íwî e roñagî nánî nuri apíxí ákîñj́ íwíyîmî awí roarîñîmî Pitao nánî nurîmo nîpeyearî nîwirîmeámî íwîaparíñá

¹⁷ apíxí ákîñj́ íwíyîmî awí roarîñî Pitaoñî re urîñîñîgîñî, “Joxî enî áamá royá wiepîsarîñj́ woxî menîranî?” uríagî o “Nionîmanî.” nurîmî nîpáwîrî

¹⁸ xînáíwánîñj́ nîmónîro omîñj́ yarîgíáyí t́ñî anj́ rîdîyowá yarîgíwámî awí mearoarîgíáwa t́ñî e nîrówapiro imîñj́ rarîñagî nánî ŕá nîkeámáná ŕá imónarîñá Pitao enî ŕá oimónîmîñîñî anj́wî e nuri awa t́ñî nawîñî nîrorî ŕá imónarîñagîñî.

Anaso Jisasomî yarîñj́ nîwîa urí nánîrîñî.

¹⁹ Apaxípanîñj́ imónîgíáwamî seáyí e wimónîño Jisasoyá wiepîsarîñj́yí nánî yarîñj́ wirî xwíyíá ámáyo uréwapîyarîñj́pî nánî yarîñj́ wirî éagî

²⁰ Jisaso re urîñîñîgîñî, “Nionî áamá nîyonî sîñj́anîñe dánî uréwapîyarîñj́arîñî. Nionî gínî gíná nuréwapîyîrîñá rotú anj́yo dánîranî, anj́ rîdîyowá yarîgíwámî dánîranî, sa negí Judayí awí eánarîgíe dánî uréwapîyarîñj́ enagî nánî

²¹ joxî pí nánî nionî yarîñj́ niarîñîñî. Nionî xwíyíá uraríñá aríá niarîgíáyo yarîñj́ wî. Pí pí urarîñj́apî nánî ayí ananî nîj́árîñî.” uráná

²² anj́ rîdîyowá yarîgíwámî awí mearoarîgíáyí wo anj́wî e éf nîrómáná Jisasomî wé t́ñî nupíkákwirî re urîñîñîgîñî, “Apaxípanîñj́ imónîgíáwamî seáyí e wimónîñomî e nurîrîñá ‘Apánî urarîñîñî.’ rîsîmónarîñî?” uríagî

²³ Jisaso re urîñîñîgîñî, “Nionî xenwíñî nîrîrî sîpínî raríñáyí, xenwí ŕápî nánî áwanj́ neareî. Nionî nanj́ raríñáyí, pí nánî iwanj́ neaarîñîñî?” uríagî

²⁴ Anaso Jisaso sîñî gwí jinîñj́aná apaxípanîñj́ imónîgíáwamî seáyí e wimónîñj́ ámî wo, Kaiapasoyî rîñîño t́ñj́ e nánî wiowárîñîñîgîñî.

Pitao “Oyá niepîsarîñj́ wonîmanî.” ámî urîñj́ nánîrîñî.

²⁵ Saimonî Pitao ŕá ikeáarîñîñe éf nîrómáná ŕá imónarîñá e rówapîgíáyí wí re urîgíawîxîñî, “Joxî enî xegí wiepîsarîñj́yí woxî menîranî?” uríagía aí o “Oweoi.” nurîrî “Nionî enî wonîmanî.” uríagî

²⁶ Apaxípanîñj́ imónîgíáwamî seáyí e wimónîñoyá xînáíwánîñj́ nîmónîro omîñj́ wiîarîgíáyí wo —O Pitao aríá mîñj́ wirípieañomî xexîrîmeá worîñî. O enî Pitaomî re urîñîñîgîñî, “Nionî ojîkwíyo Jisaso t́ñî nawîñî roñagî sîñwí raníáoxî menîranî?” uríagî

²⁷ Pitao ámî “Oweoi.” uráná re enîñîgîñî. Karíkarí ŕáiwá rîñîñîgîñî.

Jisasomî Pairato t́ñj́ e nánî wiowárîgíá nánîrîñî.

²⁸ Wíá mónîñj́mî Kaiapaso t́ñj́ e dánî émáýí gapîmanowayá anj́wámî nánî Jisasomî nîméra nuro aiwî Judayí ámînáowa none nîpáwirîñj́pîmî dánî xwíríá ikîxenáná aiwá Anj́najo Neamúroagoî rîñîñj́yi nánî mîñîpaxí imónanîgîñîñî mîpáwí yarîñagíá

²⁹ gapımanı pırimıá imónıño —O émayı wo xegı yoı Pairatoyı rınıñorını. O awa tıñı e nánı nıwıapırı re urıñınıgıñı, “Omı pı xwıyá nánı xwıyá mearanıro nımeámı barıñoı?” urıagı

³⁰ awa re urıgıawıxını, “Ámá ro ıwı mıyarıño enánáyı, joxı tıe nánı nımeámı banırı éwámanı.” urıagıa

³¹ Pairato re urıñınıgıñı, “Sewanıñoyıne nımeámı nuro segı ıwı ikaxı rarıñıpı tıñı xıxenı xwıyá umearıpoyı.” urıagı Judayowa re urıgıawıxını, “Émáoyıne ıwı yarıgıáyo opıkıpoyınırı sıñwı neanarıgıámanı.” urıgıawıxını.

³² Xwıyá Jisaso xámı re urıñıpı, “Nionı nınıpıkirıná e nıñıro nıpıkipırıárını.” urıñıpı xıxenı imónını nánı Judayowa Pairatomı xwıyá e urıgıawıxını.

³³ Pairato ámı gapımanowa wıgı anı iwámı nıpáwımáná “Jisaso obını.” nırırı re urıñınıgıñı, “Joxı mıxı ináyı Judayıyáoxırını?” urıagı

³⁴ Jisaso re urıñınıgıñı, “Dıxı dıñı tıñı rınırarınıñı? Wa rırıagıa rınırarınıñı?” urıagı

³⁵ Pairato re urıñınıgıñı, “Nionı dıxı Judayı wonırını? Dıxı gwı axırı imónıgıáyı tıñı apaxıpánıñı imónıgıá xwéowa tıñı joxı nırımeámı nıñıro nionı tıñı re rıwááoı. Joxı pı éagı nımeámı rıbáoı?” urıagı

³⁶ Jisaso re urıñınıgıñı, “Ámá mıxı ináyı nimónıro xwá tıyo meñweaarıgıáyı yapı mimónıñını. Nionı xwá tıyo dányı mıxı ináyı imónıwınıgıñırı mınırıpeagıa enagı nánı xwá tıyo meñweaarıgıáyınıñı mimónıñını. Mıxı ináyı xwá tıyo dányı wonı nimónırı sıñwıyı, gı Judayowa ıá mınıxırıpa oépoyınırı gı sımıñı nınarıgıáyı mıxı nıwııpaxırını. E nırırırı aı mıxı ináyı nionı imónıñapı xwá tıyo dányımanı.” urıagı

³⁷ Pairato re urıñınıgıñı, “Ayınánı ‘Joxı mıxı ináyı woxırını.’ nimónarını.” urıagı Jisaso re urıñınıgıñı, “‘Mıxı ináyıoxırını.’ joxı xıxenı nırarınıñı. Nionı nepaxıñı imónıñıpı ámayo áwanı urıımıgıñırı gı ókı nıxırırı xwá tıyo nánı bıñı enárını. Ámá nepaxıñı imónıñıpı xıdarıgıa gıyı gıyı nını nionı arıa nıarıgıárını.” urıagı

³⁸ Pairato re urıñınıgıñı, “Nepaxıñı imónıñıpı pırını?” urıñınıgıñı.

Pairato “Ananı yekwıroárıpoyı.” rıñı nánırını.

E nurımo Judayı nını tıñı e nánı nıpeyearı re urıñınıgıñı, “O xwıyá meárınıpaxı bı rarıñagı arıa mıwını.

³⁹ E nerı aı xwıogwı ayı ayo sáa Anınajo Neamúroagoı rarıgıáyı nánı aıwá imıxarıná ámá gwı ıweañı wo seawarıarınárını. ‘Judayeneyá mıxı ináyı imónıño oneawárinı.’ rıseaimónarını?” urıagı

⁴⁰ ayı xwamıánı nıwıéra nuro “Omı mıneawáripanı. Barabasomı —O ámayá amıpı pıkıoráparıñı worını. Omı neawárinı.” nura ugıawıxını.

19

¹ Ayı Pairatomı e urarınıagıa nánı porısowa Jisasomı nımeámı nuro sıkwá nearo ragı pırı nuyıkiárımáná

² ópıyá enınıñı imónıñı wırı nıkıkıymáná mıxı ináyı amınanıwınıñı imónıñı mınıyo dıkınarıgıápa mınıyo udıkiárıro rapırapı ayıa rıñı mıxı ináyı yınarıgıa wı nımearo omı uyırıro nıyárımáná

³ xıo tıñı e anıwı e uro “Ámınáoxını, Judayıyá mıxı ináyıoxırını.” urıro wé upıkákwıro nıyayımáná enáná

⁴ Pairato ámı nıpeyearı re urıñınıgıñı, “Arıa nıpoyı. ‘Xwıyá meárınıpaxı bı mırarınıagı arıa nıwırı nımeámı rıwıaparını?’ onıaiwıpoyınırı nımeámı ıwıaparınıñı.” nurırı

⁵ Jisaso, ópiyá enjíninjí imóninjírí udíkiáriro rapirapí ayíá rínú uyíríro éfo íwíapáná Pairato áamá e awí neaárimáná rogíáyo re uríniginí, “Áamá royoí. Sínwí wínípoi.” uríagi

⁶ Apaxípaninjí imónigíá xwéowa tñi anj rídiyowá yarígíwámi awí mearoarígíáwa tñi omí sínwí níwíniróná xwamiání níwiro “Íkíáyo yekwíroárpoyí. Íkíáyo yekwíroárpoyí.” uríagíá Pairato re uríniginí, “Nioní o xwíyíá meárinípxí bí mírarinjagi aríá níwiri nání sewanínoyíné nímeáa nuro yekwíroárpoyí.” uríagi

⁷ Judayowa re urígíawixíní, “O nání negí njwí ikaxí eáninjíyo dání bí ríníní. Ayo dání ‘Xe sínj ouní.’ rípxí mimóníní. O ‘Niaíwí Goríxoyáoníní.’ ríninjí enagi nání xe sínj ouní sínwí wínípxí meníní. Xe píkoí.” uríagíá

⁸ Pairato xwíyíá apí aríá níwiríná wáyí ámi bí tñi níwiníri

⁹ ámi gapímanowayá aniwámi nípáwiri Jisasomí yarínj re wíniginí, “Joxí gími dánjoxíní?” uríagi aí Jisaso xwíyíá bí muríniginí.

¹⁰ Xwíyíá bí murarinjagi níwiníri nání re uríniginí, “Joxí xwíyíá bí mínírf ríyaríní? ‘O íkíáyo níyekwíroáriní níkwéawáriní mepa epaxoríní.’ ríníaiwíariní? Gí dánj tñi níryekwíroáriní níryekwíroárpaxíní. Nírwáriní nírwárpaxíní.” uríagi

¹¹ Jisaso re uríniginí, “Eramí njweano apí xe oimóní sínwí míránípa nerí sínwíríyí, joxíyá dánj tñi wí e rípxí imónímíní éfmaní. Ayínání súpí joxí nírpí xwé nerí aiwí nioní joxí tfe nání níwiowároyápi aga seáyí e imóníní.” uríagi

¹² Pairato aríá e níwiri nání omí wárimíní éfyí Judayí xwamiání níwiayiro re urígíawixíní, “Joxí áamá romí níkwearí níwáriníáyí, émánynéyá míxí ináyí Sisao tñi níkwímíní emearínj woxí mimóníní. Áamá go go xewanínjo nání ‘Míxí ináyoníní.’ níriníráyí, Sisaomí mamówárimíní yarínj enagi nání raríní.” urarinjagíá

¹³ Pairato xwíyíá apí aríá e níwiri nání Jisasomí nímeámi wá e nípeyearí sñá tñi wá ímíxíní —Ayí Xibíruyí píné tñi Gabataí rínínjeríní. E íkwianjwí xwírxí numeríná éf njwearíní

¹⁴ —Síá ayí Judayí Anjínajo Múronjyí nání aiwá ímíxárarígíáyiríní. Ayimí sogwí ríxa áwíními njweáminí enáná Pairato re uríniginí, “Sínwí wínípoi. Segí míxí ináyo ríworíní.” uríagi

¹⁵ Judayí xwamiání re wigíawixíní “Xe nímeáa xe nímeáa oúpoi. Nímeáa nuro íkíáyo yekwíroárpoyí.” urarinjagíá Pairato re uríniginí, “Segí míxí ináyo ‘Íkíáyo oyekwíroáriní.’ ríseaimónaríní?” uríagi apaxípaninjí imónigíá xwéowa re urígíawixíní, “Negí míxí ináyí ámi wo meníní. Émánynéyá míxí ináyí Sisao ení negoríní.” uríagíá

¹⁶ Pairato Jisasomí oyekwíroárpoyíní porisowami tñi wiowáriniginí.

Jisasomí yekwíroárigíá náníriní.

¹⁷ Jisasomí anj apimí dání nímera nuróná xewanínjo íkíá yoxáfpá xwanjwí níkwóními nurí wí e xwíá yoí bí Mínj Gíxweá ríníne —Xibíruyí píné Gorígotaí rínínjeríní. E nírémore

¹⁸ e Jisasomí yekwíroárigíawixíní. Níyekwíroárinóná Jisaso áwíní e enáná áamá waú ení mídímídání yekwíroárigíawixíní.

¹⁹ Pairato ríwamínj bí re níriní nearí yoxáfpámi seáyí e pírauniginí, “Nasaretí dánj Jisaso, Judayí míxí ináyoríní.” ríwamínj e nearí píraúagi

²⁰ Jisasomí yekwíroárfé anj apimí ná jfámí mimónínagi nání Judayí obaxí nípuróná ríwamínjpi —Apí nearíná Xibíruyí píné tñi earí Romíyí píné tñi earí Gírikíyí píné tñi earí enjpiríní. Apí íá roarinjagíá nání

²¹ Apaxípaniñí imónigfá seáyí e imónigfáwa Pairatomí re urigfawixini, “Joxí ríwaminiñí re niriñí meapaní, ‘Judayí mixí ináyorini.’ niriñí meapaní. Sa re niriñí eai, ‘Xewaninjo “Judayí mixí ináyorini.” rinijorini.’ niriñí eai.” uríagfá aí

²² Pairato re uriniñigini, “Nioni eáapí xe oeániñí.” uriniñigini.

²³ Porisowa Jisasomí ríxa niyekwíroárimáná rapírapí amipí o yiniñípi yaní número biaú biaú nitiño nowani xixeni nimearo aí xegí sorfá gwí bí mikiwéninjú —Ú nimixiríná axúni imixárigfúriní.

²⁴ Ú nani re rinigfawixini, “None maxepa oyaneyí. Áwini e nitimáná go go meanirfeninoiniri sárú oyaneyí.” rinigfawixini. Bikwíyo xwíyá niriñirí eániñí rípi, “Rapírapí nioni seáyí e yinarináyí yaní niníro gí sorfá meapíri nani go go meanirfeninoiniri sárú egfawixini.”

²⁵ niriñirí eániñípi xixeni imónini nani porisowa e egfawixini.

Jisasomí xinái tñi xinisimái tñi Kiriopasomí xiepí Mariaí tñi Magídara dání Mariaí tñi íwa íkfá yoxáf Jisasomí yekwíroárininípiamí anwí e rojáná

²⁶ Jisaso xegí xinái e roñagí niwiniñí wiepísariniñí xfo dñí sixí uyiño ení anwí e roñagí niwiniñí xináimí re uriniñigini, “Ineyí, dixí íwo iworini.” nirimáná

²⁷ wiepísariniñomí re uriniñigini, “Dixí rinái iyirini.” uríagí wiepísariniño sfá ayimi dani xegí aníyo nani píraniniñí numéra uniniñigini.

Jisaso pení naniñini.

²⁸ E nurárimo nijfá re nimóniríná “Xano e éwiniginiñí niriñípi ríxa nipini yárfini.” nijfá e nimóniríná Bikwíyo xfo nani niriñirí eániñí nipini xixeni oimónirí re rinigini, “Iniigí nani ninarini.” rana

²⁹ sixí wainí mixí yarinípi magwí ininiñí wá wenagí nani wa írkwí bí nimearo iniigí wainí apimí igfá neámáná xisopíyí rininiñí wegwfániniñí imóniniñwámí nikíroárimáná xegí maní tñí e wimixíagí

³⁰ Jisaso wainí mixí yarinípi ninimáná “Ríxa pixwínigoí.” niriñí mñí warí niniri dñí niyámiga uniniñigini.

Porisowa Jisasomí miwíyo ayinwí ikírogfá naniñini.

³¹ Sfá Jisasomí yekwíroárigfáyi —Ayí anínajo Judayo múroní nani aiwá amipí píraniniñí nimixíro tarigfáyirini. Ayí ríxa sfá óráná Sabarfá aga seáyí e imóniniñíyí nimóniniñí enagí nani porisowa Jisasomí tñi awaúmi tñi awí menweanáná sabarfá imóniniñiginiñí Judayí ámináowa nuro Pairatomí re urigfawixini, “Apaxí mé dñí simigwí niyiniñí opépoyiniñí síkwíyo ení pírfí jeápoyí. Nipéaná wigí warápi oyoaneyiniñí ení pírfí jeápoyí.” uríagfá

³² porisowa nuro midimidáni yekwíroárigfíwaúmi síkwíyo pírfí nijearo aí

³³ Jisaso yekwíroárinine weniniñí éfáyí winigfawixini. O ríxa nipéagí niwiniñíro nani xegí síkwí pírfí mijeapa nero aí

³⁴ porisí wo wákwiríxá tñi ayinwí ikíroáná axiná iniigí tñi ragí tñi íwiapiñiginiñí.

³⁵ Ámá Porisowa e yaríná sinwí winaronáoni áwaní niriñiríná xixeni aga nepa rináriní. Nioni rarinápi nijfá xixeni e nimónirí nani seyíne “Neparini.” yaiwiro dñí íkwíro éríxiniriñí áwaní seararinini.

³⁶ Bikwíyo re niriñirí eániñípi xixeni imóniniñí nani porisowa omí e wigfawixini, “Xegí ení bí pírfí jeapírfámani.”

³⁷ Bikwíyo ámi bí re niriñirí eániñípi, “Ayinwí ikíroárigfómi sinwí winipírfáriní.” rininiñípi ení xixeni e imóniniñigini.

Jisasomí xwíáyo weyárigfá naniñini.

³⁸ E niyárimáná enáná ámá wo —O Arimatia dání Josepoyí rinijorini. O Jisasoyá wiepísariniñíyí wo aí Judayí ámináowamí wáyí niwirí nani inimi xídariniñí. O

Pairato tñj e nán nuri “Jisaso piyo omeámni.” urána Pairato xe omeaniri sñw wñfagi o nuri piyomi xwá weyárimniri nán nimeám uána

³⁹ áamá ámi wo —Xegí yoí Nikodimasoyi rññorini. O xámi árwiyimí Jisaso tñi xwiýá rññíorini. O eni nibiri íká dá biaú —Bi murýi rññipí tñi bi earosýi rññipí tñi apiaúrini. Apiaú xámi nawíni níá megápiaú xegí saní 30 kiro imónñipirini. Api tñi piyomi xópé oemñiri nimeám nibiri

⁴⁰ awaú piyomi nimeari Judayí wigí áamá piyí nñiríná yarigíapa rapirapíyo rígwírgwí nñoríná íká dá dñj naní earñipí tñi xópé niyárimána

⁴¹ nimeám omñj anwi e inñipimi nán —Omñj api Jisasomi yekwiroárte dñi anwi e enñpirini. Sñj óf sñi áamá mñtarigáyi tñjpirini. Omñj apimi nán nimeáa nuri

⁴² sáa ayi Sabará nán Judayí amipí píranñj nimixiro tarigáyi imónñjagi nán sñj óf anwi e inñiyimi nán nimeám nuri e tigfísixini.

20

Jisaso wiápñimeañ nánirini.

¹ Sadéyo wáa mónñimi sñi sáa yinñáná Magídara dñj Mariaí sñj óyimi Jisaso weñe nán nuri wenñj éyí wñññiniginí. Sñj xwé óyimi éf rárarñño sñi mñpíroní ríxa wí e wenñagi nñwñimi

² anñi nuri Saimoni Pitaomi tñi wiepñsiní wó, xó dñj sñxí uyñjomi tñi nñwimeari re urññiniginí, “Ámínáomi ríxa nexwearo gñmi ría tñawixini? Newané majárini.” urfagi

³ Pitao tñi wiepñsiní wó tñi aní e pñi nñwiárimí xwáripáyo nán nuri

⁴ anaññi nuri wó Pitaomi nñmúrori xwáripáyo xámi nñremori

⁵ nñfkwñiri inñi wenñj yánñyí wñññiniginí. Rapirapí Jisasomi xopixopí rónñjñi wenñagi nñwñiri aiwi inñi mñpáwí wenñj yaríná

⁶ Saimoni Pitao eni rñwíyo nibiri bñarñwámini éf nñrómáná wenñj mé xwáripáyo inñi nñpáwiri wenñj éyí wñññiniginí. Rapirapí xopixopí rónñjñi wenñagi nñwñiri

⁷ rapirapí mññyo xopixopí rogííu wú tñi nawíni mñwé xegí wí e nñkñróniri wenñagi wñnaríná

⁸ wiepñsiní wó, xámi xwáripáyo rémóo eni nñpáwiri rapirapí e imónñjagi nñwñiri “Neparini.” niyaiwiri dñj wñkwñronñiniginí.

⁹ Iná awaú Bñkwíyo Jisaso ámi xwáripáyo dñi nñwiápññimeañapi nán nñrññiri eánñipí nán sñi píranñj dñj mñmopa neri majáa neri nán

¹⁰ ámi egí aní e nán ugísisixini.

Magídara dñj Mariaí Jisasomi sñw wñññiniginí.

¹¹ Mariaí xwáripá tñj e anwi e nñrómáná ñwí neari e neríná xwáripáyo inñi nñfkwñiri wenñj yánñyí wñññiniginí.

¹² Jisaso tigíe aññají waú rapirapí apíá wenñj niyínmáná wó mññj tigíámini ñweari wó sñkwí tigíámini ñweari enñgíi wñnáná

¹³ awaú Mariaími re urígfísixini, “Ineyi, jíxi pí nán ñwí eaarññini?” urfagíi í re urññiniginí, “Gí Ámínáo nexweari tñe nán niñni majáa enñagi nán ñwí eaarññini.” nñrimána

¹⁴ nñkññmóniri wenñj éyí wñññiniginí. Jisaso daiwo ronñagi nñwñiri aiwi mí mñwómññiniginí.

¹⁵ Mí mñwómññagí Jisaso re urññiniginí, “Ineyi, pí nán jíxi ñwí eaarññini? Go nán píá yarññini?” urfagi Mariaí omñj xiáwo nñrarññiri re urññiniginí, “Ápoxini, joxi piyomi nimeám nuri wí e tñrá oenwñriyí áwaní nñreí. Niñni nuri nimeari nimeám umñni.” urfagi

¹⁶ Jisaso “Mariaíxini!” uríagi í níkinimóniri Xibiruyí píné tñi Rabonaiyi —Apí “Nearéwapiyariñoxini.” niriñá rariğápirini. E uríagi

¹⁷ Jisaso re uríñinigini, “Nioni sñi gí ápo tñe nani mipeyía enagi nani jixi ía mñixepani. Jixi nuri áma nioni gí nrixímeá imónigíayo re urei, ‘O re riñoi, “Nioni gí ápo Gorixo tñe nani peyarini. O seýné eni segí ápo Gorixorini.” riñoi.’ urémea.” uríagi

¹⁸ Magídara dñj Mariaí nuri xegí wiepisiñyo áwanj re urémeaniginini, “Niini Ámináomi rixa sñwí winíini. Xfo niriñpi, ayí apirini. Ayí apirini.” nura uniginini.

Xegí wiepisiñowa xfo sñwí winigíá naniñini.

¹⁹ Sadéyo sía axíyimi sápi tñi wiepisiñowa Judayí ámináowa nani wáyí nero nani anj wígi ñweagíwami ówanj xaiwí niyárimána ñweanána re eniginini. Jisaso awami áwini e nironapiri re uríñinigini, “ ‘Gorixoyá dñj tñi niwayiróniro onweápoi.’ nimónarini.” nuriáná re eniginini.

²⁰ Wé niri ogíúkaú siwá wiri miwí wákwirixá tñi ikirógíayi siwá wiri éagi wiepisiñowa Jisaso ámi sñj enagi sñwí niwiniro nani dñj níá winarína

²¹ ámi re uríñinigini, “ ‘Soyné Gorixoyá dñj tñi niwayiróniro onweápoi.’ nimónarini. Ápo nioni xwá tño nirowárenapiñpa nioni eni soyné searowárenini.” nuriáná

²² awami píramí imimí niwiowárir re uríñinigini, “Kwíyí Gorixoyápi numimniro api tñi nawini emérixini.

²³ Soyné áma íwí yarigápi yokwarimí nerínayí, ayí Gorixo eni yokwarimí wiirini. Soyné yokwarimí miwiipa nerínayí, ayí Gorixo eni yokwarimí miwiirini.” uríñinigini.

Tomaso Jisasomi sñwí winiñj naniñini.

²⁴ Wiepisiñowa wo, Tomaso —O wiepisiñj wé wúkaú síkwí waú imónigíáwa worini. Xegí yoí ámi bi Didimadorini. O mñweanána wía Jisaso wiwanñowamini wímeáí enagi nani

²⁵ Tomasomi re urigíawixini, “None Ámináomi rixa sñwí winíwini.” uríagía aí o re uríñinigini, “Nioni wéyo niri ogíayaú miwinipa eri niri ogíayaúmi wé miwixímopa eri miwí wákwirixá tñi ikirógíayimi gí wé miwixímopa eri nerínayí, dñj wí ‘Nepa orini.’ niyaiwiri wíkwírómiméini.” uríñinigini.

²⁶ Sía wé wíumi dñj waú wo nórimána enána ámi xegí wiepisiñowa anño inimi ñweanána Tomaso eni wía tñi nerimeániro ñweanána Jisaso anj ówanj niyárinñagi aiwi awami áwini e nironapimána re uríñinigini, “ ‘Gorixoyá dñj tñi niwayiróniro onweápoi.’ nimónarini.” nuriáná

²⁷ Tomasomi re uríñinigini, “Dixí wé símí re ninimixénapi gí wéyo sñwí nanei. Dixí wé re ninimixénapi gí miwíyo niwixímoí. Sini dñj miníkwíró mepani. Aga dñj níkwírói.” uríagi

²⁸ Tomaso re uríñinigini, “Joxi gí Ámináoxirini. Gí Nwíáoxirini.” uríagi

²⁹ Jisaso re uríñinigini, “Joxi sñwí ninaniri nani rixa ‘Neparini.’ niyaiwiri dñj riníkwíróini? Áma nioni sñwí minanipa nero aí ‘Neparini.’ niyaiwiro dñj níkwíróíayí yayí winiñyírinini.” uríñinigini.

“Bíkwí rípi ámayí dñj wíkwíróríxiniri eáni.” uríñj naniñini.

³⁰ Jisaso emimí ámi ayá wí wiepisiñowa sñwí anigíe dani enj aí api nani bíkwí rípiimi ríwamini bi meáni.

³¹ E neri aí seýné Jisasomi dñj wíkwíróro “O Kiraiso, áma yeáyí neayimixemeanía nani Gorixoyá dñj tñi aríowayá xwá piaxíyo dani iwiaroníoyi rariñwáoríani?”

wiaiwiro “Gorixoyá xewaxoríani?” wiaiwiro éfrixiniri ríwamijí rípi níríniri eánini. Omí dínj nîwîkwírorínjípimí dání dínj nîyimíj imónínjípí tígáay ímónírixiniri níríniri eánini.

21

Wiepîsinj wé wíúmí dájí waú ámí Jisasomí sîjwí winígá nánîrîni.

¹ Jisaso e néisáná xegí wiepîsinjowamí ipí Taibiriasíyí rínínjwá —Xegí yoí bî Gaririyí rínínjwáriní. Awá rîwone ámí sîjání sîwá nîwinírná rípi eníniginí.

² Saimoní Pitao tîni Tomaso, Didimasoyí rínínjo tîni Gariri píropenisíyo anj yoí Kena dájí Nataniero tîni Sebediomí xewaxowáú tîni wiepîsinj ámí waú tîni awa nerimeánîro nawíní nîjwearóná

³ Saimoní Pitao re uríniginíní, “Nioní ubení ipíyo mamówárimí umíini.” uríagí awa re urígíawixíní, “None ení joxí tîni waníwíní.” nurîro nîpeyearo ewéyo nîpîxemoánîro sía ayimí áríwíyimi peyí nání nêra nuro aiwí simí egíawixíní.

⁴ Ríxa sogwí xemónapímíniri yarínj tîni Jisaso nîbîrî ipí imanípá tîni ronagí aiwí xegí wiepîsinjowa omí mí mîwómîxí éagá

⁵ Jisaso re uríniginíní, “Niaíwíyné, segí ubení mamówárarígáyo peyí íá mîmínîpa renj?” uráná awa “Oweoi.” uríagí

⁶ o re uríniginíní, “Ubení ewé námíní mamówáraná peyí bî mînínínjoi.” uríagí o ríípi tîni xîxení yaríná re eníniginíní. Peyí xwé obaxí ayá wí mînínagí nání mîmîxeapaxí wimóníniginíní.

⁷ Mîmîxeapaxí wimónínagí wiepîsinj Jisaso dínj sîxí uyínjo Pitaomí re uríniginíní, “E nearíto negí Ámínáoríní.” uríagí Saimoní Pitao aría e nîwirí Jisasomí xámí owímeámíniri xegí rapírapí seáyí e yínarínj —Ú nîwirárimáná yarínjúríní. Ú nîmearí nîyínímáná ipíyo nîmawirí xeamoníniginíní.

⁸ Ipíyo nîmawirí xeamóagí aí wiepîsinj wía ipí imanípá tînj e anjwí e sa 100 mita imónínagí nání ewépámí peyí ubení magwí mînínjú ú tîni nîmîxeáa nîbîro

⁹ imanípámí nîwiékínîmearo wenínj éfáyí winígíawixíní. Ría nîkeánímáná peyí bî ríkwamínjyo werí bisíkería bî ení werí enagí winaríná

¹⁰ Jisaso re uríniginíní, “Peyí soyínéyá ubeníyo mînínjpi bî nîmeámí yapípoi.” uríagí

¹¹ Saimoní Pitao ewéyo nîpîxemoániri ubení peyí magwí mînínjú imanípá tîe nání nîmîxeáa bîjíniginíní. Peyí xwéríxaní 153 mînínjagí aiwí ubení ú wí maríkinínjagí winíniginíní.

¹² Jisaso re uríniginíní, “Soyíné anjwí e nîbîro aiwá nîpoi.” uríagí xegí wiepîsinjowa omí ríxa mí nîwómîxîro “Negí Ámínáoríní.” nîwiaiwiro nání wo yarínj “Goxíriní?” wípaxí mîmónîpa yaríná

¹³ Jisaso ría wearínje anjwí e nurí bisíkería nîmearí yanj nîwia nurí peyí ení axípi e nîwia uníniginíní.

¹⁴ Jisaso xwáripáyo dání nîwiápínîmeámáná wiepîsinjowamí xámí biaú sîwá nîwinímáná ámí sîwá winínj bî apíríní.

Pitaomí “Nioníyáyo píranínj umérixíní.” urínj nánîrîni.

¹⁵ Ríxa aiwá nînimí Jisaso nîwiápínîmearí Saimoní Pitaomí re uríniginíní, “Jonomí xewaxo Saimonoxíní, joxí dínj sîxí nînyiríná dínj sîxí áamá rowa nîyigíápimí wiárí nîmúrorí ríníyíníní?” uríagí o re uríniginíní, “Oyí, Ámínáoxíní, nioní dínj sîxí rîsinápi nání joxí nîjíríní.” uríagí o re uríniginíní, “Sipísipí miá nîmeríná aiwá wiarígápa joxí áamá nioní táfáminí bíaýo axípi nerí píranínj uréwapíyíríxíní.” uríniginíní.

¹⁶ Jisaso ámi bî nurîrî re urîñiniginî, “Jonomî xewaxo Saimonoxinî, joxî dîñî sixî rîñiyîñinî? Mîñiyîñî reñinî?” urîagi o “Oyî, Ámináoxinî, nionî dîñî sixî rîsinápi nánî joxî nijárîñinî.” urîagi Jisaso “Ámá sipîsipî awî mearoarîgîápa joxî axîpi nerî ámá nionî gî imónîñîyo píráñîñî uméirîxinî.” urîñiniginî.

¹⁷ Jisaso ámi bî nurîrî re urîñiniginî, “Jonomî xewaxo Saimonoxinî, joxî dîñî sixî rîñiyîñinî? Mîñiyîñî reñinî?” urîagi Pitao Jisaso rîxa biaú bî “Joxî dîñî sixî rîñiyîñinî?” urîpi nánî dîñî sipî nîwinîrî re urîñiniginî, “Ámináoxinî, amîpî nîñî nánî joxî nijîoxîrîñinî. Nionî dîñî sixî rîyinápi nánî enî nijîoxîrîñinî.” urîagi Jisaso re urîñiniginî, “Sipîsipî aiwá wiarîgîápa joxî enî ámá nionî nîxîdarîgîáyo axîpi nerî píráñîñî uréwapîyîrîxinî.

¹⁸ Aga nepa rîrarîñinî. Joxî sinî íwî síkinî neríná jîwanîñoxî arerîxî nîyîñîrî dîxî simónîñîmîñî wagîrîñinî. E nerî aí joxî rîxa xweyanî neríná dîxî wé wúkaú wimîxáná ámá wî gwî nîrîjiro joxî ‘Mupa oemîñî.’ yaiwiarîñîmîñî nîmeáa rupîrîárîñinî.” urîñiniginî.

¹⁹ Wiepîsinîowa re oyaiwîpoyîñîrî, “Pitao penîápi nánî rîa neararîñinî? O e nerî nîperîñîpîmî dánî seáyî e Gorîxo imónîñîpî nánî síwá neainîárîñinî? Oyî.” oyaiwîpoyîñîrî e urîñiniginî. E nurîmáná re urîñiniginî, “Joxî nîxîdei.” urîñiniginî.

Jisaso wiepîsinî xîo dîñî sixî uyîño nánî rîñîpi nánîrîñinî.

²⁰ Pitao nîkinîmónîrî wiepîsinî Jisaso dîñî sixî uyîño —O xámî nerîmeánîmáná aiwápi nîñîróná Jisaso tíámîñî nîkinîmónaurî yarîñî re wiñorîñinî, “Ámináoxinî, mîyî rurîno gorîñinî?” urîñorîñinî. O awaúñî númî barîñagi nîwinîrî

²¹ Jisasomî re urîñiniginî, “Ámináoxinî, ámá romî enî pí wipîrîárîñinî?” urîagi

²² Jisaso re urîñiniginî, “O nionî ámî anînamî dánî weapîmîfáíná nánî xe ñweáwîñîñîñîrî nînimónîrîñáyî, ayî dîñî joxîyá meñagi nánî pí nánî nîrarîñinî? Jîwanîñoxîñî sa nîxîdei.” urîñiniginî.

²³ Ayînanî ámá Gorîxoyá imónîgîáyî ripî rîñîmegîárîñinî, “Wiepîsinî o wî nîpenîámanî.” rîñîmegîá aiwî Jisaso “Joxî nîperîámanî.” wî murî ripîñî urîñiniginî, “O nionî ámî weapîmîfáíná nánî xe ñweáwîñîñîñîrî nînimónîrîñáyî, ayî dîñî joxîyá meñagi nánî pí nánî nîrarîñinî?” urîñiniginî.

²⁴ O Jisaso wiepîsarîñî Pitaomî e urîñorîñinî. O amîpî apî nánî áwanî nîrîrî rîwamîñî eañorîñinî. Nene o nánî nijîá re imónîñwîñî, “O áwanî rîñîpi nepánî rîñinî.” nijîá e imónîñwîñî.

²⁵ Amîpî Jisaso enî ámî obaxî ayá wî enî enagi aiwî nionî re nimónarîñinî, “O enîpi nîpîñî nánî bîkwîyo rîwamîñî píráñîñî nearîñáyî, xwîá tíyo bîkwî apî déropaxîrîñinî.” nimónarîñinî.

WáƳ wurimeiarigfáwa egfápi nánirini.

Rfɔwamɛnɛ ɔrɛpɛ, “WáƳ wurimeiarigfáwa egfápiyi” ɔrɛnɛnɛpɛ Ruko nɛrɛrɛ eanɛpɛrɛnɛ. O Jisasoyá wɛpɛsagɛyɛ womani. Judayɛ enɛ womani. Émáɛ dokítá worɛnɛ. Poro tɛnɛ Sairaso tɛnɛ émáɛ anɛyo wáƳ nurɛmerɛná wirɛmeárogfɔrɛnɛ. O Tiopiraso amɛpɛ wáƳ wurimeiarigfáwa Jisaso rɛxa anɛnamɛ nánɛ nɛpeyimáná enáná egfápi nánɛ nɛjɛ́á oimónɛrɛ rfɔwamɛnɛ ɔrɛpɛ eanɛrɛnɛ. Rfɔwamɛnɛ nearɛná Tiopiraso re oyaiwinɛrɛ eanɛnigɛnɛ, “Iwamfó áamá Jisasoyá siyikɛ imónɛgɛ́áyɛ sa Jerusaremɛ dánɛ nimónɛróná ayɛ Judayɛnɛ imónagɛ́á aiwɛ Gorɛxo xɔyá kwíyɛpɛ sɛxɛ umímóáná anɛ apimɛ wáƳ nura neméfasáná e dánɛ wáƳ nura numiro Samariayɛ anɛyo nura neméfasáná ámɛ nuro émáɛ anɛyo enɛ nura neméfasáná enáná émáɛ obaxɛ enɛ Jisasoyá siyikɛ nimóga nuróná ayá wɛ nimóga nuro Judayo múrogfawixɛnɛ.” oyaiwinɛrɛ rfɔwamɛnɛ nearɛ ɔrɛpɛ enɛ oyaiwinɛrɛ, “Pitaomɛ tɛnɛ Poromɛ tɛnɛ enɛ Gorɛxo nurɛpearɛ enɛ sɛxɛ wéámɛxɛnɔwaurɛnɛ?” oyaiwinɛrɛ emɛmɛ amɛpɛ Jisaso enɛpa Pitao xámɛ néra unɛpɛ nánɛ nɛrɛrɛ earɛ ámɛ rfɔwɛyo Poro néra unɛpɛ nánɛ nɛrɛrɛ earɛ enɛnigɛnɛ.

1-2 Tiopirasoxɛnɛ, rfɔwamɛnɛ nionɛ xámɛ nɛrɛrɛ eanɛpɛ, ayɛ Jisaso iwamfó erɛ wɛwapɛyirɛ enɛpɛ tɛnɛ e dánɛ sɛ́á xegɛ́ wáƳ wurimeiarigfáwamɛ —Awa xɔ rfɛpeanɔwarɛnɛ. Awamɛ Gorɛxoyá kwíyɛyo dánɛ sekaxɛ nurɛmáná xɔ anɛnamɛ nánɛ peyinɛyi tɛnɛ e nánɛ nɛrɛrɛ eanɛrɛnɛ.

3 O ɔrɛnɛnɛ nɛmearɛ nɛperɛ nɛwiápɛnɛmeámáná sɛ́á 40 nóra warɛná awa “O ámɛ sɛnɛ́ rɛa nɛweanɛ?” oyaiwɛpoyɛnɛrɛ ámɛ ámɛ siwá winayirɛ Gorɛxo áamá xɔyáyɛ xwioxɛyo mɛmeámɛ nerɛ umenɛweanɛ́apɛ nánɛ uréwapɛyirɛ nerɛná awa sɛnɛ ududɛ mé “Ayɛ orɛ́ani?” nɛyaiwiro nɛwipɛimónɛmáná enáná re enɛnigɛnɛ.

4 Awamɛ awɛ neaárɛmáná sekaxɛ re urɛnɛnigɛnɛ, “Ápo ‘Nɛseaiapɛmɛ́arɛnɛ.’ searɛnɛpɛ —Apɛ, ayɛ nionɛ searáná soyɛné arɛ́a niarɛgɛ́apɛrɛnɛ. Apɛ sɛnɛ mɛseáimeapa enáná anɛ Jerusaremɛ tɛyo dánɛ nɛwárɛmɛ mupa nero apɛ nánɛ wenɛnɛ́ nero nɛweáɛrɛxɛnɛ.

5 Ayɛ ɔrɛpɛ nánirɛnɛ. Jono wayɛ nɛseameairɛ́ná iniɛgɛ́ tɛnɛ seameainɛ́ aiwɛ sɛnɛ sɛ́á obaxɛ mórɛpa enáná Gorɛxo xɔyá kwíyɛ́ tɛnɛ wayɛ seameainɛ́arɛnɛ.” urɛnɛnigɛnɛ.

Jisaso anɛnamɛ peyinɛ́ nánirɛnɛ.

6 Awa rɛxa awɛ neánɛmáná omɛ yarɛnɛ́ re wigfawixɛnɛ, “Ámɛnáoxɛnɛ, enɛ́ná negɛ́ wa mɛxɛ́ ináyɛ nimónɛro negɛ́ neárɛawéyo umenɛweaagɛ́apa ríná dánɛ joxɛ enɛ axɛpɛ mɛxɛ́ ináyɛ nimónɛrɛ Isirerene xwioxɛyo mɛmeámɛ nɛneairɛ neamenɛwearɛ́arɛnɛ?” Yarɛnɛ́ e wíagɛ́a

7 o re urɛnɛnigɛnɛ, “Sɛ́á seyɛné yarɛnɛ́ niarɛgɛ́apɛ nánɛ parɛmonɛ́ayi —Ayɛ ápo Gorɛxo xɔ́o xegɛ́ nénɛ́ tɛnɛ nimónɛrɛnɛ́pimɛ́ dánɛ nɛrɛrɛ tagɛ́yirɛnɛ. Ayɛ nánɛ seyɛné nɛjɛ́á imónɛpɛrɛ mimónɛnagɛ́ nánɛ áwanɛ́ searɛmɛ́mɛ́nɛ.

8 E nerɛ aiwɛ ɔrɛpɛ nánɛ nɛjɛ́á imónɛpɛrɛ nánɛ áwanɛ́ searɛmɛ́nɛ. Kwíyɛ́ oyápɛ nɛseáimearɛ enɛ́ sɛxɛ́ seaímɛxáná soyɛné nionɛ seaímeanɛ́a mɛkoyɛné nimónɛro áamá Jerusaremɛ nɛweagɛ́áyo áwanɛ́ urɛmero áamá Judia pɛropenɛ́sɛyo tɛnɛ Samaria pɛropenɛ́sɛyo tɛnɛ amɛ amɛ nɛweagɛ́áyo urɛmero áamá xwɛ́a yoparɛ́ ikwɛ́rónɛnɛ́mɛ nɛweagɛ́áyo aí urɛmero éfɛrɛxɛnɛ.”

9 E nurárɛmáná awa sɛnɛ sɛnɛwɛ́ wɛnarɛ́ná o Gorɛxoyá dɛnɛ́ tɛnɛ nɛpeyirɛ́ wigfɛ́ sɛnɛwɛ́ anɛ́gɛ́e dánɛ agwɛ́ bimɛ́ aínɛnɛ́nigɛnɛ.

10 Nɛpeyirɛ́ agwɛ́ bimɛ́ aínáná awa sɛnɛ anɛ́namɛ́ sɛnɛwɛ́ anánɛ́náná re enɛnigɛnɛ. Ámá rapɛrapɛ́ apɛ́a wenɛ́ yínɛ́gɛ́íwaú awa tɛnɛ́ e nɛrónapɛrɛ́

11 re urigfisixini, “Gariri piropenisfoyo danoyine, pi nani re ef nironana aninami weninfi yaniho? Ama o, Jisasoyi riniho seyine tfe dani Gorixoya dinfi tni aninami nani rixa nipeyiri ai soyine sihwf winarinna peyipa ami axipi wepininarini.” urigfisixini.

Ama womi Judaso nani wayfa uripeagfa narinini.

12 Awa dfwf Oripiyi rininipimi —Api Jerusaremi dani anwi e enipirini. Sabarayo Judayf na jami mupa nero ai Jerusaremi dani dfwf minfi api tinfi e nani anani wagafpirini. Apimi pini niwiarimi nuro

13 rixa Jerusaremi niremoro anfi pakfkf seayi emi mirininiwami —Iwa awa sa wearigfiwarini. Iwami nani waiwfo nipeyiro pawigfawixini. Awa wigf yof rowarini. Pitao tni Jono tni Jemiso tni Adiruo tni Piripo tni Tomaso tni Batoromuo tni Matiyuo tni Arapiasomi xewaxo Jemiso tni Saimoni Sereto tni Jemisomi xewaxo Judaso tni awarini.

14 Ama awa dinfi na bini tgfawa nimoniro ama wi ami tiyf eni apixf wiwa tni Jisasomi xinai Mariai tni Jisasomi xexirfmeaowa tni eni awa tni nawini awi neanayiro aninfi minfi Gorixomi xwiya ririmfi wiayarina

15 safi wiyi ama awi eanayf nni ama 120 enana Pitao awinimi ef nironana re urininigini,

16 “Gf nixifmeayine, enina mixf inayf Depito kwiyf Gorixoyapimi dani Judaso nani —O ama ‘Jisasomi fa oxiraneyi.’ yaiwifayo o tinfi e nani nipemeami unorini. O nani niri Bi kwifo eanipi surima imonipaxf mimoninagf nani amipi Judaso enipi ayinani xixeni imoninirini.

17 O none tni nemerane yanfwa nani uripeanfi enagf nani o eni nearipeanfyf worini.

18 (O sipi wikarinipimi dani nigwf meanipi tni xwfa bi bf nemana e dani na neanirina xegf agwifo awinimi narfkiriri agwf amipi nipini mixeánowininigini.

19 Jerusaremi nweagfayf nni o e inff nani arfa niwiro nani wigf pine tni xwfa api yof Akeridamayf —Yof mfkf ayf ama niperi ragf xwfoyo punfi narinini. Yof e wfrigfarini.)

20 “Xwiya ripi Bi kwf Samiyi rininifo niriniri eaninagf nani Judaso xfo enipi enirini, ‘Anfi oya yfwf imonifwinigini. Ama wi e minweapa efrixini.’ Xwiya api surima imonipaxf mimoninagf nani amipi Judaso enipi xixeni imoninirini. Xwiya ami bi ripi Bi kwf axfo eni niriniri eanini, ‘O e nimoniri ewininiginiri rifeanipi ama wo xe nimoniri ewininigini.’ eaninagf nani

21-22 noneya wo anipa imoninan ‘Ayf ananirini.’ ripaxf menini. Ayinani ama none Jisaso tni emearina inina nawini wagwayf wo none tni nawini Jisaso wiapfinmeanipi nani awanfi uranfwa nani aga oripeaneyi. Ama iwamfo Jono wayf nineameaia wage dani Jisaso xegf xanoya dinfi tni aninami nani peyiye nani o tni emeagwayf wo nani rarinini.” Pitao e uragf

23 ayf ama wau nani —Wfo Josepi Basabasoyi rinihorini. Oya yof ami bi Jasitasorini. Wfo Mataiasorini. Awau nani re rinigfawixini, “Ama rowau anani womi Judaso nani wayfa rifeapaxowaurini.” niriniro

24 Gorixomi yarinfi niwiro re urigfawixini, “Aminaoxini, joxi ama nni wigf xwioxfoyo sipi tni nanfi tni nani imoninipf nijfoxi enagf nani ama awau gfini go joxi simonifagf rifeao siwa neai.

25 Jisaso awa waf nurimeifrixiniri nearifeagf ai Judaso xfo ‘Aninfi api oimominini.’ miwimonf pini niwiariri xegf ‘Oumin.’ wimonarinfini rixa uf enagf nani joxi o nani wayfa oimoniri sinfi rifeao siwa neai.” Yarinfi e niwimana

²⁶ Judayí wigí yarigfápa neróná “Rowaú gímini go xixeni ayo imónirfeninjo?” niyaiwiro sárúniñí nero Mataiasomi wáf wurimeiarigfá wé wúkaú síkwí wo awa tñí axípi imóniní nání sñjomí kumixárigfawixini.

2

Kwíyípi Gorixomi dñí wíkwíroarigfáyo wímeanípi nánirini.

¹ Sía Pedikosiyí rarigfáyi —Sía ayi Judayí aiwá omíñí sñíyo dání míápí Gorixomi yayí wianíro nání nimeáa nñbiro peaxí tarigfáyirini. Sía ayi imónináná áamá Jisasomi dñí wíkwíroarigfáyí aní wiwá axiwámi awí eánináná re eniginini.

² Anínamí dání ríwípí xwéníñí íwí nñra weapíyí aní ayí ñweagfíwámi niwámini arfó inárininiginini.

³ Árfó inárinináná sñwí wínfáyí wínigfawixini. Rfá ápiáwñíñí imóníñí bí aípñanwí néra nurí womíni womíni nñweaxa úagí xixe sñwí ainenigfawixini.

⁴ Sñwí e ainenarfná re eniginini. Ayo nñyoní Gorixo kwíyí xfoyápi ayá wí síxí umímoniginini. Síxí umímóaná kwíyípi wimíxípi tñí xixeni nero pñné xegí wí wíníyí mñrípaxí imónigfáyí aí anani rípaxí nimóníro nñra ugíawixini.

⁵ Judayí wí —Ayí aní xwíá rírí nñrímíni amí gími ikwíroníñíyo xirigfáyíriní. Gorixomi píraníñí oxídaneyíniro aníñí miní yarigfáyíriní. Ayí nñbímimáná Jerusaremi urínigfíná ríwípí xwéníñí íwí nñra weapíñípi ináriní.

⁶ Íwí nñra weapáná áamá xwé ayá wí epíroyí nero Jisasomi xídarigfáyí wigí aga pñné xixegíni tñí nñra waríñagfá arfá nñwiro nání ududí nero

⁷ ayá nñriwamóníro dñí sñjá nñweániro re rínigfawixini, “Áamá aga pñné xixegíni tñí rarigfá rowa nowani Gariri píropenisíyo dñí menirani?

⁸ Nowani e dñjowa enagi aiwí aríge nero negí aga pñné oníná dání arfá nñwia uñwá xixegíni tñí neararfná arfá nñwia waríñwini?

⁹ Nene wiene Patiayí ríníñwaéne wiene Midiayí ríníñwaéne wiene Iramíyí ríníñwaéne wiene Mesopotemia dñjene wiene Judia dñjene wiene Kapadosa dñjene wiene Podasi dñjene wiene Esia dñjene

¹⁰ wiene Pírigia dñjene wiene Pabiria dñjene wiene Isipi dñjene wiene Sairini tñímini Ribia píropenisíyo dñjene wiene Romí dñjene nene nñbirane re uríníñwaéne —Wiene aga nepa Judayenerini. Wiene Judayí yarigfápi nñxídirane nání nawíni imóníñwaénerini.

¹¹ Ámí wiene Kírítí dñjene wiene Arebia dñjenerini. E e dñjene aiwí nñneneni wine wine awa amípi Gorixo eníná ení neáníri yagíyí nání nñnearífná negí aga pñné xixegíniyo dání raríñagfá arfá wiaríñwini.” E nñrígá nuróná

¹² ududí néra nuro ududí níkaríniro nání wí re nñrígá ugíawixini, “Pí neaímeani nání rfá yaríñoi?” nñrígá waríñagfá aiwí

¹³ wí ríperírí nñwiro re nñra ugíawixini, “Awa wainí sñípi xwé nñnimáná papíkí nero nání raríñoi.” nñra ugíawixini.

Pitao Jisaso nání xwíyí uríñí nánirini.

¹⁴ E nñra warfná Pitao Jisasoyá wiepísagí wé wúkaú síkwí wo imónigfá wí tñí éf nñrómáná ení tñí repíyí neri re uríñiginini, “Gí Judia píropenisíyo dñíyíne tñí áamá amí amí dání nñbiro Jerusaremi urínigfáyíne tñí nioní repíyí seaiarfná píraníñí arfá ókiarí nimóníro none neaímeápi nání nñjía imónípoyí.

¹⁵ Ayí rípi nání seararíñini. Agwí sñí 9:00 a.m. áamá wainí xwapí mñnipa yarigfíná imóníñagi nání soyíne áamá nioní tñí re rogíá rowa nání yaiwiarigfápi nepa papíkí nero mñraríñoi.

¹⁶ Awa yarigfápi, ayí eníná wíá rókiamoagí Joeroyí ríníño nñrírí eaagí rípi, ayí apíriní,

17 ‘Gorixo re rarini, “Sá yopariyí tñíná kwíyí nioniyápi tñí áamá nñí wíyí wíyoní ayá wí sɔxí umímóáná segí niaíwí oxí tñí apixí tñí xwíyí nioniyápi wíá urókiamoaró segí íwí sɔkɔnɔyí íkwíkwí yáriro segí xweyanɔyí orɔnɔ wɔnɔro epírarini.

18 Íná áamá wíyá xɔnáiwanɔnɔ nimónɔro omɔnɔ wíiarigfá oxowamí tñí apixíwamí tñí ayo aí gí kwíyí tñí sɔxí umímóáná xwíyí nioní nání wíá rókiamopírarini.

19 Nioniyá dɔnɔ tñí anɔ píriyo dání ayá ríwamónipaxí imónɔnɔyí iniri xwíá rírímí dání ekiyɔnɔyí iniri neríná re enírarini. Xwíarímí ragí purí ríá werí sɔnɔwírá awímɔnɔnɔyí imónɔnɔyí tiri yaríná

20 anɔ píriyo sogwí sá yiniri emá ragí rɔnɔ imóniri enírarini. E nemáná enáná sá Ámináoní áamá niyoní mí ómómɔxímí wímíá nání seáyí e imónɔnɔyí parimónírarini.

21 Ayí sɔnɔ mɔparimopa enáná áamá dɔnɔ nɔnɔkwíro ‘Ámináoxini, yeáyí neayimíxemeaí.’ níríá niyoní yeáyí uyimíxemeámírarini.” Gorixo e rarini.’ wíá rókiamoaɔí Joero e niri eaaɔpi áamá rowa yaríná seyíné axípi xixení wɔnarɔnɔ.

22 “Gí Isireriyíné, xwíyí nioní searímí rípi ení aríá nípoyí. Nasareti dɔnɔ Jisaso nání rarini. O Gorixoyá dɔnɔ tñí emímí tñí ayá ríwamónipaxí imónɔnɔyí tñí amípi bí áamá mepaxí imónɔnɔyí tñí néra unɔpímí dání Gorixo sɔwá rénɔyí neainíriní, ‘O nioní nírípearí uowárenapɔnɔnɔ.’ sɔwá énɔyí neainíriní. O seyíné tñí nɔnɔwéaríná néra unɔ apí nɔpini nání seyíné níjá imónɔnɔ.

23 Eníná Gorixo xewanɔ ‘Apí nerɔnɔpímí dání áamáyo yeáyí uyimíxemeámíginí.’ niyaiwíariri ipimóarɔnɔyí tñí xixení segí manɔyó dání omí áamá Gorixo nání dɔnɔ wí mímóarigfáyí yoxáɔpámí ení noro nɔyewíroáriro píkigíawixini.

24 Omí píkigíá aiwí piyípi omí anɔnɔ gwínnɔyí yinipaxí menagi nání Gorixo níkwéarɔnɔpímí dání sɔnɔ wímíxáná áamá wíáɔnimeanɔnɔginí.

25 Míxí ináyí Depito o nání niri ríwamɔnɔyí re eaaɔpi nioní seararɔnɔyí tñí xixenirini, ‘Ámináo nioní nweanɔé íníná nweanagi wɔnarɔnɔnɔginí. O nioní tñí e anwí e nɔnweanagi nání óf bí emíamaní.

26 Ayínání gí xwioxíyo dání dɔnɔ níá nɔnɔniri yayí xwíyíání rarini. Apini maríáí, gí wará urí epaxí rírí “Nírini nɔyimɔnɔyí imónímíá nání nimíxɔnírani? Oyí, e nimíxɔnírini.” niyaiwiri dɔnɔ nɔsikwímorí nweanini.

27 Ayí rípi nánirini. Joxí dɔnɔ nioniyá piyɔnɔyí sɔwí t́ámíni, Xedisíyí rɔnɔyí t́ámíni nɔnɔwárimí onuniri mɔnɔí erí áamá joxí anɔnɔ míní ríxídarɔnɔnɔ xwáripáyó dání piyí oeniri sɔnɔwí mɔnaní erí eríá nání dɔnɔ nɔsikwímorí nweanini.

28 Óf dɔnɔ nɔyimɔnɔyí imónɔnɔyí íníná nweámíá náníyí joxí ríxa sɔwá nɔnɔriní. Joxí dɔnɔ nɔnɔkíkayoríná nioní tñí nɔnweanɔxónɔyí imónɔnɔyí nání dɔnɔ níá bí onímíápi mɔniní aga xwé nɔnɔnɔnɔ.’ Depito e ragíriní.

29 Gí áamáyíné ‘Negí aríó Depito nání xwíyíá bí osearenwípémíni.’ nimónariní. O nípéagi xwíá weyarigfó xwáripá sɔnɔ jé rípinini.

30 Ayínání eníná o wíá rókiamoarɔnɔyí wo imónɔnɔyí nání re niyaiwiri ‘Gorixo sɔnɔyó dání “Díxí ráríawéyí wo míxí ináyí nimóniri joxí menweaarɔnɔyí axípi menweanírini.” nɔnɔnɔnɔnɔ?’ niyaiwiri nání

31 ná ríwíyo imóníníápi nání níjá nimóniri Kiraiso, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwaroníoyí rarɔnwáo xwáripáyó dání wíáɔnimeaníápi nání rɔnɔriní. Xwíyíá o rɔnɔ rípi ‘Joxí gí dɔnɔ piyɔnɔyí sɔwí t́ámíni nɔnɔwárimí onuniri mɔnɔí erí xwáripáyó dání piyí oeniri sɔnɔwí mɔnaní erí eríáriní.’ rɔnɔyí, ayí xó nání mírí Kiraiso nání rɔnɔriní.

32 Áamá Jisasoyí rɔnɔnɔ Gorixoyá dɔnɔ tñí xwáripáyó dání wíáɔnimeanɔyí nenení neaímeaní míkonerini.

33 Ayínání o Gorixoyá dɔnɔ tñí xó t́ámíni nípeyiri seáyí e o imónɔnɔyí tñí xixení nimóniri wé náúmíni nɔnweámáná xano xóyá kwíyí ‘Nioní áamáyo wímíáriní.’

rárinǵpǵi wíagi o eni nene kwíyǵpǵi sixǵ neaímóagi nánǵ seyǵné ududǵ seainarǵinǵ rǵpǵ arǵá neairo sǵnǵwǵ neanǵro yarǵinǵoǵ.

³⁴ Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararǵinǵinǵ. Ámá anǵnamǵ nánǵ peyǵnǵo, ayǵ Depitomanǵ. Xewanǵnǵo re rǵnǵrǵinǵ, ‘Áminá Gorǵxo gǵ Ámináoǵ re urǵinǵinǵinǵ, “Joxǵ gǵ wé náúmǵinǵ nǵweaǵ.

³⁵ Joxǵ mǵxǵ sianǵro bǵáyo xopǵrǵrǵ rǵwiimǵaé nánǵ sǵnǵwǵ nanǵrǵ nǵweáǵrǵxǵinǵ.” omǵ Gorǵxo e urǵinǵrǵinǵ.’ Depito xewanǵnǵo e rǵnǵ enagi nánǵ ‘Anǵnamǵ nánǵ peyǵnǵo, ayǵ omanǵ.’ yaiwipaxǵrǵinǵ.

³⁶ Ayǵnánǵ gǵ Isirerǵyǵ nǵnǵ aga nǵjǵá rǵpǵ xǵxenǵ oimónǵpoyǵ. Jisaso, seyǵné íkǵáyo yekwǵroáǵgǵo, o ayǵ anǵnamǵ nánǵ peyǵnǵorǵinǵ. Gorǵxo o ámináo oimónǵrǵ wimǵxǵrǵ ámá yeáǵ neayimǵxemeanǵa nánǵ arǵowayá xwǵá piaxǵyo dánǵ iwiaronǵoyǵ rarǵnǵwáo oimónǵrǵ wimǵxǵrǵ enǵrǵinǵ.” Pitao e urǵinǵinǵinǵ.

³⁷ Pitao e urarǵná ayǵ arǵá nǵwiro íkǵnǵnǵ sǵpǵ nǵwirǵ nánǵ Pitaomǵ tǵnǵ wáƳ wurimeiarigfá wǵamǵ tǵnǵ re urǵǵawixǵinǵ, “Nǵrǵxǵmeáoyǵné, nene arǵ yanǵwǵinǵ?” urǵagǵa

³⁸ Pitao re urǵinǵinǵinǵ, “Segǵ íwǵ yarǵǵáǵyǵ rǵwǵmǵinǵ nǵmamoro ámá nǵnǵ ‘Jisasǵ Kiraisomǵ dǵnǵ rǵa wǵkwǵroarǵinǵo?’ seaiaiwipǵrǵ nánǵ wayǵ meápoyǵ. E éáná Gorǵxo segǵ íwǵ yarǵǵáǵyǵ yokwarǵmǵ nǵseaiǵrǵ xǵoyá kwíyǵpǵ nǵseaiapǵinǵinǵoǵ.

³⁹ Ayǵ rǵpǵ nanǵrǵinǵ. Kwíyǵ enǵná dánǵ Gorǵxo ‘Ámáyo waǵnǵinǵ nánǵ urowárenapǵmǵárǵinǵ.’ rárǵnǵpǵ, ayǵ re ronǵwáoneni nánǵ rǵnǵmanǵ. Seyǵné tǵnǵ segǵ niaǵwǵ tǵnǵ ámá ná jǵamǵ anǵ gǵmǵ nǵweagǵáyo —Ámá Gorǵxo xǵoyá oimónǵpoyǵinǵrǵ wéyo íá umǵrǵnǵá gǵyǵ gǵyo —Ayo nǵyonǵ nánǵ Gorǵxo e rǵnǵ enagi nánǵ rarǵnǵinǵ.” urǵinǵinǵinǵ.

⁴⁰ O xwǵyǵá ámǵ ayá wǵ tǵnǵ woákǵkǵ nǵwirǵ enǵ rǵrémǵxǵ nǵwia nurǵ re urayǵinǵinǵinǵ, “Xeanǵnǵ ámá uyǵnǵ yarǵǵá tǵyo wǵmeanǵáǵpǵ nene enǵ neaǵmeanǵinǵinǵrǵ wáƳ nǵseainǵrǵ Gorǵxo yeáǵ oneayimǵxemeanǵrǵ kǵnǵmónǵfǵrǵxǵinǵ.” urayǵinǵinǵinǵ.

⁴¹ Ayǵnánǵ ámá Pitao rarǵnǵpǵ nánǵ dǵnǵ nǵkwǵroro “Ayǵ nepaxǵinǵ.” wiaiwǵíáǵyǵ wayǵ nǵmearo nánǵ sǵá ayimǵ Jisasomǵ xǵdarǵǵáǵyǵ tǵnǵ ámá sǵnǵ ámǵ 3,000 kumǵxinǵarǵǵawixǵinǵ.

⁴² Sǵnǵ kumǵxinǵarǵáǵyǵ anǵnǵ minǵ rǵpǵ néra ugǵawixǵinǵ. WáƳ wurimeiarigfáwa uréwapǵyarǵná arǵá wiayiro xǵxe arǵrá inayiro Jisaso penǵpǵ nánǵ dǵnǵ wimonǵ nánǵ aǵwá nawǵnǵ nayiro Gorǵxomǵ xwǵyǵá rǵrǵmǵ wiayiro néra wagǵárǵinǵ.

Jisasomǵ uxǵdarǵǵáǵyǵ egǵáǵpǵ nanǵrǵinǵ.

⁴³ WáƳ wurimeiarigfáwa Gorǵxoyá dǵnǵ tǵnǵ emǵmǵ ayá wǵ ero ayá rǵwamónǵpaxǵ imónǵnǵpǵ ayá wǵ ero yarǵnǵagǵa nánǵ ámá nǵnǵ wáƳ nero “Pǵ oépoyǵinǵrǵ rǵa neaǵwapǵyarǵinǵoǵ?” nǵyaiwiro e yarǵná

⁴⁴ Jisasomǵ dǵnǵ wǵkwǵroarǵǵáǵyǵ nǵnǵ nǵkumǵxinǵro nawǵnǵ nemero amǵpǵ wǵgǵ imónǵnǵpǵ aǵ tǵnǵ rǵxa nawǵnǵ nǵxǵrǵro

⁴⁵ wǵgǵ wo amǵpǵ bǵ nánǵ dǵwǵ ikeamónǵagi nǵwinǵrǵná wǵgǵ xwǵáranǵ, amǵpǵiranǵ, nǵgwǵ nánǵ bǵ nero dǵwǵ ikeamónǵomǵ arǵrá nǵwiro e néra wagǵárǵinǵ.

⁴⁶ Sǵá ayǵ ayo nawǵnǵ nemeroná anǵ rǵdǵyowá yarǵǵíwámǵ awǵ neánayiro wǵgǵ wǵnǵyǵ tǵnǵ aǵwá nǵnayiróná aǵwá nǵnǵrǵ nǵnǵro wǵkǵ tǵnǵ bǵ onǵmiáǵpǵ minǵ aga yayǵ seáǵymǵ dánǵ nǵnǵro

⁴⁷ Gorǵxomǵ yayǵ seáǵyǵ e numero e yarǵná ámá nǵnǵ yayǵ nǵwinǵrǵ “Ayǵ nanǵ inarǵinǵoǵ.” yaiwiagǵárǵinǵ. E yarǵná Áminá Gorǵxo sǵá ayǵ ayo ámá xǵomǵ dǵnǵ wǵkwǵróagǵa nánǵ yeáǵ uyimǵxemeaarǵnǵyǵ xámǵ dǵnǵ wǵkwǵrogǵa wǵnǵyǵ tǵnǵ nawǵnǵ kumǵxagǵrǵinǵ.

3

Pitao síkwí ikí ení womí naní imixíní nánirini.

¹ Sía wiyimi 3:00 p.m. Judayí Gorixomi xwiýá rírimí wiarigíná Pitao t́nì Jono t́nì e yaníri nánì aní rídiyowá yarigíwámì nánì yaríná

² áamá wo —O sínì xínáiyá agwíyo dánì síkwí ikí eníorini. Sía ayí ayo xegí ámayí omí íkwianwíyo nítimáná nimeámì nuro aní rídiyowá yarigíwámì f́wí Awiaxoí ríniníyimi ñwirárayigíforini. Áamá aní rídiyowá yarigíwámì páwiarigíáyo ñigwí nánì ríxinífourinirí óf ayimi ñwirárayigíforini.

³ O Pitao t́nì Jono t́nì aní rídiyowá yarigíwámì páwianíri yarínagí nínwínirí awaúmi ñigwí nánì ríxinífouríná

⁴ Pitao t́nì Jono t́nì omí sñwí agwí nínwínárirí Pitao re uríniginí, “Joxí sñwí yeaneí.” uríagi

⁵ o “Ñigwí bí niapaníri raríní.” niyaiwirí sñwí wínénapíagi aí

⁶ Pitao re uríniginí, “Nioní ñigwí siripáraní, goríraní, mayoní aiwí nioní xirínápiní bí osiapímíní. Ení síxí eániní Nasaretí dání Jisasí Kiraisoyáyo dání joxí ananí naní imónipaxí enagi nání ‘Níwiápínimeari aní ei.’ ríraríniní.” nurirí

⁷ xegí wé náúmíní f́á nixirirí ḿeyoááná síní mé re eníniginí. Xegí síkwí sosf́apiaú t́nì xómínípiaú t́nì ríxa síwíá niyirí re eníniginí.

⁸ Ení t́nì níwiápínimeari píraníní éf nírómáná iwamíó aní nerí awaú t́nì nawíní aní rídiyowá yarigíwámì nípáwirí nímawirí nímawirí níxeamóá nimeríná Gorixomi yayí seáyimi dání níméra uníniginí.

⁹ Áamá níní o aní emerí Gorixomi yayí seáyimi dání umerí yarínagí sñwí nínwíníro

¹⁰ omí ríxa mí níwómíxíro “Áamá aní f́wí Awiaxoí ríniníyimi níñwearí ñigwí nánì ríxiní neararínjo ayí ro oríní.” niyaiwiro nání “Aríge nerí naní ríá imónínjo?” niyaiwiro ududí bí onímíapí mé o imónífpí nání díní niyága ugíawixíní.

Pitao aní rídiyowá yarigíwámì dánì uríní nánirini.

¹¹ Omí naní wímíxíagí nání Pitaomí t́nì Jonomí t́nì nímakíkiyirí aní wiámíó Soromonoyáí ríninípímí roñáná áamá níní ḿrí níbímíro ududí ikárinaríná

¹² Pitao ámayí e yarínagí nínwínirí nání níwiápínimeari re uríniginí, “Gí Isíreríyíné, pí nání ududí ayá wí níkaríníro sñwí agwí yeanarínjo? ‘Egí ení síxí eániníyo dáníraní, síwí wé róniní yarigífpímí dáníraní, omí naní wímíxíagí aní yaríní.’ ríyeaíaiwíarínjo? Oweoí!

¹³ Nwíá negí aríowa Ebírámo t́nì Aisako t́nì Jekopo t́nì awayáomí xewaxo Jisaso ámi seáyí e oimónirí wímíxaríní. O seyíné émayí opíkípoynirí wiowáraná Pairato ‘Jisaso f́wí bí méf enagi nání gwí níwíkwearí owárimíní.’ wimóníagi aí seyíné Pairatoyá sñwíyo dání ríwí umogíforini.

¹⁴ Áamá aga wé rónínorini. Síyíkwí bí mínínorini. Omí seyíné ríwí numero áamá píxíwíró yaríní wo nání ‘Neawári.’ uríagíawixíní.

¹⁵ Seyíné díní niyímíní ḿkí íkinífpí xiáwomí nípkíro t́agíá aiwí Goríxoyá díníyo dání xwáripáyo dání níwiápínimeari neaímeaní ḿkone wawiríní.

¹⁶ Jisasomí yawawí díní wíkwíroarígwífpímí dání áamá síkwí ikí ení ro —O seyíné sñwí wíníro níjía imóníro egíforini. O apímí dání ríxa síkwí síwíá yínjoí. Oyi, yawawí Jisasomí díní níwíkwírorai éwí enagi nání áamá ro segí sñwíyo dání ríxa naní nímónirí síxí kwíyíniní onjoí.

¹⁷ Ai nírixímeáyíné, nioní níjáríní. ‘Seyíné Jisasomí ríwí numoróná majíá nero “Goríxo uowárenapínoríani?” ḿyáiwí wíaríná segí áminá seamenweagíáyí ení axífpí wígíaríní.’ nímónaríní.

¹⁸ E nerí aiwí xwíyíá eníná Goríxo xegí wáf rókiamoagfáwayá manjyó dání áamá nene yeáyí neayimixemeanfa nání xwáf piaxíyo dání iwiaronfoyi rariñwáo nání re ragípi, ‘O ríñíñí nímearí penfáriní.’ ragípi, apí seyíné wikárigfápimi dání xixeni imóniñíriní.

¹⁹⁻²⁰ Ayínání Goríxo seyíné segí íwí egfápi yokwarímí oneaiiní nání dñí sípí niseairí ríwímíní nímamoro xfo tífámíní kínimónípoi. Goríxo ámí Jisasomí —O aríowayá xwáf piaxíyo dání iwiaronfoyi rariñwáo, nene yeáyí neayimixemeanfa nání urípeañoríní. Omí nene nání ámí neawáriénapiyirí dñí sixí neamímori enfáyí parímówiníginí nání segí íwí egfápi ríwímíní nímamoro xfo tífámíní kínimónípoi.

²¹ O xegí dñí tñí ámí waíní waíná weapíaxí meníní. Goríxo amípi sñí bí imíxinífáyí nání —Ayi eníná dání xegí wáf rókiamoagfáwayá manjyó dání ragíyiríní. Ayi nání siní añínamí weníñí nerí ñweani.

²² Moseso o nání níríriná re ragí enagi nání rariñíní, ‘Arírá seainfa nání Áminá Goríxoyá dñí tñí segí imóniñíyí wo wáf rókiamoaríñí nioníñíñí nimóníriní iwiaronfáriní. Amípi o searíí níní seyíné arfá níwiro xixeni éfríxiní.

²³ Ámá wáf rókiamoaríñí imóníomí arfá mífífáyí siní wigí Isirerí wíníyí tñí nawíní níkumíxiníro ñweapírixíní Goríxo ámá ayí ayo níyoní emí pípi kímí enfáriní.’ Moseso e ragí enagi nání rariñíní.

²⁴ Goríxoyá wáf rókiamoagfá nowaní, Samueroyí ríñiño wuríyíne dání oyá ríwíyo dání níwuriya bigfáwa ení amípi Jisaso sfá nene ñweañwá ríná enípi nání ragfá enagi nání segí íwí yarígfápi ríwímíní mamópoi.

²⁵ Xwíyíá Goríxoyá wáf rókiamoagfáwa níwuriya bagfápi tñí xwíyíá Goríxo xewaniño negí aríowamí nuríriná Arfo Ebírfámomí símímanjyó dání ‘Díxí iyí axfápamí dání ámá gwí wírí wírí níní xwáf tíyo ñweagfáyo píraníñí wímíximfáriní.’ réroáragípi tñí apiaú, ayí seyíné nání ríñiñagi nání rariñíní.

²⁶ Goríxo xegí xewaxomí nurípearí nurowárenapíriná níyínéní píraníñí seaimíxinífápimi dání segí uyíñí yarígfápi píní níwiárimí kíkífá éfríxiníriní nurípearí xámí seyíné tñí e nání uowárenapíñí enagi nání rariñíní.” uríñiniginí.

4

Pitaomí tñí Jonomí tñí gwí yigfá náníriní.

¹⁻² Awaú ámá ayo siní uraríná apaxípáníñí imónígfá wa tñí añí rídiyowá yarígfíwámí awí mearoarígfáyo seáyí e imóniño tñí Sajusiowa tñí awa níbíro awaú nuréwapíyirí “Jisaso wiápínímeaní nání ámá níní ení wiápínímeapírfáriní.” uraríñagí arfá wífá enagi nání wigí xwioxíyo dání dñí rfá ápiáwíníñí níwóroa nuro

³ fá níxíriro ríxa sfá enagi nání wíaríná xwírixí uméwaníginíriní gwí anjyó ñwírarígfáwixíní.

⁴ E éagfá aiwí Pitao uraríná arfá wífáyí obaxí wí Jisasomí dñí wíkwírogfáwixíní. Sfá ayi dñí wíkwírófáyí ámá xámí dñí wíkwírogfáyí tñí níkumíxinímáná oxí níní 5,000 imóniñiniginí.

Pitaomí tñí Jonomí tñí xwírixí umegfá náníriní.

⁵ Sá wegíáwa wáf tñí Judayí wigí umenweagfáwa tñí ámináowa tñí ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa tñí Jerusaremíyo awí neáníroná

⁶ apaxípáníñí imónígfáyo seáyí e wimóniño —O Anasoyí ríñiñoríní. O tñí oyá ámá axígwíowa Kaiapaso tñí Jono tñí Arekísadao tñí agwíowa ení awí eáníáwa tñí awí neáníro ñweañáná

⁷ Pitaomí tñí Jonomí tñí gwí anjyó dání nímeámí níbíro awí eánígfáyo áwíní e éf uráraná yaríñí re wigíawixíní, “Síkwí ikí enomí píraníñí níwímíxíriná aríge wífíriní? Pí ení eáníñípimi dáníraní, yof goyápimi dáníraní, neríná awagwí éfípi éfíriní?” urfagfá

⁸ Pitao kwíyí Gorixoyápi ayá wí sɪxí wínɪɲagi nánɪ nɪwɪápnɪmearɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Isirerene neamenɲweagfɔyɪné tɪnɪ negí ámináooyɪné tɪnɪ

⁹ yawawi sɪkwí ikí ení romɪ naní imɪxíwípi arɪge neri naní imɪxírfanɪrɪ agwɪ nɪjɪá imónanɪro nánɪ yarɪɲí yeaiarɪɲagíá nánɪ

¹⁰ apɪ nánɪ soyɪné nɪjɪá xɪxenɪ imónɪpɪrɪ nánɪ áwaní bɪ osearɪmɪnɪ. Ámá naní imónɪfɪ re éfɪ roní ro yawawi Nasaretɪ dání Jisasɪ Kiraisomɪ dánɪ —Omɪ Isirerene rɪwí umóáná íkíáyo yekwíroárɪagíá aiwɪ Gorixo ámɪ sɪɲí wimɪxɪtagɪ nánɪ wɪápnɪmeanɲorɪnɪ. Omɪ dánɪ ámá ro naní imónɪfɪrɪnɪ.

¹¹ ‘O gorɪanɪ?’ mɪyaiwipa époyɪ. Bɪkwíyo nɪrɪnɪrɪ eánɪɲpɪ tɪnɪ xɪxenɪ sɪɲá aní mɪrarɪgɪfɔyɪné ‘Sɪpíorɪnɪ.’ nɪrɪrɪ emɪ mogíto Gorixo nɪmearɪ aní xíto mɪrarɪɲɪwámɪ iwamíto nɪtɪwayɪrorɪ eno, ayí ná wonɪ onɪrɪnɪ.

¹² Ámá nene yeáyí neayimɪxemeapaxí imónɪɲí ámɪ wo menɪnɪ. Gorixo ámá nene yeáyí neayimɪxemeapaxí imónɪɲo nánɪ nɪnearɪrɪnɪ ámá nɪnɪ xwíá rɪrɪ nɪrɪmɪnɪ ɲweagíáyo aiwɪ yofí ámɪ wo nánɪ nɪrɪrɪ nearɪɲímanɪ. Ayí ná wonɪ onɪrɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

¹³ Xwɪrɪxí umearɪgíáwa Pitao tɪnɪ Jono tɪnɪ masɪsɪá bɪ mɪwí rarɪɲagí nɪwɪnɪróná awaú sɪkurɪá megííwaú aga kɪnɪxowaú enagí nánɪ nɪjɪá nimónɪro nánɪ ududí nero “Awaú arɪge neri nɪjɪá awaú rarɪgípi imónɪgírfanɪ?” nɪyaiwiróná rɪxa sɪɲwí mɪ nɪwómɪxɪro re yaiwigíawixɪnɪ, “Awaú Jisasɪ tɪnɪ emeagííwaúrɪanɪ?” nɪyaiwiro

¹⁴ ámá sɪkwí ikí ení naní imóníto awaú tɪnɪ nawínɪ ronagɪ nánɪ ámɪ xwíyíá bɪ murɪpaxí imónɪgíawixɪnɪ.

¹⁵ E neri aiwɪ awaúmɪ sekaxí “Awagwí xwɪrɪxí eamearɪɲwá re pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ bɪarɪwámɪnɪ bɪ ɲweápiyɪ.” nurɪmáná wigípi xwíyíá nimɪxɪro

¹⁶ re rɪnɪgíawixɪnɪ, “None awaúmɪ pí wianíwɪnɪ? Ámá oxí apɪxí nɪnɪ Jerusaremɪ re ɲweagíáyí emɪmɪ seáyí e imónɪɲí éfɪpi nánɪ rɪxa nɪjɪá imónɪɲotɪ. Ayɪnánɪ none wí ‘Awaú méfɪrɪnɪ.’ urɪpaxí mimónɪɲagɪ aiwɪ

¹⁷ xwíyíá awaú rarɪgípi ámɪ sɪnɪ bɪ tɪnɪ nɪrɪga nuro ámá nɪnɪ rɪnɪmepɪrɪxɪnɪrɪ awaúmɪ íkwairɪrɪ nɪwirane ‘Awagwí ámɪ arɪkí bɪ tɪnɪ ámá Jisasoyɪ rɪnɪɲo nánɪ muréwapɪyipa eri xwíyíá murɪpa eri épɪyɪ.’ ouraneyɪ.” nɪrɪnɪro

¹⁸ “Awaú ámɪ obípiyɪ.” nɪrɪmáná ɲwí ikaxí re urɪgíawixɪnɪ, “Awagwí ámɪ arɪkí bɪ tɪnɪ Jisasɪ nánɪ muréwapɪyipa eri xwíyíá murɪpa eri épɪyɪ.” urɪagíá aiwɪ

¹⁹ Pitao tɪnɪ Jono tɪnɪ re urɪgíisixɪnɪ, “Gímmɪnɪ gípi Gorixoyá sɪɲwíyo dánɪ xɪxenɪ rɪá imónɪnɪ? Yawawi Gorixo yearɪɲpɪ nɪxídirai nerɪnɪ ‘Awaú Gorixoyá sɪɲwíyo dánɪ naní yarɪɲɪ.’ rɪseaimónarɪnɪ? O yearɪɲpɪ mé soyɪné yeararɪgíápi nɪxídirai nerɪnɪ ‘Awaú Gorixoyá sɪɲwíyo dánɪ naní yarɪɲɪ.’ rɪseaimónarɪnɪ? Sewanɪɲoyɪné dɪɲí nɪmoro rɪpoyɪ.

²⁰ Ayí rɪpɪ nánɪ rarɪɲwiɪ. Yawawi wɪnɪgwípi tɪnɪ arɪá wigwípi tɪnɪ wí pɪnɪ nɪwɪárɪrɪ mɪrɪpaxí meɲagɪ nánɪ rarɪɲwiɪ.” urɪagíá

²¹ awa iwaní mépepaxí imónɪɲpɪ nánɪ pɪá nɪmegɪnɪro nánɪ ámɪ íkwairɪrɪ bɪ tɪnɪ nɪwɪa núfasáná ámá nɪnɪ awaú éfɪpi nánɪ Gorixomɪ yayí seáyɪmɪ umearɪɲagíá nánɪ awaúmɪ sa wárɪgíawixɪnɪ.

²² Ámá emɪmɪ neri naní imɪxííto, o xegí xwíogwí rɪxa 40 nɪmúrorɪ ámináo enagɪ nánɪ ámá nɪnɪ Gorixomɪ yayí seáyɪmɪ numéra ugíawixɪnɪ.

Gorixomɪ xwíyíá rɪrɪmɪ wigíá nánɪrɪnɪ.

²³ Xwɪrɪxí umearɪgíáwa awaúmɪ wáráná awaú egí nɪkumɪxɪnɪro yarɪgíáyí tɪɲí e nánɪ nuri apaxípánɪɲí imónɪgíá xwéowa tɪnɪ wigí Judayí ámináoowa tɪnɪ urɪá nɪpɪnɪ nánɪ repɪyí nɪwɪa úagí

²⁴ ayí arfá e niwimáná díní ná bini tígáyí nimóniro Gorixomi xwíyá rirímí niwiro re urígawixini, “Ámináoxini, joxi anína tñi xwáarí tñi rawírawá tñi imixiri amipi nñi ayo niyoní yarínípi imixiri enoxirini.

²⁵ Xwíyá joxiyá rípi díxí kwíyípi dání negí arfo Depito —O díxí rináiníni nimóniri omíní siagorini. O niri Bíkwiyo ríwamíní re eanírini, ‘Émáí pí nání mǎxí rǎá ápiáwí niweríníni imónigawixini? Pí nání wigí suríma imóninǎpi nání ipimoárigawixini?

²⁶ Áminá Gorixomi tñi áma xíoyá díní tñi xiáwowayá xwáa piaxíyo dání niwiarorí yeáyí uyimíxemeáwiníni urípeanomí tñi awaúmi mǎxí ináyí xwáa tíyo dání tñi ámayo umenweagíáwa tñi mǎxí wianíro nání mǎxí épímíxamoro xopírǎrǎ wianíro nání awí neáníro egíawixini.’ Depito díxí kwíyípi tñi e niri eanírini.

²⁷ Api tñi xixeni aní rípi dání mǎxí ináyí Xeroto tñi gapímaní Podiasí Pairato tñi émáí ámi wa tñi negí Isireriyí tñi díxí riwaxo Jisasomí —O díxí rináiníni nimóniri siarínjorini. Siyikwí bǐ míníjorini. Omí xopírǎrǎ wianíro nání awí eánigíawixini.

²⁸ E nerí aiwí joxí majfá imónínípi yaníro nání awí reánigíawixini? Oweoi, sa Gorixoxí enína ení neániríná pí pí e érixiniri ipimoáragípi yaníro nání awí eánigíawixini.

²⁹⁻³⁰ Ámináoxini, agwí joxí awa íkwairí nínearo nearfápi díní kíkayoi. Nene díxí rináíwanéníni nimónirane siarínjwaéne díxí ení eaníníyo dání simǎxí tígáyí píraníní wimíxirane díxí riwaxo Jisaso, siyikwí míníjomí dání emímí bǐ tñi ayá ríwamónipaxí bǐ tñi wíwapíyirane neríná ayá igigí mé xwíyá joxiyápi xixeni uranfáwá nání ení sixí bǐ neaeámíxei.”

³¹ Gorixomí xwíyá e nurimáná enána re enínigini. Aní ayí awí neáníro nweagíiwá sirí nuga unínigini. Sirí nuga waríná kwíyí Gorixoyápi ayá wí sixí wínínigini. Ayá wí sixí wínínáná xwíyá Gorixoyápi ayá bǐ mé xixeni nuréwapíya ugíawixini.

Jisasoyá siyikí imónigáyí xixe nínowiayí inígá nánirini.

³² Áma Jisasomí díní niwíkwíro axípi imónigáyí díní xixegíni bǐ bǐ mímó axípi ní móa nuróná re yayagíarini. Wigíyí wo xegí amípi bǐ enána “Ayí aga níginirini. Negí imóníníyí womí arírá niwiríná api wipaxí menini.” yaiwiagíamani. “Wone wone negí amípi, ayí níneneníyaníní imónini.” yaiwiagíarini.

³³ E nero wáf wurimeiarigfáwa ení sixí eáníní Gorixo imónínípi ámayo síwá niwiríná Jisaso xwáripáyó dání niwíápnímeámi emearínagi síjwí wínarogíápi nání repíyí wiayaríná Gorixo naní ayá wí niwíkára unínigini.

³⁴ Ayí rípi nánirini. Wigíyí wí amípi bǐ nání aníní díwí níkeamóga warínagí síjwí mǎwínípa yagíarini. Xwáa tñi aní tñi suríma enípi tígáyí nígwí nání bǐ nero nígwí xéfápi nímeámi níbíro

³⁵ wáf wurimeiarigfáwami mǎni wíáná awa wigí wí díwí íkeamónarigfáyo wipaxípi tñi xixeni yaní niwíá wagíarini.

³⁶ E nera nuróná wigí wo Josepoyí riníjo —O Judayí aiwí xiáweyí Ripaiyí enagi nání siyikí Ripaiyí worini. Pírinjwí Saipírasí dání xírinjorini. Wáf wurimeiarigfáwa yoi síj bǐ Banabaso —Yoi mǎkǎ ayí ení ríremíxí yarínjo enagi nánirini. Yoi e wírigíorini.

³⁷ O ení xwáa suríma bǐ tñjorini. Api bǐ nemáná nígwí xépi nímeámi níbírí wáf wurimeiarigfáwa negí uyípeayíyo yaní owípoyiniri mǎni wínínigini.

5

Ananiaso tñi Sapairá tñi xiapíxiagwí ayáú nánirini.

¹ Ámá wo xegí yoƳ Ananaiasoyi riniŋo tɛni xiepi xegí yoƳ Sapairaiyi riniŋi tɛni egí xwáa suríma bí ámayo nigwí nání bí neri

² xiaowo xiepi nijá imóniŋáná nigwí xéí bí xegí yumí nitimáná bí wáƳ wurimeiarigfáwa “Nigwí xéí nipiŋi api neaiaparini.” oyaiwipoyiniri nimeámi nuri mini wíagi aiwi

³ Pitao re uriniŋini, “Ananiasoxini, Obo xfo wimónariŋipi oeniri diŋí rixixérooxini, pí nání kwíyí Gorixoyápiŋi yapí wíwapiyiminiri xwáa bí nerína nigwí xépi bí dixí piŋi nitimáná bini neaiaparini?”

⁴ Sini bí mepa nerína dixí mimóniŋipirani? Xwáa api bí nerína nigwí xépi dixí diŋí tɛni pí pí ‘Oemini.’ nisimónirína anani mepaxpiŋi? E nimóniri aí joxi pí nání diŋí inimi níkwíronimáná ‘WáƳ wurimeiarigfáwami yapí owíwapiyiminini.’ yaiwiniŋini? Yapí joxi neaiwapiyiminiri épi, ayí ámaone marfái, Gorixomi wíwapiyiminiri éiniŋini.” uríagi

⁵ Ananiaso xwiýáa api aríá niwimáná re eniniŋini. Xwáyo nipiérori diŋí niyámiga uniniŋini. Diŋí niyámiga úaná áma o épi nání aríá wíáyí nini wáyí níkáriga ugíawixini.

⁶ O diŋí niyámiga nuri piyí wenagi íwí síkíŋowa níwiápiŋimearo rapirapí tɛni wowí nero nimeámi nuro xwáa weyárigíawixini.

⁷ Ananiasomi xiepi xegí wí e sepiá bí onimiápi niŋweanísáná xegí xiaowomi winípi nání sini mají nimónirína Pitao tɛni e nání nibiri páwíana

⁸ o re uriniŋini, “Nigwí xwáa bí nerína xépi nipiŋi, ayí rípi apirani? Jíxi nirei.” uríagi “Ayí rípi apirini.” urána

⁹ Pitao re uriniŋini, “Ayagwí pí nání ‘Kwíyí Ámináoyápi ení eániŋipirífaniri yapí níwíwapiyirai iwamíto owíwapiyaiyi.’ riniŋisixini? Ámá dixí ragwo xwáa weyárfáwa ríxa fwi e riwa rónapiŋoi. Jíxi ení xwáa riweyáripíri nimeámi rupíráoi.” urána re eniniŋini.

¹⁰ Í ení Pitaoyá síkwí tɛni e nipiérori diŋí niyámiga uniniŋini. Diŋí niyámiga úagi íwí síkíŋowa níwiápiro í piyí wenagi níwiniro nimeámi nipeyaro xegí oxo xwáa weyárfé mídániŋi e xwáa weyárigíawixini.

¹¹ E éaná Jisasoyá siyikí imónigíáyí nini tɛni ayaúmi wímeápi nání aríá wíáa giyí giyí tɛni wáyí níkáriga wagíarini.

WáƳ wurimeiarigfáwa emimí xixegíni ayá wí egíá nánirini.

¹² WáƳ wurimeiarigfáwa áma wigí táfámini mimónigíáyí tfe nimerína emimí tɛni ayá riwamónipaxí imóniŋi tɛni néra nuro axípi nawini nimóniro aŋí ridiyowá yarigíiwámi inimi awí neánirína aŋí wiámíto Soromonoyái riniŋipimi awí neániro yayíagíá aiwi

¹³ Jisasomi diŋí miwíkwíroarigíáyí wáyí nero nání “Awa tɛni awí bí oéananeyi.” miyaiwipa yagíarini. E nero aí awa nání xwiýáa niriŋóná “Ámá naŋowarini.” ragíarini.

¹⁴ Ámá ámi ayá wí ayá wí Ámináomi diŋí wíkwírófáyí oxí tɛni apíxí tɛni inína sía ayí ayo wí tɛni wí tɛni kumixinayigíarini.

¹⁵ Ámá emimí wáƳ wurimeiarigfáwa néra warigíápi síŋwí níwiniro nání “Negí áma simixíyo Pitaoyá onapámigí ení aí wíana naŋí imónipíráoi.” niyaiwiro wigí áma simixí yarigíáyí nimeámi nuro óf e Pitao nipurína onapámigí inipaxímini íkwiaŋwíyo wíráragíarini.

¹⁶ Ámá Jerusaremi tɛni e aŋí mini mini íkwíroniŋíyo ŋweagíáyí ení wigí áma simixí xixegíni tígíáyí tɛni imíto xixéroníyí tɛni nimeámi wáƳ wurimeiarigfáwa tɛni e nání bimíana píraniniŋi imimiximí wiagíarini.

WáƳ wurimeiarigfáwami xeaniŋ wígá nánirini.

¹⁷ Apaxípaniŋ ímónigfáyo seáyí e wimóniŋo t́ni xegí n̄kumixiniŋ emearigfáwa t́ni —Awa xegí gwí mónigfáwa Sajusiŋ r̄nigfáwarini. Awa t́ni wáƳ wurimeiarigfáwami sipí diŋí b̄i onimiápi m̄wiaiwí aga sipí diŋí xwé ayá wí n̄wiaiwiŋo nán̄i n̄wiápn̄imearo re egfawixini.

¹⁸ Awami fá n̄xero gwí an̄ŋyo ŋwiráríagfá awixini.

¹⁹ Gwí an̄ŋyo ŋwiráríagfá aiwí ár̄wiyimí Ámináoyá an̄ínají wo n̄weapiri gwí an̄ŋyo ówan̄í n̄kwiri awami n̄m̄ixeámí n̄wiápn̄i re ur̄iŋiniginí,

²⁰ “Soyné nuro an̄í r̄idiyowá yarigfiwámí éf̄ n̄rómáná áamá e rówapigfáyo xwiyfá áamá diŋí n̄iyim̄iŋ ímónip̄ri nán̄i r̄in̄iŋí n̄ip̄ini nán̄i uréwapiyipoyí.” ur̄agí

²¹ arfá n̄wimowa nuro wíá nóga war̄iŋí t́ni an̄í r̄idiyowá yarigfiwámí n̄ipáwiŋo áamá éf̄ rówapigfáyo uréwapiyaríná apaxípaniŋ ímónigfáyo seáyí e wimóniŋo t́ni xegí n̄kumixiniŋ emearigfáwa t́ni awí neánimáná negí Isireriyí meba parimení ímónigfá nowani t́ni xwiyfá oim̄ixaneyin̄iŋo nán̄i “Eini.” nur̄iŋo r̄ixa awí neánár̄imáná an̄í r̄idiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfá wa wáƳ wurimeiarigfáwami wir̄im̄iaup̄ri nán̄i gwí an̄ŋyo nán̄i uowáríagfá aiwí

²² gwí an̄ŋyo n̄rémoríná awa nán̄i p̄fá n̄megin̄iŋo ámi Judayí mebaowa awí eánigf̄e nán̄i n̄biŋo repiyí n̄wiŋo

²³ re ur̄igfawixini, “Gwí an̄ŋyo n̄rémómáná ówan̄í sin̄i xaiwí yár̄iniŋí awí mearoarigfáwa f̄wí t́niŋí e awí roro en̄agfá n̄w̄in̄irane aí ówan̄í n̄kwirane n̄páwirane siŋwí w̄in̄wáyí sin̄i in̄im̄i ŋwean̄agfá m̄w̄in̄f̄wini.” ur̄agfá

²⁴ an̄í r̄idiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáyo seáyí e wimóniŋo t́ni apaxípa ímónigfá xwéowa t́ni arfá e n̄wiróná ududí ayá wí nero re r̄in̄igfawixini, “Agwí p̄i ímónim̄iniŋí nán̄i r̄fá yar̄iniŋí?” r̄inaríná re en̄iniginí.

²⁵ Áamá wo n̄rémónap̄ri áwan̄í re ur̄iŋiniginí, “Ai, áamá agíná soyné gwí an̄ŋyo ŋwiráríagfáwa an̄í r̄idiyowá yarigfiwámí éf̄ n̄rómáná ámayo uréwapiyar̄iŋo.” uráná

²⁶ an̄í r̄idiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáwa t́ni wígí seáyí e wur̄in̄igf̄o t́ni awami ámi fá x̄ir̄ip̄ri nán̄i nuro aí awa uréwapiyaríná arfá wiarigfáyo s̄iŋá neaeap̄r̄ixiniŋí wáyí n̄wiŋo nán̄i awami fá n̄xero n̄im̄era n̄biróná uȳniŋí wí m̄im̄épegfawixini.

WáƳ wurimeiarigfáwa Judayí mebaowami masifá m̄wí ur̄igfá nánirini.

²⁷ WáƳ wurimeiarigfáwami n̄imeáa n̄biŋo Judayí mebaowa awí eánigf̄e éf̄ uráráná apaxípaniŋ ímónigfáyo seáyí e wimóniŋo xwiyfá numeariríná

²⁸ re ur̄iŋiniginí, “None arfá j̄iyikí n̄iseaorane sekaxí ‘Segí uréwapiyarigf̄o nán̄i sin̄i muréwapiyipa époyí.’ sear̄agwí aí soyné arf̄kí o nán̄i nuréwapiyiróná segí uréwapiyarigf̄api r̄ixa Jerusaremi t̄ŋyo n̄iyoní fá menár̄in̄igoí. None xen̄wone nán̄i re oneaiaiwipoyiniŋí, ‘Awa omí n̄ip̄kiro nán̄i reá roánigfáwar̄aniŋí?’ oneaiaiwipoyiniŋí uréwapiyarigf̄oȳnériŋí.” ur̄agí aí

²⁹ Pitao t́ni wáƳ wurimeiarigfá wíá t́ni re ur̄igfawixini, “Áamá neararigf̄api marfái, Gor̄ixo nearar̄iŋip̄ini p̄r̄f̄ wiaikipaxí mimóniŋwini. Aȳinán̄i soyné arfá j̄iyikí n̄ineaorí nearigf̄api wiaikiar̄iŋwini.

³⁰ Ayí rip̄i nánirini. Jisasomi soyné n̄ip̄kiróná yoxáŋyo yekw̄roarigfá aiwí Nwíá negí ar̄f̄owa en̄íná dán̄i n̄ixída bagf̄oyá diŋf̄yo dán̄i o ámi wiápn̄imean̄irini.

³¹ O ayí Gor̄ixo gí wé náúm̄ini on̄iŋwean̄iri seáyí e n̄wim̄ixiríná ‘Xiáwowayá xwíá piax̄ŋyo dán̄i iwiaron̄í wo ímóniri m̄ixí ináyí wo ímóniri éw̄in̄iginí.’ n̄iyaiwiri wim̄ixiniŋirini. Isirerene negí f̄wí yar̄iŋwápi r̄f̄w̄im̄ini mamorane yokwarim̄í neaiipaxí ímónirane yan̄f̄wá nán̄i o r̄ixa e n̄imóniri xanoyá wé náúm̄ini ŋweani.

³² None searariṅwá apí siṅwí niwiniṛane nání míkonerini. Kwíyípi eni ‘Apí neparini.’ oyaiwípoyiniri neaiwapiyariṅirini. Noneni maríá, áamá Gorixomi maní pírí mīwiaíkí aríá wíá gíyí gíyo eni xegí kwíyípi ríxa mīni wiṅirini.” urígawixini.

³³ Xwirixí mearigfáwa xwíyá e rariṅagí aríá niwiro wikí ríá ápiáwíniṅí niwero opíkianeyiniro wimóniṅinigini.

³⁴ Opíkianeyiniro wimónaríná áamá wo —O xegí yoí Gamerieroyi riniṅorini. O Parisi worini. Nwí ikaxí eániṅípi uréwapiyariṅí worini. Nuréwapiyiríná naṅíni nenwiperi rariṅo enagi nání áamá níní wé ikwianṅwíyóniṅí ṅwirárigíorini. O xwíyá urini nání awí eánigíe éf nírómáná sekaxí re uriṅinigini, “Áamá rowami bí onimiápi bíami wáripoyi.” nuriri ríxa bíami wáraná

³⁵ re uriṅinigini, “Gí Isireroyíne xwíyá bí osearimini. ‘Áamá rowami owianeyi.’ yaiwiarigíapi siní mepa neróná xámi diṅí píraníṅí mópoyi.

³⁶ Ayí rípi nání searariṅini. Eníná onimiápi áamá Tiudasoyi riniṅo enípi nání diṅí mópoyi. O xewaníṅo nání re riniṅinigini, ‘Áminá seáyí e imóniṅá wonirini.’ niriṅiri yaríná áamá 400 xwíyá o riniṅípi aríá niwiro nání gwí numóniro yaríná émáyí omi píkíáná xegí gwí mónigfáwa wíwini éf umigíawixini. Éf umiagíá nání o oeminiṅí enípi surímá yariṅinigini.

³⁷ E nemáná enáná áamá ámi wo —Gariri piropenisíyo dání Judasoyi riniṅo nání rariṅini. O gapímaníyí áamá níní yoí ṅwirárigííná niwiápínimeari xegí diṅíyo dání áamá wí o tñí gwí numóniro ‘Émáyo mīxí oxí dowáraneyi.’ niriṅo yaríná omi aníniṅmīxíagíá omi aríá wigíáyí eni wíwini éf umiamogíawixini.

³⁸ Ayínání áamá rowa yaníro yarigíapi pírí mīwiaíkípa nero wé íá umíxeánípoi. Áamá rowa Gorixoyá diṅíyo dání maríá, wigí diṅíyo dání nipiṅmoáriṅo nerínáyí, wa awami xopírárí wipíríá enagi nání xe éríxiniṅí siṅwí winípoi.

³⁹ E nerí aí awa wigí diṅíyo dání maríá, Gorixoyá diṅíyo dání nerínáyí, soyíne xopírárí wí wipaxí menini. E owianeyiniro nerínáyí, Gorixo tñí mīxíniṅí iníagíá siṅwí ainenipíríarini.” uriṅinigini.

Wáf wurimeiarigfáwami ríniṅí wíagíá aí yayí egíá nánirini.

⁴⁰ Xwirixí umearigfáwa Gameriero “E époyi.” urípi aríá niwiro nixídiro nání wami “Wáf wurimeiarigfáwami niwirimeámi íwíapípoi.” nurimáná ríxa níméra íwíapáná síkwíá ragí pírí uyíkímí nero ṅwí ikaxí re urígawixini, “Jisaso nání siní bí muréwapíyipa éríxini.” nuriro wárigíawixini.

⁴¹ Wáraná awa xwirixí umearigfáwa tñí e dání nipeyero nuróná re niyaiwiro nání, “Gorixo Jisasomi xídaríṅwáone ayá neaimoariṅí neaikáríapi xixeni meapax-owaríaniri xe íá xero iwaní mépero éríxiniṅí siṅwí neaníríani?” niyaiwiro nání yayí néra nuro

⁴² Íníná sía ayí ayo aní rídiyowá yarigíiwámi dánirani, áamá aní wiwá wiwámi dánirani, aríkí uréwapíyiro wáf urímero neróná “Áamá Gorixo yeáyí neayimíxemeaníá nání uowárenapiṅo, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rariṅwáo, ayí Jisasorini.” urígawixini.

6

Seáyí wipíríá nání áamá wé wíúmí dání wáú rípeagíá nánirini.

¹ Íná Jisasomi xídarigíáyí ámi wí tñí sayá nimóga nuróná wigí Judayí émáyí tñíminí xirigíáyí wí niwiápínimearo Judayí aní ná tñí e xirigíáyó aníṅúmí ikaxí re urígawixini, “Negí yaríṅwápa sía ayí ayo aiwá yaní niwia nuróná negí apíxí aníwami soyíne pí nání múroariṅoi?” aníṅúmí ikaxí e nura waríná

² Jisasoyá wiepísagí wé wúkaú síkwí waú imónigfáwa níwiápínimearo áamá Jisasomí xídarigfá síyikí imónigfá níyoní “Eíní.” nuríro re urígíawixíní, “None aiwání yaní seaiapaní nání xwíyíá Goríxoyá searéwapíyaríñwápí píní níwiárírná ‘Ayí naní meníní.’ neaimónaríní.

³ Ayínání negí nírxímeáyíné, negí áamá naníní yarígíápí nání fá roáríníñowa náníní yeyimá nearo wé wíúmí dájí waú nání nearáná none aiwá yaní níseaiapa emepírfá nání rípeaanfwiní. Áamá kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wíníri díní émf saímí moro egfáwa nání raríñwíní.

⁴ Awa aiwá apí yaní mearíná noneyí rípiíní mimáyo níttínirane aníní miní yaníwáriní. Goríxomí ríxíní urírane áamá xwíyíá oyápi nání xíxení níjía oimónípoiíní uréwapíyirane yaníwáriní.” uríagfá

⁵ áamá Jisasoyá síyikí imónigfá nínní “Apáníriní.” níyaiwiro áamá wé wíúmí dájí waú rowamí eyírogíawixíní. Wo Sítipenoyí ríníño —O Jisasomí ení neáníri díní wíkwírorí kwíyípi ayá wí síxí wíníri enjoríní. Ámí wo Píriporíní. Ámí wo Pírokorasoríní. Ámí wo Naikenaoríní. Ámí wo Taimonoríní. Ámí wo Pamenasoríní. Ámí wo Nikoraso —O émayí aní yoí Adiokí dájí wo aiwí eníná dání síwí xegí imónigfáyí yarígíápí píní níwiárímo Judayí yarígíápiíní yaríñoríní.

⁶ Áamá awamí neyíro ro wáf wurimeiarigfáwa tíní e nání nímeámí úáná wáf wurimeiarigfáwa awa nání Goríxomí ríxíní nurímáná ení neáníro píráníñí éríxíníri wíí wé seáyí e wíkwíarígíawixíní.

⁷ Xwíyíá Goríxoyápi síní níriga nemeríná áamá Jerusaremi ñweagfá Jisasomí xídarigfáyí ámí wíní ayá wí sayá nimóga nuro apaxípáníñí imónigfá obaxí ení arfá níwiro díní níwíkwírómáná xíxení egíawixíní.

Sítipenomí fá xírigfá náníriní.

⁸ Sítipeno, Goríxo xíomí wá ayá wí wianíri ení síxí weámíxíri ení enagí o áamá síñwí anígíe dání emímí seáyí e imóníñípi tíní ayá ríwamónípaxí imóníñípi tíní níwíwapíya warfíná

⁹ Judayíá rotú aní áamá Áxenwarí Minígíái ríníñíyo awí eánarígíá wa —Wa aní yoí Sairini dájowaríní. Wa aní yoí Arekísadíríia dájowaríní. Awa tíní wíí Judayí wíníyí —Wa Sirisia píropenísíyo dájowaríní. Wa Esia píropenísíyo dájowaríní. Awa tíní níwiápínimearo Sítipeno tíní xwíyíá xímíxímí nínníro míxí níriníróná

¹⁰ kwíyí Goríxoyápi síxí wíníñí enagí nání o díní émf saímí nímorí píráníñí renwípwearíñagí nání wí xopírárí níwírí murípaxí imónigíawixíní.

¹¹ Xopírárí níwírí murípaxí nímoníro nání wíí wíamí yumí ínní re urígíawixíní, “Omí nuxekwímoro re rípoi, ‘O negí aríó Mosesomí ríperírníñí umerí Goríxomí umerí yaríñagí arfá wíwáriní.’ rípoi.” nurárimí nuro

¹² omí wíí níwóníro fá oxírípoiíní áamá sípíáyo tíní ámnáowamí tíní ñwí ikaxí eáníñípi mewegíawamí tíní símíríxí xwíyíá nura nemero éáná ayí wíí wóníagí níbíro omí fá níxero nímeámí nuro Judayí mebaowa awí eánígíe wárigíawixíní.

¹³ E nemáná áamá omí yapí ouxekwímópoyíní uríáyí éf níro ro re urígíawixíní, “O negí aní ñwíá ríwá nání sípí ríri negí ñwí ikaxí eáníñípi nání ení sípí ríri arfí yaríñoríní.

¹⁴ Rípi raríñagí arfá wíwá enagí nání raríñwíní, ‘Nasareti dájí Jisaso aní ríwá nípiñearí síwí nene xídaníwá nání Moseso nérowíápíníri nearagípi xwíá iwení nání ámí síñí bí érowíápínírnírní.’ raríñagí arfá wíwá enagí nání raríñwíní.” urarfná

¹⁵ mebaowa xwíríxí umearígíe ñweagfáwa nowaní omí síñwí agwí níwíníróná xegí símímaní aníñajowayá símímaníñí xwínfá eaaríñagí wínígíawixíní.

7

Sitipeno xwrixí umearigfáwami ririmi winí nánirini.

¹ Apaxípaniní imónigfáyo seáyí e wimóninjo Sitipenomi yaríní re wininiginí, “Xwiyfá joxi rixekwímoarigfápi neparani?” urfagi

² o re uriniginí, “Nigí nrixímeáyíné tñi ápoyíné tñi xwiyfá bi searimi nání arfá nípoi. Eníná negí arfo Ebirfamo aní yoí Xaraníyo nání mú siní xwfá Mesopotemia rininípmi nweanáná Nwíá anínamí aniní seáyí e nimónirí nweano xfo tñí e nironapirí

³ re uriniginí, ‘Joxi xwíá díxí rinái rixiríne tñi díxí ririxímeáyo tñi pñi niwiárimí xwíá nioní siwá simfáé nání úirixini.’ urfagi

⁴ Karidiayí aníyo xfo nweane pñi niwiárimí nurí Xaraníyo niremori nuríniríná xano e nipémáná enáná Gorixoyá diníyo dání ninweaxa nibirí xwíá agwí seyíne nweagfápmi nweagfirini.

⁵ Apimi nweagfí aiwí Gorixo xwíá api onimiá bikwí nání aí ‘Aga joxi díxirini.’ nurirí miwiagí enagí nání o siní siní ninweari nemeíná ‘Xwíá ripi nioní gfrini.’ wí ripaxí imónagfamaní. E nerí aí o siní niaíwí memeá enáná Gorixo símimaníyo dání re uriniginí, ‘Joxi tñi díxí ráríawé tñi segí imóninfa nání seaiapimfáriní.’ nurirí aiwí

⁶ ripiníní ení uriniginí, ‘Díxí ráríawé nuro áamá aní midáníyí nimóniro émayí aní wíyo nweanáná omíní ríá tñí niwiro numépero yaríná xwiogwí 400 múronfáriní.

⁷ Díxí ráríawéyo áamá gwí axírímí omíní ríá tñí wipírfáyo xaminíyo nioní ríá umearáná díxí ráríawéyí e ninweagfásaná e pñi niwiárimí nibiro xwíá ripimí dání Gorixoní yayí ninimero seáyí e nimepírfáriní.’ Negí arfomí xwiyfá e nurimáná

⁸ re uriniginí, ‘Nioní “E seaiimfáriní.” réroárfápi nání diní moríá nání símimajfó ripi éirixini.’ urfagi Ebirfamo xewaxo Aisakomí nemearíná ríxa síá wé wúumí dání waú wo nórimáná enáná iyí símí sfó wákwiniginí. Aisako e dání Jekopomí nemearí iyí símí sfó wákwiniginí. Jekopo e dání negí arfo írinjowa wé wúkaú síkwí waú awamí nemearíná ení iyí símí sfó wákwiniginí.

⁹ Arfo íriní awa Josepomí sipí diní niwaiwiro ‘Isipíyí aníyo xináiníní nimónirí omíní niwiiríná, ananirini.’ niwaiwiro nigwí xeaníro nání bí egfawixini. Omí e sipí wíagfá aí siní Gorixo aniní diní nukikayorí

¹⁰ Isipíyí xeaníní wikárigfíe dání éfí numíniríná oyá diní tñi Isipíyí mixel ináyí Peroyí rininjoyá siníwí tñí e dání Josepo diní nífá winipaxí rirí píraníní nenwiperí rirí yarínagí niwinirí nání gapímaní ámínáo oimónirí Isipíyí aní ninyoní tñi xfoyá aní tñi menweanfa nání rípeaniginí.

¹¹ Josepo gapímaní nimónirí menweanáná Isipíyí aníyo tñi Kenaníyí aníyo tñi aiwá nání dfwí nikeamóniro siyikí eánigfawixini. Negí arfowa ení aiwá nání pfá neróná bi mímánipaxí nimóniro aiwí

¹² arfo Jekopo xwiyfá ‘Isipíyí aníyo aiwá wení.’ rinarinagí arfá niwirí nání negí arfo írinjowa iwamfó nuro meapírfá nání uowáriniginí.

¹³ Ámí ríwíyo aiwá bí yaníro úáná Josepo xewaninjo nání áwaní nurirí ‘Segí séríxímeáonirini.’ urfagi Isipíyí mixel ináyí Peroyí rininjo Josepomí xanímírówa tñi xexirímeáyí tñi nání nijfá imóniniginí.

¹⁴ Josepo gí ápímírówa weapírfáxinirí xwiyfá yaní wiowárfagi epówa o tñí e nání niweróná oxí apíxí niaíwí níní ayí áamá 75 niwero

¹⁵ Bikwíyo nirinirí eáninípa Jekopo Isipíyí aníyo nání niwerí e dání nipémáná enáná negí arfo írinjowa ení e dání pegfawixini.

¹⁶ Piyí awami xwáá weyáraníro nání nimeámi Kenaniyí aníyo Sekemiyí riníje nání nimeámi niyiro síŋá óf arfo Ebirfamo Xamomi fwiáfawéyo nigwí níwiri b́ eníyimi tigfawixini.

¹⁷ Ríxa Goríxo arfo Ebirfamomi símimaníyo dání ‘Dixí ráráfawéyo e níwiimfáriní.’ urinípi parimonfáyi ríxa anwi e imónaríná negí arfowa Isipiyí aníyo dání sayá nimóga waríná re enínigini.

¹⁸ Ámá arfo Josepo enípi nání majfá imóniní wo mǎxǎ ináyí nimóniri Isipiyí aníyo nimenwearíná

¹⁹ negí arfowami nepaxiní pákíní nimóniri wíwapíyiri wigí niaíwǎ síŋǎ xiráfáyí yǎwǎ tǐmeiarigfápimi dání piyí oeniri sípí wikáriní enjorini.

²⁰ O ayo e wikáraríná niaíwǎ wo —O negí arfo Mosesoyí riníjorini. Goríxoyá síŋwíyo dání niaíwǎ awiaxorini. Omí xínáí níxiriri xaniyaú egí aníyo emá waú wo nimenweagfísáná

²¹ Pero urarinípa neri piyí oeniri nání wí e xegípi wíraráná xfomi xegí xemiái íwo wí e wíráriníjagí níwini nimeari píraniní nímeríná xegí xewaxóniní nímera unínigini.

²² Ayínání negí arfo Moseso Isipiyí aníyo síkurfá yagfápi xfo ení síkurfá néísáná Isipiyíyá níjǎ imónagfápi xixeni nípiní níjǎ nimóniri xwíyǎ riri omíní eri ení nání díní síxǎ níga wiápinímeanínigini.

²³ E neri aí xegí xwiogwǎ níni ríxa 40 imónáná re wimóninínigini, ‘Gǎ nírixímeá Isireríyo bí nuri síŋwǎ owinimini.’ níwimóniri nání nuri

²⁴ weniní éyí wíninínigini. Isipiyí wo xfo xegí xexirímeáyí womí sípí níwikáriní iwaní mépeariníjagí níwini ‘Gǎ nírixímeáomi ourakiowárimini.’ níyaiwiri Isipiyomi xfomi ení iwaní bí oéáminiri éyí piyí nípkiri tǐnínigini.

²⁵ Piyí nípkiri nítiríná gǎ nírixímeáyí re níaiwipfáoiniri éyí, ‘O yarinípimi dání Goríxo gwíniní ɲweaɲwaéne neaikweawárimini nání rǎa yariní?’ níaiwipfáoiniri éyí xewaníjo yaiwípa axípi e mǐwiaiwigfawixini.

²⁶ Sá wení wǎpi tǐni xegí Isireríyí tǐnǎ e nání nuri waú mǎxǎ inariníjagí níwini piyǎ owárimini nání re uríninígini, ‘Ámá axí rowagwí, pí nání axowagwíní iwaní xáíwǎ eánariní?’ urǎgi

²⁷ wǎfomi xáíwǎ neri xopírǎfí wiminiri éo arfo Mosesomi níxoyípiowáriní re uríninígini, ‘Go simǎxǎgi joxí neamenweaɲoxí imóniri xwíyǎ píraniní yeaimǎxǎpaxoxí imóniri neri yariní?’

²⁸ Joxí agíná Isipiyomi pǎkinípa nioní ení nípkíminiri ríyariní?’ urǎgi

²⁹ arfo Moseso arǎa e níwimo éf nuri aní mǎdǎnǎ wo nimóniri Midianiyí aníyo níɲwearí apǎxǎ nímeámáná niaíwǎ waú nemearí níɲweaɲísáná

³⁰ ríxa xwiogwǎ 40 múróáná ámá dínǎ meaníe dǎwǎ Sainai tǐnǎmíni emearíná re enínigini. Íkǎa ení tǐnǎ wínáina rǎa ná mǎnǎ ápiáwǎni wearíje dání aníñají wo síŋání wimóninínigini.

³¹ Arfo Moseso íkǎa ana rǎa ná mǎnǎ ápiáwǎni wearíjagí níwini ríná xfo wínarinípi nání ududí neri ‘Píraniní síŋwǎ owinimini.’ níyaiwiri anwi e waríná Ámínáo re uríninígini,

³² ‘Nioní Nwǎa díxǎ arfowa Ebirfamo tǐni Aisako tǐni Jekopo tǐni awa níxǎdagfonirini.’ urǎgi arfo Moseso sírǎ nípkíniri óf níkáriniri nání ‘Ámí síŋwǎ bí tǐni owinimini.’ mǐwimónipa yariníjagí aiwí

³³ Ámínáo re uríninígini, ‘Xwǎa joxí roɲe ɲwǎa imóníje enagí nání díxǎ síkwǎ sú yoárei.

³⁴ Isipiyí aníyo dání gǎ ámayo umépeaníro wikárarigfápi síŋwǎ wíniri amípi níni wikárarigfápi nání “Yeyi!” rarínagǎ arǎa wirí enáoni yeáyí wimǎxǎmínigini nání

weaparini. Ayinani joxi wiapnimeai. Nioni “Isipiyi anfoyo nani orirowaumi.” nimonarini.’ uriniginini.”

³⁵ Sitipeno e nuriri ami re uriniginini, “Ámá o —O xami re urigfiorini, ‘Go simixagi joxi neamenweanoxi imoniri xwiya píraniyi yeaimixipaxoxi imoniri neriyarini?’ urigfiorini. O anfnaji ikfa onimiánána tñji e dani sinjani wimoninjo enji sixi weamxana arfowami yeayi uyimixemeari umenweari ewiniginiri urowarino, ayi axo negi arfo Mosesorini.

³⁶ Negi arfowami Isipiyi anfoyo dani nipemeami unjorini. Anji ayo dani nipemeami uminiri nerina ayi riwamonipaxi bi tñni emimi bi tñni niwíwapiya uri ipi ayi riji riwonji tñji e dani wiwapiyiri ama dñji meaje nemerona xwiogwi 40 muroariná wiwapiyiri enjorini.

³⁷ Ripi eni negi arfo Isirerowami urino axorini, ‘Segiyi wo wia rókiamoarini nioniniji imoninfa nani Gorixo rípeanfarini.’ urino, ayi axorini.

³⁸ Negi arfoweyi ama dñji meaje awi neanro nweanana dfwi mñji Sainaiyi rininipimi niyiri rojana anfnaji Gorixoyao xwiya uragorini. O seyné nijia imonipirfa nani eni xwiya Gorixoya anipa mimoni aniji inina rinipaxi imoninipi anfnajo rarinjagi arfa niwiri riwamini neari winiginini.

³⁹ E nerii ai negi arfoweyi ‘Mosesomi awayini arfa owianeyi.’ miwimoni nero ríwí numero amipi Isipiyi anfoyo wenipi nani ayi sipi niwiri nani ‘Ámi e nani mupaxenerani?’ niyaiwinro

⁴⁰ arfo Mosesomi xogwao Eronomi re urigfawixini, ‘Joxi njwa bi nene negi xídaníwa nani neaimixei. Nene re dani api xwanwi níkwonimi nuranena api xami neameani nani neaimixei. Ayi ripi nani rirarinjwini. Ámá Moseso ro, nene Isipiyi anfoyo dani ninaipemeami binjo dfwi ripimi peyiana pi wimeagi ami rixa miweaparini? Nene majfarini.’ nurarimana

⁴¹ sinja gori bi awi neanro api tñni burimakaú mia xopaikigi nimixiro nanwi bi burimakaú miapi nani ridiyowa yanro nani nimeami nibi wigí wé tñni imixapi nani yayi seayimi dani nera ugíawixini.

⁴² Ayinani Gorixo ríwí numeri emá tñni sogwi tñni sinji tñni nani xe dñji níkwíroa úríxiniri wariniginini. Waragi ayi wia rókiamoagíwa Bíkwiyo Gorixo nani niwuriyiro eagí ripi tñni xixeni egíawixini, ‘Isireriyiné, ama dñji meaje nemero xwiogwi 40 muroariná nanwi nipikiro ridiyowa wiagí, ayi Gorixonirani? Oweoi, nionimani.

⁴³ Isipiyi anfoyo pini niwiarimi nurona senfa anji njwa xegí yoi Morokiyi rininipiyi tñni njwa sininiji imixiniji Repaniyi rininipi tñni —Njwa apiau sewaninijyne xídaníro nani imixigíapiaurini. Apiau nimeami ugí enagi nani nioniyi dñji tñni mixi wa nibi xwirfa niseaikixero seapikiomeafayo niwirimeami nuro anji xegí yoi Babironi tñji e oriwami dani waripirfarini.’ Wia rókiamoagíwa Gorixo nani e niwuriyiro riwamini eagíapi tñni negi arfoweyi xixeni egíawixini.

⁴⁴ Negi arfowa ama dñji meaje nemerona senfa anji —Senfa anji iwa Gorixo Mosesomi ‘Ámá nimixirona e éríxini. E éríxini.’ uriri nimixirona iwa sinjwi niwinaxída úríxiniri siwa wiri éana imixagíiwarini. Iwa Gorixo nani nepaxinji imoninipi siwa wiagiwa eni nimeami emeagíarini.

⁴⁵ Ámá dñji meaje nimeami emeagíwa pegíami dani ami wigí niaíwíyí xaminijiyi Josuao tñni senfa anjwa nimearo emá gwí wíwí wíwí negi xwíwí ripimi nweagíayo Gorixo mixi xídowne dani wiwaninijiyi nurapiro senfa anji Gorixomi seayi e umepírfíwa nimeami nibi nipakirona ayi negi mixi inayi Depito tñji e nani nipakia bagíarini.

⁴⁶ Depito nani Gorixo yayi winagi xíomi Depito rixinji re uriniginini, ‘Njwa gí arfo

Jekopo rixɔdagoxi, anɔ joxi ɔwearɔa nani wiwá onimriyiniri siɔwɔ naneti.' urinɔ aɔ

⁴⁷ anɔ iwá Depito xamɔno mumriyiniginini. Umriyinɔ, ayɔ xewaxo Soromonorini.

⁴⁸ E neri aɔ Gorixo, seayɔ emi imonɔno anɔ amá mirarigfáyo ɔweaarɔnomanɔ. O nani wá rókiamoagɔ wo xwiyɔa niri riwamɔnɔ re eanɔrini,

⁴⁹ 'Ámináo re riɔɔ, "Anɔna gɔ éf ɔweámɔa nani ikwianɔwɔnarini. Xwáarimi gɔ siƙwɔ ikwiárimɔa nani. Nioni seayɔ e seaimonɔnɔnɔ enagɔ nani pi anɔ nimriyipɔraoɔ? Wí e nioni sá ɔweámɔaé gíyɔ erini?"

⁵⁰ Re riniaiwiarɔɔ, 'Xwáarí tɔni anɔna tɔni xewanɔno mimixɔpa enɔrini?' riniaiwiarɔɔ?" Ámináo e riɔɔ.' Wá rókiamoagɔ wo e niri eanɔrini." Sitipeno e nurimána

⁵¹ re uriniginini, "Minɔ siwá niyiro amá Gorixomi muxɔdarigfáyɔ yarigfápa aríkwɔkwɔ néra uro arɔa miwí ero yarigfóyɔné ininá kwíyɔ Gorixoyápi siwá seainimiri yarɔna mirakɔ inarigfárinini. Segɔ arɔowa néra bagfápa axɔpi e yarigfóyɔnérinini.

⁵² Wá rókiamoagfáyo negɔ arɔowa xeanɔnɔ miwikárigfá wo rimonini? Oweoɔ. Enina 'Gorixoyá wé ronɔno binɔarinini.' xwiyɔa yanɔ e niwiro áwanɔ uragfáwami negɔ arɔowa nipikía bagfá aiwi rina soyɔné awa enina dani ragfomi rɔwɔ numero miyɔ nuriro nani pikigfóyɔnérinini.

⁵³ Gorixoyá ɔwɔ ikaxɔ rininɔpi anɔnajowa Mosesomi urigfápimi dani tɔgfáyɔné imonɔnagfá aɔ nepa mimáyo nitiniro mixɔdarigfóyɔnérinini." Sitipeno e uriniginini.

Sitipenomi sɔɔa nearo pikigfá nani.

⁵⁴ Xwirixɔ umeaniro nani awi eanigfáwa Sitipeno e rarɔnagɔ arɔa niwiróna wikɔ rɔa ápiáwɔnɔnɔ niwero nani makirɔwɔ nimoro yarɔnagfá aiwi

⁵⁵ Sitipeno Gorixoyá kwíyɔpi ayá wí sixɔ umimonɔ enagɔ nani anɔnami siɔwɔ agwɔ anánɔyɔ winiginini. Wá Gorixo tɔnɔ e dani pirónaparɔnagɔ siɔwɔ winiri Jisasoyá wé náumini éf ronagɔ winiri neri

⁵⁶ re uriniginini, "Ai, nioni rixa anɔna oxoániri enagɔ winiri amá imonɔno Gorixoyá wé náumini éf ronagɔ winiri enini." urána re egfawixini.

⁵⁷ Arɔa nipiróniro xwamiánɔ neróna omi fá xiraniro nani axína mɔrɔ nipumiro

⁵⁸ fá nixero xixoyɔpi niméra nuro rixa anɔ apimi ákɔnɔyo bɔarɔwami dani sɔɔa tɔni eaniro yarigfáwa wigɔ iyɔa nipirayiro amá wo, Soroyɔ rinɔno oneameiniro xɔoyá siƙwɔ tɔnɔ e nitayimána

⁵⁹ Sitipenomi sɔɔa tɔni neáa ugfawixini. Sɔɔa tɔni neáa warɔna o rɔaiwá re riniginini, "Áminá Jisasoxini, gɔ dinɔpi orɔɔwɔrarinini." niri

⁶⁰ xomɔnɔ niyɔkwiri amɔ enɔ tɔni rɔaiwá niri rɔna re riniginini, "Ámináoxini, 'Omi sipi wikárfápi nani yokwarimɔ wiimfámani.' miyaiwipa ei." nurárimɔ peniginini.

8

¹ Soro xegɔ amáowa Sitipenomi pikiarɔna dinɔ sipi bi miwí "Apáni yarɔɔ." yaiwiniginini.

Soro amá Jisasoyá siyikɔ imonigfáyo xeanɔnɔ wikárinɔ nani.

Sá ayimi dani amá Jisasoyá siyikɔ imonigfá Jerusaremi ɔweagfáyo xeanɔnɔ rɔa tɔnɔ wikárarɔna ayɔ nini éf numiamoróna wí Judia piropenisɔyo ami ami ɔwearo wí Samaria piropenisɔyo ami ami ɔwearo nero aiwi wá wurimeiarigfáwa Jerusaremi dani éf mugfawixini.

² Amá Gorixomi piránɔnɔ xɔdaniro nani anɔnɔ minɔ yarigfá wí Sitipeno piyomi nimeámi nuro xwáa niweyárimána amixfá nimeronɔ enɔ tɔni ɔwɔ mieáagfá aɔ

³ Soro re enɛnigini. Ámá Jisasoyá siyikí imónigfáyo paimimí niwía nurí anɛ wiwá wiwámi nípáwiri pfa nemi oxíraní, apíxíraní, fá níxerí níropémi nurí gwí anɛyo níɛwírara unɛnigini.

Samaria piropenisfo xwiýfá yayf neainarɛɛpí nání wáƒ urimegfa nánirini.

⁴ Ámá ami ami xídxídwárí éfáyí éfí numiamoróná xwiýfá Jisaso nání wáƒ nurímero

⁵ wigí wo, Piripoyí riniɛo anɛ yoƒ Samaria riniɛpimi níremorí ámá Goríxo yeáyí neayimixemeanfa nání uowárenapiɛo nání wáƒ uraríná

⁶ ámá ayá wí o tɛɛ e epíroyí nero o nura unɛpí arfá wirow emimí o néra unɛpí siɛwí winirow neróná dɛɛfí nawíní nimónimáná arfá ókíarí mónigfawixini.

⁷ Ayí rípi nánirini. O yariniɛpimi dání imfó dɛɛfí xixéroarigfáyí ámá ayo pɛníní niwiárimí nuróná xwamiání niyárimí uro enɛ siwímí egfáyí nanɛ imónirow síkwí ikí egfáyí nanɛ imónirow yariniagfa niwinirow nání omí arfá ókíarí numónirow

⁸ anɛ apimi dání yayf seáyími dání néra ugíawixini.

⁹ Ámá wo —O xegí yoƒ Saimonorini. Anɛ apimi dání xegí ikayfí tɛníní ayá mfkí níkirí xegí yariniɛpí yaríná ámá Samaria piropenisfo ɛweagfáyí ududí wiagforini. O e nerí nání “Nioní seáyí e mimóniɛáoniríraní?” riniagorini.

¹⁰ Ámá seáyí e nimónirí meɛweagfáyíraní, iními wuriniɛgíáyíraní, anɛ apimi dání níní omí arfá ókíarí numónirow re ragíorini, “Enɛ síxí eániniɛfí Goríxoyá rariɛwápi xfo imóniniɛpí, ayí axípi o imónini.” ragíorini.

¹¹ Ayá mfkí níkiriniɛfo dání xegí néra wariniɛpí yaríná ududí níkarinirow nání arfá ókíarí numónirow e ragíorini.

¹² O nání ámá anɛ apimi dáníyí síní e yaiwiaríná Piripo xwiýfá Goríxo xwioxfo míméamí nerí umenɛweanfa nání riniɛfí yayf neainarɛɛpí nání wáƒ urí Jisasi Kiraiso nání wáƒ urí yariniagi arfá niwiróná dɛɛfí wíkwírogíawixini. Dɛɛfí wíkwírófáyí oxíraní, apíxíraní, wayí meagíawixini.

¹³ Saimono ení aí xwiýfá Piripo níra unɛpí nání “Neparini.” niyaiwiri dɛɛfí niwíkwírorí wayí meanɛnigini. E nemáná Piripomí wí pɛníní míwiárfí aniniɛfí siɛwí niwinaxídimeri Piripo emimí tɛníní ayá riwamónipaxí seáyí e imóniniɛpí tɛníní yariniagi niwiniríná ámi ámi ududí níkaríga unɛnigini.

¹⁴ Wáƒ wurimeiarigfáwa wigí Jerusaremi ɛweagfámi dání arfá re niwiro nání, “Samariayí xwiýfá Goríxoyá ríxa arfá niwiro umímínáoi.” arfá e niwiro nání wigí waú Pitaomí tɛníní Jonomí tɛníní uowárfagfa

¹⁵ awaú níwerí kwíyí Goríxoyápi Samariayo ení wímeaní nání Goríxomí rixiniɛfí urigíisixini.

¹⁶ Ayí rípi nánirini. Ámá ayí Jisasomí dɛɛfí niwíkwíroro nání wayí nímearo aiwí kwíyípi síní míwainigíáyíriní. Síní míwainífí enagi nání awaú Goríxomí rixiniɛfí nurímáná

¹⁷ o omí wé seáyí e ikwíkwíarímí éáná kwíyípi ayo ainiɛnigini.

¹⁸ Saimono wáƒ wurimeiarigfíwaú wé seáyí e wíkwíararigfípimi dání Goríxo xegí kwíyípi ayo míní wiariniagi niwinirí nígwí bí níroari awaúmi míní wimínirí nerí

¹⁹ re uriniɛnigini, “Awagwí yarigfípa nioní ení ámá gíyí gíyí niyoní wé wíkwíaríná kwíyí Goríxoyápi ainiɛníní nání enɛ síxí eániniɛfí awagwí imónigfípi nioní ení bí neámíxípiyí.” uríagi aí

²⁰ Pitao re uriniɛnigini, “Joxí enɛ síxí eániniɛfí imónigwí Goríxo anípa yeaiapiɛfí rípi ‘Nígwí tɛníní bí epaxonirini.’ yaiwiariniagi nání joxí díxí nígwí aí tɛníní anínírixini.

²¹ Dɛɛfí joxíyá ‘Awaú yarigfípa oemini.’ yaiwiariniɛpí Goríxoyá siɛwíyo dání aga nanɛ wí mimóniɛagi nání joxí yawawí tɛníní nawíní níkwímíxiniɛfí yawawí yarigwípi epaxí mimóniniɛfí.

²² Ayínání sipí joxí emínírí éf rípi ríwíminí nímamori jìwanìjoxí díxí díníyo dání ‘E oemíní.’ yaiwípi nání ‘Gorìxo ananí yokwarímí rífa niínírenìjoi?’ nìyaiwirí rìxìnjí ureí.

²³ Joxí yawawí sipí díní yeaiwíarìnjípi ayá wí díní sixí ríyìnjagí sìjwí nìranírí fíwí joxí yarìnjípimí dání gwínní yárinìnjagí sìjwí nìranírí nání rarìnjíní.” uríagi

²⁴ Saimono re urìnjìnjìnjí, “Awagwí nìrarìgípi wí minímeapa oenírí nání aiwanìjowagwí Ámináomí yarìnjí nìwípiyí.” urìnjìnjìnjí.

²⁵ E nemowáu egí sìjwí t́nì Jisaso emearíná wínigípi nání uríri xwíyá Ámináo nání uríri nìyárimí aní e ṕnì nìwíarímí Jerusaremí nání nuríná Samariayí aní obaxí wíyo xwíyá yayí neainarìnjípi wáf nura múrogísisixíní.

Piripo áamá Itiopia dáj wómí uréwapíyìnjí náníríní.

²⁶ Piripomí anínejí Ámináooyá wo nurírí re urìnjìnjìnjí, “Joxí nìwíápínímeámí óf Jerusaremí dání aní Gasayí rínìnjípimí nání inìnjíyí —Óf ayí áamá díní meanje inìnjíyiríní. Ayí t́njí e nání ut.” uríagi

²⁷ o nìwíápínímeámí nurí ófíyí t́njí e nìrémoríná wenìnjí éfíyí wínìnjìnjìnjí. Gapímaní Itiopia dáj wo —O Itiopiayí aníyo menweanjí Kadesíyí rínìnjíyá amípi ayá t́njí imónìnjí nìpíní mewenjo, ayí oríní. O Jerusaremí dání Gorìxomí yayí seáyímí numemo barìnjagí wínìnjìnjìnjí.

²⁸ O ámí xegí aní e nání nuríná karí osí íropearìnjípimí éf nìjweámáná xwíyá Gorìxoyá wáf rókiamoagí Aisaiáo nìrírí eanjípi f́á nìróa warìnjagí

²⁹ kwíyí Gorìxoyápi Piripomí re urìnjìnjìnjí, “Joxí nurí osí íropearìnjípimí njweanjomí wímeaí.” uríagi

³⁰ Piripo anínní ḿŕí nurí anwí e dání aŕá wíyí winìnjìnjìnjí. O wáf rókiamoagí Aisaiáo nìrírí eanjípi f́á nìróa warìnjagí aŕá nìwirí re urìnjìnjìnjí, “Joxí f́á roarìnjípi ḿḱpi nání ríxa nìj́á nímónímáná ríroarìnjíní?” uríagi

³¹ o re urìnjìnjìnjí, “Ámá wo ḿniepísipa nerínáyí, aríge nerí ḿḱpi nání nioní nígípi nìj́á imóníḿíní?” nurírí re urìnjìnjìnjí, “Joxí nìxemónapírí nioní t́nì onjweaaiyí.” urìnjìnjìnjí.

³² Xwíyá Bìkwíyo eánìnjí o f́á roarìnjagí aŕá winípi, ayí rípiríní, “Sipísipí nìpíkianíro nání níméra warìgíapa omí ení axípi níméra ugíawixíní. Sipísipí miáyo f́á wíwákwmí yaríná ogení b́i ḿrarìnjípa o ení axípi maní b́i ḿyoáomónìnjìnjí.

³³ Ayá imímí wikáraríná áamá wo nurakirí ‘f́wí b́i menjoríní.’ murìnjìnjìnjí. Nìpíkianá xwáf t́yo b́i t́nì ḿnjweanjí nání xegí áamá imónìgíáyo wíwanìnjíyí wikárìgíapi nání go áwaní urínf́aríní?” xwíyá o f́á roarìnjagí wímeanípi ayí apíríní.

³⁴ Itiopia dáj gapímano Piripomí yarìnjí nìwirí re urìnjìnjìnjí, “Wáf rókiamoago nìrírí eanjí apí xewanìjo nání nìrírí eanjíraní? Ámá wo nání nìrírí eanjíraní? Joxí ananí áwaní nìríréní?” uríagi

³⁵ Piripo xwíyá Bìkwíyo eánìnjí ámáo f́á rófpimí dání iwamf́ó nuréwapíya nurí Jisaso nání repíyí winìnjìnjìnjí.

³⁶ Awaú síní nerímeánímí óf ayímí nuri inìgí wú wearìnjí e nìrémorí Itiopia dáj gapímano re urìnjìnjìnjí, “Sìjwí wíneí. Inìgí e wearíní. Nioní ‘Wayí omeámíní.’ nìnimónírínáyí, pí nìrakionjwírárarìnjagí nání wayí ḿmeapa epaxí imóníḿíní?” uríagi

³⁷ [Piripo re urìnjìnjìnjí, “Joxí díní b́i b́i mamó Jisasomíní díní nìwikwírorínáyí, ananí wayí meapaxí imóníríní.” uríagi o re urìnjìnjìnjí, “‘Jisasi Kiraiso Gorìxomí xewaxoríní.’ nìyaiwirí nání díní wikwíronjíní.” nurírí]

³⁸ osí íropearinǵpimi omiǵ mearinomi “Re ikwíroáreí.” nuriri Piripo tǵni Itiopia dǵno tǵni nayoari iniǵfyo nǵni niweri nipáwiri e dǵni Piripo áma omi wayí umeaininǵini.

³⁹ Wayí numeairi awaú iniǵfyo dǵni níminimeámi peyaríná re eninǵini. Kwíyí Ámináooyápi Piripomi anǵni ménapinǵini. Anǵni ménapáná Itiopia dǵni gapimano Piripomi ámi siǵwí bi mǵwinǵpa nerí aiwí óf xegí warinǵyimi nuríná yayí néra unǵini.

⁴⁰ Piripo weninǵ éyí wininǵini. “Anǵ xegí yoí Asidotí rǵa rémóini?” niyaiwiri e dǵni nuríná anǵ óf e api api ikwíroninǵfyo xwíyá yayí neainarinǵpi wáƿ nura nimúrori anǵ yoí Sisaria rinǵpimi rémoninǵini.

9

Soro Jisasomi dǵni wikwíronǵyí nǵniri.

¹ Soro siní áma Jisasomi xǵdarigǵyí pǵni wiárfirixiniri éf niremorí re nira nimeríná, “Jisasomi aninǵ nuxǵdirónáyí, mǵyó rǵararinǵyóninǵ urǵkwínáná pipikímí wianǵwáriní.” nira nimeríná apaxǵpáninǵ imónigǵayo seáyí e wimóninǵo tǵni e nǵni nurí

² omi re unǵinǵini, “Nioni anǵ yoí Damasikasi nǵni nuri Judayene negí rotú anǵyo awí eánigǵyí oxǵrani, apǵxǵrani, gǵyí gǵyí óf Jisaso tǵaminí ininǵyimi xǵdarinǵgǵa niwiniríná fǵa nixiriri gwí nijiri Jerusaremi re nǵni nimeámi bimǵa nǵni joxi payí bi Judayeneyá rotú anǵ wiwá wiwámi mewegǵáwa nǵni niri rǵwaminǵ neari niapowáreí.” nuriri o payí neari mǵni wiowaráná

³ Soro payí nurápiri nimeámi nuri nuri nuri rǵxa Damasikasi tǵni e anwi e rémóaná re eninǵini. Anǵnamí dǵni wǵa nókiénapiríná omi wǵa wókiarinǵini.

⁴ Wǵa wókiaráná o xwǵayo pǵkínimeáaná re eninǵini. Anǵnamí dǵni xwíyá re rinénapinǵini, “Soroxini, Soroxini, joxi pí nǵni nioni rǵkǵirǵó nikárarinǵini?” urǵagi

⁵ Soro re unǵinǵini, “Ámináoxxini, joxi goxirini?” urǵagi “Nioni Jisasoni joxi rǵkǵirǵó nikárarinonirini.” unǵinǵini.

⁶ E nuriri re unǵinǵini, “E nerí aí joxi niwiápnimeámi anǵ api ikwíroninǵpimi nǵni nuri e nweanǵaná áma wo joxi aga nerǵpi nǵni áwanǵ ririniǵo.” uraríná

⁷ Soro tǵni warigǵyí e nǵrowapimáná xwíyá bi mǵripaxí nimóniro xwíyá rinénaparinǵpi arǵa niwiro aiwí áma womi siǵwí mǵwinigǵawixini.

⁸ Soro xwǵayo pǵkínimeáé dǵni niwiápnimeari xegí siǵwí noxoari naniri aiwí amipí wí siǵwí winǵpaxí mimóninǵagi nǵni omi wéyo fǵa nǵmaxiriro nǵméra nuro Damasikasi nǵrémero

⁹ niǵwearíná o siní siǵwí mǵwinǵpaxí nerí iniǵf niri aiwá niri mepa yaríná sǵa wiyaú wiyi órinǵini.

¹⁰ Áma Damasikasi nweanǵyí wo —O xegí yoí Ananaiasorini. Jisasomi uxǵdarinǵ worini. Omi Ámináo orinǵa nupárirí “Ananaiase!” uráná o “Ámináoxxini, nioni nweanǵini.” urǵagi

¹¹ Ámináo re unǵinǵini, “Joxi niwiápnimeámi óf Awiaxoí rinǵyimi nǵni nuri anǵ Judasoyáiwámi dǵni áma anǵ xegí yoí Tasasi dǵni Soroyí rinǵo nǵni yarínǵ wií. ‘O re rinǵweani?’ Yarínǵ e wií. Ai agwí o nioni xwíyá rǵrimí niarinǵagi nǵni rarinǵini.

¹² O orinǵa niwiniríná re winǵirini. Áma wo, Ananaiasoyí rinǵo níwiapiri xǵo ámi siǵwí anini nǵni wé seáyí e wikwiárfagi winǵf enagi nǵni eni rarinǵini.” urǵagi aí

¹³ re unǵinǵini, “Ámináoxxini, áma obaxí áma joxi nǵrarinǵo nǵni xwíyá rarinǵgǵa arǵa winǵirini. O áma joxiyá imónigǵayo Jerusaremi dǵni sipí wikárinǵpi nǵni arǵa winǵirini.

¹⁴ Apaxípaniñí imónigfá xwéowa payí nearo wiowárenapfagfá nání áamá joxí xwiyfá rirímí nísirfná yoí Jisasoyí rarigfáyo gwí yipaxí nimónimí bñorini.” urfagi aí

¹⁵ Ámináo re uriniñigini, “O gí inókiniñí omiñí nñiarñño imóniri yoí nioniyápi nání émáyo tñni wigí mǎxí ináyíyo tñni dǎxí Isireriyó tñni wáf uriri enfá nání rǎxa rǎpeañáo enjagi nání joxí anani o tññí e nání uí.

¹⁶ O nioní nání wáf urimearfná rñniñí wímeanfapi nání xamiñjoni nñjá nñwiri wíwapiyimfáriní.” urfagi

¹⁷ Ananaiaso arfá e nñwimi nuri aniwámi nñpáwiri wé seáyí e nñwikwiárimáná re uriniñigini, “Jisasomi dññí nñwikwírorai nání gí nñrǎxímeá imóniñí Soroxini, Áminá Jisaso, óf joxí barññiyimí sñjání simónñño joxí ámi sñwí aniri kwíyí oyápi sǎxí rñmímori ení nání nñrowárenapfagi barññini.” uráná axíná re eniniñigini.

¹⁸ Sññwíyo yfániñí imóniñí upáriññpi rǎxeámioaññigini. Rǎxeámioááná o ámi píraníñí sññwí naniri nání nñwiápnimeari wayí nñmeámáná

¹⁹ aiwá nñniri ení sǎxí eániñigini.

Soro Damasikasiyo nññwearfná uréwapiyiñí nánirini.

Soro áamá Jisasomi xǎdarigfá Damasikasiyo ñweagfáyí tñni sfá wí nññwearfná kikiáf bñ mé re eniniñigini.

²⁰ Apaxí mé xegí Judayfá rotú añí wí e wí e mñriniññíyo nñpáwiemerí Jisaso nání “Ayí Gorixomi xewaxorini.” urimeññigini.

²¹ E urimearfná xfo rarññagi arfá wiarigfáyí nñni anññí ududí nñwinñro re nñrǎga ugǎawixini, “Jerusaremi dání áamá Gorixomi xwiyfá rirímí nñwirfná yoí Jisasoyí rarigfáyo rǎkǎkǎró nñwikárimí bñño, ayí ro menñrani? Áamá re dññí axǎpi yarigfáyo ení gwí nñyiri nñmeámi nuri apaxípaniñí imónigfá xwéowa tññí e wárimñniri bñño, ayí ro menñrani?” nñrǎga warfná

²² Soro wáf nurimerí píraníñí nñrenñwípéa nurfná xegí Judayo ududí winí nurekárirí “Áamá Gorixo yeáyí neayimǎxemeanfá nání urowárenapñño, ayí Jisasonini.” urarfná ayí o e urariññpi xopǎrǎf wipaxí bñ mimónigǎawixini.

Judayí Soromi mekaxí umegfá nánirini.

²³ Sfá ayá wí rǎxa nñmúrómáná enjáná xegí Judayí Soromi pǎkianñro nání awí neánñro mekaxí méagfá aiwí

²⁴ Soro ayí xfo nání mekaxí méfapi nání arfá wíagi nání ayí o éf umñniri nání peyeááná opǎkianeyññro añí api nñpimñni ákññáyo mǎdǎmǎdání fwi ge ge inññe ñkwáwiyimñrani, árfwiyimñrani, íníná anññí awí nñróa pwarññagfá aiwí

²⁵ xegí uréwapiyariññyí re egǎawixini. Rǎxa sfá yiniñjáná Soromi soxí fǎ xwé wúmi nñmiárimáná gwí nñjimáná ákññáyo seáyí émi dání awayini nñmamówára wepfnáná o xwǎ mǎde dání nñroámñnimeámi uññigini.

Soro ámi Jerusaremi nání uñí nánirini.

²⁶ Soro rǎxa Jerusaremi nání nuri e nñrémómáná xewanñño áamá Jisasomi xǎdarigfáyí tñni gwiaumí oinñmñniri yarfná ayí “O ení nene tñni Jisasomi xǎdarññwáyí womaní.” nñyaiwiro wáyí nñwiéra warññagfá aiwí

²⁷ Banabaso omí saní nurápirí wáf wurimeiarigfáwa tññí e nání nñwirimeámi nuri Soro óf e nuri Ámináomi sññwí wñniri o tñni xwiyfá rñniri enñpi nání repíyí wirí o Damasikasi nññwearí Jisaso nání wáf nurirfná ayá igigí mé urariññpi nání repíyí wirí eniniñigini.

²⁸ E eníná dání Soro Jisasomi dññí wíkwíroarigfáyí tñni gwiaumí ninñro anani Jerusaremi añí nñpimñni nemeñfná ayá igigí mé Áminá Jisaso nání nuréwapíya nuri yarfná

²⁹ Judayí émáyí tfámíni xirigfáyí niwiápínimearo re egfawixíni. O tñi xwiýfá ximíximí niníro mǎxí nírínfásáná ríxa “Omí píyo dání píkianiréwíni?” níríníro e yaníro yariṇagfá aiwí

³⁰ Jisasomí dṇí niwíkwíro nání xegí xexirímeá imónigfáyí omí owikáraneyíni rinarigfápi nání nǐfá nimónimáná omí nimeámi aṇí yoí Sisaria nání niwero e dání aṇí Tasasí tṇími nání uowáraugfawixíni.

³¹ Ayínání áamá Jisasoyá siyikí imónigfá Judia píropenisíyo ṇweagfáyíraní, Gariri píropenisíyo ṇweagfáyíraní, Samaria píropenisíyo ṇweagfáyíraní, nñí niyopíyárití niṇwearo dṇí síkíkí nomíxíga nuróná Ámínáo nání wáyí wíro kwíyí Goríxoyápi arírá wirí yaríná áamá siṇí wíni wíni níkumíxíga ugíawixíni.

Pitao Iniasomí naní imíxíṇí nániríni.

³² Pitao aṇí api apí ikwíroníṇíyo nemeíná aṇí yoí Ridayí ríníṇípimi nání niwerí nírémorí áamá Goríxoyá imónigfá e ṇweagfáyí tñí niṇwearíná

³³ áamá wo —Xegí yoí Iniasoyí ríníṇoríni. Xegí eṇí nñí siwímí eṇo eṇagí nání íkwianṇíyo wenáná xwiogwí wé wíúmí dǎṇí waú wo múroṇoríni. O íkwianṇíyo wenagí Pitao siṇwí niwínirí

³⁴ re uríṇínigíni, “Iniase, Jisasí Kiraiso píráníṇí simíxíagí nání niwiápínimeari dǎxí íkwianṇí kíroáreí.” uráná re eṇínigíni. O axíná wiápínimeanínigíni.

³⁵ Niwiápínimeari emearíṇagí áamá aṇí api Ridayí ríníṇípimi dǎṇíyí tñí áamá ayoxí Saroníyí ríníṇípimi ṇweagfáyí tñí omí siṇwí e niwíníro nání níkínimóníro Ámínáo tfámíni dṇí wíkwírogíawixíni.

Pitao uráná Tabitaí wiápínimeaní nániríni.

³⁶ Aṇí yoí Jopayí ríníṇíyo apíxí Jisasomí xídaríṇí wí —Í xegí yoí Tabitaíriní. Gírikíyí pñé tñí Dokasíríni. Í kíkíá bí mé aníṇí miní áamá uyípeayí imónigfáyo nání ayá niwianírí nání saní nurápa waríṇíríni.

³⁷ Í Pitao siní Ridayo ṇweanáná simíxí niwerí penínigíni. Péagí píyími píráníṇí igfá nearo aṇí awawá ikwíroníṇíyo seáyí émi nítimáná

³⁸ “Pitao aṇí yoí Ridayo ṇweaní.” rinaríṇagfá arfá niwíro Jopa aṇí apimi dání aṇwí e eṇagí nání Jisasomí xídarigfáyí wigí waúmí uowaráná awaú nuri wauní ríxíṇí re uríṇísixíni, “Joxí nene tṇí e nání beí. Siní mepaní.” uríagí

³⁹ Pitao niwiápínimeámi awaú tñí níbíro aṇí e rémóáná ayí aṇí awawá seáyí émi ikwíroníṇíwámi nání nipemeámi nípeyíro apíxí aní imónigfíwa xío roṇe aṇwí e éf nírómáná ṇwí nearo rapírapí aikí amípi nñí í siní wíyí tñí niṇwearíná imíxagípi síwá niwia waríná

⁴⁰ Pitao ayo “Wáfími nání peyeápoi.” nuowárimáná xómíṇí niyíkwirí Goríxomí yaríṇí niwimáná apíxí píyí weníminí níkínimónírí re uríṇínigíni, “Tabitaíxí, wiápínimeai.” uráná re eṇínigíni. Í ríxa siṇwí noxoari Pitao ṇweanagí niwínirí sá wíráriníṇe dání niwiápínimeari éf ṇweanínigíni.

⁴¹ Niwiápínimeari éf ṇweáná Pitao ími wéyo fá níxírímáná nímfeyoari áamá Goríxoyá imónigfáyo tñí apíxí aníwami tñí ení ríaiwá nurírí ríxa fíwíapáná í ámi siṇí úagí nání ayo mñí winínigíni.

⁴² Pitao e éfpi nání áamá aṇí Jopayí ríníṇe níminí ṇweagfáyí arfá niwíaríroná obaxí wí Ámínáomí dṇí niwíkwíróa ugíawixíni.

⁴³ O sá ayá wí Jopa niweríná áamá wo tñí —O xegí yoí Saimonoyí ríníṇoríni. Burímákau wará eṇí erí yeáyí imíxírí yaríṇoríni. O tñí ṇweagfíriní.

10

Aṇíṇají wo Koniriasomí siṇáni urónapiṇí nániríni.

¹ Aní yoƳ Sisariayí ríninǵpimi áamá wo —O xegí yoƳ Koniriasoyí ríninǵoriní. ÉmáƳ porisí siminǵ níwíníro axe gwí mónigfá Itariyí ríninǵyo seáyí e imóninǵíƳ woriní.

² “Gorixomí píráninǵ ouxfdiminí.” níyáiwirí aninǵ miní yarínǵoriní. O tǵnǵ áamá xegí anǵyo Ƶweagfáyí tǵnǵ Gorixo nání wáyí níwiníro nání Judayí uyípeayíyo sanǵ urápayirí nigwí miní wiayirí yarínǵoriní. Íniná Gorixomí xwíƳfá rírímí wiayarínǵoriní.

³ O sǵfá wíƳimí 3:00 p.m. imóninǵáná orínǵá wínaríná anǵnájí Gorixoyá wo níwímeari re uríninǵiní, “Koniriasoxiní!” urǵagi

⁴ o sinǵwí agwí níwinárinǵisáná sirí níƵikínirí re uríninǵiní, “Ámináoxiní, Ƶíríní?” urǵagi anǵnajo re uríninǵiní, “Gorixo xwíƳfá joxí rírímí wiayarínǵíƵí arǵfá sirí uyípeayíyo sanǵ nuráƵíríná miní wiayarínǵíƵí sinǵwí ranírí nerí nání yayí winarínǵagi nání nírowárenapínǵoí.

⁵⁻⁶ Agwí joxí áamá wo Saimonoyí ríninǵomí —O xegí yoƳ bí Ƶitaoriní. O áamá burímákau wará enǵ eri yeáyí imíxirí yarínǵ Saimonoyí ríninǵoyá anǵ rawírawá imanǵƵá tǵnǵ míríninǵiwámí Ƶweaní. Omí wirímiaupírí nání Jopa nání áamá wamí uowáreí.”

⁷ Anǵnajo e nurímí úaná Koniriaso xegí anǵiwámí omínǵ wíiarigfáyí waúmí “Éiní.” nurírí siminǵ wínarínǵ xfo tǵnǵ aninǵ miní emearínǵ womí ení —O “Gorixomí píráninǵ ouxfdiminí.” níyáiwirí aninǵ miní yarínǵoriní. Omí ení “Éiní.” nurírí awamí

⁸ amíƵí nǵnǵ anǵnajo urǵíƵí nání repíƳí níwimáná Jopa nání uowárinǵiníní.

Pitao íkwíkwí níƳárírí winínǵíƵí náníríní.

⁹ Sá wegíáwa wíƵí tǵnǵ níwíáƵínímeámí nuro nuro siní of e nuróná Jopa tǵnǵ e anǵwí e rémoaníro yaríná Pitao íkwawedí imóninǵáná Gorixomí xwíƳfá rírímí wimínírí nání anǵ xfo wearíninǵiwámí waíwíyo níxéga nípeƵirí anǵ ríwí seáyíyo íkwíronínǵe dání e yaríná

¹⁰ agwí wíagi “Aiwá onímíní.” níwimónírí aí ayí aiwá siní ríƳamí yaríná íkwíkwí níƳárírí

¹¹ wenínǵ ƳáníƳí winíniníní. Anǵnamí dání of nínímáná rapírapí xwé wúninǵ imóninǵ bí mǵdání biaú mǵdání biaú fá níxírímáná xwíáyo nání awayíní nímamówára weƵíninǵarínǵagi níwinírí

¹² ríxa xwíáyo íkwíárínáná wenínǵ éƳí winíniníní. Nanǵwí xwé xíxegíní tǵnǵ amíƵí agwí tǵnǵ napéa warínǵíƵí tǵnǵ inǵ xíxegíní tǵnǵ iwáƵpimí wenǵagi wínaríná re eníniníní.

¹³ XwíƳfá bí nírinénapírí re uríniníní, “Pitaoxiní, níwíáƵínímearí nanǵwí apí níƵíkírí neí.” urǵagi aí

¹⁴ Pitao re uríniníní, “Ámináoxiní, aga oweoi. Nanǵwí Judayene Ƶwí íkaxí eáninǵíƵimí dání ‘Nwíáríní.’ ríninǵíƵí, ayá níninírí Ƶiaxí neáníƵaxí imóninǵíƵí siní mǵnǵáoní enǵagi nání joxí nírfíƵí wí emíméiní.” urǵagi

¹⁵ xwíƳfá ámí bí re rínénapíniníní, “Gorixoní ríxa ‘Nwíá mimóniní.’ rárfíƵí nání siní dínǵ re míƵaiwípaní, ‘Nínírfínáyí, siní ayá níninírí Ƶiaxí neáníƵaxí imóninǵíƵírfání?’ míƵaiwípaní.” rínénapíniníní.

¹⁶ Pitao sinǵwí winírí arǵfá wirí éƵí axíƵí biaú bí níwináyimáná enáná re eníniníní. IwáƵí apaxí mé nípeƵirí anǵnamí aíniníní.

¹⁷ Pitao íkwíkwí níƳárírí winíƵí nání “Ƶí nání rífa winííní?” níyáiwirí ududí ayá wí níkáriga waríná re eníniníní. Áamá Koniriaso xfo tǵnǵ e nání wáí uowárfáwa anǵ wíyo Saimonoyá anǵ nání yarínǵ níwíera níbímáná ríxa ákínǵá íwí e níronapíro

¹⁸ ríaiwá re rígfawíxiní, “Áamá Saimono ámí yoƳ bí Ƶitaoyí ríninǵo re rínǵweaní?” ríaiwá e raríná

¹⁹ Pitao íkwíkwí níƳárírí mǵkíƵí nání “Ƶí nání rífa winííní?” níyáiwirí dínǵ e Ƶíkínaríná Gorixoyá kwíƵí omí re uríniníní, “Arǵfá níí. Áamá waú wo joxí símeaníro nání Ƶfá siarínǵoí.

²⁰ Wigí dínfyo dání marfái, níwaníñoní awa joxí siríménápíri uowárenápíá enagí nání joxí níwiápínímeámí níwepíníri dínf obíboxí ‘Pí nání ríá yaríníñí?’ mímó ananí awa t́níní níkumíxíníri nawíní úpoyí.” uríagí

²¹ Pitao awa rogíe nání níwepíníri re uríníñigíní, “Aríá nípoyí. Ámá soyíné píá yarígíó, ayí nioní nání yarínjoi. Soyíné pí nání b́oyínéríní?” uríagí

²² awa re urígíawíxíní, “Koniriaso —O porísí 100 imónígíáyo seáyí e wimóníñoríní. Ámá wé róníño nimóníri Goríxomí wáyí wiarínjoríní. Díxí Judayí níní ‘O ámá nanjoríní.’ rarígíforíní. Omí anínají wo re urénápíníñigíní, ‘Joxí xwíyíá o rírínfápi aríá wiríá nání omí wirímiaupíri nání díxí wamí uowárei.’ urénápíní nání b́wáoneríní.” uríagí

²³ Pitao “Ananí níwiapíro nioní t́níní sá oweaneyí.” uríníñigíní.

Pitao Koniriasoyá aniwámí nání uní náníriñí.

Sá wenjo wáfápi t́níní níwiápínímearí awa t́níní nuróná ámá Jopa dání Jisasomí dínf níwíkwíróro nání xexírímeá imónígíáwa t́níní nawíní nuro

²⁴ ófímí sfá wíyí wegíáwa níwiápínímeámí waríná Koniriaso xegí xexírímeáyí t́níní xegí níkumíxíníri emearígíáyí t́níní awí neaárímáná weníní nerí ñweañáná Pitao aní apímí Sisariayí ríníñípímí nírémorí

²⁵ aní Koniriasoyáiwámí páwimíníri éyí o Pitao t́níní nerímeánírná oyá síkwí t́íní e nípíkinímearí míní xwíáyo íkwíroníñigíní.

²⁶ E éagí aiwí Pitao omí áríwí numearí re uríníñigíní, “Joxí níwiápínímearí éfí roí. Nioní ení sa ámá woníriní.” nuríri

²⁷ o t́níní xwíyíá níriníri nerímeánímí nípáwiríná ámá obaxí awí neáníro ñweañagíá níwíníri

²⁸ re uríníñigíní, “Judayene re rínarínwápi nání émáyíné xamíníyíné ení níjía imóníñoí, ‘Nene émáyí t́níní gwiaumí níníranénáraní, xwíyíá níñwearanénáraní, apímí dání negí ñwí ikaxí rínarínwápímí wiaíkiarínwíní.’ E rínarínwápi nání xamíníyíné níjía imóníñoí. E nerí aí Goríxo nioní re oyaiwiníri orínjá nípáríníñigíní, ‘Émáyí aí wo t́níní gwiaumí mínípaxí mimóníní.’ E oyaiwiníri orínjá nípáríní enagí nání ‘Émáyí t́níní gwiaumí nínírná piaxí eánípaxíriní.’ wí síní rípaxonímaní.

²⁹ Goríxo síwá éniní níf enagí nání ámá rowa nioní níriméaníro b́aná nioní urakímíníri wí murí sa aríá níwirí númí b́anigíní. Ayínání yaríní b́ oseaimíní. Pí nání níriméáfoníriní?” uríagí

³⁰ Koniriaso re uríníñigíní, “Nioní agíná ayímíní sfápi t́níní xíxeni reyáíná 3:00 p.m. imóníñáná aní riwámí dání Goríxomí xwíyíá rírímí wiaríná re eníñigíní. Ámá rapírapí xwínfá eaaríní yíníñí wo nírónapíri

³¹ re níriníñigíní, ‘Koniriasoxíní, joxí Goríxomí yaríní wiarínípi aríá sirí joxí ámá uyípeayíyo arírá wiayarínípi síñwí raníri nerí nání yayí winarínjagí nání nírowárenápíñoí.

³² Agwí joxí ámá wo Saimonoyí ríníñjomí —O xegí yoí b́ Pitaoríní. O ámá burímákau wará ení erí yeáyí imíxíri yaríní Saimonoyí ríníñjoyá aní rawírawá imanípá t́níní míríníñiwámí ñweaní. Omí wirímiaupíri nání Jopa nání díxí wamí uowárei.’ nírfagí

³³ nioní síní mé aníní ámá wa joxí sirímeapíri nání uowáraná joxí naní nerí awa t́níní b́íní. Agwí nene Ámínáo ‘Xwíyíá ayo uríríxíní.’ rírínípi nípíní aríá wianírane nání Goríxoyá síñwí aníñe dání awí neánárirane ñweañwíní.” uríníñigíní.

Pitao aní Koniriasoyáiwámí dání uréwapíyíní náníriñí.

³⁴ Pitao maní níyoámorí re uríníñigíní, “Xámí nioní Goríxo yarínípi nání majía nerí aiwí agwí ríxa níjía imóníñíní. O wí símí símí e nímerí anímí yaríáníñí epaxomaní.

³⁵ Omi wáyƳ wiro wé róniŋƳ imóniŋƳpi ero yarigfá giyƳ giyƳ gwƳ wirƳ wirími dánƳ imónigfáyƳ aiwí xfo tƳámni bání anani yayƳni niwiri umiminariŋƳrini.

³⁶ Xwiyá Gorixo Isirerene yaŋƳ neaiapiŋƳ rípi nani seyíne ríxa nijárini. Jisasi Kiraisomi —O Ámináo nimóniri áamá niyoní seáyí e wimóniŋorini. Omi diŋƳ wíkwíroariŋwápiimi dánƳ Gorixo tɛni piyá wírinipaxí imóniŋwini.

³⁷ Jono xámi wayƳ xegí umeainípi nani wáƳ nememána enána Gariri dánƳ iwamfo nimóga birí Judia piropenisíyo ami ami imónimeri enípi nani xaminiyíne nijárini.

³⁸ Nasareti dánƳ Jisaso nani rariŋini. Omi Gorixo niriŋpearí xegí kwíyípi wirí ení sɛxí weámixiri éána o Gorixo diŋƳ ukikayonagi nani nemerína ámayo nanini niwiri áamá obo diŋƳ nixixérori sipí wikarariŋíyo niyoní naní imiximenípi nani seyíne ríxa nijárini.

³⁹ Amípi o negí Judayí aníyo eri negí aní xwé Jerusaremiŋpimi dánƳ eri enípi wone siŋwí winaronwáone riwonerini. Omi nipiŋiróná yoxáyo yekwíroaríagfá aí

⁴⁰ sáa wiyaú wiya nírimána enána Gorixoyá diŋíyo dánƳ niwiápiŋimeari áamá siŋwí anigíe dánƳ siŋani wimóniŋnigini.

⁴¹ Gí áamá Judayí nini siŋwí anigíe dánƳ maríá, áamá Gorixo enína dánƳ siŋwí winarórixini neaeyíronjone —None o xwáripáyo dánƳ niwiápiŋimeámána enána o tɛni iniŋí nírane aiwá nírane enwáonerini. Noneyá siŋwí anijwaé dánƳ siŋani nimeaimóniri

⁴² sekaxí re neariŋnigini, ‘Soyíne nioni nani ámayo wáƳ urímero “Áamá siŋí ŋweagfáyo tɛni ríxa pegfáyo tɛni niyoní áwini e niŋweámána wigí yarigfápi eyeyíromí ení nani Gorixo rípeano, ayí orini.” Áwaní e urímero érixini.’

⁴³ E neariŋo nani wáƳ nearókiamoagfá nini re nearagíorini, ‘Áamá omi diŋƳ wíkwírófáyí nini xfo wiŋipimi dánƳ Gorixo anani yokwarími wiariŋrini.’ nearagíorini.” uríŋnigini.

Émayo Kwíyí Gorixoyápi waíniŋƳ naniŋini.

⁴⁴ Pitao xwiyá api sini nura warína re eniŋnigini. Áamá xwiyá o rariŋípi aríá wiarigfáyo niyoní kwíyí Gorixoyápi waíniŋnigini.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kwíyí Gorixoyápi waínána Judayí Jisasomi diŋƳ wíkwíroarigfá Pitao tɛni bíáyí weníŋí éfáyí winigíawixini. Xwiyá aríá wiarigfá tiyí ríxa píné xixegíni ayí majíá imónigfáyí ríro Gorixomi seáyí e umero yaríŋagfá niwiníro nani re yaiwigíawixini, “Gorixo xegí kwíyí émayo sipí míwí nene xwé ayá wí neaiapiŋípa ayo ení aní axípi ríá wiarini?” niyaiwiro ududí níkaríga warína Pitao re uríŋnigini,

⁴⁷ “ ‘Áamá kwíyí Gorixoyápi waíní tiyí iniŋí tɛni wayí meapaxí mimóniŋoi.’ go riŋiŋoi? Oweoi, kwíyípi nene neaainíŋípa axípi waíní enagi nani áamá wo e rípaxí mimónini.” nurí

⁴⁸ sekaxí re uríŋnigini, “Áamá tíyo Jisasi Kiraisomi diŋƳ wíkwíroariŋagfá nani wayí umeaipoyí.” urána ayí “ ‘Joxí nene tɛni sáa ámi wíni re onweaneyí.’ neaimónariŋini.” urigíawixini.

11

Pitao Koniriasoyá aniwámi enípi Jerusaremi dánƳ áwaní uríŋƳ naniŋini.

¹ WáƳ wurimeiarigfáwa tɛni áamá Jisasomi diŋƳ niwíkwíroro nani xexirímeaniŋí imónigfá Judia piropenisíyo wí e wí e ŋweagfáyí tɛni xwiyá rípi rinariŋagi aríá niwiro “Émayí ení Gorixoyá xwiyápi aríá niwiro diŋƳ wíkwírogfáriní.” rinariŋagi aríá niwiro ŋweanána

² Pitao Jerusaremi nani niyiri rémóána xegí Judayí wí —Ayí Jisasomi diŋƳ niwíkwíroro aiwí re rariŋfáyíriní, “Émayí Jisasomi diŋƳ niwíkwíroróná iyí sɛmí sfo

níwákwiníro nene imóninwápa nimóniróná, ayí ananirini.” rarigfáyirini. Ayí wí Pitaomi mǎxí nuríro

³ re urigfawixini, “Joxi pí nání negí yarínwápi ogámí nerí émáyí, iyí símí sító mǎwákwinípa egfáyí tǎnǎ gwiaumí niniri nawíní aiwá niniginigini?” uríagfáa aí

⁴ Pitao xámí imóníe dání repíyí níwiéra nurí nurenwípéa nuríná re uríniginigini,

⁵ “Nioni aní yoí Jopayo ninweari Gorixomi xwíyá rírímí níwiríná íkwíkwí níyárirí oríná nípáraná weníní yánfáyí wininjaniginí. Rapírapí xwé wúníní imóníní bí mǎdání biaú mǎdání biaú níxírímáná anínamí dání awayini nímamówaríga weaparínagi níwiniri nioni tǎnǎ e ikwiárinénapáná

⁶ rapírapí iwáí inínúmi píráníní sǎnwí owínimíniri ínimi sǎnwí agwí winfáyí wininjaniginí. Nanwí áamá íwí mearigfáyí tǎnǎ sayí tǎnǎ agwí tǎnǎ níropéa waríníyí tǎnǎ iní tǎnǎ ínimi wenagi níwiniríná

⁷ anínamí dání xwíyá re rinénapfagi arfá winjaniginí, ‘Pitaoxini, níwiápnímeari nanwí api nípíkiri neí.’ nírfagi arfá níwiri aí

⁸ nioni re uríniginigini, ‘Ámináoxini, amípí “Nwáfáriní.” rinínípi, níwiríná piáxí eánipaxí imónínípi síní iwamfó gígí bí méáonirini. Aga wí nímíméini.’ uríagi aí

⁹ xwíyá anínamí dání rinénapfápi ámi bí nírinénapiri re nírinéniginigini, ‘Gorixoní ríxa “Nwáfá mimónini.” rárápí nání joxi síní díní re mǎyáiwipani, “Níwirínáyí, síní ayá níniniri piáxí neánipaxí imónini.” mǎyáiwipani.’ Xwíyá e nírinénapimáná

¹⁰ xwíyá api axípi biaú bí nírinénapimáná íríríwápi ámi anínamí nání mǎxeánénapíniginigini.

¹¹ Mǎxeánénapáná axíná re eniginigini. Áamá waú wo —Awa Sisaria dání nioni tǎnǎ e nání uowáfáwarini. Awa aní none wearínwáiwámí rémónapigfawixini.

¹² Rémonapáná kwíyí Gorixoyápi re níriniginigini, ‘Joxi awa tǎnǎ anani ui. Awa tǎnǎ nawíní nuróná díní kǎkǎmí nimóga nurí “Pí nání áamá rowa tǎnǎ warínini?” mǎyáiwipani.’ nírfagi nioni tǎnǎ áamá Jisasomi díní níwíkwírooro nání níríxímeá imónígá wé wúumi díní wo rowa tǎnǎ nurane áamá nioni nání uowárenapfóyá aníwámí páwíáná

¹³ o xegí aníyo anínají wo sínání níwimóniri urínípi nání repíyí níneairí re nearíniginigini, ‘Anínajo re nírfíniginigini, “Díxí áamá wa Saimonomí —Oyá yoí bí Pitaorini. Omí wirímiaupírí Jopa nání uowáreí.” níwiriri

¹⁴ re nírfíniginigini, “Xwíyá o níbirí rírínfápi joxi tǎnǎ áamá joxíyá aníwámí wearigfáyí tǎnǎ arfá wíprfápi dání Gorixo yeáyí seayímíxemeanfáriní.” Anínajo e nírfíniginigini.’ nearfagi

¹⁵ nioni xwíyá iwamfó uréwapíyaríná re eniginigini. Kwíyí Gorixoyápi nene xámí níneáimearíná neaáinínípa ayo ení axípi wáiníniginigini.

¹⁶ Axípi wáiníagi níwiniri xwíyá Ámináo nearagí rípi nání díní níroníniginigini, ‘Jono iníngí tǎníní wayí seameáíagi aiwí Gorixo seyíné xegí kwíyípi tǎnǎ wayí seameainfáriní.’ rínípi nání díní níroníniginigini.

¹⁷ Gorixo nene Áminá Jisasi Kiraisomi díní níwíkwírómáná enáná xegí kwíyípi anfá neaiapínípa áamá ayo ení axípi wíagi nání ‘Nioni Gorixo xegí díníyo dání yarínípi prfí urakipaxorini.’ ríseaimónariní?” uríagi

¹⁸ awa xwíyá Pitao urfípi píráníní arfá níwiro omí ámi xwíyá bí murí Gorixomi seáyí e numeróná re rigfawixini, “Gorixoyá díní tǎnǎ émáyí ení wigí íwí yarigfápi ríwímíní nímamoro díní níyímíní imónínípi meapaxí imóníníjoí.” rigfawixini.

Adiokí nweáyí wí Jisasomi díní wíkwíróáná imónínípi nánirini.

¹⁹ Xámí Sítipenomí nípíkíroná Jisasomi díní wíkwíroarigfáyo xeaníní níwikáiro xídíxídwárfé éagfá émáyí aníminí numiamoróná wí xwáfá rawírawápámí enípi xegí

yoʼ Pinisia ɲwearo wí pírɪɲwí Saipɪrasɪ rɪnɪɲfɪyɪmɪ ɲwearo wí aɲf bɪ xegɪ yoʼ Adioki ɲwearo neróná xwɪyɪfá Gorɪxoyáɪ é máyo muréwapɪyɪ wigɪ Judayonɪ nuréwapɪya nuro aɪ

²⁰ wigɪ wa pírɪɲwí xegɪ yoʼ Saipɪrasɪ dánɪ xɪrɪgɪfáyɪ tɪnɪ aɲf yoʼ Sairini dánɪ xɪrɪgɪfáyɪ tɪnɪ Adioki nɪrémore wáf nurɪmeróná é máyo enɪ xwɪyɪfá Ámɪná Jisasó nánɪ yayɪ winɪpaxɪpɪ nura emegɪawixɪnɪ.

²¹ E yarɪná Ámɪná Gorɪxo dɪɲf ukɪkayorɪ enɪ sɪxɪ weámɪxɪrɪ yarɪɲagɪ nánɪ á má obaxɪ wigɪ ɲwɪfá nánɪ yarɪgɪfáɪ arɪfá nɪkeamoro Ámɪnáó tɪámɪnɪ nɪkɪnɪmónɪro dɪɲf wɪkwɪrogɪawixɪnɪ.

²² Á má Jerusaremi dánɪ Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪfáyɪ xwɪyɪfá rɪpɪ rɪnarɪɲagɪfá arɪfá nɪwɪro “Adiokiyo é máyɪ obaxɪ Jisasomɪ dɪɲf wɪkwɪroarɪɲoɪ.” rɪnarɪɲagɪfá arɪfá nɪwɪro nánɪ Banabasomɪ Adioki nánɪ urowárɪagɪfá

²³ o nuri aɲf apimɪ nɪrémore wɪnɪɲɪnɪgɪnɪ. Gorɪxo é máyo wá nɪwianɪrɪ ayo wimɪxarɪɲɪpɪ nɪwɪnɪrɪná dɪɲf nɪfá nɪwinɪrɪ enɪ rɪrémixɪ nɪwirɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Gorɪxomɪ wí rɪwɪ mumó anɪɲf minɪ ayá tɪnɪ xɪdɪfɪrɪxɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

²⁴ O á má naɲf yarɪɲo imónɪrɪ Gorɪxoyá kwɪyɪpɪ ayá wí sɪxɪ wɪnɪrɪ Jisasomɪ dɪɲf ayá wí wɪkwɪrorɪ yarɪɲo enagɪ nánɪ e urɪɲɪnɪgɪnɪ. Á má obaxɪ Ámɪnáomɪ dɪɲf wɪkwɪrófáyɪ axɪnɪɲf nɪmónɪro nɪkumɪxɪga warɪɲagɪfá

²⁵ Banabaso Soro nánɪ pɪfá emɪnɪrɪ aɲf yoʼ Tasasi nánɪ nuri

²⁶ apimɪ ɲweanagɪ nɪwɪnɪrɪ nɪwirɪmeámɪ bɪfɪwáú nawɪnɪ Adiokiyo nɪɲwearɪná á má e dánɪ Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪfáyɪ tɪnɪ awí neánayiro obaxɪ wíyo nuréwapɪya nurɪná xwiogwɪ wo awaúmɪ e múronɪnɪgɪnɪ. Adiokiyo e ɪná dánɪ á má wí á má Jisasi Kiraisomɪ uxɪdarɪgɪfáyɪ nánɪ yoʼ Kirisitenɪyɪ iwamɪfó wɪrɪgɪfáɪnɪ.

²⁷ ɪná wɪfá rókiamoarɪgɪfá wa Jerusaremi pɪnɪ nɪwiárɪmɪ Adioki nánɪ nɪweapɪro

²⁸ wigɪ wo Agabasoyɪ rɪnɪɲo éf nɪrorɪ Gorɪxoyá kwɪyɪfá dánɪ wɪfá nurókiamorɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Aiwá nánɪ xwɪfá tɪyo nɪyonɪ aga dɪwɪ ayá wí ikeamónanɪwárɪnɪ.” E urɪɲɪpɪ Romɪyɪ mɪxɪ ɪnáyɪ Kɪrodiasoyɪ rɪnɪɲo menɲweanáná dɪwɪ apɪ ikeamónɪagɪfá nánɪ

²⁹ Jisasomɪ xɪdarɪgɪfáyɪ wonɪ wonɪ xɪxegɪnɪ nɪwɪpaxɪ imónɪɲfápa wigɪ dɪɲf re yaiwigɪawixɪnɪ, “Negɪ nɪrɪxɪmeá Judia pɪropenɪsɪyo ɲweagɪfáyo arɪrá wianɪwá nánɪ nɪgwɪ apɪ apɪ nɪtirane wiowárɪwanɪgɪnɪ.” nɪyaiwɪro

³⁰ xɪxenɪ e nero nɪgwɪ awí eáfáɪpɪ Banabaso tɪnɪ Soro tɪnɪ awaú nɪmeámɪ nuri Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪfá Jerusaremi ɲweagɪfáyo wɪpenɲweagɪfáwamɪ mɪnɪ wɪpɪsɪfɪ nánɪ wiowárɪgɪawixɪnɪ.

12

Mɪxɪ ɪnáyɪ Xeroto Jemisomɪ pɪkɪrɪ Pitaomɪ gwɪ uyɪrɪ enɪf nánɪrɪnɪ.

¹ ɪná Judayɪ mɪxɪ ɪnáyɪ Xeroto Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪfáyɪ wíyo rɪkɪkɪrɪfó wɪkárɪnɪ nánɪ fá nɪxɪrɪrɪ

² porɪsɪ wamɪ uráná kirá tɪnɪ Jonomɪ xɪráo Jemisomɪ pɪkɪgɪawixɪnɪ.

³ Jemisomɪ pɪkɪagɪfá nánɪ Judayɪ yayɪ yarɪɲagɪfá nɪwɪnɪrɪ Xeroto sɪpɪ á mɪ bɪ nerɪ re enɪnɪgɪnɪ. Pitaomɪ enɪ fá xɪrɪɲɪnɪgɪnɪ. Sɪfá Pitaomɪ fá xɪrɪɲfɪ tɪɲɪná Judayɪ Gorɪxo enɪná múronɪpɪ nánɪ dɪɲf mopɪrɪ nánɪ bɪsɪkerɪfá yɪsɪ mayɪ úrapɪ nɪmɪxɪro narɪgɪfá omɪ Xeroto fá xɪrɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁴ Omɪ fá nɪxɪrɪmáná re yaiwɪɲɪnɪgɪnɪ, “Sɪfá Aɲfɪnajo Neamúroagoɪ rɪnɪɲf rɪpɪ rɪxa pwéáná omɪ gwɪ aɲfɪyo dánɪ nɪmɪxearɪ á má nɪnɪ sɪɲwɪ anɪgɪe dánɪ xwɪrɪxɪ numerɪ pɪkɪmɪgɪnɪ.” nɪyaiwirɪ gwɪ aɲfɪyo nɪɲwɪrárɪrɪná porɪsɪ awí eánɪgɪfá biaú biaú xɪxegɪnɪ wáú wáú awí mearoayɪpɪrɪ nánɪ wárɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁵ E wáráná Pitaomi gwí anjýo awí mearoarɛɛɛɛɛɛ aí Jisasoyá siyikí imónigfáyí Gorixo omí arírá owiníní aníɛɛ miní arfá rfa wé yarɛɛ níwiera ugɛawixini.

Anɛnaji wo Pitaomi gwí anjýo dani mɛɛɛɛɛɛ nánini.

⁶ Sfa Xeroto “Ayimi omí nɛmɛɛɛɛɛɛ áma sɛɛwí anigɛ dani xwɛɛɛɛ uméimigini.” yaiwinɛɛɛɛ sɛɛni wfa móniɛɛɛɛ Pitao senfa wɛɛɛkaú nɛɛɛɛɛɛɛɛɛ áwinimi sá wenána porisí waú midimídani ɛɛɛɛɛ wa gwí anj ówanj nɛɛɛɛɛɛɛɛɛ bɛɛɛɛɛɛɛɛ dani awí roro enána re eniniginí.

⁷ Ámináoɛɛ anɛnaji wo nɛɛɛɛɛɛɛɛ gwí anjýo wfa ókiárana Pitaomi miwɛɛɛ saiwiarí wiminiri nani ayɛɛwí nuroɛ re urɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Joxi anɛni wiáɛɛɛɛɛɛ.” urána re eniniginí. Senfa arfkaú xegí wéyo dani ikweámioaniniginí.

⁸ Senfa arfkaú ikweámioaagí anɛnajo ámi re urɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Dixí arerixí yiniri sɛɛwí sú yiniri eɛ.” nuriri o rɛɛɛ e éana re urɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Dixí iyfa nɛɛɛɛɛɛɛɛɛ nɛɛɛɛɛɛɛ.” uragí

⁹ gwí anj awami dani omí númi nɛɛɛɛɛɛɛ númi nurina “Anɛnajo niri xwɛɛɛɛ niriɛɛ yarɛɛɛɛ, ayí nepa rfa niarini?” miyawi “Sa oriɛɛ rfa winɛɛɛɛ?” nɛɛɛɛɛɛɛ

¹⁰ awaú porisí xfo tɛɛɛ anwi e awí rogɛɛɛɛɛɛ muroɛ jfamí awí rogɛɛɛɛɛɛ ení muroɛ nemána ákɛɛɛ ówanj ainixí tɛɛɛ imixɛɛɛɛɛɛɛ —Anami pɛɛni nɛɛɛɛɛɛɛ nɛɛɛɛɛɛɛɛ gwí anjýo pɛɛni nɛɛɛɛɛɛɛ rɛɛɛ anj api ikwɛɛɛɛɛɛɛɛ emearigfánarini. Ana tɛɛɛ e rémoána re eniniginí. Xegíɛɛ kɛɛwimɛɛɛɛɛɛɛ. Xegíɛɛ kɛɛwimánana nɛɛɛɛɛɛɛ óf wɛɛɛɛ nurina re eniniginí. Anɛnajo rɛɛɛ pɛɛni nɛɛɛɛɛɛɛ uána

¹¹ Pitao xegí dɛɛɛ ffa nɛɛɛɛɛɛ re rɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Ámináo nioni éf nɛmínɛɛɛɛɛɛ nani xegí anɛnajo nurowárenapiɛ Xeroto ‘Gí enj eánɛɛɛɛɛɛ dani e wikárɛɛɛɛɛɛ.’ yaiwiarɛɛɛɛ pɛɛɛ urakiri gí Judayí ‘Xeroto omí e wikárɛɛɛɛɛɛ.’ nɛɛɛɛɛɛɛ dɛɛɛ wikwɛɛɛɛɛɛɛ pɛɛɛ urakiri neri gwí anjýo dani nɛmɛɛɛɛɛɛɛ? Oyí, e nionini.” rɛɛɛɛɛɛɛɛ.

¹² Dɛɛɛ e ffa nɛɛɛɛɛɛ anj apɛɛɛ Mariaíɛ rɛɛɛɛɛ wíyá —Ími xewaxo Joni Makorini. Omí xɛɛnái Mariaíɛ rɛɛɛɛɛɛ anj iwami nani nurí áma obaxí aniwami awí neánarimána Gorixo xfomi arírá owiníní nani yarɛɛɛ níwia warína nɛɛɛɛɛ

¹³ ákɛɛɛ fwi mɛɛɛ dani iwanj nearí ikaxí rɛmákíána apɛɛɛ wí, anj iwami xɛɛnainɛɛɛ nimóniri omɛɛɛ wiarɛɛɛ wí —Í xegí yoí Rodaíɛɛɛ. Í iwanj neániri ikaxí rɛmákínɛɛɛɛɛ nani gorɛɛɛɛɛ sɛɛwí owinimɛɛɛɛɛ nurí

¹⁴ “Goxɛɛɛ?” nuriri Pitaoyá manj umɛɛɛɛɛɛɛ nani dɛɛɛ nífa wíagí re eniniginí. Xami ówanj mɛwɛkwiomeá anɛni nurí ayá tɛɛɛ re urɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Pitao ákɛɛɛ ówanjýo bɛɛɛɛɛɛɛɛ dani bɛɛɛɛɛ roni.” uragí

¹⁵ áma ayí re urigɛawixini, “Jíxí xaxá neri rarɛɛɛɛɛ.” uragfá aí í axíɛ arfki ámi bɛ tɛɛɛ urarína ayí re urayigɛawixini, “Pitaoyá anɛnajo rfa roni?” urayarɛɛɛɛɛ aiwí

¹⁶ Pitao sɛɛni ówanj iwanj nearí ikaxí rɛmákíarɛɛɛɛɛ ayí nuro ówanj nɛkwiwo winigfawixini. Pitao riwo ronagí nɛwinɛɛɛ dɛɛɛ nɛɛɛɛɛ uagfá aí

¹⁷ Pitao ayí xwɛɛɛɛ mɛɛɛɛ oéɛɛɛɛɛ wé ówanj nuyimána Ámináo nɛwiiri gwí anjýo dani nɛɛɛɛ nɛɛɛɛɛɛ éɛɛ nani repɛɛɛ nɛwiéra nurí re urɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Jemisomí tɛɛɛ negí nɛɛɛɛɛɛ imónigfáyo tɛɛɛ nioni níf api nani áwanj urɛɛɛɛɛɛɛ.” nuráɛɛ nɛɛɛɛɛ mɛ nani uniniginí.

¹⁸ Rɛɛɛ wfa ónana porisí Pitaomi awí mearoarigfáwa o mɛɛɛɛɛɛɛ nɛwinɛɛɛ “Pitao arige neri rfa unoi?” nɛɛɛɛɛɛ ayá ípɛɛɛ nɛɛɛɛɛɛɛɛ warína

¹⁹ mɛɛɛ ináyí Xeroto Pitao nani pfa nera nurí pfa nɛmegínarimána porisí awí mearogfá awami yarɛɛɛ imimí nɛwiáɛɛɛɛ wɛɛɛ sekaxí re urɛɛɛɛɛɛɛɛ, “Awami nɛɛɛɛ nuro pɛkíɛɛɛ.” Sekaxí e nurimo Judia pɛɛɛɛɛɛɛɛ pɛɛni nɛwiáɛɛɛɛ anj yoí Sisaria nani nɛwerí e urɛɛɛɛɛɛɛɛ.

Míxí ináyí Xeroto pɛɛɛ nánini.

²⁰ Xeroto áamá Taia ηweáyo t́nɪ Saidonɪ ηweáyo t́nɪ wikɪ bɪ onɪmiápi mɪwónɪ ayá wɪ wónarɪnagɪ wigɪ wɪ awɪ neánárɪmáná o ηweane nánɪ nɪbɪro xámi Xerotoyá gapɪmanɪ seáyɪ e imónɪgɪá wo t́nɪ —O xegɪ yoɪ Birasɪtasorɪnɪ. O t́nɪ xámi Xeroto wikɪ wónarɪnɪpɪ nánɪ xwɪyɪá nɪmɪxɪro re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Joxɪ Xeroto wikɪ neaónarɪnɪpɪ nánɪ omɪ xwɪyɪá nɪneaurɪyɪrɪ pɪyɪá neawɪrɪɪ. Ámá dɪxɪ mɪxɪ ináyomɪ sɪmanɪwɪyónɪnɪ wurɪnɪgɪáyo aiwá bɪ yarɪnɪwáone enagɪ nánɪ rɪrarɪnɪwɪnɪ.” uráná o re urɪnɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné t́nɪ nawɪnɪ nɪrorane seaurɪyimɪárɪnɪ.” urɪagɪ awa wenɪnɪ nero ηweanáná

²¹ sɪá Xeroto xwɪyɪá imɪxɪnɪá nánɪ rárɪnɪyɪ parɪmóáná o mɪxɪ ináyowa yɪnarɪgɪápɪ okɪyɪá nɪnɪmáná xegɪ sɪá íkwianɪwɪ seáyɪ e imɪxɪnɪnɪnɪnamɪ nɪnɪwearɪ xwɪyɪá rɪrɪmɪ wɪarɪnɪá

²² áamá awɪ eánɪgɪáyɪ rɪaiwá nɪrɪro re rayɪgɪawɪxɪnɪ, “Xwɪyɪá apɪ áamá woyá mɪrɪnarɪnɪnɪ. Apɪ anɪnamɪ dánɪ ηwɪá imónɪnɪ woyánɪnɪ rɪnarɪnɪ.” rayarɪnɪá re enɪnɪgɪnɪ.

²³ Ayɪ urarɪgɪápɪ nánɪ xewanɪno pɪrɪ nɪrakɪnɪrɪ “Gorɪxomɪnɪ seáyɪ e numerɪ rɪpoyɪ.” murɪpa éagɪ nánɪ Gorɪxoyá anɪnajɪ wo rɪnɪnɪ wɪáná agwɪ ayɪnɪwɪ norɪnɪá pɪyɪ omonɪnɪgɪnɪ.

²⁴ E nerɪ aí xwɪyɪá Ámɪnáoyá surɪmá mimónɪ sɪnɪ nɪrɪga nurɪ nánɪ áamá obaxɪ nɪkumɪxɪga ugɪawɪxɪnɪ.

²⁵ Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ awaúmɪ nɪgwɪ rɪpɪ negɪ nɪrɪxɪmeá imónɪgɪá Jerusaremɪ ηweagɪáyo mɪnɪ wɪsɪxɪnɪrɪ wɪowárɪgɪápɪ rɪxa nɪyárɪmáná Jonɪ Makomɪ nɪwirɪmeámɪ Jerusaremɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ ámɪ Adiokɪ nánɪ yɪgɪawɪxɪnɪ.

13

Banabasomɪ t́nɪ Soromɪ t́nɪ wáf urɪmepɪsɪ nánɪ nɪrɪpearo uowárɪgɪá nánɪrɪnɪ.

¹ Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪá Adiokɪyo ηweáyɪ wigɪ wa wɪá rókɪamoarɪgɪá imónɪro wa uréwapɪyarɪgɪá imónɪro egɪáwa rowarɪnɪ. Wo Banabasorɪnɪ. Ámɪ wo Simiono xegɪ yoɪ bɪ Naijeroyɪ wɪrɪgɪorɪnɪ. Ámɪ wo Sairɪnɪ dánɪ Rusiasorɪnɪ. Ámɪ wo Maneyeno —O gapɪmanɪ Xeroto t́nɪ nɪmerɪnɪá xwé iwɪaronɪorɪnɪ. Ámɪ wo Sororɪnɪ.

² Ayɪ awɪ neánɪro Ámɪnáomɪ yayɪ nɪwɪro aiwá ηwɪá ηweanáná kwɪyɪ Gorɪxoyápɪ re urɪnɪnɪgɪnɪ, “Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ nɪonɪ awaú e éɪsɪxɪnɪrɪ wéyo fá umɪrárɪnɪápɪ xɪxenɪ emepɪsɪ nánɪ nurɪpearo uowárɪpoyɪ.” uráná

³ ayɪ aiwá ηwɪá ηwearo Gorɪxomɪ xwɪyɪá rɪrɪmɪ wɪro néfasáná awaúmɪ wé seáyɪ e nɪwikwɪárɪmáná uowárɪgɪawɪxɪnɪ.

Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ pɪrɪnɪwɪ Saipɪrasɪpɪmɪ dánɪ wáf urɪmegɪ nánɪrɪnɪ.

⁴ Awaúmɪ kwɪyɪ Gorɪxoyápɪ uowárɪagɪ nɪwerɪ anɪ yoɪ Serusia rɪnɪnɪpɪmɪ dánɪ sɪpɪxɪ womɪ nɪpɪxemoánɪrɪ nɪηweámáná pɪrɪnɪwɪ Saipɪrasɪ rɪnɪnɪyɪmɪ nánɪ nuri

⁵ sɪpɪxo anɪ yoɪ Saramisɪyɪ rɪnɪnɪpɪmɪ íwɪékɪnɪmeááná awaú sɪpɪxɪyo dánɪ nayoari Judayɪyá rotú anɪ wɪ e wɪ e mɪrɪnɪnɪyɪyo dánɪ Gorɪxoyá xwɪyɪápɪ wáf nurɪmerɪnɪá Jonɪ Mako enɪ sanɪ nurápɪmerɪ

⁶ rɪxa pɪrɪnɪwɪ mɪwɪ mɪdánɪ dánɪ mɪdánɪ nánɪ wáf nura nɪméisáná anɪ yoɪ Peposɪyɪ rɪnɪnɪpɪmɪ nɪrémoro wɪnɪgɪawɪxɪnɪ. Ámá ayá mɪkɪ íkɪnɪ wo —O Judayɪ worɪnɪ. Mɪmónɪ wáf rókɪamoarɪnɪ worɪnɪ. Xegɪ yoɪ Ba-Jisasoyɪ wɪrɪgɪorɪnɪ.

⁷ O t́nɪ pɪropenɪsɪ apɪmɪ dánɪ pɪrimiáo —O xegɪ yoɪ Sejiasɪ Porasorɪnɪ. Dɪnɪ neyɪrorɪ aumaúmɪ inɪnɪorɪnɪ. O t́nɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ ηweagɪorɪnɪ. O anɪ apɪmɪ ηweanagɪ Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ sɪnɪwɪ e nɪwɪnɪrɪ wáf urɪmearɪnɪá pɪrimiáo xwɪyɪá Gorɪxo nánɪ wáf rarɪgɪpɪ arɪá owɪmɪnɪrɪ awaúmɪ “Eɪnɪ.” urɪagɪ aí

⁸ ayá mɪkɪ íkɪno —Gɪrɪkɪyɪ wigɪ pɪné t́nɪ Erimiasoyɪ rɪnɪnɪorɪnɪ. O pɪrimiáo Jisasomɪ dɪnɪ mɪwɪkwɪropa oenɪrɪ awaúmɪ xegɪ dɪnɪyo dánɪ pɪrɪ rakɪmɪnɪrɪ éagɪ aiwɪ

⁹ Soro —O xegí yoƳ bi Poroyi urigíforini. O kwíyí Gorixoyápi ayá wí sixí wíninagi nání ayáí míkí ikinomi rixa sinwí agwí nínwínáriní

¹⁰ mǎxí re uriniginini, “Oboyá niaíwíniní imóniní roxiní, áamá wé róniní yarigíá gíyí gíyo pírí urakíminíri yarinoxirini. Aríkí yapí wíwapíyiri íwí urápiri néra warinoxirini. Ámináo nání nepaxiní rininípi joxi aniní miní yapíni imoriréini?” nuríri

¹¹ re uriniginini, “Agwí nioní re rírarinini, ‘Ámináo rixa díní ríkikayóagi nání joxi sinwí nisupáriní sá obaxí wíyo sogwí sinwí wínirfámaní.’ rírarinini.” uráná re eniginini. Agwí wániní uráriní sá uyináriní éagi nání “Áamá go go wéyo íá nínixirini ófí síwá nínirfeniní?” níyaiwirí áamá nání páfá emeniginini.

¹² E éagi pírimiaó sinwí nínwíní Jisasomi díní wíkwíroniginini. E nerí Ámináo nání uréwapíyarigípi nání ududí níwiga uniginini.

Banabaso t́ni Soro t́ni Pisidia píropenisíyo nání nuri Adiokiyo wáƳ urimegíí nánirini.

¹³ Poro t́ni níkumixinirí emearigííwaú t́ni Peposi ṕni níwiárimí nuro sípíxí womí nípíxemoáníro ninweámáná nuro Pabiria píropenisíyo aní xegí yoƳ Pega rininípimi íwiékínimeááná nayoaro e dání Joní Mako awaúmi ṕni níwiárimí ámi xegí axí Jerusaremi nání úagi aiwí

¹⁴ Poro t́ni Banabaso t́ni awaú Pega ní múrori Pisidia píropenisíyo aní xegí yoƳ Adiokiyo rininípimi níremori Sabaríáyo Judayíyá rotú aníyo nípáwiri éfí nweanáná

¹⁵ nwí ikaxí eáninípimi bi íá roro wá rókiamoagíáwa eagíápi bi íá roro níyárimáná rotú aní iwámi mewegíáwa áamá womí awaú éfí nweagííe nání nurowáiro re urigíawixiní, “Re ureí, ‘Negí nírixímeá imónigííwagwí, awagwí xwíyíá ení ríremíxí neaipaxí bi enánáyí, ananí nearípiyí.’ ureí.” urowaráná o nurí awaúmi axípi e uráná

¹⁶ Poro níwiápinímearí wé ówaní nuyimáná re uriniginini, “Gí Isireríyíné t́ni émáyí Gorixomi wáyí níwiro nání nene t́ni nawíní awí neánirane Gorixomi yayí wiarinwáyíné t́ni aríá nípoyí.

¹⁷ Nwíá Isirereneyá aríowéyí uxídagíó, o eníná negí aríowami neyírorí ayí aní mídáníyí nímoníro Isipíyí aníyo nweanáná oyá díní t́ni sayá ní móga numáná enáná o ení sixí neánirí emími níwíwapíya unípimi dání aní ayo dání níwirímeámi biniginini.

¹⁸ Níwirímeámi báná ayí áamá díní meanje nemeróná xwiogwí 40 pwearíná o ayá nurímíxiri wé íá numíxeáníísáná

¹⁹ Kenaníyí aníyo áamá gwí wírí wírí wé wíúmi dání waú apimi xwíríá níkíxerí xwíá wigí nweagíápi nurápirí negí aríowami míní winiginini. Api nípini yaríná xwiogwí 450 pweniginini.

²⁰ Goríxo e níwííísáná oyá díní t́ni áamá wa aníwá nímonáyiro wá rókiamoagí Samueroyi rininíjo t́níná nání nímenjweága níb́ásáná

²¹ negí aríowa Gorixomi re urigíawixiní, ‘Míxí ináyí neamenjweani nání neaimónariní.’ uráná o Kisomí xewaxo, Soromí —O xiáwo íriníjo Bejimanoyáorini. Omí mǎxí ináyí nání urípeááná o numenjwearíná xwiogwí ámi 40 pweniginini.

²² Goríxo omí suríma nímixiri ámi Depito xaminíjo mǎxí ináyí nímonirí oudenjweanirí imixiníjo nání woákíki nerí re neariniginini, ‘Jesiomí xewaxo Depito áamá nioní díní unwíráripaxí wo imóninagi wíniníáorini. Nioní nímonariní nípini xixeni eníorini.’ neariniginini.

²³ O ‘Depitoyá íwiárfawéyí wo Isireríyo yeáyí uyimíxemeaníá nání oimíximini.’ níyaiwirí negí aríowami símímaníyo dání urinípa xixeni nerí áamá Jisasoyí rininíjo imixinirini.

²⁴ O síní áamáyo piaumími níwinináná Jono xámi Isireríyo níyoní wáí nemerí ‘Segí íwí yarigíápi ríwíminí mamóáná wayí seameaimíni.’ nurímerí

²⁵ ríxa Goríxo e éwínigíní wímíxíyíní yoparípi urímání neríná re rayíní, ‘Seyíne nioní nání “Goríní.” yaiwiaríno? Seyíne weníhí nerí nínweagfónímaní. E nerí aí arfá nípoyí. Ámá nioníyá ríwíyo bínfo nioní aga seáyí e nímúroño enagí nání xegí síkwí sú gwí wíkweaipaxí mimóníhíní.’ rayíní.

²⁶ Gí níríxímeá imónígíáyíne, Ebíríamoyá íwiárfawéyíne t́níní émá Goríxomí wáyí níwiro nání ayí t́níní re awí eánígíáyíne t́níní rípi osearímíní. Xwíyíá ámáyo yeáyí uyímíxemeapaxo nánípi nínenení arfá wianí nání Goríxo ríxa uowárenapíní.

²⁷ Ámá Jerusaremí nweagfáyí t́níní wigí mebá nimóníro umenweagfáwa t́níní omí ayí oríaníní mí míwómíxípa ero eníná dání wíá rókiamoagfáwa o nání níríní ríwamíní eagfápi —Apí Sabarfá ayí ayo dání íá roarígíápiríní. Apí míkí nání díní mímó surímá íá níroro nání ‘Ayí o nání ríá ríníní?’ míyáiwípa ero néfasáná wíá rókiamoagfá awa níríro eagfápi t́níní xíxení omí wíkárígíawíxíní. Wíá rókiamoagfá awa níríro eagfápi t́níní xíxení níwíkáríroná ‘Sípíoxíríní.’ nuríro xwíyíá umeárfíawíxíní.

²⁸ E nemowa nímeámí nuro omí xwíyíá numearíní píkipaxí imóníní bí nání pía nímegíníní aiwí gapímaní Pairatomí ‘Píkoi.’ urígíawíxíní.

²⁹ Omí nípíkíróná wíá rókiamoagfáwa o nání níríro eagfá nípíní xíxení níwimáná enáná wa yoxáfpámí dání níyoámí níwepíníro xwárfáyo weyárfagfá aiwí re eníní.

³⁰ Goríxoyá díní t́níní xwárfáyo dání ámí wíáfpínímeaníní.

³¹ Níwíáfpínímeámáná sía ayá wí ámá Garírí píropenífíyo dání o t́níní nawíní Jerusaremí nání bígfáyo sínání wímónayíní. Ayínání sínání wímónayíníyí negí Isíreríyí imóníníyo áwaní urímepírí nání imónígíáyí.

³²⁻³³ Yawawí ení xwíyíá yayí seainípaxí rípi searánírai níyáiwímí barínwí. Goríxo negí aríowamí símímaníyo dání nuríríná ‘Níseaimíáríní.’ urínípi Jísaso xíoyá díní t́níní wíáfpínímeanípímí dání awayá íwiárfawene ríxa xíxení apí, xífo urínípi neainíní. Xwíyíá Bíkíwí Samíyo soní biaúyí rínínípímí níríní eáníní rípi, ‘Joxí Goríxoníyá íwoxíríní. Agwí nioní símíxáná imóníoxíríní.’ Xwíyíá e níríní eánínípi ení xíxení imóníní.

³⁴ Nene díní re yáiwíaníwá nání ‘O Goríxoyá díní t́níní wíáfpínímeáfíyí nání ámí níperí wí píyí epaxí meníní.’ yáiwíaníwá nání Bíkíwíyo níríní eánínípa Goríxo re uríní, ‘Depítomí símímaníyo dání nuríríná “Áyá nírínímíxírí píráníní síimíáríní.” urínápi joxí ení axípi nísiimíáríní.’ uríní.

³⁵ Ayínání o nání Bíkíwí Samíyo soní ámí bímí Depító re ríní, ‘Goríxoxí ámá e wíwínígíní urínípi aníní míní xídaríno joxí xwárfáyo dání xe píyí oeníní sínwí wínírfá meníní.’ ríní.

³⁶ Depító imónínípi nání nene níjíríní. O Goríxo e éwínígíní wímónarínípi néra núsáná péáná negí aríowa xwíá weyáriníníyo weyáraná píyí eníní.

³⁷ E nerí aí ámá Goríxoyá díní t́níní wíáfpínímeaní wí píyí meníní.

³⁸ Ayínání gí níríxímeá imónígíáyíne, yawawí seararígíwípi nání xíxení níjía re imónípoyí. Jísaso enípímí dání Goríxo negí íwí yarínwápi yokwarímí neaiipaxíríní.

³⁹ Íwí yarínwá nwí ikaxí Moseso níríní eaníní xídarínwápímí dání yokwarímí neaiipaxí mimónínípi Jísasomí díní wíkíwírówá gene gene xegí xewaxo neainínípi dání ananí yokwarímí neaiirí gwíníní neajínínípi neaikweawáriní epaxíríní.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayínání wíá rókiamoagfáwa níríro eagfá rípi xíxení seaimónínígíní wáyí níseainíní díní mófíxíní, ‘Goríxo rínípímí ikayíwí umeárfíáyíne, xámí sínwí níwíníro ududí nemáná aníníxíní. Ayí rípi nání seararíní. Nioní seyíne t́híná yarínápi ámá wa áwaní searfagfá aiwí seyíne agwí aí ná ríwíyo aí bí “Neparíní.” yáiwírfá meníní.’ xwíyíá apí wíá rókiamoagfáwa níríro eagfápi xíxení seaimónínígíní wáyí níseainíní díní mófíxíní.’ uríní.

⁴² Poro t́nɪ Banabaso t́nɪ e nura numowau peyeaŕnǎ áma aŕǎ wíǎyǎ rixɪ́ɲ re urayigfawixɪ́nɪ, “Awagwí ámi Sabarǎ wíomɪ dǎnɪ xwíyǎ agwí neararigfípi axípi ananɪ nearéwapíyipiǎíranɪ?” urayigfawixɪ́nɪ.

⁴³ E nemánǎ rixa rotú anǎ t́ɲ e ṕnɪ nɪwíarɪmɪ ami ami numiamorónǎ Judayǎ obaxí wí t́nɪ émayǎ Gorixomɪ wáyǎ nɪwiro nánɪ Judayɪnɪɲ imónigfáyǎ wí t́nɪ Poromɪ t́nɪ Banabasomɪ t́nɪ númɪ warɪɲagfǎ awau ámi nura nurínǎ enǎ rɪrémixǎ nɪwiri re urigfísixɪ́nɪ, “Seýné Gorixo wǎ nɪneawianɪrɪ neaiɪɲpɪ ǎǎ nɪxɪrɪro ɲweáɪrɪxɪ́nɪ.” urigfísixɪ́nɪ.

⁴⁴ Sabarǎ wo rixa parimóánǎ áma anǎ apimɪ ɲweáyǎ nápi xwíyǎ Gorixoyápi arǎ wianɪro nánɪ awí eánigfǎ aí

⁴⁵ áma ayǎ wí awau rarigfípi arǎ wianɪro nánɪ epíroyǎ yarɪɲagfǎ Judayǎ sɪɲwǎ e nɪwɪnɪro sipí dɪɲ bɪ onɪmiápi mɪwíaiwí ayǎ wí nɪwíaiwiro nánɪ Poro uréwapíyarɪɲpɪ pírɪpírǎ ero ikayǎwí umearɪro egfawixɪ́nɪ.

⁴⁶ E yarɪɲagfǎ aí Poro t́nɪ Banabaso t́nɪ ayǎ igigfǎ bɪ mɪwinǎ re urigfísixɪ́nɪ, “Yawawi aga xwíyǎ rɪpi yegǎ Judaýné niseamúroraí émayo xámɪ urɪpaxǎ menagǎ nánɪ seýné xámɪ seararɪɲwiɪ. E nerɪ aí xwíyǎ rɪpi arǎ mɪyeaí arikwǎkwǎ nerónǎ seýné áwanǎ réɲɲ nɪyearɪro yarɪɲoɪ, ‘Dɪɲ nɪyɪmɲɲ imónɲpɪ meapaxǎ imónigfáyǎ t́nɪ xɪxenɪ mimónɲwɪnɪ.’ Áwanǎ éɲɲ nɪyearɪro yarɪɲagfǎ nánɪ agwí yawawi seýné ṕnɪ nɪseawíarɪmɪ émayo uréwapíyanɪrai warɪɲwiɪ.

⁴⁷ Ayǎ rɪpi nánɪrɪnɪ. Ámináo sekaxǎ nearɲɲ rɪpi ɲwǎ ikaxǎ eánɲɲyo re eánɪnɪ, ‘Gorixonɪ joxɪ émayo uyǎwɪnɲɲ wǎ wókɪmɪxɪrǎ nánɪ rɪɲwɪrǎrǎrɪnɪ. Joxɪ nionɪ nánɪ urɪrǎpimɪ dǎnɪ áma xwǎ nɪrɪmɪnɪ gɪmɪ ɲweagfáyoyeáyǎ uyimɪxemeámǎ nánɪ e oimónɪrɪ rɪrowǎrǎrɪnɪ.’ Gorixo e nɪnearɪrǎnǎ yawawi nánɪ enɲɲɲ rɲɲ enagǎ nánɪ émayo uranɪrai warɪɲwiɪ.” urigfísixɪ́nɪ.

⁴⁸ E urarɲagfǎ émayǎ arǎ nɪwíronǎ dɪɲ níǎ nɪwinɪrɪ xwíyǎ Ámináooyápi nanǎ e rɪnarɲagǎ nánɪ re rɲnigfawixɪ́nɪ, “Apɪ seáyǎ e imónɪnɪ.” nɪrɪnɪro áma Gorixo dɪɲ eyíroáɲɲyǎ dɪɲ wíkwǎrogfawixɪ́nɪ.

⁴⁹ Xwíyǎ Ámináooyápi anǎ apɪ t́ɲ e nɪmɪnɪ rɲnárɪmearǎnǎ

⁵⁰ Judayǎ re egfawixɪ́nɪ. Apɪxǎ seáyǎ e imónigfǎ ayǎ t́nɪ rotú ɲweaarigfíwámɪ t́nɪ anǎ apimɪ seáyǎ e nɪmónɪro menweagfáwamɪ t́nɪ sɪmírǎrǎ wíagfǎ ayǎ Poromɪ t́nɪ Banabasomɪ t́nɪ sipí nɪwikárɪro wigfǎ t́ɲ e dǎnɪ mɪxǎ xǎdowǎrigfawixɪ́nɪ.

⁵¹ Wigfǎ t́ɲ e dǎnɪ mɪxǎ xǎdowǎrigfǎ awau “Nene sipínɪ wikárarɲwaénerǎnɪ?” oyaiwinǎpoyɪnɪrɪ egfǎ sɪkwíyo xwǎ sɪkǎ xénɲpɪ pírǎ wíálkímɪ nɪyárɪmɪ anǎ yoǎ Aikoniamɪyɪ rɲnɲpimɪ nánɪ ugfísixɪ́nɪ.

⁵² E nerɪ aí anǎ apimɪ dǎnɪ Jisasomɪ dɪɲ nɪwíkwǎro ro uxǎdarigfáyǎ yayǎ bɪ onɪmiápi mɪwinǎ yayǎ seáyɪmɪ dǎnɪ niga uro kwíyǎ Gorixoyápi ayǎ wí sɪxǎ wɪnɲpimɪ dǎnɪ enǎ neága uro néra wagfǎrɪnɪ.

14

Poro t́nɪ Banabaso t́nɪ Aikoniamɪ dǎnɪ egfǎ nánɪrɪnɪ.

¹ Awau xámɪ egfípa Aikoniamɪyo nɪrémómánǎ Judayǎ rotú anǎyo nɪpáwiri nurɪrínǎ píránɲɲ renwípearɲagfǎ nánɪ áma xwé ayǎ wí, Judayǎ t́nɪ Gɪrikíyǎ t́nɪ áma gwǎ apiaú dɪɲ wíkwǎrogfawixɪ́nɪ.

² E nerɪ aiwí Judayǎ arǎ nɪwiro dɪɲ mɪwíkwǎropa éfáyǎ Gɪrikíyǎ áma Jisasomɪ dɪɲ wíkwǎroarigfáyoye sɪmɪ t́nɪ owípoyɪnɪrɪ sɪmírǎrǎ nɪwiro yarɪɲagfǎ nánɪ

³ awau e ayǎ wí nɲwearínǎ “Áma tɪyǎ wí mɪxǎ nɪyeaipaxǎ aí Ámináo ananɪ yeamenɲoɪ.” nɲyaiwiri ayǎ igigfǎ bɪ mɪwinǎ sa nɪra ugfísixɪ́nɪ. E yarǎnǎ Ámináo “Awau

neararigfáƿi nepa ríá neararini?” owipimónipoyinri gí dñíyo dání xe nuriri emimí tñi ayá riwamónipaxí imóniníƿi tñi owiwapíyípiyinri ení síxí níweámíxa uníniginí.

⁴ E nerí aí áamá aní apimí nweagfáyí dñí bí biaú níxiríro wí Judayí, dñí míwíkwíroarigfáyí tñi kumíxiníro wí wáƿ wurimeiarigfíwaú tñi kumíxiníro neróná re eníniginí.

⁵ Gírikíyí wí tñi Judayí wí wigí seáyí e nimóníro umenweagfáyí tñi ayí níwiápínimearo “Awaúmi sípí níwikáirane sñá tñi opíkianeyí.” níriníro yaríná

⁶ e owianeyiníro yarigfáƿi nání awaú níjía nimóníri nání Raikonia píropenísíyo aní símí biaú xegí yoí Rísítirapimí tñi Debipimí tñi nání éí uri aní mídímídání ikwíróinípiami ení nání éí uri nerí

⁷ aní ayo dání xwíyíá yayí neainariníƿi wáƿ urimegísisixiní.

Poró tñi Banabaso tñi Rísítirapimí dání egfíƿi nánirini.

⁸ Awaú aní yoí Rísítirai rinínipimí emearíná áamá e dání wo —O xínái agwíyo dání síkwí ikí ení xirínorini. Xegí síkwíyo ení bí meáninagí nání o bí onímíáƿi irú nípímíxiri aní yagomani. O éí níñwearí

⁹ Poró urariníƿi aríá wiaríná re eníniginí. Poró síñwí agwí níwínáriníná wíníyí wíniníniginí. Xegí síkwí sípí eníyí naní wímíxiní nání Jisasomí dñí wíkwíroarinagí níwínirí

¹⁰ Ímí tñi níriní “Níwiápínimeari díxí síkwí tñi pírániní éí roí.” uráná re eníniginí. Úrapí éí níroamori aní eníniginí.

¹¹ Poroyá maníyo dání éí níroamori aní yarinagí áamá e epíroyí egfáyí síñwí apí níwíníro xwíyíá nímfeyoaro nírinóná wigí Raikoníayí píné tñi re rigfawixiní, “Negí nñwíá anínamí nweagfáwa ríxa áamá nimóníro nene tñí e nání riwaú weapíí.” níriníro

¹² “Banabaso, o negí nñwíáo Susoyí wírinínorini.” ríro Poró xwíyíá yaní umeaiariníro enagí nání “O negí nñwíáo Xemisoyí wírinínorini.” ríro neróná

¹³ Susoyí wíriníníro —O nání aní rídiyowá yarigfíwá aní apimí ákináyó bíaríwámí dání umíriyinínorini. Oyá apaxípániní imóniníro uríá íwí yeyí ininí bí nímaxírímí burímákaú oxí wo tñi níméra níbirí ákiná íwí e éí nírómáná áamá e epíroyí egfáyí tñi “Awaú nání rídiyowá owianeyí.” níwimóníro e wianíro yaríná

¹⁴ wáƿ wurimeiarigfíwaú, Banabaso tñi Poró tñi ayí “Awaú nání e owianeyí.” rinarinagíá aríá níwiri re egfísisixiní. Ayí “Nene wianirí yarinwáƿi awaú aga mímimónariní.” oyaiwípoyinri egí iyíá naxeri áamá epíroyí egíe áwínímí aníní nuri xwíyíá ímí tñi níra nuri

¹⁵ re urigfísisixiní, “Áamá tíyíné, pí nání e yeaianíro yariní? Yawawi ení seyíné imónigfáƿa ámáwawiriní. Yawawi sa ríƿi nání yarinwíí. Seyíné segí nñwíáƿi níxídiróná surímá yarigfáƿi píní níwiárimí Goríxomí —Nñwíá nepa dñí tñí ayí orini. O anína imíxiri xwíá imíxiri rawírawá imíxiri nerí amíƿi níní ayo yariníƿi imíxinínorini. Omí seyíné xídíƿirí nání yawawi xwíyíá yayí seainíƿaxí ríƿi wáƿ seararinwíí.

¹⁶ Áamá gwí wírí wírí níní aga eníná dání níñweaxa bígíyí Goríxo wigí síwíyo xe oxídíƿoyinri níwíga níbirí aiwí

¹⁷ xewaníníro imóniníƿi nání yumí míseainí xegí naní níseaiiriníƿimí dání síwániní níseaiiga bíñirini. Segí omíní ná wearíníná weníá nání oyá dñí tñi iniá eaénapirí aiwá píripírí iníri yaríná seyíné níriníro yayí niga warigfáriní. Ayínání o e níseaiiriníƿimí dání xewaníníro imóniníƿi nání síwániní níseaiiga bíñirini.”

¹⁸ Xwíyíá e nuriri aiwí áamá ayí aríkí “Awagwí nání xe rídiyowá oéƿoyinri síñwí neanípiyí.” urarinagíá awaú aniní miní ƿírí urakianiri néísáná enáná ayí kíkíá egfawixiní.

Poromí sñá nearó tigfá nánirini.

¹⁹ Judayf wí Adioki dání bīro Aikoniamī dání bīro nero áamá obaxí e ηweagfáyo dīnf ukínimixáná “Poromī sipí e owikáraneyi.” wimónarinfpī nixfđiro re egfawixini. Omī sfńá tńń nearo “Ríxa pīyfrńani?” nīyaiwiro anf apimī dání níropémī nīpeyearo e wáfagfa aí

²⁰ áamá Jisasomī dīnf nīwīkwfrroro xfdarigfáyf pīyo wenē mīdīmīdání rówapáná re enīnigini. O áamī wiápńimeanīnigini. Ámī nīwiápńimearī anf apimī nání nuri sá wenō wáfapī tńń Banabaso tńń anf yoř Debi rńnīfpimī nání nuri

²¹ anf apimī dání xwīyfa yayf neainarinfpī wáf nurīmerfńá áamá obaxí Jisasomī dīnf nīwīkwfrroro ouxfđfpoyiniri nīwimīxarīmī ámī Risitira nání nuri e enī nurára mūrōri Aikoniamī e enī nurára mūrōri Adioki e enī nurára mūrōri nerfńá

²² awaú xámī nura púáná Jisasomī uxfdigfáyf enf neánīro omī pńń mīwiarf anīnf minf xfdiprfńa nání enf rīrēmīxf nīwiéra nuri re urīgfisixini, “Xeanīnf ayá wí nīneaimeáa numáná enáná Gorīxoyá xwioxfyo páwianfwarini.” nuriri

²³ áamá wa Jisasoyá sfyikf imónigfáyo wipenweaprfńáwa anf apī apimī nīwurīpeaária nīweri xámī aiwá ηwfá ηwiráriniri Gorīxomī xwīyfa rīrīmī wiri nefisáná Ámīnáo, wīgf dīnf wīkwfroarīgfō píránīnf oumeniniri wéyo nīwimī ugfsisixini.

Poro tńń Banabaso tńń ámī egf axīmīni ugfi nánirini.

²⁴ E nemowaú Pisidia pīropenīsfyo áwīnīmī nīpuri Pabiria pīropenīsfyo nīrémōri

²⁵ anf yoř Pega rńnīfpimī xwīyfa Gorīxoyápī nurára nīmūrōri anf yoř Ateria rńnīfpimī nání nīweri

²⁶ e dání sipīxf womī nīpīxemoániri nīηweámáná nuri Adiokīyo nání nuri —E ayf awaú ríxa eméfpī wáf emearfńá Gorīxo wá wianfapimī dání éfisixiniri omī wéyo nīwīro wáfīgerini. E nání nuri

²⁷ nīrémómáná Jisasoyá sfyikf imónigfáyo awī neaáriri amīpī awaú nemerfńá Gorīxo enfpī nání repīyf nīwiéra nuri Gorīxo émayf nīkīnīmónīro dīnf onīkwfřfpoyiniri ówanfńīnf wīkwīīnf pī nání repīyf nīwiri

²⁸ e nemowaú Jisasomī uxfdarigfa anf apimī ηweáyf tńń nawínī sfá ayá wí e ηweagfsisixini.

15

Émá Jisasomī xfdarigfáyf nání xwīyfa imīxigfa nánirini.

¹ Áamá wa Judia pīropenīsfyo dání nīweapīro Adioki nīrémómáná áamá Jisasomī dīnf nīwīkwfrroro nání wīgf xexīrīmeá imónigfáyo nuréwapīyiro re urīgfawixini, “Seyfńé Judayene tńń xīxenī imónīpřri nání negf arō Moseso rīnf pī iyf sfmī sfō mīwákwīńpa nerónáyf, Gorīxo yeáyf seayīmīxemeapaxf menini.” urarīńagfa

² Poro tńń Banabaso tńń xwīyfa sfmī tńń xīmīxīmī nīnīro xwīyfa ayá wí nīřga nīwiápńimearo nefasáná áamá e dānf Jisasoyá sfyikf imónigfáyf re rīńīgfawixini, “Poro tńń Banabaso tńń negf wa tńń Jerusaremi nání nuro wáf wurimeiarigfáwa tńń áamá e dānf Jisasoyá sfyikf imónigfáyo wipenweagfáwa tńń nerīmeánīmáná ‘Iyf sfmī sfō wákwīńfpoyi.’ neararīgfā řpī nání xwīyfa nīmīxīróná, ayf nanřrini.” nīřnīro

³ uowárauáná awa xwfá Pinisiayf rńnīfpimī tńń Samaria pīropenīsfyo tńń nīpurfńá anf apī apimī Jisasomī dīnf nīwīkwfrroro nání xexīrīmeá imónigfa wīyonī wīyonī émayf Gorīxo tfámīnī kīnīmónīgfāpī nání e e áwanf nura nīmūrōróná yayf nīwimōa ugfa wixini.

⁴ E nemowa ríxa Jerusaremi nīrémōro anf e dānf Jisasoyá sfyikf imónigfáyf tńń wīgf wipenweagfáwa tńń wáf wurimeiarigfáwa tńń yayf wiemeááná Poro tńń Banabaso tńń awaú émayf tńń e emearfńá Gorīxo egf wéyo dání nēra unf nīpīnī nání repīyf wīarfńá re enīnigini.

⁵ Parisi imónigfá Jisasomi dñǵ wíkwíroarigfá wa nɔ́wíápnimearo re rigfawixini, “Émá Jisasomi dñǵ wíkwíroarigfáy negí iyí sɔ́mí sɔ́o wákwínarɔ́wápní mepa epaxí wí mimónini. Ayí ɔ́wí ikaxí negí arɔ́o Moseso eanǵpimi mɔ́xɔ́dipa neríná, ‘Ayí ananirini.’ urɔ́paxí mimónini. Ayo nuréwapɔ́yirane ‘Apimi anɔ́ɔ́ miní xɔ́dɔ́rɔ́xini.’ urɔ́wanigini.” rigfawixini.

⁶ Ayínáni wáƳ wurimeiarigfáwa tɔ́ni Jisasoyá sɔ́yikí imónigfáyo wipenweagfáwa tɔ́ni apí nání xwɔ́yíá imixanɔ́ro nání awí neánɔ́ro

⁷ rɔ́xa xwɔ́yíá ayá wí rɔ́rowiágí nínfasáná enáná Pitao nɔ́wíápnimeari re urɔ́ɔ́nigini, “Gí nɔ́rɔ́xímeá imónigfóyíne, xámí dání émáyí xwɔ́yíá yayí neainarɔ́ɔ́pní arɔ́a wiro dñǵ wíkwíroaro epɔ́rɔ́a nání soyíneyá wo iwamɔ́o wáƳ urɔ́wɔ́nigini rɔ́ Gorɔ́xo eyíroɔ́o, ayí nioní enagí nání soyíne nijárini.

⁸ Nioní ayo wáƳ urimeááná Gorɔ́xo —O ámayá xwíoxíyo imónɔ́ɔ́pní nɔ́ni nání nijá imónɔ́roini. O xegí kwíyípní nene neaiapɔ́ɔ́pa axípní mɔ́ni nɔ́wirɔ́ɔ́pní dání sɔ́wá rénɔ́ɔ́ neainirini. Émáyí ení dñǵ nɔ́nɔ́kwíroróná, ayí ananirini. Sɔ́wá éniɔ́ neainirini.

⁹ Judayene xegí bɔ́ neaiirí émáyo xegí bɔ́ wiirí enímaní. Nene neaiɔ́ɔ́pa axípní ayí ení dñǵ wíkwíroarɔ́agfá nɔ́wɔ́nirí yokwarimí wiɔ́ɔ́rini.

¹⁰ Ayínáni soyíne Gorɔ́xo wikí oneaónirí pí nání yarɔ́ɔ́? ɔ́wí ikaxí Moseso eanǵpimi dání saní negí arɔ́owa ananí nimeámí upaxí mimónɔ́ɔ́pní —Apí, ayí ɔ́wí ikaxí negí arɔ́owa oxɔ́daneyiniróná nɔ́xɔ́dipaxí mimónɔ́ɔ́pní rini. Apí pí nání émá Jisasomi dñǵ wíkwíroarigfáyo wikwiáranɔ́ro yarɔ́ɔ́? Soyíne Gorɔ́xo ayo mɔ́wikwiáɔ́ɔ́pní wikwiáranɔ́ro nerɔ́ɔ́pní dání Gorɔ́xo nene wikí oneaónirí yarɔ́ɔ́.

¹¹ Nene dñǵ wí re mímó, ‘ɔ́wí ikaxí eánɔ́ɔ́pní xɔ́darɔ́wápní dání yeáyí neayimixemeapaxí rini.’ wí mímó dñǵ re neaiɔ́mónini, ‘Áminá Jisaso émáyo wá nɔ́wianirí ayo nání wayíá upeɔ́ɔ́yo dánini Gorɔ́xo yeáyí uyimixemeaarɔ́ɔ́pa Judayene ení axípní e yeáyí neayimixemeaarɔ́ɔ́rini.’ Dñǵ e neaiɔ́mónini.” urɔ́ɔ́nigini.

¹² Awí eánigfáwa xwɔ́yíá bɔ́ mɔ́rɔ́ sɔ́ni arɔ́áni nɔ́wiro yarɔ́ná Banabaso tɔ́ni Poro tɔ́ni éf nɔ́rori xwɔ́yíá nurirí emimí tɔ́ni ayá rɔ́wamónipaxí imónɔ́ɔ́pní tɔ́ni awaú émáyí tɔ́ɔ́ e wáƳ urimearíná Gorɔ́xo egí wéyo dání wíwapɔ́yɔ́pní nání repíyí nɔ́wiri

¹³ rɔ́xa nɔ́rárímaná enáná Jemiso nɔ́wíápnimeari re urɔ́ɔ́nigini, “Gí nɔ́rɔ́xímeá imónigfóyíne, xwɔ́yíá nioníyá bɔ́ ení arɔ́a nípoyí.

¹⁴ ‘Gorɔ́xo émáyí nání wí dñǵ mímoarini.’ yaiwiagwá aiwí xewanɔ́ɔ́o émáyí wí nioníyá imónɔ́rɔ́xini nɔ́wiewírorɔ́ɔ́pní dání áamá ayí nání monǵpní iwamɔ́o sɔ́wá neainirini. Apí nání Saimono rɔ́xa repíyí neaiɔ́ɔ́.

¹⁵ Agwí o nearíípní, ayí wáƳ rókiamoagfáwa Depitoyá ɔ́wiárfawé nání nɔ́rɔ́ro eagfá rɔ́pní tɔ́ni xixeni imónini,

¹⁶ ‘Apí nɔ́pní nimónímaná enáná Gorɔ́xoní ámí nɔ́bɔ́rɔ́ anǵ segí mɔ́xí ináyí Depitoyá pɔ́neamioagiwá ámí mɔ́rɔ́márini. Aníwá xwírfá ikɔ́xénɔ́ɔ́pní ámí nɔ́mɔ́rɔ́rɔ́ sɔ́ɔ́ imiximárini.

¹⁷ Ayí rɔ́pní nání e emárini. Judayí gwí axírí marɔ́áí, áamá gwí wírfá wírfá nɔ́ni Ámináoní tɔ́ámíni obɔ́poyinirí nání ámí apí e mɔ́rɔ́márini. Ayí émá nioníyá imónɔ́rɔ́xini wéyo fá umɔ́rɔ́ɔ́yí nioní tɔ́ámíni obɔ́poyinirí ámí mɔ́rɔ́márini.

¹⁸ Ámináoní xwɔ́yíá rɔ́pní seyíne nijá oimónɔ́poyinirí eníná dání searɔ́áoní seararɔ́ɔ́ni.’ Xwɔ́yíá wáƳ rókiamoagfáwa eagfá apí tɔ́ni Saimoní nearíípní tɔ́ni xixeni imónini.

¹⁹ Ayínáni dñǵ nioníyá ení rɔ́pɔ́rini. Émá Gorɔ́xo tɔ́ámíni ukɔ́nimónarigfáyo upupígfí mɔ́wikáɔ́pa oyaneýí.

²⁰ ɔ́wí ikaxí eánɔ́ɔ́pní nɔ́pní mɔ́wikwiáɔ́pa nemáná aí sa payí wí nearane re urɔ́wanigini, ‘Judayene xwírfá neainipaxí imónɔ́ɔ́pní rɔ́pní rɔ́pní mepa éfɔ́xini. Áamá wí

mimóní ṇwá ímóníṇíṇí nání rídiyowá yaríḡáṇí mīnīpa éfríxíni. Apíxí nīmearíná sewíni mīmeánípa éfríxíni. Nanwí ḡwí sīṇwíyo xíráná ragí sīni enḡṇí mīnīpa éfríxíni. Rakiwí ení mīnīpa éfríxíni.’ Apíni payí nearane uríwaníḡíni.

²¹ Ámá eníná dání néra nībīro nene ṇweanwá ríná ení Sabaríá ayí ayo anḡ apí apimí áamá wa ṇwí ikaxí Moseso eanḡpimí dání íá roro uréwapíyīro yaríṇagíá nání émayí Judayene xwíríá neainaríṇíṇí nání nīḡíá ímóníṇí. Ayínání ríwamíṇí apíni nearane e uríwaníḡíni.” uríṇíḡíni.

Émayí nání payí nearo wiowárigíá náníṇí.

²² Wáf wurimeiarigfáwa t́nī Jerusaremi dání Jisasoyá sīyikí ímóníḡíá ńnī t́nī wíḡí wípenweagíáwa t́nī ení d́ṇí ná b́nī nīxírīro re ríníḡíawíḡíni,

“Negí wí Poro t́nī Banabaso t́nī payí nīmáxírīmí upírí nání nírípearanénáyí nanḡríní.” nírínīro Judasomí —O xegí yoí ámí b́ Basabasoríní. Omí t́nī ámí wo Sairasomí t́nī —Awaú Jisasomí d́ṇí nīwíkwíro nání xexírímeá ímóníḡíáyo seáyí e ímóníḡíwaúríní. Awaúmi nírípearo

²³ payí re níríní eáníṇíṇí wiowárigíawíḡíni, “Wáf wurimeiaríṇwáone t́nī Jisasoyá sīyikí ímóníḡíáyo umenweanwáone t́nī nene segí séríxímeá ímóníṇwáene seyíné negí níríxímeá ímóníḡíáyíné nání —Wiyíné anḡ yoí Adiokíyo ṇweagíáyíné, wiyíné Siria píropenísíyo ṇweagíáyíné, wiyíné Sirisia píropenísíyo ṇweagíáyínéríní. Seyíné nání payí ríṇí nearí wiowárenaparíṇwíní. Seyíné nīyínéní yayí oseainíní.

²⁴ None ríxa aríá re wíwáriní, ‘Negíyí wí none “Soyíné nuro e urípoyí.” muríwámí ayí seyíné t́e nání nībīro searéwapíyaríná d́ṇí ríá seaxerí d́ṇí símíḡwíá seayíní enḡríní.’ aríá e wíwá enagí nání

²⁵⁻²⁶ none ríxa d́ṇí ná b́nī t́nī nīmónímáná ‘Ayí ríṇí neranéná nanḡríní.’ neaimóníḡríní, ‘Ámá negí wamí nírípearane Banabasomí t́nī Soromí t́nī —Awaú nene d́ṇí sīxí uyíṇwáwaúríní. Negí Áminá Jisasi Kiraiso nání wáf nurímeríná yoí mayí nīmóníri urímegííwaúríní. Awaúmi t́nī negí wamí t́nī seyíné t́ṇí e nání nurowárenapíríná, ayí nanḡríní.’ neaimóníḡríní.

²⁷ Ayínání ríwamíṇí re eaaríṇwáṇí Judaso t́nī Sairaso t́nī awaú manḡ t́nī ení ananí áwanḡ searísisíxíní urowáraríṇwíní.

²⁸ None xwíyíá nīmíxíranéná kwíyí Goríxoyáyo dání re ríníwaníḡíni, ‘ṇwí ikaxí ayá wí sanḡníní ímóníṇíṇí mīwíkwíarípaní.’ ríníwaníḡíni. ṇwí ikaxí émayíné aga ṕnī mīwíaríṇwíxí ímóníṇíṇí, ayí ríṇíṇíṇí.

²⁹ Ámá wíḡí mimóní ṇwá ímóníṇíṇí nání rídiyowá yaríḡáṇí mīnīpa éfríxíni. Rakiwí mīnīpa éfríxíni. Nanwí ḡwí sīṇwíyo xíráná ragí sīni enagí nání mīnīpa éfríxíni. Apíxí nīmearóná sewíni mīmeánípa éfríxíni. Seyíné nene ríwá apíni e nerónáyí, ayí apání yaríṇí. Negí xwíyíá apíríní.”

E níríro payí eagíawíḡíni.

³⁰ E nemowa mīnī wiowáraná awa payí nīmeámí Adiokí nání nīwero nírémómáná áamá e dání Jisasoyá sīyikí ímóníḡíáyo awí neaárímáná payí mīnī wíagíá

³¹ ayí íá níróróná xwíyíá enḡ rírémíxí nīwíro eáníṇagí nání d́ṇí níá winíṇíḡíni.

³² D́ṇí níá winaríná Judaso t́nī Sairaso t́nī awaú ení wíá rókiamoaríḡííwaú enagí nání wíḡí xexírímeá ímóníḡíáyo xwíyíá ayá wí b́ t́nī enḡ rírémíxí nīwírí enḡ sīxí nīwímíxírí egísisíxíní.

³³ E nemowaú śá wí e nīṇweagíísáná enáná awaúmi ámí wíḡí urowárigíáwa t́ṇí e nání nurowáríro yayí wiowárigíá nání xexírímeá ímóníḡíá e ṇweagíáyo ṕnī nīwíarímí kíkíá néra ugísisíxíní.

³⁴ [Jerusaremi nání nuri aíwí Sairaso “Adiokíyo ámí b́ t́nī nīṇwearíná, nanḡ emíṇí.” yaiwíṇíḡíni.]

³⁵ Awaú e éagfi aí Poro t́nɪ Banabaso t́nɪ Adiokɪyo nɪŋwɛari áamá obax́ wí t́nɪ nawínɪ xwɪýfá Ámɪnáoyápi wáƳ urɪmeri uréwapɪyiri egfísixɪnɪ.

Poro t́nɪ Banabaso t́nɪ ewáramónigfí nánɪrɪnɪ.

³⁶ E nemowaú rɪxa śfá wí múróáná Poro Banabasomɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Yawawi ámɪ nurai anj́ apɪ apimɪ xwɪýfá Ámɪnáoyápi wáƳ nurɪmeráiná áamá Jisasomɪ dɪŋf́ nɪwɪkwɪrɔro nánɪ yegf́ nɪrɪx́meá imónigfáyf́ arɪge ŕfá ŋweaŋoɪnɪrɪ sɪŋẃ owɪnɪmeaaiyɪ.” urf́agɪ

³⁷ Banabaso “Ayf́ ananɪrɪnɪ.” nɪyaiwiri “Jonɪ Mako enɪ yawawi t́nɪ nawínɪ owaneyɪ.” wimónf́agɪ aiwɪ

³⁸ Poro arf́kí re urarɪŋagɪ nánɪ, “Xámɪ wáƳ urɪmeanɪrane nuranéná sɪnɪ nápi oyaneyɪnɪrɪ nánɪ mú Pabiria piropenisf́yo dánɪ ṕnɪ nɪyeawiárɪmɪ unjo ámɪ yawawi t́nɪ nawínɪ nɪwirɪmeámɪ mupa oyaiyɪ.” urarɪŋagɪ nánɪ

³⁹ mɪx́f́ nɪrɪnowieánf́isáná apimɪ dánɪ newáramónɪri Banabaso Jonɪ Makomɪ nɪwirɪmeámɪ nurɪ sipɪx́f́ womɪ nɪpɪxemoánɪri nɪŋwɛari piɪŋẃ Saipɪrasɪyɪ rɪnɪŋf́pimɪ nánɪ ugfísixɪnɪ.

⁴⁰ E nánɪ úagfí aí Poro Sairasomɪ nɪmearɪ xexɪrɪmeá imónigfáyf́ awaú wáƳ emearf́ná Ámɪnáo wá nɪwianɪrɪ uméwɪnɪgɪnɪrɪ omɪ wéyo mɪnɪ wíáná e dánɪ ṕnɪ nɪwiárɪmɪ nuri

⁴¹ Siria piropenisf́yo t́nɪ Sirisia piropenisf́yo t́nɪ áwɪnɪ e nuri anj́ apɪ apimɪ nɪrémómáná áamá Jisasoyá sɪyikf́ imónigf́á wíyf́ wíyo nuréwapɪya nuríná enj́ sɪx́f́ wímɪxɪgfísixɪnɪ.

16

Poro Timotiomɪ nɪwirɪmeámɪ unj́f́ nánɪrɪnɪ.

¹ Poro anj́ Debiyɪ rɪnɪŋf́pimɪ nɪrémorɪ ámɪ nurɪ Risɪtɪraɪ rɪnɪŋf́pimɪ nɪrémorfná wɪnɪŋɪnigɪnɪ. Áamá Jisasomɪ x́darɪǵfáyf́ wo —O xegf́ yoƳ Timotiorɪnɪ. Xɪnái Jisasomɪ dɪŋf́ wɪkwɪroarɪŋf́ wírɪnɪ. Í Judayf́ enagɪ aí omɪ xano Gɪrikɪyɪrɪnɪ.

² Áamá Risɪtɪra ŋweáyf́ t́nɪ Aikoniamɪ ŋweáyf́ t́nɪ Jisasomɪ dɪŋf́ nɪwɪkwɪrɔro nánɪ xexf́xexɪrɪmeá imónigfáyf́ Timotio nánɪ “Áamá nanj́ worɪnɪ.” rarɪǵforɪnɪ.

³ O nánɪ Poro “Yawawi t́nɪ nawínɪ oemeaneyɪ.” nɪwimónɪrɪ nánɪ omɪ nɪmearɪ iyf́ śmɪf́ śfó wákwiŋɪnigɪnɪ. Ayf́ rɪpɪ nánɪ e enɪnigɪnɪ. Judayf́ arɪwámɪdánɪ ŋweagfáyf́ ńnɪ o xegf́ xano Gɪrikɪyɪf́ enagɪ nánɪ x́o iyf́ śmɪf́ śfó mɪwákwinɪŋf́pɪ nánɪ nɪj́f́á e imónigf́á enagɪ nánɪ Poro negf́ Judayo wáƳ urɪmearfná omɪ arf́á mɪwipa epf́rɪxɪnɪrɪ iyf́ śmɪf́ śfó wákwiŋɪnigɪnɪ.

⁴ Anj́ apɪ apimɪ nurára nɪmúróróná xwɪýfá wáƳ wurimeaiarigf́áwa t́nɪ Jerusaremɪyo Jisasoyá sɪyikf́ imónigf́áyo wipɛŋweagf́áwa t́nɪ awa xwɪýfá nimɪxɪróná rɪnárɪǵf́á rɪpɪ, “Negf́ ŋẃf́ ikaxf́ eánɪŋf́ rɪpimɪnɪ émá Jisasomɪ dɪŋf́ nɪwɪkwɪrɔro nánɪ negf́ nɪrɪx́meá imónigfáyf́ ogámf́ mepaxf́ imónɪnɪ. Apimɪnɪ nɪx́dɪróná apánɪrɪnɪ.” e rɪnárɪǵf́ápɪ nánɪ áwanj́ nurára múroarɪŋagf́a nánɪ

⁵ anj́ apɪ apimɪ áamá Jisasoyá sɪyikf́ imónigfáyf́ dɪŋf́ wɪkwɪroarɪǵf́ápɪ enj́ neánɪro xaíwɪf́ f́á nɪxɪrɪro nánɪ śfá ayf́ ayo áamá ámɪ wí Jisasomɪ dɪŋf́ nɪwɪkwɪrɔro wɪnɪyɪf́ t́nɪ kumɪxɪnagf́árɪnɪ.

Poro Tirowasiyo nɪŋwɛarfná orɪŋá wɪnɪŋf́pɪ nánɪrɪnɪ.

⁶ E nemowa piropenisf́ biaú Pɪrigia t́nɪ Garesia t́nɪ rɪnɪŋf́piaú t́ŋf́mɪnɪ warfná kwíyɪf́ Gorɪxoyápi xe Esia piropenisf́yo nánɪ nuro áamá e ŋweagf́áyo xwɪýfá yayf́ wɪnɪpaxf́pɪ wáƳ urɪméf́rɪxɪnɪrɪ sɪŋẃf́ mɪwɪnɪf́ urakiowárɪŋɪnigɪnɪ.

⁷ Awa ámi wímíni nání níkínimóníro nuro ríxa Maisia píropenisíyo níré mómáná Bitinia píropenisíyo nání owaneyíníri yaríná ámi kwíyí Jisasoyápi xe óúpoyíníri síjwí míwíní urakiowáriniginí.

⁸ Awa Maisia píropenisíyo ní múroro aní Tirowasiyi ríninípimi nání níwero

⁹ níré mómáná sá ayimí áríwiyimí Poro sá wenáná oríná wíníyí wíniniginí. Ámá Masedonia píropenisíyo dání wo éfí nírorí wauní ríxíní “Joxí Masedonia re nání níbírí arírá nealí.” urarínagí oríná e níwíníri nání

¹⁰ none (ríwamíní rípi eanáoní t́níní) re yaiwínwaniginí, “Goríxo ríxa áamá ayo e dání wáƒ ourímépoyíníri síwá níneairí oríná ríá neapáraríní?” níyaiwirane Masedonia t́fámíní nání píyo waníréwíníri ṕfá neranéná sípíxí wo e nání umíníri yarínagí wíniníwaniginí.

Ridiaí níkínimóníri Jisasomí díní wíkwíroní náníriní.

¹¹ E nemone sípíxomí nípíxemoánírane níjwearane aní Tirowasiyi ríninípimi dání ṕníní níwíarímí nurane píriníwí Samotíresíyi ríninípimi t́níní e nání nímeámí nurane ní múroro sá wenjáone wíápi t́níní aní Niaporisíyi ríninípimi t́níní e nání nímeámí nurane wíarí ní múrómáná

¹² e dání aní Píripaiyi ríninípimi —Aní Masedonia píropenisíyo íkwíroníní seáyí e imóníníyí, ayí bí Píripairíní. Romíyí níbíro aní apimí dání aní nímiríro njweagfápiríní. Apimí none níré mómáná sá obaxí wí e níjwearane

¹³ Sabaríáyo “Inígí wearínú t́níní e áamá Goríxomí xwíyí rírímí wíarígíeríní.” níyaiwirane aní apimí nání ákíná f́wíyo nípeyearane inígí e wearíní ú t́níní e nání níwerane éfí níjweámáná apíxí e awí neáníro njweagfíwamí xwíyí yayí neainarínípi uraríná

¹⁴ apíxí wí —Í xegí yoí Ridiaíríní. Aní Taiatairai ríninípimi dáníriní. Í rapírapí ayíá ríní nígwí xwé ronípi nígwí xení nání bí yaríníriní. Judayí mímóníní aí Goríxomí wáyí níwírí nání yayí wíaríní wíríní. Í xwíyí Poro rarínípi aríá níwírí Goríxo í xwíyí apí díní íkwíropaxí oimóníri xwíoxíyo píraníní wímíxáná í “Poro neararínípi neparíní.” níyaiwirí Jisasomí díní wíkwíroníniginí.

¹⁵ Jisasomí díní níwíkwírorí ríxa wayí nímearí áamá xegí aniwámí í t́níní nawíní njweagfáyí ení wayí nímearo e nemáná í re nearíniginí, “Soyíné re níniawirónáyí, ‘Neparíní. Ámínáomí díní wíkwírófí wíríní.’ níniawirónáyí, gí aniwámí nání níbíro ananí sá wepíríréoí?” Aníní miní e nearayíagí nání í t́níní uníwaniginí.

Poromí t́níní Sairasomí t́níní gwí aníyo njwírígíá náníriní.

¹⁶ E nemone sá wíyi Goríxomí xwíyí rírímí wíarígíe nání waríná apíxí wí —Í áamá wíyá xínáíníní ní móóníri omíní wíaríníriní. Imfó xíxéroarínípi dání áamá síní majfá imónígíápi áwaní urékweaaríníriní. Ámá ímí xíáwowáníní imónígíáwa í áamáyo áwaní urékweaarínípi dání nígwí xwé urápayarígíriní. Í none t́níní óyímí órófí ní níranéná

¹⁷ í Poro t́níní none númí níneaxf́díri aríkí ríaiwá re níra neaxf́díniginí, “Ámá rowa Njwá wíyo ní múroro aga seáyí émí imónínjomí xínáíwáníní ní móóníro omíní wíarígíáwaríní. Ófí Njwá e imónínjo nene yeáyí neayímíxemeanfá nání iníníyí nání wáƒ neararígíáwaríní.” níra neaxf́díniginí.

¹⁸ Ámí ámí sá ayá wíyo axípi e níneaxf́díriná e rayarínagí nání Poro ríxa aníní bí onímíápi míwínípa yarínagí nání níkínimóníri ímfó ímí xíxéroarínípi míxí re uríniginí, “Jisasi Kiraisoyá ení eáníníyo dání sekaxí re ríraríní, ‘Apíxí rímí ṕníní níwíarímí uí.’ ríraríní.” uráná re eníniginí. Síní mé ímfó apí ímí ṕníní níwíarímí uníginí.

¹⁹ Ímí píní níwíárimí úáná xanowáníñf imónigfáwa re níyaiwiro, “Óf apíxí rí áwanf rékweaaríñfipimí dání nígwí meayaríñwáyí ríxa anípá imónigoí. Ámí bí síní meapaxí mimóníní.” níyaiwiro Poromí t́níní Sairasomí t́níní f́á níxero makerf́a imíxarígíe nání níropémí nuro gapímanowa síñwí anígíe dání xwíríxí oumeaneyíníro nímeámí nuro

²⁰ awa t́ñf e níwáíro re uxekwímogfawixíní, “Ámá Judayf rowaúyf ámá negf anf rípimí ñweagfáyo nearakiowárípxf yaríñagfí nání nene píráníñf mññweapaxf neaimónaríní.

²¹ Síwí nene Romíyene imóníñagwí nání gapímanfýfneyá síñwíyo dání ananí f́á xírírane x́dírane epaxf wí mimóníñfípí ámá rowaú wáf neararíñjít.” uráná re eníñigíní.

²² Ámá e epfroyf egfáyf ení níwiápnímearo awaúmí míf xí wianíro yarfná gapímanowa egf iyf́a nupíríro porisf wamí sekaxf re urígíawixíní, “Soxf mépépoyí.” urf́agf́a

²³ iwanf rípí rípí nímépeayimáná níméra nuro gwí anfyo níwáíróóná gwí anfyo awí mearoaríño mí re urígíawixíní, “Joxí awaúmí éf mupaxf imóníñf ñwíráraríñwápní ñwírárímáná píráníñf awí mearóríxíní.”

²⁴ Sekaxf e uráná awaúmí gwí anfyo nímeámí nípáwírí awawá ná ínímí íkwíróóníñfipimí nání nímeámí nípáwírí e níñwírárífná re eníñigíní. Egf síkwí íkíá wára wínámí níwíxímorí wára wína t́níní níwakírfwíárimáná rokímí yáríñigíní.

²⁵ E wíkarfagf́a aí ríxa áríwegf imóníñáná Poro t́níní Sairaso t́níní Goríxomí xwíyf́a rírímí wírí yayf umeanírí nání sonf rírí yaríñagfí ámá gwí anfyo ñweagfáyf arf́a wíarfná re eníñigíní.

²⁶ Pobonf xwíá aí t́níní yaiwíámí méáná gwí aníwá nímirífná síñá piará xwíámí eapíníñfýf ríwómínímínírí nerfná re eníñigíní. Gwí anf ówanf níní f́kwínowírí senf́a ámányo yáríñíñfýf níní íkweánowírí eníñigíní.

²⁷ Gwí aníwámí awí mearoaríño sá weñe dání níwiápnímearí weníñf éyf wíníñigíní. Gwí anf ówanf f́kwínowíñagí níwínírí “Gwí ñweagf́a níníyí ríxa éf úfawixíní.” níyaiwírí ámá ayf éf úf́a nání gapímanowa nioní nípíkípf́ríxínírí xegf kíŕa nímíxearí ríxa píkínímínírí éyf

²⁸ Poro enf t́níní rf́aiwá nurírí re uríñigíní, “Jíwaníño mípíkínípaní. Gwí ñweanwáone nínonení síní ríwone ñweanwíní.” urf́agí

²⁹ o awí mearoarígíá wíamí “Uyf́wí nímíxáromeaénapf́oyí.” nura mírí nípáwírí wáyf wínfagí enf óf níkaríga Poro t́níní Sairaso t́níní t́gííe nípf́kínímearí

³⁰ awaúmí nímíxéámí nípeyearí b́aríwámíní nírómáná re uríñigíní, “Ápowagwí Goríxo yeáyf níyimíxemeaní nání pí emf́íní?” urf́agí

³¹ awaú re urígíisixíní, “Ámíná Jisasomí dñf wíkwíróáná Goríxo yeáyf níyimíxemeaní ámá díxí aníwámí joxí t́níní ñweagf́áyo ení yeáyf uyímíxemeaníñoí.” urígíisixíní.

³² E nurírí omí t́níní ámá xegf aníwámí ñweagf́a níyoní t́níní xwíyf́a Ámínáo nánípí rírímí wíáná

³³ síní áríwegf imóníñagí aíwí o awaúmí “Eíní.” nurírí iwanf mépéf́áyo ígíá níweámáná re eníñigíní. Wayf mearí ámá xegf aníwámí ñweagf́áyf ení wayf mearo nemáná enjáná

³⁴ o awaúmí xegf aníwámí nímeáa nípáwírí aíwá níxerí míní níwírfná x́o t́níní ámá xegf aníwámí ínímí ñweagf́áyf t́níní “Ríxa Goríxomí dñf wíkwírówaénerf́aní?” níyaiwiro nání yayf seáyímí dání néra ugíawixíní.

³⁵ Gapímanowa wíápní t́níní níwiápnímearo porisf wamí awí mearoaríño t́ñf e nání xwíyf́a yanf re wíowárigíawixíní, “Omí ‘Ámá awaúmí wáret.’ urf́poyí.” wíowárfagf́a awa nuro uráná

³⁶ o xwiyfá api Poromi áwanf nuriri re uriniginini, “Gapimanowa nioni nani xwiyfá yanf re wiowárenapaoi, ‘Awaumi owarini.’ wiowárenapagfa nani awagwi anani nfiwapiiri kikiá néra úpiyi.” urfagi ai

³⁷ Poro re uriniginini, “Yawawi Romiyfawawi imoninagwfi ai mfkf wi menagi ai gapimanowa, xwirixi niyeamero amá obaxf sinwf anigfe dani iwanf yeamepero gwf anfyoyeawwirariro egfáwa inimi niyeamixearo yeawaraniro rirarinjo? Oweoi, aga wi e yeaipaxf mimonini. Wiwaninowa nibiro ‘fiwapiyi.’ yearana peyanfiwi.” urfagi

³⁸ porisowa xwiyfá Poro urfipi ami nimeáa nuro gapimanowami repiyf niwiro “Awaú Romiyf waúrinini.” urfagfa awa arfa niwiróna wáyf nikariniro

³⁹ nuro awaumi piyipiyanf nuriro gwf anfyoye dani nimixearo niwariróna arfki waunf rixinif re urayigfawixinini, “Awagwi anf ripimi pini nineawiárimini nurina ‘Ayf nanfirini.’ neaimonarini.” urayarinagfa

⁴⁰ awaú gwf anfyoye dani nipeyari anf apixf Ridiaiyf rininjiyaiwami nani nuri nipawiri amá Jisasomi dinf niwikwiforo nani egf xexirfmea imonigfayf tni e nawini nerimeaniro xwiyfá ami bi tni enf riremif niwiárimini ugfawixinini.

17

Tesaronaika nweayf Poromi tni Sairasomi tni iwanf weanro egfa nanirini.

¹ E nemowa e dani nuro anf biaú Abiporisi tni Aporonia tni rininjiyaiumi nimúra nuro anf Tesaronaika rininjiipimi —Anf apimi Judayf wigf rotú anf wiwa mirinini. Apimi niremómána

² Poro xegf inina yarini e eni axipi neri Sabarfa wiyaú wiyimi Judayf wigf rotú anfyoye awi neanro nweanana niwimeari Bikwf Gorixoyayo dani nurenwipa nurina

³ ayf re oyaiwipoyiniri urayiniginini, “Bikwfyo dani api api niriniri eaninagi nani amá yeayf neayimixemeanfa nani Gorixoyá dinf tni arfowayá xwfá piaxyoye dani iwiaronfoyi rarinjwáomi wa pikiana rininif o nimeari xwaripáyo dani wiápinimeanipi apimi wi nimuropaxf mimonini.” oyaiwipoyiniri mfkpi nani urewapiyiri minf niróa uri nerina re urayiniginini, “Amá Jisasoyf rininif ro, nioni wáf seararináo, o ayf amá yeayf neayimixemeanfa nani arfowayá xwfá piaxyoye dani iwiaronfoyi rarinjwáorini.” urayiniginini.

⁴ E nuririnipimi dani Judayf wíyo dinf ukinimixfagi ayf dinf “Neparini.” niwipimóniri nani Jisasomi dinf niwikwiforo Poro tni Sairaso tni nawini nikumixiniro Girikiyf Gorixomi wáyf niwiro nani yayf umearigfayf obaxf tni anf apimi seayf e nimóniro menweagfawayá apixf wiwa tni eni dinf niwikwiforo nani awaumi nikumixinayiro yarina

⁵ Judayf Jisasomi dinf niwikwifófa awaumi sipi dinf niwaiwiro nani niwiápinimearo re egfawixinini. Makerfa imixarigfe dani amá sipiyf wa Poromi tni Sairasomi tni wikf niwóniro mixf wipiri nani smíráxwifó niwiemero ayf rixa ikwikwierf niga uro wikf niwóga uro yarini nwiniro niwirimeami anf apimi awinimi nipuróna mixfni nepmixamóa nípuro Poro tni Sairaso tni anf Jesonoyaiwami rfa nweaninro e nani nuro awaumi amá negf anf ripimi nweagfayfyá sinwf anigfe dani xwirixi oumeaneyinro anf iwami pirf fkwieámf néra nipawiro

⁶ awaú nani pfá nimeginro nani Jesonomi tni Jisasomi dinf niwikwiforo nani xexirfmea imonigfa wami tni fa nixero anf apimi dani gapimanowa tinif e nani níropemi nuróna rfaiwa re nira ugfawixinini, “Amá anf xwfá nimini ikwifóninifoye nweagfayf wigf yarigfapi mé pini owiárfpoyiniri sipini urekárarigfáwa rixa nene eni ninearekárro yarini.

⁷ Awa Jesono numiminiri xegf aniwami nani nipemeami unowarinini. Awa nwf ikaxf negf mixf inayf Sisao rinipi niwiaikiro xegf bi néra nuro re raringfawarinini, ‘Segf mixf

ináyí Sisao, ayí suríma mǎxí ináyoríní. Wo omí seáyí e wimóniŋo xegí yoí Jisasoríní. rarigfáwaríní.” ríaiwá e nira nuro

⁸ áma e epíroyí egíáyí tǎnǎ aní apimí dání gapimanowa tǎnǎ ayí ríaiwá e rariŋagfa aríá nǎwiro sǎmí níróniro wikí nǎwóga nǎwiápínimearo

⁹ gapimanowa xwǎrǎxí numéfasáná Jesonowa ámi axípi bǎ mepa oépoyínirí nǎgwí bǎ nurápiro wárigfawixíní.

Poro tǎnǎ Sairaso tǎnǎ Beriayo egípi nániríní.

¹⁰ Sǎa ayimí áríwiyimí Jisasomí dǎnǎ nǎwǎkwǎroro nání xexǎrǎmeá imónigfáyí Poromí tǎnǎ Sairasomí tǎnǎ íá xǎrǎpǎrǎxínirí rǎxa aní Beriaí rǎnǎŋǎpimí nání éf urowáríagfa awaú nuri aní apimí nǎrémoríná Judayíyá rotú aní e mǎrǎnǎŋiwámí nǎpáwiri xwǎyíyá yayí neinarǎŋǎpí wáf urígisixíní.

¹¹ Judayí Beria ŋweáyí —Ayí Judayí Tesaronaika ŋweagfáyí yapí mimóniŋoí. Dǎnǎ pǎrǎnǎŋí eyíroarigfáyí enagi nání seáyí e wimóniŋoí. Ayí sǎmí nǎxeadǎpénro “Xwǎyíyá Poro neararǎŋǎpí aríá owianeyí.” nǎwimóniro sǎa ayí ayo re nǎyaiwiro, “O neararǎŋǎpí, ayí Bǎkwǎyo nǎrǎnirí eánǎŋǎpí tǎnǎ nepa xǎxení rǎa imóníní?” nǎyaiwiro Bǎkwǎpí íá nǎróa uro pǎa nǎméra uro neróná

¹² obaxí wí Jisasomí dǎnǎ wǎkwǎroro Gǎrikíyí aní apimí dání seáyí e imónigfáyí wí oxí tǎnǎ apǎxí tǎnǎ ení dǎnǎ wǎkwǎroro yarǎná re enǎnigíní.

¹³ Judayí Tesaronaika ŋweagfáyí xwǎyíyá rǎpí, “Beriayo ení Poro xwǎyíyá Gorǎxoyá wáf uraríní.” rǎnarǎŋagi aríá nǎwiro re egfawixíní. Aní apimí nání nuro áma e dáníyí Poromí mǎxí owípoyínirí sǎmǎrǎxwǎró wieméáná áma obaxí rǎxa epíroyí nero wikí nǎwóga wiápínimeagfawixíní.

¹⁴ Áma obaxí rǎxa epíroyí nero wikí nǎwóga wiápínimeaarǎŋagfa Jisasomí dǎnǎ nǎwǎkwǎroro nání xexǎxexǎrǎmeá imónigfáyí sǎŋwí e nǎwǎnro re egfawixíní. Apaxí mé Poromí rawǎrawá tǎnǎ e nání éf urowáríagfawixíní. Poromí rawǎrawá tǎnǎ e nání éf nurowáríro Sairaso tǎnǎ Timotio tǎnǎ sǎnǎ e ŋweanǎná

¹⁵ áma Poromí éf nǎmíga úfáyí omí sǎa obaxíyo nǎméra núfasáná aní Atenísíyí rǎnǎŋǎpimí nǎrémoro e dání wáraúáná o ámi sekaxí re urowárǎŋǎnigíní, “Sairaso tǎnǎ Timotio tǎnǎ nioní tǎnǎ e nání bǎpaxí imóniŋánáyí, aní nǎ bǎfisixíní.” urowáráná omí e nǎwǎrǎmí ugfawixíní.

Poro Atenísí dání wáf urǎŋǎ nániríní.

¹⁶ Poro Atenísí dání awaú nání wenǎŋǎ nerí nǎŋwearǎná aní apimí mimóní ŋwǎa imóniŋíyí —Ayí xopaikigí xǎxegíní áma imǎxigfáyǎríní. Ayí aga ayá wí amí amí nǎmíní éf nurárara unǎŋagi nǎwǎnirí nání sǎmí nírónimí nemerǎná

¹⁷ Judayíyá rotú aníyo nǎpáwiyirí ayí tǎnǎ émá Gorǎxo nání dǎnǎ moarigfáyí tǎnǎ xwǎyíyá rǎnro sǎa ayí ayo makerǎa imǎxarigfe nání nuayirí áma o eméíná e rówapigfáyí tǎnǎ xwǎyíyá rǎnro néra nurǎná

¹⁸ ámayo uréwapíyarigfá Epikurianíyí rǎnigfá wa tǎnǎ Sitoikíyí rǎnigfá wa tǎnǎ Poro tǎnǎ xǎmǎximí xwǎyíyá rǎnigfawixíní. O wáf nurǎrǎná Jisaso nání urǎrǎ áma xwǎrǎpáyo dání wiápínimeapǎrǎ nání urǎrǎ yarǎŋagi nání wa peayí nǎwǎnro re rigfawixíní, “Áma xwǎyíyá rǎrowiárǎ emearǎŋǎ ro pí xwǎyíyá nearǎmínirí rǎa raríní?” rǎro wa “O anǎnamí dání ŋwǎa imónigfá áma aní mǎdáníyíyá nání nearǎmínirí rǎa raríní?” rǎro nero

¹⁹⁻²¹ omí nǎwirimeámí nuro —Áma Atenísí dáníyí tǎnǎ áma aní mǎdání aní apimí urǎnigfáyí tǎnǎ kíkíá bǎ mé anǎŋǎ míní pí pí xwǎyíyá sǎŋǎ rǎnǎpí aríá wiro áwanǎ urǎro yanro náníní yarigfáyǎríní. Ayí omí nǎwirimeámí nuro Ariopagasíyí rǎnǎŋǎpámí dání xwǎyíyá réwapǎnarigfe nání nǎwirimeámí nuro re urígfawixíní, “Xwǎyíyá sǎŋǎ joxí wáf neararǎŋǎpí nene pǎrǎnǎŋǎ aríá nǎsirane nǎjǎa imónaní nání áwanǎ neareí. Ayí rǎpí

nání rírarínwíní. Xwíyá joxíyá nínearíná nene síní aríá mīwiarínwápi rarinagí nání xwíyá mīkípi nání nījá imónaní nání rírarínwíní.” uríagá

²² Poro Ariopagasi tíní e dání éf nírómáná re uríniginí, “Atenisi dájíyéné, segí ɲwá imónínpi nimeróná awayini ayá tíní wéyo umearínagá sɲwí seaníní.

²³ Ayí rípi nání seararíní. Xámí nioní aní rípi nimerí segí ɲwá éf nurárara uníníyo —Ayo seyíne yaríní nīwiro seáyí e umearígáyoríní. Ayo pírání sɲwí mī nómíxa nuríná wíníaniginí. Éf uráraríní bimi ríwamíní rípi ‘Nwá nene majáo nání.’ eánínagí wíníaniginí. Ayínání ɲwá seyíne majá nimóníro aiwí yaríní nīwiro seáyí e umearígá nání áwaní bī osearímíní.

²⁴ Nwá xwá rírí nírímíní imíxírí amípi níní arímí eníyí imíxírí eno, o anínami tíní xwárímí tíní Ámínáo seáyí e wimónínno enagí nání díní re yaiwipaxí mimóníní, ‘O aní naɲwí rídíyowá yaníwá nání negí wé tíní mīrarínwáyo ɲweaaríní.’ díní e yaiwipaxí wí mimóníní.

²⁵ Xewanínno áamá nīyoní wigí dínípi sīxí umímorí sɲí nimóníro aní upaxí imóníprí nání wimíxírí amípi níní áamá nípírí náníraní, yíníprí náníraní, wimíxíyírí yarínno enagí nání rípi ení yaiwipaxí mimóníní, ‘O amípi wí nání díwí ikeamónarínagí nání negí wé tíní arírá wipaxoríní.’ Díní api ení yaiwipaxí wí mimóníní.

²⁶ Nwá o xewanínno re nīyaiwirí, ‘Áamá gwí arí arí e e ɲweapíríaríní. Gwí arí arí xíáíwa xíríprííná íná íná imóníníaríní.’ nīyaiwirí aníníní neyíroárimáná áamá ná woní imíxínípi dání áamá gwí wírí wírí níní nimóga bínwáríní.

²⁷ Áamá gwí arí arí níní xewanínno nání pía néra nuro ámíríní neróná sɲwí wínímeapírí nání xto ení api e eníríní. E nerí aí o nene xíxegíní ɲweanwá gene gene tíní e dání ná jíami mīneaimóníní.

²⁸ Ayí rípi nání seararíní. Segí soríxowa aí re rígápi, ‘Nene ení Nwáo neameaneneríní.’ rígápi tíní xíxeni nene ení eáníní oyáyo dání imónírane ɲwearane aní emerane yarínwíní.

²⁹ Nene Nwá o neameanene imónínagwí nání díní re mīyaiwipa oyaneyí, ‘Nepa Nwá imónínno imónínípi, ayí ámaéne díní nímorane wé tíní xopaikígí imóníní ɲwá sɲáyo dání imíxarínwápiraní, sɲá goríyo dání imíxarínwápiraní, sɲá sirípayo dání imíxarínwápiraní, sa apíníní ría imóníní?’ mīyaiwipa oyaneyí.

³⁰ Ayínání Nwá o —O Goríxoríní. O áamá xámí o nání majá nero wigí ɲwápiní níméra bigápi nání peá nímorí kíkíá nīwia nībírí aiwí agwí áamá amí gímí ɲweagá nīyoní re neararíní, ‘Segí íwí yarígápi nání ríwímíní nímamoro saníní nimóníro ɲweápoi.’ neararíní.

³¹ Ayí rípi nání e neararíní. O sía wíyimi áamá xwá rírí nírímíní ɲweanwáyo xwíyá pírání nīneamearíná woní woní negí yarínwápi nání yaríní imímí neainía nání ríxa ráríní. Nene xwíyá neamearíní ení ríxa rípeáríní. Nene ‘Rípeárínno, ayí oríani?’ yaiwianíwá nání o péo ámí sɲí nerí owíápnímeanírí ení sīxí weámíxáná wíápnímeaníríní.” Poro e uráná re eníniginí.

³² Áamá e awí eánígáyí Poro xwíyá “Xwárpáyo dání wíápnímeaníríní.” ríagi aríá nīwiróná wí ríperírí wigíawixíní. Wí “Xwíyá joxí neararínípi ríwéná ámí bī tíní aríá sianíwáríní.” urígíawixíní.

³³ E uráná Poro réwapínarígíe dání píní nīwíarímí úagi aí

³⁴ áamá wí —Oxí wo xegí yoí Daionisiasoyí ríníjoríní. O Ariopagasi dání réwapínarígáyí woríní. Apíxí wí xegí yoí Damarisíyí ríníjíríní. Áamá ámí wí ení nawíní. Ayí omí nīkumíxíníro númí nuro Jisasomí díní wíkwírogíawixíní.

Poro Koriniyo niηwearíná enjipi nánirini.

¹ Poro e nemí Atenisi píní niwíarimi anj yoí Korini riniηipimi nání nurí e

² niémómáná áamá Judayí wo —Xegí yoí Akwiraoyi riniηorini. Xinái Podasi piropenisíyo dání xiriηorini. Xiepi xegí yoí Pírisirairini. Romiyí mixí ináyí Kírodiaso Judayí anj apimi ηweagfá niyoní sekaxí re uriηj enagi nání “Romí anj ríipimi dání píní niηeawíarimi úfrixini.” uriηj enagi nání ayaú Itari piropenisíyo píní niwíarimi Korini nání siηj bigíyaúriní. Ayaúmi Poro niwíeari

³ nigwí omiηj o yaríηipi ayaú eni yarigí enagi nání ayaú tñni nawíni niηwearo senfá anj pákipírfa nání imimiximí nero niηwearóná

⁴ Poro Sabarfá ayí ayo Judayíyá rotú anjyo nání nurí ayí tñni Gírikíyí tñni eni re owipimóniri, “Xwíyá Górixoyáipimi dání Jisaso nání nearariηipi neparini.” owipimóniri ayí tñni nawíni rotú anjyo dání xwíyá ximiximí niníro rinayigfawixini.

⁵ E néra nuríná Sairaso tñni Timotio tñni Masedonia piropenisíyo dání niβiri Poromi wímeááná o xegí nigwí omiηj yaríηipi píní niwíarimáná Sabarfáyoni marfá, sfá ayí ayo Judayí tñj e nání nuayiri píraníηj uréwapiyiminiri neríná woákíké re wiayiniηigini, “Áamá yeáyí neayimixemeanfá nání aríowayá xwfá piaxíyo dání iwiaronfoyi raríηwáo, ayí Jisasorini.”

⁶ E urayaríná ayí ríxa xixewiámí nuríro ikayíwí uráná Poro xegí iyfá nipíriri sikí xeniηipi pírfí wiaikímí yáriníηigini. Pírfí wiaikímí niyáiri re uriηigini, “Seyíné anínánáyí sewaniηíyíné rfá meárinfáyo dání anínipíríarini. Seyíné arfá mñiaríηagfá nání nioni wí nixímeapaxímani. Agwí nioni seyíné píní niηeawíarimi ríxa émáyo wáf urimíniri riwoni waríηini.” uráriníηigini.

⁷ E nurárimo píní niwíarimi nurí anj áamá woyá —O xegí yoí Titiasí Jasitasoyi riniηorini. Górixo nání wáyí niwirí nání yayí umeariηj worini. Xegí anj Judayíyá rotú anjyo dání oriwámí dání mñriníηorini. Oyá aniwámí nání nurí e dání xwíyá uraríná re eníηigini.

⁸ Judayí wo —Xegí yoí Kírisipasorini. Judayíyá rotú anjyo awí eánarigfáyo seáyí e umenweanorini. O tñni áamá o xegí aniwámí wearigfáyí tñni Poro urariηipi arfá niwiro Jisasomi dñj niwíkwírooro émáyí Korini ηweagfáyí obaxí eni arfá niwiro dñj wíkwírooro wayí mearo yaríná

⁹ sfá wiyimi Ámínáo re eníηigini. Poromi oriηá nupáiri re uriηigini, “Joxí wáyí mñsinípa oeni. Xwíyá nioni nání joxí nura waríηipi píní miwíarfí siní aníηj nura úfrixini.

¹⁰ Ayí rípi nání ríraríηini. Nioni joxí dñj ríkikayonagi nání áamá mixí sífápimi dání wí riniηj sinínfámani. Áamá anj ríipimi nioni dñj níníkwírípírfa nání nigí imóniηíyí obaxí enagi nání ríraríηini.” urfagí nání

¹¹ o anj apimi niηweari Górixo nání nuréwapíya waríná emá 18 múroníηigini.

¹² Judayí Koriniyo ηweagfáyí, Romiyí wo xegí yoí Gario pírimíáo nimóniri Gírikíyí piropenisí e menweanáná, Judayí dñj axípi tñnini nimóniro niwíápínímearo Poromi xwíyá oumeáraneyiníro wáf pírimíá Gario xwírixí umeariηe nání niηeámí nuro

¹³ Poromi nuxekwímoro re urigfawixini, “Áamá ro áamá Górixomi yayí numeróná ηwí ikaxí riniηipimi niwíaikíro xegí bi nero éfrixiniri dñj xenwímíni ukínimixariηorini.” urfagfá aí

¹⁴ Poro ríxa manj exoámíniri yaríná pírimíá Gario Judayí ayo re uriηigini, “Poro fwi éf siηwiríyí, ríkíkírfó éf siηwiríyí, nioni re yaiwimíniri éáriní, ‘Áamá rowa uxekwímoarigfápi arfá niwiríná, ayí ananirini.’ yaiwimíniri éáriní.

¹⁵ Soyíné uxekwímoarigfápi, ayí xwíyá tñni yoí tñni segí ηwí ikaxí eániηipimi dání riniηipi nání o tñni mixí rinariηagfá nání segípi xwíyá nimíxíro eyírópoyí. Nioni ‘Xwíyá api oseaeýíroimíni.’ mñnimónarini.” nuríri

¹⁶ xwíríxí umearíṅe dání mǝxǝdámí wiowáraparíná áamá wí re egfawixíní.

¹⁷ Judayí wigí rotú aníyo awí eánarigfáyo seáyí e umenṅweanomi —O xegí yoí Sotenisoríní. Omi fá nǝxero pírimíá Gario xwíríxí umearíṅe mǝdáníṅe iwaní mépearíṅagí aí o dǝṅí sípí wí mǝwí kiki fá eníṅíní.

Poró ámi Siria píropenisíyo nání nurí Adiokíyo rémoní nániríní.

¹⁸ Poró síní sía ayá wí e nǝṅweanísáná áamá e dǝṅí Jisasomi dǝṅí nǝwǝkwíroro nání xexírímeá imónigfáyo yayí nǝwiárimo Siria píropenisíyo nání úimigíní rǝ sípíxí womí nǝpǝxemoání rǝ Pírisirai tǝnǝ Akwirao tǝnǝ ení nawíní nǝpǝxemoání rǝ o tǝnǝ nuro Poró Goríxomi dǝṅí nǝwǝkwírorí nání ṅwá ṅweanípí nání aní xegí yoí Segíria rǝnǝṅípímí dání dǝ fá nǝróní rǝ

¹⁹ rǝxa aní Epesasi rǝnǝṅípímí nǝrémoro Poró ayaúmi aní apímí nǝwárimí Judayíya rotú aní e mǝrǝnǝṅiwámí nání nurí nǝpáwírí ayí tǝnǝ xwíyí fá nǝrǝnǝro

²⁰ ayí “Joxí síní bǝ tǝnǝ nǝṅweámoxí úiríxíní.” neaimónaríní.” uríagí a wí o “Ananíríní.” mǝwimóní

²¹ yayí nǝwiárimí nuríná re uríṅíníṅíní, “Goríxo nǝwimónírínáyí, nioní ananí ámi re seaíménapímíáríní.” nurárimí nurí sípíxíyo nǝpǝxemoání rǝ Epesasi pǝnǝ nǝwiárimí nurí nurí nurí

²² sípíxo rǝxa aní Sisaria rǝnǝṅípímí iwiékínímeááná Poró nayoámínímeámí Jerusaremí nání nǝyírí Jisasoyá síyikí imónigfáyo yayí nǝwiára nǝmúroairí aní yoí Adiokíyo nǝrémorí

²³ e sía wí nǝṅweanísáná pǝnǝ nǝwiárimí nurí xwí fá yoí Garesia rǝnǝrǝ Pírigia rǝnǝrǝ eṅe —Ayí xfo xámí wáf urímeṅeríní. E nǝpuríná áamá Jisasomi dǝṅí wǝkwíroarigfáyo xwíyí fá ámi bǝ tǝnǝ nurírí eṅí síxí nǝweámíxára múroníṅíní.

Aporoso Epesasiyo tǝnǝ Koríníyo tǝnǝ dání uréwapíyíṅí nániríní.

²⁴⁻²⁵ Judayí wo —Xegí yoí Aporosoríní. Aní yoí Arekísadíríia dání xíríṅí woríní. Xwíyí fá nǝrǝríná nǝṅwǝpérí émí saímí raríṅoríní. Bǝkwí Goríxoyáyo nǝrǝnǝrǝ eáníṅípí nǝpǝnǝ aumaúmí iníṅoríní. Óf Ámináomí xǝdǝpaxíyí nání píránǝṅí uréwapíyigíto eṅagí nání ámányo Jisaso nání urírí píránǝṅí uréwapíyírí neríná sǝmí nǝxeadǝpénírí uréwapíyaríṅoríní. E nerí aí wayí Jono umeaiagípí náníní nǝṅí fá imóníṅoríní. O Epesasiyo nǝrémorí

²⁶ Judayíya rotú aníyo iwamíto nǝpáwírí ayá igigí mé xwíyí fá Goríxo nání uraríṅagí aí Pírisirai tǝnǝ Akwirao tǝnǝ o apíní nání raríṅagí arí fá nǝwiríná omí nǝwirímeámí nurí óf Goríxomi xǝdǝpaxíyí nání bǝ, o síní mají fá eṅípí nání áwaní nurírí ámi bǝ tǝnǝ píránǝṅí uréwapíyigí síxíní.

²⁷ Aporoso “Nioní Gíríkíyí píropenisíyo nání úimigíní.” wimónáná áamá Epesasi dǝṅí Jisasomi dǝṅí nǝwǝkwíroro nání xexírímeá imónigfáyo omí dǝṅí síxí numímowárríto payí bǝ nearo Gíríkíyí píropenisíyo ṅweagí fá Jisasomi dǝṅí wǝkwíroarigfáyo nání rǝwamíṅí re eagfawixíní, “Áamá ro seaímeááná yayí tǝnǝ nǝpemeámí úiríxíní.” Rǝwamíṅí e nearo wiowáraná o nurí e nǝrémómáná áamá Goríxo wá wíanaríṅagí nání Jisasomi dǝṅí wǝkwíroarigfáyo xegí nuréwapíyíríṅípímí dání arírá nǝwiríná arírá bǝ onímíápí mǝwíṅíníṅíní.

²⁸ Ayí rǝpí náníríní. O áamá obaxí síṅwí anígíe dání Judayí xǝṅwí nǝmoro raríṅfáyo tǝnǝ xímíxímí níníro nǝrǝnǝrǝnó o Bǝkwí Goríxoyáyo dání mǝṅí nǝrorí “Áamá yeáyí neayímíxemeaní fá nání aríowayá xwí fá píaxíyo dání iwiaroníoyí raríṅwáo, ayí Jisasoríní.” nuríríná xwíyí fá mǝmúropaxí imóníṅípí nurírí xórórí bǝ onímíápí mǝwíṅíníṅíní.

19

Poró ámi Epesasiyo nǝrémorí e dání eṅí nániríní.

¹ Poro, Aporoso siní aní yof Koriniyi rininípi nweanáná, o dƳwíní eními áwiniimi nípumáná ámi aní yof Epesasiyo nírémorí Jisasomí xɔdarigfá wíyo níwímeari

² yariní re wininiginí, “Soyíné Jisasomí díní wíkwíróáná kwíyí Gorixoyápi seaímeanoyínérani?” urági awa re urigfawixiní, “Xwíyá re rininípi, ‘Gorixoyá kwíyí bí nweani.’ rininípi aí rinarinagfá siní arfá bí míwinwáonerini.” urági

³ o re uriniginí, “Wayí nímearoná pí wayí meagfoyínérini?” urági awa “Wayí Jono umeaiagípi axípi meanwáonerini.” urági

⁴ o re uriniginí, “Wayí Jono umeaiagípi, ayí áamá re oyaiwípoyiníri umeaiagípirini, ‘Áamá ayí wígi íwí yarigfápi ríwíminí mamóáyírfani?’ oyaiwípoyiníri umeaiagípirini. O áamáyo wayí api numeairíná re uragíriní, ‘Áamá nioniyá ríwíyo biníomi díní wíkwíróríxiní.’ O e urago, ayí Jisaso nání uragíriní.” urági

⁵ awa Poro e urípi arfá níwiro wayí áamá Áminá Jisasomí díní níwíkwíroríná mearigfápi meagfawixiní.

⁶ Wayí api meááná Poro wé seáyi e wíkwíaráná re eniginí. Kwíyí Gorixoyápi áamá awamí wáiníiniginí. Kwíyípi wáináná awa xwíyá míkí api apimí dání ananí ríro wíá rókiamoarigfáiní ríro egfawixiní.

⁷ Áamá e egfáwa nowaní wé wúkaú síkwí waú awariní.

⁸ Poro aní apimí níwíweari Judayíyá rotú aníyo nípáwiri ayá bí mé xwíyá nura nuri áamá ayí re owipimóniri, “Ayí áamá Gorixo xó xegí xwioxíyo míméámí nerí umenweanfápi nání áamá ro neararinípi, ayí neparini.” owipimóniri nurenwípéa nuri nweanáná emá waú wo ríxa nímúrómáná enáná

⁹ Judayí wí díní wakísí niníro Poro rarínípi pírí níwíakíro áamá obaxí epíroyí egfá sínwí anigfíe dání óf Gorixo tíní e nání ininíyi nání Jisasomí xɔdarigfáyi nání ikayíwí raríná o ayo píní níwíarimí nuri áamá Jisasomí díní níwíkwíroro nání wíepísaríní wíníí imónigfáyo níwíimeámí xó tíní nawíní nuro sáá ayí ayo aní xwíyá réwapínarigfá Tiranasoaiwámí dání nurenwípéa uniginí.

¹⁰ O e yarinagi nání áamá Judayíraní, Gírikíyíraní, Esia píropenisíyo nweagfáyí níní Poroyá maníyo dání xwíyá Ámináo nánípi arfá wíaríná xwíogwí waú múroniginí.

Sipaomí xewaxowa imfó mǎxí ɔumáinowáraneyiníro egfá nánirini.

¹¹ Poro Gorixoyá díní tíní emímí xegí bí áamá sínwí míwinarinigfá imóninípi yarinagi nání

¹² iríkwíraní, roaríxíraní, o kwírinarinípi áamá nurápi nuro áamá símíxí yarigfáyí tíní e nání nímeámí úáná símíxí ayí píní wíariri áamá imfó díní xíxéroariníyí tíní e nání nímeámí úáná imfó píní níwíarimí urí yagíriní.

¹³ Judayí aní wí e wí e nemero “Imfó mǎxí umáinipaxonerini.” rinarinigfáyí wí re yagíariní. “Imfó áamá romí xíxéroariníyí mǎxí umáinowáraneyí.” níyaiwíro iwamfó yof Jisasoyáyo dání mǎxí umáinowáraníro neróná imfóyo re nura wagíariní, “Nioní yof Poro wáf neararíní, Jisasoyí rininíomi dání rírarínagi nání áamá xíxéroariní romí píní níwíarimí uí.” nura nuro nemeríná

¹⁴ Judayíyá apaxípániní imóniní xwé wo —Xegí yof Sipaoyí rininíorini. Omí xewaxowa wé wíúmí dání waú imónigfáwa ení axípi e yaníro yaríná

¹⁵ imfó awa urarigfó re uriniginí, “Nioní ananí Jisasomí mí ómíxiri Poro nání níjǎ imóniri enagi aiwí soyíné goyínérini?” uráná re eniginí.

¹⁶ Áamá imfó díní xíxéroariní nímawiri níxeamomerí awamí xopíraráf wíáná ríniní xaiwí winíagfá aní iwámí dání éf nuróná aikí urírfáwa ugíawixiní.

¹⁷ Aní iwámí dání éf nuróná aikí urírfáwa úfáyí nání áamá Judayíraní, Gírikíyíraní, Epesasi nweagfáyí níní arfá níwíaríro nání wáyí níkáriníro Áminá Jisasoyá yof níriróná seáyi e numero

¹⁸ Jisasomi díní wíkrófáyí obaxí wí nìbayiro wigí yarígfápi waropárf wíro wíá urókiamóníro nìyayiro

¹⁹ wigíyí obaxí wí ayáí xìxegíní yarígfáyí wigí ikayíwí síjwí wínaxídfwanígíní bíkíwíyo ñwíráríníyí nìmeámí nìbíro áamá níníyá síjwíyo dání ríá níkeaárímáná nìgwí bíkíwí ríá ikeaáríápi bí neróná tarígfápi íá nìroróná níní K50,000 imónímíní éagí wínígfawixíní.

²⁰ Apí nìpíní nímóga warínná xwíyá Ámínáo nánípi surímmá mimóní wí e wí e síní xwé nìrìga emearíngagí nání áamá ámí ámí ayá wí kumíxínayigíawixíní.

Epesasí ñweagfáyí simímiákwí nero egíá náníriní.

²¹ Apí ríxa nímónímáná enáná Poro Goríxoyá kwíyípmí dání re yaiwínígíní, “Nioní nurí Masedonia píropenísíyo áwínímí urí Gíríkíyí aníyo áwínímí urí nìyárimoní Jerusaremí nání úimígíní.” E nìyaiwirínná re rínígíní, “Nioní ríxa Jerusaremíyo nání nurí nìremorínnáyí e dání wí e nání xámí mupaxí nímónírí nurí aní Romíyí ríníngípmí síjwí wíníimígíní.” nìrírí

²² áamá xíomí seáyí wíiarígfíwaúmi —Egí yoí Timotiomí t́níní Erasítasomí t́níní awaúmi Masedonia píropenísíyo nání nurowárírí aí o síní ámí bí t́níní Esia píropenísíyo ñweanáná

²³ áamá wí nìwíápínímearo óf Goríxomí xídarígfáyí nání míxí nìrínowieánínná simímiákwí onímíápi megíawixíní.

²⁴ E egínná áamá wo —Xegí yoí Demitíriasoríní. O xegí nìgwí omíní nerínná amípi síjá sirípa t́níní imíxarígfápi yaríníyí woríní. Esia píropenísíyo ñweáyí wigí ñwíá xwépi —Apí xegí yoí Atemisíyí ríníngípmí. Apí wigí aní rídiyowá yarígfíwámí éf urárarínípmí imóníngípmí sirípa t́níní wigí ñwíá onímíá bia ananí nìmeámí nuro wigí aní xìxegíníyo típíríá nání imíxarígfáyí woríní. Áamá omíní xíto yarínípa axípi neróná nìgwí onímíá meaarígfámaní.

²⁵ O áamá omíní xíto yarínípa axípi yarígfáwámí t́níní áamá omíní xegí bí onímíápi yarígfáwámí t́níní awí neaárírí re urínígíní, “Gí áamáoyínné, soyínné nìjfaríní. Omíní none yarínwá rípi náníní nìgwí wí míneamúroariníní.

²⁶ Áamá Poroyí ríníngí negí aní Epesasíyoní maríái, negí Esia píropenísíyo nímíní ení yarínípmí soyínné síjwí wíníro aríá wíro yarígfáriní. O áamá wigí ñwíá íá xírarígfá imóníngípmí ríwí oumópoyíní nerínná re urarínoríní, ‘Ñwíá áamá wé t́níní imíxarígfápi nepaxíní mimóníní. Mimóní ñwíáriní.’ E uraríngagí nání áamá obaxí aríá nìwíro ñwíá nene imíxaríngwápi ríxa ríwí umogíáriní.

²⁷ None o rarínípi xe oríní síjwí nìwíníranénáyí, nìgwí omíní none nerane nìgwí míneamúroarinípi peayí wianípaxí imónínfápiní maríái, rípi ení imónínfáriní. Aní rídiyowá yarínwáiwá, negí ñwíá Atemisíyí ríníngípmí nání míríníngíwá nání ení peayí nìwianíro ‘Sípíríní.’ rípaxí imónírí ñwíá apíxí imóníní í, áamá Esia píropenísí t́yo ñweagíá níní t́níní xwíá nímíní ñweagíáyí t́níní yayí umearígfí ení surímmá nímónírí xwíá íwerí eníáriní.” uríagi

²⁸ awa aríá nìwíroná wíkwí bí ayíkwí míwóníagi ení t́níní ríaiwá re nìra ugíawixíní, “Epesasí ñweanwaéneyá ñwíá Atemisípi, ayí seáyí e imóníngípmí.” nìra nuro

²⁹ aní nìpímíní ríaiwá rírowíámí niga nurínná áamá níní re egíawixíní. Wáf áamá awí eánarígfé nání nawíní xwamíání néra mírí nuro áamá Masedonia píropenísíyo dání Poro t́níní emearígfíwaú —Egí yoí rowaúmi Gaiasoyí ríníngípmí t́níní Arisítakasoyí ríníngípmí t́níníriní. —Awaúmi íá nìxero níropémí úáná

³⁰ Poro áamá wíkwí t́níní awí eánarígfé píyíá xwíyá bí ourímíní yarínná áamá Jisasomí xídarígfáyí xe ounírí síjwí míwínarínná

³¹ gapimaná Esia piropenisí ayo umenweagfá wa —Awa Poro t́nɪ nɪkumixɪnɪro emearigfáwarɪnɪ. Awa xwɪyɪfá Poro nánɪ nurowárɪróná re urayigfawixɪnɪ, “Aríkí áamá awí eánigfɛ nánɪ mupanɪ.” uraríná

³² áamá awí eánigfɛ dánɪ xwamiánɪ nero wa wigí bɪ nánɪ rɪro wa wigí bɪ nánɪ rɪro neróná arikikí ninɪro nánɪ áamá nápi arfá kwíkwíkwíkwí nero “Ayí rɪpi nánɪ awí eánɪwaénerfani?” miyaiwipa nero

³³ wa Judayí wigí wo Arekísadaoyi rɪnɪŋo xwɪyɪfá rɪrimí oneaiɪnɪrɪ wáráná áamá e epíroyí egfáyí wí “Ayí o nánɪ awí eánɪwaénerfani?” yaiwiaríná o re oyaiwípoyɪnɪrɪ, “Judayí rfá api neamearigfámanɪ.” oyaiwípoyɪnɪrɪ xwɪyɪfá ourimɪnɪrɪ nánɪ wé ówanj uyimɪnɪrɪ éyí re egfawixɪnɪ.

³⁴ Awa o Judayí wo enagi sɪŋwí mí nɪwómɪxɪro nánɪ nawínɪ axíná nɪrayiro ayá wí rfaiwá re nura ugfawixɪnɪ, “Epəsasi ɲweanwaéneyá ɲwífá Atemisɪpi, ayí seáyí e imónɪnɪ.” Anɪŋ miní e nɪra nuro nɪra nuro

³⁵ gapimanowayá payí weaiarɪŋo nɪbɪrɪ áamá epíroyí egfáyo pírí wiaíkímí nɪyárɪmáná re urɪŋɪnigɪnɪ, “Epəsasi ɲweagfóyɪné, áamá wo sɪnɪ majfá re rimónɪnɪ, ‘Epəsasi ɲweagfáyí anj rɪdiyowá yarigfíwá wigí ɲwífá xwé Atemisíyɪ rɪnɪŋɪpi nánɪ mɪrɪnɪŋiwá t́nɪ ɲwífá api anɪnamɪ dánɪ piérónapiŋɪpi t́nɪ menweagfáyɪrɪnɪ.’ Áamá wo sɪnɪ majfá e rimónɪnɪ? Oweoi.

³⁶ Nionɪ searfá api áamá wo ‘Ayí nepamanɪ.’ rɪpaxí mimónɪŋagi nánɪ soyɪné nɪyopiýára oseaurɪ. Úrapí mikárɪnɪpa époyi.

³⁷ Ayí rɪpi nánɪ seararɪŋɪnɪ. Áamá soyɪné f́á nɪxemi b́fá rowaú negí anj rɪdiyowá yarɪŋwáiwámi dánɪ amɪpí bɪ f́wí mɪmeapa eri negí ɲwífá imónɪŋɪ nánɪ ikayf́wí aí bɪ mɪrɪpa eri éfíwaúrɪnɪ.

³⁸ Xwirixí nánɪ mimónɪpa nerɪ gapimanowa xwirixí arfá wianɪro nánɪ mɪŋweapa reŋoi? Ayɪnánɪ Demitriaso t́nɪ omɪŋf́ axípi yarigfáwa o t́nɪ nawínɪ kumixɪnɪngfáwa t́nɪ áamá womɪ xwɪyɪfá ɔumearanɪro nerónáyí, xwɪyɪfá umeararigfɛ nánɪ rɪxa nuro e dánɪ xixe oxekwímonípoi.

³⁹ Soyɪné xwɪyɪfá sɪnɪ wí t́gfáyɪné enánáyí, xwɪyɪfá nánɪ sf́á awí eánarɪŋwáíná dánɪ rf́rɪxɪnɪ.

⁴⁰ Ayí rɪpi nánɪ seararɪŋɪnɪ. Agwí none éwapɪnɪf́wá rɪpi ḿkí mayí enagi nánɪ gapimanowa ‘Píyo dánɪ awí neánɪro rɪrowiámí ninɪro sɪmɪmiákwí éoi?’ nearáná ‘Xwɪyɪfá ananɪ urɪpaxí imónanɪwɪnɪ.’ rɪseaimónarɪnɪ? Oweoi, rɪxa gapimanowa xwɪyɪfá neamearipaxí imónɪŋwɪnɪ.”

⁴¹ Gapimanowayá payí weaiarɪŋo e nuríísáná áamá e awí eánigfáyo xixegɪnɪ urowárapiŋɪnɪ.

20

Poro ámi Masedonia Piropenisíyo emerɪ Girikɪyí anj́yo emerɪ enj́ nánɪrɪnɪ.

¹ Áamá xwɪyɪfá rɪrowiámí ninɪro sɪmɪmiákwí yarigfá ṕnɪ nɪwiárɪro kikiáf́ yaríná Poro áamá Jisasomɪ x́darigfáyo x́o t́ŋf́ e nánɪ “Eɪnɪ.” nurɪrɪ rɪxa báná enj́ rɪrémixí nɪwirɪ yayí nɪwiárɪmɪ Masedonia piropenisíyo nánɪ úmɪgɪnɪrɪ e dánɪ ṕnɪ nɪwiárɪmɪ

² nurɪ piropenisí apimɪ áwɪnɪmɪ nɪpuríná áamá e ɲweagfá Jisasomɪ dɪŋf́ wíkwírogfáyo enj́ rɪrémixí ayá wí nɪwiéra nɪpurɪ Girikɪyí anj́yo nɪrémorɪ

³ e ɲweanáná emá waú wo rɪxa nɪmúrómáná enáná rɪxa Siria piropenisíyo nánɪ úmɪgɪnɪrɪ sipixí womɪ pɪxemoánɪmɪnɪrɪ éyí Judayí wí o nánɪ mekaxí rɪnarɪŋagf́a nánɪ ámɪ dɪŋf́ re yaiwɪŋɪnigɪnɪ, “Ámɪ Masedonia piropenisíyo nionɪ bɪŋáimanɪ ɔumɪnɪ.” nɪyaiwirɪ imanɪ nurɪ

⁴ áamá rowa enɪ o t́nɪ nawínɪ ugfawixɪnɪ. Wo Beria dánj́ Pirosomɪ xewaxo Sopataorɪnɪ. Ámɪ waú Tesaronaika dánj́ Arisítakaso t́nɪ Sekadaso t́nɪ awaúrɪnɪ.

Ámí wo Debi dánƒ Gaiasoríní. Ámí wo Timotioríní. Ámí waú Esia píropenisíyo dánƒ Tikikaso t́níní Tíropimaso t́níní awaúríní.

⁵ Awa nioní t́níní Poromí t́níní xámí nīyeamearo Tírowasí dání yawawi nání wenínƒ nero ƒweanáná

⁶ Judayí Goríxo múroníyi nání dínƒ mopírí nání sá bisíkerfá yisí mayí nimíxíro naríǵáyi ríxa pwéáná yawawi Piripai e dání ṕníní nīwiárímí nurai sípíxí womí nípíxemoánírai nínƒwearai sá ríxa wé wú yeamúróáná awamí Tírowasíyo nīwíwearai e ƒweanáná sá wé ẃúmí dánƒ waú neamúronínigíní.

Yutikaso píyomí Poro sínƒ imíxínƒ náníníní.

⁷ Sadéyo nene aiwá nīrane rosapá imíxírane yaní nání awí neáníranéná Poro áamá e dánƒ awí eánfáyo xwíyíá nuríríná “Ẃáríná ríxa anƒ úímíginí.” nīyaiwirí nání xwíyíá anínƒ miní xwíá nímírí nīra nurí ríxa áríwegí imónáná

⁸ anƒ awawá seáyi e ikwírónínƒ nene awí neánímáná xwíyíá arfá wiarínƒwáwámí ramíxí obaxí mīxároárínínagí ai

⁹ íwí síkínƒ wo —O xegí yoí Yutikasoríní. O ṕṕwíyo nínƒweámáná Poro anínƒ miní xwíyíá xwíá nímírí nura waríná arfá nīwirí sá nífasí nīyayísáná ríxa sá dínƒ mamó nīweárírí re enínigíní. Pákíkí wíxaú wá ikwírónínƒ seáyi e enowámí dání pírímioanínigíní. Pírímioáná áamá nīweṕnīro nīnearfá xwíámí ṕyí wenagí meáagfá aiwí

¹⁰ Poro nīweṕnírí íwí síkínomí seáyi e nupíkákwinírí nīmíkwíyínímáná re urínínigíní, “Seyfne dínƒ sípí mīseaipaní. Ámí sínƒ enínjoí.” nurímí

¹¹ ámí nīpeyírí ayí t́níní nawíní aiwá nīkwírírí nínímáná ayí t́níní xwíyíá níríga núfasáná ríxa wíá nóga warínƒ t́níní Poro ṕníní nīwiárímí úagi

¹² ayí íwí síkínƒ o ámí sínƒ éagi nīmeámí wigí anƒ e nání nuro dínƒ wíá bí onímíápi mīwónínínigíní.

Poro Tírowasíyo ṕníní nīwiárímí Mairitasíyo nání unƒ náníníní.

¹³ Poro “Awa anƒ Asosíyi rínínƒpímí nání sípíxíyo waríná nioní xwíáyo úímíginí.” nīyaiwirí none sípíxí womí nípíxemoánírane Asosíyo nání nurane xfo nání wenínƒ nerí ƒweanfá nání óf neaimóí enagi nání none omí xámí numearane sípíxomí nípíxemoánírane Asosí nání nurane nírémorane ƒweanáná

¹⁴ Poro ríxa xwíáyo nībírí anƒ apímí neaímeáná o t́níní nerímeánímí sípíxíyo nurane anƒ Mitiríní rínínƒpímí nírémorane

¹⁵⁻¹⁶ e dání ṕníní nīwiárímí nurane sípíxomí sá wenwáone pírinƒwí Kaiosíyi rínínƒpímí oríwámí dání nīmúrorane ámí sá wenwáone pírinƒwí Semosíyi rínínƒpímí nírémorane Poro nioní Esia píropenisíyo nírémorí nínƒwearfá sá ayá wí nīmúroníníní re yaiwiáríníní, “None aníní nuranénáyí, sá Judayeneyá Pedikosíyi ríníníyi síní mīpwéfmí enáná Jerusaremi rémoanfárfaní? Ayínání Epesasí múróímíginí.” yaiwiárínƒ enagi nání none Epesasí mīwiékínímeá nīmúrorane ámí sípíxomí sá wenwáone anƒ Mairitasíyi rínínƒpímí rémonƒwaníní.

Poro Jisasoyá síyikí imóníǵá Epesasí ƒweáyo wípenƒweagfáwamí urínƒ náníníní.

¹⁷ Poro Mairitasíyo nírémómáná e dání áamá Jisasoya síyikí imóníǵá Epesasíyo ƒweagfáyo wípenƒweagfáwa nání re uowáríníní, “Awa ob́poyí.” nurowárírí

¹⁸ awa ríxa o t́níní e nání b́náná re uríníní, “Sfá nioní segí Esia píropenisí t́yo iwamfó rémonáyímí dání ṕníní nīseawiárímí unáyí nání seyfne t́níní nawíní nínƒwearfá pí pí enápi nání soyfne nínírfíní.

¹⁹ Seyfne t́níní nínƒwearfá Ámínáoyá xínáíníníní nīmónírí o nání wáƒ nīwurimeírí nīsearíríná seáyi e mīmónípa nerí ínímí nīseaimónírí enáríní. Seyfne nání dínƒ

sipí niarínagí nání wáíní wáíná ɲwí niseaeaayiri enjárini. Judayí nioni nání mekaxí nírinarínagí nání xeaníj obaxí nímeaníj aiwí

²⁰ nioni wé fá mímíxeání xwíyá seyíné arfá níwiro nixídiróná naní seaimíxipaxípi wí yumíí miseaí nerí áamá obaxí síɲwí anígíe dánirani, aní xíxegíyo ínimi dánirani, nisearéwapíyiri enjárini.

²¹ E neríiná Judayínérani, Girikíyínérani, ayá nisearemoni re searayínárini, ‘Segí fíwí yarígápi ríwímini nímamoro Goríxo táfámini níkinímóniríná negí Áminá Jisasi Kiraisomi díjé wíkwírópoyí.’ searayínárini.

²² Arfá nípoyí. Agwí kwíyí Goríxoyápi o Jerusaremi nání úwínigínirí níkkayonagí nání aní apimi rémóáná pí pí nímeanfápi nioni majfá aiwí, sa e nání warínini.

²³ E rémóáná pí pí nímeanfápi nioni majfá enagí aiwí aní api apimi múroaríná Goríxoyá kwíyípi ayá re níremoaríníriní, ‘E rémóáná gwí ríyiro xeaníj seaikáritro epírfáriní.’

²⁴ Ayá e níremoarínagí aiwí, nioni díjé míɲwírárínini. Ayínáni míjé yíwí nírimí e nání ananí warínini. Síjé umfá nání ‘Ayí seáyí e imónínípirfáni?’ míyaiwí, pí pí níkarípirfá aí gí xámi néra bíjápá síní axípi néra nurí rípiní nerínáyí, ‘Ayí seáyí e imónínípirfáni?’ nímonarini. Áminá Jisaso re níyaiwiri sekaxí nírinípi, ‘O Goríxo áamáyo wá wianíj enagí nání xwíyá yayí winíxaxípi wáf níriméíwínigíní.’ níyaiwiri sekaxí nírinípi yoparípi nípiní wáf nuráriméríná ‘Ayí seáyí e imónínípirfáni?’ nímonarini.

²⁵ Arfá nípoyí. Nioni seyíné tíjémi nemerí xwíyá áamá Goríxomi díjé wíkwíroarígíáyo xegí xwíoxíyo míméámí nerí umenweanfápi nání wáf searímearínáyíné, níyínéní ámi gí símímaní bí síɲwí nanípirfá menípi nání nioni níjfarini.

²⁶⁻²⁷ Ayínáni ayá re searemoarínini, ‘Eníiná dání Goríxo “Re éimiginí.” yaiwíarínípi nání nioni áwaní nisearíriná wé fá mímíxeání nípiní xíxeni searíníj enagí nání áamá níyíyá wo anínáná “Poro rfá nímeáriní.” ríxaxí imónínífá meníni.’ searíníni.

²⁸ Áamá Jisasoyá imónígíá sewanínjyíné umenweagfápi ríkkírfó wiarígíoyíné imónípiríxinirí wáyí seainíwínigíní. Áamá Goríxoyá síyíkí imónígíá níyoní —Ayí nání yoxáfámi dání nupeiríná xewanínj gwíníj roayíroaríníyíriní. Ayo níyoní numenwearíná Goríxoyá kwíyípi sipísipí awí mearoarígíápa axípi awí umearóríxinirí seaimíxarínjyíné xíxeni píráníní umenweáfríxiní.

²⁹ Ayí rípi nání searíníni. Nioni ríxa píní níseawíarími úáná áamá síwí sayí sipísipí roarígíápáníj nímoními seyíné táfámini níbíro áamá soyíné umenweagfáyo xe naní oépoyínirí síɲwí míwíní xwírfá seaikíxeayípirfáriní.

³⁰ Ayí rípi nání ení searíníni. Segíyí wa ení níwiápnímearo re níyaiwiro yapí wíwapíyípiríxiní, ‘Jisasomi xídarígíáyí wigí wíníyo píní níwiárimí nioníní oníxídfóyí.’ níyaiwiro yapí wíwapíyípiríxiní.

³¹ Ayínáni nioni seyíné tíni níɲwearí xwíogwí waú wo ní múroaríná woxíní woxíní nání díjé sipí níseairí ɲwí tíni ení rírémixí searínápi bí píní míwíarí aníj miní yayínápi nání ríwímini mímamó síɲwí tíni aníj miní éfríxiní.

³² Agwí nioni Goríxo seamenfá nání xegí wéyo seawárirí soyíné xwíyá o áamá níyoní wá níwianirí enípi nání díjé wíkwíropfí seawárirí yarínini. Xwíyá api ananí síkkí seaomíxirí amípi naní Goríxo áamá nioni gí imóníníyo wíimiginirí imónínípi meapaxíyíné seaimíxirí epaxí imóníní.

³³ Nioni seyíné tíni níɲwearíná segí woyá síjé gorírani, síjé siríparani, rapírapírani, wí síɲwí fíwí míwíníníriní.

³⁴ Nioni seyíné tíni níɲwearíná enápi sewanínjyíné níjfarini. Amípi wí mísearápi ‘Pí yínirí pí nírimí emíiní?’ níyaiwiri neríná wé gí rúmi dání nígwí omíní nerí nígwí

nimeari b́ nerf́ná nioní ǵ b́ eri áamá nioní t́nǐ ƚweaarigf́áyo ení b́ wiiri enj́ariní.

³⁵ Amípi ńnǐ nioní enj́ari nerf́ná ríxa re seaíwapiyinj́ariní. Áamá sipíyí seáyí nerí mǐnǐpaxí imónǐnj́yo arírá wífríxǐnǐ. Xwíyá Áminá Jisaso rǐnj́ rǐpǐ, ‘Yayí mǐnǐ wiarǐjo winarǐnj́pǐ yayí uráparǐjo winarǐnj́pimǐ seáyí e imónǐnǐ.’ xwíyá apǐ ení ŕwfmǐnǐ mǐmamó dǐnj́ mófríxǐnǐ.” urǐnj́nigǐnǐ.

³⁶ Poro xwíyá apǐ nǐpǐnǐ nurárimǐ xómǐnj́ nǐyǐkwirǐ awa t́nǐ Goríxomǐ xwíyá rǐrimǐ níwiro

³⁷⁻³⁸ awa xwíyá Poro “Ǵ śmǐmanj́ ámǐ b́ sǐnj́wǐ nanǐpǐrǐámanǐ.” urǐ enj́agǐ nánǐ dǐnj́ sipí níwiri ƚwǐ nearo omǐ nǐmakǐkǐyayiro kíyǐ nǐmiaúnayiro x́omǐ nǐmeáa nuro sǐpǐxǐ t́nj́ e wárigf́awixǐnǐ.

21

Poro ámǐ sipíxíyo nǐpǐxemoánǐrǐ unj́ nánǐrǐnǐ.

¹ E nemone awamǐ ṕnǐ níwiárimǐ ámǐ sipíxíyo nuranéná nǐyakía mú irǐnǐ pǐrǐnj́wǐ yoǐ Kosíyǐ rǐnǐnj́pimǐ nǐrémorane sá wenj́wáone nurane pǐrǐnj́wǐ Rosíyǐ rǐnǐnj́pimǐ nǐrémorane e dánǐ nurane anj́ yoǐ Pataraǐ rǐnǐnj́pimǐ níwiékǐnǐmearane

² e nayoarane sipíxǐ ámǐ wo Pinisia pǐropenisíyo nánǐ umǐnǐrǐ yarǐnj́agǐ níwinǐrane omǐ nǐpǐxemoánǐrane nǐj́weámáná nǐmeámǐ nurane nurane

³ pǐrǐnj́wǐ yoǐ Saipǐrasíyǐ rǐnǐnj́pǐ wé onamǐj́úmǐnǐ enáná nǐmúrorane nurane nurane xwíyá re rǐnárǐnj́ enj́agǐ nánǐ, “Anj́ yoǐ Taiayǐ rǐnǐnj́pimǐ sipíxǐ royá sanj́ e t́wanǐgǐnǐ.” rǐnárǐnj́ enj́agǐ nánǐ none Siria pǐropenisíyo anj́ apimǐ níwiékǐnǐmeámáná

⁴ e nayoarane áamá Jisasomǐ x́darigf́áyí nánǐ ṕá nemerane ayí t́nǐ śá wé ẃúmǐ dánj́ wáú ƚweanáná ayí kwíyǐ Goríxoyáyo dánǐ Poromǐ re urayigf́awixǐnǐ, “Joxǐ Jerusaremíyo nánǐ wí nurǐ xwǐrǐnj́wǐ mosaxǐpanǐ.” nurayiro

⁵ śá none ayí t́nǐ ƚweaanǐ imónǐnj́yǐ ńnǐ ríxa óráná anj́ apimǐ ṕnǐ níwiárimǐ nurane ayí t́nǐ wigǐ apíxǐ t́nǐ wigǐ nǐaíwǐ t́nǐ nǐneameámǐ nuro rawǐrawá imanj́ e dánǐ xómǐnj́ nǐyǐkwirane Goríxomǐ xwíyá rǐrimǐ níwimáná yayí ninowárimǐ

⁶ none sipíxomǐ pǐxemoánáná ayí wigǐ anj́ e nánǐ ugf́awixǐnǐ.

Agabaso Poromǐ íkwairǐrǐ winj́pǐ nánǐrǐnǐ.

⁷ E nemone Taia ṕnǐ níwiárimǐ nurane anj́ yoǐ Toremesíyǐ rǐnǐnj́pimǐ nǐrémománá nayoarane áamá Jisasomǐ dǐnj́ níwǐkwǐrooro nánǐ negǐ nǐrǐxǐmeá imónǐgíáyo yayí níwirane ayí t́nǐ śá ayí sá wenj́wáone

⁸⁻⁹ wǐapǐ t́nǐ e dánǐ ṕnǐ níwiárimǐ nurane anj́ Sisariayǐ rǐnǐnj́pimǐ nǐrémománá nayoarane anj́ xwíyá yayí winǐpaxí wáƳ urarǐnj́ Piripoyǐ rǐnǐnj́ —O enj́ná wáƳ wurimeiarigf́awamǐ seáyí wífríxǐnǐrǐ wé ẃúmǐ dánj́ wáú rǐpeánǐj́owa worǐnǐ. O xegǐ xemíáíwa —Íwa Goríxo nánǐ wǐá rókiamoarigf́íwarǐnǐ. Apíyá wǐpaú wǐpaú íwa t́nj́orǐnǐ.

¹⁰ Oyá anj́yo nǐpáwirane o t́nǐ śá wí ƚweanáná wǐá rókiamoarǐnj́ wo —Xegǐ yoǐ Agabasorǐnǐ. O Judia pǐropenisíyo ṕnǐ níwiárimǐ níweapǐrǐ

¹¹ none nǐneáimeari orǐnj́á ikaxǐ nǐnearǐrǐ re enj́nigǐnǐ. Poroyá arerǐxǐ nurápirǐ xegǐ wéyo t́nǐ síkwíyo t́nǐ nǐj́arinǐrǐ re rǐnj́nigǐnǐ, “Kwíyǐ Goríxoyá pǐrǐnj́pǐ rǐpǐrǐnǐ, ‘Arerǐxǐ rǐrǐ xiáwomǐ Judayǐ Jerusaremǐ dánǐ axǐpǐ re gwǐ nuyiro émáyo mǐnǐ wǐpǐrǐf́arinǐ.’ Kwíyǐ Goríxoyá pǐrǐnj́pǐ apǐrǐnǐ.” nearf́agǐ

¹² none arǐá e níwiranéná none t́nǐ áamá e ƚweáyí t́nǐ Poromǐ waunǐ rǐxǐnj́ re urayǐwanigǐnǐ, “Joxǐ Jerusaremǐ nánǐ mǐyipantǐ.” urǐagwǐ aǐ

¹³ Poro re nearǐnj́nigǐnǐ, “Seyf́né pí nánǐ ƚwǐnǐ ƚwǐnǐ nearo íkǐnǐnj́ sipí nǐpaxǐ níkarǐrǐnj́o? Awa nionǐ gwǐ nǐj́aránáyí, ‘Ayí ananǐrǐnǐ.’ nǐyaiwirǐ nánǐnǐ e nánǐ mǐwarǐnj́nǐ. Áminá Jisasomǐ x́darǐnj́agǐ nánǐ nǐpǐkǐánáyí, ‘Ayí ananǐrǐnǐ.’ nǐyaiwirǐ nánǐ ení warǐnj́nǐ.” nearf́agǐ

14 none omi urakipaxí mimóníagi níwínirane omi xwíyíá ámi bí murí re ríníñwanigíní, “Ámínáo ‘Omi wímeáwíníginí.’ yaiwiarínípi xe wímeáwíníginí.” ríníñwanigíní.

Poro Jerusaremíyo nírémorí Jisasoyá síyikí imónígfáyo umeñweagfáwami repíyí winí nániríní.

15 E nemone sfá ayí ríxa neamúróáná none yúrárí nemáná rawírawá píní níwiárimí Jerusaremíyo nání níyirane

16 Sisaria dání áamá none píní níwiárimí yarínwáé dání Jisasomí xídarígfáyí wa tíní níyirane awa none aní Nesonoyá —O Saipírasí píriníwípímí dání woríní. Eníná dání Jisasomí díní níwíkwírorí xídagí woríní. “Oyá aníyo sá owépoyí.” níyaiwiro nání níneaipemeámí níneayiro e neawárigfawixíní.

17 E nemone ríxa Jerusaremí nání níyirane e rémóáná áamá Jisasomí díní níwíkwíroro nání negí nírixímeá imónígfáyí yayí níneairo níneamímíníagfá

18 sá wenwáone wáfí tíní Poro tíní none níwiápínímeámí Jemiso tíní e nání nurane Jisasomí díní wíkwíroarígfáyo wípenweagfáwa ení Jemiso tíní awí eáníñáná

19 Poro ríxa yayí níwimáná xfo émayí tíníminí wáf nurímeríná Goríxo xfoyá wéyo dání wiemení bí bí nání repíyí níwiéra úagí

20 awa arfá níwiróná Goríxomí seáyí e numero re urígfawixíní, “Gwáfáoxíní, negí Judayí sípí ayá xwé wí Jisasomí díní wíkwíronagfá joxí ríxa níjía imóníñíní. Ayí níní negí ñwí ikaxí eníná dání níriníní eáníñípímí xídaníro nání símí xeadípénaríní.

21 Ayo áamá wí joxí nání re urígfawixíní, ‘Poro émayíyá aníyo nemeríná negí Judayí émayí tífámíní ñweagfáyo re uréwapíyaríníriní, “Ñwí ikaxí negí arfo Moseso níriní eanípímí píní wíáíro síwí negí arfowa érowiápínígfápímí míxídípa ero nero segí niaíwí iyí símí sfó míwákwipa éfiríxíní.” Áamá ayo Poro e uréwapíyaríníriní.’

22 E urígfá enagi nání arí yaníwíní? Negí Judayí Jisasomí xídarígfá aní rípímí tífámíní ñweagfáyí ananí joxí bípí nání ríxa arfá níwípírí enagi nání

23 xwíyíá none ríraní rípi axípi éfiríxíní. Negí áamá ñwáf ñweagfá waú waú ñweañoi.

24 Joxí awa tíní níkumíxíníro nene xwíraimímí neainarínípi anípa imónínífa nání yarínwápi awa tíní nawíní nero ámi naní imóníriríxíní. E neríná waú waú awa wígf díá níroníro xwíraimímí winarínípi anípa imóníro naníwí Goríxo nání rídíyowá wíro epírífa nání bí wífiríxíní. Joxí none rírarínwápi axípi e neríná áamá níní re yaiwípíráoi, ‘Poro nání neararígfápi míkí mayíriní. O ení negí ñwí ikaxí eáníñípímí níxídíriní píraníní yarínjoríní.’ yaiwípíráoi.

25 E nísearírane aí eníná xwíyíá nímixíranéná ‘Émá Jisasomí díní wíkwíroarígfáyí negí ñwí ikaxí eáníñí nípíní xídfírxíníní uraníréwíní?’ níriníranéná re rínáriníwanigíní, ‘Ñwí ikaxí rípiáú rípiáú píní wíáripaxí mimóníní.’ nírinírane payí re nearí wáriníwanigíní, ‘Naníwí áamá wí mimóní ñwáf imóníñí nání rídíyowá éfápi mínípa éfiríxíní. Rakiwí ení mínípa éfiríxíní. Naníwí síñwíyo gwí xíráná ragí síní enagi nání mínípa éfiríxíní. Apíxí nímearoná sewíní nímeánípa éfiríxíní.’ Apiaú apiaú nání nearí wíowáriníwanigíní.” uríagfá

26 Poro sá wení wáfí tíní áamá ñwáf ñweagfá waú waú awamí níwirímeámí nurí xwíraimímí winarínípi anípa imóníwíníginíní yarígfápa xfo tíní nawíní wígf yarígfápa nemáná o aní rídíyowá yarígfíwámí nípáwírí apaxípáníñí imónígfáyo áwaní re uríníñíní, “Sfá áamá awa xwíraimímí winarínípi anípa imónínífa nání yarígfápi nípíní néfasáná Goríxo nání xíxegíní woní woní rídíyowá wípírfáyí sfá ayímíriní.” uríníñíní.

Judayí Poromí aní rídíyowá yarígfíwámí dání míxí wígfá nániríní.

²⁷ E nemo sfá wé wúmi dánj waú awa xwɔraimimf winarɔɔpɔ anɔpá imónɔnɔfa nánɔ yarigfápi rɔxa yoparɔpɔ anwɔ e imónɔminɔrɔ yarɔná Esia pɔropenɔsɔyo dánj Judayf wí Poro anj rɔɔɔyowá yarigfiwámɔ ɔweanagɔ nɔwɔnɔro re egfawixɔnɔ. Ámá e epfroyf egfáyo sfmírɔf nɔwiemero omɔ fá nɔxero

²⁸ rfaiwá re rigfawixɔnɔ, “Negf Isirerɔyɔné rɔxa simɔɔɔf neaɔnɔpoyɔ. Ámá re rɔɔɔf royf ámá xwɔfá nɔminɔ ɔweagfáyo nuréwapɔyemerɔ ámá negf gwɔf axɔf imónɔɔwárf nánɔ uréwapɔyirɔ negf ɔwɔf ikaxɔf eánɔɔpɔ nánɔ uréwapɔyirɔ negf anj rɔɔɔyowá yarɔɔwá riwá nánɔ uréwapɔyirɔ nerɔná apɔ nɔpɔnɔ nánɔ ‘Sɔpírɔnɔ.’ urarɔɔɔrɔnɔ. Sa apɔnɔnɔ marfáɔ, ámá Gɔrikɔyɔf wí anj rɔɔɔyowá yarɔɔwá riwámɔ nipemeámɔ nɔwɔapɔrɔɔpimɔ dánɔ ɔwɔfá imónɔɔf re rɔxa xórórɔf ɔɔfɔrɔnɔ.” nɔrɔro

²⁹ —Xámɔ ámá Esia pɔropenɔsɔyo dánj Tɔropimasoyɔ rɔnɔɔ Poro tɔnɔ anj apimɔ nawɔnɔ emearɔɔagfɔ wɔnɔfá ɔɔagɔ nánɔ xɔɔwɔf re mogfawixɔnɔ, “Poro omɔ rɔɔɔyowá yarɔɔwáiwámɔ ínɔmɔ nipemeámɔ fɔwɔapɔɔrɔnɔ.” xɔɔwɔf nɔmoro nánɔ rfaiwá ɔɔf tɔnɔ nɔrɔróná e nɔrɔro

³⁰ ámá anj apimɔ ɔweagfá nɔnɔ simɔmiákwɔf e yarigfápi arfá nɔwɔro mɔrf nɔbɔmɔro Poromɔ fá nɔxero rɔɔɔyowá yarigfiwámɔ dánɔ nɔropémɔ peyeááná apaxɔf mé ówanj nɔnɔ nɔyára ugfawixɔnɔ.

Romɔyɔf porisowa Poromɔ uráɔɔgá nánɔrɔnɔ.

³¹ E nemowa Poromɔ nɔpɔkianɔro nánɔ yarɔná ámá wí porisowámɔ seáyɔ e imónɔɔmɔ xwɔyɔfá re urémeagfawixɔnɔ, “Jerusaremɔ ɔweáyɔf nɔnɔ simɔmiákwɔf inarɔnɔ.” urémeáagfá

³² o anɔɔnɔnɔ xegf porisɔf wámɔ tɔnɔ awámɔ seáyɔ e wimónɔgfáwámɔ tɔnɔ nɔwirimeámɔ Poromɔ pɔkianɔro yarigfá nánɔ wéáná ayɔf porisowa tɔnɔ wigf seáyɔ e wimónɔɔnɔ tɔnɔ weaparɔɔagfá nɔwɔnɔro ámɔ Poromɔ iwanj meá pɔnɔ wiárfagfawixɔnɔ.

³³ Pɔnɔ wiárfagfá porisowámɔ seáyɔ e wimónɔɔnɔ anwɔ e nɔbɔrɔ Poromɔ fá nɔxerɔ xegf porisɔf wámɔ re urɔɔnɔnigɔnɔ, “Gwɔf senfá wɔrfkaú tɔnɔ yɔpoyɔ.” nurɔrɔ ayo yarɔɔf re wiarɔɔagɔnɔ, “Ámá ro gorɔnɔ? O pɔf éfɔrɔnɔ?”

³⁴ Yarɔɔf e wiarɔɔagɔ aiwɔf ámá e epfroyf egfáyɔf xwamiánɔf nɔrɔro wí xegf bɔf nánɔ rɔro wí xegf bɔf nánɔ rɔro nero arikikɔf yarɔɔagfá o arfá kwíkwíkwíkwɔf nɔwirɔf nánɔ o yarɔɔf wiarɔɔpɔf e dánɔ nɔjɔfá píránɔɔf imónɔpaxɔf menagɔ nɔwɔnɔrɔ re urɔɔnɔnigɔnɔ, “Porisoneyá anɔwámɔ nánɔ nɔmeámɔ úpoyɔ.” urfagɔ

³⁵⁻³⁶ omɔ nɔméra warɔná rɔxa ámá e epfroyf egfáyɔf númɔ nuro rfaiwá ímɔf tɔnɔ “Ruráɔpɔkianɔɔ?” nɔrɔga warɔná awa rɔxa anj iwámɔf sfɔfá wáiwɔf tɔɔf e nɔrémorɔná ámá Poromɔ pɔkianɔro yarigfáyɔf porisowámɔ uráɔpɔkianɔro yarɔɔagfá nánɔ omɔ seáyɔf e nɔmfeyoaro nɔxɔrɔmɔf peyigfawixɔnɔ.

Poro Judayf xfomɔ umeararigfápi owákwímɔnɔrɔ urɔɔpɔf nánɔrɔnɔ.

³⁷ Porisowa rɔxa wigf anɔwámɔf nɔmeáa páwianɔro yarɔná awámɔ seáyɔf e wimónɔɔmɔ Poro re urɔɔnɔnigɔnɔ, “Nionɔ xwɔyɔfá bɔf ananɔ rɔrɔmɔnɔréɔnɔ?” urfagɔf o re urɔɔnɔnigɔnɔ, “Ái, joxɔf Gɔrikɔyɔf pɔné ananɔ rarɔɔnɔ.

³⁸ Ayɔnánɔf re nɔmónarɔnɔ, ‘Joxɔf ámá Isipɔyɔf xámɔf re rɔɔnɔ, “Émáyo mɔxɔf xɔdfwanɔgɔnɔ.” nɔrɔrɔf ámá 4,000 gwɔf mónɔgfá, Irɔkianɔgfá rɔnɔɔnowámɔf nɔwirimeámɔf ámá dɔɔf meane nánɔf unɔ, ayɔf joxɔmanɔf.’ nɔmónarɔnɔ.” urfagɔf

³⁹ Poro re urɔɔnɔnigɔnɔ, “Ámá joxɔf rarɔɔnɔ, ayɔf nionɔmanɔ. Nionɔf anj onɔmiá yof mɔrɔnɔɔf bimɔf dánɔnɔmanɔ. Sirisia pɔropenɔsɔyo anj Tasasɔyɔf rɔnɔɔpimɔf dánj Judayf wonɔrɔnɔ. Waunɔf rɔxɔɔf bɔf orɔrɔmɔnɔ. Ámá tɔyo xwɔyɔfá ourɔnɔrɔf ananɔf sfɔwɔf nanɔrɔréɔnɔ?” nurɔrɔf

⁴⁰ o ríxa ananì xe ourìnrì sìḡwí wínáná Poro síḡá waíwíyo e nírómáná áamá ayí xwíyíá mírìpa oépoyìnrì wé ówaní nuyirì ríxa ḡḡííá imónáráná wigí Xibíruyí píné t́nì nurìrì re urìḡḡìḡì,

22

¹ “Rárowayíné, ápowayíné, xwíyíá áamá wí nìxekwímoarigfápi wákwínimìnrì searáná ananì arfá nípírìréo?” urfagi

² arfá wííáyí Poro nurìríná wigí Xibíruyí píné t́nì rarìḡagí arfá nìwiro erówárí aí bì mé aga ḡḡííá imónáríagfá Poro ámì re urìḡḡìḡì,

³ “Nionì Judayí wonìrìnrì. Sirisia pìropenìsíyo aní yoí Tasasíyì rìnrìḡpimì ḡí nókì nìxìrìḡonì aí aní rìpimì dánì xwé iwiaroḡáonìnrì. Negí nearéwapíyagí Gameriero nìnréwapíyiríná ḡwí ikaxí eánìḡpì negí aríowa neaiapigfápi nánì aga xìxenì píránìḡ nìréwapíyìḡ ḡagí nánì agwí seyíné Gorìxomì oxídaneyìnrì símì nìxeadfépèro yarigfápa nionì enì axípi e imónìḡáonìnrì.

⁴ Ayínánì ḡḡíná nionì áamá Óí ‘Gorìxo t́ámìnrì imónìḡoi.’ rìnrìḡyìmì dḡḡ wíkwíroarigfá anínrìmìxìmìnrì nánì xeanìḡ nìwirì oxíyoranì, apíxíyoranì, ḡwí nìyirì ḡwí aníyo wáragáonìnrì.

⁵ Negí apaxípanìḡ imónìḡ xwé t́nì negí ámíná meba imónìḡfáwa t́nì enì ‘O nepa e yagorìnrì.’ searìpaxí imónìḡoi. Awa negí Judayí aní yoí Damasíkasiyì rìnrìḡpimì ḡweagfáyí nánì payí nearo niapowáráná nionì áamá e ḡweagfá óí axíyìmì xídarigfáyí enì aní rìpimì dánì rìnrìḡ meátrìxìnrì ayo íá nìxerì ḡwí nìyìmáná ámì re nánì nìmeámì bìmíá nánì aní rìpimì pínì nìwiárimì nurì Damasíkasiyo nánì uḡanigìnrì.

Poro “Apì yaríná Gorìxo nìkìnrìmìxìḡḡìnrì.” urìḡ nánìrìnrì.

⁶ “E nemonì nurì nurì Damasíkasi t́ḡḡ anwí e rémómìnrì nerì ríxa ikwawedí ḡḡáná re ḡḡìḡìnrì. Anínamì dánì wíá sìḡwí mìmìḡ iníí xwé bì nókiárènapìḡḡìnrì.

⁷ Wíá apì nókiárènapáná nionì xwíáyo nìpíkìnrìmearì arfá wíáyí xwíyíá bì re nìrìnrènapfagi wìḡanigìnrì, ‘Soroxìnrì, Soroxìnrì, pí nánì xeanìḡ nìkárarìḡḡìnrì?’ nìrìnrènapfagi

⁸ re urìḡanigìnrì, ‘Ámínáoxìnrì, joxì goxìrìnrì?’ urfagi o ‘Nionì Nasaretì dḡḡ Jisasonì joxì xeanìḡ nìkárarìḡonìnrì.’ nìrfagi

⁹ —Áamá nionì t́nì warigfáwa wíá nókiárènapfípi píránìḡ sìḡwí nìwínaxídíro aiwí o t́nì xwíyíá rìnarìḡwííomì arfá nìpíkwnì mìwigfawìxìnrì.

¹⁰ ‘Joxì xeanìḡ nìkárarìḡonìnrì.’ nìrfagi re urìḡanigìnrì, ‘Ámínáoxìnrì, nionì pí oenìrì nìrarìḡḡìnrì?’ urfagi Ámínáo re nìrìḡḡìḡìnrì, ‘Joxì nìwiápìnrìmeámì Damasíkasi jfapimì nánì nurì e rémóáná áamá wo nìsímearì e éwìnrìḡḡìnrì rìrfípeanápì nánì áwaní rìrìnrìḡoi.’ nìrfagi

¹¹ nionì wíá apì sìḡwíyo nìnrìpìrorì sìnrì sìḡwí mìmìḡ nìnrìnrì sìḡwí manìpaxí niarìḡagí nánì áamá nionì t́nì warigfáwa wéyo áríwí nìnrìmaxìrìro Damasíkasiyo nánì nìnrìméra nuro e nìrémorì ḡweanáná

¹² áamá wo, xegí yoí Ananiasoyì rìnrìḡo —Judayí aní apimì ḡweagfáyí nínì ‘Áamá awíaxí worìnrì.’ rìnagfórìnrì. Negí ḡwí ikaxí rìnrìḡpì bì múroagomani. Anìḡ miní nìpìnrì xìxenì axípi xídagorìnrì.

¹³ O nìbìrì nionì t́ḡḡ anwí e nírómáná re nìrìḡḡìḡìnrì, ‘Ḡí nìrìxímeáo imónìḡ Soroxìnrì, díxí sìḡwí ámì anei.’ nìráná re ḡḡanigìnrì. Ḡí sìḡwí ámì nanìrì omì sìḡwí wìnrìḡanigìnrì.

¹⁴ Omì sìḡwí wínáná o re nìrìḡḡìḡìnrì, ‘Ḡwíá negí aríowa xídagfó joxì e éwìnrìḡḡìnrì wimónarìḡpì nánì nìḡíá erì Wé Rónìḡomì enì sìḡwí wìnrì xíoyá maníyo dánì xwíyíá raríná arfá wirì oenìrì rìrfípeanfínrì.

³⁰ Poriso, sá wenjo wíápi t́íni Judayí omi uxekwímoarigíápi nání xixeni níj́á oimónimínirí omi níkweawárímáná wami sekaxí re uowárapíniginí, “Apaxípánínj́

imónigfá xwéowa tñni Judayí mebaowa tñni awí oeánipoyi.” nurowárapiri awa ríxa awí eánarána Poromi níméra niwepñiri awa siñwí anigfe éf urárarñiniginí.

23

¹ Poro mebaowami siñwí agwí niwñariri re urñiniginí, “Gf nrixímeáoyíne, Gorixo siñwí anñáná amípi nioni iwamóo dání sáa riyimi nání enápi nípini aí nání dñí nīyaikiroríná bi nání ayá sáwí mñiró dñí peá nunarini.” uríagi

² apaxípanñí imónñí xwéo, Ananiasoyí rñinjo áma Poro tñí e anjwí e rogíayo “Omí wé maníyo upíkákwiipoyi.” uráná

³ Poro Ananiasomi re urñiniginí, “Kikérónñí íñimi pípíwí enagi aí seáyí e xwíá naññí eánñí roxini, Gorixo joxi ení wé nīrupíkákwinñi! Joxi negí ñwí ikaxí nñinñi eánñípa xwíxí nīmēmñiri e éf nñwearíná ñwí ikaxí apimi ogámí nerí ‘Omí wé upíkákwiipoyi.’ urípi nání ‘Ayí apání yarñini.’ rñsimónarini?” uríagi aí

⁴ áma e rōwapiğfáyí mīxí re urigawixini, “Joxi anani apaxípanñí imónñí xwéomi ikayíwí urarñoxirani?” uríagi

⁵ Poro re urñiniginí, “Nrixímeáoyíne, ‘Apaxípanñí imónñí xwé worfani?’ mīyaiwí nerí rñini. Xwíyá Bīkwíyo re nñinñi eánñagi nání, ‘Joxi segí seáyí e nīmōñiri seamenweagí wo nání xwíyá sipí bi mñirpani.’ nñinñi eánñagi nání o seáyí e imónñipi nání nñíá nīmōñiri siñwíyí, wí e rñinñi éamani.” nurí aí

⁶ mebaowa wa Sajusi imónñi wa Parisi imónñi enagí nñwinñi gí Parisi rowa gwí onīmónipoyinñi ení tñni re urñiniginí, “Nrixímeáoyíne, nioni Parisi wonñini. Parisi imónigí wīyaúyá xewaxonñini. Nioni ‘Áma pegíyí ámi nñiápnimeapñrñini.’ nīyaiwirí dñí kīkayonagi nání xwíxí nīmearigñonñini.” uraríná

⁷ Parisiowa tñni Sajusiowa tñni wiwiní mīxí nñinowieánñi dñí bi biaú nñirñi royaní epayónigfawixini.

⁸ Ayí rñi nñinñi. Sajusiýí re rarigíyñrñini, “Áma pegíyí ámi wiápnimeapaxí menñi. Anñají wí menñi. Kwíyí ení menñi.” rarigíyñrñini. E nerí aí Parisiýí “Nñini anani imónipaxí imónñi.” rarigíyñrñini. Apimi dání dñí bi biaú nñirñi royaní nepayónñi

⁹ xixewiámí nñinowieága nuro ñwí ikaxí eánñipimi mewegí Parisiowayá wa nñiápnimearo Sajusiowa tñni xīmīxmí nñinñi nñiróná re urigawixini, “Áma ro íwí bi éo mīmōññagi winñwini. Anñají worani, kwíyí bñrñi, omí xwíyá uránáyí, ayí pí enñi?” nurí

¹⁰ xixewiámí ayá wí nñinowieága wiápnimeaaríná porisí seáyí e imónñi Poromi mñdmñdñi mñmñeawiámí nñiróná omí dñdñimí nero pñkipñrñinñi xegí porisowami sekaxí re uowarñiniginí, “Soyíne niwepññi ení neánñi ayo Poromi nuráññi negí porisí aní riwami nání nñeami yapípoyi.” uowaríáná awa xñení o urípa e egfawixini.

¹¹ Poro sáa ámi ríxa wiyimi árñwiyimi sá wenáná Ámñáo mīwídmñdñi nurónapñi re urñiniginí, “Joxi dñí sñxí ínei. Jerusaremi tíyo dání xwíxí rñmearíná joxi nioni nání ‘Siñwí e winñi arí e wirí enárñi.’ urarñípa émayíyá aní xwé Romíyo ení axípi urírá enagi nání dñí sñxí ínei.” urñiniginí.

Judayí Poro nání mekaxí megíá nñinñi.

¹² Wíápi tñni Judayí wí Poro nání mekaxí nñmeróná awá ñwíá nñwirárññi sñjá womí dání re rñigfawixini, “None iniğí mñnīpa erane aīwá mñnīpa erane néra nurane Poromi pñkiwáe dání ámi nñpaxí imónanñwárñi.” nñinñi

¹³ —Áma mekaxí nñmero “Sñjá romí dání rarññwini.” rigíáwa áma 40 wiárí múrogfawarini.

14 E nemowa apaxfpáninǵ imónigfá xwéowa tǵnǵ Judayǵ ámináowa tǵnǵ tǵgǵe nánǵ nuro yumǵí re urǵfawixinǵ, “None awá Ƶwǵá nǵƵwǵrǵrǵnǵrane sǵǵá womǵ dǵnǵ re rǵnǵwǵrǵnǵ, ‘Poromǵ sinǵ mǵpǵkipa neranéná aiwǵ bǵ aǵwǵ mǵmepaxǵ imónǵƵwǵnǵ.’ Sǵǵá womǵ dǵnǵ e rǵnǵrǵwǵ enǵǵǵ nánǵ

15 soyǵné tǵnǵ mebáowa tǵnǵ ámi xwǵrǵxǵ nǵwiro yarǵnǵ wiayanǵrónǵnǵ nimónǵro porisǵyo seáyǵ e wimónǵƵomǵ wǵf re urepeǵrǵpoyǵ, ‘Joxǵ none Poromǵ ámi pǵránǵnǵ yarǵnǵ wianǵ nánǵ nǵmeámǵ weapeǵ.’ urǵpoyǵ. None omǵ nǵpǵkianǵ nánǵ yumǵí áyá eánǵnǵwǵnǵ. Poromǵ nǵmeáa nǵweapǵrǵ sinǵ aƵwǵ e mǵbǵpa enǵáná nǵpǵkianǵwǵrǵnǵ.” urǵfawixinǵ.

16 Poromǵ xexǵrǵmeáǵyá nǵaǵwo “Awa yumǵí áyá eánǵrǵƵoǵ.” rǵnǵrǵƵǵǵá arǵá nǵwǵrǵ porisowayá aƵiwámǵ nánǵ nurǵ nǵpǵawǵrǵ Poromǵ áwanǵ urǵǵǵ

17 o porisǵ womǵ “Eǵnǵ.” nurǵrǵ re urǵnǵnǵǵinǵ, “Íwǵ sǵkǵnǵ ro dǵxǵ porisǵ seáyǵ e simónǵƵomǵ xwǵyǵá wǵ áwanǵ urǵnǵ nánǵ o tǵnǵ e nánǵ nǵpemeámǵ uǵ.” urǵǵǵ

18 o íwǵ sǵkǵnǵomǵ nǵpemeámǵ porisǵ seáyǵ e wimónǵƵo tǵnǵ e nánǵ nurǵ re urǵnǵnǵǵinǵ, “Porǵ, gwǵ ƵweaƵo ‘Eǵnǵ.’ nǵnǵrǵrǵ re nǵrǵƵoǵ, ‘Íwǵ sǵkǵnǵ ro xwǵyǵá wǵ dǵxǵ seáyǵ e simónǵƵomǵ urǵnǵ nánǵ o tǵnǵ e nánǵ nǵpemeámǵ uǵ.’ nǵrǵǵǵ nǵpemeámǵ barǵnǵnǵ.” urǵǵǵ

19 porisǵyo seáyǵ e wimónǵƵo omǵ wéyo fǵ nǵxǵrǵrǵ nǵmeámǵ aǵǵ wǵ e nánǵ nurǵ aǵǵpǵ nǵƵweámáná yarǵnǵ re wǵnǵnǵǵinǵ, “Xwǵyǵá joxǵ áwanǵ nǵrǵrǵpǵ pǵ xwǵyǵárǵnǵ?” urǵǵǵ

20 o re urǵnǵnǵǵinǵ, “Judayǵ xwǵyǵá ná bǵnǵ sǵmǵ e nǵta nuróná re rǵnǵawixinǵ, ‘Poromǵ ámi mǵkǵpǵ nánǵ yarǵnǵ bǵ wianǵnǵnǵ nimónǵrane porisǵyo seáyǵ e wimónǵƵomǵ yapǵ re uréwapǵyǵiwanǵǵinǵ, “Wǵárǵnǵ joxǵ Poromǵ mebáowane xwǵrǵxǵ ámi bǵ umeánǵwǵ nánǵ nǵmeámǵ weapǵrǵrǵxinǵ.” urǵwanǵǵinǵ.’ rǵnǵawixinǵ.

21 Ámá 40 wǵárǵ múrogǵáwa awá Ƶwǵá nǵƵwǵrǵrǵnǵro sǵǵá womǵ dǵnǵ re rǵnǵawixinǵ, ‘Omǵ pǵkǵwaé nánǵ aiwǵ mǵnǵpa erane inǵǵǵ mǵnǵpa erane éwanǵǵinǵ.’ nǵrǵnǵro omǵ pǵkianǵro nánǵ rǵxa yumǵí áyá neánǵro ƵweaƵǵǵá nánǵ awa nurowǵrénǵpǵro yarǵnǵ sǵáná arǵá mǵwǵpanǵ. Awa joxǵ rǵxa re uráná, ‘Wǵárǵnǵ nǵonǵ Poromǵ soyǵné tǵnǵ e nánǵ anǵnǵ nǵmeámǵ weapǵmǵárǵnǵ.’ uráná nánǵ xǵxenǵ nǵrǵnǵrǵro wenǵnǵ nero ƵweaƵoǵ.” urǵǵǵ

22 porisǵ seáyǵ e imónǵƵo íwǵ sǵkǵnǵomǵ arǵá jǵyǵkǵ norǵ re urowǵrǵnǵnǵǵinǵ, “Xwǵyǵá joxǵ repǵyǵ nǵnǵrǵ áwanǵ nǵrǵrǵpǵ nánǵ ámá womǵ aǵ ‘Nǵonǵ omǵ e urǵnǵnǵ.’ murǵpanǵ.” urowǵrǵnǵnǵǵinǵ.

Poromǵ Pǵrimǵá Piriso tǵnǵ e nánǵ wiowiárǵnǵ nánǵrǵnǵ.

23 Porisǵ seáyǵ e imónǵƵo xegǵ porisǵ áminá imónǵǵáyǵ waúmǵ “Eǵnǵ.” nurǵrǵ re urǵnǵnǵǵinǵ, “Awagwǵ porisǵ éf tǵnǵ mǵxǵ yarǵǵáyǵ 200 apimǵ ‘Nǵkǵnǵrǵ Ƶweápoyǵ.’ urǵrǵ osǵyo nǵƵweámáná mǵxǵ yarǵǵáyǵ 70 apimǵ ‘Nǵkǵnǵrǵ Ƶweápoyǵ.’ urǵrǵ wǵkwǵrǵxǵá tǵnǵ mǵxǵ yarǵǵáyǵ 200 apimǵ ‘Nǵkǵnǵrǵ Ƶweápoyǵ.’ urǵrǵ nemáná rǵxa árǵwǵyǵimǵ 9:00 p.m. imónáná aƵǵ yoǵ Sisariayǵ rǵnǵnǵpǵimǵ nánǵ upǵrǵ nánǵ awǵ eaárǵpǵyǵ.

24 Osǵ wǵ enǵ Poro seáyǵ e éf nǵƵweámáná unǵ nánǵ nǵmearǵ omǵ éf numǵǵa nuro pǵrimǵá Piriso tǵnǵ e wǵrǵpoyǵ.” nurǵrǵ

25 payǵ re rǵnǵnǵ wǵnánǵnǵ rǵwamǵnǵ eanǵnǵǵinǵ,

26 “Nǵonǵ Kirodiasǵ Risiasonǵ payǵ rǵna pǵrimǵá Pirisoxǵ tǵnǵ e nánǵ nearǵ wǵrénǵparǵnǵnǵ. Negǵ áminá seáyǵ e imónǵƵoxǵ nǵonǵ yayǵ bǵ osimǵnǵ.

27 Judayǵ ámá romǵ fǵ nǵxǵrǵro rǵxa nǵpǵkianǵro yarǵnǵǵǵá nǵonǵ arǵá ‘Romǵyǵ worǵnǵ.’ nǵwǵrǵnǵá gǵ sǵmǵnǵ nǵnǵrǵǵáyǵ tǵnǵ mǵrǵ nurane omǵ éf umǵnǵƵwanǵǵinǵ.

28 Nǵonǵ omǵ uxekwǵmoarǵǵápǵ mǵkǵpǵ nánǵ nǵjǵá imónǵmǵ nánǵ wigǵ Judayǵ mebáowa xwǵyǵá imǵxarǵǵe nánǵ nǵmeámǵ nurǵ aiwǵ

²⁹ omi xwiyá nuxekwímoróná none pikipaxí bî urîro gwí yipaxí bî urîro mîyarîḡagá nîwînrî xwiyá wigí ḡwí ikaxí eánîḡpîmî dání wiwanîḡyí mîxí rînarîḡápi nánîni uxekwímoarîḡagá wîḡḡanîḡîni.

³⁰ Ámá wo nîbîrî áwaní re nîráná, ‘Judayí Poromî pikianîro nánî yumí mekaxí mearîḡoi.’ nîráná nionî sinî mé omî joxî tîḡ e nánî nîwiowárénapi rî ámá omî uxekwímoarîḡáyo sekaxí re urîanîḡîni, ‘Nuro pîrimíáoyá sîḡwí anîḡe dání uxekwímoárixîni.’ urîanîḡîni. Ayí xwiyá rîxa apîrîni.”

³¹ Porisowa wigí seáyi e wimónîḡo sekaxí urîḡpa axípi nero árîwîyîmî Poromî nîméra nuro aní yoí Adipatîrisîyi rîḡḡpîmî nîrémoro

³² rîxa wíá ónáná porisí sîkwí tîni warîḡfáwa xe osíyo nîḡweámáná mîxí yarîḡfáwa Poromî ananî re dání nîméra oupoyînrî pîni nîwiárîmî ámî wigí porisí anîwámî nánî úagá

³³ awa nîméra nuro rîxa Sisariayo nîrémoro pîrimíáo tîḡ e nánî nuro payí minî nîwîro Poromî enî xí tîḡ e nîwárîróná “Ayí rorîni.” urîagá

³⁴ pîrimíáo payína nurápirî rîxa íá nîrómáná “Ro ámá nionî umenḡeanḡáyo dání worîanî? Mî dánorîanî?” nîyaiwirî Poromî yarîḡ re wîḡḡanîḡîni, “Pîropenîsí ḡîyo dánorîḡîni?” urîagî Poro “Sirisia pîropenîsîyo dánorîḡîni.” urîagî

³⁵ o re urîḡḡanîḡîni, “Ananîḡîni. Ámá joxî rîxekwímoarîḡáyi rémónapáná dîxí xwîrîxí arîá simíarîni.” nurîrî wamî sekaxí re urîḡḡanîḡîni, “Omî ḡapîmaní aní mîxí ináyí Xeroto mîragiwámî nîḡwîrárîro menḡeápoyî.” urîḡḡanîḡîni.

24

Piriso Poroyá xwîrîxí arîá wîḡḡ nánîḡîni.

¹ Rîxa sîá wé wú óráná apaxípánîḡî imónîḡî xwéo, Ananiaso tîni Judayí mebá imónîḡáyi wa tîni ámá womî —O xwîrîxí neróná xwiyá wuriyarîḡî worîni. O xegí yoí Tetasorîni. Omî nîwirîmeámî Sisaria nánî nîwero pîrimíáomî nîwímearo xwiyá Poromî xwîrîxí umeanîro nánîpi urîagî

² Poromî “Eîni.” nurîro o rîxa báná Tetaso Poromî nuxekwímorîná pîrimíáomî re urîḡḡanîḡîni, “Negí áminá awíaxí seáyi e imónîḡî Pirisoxîni, joxî neamenḡeanḡagî nánî nene mîxí bî miní kíkîfánî ḡweanáná xwiogwí rîxa obaxí pwéḡḡanîḡîni. Joxî dîḡî píránîḡî neḡwîperi nîneamenḡearîná amîpî enîná dání nîpîkwîni mimónîḡîpi dîḡî joxíyá tîni gwí axírí imónîḡwaéne neaeyíroiarîḡagî nánî agwí rîxa naní nîmóga warîḡwîni.

³ Negí aní ḡîmî ḡîmî api nîpîni e neaiarîḡo, ayí joxîni enḡagî nánî nene nîḡfárîni. Ayínánî yayí tîni rîrarîḡwîni.

⁴ E nerî aiwî nionî ayá wí áxémá siáráná anîḡî sinîḡḡanîḡîni joxî neaiḡḡpî nánî ayá wí rîrîmîméni. Sa wauní rîxîḡî rîpîni orîrîmîni, ‘Joxî ayá nînearîmîxîrî pîné bî onîrîpoyînrî sîḡwí neanei.’ orîrîmîni.

⁵ Ámá Poroyî rîḡḡî royí sîwí arîkíónîḡî neaikárarîḡorîni. Negí Judayí xwíá nîyonî ḡweagáyo mîxí épîmîxamoarîḡorîni. Negí ámá arîowa nîneaiwapiya bîḡápi arîá nîkeamoro yoí sîḡî Nasaretene nîrînrîro kumîxînayífápi, ayí o mîkí ikîḡḡîni.

⁶ Negí aní rîdiyowá yarîḡwáiwá aí xórórî emînrî yarîḡagî nîwînrîanéná íá xîrîḡwanîḡîni. [Negí ḡwí ikaxí eanîḡpî rîḡḡpa xwîrîxí oumeaneyînrîane íá xîrîḡgwî aiwî

⁷ porisí seáyi e imónîḡî Risiasoyî rîḡḡo mîxí nîmónîmî nîbîrî ení neánîrî omî xí nînearápiwerî

⁸ sekaxí re nearîḡḡanîḡîni, ‘Ámá romî xwîrîxí umeanîrî éfáyîné pîrimíáo sîḡwí tîḡ e dání umérixîni.’ nearowárîagî nánî barîḡwîni.] Ayínánî amîpî none rîrarîḡwápi

náni xewaninɔxi yarɪnɔ nɪwɪa nurɪnɔpimi dani anani none uxekwɪmoarinɔwapi nani xixeni nijfa imonirɪni.” Tetaraso e nurɪɪ

⁹ Judayowa eni Poromi nuxekwɪmoro pirimiáomi re urigfawixɪni, “Amipi Poro nani rirɪpi neparɪni.” urigfawixɪni.

¹⁰ Pirimiáo Poro rɪxa xwiɔfá orɪnɪɪ nɪkɪnimonɪɪ sɪnwɔ winána Poro re urɪnɪnigɪni, “Joxi áma gwɔ rɪrimi nɪmenɔwari xwirɪxɔ nɪmeámi bayífáyo arfa nɪwiéra warína xwiogwɔ obaxɔ rɪmúronɔxi enagi nani nionɪ nijfáɪni. Ayínani joxiɔ sɪnwɔyo dani xwiɔfá wákwɪnɪmi nani nɪrɪrɪná ‘Ayɔ ananɪrɪni.’ nɪyaiwiri yayɔ ninarɪni.

¹¹ Áma rowa re rɪrɪpaxɪrɪni, ‘O Gorixomi yayɔ wimɪnɪɪ nani Jerusaremiyo rémonɔ dani sfá ayá wɪ marfa, wé wúkaú sɪkwɔ waúni wórɪnigɪni.’ rɪrɪpaxɪrɪni.

¹² Nionɪ anɔ rɪdiyowá yarigfiwámi dánɪrani, rotú anɔyo dánɪrani, anɔ apimi wɪ e dánɪrani, wa tɪni xwiɔfá mɪxɔ rɪnarɪnagi sɪnwɔ nɪnanɪro mɪxɔ épɪmɪxamoarinagi nɪnanɪro megfawixɪni.

¹³ Agwɪ nɪxekwɪmoarigfá renɔpiɔfɔ pirimiáoxi ‘Nepaxɪni.’ yaiwiri nani eni mɪkɔ bi síwá sipaxɔ mimonɪnɔi.

¹⁴ E neri aí awa rɪrfá rɪpɪni, ayɔ neparɪni. Nionɪ Nwfa negɔ arfowa xɪdagfomi nuxɔdɪrɪná Óf Gorixomi xɔdarigfayɪɔ rɪnɪnɔyimi dani xɔdarɪnárɪni. Áma óf ayimi xɔdarigfayɔ nani awa re rarigfáɪni, ‘Negɔ arfowa nɪneaiwapiɔ bigfápi arfa nɪkeamoro pɪni wiárigfáɪni.’ rarɪnagfá aí nionɪ sɪni amipi negɔ nɔwɔ ikaxɔ Moseso nɪrɪɪ eanɔpi tɪni xixeni imonɪnɔpimi dɪnɔf wɪkwɔrorɪ amipi wfa rókiamoagfáwa nɪro eagfápi dɪnɔf wɪkwɔrorɪ enɪni.

¹⁵ ‘Áma pegfáyɔ nɪni wé rónigfáyɔrani, uyɪniɔ egfáyɔrani, nɪni ámi nɪwiápnɪmeapɪrfáɪni.’ nɪyaiwiri Gorixomi dɪnɔf ukɪkayonɪni. Wiwanɪnɔwa eni axɔpi e nɪyaiwiro dɪnɔf ukɪkayonɔi.

¹⁶ Nionɪ dɪnɔf e nɪyaiwiri nukɪkayori nani Gorixoyá sɪnwɔyo dánɪrani, ámayá sɪnwɔyo dánɪrani, pí pí nerɪná ayá sipɪ mɪnɪpa oenɪɪ anɪnɔf minɔf wé nɪrónɪɪ oemɪnɪɪ yarɪnárɪni.

¹⁷ Wɪ e emeagáonɪ xwiogwɔ wɪ rɪxa nɪmúrófɪmi ámi gɔf anɔf e nani nɪbɪɪ nɪgwɔf bi gɔf áma gwɔ axɔrɪ imonɪgfiɔfá uyípeayɔyo mɪni wirɪ Gorixoxo nani rɪdiyowá nɪwiiri éimigɪnɪɪ nɪmeámi nɪbɪɪ

¹⁸ rɪxa xwiraimɪmɔf nɪnɪnɔpi anɔpá éwinɪgɪnɪɪ yarɪnɔwapi nɪyárimána anɔf rɪdiyowá yarɪnɔwámi nɪpáwiri e éimigɪnɪɪ bɪnápɪ yarɪná ayɔ sɪnwɔ nanɪmeagfawixɪni. Sɪnwɔ nanɪmeáána nionɪ áma ayá wɪ tɪni epɔroyɔf neri sɪmɪmiákwɔ mé aga kikiá yarɪnagi aí Judayɔ Esia pɪropenɪsɔyo dɪnɔf wɪ

¹⁹ —Ayɔf nionɪ nani xwiɔfá bi tɪgfáyɔf enánáyɔf, nɪbɪro joxiɔ sɪnwɔf tɪnɔf re dani nɪnɪxekwɪmoro sɪnwɔwɪɔf, nanɔf imonɪmɪnɪɪ éfɪrɪni.

²⁰ Ayɔf joxi tɪnɔf re mɪbɪpa éagfá nani nionɪ Jerusaremiyo mebaowa awɪ eánigfɔe dani xwirɪxɔ nɪnɪmeróná xwirɪxɔ nápi sɪnwɔ winɪgfápi nani re rogfa rowa wiwanɪnɔwa áwanɔf ‘Ná rɪpɪrɪni.’ orɪrɔpoyɔ.

²¹ Mepa oenɔwɪɔf, awa Jerusaremiyo dani xwirɪxɔ nɪmearɪná xwiɔfá nionɪ ímɔf tɪni re urɪnɔf rɪpɪni ‘Nionɪ “Áma pegfáyɔf ámi wiápnɪmeapɪrfáɪni.” nɪyaiwiri kɪkayonagi nani agwɔ soyɪné xwirɪxɔ nɪmearɪnɔi.’ urɪnɔf apɪni nani joxiɔ sɪnwɔf tɪnɔf e dani nɪxekwɪmopaxɪrɪni.”

²² Poro e urɔfagi aí pirimiá Piriso áma Óf Gorixoxo Tɔfáminɔyɔf rɪnɪnɔyimi xɔdarigfáyɔf nani bi nijfa imonɔf enagi nani sfá xwirɪxɔ píranɪnɔf wimɪxɪnɔfáyi nani ná jɔe nɪta nurɪ re urɪnɪnigɪni, “Porisɔ seáyɔf e imonɔnɔ, Risiaso weapána segɔf xwirɪxɔ píranɪnɔf seaimɪxɪymɔfáɪni.” nurɪɪ

²³ porisɔ Poromi awɪ mearoarinɔmi re urɪnɪnigɪni, “Joxi omɪ awɪ nɪmearori aiwɪ gwɔni mɪyáripa éirɪxɪni. Xe erɪrfó eméwinɪgɪni. Xegɔf nɪkumɪxɪnɪɪ emearigfáyɔf omɪ

arírá wianíro bánáyí, pírí murakipaní.” uríñiniginí.

Piriso tñi xiepí Dirusirai tñi Poromi arfá wigí nánirini.

²⁴ Sfá wí ríxa nórímáná enáná Piriso tñi xiepí Dirusirai —Í Judayí apíxí wírini. Í tñi ípaú Poromi awí mearogíe nírémori “Ámá wa omí nimeámí obópoyí.” nuríri Poro ríxa nibíri “Kiraísí Jisasomí díní nìwìkwíroríná, ayí apírini.” repíyí nìwiéra waríñagí arfá wiaríná

²⁵ o “Wé róníñí neríná, ayí apírini.” uríri “Nìpíreánirí neríná, ayí apírini.” uríri “Goríxo ámá nìyoní mí ómómíximí neríná, ayí apírini.” uríri yaríná Piriso ríxa wáyí winíagí re uríñiniginí, “Joxí ámi awí rímearoarígíe nání uí. Ríwéná nioní ámi ananí arfá simfá nání nínimóniríná ‘Eñi.’ rírímíárini.” nurárimí

²⁶ nìñwearíná Poro nìgwí bì oniapínirí díní e nukíkayorí waíní waíná re yayagírini. “Ámá wa Poromi nìwirimeámí obópoyí.” nuríri Poro báná o tñi xwíyá rínayagírini.

²⁷ E yayaríná xwiogwí waú ríxa pwéáná ámá sñí wo, xegí yoí Posiasí Pesítasoyí ríníño pírimiáo nímónirí Piriso imóníñpí urápáná Piriso re eníñiginí. Judayí nioní nání yayí owinípoyínirí wíwapíyiminirí nání Poro xe gwí onjweanirí wáríñiniginí.

25

Poro Romíyí mîxí ináyo xwíríxí píráníñí nímíxíyíwiniginirí uríñí nánirini.

¹ Pesítaso, pírimiá sñí imóníño píropenísí o menjweaníyo nírémómáná ríxa sfá wíyaú wíyi óráná aní Sisaria ríníñpímí pñí nìwiárímí Jerusaremi nání nìyirí rémóáná

² apaxípáníñí imónígíá xwéowa tñi Judayí wigí seáyí e wimónígíáwa tñi omí nìwímearo Poro nání áwaní nuríroná nuxekwímoayiro awayini ríxíñí re urígíawixini,

³ “Poromí negí neaimónaríñpí wiani nání ananí ‘Oyí!’ neariréini? ‘Poromí Jerusaremi tñí re nání wa nimeámí yapíríxini.’ neaimónarini.” nuríro ayí ínímí “Ófí e áyá neánirane píkíwaniginí.” nìyaiwiro e uríagí aiwí

⁴ Pesítaso re uríñiniginí, “Poro síní Sisaria gwí njweaní. Nìwaníñoní e nání umfá nání anjwí e imónini.

⁵ Ayínání segí Judayíné seáyí e seaimónígíáwa nioní tñi nawíní úwaniginí. Ámá o fíwí seaikárinjo enánáyí, ananí xwíyá umearípíriní.” uríñiniginí.

⁶ Pírimiá Pesítaso e nuríniríná sfá wé wúkaúraní, wé wíúmí dání waú woraní, síní mímúronáná Jerusaremi pñí nìwiárímí Sisaria nání nìwerí e nírémorí sá wenjo wíápi tñi siá íkwianwí xwíríxí mearígíánami éfí nìñweámáná sekaxí re uowáríñiniginí, “Poromí nìwirimeámí bípoyí.” uowáraná

⁷ wa nuro Poromí nimeámí báná Judayí Jerusaremi dání weapfáyí Poromí mídímídaní nírówapímáná xwíyá míwákwínípaxí imóníñí ayá wí nuxekwímoayiro aiwí Pírimiáo “Neparini.” yaiwini nání míkí bì síwá wípaxí mimónípa egíawixini.

⁸ E yaríná Poro xwíyá owákwínímínirí nuríri re uríñiniginí, “Nioní negí Judayí njwí ikaxí eáníñpí bì pírí míwíai kí erí rídíyowá yarígíiwámí ení xórórí bì mé erí Romíyí mîxí ináyí Sisaomí ení sípí bì míwíkarí erí enáriní.” uríagí ai

⁹ pírimiá Pesítaso Judayí xóo nání yayí owinípoyínirí Poromí re uríñiniginí, “Nioní díxí xwíríxí Jerusaremi dání arfá sirí xwíyá awa ríxekwímoarígíápi eyeyírómí erí emfá nání ‘E nání ananí oumíni.’ rísimónarini?” uríagí ai

¹⁰ Poro re uríñiniginí, “Síá íkwianwí xwíríxí mearígíá Sisaoyá maníyo dání imíxáriníñí rínami dání xwíríxí nínimepaxí imóníñe ríxa re roníni. Ayí wí e dání xwíríxí ananí nimepaxí mimónini. Joxí nijfáriní. Nioní gí Judayo fíwí bì míwíkaríñaniginí.

11 Ƴwá erí sípí imóniŋí nípkipaxípi bí erí enáoni enánáyí, ‘Mínípikipani.’ rípaŋonímani. E nerí aí awa xwíríxí nímearigápi mǵkǵ mayí imóniŋánáyí, áma wo awa omí wigí dǵŋí tǵnǵ owípoyíníri mǵnǵ nǵwípaxí mimóníni. Ayínánǵ yaríŋí re osimínǵ, ‘Mǵxí ináyí Sisao xewaníŋo nǵgí xwíríxí arǵá níwínigíni.’ nímónaríni.” urǵagí

12 pírimíá Pesitaso xegí gapímaní yaríŋí wiemeanǵa nánǵ ínǵmǵ wurínigǵa wa tǵnǵ xwíyǵá nǵrínímáná re uríŋínigíni, “Joxí ‘Sisao arǵá níwínigíni.’ rǵíyǵ nánǵ o tǵŋí e nánǵ rǵrowáranǵwáríni.” uríŋínigíni.

Poro nánǵ Pesitaso Agíripaomǵ áwanǵ uríŋí náníri.

13 Ríxa sǵá wí órǵmǵ enáná Judayǵyá mǵxí ináyí wo —O xegí yoí Agíripaoyí ríníŋoríni. O tǵnǵ xexíríméaí Benaisí tǵnǵ ípaú pírimíá síŋí Pesitasomǵ yayí owiaiyíníri Sisaria nánǵ nǵbíri e nerí

14 sǵá obaxí e ŋweanáná pírimíá Pesitaso xwíríxí Poroyá nánǵ mǵxí ináyí Agíripaomǵ áwanǵ nuríri re uríŋínigíni, “Áma wo, Píriso gwí ŋwírǵrǵgo ŋweanǵ.

15 Nionǵ Jerusaremiyo nánǵ nurí uríníŋáná apaxípáníŋí imónigǵá xwéowa tǵnǵ Judayí wigí mebaowa tǵnǵ omí xwíyǵá nuxekwímoro re nǵrǵgǵawixíni, ‘Joxí omí “Nepa sípí ayǵkwí mǵwikáŋínoxíri.” nuríri negí neaimónaríŋípi wianǵ nánǵ neaiapeí.’ nǵrǵgǵa aí

16 nionǵ awamǵ re uríŋanigíni, ‘Romíyene re yaríŋwámanǵ. Áma xǵomǵ uxekwímoarigǵáyí tǵnǵ sínǵ nawínǵ axí e awí neáníro omí xwíyǵá ayí uxekwímoarigǵápi nánǵ wǵkwínímíníri sínǵ mǵrípa enáná amíná áma wigí wimónaríŋípi xe owípoyíníri wiaríŋwámanǵ.’ uríŋanigíni.

17 Ayínánǵ awa re nánǵ nǵweapíro awí eánáná nionǵ sínǵ mé wǵápi tǵnǵ xwíríxí nánǵ síá íkwianwǵnamǵ éí nǵŋweámáná wamǵ re uríŋanigíni, ‘Áma omí nǵwiríméamǵ bípoyí.’ urǵagí

18 omí níméamǵ báná uxekwímoarigǵáwa éí nǵroro nuxekwímoróná Ƴwǵ mǵwǵkwínípaŋí imóniŋí nionǵ ‘Apí nánǵ uxekwímopǵrǵréoí?’ yaiwíŋápi nánǵ muxekwímó nero

19 sa wigí ŋwǵá imóniŋípi nímépero ‘Apí nerǵná api nerǵná, ayí ananíri.’ rínarigǵápi nánǵ mǵxí ríníro áma píyí wo Jisasoyí ríníŋo —O nánǵ Poro ‘Sínǵ síŋí ŋweanǵ.’ raríŋoríni. O nánǵ mǵxí ríníro egǵawixíni.

20 E yaríŋagǵa nǵwíníri nionǵ re yaiwíŋanigíni, ‘Xwíríxí nápi níjǵá imónímǵ nánǵ aríge nerí pírániŋí yaríŋí wiayimíníréni?’ nǵyaiwirí dǵŋí ududí ninaríŋagí nánǵ omí re uríŋanigíni, ‘Nionǵ díxí xwíríxí Jerusaremi dǵnǵ arǵá sirí xwíyǵá awa rǵxekwímoarigǵápi eyeyírómǵ erí emǵa nánǵ “E nánǵ ananǵ oyimínǵ.” rǵsimónaríni?’ urǵagí aí

21 Poro yaríŋí re níŋínigíni, ‘“Mǵxí ináyí Sisao xewaníŋo gǵ xwíríxí arǵá níŋǵa nánǵ ǵá nǵxíríri onímenŋweanǵ.” nímónaríni.’ nǵrǵagí porísí wamǵ sekaxí re uríŋanigíni, ‘Nionǵ Sisao tǵŋí e nánǵ wiowárimǵaé nánǵ awí mearóŋíxíni.’ uríŋanigíni.” Pírimíá Pesitaso e urǵagí

22 Agíripao re uríŋínigíni, “‘Nionǵ ení áma omí arǵá bí owimínǵ.’ nímónaríni.” urǵagí “Wǵáriná joxí ení ananǵ arǵá wirǵárinǵ.” uríŋínigíni.

Agíripao tǵnǵ Benaisí tǵnǵ Poromǵ arǵá wigí náníri.

23 Sá wegǵá wǵápi tǵnǵ Agíripao tǵnǵ Benaisí tǵnǵ ípaú okiyǵá níŋísisáná wá nímóníga wigí anǵ xwé awí eánarigǵíwámǵ nǵpáwíri porísíyo seáyí e wimónigǵáwa tǵnǵ áma anǵ apímǵ seáyí e nímóníri menŋweagǵáwa tǵnǵ ení nawínǵ nǵpáwíro éí ŋweanáná pírimíá Pesitaso wamǵ sekaxí nuríri Poromǵ ríxa nǵwiríméamǵ báná

24 re uríŋínigíni, “Mǵxí ináyí Agíripaoxí tǵnǵ áma nǵnǵ yawawí tǵnǵ re awí eánigǵáyíné tǵnǵ xwíyǵá bí osearímínǵ.” nuríri re uríŋínigíni, “Áma ro nánǵ Judayí

níní nioní aní rípmí nweanánáraní, Jerusaremí nání úánáraní, gí arfá enjáe dání ímí tíní ‘“Xe sɨ́ɨ́ ouní.” mɨ́neaimónaríní.’ nɨ́rayarigfá romí sɨ́ɨ́ wɨ́nɨ́poyí.

²⁵ Omí yarɨ́ɨ́ nɨ́wia nurí aɨ́wí ɨ́wí o ení́pí nání pɨ́kipaxí imónɨ́ɨ́ bɨ́ nání pɨ́a megínárɨ́ɨ́nigíní. Xewanɨ́ɨ́ ‘Sisao xwɨ́rɨ́xí nionɨ́yá arfá níwɨ́nɨ́gíní.’ nɨ́rɨ́agí nání nioní omí Sisao tɨ́ɨ́ e nání wiowárɨ́mɨ́a nání rɨ́xa rárɨ́ɨ́ríní.

²⁶ E nerí aɨ́ xwɨ́yɨ́a negí mɨ́xí ináyí áminá Sisao nání ‘Poro e ení́ríní. E ení́ríní.’ nɨ́rɨ́rɨ́ payí nearí wiowárɨ́mɨ́a nání pɨ́ sɨ́nɨ́ pɨ́a nɨ́megínɨ́rɨ́ nání nioní omí áamá nɨ́yɨ́néní yarɨ́ɨ́ wiayiro mɨ́xí ináyí Agɨ́ripaoxí aní́paxí wiayirí mɨ́kí iperí epɨ́rɨ́pimí dání o xwɨ́yɨ́a nioní ananí payí eapaxí bɨ́ searíní nání omí seyɨ́né tɨ́ɨ́ re nání ‘Eíní.’ urɨ́íní.

²⁷ Ayí rɨ́pí nánɨ́ríní. ‘Gwí nweanɨ́ wo xɨ́omí uxekwɨ́moarigfápi nání rɨ́wamɨ́ɨ́ meá sa nɨ́wiowárɨ́rɨ́náyí, ayí xaxánɨ́ɨ́ nerí emɨ́íní.’ nɨ́mónaríní.” urɨ́ɨ́nigíní.

26

¹ Agɨ́ripao Poromí re urɨ́ɨ́nigíní, “Joxí dɨ́xí ení ananí rei.” urɨ́agí Poro wé nɨ́mómáná xwɨ́yɨ́a wákwɨ́nɨ́mɨ́nɨ́rɨ́ nání re rɨ́ɨ́nigíní,

²⁻³ “Mɨ́xí ináyí Agɨ́ripaoxíní, joxí sɨ́wí Judayene yarɨ́ɨ́wápi níní nɨ́jɨ́a erí nene ‘Apí nerɨ́náyí, Gorɨ́xomí píránɨ́ɨ́ xɨ́darɨ́ɨ́wɨ́nɨ́.’ nɨ́rɨ́nɨ́rane dɨ́ɨ́ xɨ́xegíní moarɨ́wápi nání nɨ́jɨ́a erí eníní. Apí nɨ́píní aga nɨ́jɨ́a xɨ́xení imónɨ́ɨ́xí enagí nání nioní joxí arfá ené dání amí́pí Judayí nɨ́xekwɨ́moarigfápi nání nɨ́wákwɨ́nɨ́mɨ́nɨ́rɨ́ rɨ́mí nání aga yayí ninaríní. Ayɨ́nání wauní rɨ́xɨ́ɨ́ rɨ́pí orɨ́rɨ́míní, ‘Gí xwɨ́yɨ́a nɨ́wákwɨ́nɨ́mɨ́nɨ́rɨ́ rarɨ́ɨ́pí joxí arfá nɨ́nirɨ́ná anɨ́ɨ́ mɨ́sɨ́nɨ́pa oení.’ nɨ́mónaríní.

⁴ Nioní eníná sɨ́nɨ́ onɨ́míáíná dání agwí re nání néra bɨ́ɨ́pí nání Judayí níní nɨ́jɨ́aríní. Oníná dání gí gwí axɨ́rɨ́ imónigfáyí tɨ́nɨ́ nɨ́ɨ́wearerí Jerusaremí dání xwé iwiaronáríní.

⁵ Eníná dání nioní Parisiyí —Judayí Gorɨ́xomí oxɨ́daneyɨ́nɨ́ro neróná dɨ́ɨ́ xɨ́xegíní bɨ́ bɨ́ moarigfápi dání gwí nɨ́móga ugɨ́a ayí ayo nɨ́yoní Parisiyí rɨ́nɨ́gɨ́áyí nɨ́wɨ́a xenɨ́wɨ́rárɨ́nɨ́gɨ́ápi wɨ́nɨ́yɨ́yáyo seáyí e múroní. Ayí Gorɨ́xomí nɨ́xɨ́dɨ́róná yarigfápa nioní ení nɨ́xɨ́da bɨ́ɨ́pí nání Judayí níní nɨ́jɨ́aríní. Áamá ayí ‘Áwanɨ́ oraneyí.’ nɨ́wimónɨ́rɨ́náyí, ‘Nepa Poro e yagoríní.’ nɨ́rɨ́paxɨ́ríní.

⁶ Agwí nioní Gorɨ́xo negí arɨ́owamí nurɨ́rɨ́ sɨ́mɨ́manɨ́yɨ́o tɨ́nɨ́ɨ́pí nání ‘Neparíní.’ nɨ́yaiwirí dɨ́ɨ́ ukɨ́kayonagí nání ayí xwɨ́yɨ́a nɨ́meararɨ́ɨ́.

⁷ Negí Judayí gwí wɨ́rɨ́ wɨ́rɨ́ wé wúkaú sɨ́kwí waú ení ikwáwɨ́yimɨ́raní, árɨ́wɨ́yimɨ́raní, íníná Gorɨ́xomí yayí umeró xɨ́dɨ́ro neróná re nɨ́yaiwiro nání, ‘Nene Gorɨ́xo negí arɨ́owamí nurɨ́rɨ́ sɨ́mɨ́manɨ́yɨ́o tɨ́nɨ́ɨ́pí imónaní nání éwanɨ́gíní.’ nɨ́yaiwiro nání dɨ́ɨ́ axɨ́pí ukɨ́kayonɨ́. Mɨ́xí ináyoxíní, axí apí nání nioní dɨ́ɨ́ ukɨ́kayonagí nání nɨ́gí Judayí xwɨ́yɨ́a nɨ́xekwɨ́moarɨ́ɨ́.

⁸ Gorɨ́xoyá dɨ́ɨ́ tɨ́nɨ́ pegfáyí wiápnɨ́meaarigfápi nání seyɨ́né pí nání ‘Wí “Neparíní.” yaiwipaxí mimóníní.’ yaiwiarigfáriní?

⁹ Eníná nɨ́wanɨ́ɨ́oní ení re yaiwiagáonɨ́ríní, ‘Yoí Nasaretí dɨ́ɨ́ Jisasomí dɨ́ɨ́ wɨ́kwɨ́roarigfáyí xe oépoynɨ́rɨ́ sɨ́ɨ́ wɨ́nɨ́paxí mimóníní. Xwɨ́rɨ́a oikɨ́xémɨ́nɨ́rɨ́ nání ayá wí nerɨ́ná, ayí naní yarɨ́ɨ́nɨ́.’ yaiwiagáonɨ́ríní.

¹⁰ E nɨ́yaiwirɨ́ɨ́yɨ́o dání Jerusaremíyɨ́o rɨ́pí yagáríní. Apaxɨ́pánɨ́ɨ́ imónigfá xwéowa ‘Áamá Jisasomí dɨ́ɨ́ wɨ́kwɨ́roarigfáyɨ́o gwí yipaxoxɨ́ríní.’ nɨ́nɨ́rɨ́ro nɨ́rɨ́peááná nioní nurí ayo gwí yemerí gwí aníyɨ́o nɨ́wɨ́rárɨ́rɨ́ nerɨ́ná apíní yagámaní. Xwɨ́rɨ́xí numeranéná ‘Opíkipoyí.’ rɨ́áyí tɨ́nɨ́ nioní ení nɨ́kumɨ́xɨ́nɨ́rɨ́ ‘Opíkipoyí.’ ragáríní.

¹¹ Rotú aní ayí ayo nɨ́páwiemerí rɨ́nɨ́ɨ́ nɨ́wiemerɨ́ná ‘Jisasomí sɨ́nɨ́ dɨ́ɨ́ mɨ́wɨ́kwɨ́roarɨ́ɨ́wɨ́nɨ́.’ nɨ́rɨ́ro ikayɨ́wí umearɨ́poyɨ́nɨ́rɨ́ wɨ́wapɨ́yagáríní. Nioní áamá ayí nání wí rɨ́a ápiáwɨ́nɨ́ɨ́ nónarɨ́ɨ́agí nání ayí nuro émayí aní́mí aɨ́ nweanáná nioní ení númí nurí ɨ́a nɨ́xɨ́ra wagáríní.

Poro “Nioní apí nɨ́wɨ́nɨ́rɨ́ɨ́pimí dání kɨ́nɨ́mónɨ́ɨ́aríní.” urɨ́ɨ́ nánɨ́ríní.

12-13 “Míxí ináyoxíní, nioní e néra nuríná apaxípaníhí imónigíá xwéowa nioní Damasíkasí nání nurí áamá aní apimí Jisasomí díní wíkwíroarigíáyo ení ƒá xíríwínigíní nínírópearo payí nearo niapowáraná nioní aní apimí nání nurí síní ófíyo nuríná ríxa ikwawedí enáná wáá bí anínami dání ókiénapíagí wíníhanigíní. Sogwí wáá nókiríná anaríhípi tíní xíxeni maríái, aga seáyí e imóníhípi mídímídání nókiáríagí wíníhanigíní. Nioníní maríái, áamá nioní tíní ugíáwa ení wínígíawixíní.

14 Nínonení xwíáyo nípíkinímeámáná nioní aríá wíáyí Xibírúyí píné tíní xwíyíá bí re rínénapíagí wíhanigíní, ‘Soroxíní, Soroxíní, joxí pí nání nioní xeaníhí níkáraríhíní? Joxí Jisasomí ríníhí owimíní néríná jíwaníhoxí ayíhíwíníhí omónaríhíní.’ rínénapíagí aríá níwírí

15 yaríhí re wíhanigíní, ‘Ámínáoxíní, goxíríní?’ uríagí o re níríhínigíní, ‘Nioní Jisasoní joxí xeaníhí níkáraríhíní.

16 E nerí aí joxí níwíápínímeari éfí roí. Nioní rípi emí nání joxí tífámíní simóníní. Joxí nioní nání áamáyo wáá nuríyemerí agwí síhíwí nanaríhí rípi nání áwaní uríríá nání rírípeáíní. Apíní áwaní uríríá nání maríái, amípí ríwíyo síwá símíápi nání ení áwaní uríríá nání rírípeáíní.

17 Nioní díxí gwí axírí imónigíáyí sípí síkáraníro yaríná éfí rímíní émányí —Ayí joxí nioní nání wáá uríríá nání rírowárimíáyíriní. Ayí sípí síkáraníro yaríná éfí rímíní simíáriní.

18 Ayí rípi nání joxí émányí tífámíní rírowárimíáriní. Joxí wáá nura waríhípimí dání ayí níwíápínímearo síhíwíníhí noxoaro wígí néríná sáá yíníhímíní yarígíápi píní níwíárimí wáá óníníhímíní nání kínímóníro Seteno meníweaníhímíní dání píní níwíárimí Goríxo meníweaníhímíní kínímóníro yaríná nioní wígí íwí yarígíápi yokwarímí wíirí áamá nioní díní nínikwírooro nání nioní gí imónigíáyí tíní kumíxáriní emíá nání joxí émányí tífámíní rírowárimíáriní.’ níríhínigíní.” nurí

19 re uríhínigíní, “Míxí ináyí Agírípaoxíní, ayínání oríná anínami dání nípárenapíhí wí pírí míwíáíki nerí

20 re néra unáriní. Iwamíó Damasíkasíyo dání uréwapíyirí Jerusareminí dání ení uréwapíyirí Judia píropenísíyo níyoní dání uréwapíyemerí émányí tíníhímíní ení uréwapíyemerí néríná re nura unáriní, ‘Segí íwí yarígíápi ríwímíní mamoro Goríxo tífámíní ukínímóníro nero áamá síhíwí níseanaxídímeríná “Wígí íwí yarígíápi ríxa ríwímíní nímamoro nání ríá yaríhí?” seaiáiwípaxí imóníhípiní éfírixíní.’ nura unáriní.

21 Nioní e néra unáoní enagí nání Judayí wí níwíápínímearo aní rídíyowá yaríhíwáíwámí dání ƒá níníxíríro nípíkianíro éagíá aíwí

22 Goríxo arírí ní enagí nání agwí nioní oníxwéyíné síhíwí anígíe dání éfí nírómáná ‘Wáá rókíamoagíáwa tíní Moseso tíní “E nímóníníáriní.” ragíápiní ríxa imóníhíriní.’ seararíhíní.

23 ‘Awa re ragíáriní, “Áamá yeáyí neayímíxemeaníá nání Goríxoyá díní tíní aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníomí ríníhí wímeaníáriní.” níríro ámí rípi ragíáriní, “Xewaníhí xwáripáyó dání wíápínímeaníá enagí nání o iwamíó xwíyíá wíáníhí imóníhí Goríxo áamáyo yeáyí uyímíxemeaníápi nání Judayo tíní émányó tíní wáá uríníáriní.” ragíápi ríxa axípi e imóníhíriní.’ seararíhíní.” uríhínigíní.

24 Poro xwíyíá wákwínímíní nání e nura waríná pírimíáo Pesítaso ímí tíní re uríhínigíní, “Poroxíní, joxí xaxá nerí raríhíní. Díxí níjíá xwé imóníhípi xaxá rímearíní.” uríagí aí

25 Poro re uríhínigíní, “Ámíná seáyí e imóníhí Pesítasoxíní, nioní xaxá nerí míraríhíní. Nepaxíhí imóníhípiní seararíhíní. Díní síxí níyínímáná seararíhíní.

26 Ayí rípi náníriní. Míxí ináyí ro amípí nioní seararíhíapi nání níjíá imóníhíagi

náni dɪŋɟ sɪŋá neánarɪni. Apɪ, ayɟ ɪniɪmɪ pɪnɟ mimónɪŋɟ ɛŋagɪ náni ‘Omɪ wiárɟ mɪmúropaxɟ imónɪni.’ nimónarɪŋagɪ náni omɪ nɪtamɪxwɪnɪrɪ murɟ nɪpɪni repɪyɟ nɪwiéra warɪŋɪni.” Pesɪtasomɪ e nurɪmáná

²⁷ re urɪŋɪnigɪni, “Mɪxɟ ɪnáyɟ Agɪripaoxɪni, ‘Wá rókiamoagfáwa nɪrɪro eaagɟápi nepa rɪniɪni.’ rɪyaiwiŋɪni? Joxɪ dɪŋɟ e yaiwiŋoxɪ ɛŋagɪ náni nionɪ nɪjɟárɪni.” urɟagi

²⁸ Agɪripao Poromɪ re urɪŋɪnigɪni, “Axɪnánɪ ná bɪni nɪnɪrɪrɪná ‘O Jisasomɪ dɪŋɟ wɪkwɪropaxorɪni.’ rɪniɪwiarɪŋɪni?” urɟagi

²⁹ Poro re urɪŋɪnigɪni, “Nionɪ ‘Gorɪxomɪ rɪxɪŋɟ bɪ oseaurɪyimɪni.’ nimónarɪni. Joxɪ nániɪni marɟáɪ, áamá sɟá rɪyimɪ arɟá niarɟfá nɪni nionɪ ná bɪni searánáranɪ, anɪŋɟ minɟ searánáranɪ, nionɪ Jisasomɪ dɪŋɟ wɪkwɪroarɪŋápa nɪyɟnénɪ ɛni axɟpi nɪwɪkwɪro nionɪ imónɪŋápa axɟpi oimónɪpoyɪnɪrɪ nimónarɪni. Nionɪ gwɟ nɪyɟfá rɪpɪ seyɟné ɛni axɟpi oseayɪpoyɪnɪrɪ mɪseararɪŋɪni.” urɪŋɪnigɪni.

³⁰ Mɪxɟ ɪnáyɟ tɪni pɪrimɪáo tɪni Benaisɪ tɪni nɪwiápɪnɪmearo áamá ayɟ tɪni nawɪni éf ɲweagɟáyɟ ɛni nɪwiápɪnɪmearo

³¹ wiwɪni wɪ e éf nɪrómáná re rɪnɪgɟawixɪni, “Áamá o ananɪ nɪpɪkipɪrɪ nánɪranɪ, gwɟ ɲwirárɪpɪrɪ nánɪranɪ, ɟwɟ bɪ menɟrɪni.” nɪrɪnɪro

³² Agɪripao pɪrimɪá Pesɪtasomɪ re urɪŋɪnigɪni, “Áamá o ‘Mɪxɟ ɪnáyɟ Sisao xwɪrɪxɟ nionɪyá nieyɪróiwɪnɪgɪni.’ mɪrɪpa nerɪ sɪŋwɪrɪyɟ, ayɟ ananɪ kikiɟá wárɪpaxɟrɪni.” urɪŋɪnigɪni.

27

Poromɪ Romɪyɟ anɟyo náni sɪpɪxɟyo wiowárɪgɟá nánɪrɪni.

¹ Rɪxa none náni re ráriɪnɪŋáná, “Romɪyɟ anɟyo Itariyɟ rɪnɪŋɟpimɪ náni sɪpɪxɟyo owiowáraneyɟ.” ráriɪnɪŋáná porɪsɟ 100 bɪmɪ seáyɟ e wimónɪŋɟ wo —O sɪmɪŋɟ wɪnarɪgɟá Sisaoyáɪ rɪnɪŋɟpɪ worɪni. O xegɟ yoɟ Juriasoyɟ rɪnɪŋorɪni. O Poromɪ tɪni gwɟ ɲweagɟá wamɪ tɪni nɪméra ounɪrɪ wiowáraná

² Adɪramitiamɪ dánɟyɟyá sɪpɪxɟ wo Esia pɪropenɪsɟ tɪŋɟ rɪrɪwámɪni umɪnɪrɪ yarɪŋagɪ nɪwɪnɪrane áamá wo xegɟ yoɟ Arisɪtakaso —O Masedonia pɪropenɪsɟyo anɟ yoɟ Tesaron-aika dánɟorɪni. O tɪni nawɪni nɪpɪxemoánɪrane nɪŋwearɪná xwɟápiɪmɪ pɪnɪ nɪwiárɪmɪ nurane

³ sɪpɪxomɪ sá wenwáone wáapi tɪni anɟ yoɟ Saidonɪyɟ rɪnɪŋɟpimɪ niwiékɪnɪmearane ayoááná Juriaso Poromɪ ayá nurɪmɪxɪrɪ náni xegɟ nɪkumɪxɪnɪrɪ emearɪgɟáyɟ mɪranɟ owɪpoyɪnɪrɪ ayɟ tɪŋɟ e náni xe ounɪrɪ sɪŋwɟ wɪnɪŋɪnigɪni.

⁴ Ámɪ sɪpɪxomɪ nɪpɪxemoánɪrane anɟ apimɪ pɪnɪ nɪwiárɪmɪ nuranéná imɪŋɟ sɪmɪmɪni nɪneaxemɪ barɪŋagɪ náni nɪyakɪá nurane náni pɪrɪŋwɟ Saipɪrasɪyɟ rɪnɪŋɟpimɪ orɪwámɪ dánɪ nɪméámɪ nurane

⁵ imanɟpámɪ nuranéná Sirisia pɪropenɪsɟyo tɪni Pabiria pɪropenɪsɟyo tɪni nɪmúróa nurane Risia pɪropenɪsɟyo anɟ yoɟ Mairai rɪnɪŋɟpimɪ niwiékɪnɪmearane nayoámáná

⁶ porɪsɟ 100 bɪmɪ seáyɟ e wimónɪŋɟ Arekɪsadɪria dánɟyɟyá sɪpɪxɟ wo Itari pɪropenɪsɟyo umɪnɪrɪ yarɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪ nɪméámɪ nɪneaurɪ o tɪni sɪpɪxomɪ nɪpɪxemoánɪrane

⁷ anɟ apimɪ pɪnɪ nɪwiárɪmɪ nurane sɪpɪxo awayɪni awayɪni warɪŋagɪ náni sɟá ayá wɪ nóróa nurane rɟá meakɪroarɪŋagɟá nɪwɪnɪrane anɪŋɟ minɟ nerɪŋɟpimɪ dánɪ anɟ yoɟ Naidasɪyɟ rɪnɪŋɟpimɪ tɪŋɟ e anwɪ e nɪrémómáná imɪŋɟ sɪmɪmɪni nɪneaxemɪ barɪŋagɪ náni nɪyakɪá nurane xwɟá sɪmɪnɟ imónɪŋɟ Sarɪmonɪyɟ rɪnɪŋɟpimɪ nɪmúrorane pɪrɪŋwɟ yoɟ Kiritɪyɟ rɪnɪŋɟpimɪ orɪwámɪ dánɪ nɪyakirane

⁸ sɪpɪxɟ omɪŋɟ mearɪgɟáwa rɟá nɪmeakɪro ro sa anɪŋɟ minɟ nerɪŋɟpimɪ dánɪ Kiritɪ tɪŋɟ imanɟpámɪ nɪxɟda nɪpurane wɪ e “Rawɪrawá sɪmɪnɟ rɪwonɟ Nanɟ Imónɪŋoɟ” rɪnɪŋe —E anɟ Rasia rɪnɪŋɟpimɪ dánɪ anwɪ erɪni. E rémonɟwanɪgɪni.

⁹ SƳá ayá wí ríxa nórimáná enáná Judayí Ƴwí yarigáƳpí Goríxo yokwarímí wiinjí nání dínjí mopírí nání aiwá Ƴwá ƳwirárinarigáƳi ení ríxa múrófí enáná xwiogwí nání rawírawá samínjí mĩwearínjíná enagí nání Poro aráa jiyíkí norí

¹⁰ re uríniginí, “Ámáoyíné, gí dínjí re nimónaríní, ‘Agwí none re píní nĩwiárimí ámí sipíxomí nĩmeámí nuranénáyí, xwíríá ikíxénipaxíríní.’ nimónaríní. ‘Sanjí nĩmeámí warínwáƳí tíní sipíxo tíní aníníníá nání maríáí, none ení anínaníwáriní.’ nimónaríní.” uríagí aí

¹¹ porisí 100 bimi seáyí e wimónínjo sipíxomí omínjí mearínjo tíní sipíxomí xiáwo tíní awaú rarigíƳí nání dínjí níá wíagi nání omí Poro yopa muriginíniginí.

¹² Ayí ipí simíní ríwonjí sipíxo Ƴweanǳpimi xwiogwí nání rawírawá síwá yíáná sipíxí píránínjí wepaxe mimónínjagí nání ámá ná sipíxíyo ƳweagáƳí re rínárigáwixíní, “Ananí e epaxí enánáyí, re dání píní nĩwiárimí sipíxomí nĩmeámí nurane ipí simíní ríwonjí yoí Pinikasíyí rínínjíwámí —Simíní ríwonjí awá pírínwí Kiritípimi axí ríwámíní ríwonjíwáriní. Xwíá mídání mídání wiáƳnĩmeanjé enagí nání e rawírawá winjwí mé enjeríní. Sogwí wearínjímí dání ríwónapínjíwáriní. Awámí nĩrémorane rawírawá síwá yaríná awámí Ƴweáwanigíní.” rínárigáwixíní.

Ríwípí xwé éáná rawírawá imeamíkwí enjé nániríní.

¹³ Imínjé rawírawá tínjé ríwámí dání sipíxomí Pinikasí tínjé e awayíní nĩxemí upaxíƳí barínjagí nĩwíníroná “Simíní ríwonjé none rárfwáwámí nání ananí sipíxomí nĩmeámí upaxíríní.” nĩyaiwiro ainíxí gwíyo dání mamówárinínjé ípeanǳpí nĩmĩxearo sipíxomí nĩmeámí nuróná pírínwí Kirití imanǳpá tínjé e anjwí e dání nĩxída nĩpuro

¹⁴ síní ná jíamíní e munínáná re eníniginí. Ríwípí íkíá jíjímí epaxí bí —Imínjé apí yoí Míwíminí Barínjípíyí rínínjípíríní. Apí ténjímí dání nĩweapírí

¹⁵ sipíxomí xenweááná sipíxí símí imínjé barínjímíní mémopaxí enagí nání negí wanírí yarínwáé nání píní nĩwiárirane “Imínjé xe nĩméra oneauní.” nĩyaiwirane e yaríná

¹⁶ none pírínwí yoí Kodayí rínínjípimi oríwámí dání nĩpuríná imínjé bí onĩmiáƳí yimáronáná ewé sipíxomí dánjé níropémí warínwáƳí anínjé miní nerínjípimi dání nĩmĩxeáa nĩbirane sipíxo ténjé e enáná

¹⁷ sipíxomí ikwiáranírane nání nĩmĩxeáa nĩyapírane níkwíárimáná sipíxí xwéo orónowíniginírí sámí téní xegí sipíxí mĩwí mídímídání nĩxemí nĩbíro gwí nĩja nĩpwémáná sipíxo enjé téní nĩxemí nurí xwíá ipí seáyí e ríwonáná ínĩmí anjwí e imónínjípimi —Apí yoí Sairítasíyí rínínjípí Apíríka dání anjwí eríní. Apímí sipíxo anjíní nuríná síxí úroniginírí wáyí winíagí sipíxo awayíní ounírí ainíxí gwí yurárinínjé ípearínjípí nĩmamówáríro níropémí nuróná imínjé xe nĩneaxemí oneaunírí wínínjwanigíní.

¹⁸ Sipíxomí sá wenwáone wíáƳí téní sipíxo wiáƳnĩmearí eámorí néra warínjagí awa sipíxo nayí oenírí sanjé wí emí mĩmeámí nero

¹⁹ sá wenwáone wíáƳí téní sipíxí omínjé mearigáƳá wíwanínjowa sipíxomí sanjé unínjé íkwearí Ƴwiráriní yarigáƳí bí emí mĩmeámí egíawixíní.

²⁰ Ríwípí símí téní anínjé sipíxomí xenweaaríná sá obaxí ayá wí óríagí aí sínjé téní sogwí téní bí anarínjagí sínjwí mĩwínípa nerane nání “Ámíní ríwarínjwíní?” nĩyaiwirane sínjwí mĩwínaxíƳípa nerane nání dínjé “Wí e níwiékínĩmearane sínjé waníwáriní.” nĩyaiwia warínwáƳí dínjé peá nĩmónírane “Ríxa nanínaníwáriní.” nĩyaiwia nurane

²¹ awa sá ayá wí neamúroaríná nĩmeamíwiároniginírí ayá síwí uroarínjagí nání aiwá miní néra numáná enáná Poro nĩwiáƳnĩmearí ámáyo áwíní e nĩrómáná re uríniginí, “Ámáoyíné, nioní searínjápimi aráa nĩnĩro nĩnĩxíƳíro pírínwí Kiritíyo píní

nɪwɪárɪmɪ sɪpɪxo nɪmeámɪ mupa nero sɪɲwɪrɪyɪ, segɪ amɪpɪ xwɪrɪfá ikɪxénɪrɪ anɪpá imónɪrɪ éƳpɪyɪ wɪ e emɪnɪrɪ éfmanɪ.

²² E seararɪɲagɪ aɪwɪ sɪpɪxɪ ro xwɪrɪfá nɪkɪxénɪrɪ aɪ áamáone wɪ anɪnanɪwá menagɪ nánɪ dɪɲɪ peá mɪmónɪ sɪnɪ dɪɲɪ sɪxɪ oseainɪnɪ.

²³ Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪɲɪnɪ. Sɪfá rɪyɪmɪnɪ árɪwɪyɪmɪ Gorɪxo —Nionɪ áamá oyáyɪ imónɪɲá wonɪrɪnɪ. Oyá anɪnájɪ wo nionɪ tɪɲɪ e nɪrónapɪrɪ

²⁴ re nɪrɪɲɪnɪgɪnɪ, ‘Poroxɪnɪ, joxɪ Romɪyɪ anɪyo ananɪ nɪrémorɪ mɪxɪ ináyɪ Sisao xwɪrɪxɪ rɪmenɪe sɪmɪmanɪ e urorɪárɪnɪ. Ayɪnánɪ sɪnɪ wáyɪ mɪsinɪpanɪ. Arɪfá nɪ. Gorɪxo joxɪ tɪnɪ áamá sɪpɪxɪ romɪ ɲweagɪfáyɪ tɪnɪ nɪyɪnénɪ xe sɪɲɪ óúpoyɪnɪrɪ yaiwɪf enagɪ nánɪ woxɪ aɪ inɪgɪ namɪpaxɪmanɪ.’

²⁵ Anɪnajo e nɪrɪfɪ enagɪ nánɪ soyɪné dɪɲɪ sɪxɪ oseainɪnɪ. Áamáoyɪné, nionɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ re wɪkwɪronɪnɪ, ‘Nionɪ nɪrɪfɪpɪ xɪxénɪ nɪmónɪnɪɲoɪ.’ nɪwɪkwɪrorɪ nánɪ e seararɪɲɪnɪ.

²⁶ E nerɪ aɪ imɪɲɪ sɪnɪ nɪneaxemɪ warɪná pɪrɪɲwɪ bɪmɪ sɪxɪ úroanɪwárɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

²⁷ None rɪwɪpɪ rawɪrawá Edɪriayɪ rɪnɪɲɪfáwámɪ sɪpɪxomɪ nɪneaxemɪ warɪná rɪxa sɪfá wé wúkaú sɪkwɪ waú waú imónɪfɪyɪmɪ árɪwegɪ imónáná sɪpɪxɪ omɪɲɪ mearɪgɪfáwa “Xwɪfá bɪ tɪɲɪ e rɪxa anɪwɪ erɪanɪ?” nɪyaiwɪro

²⁸ gwɪ e e kɪkwɪrɪfá neaárɪga puɲɪrɪ tɪnɪ iwamɪfó neróná “Xwɪfá sɪnɪ ná mɪmɪranɪ? Sa mɪmɪ onɪmɪáɪpɪranɪ?” yaiwɪarɪgɪfá rɪ nɪmearo nɪmamówárɪro iwamɪfó sɪɲwɪ nɪwɪnaxɪdɪróná xwɪfá sɪnɪ ná mɪmɪ enagɪ nánɪ 40 mita imónɪɲagɪ nɪwɪnɪro ámɪ bɪ tɪnɪ núfasáná ámɪ bɪ nɪmamówárɪro xwɪfá tɪɲɪ e rɪxa 30 mita enagɪ nɪwɪnɪro

²⁹ sɪpɪxɪ imɪɲɪ nɪxemɪ nurɪná wɪ e sɪɲáyo sɪxɪ úronɪgɪnɪrɪ sɪpɪxɪ ámɪ bɪ tɪnɪ nɪxemɪ mupa oenɪrɪ íkwémɪɲɪyo dánɪ ainɪxɪ ípeaarɪɲɪ wɪrɪkaú wɪrɪkaú nɪmamówárɪmáná wɪfá anɪnɪ oónɪnɪrɪ wɪgɪ ikayɪwɪ nɪra ugɪawɪxɪnɪ.

³⁰ Sɪpɪxɪ omɪɲɪ mearɪgɪfáwa sɪpɪxomɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ éf owaneyɪnɪro áamáyo yapɪ nɪwɪwapɪyɪro “Sɪpɪxɪ sɪmɪyo dánɪ enɪ ainɪxɪ ípearɪɲɪ bɪ mamówáranɪrɪ yarɪɲwɪnɪ.” nurɪro ewépá rawɪrawáyo ikwɪárɪnáná apámɪ nɪpɪxemoánɪrɪ éf owaneyɪnɪro rɪxa mamówárarɪfá

³¹ Poro porɪsɪ 100 bɪmɪ seáyɪ e wɪmónɪɲomɪ tɪnɪ xegɪ porɪsowamɪ tɪnɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Áamá sɪpɪxɪ omɪɲɪ mearɪgɪfá rowa sɪpɪxɪ romɪ none tɪnɪ mɪɲweapa nerɪfáyɪ, soyɪné sɪɲɪ nuro xwɪfá tɪɲɪ e rémopɪrɪméoɪ.” uráná

³² porɪsowa mɪrɪfɪ nɪwɪáɪpɪnɪmearo ewépá gwɪ nɪyɪmáná awayɪnɪ mamówárarɪgɪfá rɪ mɪɲɪfɪ nɪwákwirowa rawɪrawáyo mamówárarɪgɪfawɪxɪnɪ.

³³ Wɪfá ónɪne nánɪ Poro enɪ rɪrémɪxɪ nɪwɪa nurɪ re urayɪɲɪnɪgɪnɪ, “None rɪwɪpɪ rɪpɪ nánɪ ayá sɪwɪf nearoarɪɲagɪ nánɪ aɪwá mɪnɪf mɪmɪwɪaɪkɪ nɪnɪrane yarɪfá sɪfá obaxɪ rɪxa nóra nurɪ agwɪ rɪxa wé wúkaú sɪkwɪ waú waú imónɪɲɪyɪrɪnɪ.

³⁴ Ayɪnánɪ nionɪ enɪ rɪrémɪxɪ nɪseairɪ ‘Aɪwá bɪ nɪmearo nɪpoyɪ.’ seararɪɲɪnɪ. Sewanɪɲɪyɪné aɪwá nɪnɪro oerɪkiemeánɪpoyɪnɪrɪ seararɪɲɪnɪ. Woxɪ aɪ bɪ manɪnɪpa epɪrɪfɪ enagɪ nánɪ seararɪɲɪnɪ.” nurɪmáná

³⁵ bɪsɪkerɪfá bɪ nɪmearɪ wɪgɪ sɪɲwɪf anɪgɪfɪe dánɪ aɪwá apɪ nánɪ Gorɪxomɪ yayɪ numemáná nɪkwɪrɪrɪ rɪxa narɪfá

³⁶ áamá nɪnɪ enɪ rɪxa dɪɲɪfɪ wɪfá bɪ wónɪfagɪ aɪwá bɪ nɪmearo nɪnɪro

³⁷ —Áamá sɪpɪxɪyo ɲweanɪwáene ayɪ 276 enerɪnɪ.

³⁸ Nene rɪxa apánɪ nɪnɪmáná sɪpɪxo nayɪf oenɪrɪ wɪfɪf aɪwá mɪnɪfáwáɪf rawɪrawáyo emɪ mɪmeámɪf egɪawɪxɪnɪ.

Sɪpɪxo sɪxɪ núrorɪ orónowɪnɪɲɪf nánɪrɪnɪ.

³⁹ Ríxa wíá ónáná aríwiyimí “Xwíá bí anwí eriní.” yaiwíápi sínwí níwínróná mí mómíxípa nero aí símíní ríwonj bí iníkiní wíáronagi níwínro e epaxí enánáyí, sípíxo nímeáa nívirane e oiwiékínímeaneyíní éfáyí

⁴⁰ wa gwí ainíxí ípeaaríní mamówárínípi rawírawáyo ípeañe ami xe oépeanírí níkwewára pwaríná wa imínípi simíní ríwónípmí nání níxemí oneaunírí sipíxoyá rapírapí nemíméa nípeyíro soná ení níkwewáro iníkiní wíáronje nání omíní níméra waníro yarínagáa aí re eníniginí.

⁴¹ Sipixoxwíá ínim+ enáná rawirawá akwiníánái riwone sixí núrori símí xwíáyo xaiwí noranjáriniri nání winwí bi mepaxí imónináná rawirawá sipixí íkwém+níyo miákwiaiyáná sipixoxí xaxa orónowiar+nagí winígtawixini.

⁴² Sipixoxo rixaxa orónowiarinagaxi niwiniro porisowa xámi re rinárigtá enagaxi nánaxi
 “Sipixoxo sipí éánáyí, áamá gwí ηweagtá none awí mearoarinwáowa inibé neáa éf
 upirixiniri pipikímí éwanigini.” rinigápa “Rixaxa opikianeýi.” rinarinagáa aiwi

⁴³ porisowami seayi e wimóniŋo “Poromi níméra nuri Romiyi anŋyo xixeni rémówanigini.” niyaiwiri nani awa wianiro yariŋfápi pírí nurakiri sekaxi re neariŋiniginí, “Ámá inibé warigfáyíné rixa nimawiri nixeamoro inibé neáa nuro imanŋ e iwiékínimeápoŋi.

⁴⁴ Inĩbé mĩwarĩgĩáyĩné íkĩá wáráranĩ, sipĩxo ororómĩ inĩĩpĩranĩ, íá nĩxĩrĩmání níkwĩarĩga nuro imanjĩ e iwiéknĩmeápoyĩ.” nearĩagi nene axĩpi e nerane nání wo aĩ iniĩgĩ mĩnamĩ nĩnenenĩ imanjĩ e iwiéknĩmeanwaniqĩnĩ.

28

Porom+ Mor+ tayo ηweaηána wimón+η+ p+ nán+ r+ n+.

¹ Nene wo maníní níneneñí imaní e niwíékíní meámáná áamá e dányíyí “Pírínwí ríyí xegí yó Moritai ríníníyíríní.” rarínagá ará nírane ronáná

² ayí none neaiapaníro nání ayá t́ń nero iniá aníñí siyamó erí imíñí rírí yaríñagí
nání ŕá nikeámáná ńnenení ńneaipemeámí nuro ŕá t́ñí e neawár'agáa aí

³ Poro ría kiriní bia awí nearí saríwá nerí nimeáa nibiri ría íkeaáraríná re eniniginí. Weaxía wo ría usínagi niremímeámí níwapirí Poroyá wéyo sidiní norí ríriwinigininí.

⁴ Ririwĩagi wé éf mĩxeáaná sidĩro sinĩ yekwĩronagi áamá pirĩɲwĩ ayimĩ dāɲɲɪf siɲwĩ e niwĩniro wiwĩni re rinigĩawixini, “Áamá ro rawĩrawáyo minamio aí áamá pikixwĩrĩf enĩ worĩani? Ayinani ɲwĩá anĩnami dāɲɲ imónigĩáyɪf ‘Xe siɲɲ mupa oeni.’ yaiwiarigĩápimi dāni weaxĩá sidĩɲ rĩá onoi?” rinĩagĩa aiwi

⁵ Poro weaxíáomí wíwíá nírórí ríá níkeaárímáná ríníñí bíkwi onímiápi aí míwiníñíniginí.

⁶ Ríninǵ bǵkwǵ onǵmiápi aǵ mǵwinǵagi aǵwǵ áamá ayǵ “O xegǵ wé rǵxa nǵmǵnǵnǵnoi.” yaiwiro “Rǵxa nǵpiérori piyǵ nenǵnoi.” yaiwiro nero nánǵ sǵǵwǵ nǵwinǵiro nǵǵwearo ayá wǵ sǵǵwǵ nǵwinǵiro nǵǵweagǵasáná “Sǵipi apǵ wǵmeanǵnoi.” yaiwiarǵǵápǵ mǵwǵmeáagǵ nǵwinǵróná ámi dǵnǵ sǵnǵ bi nǵmoro re nǵrǵga ugǵawixǵnǵ, “Áamá ro ǵwǵá anǵnamǵ dǵnǵ imónǵǵyǵ worǵani?” nǵrǵga ugǵawixǵnǵ.

⁷ None iwiék+nímeáwáé áamá pírínwí apimí áamá nìyoní seáyí e nímónírí menjweanoyá omíní bī iníní eríní. O xegí yof Pabiriasoyí rínínjoríní. O yayí nìneairí nìneaipemeámí nurí none sáá wíyáú wíyí o tíní nínjwearane míraní neaiaríná

⁸ Pab̄riasom̄i xano r̄f̄a p̄r̄f̄ wiayir̄i agw̄f̄ xox̄f̄ uror̄i wiar̄iηaḡi n̄an̄i “O s̄im̄ix̄f̄ wen̄i.” rar̄iηaḡa Poro ar̄f̄a e n̄iwir̄i o wen̄e n̄an̄i nur̄i n̄ip̄awir̄i Gor̄ixom̄i yar̄iη̄f̄ n̄iwim̄aná wé sēaȳi e n̄iwikwiár̄r̄i nan̄f̄ im̄ix̄iη̄in̄iḡin̄i.

⁹ Nanf nimiximáná enáná áamá pirinwaf apimi nweagfá simixf yarigfáyf nfni Poro omi nanf imixfipi nánf arfá niwiro o tinf e nánf bayarfná nanf imimiximf eniniginf.

¹⁰ E yaríná áamá ayí wéyo nĩneamero aiwá amípí naní bĩ nĩneaiapa nuro none rĩxa pĩrĩñwí apimĩ pĩnĩ nĩwiárĩmĩ wanĩrĩ yaríná óf e sipĩxĩyo nuranéná aiwá naníwá nánĩ anípá bĩ neaiapowárigfawixĩnĩ.

Poro Romiyo rémoní nánĩrĩnĩ.

¹¹ None pĩrĩñwí apimĩ emá waú wo ñweañwáone sipĩxĩ Arekisadĩria dání wo — Rawĩrawá xwiogwí nánĩ sĩwíá yĩñagĩ nánĩ pĩrĩñwí apimĩ e nĩñweañsáná umĩnĩrĩ yarĩñorĩnĩ. O sipĩxĩ sĩmĩ ikayĩwí tĩnĩ imĩxĩnĩñpĩ áamá ayáá waúnĩñ sĩpĩxomĩ sĩmĩ e imĩxĩnĩñorĩnĩ. Sĩpĩxomĩ nĩpĩxemoánĩrane pĩrĩñwí apimĩ pĩnĩ nĩwiárĩmĩ nurane

¹² aní yoí Sairakusĩyĩ rĩnĩñpĩmĩ niwiékĩnĩmearane sá wĩyaú wĩyĩ e weñwáone

¹³ ámĩ sipĩxomĩ nĩpĩxemoánĩrane nĩyakĩa nurane aní yoí Rijiamĩyĩ rĩnĩñpĩmĩ nĩrémorane e sá weñwáone wĩápi tĩnĩ imĩñĩ rawĩrawá tĩñĩmĩ dánĩ yaparĩñagĩ nĩwĩnĩrane sipĩxomĩ nĩmeámĩ nurane omĩ sá weñwáone wĩápi tĩnĩ sĩmĩnĩ rĩwonĩ yoí Putioraiyĩ rĩnĩñfámĩ nĩrémorane nayoámáná

¹⁴ re yaiwĩñwanigĩnĩ, “Áamá Jisaomĩ dĩñĩ nĩwĩkwĩroro nánĩ nĩrĩxĩmeá imónĩgĩáyĩ aní rĩpimĩ re wĩ rĩa ñweaño?” nĩyaiwirane pĩá nerane wĩ tĩnĩ rĩxa nerĩmeánĩrane ayí “Sáá wé wĩúmĩ dánĩ waú nene tĩnĩ ananĩ re ñweapaxĩranĩ?” nearĩagĩa ayí tĩnĩ wĩnĩyĩ nearĩápa e ñweañwanigĩnĩ. Apĩ apĩ néra nĩbĩwasáná Romĩ aní tĩñĩ e rémonĩwanigĩnĩ.

¹⁵ Romiyo ñweagĩá nĩrĩxĩmeá imónĩgĩáyĩ wĩ none nánĩ “Awa ófĩyimĩ barĩño.” rĩnarĩñagĩa arĩá nĩwĩro óf e owĩrĩmeaaneyĩnĩro nĩbĩróná wĩ aní Apiasĩ tĩñĩ e makerĩá imĩxarĩgĩe awĩ roro wĩ Áamá Aní Mĩdánĩ Nĩbĩro Sá Wearĩgĩiwá Wĩkaú Wĩwáyĩ rĩnĩñpĩ tĩñĩ e awĩ roro egĩáyo Poro sĩñwí nĩwĩnĩrĩná Gorĩxomĩ yayĩ numerĩ dĩñĩ sĩxĩ ñnĩñnigĩnĩ.

¹⁶ None rĩxa Romĩ náyo rémóáná gapĩmanowa Poromĩ gwí aníyo mĩñwĩrání aní wĩwámĩ xegĩpĩ ñweañáná porisĩ awĩ mearoarĩño xe awĩ omearonĩrĩ sĩñwí wĩñĩgĩawixĩnĩ.

Poro Romiyo dánĩ wáf urĩñĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁷ Poro sáá wĩyaú wĩyĩ rĩxa nóráná “Judayĩ áminá imónĩgĩá Romiyo re ñweagĩáyĩ obĩpoyĩ.” nĩrĩrĩ awa rĩxa o tĩñĩ e awĩ eánáná re urĩñnigĩnĩ, “Gĩ Judayĩné, nionĩ negĩ Judayo xwĩrĩá wikĩxémĩnĩrĩ wĩ mepa erĩ sĩwĩ enĩná dánĩ negĩ arĩowa érowĩápĩnĩgĩápi pĩrĩ wiaikĩmĩnĩrĩ wĩ mepa erĩ éagĩ aiwĩ Jerusaremiyo dánĩ gwĩ nĩyigĩonĩ negĩ Judayĩ Romiyo mĩnĩ nĩwigĩárĩnĩ.

¹⁸ Romiyo mĩnĩ nĩwĩagĩa ayĩ xwĩrĩxĩ nĩnĩmero yarĩñĩ nĩniayiróná íwĩ nionĩ nĩpĩkipaxĩ bĩ menáonĩ imónĩñagĩ nĩnanĩro nánĩ rĩxa Poromĩ kikiĩá owáraneyĩnĩrĩ éagĩa aiwĩ

¹⁹ negĩ Judayĩ pĩrĩ wiaikĩmĩ nero ‘Wáripaxomani.’ rĩgĩawixĩnĩ. E rarĩñagĩa nionĩ sĩñwí e nĩwĩnĩrĩ ‘Go arĩá enĩ dánĩ ráná xe kikiĩá ounĩrĩ nimĩxĩpĩrĩárĩanĩ?’ nĩyaiwirĩ nánĩ re urĩñanigĩnĩ, ‘Romiyo mĩxĩ ináyĩ Sisao gĩ xwĩrĩxĩ arĩá níwĩnĩgĩnĩ.’ urĩñanigĩnĩ. Nionĩ negĩ Judayĩ nánĩ xwĩyĩá bĩ uxekwĩmómĩfá nánĩ mĩrarĩñnĩ.

²⁰ E nigĩá apĩ nánĩ áwanĩ searĩmĩnĩrĩ nánĩ ‘Awamĩ sĩñwí nĩwĩnĩrĩ xwĩyĩá urĩmĩ nánĩ obĩpoyĩ.’ rĩanigĩnĩ. Áamá Isĩrerene yeáyĩ neayimĩxemeanĩa nánĩ dĩñĩ ukĩkayoarĩñwáomĩ nionĩ dĩñĩ ukĩkayonagĩ nánĩ gwĩ ainĩxĩ rĩrĩ nĩyĩnĩnĩ.” urĩñnigĩnĩ.

²¹ E urĩagĩ awa re urĩgĩawixĩnĩ, “Judia piropenĩsĩyo dánĩ joxĩ nánĩ payĩ bĩ mĩmeanwárinĩ. Negĩ wo e dánĩ enĩ nĩbĩrĩ repĩyĩ nĩneairĩnárani, áwanĩ nĩnearĩrĩnárani, joxĩ nánĩ sipĩ bĩ mĩnearĩñrĩnĩ.

²² E nerĩ aĩ ‘Dĩñĩ joxĩ yaiwĩarĩñĩ rĩpĩ, “Gorĩxomĩ pĩránĩñĩ xĩdarĩgĩáyĩ apĩ apĩ nerĩñpĩmĩ dánĩ pĩránĩñĩ xĩdarĩgĩárĩnĩ.” yaiwĩarĩñpĩ arĩá osianeyĩ.’ neaimónarĩnĩ. Ayĩ none rĩpĩ nánĩ arĩá nĩwirane nĩjĩá imónĩñagwĩ nánĩ rĩrarĩñwĩnĩ. Áamá Óf Gorĩxo

tƒámíní iníńyíyí ríníńyíyímí nìxídiro gwí mónígfáyí nání áamá amí amí ńweagfáyí ‘Ayí naní mĩyaríńoí.’ rínarígfá nání none nífáríní.” urígfawixíní.

²³ Judayí áminá awa “Sfá ayímí Poro xwíyíá nearínfá nání awí eánfwanígíní.” nírínáńro sfá ayí ríxa imónáná obaxí aní xfo ńweaníwámí nání báná wfá móníńfímí dání sfápi tńí nání Goríxo ámayí xegí xwioxíyo mĩmeámí nerí umenńweanfápi nání áwaní nurírná repíyí nĩwiéra urí nioní Jisasomí dńf wíkwíroarńápa ayí ení owíkwírfpoyíní o nání nuréwapíyírná ńwí ikaxí Moseso nírí eanípímí dání tńí wfá rókiamoagfáwa nírí eagfápímí dání tńí mńf níróa urí nerí nura warfńá

²⁴ wa xfo urarńfpi arfá nĩwiro “Neparíní.” wípímónfagí aiwí wa arfá nĩwiro dńf mĩkwírogfawixíní.

²⁵⁻²⁷ Awa e nero Poro urarńfpi nání dńf bĩ biaú nĩmoro nání xwíyíá ná bíní rínáńpaxí mimóní yarfńá Poro xwíyíá yoparf rípi uráná omí pńí nĩwiárímí ugíawixíní, “Kwíyí Goríxoyápi wfá rókiamoagí Aisaiaoyí ríníńomí ‘Joxí áamá ayo nurí e uríńíxíní.’ uráná o nurí negí arfowéyo aga xíxení re uríńíńí, ‘ “Seyíné arfá néra nuro aí nífá wí imónípfáfamaní. Sńwí naga nuro aí dńf ‘Ayí apírfaní?’ wí mopírfáfamaní.” ’ uríńíxíní. Ayí rípi náníńí. Wígí dńf tńí néra warígfáyí mńf sńńánńf imonagfá nání rírarńíní. Wígí sńwí mĩsupáńpa ero arfá mĩpfónípa ero nero sńwíńyí, wígí sńwí tńí sńwí aníro arfá ero dńf píránńf neyírooro moro wígí fwf yarígfáyí rfwfímíní mamoro éánáyí, Goríxoní píránńf wímíxípaxfńí.’ Aisaiao Goríxo nání e nĩwuríyírná negí arfowéyo imónagfápi tńí aga xíxení níríńí wuríyíńí.

²⁸ Ayínání seyíné aga nífá re imónípoyí, ‘Goríxo xfo nene yeáyí neayímíxemeámíní enípi nání wáf urarígfáwa ríxa émayo ourfípoyíní nání uowáńńí. Ayí arfá wípírfáńí.’ yaiwípoyí.”

²⁹ [Poro e uráná Judayí mĩxímíxeawíámí niga nuro omí pńí nĩwiárímí ugíawixíní.]

³⁰⁻³¹ Poro e aní xfo bĩ eníwámí nĩńweaní áamá xfomí xwíyíá onńweaneyíní bífáyo yayí nĩwimorí xwíyíá Goríxo ámayí xegí xwioxíyo mĩmeámí nerí umenńweanfápi nání wáf nuríńí ínímí bĩ mimóní Áminá Jisasi Kiraiso nání uréwapíyarfńá áamá wí pfí urakianíro mepa egíawixíní. E yarfńá xwiogwí waú múroníńí.

Payî Poro Romîyo ƚweáƚ nánî eaŋînarîñî.

Payî rîna Jisasoyá siyikíƚ anġ yoġ Romîyo ƚweagíáƚ nánî Poro nîrîrî eaŋînarîñî. Anġ apî, Itari pîropenîsîyo ikwîrónîŋîpî anġ amî amî ikwîrónîŋîyo seáƚ e imónîñî. E Romîyî mîxî ináyî Sisaoyî rîñîŋo ƚweaagîpîrîñî.

Payî rîna Poro Korinîyo nîƚweámáná apîxî Pibíƚ rîñîŋîmî nearî wiowáŋîŋînarîñî. Sîñî Romîyo bî memé eŋîmî nearî wiowáŋîŋînarîñî. Ayî nîjîá nimónîro re oyaiwîpoyîñîrî nîrîrî eaŋîñîŋîñî, “Ámá nîñî ƚwî yarîgíáƚ imónîŋoî. Wigî ƚwî nerîŋîpîmî dánî Gorîxo tîñî xepîxepá rónîŋoî. Nwî ikaxî Moseso nîrîrî eaŋîpî nîxîdîrîŋîpîmî dánî ámá wé rónîŋî wî imónîpaxîmanî. Sa Gorîxomî xewaxo Jisasomî dîŋî nîwîkwîrorîŋîpîmî dánî oyá sîŋwîyo dánî wé rónîŋî imónîro ámî o tîñî nawîñî imónîro epaxîrîñî.” oyaiwîpoyîñîrî nîrîrî eaŋîñîŋîñî.

¹ Poronî payî rîna nearî mónaparîŋîñî. Nionî Kiraisî Jisasoyá xînáínîŋîñî nimónîrî yarîŋá wonîrîñî. Gorîxo wáŋ nurîmeiarîŋî wo imónîwîñîŋîñîrî wéyo ƚá numîrîrî oyá xwîyíá yayî neainarîŋîpî nurîmeiwîñîŋîñîrî nîrîŋîrî nîŋonîrîñî.

² Xwîyíá apî o eŋîná xegî wáŋ rókiamoagíáwa nîrîro rîwamîŋî ƚwáŋî rîñîŋîyo eagíapîmî dánî nînearîrî sîmî e tîñîŋîpîrîñî.

³ Xwîyíá yayî neainarîŋî apî xegî xewaxo nánî rîñîŋîpîrîñî. O aga ámá nimónîrîñá imónîŋîpî nánî dîŋî nîmoranéná re yaiwiarîŋwáŋîñî, “Mîxî ináyî Depitoyá iyî axîpá imónîŋîyî worîñî?” yaiwiarîŋwáŋîñî.

⁴ Kwîyî xegî bî o imónîŋîpî nánî dîŋî nîmoranéná re yaiwiarîŋwáŋîñî, “Gorîxo eŋî sîxî eánîŋî xîo imónîŋîpî ayá wî sîwá neairî xwáŋpáyo dánî owîápîñîmeanîrî ámî sîŋî wîmîxîrî nerîŋîpîmî dánî rénîŋî nearîŋîŋîñî, ‘Gî nîiwaxorîñî.’ nearîŋîŋîñî?” yaiwiarîŋwáŋîñî. O Jisasi Kiraiso negî Ámînáo nánî rarîŋîñî.

⁵ Omî dánîñî Gorîxo wá nîneawianîrî xegî wáŋ wurîmeiarîgíáwa oimónîpoyîñîrî nearîŋîŋîñî. None wáŋ wurîmeiarîñá émáƚ xîxegîñî nîñî wî wî dîŋî “Xwîyíá apî neparîñî.” yaiwîro sîñî pîrî mîwîaíŋî aríá yîmîgî wîro éŋîŋîñîrî nearîŋîŋîñî. Kiraisomî e wîŋîŋîñîrî nearîŋîŋîñî.

⁶ Seyîné enî ayî wîyîñîrîñî. Jisasi Kiraiso xîoyá imónîpîrî nánî wéyo ƚá seaumîŋîŋî wîyîñîrîñî.

⁷ Anġ Romîyo ƚweagíáƚné —Ámá Gorîxo dîŋî sîxî seayîrî nionîyá oimónîpoyîñîrî wéyo ƚá seaumîŋîŋî eŋîyîñîrîñî. Seyîné nánî nionî payî rîna nearî mónaparîŋîñî. “Negî ápo Gorîxo tîñî Ámîná Jisasi Kiraiso tîñî awáú wá seawianîrî seyîné nîwayîrónîro ƚweapîrî nánî seaîrî éisîxîñî.” nimónarîñî.

“ ‘Romîyîné sîŋwî seanîmîŋîñî.’ nimónarîñî.” urîŋî nánîrîñî.

⁸ Payî rîna nearîñá xámî rîpî osearîmîñî. Anġ nîmîñî xwîyíá rîpî ƚá menárarîŋagíá nánî gî Gorîxomî yayî wiarîŋîñî, “Romîyo ƚweagíá Jisasomî xîdarîgíáƚ píránîŋî dîŋî wîkwîroarîŋoî.” Xwîyíá apî anġ nîmîñî ƚá menárarîŋagíá nánî seyîné nîyîñîñî nánî yayî wiarîŋîñî. Jisaso neaiŋîpîmî dánî seyîné e yarîŋagíá nánî Gorîxomî yayî wiarîŋîñî.

⁹ Xewanîŋo —O e éwîñîŋîñîrî nîŋîŋîpî anîŋî minî nîwîŋîñá xwîyíá xegî xewaxo nánî yayî neainarîŋîpî wáŋ urîmîñîrî nánî yarîŋáorîñî. Xewanîŋo nionî xîomî rîxîŋî nurîŋîñá sá bî mîŋweá íníná seyîné nánî yarîŋî seawîarîŋápî nánî ananî sopîŋî opaxîrîñî.

¹⁰ Omî rîxîŋî nurîŋîñá seyîné tîŋî e nánî mîbîpaxî imónîŋîŋî eŋagî aiwî agwî ananî oyá dîŋî tîñî bîpaxî imónîŋîŋîñîrî anġpaxî yarîŋî wiarîŋîñî.

11 Ayí rípi nánirini. Nioní seyíné tíñí e niseaímeari searéwapíyaríná seyíné kwíyípmi dání ámi bí tñí yóí imóniro síkíki ámi bí tñí nomíxíga upírí nání nioní aga nìbírí sñwí seaními nání nimónarini.

12 Nioní seyíné niseaímeariná nionini ení sñxí seaímíximi nání maríái, seyíné ení Jisasomí dññí nìwíkwíroro pírániñí xídaríñagí seaníri nioní ení dññí nìwíkwíroro pírániñí xídaríñagí naníro neríñípmi dání xíxe ení sñxí ímíxínaní nání raríñini.

13 Gí níríxímeáyíné, seyíné rípi nání majíá epíríxíniñí nání áwaní osearímini. Ayá wí seyíné tíñí e nání bímígníniñí nerí aí amípí bí pírí nírakíayíagí nání seyíné bí sñí sñwí míseaníjarini. “Nioní éamá amí gími ñweagíáyí tíñí e nemerí wáí uraríná wí aríá nñiro Jisasomí dññí wíkwírogrípa segí wí ení nioní uraríná axípi wíkwíróríxíniñí segí tñámini bímígníni.” nimónarini.

14 Nioní áamá ñyoní kñíxí imónígríayorani, wauyí imónígríayorani, dññí émf saímí mogíayorani, majíá imónígríayorani, áamá ayo ñyoní xwíyíá yayí neainaríñpi urímíá nání yoxáññí ináríññini.

15 Ayínáni nioní áamá Romí ñweagíáyíné ení xwíyíá yayí seainípaxípi wáí searímíá nání símf dípénaríñini.

“Xwíyíá yayí neainaríñpimi dání Goríxo yeáyí neayímíxemeaaríñíni.” uríñí nánirini.

16 Xwíyíá yayí neainaríñpimi dání Goríxo dññí wíkwíróáyó ñyoní —Xámi Judayo yeáyí uyímíxemeari émáyó ení yeáyí uyímíxemeari epaxí enagí nání xwíyíá apí nání nioní ayá bí mé ananí wáí rímeaníjarini.

17 Ayínáni nene “Goríxo aríge nerí áamá ámi wé róníñí xfo imóníñpi wímíxíniñí?” nñyaiwirane ududí neainípaxímani. Ayí rípi nánirini. Xwíyíá yayí neainaríñpimi dání Goríxo wíá réníñí neaókímíxaríñíni. Áamá Jisasomí iwamíó dání dññí nìwíkwíróá numáná ámi xegí bí mé sa aníñí wíkwíroarígríáyí, ayí wé rónígríáyí wímíxaríñíni. Bíkwíyo dání re níriniñí eáníñpi, “Áamá Goríxoní dññí nìkwíróagíá nání ‘Wé rónígríarini.’ ráríñáyí dññí nñyímíñí tñgríáyí imónípríarini.” níriniñí eáníñpi nioní seararíñapi tñí xíxeni imóníñagí nání seararíñini.

Áamá Goríxomí ríwí umogíá nánirini.

18 Goríxo áamá wé róníñí xfo wimónaríñpi mé ríkíkíríó yarígríáyí —Ayí wigí ríkíkíríó yarígríapi neróná Goríxo nání nñjá imónípaxí imóníñpi ríwímini mamoarígríayíni. Áamá ayí nání Goríxo anínamí dání wíki wóníagí nání pírí umamonípi ríxa sñjání piaumímí inini.

19 Ayí rípi nání raríñini. Goríxo áamá xfo nání re yaiwípaxípi, “O imóníñpi, ayí apí ríá imónini?” yaiwípaxípi yumíí mñwimóní sñjání imónini. Goríxo xewaníño imóníñpi nání síwá winíñí enagí nání raríñini.

20 Xewaníño imóníñpi —Apí sñwí tñí sñwí winípaxí mimóníñagí aí eníná anína imíxíri xwíarí imíxíri ene dání áamá apimi sñwí nñwíniñí “Xfo imóníñpi, ayí apíríani?” yaiwípaxíni. “Ení amípí apí imíxíño eáníñpi ná ríwíyo aí wí samíñí weníámani.” yaiwirí “Xfo imíxíñpimi xegí bí nñwimóníri nání aga seáyí e ríá wimónini?” yaiwirí epaxíni. Ayínáni áamá Goríxomí wí yapí re uréwapíyipaxí menini. “Nioní joxí imóníñpi nání majíá nimóníri nání nípíkwíni mimóníñí enáonirini.” urípaxí menini.

21 Eníná áamá ayí sñí xíxeni “Goríxo apí ríá imónini?” nñyaiwiro aiwí re egíawixini. O Nwíáo enagí nání wé íkwíawíyo típaxípa mñtípa ero amípí xfo imíxíñpi nání yayí mñwípa ero wigí dññí nñmoríná majímajíá ikáriniñro dññí xenwíni nñmóá núfásáná dññí ríá xeyánígríáyí imóníro egíawixini.

22 “Dññí émf saímí monwaénerini.” nñriro aiwí majímajíá ikáríngíáyí nimóníro

²³ Nwáá mípé aníńf imónińomi mumímínf ríwí numero mimónf ńwáá bí íá oxíraneyíníro ámaraní, ńńrání, odípírání, nańwí onímíápiarání, xopaikígí bí nimíxíro “Negí ńwáá imónińípi, ayí rípi-ríní.” rígíawíxíní.

Ámá Gorixomí ríwí numoríná egíápí nániríní.

²⁴ Gorixó áamá e majimajjá níkáríníro yarínagáa níwínírná wígí ƙeapá winarínjípimí dání sípí imónínjípimí xe oikírípeánfóyínírní sínwí wínínjíniginí. Sínwí e wínfagi wiwanínjýf píaxí eámíxíníngáwíxíní.

²⁵ Ayf rɪpɪ nánɪ Gorɪxo e enɪrɪnɪ. Ámá ayf nepa imónɪŋɪ Gorɪxo nánɪpɪ rɪwɪ umoro yapɪ imónɪŋɪpɪ fá xɪrɪro nemáná amɪpɪ nɪnɪ imɪxɪŋomɪ —O anɪŋɪ mɪnɪ yayɪ umepaxorɪnɪ. “Ámá nɪnɪ e éfɪxɪnɪ.” nɪmónarɪŋorɪnɪ. Omɪ yayɪ numero fá mɪxɪrɪ xɪo imɪxɪŋɪpɪmɪnɪ fá xɪrɪro wéyo umero yarɪŋagɪa nánɪ Gorɪxo e enɪrɪnɪ.

²⁶ Ayínání Goríxo wigí íeapá winaríníþími dání piaxí weáníþaxí imóníníþí xe oikíríþeáníþoyínírí sñwí winíagi apíxíwa oxí nímeáníríná xíríníírxínírí imóníníþí þíní níwiáriro apíxí wí tíní nípíkwíní mimóníníþí niga ugíawixíní.

²⁷ Oxowa eni apixi nimearo xirfirixiniri imoninipi pini niwiaro “Oxi wfa tni fwf oinaneyi.” niyaiwiro aga smi nixeadipenirona ox wfa wfa tni fwf ninro piaw weanipaxi imoninipi inigawixini. Ayinani “Wigi nera ugapi tni xixeni pir Gorxo umamonipi rixa wimeanirini.” rarinini.

²⁸ Ámá “Gorixo apɪ imónɪɔrfanɪ?” nɪwɪaiwɪro sɪmɪ e mɪtɪnɪpa yarɪɔɔɔfɪ nánɪ o wɪgɪ “Sɪpɪ e oyaneyɪ.” yaiwɪarɪgɪáɪpɪ nánɪ xe mɪɪɪ nɪgɪ úfɪɪxɪnɪɪ sɪɪwɪ wɪnɪɪnɪgɪnɪ. Sɪɪwɪ e wɪnɪɪɪ ɪɔɔɔɪ nánɪ ayɪ amɪpɪ nɪpɪkwɪnɪ mɪmónɪɪ ámá mɪpaxɪ imónɪɪpɪ nɪra nuro re yarɪgɪárɪnɪ.

²⁹ Nipikwini mimóniŋi nŋni nani mŋi iniro rikikiró epaxi imóniŋi nŋni nani mŋi iniro animi yará epaxi imóniŋi nŋni nani mŋi iniro “Ámá wí ría omeárinpoyi.” yaiwiarigápi nani mŋi iniro yarigárin. Apini yarigámani. Ripi eni ayá wí yarigárin. Siŋwí fwí winiro “Amipi api nioni meapaxipirin.” bi onimiápi miyaiwí ayá wí yaiwiro niwiápinimearo áamá pikiro símráxwíro ero yapí wíwapiyiro áamá wí nani nurirná sipí owímeanri uriro únúniŋi wikáiro mimayó wiro

³⁰ xwiyápai unjwíraríro Goríxo nání símí tíní ero ámayo xixewiámí ríníro mǐxí kíníro mǐxí meakíníro sipí imónínjǐ áamá siní nijjá mimóníǵápi éwapíníro xínáíxaneyo maní wiaíkiro yaríǵáríní.

³¹ Rípi eni yariǵárini. Majía ikáriníro dínǵ unwírárípaǵ mimónípa ero wíyo dínǵ sipí mīwípa ero wá mīwianípa ero yariǵárini.

³² E yarig'áay Gorixó re ráriŋpí nání nǐj'á nimóniro aiwí, “Ámá sipí apí yarig'áay wí sǐŋ upaxímani. Pepaxíriŋí.” ráriŋpí nání nǐj'á nimóniro aiwí sipí apí imóniŋpimí nix'áda nuro apíni mé sipí seáyí e imóniŋ rípi ení nero íwí apí néra warig'áayo weyí ayá wí meararig'áariŋí.

2

“Gorixó áamá n̄iyon̄í mí ómóm̄ix̄im̄f̄ ner̄íná wiḡf̄ eḡápi t̄ín̄i x̄ixen̄i w̄iün̄ár̄in̄i.” ur̄iŋ̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

¹ Ayínání áamá wíyo xwíyá umeararígá wiyínéní wiyínéní bí osearíminí. Sía yoparíyimi Goríxo áamá nìyoní mí ómómíxímí yaríná “Ayí nání íwí apí enáríní.” urípaxí imónínípi tígíáyínémani. Ayí rípi náníríní. Áamá íwí yarígápi nání xwíyá umeararígáyíné, seyíné ení íwí axípi yarígíáyíné enagí nání wíníyo xwíyá numearíróná sewaníníyíné eníníní mearínarígá enagí nání Goríxo mí ómómíxímí seaiaríná xwíyá bí urípaxí imónínírámani.

² Ripi niyaiwiri nijá imóniṇwini, “Ámá sipi e yarigáyo Gorixo xwiýá numeári pi rí numamoríná xenwini bi mé xixeni ayo ría wiarini?” yaiwinwini.

³ Íwí axípi nero aí segí wíniyí íwí yarígíápi nání xwíyíá umeararígíáyíné, wíniyo numearíroná segí axípi egíápi nání píoi yaiwinaríñoi? “Xwíyíá Goríxo neameárínfápiimi anani múropaxeneríní.” ríyaiwinaríñoi?

⁴Gorixox segí fwi yarigápi ríwímini omamópoyinri wá nseawianri seaiinpi nani majía nimóniróna rípi eni riseaimónariní, “O wá ayá wí neawianri píri apaxí mé míneamamó eri okínimónípoiinri xwapí ayá wí xwayí nanri ɲweari yarínpi peayí wianipaxí imóninpi yaríní.” riseaimónariní?

⁵ Oweoi, seyíné ðiŋɗi wakísɗi niníróná segí ɗwí yarigáɗi ríwímini mímamoarigáyo dání sáá Gorixo sipí áamá yarigáɗi nání wikí ráá ápiáwíniŋɗi níweri pírf umamonáyi nání xó pírf seamamonáɗi wíni wíni ikwíkwariíníniŋɗi yáraríŋɗi.

⁶ Bikwíyo re nírínírí eánínípa, “Goríxo á máyo pírí numamoríná woní woní xíxegíní wigí néra ugápi tíní xíxeni pírí umamoníáriní.” nírínírí eánínípa eníáriní.

⁷ Ámá Gorixo yayí neameri seáyí e neaimixiri negí wará urí mepaxí neaimixiri diñí niyimijí tñwaéne neaimixiri éwiniginiri epaxípi tñni xixeni nero pñni miwiárf anijí miní yarigfáyo o pirí numamoríná diñí niyimijí tñgfáyí imónipíri nání wimixinífarini.

⁸ E nerí aí áamá wiwaníníyí náníní díní nímóníro xwíyá nepaxíní imónínípi arikwíkwí níwiro nípi kwíní mimónínípi xídarígáyo pírí numamoríná xegí wíkwí ríá ápiáwíníní wíwínípi dání pírí umamonáríní.

⁹ Ámá sipí yarigá ayí ayo xeaniñí mimeniñwí ayikwí miripaxí imóniñipi wímeaníarini. Judayí e yarigáyo anipaxí niwímeaní aí émayí e yarigáyo ení wímeaníarini.

¹⁰ Apɪ e nɪwɪrɪ aɪ ámá nanɪ yarɪgɪá ayɪ ayo seáyɪ e umerɪ wé íkwianwɪyo nɪwɪrɪrɪrɪ nɪwayɪrónɪro nɪweapɪrɪ nánɪ wiirɪ enɪfárɪnɪ. Judayɪ e yarɪgɪáyo anɪpaxɪ e nɪwiirɪ aɪ émáyo enɪ wiinɪfárɪnɪ.

¹¹ Gorixó á máyo pirí numamoríná sím sím e nimeri pirí umamonfámani. Sa á má wigí egíapi tíni xixeni pirí umamonfá enaqi nání rariñini.

¹² Ámá Gorixoyá ŋwí ikaxí eáníŋɛpi mayí nimóniro ɛwí yarigáayí anínɛpɛrɛ nání xwiyá numeárɛrɛná ŋwí ikaxí eáníŋɛpimi dání numeárɛrɛ “Joxí xwiyá e eáníŋɛ apɛ nɛwialkiri enjɛrɛnɛ?” nurɛrɛ umeárɛnɛámani. E nerɛ aɪ ŋwí ikaxí eáníŋɛpi tɛgá ɛwí yarigáayo o apimi dání xwiyá nurɛrɛ umeárɛnɛárɛni.

¹³ Ayí ripi nánirini. Ámá xóyá nwí ikaxí eáninipimi nepa mixídí surímá aríá wiáríayí nání Gorixo dñí re yaiwiníamani, “Nioníyá sinwíyo dání wé róniní imónigíayírani?” yaiwiníamani. Ámá aríá niwimáná xixeni xídarigíayí nánini “Wé róniní imónigíayírini.” ráriníarini.

¹⁴ Ēmáyf —Ayf ŋwf ikaxf eáninǵpǵi mayf imóninǵáyrini. Ayf wigf diŋf tǵni ŋwǵ ikaxf eáninǵpǵi rininǵpa nerónáyf, ŋwǵ ikaxf eáninǵpǵi mayf imóninǵagfa aiwǵ wigf diŋfyo dánǵ re yaiwiarǵǵárini, “Mepaxf imóninǵi ananǵ nepaxf imóninǵi enǵpǵi, ayf apǵrǵanǵ?” yaiwiarǵǵárini.

¹⁵ Ayí pí pí neróná wigí dñíyo dání “Nioní e neríná sipí ríá yaríñíní?” yaiwiníro “E neríná naní ríá yaríñíní?” yaiwiníro yarígtápi síwá réníní inarígtáriní. Nwí ikaxí Bíkwiyo eánínípa negí xwioxíyo ení axípi éniní reáníní? Síwá éniní inarígtáriní.

¹⁶ Xwiyá yayí neainariŋí nioní rariŋápi riníŋípa síá Gorixo xegí xewaxo Jisasomí dani áamá wigí egíápirani, diŋí inimi ikwíroarigíápirani aí, piríró winíáyi imónaná áamá niyoni wigí egíápi tinni xixeni pirí umamoníáriní.

“Juday† ηw† ikax† eán† η† pim† d† η† n† w† kw† roro a† i wia† kiar† g† ár† n† i.” ur† η† nán† r† n† i.

¹⁷ E nerí aí wiyíné “Nene Judayí wíriníñwaéneríni.” rinarigíáyíné re yarigíáríni. Nwí ikaxí Moseso eanípimi díní nìwìkwíroróná “Negí apimi xídaríñwápimi dání Goríxo yeáyí neayimíxemeaníáríni.” ríro seáyí e nimeníro “Ámá Goríxoyá ayá tíñwaéne imóníñwíni.” ríro yarigíáríni.

¹⁸ Seáyí e nimeníro “Goríxo ámá e éfríxíní wimónaríñpí tñí xíxeni ríxa nījá imóníñwíni.” ríro “Nwí ikaxí eaníñpimi dání nearéwapíyigíene enagí nání naní imóníñpimi sñwí mí nómíxírane ‘Apí naní imóníñpíríni.’ rípxeneríni.” ríro yarigíáríni.

¹⁹ “Ámá sñwí supárigíáyo nene sñwí tíñwaéne ananí nípemeámí upaxeneríni.” yaiwinarigíápa seyíné díní re nīyaiwiníro díní sñá eáníro, “Émáyo uréwapíyipaxí imónigíáyí ámá wímaní. Ayí neneníriní.” nīyaiwiníro díní sñá eáníro “Émáyo Goríxo nání majíá nero sá yiníñmíníñ emearigíáyo wíá wókímíxípxaxí imónigíáyí ámá wímaní. Ayí neneníriní.” yaiwiníro yarigíáríni.

²⁰ “Ámá díní mamó nerí arfíki yarigíáyo ayíyumí wípxaxí imónigíáyí, ayí neneríni.” yaiwiníro “Ámá síní niaíwí díní mogíáyo uréwapíyipaxí imónigíáyí, ayí neneríni.” yaiwiníro “Nwí ikaxí eaníñpí tíñwaéne enagwí nání míkí amípí nání nījá imónírane nepaxíñí imóníñpíní rírane yaríñwaéneríni.” yaiwiníro yarigíáríni.

²¹ Seyíné e e nīyaiwiga warigíápi nepa nimónírnáyí, ámá wíyo uréwapíyarigíáyíné pí nání sewaníñyíné mīréwapíní yarigíáríni? Ámáyo “íwí mīmeapaní.” nuríro aí seyíné ení íwí mīmeá yarigíáyínérani?

²² “Meánigíáyíné, íwí mínípaní.” nuríro aí seyíné ení íwí míní yarigíáyínérani? “Ámá xopaikígí nímíxíro ‘Negí ñwápi, ayí rípiríni.’ rarigíápi nání xwíríá neainaríni.” níríro aí seyíné aní ñwíá xopaikígí nání mīríníñyíyo nípáwíro íwí mīmeapa yarigíárani?

²³ Weyí nimeníro “Nwí ikaxí eaníñpí tíñwaéne mimónípa renwíni?” rarigíáyíné, apimi nīwiaíkiríná pí nání “Ayí Goríxomí ayá mīwímó wé íkwianwíyo unwíráraríñwíni.” yaiwiarigíáríni?

²⁴ Judayíné “Goríxomí xídaríñwíni.” níríro aí sipí apí apí yarigíáyíné enagí nání Bíkíwíyo xíxeni rípi níríní eáníni, “Sipí seyíné yarigíápi dání émáyo Goríxomí ikayíwí umeararigíáríni.” E níríní eaníñpí seyíné nání xíxeni ríníni.

“Ámá iyí símí sío wákwínarigíápi dání Goríxoyá imónarigíámani.” uríñí náníriní.

²⁵ Judayíné ñwí ikaxí eaníñpimi xíxeni nīxídirónáyí, segí síwí “Ámá o Goríxoyá imóníñí woríani?” yaiwípirí nání iyí símí sío wákwínarigíápi naní seaiipaxí aí ñwí ikaxí eaníñpimi nīwiaíkirínáyí, iyí símí sío nīwákwíníro aí naní seaiipaxí mimóní nerí mīwákwínigíáyí yapí imóníñoí.

²⁶ Ámá iyí símí sío mīwákwínigíáyí ñwí ikaxí eaníñpí xíxeni nīxídirónáyí, iyí símí sío mīwákwínigíá aí Goríxo “Ayí ámá nioníyáyíriní.” yaiwiaríñagí nání wákwínigíáyíníñí imóníñoí.

²⁷ Judayíné ñwí ikaxí eaníñpí tígíáyíné imóníro iyí símí sío wákwíníro egíáyíné aí apimi wiaíkiánáyí, émáyo —Ayí iyí símí sío mīwákwínarigíáyíriní. Ayí mīwákwínigíá aí ñwí ikaxí eaníñpí tñí xíxeni yarigíápi dání seyíné xwíyíá seaxekwímopaxí mimónípa epíríárani? Oyí, xwíyíá seaxekwímopaxí epíríáríni.

²⁸ Ayí rípi nání seararíñíni. Segí waráyo igí wegíá bimí dání ámá Goríxoyá imónarigíámani. Wákwínaríñí ámá Goríxoyá wímíxípxaxí imóníñpí ení iyí símí seyíné sío wákwínarigíápi mani.

²⁹ Oweoí, ámá nepa Goríxoyá imónigíáyí wigí xwíoxíyo ínimi dání e imónarigíáríni. Wákwínaríñí ámá xíoyá wímíxípxaxí imóníñpí, ayí wigí díníyo dání imónarigíáríni.

Nwí ikaxí eáninípi xídarigfápimi dáni marfái, kwíyí Gorixoyápiimi dáni áma oya imónarigfáriní. Áma e imónigfáyo wínyí seáyí e umepfáfámani. Gorixoní umenfáriní.

3

“Judayí xwíyá Gorixoyá eáninípi tígíyáriní.” uríní nániríní.

¹ Áma iyí símí sfo wákwínarigfápimi dáni Gorixoyá imónipaxí menagí nání píyo dáni Judayene émayo múronwiní? Negí wákwínarínwápimi dáni aga pí naní neaiiaríníriní?

² Ai, nene Judayene enagwi nání amípi naní bí bí obaxí neaímeaníriní. Naní bí bí obaxíyí xírání imóninípi, ayí rípiríní. Gorixo xwíyá xíoyápi Judayí nixídiro mewérixínirí neaiapíníriní.

³ Judayí díní níwíkwíro xwíyá apimi xáiwí fái mixelípa egí enagí nání píoi ríparíní? “Ayí díní níwíkwíro xáiwí fái mixelípa egí nání Gorixo “Naní e níseaimfáriní.” urínípi aríá ikeamonfáriní. Xíxeni e enfámani.” ríparíní.” ríseaimónaríní?

⁴ Aga oweoí! Áma níní yapí rarigfái imóninagfái aí Gorixo nání wí e ríparí meníní. Nepání níríní xegí rarínípi tíní xíxeni yárarínoríní. Bíkwyo dání axípi re ríníní, “Áma ‘Gorixoxí fíwí nene enwápi nání xwíyá neameárarínípi xíxeni neameáraríníní.’ ríripfáriní. Joxí xwíyá rímeáraníro yaríná xopírárí wírfáriní.” rínínagí nání re yaiwínwiní, “Gorixo rarínípi tíní xíxeni yárarínoríní?” yaiwínwiní. Ayínání “O xegí Judayo ‘E níseaimfáriní.’ urínípi wí aríá ikeamonfámani.” seararíníní.

⁵ E nerí aí Judayene Gorixomí maní níwiaíkirane sípí enwápiimi dání o nearínípi tíní xfo xíxeni píraníní xídarínípi sínjání piaumímí nínírnáyí, píoi ríparíní? Áma wí nene níwiaíkirane sípí yarínagwí sínwí níneaníníyoyó dání “Neparíní. Áma wímani. Sa Gorixoní xfo rínípi tíní xíxeni yárarínoríní.” yaiwíarínagfái nání nene re ríparíní, “Gorixo Judayene wíki níneaónírí pírf níneamamoríná nípkwíní mýaríníní.” ríparíní? “Áma díní nípkwíní mamó rarigfápa nímorí ríá raríníní?” nímonaríní.

⁶ Oweoí, wí e ríparí meníní. “Judayene sípí enwápi nání Gorixo pírf níneamamoríná nípkwíní mýaríníní.” ríparí enánáyí, o aríge nerí áma níyoní ení pírf umamopaxí imóníní? O áma níyoní ení pírf umamopaxo enagí nání wí e ríparí meníní.

⁷ Áma wo re níríníní, “Áma wí nioní Gorixomí maníyó níwiaíkírí sípí yarínagí sínwí nínaníro re yaiwípíráoi, ‘Ámayo xfo xegí urarínípi símí e nítínírí xíxeni xídaríní, ayí áma wímani. Sa Goríxoríní.’ E níyaiwíro omí yayí numerínáyí, pí nání o nioní fíwí éapi nání xwíyá nínímeárirí pírf nímamopaxíriní? Sípí nioní éapími dání áma Gorixo yarínípi nání díní naní nímoró yarínagfái nání nioní aríge pírf nímamopaxíriní?” Áma wo e níríníní.

⁸ Áma o e nírínípi nepa enánáyí, áma wí nioní yapí níníxekwímoro repíyí “Poró e níra warínoríní.” rarigfápa axípi re oraneyí, “Naní imóninípi sínjání imíxaní nání ne sípí néra owaneyí.” oraneyí. E nísearíní aí áma e rarigfáyí xíxeni xwíyá meárinípfáriní.

“Áma wé róníní imónigfáyí wí meníní.” uríní nániríní.

⁹ Ayínání píoi raníréwíní? “Judayene seáyí e imóníní bí neaímeaní enagí nání émayo seáyí e wimónínwiní.” raníréwíní? Wí e raníméwíní. Ayí rípi nániríní. Nioní xámí níríní “Áma nínenení Judayeneraní, Gírikíyeneraní, negí fíwí yarínwápi neaíkwáripeáriníní.” ríxa ráríá enagí nání wí e ríparí meníní.

¹⁰ Bíkwyo dání rípi rípi níra uníníyí nioní seararínápiimi sopíní noníní. Bíkwyo wí e rípi nírínírí eáníní, “Áma wí aga wé rónigfái mimóníní. Wo aí e mimóníní.

11 Ámá wí nǵfá nimóniro ‘Arige nerí Gorixomí ínǵmí wurínmíniréni?’ yai-wiarigfámani.

12 Nǵnǵ omí rǵwǵ umóagfá nánǵ oyá sǵǵwǵyo dánǵ rǵxa sǵpǵ imónǵǵoǵ. Wí wé rónǵǵ imónǵǵpǵ yarigfámani. Wo aí e mǵyarǵǵrǵnǵ.” nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ.

13 Ámǵ wí e rǵpǵ ení nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ, “Wǵǵf mǵǵǵyo dánǵ rarǵǵfǵpǵ xwǵrǵpǵ oxoámioǵǵánǵ pǵyanǵ eaarǵǵpǵnǵǵ imónǵnǵ. Yapǵ owǵwapǵyaneyǵnǵro ayá wí nǵra warǵǵárǵnǵ. Weaxǵá sǵdǵǵ norǵnǵ ámǵ pǵkǵarǵǵpǵa wǵǵf xwǵyǵá nǵrǵrónǵ axǵpǵ yarǵǵrǵnǵ.” ení nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ.

14 Ámǵ wí e rǵpǵ ení nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ, “Xwǵyǵá ámǵyo ikayǵwǵ umearǵro ramǵxǵro yarǵǵfǵpǵ wǵǵf mǵǵǵyo magwǵ ráronǵ.” ení nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ.

15 Ámǵ wí e “Ayǵ ámǵ opǵkǵaneyǵnǵrǵ aga sǵmǵ xeadǵpénarǵǵárǵnǵ.

16 Ayǵ nemeǵǵǵe aga uyǵnǵ nǵwikǵrǵfásánǵ rǵxa ‘Yeyǵ!’ rarǵnǵ pǵnǵ nǵwiǵrǵmǵ warǵǵáǵrǵnǵ.

17 Óf ámǵ nǵwayǵrónǵro ǵweapǵrǵ nánǵ imónǵǵǵymǵ wí warǵǵfámani.” ení nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ.

18 Ámǵ wí e “Ayǵ ‘Gorǵxo seáyǵ e imónǵǵorǵfǵnǵ?’ nǵyaiwǵro wí wáyǵ wiarǵǵfámani.” ení nǵrǵnǵrǵ eánǵnǵ. Apǵ apǵ nǵra unǵǵyǵf nǵonǵ seararǵǵǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵrǵnǵ.

19 Nene nǵǵfá re imónǵǵwǵnǵ. Ámǵ nǵmǵnǵ ǵweagǵáǵf Gorǵxomǵ xwǵyǵá mǵǵf nexoámoro murǵpaxǵ imónǵro oyá sǵǵwǵyo dánǵ xwǵyǵá meárǵnǵpaxǵ imónǵro epǵrǵfá nánǵ pǵ pǵ ǵwǵf ikaxǵ eánǵǵpǵmǵ dánǵ rǵnǵǵpǵ Judayene, apǵmǵ xǵdǵrǵxǵnǵrǵ nearepéarǵǵene neararǵnǵ.

20 Ayǵ rǵpǵ nánǵrǵnǵ. Ámǵ wí “ǵwǵf ikaxǵ eánǵǵpǵmǵ pǵrǵnǵǵf oxǵdǵmǵnǵ.” nǵyaiwǵro éfǵǵf apǵ tǵnǵ xǵxenǵ mé wiwanǵǵyǵf “Nǵonǵ nǵwiaǵkǵrǵf wǵf éáonǵrǵfǵnǵ?” nǵyaiwǵnǵrǵ nǵǵfá e imónarǵǵárǵnǵ. Ayǵnánǵ ámǵ ǵwǵf ikaxǵ eánǵǵpǵmǵ nǵxǵdǵrǵǵpǵmǵ dánǵ wí Gorǵxoyá sǵǵwǵf tǵǵf e dánǵ wé rónǵǵáǵf imónǵpǵrǵfá menǵnǵ.

“Ámǵ Jisasomǵ dǵǵf wǵkwǵrófǵǵf wé rónǵǵoǵ.” urǵǵf nánǵrǵnǵ.

21 E nerǵ aí agwǵf rǵnǵ óf Gorǵxo xǵoyá sǵǵwǵf tǵǵf e dánǵ ámǵ wé rónǵǵf oimónǵpoyǵnǵrǵ wǵmǵxǵrǵǵyǵi xewanǵǵo rǵxa sǵwǵa neaǵǵrǵnǵ. ǵwǵf ikaxǵ Moseso enǵnǵ nǵrǵrǵ eanǵpǵ tǵnǵ xwǵyǵá wǵf rókǵamoagǵáwa nǵrǵro eagǵfǵpǵ tǵnǵ apǵau óf agwǵf rǵnǵ Gorǵxo ámǵ wé rónǵǵf oimónǵpoyǵnǵrǵ wǵmǵxǵrǵǵyǵi nánǵ nǵrǵrǵ sopǵǵf norǵ aǵwǵf wé rónǵǵf apǵ ámǵ wiwanǵǵyǵf ǵwǵf ikaxǵ eánǵǵpǵmǵ nǵxǵdǵrǵǵpǵmǵ dánǵ imónǵpaxǵpǵmanǵ. Xegǵ bǵ imónǵǵpǵrǵnǵ.

22-23 Ayǵ rǵpǵ seararǵǵnǵ. Gorǵxo ámǵ go go Jisasǵ Kǵraisomǵ dǵǵf wǵkwǵroarǵǵǵǵ nǵwǵnǵrǵnǵ “ǵf wé rónǵǵf worǵnǵ.” rǵrǵrǵǵrǵnǵ. Ayǵ rǵpǵ nánǵrǵnǵ. Ámǵ nǵnenenǵf wǵf nerane Gorǵxo seáyǵ e imónǵǵf apǵ éfǵrǵxǵnǵrǵ imónǵǵpǵ mé pǵsǵfǵ weárǵǵwǵ enǵagwǵf nánǵ o Judayo xegǵ bǵ wiǵrǵ émǵyo xegǵ bǵ wiǵrǵ nerǵ yeáyǵ uyǵmǵxemeanǵfámani. Dǵǵf wǵkwǵrófǵ ǵyǵf ǵyǵf nǵnǵ nánǵ o “Dǵǵf wǵkwǵroarǵǵáǵf, ayǵ ǵf wé rónǵǵáǵfǵrǵnǵ.” rǵrǵrǵǵrǵnǵ.

24 Gorǵxo wǵnǵyǵf ení xǵxe bǵ onǵpoyǵnǵrǵ mǵnealǵf wǵ nǵneawǵanǵrǵ Kǵraisǵ Jisaso nǵneapeǵrǵnǵ nearoayǵrǵǵpǵmǵ dánǵ “ǵf wé rónǵǵáǵfǵrǵnǵ.” rǵrǵrǵǵrǵnǵ.

25-26 O ámǵ “Jisaso nene anǵnanǵǵnǵrǵ nánǵ wayǵfá neapeǵǵrǵfǵnǵ?” nǵyaiwǵro dǵǵf wǵkwǵroarǵǵfǵpǵmǵ dánǵ wǵǵf wǵf yarǵǵfǵpǵ yokwarǵmǵf wǵlǵmǵǵnǵrǵ omǵ ámǵyá sǵǵwǵf anǵǵǵe dánǵ rǵdǵyowánǵǵf wǵárǵǵrǵnǵ. E nerǵnǵ “Nǵiwanǵǵonǵ wé rónǵǵf imónǵǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ yarǵǵárǵnǵ.” éǵǵf nǵrǵrǵ sǵwǵa neaǵǵrǵnǵ. Ayǵ rǵpǵ nánǵ rarǵǵnǵ. Enǵnǵ dánǵ Gorǵxo kǵkǵfǵnǵǵf nerǵ “Ámǵf wǵf éfǵpǵ nánǵ axǵnǵ pǵrǵf oumamómǵnǵ.” mǵyaiwǵf sa nǵmǵróa nǵǵsánǵ agwǵf rǵnǵ ámǵ nǵnǵ “Neparǵnǵ. Gorǵxo wé rónǵǵf imónǵǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ yarǵǵorǵnǵ.” yaiwǵpǵrǵfá nánǵ xewaxomǵ e wǵárǵǵrǵnǵ. Ayǵnánǵ Jisasomǵ dǵǵf wǵkwǵrófǵ ǵyǵf ǵyǵf nánǵ ananǵ “Wé rónǵǵáǵfǵrǵnǵ.” rǵpaxorǵnǵ.

²⁷ Ayínáni áamá go “Nwá ikaxí Moseso níriri eanípimi xídaríjápimi dání wé róníj ímóníjóníriní.” níriri mixel meakínipaxí ímóníni? Oweoi, nwá ikaxí eáníjípí xídarígíjápimi dání maríái, sa Jisasomi dínj wíkwíroarígíjápimi dání wé rónígíáyí ímónarígíái enagi nání áamá e rípxí ímónígíáyí wí meníni.

²⁸ Ayínáni re neaimónaríjírini, “Goríxo ‘Áamá ayí wé rónígíáyíriní.’ níríríná wigí nwá ikaxí eáníjípí xídarígíjápimi dání ráraríjmaní. Jisasomi dínj wíkwíroarígíjápimi dání e ráraríjírini.” E níneaimóníri uréwapíyaríjwáriní.

²⁹ “Goríxo Judayoni yeáyí uyimíxemeaní nání ímóníjorini.” ríyaiwiaríjoi? “Émáyo ení yeáyí uyimíxemeaní nání mimóníjorini.” ríyaiwiaríjoi? Oweoi, émáyo nání ení ímóníjorini.

³⁰ O ná woní ímóníjorini enagi nání “Áamá ayí gí wé rónígíáyíriní.” níríríná bí bí yaríjagí níwíníjípimi dání e ráríníamaní. Iyí símí sío wákwínígíáyíraní, sío míwákwínígíáyíraní, sa Jisasomi dínj wíkwíroaríjagí níwíníjípimi dání “Wé róníj ímónígíáyíriní.” ráríníariní.

³¹ Nene re níríranénáyí, “Áamá Jisasomi dínj wíkwíroarígíjápimi dání Goríxo ‘Ayí wé rónígíáyíriní.’ ráraríjírini.” níríranénáyí, “Nwá ikaxí eáníjípí xwíái oiweníníri yaríjwíní.” ríseaimónarini? Aga oweoi! E níríranénáyí, nepa nwá ikaxí eáníjípimi síkí kí nomíxiri yaríjwíní.

4

“Ebíríamo Goríxomi dínj wíkwíróagi nání ‘Wé róníjorini.’ ráríjírini.” uríj

¹ Negí arío íriní, Ebíríamo —O nene yapí ímóníjorini. O xegí enípí nání dínj nímorane “Goríxo apimi dání ‘Áamá wé rónígíáyíriní.’ ráraríjírani?” níríranéná píoi raníwíní?

²⁻³ Arío Ebíríamo xewaníjorini ení neáníri enípimi dání Goríxo “Gí wé róníjorini.” níríriri síjwíriyí, xewaníjorini ananí mixel meakínipaxíriní. E nerí aí Bíkíwíyo dání píoi níríníri eáníni? “Ebíríamo ‘Goríxo nepa nírariní.’ níyaiwirí dínj wíkwíróagi nání o nání Goríxo ‘Wé róníjorini.’ yaiwíaríjírini.” níríníri eáníjagí nání Goríxoyá síjwí tíní e dání mixel meakínipaxí wí mimóníni.

⁴ Nene níjái rípi ímóníjwápi nání dínj omoaneyí. Áamá wo o xegí nígwí omíj éípí nání nígwí wíáná, “Anípá wípíriní.” yaiwíaríjwámaní. “Xegí omíj éípí nání xíxeni wípíriní.” yaiwíaríjwáriní.

⁵ Nígwí omíj yaríjwápi nání dínj e níyaiwirane aí áamá Goríxo “Wé rónígíáyíriní.” ráraríjíyí nání dínj nímoranéná “Ayí wigí egíápi tíní xíxeni ríái wíariní?” wí yaiwípxímaní. Áamá nioní gí ení neáníri yaríjápimi dání Goríxo “Wé róníjorini.” oríníri mé sa omí —O áamá íwí yarígíáyí xíomi dínj wíkwíróagí níwíníriná ananí “Wé rónígíáyíriní.” ráraríjorini. Omí dínj níwíkwíróarínáyí, o “Ayí dínj níkwíroaríjagí nání gí wé rónígíáyíriní.” yaiwíaríjírini.

⁶ Nioní seararíjápí tíní xíxeni eníná mixel ináyí Depito yayí áamá níwaníjorini ení neáníri píraníj oemíníri yarígíjápimi dání maríái, yayí dínj wíkwíroarígíjápimi dání Goríxo “Gí wé rónígíáyíriní.” ráríagi nání wíaríjípí nání xwíyíái bí ení níriri re ríjírini,

⁷ “Áamá wigí ríkíkírío yarígíápi Goríxo yokwarímí wíinj gíyí gíyí yayí owiníni. Áamá wigí íwí egíápi Goríxo ríxa yokwarímí wílagí nání ámi ríwéná xwíyíái míméarínípríái ímónígíái gíyí gíyí yayí owiníni.

⁸ Áamá wigí íwí egíápi nání Ámínáo ríxa dínj peá nímori nání ámi ‘Sípi e enoríani?’ míwaiwípa eníáyí yayí owiníni.” Depito e ríjírini.

⁹ “Yayí áamá Gorixo ‘Wé rónígááyínérini.’ urárfípimi dání winípaxí imónínjípí, ayí áamá iyí símí sító wákwínígááyíni nánirini.” riseaimónarini? Sító miwákwínígááyí nání ení menirani? Bikwíyo xwíyá re nírini eánínjípí, “Gorixomi Ebírfamo dínj wíkwíróagí nání ‘Gí wé rónínj worini.’ yaiwiáriní.” nírini eánínjípí nene múnj iroarínwá enagí nání re nimónarini, “Yayí apí sító miwákwínígááyí nání enirini.” nimónarini.

¹⁰ Ebírfamo arige enána Gorixo “Wé rónínjorini.” rárinjirini? Iyí símí ríxa sító wákwínínjírini, siní sító miwákwínínjírini? Ríxa sító wákwínínjírini maríái, siní sító miwákwínínjírini rárinjirini.

¹¹ Ayí ríwíyoní Gorixo sekaxí re uríniginí, “Ígí wenjípí naineniríná ‘Nioní Gorixoyá wonirfani?’ yaiwirfá nání iyí símí sító wákwíneí.” urfagí o dínj siní sító miwákwínínjírini wíkwíróagí nání “Gorixo ‘Wé rónínjorini.’ rárinjorirani?” yaiwiní nání ígí apí enjirini. Ayínání Ebírfamo áamá iyí símí sító miwákwínígááyí aí Gorixomi dínj wíkwíróagí nání “Wé rónígááyíriní.” rárarínjípí nání iwamító épeno enagí nání wigí xiáwo írinjónínj imónini.

¹² Sító wákwínígááyí nání ení wigí xiáwo írinjónínj imónini. Dínj miwíkwíró sóní wákwínígááyí maríái, áamá sító miwákwíníro aí Ebírfamo sító miwákwínínjírini Gorixomi dínj wíkwíróagí axípí wíkwíroarígááyí nání ení wigí xiáwo írinjónínj imónini.

“Ebírfamo dínj wíkwíroarínjípimi dání Gorixo símímanjío dání urínjípí wímeanjirini.” urínjínánirini.

¹³ Ebírfamo njwí ikaxí rínínjípimi xídarínagí nánirani, oyá iyí axípa imónígááyí xídipírfá enagí nánirani, Gorixo xegí símímanjío dání “Díxí iyí axípa imónígááyí tíní anj nímíni segí imónínfáriní.” urínjimaní. Xíomi dínj wíkwíróagí nání “Wé rónínjorini.” ráriní símímanjío dání e urirí enjirini.

¹⁴ Áamá dínj miwíkwíró njwí ikaxí eánínjípimíni xídarígááyó Gorixo Ebírfamomí símímanjío dání “E níseaimfáriní.” urínjípí nepa níwímeaní sínjwíríyí, áamá Gorixomí dínj wíkwíroarígááyí surímá ero xwíyá Gorixo urínjípí surímá xwíáni uxewieáriní epaxíriní.

¹⁵ Ayí rípí nánirini. Áamá njwí ikaxí eánínjípimi xíxeni oxídímínirí éfáyí wigí níwiaíkirínjípimi dání Gorixo pírf umamonfápi nání yarígááriní. E nerí aí njwí ikaxí mírínípa enánáyí, níwiaíkipaxí imónínjípí ení menini.

¹⁶ Ayínání Gorixo Ebírfamomí “Joxímí dání áamá níyoní nanj wiimfáriní.” urínjípí áamáyo níwímeaní xegí bí mimóní íniná áamáyo wá níwianirí anípa wílarínjápí tíní xíxeni oimónirí nání áamáyí níni xíomi dínj wíkwíroarígááyími dánini owímeanirí enjirini. Njwí ikaxí eánínjípí tígááyoni owímeanirí enjimaní. Ebírfamo Gorixomí dínj wíkwíróagí wíkwíroarígááyí gíyí gíyo ení owímeanirí enjirini. O dínj wíkwíroarínjwápi épeno enagí nání níneneniyá negí arío írinjónínj imónínjorini.

¹⁷ Bikwíyo xwíyá rípí “Gorixoní áamá gwí wírf wírí obaxí ayá wí nání xiáwo írinjoxí imóníwíniginirí simíxíni.” nírini eánínjípí nioní seararínjápí tíní xíxeni imónínjagí nání rarínjini. Ayínání Gorixo —O áamá pegááyí ámi wiápnímeapíriní nání dínj síxí uyirí amípí siní mimónínjípí oimónirí rírí yarínjo, ayí orini. Ebírfamo dínj wíkwíróagí, ayí axorini. Ayínání o “E níseaimfáriní.” urínjípí bí aríá mikeamonini. Siní símímanj e tínini.

¹⁸ Ebírfamo Gorixo “Díxí rárfawéyí obaxí e imónípírfáriní.” nírínjípí xíxeni nínímeaní áamá gwí wírf wírí obaxíyíyá xiáwo írinjoni imóníwíniginirí yagíriní. E nerí Gorixo “E níseaimfáriní.” urínjípí nání dínj nímoríná “‘Apimí dání xíxeni e nímeanfáriní?’ níyaiwirí dínj wíkwíropaxímaní.” wimóníagí aí nímeáwíniginirí anínj Gorixomí dínj níwíkwírorí níwíkwímóá unjiginí.

¹⁹ E nerí xewaníño imóníñípi nání díní nímoríná “Xwiogwí nioníyá 100 nání anwí e enagi nání ríxa yíwí imóníñáonírání?” yaiwirí “Gí apíxí Seraí ení ríxa rípaíwí imóníñírání?” yaiwirí nerí aíwí Goríxomí díní wíkwíronípi bí míváramó aníñí íá nixíra nurí

²⁰ Goríxo xegí símímaníyo dání “Díxí apíxí Seraí niaíwí wo xírínfáriní.” uríñípi nání díní níwíkwíroríná díní bí bí mímó omí yayí numerí ení neága nurí xegí díní wíkwíronípi xaiwí íá nixíra uníniginí.

²¹ Xaiwí íá nixíra nuríná re yaiwiníniginí, “Goríxo ‘Níseaiimfáriní.’ níríñípi e mepaxorání? Oweoi, aga xixení e epaxoríní.” yaiwiníniginí.

²² Ayínání Bíkíyo nírínirí eáníñípa Goríxo Ebírámo díní e wíkwíroaríñagí nívínirí nání “‘Gí wé róníñí worání?’ yaiwiníniginí.”

²³ Bíkíyo dání “‘Gí wé róníñí worání?’ yaiwiníniginí.” nírínirí eáníñípi, ayí Ebírámo náníní míríníní.

²⁴ Nene díní neaimonía nání ení nírínirí eáníní. Goríxomí —Oyá díní tíní Áminá Jisaso xwáripáyo dání wiápínímeaníriní. Omí díní wíkwíroaríñagwí nání “Gí wé rónígíáyíriní.” ráríníene díní neaimonía nání ení nírínirí eáníní.

²⁵ Negí íwí yaríñwápi yokwarímí neaiíná nání rídiyowáníñí wirí nene nání “Wé rónígíáyíriní.” ríníá nání xíoyá díní tíní xwáripáyo dání wiápínímeariño, ayí Jisaso díní wíkwíroaríñwáoríní.

5

“Goríxo áamá xíó tíní nawíní imóníñíríxínirí Kiraiso eníñímí dání píyíá neawíñíñíní.” uríñí náníriní.

¹ Ayínání Goríxo nene Jisasomí díní wíkwíroaríñagwí síñwí níneanirí “Wé rónígíáyíriní.” ráraríñí enagi nání re rípaíwíriní, “Nene negí Áminá Jisaso Kiraiso neaiñíñímí dání ríxa Goríxo tíní nawíní píyíá wíriníñwíní.” rípaíwíriní.

² Jisasomí díní wíkwíroaríñwápímí dání Goríxo xíó áamáyo wá níwianirí wiaríñípi nání xe níjía imóníro apí wímeáíyí imóníro oépoynirí síñwí neaníñeneríní. E imóníñwaéne seáyí e Goríxo imóníñípi síwá neaiwíníginirí díní wíkwímoaríñwápi nání díní nífá neainaríní.

³ Apí náníní díní nífá neainaríñímaní. Xeaníñí nene neaímeariñípi nání ení díní nífá neainaríñíriní. Ayí rípi náníriní. Xeaníñí neaímeariñípi, ayí xaiwí neaimíxíní nání ríá neaímeariñirí díní nífá neainaríñíriní.

⁴ Nene pí pí neaímeariñípi xaiwí níneaimíxa úaná Goríxoyá síñwíyo dání mímíwiáro yaríñwaéne imónaríñwáriní. Mímíwiáro yaríñwaéne imóníñagwí naineníranéná “Seáyí e Goríxo imóníñípi síwá neainínfáriní?” níyaiwirane díní ikwímoaríñwáriní.

⁵ Díní e níkwímoranéná rípaíwíñíñí wí meaaníwámaní. Ayí rípi náníriní. Goríxo xegí kwíyí síxí neamímoníñímí dání xewaníño síwá réníñí neainíñí enagi nání, “Nioní seyíné nání aga wá nonaríñoníriní.” Síwá éñíñí neainíñí enagi nání díní níkwímoranéná wí rípaíwíñíñí meaaníwámaní. Díní “E neaímeanífáriní?” níyaiwirane wíkwímoaríñwápi xixení neaímeanífáriní.

⁶ Ayí rípi nání “Díní wíkwímoaríñwápi nání rípaíwíñíñí meaaníwámaní.” seararíñíní. Xámí Goríxomí ríwí umoagwaéne ení óñíñí nerane xewaníñene yeáyí yimíxemeánaníne nání wí mimóníñáná Goríxo xe oenirí wimóníñíná áamá Kiraiso yeáyí neayimíxemeámíánirí nání neapeíñíriní.

⁷ Áamá wé róníñí wo nání arírá wímíginirí ananí pepaxí imónígíáyí obaxíraní? Oweoi, aga wíní wíná áríní wa áamá naní wo nání arírá wímíginirí míñí winípaíwí imónaríñfáriní.

⁸ E neríñf aiwí nene ríxa áamá wé róníñf nimónimáná enjáná marfái, nene síní uyíñf wiaríná Kiraiso neapeíñfímí dání Goríxo nene nání dñf sípí neaiñfípí nání neaiwapiyíñfíní.

⁹ Ayínání re niyaiwirane aiwí, “Jisaso níperíná xegí ragí púfípí ígíáníñf neaeámóáná nene nání Goríxo ‘Wé rónígíáyíñfíní.’ ráríñfíní.” niyaiwirane aiwí rípí anípaxf yaiwiñwíní, “Ríwéná Goríxo áamáyo pírf numamoríná Kiraiso enípímí dání yeáyf neayimíxemeanfáríní.” yaiwiñwíní.

¹⁰ Ayf rípí seararíñfíní. Nene Goríxo tñf xepíxepá róníñáná xewaníño xegí xewaxo penfípímí dání xfo táfímíní bípaxf oimónfíoyíní pífá neawfíñf enagí nání rípí anípaxf yaiwiñwíní, “Goríxo áamáyo pírf numamoríná ríxa pífá neawfíñfene xewaxo níwíápínímeari síñf imóníñfímí dání yeáyf neayimíxemeanfáríní.” yaiwiñwíní.

¹¹ Apí náníní dñf nífá neainaríñfímíní. Nene negf Ámíná Jisasi Kiraiso — O nene Goríxo tñf nawíní imónanfáwá nání pífá neawfíñfíñfíní. O dñf sípí níneairíná neaiñfípí nání dñf nímoranéná “Xano Goríxo ení apíñíñf imóníñfíñfíní?” niyaiwirane yayf seáyímí dání yaríñwáríní.

“Adamo enípímí dání áamá xwífá meárínígíá nimóníro aí Jisaso enípímí dání wé rónígíá imónígíáríní.” uríñf náníñfíní.

¹² Ayínání áamá wo manf wiaíkinfípímí dání xwífá tífyo ñweagíáyf níní fwf epírfá nání épenfíñfíní. Áamá o fwf neríñfípímí dání penf enagí nání áamá níní ení wígf fwf neríñfípímí dání pearígíáfpí xímeanfíñfíní.

¹³ Nwf íkaxf eáníñfípí síní mejáná áamá fwf néra wagíá aiwí ñwf íkaxf “Apí mepaní. Apí mepaní.” ríníñf bí síní meñf enagí nání Goríxo wíwaníñfíf ayá udunípaxf enípí íkwf wínamí níñwírára pweagímaní.

¹⁴ E neríñf aiwí nene níjía re imóníñwíní. Áamá Adamo tñf e dání níñweaxa níbíro Moseso tñf e nání ñweagíáyf níní nípéa wagíáríní. Áamá níní Adamo —O áamá ríwíyo bíñfo neaiñfáfpí nání dñf moaní nání áríxáníñf neaiñfíñfíní. Áamá níní o wiaíkinfípa mífíwíákipa nero aí níní nípéa wagíáríní.

¹⁵ E nerí aí Goríxo wá níneawianíñf anípá neaiñfípímí dání imóníñwáfpí, ayf Adamo enípímí dání imóníñwáfpí tñf xíxení meníní. Ayf rípí nání seararíñfíní. Áamá o wiaíkinfípímí dání áamá obaxf pegíá aiwí rípí nání anípaxf yaiwiñwíní, “Goríxo áamáyo wá wianíñf áamá, Jisasi Kiraisoyf ríñño ayá nurímíxíñf enípímí dání wíirí enípí Adamo enípímí seáyí e nímúrorí áamá obaxf ayá wíyo wímeanfíñfíní.” yaiwiñwíní.

¹⁶ Rípí nání ení dñf nímoranéná “Goríxo wá níneawianíñf neaiñfípímí dání imóníñwáfpí, ayf Adamo enípímí dání imóníñwáfpí tñf xíxení meníní.” yaiwianíñfíní. Adamo wiaíkinf ná bimíní dání áamá xwífá meárínígíáyf imónígíáríní. E neríñf aiwí Goríxo áamá ayá wí wiaíkiaríñagíá níwíñmáná ayf ení xíxení onífpoyíní mífíwí wá níwianíñf wíñfípímí dání áamá obaxf wé róníñagíá ráríníñfíf imónígíáríní.

¹⁷ Nioní searfáfpí, ayf rípí seararíñfíní. Áamá wo Goríxomí manfyo wiaíkinfípímí dání áamá níní pearígíá aiwí rípí imónanfáwáfpí anípaxf imóníní. Nene Goríxo wá ayá wí níneawianíñf wíñfíf ení wígf onífpoyíní mé anípá “Wé rónígíáyfíníñfíní.” nearáríníñfene Jisasi Kiraiso neaiñfípímí dání dñf níyímíñfípí tññwaéne imóníñfíne xfo tñf nawíní seáyí e imóníñfíne yaníwáríní.

¹⁸ Ayínání nene dñf rípí moanígíní, “Áamá ná woní wiaíkinfípímí dání áamá níní xwífá meárínípaxf imónígíáyf imónígíápa áamá ná woní níperí wé róníñf enípímí dání áamá níní ‘Xwífá mayfíñfíní.’ rínárfíaxf imónígíáyf imóníro dñf níyímíñfípí tífíáyf imónípaxf imóníro egíáríní.” moanígíní.

¹⁹ Ayf rípí seararíñfíní. Áamá wo Goríxo “E éríxíní.” uríñfípí wiaíkinfípímí dání áamá obaxf fwf yarígíáyf imónígíápa áamá ná woní Goríxo “E éríxíní.” uríñfípí arfá

nɪwiri xixeni xɛdɪŋɛpimi dani amaa obaxi “We ronɪŋɛ imonɪgɛayɛnerɪni.” urarɪnɪŋɛyɛ imonɪpɛrɛarɪni.

²⁰ Ama re oyaiwɪpoyɪnɪri, “Ai, bi onɪmiapi mɪwiaɪkɪarɪŋwɪni. Aga ayaa wi wiaɪkɪarɪŋwɪni.” oyaiwɪpoyɪnɪri Gorixo Mosesomi nwɛ ikaxɛ nɪrɪnɪri eanɪŋɛpɛ wɛyo fa umɪrɪŋɛrɪni. E nerɪ aɪ xɛo amaa ayaa wi nɪwiaɪkɪa ugɛapi tɛni xixeni waa nɪwiaga mu wiaraɛ nɪmurori nɪwiaga unɛrɪni.

²¹ Ama nɛni wigɛ fwɛ nerɪŋɛpimi dani pearɪgɛapa nɛni eni Gorixo waa nɪwianɪri “We ronɪŋɛ imonɪgɛayɛrɪni.” rararɪŋɛpimi dani dɪŋɛ nɪyɪmɪŋɛpɛ —Apɛ negɛ Aminaa Jisasi Kiraiso enɛpimi dani neaɪmeaarɪŋɛpɛrɪni. Apɛ tɛgɛayɛ imonɪpɛrɛa nani wigɛ nɪwiaɪkɪa ugɛapi tɛni xixeni waa nɪwiaga mu wiaraɛ nɪmurori nɪwiaga unɛrɪni.

6

“Kiraiso tɛni nawɪni ikarɪnɪŋwaene xɛo tɛni perane wiapɛnɪmearane enwaenenɪŋɛ imonɪŋwɪni.” urɪŋɛ nanɪrɪni.

¹ Gorixo fwɛ amaa ayaa wi nɪwiaɪkɪa warɪgɛapi tɛni xixeni waa nɪwiaga uɪmɪgɪnɪri yarɪŋagɛ nani pioɛ ranɛwɪni? “Gorixo ami bi tɛni waa oneawianɪnɪri ami fwɛ bi tɛni nera owaneyɛ, oraneyɛ.” rɪseaimonarɪni?

² Oweoɛ, aga wi e mɪrɪpa oyaneyɛ. Sɪni fwɛ mɛpa oɛpoyɪnɪri rɪxa piyɛnɪŋɛ imonɪŋwaene arɪge nerane fwɛ nera wanɛwɪni?

³ Ripɛ nani seyɛne sɪni majɛa rimonɪŋoɛ? Nene Kiraisɛ Jisaso tɛni ikarɪnɪŋwaene imonanɛ nani wayɛ nɪmearanɛnayɛ, nene eni xɛo penɛpanɪŋɛ nɪperane xɛo tɛni nawɪni ikarɪnani nani wayɛ meanwarɪni.

⁴ Ayɪnani negɛ wayɛ meanwapi dani Kiraiso tɛni nawɪni nikarɪnɪrɛna xɛo nɪperɛ xwɛayo weyarɪnɪŋɛpanɪŋɛ nene eni nɪperane xwɛa neaweyarɪnɪŋenɛnɪŋɛ imonɪŋwanɪgɪni. Kiraiso nɪpɛmana xanoya enɛ eanɪŋɛ muronɪŋɛ imonɪŋɛpɛ tɛni ami sɪŋɛ nerɛ wiapɛnɪmeanɛpa nene eni xami fwɛ nani dɪŋɛ sɪxɛ uyagwapi pɛni nɪwiarɛrane sɪŋɛ imɪrɪŋɛ mimonɪŋɛpɛ oxɪraneyɪnɪri wayɛ nɪmearanɛna xwɛa neaweyarɪnɪŋenɛnɪŋɛ imonɪŋwanɪgɪni.

⁵ Nene xɛo tɛni nawɪni nikarɪnɪrane nani xɛo penɛpa nene eni penwaenenɪŋɛ imonɪŋagwɛ nani rɪpɛ eni anɛpaxɛ imonɪni. Xɛo wiapɛnɪmeanɛpa nene eni axɛpɛ wiapɛnɪmeanɛwarɪni.

⁶ Nene nijɛa re imonɪŋagwɛ nani e rɪpaxɛrɪni. fwɛ nani sɪni axɛŋwarɛ minɛpa yanɛwa nani xami dɪŋɛ sɪxɛ uyagwapi sɪni muyipa ɛrɪxɪnɪri nene Jisaso tɛni nikarɪnɪri nani xɛomi yoxaɛpami nɪyekwɛroarɛrona xami fwɛ nani dɪŋɛ sɪxɛ uyagwapi eni yoxaɛpaminɪŋɛ yekwɛronɪŋnɪgɪni.

⁷ Ayɛ amaa rɪxa pɛɛayɛ sɪni fwɛ nani axɛŋwarɛ minɛ gwɛnɪŋɛ wikweawarɛa enagɛ nani rarɪŋɪni.

⁸ Kiraiso pɛana nene enɛnɪŋɛ penwa enagɛ nani dɪŋɛ nɪwɪkwɛrorane rɪpɛ eni yaiwɪŋwɪni, “O tɛni nawɪni dɪŋɛ nɪyɪmɪŋɛ imonɪŋɛpɛ tɛŋwaene imonanɛwarɪni.” yaiwɪŋwɪni.

⁹ Ayɛ nijɛa rɪpɛ imonɪŋagwɛ nani e yaiwɪŋwɪni. Kiraiso nɪpɛmana xwarɛpayo dani nɪwiapɛnɪmearɛ nani ami bi penɛamani. Pɛyɛ amaa pearɪgɛapimi sɪni arɛa wɪaxɛdɪnɛa nani mimonɪni.

¹⁰ Ayɛ rɪpɛ nanɪrɪni. O nɪperɛna na winani fwɛ amaa yarɪgɛapi nani penɪnɪgɪni. E nerɛ aɪ rɪxa nɪwiapɛnɪmearɛ sɪŋɛ nimonɪri nɪŋwearɛna Gorixomi wɛ ikwɪanwɛyo ouŋwirarɪminɪri nani ŋweani.

¹¹ Ayɪnani seyɛne eni “Nene rɪxa penwaenenɪŋɛ imonɪŋwaene fwɛ nani sɪni axɛŋwarɛ minɛ enwaenerɛani?” yaiwɪniro “Kiraisɛ Jisaso tɛni nawɪni ikarɪnɪŋwapi dani

Gorixomi wé ikwianwíyo unwiráraní nání sɨ́ɨ́f imónɨɨwaénerɨ́ani?” yaiwiniro éfrɨ́xɨ́ni.

¹² Ayínání “Negí wará nɨ́pepaxí imónɨ́ɨ́rí fɨ́wí nání mɨ́ɨ́f inarɨ́ɨ́wápi sɨ́ni yaní nání áxenwarí xe nɨ́neaiga ouní.” mɨ́yaiwipani.

¹³ Segí sikwíraní, wéraní, fɨ́wí nání feapá seaináná “Ayí api nání ríá imónɨ́ni?” nɨ́yaiwimáná “Api tɨ́ni xe fɨ́wí oemɨ́ni.” nɨ́yaiwirí sipí mepani. Ámá nɨ́pémáná ámi sɨ́ɨ́fɨ́niɨ́f imónɨ́gíáyíné, sewanɨ́ɨ́yíné anɨ́ɨ́f Gorixoyá oimónaneyɨ́niro mɨ́ni winípoɨ́. Segí wéraní, sikwíraní, api tɨ́ni Gorixo nání wé rónɨ́ɨ́f imónɨ́ɨ́pɨni oyaneyɨ́niro ení omí mɨ́nɨ́niɨ́f winípoɨ́.

¹⁴ Seyíné Gorixoyá sɨ́ɨ́wíyo dání áamá wé rónɨ́ɨ́f imónɨ́pírfá nání ɨ́wí ikaxí nɨ́rɨ́niɨ́rɨ́ eánɨ́ɨ́pí fá mɨ́seaxenwiráriní Gorixo ayá nɨ́searɨ́mɨ́xɨ́rɨ́ arírá seaiarɨ́ɨ́agí nání fɨ́wí nání feapá seainarɨ́ɨ́pimi aríá wiaxíɨ́pírfá nání mimónɨ́pa éfrɨ́xɨ́ni.

“Wé rónɨ́ɨ́pí yaní nání áxenwarí inɨ́ɨ́waénerɨ́ni.” urɨ́ɨ́f nánɨ́rɨ́ni.

¹⁵ Ayínání píoi raniréwini? “Nwí ikaxí nɨ́rɨ́niɨ́rɨ́ eánɨ́ɨ́pí mɨ́neaxenwiráriní ríxa Gorixo ayá nɨ́nearɨ́mɨ́xɨ́rɨ́ arírá neaiarɨ́ɨ́agí nání ananí fɨ́wí néra owaneyí.” raniréwini? Oweoi, aga wí e rɨ́paxí menini.

¹⁶ Seyíné bikirainí warígíáwa yarígíápi nání re mɨ́yaiwipa reɨ́oi, “ ‘Mɨ́raxwí o nɨ́mení nání oyá xɨ́náiɨ́niɨ́f nimónɨ́rɨ́ omɨ́ɨ́f owiimɨ́ni.’ nɨ́yaiwirí e nimónɨ́rɨ́náyí, o pí pí uríɨ́pimi aríá wiaxíɨ́dɨ́ni nání xegí xɨ́náiɨ́niɨ́f imónɨ́ɨ́orɨ́ni.” mɨ́yaiwipa reɨ́oi? Bikirainí warígíáwa yarígíápa seyíné ení axípi imónɨ́ɨ́oi. “fɨ́wí nání feapá neainarɨ́ɨ́pí yaní nání rimónɨ́ɨ́wini?” nɨ́yaiwiro apini fá nɨ́xɨ́rɨ́rónáyí, xɨ́náiwayínéniɨ́f nimónɨ́ro api néra núfasáná anɨ́niɨ́pírfáriní. E mepa nero “Gorixo wimónarɨ́ɨ́pí yaní nání rimónɨ́ɨ́wini?” nɨ́yaiwiro fá nɨ́xɨ́rɨ́rónáyí, xɨ́náiwayínéniɨ́f nimónɨ́ro xixeni aríá yímiɨ́gí néra núfasáná wé rónɨ́ɨ́f imónɨ́pírfáriní.

¹⁷⁻¹⁸ E nɨ́searɨ́rɨ́ aiwí seyíné xámi fɨ́wí yaníro nání xɨ́náiwayínéniɨ́f nimónɨ́ro áxenwarí niníro aiwí agwí sɨ́ni e mɨ́yarɨ́ɨ́oi. Ríxa xwíyíá searéwapíyaríá aríá nɨ́wiro xɨ́rígíápi xixeni oxíɨ́daneyɨ́niro yarɨ́ɨ́oi. Seyíné fɨ́wí nání feapá seainarɨ́ɨ́f áxenwarí niníro gwíniɨ́f seayinagípi ríxa seaíkweawáriní enagí nání wé rónɨ́ɨ́f imónɨ́ɨ́pí epírfá nání apimi xɨ́náiwayínéniɨ́f imónɨ́gíáriní. Ayínání Gorixomi yayí wiarɨ́ɨ́ni.

¹⁹ Ámaéne xwíyíá aríá nɨ́wiranéná anɨ́ni “Ayí api nání ríá rarini?” mɨ́yaiwí yarɨ́ɨ́waéne enagí nání nioní dɨ́ɨ́f re yaiwiɨ́ni, “Xegí rɨ́niɨ́pí tɨ́ni nɨ́rɨ́rɨ́náyí apaxí mé nɨ́jíá mimónɨ́pa epaxí enagí nání sa ámaéne yarɨ́ɨ́wápi tɨ́ni nɨ́kumɨ́xɨ́rɨ́ ourɨ́mɨ́ni.” nɨ́yaiwirí seararɨ́ɨ́ni. Xámi seyíné segí wé nánirani, sikwí nánirani, “Ayí api tɨ́ni fɨ́wí nání ríá imónɨ́ɨ́ni?” nɨ́yaiwiro xe api tɨ́ni nɨ́píkwini mimónɨ́ɨ́pí ero ríá kíroo oyaneyɨ́niɨ́rɨ́ neróná ríkíkíríó ámi bɨ́ tɨ́ni bɨ́ tɨ́ni yagíápa agwí ríná re éfrɨ́xɨ́ni. Segí wé nánirani, sikwí nánirani, “Ayí api tɨ́ni wé rónɨ́ɨ́f imónɨ́ɨ́pí emí nání ríá imónɨ́ɨ́ni?” nɨ́yaiwiro api yaní nání áxenwarí oinaneyɨ́niro éfrɨ́xɨ́ni. E nerɨ́ɨ́pimi dání sɨ́yikwí mɨ́nɨ́gíáyíné imónɨ́rɨ́xɨ́ni.

²⁰ Ayí rɨ́pi nání seararɨ́ɨ́ni. Xámi seyíné fɨ́wí yaníro nání xɨ́náiwayínéniɨ́f nimónɨ́ro áxenwarí niníroná wé rónɨ́ɨ́f imónɨ́ɨ́pí nání éfrɨ́xɨ́niɨ́rɨ́ mɨ́seaxenwiráriníɨ́rɨ́ni.

²¹ Segí fɨ́wí xámi yagíápi nání “Píni yagwárfani?” nɨ́yaiwiro ayá seainarɨ́ɨ́pí pí naní seaiagíriní? Ámá apimi dání sa anɨ́niɨ́pírfá enagí nání naní bɨ́ seaiagímaní.

²² E nerí aí seyíné fɨ́wí epírfá nání feapá seainagípimi dání ríxa gwíniɨ́f seaíkweawáriníyíné nimónɨ́máná Gorixo wimónarɨ́ɨ́pí epírfá nání xɨ́náiwayínéniɨ́f nimónɨ́ro yarɨ́ɨ́agíá nání naní rɨ́pi seaiarini. Sɨ́yikwí bɨ́ mɨ́nɨ́gíáyíné seaimɨ́xɨ́rɨ́ dɨ́ɨ́f nɨ́yimɨ́ɨ́pí tígíáyíné imónɨ́pírfá seaimɨ́xɨ́rɨ́ yarini.

²³ Ayí rɨ́pi seararɨ́ɨ́ni. Ámá nɨ́gwí omɨ́ɨ́f neróná wigí éfápi nání nɨ́gwí meaarígíápa áamá fɨ́wí éfápi dání anɨ́niɨ́pírfáriní. E nerí aiwí Gorixo xixe nání mɨ́niapí anípa

neaiaparínjipi —Api dínj nîyîmînjî imónînjîpîrîni. Api negî Áminá Jisasi Kiraiso tîni nawîni ikárîniñwaéne neaiaparínjîrîni.

7

“Penwaénénînjî imónîñwaéne ñwî ikaxî eánînjîpi sinî íánînjî mîneaxenwîrîrîni.” urînjî nánîrîni.

¹ Gî nîrîxîmeáyîné, áamá mîpé sinî sinjî nîñwearîná ñwî ikaxî rîniñjîpîmî xîdîpîrîfá nánî uxenwîrîrîniñjîpi nánî sinî majîá rimónîñjî? Ñwî ikaxî rîniñjîpi nánî nijîá imónîgîfáyîné enagî nánî rarîñîni.

² Ewayî ikaxî rîpi nánî dînjî nîmoranéná nionî seararîñjîpi ananî dînjî mopaxîrîni. Apîxî oxî nîmeánîrîná ñwî ikaxî “Oxî nîmeánîrîná o tîni anînjî kumîxinîrîfîni.” rîniñjîpîmî dánî oxo sinî ñweanáná o tîni nawîni ñweanîfá nánî íánînjî xenwîrîrîni. E nerî aí oxo nîperîfáyî, ñwî ikaxî ímî xegî oxo nánî íánînjî xenwîrîrîniñjîpîmî rîxa rakiowârîni.

³ Ayînanî íyá oxo mîpé sinî sinjî ñweanáná omî pîni nîwiárimî nurî womî meánáná “Áamá o oyá apîxîrîni.” rîpîrîfîrîni. E nerî aí íyá oxo péánáyî, ñwî ikaxî o nánî íánînjî xenwîrîrîniñjîpîmî rîxa rakiowârîniñ enagî nánî í nurî womî meánîfagî aí “Áamá o oyá apîxîrîni.” rîpîrîfîmanî.

⁴ Ayînanî gî nîrîxîmeáyîné, áamá pegîáyî pí pí ñwî ikaxî rîniñjîpi sinî íánînjî mîxenwîrîrîniñgîfápa seyîné enî Kiraiso tîni nawîni ikárîniñgîfáyîné, xîo penjîpîmî dánî rîxa pegîá enagî nánî sinî ñwî ikaxî eánînjîpîmî dánî wé rónînjî oimónaneyîniro xîdîpîrîfá nánî íánînjî mîseaxenwîrîrîni. Seyîné enî áamá wo tîni —O nîpémáná ámî sinjî nerî wiápîniñmeañorîni. Seyîné enî áamá o tîni nawîni nîkumîxinîro Gorîxo nánî neróná íkîá sogwî nanjî wearîñîna yapî imónîfîrîxinîrî ñwî ikaxî nîrîniñî eánînjîpi sinî íánînjî mîseaxenwîrîrîni.

⁵ Ayî rîpi nánîrîni. Nene sinî Jisasomî dînjî mîwikwîró áamá wigî dînjîyo nîxîdîróná yarîgîfápa neranéná íwî nánî íeapá neainarîñjîpi ñwî ikaxî eánînjîpîmî dánî sîwánînjî neapiomeaagîrîni. E yagî enagî nánî anînanîfá nánî íkîá sogwî sîpî wearîñîna yapî yagwârîni.

⁶ E nerî aí rîxa penwaénénînjî nimónîrane nánî ñwî ikaxî eánînjî xámî íánînjî neaxenwîrîrîniñjîpîmî dánî gwîniñjî neaikweawârîniñgenerîni. Ayînanî agwî nene Gorîxomî nuxîdîranéná xámî ñwî ikaxî rîfwamînjî eagîápîmîni sîñwî nîwînaxîdîrane yagwápîmî mé ámî sinjî bî, xîoyá kwîyî neaîwapîyarîñjîpîmî nîxîdîrî yarîñwîni.

“Ñwî ikaxî nîrîniñî eánînjîpi íwî nánî sîwá neapiomeaarîñjîrîni.” urînjî nánîrîni.

⁷ Ayînanî píoi ranîréwîni? “Ñwî ikaxî eánînjîpi sîpîrîni.” ranîréwîni? Oweoi, wî e rîpaxî menîni. Nîwanîñonî ñwî ikaxî eánînjîpi íá mîropa nerî sîñwîrîyî, arîge nerî “E nerîná ayî íwî rîfá yarîñîni?” yaiwîmîniñî enárîni? Ñwî ikaxî “Amîpî wayá sîñwî íwî mîwîniñî erîfîni.” rîniñjîpi meánîpa nerî sîñwîrîyî, nionî arîge apî nánî nijîá nimónîrî “Sîñwî íwî nîwîniñî ayî íwî rîfá yarîñîni?” yaiwîmîniñî enárîni?

⁸ Íwî nánî íeapá ninarîñjîpi ñwî ikaxî “Sîñwî íwî mîwîniñî erîfîni.” rîniñjîpîmî dánî ananî amîpî xîxegîni sîñwî íwî owîniñîrî nánî sîwá nîpiomeañîrîni. Sîñwî íwî wîniñîfá nánî apî apî sîwánînjî nîpiomeaagî apî e enárîni. Ñwî ikaxî “E mepanî. E mepanî.” rîniñjîpi mîrîniñî nerî sîñwîrîyî, íwî nánî íeapá neainarîñjîpi sîwá wî mîneapiomeapaxî imónîmîniñî enjî menagî nánî seararîñîni.

⁹ Enîná nionî ñwî ikaxî eánînjîpi nánî majîá nimónîrîná “Ananî nañonîrîni.” nîyaiwîniñî maiwî ñweaagârîni. Íná íwî nánî íeapá ninarîñjîpi nîniñmeámî sánînjî nîmewéagî aiwî nionî ñwî ikaxî eánînjîpi nánî rîxa nijîá nimónîrîfáyî, íwî nánî íeapá ninarîñjîpi saiwiárfîniñî niñîrîni. E níagî nánî nionî “Íwî yarîñáonîrîfani?” nîyaiwîniñî “Gorîxoyá sîñwîyo dánî anîñîmîgîniñî yarîñáonîrîfani?” yaiwîniñîni.

¹⁰ “Nwá ikaxí eaninjiپی nioní nixádiríná díní niyimíní imónimáa nání imóninjiپیرانی?” xami díní e niyaiwirí aí pírániní nijáa nimóniríná api síwá réníní ninjiríní, “Joxí díní niyimíní imóninnoxímaní. Naníniráríní.” Síwá éniní ninjiríní.

¹¹ ƙwí nání ƙeapá nínarínjípí n̄wí íkaxí eánínjípimí dání síwá nínipiómearíná yapí níníwapíyirí nánínínmá nání nínj éngagí nání rarínjíní.

¹² Ayinání re niyaiwirane nijá imóniḡwini, “Ḥwí ikaxí eániḡpí Gorixo támni imóniḡagi nání awiaxí imóniḡpirini. Ḥwí ikaxí eániḡpimi dání sekaxí riniḡfyí níni awiaxí imónini. Wé róniḡ imóniḡpí nání riniḡi naḡ imóniḡpí nání riniḡi yariniḡfiri.” E niyaiwirane nijá imóniḡwini.

¹³ Ayináni “Naní imóniní apí nioní anínimfa nání nimixiníriní.” riminiréini? Oweoi, wí e ripaxí mimóniní. Gorixo nioní ripiaú yaiwíwiniginiri íwí nání íeapá ninarinípi xe íwí enfa nání wíwapiyiri anínimfa nání wimixiri oeniri sinwí naniniginí, “íwí nání íeapá ninarinípi re enírfani? Nwí ikaxípimi dání —Apí naní imóninípiriní. Apimi dání anínimfa nání nimiximiniri enírfani?” yaiwiri “Nwí ikaxí rininípimi dání siwá nipiomeaarinagi nání íwí ayí aga xwirífa ninipaxí imóninípirani?” ení yaiwiri éwiniginiri íwí nání íeapá ninarinípi xe íwí enfa nání wíwapiyiri anínimfa nání wimixiri oeniri sinwí naniniginí.

“Twí nání teapá neainar+ñ+pí áxeñwar+ñ+ñ neaiárar+ñ+r+ñ. ” ur+ñ+ñ nán+r+ñ+ñ.

¹⁴ Nene nijáríní. Nwá ikaxí eáníńpimí dání kwíyí Gorixoyápi xó wimónaríńpí nání síwá neaiaríńagi aí íwí nání áxenwarí ninárínńoní enagi nání nioní gí nimónaríńpimí xídaríńaríní.

¹⁵ Ayí rípi seararíñini, “Nioní yaríñápi nání ududí ninaríni. ‘Apí oemíni.’ nimónaríñipi mé sipípi, xwíríá ninaríñipi aí yaríñáríni.” seararíñini.

¹⁶ Nioní “Sípí apí mepa oemíní.” nimónarínípi nerínáyí, ayí “Nwí ikaxí rínínípi naní imóníní.” rínínípi tíní xixeníníní nírírí woákíké yaríníní.

¹⁷ Ayínáni “Nioní sipí apí oemíni.” nimóníagi nání e yarínámani. Íwí íeapá ninaríní gí xwioxíyo níroní pimi dání nináná sipí e yarínáriní.

¹⁸ Nioní “Naní imóniḡpí oemini.” n̄nimóniri aiwí wí mepa nerí nání d̄ḡí re n̄yaiwirí n̄j̄fá imóniḡn̄i, “Gí xwiox̄yo —Nioní gí d̄ḡíyo dání n̄nimóniri x̄dar̄ḡápi nání rar̄ḡn̄i. Gí xwiox̄yo n̄p̄kw̄n̄i mimóniḡp̄n̄i r̄fá n̄n̄n̄i?” n̄yaiwirí n̄j̄fá imóniḡn̄i.

¹⁹ Ayí apirini. “Nanj imóniñipi oemini.” nimónariñipi mepa nerí sipí “Mepa oemini.” nimónariñipi yariñarini.

²⁰ Nioní “Sípí mepá oemíní.” nimónarínípi yaríná enagi nání ayí niíwaníñoní “Sípí apí oemíní.” nimóníagi nání e yarínámaní. íwí íeapá ninaríní gí xwioxíyo níníñípimí dání yarínáríní.

²¹ Ayínání nioní íniná yarínjápimí dání sijnwí re animeánííni. “Nanjí oemíni.” nimónarínjoni sipí nání íeapá ninaríní gí xwioxíyo nínínípi pírí nírakíarínííni.

²² Gí díní t́nī ḡwí ikaxí Gorixo rínípi nání díní nímoríná “Ayí naníriní.” nīyáiwirí yayí ninarínagí aiwí

²³ gí xwioxíyo nín+ñ+pimi dán+ niar+ñ+pí xegí b+ imón+ñ+agí an+meán+ñ+ní. Gí xwioxíyo ñ+p+kw+ní mimón+ñ+ nín+ñ+pí, ayí ñwí ikaxí Gor+xoyá gí d+ñ+ tñ+ “Ap+ naní rífa r+n+ní?” yaiwiar+ñ+pí tñ+ apiaú m+xí+n+ñ+ inar+ñ+i. Ap+ nín+ñ+pí íwí nán+ íeapá ninar+ñ+pí nán+ gwí+n+ñ+ nijár+nar+ní.

²⁴ Ai, nioní e imóníjáoní enagi nání ikíníjé sípí nimíxáríníní. Wará anínímífa nání imóníjírí t́jáoní íwí nání íeapá ninaríjé gwíníjé járiníjépi go níkwewárípaxí imóníní?

²⁵ Ai, negí Ámíná Jisasi Kiraiso neaiñt̃pimi dání Gorixó neaikweawár̃pax̃ ímóninagí nání omí yayí owianeyí. Ayínání nioní nira úapí, ayí r̃ipí searar̃iñiñ,

“Nioní gí díní tñí ‘Nwí ikaxí Goríxo rínípi oxídímíní.’ nínimónírí aiwí íwí nání íeapá nínaríní nání gwíníní jaríníní —Apí nípíkwíní mimóníní gí xwioxíyo nínínípiíní. Apímí xídarínáríní.” seararíníní.

8

“Goríxo wimónarínípi xídaníwá nání oyá kwíyípi neaiapíní.” uríní náníríní.

¹ Ayínání Kiraisí Jisaso tñí ikáríníníwaéne omí díní wíkwíróáná “Wé rónígíáyíriní.” rínínípi tñí xíxeni nimónírane nání síní xwíyá bí neameárípaxí mimóníníwíní.

² Goríxoyá kwíyípi —Apí Kiraisí Jisaso tñí ikáríníníwaéne díní níníyíní tñíwaéne imónaní nání neaimíxarínípiíní. Apí díní neaxíxéroarínípi dání íwí nání íeapá neainaríní nene neaanínímíxarínípi neaíkweawáríní enagí nání “Síní xwíyá neameárípaxí mimóníníwíní.” seararíníní.

³ Nwí ikaxí eánínípi tñí xíxeni oxídaneyínírná nípíkwíní mimóníní xwioxíyo neainínípi dání ení míneaeánarínagí nání nene mepaxí imóníníwápi, ayí Goríxo neaiíníriní. Xegí xewaxo —O wará íwí nání íeapá neainaríníne íníníwápa axípi ínínoríní. O negí íwí yaríníwápi yokwarímí neaiíní nání Goríxo rídiyowáníní oenírí níníwírenapíríná íeapá neainarínípi nání gwíníní neajárínípi xwíyá umeáríníriní.

⁴ Agwí nene nípíkwíní mimóníní negí xwioxíyo neainínípi níníxídirínípi dání maríái, xegí kwíyípi e éfíxínírí e éfíxínírí síwá neaiarínípi níníxídirínípi dání níníwí ikaxí Goríxo xílo rínípi tñí xíxeni xídaní nání íeapá nání gwíníní neajárínípi xwíyá umeáríníriní.

⁵ Ámá nípíkwíní mimóníní wí gí xwioxíyo ínínípi xídarígíáyí apíní símí e tínarígíáríní. Ámá Goríxoyá kwíyípi síwá wiarínípi xídarígíáyí ení apí símí e tínarígíáríní.

⁶ Ámá nípíkwíní mimóníní wí gí xwioxíyo ínínípi símí e tínarígíáyí naníníprífa aiwí ámá Goríxoyá kwíyípi síwá wiarínípi símí e tínarígíáyí díní níníyíní tígíáyí imóníro níníwayíróníro nweáro epíríáríní.

⁷ Ayí rípi náníríní. Ámá nípíkwíní mimóníní xwioxíyo ínínípi símí e nítínírí yarígíáyí “Nwí ikaxí Goríxoyápi xídípaxeneríani?” míyaiwí nero nání omí símí tñí níníwíro yarígíáyíriní. E yarígíáyí níníwí ikaxí Goríxoyá wí epaxí mimónígíáyíriní.

⁸ Nípíkwíní mimóníní xwioxíyo ínínípi yaní nání imónígíáyí Goríxo yayí winínífa nání ení wí epaxí meníní.

⁹ Nípíkwíní mimóníní xwioxíyo ínínípi xídarígíáyí e nimóníro aí seyíné axípi gwíníní míseajáríní Goríxoyá kwíyípi apí éfíxínírí apí éfíxínírí síwá seaiarínípi xídarígíáyínéríní. Kwíyí Goríxoyá nepa segí xwioxíyo searonánáyí, e imónígíáyínéríní. Ámá go gomí Kiraisoyá kwíyípi mironánáyí, ayí oyáo mimóníníagí nání seararíníní.

¹⁰ Kiraiso xegí kwíyípi dání segí xwioxíyo searonánáyí, íwí egíápi nání segí wará nípíprífa nání ríxa imóníníagí aí Goríxo “Wé rónígíáyíriní.” ríxa ráríní enagí nání segí dínípi ríxa níníyíní imóníní.

¹¹ Kwíyí Goríxoyápi —Apí Jisaso xwáripáyo dání wíapínímeanípiíní. Apí segí xwioxíyo searonánáyí, Kiraisí Jisaso, píyí éáná ámí síní wímíxíno seyíné ení segí warápi —Apí urí epaxí imónínípiíní. Segí warápi xegí kwíyí seyíné searonípi dání síní seaimíxíníáríní.

“Kwíyí Goríxoyápi xíoyá niaíwí imónaní nání neaimíxíníriní.” uríní náníríní.

¹² Ayínání gí níníxímeáyíné, rípi osearímíní, “Goríxo naní bí ríxa e neaiírí bí síní neaiírí enífa enagí nání nene nípíkwíní mimóníní negí xwioxíyo ínínípi xídaní

nâni sîni fânîñî mîneaxenwîrârîni rîxa xegî kwîyîpi sîwâ neainarîñîpîmî xîdani nâni fânîñî neaxenwîrârîni. osearîmîni.

¹³ Ayî rîpi nâni seararîñîni. Seyîné nîpîkwîni mimónîñî íñîñîpîmî nîxîdîrónáyî, nanîñîpîrîfârîni. E nerî aî Gorîxoyâ kwîyîpi seaîwapîyarîñîpîmî nîxîdîrîñîyo dâni fîwî nâni feapâ seainarîñîpi pîkîmoarîgîfâpânîñî nerîfînýî, dîñî nîyîmîñî tîgîfâýîné imónîpîrîfârîni.

¹⁴ Ámâ Gorîxoyâ kwîyîpi xe nîneaipemeámî úwîñîgîñîrî xîxenî xîdarîgîfâýî, ayî Gorîxoyâ nîaîwîñîñî imónîñî.

¹⁵ Ayî rîpi nânîrîni. Kwîyî Gorîxo sîxî seamîmonîpi, ayî ámî xîomî wáyî owîpoyîñîrî gwî omîñî yarîgîfâýînéñîñî imónîpîrî nâni seaimîxîñîfîmanî. Oweoî, kwîyî o neaiapîñîpi nîaîwî xîoyâ piaxî mearîñî wîñîñî oimónîpoyîñîrî seaimîxîñîfîrîni. E neaimîxîñîpîmî dâni Gorîxomî “Ápoxîni, Raráoxîni.” urarîñîwârîni.

¹⁶ Nene negî dîñî nîmorane “Nîaîwî Gorîxoyaénerîfâni?” nîyaiwîñîranénâ oyâ kwîyî xamîñîpi sopîñî neawarîñîfîrîni.

¹⁷ Nene nîaîwî Gorîxoyaéne enagwî nâni o mîni neaiapîmîfânîrî tîñîpi meanîfîwârîni. Apî nîmearanénâ Kiraiso tîni nawîni meanîfîwârîni. Rîñîñî o meanîpa agwî rîná nene enî xe oneaîmeáwînýî, rîfîwénâ o tîni neaiapîmîfânîrî tîñîpi nîmearanénâ o tîni nawîni nîkîñîrane seáyî e imónanîfîwârîni.

“Rîfîwénâ Gorîxo tîni nîñwearane seáyî e imónanîfîwârîni.” urîñî nânîrîni.

¹⁸ Nîonî anîfînamî dâni seáyî e imónîñî nene neaîmeanîfâpi nâni dîñî nîmorîfîná dîñî re yaiwîarîñîrîni, “Apî aga seáyî e imónîñî enagî nâni rîñîñî agwî rîná nîmeaarîñîpi, ayî sîpîpiarîfâni?” nîyaiwîrî paimîmî wîarîñîrîni.

¹⁹ Amîpî Gorîxo xwîfâ tîyo nîmîxîrî tîñî íkîfârîni, nanîwîrîni, ámarîni, nîpîni xegî nîaîwî imónîgîfâýî piaumîmî wîñîñîfâpi nâni sîmî nîxeadîpénîro wenîñî nero ñweañî.

²⁰⁻²¹ Ayî rîpi nâni e nerî ñweañî. Amîpî o imîxîñîpi Adamo fîwî épéánâ urî néra úwîñîgîñîrî ramîxîñîyî anîñî mîramîxârîñîpa erî seáyî e imónîñî nîaîwî Gorîxoyaéne gwîñîñî neaîkweaawârîfâ imónanîfîwâpi tîni axîpi imónîrî éwîñîgîñîrî ramîxârîñîfîrîni. Amîpî xîo imîxîñîpi xegîpi ramîxârîñîñîfîmanî. Rîfîwénâ ámî pîrânîñî imîxîfîmîgîñîrî Gorîxo ramîxârîñîfîrîni.

²² Nene nîñîfârîni. Apîxî nîaîwî xîrîmîñîrî nâni “yeyî” rîrî rîñîñî wîñîrî yarîñîpa amîpî nîni Gorîxo imîxîñîyî enî ámî mîramîxârîñîñî imónîmîfânîrî nâni axîpîñîñî “yeyî” rîrî rîñîñî wîñîrî yarîñîfîrîni.

²³ “Yeyî” rîrî rîñîñî wîñîrî yarîñîpi, ayî apîni marîfâi, ámaéne Gorîxoyâ kwîyîpi — Apî amîpî ná rîfîwîyo neaiapîmîfânîrî nîwâkwîñîñî neaiapîñîpîrîni. Apî tîñwaéne enî Gorîxo negî warâpi sîñî inani nâni nearoayîrorî xîo xegî piaxî neamenî nâni neaimîxîrî enîfîná nâni “yeyî” nîrîrane xwayî nanîrane ñweañîwîni.

²⁴ Gorîxo yeáyî neayîmîxemeáagî nâni amîpî nanî xîo neaiîñîfâpi nâni dîñî nîwikwîmorî ñweañîwîni. E nerî aî amîpî nene dîñî nîwikwîmîoa warîñîwâpi rîxa nîneaîmearî sîñwîrîyî, sîni apî oneaîmeanîrî dîñî wikwîmopaxî menîni. Ámâ dîñî wikwîmoarîgîfâpi rîxa wîmeáánâ sîni apî nâni dîñî mîwikwîmopa yarîñîagîfâ nanî rarîñîni.

²⁵ E nerî aî nene “Gorîxo seáyî e imónîñî apî neaimîxîñîfîrîni.” yaiwîarîñîwâpi sîni mîneaîmeapa enîfîná dîñî nîwikwîmoranénáyî, sîmî nîxeadîpénîrane gîni gîná neaîmeanîrîfîenîñîñî anîñî minî xwayî nanîrî ñweaarîñîwârîni.

²⁶ Negî dîñî wikwîmoarîñîwâpîmî dâni dîñî sîxî ínarîñîwâpa Gorîxoyâ kwîyîpi enî omî dîñî owîkwîroaneyîñîrî nerîfîná enî meánîñwaéne arîrâ neaiarîñîfîrîni. Omî rîxîñî nurîranénâ “Apî urîpaxîfîrîni?” mîyaiwî majîfâ yarîñîagwî aî kwîyî xamîñîpi xwîyîfâ tîni murîpaxî imónîñî ararîxî nîrîrîfîná apaxîfâpânîñî nîmónîrî neaurîyarîñîfîrîni.

²⁷ Neauriyaríná Goríxo —O ananì ámayá xwioxíyo adadí nìwirì pí pí dínj moarígápi nánì nìjía imónarìjorìni. O xegí kwíyípi xóyá ámaéne nánì nìneauriyaríná gí ámayí e imóníírixinìrì wimónarìjìpìni neauriyarìjagì nánì pí pí urarìjìpi nánì ananì nìjía imónìni.

²⁸ Nene nìjía re imónìjwini. Amìpì nínì Gorìxomi dínj sìxí uyarígáyo wímeaarìjìpi nanj imónìjìpiranì, sipì imónìjìpiranì, oyá dínj tìnì nanj wimìxiníá nánì wímeaarìjìrìni. Ámá xóyá imóníírixinìrì yaiwiáragìpi tìnì xìxenì imóníírixinìrì wéyo íá umìrìjìyo e wìiarìjìrìni.

²⁹ Ayí rìpi nánìrìni. Ámá amìpì nínì sìni mimónìjána xó yeáyí uyimìxemeaníá nánì xámì nìjía imónìjìyí xewaxo imónìjìpa ayí enì axìpi nimónìríná Kiraiso xiràónìjì imónìrì xogweá obaxìniñ tñjo imónìrì eníá nánì repearìjìrìni.

³⁰ Repearìjìyo apìni nìwirì pínì mìwiárí ámá xóyá imóníírixinìrì wéyo íá umìrìjìrìni. Wéyo íá umìrìjìyo apìni nìwirì pínì mìwiárí “Gí íwo upeinìpimì dání dínj wìkwíroarìjagíá nánì wé rónìjì imónìgíáyìrìni.” rárìjìrìni. E rárìjìyo apìni nìwirì pínì mìwiárí seáyí e xó imónìjìpa ayí enì axìpi imónìpírfá nánì wimìxinìrìni.

“Dínj sipì Gorìxo nene nánì neaiarìjìpi wí pírí rakipaxí mimónìni.” urìjì nánìrìni.

³¹ Gorìxo apì apì e neaijì enagì nánì píoi ranìréwini? O nene tìnì nawínì imónìjagwì nánì go símí tìnì neaipaxí imónìni? Oweoi, wí e mimónìni.

³² O xegí xewaxomi kíyí mìmiaúní nene nánì xe opìkìpoyìnìrì uowárènapìjì enagì nánì nene re mìyaiwìpaxí renjwini, “O ayí enì xìxe onìpoyìnìrì mìyaiwí xóyá xewaxo anìpá wírenapìagì nánì amìpì xómi pìránìjì xìdìpaxí imónani nánì imónìjìpi enì ananì neaiapìnfárinì.” mìyaiwìpaxí renjwini?

³³ Gorìxo íá yìyamìximí neaijene go xwíyíá neaxekwìmopaxí imónìni? Oweoi, wí e mimónìni. Nene nánì “Wé rónìjì imónìgíáyìrìni.” rárìjì, sa Gorìxo enagì nánì

³⁴ ámá go negí íwí enjwápi nánì xwíyíá neamearìpaxí imónìni? Oweoi, ayí rìpi nánì wí e mimónìni. Jisasi Kiraiso —O nene nánì penjorìni. Apìni mé ámi nìwiápìnimearì xano tìnì xìxenì nimónìrì xegí wé náúmìnì njewanjorìni. E nìnjwearíná apaxìpánìjì nimónìrì rìxinìjì neauriyarìjorìni. O apaxìpánìjì nimónìrì rìxinìjì neauriyarìjagì nánì ámá xwíyíá neamearìpaxí wo menìni.

³⁵ Kiraiso nene nánì dínj sipì nìwirì neaijìpi pí pírí rakipaxí imónìni? Xeanìjì neaímeáánáranì, rímwéá nìneairínáranì, ámá wí xwíraimìmí neaikìxéánáranì, aiwá nánì díwí níkeamónìranénáranì, íkwauyíxí nimónìranénáranì, ámá wí mìyíó ráríáyo nene nuríkwínìrínáranì, kirá tìnì rìrómí neaiarínáranì, apì nìpìnì nìneaímeari aiwí Kiraiso dínj sipì nìwirì neaijìpi wí pírí rakipaxí mimónìni.

³⁶ Nionì seararìjápì Bìkwíyo nìrìnìrì eánìjì rìpi tìnì xìxenì imónìni, “Nene Gorìxoxìnìyaéne imónìjagwì nánì íníná pìpìkímí neaianìro yarìgíárinì. ‘Nanjwí nìpìkianíwá nánì ríá imónìni?’ nìyaiwìro pìkìarìgíápa neaiapìkìarìgíárinì.” Nìrìnìrì eánìjì apì nionì seararìjápì tìnì xìxenì imónìni.

³⁷ Apì nìpìnì neaímeaarìjagì aiwí negí dínj sìxí neayìjìomi dání xopìrárìniñ nìwiranéná mìgí nìwimìxìrane xopìrárì wìarìjìwárinì.

³⁸ Nionì rìpi aga nìpìmónìni, “Nene nìperínáranì, sìni xwíá tíyo nìnjwearínáranì, anjìnajìranì, imíóranì, amìpì agwí ríná imónìjìpiranì, amìpì ríwéná imónìnfápiranì, anjì píríyo dánj enj eánìjì imónìgíáyìrìni,

³⁹ anjìnajì tñjìmìnì imónìjìpiranì, xwánajì tñjìmìnì imónìjìpiranì, ai amìpì nínì Gorìxo imìxinìyí wí dínj sipì o nene nánì neaiarìjìpi —Apì Ámíná Jisasi Kiraiso neaijìpimì dání síwá neaijìpìrìni. Apì wí pírí rakipaxí menìni.” nìpìmónìni.

9

“Gî Judayî obaxî Jisasomî rîwî umogîá enagî nânî gî dîñî rîá nîxearîñî.” urîñî nânîrîñî.

¹ Nionî Kiraiso tîñî ikárîñîñáonî enagî nânî agwî nionî searîmîpî nepa searîmîñî. Gorîxoyá kwîyîpî neaîwapîyarîñîpîmî nîxîdîrîñá dîñî nîyaikirorî “Ayî ananîrîñî? Sipîrîñî?” nîyaiwirî pîkîñarîñápi nionî yapî mîseararîñagî nânî sopîñî nîwarîñî.

² “Gî Isîrerîyî Jisasomî rîwî numero ‘Yeáyî neayimîxemeanîa nânî urowárênápîñî, ayî omanî.’ yaiwiarîñagîa nânî íníná nionî dîñî rîá nîxerî íkîñîñî nuyimîñîrî erî niarîñî.” seararîñîñî.

³ Gorîxo Poronî sîñî Kiraiso tîñî nawîñî mikárîñîpa oenîrî peá nîñîmorî emî nîmoarîñîpîmî dánî nionî gî nîrîxîmeáyî —Ayî gî áamá gwî axîrî imónîgîáyî nânî rarîñîñî. Ayî Kiraisomî dîñî wîkwîropîrî nânî arîrá wîpaxî enánáyî, “Xe peá onîmonî.” nîmónîpaxîrîñî.

⁴ Ayî gî Isîrerîyî nânî rarîñîñî. Gorîxo xegî piaxî menî wîmîxîñîyîrîñî. Moseso tîñî áamá dîñî meanî e nemerîñá Gorîxoyá apákîkî inarîñîpî sîñwî wîñagîáyîrîñî. Gorîxo “E nîseaiimîárîñî.” réroárîñîpî arîá wiagîáyîrîñî. Nwî ikaxî Moseso eanîpî meagîáyîrîñî. Omî yayî wianîro nânî epaxî imónîñîpî nânî nîjîá imónîgîáyîrîñî. Sîmîmanîyîo dánî Gorîxo “E nîseaiimîárîñî.” urîñîyîrîñî.

⁵ Xiáwo írîñî xámî imónîgîáwa, ayî ayîyárîñî. Ayîyá xiáwîyîo dánî yeáyî neayimîxemeanîa nânî imónîñîo áamá imónîñîrîñî. Amîpî nîyonî seáyî e wîmónîñîo, ayî orîñî. O Gorîxo, anîñî íníná nene yayî umepaxî imónîñîorîñî. “E éwanîgîñî.” nîmónarîñî.

Áamá Gorîxo íá yamîxárîñîyî nânî urîñîpî nânîrîñî.

⁶ Gî Judayî nápi Jisasomî rîwî umogîá enagî aí “Xwîyîá Gorîxo ayo ‘E nîseaiimîárîñî.’ urîñîpî pîsîí weárîñî.” rîpaxîmanî. Ayî rîpî nânîrîñî. Negî arîo Jekopoyá íwiárîawéyî nîñî omî dánî nemeága nuro nânî Isîrerîyî aiwî wî Gorîxoyá mîmónîñîagîa nânî nîñî nepa Isîrerîyî imónîgîámanî.

⁷ Ebîrîamoyá íwiárîawéyî nîñî enî xîoyá enagî aí nîñî Gorîxoyá nîaíwîñîñî imónîgîámanî. Oweoî, enîñá Gorîxo Ebîrîamomî re urîñîñîgîñî, “Dîxî rárîawé nepaxîñî imónîgîáyî segî nîaíwî wamî dánî marîáî, Aisakomî dánîñî nemeága upîrîárîñî.” urîñîñîgîñî.

⁸ Ayî rîpî nânî seararîñîñî. Gorîxo nîaíwî Ebîrîamo emeanîyî nîñî nânî “Ayî nîaíwî nepaxîñî imónîgîáyîrîñî?” mîyaiwî sa nîaíwî xîo Ebîrîamomî sîmîmanîyîo dánî xwîyîá urîñîpîmî dánî emeanîyî nânî “Ayî nepaxîñî imónîgîáyîrîñî?” nîyaiwirî rîñîrîñî.

⁹ Ebîrîamomî sîmîmanîyîo dánî re urîñî enagî nânî, “Xwiogwî wîomî rínánîñî imónáná Seraí nîaíwî wo rîxa xîrîñáná ámî bîmîárîñî.” urîñî enagî nânî rarîñîñî.

¹⁰ “Gorîxo apîñî enî enagî nânî seararîñîñî.” marîáî, Rebekáí áamá ná wonî, negî arîo Aisakoyá nîaíwî ayáí agwî enáná enîpîmî dánî enî axîpî sîwá rénîñî neaiarîñî. Áamá nepa xîoyá imónîgîáyî áamá emeanîrîgîápîmî dánî imónarîgîámanî.

¹¹ Nîaíwî ayáí Iso tîñî Jekopo tîñî sîñî mîxîrî agwîyîo nerîñá sîñî nanî bî erî sipî bî erî mepa enáná Gorîxo áamá xîo yarîñîpî nânî re oyaiwîpoyîñîrî, “O áamá nionîyá oimónîpoyîñîrî íá nîyamîxárîrîñáyî, wiwanîñîyî wigî nanî epîrîápîrîñî, sipî epîrîápîrîñî, apî nânî dîñî nîmorî íá yamîxárîñîmanî. Sa xewanîñîo e emîánîrî enjwîpeárîgîpî nânî dîñî nîmorî áamáyo íá yamîxárîñîrîñî.” Dîñî e oyaiwîpoyîñîrî

¹² Rebekáímî re urîñîñîgîñî, “Xîráo xogwáomî ínîmî wurîñîñîárîñî.” urîñîñîgîñî.

¹³ Bîkwîyîo dánî re rîñîñîpî, “Gorîxonî xogwáo Jekopo nânî nînimónîrî aí xîráo Iso nânî mînimónarîñî.” rîñîñîpî nionî “Gorîxo xîo wîmónarîñîpîñî yárarîñîrîñî.” seararîñîpî tîñî xîxenî rîñîñî.

14 Ayínáni píoi raniréwini? “Gorixo á máyo íá niyamixáriríná enjipi nipikwini menjirini.” raniréwini? Oweoi, wí e ripaxí mimónini.

15 Ayí rípi nánirini. Moseso Gorixomi rixinj uráná Bikwíyo nírini eáninjpa Gorixo re urinjigini, “Ámá nioni wá owianimíniríná anani wá wianimíini. Ámá nioni ayá urimiximíniríná anani ayá urimiximíini.”

16 Gorixo e urinj enagi nání ayí á má wigí dñj tñi “E oimónaneyi.” yaiwiarinjagía nání íá yamixárininjyí imónarigíámani. E i oimónaneyinro aninj miní yarinjagía nání íá yamixárininjyí imónarigíámani. Sa Gorixo wá wianarinjipimi dñi íá yamixárininjyí imónarigíámani.

17 Bikwíyo dñi Moseso tñiná Gorixo Isipiyí mixel ináyomi re urinj enagi nání nene anani dñj axípi mopaxirini, “Nioni xopirárí síápimi dñi enj eáninj nioniyá sinjani piaumimí iniri yoi nioniyá xwíá nirimini yaní niwéa uri éwiniginiri nioniyá dñj tñi joxi mixel ináyí nimóniri menjewanoxirini.”

18 Gorixo e urinj enagi nání nene re niyaiwirane nijíá imóninjwini, “Ámá ‘Wá owianimini.’ wimóninjyó wá wianarinjirini. Ámá ‘Dñj wakísi oinipoyiniri owimiximini.’ wimóninjyó dñj wakísi inipiri nání wimixarinjirini.” niyaiwirane nijíá imóninjwini.

“ ‘Gorixo nipikwini miyarinini.’ ripaxí mimónini.” urinj nánirini.

19 Seyíné re nripiráo, “Joxi neararinjipi nepa enánayí, Gorixo pí nání á má wigí sipí egíapi nání sini ayairirí wiarinjirini? O ‘Ámá xe api api oimónipoyi.’ yaiwiárinjipi á má go pírf urakipaxí imónini? Oweoi, wí e mimóninjagi nání rarinjwini.” E níráná

20 re searimíini, “Seyíné pí á máyíné nimónimáná Gorixomi xixewiámí wiarinjo? ‘Xwáríá sixí xwíá tñi imixíwá imixarinjomi “Niwáni imóninjapi pí nání e nimixíini?” urinijoi.’ riseaimónarinini?”

21 ‘Xwáríá sixí imixarinjo xwíá axí xépipimi dñi xwáríá sixí wíxaú nimixiríná wíwá ayí aiwá ríá nání imixiri wíwá ráf sixí yininíá nání imixiri epaxí mimónini.’ riseaimónarinini?” searimíini.

22 Gorixo “Ámá íwí egíapi nání wikí nóninjipi owíwapiyimini.” wimóniri “Pírf umamómi nání gí enj eáninjipi síwá owíwapiyimini.” wimóniri neri aí á má xwáríá sixí xwírfá ikixeníwiniginiri ipimoárininjyíininj imónigíáyo apaxí mé pírf mumamó kikiíá neri sa sinjwí níwíga warinjagi nání á má go xixewiámí níwiri “Joxi nipikwini miyarinini.” uripaxí imónini?”

23 O á má xwáríá sixí wá wianíimiginiri ipimoárininjyíininj imónigíáyo —Ayí eni seáyí e xfo imóninjipi bi imónirixiniri eníná dñi ipimoárininjyíirini. Ayo wá wianaríná á má nñi sinjwí níwinro re yaiwírixiniri, “Seáyí e Gorixo imóninjipi, ayí xegí bi imóninj apiríani?” yaiwírixiniri wíniyo apaxí mé pírf mumamó kikiíá néra unjirini.

24 Á má xwáríá sixí wá wianíimiginiri ipimoárininjyíininj imónigíáyí, ayí nenenirini. Nioniyá oimónipoyiniri wéyo íá neaumirinjenerini. Gí Judayí wieneni íá neaumirinjímani. É má wíyo eni íá umirinjirini.

25 Nioni “Gorixo é máyí eni nioniyáyí oimónipoyiniri wéyo íá umirinjirini.” seararinjapi eníná xwíyíá wíá rókiamoagí Xoseao Bikwíyo niri eanj rípi tñi xixeni rinini, “Á má Gorixoniyá mimónigíáyí nání ‘Gí á marini.’ riri á má dñj sixí muyipa enáyí nání ‘Gí dñj sixí uynjáyirini.’ riri emíarini.

26 Anj nioni ‘Á má nigíyínémani.’ urinjapi nání re rípríarini, ‘Niaíwí Nwíá dñj niyiminj tñjyáyirini.’ rípríarini.” Xoseao e niri eanjirini.

27 Eníná wíá rókiamoagí Aisaioyí rinijo Isireriyíyá íwiárfawéyí nání níríná re rinjirini, “Isireriyíyá íwiárfawéyí á má obaxí iníki rawírawápami enjyí imóninjpa imóninjagi aiwi Gorixo árínipimi yeáyí uyimixemeaníarini.

²⁸ Áminá Gorîxo ‘Xwíá tîyo ñweagíáyo pírf umamómîgîni.’ rîñîpî nîyáriríná sínî mé pírf umamoáríná enagi nánî rarîñîni.” Aisaiao e nîrîrî eanîrîni.

²⁹ “Gorîxo xegí Judayo wá miwianîpa nerínáyí, wí yeáyí uyimîxemeanîyí imónîpaxí menîni.” oyaiwîpoyîni nánî Aisaiao ámî rîpî enî rîñîrîni, “Ámináo —O anînají nîni simîñí wînarîgíorîni. O Isîrerene negí áamá bî xe onweápoynîrî sîñwí mîneanîpa nerî sîñwîrîyí, áamá anî Sodomîyî rîniñîpîmî ñweáyí tîni Gomorayî rîniñîpîmî ñweáyí tîni nîni anîá imónagíápa nene enî imónanîrî enwárîni.” nîrîrî eanîrîni.

“Judayí xenwí xídarîgíá enagi nánî wé rónîgíáyí mimónîgíárîni.” urîñî nánîrîni.

³⁰ Ayînánî nene píoi ranîréwîni? Sa rîpî ranîwîni. Émáýí wí “Gorîxo áamá nánî ‘Gí wé rónîgíáyîrîni.’ nîrárîríná ayí apîmî dánî rárarîñîrîani?” nîyaiwîro “Wé rónîñwáyí” oimónaneyîniro anîñî minî mepa nero aí apî tîni xîxenî imónîgíawîxîni. Wé rónîñî Gorîxo áamá Jisasomî dîñî wîkwíroarîñagíá nîwîniñî rárarîñîpî apî tîni xîxenî imónîgíawîxîni.

³¹ E imónîñagíá aí Isîrerîyí ñwí ikaxí rîniñîpîmî nîxídirîñîpîmî dánî wé rónîñî oimónaneyîniro anîñî minî neróná wé rónîñî ñwí ikaxí eánîñîyo rîniñîpî tîni xîxenî mimónîgíawîxîni.

³² Ayí pí nánî apî tîni xîxenî mimónîgíawîxîni? Ayí Jisasomî dîñî nîwîkwírorîñîpîmî dánî oimónaneyîniro mé wigí dîñî tîni ñwí ikaxí rîniñî rîpîmî nîxídirîne oimónaneyîniro yarîñagíá nánî wé rónîñî apî tîni xîxenî mimónîgíawîxîni. Ayí Jisasomî —Judayí Jisasomî nîpîkiro aí “Gorîxomî xewaxomî wí pîkipaxenemanî. Ayînánî o Gorîxomî xewaxomani.” rarîgíá enagi nánî o sîñá áamá nîkîrîpeaánîrî ná eánarîgíónîñî imónîñorîni. Omî nîkîrîpeaánîro nánîñî eánîgíawîxîni.

³³ Bîkwíyo dánî apî nánî xîxenî re nîrîniñî eánîni, “Aríá époyî. Gorîxonî dîwí Saionîyî rîniñîpîmî —Apî Jerusaremîyo rîniñî. Apîmî áamá nîkîrîpeaánîrî ná eánîro sîmirîrî wirî epírfá nánî sîñá wo e tîni. E nerî aí omî dîñî wîkwírófáyí xîo rîñîpî tîni xîxenî wiinîá enagi nánî ayá wí epírfámanî.” Bîkwíyo dánî xîxenî e nîrîniñî eánîni.

10

“Judayí nápi Kiraisomî dîñî mîwîkwírogíá enagi nánî Gorîxo yeáyí uyimîxemeanîmanî.” urîñî nánîrîni.

¹ Gí nîrîxímeáyîné, Gorîxo gí Isîrerîyo yeáyí uyimîxemeáwîniñîniñî íkîniñî sîpî niarîñagí nánî omî rîxîñî anîñî minî wurîyarîñárîni.

² E nerî aí ayí yeáyí mîyimîxemeánîñoi. Nionî ayí yarîgíápî nánî píranîñî dîñî íá nîxîrîrî nánî áwanî rarîñîni. Ayí Gorîxomî oxídaneyîniro sîmî nîxeadípénîro nero aí píranîñî dîñî neñwîpémáná mîyarîñoi.

³ Ayí rîpî nánî seararîñîni. Ayí “Áamá e yarîgíápîmî dánî Gorîxo ‘Wé rónîgíáyînéni.’ urarîñîrîani?” nîyaiwiríná xenwí yaiwîarîgíárîni. Xenwí dîñî re nîyaiwîro, “Negí píranîñî yarîñwápîmî dánî Gorîxo ‘Wé rónîgíáyînéni.’ nearîñárîni.” nîyaiwîro apîni nîxídirîo nánî Gorîxomî yeáyí sîmanwîyónîñî mîwurîniñîpa ero “Apî neróná wé rónîgíáyîné imónîpîrîárîni.” rárîniñîpîmî mîxídirîpa ero egíá enagi nánî seararîñîni.

⁴ Gí Judayí dîñî re moarîgíápî, “Ñwí ikaxí rîniñîpîmî nîxídirîñîyo dánî wé rónîñwaéne imónanîwárîni.” Dîñî e moarîgíápîmî Kiraiso pírf wîakímonîrîni. E enî enagi nánî omî dîñî wîkwírófá gîyí gîyí nánî Gorîxo “Wé rónîgíáyîrîni.” rárîñárîni.

⁵ Moseso áamá wé rónîgíá imónîpîrî nánî ñwí ikaxí eánîñîpîmî xídarîgíáyí nánî nîrîrî rîwamîñî nearíná rénîñî rîñîrîni, “Áamá wé rónîgíá imónîpîrî nánî ñwí ikaxí eánîñî rîpî nîpîni yarîgíáyí xîxenî e nerîñîpîmî dánî dîñî nîyimîñî tîgíá imónîpîrîárîni.”

⁶ Wé róniŋí áamá ŋwí ikaxí eániŋípiimi xídaríǵápiimi dání imóniŋípi nání Moseso e riŋí enagi aiwí diŋí wíkwírówápiimi dání “Áamá wé róníǵáyíriŋí.” ráririŋene Kiraiso yeáyí neayimixemeaníá nání ríxa níweapíri nípémáná ámi wiápíniŋmeaní enagi nání Bíkwiyo dání níriŋíri eániŋípa re rariŋwáriŋí, “Re miyaiwinípani, ‘Anínamí nání gene peyaníwáriŋí?’ miyaiwinípani. Ayí xwiýá ‘Apimi dání Goríxo áamáyo yeáyí uyimixemeaníáriŋí.’ riŋiŋípi aríá wianíwá nání Kiraisomi anínamí dání gene nípeyirane nípemeámi weapaníwá nání rariŋíni.

⁷ Rípi eni miyaiwinípani, ‘Sirírikí síríwí mayí imóniŋími nání gene weaníwáriŋí?’ miyaiwinípani. Ayí Kiraisomi ami dání gene níwepíniŋene nípemeámi yapaníwá nání rariŋíni.”

⁸ Bíkwiyo xwiýá Goríxoyápi nání píoi riŋíni? Rípi re riŋíni, “Xwiýá api ná jíami mimóníni. Anwi e segí símiŋaní tíŋí e imóniŋagi nání api anani xwiýá ríro diŋí moro epaxí imóníni.” Bíkwiyo e riŋíni. Xwiýá áamá Jisasomi diŋí wíkwíróríxiniŋí none wáí rariŋwápi nání rariŋíni.

⁹ Xwiýá api, ayí rípiŋíni. Áamáné ayá mé Jisaso nání “Ámínáoriŋí.” níriŋí woákíki eri “O Goríxoyá diŋí tíni xwári páyo dání wiápíniŋmeaníriŋí.” níyaiwirí diŋí wíkwírorí neríŋáyí, Goríxo yeáyí seayimixemeaníáriŋí.

¹⁰ Ayí rípi searariŋíni, “Goríxo áamá wo Jisasomi diŋí wíkwíroariŋagi níwiniŋíŋá ‘Wé róniŋoriŋí.’ ráririŋí maníyo dání woákíki yariŋagi níwiniŋíŋá yeáyí uyimixemearí yariŋíriŋí.” searariŋíni.

¹¹ Nioni searariŋápi Jisaso nání Bíkwiyo dání re níriŋíri eániŋípi tíni xixeni searariŋíni, “Áamá omí diŋí níwíkwíroríŋáyí, xíro riŋípi tíni xixeni wiiníá enagi nání ayá wí winíŋá meníni.” níriŋíri eániŋípi tíni xixeni rariŋíni.

¹² Ayí rípi nániriŋíni. Ámíná diŋí níneneni wíkwíroariŋwáo —O áamá arírá neaíwiniŋíniŋí yariŋí wiaríǵá níyoní wá bí onímiápi mīwianí ayá wí wianariŋoriŋí. O ná woní enagi nání Judayo xegí bí wiiri éamáyo xegí bí wiiri yariŋíŋaní.

¹³ Bíkwiyo re níriŋíri eániŋípi rípi “Gíyí gíyí Ámínáo yeáyí oníyimixemeaníriŋí yariŋí wíáyo yeáyí uyimixemeaníáriŋí.” níriŋíri eániŋípi nioni searariŋápi tíni xixeni axípi riŋiŋagi nání searariŋíni.

¹⁴ Áamá wo gí Judayí nání re níráŋáyí, “Kirisomi diŋí mīwíkwírogíá enagi nání aríge nero yeáyí oneayimixemeaníriŋí yariŋí wipíráoi? O nání aríá mīwigíáyí enagi nání aríge nero diŋí wíkwíropíráoi? Áamá wo o nání wáí muriŋí enagi nání aríge nero aríá wipíráoi?

¹⁵ Goríxo áamá wa wáí urípírá nání murowáriŋí enagi nání aríge nero wáí urípíráoi?” Áamá wo Poroní rariŋápi pírí nírakíminiŋí nání e níráŋáyí, re urímíniŋí, “Bíkwiyo dání ‘Áamá xwiýá yayí winípaxí imóniŋípi wáí urímearíǵáyí nurémearíŋá ayí awiaxíriŋí.’ níriŋíri eániŋagi nání wáí urípírá nání Goríxo ríxa murowáriŋa reníniŋíni?

¹⁶ Wáí ourímépoyiniŋí uowáriŋagi aí Judayí níni xwiýá yayí winípaxípi pírániŋí xixeni aríá níwiro mīxídiǵawixiniŋí. Wíá rókiamoagi Aisaiao Bíkwiyo re níriŋí eaníriŋí, ‘Ámínáoxiniŋí, none áwaní urariŋwápi gíyí aríá níneairí diŋí íkwíroariŋoi? Oweoi, wí e mīyariŋoi.’ Níriŋí eaní api nioni searariŋápi tíni xixeni imóniŋagi nání rariŋíni.

¹⁷ Ayínání nene níǵá rípi imóniŋwiniŋí. Áamá xwiýá Kiraiso nání aríá níwiriŋíyo dání diŋí wíkwíroariǵáriŋí. Áamá wí xwiýá api wáí urariǵápiimi dání aríá wiaríǵáriŋí.” urímíniŋí.

¹⁸ Áamá wo “Xwiýá Kiraiso nání wáí rariǵápi Judayí nepa aríá ríá wigíawixiniŋí?” níráŋáyí, re urímíniŋí, “Aga ríxa aríá wigíawixiniŋí. Bíkwiyo dání re níriŋíri eániŋíni,

‘Ámá xwíá rírí nírímíní nweagfáyí wigí maní ríxa arfá wigfawixíní. Ámá aní nímíní nweagfáyí wigí xwíyáfí ríxa arfá wigfawixíní.’ níríní eáníngagí nání ‘Judayí ríxa arfá wigfawixíní.’ raríní.” urímíní.

¹⁹ Ámí áamá wo “Xwíyá wáf uragfápi nání Judayí majfá imónagfárfaní?” níránáyí, re urímíní, “Oweoi, émayí aí nífá imóníngánáyí, ‘Judayí nífá mimónagfárfaní.’ rípxí meníní.” urímíní. Moseso Goríxo nání re níwuriyirí eaní enagí nání raríní, “Judayíné Goríxoní áamá xenwí wíyo píráníngí mearíngagí síngwí nínaníríná sípí díngí wíaiwípírfárfaní. Ámá seyíné ‘Majfá imóníngfáyírfaní.’ wíaiwíaríngfáyo píráníngí mearíngagí síngwí nínaníríná wíkf wónípírfárfaní.” Moseso e níwuriyirí eaní enagí nání raríní.

²⁰ Judayí “Goríxo émayo marfái, nenení neamímínírfaní.” yaiwíaríngagí aí wíá rókíamoagí Aisaiao ení xwíyá Goríxo nání níwuriyiríná ayá ígígí mé nerí re níwuriyirí eaníríní, “Ámá omí ge dání wínímeaníréwíní míyaríngfáyí Goríxoní ríxa síngwí nanímeagfáyírfaní. Ámá Goríxoní nání yaríngí míwípa egfáyo níwaníngoní xámí piaumímí wíníngárfaní.” Émayí nání Aisaiao e níríní rfwamíngí nearí aiwí

²¹ gí Isíreriýí nání Goríxo ríngí rípi rfwamíngí eaníríní, “Ayí Goríxoní tfámíní obfípoynírí aníngí míní wé awíá níwíaxfdírfaní ná mé áamá maní níwíakírí rfwí síwíá yirí yaríngfáyo wé awíá wíaxfdíngárfaní.” níríní eaníríní.

11

“Isíreriýí árfíní bímí Goríxo wá wíanaríngfápi wímeaaríní.” uríngí nánírfaní.

¹ Ayínání “Goríxo xegí Isíreriýo ríxa aníngí rfwí umónírfaní.” rímíníréní? Oweoi, wí e rípxí meníní. Nioní ení Isíreriýí woníríní. Ebírfamoyá fwiárfawéyí woníríní. Síyíkí Bejímáno tfiní imóníngá woníríní. Nioní e imóníngáoní aí Goríxo wí rfwí mínímoní enagí nání “‘Isíreri níyoní ríxa aníngí rfwí umónírfaní.’ rípxí meníní.” seararíní.

² O xegí ámayo —Ayí amípí síní mimóníngáná fáfá yíyamíximí eníyírfaní. Ayo wí rfwí umónírfaní. Wíá rókíamoagí Irajao nání Bíkwyo níríní eáníngfápi síní majfá rimóníngí? O Goríxo ayo ení xíxe rfwí umówiníngíní xegí Isíreriýí nání aníngúmí íkaxí nurírfaná re uríngíníngí,

³ “Ámínáoxíní, díxí wíá rókíamoaríngfáwamí nowamíní píkiro joxí nání rídiýowá epírfá nání írafí oníngfápi pípinamí ero éfá enagí nání joxí díngí ríkwíroná yoparoní nweaníní. Nioní ení nípkianíro nání ríxa pfá níaríngí.” urfági aí

⁴ Goríxo píoi uríngíníngí? “Joxíní marfái, áamá níní nioníyá imóníngfá 7,000 imóníní. Ayí wayá nwfá xopaikíngí imóníngí Bfariýí ríníngfápmí xómíngí níyíkwíro yayí mumearíngfáyírfaní.” uríngíníngí.

⁵ Ayínání eníná e imóníngfápa agwí ríná ení axípi árfíní wí Goríxo xegí wá wíanaríngfápi tfiní xíxení nerfíná fáfá neayamíxíngí árfíní wíene nweanwíní.

⁶ Goríxo ámayo fáfá nuyamíxírfaná xegí wá níwíaníríngfápmí dání fáfá uyamíxíngí enagí nání “Ámaéne naní bí yaríngagwí níneanírí nání fáfá neayamíxíngírfaní.” yaiwípaxí meníní. Ámá naní yaríngagí nání fáfá nuyamíxírí síngwírfá, wá wíanaríngfápi mimóní, mimóní wá wíanaríngfápi imónímínírfaní eníríní.

⁷ Ayínání píoi rípxírfaní? Isíreriýí wé róníngí api oimónaneyíníro aníngí míní yaríngfápi mimónípa egfá aiwí áamá Goríxo xegí díngí tfiní fáfá uyamíxíngfáyní xíxení imóníngfárfaní. Wíníyí Goríxoyá díngfáyo dání wigí díngí ríxa wákísf íngfárfaní.

⁸ Nioní seararíngfápi tfiní xíxení Bíkwyo dání re níríní eáníngfápa, “Ayí díngí píráníngí nímore ‘Goríxo api neáíwapíyímínírfá yaríní?’ míyaiwí éfírxínírfá káká síngwí anírí aríkwíkwí arfá wírí díngí xaxá merí epírfí wímíxíngí enagí nání api e néra níbfásaná

agwi ríná ení sını yarınjoı.” Bıkwıyo dání e nırınırı eánınjıpa agwi ríná xıxenı dınj wakısı inarınjoı.

⁹ Depito enı re rınjırını, “Ayı ‘Nıwayırónırı nıweanwını.’ nıyaiwıro maiwı nıweanáná aiwá yayı yanıro nánı nımıxıro narıgıápı dınj Gorıxoxınıyá tını xe sıpogwınınj imónırı mırénınj imónırı éwınıgını. Xe nıkırıpeaánırı ná eánarıgıápınınj imónırı rıá meaáınarıgıápınınj imónırı éwınıgını.

¹⁰ Gorıxoxı yarınjıpı nánı sınjwı anopasınıpırı nánı joxıyá dınj tını sınjwı xe sıá uyınırı joxı yarınjıpı nánı majıá nero ikáınarıgıápı xe anınj aiwá ıá xwénınj nımearıkwınımi emero éırıxını.” Depito e rınjıpa gı Judayı nápı xıxenı apı nero dınj wakısı inarınjoı.

“Judayı manj wiaıkıgıá enagı nánı Gorıxo émayıné yeáyı seayımıxemeaarını.” urınj nánırını.

¹¹ Ayınanı áma wo yarınj re nıánáyı, “Judayı Jisasomı dınj mıwıkwırıpa nero nıkırıpeaánırı ná neánırınınj neróná anınj axıpı e imónarıwanıgınırı egıáranı?” Yarınj e nıánáyı, re urımını, “Aga oweoı, ayı wiaıkıgıá enagı nánı Gorıxo émayı yeáyı uyımıxemeaarını. Judayı o émayı nanj wiıarınagı sınjwı nıwınıróná sıpı dınj nıwıaiwıro Jisasomı dınj owıkwırıpıyınırı nánı e yarını.” urımını.

¹² Ayı manj wiaıkıgıá enagı nánı agwi ríná Gorıxo áma xwıá tıyo nıweagıá wınıyo nanj ayá wı nıwiırı aiwı Judayı Gorıxo ıá uyamıxınj nını rıxa Jisasomı dınj nıwıkwırırınáyı, émayı enı nanj xwapı ayá wı wiınáırını. Judayı nıkırıpeaánırı ná eánıgıá enagı nánı Gorıxo émayı nanj ayá wı nıwiırı aiwı Isırerı Gorıxo ıá uyamıxınjıyı nını Jisasomı dınj nıwıkwırırınáyı, émayı nıwiırına xámı nanj wiınjıpa mé ámı seáyı e imónınjıpı wiınáırını.

¹³⁻¹⁴ Agwi Romıyo nıweagıá émayıné xwıyá bı osearımını. Gorıxo émayı wá ourınırı nırowárenapınjonı enagı nánı nıonı e nerına rıpı enı yarınjárını. Gı áma gwı axırı imónıgıáyı “Gorıxo émayı nanj rıá wiıarını?” nıyaiwıro sıpı dınj wıaiwıarıgıápımı dání wierıkiemeáımıgınırı xıo émayı ourınırı nırowárenapınjıpı yarınjárını. E nerına “Gorıxo e éwınıgınırı nırowárenapınjıpı seáyı e imónınjıpırıanı?” nıyaiwıro yayı tını nıra warınjárını.

¹⁵ Ayı rıpı seararınını, “Gorıxo Isırerıyo rıwı umonıpımı dání áma xwıá tıyo nıweagıá wınıyı tını xıo nawını pıyá wırınıgıáyı imónınagıá nánı Isırerıyo ámı numımınırına ayı rıxa xwárpáyo dání wıápınımeáıáyınınj imónıpırıárını.

¹⁶ Bısıkerıá iwamıó nımıxırına xámı bı onımiápı nıxerı ‘Rıpı, ayı Gorıxo nánıpırını.’ nıyaiwıro tána nápı nıpını Gorıxoyánınj imónarınjıpa Judayı fıwıarıawéwa Gorıxoyá imónıgıá enagı nánı rıwıyo imónıgıáyı enı axıpı oyá imónıpırıárını. Íkıá pıpınj wırı ‘Gorıxo nánırırını.’ nıyaiwıro nıtırınáyı, renj enı oyá imónınjıpa Judayıyá xıáwo írınjıyı Gorıxoyá imónıgıá enagı nánı rıwıyo imónıgıáyı enı axıpı oyá imónıpırıárını.” seararınını.

¹⁷ E nerı aí ewayı xwıyá rıpı osearımını, “Gorıxo xegı Judayı rıwı numorına íkıá orıpı renjınınj bı nórearı émayıné —Seyıné renj orıpı áma ıwıá urarıgıá marıáı, orıpı xegıpı yaparınjımını dánınınj renj eánıgıáyınérını. Seyıné Gorıxo nımearı wınıyı renj eánıgıe seanwırırı enagı nánı seyıné orıpı pıpınjımını dání inıgı nınırına Judayıyá xıáwo írınjıyo Gorıxo nanj wiıagıpımı dání inıgıınınj nını renj wınıyı tını pıránınj renj onarıgıárını.

¹⁸ E nerı aiwı Judayı Gorıxo rıwı numorına renjınınj óreanjıyı nánı wárxayıné mimónıpa épıyı. Wárxane oımónaneyınırónáyı, xámı pıránınj dınj nıyaıkırırı re móırıxını, ‘Renene pıpınj nánı inıgı ımıxarınjıwámanı. Pıpınjıyı —Ayı Judayıyá xıáwo írınjıyırını. Ayı nene nánı inıgı ımıxarınjırını.’ móırıxını.” osearımını.

¹⁹ Émá Jisasomi dñj wíkwíroarígtáyíné re níránáyí, “Nene neañwiráriminiri nání ayo óreanjíriní.” níránáyí,

²⁰ re searimíiní, “Seyíné ananí raríñoi. Ayí Jisasomi dñj míwíkwíroaríngáfa nání óreanjíriní. E nerí aí seyíné ení piyo dání maríái, sa dñj wíkwíroarígtápimi dání óreáé seañwiráriníyíné imónígtáyíné enagi nání wá mimónipa ero wáyí ero éfríxiní.” searimíiní.

²¹ Goríxo “Rení íkíá bimi dání nóreari ñwiráriní maríái, íkíá ná apámi dání eáninípi xe oéaniní.” miyaiwí óreanjí enagi nání émayíné ení “Xe oéaniní.” miyaiwí axípi neaóreanigíniri “Wáyí éfríxiní.” searariní.

²² Ayínání Goríxo ámayo wá niwianiríná wirí wíkf tñi niwiríná wirí yarínípi nání dñj mófríxiní. Jisasomi dñj míwíkwíropa nerínípi dání níkrípeaaníri nániní eánígtáyo Goríxo wíkf tñi niwirí aiwi émayíné wá seawianariní. Seyíné dñj wíkwíroarígtápimi dání aniní wá seawianípxí imónínánáyí, ayí ananí wá niseawiaga unfáriní. E mepa nerínáyí, seyíné ení seawákwímo nányí.

²³ Rení óreámoníniní imónígtáyí ení dñj míwíkwíró yarígtápi ríxa emí nimoro dñj wíkwíróánáyí, Goríxo wígf óreane dání ámi ñwirárinífaríní. Goríxo ananí ámi ñwiráripaxí enagi nání raríniní.

²⁴ Émayíné Goríxo íkíá orípí xegípi yaparinínamí dání nóreari áma aiwá omíní neríná mepa yarígtápa nerí ámayánami seañwiráriní enagi nání xegí ananí dání óreanjípi anípxí ámi wígf axínami ñwiráripaxí imónínagi nání searariní.

“Goríxo ámi Isíreríyo yeáyí uyimíxemeanfáriní.” uríní nániríní.

²⁵ Gí níríxímeáyíné, seyíné “Nene dñj émf saímí monjwaéneríní.” niyaiwiníro “Goríxo xegí Judayo aníniní emí moníriní.” yaiwípríxiníri xwíyá yumíí imóníní rípi nání majíá oimónípoiíniri minimónariní. Xwíyá yumíí imónínípi, ayí rípiríní. Émá Goríxo íá uyamíxiníyí níní xío tífaminí bíprífe nání Isíreríyí nápi dñj wakísí niga upírfáriní.

²⁶ E néra numáná enáná Goríxo Isírerí niyoní yeáyí uyimíxemeanfáriní. Nioní searariníapi Bíkwíyo dání xwíyá níríniri eániní rípiáú sopíní niwaríní, “Éf neamínínío díwí Saioní —Díwí Saioníyí ríninípi Judayíyá aní e nání ríninípiríní. Éf neamínínío díwí Saioní ñweañwaéneyáo nimóniri Jekopoyá íwiárfawene uyíní yarínwápi emí neawiaíkímonfáriní.” níríniri eániri

²⁷ ámi wí e “Goríxoní wígf íwí egtápi yokwarímí niwiiríná ‘Rípi niwiimfáriní.’ réroárimíiní.” níríniri eániri enípiáú nioní searariníapi tñi xíxeníní.

²⁸ Judayí xwíyá yayí neainípxí imónínípi ríwí numoro nání Goríxomí símf tñi wiarígtáyí imónínagáfa nání Goríxo émayíné naní seaiiaríní. E nerí aí Goríxo wígf xiáwo íriníyo íá uyamíxiní enagi nání xíoyá dñj síxí uyíníyí imóníní.

²⁹ Goríxo wá niwianiríná anípa niwirí nioníyá oimónípoiíniri wéyo íá numíríriná ámi yarápmíó míwiarínjo enagi nání raríniní.

³⁰ Émayíné eníná Goríxomí wiaíkíagáfa aiwi agwí ríná Judayí xamíníyí wiaíkíarínagáfa nání Goríxo seyíné ayá searímíxariní.

³¹ Judayí Goríxo émayíné ayá searímíxariníagi niwíniríná sipí dñj níseaiaiwirí ámi xío tífaminí kínimónáná xamíníyo ení ayá urímíxinífa nání émayíné wiaíkíagáfa ayí ení axípi nero xíomí wiaíkíaríní.

³² Goríxo áma niyoní Judayorání, émayorání, ayá urímíxíimígíniri “Áma níní gí maní níwiaíkíarígtáyíriní.” níráriní gwíniní yáriníriní.

“Goríxo dñj émf saímí monj enagi nání yayí uméwanígíní.” uríní nániríní.

³³ Goríxo dñj émf saímí morí níjfa imóniri enípi aga seáyí e imónínagi nání nioní míní sínjá weánpaxíriní. Nene ámaéne dñj o “E éimígíní.” niyaiwirí monípi nání

anijí miní yaríj niga nurane aí “E ríá moní?” yaiwipaxene meníní. Nene díj o nímorí yaríjpi nání anijí miní “Arige nímorí ríá yaríní?” nìyaiwirane aí míkípi nání xixení díj mopaxene meníní.

³⁴ Nioní seararíjapi Bíkwiyo dání re níríní eáníjpi tñí xixeníní, “Ámínáo díj moaríjpi nání áamá wí níjía rimóníjoi? Oweoi. Omí áamá wí píráníj díj ureñwípegíáraní? Oweoi.

³⁵ Áamá gíyí wíniyí xámi wíápi nání xóo wipaxí imóníjoríní? Oweoi.” níríní eáníjpi nioní seararíjapi tñí xixení imóníní.

³⁶ Amípí nñí oyá díj tñí imóní xegí imóníjpa oyá díj tñí síní imóní o nání imóní enagí nání raríjíní. Nene íníná omí seáyí e numéra úwanígíní. “E éwanígíní.” nimónaríní.

12

“Rídiyowá Goríxo wimónaríjpi iníwanígíní.” uríj náníriní.

¹ Ayínání gí níríxímeáyíné, Goríxo wá neawianayaríjagí nání ení rírémíxí bí osearímíní. Nanwí noní Goríxo nání rídiyowá yáragíápa sewaníjyíné ení o nání rídiyowá síj síyikwí míníj xóo wimónaríjpi nñí oimónaneyíníroná “Negí díjyo oxídinaneyí.” mìyaiwí “Oyá díjyoní oxídaneyí.” nìyaiwíro xamíjyíné mñí winíírixíní. E neróná Goríxomí yayí umeaníro nání epaxípi tñí xixení yaríjoi.

² Goríxomí míxídarígíyí yarígíápa axípi mé “E éírixíní.” wimónaríjpi nání níjía imónípi nání segí díj xámi moagíápi xe síj bí oneaimíxíní síjwí winíírixíní. Xe díj síj bí oneaimíxínírná xóo wimónaríjpi —Apí awíaxí imóní oyá síjwíyo dání apání imóní wé róníj imóní enípiíní. Apí nání ananí níjía imónípaxíriní.

³ Nioní Goríxo wá níníwianí nñíjipímí dání níyíné woxíní woxíní rípi osearímíní, “E imóníjáonírfaní?” nìyaiwinírná díxí imóníjpi nání nímúrorí ‘Seáyí e imóníjáonírfaní?’ mìyaiwinípaní. ‘E imóníjáonírfaní?’ nìyaiwinírná díj wíkwíroarígíá woxíní woxíní Goríxo e epaxo e epaxo oimóní simíxíjpi nání díj nímorí díxí nepa imóníjpi tñí xixení ‘E imóníjáonírfaní?’ yaiwinííriní.” osearímíní.

⁴ Negí wará ná wírímí dání wérání, síkwíraní, bí bí iníjwíní. Bí bí iníjwápi tñí axípiní yaríjwámaní. Xíxegíní yaríjwáriní.

⁵ E imóníjpa axípi Kiraiso tñí ikáriníjwaéne ení re imóníjwíní. Obaxene aiwí omí díj wíkwíroaríjagwí nání nínene ní axípi wará ná bímí dání síkwí wé ayí imóníjpaníj nimóní ikwíroníjwíní.

⁶ Nínene wá neawianíjpi tñí xixení nínealírná xíxegíní e epaxí e epaxí oimónípoyní neaimíxíj enagí nání xíxegíní epaxí imóníjwápi tñí xixení oyaneyí. Goríxo xwíyíá xóoyápi wíá urókiamóríxíní neaimíxánáyí, negí díj wíkwíroaríjwápi tñí xixení e éwanígíní.

⁷ Negí wíniyo arírá wíírixíní neaimíxánáraní, wíniyo wíwapíyíírixíní neaimíxánáraní,

⁸ ení rírémíxí wíírixíní neaimíxánáraní, xixení e éwanígíní. Negí wíniyo negí amípí nínowiayí iníírixíní neaimíxánáyí, sípí míwí éwanígíní. Negí wíniyo oumeníwéapoyíní neaimíxánáyí símí níxeadípénírane éwanígíní. Negí wíniyo wá wianíírixíní neaimíxánáyí, kípíj míyí yayí tñí éwanígíní.

“Kraiso tñí ikárinígíyíné apí apí néra úírixíní.” uríj náníriní.

⁹ Segí wíniyo díj sípí níwírná mimóní míwíwapíyí éírixíní. Sípí imóníjpi ríwímíní nímamorí naní imóníjpi íá xííírixíní.

¹⁰ Xexíxexíímeáyí ayá rírímíxí níníro píráníj menarígíápa iníírixíní. Negí wíniyo wéyo umeaneyíníro símí xeadípéníírixíní.

11 Ríwí síwíá miyí níríkwíníri éríxini. Ámináomi nixídiróná xíoyá kwíyípi e nííríxiniíri seaimíxaríñpimi síñwiríáníñ wíaxídfírixini.

12 Ámináo seaiiníápi nání dññ íkwímoarígíápi dání dññ nífá seainíwínigini. Xeaníñ seaiméááná xwámámí wíríxini. Íníná Goríxomi ríxíñf urayíríxini.

13 Ámá Goríxoyá imónígíáyf wí dñwí ikeamónaríñagí níwínírná segí bñ mñn wíríxini. Ámá añf mídánf wí seaiméááná segí añfyo nání nipemeámí úríxini.

14 Ámá rímewá seaiarígíáyo Goríxo nanf wíwíniginiíri ríxíñf uríríxini. Ayo uramíxíwíniginiíri ríxíñf murí nanf imíxíwíniginiíri ríxíñf uríríxini.

15 Ámá yayf yaríñagí níwínírná ayf tñn nawíní yayf ero ñwí eaaríñagí níwínírná ayf tñn nawíní ñwí earo éríxini.

16 Segí wíñyo nání “Wífo sípíorini. Wífo nanjorini.” miyaiwipani. Ná bñn axípiní móríxini. “Seáyí e imóníñwaéneríñf?” miyaiwinípa nero ámá yunígíáyf tñn ananí gwiaumí niníro eméríxini. “Nene dññf émí saímí monwaéneríñf?” miyaiwinípa éríxini.

17 Sípí seaikáraná seyíné ení xíxe sípí mñwikáripini. Ámá nñn “Apí nerírná xíxeni ríá yarini?” yaiwiarígíápi nání dññf nímoro éríxini.

18 Dññf mñxímíni níkwímori mepa éríxini. Ananí nepaxí enánáyf, ámá nñn tñn píyíá níwíriníro ñweáríxini.

19 Gí dññf síxí seayíñáyíné, ríkíkíríó seaikáríáyo seyíné ení “Pírí oumamoaneyí.” niyaiwiro mé Goríxo wíkf ríá ápiáwíníñf wóníñpi xe ayo wímeáwíniginiíri síñwí wíñfírixini. Bíkíwíyo dání rípi níriniíri eáníñagi nání seararíñni, “Ríkíkíríó yarígíápi nání “Goríxoní pírf umamómigini.” nímónarini. Ríkíkíríó seaikáríáyíné maríái, níwaníñoní pírf numamori ríñíñf wímíárini.” Ámináo e ríñfíriní.” Bíkíwíyo dání e níriniíri eáníñagi nání “Sewaníñfíyíné ‘Pírí oumamoaneyí.’ niyaiwiro xíxe mñwípa éríxini.” seararíñni.

20 E mepa nero Bíkíwíyo dání re níriniíri eáníñpa éríxini, “Joxí tñn símf tñn inarígíáyf agwí wíaríñagi níwínírná aiwá mñn wírfíni. Gwíñf yeáyf wíaríñagi níwínírná iniígí níwíri wírfíni. E níwírná wígf sípí seaiarígíápi nání ayá wímorfíni.” Bíkíwíyo dání e níriniíri eáníñpa éríxini.

21 Ríkíkíríó seaikáríáyo xíxe sípí níwíronáyf, ayf seyíné xopíráríñíñf seaiaríñoi. Sewaníñfíyíné pírf oumamoaneyíñíri nerónáyf, sewaníñfíyíné samíñíñíñf imíxíñaríñoi. Seyíné e mepa nero naníni níwíronáyf, xopíráríñíñf wíaríñoi. Ayínání sa apíni éríxini.

13

“Gapímaníyo símanwíyóníñf yeáyf wuríñíwanígini.” uríñf náníriní.

1 Ámá ayf ayf gapímaníyo símanwíyóníñf yeáyf wuríñfírixini. Gapímaní wí nímónírná wígf dññfyo dání imónarígíámaní. Goríxoyá dññfyo dání imónarígíárini. O xe oimónípoyníri síñwí wíñaríñfíyíni gapímaníyí imónarígíá enagi nání raríñni.

2 Ayínání gapímaníyo ámá gíyí wíalkianíro nerírnáyf, ayf Goríxo “E oimónípoyní.” yaiwíñpi ení pírf rakianíro yaríñoi. Ámá e éfáyf ríá meáárinaníro yaríñoi.

3 Ayf rípi nání seararíñni. Goríxo gapímaní nímóníro seamenweagíáyf nanf yarígíáyo ení óf wímíxíríxiniíri wímíxíñfmaní. Sípí yarígíáyo ení óf wímíxíríxiniíri wímíxíñfíriní. “Neamenweagíáyf nání wáyf mepa oemíni.” niseaimónírnáyf, naníni eríni. E yaríñagí síñwí niseanírnáyf, yayf seamepírfíriní.

4 Seamenweagíáyf Goríxo seyíné nanf seaiíríxiniíri wímíxíñf enagi nání seararíñni. E nerí aiwí seyíné sípí nerírnáyf, ení óf eríni. Gapímaníyí kíkííá éwaníginiíri iwaní íá ríxíñoi? Oweoi, Goríxo sípí néra warígíáyf re oyaiwípoyníri,

“O nene nání wikí wóniḡagi nání gapimaníyí pírí e ríá neamamoariḡoi?” oyaiwípoyinírí seamenḡeagíáyí sipí yariḡíáyo pírí umamófríxinírí wimíxiníḡ enagi nání searariḡiní.

⁵ Ayináni nene ayo simanḡwíyóniḡí yeáyí wuríníwanigini. “Pírí mineamamopa epíríá nánini simanḡwíyóniḡí yeáyí wuríníwanigini.” maríái, “Nene woni woni negí yariḡwápi nání niyaiwiníríná ‘Ayo simanḡwíyóniḡí niwuruníríná, apáni yariḡwiní.’ yaiwianíwá nání ení simanḡwíyóniḡí yeáyí wuríníwanigini.” searariḡiní.

⁶ “Apáni ríá yariḡwiní?” yaiwianíwá nání ení gapimaníyo nigwí takisí nání miní wiarinḡwáriní. Goríxo neamenḡeáfríxinírí wimíxiníḡowa pírániníḡ neamenḡeaañiro nání aniníḡ miní yariḡagiá nání searariḡiní.

⁷ Seamenḡeagíá giyo pí pí miní wipaxí imóniníḡpi ananí miní wífríxiní. Takisí nání pí pí nigwí wipíríá nání imóniníḡíáyo sa ananí miní wífríxiní. Simanḡwíyóniḡí yeáyí wurínipíríá nání imóniníḡíáyo e wurínífríxiní. Wé ikwianḡwíyo umepíríá nání imóniníḡíáyo e uméfríxiní.

“Winiyo diḡí sipí niwiríná ḡwí ikaxí rininíḡpi tñí xixeni yariḡoi.” uriníḡ nánirini.

⁸ Seyíné íwí éfápimi dání “Nigwí neaiapei.” searipaxíyíné mimónipa éfríxiní. Api mimóní “Diḡí sipí neaii.” searipaxípiní imónífríxiní. Pí nání maríái, áamá wo wíyo diḡí sipí niwiríná ḡwí ikaxí eániníḡpi tñí xixeni yariḡí enagi nání rariḡiní.

⁹ Bíkíwíyo dání ripí ripí rininíḡyí, “Meániníḡíáyíné wí tñí íwí minípaní. Niwiápnimeari áamá mípikipaní. íwí mímeapaní. Amípí wayá nání siḡwí íwí míwinípaní.” api api rininíḡyí tñí sekaxí ámi bí ení rininíḡ enánáyí, níní nawíní níkwieroríná sekaxí ná bimíní, Jisaso “Jiwaninḡoxi nání diḡí sipí inariníḡpa áamá wíyo nání diḡí sipí wífríxiní.” riníḡpimi ikwíkwífrí ininḡagi nání searariḡiní.

¹⁰ Áamá wo womí nepa diḡí sipí niwiríná sipí bí wiariníḡmani. Ayináni “Áamá wigí wíniyo diḡí sipí niwirínáyí, ḡwí ikaxí rininíḡyí tñí xixeni yariḡoi.” searariḡiní.

“Jisaso weapiníáyi aḡwi e enagi nání pírániníḡ éwanigini.” uriníḡ nánirini.

¹¹ Ripí ení osearimíní. Agwí ríná nene ḡweanḡwáíná nání seyíné niḡíá imóninḡoi. Síá Kiraiso niweapírí yeáyí neayimíxemeaníáyi nene diḡí iwamíó wíkwíróáná ná jíami imóniníḡpa siní e mimóninḡagi nání sá wegíáyíné wiápnimeapaxíná ríxa rínáriní.

¹² Síá niyiga núísáná ríxa wíá nókíá wariníḡpa síá nene xwíá tíyo ḡweaníwá nání imóniníḡyí ríxa nóra wariní. Kiraiso weapiníá nání aḡwi e imóninḡagi nání áamá aikí nífrírí tarigíápa amípí sipí áríwíyíná yariḡíápi píní wiáfrirane áamá míxí nání ikínarigíápa amípí naní ikwáwíyíná yariḡíápi íá xífrirane oyaneyí.

¹³ Áamá ikwáwíyíná pírániníḡ yariḡíápa neranéná papíkí erane uyíní erane mepa éwanigini. Áamá wí tñí íwí inífrane iyí ede dání onarigíápi monípa éwanigini. Xeaniníḡ rinímerane sipí diḡí yaiwinífrane mepa éwanigini.

¹⁴ E mepa nerane negí Áminá Jisasi Kiraiso wimónariníḡpi aikíniníḡ niyínífrane íwí nání íeapá neainariníḡpi yani nání wí diḡí mímopa éwanigini.

14

“Séríxímeáyo xwíyíá numearíro ‘Sipí yariḡoi.’ murípaní.” uriníḡ nánirini.

¹ Áamá Jisasomi diḡí niwíkwíroríná wigí diḡí saminíḡ niwero ududí niwiníro “Api nerínáyí, Goríxo negí yariḡwápi nání yayí enífréninḡoi?” yaiwinarigíáyo seyíné ananí umímíníḡpoyí. Ayí tñí xwíyíá xímíximí iníprí nání umímíníḡprí nání mísearariḡiní. Nḡníní nero umímíníḡprí nání searariḡiní.

² Áamá Jisasomi diḡí niwíkwíroríná wigí diḡí ení neáníro wí ududí míwinípa nero “Api nerínáyí, Goríxoyá siḡwíyo dání ananí yariḡwiní.” yaiwinarigíáyí pí pí

reaxí winíípi anani narigfáriní. Ámá Jisasomi díní níwíkwíroríná wigí díní samíní wearigfáyí nanwí míní aiwáni narigfáriní.

³ Ámá “Pí pí reaxí winíípi anani nípaxíriní.” níyaiwiro narigfáyí ámá “Nanwí nínípaxímaní.” níyaiwiro mínarigfáyo peayí mīwianípa oépoyí. Ámá nanwí mínarigfáyí ení pí pí reaxí winíípi anani narigfáyo xwíyá numearíro “Nípkwíní mīyaríñoí.” murípa oépoyí. Ayo Goríxo ríxa umímíníní enagí nání raríní.

⁴ Pí pí anani narigfáyo xwíyá numearíro “Nípkwíní mīyaríñoí.” urarigfá gíyíné ámá woyá xínáíwáníní nimóníro omíní wíiarigfáyo xwíyá numearíranénáyí, “Apání yarínwíní.” ríseaimónaríní? Oweoí, xwíyá numearíriná “Sípí yaríñoí.” uríri numímíníri “Anani yaríñoí.” uríri epaxo ná woní wigí bosíworíní. Ayí nanwí nínírináraní, mínípa nerínáraní, wigí bosíwo —O Ámíná Goríxoríní. Oyá díní tíní xíomí díní níwíkwíróa upaxí enagí nání o anani umímíníníriní.

⁵ Ámá wí “Sfá ayí wí tíní xíxení mimóníní. Goríxoyá síñwíyo dání ayá tíníyí ríá imóníní?” yaiwíarigfáriní. Wí “Sfá wíyí seáyí e mimóní níní Goríxomí yayí umeaníwá nání apání ríá imóníní?” yaiwíarigfáriní. Ámá ayí ayí “Sfá wíyí seáyí e imóníníraní? Níní axípi imóníníraní?” níyaiwíriná “Nioní e ríyaiwíaríní?” níyaiwíri ípímóníírxíní.

⁶ Ámá “Sfá ayí seáyí e imóníníyíriní?” níyaiwiro xídarigfáyí Ámínáo nene yarínwápi nání yayí owiníníri nání e yarigfáriní. Ámá pí pí reaxí winíípi narigfáyí ení Ámínáo nene yarínwápi nání yayí owiníníri nání narigfáriní. Ayí anani níníroná wigí narigfápi nání Ámínáomí yayí wíarigfá enagí nání raríní. Ámá nanwí mínarigfáyí ení Ámínáo nene yarínwápi nání yayí owiníníri nání “Apí mínípa oyaneyí.” níyaiwiro xídarigfáriní. Ayí ení wigí narigfápi nání Goríxomí yayí wíarigfáriní.

⁷ Ayí rípi seararíní. Negíyí wo xíomíní yayí winíní nání síñí ñweapaxímaní. Xíomíní yayí winíní nání “Opémíní.” yaiwípaxímaní.

⁸ Nene síní síñí níñwearíná ayí Ámínáo nene yarínwápi nání yayí owiníníri yarínwáriní. Pí pí neríná Ámínáo yayí owiníníri yarínwáriní. Níperíná ení yayí owiníníri pearínwáriní. Ayínání nene níperínáraní, síní síñí níñwearínáraní, newaníjene yayí inaníwaníri mé sa Ámínáo yayí winíní nání éwanígíní.

⁹ Ayí rípi nání seararíní. Kiraiso ámá pegfáyo tíní mípé síní síñí ñweagfáyo tíní wigí Ámínáo imónímíáníri ríxa níperi ámi wíápínímeaní enagí nání seararíní.

¹⁰ Kiraiso ámá níyíyá Ámínáoní imónímígíníri níperi wíápínímeaní aí díní samíní wegíáyíné pí nání segí séríxímeá díní ení eáníní tígíyó xwíyá numearíro “Sípí yaríñoí.” uraríñoí? Díní ení eáníní tígíáyíné ení pí nání segí séríxímeá díní samíní wegíáyo peayí wíanaríñoí? Goríxo ámá níyoní xwírixí umeníáyí nínénéní neameníá enagí nání seararíní.

¹¹ Bíkíyó dání re níníri eáníní, “Ámínáo re ríníriní, ‘Aníní noní ñweañáoní, níwaníñoní imónínápímí dání seararíní. Ámá níní Goríxoní nání xómíní níyíkwíroná yayí nínímero woákíki níníroná “Níyoní nání Ámínáoxí, ayí joxíriní.” nínípríáriní.’ Ámínáo e ríníriní.” Bíkíyó dání e níníri eáníní enagí nání “Ámá nínénéní xwírixí neameníáriní.” seararíní.

¹² Ayínání nene níjía re imónínwíní. Pí pí newaníjene enwápi nání Goríxo xwírixí neamearíná “Ayí apí nání e enwáriní. E enwáriní.” nura waníwáriní.

“Séríxímeáyo óreámioapaxí imónínípi mīwíwapíyipaní.” uríní náníriní.

13 Ámá n̄iyoni xwíríxí umenfo, ayí Goríxo enagi nání Jisasomi d̄iñf wíkwíronwaéne xwíyíá xíxe n̄imearinirane “N̄ip̄ikw̄in̄i m̄iyariñoi.” r̄inar̄iñwápi s̄in̄i m̄ir̄in̄ipa nerane d̄iñf pírán̄iñf re neyírori éwan̄iḡin̄i, “Negí n̄r̄ixímeá s̄ip̄i ep̄r̄ix̄in̄r̄i n̄ik̄r̄ipeaán̄ipaxí imón̄iñf̄piran̄i, nóreámioapaxí imón̄iñf̄piran̄i, b̄i m̄iwíwap̄iyipa éwan̄iḡin̄i.” D̄iñf e neyírori éwan̄iḡin̄i.

14 Nioni Áminá Jisaso t̄in̄i ikár̄in̄iñápi m̄i d̄an̄i n̄ijíá n̄imón̄ir̄i d̄iñf re n̄iyaiwiri n̄ip̄imón̄in̄i, “Pí pí ámá nar̄iḡápi n̄in̄r̄íná b̄i piaxí weán̄ipaxí men̄in̄i.” n̄iyaiwiri n̄ip̄imón̄in̄i. E ner̄iñf aí ámá “Ap̄i n̄in̄r̄íná piaxí neán̄ipaxí r̄fan̄i?” yaiwiar̄iḡá ḡiyí ḡiyí aȳt̄in̄i aiwá ap̄i piaxí weán̄ipaxí imón̄in̄i.

15 Segí d̄iñf t̄in̄i “Ap̄i anan̄i n̄ipaxípir̄in̄i.” n̄iyaiwiro n̄in̄r̄óná wíwap̄iyar̄iḡápi m̄i d̄an̄i sér̄ixímeá ax̄ip̄i nemáná “S̄ip̄i imón̄iñf̄pi n̄áon̄r̄fan̄i?” n̄iyaiwiri xwíríá n̄ik̄xén̄ir̄ínáyí, “Ayo s̄in̄i d̄iñf s̄ip̄i n̄iwirane pírán̄iñf umear̄iñw̄in̄i.” r̄iseaimón̄ar̄in̄i? Kiraiso yeáyí uyim̄ixemeám̄án̄ir̄i upein̄f enagi nání sér̄ixímeáyo segí nar̄iḡápi m̄i d̄an̄i xwíríá m̄iwik̄xepan̄i.

16 Ayinán̄i segí “Anan̄i n̄ipaxípir̄in̄i.” n̄iyaiwiri nar̄iḡápi m̄i sér̄ixímeá wí n̄iseax̄ídiro ax̄ip̄i ner̄iñf̄pim̄i d̄an̄i piaxí n̄iweán̄ir̄ínáyí, ámá wí segí yar̄iḡápi nání “Ayí s̄ip̄i imón̄iñf̄pi yar̄iñoi.” r̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i ap̄i e mepan̄i.

17 Ayí r̄ip̄i nání searar̄iñin̄i. Goríxo, xwiox̄íyo páwian̄f̄wáom̄i ín̄im̄i n̄iwur̄ín̄iranéná ayí xwíyíá iniiḡí t̄in̄i aiwá t̄in̄i nání “Ap̄i n̄ipaxí r̄in̄i. Ap̄i m̄in̄ipaxí r̄in̄i.” ran̄f̄wá nání ín̄im̄i wur̄ín̄ar̄iñwáman̄i. Ayí wé rón̄iñf imón̄iñf̄pi x̄ídiroane ámá t̄in̄i piyíá w̄r̄in̄irane kwíyí Goríxoyápi m̄i d̄an̄i d̄iñf n̄ifá neain̄ir̄i yan̄f̄wá nání ín̄im̄i wur̄ín̄ar̄iñwár̄in̄i.

18 Ámá e nero Kiraisomi x̄ídar̄iḡá ḡiyí ḡiyí Goríxo “Ayí apán̄i yar̄iñoi.” yaiwiri ámá “Ayí m̄im̄iwíaró x̄ixen̄i yar̄iñoi.” r̄iro yar̄iḡáyo enagi nání rar̄iñin̄i.

19 Ayinán̄i “Nene yar̄iñwápi m̄i d̄an̄i ámá n̄iwaȳrón̄i ro ñwearo wigí d̄iñf wíkwíroar̄iḡápi yóf imón̄i ro epaxí imón̄iñf̄pin̄i oyaneyí.” n̄iyaiwiro xaiwí íá x̄ir̄í r̄ix̄in̄i.

20 Aiwá segíyí wí “Nwár̄in̄i.” yaiwiar̄iḡápi n̄in̄r̄iñf̄pim̄i d̄an̄i Goríxo em̄in̄ir̄i yar̄iñf̄pi m̄ip̄ineamón̄iñf oyaneyí. Pí pí ámá nar̄iḡápi Goríxoyá s̄iñwíyo d̄an̄i anan̄i n̄ipaxí imón̄iñagi aí ámá b̄i n̄in̄r̄i wíyo óreámioan̄ir̄i wim̄ixáná ayí s̄ip̄i yar̄in̄i.

21 Nan̄wí n̄in̄r̄ín̄aran̄i, iniiḡí wain̄f n̄in̄r̄ín̄aran̄i, pí pí ner̄íná apim̄i d̄an̄i segí sér̄ixímeá óreámioapaxí imón̄iñf̄pi mepa nerónáyí, ayí nan̄f yar̄iñoi.

22 Seȳné wox̄in̄i wox̄in̄i Goríxo s̄iñwí ran̄iñe d̄an̄i “Iniiḡí wain̄f t̄in̄i nan̄wí t̄in̄i nání em̄f̄api nání e ip̄i r̄iyaiwin̄in̄i?” n̄iyaiwiro ip̄imón̄í r̄ix̄in̄i. Ámá iniiḡí wain̄f t̄in̄i nan̄wí t̄in̄i nání d̄iñf n̄iyaik̄irómáná “E ner̄íná ayí anan̄ir̄in̄i.” yaiwinar̄iḡápin̄i x̄ídar̄iḡáyo wigí d̄iñf̄pi “Nioni s̄ip̄in̄i yar̄iñin̄i.” m̄iyaiwin̄ipa yar̄iñaḡá nání yayí winar̄iñr̄in̄i.

23 E ner̄i aiwí ámá wigí d̄iñf t̄in̄i “Nioni ap̄i n̄in̄r̄íná Goríxoyá s̄iñwíyo d̄an̄i n̄ip̄ikw̄in̄i m̄imón̄iñáná r̄íá nar̄iñin̄i?” yaiwinar̄iḡápi n̄iwiaik̄in̄ir̄i ner̄ínáyí, wigí d̄iñf̄yo d̄an̄i “S̄ip̄i r̄íá yar̄iñin̄i?” yaiwinar̄iḡárin̄i. Ayí “E ner̄íná apán̄ir̄in̄i.” yaiwinar̄iḡápi t̄in̄i x̄ixen̄i mé n̄iwiaik̄in̄ir̄i nání wigí d̄iñf̄pim̄i d̄an̄i “Nioni s̄ip̄in̄i yar̄iñin̄i.” yaiwinar̄iḡá enagi nání rar̄iñin̄i. “Goríxoyá s̄iñwíyo d̄an̄i ayí e anan̄i epaxener̄in̄i.” m̄iyaiwin̄f en̄f̄pi ar̄íkí ner̄ínáyí, ayí íwí yar̄iñoi.

15

“Negí neaimón̄ar̄iñf̄pim̄in̄i m̄ix̄í d̄in̄f wín̄iyí wimón̄ar̄iñf̄pim̄i en̄i x̄í d̄íwan̄iḡin̄i.” ur̄iñf n̄án̄ir̄in̄i.

1 Nene Jisasomi d̄iñf n̄iwíkwíroranéná d̄iñf en̄f eán̄iñf t̄iñwaéne negí neaimón̄ar̄iñf̄pi nán̄in̄i m̄ix̄í d̄in̄f re yaiwíwan̄iḡin̄i, “Ámá Jisasomi d̄iñf n̄iwíkwíroro aí wigí d̄iñf sam̄iñf weḡáyo am̄ip̄i Goríxoyá s̄iñwíyo d̄an̄i anan̄i epaxí imón̄iñf̄pi

náni ududí nero ‘Nepa e epaxímani.’ niyaiwiro xídarígfáyírfani?” niwiaiwimáná niyunirane éwanígini.

² E neranéná nene díní samíní wegíáyo naní wiiarínwápimi dání sáfkí kí oomixaneyíní wígí yayí winí paxí imóníní pimi xídíwanígini.

³ Ayí rípi náni seararíní. Kiraiso aí xegí wimónaríní pimi míxí díní xíto Goríxomi urínípi náni Bíkíwíyo re níríní eánínípa, “Ámá joxí ikayíwí rímeararígíápí ayí nioní ení níríaríní.” Bíkíwíyo dání apí níríní eánínípa Goríxo wimónaríní pimi xídíní enagí náni re seararíní, “Negí neaimónaríní pimi míxí díní díní samíní wegíáyí wimónaríní pimi xídíwanígini.” seararíní.

⁴ Xwíyíá eníná Bíkíwíyo níríní eágíá gíyí gíyí nene íá níroranéná éwapíníwanígini eágíaríní. Íá níroranéná aníní míní xídí paxí imónirane díní síxí ínirane enwápimi dání díní Goríxo neaiíníápí náni ikwímóríxíní eágíaríní.

⁵ “Goríxo —O ámá díní síxí íníro xíto aníní míní xídíro epírí náni ananí wimíxaríní. O seyíné ‘Kiraíso Jisaso enípa nerane oxídaneyí.’ niyaiwiróná díní axípi níxíro nawíní nimónímáná pírání díní nweáro éríxíní seaimíxíwínígini.” nimónaríní.

⁶ “Seyíné díní axípi níxí tígíáyné nimóníro náni maní ná bámi dáníní níríro omí —O negí Ámíná Jisási Kiraísomí xanoríní. Omí seáyí e uméríxíní e seaimíxíwínígini.” seararíní.

“Kiraíso Émáyo ení yeáyí uyimíxemeámígini.’ yaiwinípi tíní xíxeni e eníriní.” uríní nániríní.

⁷ Ayínáni Kiraísomí díní wíkwíroaríníwaéne yarínwápimi dání ámá Goríxomí seáyí e umepíríá náni “Kiraíso neamímíní dínípa negí wíníyo ení oumímínaneyí.” niyaiwirane xíxe mímíníwanígini.

⁸ Nioní seararíní, ayí rípi ríní. Kiraiso “Goríxo díní unwírírí paxí imóníníoríani?” yaiwinírane “Aríowamí Goríxo wígí símímaníyo dání ‘Niseaimíaríní.’ réroarínípi xíxeni neaiínírfani?” yaiwinírane yaníwá náni xíto iyí símí sító wákwíníwaéneyá inókíní nínimóní arírí neaiíní.

⁹ Judayene arírí neaiíní maríáí, émáyí ení Goríxo wá níwianí wíní enagí náni xíto yayí uméríxíní ayo ení Kiraíso arírí wíníriní. Émáyí náni nioní seararíní Bíkíwíyo níríní eáníní tíyí tíní xíxeni imóníníagí náni seararíní. Wí e ayí re níríní eáníní, “Ayínáni ámá émáyí aríá egíe dání Goríxoxí náni woákí kí wirí díxí yoí níríní soníyo dání rírí emíaríní.” níríní eáníní.

¹⁰ Ámí wí e ení re níríní eáníní, “Émáyné Goríxo xegí Judayí tíní yayí éríxíní.” níríní eáníní.

¹¹ Ámí wí e ení re níríní eáníní, “Émáyné níyínéní Ámínáomí yayí uméríxíní. Ámá níminí nweagíáyní níní yayí uméríxíní.” níríní eáníní.

¹² Ámí wíá rókiamoagí Aisaiao níríní eanípimi ení re níríní eáníní, “Xíáwo Jesioyá píaxíyo dání wo níwiaroríná míxí ináyí nimóní émáyo umenweaníaríní. Émáyí díní ‘Pírání díní neaiíní, ayí oríani?’ niyaiwiro wíkwímopíríaríní.” níríní eáníníagí náni seararíní.

¹³ “Goríxo —O ámá díní ‘O naní e neaiíníaríani?’ niyaiwiro wíkwímoarígíápí náni wimíxaríní. O seyíné xíto díní níwíkwíroríná díní níá seainí níwayíróro nweáro epíríá náni xwapí ayá wí seaiíwínígini.” nimónaríní. Seyíné ení eáníní oyá kwíyípi ení síxí seaeámíxíní pimi dání “Goríxo e neaiíníaríani?” niyaiwiro díní níwíkwímoríná ayá wí wíkwímóríxíní “Goríxo apí seaiíwínígini.” nimónaríní.

Poro xíto émáyo wá urímépi náni yayí winíní nániríní.

¹⁴ Gí níríxímeáyíné, nioní ení seyíné nání díní re niseaiaiwiri nípímóníní, “Ayí wigí wíníyo naní wiipaxí imónínípi nání nífá imóníro wiwíní xíxe éwapínipaxí imóníro egíáyí enagi nání wíníyo naní imónínípi onímiápi bí míwíí xwapí ayá wí níwíia warígáriní.” niseaiaiwiri nípímóníní.

¹⁵ E niseariri aí seyíné xwíyá bí bí díní seaimómi nání payí rína neáa nuríná ayá igigí mé níriri eááriní. Ayí rípi nánirini. Goríxo wá níníwianiri

¹⁶ Kiraisi Jisaso nání émáyo wá uríwínigíniri nírípeanírini. Émáyo xegí kwíyí áamá xíoyá wimíxarínípi dání aiwá peaxí tíní Goríxo wimónarínípi níní oimónípoi nioní áamá apaxípa nimóniri yarígáriní neríná xwíyá Goríxo táfáminí imóníní yayí neainipaxí imónínípi wá uraríní.

¹⁷ Ayínáni Kiraisi Jisaso tíní ikáriníáoní enagi nání Goríxomí nuxídíní yarínápi nání míxí meakínipaxíriní.

¹⁸⁻¹⁹ Nioní seáyí e níkaríniri amípi wí nání mírí sa Kiraiso nioní yarínápi dání enípi nánini orímíni. Nioní émáyo tíní wá urí Goríxoyá kwíyípi ení nímíxínípi dání emímí tíní ayá ríwamónipaxí imónínípi tíní wíwapíyiri yaríná ayí ará níníro nání Jisasomí díní wíkwírogáriní. Ayínáni iwamíó Jerusaremi dání néra neméísáná Iririkamí píropenísí tíní e nání amí amí nemeríná xwíyá Kiraiso nání yayí neainipaxípi nímíni fá meáriní.

²⁰ Api e neríná “Kiraiso nání nífá imónígámi ourímémíni.” mímímoní “Majíá imónígámi ourímémíni.” níyaiwiri e enáriní. “Áamá wo síná aní nání xámí tíwayíroníyo omírímíni.” mímímoníní enagi nání e enáriní.

²¹ “Majíá imónígámi ourímémíni.” nímímoniri enápi Bíkwíyo re níríniri eánínípi tíní xíxeni imóníní, “Áamá o nání síní murémeáníyí sínwí wínípríáriní. O nání xwíyá ará míwígíyí nífá imónípríáriní.” E níríniri eánínípi tíní nioní enápi tíní xíxeni imóníní.

“Sipení nání nuríná Romíyo imaní seamúrómfáriní.” uríní nánirini.

²² Ayínáni seyíné táfáminí obímíni xwapí ayá wí nímímoniri aí e enápi áxenwarí níníga warínagi nání wí nípíxaxí nimónínímaní.

²³ E nerí aí nioní táfá rímíni wí e síní urímepaxí mímímonípa erí xwíogwí obaxí nímúroaríná ení ámi ámi “Romíyí táfáminí úmígíni.” nimónayiri ení enagi nání

²⁴ nioní “Sipení píropenísíyo nání nuríná seyíné ení sínwí niseaga seamúrómígíni.” nimónarini. “Seyíné tíní xwíyá niseanwaxa seamúroaríná gí díní bí yayí oníníni óf e nání aiwá bí niapowárríxini.” nimónarini.

²⁵ “E émígíni.” nímímoniri aí anígwi áamá Goríxoyá imónígá Jerusaremi nweagáyo arírá wímíni e nání waríní.

²⁶ Áamá Goríxoyá imónígá Masedonia píropenísíyo tíní Gíríkí píropenísíyo tíní nweagáyí, ayí áamá Goríxoyá Jerusaremiyo nweagá díwí ikeamónarígáyo arírá wíwanígíni raúroárinígá enagi nání nioní nígwi api níméami e nání waríní.

²⁷ Wiwaníníyí wigí díní tíní yayí nero “E éwanígíni.” rínígáwixini. E nerí aí “Émáyo ayo arírá míwipaxí imónígáyíriní.” ríseaimónarini? Oweoi, Judayí Jisasomí díní wíkwírogáyo dání émáyo xwíyá yayí neainarínípi ará níwíro díní níwíkwíroríná kwíyí tígíyí nimóníro nání wiwaníníyí ení ayo wigí amípi bí tíní arírá wipaxí enagi nání raríní.

²⁸ Ayínáni wigí raúroárinígápi níméa nuri míni níwiri “E nírémoríná émígíni.” nimónarínípi nípíni níyárimoní Sipení píropenísíyo nání nuríná seyíné tínímaní seamúrómfáriní.

²⁹ Nioní re níyaiwiri nífá imóníníni, “Seyíné tíní nímíni nímíni seáimeááná Kiraiso naní nínealíná bí onímiápi mínealíní ayá wí nealínáriní.” níyaiwiri nífá imóníníni.

³⁰ Gí nîrîxîmeáyîné, anîgwi enî rîrémîxî bî rîpî oseaimîni. Seyîné negî Ámîná Jisasî Kiraiso nánî dîñî moro negî nîrîxîmeá nánî dîñî sipî wianîwá nánî kwîyîpimî dání imónîñwápî nánî dîñî moro nero Poronî tîni nawínî gwî nîmónîro nionî nánî anîñî minî Gorîxomî rîxîñî nuriyîrîxîni.

³¹⁻³² Nionî Gorîxo nîwimónîrîñîpimî dání seyîné tîámîni yayî tîni nîbîrî seyîné tîni xwîyîfá nîñwearîñîpimî dání dîñî sixî ínimîa nánî rîxîñî re nuriyîrîxîni, “Judia pîropenisîyo ñweagîfá xwîyîfá yayî neainarîñîpî arîfá mîwî wiaîkîarîgîfáyî omî wîfápimî dání éf umîneî.” nuriyîrîxîni. Nionî Jerusaremî nîrémorîná enî áamá Gorîxoyá e ñweagîfáyî arîrá nionî wimîfápî nánî yayî winîwîñîgîni Gorîxomî rîxîñî nuriyîrîxîni.

³³ Gorîxo —O ananî áamá nîwayîrónîro ñweapîrî nánî wimîxarîñorîni. O seyîné dîñî seakîkayówîñîgîni. “Apî e éwîñîgîni.” nimónarîni.

16

Yayî Poro wiowárîñîpî nánîrîni.

¹ Nionî negî nîrîxîmeái Pibíyî rîniñî —Í Jisasoyá siyikî imónîgîfá Segîria ñweagîfáyo sanî wurînaroarîñî wîrîni. “Í apîxî awiaxî wîrîni.” seararîñîni.

² Í seyîné tîámîni nîbîrîná seyîné “Í enî Ámînáo tîni ikárîñîñî wîrîani?” nîyaiwîro umîmîñîrîxîni. E nerîná úrapî mîwî áamá Gorîxoyá imónîgîfá wigî wîniyo umîmîñîpaxî imónîñîpa axîpî numîmîniro pí pí nánî ikeamónîagî nîwîñîróná arîrá wîrîxîni. Ayî rîpî nánîrîni. Í áamá ayá wîyo arîrá wîrî nionî enî arîrá nîrî yarîñî enagî nánî rarîñîni.

³ Pîrisiraîmî tîni xîagwo Akwîraomî tîni “Poro yayî eaiwárênâpîñî.” urîpoyî. Ayaú nionî Kiraisî Jisasomî nîxîdîrî yarîñâpî nánî gwî nîmónîgîfáyaúrîni.

⁴ Nionî éf nîñmîñîrî nánî yoî mayî nimónîrî egîfáyaú enagî nánî Gorîxomî yayî wiarîñârîni. Nionîni marîái, éamá Jisasoyá siyikî imónîgîfá nîmîni ñweagîfáyî enî ayaú nánî yayî wiarîgîfârîni.

⁵ Jisasoyá siyikî imónîgîfá xîomî yayî wianîro nánî anî ayaúyáiwámî awî eánarîgîfáyo enî “Poro yayî seaiwárênâpîñî.” urîpoyî.

Epinitasomî —O gî dîñî sixî uyiñâorîni. Esia pîropenisîyo áamá nîni sîni enáná xámî Kiraisomî dîñî wîkwîronî, ayî orîni. Omî enî “Poro yayî siowárênâpîñî.” urîpoyî.

⁶ Mariaîmî —Í seyîné arîrá oseaimîni anîñî minî enîrîni. Ímî enî “Yayî siowárênâpîñî.” urîpoyî.

⁷ Adîronikasomî tîni Juniasomî tîni awaúmi enî “Yayî eaiwárênâpîñî.” urîpoyî. Awaú nionî tîni axîgwîonerîni. Awaú nionî tîni nawínî gwî anîyo ñweañwáwaúrîni. Nionî sîni Kiraisomî dîñî mîwîkwîronáná awaú xámî o tîni ikárîñîgîfáwaú imónîgîfîrîni. Wáî wurîmeiarîgîfá seáyî e imónîgîfáyî waúrîni.

⁸ Abîrietasomî —O Ámînáoyá wo nionî dîñî sixî uyiñâorîni. Omî enî “Yayî siowárênâpîñî.” urîpoyî.

⁹ Ebanomî —O Kiraisomî nîxîdîrî yarîñwápî nánî gwî nîmónîñîyî worîni. Omî tîni gî dîñî sixî uyiñâo, Sîtekisomî tîni awaúmi enî “Yayî Eaiwárênâpîñî.” urîpoyî.

¹⁰ Aperisomî —O Kiraisomî nîxîdîrîná mîmîwiáró pîránîñî xîdarîñagî wînarîñwá worîni. Omî enî “Yayî siowárênâpîñî.” urîpoyî.

Arisîoburasoyá anîwámî wearîgîfáyo enî “Yayî seaiwárênâpîñî.” urîpoyî.

¹¹ Yegî axowawi Xerodionomî enî “Yayî siowárênâpîñî.” urîpoyî.

Nasisasoyá imónîgîfáyo —Ayî Ámînáoyá wî imónîgîfáyîrîni. Ayo enî “Yayî seaiwárênâpîñî.” urîpoyî.

12 Tiraipinaími tñni Tiraiposaími tñni —Ípaú Ámináomi nixǵdiríná áamá wí eni oxǵdǵpoyiniri rǵwǵ nǵrǵkwíniri anǵñǵ minǵ yarǵǵípaúrini. Ípaúmi eni “Yayǵ eaiwárenapǵñoi.” urǵpoyǵ.

Gǵ diǵñǵ siǵxǵ uyiǵáo, Pesisomi —O Ámináomi nixǵdiríná wíniyǵ eni diǵñǵ owǵkwǵrǵpoyiniri anǵñǵ minǵ yarǵñorini. Omi “Yayǵ siowárenapǵñoi.” urǵpoyǵ.

13 Rupasomi —O Ámináomi nixǵdiríná mowiǵá xǵdarǵñomani. Omi “Yayǵ siowárenapǵñoi.” nurǵróná xǵnáiimi —Í omi xǵnái gǵ inókinǵñǵ imónǵñǵirini. Ími eni e urǵpoyǵ.

14 Asigǵritasomi tñni Pǵrignonmi tñni Xemisomi tñni Patǵrobasomi tñni Xemasomi tñni negǵ nǵrǵxǵmeá awa tñni ñweagǵáyo eni “Yayǵ seaiwárenapǵñoi.” urǵpoyǵ.

15 Pirorogasomi tñni xiepi Juriaími tñni Neriasomi tñni xǵnapími tñni Oribasomi tñni áamá Gorǵxoyá imónǵǵá ayǵ tñni ñweagǵáyo eni “Yayǵ seaiwárenapǵñoi.” urǵpoyǵ.

16 Jisasoyá siyikǵ imónǵǵáýǵné yayǵ ninǵróná yayǵ óǵ eánenǵrǵxini. Jisasoyá siyikǵ imónǵǵá ñweagǵá api api nǵpini yayǵ seaiwárenapǵñoi.

“Áamá xepǵxepá orónaneyinǵro seaiwapǵyarǵǵáýǵ siǵwǵ winaxǵdǵrǵxini.” urǵñǵ nánǵrini.

17 Gǵ nǵrǵxǵmeáýǵné, enǵ rǵrémǵxǵ bi rǵpǵ oseaimini. Seyǵné áamá mǵxǵ orinǵpoyiniri seaiepiǵsiro óreámioápoyiniri seaiwapǵyiro yarǵǵáyo —Ayǵ none seaiwapǵyiǵwápi nǵwiaikiro xegǵ bi seaiwapǵyanǵro yarǵǵáýǵrini. Ayo siǵwǵ winaxǵdǵpoyǵ. Siǵwǵ nǵwinaxǵdǵróná ayǵ tñni gwiaumǵ minǵpa époyǵ.

18 Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararǵñini. Áamá e yarǵǵáýǵ nepa Áminá Kiraisoyá xǵnáiáwánǵñǵ nimónǵro omǵñǵ wiǵarǵǵáýǵmani. Reaxǵ winarǵñǵpǵ nánǵni diǵñǵ nǵmoro yarǵǵáýǵrini. Ayǵ diyimánǵ ikaxǵ nurǵro weyǵ umeararǵǵápiimi dánǵ áamá maiwǵ “E neaiwapǵyanǵro rǵa yarǵñoi?” miyaiwǵ egǵáyo yapǵ wǵwapǵyarǵǵárini.

19 “Romi ñweáýǵ xwǵýǵá yayǵ neainarǵñǵpǵ rǵwǵ mumó píranǵñǵ xǵdarǵñoi.” rinǵñǵpǵ anǵ nǵmǵni yanǵ iwénǵmenǵ enagǵ nánǵ nionǵ seyǵné nánǵ yayǵ ninarǵni. E nerǵ aí áamá nionǵ seararǵñáýǵ yapǵ seaiwapǵyipǵrǵxini seyǵné naǵñǵ imónǵñǵpǵ nánǵ diǵñǵ émǵ saímǵ moro siǵpi imónǵñǵpǵ nánǵ majǵá ero oimónǵpoyiniri nimónarǵñagǵ nánǵ rarǵñini.

20 Nionǵ seararǵñápi seyǵné xǵxenǵ nerǵnáyǵ, Gorǵxo —O ananǵ áamá nǵwayǵrónǵro ñweapǵrǵa nánǵ wimǵxarǵñorini. O siǵni mé obomi xopǵrǵrǵ nǵwimáná seyǵnéýá suyǵmaǵwǵyo wárinǵárini.

“Áminá Jisaso wá seawianǵwinǵgini.” nimónarǵni.

“Áamá tiyǵyayǵ seaiwárenapáoi.” urǵñǵ nánǵrini.

21 Timotio —O Kiraisomi nixǵdǵrǵ yarǵñápi nánǵ gwǵ nimónǵñǵ worini. O yayǵ seaiwárenapǵñoi. Nionǵ tñni axǵgwǵowa, Rusiaso tñni Jesono tñni Sosipatao tñni eni yayǵ seaiwárenapáoi.

22 Tetiasomi —Nionǵ Poro áwanǵ nǵrarǵná payǵ rǵna eaarǵñáonirini. Nionǵ eni Ámináoyáýǵné yayǵ seaiwárenapǵñini.

23 Gaiaso —O Poroni xegǵ anǵyo ñweañáná píranǵñǵ nǵmearǵñorini. Jisasoyá siyikǵ imónǵǵá anǵ rǵpimi ñweagǵáýǵ xegǵ anǵyo awǵ eánǵpǵrǵ nánǵ umímǵnarǵñorini. O eni yayǵ seaiwárenapǵñoi. Erasitaso —O anǵ rǵpimi dánǵ gapǵmanǵýǵá nǵgwǵ menǵweañorini. O tñni xogwáo Kwotasó tñni awaú eni yayǵ seaiwárenapǵñi.

24 [Áminá Jisasi Kiraiso seyǵné nǵýǵnéni wá seawianǵwinǵgini. “E imónǵwinǵgini.” nimónarǵni.]

“Gorǵxomi seáýǵimi uméwanǵgini.” urǵñǵ nánǵrini.

25-26 Seyǵné xwǵýǵá yayǵ neainarǵñǵpǵ —Xwǵýǵá api Jisasi Kiraiso nánǵ nionǵ wáǵ urarǵñápi tñni xǵxenirini. Api enǵná dánǵ ínǵmi yumǵí imónǵñǵpǵrini. Ínǵmi yumǵí

nimóga bagí aiwí agwí ríná ríxa wíá wókímíxínínpíríní. Émá nímíní nweagfáyí wí arfá níwiro díní owíkwírópoyíní Goríxo —O aníní noní nweanoríní. O eníná dání “E imóníwínígíní.” rárínípa wíá rókiamoagfáwa eagfápi wáí urímearínwápímí dání émá nímíní nweagfáyí tíní e ríxa sínání áwaní rínárínínpíríní. Xwíyá apí xáíwí fá oxírípoyíní seaimíxípaxo, ayí Goríxoríní.

²⁷ Díní émí saímí morí nwfá imóní ení, ayí oníríní. Omí Jisasi Kiraiso neaiínípi nání díní nímorínípímí dání yayí seáyí émi oumeaneyí. “E éwanígíní.” nimónaríní.

Payí Poro Koriniyo ɲweáyí nání xámí eaɲínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikíyí aɲí yoí Koriniyo ɲweagíáyí nání Poro xámí nírírí eaɲínaríní. Aɲí apí Gírikíyí píropenísíyo xwé bí imóníɲípíríní. Poro émáyí aɲíyo wáí nurímeríná aɲí apimí ení nírémorí (Wáí wurímeiarígá 18:1-17) xwiogwí wo nɲɲwearí nuréwapíyirí ámí wo síní enáná áwíní e dání wí e nání nurí nɲɲwearíná arfá re winínigíní, “Jisasoyá siyikí imónígá Koriniyo ɲweáyí nɲɲkwíní mɲyaríɲoí.” rínarínagá arfá nɲwirí payí ayí Poromí yaríɲí owianeyíníro nearí wiowáríɲípí ení nímearí nání payí rína nearí wiowáríɲínigíní. Ayí Jisasomí dɲí nɲwíkwíro aɲí síní niaíwí píopia yapi imóníro íwí síní Jisasomí dɲí mɲwíkwíropa neríná egfápi íá xíríro yarínagáfápi nání mɲxí nurírí eaɲínigíní. Xíomí yaríɲí payí nearíɲípimí dání wigfápi nání ení áwaní nurírí eaɲínigíní.

¹ Poroní —Nioní Goríxo xegí nɲwimóníɲípimí dání gí íwí Jisasi Kiraisoyá wáí wurímeiaríɲí wo imóníwínígínírí wéyo íá numíríɲoníríní. Nioní negí níríxímeáo, Soteniso t́níní nawíní nɲɲwearíná

² siyikí Jisasoyá imónígá aɲí Koriniyo ɲweagíáyíné nání —Seyíné Kiraisí Jisaso t́níní nawíní ikárínígíáyíné enagí nání siyikwí míní imóníírixínírí searípeaɲíyínéríní. Seyíné áamá aɲí nímíní gímí gímí ɲweagá negí Ámíná Jisasi Kiraisomí —O Ámíná ayí t́níní nene t́níní nání nawíní imóníɲoríní. Omi yayí wiarígíáyí níní t́níní nawíní xewaníɲoyá imóníírixínírí wéyo íá seaumíríɲíyínéríní. Seyíné nání payí rína nearí mónaparíɲíní.

³ “Negí ápo Goríxo t́níní Ámíná Jisasi Kiraiso t́níní awaú wá seawianírí seyíné nɲwayíróńíro ɲweapírí nání seaiírí éisixíní.” nímónaríní.

“Goríxo seaiapíɲípi nání yayí wiaríɲáríní.” uríɲí náníríní.

⁴ Seyíné Kiraisí Jisaso t́níní ikárínígíáyíné enagí nání Goríxomí nuríríná x́o wá niseawianíríná naɲí seaimíxíɲípi nání dɲí nímorí íníná seyíné nání yayí wiaríɲáríní.

⁵ Ayí rípi nání raríɲíní. Kiraiso t́níní ikárínígíáyíné Goríxo wá niseawianírí naɲí imóníɲí b́ b́ niseaimíxíríná réwapínípaxí imóníro nɲfá imónípaxí imóníro epíríá nání b́ onímíápi síxí miseamímó nɲpíní ayá wí seamímonííriní.

⁶ Xwíyíá Kiraiso nání yaɲí seaiapíɲwápi xwioxíyo síkíkíníɲí seaomíxíníɲagí nání

⁷ negí Ámíná Jisasi Kiraiso ámí xwíá t́yo nání nɲweapírí piaumímí ínɲwínígínírí xwayí nanírí nɲɲwearóná e e epaxí imóníírixínírí xegí kwíyípimí dání síxí seamímonípi nání d́wí wí mikeamóníɲoí.

⁸ Jisasi Kiraiso śá x́o áamá nɲyoní mí ómómíxímí enfáyí nání síkíkí niseaomíxa nunfá enagí nání xwíyíá miseaxe kwí mopaxíyíné imóníírfáriní.

⁹ Goríxo —O seyíné xegí xewaxo, negí Ámíná Jisasi Kiraiso t́níní nawíní gwiaumí ínígíáyíné oimónípoyínírí wéyo íá seaumíríɲoríní. O ananí áamá ikwíárínípaxí imóníɲo enagí nání “O xíxeni e neaiíníárfani?” yaiwipaxíríní.

“Jisasoyá siyikí imónígíáyíné yaɲí mepayónípaní.” uríɲí náníríní.

¹⁰ Gí níríxímeáyíné, gí dɲí t́níní marfáí, negí Ámíná Jisasi Kiraiso e wíwapíyíwínígínírí nírípeaɲípimí dání ení rírémíxí b́ oseaimíní. Seyíné nɲyínéní xwíyíá axípi ríro píráníɲí nɲxíríníro ɲweapírí nání xíxegíní yaɲí mepayónípa ero dɲí axípi moro dɲí aga ná b́níní íá xíríro nero ɲweáírixíní.

¹¹ Gí níríxímeáyíné, áamá Kírowíoyá wí nɲb́ro seyíné nání níníríróńá “Ayí mɲxí rírowíagí inaríɲoí.” níríá enagí nání seararíɲíní.

12 Wiyíné wiyíné rípi rípi rarígá enagi nání seararíní. Wiyíné “Poró neaiepišiaríneneríní.” raríná wiyíné “Aporoso neaiepišiaríneneríní.” raríná wiyíné “Pitao neaiepišiaríneneríní.” raríná wiyíné “Kiraíso neaiepišiaríneneríní.” rarígá enagi nání ení rírémxí seaiaríní.

13 “Kiraíso ná woní imónínagi aí siyikí oyá imónígáyí xíxegíní yaní epayónipaxíríní.” ríseaimónaríní? “Poró nene arírá neainá nání íkáyó yekwíroárigáríní.” ríyaiwiaríní? Seyíné wayí níseameairíná Poromí oxídípoynírí yó nioniyá níriro wayí seameaigárání?

14-15 Nioní segíyí wíyo wayí mumeaipa nerí aí Kírísipasomí tíní Gaiasomí tíní awaúminí wayí numeairí nání Goríxomí yayí wiaríní. Ayínání áamá wí re rípací meníní, “Poroyá yó níriríná wayí neameaigéneríní.” rípací meníní.

16 Ayí neparíní. Áamá Sítepanasoyáyo ení wayí umeainápi nání ríxa díní níníagi aiwí ámí wíyo ení wayí umeainárfaní? Nioní ríxa díní míninaríní.

17 Ayí rípi nání raríní. Kiraíso áamáyo wayí umeaíwinígíní nírowárenapínímaní. Xwíyá yayí neainaríní xó nánípi wá níurímeíwinígíní nírowárenapínírfaní. Kiraíso yoxápámí níperíná neainápi surímá enígíní wá níurímeíwinígíní nírowárenapíríná áamá wígí díníyo dání émí saímí nímoró uréwapíyarígápi uréwapíyíwinígíní nírowárenapínímaní.

“Ení eání níní seáyí e imóní Goríxo enípi Kiraíso síwá neainárfaní.” uríní nánírfaní.

18 Xwíyá Jísaso yoxápámí nene nání neapeínípi nání áamá naníníro yarígáyí re rarínagi aí, “Xwíyá api majá níkáríníro rarígápiríní.” rarínagi aí nene Goríxo yeáyí neayímíxemeaarinéne re yaiwiníwíní, “Jísaso íká yoxápámí penípímí dání Goríxo ení eání xegí imónínípi síwá neainárfaní?” yaiwiníwíní.

19 Nioní rarínápi Bíkíwíyo re níriní eánípi sopíní níwaríní, “Goríxoní áamá ‘Díní émí saímí moarínwaéneríní.’ yaiwinarígáyó nírirakí wímárfaní. ‘Díní imegí yegí moarínwaéneríní.’ yaiwinarígáyó díní míxíxeyaíkí wímárfaní.” E níriní eánípi níoní rarínápi sopíní níwaríní.

20 Ayínání Goríxo e winí enagi nání áamá ríná dání imónígá “Díní émí saímí moarínwaéneríní.” yaiwinarígáyí aríreríní? Nwí íkaxí eánípi mewegáyí ení aríreríní? “Xwíyá xímíxímí níriní nírarínwaéneríní?” yaiwinarígáyí ení aríreríní? Áamá Goríxomí díní níwíkwíroarígáyí “Díní émí saímí nímorane rarínwaéneríní.” rarígápi nání o ríxa re oyaiwípoynírí níneaiwapiyipa enírfaní, “Nepa díní émí saímí nímoró rarígápi maní. Majá níkáríníro rarígápiríní.” oyaiwípoynírí níneaiwapiyipa enírfaní?

21 Ayí rípi nání raríní. Goríxo xewaníno díní émí saímí nímoríná áamá xóomí díní níwíkwíró “Díní émí saímí nene negí moarínwápi níxídíranéná ananí xóoyá ámaéne imónipaxíríní.” yaiwiarígáyí api xe oimónípoynírí sínwí níwiní xwíyá none wá rarínwápi —Api “Majá íkárínípi ríní.” rarígápiríní. Apímí dání áamá nepa díní wíkwíroarígáyó Goríxo “Yeáyí uyímíxemeáimígíní.” wimónínírfaní.

22 Gí Judayí xwíyá api neparíní ipímónaní nání emímí bí oneaíwapíyípoynírí wimónarínírfaní. Émá yí xwíyá api neparíní ipímónaní nání níní seáyí e imóníní bí onearéwapíyípoynírí wimónarínírfaní.

23 E e wimóníagi aiwí none wá níurímeranéná xwíyá rípi wá urarínwáriní, “Áamá Goríxo yeáyí uyímíxemeáwinígíní nání uowárenapíní yoxápámí yekwíroárigáwixíní.” urarínwáriní. E uraríná émá yí “Xwíyá majá inínípi ríá raríní?” yaiwiarígárfaní. Gí Judayí “Símirírfaní neaiarínípi ríá raríní?” yaiwiarígárfaní.

24 E nerî aí xfoyá imónanîwá nánî wéyo fá neaumîrîñene Judayeneranî, Girikîyeneranî, xwîyá apî aríá nîwiranéná re yaiwiarîñwárîñî, “Kiraiso nîperî nîwiápîñîmearîñîpîmî dánî Gorîxoyá enî sîxî eánîñî tîñî dîñî émî saímî o monîpî tîñî sîwá neaiñîrîñî?” yaiwiarîñwárîñî.

25 Ayî rîpî nánîrîñî. Ámá dîñî re yaiwiarîgîfápi, “Gorîxo majíá nikárîñîrî yarîñî.” yaiwiarîgîfápi, apî aí pí pí nîjîá ámá imónîgîfáyo wiárî nîmúrîrî seáyî e wimónîñî. “Gorîxo enî samîñî nîwerî yarîñî.” yaiwiarîgîfápi, apî enî aí pí pí enî eánîñî ámá imónîgîfáyo wiárî nîmúrîrî seáyî e wimónîñî.

26 Gî nîrîxîmeáyîné, Gorîxo gî ámá oimónîpoyîñîrî wéyo fá seaumîráná íná seyîné imónîgîfápi nánî dîñî nîmoróná “Poró ayî apî nánî ríá neararîñî?” yaiwîpaxîrîñî. Nionîyáyî oimónîpoyîñîrî wéyo fá nîseaumîrîñî segîyî obaxî wî nîjîá ámá wigî dîñîyo dánî imónîrîgîfápi xwé bî imónîñîáná wéyo fá seaumîrîñîrîñî? Segîyî obaxî wî xwérîxayîné imónîñîáná wéyo fá seaumîrîñîrîñî? Segîyî obaxî wî enî rîñî nîmónîro ámáyo umenîweanîáná wéyo fá seaumîrîñîrîñî? Oweoî.

27 O ámáyo yeáyî uyimîxemeámîfánîrî nánî nerîñá ámá “Negî dîñîyo dánî dîñî émî saímî monîwaénerîñî.” yaiwînarîgîfáyo ayá wimómîfánîrî nánî “‘Majíá ikárîñîñî imónîñîpîrîñî.’ rarîgîfápi oxîdîmîñî.” nîyaiwîrî enîrîñî. Ámá “Enî sîxî eánîñîwaénerîñî.” yaiwînarîgîfáyo ayá wimómîfánîrî nánî “‘Enî meánîñîpîrîñî.’ rarîgîfápi oxîdîmîñî.” nîyaiwîrî enîrîñî.

28 Ámá xîomî mîxîdarîgîfáyî “Apî seáyî e imónîñîpîrîñî?” yaiwiarîgîfápi anîpá imîxîmîfánîrî nánî “Amîpî ayî peayî nîwianîro ‘Sîpîrîñî.’ rarîgîfápiñîrîñî, ‘Mîpîmónîñîrîñî.’ rarîgîfápiñîrîñî, sa apîmî oxîdîmîñî.” nîyaiwîrî enîrîñî.

29 Ámá wo aí Gorîxoyá sîñwî tîñî e dánî mîxî meakîñîñîpaxî mimónîpa éwîñîgîñîrî apî apî nîyaiwîrî enîrîñî.

30 E nerî aí xewanîño neaiîñîpîmî dánî Kiraisî Jisaso tîñî nawîñî ikárîñîñîwaénerîñî. Omî dánî Gorîxo dîñî émî saímî xîo moarîñîpî dîñî sîxî neamîmîrî xfoyá sîñwîyo dánî ámá wé rónîñîwaéne neaimîxîrî ámá nionîyá sîyîkwî mínîñî imónîñîrîñîrîñî wimónîñîpî neaimîxîrî negî íwî yarîñîwápi dánî gwîñîñî nearoayîrîrî enîrîñî.

31 Gorîxo Kiraisomî dánî apî apî neaiîñî enaqî nánî Bîkwîyo re nîrîñîrî eánîñîpî, “Ámá mîxî nîmeakîñîróná ámá wî nánî mîxî mîmeakîñî Ámînáo nánî mîxî meakîñîpoyî.” nîrîñîrî eánîñîpî xîxenî xîdîrîñîñî.

2

“Nîseaímearîñá Jisaso nánîñî searéwapîyîñîrîñî.” urîñî nánîrîñî.

1 Gî nîrîxîmeáyîné, nionî iwamîó nîseaímearî xwîyá Gorîxoyá ínîmî imónîñîpî wá nîsearîrîñá “Poró nîjîá seáyî e imónîñîorîñî?” onîaiwîpoyîñîrî xwîyá xwé imónîñî rarîgîfápi tîñî searîrî ámaéne negî dîñîyo dánî dîñî émî saímî moarîñîwápi tîñî searîrî mé

2 dîñî rîpîñî monîárîñî, “Ámî bî gî dîñî tîñî gîwî nîmîxîrî murîpa oemîñî. Sa Jisasî Kiraisomî íkîá yoxápámî yekwîroárîgîfápi nánîñî ouréwapîyîmîñî.” nîmîrî apîñî seaîwapîyîñîrîñî.

3 Nionî seyîné tîñî nîñîweanîñá enî samîñî nîñîwerî ñweanîrîñî. Wáyî erî óf erî nerî ñweanîrîñî.

4 Nîsearéwapîyîrîñîrîñî, wá nîsearîrîñîrîñî, xwîyá ámá “Apî seáyî e imónîñîpîrîñî?” yaiwiarîgîfápi bî tîñî nîkumîxîrîñîpîmî dánî dîñî oseakîñîmîxîmîñîrî nerî mîsearî emîmî enî eánîñî Gorîxoyá kwîyîpîmî dánî nîseaîwapîyîrîñá searéwapîyîñîrîñî.

⁵ E enápi, ayí rípi nání enáriní. Seyíné Goríxomí díní níwíkwíróroná ámaéne “Díní émfí saímí moarínwíní.” yaiwinarínwápimí mīwíkwíró Goríxoyá ení eánínípi díní owíkwírópoyíní e nerí seaíwapíyínáriní.

“Níjía Goríxoyápi xegí kwíyípi dání imónipaxíriní.” uríní náníriní.

⁶ E nísearíní aí none áma Goríxomí díní wíkwíroarígíá yóí imónígíáyo níjía díní émfí saímí mónínípi dání imóníní bī urarínwáriní. Níjía apí áma ríná díní imónígíápi dánímaní. Níjía apí ení áma ríná díní seáyí e nimóníro menweagíáyí —Ayí anínaníro yarígíáyíriní. Ayíyá imónígíápi dánímaní.

⁷ Níjía díní émfí saímí mónínípi dání imóníní nioní seararínápi, ayí Goríxoyá yumíí imónínípi. Apí ínīmí imónínagí nání áma “Goríxo eníápi nání níjía oimónaneyí.” níwimóníro aīwí wiwaníníyí díní mopaxí mimóníní. Apí Goríxo anína tíní xwíá rí tíní síní mīmíxípa ene dání yumíí díní enwípeárínípi. Nene xío tíní anínāmí nweaníwá nání enwípeaárínípi.

⁸ Áma ríná díní seáyí e nimóníro menweagíáyí wí Goríxo yumíí díní enwípeárínípi nání níjía mimónígíáriní. Ayí níjía nimóníro sínwíyí, Ámíná ení eáníní nene yeáyí neayímíxemeaníá nání Goríxo imónínípi neaíwapíyínomí wí íkíáyo yekwíroáraníro egíámaní.

⁹ None rarínwápi nání Bíkíyó dání xíxeni re níriní eáníní, “Amípi Goríxo áma xíomí díní síní uyarígíáyo wípímoárínípi, ayí áma wí sínwí mīwínípa ero aríá mīwípa ero ‘Neaípímoárínípi, ayí apírání?’ níyáiwírí díní mīmopa ero yarígíápi.” E níriní eánínípi none seararínwápi tíní xíxeni imóníní.

¹⁰ Goríxo nene nání neaípímoárínípi áma wígí díní tíní díní mīmopaxí imónínagí aīwí Goríxo xegí kwíyípi dání ríxa wíá nearókiamoníriní. Ayí rípi náníriní. Xegí kwíyípi nenerí amípi níní nání níjía imóníní. Amípi Goríxo yumíí enwípeárínípi nání aí níjía imóníní.

¹¹ Áma go áma wo yumíí díní moarínípi nání níjía imóníní? Oweoi, áma o yumíí díní moarínípi xewanínjyá dínípi apí nání níjía imóníní. Kwíyí Goríxoyápi ení axípi imóníní. Áma wo aí díní Goríxo moarínípi nání níjía mimónipaxí nerí aí xegí kwíyípi níjía imóníní enagí nání Goríxo yumíí neaípímoárínípi nání ananí wíá nearókiamopaxíriní.

¹² Goríxo wá níneawianí e e epaxí imónírxíní sínwíá síní neamímoní nípi nání níjía imónáníwá nání o kwíyí áma xwíá tío xíomí mīxídarígíáyíá imónínípi síní mīneamímó xío tíní e dínípi síní neamímoníriní.

¹³ Ayínání none Goríxo wá níneawianí sínwíá síní neamímonípi nání nísearéwapíyíná xwíyíá áxwínajeneyá díní émfí saímí nímorane réwapínarínwápimí dání mīsearéwapíyí xwíyíá Goríxoyá kwíyípi nearéwapíyíyo dání searéwapíyarínwáriní. Áma Goríxoyá kwíyípi tígíáyo kwíyípi nearéwapíyípi píraníní urenwípearínwáriní.

¹⁴ E nerí aí áma kwíyí Goríxoyápi mayí imónígíáyo o wá níneawianí e e epaxí imónírxíní xegí kwíyípi dání síní neamímonípi nání nurírnáyí wí mīmínípaxímaní. Ayí rípi náníriní. Áma ayí áma wí Goríxoyá kwíyípi dání yarínagíá níwíníroná kwíyípi dání mī ómíxípaxí imónínagí nání díní píraníní neyíro “Goríxoyá kwíyípi dání ríá yarínó?” yaiwípaxí mimónínó. Ayínání apí e mīyáiwí majíá neróná “Áma ayí majíá níkáríníro ríá yarínó?” yaiwíarígíáriní.

¹⁵ E nerí aí áma Goríxoyá kwíyí tígíáyí amípi bī nání díní neyíro “Ayí míkí apimí dání ríá imóníní? Apimí dání ríá imóníní?” yaiwípaxíriní. Kwíyípi tígíáyí e yaiwípaxí aīwí mayíyí ení kwíyípi tígíáyí imónígíápi nání wí díní eyíropaxí meníní.

¹⁶ Nioní seararínápi t́nı́ xı́xenı́ Bıkwı́yo re nırınırı eánını, “Ámá gıyı́ Ámınáo dını́ moarını́pi nánı nıjı́á imónınıoı? Oweoı. Gıyı́ omı uréwapıyıpaxı́ imónınıoı?” E nırınırı eánınagı aıwı nene oyá kwıyı́pi t́nı́waéne dını́ Kiraiso moarını́pi axı́pi moarını́waénerını́.

3

“Searéwapıyarını́wáone sa Gorı́xomı́ xınáı́wanénını́ imónını́wáonerını́.” urını́ nánırını́.

¹ Gı́ nırı́xı́meáyı́né, nionı́ e nısearırı́ aı́ xámı́ seyı́né t́nı́ nı́nı́wearı́ nısearéwapıyırıná ámá kwıyı́pi t́gı́á wıyónını́ searéwapıyıpaxı́ mimónı́gı́árını́. Ámá kwıyı́pi mayı́ imónı́gı́á Gorı́xomı́ mı́xı́darı́gı́áyo uréwapıyarını́wápa axı́pi searéwapıyını́árını́. Ámá Kiraisomı́ iwamı́ó nı́xı́dırıná o t́nı́ rı́xa ikárını́gı́áı́né aıwı́ sını́ pı́opia yapı́ imónını́áná searéwapıyını́árını́.

²⁻³ Seyı́né nı́aı́wı́ pı́opia aıwá mını́paxını́nı́ imónını́agı́a nánı́ xwıyı́á ínı́mı́ imónını́pi nısearéwapıyırıná aıwá mı́seaiapı́ amını́nı́nı́ seaiapını́árını́. Agwı́ rıná aı́ seyı́né kwıyı́pi oseaiwapıyımınırı́ yarını́pımı́ mı́xı́dı́ segı́ dını́ t́nı́ teapá seainarını́pımı́ nı́xı́dı́ro sını́ aıwá nı́paxını́nı́ mimónını́oı. Seyı́né segı́ wını́yo sını́ sı́pı́ dını́ wıai-wıro sı́mı́ t́nı́ inı́ro nerónáyı́, “teapá neainarını́pımı́ xı́dı́rane sı́pı́ ámá Gorı́xomı́ mı́xı́darı́gı́áı́ yarı́gı́ápa erane mepa yarını́wını́.” rı́seaimónarını́?

⁴ Ayı́ rı́pi nánı́ e seararını́nı́. Seyı́né yanı́ nepayónı́ro wıyı́né “Nene Poromını́ xı́darını́waénerını́.” rı́ro ámı́ wıyı́né “Aporosomını́ xı́darını́waénerını́.” rı́ro nerónáyı́, re rı́seaimónarını́, “Ámá Gorı́xomı́ mı́xı́darı́gı́áı́ yapı́ mepa yarını́wını́.” rı́seaimónarını́?

⁵ Seyı́né pıránını́ dını́ yaikirópoyı́. Aporoso pí rı́a imónını́? Poronı́ pí rı́a imónını́nı́? Sa Ámınáoı́ xınáı́pawını́nı́ nimónırı́ai yawawi xı́xegını́ pí pí éisixınırı́ íá yeaumıráná yarı́gwı́wawırını́. Yawawi apını́ yarı́gwı́pımı́ dánı́ seyı́né Gorı́xomı́ dını́ wı́kwı́rogı́árını́.

⁶ Nionı́ iwamı́ó wáı́ nısearırıná aıwá ı́wı́ánını́ seaurını́árını́. Aporoso rı́wı́yo nısearéwapıyırıná aıwá apı́ yeáyı́ enı́gınırı́ inı́gı́nı́nı́ seapı́seamenı́rını́. Yawawi e egwı́ı́wawi aıwı́ seyı́né Gorı́xoyá dını́yo dánını́ aıwá ná nerápirını́nı́ yapı́gı́árını́.

⁷ Ayınánı́ gı́mını́ go aıwá ı́wı́a urını́ranı́, gı́mını́ go inı́gı́ pı́seanı́ranı́, ayı́ ananırını́. Sa Gorı́xoyá dını́yo dánı́ aıwá ná yaparını́ enagı́ nánı́ xı́o nánını́ “Seáyı́ e imónını́o, ayı́ orı́anı́?” yaiwı́paxırını́.

⁸ Aıwá ı́wı́a urını́o t́nı́ inı́gı́ pı́seano t́nı́ awaú wı́o wı́omı́ seáyı́ e mı́wımónını́. Nı́waúnı́ xı́xenı́ axı́pi imónını́ı́. Sı́á Gorı́xo ámáyo yayı́ wımónı́áyımı́ awaúmı́ yayı́ nı́wımórıná wı́o xegı́ enı́pi t́nı́ xı́xenı́ wiırı́ wı́o xegı́ enı́pi t́nı́ enı́ xı́xenı́ wiırı́ enı́árını́.

⁹ Yawawi Gorı́xomı́ xınáı́pawını́nı́ nimónırı́ai e éisixınırı́ wımónarını́pi yanırı́ai nánı́ gwı́ nawını́ mónı́gwı́wawi enáná seyı́né oyá aıwá omını́yı́nénını́ imónını́agı́a nánı́ rarını́nı́.

Uréwapıyarı́gı́áı́ nánı́ anı́ mırarı́gı́áı́ t́nı́ rı́ramını́yı́ enı́ nánırını́.

Seyı́né Gorı́xoyá xegı́ anı́wánını́ enı́ imónını́oı.

¹⁰ Nionı́ Gorı́xo wá nını́wı́anırı́ e nimónırı́ éwını́gınırı́ sı́xı́ nımı́monı́pımı́ dánı́ ámá sı́nı́ anı́ mıranı́ro nánı́ dını́ émı́ saımı́ moarı́gı́ápánını́ nerıná pıránını́ nısearéwapıyırı́ sı́nı́ xámı́ tı́wayırını́nı́. Sı́nı́ xámı́ nı́tı́wayırómáná enáná ámá ámı́ xamını́ wo e dánı́ nımı́ra peyarını́. E nerı́ aı́ seyı́né sı́nı́ xámı́ tı́wayırónını́omı́ dánı́ omı́raneyınıróná úrapı́ mé woxını́ woxını́ xı́xegını́ pıránını́ dını́ nımórı́ mırı́rı́xını́.

¹¹ Seyı́né nı́jı́á re imónını́oı. Sı́nı́ iwamı́ó tı́wayırónını́o, ayı́ Jı́sası Kiraisorını́. Sı́nı́ ámı́ sı́nı́ wo tı́wayırónı́paxı́ mimónını́. Omı́ dánını́ seáyı́ e nımı́ra peyipaxırını́.

12 Omi dánî anî nîmîra nîpeyirîná áamá wí sîjá gorî tînrani, sîjá sirîpá tînrani, sîjá ayá tîñî imónîñîyî tînrani, mîrîro wîñîyî íkîá tînrani, ówî tînrani, ará sîyîkî tînrani, mîrîro yarîñoî.

13 Áamá xîxegîni nîmîra ugîápi sîá Kiraiso weapîñîáyîmi áamá nîneneni sîñwî wînanî nânî sîñânî imónîñîárîni. Sîñânî imónáná re yaiwianîwárîni, “Anî nîmîrîróná ayî tîñî mîrîgîárîani?” yaiwianîwárîni. Ayî ripî nânîrîni. Sîá ayîmi rîá nîñîpîmî dánî sîñwî wîñaxîdanîwárîni. Xîxegîni mîrîgîápi wîyîyá rîá náná “Ayî Gorîxomi dîñî nîwîkwîroro aí rîá nîpaxî imónîñî tîñîñîñî mîrîgîárîani?” yaiwirane wîyîyá rîá nîmîñîrî éî aí sîñî mîrîñîñîagî nîwîñîñîrânîyî, “Ayî Gorîxomi dîñî nîwîkwîroróná pîránîñî nîxîdîro rîá mîñîpaxî imónîñîpî tîñîñîñî mîrîgîárîani?” yaiwirane yanîwárîni.

14 Anî áamá gîyî gîyî sîjá xámî tîwayîrónîñîomî seáyî e nîmîra peyîgîápi rîá mîñî sîñî mîrîñîñîñîyî, áamá ayo Gorîxo yayî wîmonîárîni.

15 Anî áamá gîyî gîyî nîmîra peyîgîápi rîá nowáránîyî, “Anî riwá mîrarîñîni.” yaiwigîápi anîpá imónîñî eñagî aíwî Gorîxo yeáyî nuyîmîxemearîná anî xiáwîyo rîá nîmîñîrî yarîná rîáyo dánîñîñî umîxeanîárîni.

“Seyîné Gorîxoyá anî wîwánîñî imónîñoî.” urîñî nânîrîni.

16 Anî Gorîxo tîñî awî eánarîgîwánîñî imónîgîáyîné imónîñîpî nânî seyîné sîñî majîá rimónîñoî? Oyá kwîyîpî seyîné anîwánîñî imónîñîpîmî íñîmî seanîweanîpî nânî enî sîñî majîá rimónîñoî?

17 Áamá gîyî gîyî anî Gorîxo tîñî awî eánarîgîwámî xwîrîá seaikîxéánîyî, iwá nîonîyáiwánî imónîwîñîgîñîrî imîxîñî eñagî nânî xîomî enî xwîrîá wîkîxenîárîni. Seyîné nîyîñîni, ayî anî iwánîñî imónîñîagî nânî rarîñîni.

“Segîyî wone mîneamîeyoapanî.” urîñî nânîrîni.

18 Áamá woxî “Nîwanîñîonî dîñî émî saímî monáonîrîni.” nîyaiwîñîrî yapî méwapîñîpanî. Segîyî wo “Nîonî áamá rîná dánîyîyá sîñwîyo dánî dîñî pîránîñî émî saímî monáonîrîni.” nîyaiwîñîrîñîyî, nepa Gorîxoyá sîñwîyo dánî dîñî émî saímî monáonî imónîñî nânî dîñî apî pîñî nîwîárîmáná wigî sîñwîyo dánî majîá íkárîñîñî wo imónîwîñîgîñî.

19 Áamá Gorîxomi mîxîdarîgîáyî “Nene dîñî émî saímî moarîñîwárîni.” yaiwîñîrîgîápi, ayî Gorîxoyá sîñwîyo dánî majîmajîá níkárîñîro yarîgîápi eñagî nânî seararîñîni. Bîkwîyo dánî nîonî seararîñîpî tîñî xîxenî ripî nîrîñîrî eánîñîagî nânî rarîñîni, “Áamá ‘Dîñî émî saímî moarîñîwárîni.’ yaiwîñîrîgîápi dánî sîpogwî wîoárîñîyáyo opîkîñîpoyîñîrî yarîño, ayî Gorîxorîni.” nîrîñîrî eánîñîagî nânî rarîñîni.

20 Ámî wî e enî bî ripî nîrîñîrî eánîni, “Ámîná Gorîxo nîjîárîni. Áamá ‘Dîñî émî saímî monáonîrîni.’ yaiwîñîrîgîáyî wigî dîñî tîñî eñwîpearîgîápi surîmá imónîni.” nîrîñîrî eánîni.

21 Ayîñânî negî nearéwapîyarîgîáyî womî seáyî e numîeyoarane “Omîñî xîdarîñîwaénerîni.” mîrîpa oyaneyî. Ayî ripî nânî seararîñîni. Amîpî nîñî ayî seyîné arîrá seainîa nânîrîni.

22 Poronîrîni, Aporosorîni, Pitaorîni, xwîá rîrîrîni, seyîné sîñî sîñî nîñîwîñîñîrîni, nîpîrîñîñîrîni, amîpî agwî rîná imónîñîyîrîni, rîwîyo imónîñîáyîrîni, nîñîyî ayî seyînéyá imónîni.

23 Seyîné enî Kiraisoyá imónîñoî. O enî Gorîxoyá imónîño eñagî nânî “Negî nearéwapîyarîgîáyî womî seáyî e mîmîxîpa oyaneyî.” seararîñîni.

4

“Gorîxo áamá xîoyá imónîgîáyî yarîgîápi nânî pîrîró umenîárîni.” urîñî nânîrîni.

¹ Seyíné wáf rímeariṅwáone nánì dīṅf nìmoróná rìpìní móríxìní, “Awa Kiraiso apì éfíxìnírì wimónarìṅpì epírì nánì xegf xínáíwánìṅf imónìgáfáwarfani? Xwíyáfá oyá yumí rìníṅpì áwanf wuríyìfí nánì xegf bosíwowánìṅf imónìgáfáwarfani?” yaiwííxìní.

² “Bosíwí nìmónìro yarìgáfáyf wìgí dīṅf tñní amípì ayá wí nerínáyf, ayf apánì yarìṅoi.” yaiwiarìṅwámànì. “Sa ná bìnì bosó urarìṅpì tñní xìxeni dīṅf uṅwírárìpaxf imónìṅpì nerínáyf, ayf apánì yarìṅoi.” yaiwiarìṅwárìní.

³ Ámá opisf aníyo dánì xwírìxí mearìgáfá wírànì, seyínérànì, segf dīṅfyo dánì nionì gí yarìṅápì nánì pírìró nìnímerínáyf, ayá síwí bì mìnìró “Apì, ayf ananìrìní.” yaiwimíñnì. Nìwanìṅonì aíf gí yarìṅápì nánì pírìró nìmenìrì “E éápì nanjírànì? E éápì sípírànì?” yaiwinarìṅámànì.

⁴ Nionì dīṅf peá nunìrì “fíwí bì méáonìrìní.” nìyaiwinìrì aiwí “Xwíyáfá mayonì imónìṅnì.” wí rìpaxf menìní. Nionì yarìṅápì nánì pírìró epaxf imónìṅo, ayf ná wonì Ámíná Gorìxorìní.

⁵ Ayínánì sìnì imónìṅáná seyíné ámá wíyo xwíyáfá mumeáripànì. Ámínáo —O nìbíríná amípì sífá yinìṅmínìṅf imónìṅfíwí wáfá ókímìxìrì ámá dīṅf ínìmì nìkwírómáná egáfìpìrànì, rìgáfìpìrànì, nìpìní sìnánì imìxìrì eníorìní. O weapìné nánì xwayf nanìro ṅweáfíxìní. Ínà dánì xìxegínì womìnì womìnì yayf nìneameríná wo xegf néra uṅpì tñní wo xegf néra uṅpì tñní xìxeni nearínfárìní.

“Seyíné seáyì e seáyì e nìmenìróná nanjìmanì.” urìṅf nánìrìní.

⁶ Gí nìrìxímeáyíné, payf rìna nearíná ewayf xwíyáfá nionì tñní Aporoso tñní nánì nìra warìṅápì, ayf seyíné dīṅf píránìṅf nìmoró “Poró nene yarìṅwápì nánì rífa neararìní?” oyaiwípoyìrì nánì nìra warìṅnì. Seyíné yawawì nánì nìra warìṅápì nánì dīṅf nìmoróná Bìkwíyo nìrìrìrì eánìṅpì ogámí mepa nero seáyì e mímónìpa nemáná wíyo imímí wimìxìro wíyo seáyì e umíeyoaro mepa éfíxìnírì seararìṅnì.

⁷ Seyíné nánì ámá gíyí “Seáyì e imónìgáfáyírìní.” yaiwiarìṅoi? Oweoi, wí e mìseaiwiarìṅoi. Amípì seyíné imónìgáfápì Gorìxo wí síxí mìseamímonjì reṅoi? Oweoi, amípì seyíné imónìgáfápì o síwíá síxí seamímonjìrìní. O síwíá síxí seamímonjì enagf nánì pí nánì seáyì e nìmónìro síxí mìseamímopa enjì nánìṅf mìxí meakínìnarìṅoi.

⁸ Neparfànì? Seyíné rìxa aiwá xwé nìnìrónìṅf agwí ímí rífa seayìní? Rìxa amípì wí mímúrónìgáfáyíné nìmónìro rífa ṅweaṅoi? None sìnì sípíánìṅf nìmónìrane ṅweaṅáná seyíné rìxa mìxí ináyf nìmónìro rífa ṅweaṅoi? Ai, none enì seyíné tñní nawínì mìxí ináyf nìmónìrane seáyì e imónaníwá nánì re neaimónarìní, “Seyíné nepa rìxa mìxí ináyf nìmónìro, síṅwíríyí nanjì imónìmìnìrì enjìrìní.” neaimónarìní.

⁹ Nionì dīṅf re nìmónarìṅagf nánì seararìṅnì, “Wáf wurìmeaiarìṅwáone Gorìxo aga síwíá neawarìṅonerìní. Ámá xwírìxí numemáná ‘Rìxa opíkípoyì.’ rárìníṅfíyínìṅf imónìṅwáonerìní. Pí pí nñnì síṅwí tígáfáyí —Anjìnajfìrànì, ámáranì, nñnì síṅwí nìneanìro rìpífá neamearìpírì nánì áwínìmì yarìṅwáone imónìṅwínì.” nìmónarìní.

¹⁰ None Kiraisomì nìxíḍìrane nánì majìmajíá ikárìníṅwáone aíf seyíné o tñní nawínì nìkárìníro nánì rìxa dīṅf nanjì imónìṅpìní tígáfáyínerìní. None enjì samìṅf neawenìone aíf seyíné rìxa enjì eánìgáfáyínerìní. None peayf neawianìgítone aíf seyíné seáyì e seaimìxìgíoyínerìní.

¹¹ Enjìná dánì agwí ríná nánì none agwí nánì erane inìgí nánì neainìrì iyáf íríkwínì pánìrane ámá wé tñní neaupíkákwiarìgítone imónìrane anjì sá weaníwá nánì wí mayone enagf nánì anjì xwírínìmerane

¹² negf wé tñní omìṅf anìṅf mìnì erane ámá rìperìrìf neaíáná píránìṅf nanjìní umearìrane xeanìṅf neaíáná xwámámí wirane

13 ikayíwí neamearáná piyíá xwiyíá urirane yaríñwáonerini. Xwíá rirí nírímíni dájíyí ráf neaimoariğíonerini. Ámá níní none piaxí eanğ íyanwíníñf neaimoariğíonerini. Agwí ríná ení apí siní e neaimoariñoi.

“Poroní ikaníñf niaxídífríxíni.” uríñf nánirini.

14 Rífwamíñf nioní neáa waríñá apí seyíné ayá oseaimómínirí meá niaíwí gí dínf síxí seayíñáyíñéníñf dínf íá oxírípoyínirí eaaríñíni.

15 Seyíné Kiraisomí píráníñf xídípíríá nání yayíwí seameariğíáyí nepa íá míropaxí enánáyí, segí áponíníñf imóníñáoní ayí obaxí meníni. Nioní xwiyíá yayí seainípaxí imóníñfpi iwamíó wáf nisearíríná seyíné Kiraisí Jisaso tíní nawíní ikáríníprí nání nioní seameanáyíñéníñf imóníñagíá nání seararíñíni.

16 Segí áponíníñf imóníñáoní, ayí nioní enagí nání enğ rírémíxí rípi oseaimíní, “Nioní yaríñápa axípi ikaníñf niaxídífríxíni.” osearímíní.

17 Nioní seararíñápi oépoyínirí xámí Timotiomí —O gí dínf síxí uyirí dínf unwírárirí enájorini. Kiraiso nání wáf uríñápimí dání dínf wíkwíróagi nání gí íwóníñf imóníñorini. Omí seyíné tífámíní uowárenapíñárini. O ríxa niseaiméaríná nioní Kiraisomí nixídíríná yaríñápi —Apí nioní amí amí nemeríná Jisasoyá síyikí imóníğíá nıyoní uréwapıyarıñápirini. Apí nání o dirírí seainíñoi.

18 Wiyíné nioní mibípa emíá náníníñf seáyí e seáyí e nımenıro wárıxayıné imónaríñoi.

19 E nerí aí Áminá Gorıxo niwimóníríná nioní siní mé seyíné tífámíní nibírí wárıxayınéyá xwiyíápi aríá mısealı segí enğ neánıro seáyí e imóníğíápi apimí dání rí rimónariğíawixínirí síñwí seanaxídímíárini.

20 Ámá manípání raríñagíá niwínıranéná “Ayí Gorıxoyá xwioxíyo páwipíríáyírıanı?” yaiwiaríñwámaní. Enğ neánıro uxídariñagíá niwínıranéná “Ayí oyá xwioxíyo ñweáyírıanı?” yaiwiaríñwá enagí nání seararíñíni.

21 Seyíné gímíní gípi nání seaimónarini? “Porosıyikí nearanı nání iwanğ nımeámı bıwınıgıni.” rıseaimónarini? “Dıñf síxí neayarıñfpi nealıwapıyiní nání nıpení nimónımáná bıwınıgıni.” rıseaimónarini?

5

Wıgı wo xanoyá apıxı tını fıwı niniri meánıgıfıpi nánı mıxı urıñf nánirini.

1 Xwiyíá bı rípi seyíné nání rınımearini, “Jisasoyá síyikí imóníğíá Korinıyo ñweagíáyí wı fıwı inaríñoi.” rınımearini. fıwı apı émá Gorıxomı mıxídariğíáyı aı xe oinípoyínirí síñwı mıwınariğíápi nání seararíñíni. Segı wo xanoyá apıxı tını fıwı ninayıfısáná meánıgıfı enagı nánı rarıñını.

2 fıwı apı sinı enáná pí nánı wárıxayıné imónaríñoi? Sipı apı yarıñomı segı síyikı imónıgıfıpimı dánı nıparıro mopaxı enagı nánı apı e nemáná ñwı nearo síñwırıyı, ayı nanğ yanırı egíárini.

3 Nionı ná jıamı nıñwearı aı gı dıñfpi seakıkayonáonı seyíné tını ñweaarıñápánıñf sipı apı enomı rıxa xwiyíá umearıñárini.

4-5 Áminá Jisaso nirowaríñfıpimı dánı dıñf re moárıanıgıni, “Ayı awı neánıróná nionı sinı dıñf ukıkayonáná enğ eánıñf Áminá Jisasoyápimı dánı xwiyíá axı rıpi rınıfrıxıni, ‘Xe fıwı apı yarıño náomını xwıríá wıkıxenıá nánı Seteno tını owáraneyı. Rıfıyo sıá Ámináo bıñıáyimı xegı dıñfpi yeáyı uyımıxemeanıá nánı agwı Seteno tını owáraneyı.’ rınıfrıxıni.” dıñf e moárıanıgıni.

“Ámá sipı enomı emı parımófrıxıni.” urıñf nánirini.

⁶ Seyíné wárixá imónarigíápi aga nan̄ men̄ni. Yisí bi on̄miápi t̄fagi aí bisíkerfá n̄ipim̄ni íkwian̄wí eap̄náraríná n̄ip̄ni n̄im̄ga war̄iñ̄pi nan̄i seyíné n̄ijfá mimón̄pa reñoi?

⁷ Yisí on̄miápi táná bisíkerfá n̄ipim̄ni íkwian̄wí eap̄nárar̄iñ̄pa ax̄pi xámi f̄wí ná woni éf aí áamá obaxí ax̄pi xén̄paxí en̄agi nan̄i seyíné bisíkerfá s̄iñ̄niñ̄f imón̄p̄r̄i nan̄i yisí xámiñ̄niñ̄f imón̄iñ̄pi em̄i kw̄r̄imópoyi. Seyíné r̄ixa bisíkerfá yisí maȳf s̄iñ̄niñ̄f imón̄iñ̄agi aí searar̄iñ̄ni. Ayí r̄ipi nan̄ir̄ini. “Judayene Gor̄ixoyá an̄ínajo neamúroaḡpi nan̄i d̄iñ̄f moani nan̄i sip̄sip̄f r̄id̄iyowá yar̄iñ̄wápa Kiraiso en̄i nene nan̄i r̄ixa r̄id̄iyowá in̄iñ̄f en̄agi nan̄i seyíné r̄ixa bisíkerfá yisí maȳf s̄iñ̄niñ̄f imón̄iñ̄oi.” n̄imónar̄ini.

⁸ Ayínani nene Kiraiso neaiñ̄pi nan̄i d̄iñ̄f moani nan̄i aiwá api n̄in̄rane yaȳf neranéná bisíkerfá yisí xámiñ̄pi —Api sip̄i wikár̄iro r̄ik̄ik̄ir̄fó ero yar̄igíán̄iñ̄f imón̄iñ̄p̄r̄ini. Api t̄ni n̄im̄xir̄i m̄n̄f bisíkerfá yisí maȳpi —Api d̄iñ̄f nan̄ip̄ni f̄á xir̄iro nepa imón̄iñ̄p̄ni nan̄i r̄iro yar̄igíápiñ̄ni. Bisíkerfá yisí maȳf api t̄ni n̄iwan̄iḡni.

⁹ Nioni xámi paȳf w̄ina re n̄ir̄iri near̄i mónap̄iñ̄ar̄ini, “Seyíné áamá f̄wí inar̄igíáȳf t̄ni nawín̄i gwiaum̄f min̄pani.” n̄ir̄iri near̄i mónap̄iñ̄ar̄ini.

¹⁰ E n̄ir̄iri near̄iná áamá Gor̄ixomi m̄ix̄dar̄igíá f̄wí in̄ir̄orani, s̄iñ̄wí f̄wí w̄in̄ir̄orani, f̄wí ur̄ap̄ir̄orani, wiḡf ñw̄fápi m̄i x̄d̄ir̄orani, yar̄igíáȳf nan̄i m̄isear̄iñ̄aniḡni. “Áamá Gor̄ixomi m̄ix̄dar̄igíá api api e yar̄igíáȳf t̄ni gwiaum̄f wí min̄pa oem̄ni.” n̄iyaiwir̄ónáȳf, xw̄fá r̄ir̄im̄f p̄ni n̄iwiár̄iri nan̄i e epaxí imón̄iñ̄agi nan̄i wí e m̄isear̄iñ̄aniḡni.

¹¹ Paȳf xámi n̄ir̄iri near̄iná ayí r̄ipi imón̄iñ̄pi nan̄i sear̄iñ̄aniḡni, “Áamá ‘Jisasomi n̄ix̄d̄iri nan̄i segí sér̄ix̄meáon̄ir̄ini.’ rar̄iñ̄f wo ap̄ix̄f wí t̄ni f̄wí in̄ir̄irani, s̄iñ̄wí f̄wí w̄in̄ir̄irani, xegí ñw̄fápi m̄i x̄d̄ir̄irani, áamáyo ikaȳf̄wí umear̄ir̄irani, iniiḡf xwap̄f n̄in̄imáná pap̄ik̄f er̄irani, áamáyo am̄ip̄i wí f̄wí ur̄ap̄ir̄irani, e yar̄iño t̄ni gwiaum̄f min̄pani. Aiwá aí o t̄ni nawín̄i n̄ikum̄xin̄iri min̄pani.” n̄ir̄iri ean̄aniḡni.

¹²⁻¹³ Ayí r̄ipi nan̄i searar̄iñ̄ni. Áamá Jisasoyá siyik̄f imón̄iñ̄waéne t̄ni s̄ini nawín̄i mimón̄igíáyo nioni s̄iñ̄wí n̄iw̄inax̄d̄iri xw̄iyfá ur̄ipaxí rimón̄iñ̄ni? Oweoi, ayo Gor̄ixo s̄iñ̄wí n̄iw̄inax̄d̄iri xw̄iyfá ur̄ipax̄ir̄ini. E ner̄i aí áamá Gor̄ixomi d̄iñ̄f n̄iw̄ikw̄ir̄oro nan̄i seyíné t̄ni nawín̄i imón̄igíáyo s̄iñ̄wí n̄iw̄inax̄d̄iro sip̄i yar̄iñ̄agfá n̄iw̄in̄ir̄iná xw̄iyfá ur̄f̄r̄ix̄ini. Áamá sip̄i en̄omi em̄i par̄imó̄r̄ix̄in̄iri searar̄iñ̄ni.

6

“Segí wíyo xw̄ir̄ix̄f m̄umepani.” ur̄iñ̄f nan̄ir̄ini.

¹ Segíȳf wo xegí imón̄iñ̄f wo t̄ni xw̄iyfá im̄ix̄ip̄isi nan̄i n̄imón̄ir̄iná, ar̄ige ner̄i “Áamá Gor̄ixoyá imón̄igíáȳf t̄ni n̄ir̄irane pír̄aniñ̄f oyeaim̄ix̄poyi.” m̄iyaiwí ayo n̄imúror̄i “Áamá Gor̄ixoyá mimón̄igíáȳf t̄ni n̄ir̄irane pír̄aniñ̄f oyeaim̄ix̄poyi.” n̄iyaiwir̄i wiḡf opis̄f an̄f t̄ñ̄f e nan̄i war̄iñ̄ir̄ini?

² Gor̄ixoyá áamá imón̄iñ̄waéne Kiraiso n̄iweap̄ir̄iná x̄fo t̄ni nawín̄i nene áamá Gor̄ixoyá mimón̄igíáyo xw̄ir̄ix̄f umean̄wápi nan̄i s̄ini n̄ijfá mimón̄pa reñoi? Seyíné xw̄ir̄ix̄f seáȳf e imón̄iñ̄f api umep̄r̄fá en̄agi nan̄i “Xw̄iyfá on̄imiá agwí r̄iná r̄inar̄iñ̄wápia xw̄ir̄ix̄f m̄imen̄paxí imón̄iñ̄waéner̄ini.” r̄iyaiwinar̄iñ̄oi? Anani xw̄ir̄ix̄f men̄paxí imón̄igíáȳf̄ner̄ini.

³ An̄ínaj̄ man̄f Gor̄ixoyáyo p̄r̄f wiaik̄igíáyo xw̄ir̄ix̄f nene umean̄wápi nan̄i s̄ini n̄ijfá mimón̄pa reñoi? Seyíné e ep̄r̄fá en̄agi nan̄i xw̄iyfá xw̄fá t̄fyo r̄inar̄iñ̄wáyo an̄ipaxí xw̄ir̄ix̄f umepax̄f̄ner̄ini.

⁴ Ayin̄n̄ wiȳné xwiȳá bi t̄ḡáȳné nimóniróná pí n̄n̄ áamá Jisasoyá siyik̄ imóniḡáȳnéyá siñw̄yo d̄n̄i sip̄á imóniḡáȳ wí pír̄an̄ij̄ oneaim̄x̄poȳn̄r̄i aȳ t̄ñj̄ e n̄n̄i wariḡár̄in̄i?

⁵ Ayá seaimopax̄ bi r̄ip̄i yar̄ij̄ oseaim̄n̄i. Jisasoyá siyik̄ imóniḡáȳné, seḡȳ wo wo t̄ñi xwiȳá t̄ñj̄ nimónir̄n̄á seḡȳ d̄ñj̄ t̄ñj̄ wo xwiȳá ar̄á n̄wir̄i pír̄an̄ij̄ wim̄ix̄yipax̄ imóniño men̄ran̄i?

⁶ Sér̄ix̄meán̄ij̄ imónij̄ wo w̄om̄i xw̄ir̄ix̄ ous̄mem̄n̄r̄n̄á, aȳ nan̄j̄ mimónij̄ ner̄i aí Jisasom̄i d̄ñj̄ m̄iw̄kw̄roariḡáȳ pír̄an̄ij̄ oyeaim̄x̄poȳn̄r̄i aȳ t̄ñj̄ e n̄n̄i n̄imeám̄i nur̄n̄áȳ, aȳ aga sip̄i imónij̄pi yar̄in̄i.

⁷ “Jisasom̄i pír̄an̄ij̄ ox̄daneȳ.” yaiwiariḡáȳné xw̄ir̄ix̄ n̄imen̄r̄óná apim̄i d̄n̄i r̄ixa r̄ipaíw̄n̄ij̄ meaár̄ar̄iñoi. Dix̄i wom̄i xw̄ir̄ix̄ mumé xe onikár̄in̄r̄i ner̄n̄áȳ, “Aȳ ap̄an̄i yar̄iñoi.” sear̄im̄f̄in̄i. Xw̄ir̄ix̄ mumé am̄ipi xe f̄w̄ on̄r̄áp̄in̄r̄i ner̄n̄áȳ, “Aȳ ap̄an̄i yar̄iñoi.” sear̄im̄f̄in̄i.

⁸ E ner̄i aí seȳné wí e mepa nero sip̄i ikár̄in̄ro f̄w̄ rápen̄ro yar̄iñoi. Sér̄ix̄meán̄ij̄ imóniḡáo aí api e wikár̄ar̄iñoi.

⁹ Gor̄ixo áamá rik̄ik̄ir̄ó yar̄iḡáȳ xe x̄oyá xw̄iox̄yo op̄aw̄ipoȳn̄r̄i siñw̄ m̄iw̄in̄ipa en̄f̄api n̄n̄i seȳné sin̄i nij̄á mimónipa reñoi? Seȳné xen̄w̄n̄i n̄imoro yap̄in̄ij̄ méwap̄in̄ipan̄i. Áamá f̄w̄ nin̄r̄i r̄ipeán̄ariḡáȳran̄i, wiḡi ñw̄f̄apim̄i f̄á x̄ir̄ariḡáȳran̄i, ox̄i wo ap̄ix̄i wí t̄ñi f̄w̄ inariḡáȳran̄i, ox̄i wo w̄o t̄ñi “f̄w̄ oinaiȳ.” wimónariḡáȳran̄i, ox̄i wo w̄o t̄ñi iȳ onariḡáȳran̄i,

¹⁰ f̄w̄ ur̄apek̄ixeariḡáȳran̄i, am̄ipi waȳáyo siñw̄ f̄w̄ winariḡáȳran̄i, iniiḡi xwé nin̄ro pap̄ik̄i yar̄iḡáȳran̄i, ikaȳf̄w̄ umearariḡáȳran̄i, maj̄á n̄wikár̄im̄áná f̄w̄ ur̄apariḡáȳran̄i, áamá e yar̄iḡáȳ wí Gor̄ixo ḡi xw̄iox̄yo xe on̄weápoȳn̄r̄i wí siñw̄ win̄n̄f̄a men̄in̄i.

¹¹ Xám̄i wiȳné api bi yaḡáȳné imóniñaḡá aí Ámin̄á Jisasi Kiraiso t̄ñi kw̄iȳ neḡi ápo Gor̄ixoȳapi t̄ñi eḡf̄ipim̄i d̄n̄i Gor̄ixo seḡi yaḡf̄api r̄ixa iḡf̄an̄ij̄ seaeámor̄i siyik̄w̄ m̄in̄ij̄ȳné imónir̄ix̄in̄r̄i seaim̄x̄r̄i xw̄iȳá maȳi imóniḡáȳné imónir̄ix̄in̄r̄i seaim̄x̄r̄i en̄f̄r̄in̄i.

“Áamá náom̄i d̄n̄i pí pí neróná Gor̄ixom̄i seáȳ e umepax̄ imónij̄p̄in̄i époȳi.” ur̄ij̄ n̄án̄r̄in̄i.

¹² Seȳné re n̄iyaiwiar̄iñaḡá aiw̄i “Pí pí ‘Oem̄in̄i.’ n̄ineaimónir̄n̄á anan̄i epax̄ener̄in̄i.” n̄iyaiwiar̄iñaḡá aiw̄i apim̄i n̄ipim̄in̄i d̄n̄i nan̄j̄ seaim̄x̄ipax̄ men̄in̄i. Am̄ipi nion̄i “Oem̄in̄i.” n̄inimónir̄n̄á api anan̄i nepaxon̄i aiw̄i wí n̄án̄in̄i xe m̄ij̄ n̄iniga oun̄r̄i siñw̄ win̄im̄f̄aman̄i.

¹³ Áamá f̄w̄ inariḡá wí f̄w̄ wiwan̄ij̄ȳ yar̄iḡápi n̄n̄i re oyaiw̄ipoȳn̄r̄i, “Anan̄ir̄in̄i. Áamá nápi, aȳ api n̄n̄i men̄ran̄i?” oyaiw̄ipoȳn̄r̄i ewaȳi ikax̄i r̄ip̄i rariḡár̄in̄i, “Aiwá aȳ agw̄ú n̄án̄r̄in̄i. Agw̄ú en̄i aȳ aiwá n̄án̄r̄in̄i.” E rariḡápi nepa r̄in̄iñaḡi aiw̄i Gor̄ixo agw̄ú t̄ñi aiw̄api t̄ñi an̄ipá im̄ix̄in̄f̄ar̄in̄i. E ner̄i aí ámaéne f̄w̄ inan̄f̄wá n̄n̄i men̄in̄i. Ámin̄áo wimónar̄ij̄p̄in̄i yan̄f̄wá n̄n̄i imóniñw̄in̄i. Ámin̄áo en̄i áamá nápi nan̄j̄ oimónipoȳn̄r̄i yar̄ij̄r̄in̄i.

¹⁴ Gor̄ixo sa neḡi Ámin̄á Jisaso owiáp̄in̄imean̄r̄i siñj̄ wim̄ix̄in̄j̄man̄i. Nene en̄i wiáp̄in̄imean̄f̄wá n̄n̄i xeḡi en̄j̄ eán̄ij̄p̄im̄i d̄n̄i siñj̄ neaim̄x̄in̄f̄a en̄aḡi n̄n̄i rar̄ij̄in̄i.

¹⁵ Seȳné Kiraisoyá siyik̄pi imóniḡáȳné en̄aḡi n̄n̄i x̄oyá nápim̄i d̄n̄i seȳné bi b̄ñij̄i imóniḡápi n̄n̄i sin̄i maj̄á rimóniñoi? Ayin̄n̄i nion̄i oyá nápim̄i d̄n̄i b̄ñij̄i imóniñáon̄i n̄iyónim̄i nur̄i ap̄ix̄i iȳ ede d̄n̄i wariḡá wim̄i n̄ikum̄ix̄in̄r̄n̄á “Aȳ anan̄ir̄in̄i.” r̄iyaiwiar̄iñoi? Oweoi, wí e yaiwipax̄ men̄in̄i.

¹⁶ Áamá ap̄ix̄i iȳ ede d̄n̄i wariḡími kum̄ix̄in̄iḡá ḡiȳ ḡiȳ, aȳ x̄í t̄ñi naw̄in̄i nimón̄ro ná aȳ ná b̄ñin̄ij̄i imóniḡápi n̄n̄i seȳné sin̄i maj̄á rimóniñoi? B̄ikw̄yo

dání xwíyáa rípi “Ayaú níkumíxínírná ná ayí ná bíníníj ímónígííriní.” níníní eáníjagí nání seararíní.

¹⁷ E nerí aí áamá Ámínáo t́níní nawíní kumíxíníáyí o t́níní nawíní nimóníróná kwíyí axípi t́gíáyí ímónarígíáriní.

¹⁸ Áamá wí t́níní íwí inaníginí wáyí nero éfí úríxíní. Pí pí íwí áamá yarígíá wíníyí náomí b́aríwámíní nero aí apíxí t́níní íwí inarígíápi xegí b́ ímóníní. Náomí íníní dání nero nání wíwaníníyí xwíríá ikíxenarígíáriní.

¹⁹⁻²⁰ Segí ná xíxegíní ímónígíápi, ayí kwíyí Goríxoyápi nání —Apí Goríxo síxí seamímóáná seaainínípiríní. Apí nání segí wará aníníní ímónígíápi nání seyíné síní majíá rimóníní? Goríxo Jísaso neainínípmí dání ríxa b́íníní neainí enagí nání ríxa xíoyá ímóníníwíní. Síní sewaníníyínéyá mimóníní. Ayínání seyíné segí nápmí dání pí pí neróná Goríxomí seáyí e umepaxí ímónínípiríní éfíxíní.

7

Áamá meánígíáyí nání uríní náníriní.

¹ Seyíné payí nearo yaríní nigíápi nání áwaní b́ ísearímíní. Oyí, áamá apíxí b́ mímepa nerínáyí, ayí naní yaríní.

² E nisearíní aí íwí xíxegíní áamá inarígíápmí dání íeapá seainípaxí enagí nání oxí woxí woxí díxí apíxí mearí apíxí wíyí wíyí ení díxí oxí meáníní éfíxíní.

³ Apíxí wíyí “Gí oxo íá oníxíní.” nísimónírná xíagwoxí ímí xe íá xírííxíní. Oxí woxí “Gí apíxímí íá oxírimíní.” nísimónírná xíepíyí ení “Xe íá oníxíní.” yaiwííxíní.

⁴ Xíagwoxí, ayí díxí nápi nání xíáwoxímaní. Díxí apíxí díxí nápi nání xíááriní. Xíepíyí ení, ayí díxí nápi nání xíááymání. Díxí oxo, ayí jíxíyá nápi nání xíáworíní.

⁵ Ayínání wíyagwí wíyagwí “íá oxírinaíyí.” nínínírná aríá mé míní xíxe “Oyí.” rínísisíní. Śá áríní Goríxomí xwíyáa rírímí wiani nání xíxe “Oweoí.” nínínírná, ayí ananíní. E nisearíní aí śá “‘Oweoí.’ orínaíyí.” yaiwíípi ríxa nórimáná enáná ámí íá xírínísisíní. Ayí rípi náníriní. Woxí woxí “Áamá wí t́níní íwí inanípi nání míní minípa oemíní.” nísimóníní aí xíxení apí emíníní nání ení míreáníjagí nání Seteno áamá wí t́níní íwí iníní nání rírípeáwíníginíní “Ámí íá xírínísisíní.” seararíní.

⁶ “Śá áríní Goríxomí ríxíní urípí nání xíxe ‘Oweoí.’ níníníróná, ayí ananíní.” seararínápi sekaxí e éfíxíníní míseararíní. Níseaimónírná xe e éfíxíníní síjwí seanaríní.

⁷ “Áamá níní nioní apíxí mímepa enáoní yapí nimónírná, ayí ananíní.” nimónaríní. E nerí aí Goríxo áamá o omí xíxegíníyo wá níwianíní níwíírná wíyo meánípaxí oimónípoyíníní wíirí wíyo míméánípaxí oimónípoyíníní wíirí ení enagí nání seararíní.

⁸ Segí áamá síní míméánígíáyí t́níní apíxí aníyí t́níní nání rípi ísearímíní. Ayí míméáníjáoní yapí síní aníní e nimóníróná naní yaríní.

⁹ E nisearíní aí rípi ení ísearímíní. “Áamá wí t́níní íwí inaní nání míní míméainípa oyaneyí.” níseaimóníní aí xíxení apí yaníro nání ení míméaeainípa nerónáyí xe meánííxíní. “Níméánípí nání díní sípí níwía nurínáyí, naní menagí nání xe meánííxíní.” seararíní.

¹⁰ Ríxa meánígíáyíné nání jwí ikaxí rípi —Apí nioníyápi maríáí, Ámínáo rínípiríní. Apí ísearímíní. Apíxí meánígííwa wígí oxowamí níwárimí mupaní.

¹¹ E mepa nerí níwárimí nurínáyí, ámí oxí míméání kíkíá jweáíxíní. “Kíkíá oníwéamíní.” mímímónípa nerínáyí, ámí xíagwo t́níní kumíxínííxíní. Xíagwowa ení wígí apíxíwamí emí mímopa éfíxíní.

12 Ámá xam̄ñj w̄n̄ȳñé xw̄ȳfá r̄ip̄i —Ap̄i Ám̄ináó r̄ñj̄p̄im̄an̄i. Nion̄yáp̄ir̄in̄i. Ap̄i en̄i osear̄im̄in̄i. Ám̄ináom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄r̄on̄j̄ȳf wox̄i ap̄ix̄f d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ w̄i r̄imeán̄ñáná í s̄in̄i “Anan̄i meán̄ñáom̄in̄i omeán̄m̄in̄i.” n̄wimón̄ir̄fná x̄iagwox̄i ím̄i em̄i mim̄opa é̄r̄ix̄in̄i.

13 Ap̄ix̄f Ám̄ináom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄r̄on̄j̄x̄i, ox̄f d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ wom̄i meán̄ñj̄x̄i en̄ánáȳf, o s̄in̄i “Ḡf ap̄ix̄f mean̄áj̄ t̄n̄i an̄ñj̄f on̄weám̄in̄i.” n̄wimón̄ir̄fná om̄i n̄wár̄im̄i mupa é̄r̄ix̄in̄i.

14 Aȳf r̄ip̄i nán̄i rar̄ñj̄in̄i. Ox̄f Ám̄ináom̄i d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ wo ar̄ige ner̄i Gor̄ixoyá wo imón̄ipax̄r̄in̄i? Aȳf xeḡf x̄iep̄i d̄ñj̄ w̄kw̄r̄on̄j̄ t̄n̄i naw̄in̄i n̄emer̄ñj̄p̄im̄i d̄an̄i Gor̄ixom̄i d̄ñj̄ n̄w̄kw̄r̄or̄i ámá x̄f̄oyá wo imón̄ipax̄r̄in̄i. Ap̄ix̄f d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ w̄i en̄i xeḡf x̄iagwo, d̄ñj̄ w̄kw̄r̄on̄j̄ t̄n̄i naw̄in̄i n̄emer̄ñj̄p̄im̄i d̄an̄i ámá Gor̄ixoyá w̄i imón̄ipax̄r̄in̄i. Ap̄i m̄epa nero p̄n̄i n̄wiár̄in̄im̄i nurónáȳf, seḡf n̄iaíw̄f Gor̄ixoyá w̄i mimón̄i oyá s̄ñw̄f̄yo d̄an̄i piax̄ññj̄f eán̄iḡf̄aȳf imón̄ip̄r̄ix̄in̄i. Nion̄i searar̄ñj̄ap̄i x̄ix̄en̄i ner̄fnáȳf, oyá imón̄ip̄r̄f̄ar̄in̄i.

15 E n̄sear̄ir̄i aí Gor̄ixom̄i d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ meán̄iḡf̄ío “Ḡf ap̄ix̄f Gor̄ixom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄r̄on̄j̄ r̄im̄i n̄wár̄im̄i oum̄in̄i.” n̄wimón̄ir̄fná x̄iep̄ix̄i xe p̄n̄i n̄wiár̄im̄i onun̄ir̄i s̄ñw̄f w̄ñf̄r̄ix̄in̄i. D̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ meán̄iḡf̄ií “Ḡf ox̄f Gor̄ixom̄i d̄ñj̄ w̄kw̄r̄on̄j̄ rom̄i n̄wár̄im̄i oum̄in̄i.” n̄wimón̄ir̄fná x̄iagwox̄i xe p̄n̄i n̄wiár̄im̄i onun̄ir̄i s̄ñw̄f w̄ñf̄r̄ix̄in̄i. N̄iseawár̄im̄i uḡf̄aȳñé s̄in̄i áxen̄war̄ in̄iḡf̄aȳf yap̄i mimón̄ñj̄ot̄. Gor̄ixo n̄waȳr̄on̄iro ñweá̄r̄ix̄in̄ir̄i nán̄ip̄i r̄ixa w̄éyo f̄á neaum̄ir̄ñene en̄agi nán̄i rar̄ñj̄in̄i.

16 Ox̄f d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ wom̄i x̄iep̄ix̄i, j̄ix̄i d̄ix̄f oxom̄i p̄n̄i n̄wiár̄ipa ner̄i o t̄n̄i n̄ñwear̄fná s̄ñwep̄iḡf n̄wir̄ñj̄p̄im̄i d̄an̄i wier̄f̄kiemear̄f̄ar̄f̄an̄i? M̄wier̄f̄kiemeapa er̄f̄ar̄f̄an̄i? J̄ix̄i maj̄f̄ar̄in̄i. Ap̄ix̄f d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄on̄j̄ w̄im̄i x̄iagwox̄i, jox̄i en̄i í t̄n̄i n̄ñwear̄fná s̄ñwep̄iḡf n̄wir̄ñj̄p̄im̄i d̄an̄i wier̄f̄kiemear̄f̄ar̄f̄an̄i? M̄wier̄f̄kiemeapa er̄f̄ar̄f̄an̄i? Jox̄i en̄i maj̄f̄ar̄in̄i. Aȳñán̄i seḡf ámá Gor̄ixom̄i d̄ñj̄ m̄w̄kw̄r̄oḡf̄á meán̄iḡf̄aȳo n̄wár̄im̄i mupa é̄r̄ix̄in̄ir̄i searar̄ñj̄in̄i.

“Seḡf imón̄f̄r̄ix̄in̄ir̄i yan̄j̄ sead̄im̄ix̄ñj̄p̄i imón̄f̄r̄ix̄in̄i.” ur̄ñj̄f nán̄ir̄in̄i.

17 Seȳñé wox̄in̄i wox̄in̄i Ám̄iná Gor̄ixo aȳf x̄ixeḡñ̄i ap̄i ap̄i e imón̄f̄r̄ix̄in̄ir̄i yan̄j̄ sead̄im̄ix̄ñj̄p̄i, o aȳf nion̄yá ámá oimón̄f̄poȳñ̄ir̄i w̄éyo f̄á seaum̄ir̄áná imón̄iḡf̄ap̄i ax̄f ap̄in̄i “Xe oimón̄m̄in̄i.” n̄ȳaiw̄iro imón̄f̄r̄ix̄in̄i. Gor̄ixoyá s̄iyik̄f nimón̄ir̄i am̄i ḡm̄i ñweaḡf̄á n̄yon̄i sekax̄f ax̄f̄p̄i ur̄imear̄ñj̄ar̄in̄i.

18 Seḡf̄ȳf wo Judayo en̄agi nán̄i iȳf s̄m̄f s̄f̄o wák̄w̄in̄ñáná Gor̄ixo o ámá nion̄yá oimón̄ir̄i w̄éyo f̄á num̄ir̄r̄fnáȳf, ámá o “Iȳf s̄m̄f s̄f̄o wák̄w̄in̄ñj̄p̄i ar̄ige ner̄i yo m̄iyim̄in̄ir̄é̄in̄i?” m̄iȳaiw̄ipa éw̄in̄iḡñ̄i. Seḡf̄ȳf wo iȳf s̄m̄f s̄f̄o m̄iwák̄w̄in̄ñáná Gor̄ixo nion̄yá oimón̄ir̄i w̄éyo f̄á num̄ir̄r̄fnáȳf, ámá o Judaȳf won̄ññj̄f oimón̄m̄in̄ir̄i iȳf s̄m̄f s̄f̄o m̄iwák̄w̄in̄ipa éw̄in̄iḡñ̄i.

19 Aȳf r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Iȳf s̄m̄f s̄f̄o n̄iwák̄w̄in̄r̄fnar̄an̄i, m̄iwák̄w̄in̄ipa ner̄fnar̄an̄i, Gor̄ixoyá s̄ñw̄f̄yo d̄an̄i ná ayo mimón̄in̄i. Oyá s̄ñw̄f̄yo d̄an̄i “Ná ayo imón̄in̄i.” ȳaiw̄iar̄ñj̄p̄i, aȳf sekax̄f x̄f̄o r̄ñj̄p̄im̄i x̄f̄dar̄iḡf̄ap̄in̄ir̄in̄i.

20 Aȳñán̄i ámá wox̄in̄i wox̄in̄i, seȳñé Gor̄ixo ámá nion̄yá oimón̄f̄poȳñ̄ir̄i w̄éyo f̄á seaum̄ir̄áná p̄i p̄i x̄ixeḡñ̄i imón̄iḡf̄ap̄i xe ap̄in̄i nimón̄iro ñweá̄r̄ix̄in̄i.

21 Wox̄i Gor̄ixo ámá nion̄yá oimón̄ir̄i w̄éyo f̄á rum̄ir̄áná ámá woyá x̄in̄áix̄ññj̄f nimón̄ir̄i om̄ñj̄ w̄īar̄ñj̄ox̄i nimón̄ir̄fnáȳf, udud̄f b̄i mir̄ñ̄ipa ner̄i “Nion̄i s̄in̄i ax̄f ap̄in̄i nimón̄ir̄fná, aȳf anan̄ir̄in̄i.” ȳaiw̄ir̄ix̄in̄i. E ner̄i aí x̄in̄áix̄ññj̄f nimón̄ir̄i om̄ñj̄ w̄īar̄ñj̄ox̄i ámá áxen̄war̄ min̄iḡf̄aȳññj̄f imón̄ipax̄f en̄ánáȳf, anan̄i x̄in̄áix̄ññj̄f nimón̄ir̄i om̄ñj̄ w̄īar̄ñj̄p̄i p̄n̄i n̄wiár̄ir̄i k̄ik̄if̄á ú̄ir̄ix̄in̄i.

22 X̄in̄áix̄ññj̄f nimón̄ir̄i om̄ñj̄ w̄īar̄ñj̄ox̄i, aȳf r̄ip̄i nán̄i “Udud̄f b̄i mir̄ñ̄ipan̄i.” r̄ir̄ar̄ñj̄in̄i. Ḡiȳf Ám̄iná Gor̄ixo ámá nion̄yá oimón̄f̄poȳñ̄ir̄i w̄éyo f̄á um̄ir̄áná ámá w̄iyá

xínáiwáníñf nimóníro omíñf wíiarígfáyf enánáyf, ayf sínf apí imóníñagfa aí Goríxo ríxa gwí roayíronfyrínf. Gíyf Ámínáo áamá nioniyá oimónípoynírf wéyo íá umíráná áxenwarí minígfáyf enánáyf, ayf xfo wimónaríñpí epírfa nánf xegf xínáiwáníñf omíñf wíiarígfáyf imóníñagfa nánf “Ududf mirínípanf.” seararíñnf.

²³ Jisaso neaiñfípimí dání Ámínáo bíníñf níseairí gwí searoayíronf enagí nánf áamá wíyíyá xínáíwayfñéníñf mimónípa éfríxínf.

²⁴ Gf nírixímeáníñf imónígfáyfné, Goríxo áamá nioniyá oimónípoynírf wéyo íá seaumíráná pí pí xíxegínf imónígfápi o xegf síñwíyo dání apínf imónífríxínf.

Áamá mímeánígfáyf nánf uríñf nánírfínf.

²⁵ Seyífné áamá sínf mímeánígfáyf nánf payf nearí yaríñf nígfápi nánf Ámínáo sekaxí bí mínírfínf aiwf nioní —Nioní Ámínáo wá níníwianírf níñfípimí dání xwíyíá dínf unwírípaxí imóníñpí seararíñáonírfínf. Nioní gf dínfyo dání bí osearímínf.

²⁶ Xeaníñf neaímeámínírf yaríñf ríxa neaímeaaríñf enagí nánf nioní dínf re moaríñnf, “Áamá agwí pí pí imónarígfápa aníñf axípi e imónífríxínf. ‘E nerífnáyf, ayf nanfírfínf.’ nimónarínf.” Nioní dínf e moaríñnf.

²⁷ Woxí ríxa apíxf meañoxí enánáyf, “Ímí aríge wárímínírfínf?” níyaiwírí mepanf. Woxí apíxf mímearíñf enánáyf, “Apíxf aríge nerí meámínírfínf?” níyaiwírí mepanf.

²⁸ E nísearírf aí woxí apíxf mímearífná ayf íwf bí míyaríñnf. Apíyáíxí ení oxí mímeánírfínf ayf íwf bí míyaríñnf. E nerí aí xeaníñf meánígfáyf sínf xwíá tíyo ñweañáná wímeañápi seaímeañígnírf seararíñnf.

²⁹ Gf nírixímeáyfné, e nísearírfínf rípníñf seararíñnf, “Jisaso weapínfáyi nánf ríxa añwí ayo enagí nánf áamá apíxf ríxa meagfáyfné re nimóníro éfríxínf. Apíxf mayowa áxenwarí mínípa nero nánf ‘Goríxo wimónaríñpínf oemínf.’ níyaiwíro yarígfáwa yapí nimóníro éfríxínf.

³⁰ Ámíxíá yarígfáyfné ámíxíá míyarígfáyf yapí nimóníro éfríxínf. Dínf nífá seainaríñfífné dínf nífá míwinaríñfí yapí nimóníro éfríxínf. Amípí bí nero tígfáyfné amípí mayíyí yapí nimóníro éfríxínf.

³¹ Omíñf nerífná amípí xwíá tíyo wenfípimí dání omíñf yarígfáyfné áamá apí nánf wí ududf míwinarígfáyf yapí nimóníro éfríxínf.” Amípí agwí ríná xwíá rírímí enfíyí imóníñpa aníñf imónífná menínf. Xegf bí imónífná nánf añwí ayo enagí nánf seararíñnf.

³² “Amípí ayá wí nánf ududf mirínípa oépoyí.” nínimónírf nánf seararíñnf. Áamá apíxf mímeagfáyf Ámínáo nioní yaríñápi nánf yayf owinínírf nánf o yayf winípaxí imóníñpínf nánf dínf nímfóa warígfárfínf.

³³ E nerí aí áamá apíxf meagfáyf “Gf apíxí yayf owinínírf nánf aríge emínírfínf?” níyaiwíro apí nánf dínf nímfóa nuro

³⁴ dínf bí biaú íá xírarígfárfínf. Apíxf sínf oxí mímeánígfíwa ténf apíyáíwa ténf íwa wí wí re yaiwíaríñfínf, “Níínf gf nápi ténf dínfpi ténf síyíkwí míníñf Ámínáo gf áamá e oimónípoynírf wimónaríñpí ténf xíxení oimónímínf.” níyaiwírí o nánf wípaxí imóníñpí nánf dínf moaríñfínf. E nerí aí apíxf ríxa oxí meánígfíwa wí wí axípi e yaríñfmaní. “Gf oxo yayf owinínírf nánf aríge emínírfínf?” níyaiwírí xwíá tíyo dání imóníñpí nánf dínf nímfóa waríñfínf.

³⁵ Nioní seararíñápi nanf oníínírf míseararíñnf. Sewaníñfífné níxídirífná nanf oseainírf seararíñnf. Nioní áxenwarí oseaimínírf míraríñnf. Seyífné nanf imóníñpínf nero amípí pí pí imóníñpí nánf mímíwíakf míseainípa yarífná “Ámínáo wimónaríñpínf oyaneyí.” níyaiwíro oépoyínírf nánf seararíñnf.

³⁶ Ámá go go “Apíyá nioní nání ríxíñf nuriyigíími nípíkwíni mīwikáraríñí.” nīyaiwirínáyí, í xwé nimóníri ríxa meapaxí imóníñagí sñwí wíníri “Ímí ríxa omeámíni.” nīyaiwirí mññf níníri nání “Kikíá bī epaxonímaní.” yaiwiníri nerínáyí, xe o xegí wimónaríñfpi nerí ímí omeaní. E neríná, ayí sipí bī mīyaríníni. Ananíríni.

³⁷ E nerí aí go go “Ná bíní apí oemíni.” ríníñfpi nání dññf síxí ínirí feapá winípaxí imóníñfpi xe mññf oníníni mīmónípa erí xewaníño xegí dññfyo dání “Apíyá nioní nání ríxíñf nuriyigíí kíkíá onweaní.” yaiwirí nerínáyí, ayí naní yaríni.

³⁸ Ayínání ámá apíxí xegí ríxíñf wuríyigíími nīmearíná, ayí naní yaríni. Ámá apíxí xegí ríxíñf wuríyigíími mīmeapa neríná, ayí ení naní nerí seáyí e imóníñfpi yaríni.

³⁹ Apíxí wíyá oxo síní mīpé ñweañáná aníñf re yaiwíwínigíni, “Oyá apíxíni rimóníñíni?” yaiwíwínigíni. E nerí aí xegí oxo ríxa nīperínáyí, síní omí mīmeání “Go gomí omeánímaní?” nīwimónírná, ananí meáníwínigíni. E nerí aí ámá sipíá imóníñf womí mīmeání Jisaso tñni ikárínigíáyí womíni meáníwínigíni.

⁴⁰ Ámí nīmeánírná, ananí enagí aiwí nioní gí dññf ayí rípi nimónaríni, “Í ámí mīmeání síní aníñf apíxí aní nññwearínáyí, yayí oxí tñni nññwearíná winínfápmi seáyí e imóníñfpi winínfáriní.” nimónaríni. “Nioní ení Goríxoyá kwíyí tññáonírfaní?” nīyaiwirí seararíñíni.

8

Nanwí mimóní ñwíápi nání rídiyowá iníñfpi nání uríñf náníriñí.

¹ Seyíné payí nearo nanwí ámá wigí mimóní ñwíá imóníñfpi nání rídiyowá yarígíápi nání yaríñf nigíápi nání bī osearímaní. Ayí neparíni. Seyíné ríwamíñf nearo nñrígíápa Jisasomí dññf wíkwíronwaéne nñnenení ríxa nījáá imóníñwaéneríni. Ayí nepa imóníñagí aiwí rípi osearímaní. Ámá “Ríxa nījáá imóníñáonírfaní?” nīwimónírná, dññf apímí dání wárixá imónarígíáriní. E nerí aí ámá wíyo dññf sipí nīwirí arírá nīwiríná apímí dání Jisasoáyá síyíkí imóníñwaéne síkíkí ámí bī eámíxínaríñwáriní.

² None go go “Amípí bī nání ríxa nījáá imóníñáonírfaní?” nīyaiwinírnáyí, nījáá Goríxo “Ámá nñni e oimónípayí.” wimónaríñfpi tñni síní xíxeni wí mimóníñoríni.

³ E nerí aí go go “Nījáá imóníñáonírfaní?” mīyaiwiní Goríxomí dññf síxí nuyirínáyí, Goríxo “Ámá o nioníyá imóníñf woríani?” yaiwiní.

⁴ Ayínání gíwí ámá wí wigí ñwíápi nání rídiyowá nemáná ámí makeríá imíxaríná Jisasoáyá imónígíáyíné bī nero narígíápi nání rípi osearímaní. Nene nījááriní. Xwíá tñyo mimóní ñwíápi obaxí enagí aiwí bī nepaxíñf imóníñfpi maní. Nípíni nepa ñwíá mīpíimóníñfpi ríni. Ñwíá nepa imóníñfpi, ayí ná woní Goríxoníriñí.

⁵ Ámá wí re rarígíáriní, “Ñwíá rípi aníñnamí dññfpi ríni.” Wí “Xwíárimí dññfpi ríni.” rarígíáriní. Ñwíá rarígíá apí bī “Nepa ñwíá imóníni.” ríníñfpi ríni. Bī “Kwíyí seáyí e imóníñf tññf ríni.” ríníñfpi ríni. Apí apí obaxí ayá wí imóníñagí aiwí

⁶ nene nání ñwíá imóníñfpi, ayí ná woní Goríxoríni. O negí áporíni. Amípí nání míkí ikinoríni. Ámá xíto nání imóníñwaéne ayí oníriñí. Nene nání seáyí e imóníñfpi ení “Píríni?” maríáí, ayí ná woní Ámíná Jisasi Kiraisoríni. Omí dání Goríxo amípí nñni imíxíri sññf nene imóníñwápi neaimíxíri enoríni.

⁷ E nerí aí ámá Jisasomí dññf wíkwíroarígíáyí nñni nījáá apí nimóníro “Negí ñwíá xídagwápi ná míkí mayí imóníñfpi ríni?” yaiwiarígíámaní. Segíyí wí Jisasomí síní dññf mīwíkwíró neríná wigí ñwíápi íá nīxíra nīwagíásáná yarígíáyí enagíá nání mimóní ñwíápi nání gíwí rídiyowá iníñfpi nñnóróná “Ayí gíwí ñwíá imóníñfpi nání rídiyowá éfápi ríá naríñíni?” nīyaiwíro wigí dññf pñwíníñf imónígíápmi dání “Nípíkwíni mīyaríñíni.” nīyaiwíro nání apímí dání piáxí nīweáníri udunaríñf ríni.

⁹ Apimi dáni re niriñi eáni, ‘Buri mákaú tñi witi aiwá exwexwimí nerína bi minipa oeniri maní gwí mijáripanti.’ niriñi eániñpi ‘Gorixo buri mákaú naniñi diñi nimori riñirini.’ riseaimónarini?

¹⁰ ‘Ayí ámaéne nani eni diñi nimori miripa enířani?’ miseaimónipa reñoi? Oyi, ayí ámaéne nani eni riñirini. Moseso áma aiwá iwíá uripíri nani xwíá yuní nikíxéa warigíáyí tñi aiwá yóí éána miarigíáyí tñi nñi nawíni wigí bi nipířa nani diñi nikwímoro éřixini e rariñirini.

¹¹ Wáí wurimeiarinwáone xwiyá Gorixoyápi nisearirína aiwá iwíáñi seaurarinagwi aí re riseaimónarini, ‘Aiwá iwíáñi neaurarigíapimi dani bi nímíro aiwá nipíri nani nínearápirónáyřani, aikí yinipíri nani nínearápirónáyřani, ayí naní miyarinjoí.’ riseaimónarini?

¹² ‘Áma wí anani nisearápiro nipaxí enánáyí, ayí none anipaxířini.’ nimónarini.” rariñarini.

E neri aí none nisearápipaxí imóniñpi nisearápinwářini. Áma xwiyá yayí neainipaxí urarína “Amipí wí nearápaniro nani ría yariñoi?” niyaiwiro diñi miwíkwíropa epířixini nisearápipaxí nimónirane aí wí nisearápí díwí ikeamóninwápimi xwámámí winwářini.

¹³ Áma amipí aní řidiyowá yariğıwámi inimi eníyo mearigíáwa aiwá nipíri nani iwámi wenípi meaarigíápi nani seyíne nijá mimónipa reñoi? Áma nanwí Gorixo nani nimeámi bána řidiyowá wiarigíáwa řidiyowá wiíápi bi nímíro narigíápi nani eni seyíne nijá mimónipa reñoi?

¹⁴ Axípi Áminá Jisaso sekaxí re riñirini, “Áma xwiyá yayí seainipaxípi wáí nurimeiarigíáwa apimi dani aiwá nipíri nani meářixini.”

¹⁵ Ámináo sekaxí e riñi aí nioni seyíne tñi niñwearína wí nisearápí neri agwi eni api bi nioni oniapípoiñiri payí neari miseamónaparini. Ayí řipi nani seararinini. Nioni aiwá nisearápiři miní neri néra unápi nani mixel meakíninarinápi áma wo aiwá niniapirína nisanionwirářiniginiri nani “Nioni xámi péimiginí.” nimónarini.

¹⁶ Aríá nípoi. Nioni xwiyá yayí neainipaxípi wáí nisearirína Gorixo e éwiniginiri sekaxí nirowárenapiñi enagi nani e yarinápi nani niwaninoní mixel meakíninipaxí wí menini. Nioni Gorixo e éwiniginiri nirowárenapiñipi mepa nerináyí, sá wí nioni majá nórípaxířini.

¹⁷ Gí diñi tñi “Wáí ourimemini.” ninimóniri sinwiriyí, “Gorixo yayí nimopaxípi emini yarinini.” řipaxířini. Gí diñi tñi “Wáí ourimemini.” minimóní Gorixo sekaxí nirowárenapiñi enagi nani nerináyí, arige niyaiwiri “O yayí nimopaxípi yarinini.” řimíni?

¹⁸ Ayínani pípimi dani nioni yayí nimopaxířini? Nioni ámayo xwiyá yayí neainipaxípi wáí nurirína apimi dani urápipaxí imóniñpi murápi neriñyo dani yayí nimopaxí imóniñpi yarinini.

“Áma pí pí imónigíápa nioni eni imónarinjarini.” uriní naniřini.

¹⁹ Nioni nepa áma womi xináíniníni nimóniri omiñi wiarinjáoni menagi aí áma ayá wí Jisasomi oxídípoiñiri nani nioni gí diñi dani áma niyíyá xináíniníni nimóniri omiñi wiarinjáoni imóninini.

²⁰ Nioni gí Judayí tñi niñwearína Jisasomi diñi owíkwírópoiñiri ayíniñi nimóniri yarinjarini. Nwí ikaxí řiniñipimi nwíá mixelwirářinjáoni aiwi gí Judayí apimi nwíá xenwirářinigíáyí tñi nawíni niñwearína, “Nioni arige yarína ayí Jisasomi diñi wíkwíropíraoi.” niyaiwiri nani nioni eni apimi nwíá xenwirářinjáoni imónarinjarini.

21 Gí Judayí t́nî nîḡwearíná ayínîḡ nimónîrî aiwî áamá Gorîxoyá ḡwí ikaxí rîñîḡpîmî ḡwíá mîxenḡwîrárîñîḡáyî t́nî nawínî nîḡwearíná, ayí Jisasomî dîḡ wîkwîrófrixîñîrî nîonî enî ḡwíá mîxenḡwîrárîñîḡáonî imónarîḡárîñî. Nîonî ḡwí ikaxí rîñîḡpîmî mîxídfî nerî maríáí, Kiraiso rîḡpîmî xídarîḡáonî enḡagî nánî rarîḡñî.

22 Nîonî áamá enî samîḡ wegíáyî t́nî nawínî nîḡwearíná ayí Jisasomî dîḡ wîkwîropírfî nánî nîonî enî enî samîḡ nîwewonî nimónîrî uréwapîyarîḡárîñî. Áamá ńñî wíyo eríkiemeáíḡḡîñîrî ayí pí pí imóníḡápa nîonî enî axípi e imónarîḡárîñî.

23 Nîonî apî nîpîñî yarîḡápî, ayí rîpi nánî yarîḡárîñî. Xwíyá yayí neainîpaxí imónîḡpi uráná aríá nîpîrî nánî yarîḡárîñî. Xwíyá apî áamáyo naní wîmîxarîḡpîmî nîonî enî onímeanîrî e yarîḡárîñî.

“Gorîxo yayí neaimoníwîñîḡḡîñîrî Jisasomî píráñîḡ ouxídaneyî.” urîḡ nánîrîñî.

24 Áamá yamîyamúróníḡ inaríḡáyî ńñî aḡñî nero aí ná wonî, múróo xío dîḡ nîyaiwirî nîyîrî meaarîḡpi nánî seyíné nîjía mimónîpa reḡoi? Ayínánî seyíné enî Jisasomî nîxídfîróná yamîyamúróníḡ nero xámî rémoaríḡápánîḡ éfrixîñî.

25 Áamá re yaiwiaríḡáyî, “Níá xîxegíñî yanîro nánî awí eánaríḡe nánî nurî wínîyo múrómîḡḡîñî.” yaiwiaríḡáyî wiwanîḡyî enî sixí imîxînanîro nánî pí pí mîḡ winarîḡpi aríá nîkeamoro enî sixí eámîxînaríḡárîñî. E yaríḡáyî urí imîxîñîpaxí imónîḡpi bî meaanîro nánî yarîḡagía aí nene urí imîxîñîpaxí mimónîḡpi meaanîrane nánî yarîḡwîñî.

26 Ayínánî nîonî Jisasomî nîxídfîríná yamîyamúróníḡñîñî nîñîrî iríñî xîxenî warîḡárîñî. Wé neánîríná xarîxarî nerî meá píráñîḡ sopîḡ norî nîrómáná xîxenî eaarîḡáonîrîñî.

27 Nîwanîḡonî enî sixí oímîxîñîmîñîrî nánî náonî iwanîñîñî eánîrî pí pí nîonî mîḡ nînarîḡpi aríá oîkeamómîñîrî nánî iwanîñîñî eánîrî yarîḡárîñî. Ayí rîpi nánî e yarîḡárîñî. Nîonî áamá wíyo wáí re nurîméísáná, “Kiraísomî nîxídfîróná yamîyamúróníḡñîñî nîñîro xídfîrîñî.” nurîméísáná enjáná Gorîxo “Ayí t́ñî yamîñîyí mimónîḡñîñî.” nîrîñîḡḡîñîrî e yarîḡárîñî.

10

“Sípî Judayeneyá neáríawéyí yagíápa mepa éwanîḡñîñî.” urîḡ nánîrîñî.

1 Gí nîrîxímeáyíné, negí neáríawéyí yagíápi nánî dîḡ mopírfî nánî bî osearîmîñî. Ayí ńñî Moseso Isipíyí aḡíyo dánî nîwirîmeámi nuríná agwí Gorîxo nîpemeámi úwîñîḡḡîñîrî tîḡpîmî sîmaḡwíyónîḡ ínîmî nîḡweámáná númî wagíárîñî. Ńñî enî ipí Ragí rîḡoyí rîñîḡwá nîxeróná mîdîmîdánî eadîkiowárîñîḡáná áwîñîmî nîxéa ugíawîñî.

2 Ńñî agwípîmî sîmaḡwíyónîḡ nîḡweaxa uro ipíwámi xero neróná Moseso t́ñî nawínî anî nikárîñîro néra ugíawîñî.

3 Aiwá mayí e nemeróná aiwá manái rîñîḡ Gorîxoyá kwíyíyo dánî imónîḡpi ayí ńñî nîga wagíárîñî.

4 Iníḡ mayí e nemeróná Gorîxoyá kwíyíyo dánî sîmîḡ meanjú ayí ńñî nagíárîñî. Síná iníḡ sîmîḡ meaago —O wínîyí úfámi númî emeagorîñî. O, ayí Kiraiso nánî rarîḡñî.

5 E nerîḡ aiwí ayí nápi yaríḡápi nánî Gorîxo wîkí nîwónîrî áamá dîḡ meanḡe dánî amî amî opépoyîñîrî nîwîkára wagírfîñî.

6 Ayí amípi apî apî néra nuróná pegíápi dánî nene nánî sîḡwepíḡ neainîñî. Ayí sipí imónîḡpi nánî mîḡ inagíápa nene enî axípi mîḡ minîpa éwanîḡñîñîrî sîḡwepíḡ neainîñî.

7 Ayí wí wigí ḡwíápiñî nîxídfîróná Bîkwíyo dánî re nîrîñîrî eánîḡpi t́ñî xîxenî re egíawîñî, “Ámáyí aiwá nîro iníḡ nîro epírfî nánî nîḡweagíásáná rîkîkîrfó inanîro

náni wiápínimeagfawixini.” niriñiri eániñipi tñi xixeni e egfawixini. Nene ayf yagfápa nerane mimónf ñwáfá imóniñíyo wí mîxíðipa éwanigini.

⁸ Ayf wí ñwáf inigfápa —ñwáf e inigfápi náni Gorixo pirf umamópoyiniri uráná áamá xíomi píraníñf xídarigfáyf sfá axíyimi áamá ñwáf inarigfáyo, nñi 23,000 imónigfáyo pipikímf emegfápi náni rariñini. ñwáf ayf e inagfápa nene eni axípi e minípa éwanigini.

⁹ Ayf wí Áminá Gorixo nepa ení eániñoríaniri iwamfó wíwapiyagfápa —E wíwapiyíáná oyá ñiñf tñi áamá ayo weaxfá sidíñf óagf náni pegfíná náni rariñini. E iwamfó wíwapiyagfápa nene eni mîwíwapiyipa éwanigini.

¹⁰ Ayf wí Gorixomi aníñúmí wirinagfápa —Aníñúmí e wirináná aññajf áamáyo xwírfá wikíxeariño pikíñpi náni rariñini. Gorixomi aníñúmí wirinagfápa nene eni axípi e mepa éwanigini.

¹¹ Api api e niwímeáa unípi wigf wíniyf éf oweayimeánf poyiniri siñwepigfíñiñf wiri nene agwi ríná sfá yoparíyi ríxa nimónfíná ñweañwaéne íkwairírf neainfá náni Bíkwiyo ñwirárinípiñini.

¹² Ayínáni “Gorixomi píraníñf xídaríñáoní ayf yagfápa wí epaxonímaní.” yaiwinariñf goxi goxi, jiwaniñoxí axípi nerí aníñimigíniri píraníñf meníñíñini.

¹³ “Ení eániñfáyírfaniri áamáyo iwamfó wíwapiyarigfápi axípi mîneaiñeá xegf bñ imóniñpi neaiñeaañini.” mîyaiwipani. Gorixo —O áamá ñiñf wikíwíñinípxí imóniñorini. O iwamfó áamá seaiwapiyíáná seyñé xwámámf mîwipaxf imóniñpi xe oseaiwapiyí poyiniri wí siñwáf seaníñfá meníni. Áamá wí xe iwamfó oseaiwapiyí poyiniri siñwáf níseaníñfá seyñé xopírárf wipírfá náni eni xwámámf wipaxíñé seaimíxiñfáñini.

Rídiyowá mimónf ñwáfapi náni iníñpi náni uríñf naniñini.

¹⁴ Gf niriñfmeáyíñé, Gorixo negf neáríawéyo nañf wíagf aiwi obaxí ayá wí wigf sipí neríñíyo dani xwírfá ikíxenagfá enagf náni nene ñiñf nímorane mimónf ñwáfapi wí mîxíñípa nerane api tñi e dani éñiñf owaneyí.

¹⁵ Ñiñf tígíáyíñé, nioni ñiñf tígíáyó urariñápa axípi nísearíminiri yariñapi náni sewaniñíyíñé ñiñf níyaikiroro “Sípírfani? Nañírfani?” yaiwípoyí.

¹⁶ Kapíxf iniñgí wainí iníñpi —Api Áminá Kiraiso nene náni níneapeiríñá ragf puñpi náni ñiñf neainíñfá náni imóniñpiñini. Nene niniñanéná Gorixomi yayf wiaríñwápiñini. Iniñgí api niniñanéná o tñi mîmíñinípa yariñwáñani? Aiwá o níneapeiríñá xfo náó ríñiñf winíñpi —Api náni ñiñf neainíñfá náni níkwíñiriñi nariñwápiñini. Aiwá api niniñanéná eni o tñi nawíni mîmíñinípa yariñwáñani?

¹⁷ Aiwá níkwíñiriñi nariñwá apí ná bñi enagf náni nene áamá obaxene imóniñagwi aiwi ná bñi daniñi níkwíñiriñi nariñwáyo dani siyikf ná bñi mimónípa reñwíni?

¹⁸ Gf Isireríyf yariñgápi náni eni ñiñf mópoyí. Rídiyowá éfapi nariñgáyf Gorixo, e íraf oníño tñi mîñinarigfáñini.

¹⁹ Nioni searíminiri yariñapi seyñé ríxa ñiñf rímonoi? “Rídiyowá áamá Gorixomi mîxídarigfáyf wigf mimónf ñwáfapi náni yariñgápi, ayf nepaxíñf imóniñpi náni rífa neararíni?” ríyaiwiaríñoi? “Wigf ñwáf imóniñpi eni, ayf nepaxíñf imóniñpi náni rífa neararíni?” ríyaiwiaríñoi?

²⁰ Oweoi, wí e searíminiri mîyariñini. Rípi oyaiwípoyiniri searariñini, “Áamá Gorixomi mîxídarigfáyf wigf rídiyowá yariñgápi Gorixo náni rídiyowá mé wigf mimónf ñwáf kwíyf sipí tñiñpi náni rídiyowá yariñgáñani?” oyaiwípoyiniri searariñini. Seyñé wigf rídiyowá éfapi niniñroná kwíyf api tñi nawíni mîñinípiñini searariñini.

²¹ Wí re mîyaiwinípa éñíñini, “Nene anani kapíxf Ámináo neaiñpi náni ñiñf moaníwá naniwá nírane mimónf kwíyfíñf naniwá nírane epaxeneríni. Nene anani

aiwá Ámináo nánipí nírane mimóní kwíyíyí nání rídiyowá éfápi nírane epaxenerini.” miyaiwinipa éfrixini.

²² “Rídiyowá mimóní ñwá nánipí naríñwápimi dání Áminá Gorixo wikí dñí neaiwini nání símírí wíwanigini.” ríseaimónarini? “Ení eáníñí nene eáníñwápi xíoyápi seáyí e imóníñagi nání pírí neamamopaxenemani.” ríyaiwinaríño?

“Gorixomi yayí umepaxí imóníñpini éwanigini.” uríñí nánirini.

²³ Wiyíné re rarigápi, “Pí pí ‘Oyaneyi.’ níneaimóniríná nene ananí epaxíriní.” rarigápi nepa níríro aiwí apí bí neríñpimi dání píraníñí imíxinarigámani. Gorixomi dñí wíkwíronwaéne “Pí pí ‘Oyaneyi.’ níneaimóniríná ananí epaxenerini.” yaiwinaríñwápi nepa imóníñagi aiwí apí bí neríñpimi dání sákwí omíxinaríñwámani.

²⁴ Segíyí wo “Naní niñwaníñonini nímeani nání aríge emíniréini?” miyaiwipa erí “Naní áamá tíyo ení wímeani nání aríge emíniréini?” yaiwirí éwinigini.

²⁵ Pí pí gíwí áamá wí makerá imíxarigé dání bí yarigápi seyíné ananí bí nero níniróná ayá sáwí searonigínirí “Mimóní ñwápi nání rídiyowá éfápiraní? Rídiyowá mepa éfápiraní?” yaríñí minípa éfrixini.

²⁶ Bíkwíyo dání “Xwá ríríraní, amípi xwá tíyo enípiraní, níní Ámináoyá imónini.” nírínirí eáníñagi nání “Pí pí gíwí enípi ananí nípaxenerini.” seararíñini.

²⁷ Áamá Jisasomi dñí míwíkwíroní wo “Aiwa bí onaneyi.” searepearáná seyíné “Ananí Owaneyi.” niseaimóniríná, sa nuro ayá sáwí searonigínirí pí pí aiwá seaiapípi nání “Wigí mimóní ñwápi nání rídiyowá éfápiraní? Mepa éfápiraní?” miyaiwipa nero ananí nífrixini.

²⁸ E nerí aí áamá wo áwaní re nisearirínáyí, “Gíwí rípi ñwá imóníñpi nání rídiyowá inípirini.” nisearirínáyí, áwaní searí nání dñí nímoro o seyíné naríñagá niseaniríná “Gíwí apí Jisasomi dñí wíkwíroarigá tíyí minípaxí imóníñpi pí nání ríá naríño?” niyaiwirí ayá sáwí uronigínirí minípa éfrixini.

²⁹ Seyíné níniróná “Nípikwini miyaríñwini.” niyaiwiro ayá sáwí searonigínirí mírariní. Áwaní searí “Ayí nípikwini miyaríño.” niseaiawirí ayá sáwí uronigínirí raríñini. E seararíñagi nání áamá wo níwiápnímeari re níríníño, “Nene ananí nepaxí imóníñpi pí nání áamá wí ayá sáwí uropaxí imóníñpimi dání ámi mepaxí imóníñwini?”

³⁰ Nioní gíwí apí nínirí Gorixomi yayí níwirínáyí, gíwí nioní yayí wíápi nání míkí píyo dání pairí nípaxí imónini?” Áamá wo e níríní aí

³¹ rípi osearimíni, “Seyíné gíwí nínirónáraní, iníñí nínirónáraní, pí pí nerónáraní, áamá wí sñwí niseaniróná ‘Gorixomi dñí níwíkwíro nání ríá yaríño?’ oseaíaiwípoiñirí omí seáyí e umíeyoapaxí imóníñpi éfrixini.” osearimíni.

³² Judayíraní, Gírikíyíraní, áamá Gorixoyá síyikí imóníñgáyíraní, ayí omí sñí xídípaxí enánáyí, nene oyá sñwíyo dání ananí epaxí aí ayo óreámioapaxí imóníñpi mepa éwanigini.

³³ Nioní yaríñápa seyíné ení axípi éfrixini. Nioní pí pí neríná niñwaníñoní nánini ayá tñí míméní “Áamá obaxíyo Gorixo yeáyí uyimíxemeaní nání omí dñí owíkwírópoiñirí aríge nerí ayo ayá tñí umemáráraní?” niyaiwirí ayí yayí winípaxí imóníñpini yaríñáriní.

11

¹ Nioní Kiraiso yagípi ikaníñí wiaríñápa seyíné ení nioní ikaníñí nífrixini.

“Apíxíwa míñíyo wí pánífrixini.” uríñí nánirini.

² Seyíné nioní nání íníná díní aríá mikeamó Jisasomí xídaríṅwaéne yaríṅwápi nání nioní seaiékwíkwíyínápi xaiwí fá nìxìrìro yaríṅagá nání yayí bì oseaimíní.

³ Seyíné seaiékwíkwíyínápi xaiwí fá nìxìrìro aí “Rìpí nání ení nìjǎ́a oimónípoi.” nímónaríní. Kiraiso áamá oxí nìyoní seáyí e wimónírí oxowa xiepíwamí seáyí e wimóníro Goríxo Kiraisomí seáyí e wimónírí ení.

⁴ Ayínání oxí go go Goríxomí rìxíní nurírínáraní, oyá xwíyǎ́pi wíá nurókiamorínáraní, wí mìníyo nìpákínímáná e nerínáyí, o xegí seáyí e wimónínjomí —O ayí Kiraisoríní. Omí ayá wimoaríní.

⁵ E nerí aí apíxí gí gí mìníyo wí mǐdǎ́kínípa nemáná Goríxomí rìxíní nurírínáraní, oyá xwíyǎ́pi wíá nurókiamorínáraní, í xegí seáyí e wimónínjomí —O ayí xegí xiagworíní. Omí í ayá wimoaríní. Apíxí e yarígǎ́wa re imónígǎ́wa tǐnǐ xìxení imónínjoí. Íwamí gwí nìyíríná ayá xwé owiníní rí dǎ́a nǐnǐ róáná mìní wáí nero nání ayá winaríníwa tǐnǐ xìxení imónínagá nání raríní.

⁶ Apíxí gíyí “Mìníyo wí mǐpákínípa oemíní.” nìwimónírínáyí, wígí dǎ́a nǐnǐ ení rónǐrǐxíní. E nìsearírí aí apíxí dǎ́a nǐnǐ róánáyí mìní wáí nímónírí nání ayá nìwinírínáraní, úrapí róánáyí wiwiá fá nìwerí nání ayá nìwinírínáraní, mìníyo wí pákínǐrǐxíní.

⁷ Ayí rìpí nání raríní. Goríxo áamá oxí iwamíó nímìxírí nìtíríná seáyí e xewanínjóníní imónínípa wímìxíní enagí nání oxíyí Goríxo xó imónínípi síwáníní nìwinírí nání omí rìxíní nurírínáraní, oyá xwíyǎ́pi wíá nurókiamorínáraní, amípí wí mìníyo mǐpánípa éfǐrǐxíní. E nerí aí apíxíyí wígí fǐwiagwíyí imónígǎ́pi síwáníní nìwinírí nání ayí Goríxomí rìxíní nurírínáraní, oyá xwíyǎ́pi wíá nurókiamorínáraní, amípí wí mìníyo pánǐrǐxíní.

⁸ Ayí rìpí náníríní. Eníná Goríxo áamá oxí nímìxíríná apíxímí dǎ́nǐ bì nìyorí imìxínímaní. Apíxí nímìxíríná oxomí dǎ́nǐ bì nìyorí imìxíníríní.

⁹ Apíxímí oxo arírá wíwinígínírí imìxínímaní. Oweoí, apíxí oxomí arírá wíwinígínírí imìxíníríní.

¹⁰ Ayínání “Oxíyí apíxíyo seáyí e rǐa wimónínjoí?” yaiwípírí nání imónínípi wí apíxíwa mìníyo pánǐrǐxíní. Íwa pí pí yarígǎ́pi anǐnají síṅwí wínaxídarígǎ́ enagí nání raríní.

¹¹ E seararínagí aiwí oxí Ámínáo tǐnǐ nawíní níkáríníríná “Nioní apíxí mayoní nerí aí sopíní nonírí yarínáoníríní.” rǐpaxí meníní. Apíxí ení Ámínáo tǐnǐ nawíní níkáríníríná “Oxí mayíní nerí aí sopíní nonírí yarínáíníríní.” rǐpaxí meníní.

¹² Neparíní. Goríxo apíxí iwamíó nímìxíríná ayí oxíyo dǎ́nǐ nìyorí imìxíníríní. E nerí aí rìpí ení neparíní. Oxí nǐnǐ apíxíwa xǐrarígǎ́ríní. E nerí aí apíxíraní, oxíraní, píraní, amípí nìpíní mǐkǐ íkínjo, ayí Goríxoríní.

¹³ Sewaníníyíné xwíyǎ́a nioní seararíná rìpí nání díní nìyaikiroro “Sǐpírǎnǐ? Nanǐrǎnǐ?” yaiwípoyí. Apíxíwa amípí bì mìníyo mǐpákínípa nemáná Goríxomí rìxíní nurírínáyí, “Ananí yarínjoí.” rǐseaimónaríní? “Ananí mǐyarínjoí.” rǐseaimónaríní?

¹⁴ Ámaéne negí imónínwápímí dǎ́nǐ síwá réníní neainaríníríní. Áamá oxí dǎ́a sepiá xǐrá enáná ayí ayá winípaxí imóníní.

¹⁵ E nerí aí apíxí dǎ́a sepiá enáná ayí díní nífá winípaxí ení. Negí imónínwápímí dǎ́nǐ síwá éniní neainaríníríní. Pí nání marǎ́aí, Goríxo apíxíwa rǐtǐ ínǐrǐxínírí dǎ́a sepiá winí enagí nání sepiá enánáyí “Díní nífá winípaxí ení.” seararíní.

¹⁶ Áamá wí “Xwíyǎ́a Poro raríní rìpí nání xǐxewíámí ouraneyí.” nìwimóníríná rìpí urímǐnǐ, “None ámí xegí bì yaríṅwámaní. Síyíkí Jisasoyá imónígǎ́a amí amí ṅweagǎ́yí ení xegí bì xídarígǎ́maní. Ayí nioní rǐápíní yarígǎ́ríní.” urímǐnǐ.

“Aiwá Ámínáo nání díní oneainínírí imìxarínwápi úrapí mǐnǐmepaní.” uríní

nánirini.

¹⁷ Seyíné Gorixomi yayí wianiro nání awí neániróná naní mimóní sipípini nimóniri yarigíá enagi nání ámi sekaxí rípi níríríná segí yarigíápi nání weyí nímeariri searimiméini.

¹⁸ Xámi rípi searimíini. Nioni áamá wí re raríagíá aríá winárini, “Jisasoyá siyikí imónigíá Koriniyo ηweagíáyí Gorixomi yayí umeanro nání awí neániróná nawíni mimóní yaní epayónarigíárini.” raríagíá aríá níwiri “Bí nepa e ríá yaríño?” yaiwiaríjarini.

¹⁹ Ayí neparini. “Seyíné diñí ná bini nímoro axípiini mimónigíáyínérini.” nimónarini. Seyíné re yaiwinípriri nání “Negíyí wiene Jisasomi xixení níxídirane mímíwiároaríjwaéne, ayí aneríani?” yaiwinípriri nání xixegíni yaní nepayóniro yaríño.

²⁰ Ayínáni seyíné awí neániróná “Aiwá Ámináo nání ‘Diñí oseaininiri nífríxini.’ nearíjpi naríjwini.” níyaiwiro aiwí nepa mínaríño.

²¹ Ayí rípi nánirini. Awí neániro aiwá níniróná níyínéní siní mé aiwá xixegíni ríá yeaaríápi aníni níyoaro xixegíni níníro nání wiyíné agwíni ηweanáná wiyíné iniigí wainí xwapí nínimáná papíkí yarigíárini.

²² Pí nání e yarigíárini? Aiwá níro iniigí níro epíríá nání segí aní menirani? Jisasoyá siyikí seyíné imónigíápimi peayí owiananeyiniri e yarigíárani? Séríxímeá aiwá nání díwí ikeamónarigíáyo ayá owimoaneyiniri e yarigíárani? “Poró weyí neamearípaxí imóníjpi yaríjwini.” ríseaimónarini? Oweoi, api néra waríagíá nání wí weyí seamearímíámani.

Aiwá Ámináo xóo nání diñí winíwinigíiniri imíxíjpi nání uríj nánirini.

²³ Xwíyíá nioni eníiná searéwapíyínápi gí diñíyo dání mísearéwapíyínápi. Ámináo níréwapíyíníyo dání searéwapíyínápi, ayí rípirini. Síá Áminá Jisaso nání Judaso pasá uméyimi Ámináo aiwá bí nímeari

²⁴ aiwá api nání Gorixomi yayí níwimáná níkwíriri re ríjínigini, “Rípi gí waráriní. Seyíné nání rídiyowáníj inímpírini. Soyíné nioni seaimípi nání diñí seainíníá nání nioni éapa axípi e yayífríxini.” uríjínigini.

²⁵ Awa ríxa aiwá nínimáná kapíxí iniigí wainí íníj wá nímeari xegí yaríjpa axípi nemáná re ríjínigini, “Goríxo xwíyíá síj ‘E níseaimíárini.’ raúroaríjpi ‘Nepa xixení níneaimíáríani?’ oyaiwípyiniri nioni níperíná gí ragí púyí iniigí wainí síxí ríwáníj imónini. Íníná soyíné iniigí ríwá níniríná nioni nání diñí seainíníá nání nífríxini.” uríjínigini.

²⁶ Seyíné o ríjpi nero aiwá api níro iniigí awá níro neríjípimi dání o ámi weapíníe nání wá ríníj níra warígíárini, “Ámináo nene nání ríxa neapeiníriní.” Éníní níra warígíárini.

“Ámináooyá aiwápi gíyíné úrapí níniríná xwíyíá meárinípaxí yaríño.” uríj nánirini.

²⁷ Ámá gíyí xámi píráníj diñí míyaikíró Ámináo ayá winípaxí imóníjpi ero aiwáraní, iniigíraní, xóo nání diñí winíni nánípi úrapí níro nerónáyí, warápi tñi ragípi tñi xóróríníj nero nání xwíyíá meárinípaxí imóníño.

²⁸ Ayínáni áamá woxí woxí, “Naní imóníjpi ríá yaríjini? Sipí imóníjpi ríá yaríjini?” níyaiwiri yaríj niga núísáná aiwá api tñi iniigí awá tñi xe nífríxini.

²⁹ Ayí rípi nánirini. Ámá aiwá api tñi iniigí awá tñi níniríná “Ámináo xegí warápi dání neainí enagi nání ríá naríjini?” míyaiwipa nerínáyí, ayí xwíyíá meárinaníro nání naríagíá nání raríjini.

³⁰ Sa mîkî apimi dâni segî obaxî wî simîxî nero niyîpé nimónîrî ero wî rîxa pîyî ero egîárîni.

³¹ Nene xâmi negî yarîñwâpî nânî yarîñî niga nurane “Nañî rîa yarîñîni? Sîpî rîa yarîñîni?” niyaiwirane dîñî pírânîñî nimîxînimáná aiwá apî nîñîrane sîñwirîyî, Kiraiso xwîyîá bî nîneameárîrî sîyîkî neareámîñîrî enîmanî.

³² E nerî aí agwî ríná Ámínáo xwîyîá nîneameárîrîná rîwéná nene áamá xîomî mîxîdarîgîáyo tîñî nawîñî xwîyîá umeárîmîgîñîrî rîxa xwîyîá nîneameárîrî sîyîkî neareaarîñî.

³³ Ayîñânî gî nîrîxîmeáyîné, aiwá nionî seararîñâpî nanîro nerîmeánîrîná axíná nawîñî pírânîñî onaneyîñîrî rîwîyo rémoarîgîáyo nânî wenîñî nerî ñwearîñî.

³⁴ Seyîné aiwá apî nîñîróná úrapî nero xwîyîá meárîñîpîrîxîñîrî segîyî wî agwî enî mîweánîñánáyî sîñî mîbîpa neróná wigî aniwámi dâni aiwá nîñîrîxîñî. Aiwá apî nânî xwîyîá bî sîñî nîwenîagî aí ámi nîseaîmeárîná searîmîárîñî.

12

“Kwîyîpîmî dâni epaxî imónîgîápi bî bî imónîñî.” urîñî nânîrîñî.

¹ Gî nîrîxîmeáyîné, seyîné payî nearo Gorîxo xegî kwîyîpî sîxî seamímonîpîmî dâni e e epaxî imónîñîrîxîñîrî seaimîxîñî seyîné yarîñî nigîápi nânî “Seyîné xe majîá nero oépayî.” mînimónarîñî.

² Seyîné sîñî Gorîxomî mîxîdîpa neróná seaigîápi nânî nijîá imónîñî. Ámáya mîmónî ñwîá imónîñîyo —Ayî xwîyîá bî rîpaxî mîmónîñîyîñî. Ayo oxîdîpoyîñîrî yapî pí pí seaiepîsîáná seyîné nepaxîñîrî xîdagîápi nânî nijîá imónîñî.

³ Ayîñânî “Seyîné nijîá re oimónîpoyî.” nimónarîñî. Ámá wî Gorîxoyá kwîyîpîmî dâni nîrîrîná wî re rîpaxî menîñî, “Jisaso xewanîño roapîkínîñîrî.” rîpaxî menîñî. Ámá wî Gorîxoyá kwîyîpîmî dâni mîrîpa nerînáyo, “Jisaso negî Ámínáorîñî.” enî wî rîpaxî menîñî.

⁴ Kwîyîpîmî dâni e e epaxî imónîñîrîxîñîrî sîxî umímoarîñîpî xîxegîñî imónîñîagî aiwî kwîyî axîpî ná bîñî imónîñîpîmî dâniñî yarîgîárîñî.

⁵ E nerîñîyo dâni áamáyo seáyî e e wîñîrîxîñîrî Ámínáo wîmîxarîñîpî xîxegîñî enîagî aiwî Ámínáo, ayî ná wonî axorîñî.

⁶ Ananî nepaxî imónîgîápi xîxegîñî imónîñîagî aiwî Gorîxo, ayî ná wonî e e epaxî imónîñîrîxîñîrî enî sîxî weámîxarîñîrîñî.

⁷ E nerîñî aiwî o áamá xîoyá imónîgîá nîñî xîxe arîrá inîñîrîxîñîrî womîñî womîñî xegî kwîyîyo dâni epaxî imónîñîpî bî bî yanî wiarîñîrîñî.

⁸ Bî bî yanî nîwirîná áamá wo kwîyîpîmî dâni xe dîñî émî saímî nîmorî áamáyo pírânîñî urîpaxî oimónîrî wirî wo kwîyî axîpîmî dâni xe nijîá seáyî e nimónîrî pírânîñî uréwapîyipaxî oimónîrî wirî

⁹ ámi wo kwîyî axîpîmî dâni xe dîñî ayá wî onîkwîronîrî wirî ámi wo kwîyî axîpîmî dâni xe enî sîxî neánîrî áamá simîxî yarîgîáyo pírânîñî owîmîxîñîrî wirî

¹⁰ ámi womî emîmî epaxî oimónîrî wirî ámi womî xîoyá xwîyîá wîá urókiamopaxî oimónîrî wirî ámi womî áamá wî kwîyî bîmî dâni rarîñîagîa arîá nîwirîná adadî nîwirî “Ayî kwîyî apîmî dâni rîa rarîñî?” yaiwîpaxî oimónîrî wirî ámi wo áamá gwî wîrî wîrî xwîyîá mîkî apî apîmî dâni ananî rîpaxî oimónîrî wirî ámi womî xwîyîá mîkî apî apîmî dâni arîá nîwirî yanî umeaipaxî oimónîrî wirî yarîñîrîñî.

¹¹ Gorîxo áamá wîyî wîyo yanî xîxegîñî e e nîwia nurî aiwî kwîyî axî ná bîmî dâniñî e e epaxî imónîñîrîxîñîrî nîwîmîxîrîná womî pípi owîmîñîrîñî apî wiarîñîrîñî. Ámi womî pípi owîmîñîrîñî apî wiarîñîrîñî.

“Obaxene imónîñîagwî aiwî wará ná bîñîñîñî imónîñîwîñî.” urîñî nânîrîñî.

12 Ámá yá wará ná bini enagi aiwi nápmi dani wé skwí amipí xixegíni bi bi imónini. Warápmi dani amipí xixegíni bi bi imóniñyí nini obaxí imóniñagi aiwi nápi ná biniñini. Ámá Kiraisoyá siyikípi imónigíáyí ámá warápi tñi ríramiñiyí imónipaxíñini.

13 Ayí rípi naniñini. Nene —Wiene Judayenerani, wiene Gírikíyenerani, wiene xínáíwanéniñi nimónirane omiñi wiariñwaénerani, wiene áxenwarí mĩneainí negí diñi tñi emeariñwaénerani, —Nineneni eni kwíyí axípmi daniñi siyikí ná bini imónani nani wayí neameairo kwíyí axípmi neaainí eni enagi nani rariñini.

14 Nene niñí re imóniñwini. Ámá warápi, ayí ná bini mimóní skwíraní, wéraní, miñíraní, xixegíni bi bi imónini.

15 Skwú xwíyá rípxí nimóniri re ráníyí, “Niúni wéuni mimóniñagi nani nápiyá biniñani.” ráníyí, “ ‘Nápmi dani bi imóniñpiñani.’ yaiwipaxíñini.” ríseaimónariñi? Oweoi.

16 Aríana eni re ráníyí, “Niñani siñwíyini menagi nani nápiyá biniñani.” ráníyí, “ ‘Nápmi dani bi imóniñpiñani.’ yaiwipaxíñini.” ríseaimónariñi? Oweoi.

17 Nápi nini siñwíni enánáyí, aríge nerí aríá epaxíñini? Nápi niñini aríani enánáyí, aríge nerí diñi weáni paxíñini?

18 Nápi, ayí axípi ná bini mimónini. Siñwíraní, aríaraní, api api e nimóga úwiniñiniñi Goríxo xílo wimóniñpa diñi neyírori nimixiri tiñíñini.

19 Warápmi dani amipí skwíraní, wéraní, xixegíni imóniñpa mimóní axí ná bini nimóniríñáyí, warápi aríge imónipaxíñini? Oweoi, e neríñáyí, wará xegí imóniñpa bi imónipaxí menini.

20 Negí wará imóniñpi, ayí rípiñini. Warápmi dani amipí xixegíni wéraní, skwíraní, imóniñpi ayí obaxí aiwi warápi, ayí ná biniñini.

21 Siñwíyí xwíyá rípxí nimónimáná wéumi wí re urípxí menini, “Ná saní mĩnirápariñuxi, pí nani júxi tñi nawíni imónimíñini? Niñini anani niñípi ñweapaxíyiniñini.” urípxí menini. Miñíyí eni skwúmi wí re urípxí menini, “Ná saní mĩnirápariñuxi, pí nani júxi tñi nawíni ñweámíñini? Niñini anani niñípi ñweapaxíyiniñini.” urípxí menini.

22 Oweoi, pí pí nápmi dani imóniñ “Ení meániñpiñani?” yaiwiaríñwápi menánáyí, omiñi amipí nene nápmi dani yariñwápi niñkwini epaxí menini.

23 Nápmi dani imóniñ “Nani onimíapi imóniñpiñini.” yaiwiaríñwáyí nene anani píraníñi okiyá meariñwáñini. Nápmi dani imóniñ siñani mĩmepaxí imóniñyí píraníñi ríti yariñwáñini.

24 E nerí aí pí pí nápmi dani imóniñ “Awíaxí imóniñpiñani?” yaiwiaríñwápi, ayí ríti mepaxí imóniñagi nani wí e yariñwámani. Goríxo ámá warápi nimixiri pí pí nápmi dani enípi niñwiráñiniñá “Nani onimíapi imónini.” yaiwiaríñwápi seáyí e imóniñwiniñiniñi ñwiráñiniñini.

25 Nápmi dani imóniñyí mĩdimídani mĩmearónipa ero xixe píraníñi meniro epíñí nani e ñwiráñiniñini.

26 Nápmi dani imóniñ bi ríniñi wináná nápmi dani imóniñ niñini ríniñi wináraníñini. Bi imóniñpiñi yayí uméaná niñini diñi níñá niñwiga waríñiniñini.

27 Kiraisoyá siyikípi imónigíáyíné oyá warápiñiñi imóniro wiyíñeni wiyíñeni oyá nápmi dani skwíniñíraní, wéniñíraní, xixegíni imóniro enoi.

28 Goríxo ámá xíoyá siyikípi imónigíáyí xixegíni bi bi nimóga úñixiniñi rípeañíñini. Wí wáí wurĩmeiarigíáyí imóniro wí xewaníñoyá xwíyápi wíá urókiamoarigíáyí imóniro wí uréwapíyarigíáyí imóniro epíñí nani rípeañíñini. Xiñani xiñani imóniñ api api niñípeámáná ami wí emimí epíñí nani imóniro wí simixí yariñwáyo nani wimixipíñí nani imóniro wí díwí ikeamónariñwáyo aríñá wipíñí nani imóniro wí pí

pí omîñî yarîgîfáyo mepîrîfa nânî imónîro wí áamá gwî wirî wirî xwîyîfá mîkî apî apimî dâñî rîpîrîfa nânî imónîro epîrîfa nânî rîpeañîrîñî.

²⁹ Nîñî wáf wurîmeiarîgîfáyî rimónîñî? Nîñî wáf rókiamoarîgîfáyî rimónîñî? Nîñî urêwapîyarîgîfáyî rimónîñî? Nîñî emîmî yarîgîfáyî rimónîñî?

³⁰ Nîñî sîmîxîyo nanî imîxîpîrîfa nânî rimónîñî? Nîñî gwî wirî wirî xwîyîfá mîkî apî apimî dâñî rîpîrîfa nânî rimónîñî? Nîñî xwîyîfá mîkî apî apimî dâñî rarîgîfápi yanî umeaipîrîfa nânî rimónîñî? Oweoî.

³¹ E nîsearîrî aî seyîné woxîñî woxîñî, “Gorîxo áamá e e epaxî imónîrîxîñîñî kwîyîpimî dâñî sîxî umîmoarîñî apî apî enagi aî sa seáyî e imónîñîpi oimónîmîñî.” nîyaiwirî sîmî xeadîpénîrîxîñî.

13

“Ámáyo nepa dîñî sîpî nîwirîná rîpî rîpî yarîgîfáñî.” urîñî nânîrîñî.

“Arîge nerî Gorîxo wimónarîñîpi tîñî xîxenî yanîréwîñî?” nîseaimónîrîñî epîrîfápi nânî áwanî bî osearîmîñî.

¹ Nionî gwî wirî wirî xwîyîfá mîkî ámaranî, anîñajîranî, rarîgîfápi dâñî ananî rîpaxî nimónîrî aî ámáyo dîñî sîpî mîwîpa nerîñáyî, surîmá nîrârîrî berî ikaxî nîrîrîñî yaiwîñîñî yárarîñîpánîñî imónîmîñîñî. Sonî udîfá xámi mîñwirárîpa nemáná eááná rarîñîpánîñî enî imónîmîñîñî.

² Nionî xwîyîfá Gorîxoyápi wáf rókiamopaxî imónîrî amîpî nîñî o éimîgîñîñî enwîpeárîñî íñîmî imónîñîpi nânî nîjîfá imónîrî amîpî nîñî áamá “Ayî apî rîfa imónîñî?” nîyaiwîro nîjîfá imónîgîfápi nânî nîjîfá imónîrî nerî aî ámáyo dîñî sîpî mîwîpa nerîñáyî, surîmá imónîmîñîñî. Nionî Gorîxomî dîñî enî neánîrî nîwîkwîrorîñîpimî dâñî “Dîwî rîpîxi ná jîe ui.” urîpaxî nimónîrî aiwî ámáyo dîñî sîpî mîwîpa nerîñáyî, surîmá imónîmîñîñî.

³ Nionî gî iyîfá fá amîpî yanî nîmerî uyîpeayîyo nîwirî aî ámáyo dîñî sîpî mîwîpa nerîñáyî, wî nanî nimîxîpaxî menîñî. Negî womî pîkianîro yarîñá nîaiwomî wárîpîrî nânî re nurîrî aî, “Nionî fá nîñîxîrîro rîfá nîwîoárîpoyî.” nurîrî aî ámáyo dîñî sîpî mîwîpa nerîñáyî, nionî éapi wî nanî nimîxîpaxî mimónîñî.

⁴ Áamá wîñîyo dîñî sîpî nîwirîná pípi marfáî, rîpî yarîgîfáñî. Sîpî wîñîyî wîfápi apaxî mé pîrî umamoarîgîfámanî. Ayá nurîmîxîrî nanî imónîñîpiñî wîiarîgîfáñî. Wîñîyo sîpî dîñî wî wîaiwîarîgîfámanî. Wîñîyo dîñî sîpî wîiarîgîfáyî wîwanîñîyî mîxî meakîñîñîro wárîxa imónîro

⁵ uyîñîñî wîkárîro yarîgîfámanî. Amîpî nenenî arîge nerî neaîmeanîrîñîñîñî mepa ero apaxî mé sîmî rîñîñî mîwinîpa ero fîwî wîñîyî wîkárîfápi nânî sîmî xwanjwî níkwónîmî memepa ero yarîgîfáñî.

⁶ Nîpîkwîñî mimónîñî yarîgîfápi nânî dîñî nîfá mîwinî wé rónîñî imónîñî yarîgîfápi nânî dîñî nîfá winarîñîñî.

⁷ Áamá wîñîyo dîñî sîpî wîiarîgîfáyî pí pí wîmeááná “Xe oneaîmeanî.” yaiwîro dîñî wîkwîroarîgîfápi wî pîñî mîwîarîpa ero amîpî nîñî Gorîxo nîwîirîñá nânî dîñî níkwîmoro ñwearo pí pí sîpî imónîñî wîmeááná xwámámî wîro yarîgîfáñî.

⁸ Ámáyo dîñî sîpî wîarîñwápi ná rîwîyo aî wî anîpá imónîñîfa menagi nânî anîñî fá xîrîpaxîrîñî. E nerî aiwî Gorîxoyá kwîyîpimî dâñî wáf rókiamopaxî imónîñwápiranî, xwîyîfá mîkî apî apimî dâñî rîpaxî imónîñwápiranî, pí pí nîjîfá imónîñwápiranî, apî nîpîñî anîpá imónîñfáñî.

⁹ Nionî seararîñápi nânî áwanî bî osearîmîñî. Agwî rîñá nene Gorîxoyá kwîyîpimî dâñî nîjîfá imónîñwápi sa bîñî bîñî imónîñwîñî. Oyá xwîyîfá wáf rókiamoarîñwápi nîpîñî marfáî, bîñî bîñî rókiamoarîñwáñî.

¹⁰ E nerijí aiwí Kiraiso niweapiri amipí Gorixo éimiginiri yarijípi rixa yóí imónaná agwi ríná nene bini bini imónijwápi anipá imóniníáriní.

¹¹ Nioní seararijápi niaíwí tñí ríramijiyí oemini. Eníná nioní siní niaíwí nimóniríná niaíwí rarigápa xwiyá axípi riri niaíwí yaiwiarigápa axípi yaiwirí niaíwí diñí moarigápa axípi mori néisáná aí rixa ámináoní nimónimáná niaíwí yarigápi siní fá mxirí pini wiárinjáriní.

¹² Agwi nene Gorixo éimiginiri yarijípi nání nijá bini bini imónijwápi xixéa sía yikiniñyo dání nene siñwí nipikwiní mainenarijwápi tñí ríramijiyí oemini. Agwi ríná xixéayo símimanjini roñagi niwinirane aiwí ríwéná nepa o tñí xixeni símimanjyo siñwí ainenaníwáriní. Agwi ríná nene bini bini nijá nimóniri aí ríwéná xío nene nání xixeni nijá imónijípa nene ení xío nání nijá imónaníwáriní.

¹³ E nerijí aiwí agwi ríná Gorixomí diñí wíkwírorane o neaiiníápi nání diñí ikwímorane wíniyo diñí sipí wirane yarijwá biaú bí api anijini imóniníápirini. Biaú bí api bí seáyí e imónijípi, ayí ámayo diñí sipí wiarijwápirini.

14

Kwíyípmi dání epaxí imónijípi nání ámi bí urijí nánirini.

¹ Seyíné “Ámayo diñí sipí owianeyí.” niyaiwiro anijí miní xídírixini. E nero aí Gorixo api api e imónírixini kwíyípmi dání seaimíxarijípi “Api api oimónaneyí.” niyaiwiro símí nixeadípeníro aiwí ná bini ayí oyá xwiyá ámayo wía urókiamopaxí imónipíri nání anípaxí símí xeadípenírixini.

² Ayí rípi nání seararijini. Ámá gíyí gíyí gwí wíri wíri xwiyá míkí wíniyí majía imónigápmi dání nírínáyí, ayí ámayo muraríño. Wíniyí xwiyá míkí api nání majía imónijagía nání Gorixomíni nuríri kwíyípmi dání yumí imónijípi raríño.

³ E nerí aí gíyí gíyí xwiyá Gorixoyápi wía nírókiamorónáyí, ayí ríápmi dání ámayo síkíkí womíxiro ení ríremíxi wíro diñí wía wókímíxiro epaxípi urarigíáriní.

⁴ Ámá xwiyá míkí xegí wíyo dání raríñ go go, ayí xewaníño síkíkí omíxinarini. Ámá Gorixoyá xwiyápi wía rókiamoaríñ go go, ayí Gorixo wimónaríñpi urípmi dání Jisasoyá siyikípi imónigáyo síkíkí womíxaríñriní.

⁵ Nioní “Seyíné niyínéní xwiyá míkí bí bimí dání orípoyí.” nínimóniri aiwí aga anípaxí ayá wí nimónaríñpi, ayí rípirini. “Gorixoyá xwiyápi wía orókiamópoyí.” nimónarini. Ayí rípi nánirini. Wía rókiamoaríñ go go Jisasoyá siyikípi imónigáyo nuríriná xío urípmi dání síkíkí niwomíxi rí nání xwiyá míkí xegí wíyo dání raríñ go gomí seáyí e wimónijagi nání raríñini. Xwiyá míkí xegí wíyo dání raríñ go go ráná ámá wo niwiápnímeari Jisasoyá siyikípi imónigá wíniyo o rípmi dání síkíkí owomíxiniri yaní numeairíná ení ananirini.

⁶ Gí níríxi méáyíné, rípi nání pírániñ diñí mópoyí. Nioní seyíné tñí e nání nibíri xwiyá míkí wíyo dání nisearírináyí, “Api wí naní neaimíxipaxí imónini.” ríseaimónarini? Oweoi. Nioní xwiyá Gorixo wía nínókímíxi rí níríñpi mísearípa nerínáraní, nijá o nání nioní imónijá bí mísearípa nerínáraní, xwiyá oyápi bí wía mísearókiamopa nerínáraní, bí mísearéwapíyipa nerínáraní, sa xwiyá míkí wíyo dání nísara nurínáyí, aríge nerí naní wí seaimíáriní? Oweoi, wí e epaxímaní.

⁷ Diñí mayí imónijípi, pékákíraní, gitáraní, ayí axípi imónini. Yaiwíniñ niyáriní nipikwiní irí mírépepa nerínáyí, ámá aríge “Ayí api ría raríni?” yaiwipaxíriní? Ámá kwíyípmi dání xwiyá míkí wíyo dání ení nírínáyí, ámá aría míwiarigáyo aríge nerí “Ayí api ría raríni?” yaiwipaxí imónini?

⁸ Ámá mîxîf nânî awî roŋo xowienŋomî dâni rîaiwá orîniŋî pîrámî nîpîkwîni mepa nerînáyî, ámá gîyî “Mîxîf nânî rîaiwá iyî rîráoî?” nîyaiwiro éwaikî tîniŋîf tîniŋîf arîkipaxîrîni? Oweoî, pîrámî nîpîkwîni mepa nerînáyî, wî e epaxî menîni.

⁹ Seyîné enî ámá wîyo kwîyîpîmî dâni xwîyîfá mîkîf xegî wîyo dâni nurîrînáyî, ámá arîfá seaiarîgîfá arîge nero “Apî nânî rîa neararîŋoî?” nîyaiwiro nîjîfá imónîpaxîrîni? Oweoî, seyîné urarîgîfá mîmianŋwî upaxî imónîni.

¹⁰ Ayî neparîni. Xwîfá rîrîmî xwîyîfá mîkîf xîxegîni tîŋîf rarîgîfá obaxî imónîni. Xwîyîfá bî mîkîf mayî imónîŋîmanî. Nîni mîkîf tîŋîf imónîni.

¹¹ E nerî aî ámá wo xwîyîfá mîkîf nionî majîfá imónîŋîpîmî dâni rarîŋagî arîfá nîwirîná “Émáyî worîani?” yaiwîmîni. Xîo enî nionî arîfá mîwiarîŋagî nînanîrîná “Émáyî worîani?” nîaiwîŋoî.

¹² Seyîné Gorîxo apî apî imónîrîxîniŋî kwîyîpîmî dâni sîxî seamîmoarîŋîpî “Oimónaneyî.” nîyaiwiro sîmî nîxeadîpénîro yarîgîfáŋîné imónîŋagîfá nânî pí pí neróná rîpî éfîrîxîni. Kwîyîpîmî dâni epaxî imónîŋwápîmî dâni Jîsasoyá sîyîkî imónîŋwaéne enî sîkîkî omîxîniŋpaxî imónîŋîpî oyaneyîniŋo ayá wî néra úfîrîxîni.

¹³ Ayînáni segîyî wo kwîyîpîmî dâni xwîyîfá mîkîf seyîné majîfá imónîgîfápîmî dâni nîsearîrînáyî, arîfá mîwiarîgîfáŋîné yanîf seameaimîniŋî nânî Gorîxomî rîxîŋîf urîwîniŋîni.

¹⁴ Ayî rîpî nânî seararîŋîni. Nionî gîfá ámá arîfá niarîgîfá dâni xwîyîfá mîkîf xegî bimî dâni Gorîxomî rîxîŋîf nurîrîná gîfá dîŋîf aî tîniŋîf murîf sa maŋîpámî dâni nurîrînáyî, “Apî ourîmîni.” nîyaiwîrî murîpa éa enagî nânî nionî rîfá bî naŋîf mîniarîni.

¹⁵ Ayînáni nionî pí emîniŋîrîniŋî? Nionî Gorîxomî rîxîŋîf nurîrînáŋîni, soŋîf nîrîrî omî yayî numerînáŋîni, xwîyîfá mîkîf bî bimî dâni maŋîpá tîniŋîf nurîrî aî “Ayî apî rîa urarîŋîni?” nîyaiwîrî gîfá dîŋîf tîniŋîf enî nawîniŋîf urîmîŋîni.

¹⁶ Seyîné e mepa nero Gorîxomî yayî nîwirîná dîŋîf tîniŋîf nawîniŋîf murîf xwîyîfá mîkîf bî bimî, seyîné majîfápîmî dâniŋîf nurîrînáyî, ámá sîpîfá imónîgîfá seyîné tîniŋîf nawîniŋîf awî eánarîgîfá arîge nero “Ayî rîfá xîxeni e imónîwîniŋîni.” rîpaxîrîni? Oweoî, xwîyîfá mîkîf seyîné rarîgîfá arîfá mîwîpaxî nimónîro nânî wî e rîpaxî menîni.

¹⁷ Seyîné e nerînáyî, Gorîxomî pîránîŋîf yayî nîwîro aiwî wîniŋîf sîkîkî mîwomîxîf ududîf inîf wîkárarîŋagîfá nânî seararîŋîni.

¹⁸ Seyîné kwîyîpîmî dâni xwîyîfá mîkîf wîyo dâni ayá wî nîrîro aî nionî enî kwîyîpîmî dâni xwîyîfá mîkîf bî bimî dâni seáyî e nîseamúrîrî nânî Gorîxomî yayî wiarîŋárîni.

¹⁹ E nimónîrî aî Jîsasoyá sîyîkî imónîgîfá bî tîniŋîf nerîmeánîrîf wîgîfá arîfá egîfá dâni xwîyîfá mîkîf bî bimî dâni nurîrîná “fá mîropaxî imónîŋîpîf ourîmîni.” mînimónarîni. Oweoî, “Porî ipî rîneaiwáŋîniŋî?” oyaiwîpoyîniŋîf sa “Xwîyîfá mîkîf nionî nîjîfá imónîŋápîmî dâni nurîrî ‘Ayî apî rîa urarîŋîni?’ yaiwîmîpîf árîniŋîf ourîmîni.” nimónarîni. “E nerîná seáyî e imónîŋîpîf yarîŋîni.” nimónarîni.

²⁰ Gîfá nîrîxîmeáyîné, seyîné nîaiwîf onîmiá dîŋîf mîmaxîrîpa époyî. E nîsearîrîf aî nîaiwîf pîopia fîwîf oyaneyîniŋîf sîniŋîf dîŋîf mîmoarîgîfápa seyîné enî axîpîf imónîpoyî. E nero dîŋîf nîmorîná áminá yapîf mórîxîni.

²¹ Isîrerîyîf arîfá mîwiarîŋagîfá nânî Gorîxo ámá wî e dâŋîyîf mîxîf nîmeámîf nîbîro xwîrîfá wîkîxêfîrîxîniŋîf rîŋîpîf nânî ŋwîf ikaxîf eánîŋîfyo re nîrîniŋîf eánîniŋîf, “ ‘Gorîxonîf ámá mîkîf wî e dâŋîyîfá xwîyîfá mîkîf bî tîniŋîf ámá tîfyo urîrîf wî e dâŋîyîfá maŋîpîmî dâni urîrîf emîfá enagîf aîwîf nionîf wîf arîfá nîpîrîfámanî.’ Ámináonîf e rarîŋîniŋîf.” nîrîniŋîf eánîniŋîf.

²² Ayînáni nene re yaiwîŋwîniŋî, “Gorîxoyá kwîyîpîmî dâni xwîyîfá mîkîf nene majîfá nimónîrîf aî rarîŋwáŋîf, ayîf ámá omîf rîxa dîŋîf wîkwîroarîgîfá wîniŋîf arîfá nîneairóná ofîf nîkárîniŋîf ‘Ayîf enîf eánîŋîf Gorîxoyáŋîf dâni rîfá yarîŋoî?’ oyaiwîpoyîniŋîf mînimónîniŋîf. Sa omîf dîŋîf mîwîkwîroarîgîfáŋîf ofîf nîkárîniŋîf ‘Ayîf enîf eánîŋîf Gorîxoyáŋîf dâni

ría yaríñoi?’ oyaiwípoyiniri imónini.” yaiwinwini. E neri aí oyá xwiyápi, nene wía urókiamoarínwápi, ayí áamá xíomi díní mîwîkwîroarígíáyí aríá nîneairóná “Ení eániní Gorixoyápi dání ría raríñoi?” oyaiwípoyiniri mimónini. Sa xíomi díní wîkwîroarígíáyí e oyaiwípoyiniri imónini.

²³ Ayínáni áamá Jisasoyá síyikí imónigíáyíné awí neániróná niyínéni xwiyá mîkí seyíné majíá bî bîmî dání nîra waríná áamá sipíá imónigíáyí wíraní, áamá sínî Gorixomî díní mîwîkwîrogíáyí wíraní, nîseaímearo nîñwearóná “Áamá tíyí xóxwí yarígíáyí menirani?” rîpíríáriní.

²⁴ Seyíné wí e mepa nero niyínéni xwiyá Gorixoyápi wía nîrókiamóá waríná áamá sipíá imónigíáyí wíraní, áamá sínî Gorixomî díní mîwîkwîrogíáyí wíraní, nîseaímearo nîñwearóná seyíné rarígíá nîpimîni dání “Íwí awa rarígíápi mîyarínwaéneríani?” niyaiwiro wairírí iníro “Api nene nání ení ría raríñoi?” niyaiwiro ayá mîñîmîñí roro nemáná

²⁵ sipí imóniní wígípi yumí egíápi nání waropárí nero mîñí xwíáyo nîkwíróniro Gorixomî yayí numero “Neparini. Gorixo seyíné díní seakikayoni.” rîpíríáriní.

Gorixomî yayí umeanîro nání nerîmeániróná epaxípi nání uríní nánirini.

²⁶ Gí nîrixímeáyíné, pí oyaneyiniri nearariní? Seyíné awí neániróná woxí soní searéwapíyini nání imóniri woxí xwiyá bî searéwapíyini nání imóniri woxí xwiyá Gorixo wía wókímíxípi bî searini nání imóniri woxí xwiyá mîkí bî bîmî dání bî searini nání imóniri woxí xwiyá mîkí bî bîmî dání rínípi bî yaní seameainí nání imóniri neri aí nîpini neríná Jisasoyá síyikí imónigíáyíné síkíki omíxinípi nání éfrixini.

²⁷ Segíyí wí “Xwiyá mîkí bîmî dání ouraneyí.” nîwimóniríná obaxowa xe onearípoyniri síñwí mîwinípaní. Waúnirani, waú worani, ayí apánirini. Axíná nawíní orípoyniri síñwí mîwinípaní. Wo xámî nîrimáná wo ríwíyo ríwinígini. E yaríná wo yaní seameaíwinígini.

²⁸ Áamá wo xwiyá yaní seameaipaxí menjánáyí, xwiyá mîkí api apimî dání rarígíáwa Jisasoyá síyikí imónigíáyínéyá aríá egíe dání manípa tîni sínáni mîrîpa nero wígí díníyo dání Gorixo tîni nawíní iními rínírixini.

²⁹ Awí neániróná segí xwiyá Gorixoyápi wía rókiamoarígíáyí waúraní, waú woraní, awa xe xwiyá searírixini. Ríxa searáná wíníyí o nepa kwíyípi dání ría raríniri píá nîmero mí omíxírixini.

³⁰ E neri aí segíyí wo éf nîñwearí wía rókiamoaríní womí aríá wiaríná Gorixo xwiyá bî wía wókímíxánáyí, o xwiyá api áwaní searini nání dao xámî raríño píni wiáíwinígini.

³¹ Nioní seararínapi nîxídiróná seyíné niyínéni nijíá imóniro ení rîrémíxí iníro epíríá nání woxí woxí ananí wía nîrókiamóá upaxí imóninoi.

³²⁻³³ Nene nijáraní. Gorixo yaiwiníní yarínomaní. “Xwiyá nîxeayiri neri orípoi.” mîwimóní “Nîtiwayírorí orípoi.” wimónarínagí nání wía rókiamoarígíáwa kwíyípi dání rókiamopaxí imóninípi tîni úrapí mîrî píraníní díní íá nîxíriro rírixini.

Gorixoyá síyikí imónigíá wí e wí e ñweagíá nîni yarígíapa

³⁴ síyikí oyá Koriniyo ñweagíáyíné ení awí neániróná apíxíwa xwiyá wí mîrîpa oépoi. Awí neániranéná apíxíwa xe xwiyá onearípoyniri síñwí mîwinípa yarínwá enagí nání rarínini. Nwí ikaxí eániníyo dání rínínípa oxoyíné símanwíyóníní seaurínírixini.

³⁵ Íwa Jisasoyá síyikí imónigíáyí awí eánigíe dání xwiyá nîríná ayá winípaxí yarínagíá nání wíní wíní “Api nání nijíá oimónimîni.” nîwimóniríná aní xîxegíníyo dání oxomî yaríní wíwinígini.

³⁶ Seyíné seáyí e seáyí e mimónipani. “Xwíyá Goríxoyápi nene tífáminí míkí imóniḡwaénerini.” riyaiwinariḡoi? “Xwíyá oyápi Koriníyo ḡweaḡwaéneri tífáminí rinḡfíriní.” riseaimónariní?

³⁷ Ámá goxi goxi “Nioní Goríxoyá xwíyápi wáa rókiamoarḡá wonirini.” niyaiwinirínáraní, “Oyá kwíyí sixí nimímonḡpimi dání e epaxí nimónirí yarḡáonirini.” niyaiwinirínáraní, xwíyá nioní níriri eaarḡá rípi nání dḡḡ re yaiwíríxini, “Poró sekaxí Ámináo uríḡpimi dání ríá níriri eaḡfíraní?” yaiwíríxini.

³⁸ Ámá go go e miyaiwipa yarḡḡḡ níwínirínáyí, seyíné ení “O nepa Goríxoyá wáa rókiamoarḡ wo menini.” yaiwíríxini.

³⁹ Ayínáni ḡ nírixímeáyíné, Goríxoyá xwíyá wáa orókiamoaneyinirí símí xeadípeníro oyá kwíyí tḡn xwíyá míkí bí bimi dání seyíné rarḡḡápi pírí mirakínipa ero éfíxini.

⁴⁰ E nero aí Goríxomi yayí umeaníro nání awí neániróná pí pí seyíné yarḡḡápi nípiní nítiwayíro píránḡ éfíxini.

15

Jisaso nípémáná xwáripáyo dání wiápínimeanḡpi nánirini.

¹ ḡ nírixímeáyíné, xwíyá yayí neainarḡ ní nioní wáa searḡápi —Apí seyíné aríá níniríná “Neparini.” niyaiwiro dḡḡ níwíkwíroo íkíá xwáa aí tḡn neríná síkí kḡ nonirí roarḡpa seyíné ení axípi xwíyá api tḡn síkí kḡ nonirí rogápirini. Api nání diríí oseaimini.

² Seyíné nioní wáa searḡápi anḡḡ miní xaiwí íá níxíra nurónáyí, Goríxo apimí dání yeáyí seayimíxemeaníariní. Seyíné siní xaiwí íá ríxirḡoi? E mepa nerínáyí, surí má wíkwíropaxíriní.

³ Nioní wáa níseariríná xwíyá xírání xírání imóniḡ searḡápi —Apí nioní ení eníná aríá winápirini. Api, ayí rípirini. Kiraiso nání eníná Bíkwíyo dání nírinirí eánḡpa o nene íwí yarḡwápi yokwarímí neaiíná nání níperí

⁴ xwáa níweyárimáná enáná Bíkwíyo dání “O níwiápínimeaníariní.” nírinirí eánḡpa sía wíyau wíyi nórimáná enáná Goríxoyá dḡḡ tḡn wiápínimeanḡnigini.

⁵ Níwiápínimeámo Pitaomi síḡání nurónapirí ríwíyo xegí wiepísiniḡ wé wúkaú síkwí wau awami síḡání urónapḡnigini.

⁶ E nemáná ámi ríwíyo xíomí dḡḡ wíkwírogáyí —Ayí 500 apimí wiáarí múrogáyíriní. Nioní payí rípi eaarḡá ríná wíní wíní ríxa nípero aiwí náyí siní ḡweaḡoi. Apimí ná wináni axíná síḡání urónapḡnigini.

⁷ E nemáná ríwíyo xegí xogwáo Jemisomí síḡání nurónapímáná wáa wurímeiarḡáa nowamini ení síḡání urónapḡnigini.

⁸ E néísáná nioní —Nioní apíxiwa níaiwí níxíróná kwíyí wiáarḡáyí wonínḡ imóniḡáonirini. Nioní awami aga ríwí náyo yoparípi síḡání nimónḡnigini.

⁹ Ayí rípi nání rarḡini. Nioní ámá Goríxoyá síyikí imóniḡáyo xeanḡḡ wíkaragáoní enḡḡ nání wáa wurímeiarḡwá níḡ wáa níwamini síyikwínḡḡ imóniḡáoní, ayí nionirini. Goríxoyá síyikí imóniḡáyo xeanḡḡ wíkaragá enḡḡ nání nepa “Wáa wurímeiarḡḡ imóniḡḡ woxini.” níripaxí menini.

¹⁰ E nerí aí Goríxo wá níniwianirí niḡḡpimi dání agwí ríná nioní imóniḡápi imóniḡini. O wá níwianḡḡpi surí má níwianḡḡmaní. Oweoi, nioní anḡḡ miní nerí nání wáa wurímeiarḡwá níḡ wáamí múroḡáriní. E nerí aí níwanḡḡoní enḡ eánḡḡpimi dání nerí múroḡámaní. Nioní enápi sa Goríxo wá níwianḡḡpimí dání enḡ enḡḡ nání rarḡini.

¹¹ Ayínáni seyíné awami wíḡḡ maníyo dání aríá níwirínáraní, nioníyáyo dání aríá nínirínáraní, wáa nínoneni seararḡwá seyíné dḡḡ wíkwírogápi, ná bíni ayí apirini.

“Ríwéná pegíáyí níní wiápínimeapíríáríní.” uríní náníní.

12 None wáf nísearíríná “Kiraiso Goríxoyá díníyo dání wiápínimeaníniginí.” seararínwá enagí nání segíyí wí díní aríge nìyaiwiro “Pegíáyí ámi síní nero wí wiápínimeapíríá meníní.” rarígíáríní?

13 Ayí rarígíápa áamá pegíáyí nepa mîwiápínimeapa nerínáyí, “Kiraiso aí Goríxoyá díní tíní wiápínimeanímaní.” ranígíní.

14 Kiraiso Goríxoyá díní tíní mîwiápínimeapa nerí sínwíríyí, xwíyá none wáf seararínwápi ná mayí imónírí seyíné díní wíkwíroarígíápi ná mayí imónírí epaxíríní.

15 Sípí imóníní apí yanírí enwá aí ámi bí rípi áamá yapí rarígíáyí yapí imónanírí enwáríní. None “Goríxoyá díníyo dání Kiraiso wiápínimeaníríní.” xenwí ranírí enwá enagí nání “Yapí rarígíáyí yapí imónínwíní.” rípxíríní. Pegíáyí nepa Goríxoyá díníyo dání mîwiápínimeapa nerínáyí, “Kiraiso ení Goríxoyá díní tíní wiápínimeanímaní.” rípxíríní.

16 Ayí rípi nání raríníní. Áamá pegíáyí Goríxoyá díní tíní mîwiápínimeapa nerónáyí, “Kiraiso aí wí wiápínimeanímaní.” ranígíní.

17 Kiraiso Goríxoyá díní tíní mîwiápínimeapa nerí sínwíríyí, seyíné díní wíkwírogíápi síwiá wíkwíro ro segí íwí yarígíápi nání síní xwíyá meárínípxí imóníro yaníro egíáríní.

18 Áamá Kiraisomí díní nîwíkwíroárímáná pegíáyí ení ríxa aníníní anínaníro egíáríní.

19 Nene re nìyaiwirane, “Nene nípémáná enáná Kiraiso wí arírá neainíníámaní. Sa xwíá rírímíní emearíná Kiraiso arírá neainíníáríní.” E nìyaiwirane omíní díní níkwímoránénáyí, áamá íkíníní sípí wípxí imóníní nìyoní nání nene anípxí neapaxíríní. Ayí Kiraiso nepa xwáripáyo dání mîwiápínimeapa ení enánáyí nání raríníní.

20 Nioní e nísearírí aiwí Kiraiso níperí weními dání Goríxoyá díní tíní wiápínimeaníríní. O áamá ríxa pegíáyí nání xámi nîwiápínímearíná omíníyo aiwá nîwákwíní wí xámi miarígíápáníní wiápínimeaníríní.

21 Ayí rípi nání seararíníní. Áamá wo sípí yagípmí dání ámaéne pearínwáríní. E yarínwápa áamá ámi wo enípmí dání ení wiápínímeaníwáríní.

22 Nínenení Adamo tíní íkárínínwáéne imónínagwí nání pearínwáríní. E yarínwápa Kiraiso tíní íkárínínwáéne neperane aiwí ámi síní nerane wiápínímeaníwá enagí nání raríníní.

23 Wiápínímeapíríáyí wigí imónáná wiápínímeapíríáríní. Kiraiso aiwá nîwákwíní wíníní xámi wiápínímeaníríní. Omí dání ríwíyo xó weapáná xegí imónígíáyí wiápínímeapíríáríní.

24 O ámi anínami dání nîweapíríná amípi nene tíní ríná imónínípi yoparípi imóníníáríní. Íná anínajírání, ámarání, omí maní pírí wiaíkiarígíá gíyí gíyí, ení eánígíáyí imóníro néní tígíáyíníní imóníro meníweagíáyí imóníro egíáyo anípa nîwímíxímáná áamá xóyá xwíoxíyo mîmeámí nerí umeñweaníáyí xano Goríxomí símaníwíyóníní wurínípirí wiíníáríní.

25 Ayí rípi nání raríníní. Goríxo áamá Kiraiso tíní símí tíní inarígíáyo xopírárí nîwirí íkwianwí xegí síkwí íkwíáríníánáníní wímíxíyíníe nání mîxí ináyí nimónírí meníweaníáríní. Bíkwíyo apí nání e nírínírí eánínagí nání raríníní.

26 Símí tíní inarígíí yoparí anípa imíxíníápi, ayí píyí nene pearínwápiríní.

27 Bíkwíyo bí rípi xíxení nírínírí eáníní, “Goríxo amípi níní omí símaníwíyóníní wímíxíyíní.” nírínírí eánínagí aí ananí re yaiwípxíríní, “Amípi níníyí rínínípi, ayí amípi níní Kiraisomí símaníwíyóníní oimónírí wímíxíyíní ení nání míríníní.” yaiwípxíríní.

28 Amípí nípini xewaxomi sīmanwíyóniñf yeáyf wurfníñáná o dñf re nīmori eníárini, “Gf ápo Gorixo amípí nīyoní ámányorani, amípíyorani, seáyf e nīwimónirí oumenwēanirí xewaníñoní amípí nípini sīmanwíyóniñf nīmíxíyñomí sīmanwíyóniñf yeáyf owurfnímíni.” nīmori e eníárini.

29 “Ámá pegíáyf wiápfnimeapfríárini.” seararíñwápi nepa mimóniñánáyf, pí nání wiyíné segí pegíá wíniyo naní owimíxaneyiníro ámf wayf mearígíárini? “Pegíáyf wí wiápfnimeapfríámaní.” rarígíápi nepa imóniñánáyf, pegíá wíniyo naní rípi oimíxaneyiníro neróná pí nanípi owianeyiníro epaxfríni? Oweoi, sa suríma epaxfríni.

30 “Pegíáyf wiápfnimeapfríárini.” raríñwápi nepa mimóniñánáyf, pí nání Jisasoyá wáf wurímeiaríñwáone yoí mayf imónanirí yaríñwíni?

31 Gf níríxímeáyíné, sía ayf ayo nemeríná “Nioní nípémfáoniríni.” yaiwinaríñápi símí e nítiními emearíñárini. E seararíñagí aí “Xewaníño seáyf e nīmónirí raríni.” mīniawipani. Seyíné negí Áminá Kiraisí Jisaso tñni aní ikáriniñwaéne nīmónirane nání nioní mīxí nīmeakfríni “ ‘Nípémfáoniríni.’ yaiwinaríñápi símí e nítiními emearíñini.” seararíñini.

32 “Pegíáyf wiápfnimeapfríárini.” raríñwápi nepa mimóniñánáyf, nioní pí nání aní Epesasiyí ríniñfípimi nīñwearíná xwíyá Goríxoyápi arfki wáf urímeminirí nání yoí mayf nīmónirí ámá wí sidí iñf rírómf yaríñfáníñf yarígíáyf tñni nawíní mīxí iníñárini? Pípi naní oniinirí e eníárini? E nerí aí pegíáyf nepa mīwiápfnimeapa nerínáyf, ámá wíniyí re rarígíápa, “Apaxí mé pearíñwaéne enagí nání amípí wí nání ‘Aríge oyaneyí?’ mīyaiwí sa maiwí iniígf nīrane aiwá nīrane oyaneyí.” rarígíápa nioní ení axípi e rípaxfríni.

33 E nerí aí ámá yapf oneaiepisípoyinirí síñwí mīwínipani. Ámá ríá kīroarígíáyf tñni nīkumíxíniro nawíní nemerónáyf, seyíné naní yarígíápi prf nīseawiaikīro sípí imóniñfpi yapf seaiepisípfríxíni seararíñini.

34 Seyíné xaxá yarígíápi pñni nīwiárímáná píraníñf dñf nīmoro segí íwí yarígíápi ení pñni wiáfríxíni. Segíyí wí nepa Goríxo nání dñf mīmoní. Ayínání ayá seainípaxfpi ríni.

“Pegíáyf nīwiápfnimearóná wará ámf xegf bī nīnīmī wiápfnimeapfríárini.” uríñf nániríni.

35 Ámá wí yaríñf re nípíráoi, “Ámá pegíáyf ámf aríge nero wiápfnimeapfríárini? Wará ámf gfmíní gfpí nīnīmī wiápfnimeapfríárini?” níráná

36 re uríimígini, “Majímajíá ikárinarígíá tíyíné, ‘Aiwá siyf wiároaríñwáyf urf nerí mīpiéropa nerínáyf, nerápirí nīyapípaxfríni.’ rīseaimónanirí? Oweoi, xámí urf nerí nīpiérómáná ríwíyo nerápirí yaparíñfríni.” uríimígini.

37 Siyf seyíné wiároarígíápi wítí siyfrani, ámf xegf wírani, nīwiároa nurínáyf, ríxa nerápirí nīyapímáná imóniñfpi wiároarígíáraní? Oweoi, siyf anípápi wiároarígíárini.

38 Seyíné siyf anípápi wiároaríñagíá aí Goríxo “Apí nerápirí oyapini.” yaiwiaríñfpi tñni xíxeni nerápirí yaparíñfríni. Siyf apí apí xegf íwfrani, enífrani, apí tñni xíxeni imóniñfpi xíxegfni apí yapí pía oríxíni imíxaríñfríni.

39 Wará nñni axípi miníni. Ámá wará xegf ení bī iníni. Nanwí wará xegf ení bī iníni. Iní wará xegf ení bī iníni. Peyf wará xegf ení bī iníni.

40 Amípí anínamí dánf pía ríxíñfíyí tñni xwíárími dánf pía ríxíñfíyí tñni nání ení dñf mópoyí. Awíaxf amípí anínamí dánf pía ríxíñfíyí imóniñfpi xegf bī imónini. Awíaxf amípí xwíárími dánf pía ríxíñfíyí xegf bī imónini.

41 Wíá ónaríñfíyí nání ení dñf mópoyí. Sogwí wíá ókíaríñfpi xegf bī imónini. Emá wíá ókíaríñfpi xegf bī imónini. Síñf wíá ókíaríñfpi ení xegf bī imónini. Síñf nñniyí ení wíá ókíaríñfíyí axípi mimónini. Xegf bī xegf bī imónini.

42 Ámá pegíáyí nîwiápínîmearóná wará inîpîrîápî nionî nîra warîñápîñîñî imónîñî. Wará agwî ríná ninîrane ñweañwápi —Apî urî epaxî imónîñîpîrîñî. Apî xwíá weyárarîñwá enagî aî urî mepaxî imónîñîpî nîñîmáñá wiápîñîmeanîwáñî.

43 Wará nene xwíá weyárarîñwápi, ayî sipî imónîñagî aî sîñî nîñîmî wiápîñîmeanîwápi, ayî aga awiaxî imónîñîpîrîñî. Wará xwíá weyárarîñwápi enî meánîñîpî imónîñagî aî sîñî nîñîmî wiápîñîmeanîwápi enî eánîñî imónîñîpîrîñî.

44 Wará nene xwíá weyárarîñwápi xwíá tîyo dánî imónîñagî aî sîñî nîñîmî wiápîñîmeanîwápi, ayî anîñamî dánî kwíyîpiyá wará imónîñî.

Wará xwíá tîyo dánî imónîñîpî enagî nánî re yaiwipaxîrîñî, “Anîñamî dánî kwíyîpiyá wará imónîñîpî enî rîa wenî?” yaiwipaxîrîñî.

45 Bîkwíyo dánî apî tîñî xîxenî imónîñî rîpî rîñîñagî nánî rarîñîñî. “Ámá iwamíó imónîñî Adamomî Gorîxo nîmîxîrîñá dîñî sîxî umímonî enagî nánî o dîñî tîñî wo nîmónîmî sîñî wagîrîñî.” rîñîñagî aî Adamomî rîwíyo imónîñî —O Kiraisorîñî. O áamáyo dîñî nîyîmîñîpî sîxî umímonîa nánî kwíyî imónîñîorîñî.

46 E nerî aî anîñamî dánî kwíyîpiyá wará xámî imónarîñwámanî. Wará xwíá rîrîmî dánîpî nîmónîmáñá rîwíyo anîñamî dánî imónîñîpî inañîwáñî.

47 Ámá Gorîxo iwamíó imîxîñî xwíá tîñî imîxîñî enagî nánî xegî wará xwíárîmî dánî inarîñwápi imónagîrîñî. E nerî aî áamá rîwíyo imónîñî —O Kiraisorîñî. O wará anîñamî dánî imónîñîpî imónîñîrîñî.

48 Xwíá tîyo ñwearîgîá gîyî wará áamá xwíá tîñî imîxîñî inagîpa inarîgîárîñî. Anîñamî ñwearîgîá gîyî wará áamá anîñamî dánî inîñîpa axîpî inarîgîárîñî.

49 Ayîñánî dîñî re oyaiwianeyî, “Agwî nene wará áamá xwíá tîñî imîxîñî inagîpa rîxa ninîrane nánî rîwéná wará áamá anîñamî dánî inîñîpa inañîwáñî.” oyaiwianeyî.

50 Gî nîrîxîmeáyîné, rîpî osearîmîñî. Ámá wará íkîá íwî wîñánîñî mimónî sîñî gîwî tîñî enî tîñî nene imónîñwápi Gorîxoyá xwioxîyo wî ñweapaxî menîñî. Negî wará urî epaxî imónîñîpî amîpî urî mepaxîpî tîñî e ñweapaxî mimónîñî.

51-52 Nionî rarîñápî nánî ududî rîseainarîñî? Aî, nionî yumí xwíyá Gorîxoyápi áwanî bî osearîmîñî. Gorîxomî dîñî wîkwîroarîñwaéne nînenenî mîpepa nerane aî pékákî yoparîpî ráná sîñî mé ápianwî norîmîxîrî yarîñîpa nînenenî ámî wará xegî bî imónanîwáñî. Pékákî ráná pegíáyî wará urî mepaxî imónîñîpî nîñîmî wiápîñîmearo sîñî sîñî ñweañwaéne wará xegî bî inîrane yanîwáñî.

53 Ayî rîpî seararîñîñî. Íná negî wará urî epaxî imónîñîpî sîñî anîñî minî axîpî imónîpaxîmanî. Urî mepaxî imónîñîpî íkîkî inîñîárîñî. Íná negî wará nîpepaxî imónîñîpî sîñî anîñî minî axîpî imónîpaxîmanî. Mîpepaxî imónîñîpî íkîkî inîñîárîñî.

54 Negî wará piyî erî urî erî epaxî imónîñîpî xegî bî nîmónîrî piyî erî urî erî mepaxî imónîñîpîmî rîxa íkîkî ináná Bîkwíyo dánî re nîrîñîrî eánîñîpî tîñî xîxenî imónîñîárîñî, “Piyîpiyî rîñîñîpî rîxa anîpá imîxîñîñî. Rîxa xopîrárfî winîñî.”

55 Xwíyá axî ámî wî e eánîñî rîpî enî xîxenî imónîñîárîñî, “Piyî rîpîxîñî, ‘Sîñî áamáyo xopîrárfî wipaxîpîñîrîñî.’ rîsimónarîñî? Oweoi, sîñî e wî epaxîpîxî menîñî. Piyî rîpîxîñî, ‘Áamáyo pîkîmî nánî sîñî sidîñî opaxîpîñîrîñî.’ rîsimónarîñî? Oweoi, sîñî e wî epaxîpîxî menîñî.” Íná nánî e nîrîñîrî eánîñîpî tîñî enî xîxenî imónîñîárîñî.

56 Íwî ámaéne yarîñwápi dánî Piyîpî sidîñîñîñî norî neapîkipaxî imónîñî. Pîpîmî dánî maríái, nene Gorîxoyá ñwî íkaxî rîñîñîpîmî nîwiaîkîrîñá íwî yarîñwáñî. Ayîñánî “Piyîpî ñwî íkaxî rîñîñîpîmî dánî enî eánîñî nîmónîrî áamá pîkipaxî imónîñîpîrîñî.” rîpaxîrîñî.

57 E nerî aî Gorîxomî yayî owianeyî. O negî Ámîná Jisasi Kiraiso neaiñîpîmî dánî Piyîpîmî xopîrárfî wipaxî neaimîxîñîrîñî.

⁵⁸ Ayínáni gí níríxímeáyíné, díní wíkwírogíápi xaiwí fá níríróná bí éfí mímíxeánipa éfíxíni. Ámínáomí nuxídíróná ríwí níríkwíníri yarígíápi wí suríma imónínta menagi nání “Nene xó ‘E éfíxíni.’ rínípi bí onímíápi nerínáyí, ayí apáníriní.” mīseaimóní aníní miní xwapí ayá wí éfíxíni.

16

Nígwí áamá Goríxoyá wíníyo nání awí eaarígíápi nání uríní náníriní.

¹ Agwí seyíné payí nearo “Áamá Goríxoyá imónígíá Judia píropenísíyo nweagíáyo nígwí wianíwá nání awí eaarínwíní.” nírígíápi nání bí osearímíní. Nioní Jisasoyá síyíkí imónígíá Garesia píropenísíyo wí e wí e nweagíáyo “Nígwí awí eámeámí neríná api éfíxíni. Api éfíxíni.” uréwapíyínápi seyíné ení axípi nero re éfíxíni.

² Nioní ríxa seyíné tíńí e nīseaimēari nweanáná seyíné nígwí ámí wí awí eámeámí mēpa epíríta nání Sadé ayí ayo awí neáníróná woxíní woxíní omíní néfasáná nígwí meáfápi tíní yamíníyí níríróná píráníní xegí wí e yómíní tífíxíni.

³ Ríwéná nioní seyíné tíe nírémoríná áamá seyíné re nīyaiwiro rípeáfáyo, “Nígwí rípi ananí Jerusaremi nání nīmeámí upaxíyíriní.” nīyaiwiro rípeáfáyo payí wí nearí wíowárimíáriní.

⁴ E nerí aí “Ayí tíní nuríná ananíriní.” nīmónánáyí, nioní ayí tíní waníwáriní.

“Ríwéná seyíné tíámíní bīmíáriní.” uríní náníriní.

⁵ Ríwíyo nioní Masedonia píropenísíyo imaní nībírí seaiménapi míáriní. “Masedonia píropenísí tíńímíní xámí úimígíní.” nīmónarínagi nání raríní.

⁶ Imaní nībírí nīseaiménapi máná seyíné tíní ayá wí onímíápi nweámíárfani? Emá rawírawá imeamíkwí yarínípi nípimíní seyíné tíní nweámíárfani? Nioní majíáriní. Sa seyíné tíní nīnweámoní ámí gímíní “Oumíní.” nīnimónírná seyíné nioní ófí e díní síxí níga umíta nání niapowáripíáriní.

⁷ Ayí rípi nání raríní. Nioní “Agwí síńwí nīseaga oseamúrómíní.” mīnimónaríní. “Seyíné tíní ayá wí nweámígíní.” nīnimónírí díní e íkwímoná enagi nání raríní. Ámínáo xe éwínígíní síńwí nīnanírnáyí, e emíáriní.

⁸ E nerí aiwí sáá Judayene Pedikosíyí ríníníyí imóníe nání Epesasiyo re nweámíáriní.

⁹ Pí nání maríáí, nioní yarínápi nání pírfí mákímí nianíro yarígíá obaxí enagi aiwí Goríxo áamá ayá wí xó nání díní wíkwíropírfí nání ouréwapíyíní ówaníníní níkwííníriní.

¹⁰ Timotio nīseaimēarínáyí, nioní Ámínáo nání nemerí uréwapíyarínápa o ení axípi uréwapíyaríní enagi nání seyíné tíní nīnweárná ayá síwí muropa eníta nání píráníní wéyo uméfíxíni.

¹¹ Segíyí wí Timotiomi xe peayí owianípoyíní síńwí mīwínípa éfíxíni. O tíní níríxímeá imónígíáyí wí tíní nawíní nioní tíńí re nání bípírfíta nání weníní nerí nweanagi nání o “Áamá tí naní nīniro niowáráoi.” yaiwíwínígíní seyíné omí píráníní wéyo nīméra nuro nioní tíńí e nání bíníta nání wírenapírfíxíni.

¹² Negí níríxímeá imóníní Aporoso nání xwíyíá rípiríní. Nioní negí níríxímeá wí seyíné tíámíní nurowárenapírná omí ení rírémíxí ayá wí wíagi aiwí o “Ríná seyíné tíńí e nání obímíní.” mīwimónaríníní. E nerí aí “Seyíné tíámíní bípaxí imóníní.” nīwimónírná bíníáriní.

Yoparípi nurírná urínípi náníriní.

¹³ Seyíné píráníní awíníní nwearo díní wíkwírogíápi xaiwí fá xíríro díní síxí íníro ení eáníro éfíxíni.

¹⁴ E neróná pí pí seyíné yarígíápi áamáyo díní sípí nīwiríníyo dání éfíxíni.

¹⁵ Gí níríxímeáyíné, nioní ení rírémíxí bí rípi oseaimíni. Sitepanasepówa nání seyíné níjíríni. Ámá Gíríkí píropenísíyo dáníyí epówa aiwá níwákwíní miarígíápa Jisasomí xámí díní níwíkwíro uxídígíepówaríni. Wigí díníyo dání “Ámá Goríxoyá imónígíáyo arírá owianeyí.” yaiwigíápi nání símí e níńíro yarígíepówaríni.

¹⁶ Seyíné áamá éńíńí imónígíáyo yeáyí níwúrńíro áamá ayí tńí níkumíxíńíro ríwí nírkwínímáná Goríxoyá imónígíáyo arírá wiarígíá gíyo ení yeáyí wúrńíńíxíni.

¹⁷ Sitepanaso tńí Potunetaso tńí Akaikaso tńí awa nioní tńí e nání níńíro seyíné níńíro mńíipaxí imóníńípi arírá níagíá nání nioní díní nífá nínaríni.

¹⁸ Awa nioní díní síxí nímímoro seyíné ení díní síxí seamímoro éagíá nání seáyí e imónígíáwa iwa ríanírí síńwí mí wómíxípoi.

¹⁹ Jisasoyá síyíkí imónígíá Esia píropenísíyo dáníyí yayí seawárenaparíńoi. Akwirao tńí xiepí Pírísirai tńí ayaú egí aníyo dání Jisasoyá síyíkípi imónígíá awí eánarígíáyí tńí nawíní yayí níseawárenapíríná seyíné ení Ámínáo tńí nawíní ikárínígíáyíné enagíá nání yayí bí onímíápi míseawárenaparíńoi.

²⁰ Negí níríxímeá re dáníyí nńí ení yayí seawárenaparíńoi. Sewaníníyíné yayí níńíroná xíxe yayí óf eánínípoi.

²¹ Xámí neága unípi áamá wo nioní raríná eáf aiwí agwí nioní Poroní gí wé tńí yayí níseawárenapírí ríwamíní rípi nearí wírenaparíńíni.

²² Ámá gíyí gíyí Ámínáomí díní síxí muyípa nerínáyí, xe oroapíkínípoi. “Ámínáo ríxa oweapíní.” nímonaríni.

²³ “Ámíná Jisaso wá seawianíwínígíni.” nímonaríni.

²⁴ Kiraísí Jisaso tńí nawíní ikáríníńwaéne enagi nání níyíńéńí díní síxí níseaya úimígíni. “E éimígíni.” nímonaríni.

Payí Poro Koriniyo ɲweáyí nání ríwíyo eaɲínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikíyí aɲí yoí Koriniyo ɲweagfáyí nání Poro ríwíyo níriri eaɲínaríní. Aɲí apí Gírikíyí pìropenisíyo xwé b́ imóníɲpíríní. Payí Poro Koriniyo ɲweáyí nání xámí níriri eaɲína nearíná díní nìkínimóníro píráníɲí éfíxíní nírí mîxí nuríri eaɲí nání emá b́ nìpwémáná enáná “Ayí nimóníro yarígfápi nání Taitaso sɲwí nìwíniauiní ourowárimíní.” nìyaiwirí uowárfagi Taitaso sɲwí nìwínaumi nìbírí áwaní réníɲí uríɲíniginí, “Wí mîxí joxí uríɲípímí dání ríxa nísaníro nero aiwí wí ‘Poro pípímí dání sekaxí nearípaxírfaní?’ níríro arfíkí yaríɲoi.” Éníní uríagi nání Poro payí rína níriri nearíná nìpení xwíyá b́ uríri mîxí b́ uríri xwíyá xwíyá b́ uríri nerí eaɲíniginí.

¹ Poroní —Nioní Goríxo wimóníɲpímí dání Kiraisí Jisasoyá wáí wurímeiaríɲá woníríní. Nioní t́níní negí níríxímeá Timotio t́níní yawawi siyikí Goríxoyá imónígíá Koriniyo ɲweagfáyíne t́níní oyá áamá imónígíá Gírikíyí aɲíyo wí e wí e ɲweagfáyíne t́níní nání payí rína nearí mónaparíɲwí.

² Negí ápo Goríxo t́níní Áminá Jisasi Kiraiso t́níní awaú wá seawianíri seyíne nìwayíróntíro ɲweapírí nání seaimíxíri éisixíní.

Xeaníɲí wímeáagi aí Goríxo ikíɲwí umíríɲpí náníríní.

³ Goríxo —O negí Áminá Jisasi Kiraisomí xano imónírí oyá Nwáfao imónírí enjoríní. Omí yayí nìwirane seáyí e umíeyoaneyí. Wá wianarígíá ámányo wímeaaríɲí nìpíní ḿkí ikíɲoríní. Áamá pí pípí nání díní śpí wiaríɲíyo ḿɲí ikíɲwí umíríarígíápi ḿkí ikíɲo, ayí oríní.

⁴ O ḿɲí ikíɲwí neamíríaríɲpá nene ení axípi pí pí xeaníɲí wímeáíyo ḿɲí ikíɲwí umíríaríwá nání pí pí xeaníɲí neaímeááná ḿɲí ikíɲwí neamíríaríɲríní.

⁵ Ríníɲí Kiraiso ámányo arírá owimínírí neríná wímeaɲpí nene ení ayá wí neaímeaaríní. E nerí aí x́o neaiínpímí dání Goríxo ḿɲí ikíɲwí ayá wí neamíríaríɲríní.

⁶ Xeaníɲí none neaímeáfpí, ayí seyíne seaerfíkiemeaarane ḿɲí ikíɲwí seamírírane yaníwá nání neaímeaaríní. Ḿɲí ikíɲwí Goríxo neamíríaríɲpí, ayí seyíne ḿɲí ikíɲwí seamíríaríwá nání ení neamíríaríɲríní. Nepa ḿɲí ikíɲwí seamíríaríɲwaéyíne enánáyí, xeaníɲí none xwámámí wiaríɲwápa seyíne ení xeaníɲí axípi imóníɲpí xwámámí wipaxíyínéríní.

⁷ None re nìyaiwirí nìj́á imóníɲwíní, “Ríníɲí none meaaríɲwápi seyíne ení axípi meaarígíaríní. Ayínání Goríxo ḿɲí ikíɲwí neamíríaríɲpá seyíne ení axípi seamíríaríɲríní.” nìyaiwirí nìj́á nimónírane nání díní re nìyaiwirane ikwímoaríɲwápi śḱḱ oníní, “Seyíne ení neáníro pí pí seaímeáfpí ananí xwámámí nìwíro ɲweapíríaríní.” yaiwiaríɲwápi śḱḱ oníní.

⁸ Negí níríxímeáyíne, ayí rípi nání seararíɲíní. Xeaníɲí none Esia pìropenisíyo ɲweaɲáná neaímeaɲpí “Seyíne síní maj́á oimónípoyí.” ḿneaimónaríní. Xeaníɲí ríá t́ɲí none ení neánírane aí xwámámí ḿwipaxí imóníɲpí neaímeáagi “Arí yaníwíní?” nìyaiwiríná “Ríxa nìpeaníréwíní?” yaiwíɲwáriní.

⁹ Ai, newaníɲone “Ení eáníɲwáonerání?” nìyaiwirane díní ḿɲwíríaríní sa Goríxomí —O áamá pegíáyí wíápnímeapíríá nání wimíxaríɲoríní. Omíní none díní ɲɲwíríaríwá nání śkwíá neaiínpí neaiíniginí. Śkwíá neaiíní apí áamá opisí aɲíyo dání xwíríxí aríá nìwimáná “Ríxa píkípoyí.” raríɲo ríxa “Awamí píkípoyí.” ránáníɲí neaiíniginí.

10-11 E nerí aí nene manj umónani nání mímúropaxí imóninjí apimi dání Goríxo éf neamíninjírini. Ríwíyo bí eni éf neamínínfáriní. “Ámí ríwíyo bí manj umónipaxípimi umónanirí yaríná éf neamínínfáriní.” nīyairí dínj wíkwímoarínwáo seyíné none nání ríxínj nīneauríyirínjípimi dání arírá nīneairíná anani éf neamínínfáriní. Goríxo éf neamínarínagí nīwíniróná re nīyairí, “O áamá obaxene ríxínj wuríyarínwápi aríá nīneairí nání Porowamí wá nīwianirí xeaninjí wímeáípimi dání éf umíninjíríani?” nīyairí none nání omí yayí wípírfáriní.

Koriníyo ámí munjípí nání áwanj urínj nániríni.

12 Ayí rípi nání mīxí meakíninarínwini. “None nanj ríá wíinwaniginí? Sípí ríá wíinwaniginí?” yarínj e níniranéná re yairínarínwini, “Goríxomí mīxídarígíáyo síyíkwí míninjí nímónímáná wíirane omí pírárinj nuxídíríná epaxípi nepání wíirane nerane airí seyíné ayí anjipaxí e seairínwaniginí.” yairínarínwini. Ayí “Níjía áamá wígí dínjyo dání imónarígíápimi dání maríá, Goríxo wá nīneawianirí enj síxí neaímíxínjípimi dání ayo e wíirane seyíné anjipaxí e seairíne enjwaniginí.” nīyairínane nání mīxí meakíninarínwini.

13-14 None seyíné nání payí nearí nīseamónapíríná ríwamínj seyíné íá nīro nījía mímónipaxípi nearí wírenaparínwámaní. Sa ríwamínj seyíné anani íá nīro nījía imónipaxípi nearí wírenaparínwáriní. Agwí seyíné none e oyaneýinirí nearí wírenaparínwápi nání “Awa ayí api nání ríá yarínjoi?” nīyairí xíxeni mīneaiarínagí airí seyíné rípi epíríá nání dínj seaikwímonjwini. Ríwéná seyíné none yarínwápi nání “Awa ayí api nání regíawixíní?” nīyairí none e oyaneýinirí yarínwápi tíní xíxeni neaiaríwíríá nání dínj seaikwímonjwini. Seyíné “Porowa e yaníro nání regíawixíní?” xíxeni nīneaiaríwíronáyí, síá Ámíná Jisaso weapíníáymí none seyíné nání ayá wí mīxí seameakínáníwápa seyíné eni none nání mīxí neameakínípírfáriní.

15 Seyíné “Ayí neparíní. Poro aga seáyí e oimónímínirí payí nearí mónapínjmaní. Sa nene nání ayo pírárinj owímíxímínirí nearí mónapínjíríani?” Seyíné anani e yairíwírí nání dínj nīseaikwímoríná re yairínaniginí, “Xámí seyíné tínj e nání nībíríná dínj síxí biaú seamímómígíní.” yairínaniginí.

16 E nīyairíná ayí rípi yairínaniginí, “Masedonia píropenisíyo nání nuríná seyíné ténjmaní xámí numáná ámí Masedonia píropenisíyo dání nībírí Judia píropenisíyo nání nuríná óf e dínj síxí níga umíá nání bí niapíríxínirí ámí seyíné ténj aximání bímígíní.” yairínaniginí.

17 Nioní e yairíná enagí nání seyíné re rínaiarínjoi, “Poro ‘E éimígíní.’ nīyairíná dínj íkwíroayírí mīxeayírí nerí yairíníríni.” rínaiarínjoi? “O ‘Rípi éimígíní.’ nīyairíná sípí imónarínjípimi dání nīyairí nání sa dínj íkwírorí mīxearí yarínjoríní.” rínaiarínjoi?

18 Pí pí Goríxo rarínjípí dínj unjwírípaxípa xwíyíá none searínwápmí eni dínj unjwírípaxípi searínwaniginí. Xwíyíá none searínwápi wí dínj íkwírorí mīxearí yarínwámaní.

19 Ayí rípi nání searínjíní. Íwí Goríxoyáo, Kiraisí Jisaso —O nání nioní tíní Sairaso téní Timotío téní none wá searínwáoríní. O dínj íkwírorí mīxearí yarínjomaní. Oweoí, xegí dínj nīyairí íkwírópí anínjíní íkwíroarínjoi enagí nání searínjíní.

20 Goríxo símímanjío dánínj “E nīseaiimfáriní. E nīseaiimfáriní.” níríríná obaxí rárínjípí “Ayí neparíní.” yairínwá nání síwánínjíní, ayí Kiraisoríní. O e imónínjoi enagí nání Goríxomí seáyí e umeánwá nání yoparípí níriranéná Jisasí Kiraisoyá yóf rírane “Api e imóníwínjíní.” rírane yarínwáriní.

21 Seyíné téní none téní nīnenení Kiraiso téní nawíní íkárínáníwá nání síkíkwí neaomíxarínjoi, ayí Goríxo xewanínjoríní. Wá rarínwápi nání nearípeanjoi, ayí axoríní.

²² “Ayí oyárfani?” oyaiwípoyiniri yariñpa nene eni neaiiníriní. Xegí kwíyípi nĩneaiapíríná nene “O réroárinípi nĩpini xixeni nĩneaiiníáriní.” yaiwianíwá nánĩ kwíyípi tĩnĩ ikĩyiníñĩ neaiáriníriní.

²³ Nionĩ apaxí mé seyíné tĩñĩ e nánĩ nĩbiri mĩxí searání dñĩ ríá seaxenigini “Ámĩ Korinĩyo nánĩ mĩbĩpa éimigini.” yaiwinanigini. Nionĩ dñĩ e yaiwiaríná Gorĩxo, sñwĩ nanĩño ananĩ sopĩñĩ nopaxíriní.

²⁴ None seáyĩ e nĩseaimónĩrane seyíné dñĩ ikwĩropaxí imónĩñĩpi “Ayí ripinirini.” osearaneyiniri mĩyarĩñwini. Seyíné Jisasomĩ dñĩ nĩwĩkwĩroróná sirĩ munĩ nero wĩkwĩroarigíá enagĩ nánĩ none Gorĩxomĩ nĩxĩdĩranéná seyíné dñĩ nĩá seaininĩa nánĩ sa seyíné tĩnĩ nawĩnĩ omĩñĩñĩ éwanigini imónĩñwini.

2

¹ Ayínánĩ nionĩ seyíné nánĩ dñĩ yañĩ nĩmeniri re yaiwiárinanigini, “Nionĩ seyíné tĩñĩ e nánĩ nĩbiri mĩxí searárimĩ dání dñĩ sipĩ seaipaxí mĩseaimĩxĩpa éimigini.” yaiwiárinanigini.

² Ayí ripĩ nánĩ e yaiwiárinanigini. Nionĩ nĩbiri mĩxí nĩseariri dñĩ sipĩ nĩseaimĩxĩrínáyĩ, áamá wĩ gĩyĩ nionĩ dñĩ yayĩ nimopíríárfani? Oweoĩ, seyíné e nĩseairínáyĩ, áamá nionĩ dñĩ yayĩ nimopíríá wĩ menini.

³ Ayínánĩ nionĩ mĩbĩ payĩnĩ nearĩ wĩrénapiñanigini. “Nionĩ bání yayĩ nimopaxĩyíné mĩxí searárimĩ dání dñĩ sipĩ mĩseaimĩxĩpa éimigini.” nĩnimónĩrĩ nánĩ payĩnĩ nearĩ wĩrénapiñanigini. “Nionĩ yayĩ ninaríná seyíné enĩ seainarĩñĩriní.” yaiwiarĩñapĩ “Apĩ aga nepa imónini.” nĩnimónĩñĩ enagĩ nánĩ rarĩñini.

⁴ Ayí neparini. Xámĩ nionĩ payĩ nearĩ nĩwĩrénapíríná dñĩ ríá samĩñĩ mĩnĩxé ayá wĩ nĩxearíná ñwĩ tĩnĩ eaniganini. Payĩ ana dñĩ sipĩ oseainiri meaniganini. Seyíné ripĩ nánĩ nĩjía oimónĩpoyiniri eaniganini, “Poró nene nánĩ dñĩ sipĩ nĩwiríná xwapĩ ayá wĩ ríá wiarini?” oyaiwípoyiniri eaniganini.

“Sipĩ éomĩ rĩxa yokwarĩmĩ wiĩñárinĩ.” urĩñĩ nánĩrinĩ.

⁵ Segí áamá xegí sipĩ nerĩñĩpimĩ dání dñĩ sipĩ neaimĩxĩño nepa nionĩ dñĩ sipĩ mĩnimĩxĩñĩriní. Seyíné dñĩ sipĩ seaimĩxĩñĩriní. Niyínénĩ dñĩ sipĩ mĩseaimĩxĩpa nerĩ aĩ wiyínénĩ dñĩ sipĩ seaimĩxĩñĩriní. Omĩ ayá ríá wepaxí imónĩñĩpi mĩrĩpa éimigini apĩnĩ seararĩñini.

⁶ Áamá omĩ siyikĩ nĩwearíná segíyĩ nápi weagíapĩ “Ayí apánĩrinĩ.” nimónarini.

⁷ Ayínánĩ dñĩ sipĩ íwĩ xewanĩño nerĩñĩpimĩ dání winarĩñĩpi anĩñĩ rĩtĩ wiárinigini agwĩ seyíné áamĩ siyikĩ bĩ mĩweá yokwarĩmĩ nĩwiĩro mĩñĩ ikĩñwĩ umĩrĩrĩxini.

⁸ Ayínánĩ enĩ rĩrémĩxĩ ripĩ oseaimini. O “Áamá tĩyĩ nionĩ dñĩ sĩxĩ nĩyarigíáyĩrfani?” oyaiwiniri nanĩ wĩ wiĩrĩxini.

⁹ Payĩ ana nionĩ nearĩ nĩwĩrénapíríná re nĩyaiwiri eanĩrinĩ, “Nionĩ payĩ nearĩ urĩapĩ nĩpini nánĩ aríá yĩmĩgĩ epĩrĩréoĩ? Aríkwĩkwĩ nĩpĩrĩréoĩ?” nĩyaiwimáná iwamíó seaĩwapĩyimini nánĩ payĩ ana eanĩrinĩ.

¹⁰ Seyíné áamá xegí sipĩ épĩ nánĩ yokwarĩmĩ wiĩánáyĩ, nionĩ enĩ ananĩ yokwarĩmĩ wiĩarĩñáriní. Ayínánĩ nionĩ áamá omĩ nepa yokwarĩmĩ wiipaxí imónĩñĩ bĩ enánáyĩ, yokwarĩmĩ nĩwiĩríná seyíné nánĩ “Arĩge nerĩ arĩrá wiimíárfani?” nĩyaiwiri Kiraisoyá sñwĩ tĩñĩ e dání yokwarĩmĩ wiĩñáriní.

¹¹ None xixe yokwarĩmĩ minĩpa nerĩñĩpimĩ dání Seteno yapĩ nĩneaiepĩsimáná xopĩrĩrĩ neainigini nánĩ áamá íwĩ éomĩ yokwarĩmĩ wiĩñáriní. Obo yapĩ neaiepĩsimini yariñĩpi nánĩ nĩjía imónĩñagwĩ nánĩ rarĩñini.

Poró anĩ Tĩrowasĩyo nĩñweaxa múronĩ nánĩrinĩ.

12 Xámi nioní xwíyá Kiraiso nání yayí neainarínpí wáí urímíní nání aní Tírowasiyo nání nuri níremoríná Ámínáo ówaníní nkwíípmi dání ananí e epaxí imóníjáoní nainení aíwí

13 negí nírixímeá Taitaso segí tífáminí dání síní mibípa éagi nání pía nímegíní díní sípí niarínagi nání iwieáníniginí. Ayínání nioní Tírowasí ηweáyo píní níwiárimí Masedonia píropenísiyo nání bíjaniginí.

“Wáí níwurímeiranéná ámáyo sinadíní wéaarínwáriní.” uríní náníní.

14 Taitaso nání díní sípí niarínagi nání iwieánínáoní aíwí agwí Goríxomí yayí wiaríní. Ayí rípi nání yayí wiaríní. O Kiraiso pí pí imónínípmi xopírárí wípaxo oimóní wimíxíní. Apíní maríáí, o ge ge níneaipemeámi umíní níeríná xopírárí wípaxíyí oimónípoyíní níneaimíxí níneaipemeámi waríní. Ayí rípi nání ení yayí wiaríní. Goríxo none wáí wurímeiarínwápmi dání aní níminí xwíyá Kiraiso nání rínínípi “Ayí apírání?” oyaiwípoyíní yaríní. Xwíyá o nánípi awíí díní eearíní bíníní aní níminí rínáriménípi.

15 Ayí rípi náníní. Sinadíní Kiraiso Goríxomí díní naní oweaní ríá ikearáná naní wéaarínípmi imónínípi, ayí none imónínwíní. None sinadíní Goríxo yayí winarínípmi imónínwápi neáa nuríná ámá Goríxo yeáyí oneayimíxemeaní yarígíyí tíní e neáa urí ámá nanínaní yarígíyí tíní e neáa urí yaríní.

16 Ámá maiwí nanínaníro yarígíyí xwíyá wáí rímearínwápi aríá níwiróná “Anínáníwáraní?” yaiwípí nání píyaní pearígíápíní wéaaríní. E nerí aí ámá Goríxo yeáyí neayimíxemeáwíniginí wimónarígíyí xwíyá apí aríá níwiróná “Díní níyímíní tíníwaéne imónáníwáraní?” yaiwípí nání sinadíní síní ηweapíríápíní wéaaríní. Xwíyá apí wáí níriméríná e epaxíyí gíyíní?

17 E epaxí imónínwáyí, ayí noneríní. Ayí rípi náníní. Ámá obaxí xwíyápi wáí níriméríná “Negí yarínwápmi dání nígwí meaaní nání ríá yarínwíní?” níyaiwíro úrapí yarígíápa wí míyarínwáoneríní. Xwíyápi wáí níriméríná nepání nímoní Goríxo apí e éríxíní nínearípeanípi tíní xíxeni níriní yarínwáriní. Kiraiso tíní níkárinímáná Goríxoyá síníwí tíní e dání rarínwá enagi nání “E epaxí imónínwáyí, ayí noneríní.” seararíní.

3

“Xwíyá síní réorínípi nání wáí wurímeiarínwáoneríní.” uríní náníní.

1 Nioní e seararínagi nání seyíné “Porowa ámi ríxa weyí mearínaríní.” ríseaimónaríní? Oweoi, seyíné none wáí níriméranéná yarínwápi nání níjía imónípi nání ámá wí seáyí e níneamíeyoaro “Porowa wáí níriméríná imíní míyarígíáwaríní.” níriro payí wína neaeaiarígíonemaní. Ámá wí ení none yarínwápi nání níjía imónípi nání seyíné “Porowa e yarígíáwaríní.” níriro payí wína neaeaiarígíonemaní. Wa nání e níriro payí weaipaxí aíwí none nání wí e níriní payí neaeaipaxímaní.

2 Payí “Porowa e imónígíáwaríní.” níriní eánínípmi seyíné ríxa imóníní. Negí payíní imónígíáyí negí mímayo tínínagwí nání wí peá seamopaxíyínemaní. Payíní seyíné imónígíápi ámá níní níjía nímoníro íá roarígíá enagi nání raríní.

3 Payíní seyíné imónígíápi síwá réní inarígíáriní. Kiraiso xewaníno níriní eanípmi imónínwíní. Síwá énní inarígíáriní. None searéwapíyínwápmi dání Kiraiso payí seyíné imónígíápmi nínearíná iníí ríwamíní eánarínípi tíní meá Nwíá aníní síní imónínoyá kwíyípi tíní seaeáníriní. Moseso tíníná Goríxo ηwí ikaxí níriní síníáyo eanípání meá ámáynéyá dínípmi seaeáníriní.

4 None Kiraisoyá díníyo dání Goríxo nání díní síní neaeánaríní enagi nání raríní.

⁵ “Newanîjone imónîjwápimî dání wáf rîmeapaxí imónîjwîní.” wí yaiwinîpaxonemani. Wáf rîmepaxí imónîjwápî, ayí Gorîxo neaimîxîjîpimî dánínî e imónîjwîní.

⁶ O ámî sîjî bî “E nîseaimîfárinî.” nîrîrî réroárinîjîpî wáf nurîmeipaxí imónîfîrxînîrî neaimîxîjîrîní. Sîjî réroárinîjî apî ámá ñwí ikaxí eánîjîpimî nîxîdírinîjîpimî dání onîxîdípoyînrî réroárinîjîpîmanî. Kwíyîpî nîpemeámî neawarîjîpimî dání onîxîdípoyînrî réroárinîjîpîrîní. Ñwí ikaxí eánîjîpimî ámá “Xîxenî oxîdaneyî.” nîyaiwîro aí apimî wíáíkiarîgîa enagî nánî pemîxarîjîrîní. E nerî aí xegí kwíyîpî ámáyo díjî nîyîmîjîpî sîxî umímoarîjî enagî nánî xwíyîfá sîjî réroárinîjîpî nánî wáf nurîmeipaxí imónîfîrxînîrî neaimîxîjîrîní.

Sîjî réroárinîjîpî xámî réroárinîjîpimî seáyî e wimónîjîfá nánîrîní.

⁷ Gorîxo xegí ñwí ikaxîpî sîjî piaráyo akîrenîfî nîperî nîjwîrîrîrî Isîrerîyo mîní wíáná wáf xîo pîrîpîrî nerî ókîmîxarîjîpî enî sîjîní wimónîjînîgîní. Apî Mosesomî wáf wókîmîxáná oyá sîmîmanîfî xwînfá eanîjînîgîní. Xwînfá o eanîpî awayîní awayîní neayîpoáa warîjîagî aí axíná sîní enî tîní xwînfá eaarîjîagî nánî arîowa sîjwí mîmîjîfî winarîjîagî nánî sîjwí mîwînípaxí imónagîfárinî. Ñwí ikaxí eánîjîfî apî, ámá pemîxarîjîfî imónîjîpî uráraná Gorîxoyá wáf pîrîpîrîfî nerî ókîmîxarîjîpîfî tîní enî sîjîní imónîjîfî enagî nánî

⁸ “Xwíyîfá sîjîfî re réroárinîjîfî ‘Kwíyîpî ámaéne ananî nîneaaínîrî díjîfî nîyîmîjîfî tîjwaéne neaimîxîpaxîrîní.’ rîníjîpîfî ñwí ikaxí eánîjîpimî wíárfî nîmúrórîfî wáf mókîmîxîpaxí imónîní.” rîseaimónarîní?

⁹ Xámî réroárinîjîpî —Apimî dání ámá anînípîrfá nánî xwíyîfá meárinarîgîfárinî. Apî awíaxí imónagîfî aiwîfî sîjîfî réroárinîjîpî —Apimî dání Gorîxo “Ámá wé rónîgîfárfîrîní.” rárinîfá nánî imónîjîpîrîní. Apî xámî réroárinîjîpimî seáyî e nîwimónîrîfî aga awíaxí imónîní.

¹⁰ Re rîpaxîrîní, “Xámî réroárinîjîpîfî awíaxí aiwîfî sîjîfî réroárinîjîpîfî sogwíyo uyíwífî mîxáróáná peá unarîjîpa peá umîxîjîfî enagî nánî rîxa supîkínárîjîagîfî nîjîfî imónîjîfîrîní.” rîpaxîrîní.

¹¹ Ayí rîpîfî nánî e rîpaxîrîní. Xwíyîfá xámî réroárinîjîpîfî —Apî opínagwífá neayîpoáa warîjîpánîjîfî imónîjîpîrîní. Apî awíaxí imónagîfî aiwîfî xwíyîfá sîjîfî réroárinîjîpîfî —Apî yaxwí mîréroárinîfî anîjîfî réroárinîjîpîrîní. Apî awíaxí nîmónîrîfî xámî imónîjîpimîfî aga wíárfî seáyî e múrónîjîfî enagî nánî rarîjîní.

¹² None “Xwíyîfá sîjîfî réroárinîjîpîfî wí neayîpoáa unfá menîní.” nîyaiwîrane díjîfî sîjîfî neaeánîfîfî nánî wáf nîrîmeranéná ayá ígîfî bî mé rîmearîjwárîní.

¹³ None Moseso yagîpa wí yarîjwáonemani. O re yagorîní. Xegí sîmîmanîfîyo dání xwînfá eanîpîfî neayîpoáa waríná gîfî Isîrerîyîfî sîjwí mînanîpa oépoyînrîfî sîmîmanîfîyo rapîrapîfî axîmîfó bî tîní rîtfî inagîfîrîní.

¹⁴ E seararîjîagîfî aiwîfî wigîfî díjîfî wakîsfî inagîfárinî. Aí sîfá rîyîfî tîjîfî e nánî gínîfî gíná xwíyîfá xámî réroárinîjîpîfîfî fá uroíáná rapîrapîfî axîmîfó axîpîfî tînífî nîjîfî wigîfî díjîfîyo sînífî íkwarîmoárîní. Ayí rîpîfî nánî wigîfî díjîfîyo sînífî íkwarîmoárîní. Ámá Kíraisó tînífî nawínîfî nîkárînrîjîpimîfî dání rapîrapîfî axîmîfópîfî Gorîxo yîpîmoarîjîfîrîní.

¹⁵ E nerîfî aí gîfî Isîrerîyîfîfî gínîfî gíná eníná dánífî sîfá rîyîfî tîjîfî e nánîfî ñwífî ikaxífî Moseso eanîpîfîfî fá nîroríná rapîrapîfî axîmîfó bîfî sînífî wigîfî díjîfîyo íkwarîmoárîní.

¹⁶ Sînífî wigîfî díjîfîyo íkwarîmoárînjîagîfî aiwîfî Ámínáo tîámînífî nîkínîmónîrîfî díjîfî nîwîkwîrorínáyîfî, rapîrapîfî wigîfî díjîfîyo íkwarîmoárînjîpîfî nîjîfîfî yîpîmónarîgîfárinî.

¹⁷ Ámíná tîámînífî kínîmónîpîrfó, ayí Gorîxoyá kwíyîpîrîní. O xwíyîfá sîjîfî nîréroárinîfî kwíyîfîfî apîfî nánîfî réroárinîfîrîní. Ámínáoyá kwíyîfîfî apîfî ámáfî gîyo nîwaínîrîfî náyîfî, ayí ñwífî ikaxífî eánîjîpimîfî dánífî áxenjwarîfî mînîgîfárfîfî imónîpaxîrîní.

¹⁸ Ayínáni Ámínáomi díní wíkwíroarínwá nínene ní xó imónínípi nání síwáníní níwíníranéná negí símímaní rítí bí minínagí nání wíá Ámínáo ónarínípi negí símímaníyo dání xwíníáníní weámíxaríní. E neríná nene wíá xó seáyí e nimónírí ónarínípi tíní xíxeni imónáníwá nání wíá ámí bí ámí bí nógáníní warínwíní. Ámínáo ayí kwíyípiríní. Apimí dání xó imónínípiíní ní móga warínwíní.

4

“Wáí urarínwápmí dání Goríxo wíá wókímíxaríní.” uríní náníríní.

¹ Ayínáni Goríxo wá níneawianírínípmí dání xó imónínípi nání á máyo síwáníní wíníwaníngíní ní nearípeáagí nání síní aníní ayá ríá neawearíní.

² E nerí aí á má ayá neainíníngíní inímí yarígíápi wí “Ananí oyaneyí.” rarínwámaní. Ináyíníní nimónírí yapí owiepísaneyíní wí yarínwámaní. Xwíyíá Goríxoyápi ení níriranéná náíroayírí nerí rarínwámaní. Apí apí mepa nerane sa xwíyíá nepaxíní imónínípi síní wíá rókíamoaríníagwí á má e síníwí níneaníróná “Awa apání yarínjó.” neaíaiwípírá nání Goríxoyá síníwí neaníníe dání e yarínwámaní.

³ Xwíyíá yayí neainaríní none wáí urarínwápmí rítíní níwínírnáyí, sa á má aníníro yarígíáyo rítíní wínaríní.

⁴ Ayí rípi nání rítíní wínaríní. Xwíyíá Kiraiso —O pí pí Goríxo imónínípi tíní xíxeni axípi imóníníoríní. Xwíyíá o wá níneawianírí seáyí e imóníní neainínípi wíá neaókímíxaríní. Xwíyíá yayí neainaríní apí nánípi á má Kiraisomí díní míwíkwíró aníníro nání yarígíáyo wíá míwókímíxípa oenírí wígí íwíá imóníní —O, ayí oboríní. O díní pírípírí wíní enagí nání xwíyíá apí rítíní wínaríní.

⁵ None wáí níriranéná newaníníone seáyí e oimóníneayíní nání wáí urarínwámaní. Jisasí Kiraiso nání “Negí Ámínáoríní.” uríne none nání “Jisasomí xídaráwá enagí nání segí sénáíwanéníní nimónírane omíní seaiarínwáone imóníníwíní.” uríne yarínwámaní.

⁶ Ayí rípi nání e yarínwámaní. Goríxo —O amípí níní íwamíó nímixíríná “Síá yíkiárínípi wíá oóníní.” ríníoríní. Rípi yaríní, ayí ení axoríní. O wá níneawianírí seáyí e neainínípi —Apí Kiraisoyá símímaníyo dání xwíníáníní neaeámíxarínípi. Apí nání níjía oimónípoynírí negí díníyo wíá neaókímíxíní. E neainíní, ayí axo enagí nání raríní.

“Xeaníní neaímeaaríníagí aí wáí raní nání síní ayá ríá neawearíní.” uríní náníríní.

⁷ Wáí níriméíríxíní nearípeaníní, ayí ayá tínípiíní imónínípiíní. Apí tíníwáone ení meání xwáíá síxí xwíá tíní imíxínínínimónírane samíní imóníníwáoneríní. Á má aríá níneairóná re yaiwípírí nání e imóníníwáoneríní, “Ení eáníní seáyí e imóníní xwíyíá yayí neainarínípmí dání neaímeápi wáí rímearígíáwayámaní. Sa Goríxoyámaní.” yaiwípírí nání samíní e imóníníwáoneríní.

⁸ Xeaníní xíxegíní neaíkaríníagí aíwí sumíníní imóníníwáonemaní. Wáíná neaímeápi nání ududí neainaríníagí aíwí negí díní aníní níyoámíga míneauónéríní.

⁹ Á má wí míxí neaxídowáíagí aíwí Goríxo wí neaíepíamoaríníonemaní. Íwaní níneaearí neatíagí aíwí aníní eanírámorí wearínwáonemaní.

¹⁰ Íníná wáí níriméiranéná rípi níyaiwirane yarínwáoneríní, “Negí Jisasomí píkgíápa none ení níneapíkírínáyí, ananíríní.” níyaiwirane yarínwáoneríní. Á máyí none e yaríníagwí síníwí níneaníróná “Jisaso níperí aíwí á mí síní nimónírí íweaníní nání ríá yaríní?” yaiwípírí nání apí e yarínwáoneríní.

¹¹ Íníná xwíá tíyo amí gímí neméiranéná Jisasomí xídaráwáone enagí nání yoí mayí nimónírane emearínwámaní. Á máyí wará pepaxí tíní imóníníwáone yoí mayí nimónírí

yarinagwi nĩneaniróná “Jisaso ámi sinĩ nimóniri anĩnamĩ nweanagi nání rĩa yarinot?” yaiwipĩri nání e nimóniri emearinwarini.

¹² Ayinani rĩpi rĩpaxĩrini, “None wáf nĩrimeranéná nĩneaxeanipaxĩ imóninwáonerini. E nerĩ aĩ e imóninwápimi dání seyĩné rĩxa dĩnĩ nĩyimĩnĩ tĩgĩáyĩné imóninot.” rĩpaxĩrini.

¹³ Ámá wo, Bĩkwĩyo dání “Nionĩ Gorĩxomĩ dĩnĩ nĩwĩkwĩrorĩ nání ámáyo uriniginĩ.” rinĩño dĩnĩ wĩkwĩroagĩpa none enĩ axĩpi e wĩkwĩroarinwáonerini. Ayinani Jisasomĩ dĩnĩ nĩwĩkwĩrorane nání xwĩyáf yayĩ neainarinĩpi ámáyo wáf urarinwarini.

¹⁴ Nijáf re imóninagwi nání wáf urarinwarini. Áminá Jisaso xwáripáyo dání owiápinĩmeanĩri sinĩ wimĩxinĩ none enĩ xĩomĩ sinĩ wimĩxinĩpa axĩpi sinĩ nĩneaimĩxĩri seyĩné tĩnĩ nawĩnĩ gwiaumĩ nĩneairĩ Jisaso tĩnĩ e neawárinĩfari. Nijáf e imóninagwi nání wáf urarinwarini.

¹⁵ Ayĩ seyĩné nanĩ oseaiianeyĩnĩri nání yofĩ mayĩ imónirane neaxeanipaxĩ imónirane yarinwarini. Ámá Gorĩxoyá xĩo wá nĩwianarinĩpimi dání sayá nimóga nuróná ayĩ omĩ yayĩ ayá wĩ nĩwiéra warĩgĩápimi dání “Gorĩxo seáyĩ e imóninorĩfari?” wiaiwipaxĩ imóninwĩngĩnĩri yofĩ mayĩ imónirane neaxeanipaxĩ imónirane yarinwarini.

“Anĩnamĩ dání neaĩmeanĩapi sĩmĩmanĩ e nĩtĩnĩrane nání dĩnĩ sixĩ inarinwarini.” urinĩ nĩnĩrini.

¹⁶ None api nání dĩnĩ nĩmorane nání Kiraiso nání wáf uranĩ nání sinĩ ayá rĩa neawearini. Negĩ warápi xeaninĩ neaĩmeaarĩnĩpimi dání rĩxa sipĩ nimóga warinagi aĩ dĩnĩpini sáf ayĩ ayo sinĩ bĩ sixĩ inarinĩrini.

¹⁷ Ayĩ rĩpi nání sáf ayĩ ayo negĩ dĩnĩpi sinĩ bĩ sixĩ inarinĩrini. Xeaninĩ agwĩ ríná neaĩmeáipimi xwámámĩ nĩwiéra úwáyĩ nání Gorĩxo yeáyĩ nĩneayimĩxemearĩná seáyĩ e imóninĩpi neaĩnĩfari. Api nání dĩnĩ nĩmoranéná “Xeaninĩ none neaĩmeaarĩnĩpi axíná ná bĩnĩnĩnĩ neaĩmeari onĩmiápiánĩnĩ neaĩmeari yarinĩfari?” nĩyairane peayĩ wianarinwarini. “Sa sipĩ agwĩ ríná neaĩmeaarĩnĩpi nání dĩnĩ aráf ikeamopaxĩpi tĩnĩ xixenĩ Gorĩxo nanĩ neaĩnĩfamanĩ. Ámĩ wiárf imóninĩ bĩ tĩnĩ neaĩnĩfari.” yaiwiarinwarini.

¹⁸ Ayĩ sipĩ agwĩ ríná neaĩmeaarĩnĩpi —Api sinĩwĩ tĩnĩ sinĩwĩ winĩpaxĩ imóninĩpini. Apimĩ sinĩwĩ nĩwinĩranéná e yaiwiarinwámanĩ. Amĩpi rĩwĩyo Gorĩxo yeáyĩ nĩneayimĩxemearĩná neaĩmeanĩapi —Api agwĩ nene sinĩwĩ tĩnĩ sinĩwĩ winĩpaxĩ mimóninĩpini. Api sĩmĩmanĩ e nĩtĩnĩríná e yaiwiarinwarini. Ayĩ rĩpi nání rarinĩnĩ. Sinĩwĩ tĩnĩ agwĩ ríná winarinwápi anĩnĩ maráf bĩ onĩmiápi imóninĩfari. E nerĩ aĩ agwĩ ríná sinĩwĩ tĩnĩ mĩwinarinwápi íníná anĩnĩ imóninĩfari enagi nání rarinĩnĩ.

5

“Wará sinĩ imónanĩwápi nání dĩnĩ nĩmorinĩpimi dání dĩnĩ sixĩ inarinwarini.” urinĩ nĩnĩrini.

¹ Nene nijáf re imóninagwi nání rĩwĩyo neaĩmeanĩapi sĩmĩmanĩ e tĩnĩwinĩ. Xwáf tĩyo nĩnwearanéná senáf anĩyo nwearinwápi —Ayĩ negĩ warápi nání rarinĩnĩ. Nĩperane negĩ warápi rĩxa nĩpĩneamioarinĩnĩ nerĩná negĩ dĩnĩpi sixĩ inánĩwá nání anĩ Gorĩxo neaimĩxĩnĩ wĩwánĩnĩ imóninĩ. Wará api ámá imĩxĩgĩfamanĩ. Gorĩxo imĩxĩnĩ enagi nání anĩnamĩ íníná anĩnĩ minĩ imóninĩfari.

² Wará agwĩ ríná negĩ dĩnĩpi sixĩ ininwápimi sinĩ sixĩ nĩnĩrane xwáf tĩyo nĩnwearanéná wará sinĩ anĩnamĩ imóninĩ negĩ dĩnĩpi sixĩ wĩnanĩwápimi owĩnaneayĩnĩri nání yeyĩnĩnĩ nĩrĩrane nweanwinĩ.

³ Wará sinĩpimi negĩ dĩnĩpi sixĩ nĩwinĩranéná wará mayĩ nimónirane dĩnĩpini mĩnweapa yanĩwá enagi nání apimĩ sixĩ owĩnaneayĩnĩri yeyĩnĩnĩ rarinwarini.

⁴ Wará agwí d̄iñf̄ sixf̄ ín̄iñwápimi s̄ini nín̄iranéná wará sanf̄ neaunar̄iñagi nán̄i yeȳín̄iñf̄ rar̄iñwár̄ini. D̄iñf̄p̄ini nimón̄iri on̄weaaneȳin̄iri m̄irar̄iñw̄ini. Ayf̄ wará niȳim̄iñf̄ imón̄iñf̄p̄i n̄ipepaxf̄ imón̄iñf̄p̄imi r̄itf̄ en̄fa nán̄i wará an̄f̄namf̄ imón̄iñf̄p̄imi sixf̄ niw̄in̄irane on̄weaaneȳin̄iri yeȳín̄iñf̄ rar̄iñwár̄ini.

⁵ Wará s̄iñf̄p̄imi sixf̄ w̄inan̄f̄wá nán̄i neaip̄imoño, ayf̄ Gor̄ixor̄ini. O “Wará s̄iñf̄p̄imi sixf̄ w̄inan̄f̄wá nán̄i r̄ixa neaip̄imoár̄iñgener̄ani?” oyaiw̄ipoȳin̄iri xegf̄ kw̄íȳf̄p̄i n̄ineaiap̄iri ikiȳiñf̄n̄iñf̄ neaiár̄iñf̄r̄ini.

⁶ Aȳin̄ani pí pí xean̄iñf̄ neaímeaar̄iñagi aiw̄i d̄iñf̄ e n̄imor̄iñf̄p̄imi dán̄i d̄iñf̄ sixf̄ níga war̄iñwár̄ini. Nene n̄ij̄ár̄ini. S̄ini wará xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iñwear̄fná imón̄iñwápimi sixf̄ nín̄iranéná Ámin̄áo t̄f̄ñf̄ e m̄iñwear̄ñw̄ini.

⁷ Om̄i negf̄ s̄iñw̄f̄ t̄f̄ t̄f̄ni s̄iñw̄f̄ niw̄in̄ir̄iñf̄p̄imi dán̄i b̄i en̄f̄ sixf̄ nín̄irane mé sa d̄iñf̄ niw̄ikw̄r̄or̄iñf̄p̄imi dán̄i en̄f̄ sixf̄ nín̄irane yar̄iñagw̄i nán̄i rar̄iñ̄ini.

⁸ “S̄ini wará ur̄f̄ epaxf̄ imón̄iñf̄ r̄ip̄imi d̄iñf̄ sixf̄ niw̄in̄irane wáf̄ ran̄f̄wá nán̄i d̄iñf̄ sixf̄ ín̄iñw̄ini.” n̄isear̄iri aí negf̄ d̄iñf̄p̄i wará r̄ip̄imi dán̄i niyoám̄iga nuri Ámin̄áo t̄f̄ñf̄ e on̄wean̄iri aga neaimón̄ar̄iñf̄r̄ini.

⁹ Aȳin̄ani x̄fo t̄f̄ñf̄ e ñweaan̄f̄wáin̄ar̄ani, s̄ini x̄fo t̄f̄ni m̄iñweá xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iñwear̄anén̄ar̄ani, “E éwan̄iḡini.” yaiwiar̄iñwáp̄i, ayf̄ r̄ip̄ir̄ini, “X̄fo yayf̄ win̄ipaxf̄ imón̄iñf̄p̄ini éwan̄iḡini.”

¹⁰ Ayf̄ r̄ip̄i nán̄i e yaiwiar̄iñwár̄ini. Kiraiso áma niyon̄i s̄iñw̄f̄ mí ómóm̄ix̄im̄f̄ ner̄fná n̄inenen̄i en̄i s̄iñw̄f̄ mí ómóm̄ix̄im̄f̄ neain̄f̄a en̄agi nán̄i x̄foyá s̄m̄iman̄f̄ t̄f̄ñf̄ e dán̄i éf̄ roan̄f̄wár̄ini. Xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iñwear̄fná win̄i wine nan̄f̄ imón̄iñf̄p̄ir̄ani, sip̄i imón̄iñf̄p̄ir̄ani, en̄wáp̄i t̄f̄ni x̄ixen̄i p̄ir̄f̄ neamamon̄f̄a en̄agi nán̄i s̄ini xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iñwear̄anéná “X̄fo yayf̄ win̄ipaxf̄p̄i éwan̄iḡini.” yaiwiar̄iñwár̄ini.

“Áma s̄iñf̄iñf̄ imón̄iñw̄ini.” ur̄iñf̄ nán̄ir̄ini.

¹¹ Nene “Ámin̄a Jisaso s̄iñw̄f̄ mí ómóm̄ix̄im̄f̄ neain̄f̄ar̄ini.” niyaiwiri n̄ij̄f̄a e nimón̄irane nán̄i wáyf̄ neainar̄iñf̄r̄ini. Aȳin̄ani áma n̄ik̄in̄imón̄iro om̄i d̄iñf̄ ow̄ikw̄r̄ópoȳin̄iri wáf̄ nur̄imeranéná p̄ir̄an̄iñf̄ ar̄f̄ayo nur̄émóa war̄iñwár̄ini. Gor̄ixoyá s̄iñw̄f̄yo dán̄i r̄ixa s̄iñán̄i piaum̄im̄f̄ in̄iñagw̄i nán̄i o none yar̄iñwá n̄ip̄ini nán̄i x̄ixen̄i n̄ij̄f̄a imón̄ini. Seȳné en̄i none nán̄i d̄iñf̄ n̄imoróná re oneaiaiw̄ipoȳin̄iri d̄iñf̄ wikw̄f̄mon̄w̄ini, “Porowa d̄iñf̄ in̄im̄i n̄ikw̄r̄ón̄imáná m̄iyar̄iḡár̄ini. Wigf̄ yar̄iḡáp̄i wí in̄im̄i mimón̄f̄ n̄ip̄ini s̄iñán̄i piaum̄im̄f̄ r̄fa in̄ini?” oneaiaiw̄ipoȳin̄iri d̄iñf̄ wikw̄f̄mon̄w̄ini.

¹² None e sear̄f̄agw̄i nán̄i “Porowa r̄ixa ap̄i mimón̄iḡf̄awa en̄agi nán̄i ám̄i weyf̄ mear̄inar̄iñoi.” r̄iseaimón̄ar̄ini? Oweoi, wí e m̄iyar̄iñw̄ini. Sa seȳné none yar̄iñwáp̄i nán̄i r̄ixa n̄ij̄f̄a x̄ixen̄i nimón̄imáná r̄ip̄i oépoȳin̄iri searar̄iñw̄ini. Seȳné áma wí t̄f̄ni —Áma s̄iñw̄f̄ man̄iḡe dán̄i yar̄iḡáp̄i nán̄i d̄iñf̄ mamó sa áma s̄iñw̄f̄ an̄iḡe dán̄ini yar̄iḡáp̄i nán̄i “Nan̄f̄ imón̄iḡf̄aȳr̄ini.” moar̄iḡf̄aȳr̄ini. Seȳné áma d̄iñf̄ e moar̄iḡf̄aȳf̄ t̄f̄ni xw̄iȳf̄a n̄ir̄in̄iróná none m̄ix̄f̄ n̄ineameak̄in̄iro wa none nán̄i xen̄w̄f̄ rar̄iḡáp̄i oyan̄ipoȳin̄iri searar̄iñw̄ini.

¹³ Áma wí “Porowa maj̄imaj̄f̄a nikár̄in̄iro yar̄iḡf̄awar̄ini.” rar̄iḡáp̄i “Ayf̄ nepar̄ini.” n̄iseaimón̄ir̄fnáyf̄, re yaiw̄ir̄ix̄ini, “Sa Gor̄ixom̄i ox̄f̄daneȳin̄iri nero nán̄i e r̄fa imón̄iñoi?” yaiw̄ir̄ix̄ini. “Porowa d̄iñf̄ p̄ir̄an̄iñf̄ f̄a n̄ix̄ir̄imáná yar̄iñoi.” n̄iseaimón̄ir̄fnáyf̄, “Awa nene ar̄ir̄a neaip̄ir̄fa nán̄i e r̄fa imón̄iñoi?” yaiw̄ir̄ix̄ini.

¹⁴ P̄ip̄i nán̄i d̄iñf̄ n̄imor̄iñf̄p̄imi dán̄i n̄ip̄ir̄eán̄iri yar̄iñwáman̄i. Kiraiso wá n̄ineawian̄iri neaiñf̄p̄i nán̄ini d̄iñf̄ n̄imor̄iñf̄p̄imi dán̄i n̄ip̄ir̄eán̄iri xám̄i sip̄i néra wagwáp̄i p̄ini n̄iwiár̄iri yar̄iñwár̄ini. O n̄iper̄fná áma n̄ini nán̄i wayf̄a pen̄f̄ en̄agi nán̄i d̄iñf̄ re yaiwiár̄iñw̄ini, “Ap̄imi dán̄i áma n̄ini n̄iper̄fn̄iñf̄ r̄fa eḡawix̄ini?” yaiwiár̄iñw̄ini.

¹⁵ Ayí áamá dñí n̄yĩm̄ñĩpĩ tĩgĩáyĩ wiwan̄ñĩfĩfĩ n̄n̄n̄n̄ dñí n̄m̄ónĩro n̄m̄enĩro mé arĩrá win̄fá n̄n̄n̄ n̄p̄émáná ámĩ wiáp̄n̄ĩmeañ̄o x̄f̄o n̄n̄n̄n̄ dñí n̄m̄oro éf̄r̄ix̄n̄ĩr̄ĩ áamá n̄n̄n̄ n̄n̄n̄ wayíá pen̄ñĩn̄ĩ.

¹⁶ Ayĩn̄n̄ Jisasom̄ dñí wĩkw̄f̄on̄wá ríná d̄n̄n̄ áamá wom̄ s̄ñw̄f̄ m̄ĩ n̄w̄óm̄ix̄ĩr̄ane “E im̄ónĩñor̄f̄an̄?” n̄w̄iaw̄ir̄n̄á war̄árĩm̄n̄ s̄ñw̄f̄ n̄w̄in̄ĩr̄ane m̄ĩ w̄óm̄ix̄ar̄ñw̄ám̄n̄. Ayí nepar̄n̄. X̄ám̄ none Kiraisom̄ s̄ñw̄f̄ m̄ĩ n̄w̄óm̄ix̄ĩr̄an̄é war̄árĩm̄n̄ s̄ñw̄f̄ n̄w̄in̄ĩr̄ane “N̄p̄ĩkw̄n̄ĩ meñor̄n̄.” n̄w̄iaw̄ir̄ane aĩ agw̄f̄ s̄n̄n̄ w̄ĩ e s̄ñw̄f̄ m̄ĩ n̄w̄óm̄ix̄ĩr̄ane yaiw̄iar̄ñw̄ám̄n̄.

¹⁷ Áamá go go Kiraiso t̄n̄n̄ naw̄ĩn̄ nikár̄n̄ĩr̄n̄á áamá s̄ñf̄ w̄ónĩñf̄ im̄ónĩn̄ñ̄oĩ. Ai, e nim̄ónĩr̄n̄á sip̄ĩ x̄ám̄ im̄ónaḡf̄p̄ĩ r̄ixa nan̄n̄n̄n̄ s̄ñf̄ b̄ĩ im̄ónĩn̄ñ̄oĩ.

“Áamá n̄n̄n̄ ámĩ x̄f̄o t̄n̄n̄ gw̄iaum̄f̄ in̄p̄f̄r̄ĩ n̄n̄n̄ w̄im̄ix̄ñf̄r̄n̄.” ur̄ñf̄ n̄n̄n̄n̄.

¹⁸ Áamá s̄ñf̄ im̄ónĩñw̄áp̄ n̄n̄n̄ m̄f̄k̄f̄ ikin̄o, ayí Gor̄xor̄n̄. O Kiraiso neaiñf̄p̄im̄ d̄n̄n̄ n̄yop̄yár̄m̄áná x̄f̄om̄f̄ s̄f̄m̄f̄ t̄n̄n̄ w̄iar̄ñw̄aéne ámĩ áamá x̄f̄oyá im̄ónan̄ n̄n̄n̄ neaim̄ix̄ñf̄r̄n̄. E ner̄ĩ none en̄ĩ áamáyo áwan̄f̄ re ur̄ĩmeaan̄f̄wá n̄n̄n̄, “Áamá s̄n̄n̄ x̄f̄om̄f̄ s̄f̄m̄f̄ t̄n̄n̄ w̄iar̄ḡf̄áȳné ámĩ áamá x̄f̄oyá im̄ónĩp̄f̄r̄ĩ n̄n̄n̄ r̄ixa seaim̄ix̄ñf̄r̄n̄.” Áwan̄f̄ e ur̄ĩmeaan̄f̄wá n̄n̄n̄ near̄f̄peañf̄r̄n̄.

¹⁹ Nion̄ searar̄ñápi, ayí r̄ip̄ĩr̄n̄. Gor̄xo xeḡf̄ xewaxo Kiraiso neaiñf̄p̄im̄ d̄n̄n̄ áamá n̄n̄n̄ ámĩ x̄f̄o t̄n̄n̄ naw̄ĩn̄ im̄ónf̄r̄ix̄n̄ĩr̄ĩ neaim̄n̄n̄n̄ yar̄n̄. Nene w̄iaĩkin̄w̄áp̄ s̄n̄n̄ dñí f̄á m̄ix̄ĩr̄f̄ r̄ixa yokwar̄m̄f̄ n̄neaiĩr̄ n̄n̄n̄ peá mon̄. Ap̄ĩ ner̄ĩ none en̄ĩ wáf̄ nur̄imeran̄é x̄w̄iȳf̄á re r̄in̄ñf̄p̄ĩ, “Gor̄xo r̄ixa neaiñf̄p̄im̄ d̄n̄n̄ ámĩ x̄f̄o t̄n̄n̄ naw̄ĩn̄ im̄ónip̄ax̄ĩr̄n̄.” r̄in̄ñf̄p̄ĩ ur̄f̄r̄ix̄n̄ĩr̄ĩ near̄f̄peañf̄r̄n̄.

²⁰ Ayĩn̄n̄ none x̄w̄iȳf̄á Kiraiso yan̄f̄ neaiapowár̄ñf̄p̄ĩ wur̄iyar̄ñw̄áoner̄n̄. Noneyá man̄f̄yo d̄n̄n̄ urar̄n̄á Gor̄xo xewan̄ñ̄o eĩn̄ññf̄ urar̄ñf̄r̄n̄. Áamáyo Kiraiso n̄n̄n̄ r̄ix̄ñf̄ re wur̄iyar̄ñw̄ár̄n̄, “Gor̄xom̄f̄ s̄f̄m̄f̄ t̄n̄n̄ w̄iar̄ḡf̄áȳné áamá x̄f̄o t̄n̄n̄ anan̄ gw̄iaum̄f̄ in̄an̄ n̄n̄n̄ xe oneaim̄ix̄n̄ĩr̄ĩ s̄ñw̄f̄ win̄f̄poȳ.” wur̄iyar̄ñw̄ár̄n̄.

²¹ Ayí r̄ip̄ĩ n̄n̄n̄ e wur̄iyar̄ñw̄ár̄n̄. O f̄w̄f̄ b̄ĩ meñ̄o aĩ Gor̄xo none o t̄n̄n̄ nikár̄n̄ñf̄p̄im̄ d̄n̄n̄ áamá x̄f̄o “Wé rón̄ḡf̄áȳr̄n̄.” r̄ár̄n̄f̄áȳf̄ im̄ónf̄r̄ix̄n̄ĩr̄ĩ om̄ĩ neḡf̄ f̄w̄f̄ yar̄ñw̄áp̄ n̄ñw̄ir̄ár̄ĩr̄ĩ f̄w̄f̄ yar̄ñf̄ w̄ónĩñf̄ n̄w̄im̄ix̄ĩr̄ĩ xe op̄ĩk̄ipoȳn̄ĩr̄ĩ s̄ñw̄f̄ win̄ññn̄ĩn̄.

6

Wáf̄ wur̄ĩmeiar̄ḡf̄áwam̄f̄ w̄ĩmeaar̄ñf̄p̄ĩ n̄n̄n̄n̄.

¹ Áamá x̄f̄o t̄n̄n̄ naw̄ĩn̄ gw̄iaum̄f̄ in̄p̄f̄r̄ĩ n̄n̄n̄ o t̄n̄n̄ naw̄ĩn̄ yar̄ñw̄áone en̄agw̄f̄ n̄n̄n̄ en̄f̄ r̄ir̄ém̄ix̄f̄ n̄seair̄ĩr̄ĩ r̄ip̄ĩ osearaneȳ, “Gor̄xo wá seawian̄ñf̄ȳné xe sur̄f̄m̄á oneaĩmean̄ĩr̄ĩ mepan̄.” osearaneȳ.

² Ayí B̄ĩkw̄f̄yo r̄ip̄ĩ n̄ĩr̄n̄ĩr̄ĩ eán̄ñaḡf̄ n̄n̄n̄ searar̄ñw̄n̄, “Gor̄xon̄ r̄ix̄ñf̄ seȳné n̄ĩrar̄ḡf̄áp̄ ar̄f̄á seaipax̄íná r̄ixa ar̄f̄á seain̄an̄ĩn̄. S̄f̄á áamáf̄né yeáȳf̄ seayim̄ix̄emeám̄f̄a n̄n̄n̄ im̄ónáná r̄ixa ar̄ĩrá seain̄an̄ĩn̄.” Ap̄ĩ B̄ĩkw̄f̄yo n̄ĩr̄n̄ĩr̄ĩ eán̄ñaḡf̄ n̄n̄n̄ p̄ír̄án̄ñf̄ ar̄f̄á ókiar̄f̄ n̄m̄ónĩpoȳ. Gor̄xo ar̄f̄á neaipax̄íná, ayí r̄ínár̄n̄. S̄f̄á o yeáȳf̄ neayim̄ix̄emean̄f̄a n̄n̄n̄ im̄ónĩñf̄ȳi, ayí r̄iyir̄n̄. Ayĩn̄n̄ “Gor̄xo wá n̄ĩneawian̄ĩr̄ĩ neaiñf̄p̄ĩ xe sur̄f̄m̄á oneaĩmean̄ĩr̄ĩ mepan̄.” searar̄ñw̄n̄.

³ Wáf̄ wur̄ĩmeiar̄ñw̄áone nemeran̄é neḡf̄ yar̄ñw̄áp̄ n̄n̄n̄ x̄w̄iȳf̄á m̄ĩneamear̄ipax̄f̄ oim̄ónaneȳn̄ĩr̄ĩ áamá none yar̄ñagw̄f̄ s̄ñw̄f̄ n̄ĩnean̄r̄óná óreám̄ioapax̄f̄ im̄ónĩñf̄p̄ĩ b̄ĩ yar̄ñagw̄f̄ s̄ñw̄f̄ m̄ĩnean̄ĩpa oépoȳn̄ĩr̄ĩ an̄ñf̄ min̄f̄ yar̄ñw̄ár̄n̄.

⁴ Pí pí neran̄é “Áamá awa Gor̄xom̄f̄ x̄n̄áiw̄án̄ñf̄ nim̄ónĩro p̄ír̄án̄ñf̄ om̄ñf̄ w̄iar̄ḡf̄áwar̄f̄an̄?” oneaiaw̄ipoȳn̄ĩr̄ĩ yar̄ñw̄ár̄n̄. E neran̄é pí pí xean̄ñf̄ neaĩmeáf̄p̄ĩ x̄w̄ámám̄f̄ wirane an̄ñf̄ neain̄ipax̄f̄ im̄ónĩñf̄ neaĩmeaar̄ñf̄p̄ĩ x̄w̄ámám̄f̄ wirane dñí r̄f̄á neawepax̄f̄ im̄ónĩñf̄p̄ĩ x̄w̄ámám̄f̄ wirane yar̄ñw̄ár̄n̄.

⁵ Iwanjé neamépearínáraní, gwé anjéyo neanwiráranínáraní, sipí owikárfpoyíníri símfráxwíró yarígáýf íkwíkwierf niníro neaiarínáraní, xwámámf wiarínjwáriní. Omínj anínj miní okínj tñí erane enjwáoneríní. Si rorane agwíní erane enjwáoneríní.

⁶ None nání “Awa Goríxomi xínáíwánínj nimóníro píránnínj omínj yarígááwaríní?” oneaiaiwípoýíníri rípi ení yarínjwáriní. Íkwíráfnánínj nimóníri erane nepaxínjpi nání nífá imónírane sanínj imónírane wá níwumíxírane arírá wirane Goríxoyá kwíýf neaainífpimí dání erane mimónf imónínjpi míwíwapíyí ámayó nepa dínj sipí níwirane erane

⁷ xwíýfá nepaxínj imónínjpi yanj urírane enj eánínj Goríxo neaimíxífpimí dání erane yarínjwáriní. Ámá míxí nání imónínjpi fá xírarígápa none nemeranéná wé rónínj yarínjwápi wíá tñaníwá nání wé onamínjú tñí fá xírirane xíxe míxí wianíwá nání wé náú tñí fá xírirane yarínjwáoneríní.

⁸ Wí yayf neamero wí paimamf neairo neaiarígíoneríní. Wí none nání repíýf níwiróná “Sípí yarígááwaríní.” uríro wí “Nanj yarígááwaríní.” uríro yarígíoneríní. Nepání yarínjwáone aiwí wí “Yapf neaiepisarígááwaríní?” neaiaiwiarígíaríní.

⁹ None nání wí “Porowa gowaríní? ‘Awa nání áamá obaxf níjfa imónínjoi.’ ríseaimónaríní?” rarínjagfa aí áamá obaxf none nání nepa níjfa imónínjoi. None amí amí nemeranéná yóf mayf nimónírane aí sñí njweanwíní. Síyikf neaeaarígíone imónínjagwi aiwí sñí wí míneapíkígíoneríní.

¹⁰ Íkínínj sipí neaiarínjagf aiwí íníná dínj nífá neainarínjriní. “Awa amípi nání dífwí ikeamónígááwaríní?” neaiaiwiarínjagfa aí none xwíýfá yayf neainarínjpi wáf uraríná áamá obaxf arfá neairínjpi dání Kiraiso tñí nawíní níkaríníro nání amípi mímúronígáýf yapf imónarígíaríní. “Amípi bí fá mímáxírigááwaríní.” neaiaiwiarínjagfa aí amípi Kiraiso neainjpi bí míneamúronjoneríní.

“Sínjání seararínjwá enjagwi nání seyíné ení xíxeni neaípoyí.” urínj náníriní.

¹¹ Koriníyo njweáyíné, apí apí níseara nuranéná yumí bí míseai sínjání ríwáriní. E nísearíranéná seyíné dínj síxí seayínjwáone síwánínj seainíwáriní.

¹² None dínj síxí muyipa oyaneyíníri wí éwáonemani. Sewanínjýíné awamí dínj síxí muyipa oyaneyíníri éfá enjagf nání nawíní mímónínjwíní.

¹³ Ayínání xanoní gí niaíwíyo urípaxf rípi osearímíní, “Xíxe oinaneyí. None dínj síxí seayarínjwápa seyíné ení neayípoyí.” osearímíní.

“Dínj míwíkwírogáýf tñí gwí mímónípaní.” urínj náníriní.

¹⁴ Jisasomí dínj míwíkwíroarígáýf tñí wigf yarígápi oyaneyíníri wí gwí mímónípaní. Ayf rípi nání seararíní. “Ámá wé rónínj imónínjpiní yarígáýf tñí manj wiaíkiarígáýf tñí axípiní epírfá nání imónípaxf imóníní.” ríseaimónaríní? “Axíná wíá óníní sía yíníri epaxíriní.” ríseaimónaríní?

¹⁵ “Kiraiso tñí Obo tñí dínj axípiní xíriní.” ríseaimónaríní? “Kiraísomí dínj wíkwírogáýf dínj moro dínj míwíkwírogáýf dínj moro neróná axípi bí mopaxíriní.” ríseaimónaríní?

¹⁶ “Goríxoyá anj njwá —Iwámí dání nene yayf umearínjwáiwáriní. Iwá tñí njwá áamá menjweaarígápi tñí ananí axí e kumíxáripaxíriní.” ríseaimónaríní? Oweoi, nene Njwá anínj sínj imónínjyóá anj njwáíwánínj imónínjagwi nání wí e yaiwípaxímaní. Nioní seararínjapi Goríxo xewanínj rínj rípi tñí xíxeni seararíní, “Nioní gí ámayf tñí nawíní darónímíaríní. Nioní wigf Njwáóní imónínjáná ayf gí ámayf imónípírfáriní.” Ámínáo e níriní nání

¹⁷ áamá xegf imónígáýo rípi ení urínjriní, “ ‘Ámá Goríxoní dínj mímíkwíró wigf njwáýo xídarígáýf tñj e dání mímíxeámínímí xegf bí imónígáýíné imónírxíní.’ Ámínáoní e seararíní. ‘Wigf njwá imónínjpiní —Apimí dání píaxf seaeánpaxf

imóniḡpimiriḡni. Apimiḡ bi onimiá amáḡ mironi aninḡni wé íá ayimeañíḡriḡni. Seyíne e nerónayí, nionḡ ananḡ seamimimíḡni.

¹⁸ Nionḡ segí áponḡ imóniḡnáná seyíne gí niaíwí oxoyíne imóniro niaíwí apixíwayíne imóniro epíḡḡni. Ámináonḡ —Nionḡ enḡ eánigíá nionḡ seáyí e wimóniḡáoniriḡni. Nionḡ e rariḡni.” Xwiýá apḡ Bíkwiyo niriḡni eániḡagḡ nánḡ “Jisasomḡ diḡḡ mḡwikwíroarigíáyí tḡni wigí yarigíápi oyaneyiriḡni wí gwí mimónipani.” searariḡni.

7

¹ Negí diḡḡ sixí seayinwáyíne, Gorixo negí símimanḡ e dáninḡ e neariḡ enagḡ nánḡ ámaéne pí pí ayá neadunipaxí yariniwápi, diḡḡ piáxí neaeámixariḡpirani, wará piáxí neaeámixariḡpirani, nipiḡni igíḡniḡ oeámnaneyi. Gorixomḡ wáyí niwirinḡpimiḡ dani siyikwí mininwaéne oimónaneyiriḡni wé roáḡwanigini.

Koriniyo ḡweáyí kḡnimónigíá enagḡ nánḡ Poro yayí wininḡ naniḡni.

² Seyíne none diḡḡ sixí neayipoyi. Ayí rḡpi nánḡ rariḡni. Segíyí womḡ aí sipí bi mḡwikariḡwariḡni. Segíyí womḡ sipí bi wikarariḡwamani. Womḡ amipiḡ bi íwí urápiḡwamani.

³ Nionḡ e niriḡnáná “Poro xwiýá neamearimiriḡni rariḡni.” riseaimónariḡni? Oweoi, nionḡ rixa re seararíḡni, “None diḡḡ sixí ayá wí seayinwáone enagḡ nánḡ seyíne péánayí, none enḡ nipepaxí neainíḡni. Seyíne sinḡ ḡweañáná none enḡ sinḡ ḡweapaxí neaimóniníḡni.” seararíá enagḡ nánḡ wí e seaimónipaxímani.

⁴ Seyíne xámi seariniḡpi xídiḡriá nánḡ bi onimiápi maríá, aga diḡḡ ayá wí síḡá neánariḡni. Seyíne nánḡ mḡxí niseameakiriḡnáná enḡ ayá wí seameakiniḡni. Xeaninḡ nḡni none neaímeámi seyíne nánḡ diḡḡ nimorinḡpimiḡ dani awayiniḡni iḡniwiniḡni nimiririḡni diḡḡ ayá wí níá ninariniḡni.

⁵ None anḡ Trowasiyo pḡni niwiárimiḡni nipiḡni Masedonia piropenisíyo niremómáná aí kikiḡḡ ḡweapaxí bi mḡneaímeá rḡpi rḡpi oyaneyiriḡni éwáyí sipiniḡni sipiniḡni neaímeaaríná áma wí tḡni xwiýá ximiximí niriḡni niriḡnane negí xwioxíyo dani wáyí neainiriḡni yariniḡwí aiwí

⁶ Gorixo —O áma rixa yopa nimeginiriḡpimiḡ dani diḡḡ sixí minigíayo mḡniḡ iḡniwiniḡni umirariḡni. O Taitaso ámi neaímeápiḡni dani mḡniḡ iḡniwiniḡni neamiriḡni.

⁷ Taitaso neaímeápiḡni daniḡni Gorixo mḡniḡ iḡniwiniḡni neamiriḡni. Seyíne omḡ numimiro mḡniḡ iḡniwí umirigíápi nánḡ repiyí nḡneairíná apimiḡ dani enḡ Gorixo iḡniwiniḡni neamiriḡni. Taitaso repiyí nḡneairíná seyíne Poroni ámi síḡwí nananro nánḡ iḡniḡni sipí seaiariḡpi nánḡ repiyí neairi “Negí nḡpḡwini mḡyariniwápiḡni dani Poroni ayá ríá wimoariḡwiniḡni?” niyaiwiro nánḡ ḡwí eaarigíápi nánḡ repiyí neairi Poroni aríá nianro nánḡ sinḡ ayá ríá seaweariniḡpi nánḡ repiyí neairi enḡ enagḡ nánḡ ámi aga yayí seáyimiḡni dani bi tḡni nininigini.

⁸ Payí xámi nionḡ nearḡ seamónapiḡnáná íá nḡroróná aga diḡḡ sipí seainḡ enagḡ aiwí “Nionḡ ana pí nánḡ nearḡ wiowariḡni?” niyaiwiriḡni diḡḡ sipí ninimani. E nerḡ aí seyíne íá nḡroróná axínaniḡni diḡḡ sipí seainariḡniḡni síḡwí niseaniriḡnáná nionḡ enḡ diḡḡ sipí bi onimiápi nininigini.

⁹ E nerḡ aí agwí nionḡ yayí ninariniḡni. Seyíne diḡḡ sipí seaípiḡni naniḡni yayí mininí ayí diḡḡ sipí seaípiḡni dani segí sipí yarigíápi ríwimiḡni mamóíá enagḡ nánḡ yayí ninariniḡni. Seyíne diḡḡ sipí niseairíná ayí Gorixo seaimixariḡpiḡni tḡni xixeni seaí enagḡ nánḡ xwiýá none searíwápiḡni dani wí xwiríá miseaikixéwá enagḡ nánḡ rariḡni.

¹⁰ Ayí rḡpi nánḡ searariḡni. Áma diḡḡ sipí Gorixo wimixariḡpiḡni tḡni xixeni niwiríná apimiḡ dani wigí sipí yarigíápi ríwimiḡni mamoiḡni. E neróná diḡḡ sipí apḡ Gorixo yeáyí uyimixemeaníá nánḡ nipemeámi warinḡ enagḡ nánḡ ámi diḡḡ sipí niwiriḡni

“Pí nání e ríá yaríníni?” yaiwinípaxímaní. E nerí aí Goríxo wimíxarínípi t́níní x́xení maríái, áamá wigí díníyo dáníní díní sípí níwiríná ayí wiwaníníyí anínípríá nání nípemeámi waríní enagí nání raríníni.

¹¹ Ai díní sípí seaíí gí payí eanápimi dání Goríxo seaimíxípi, apí seyíné díní píráníníní nímoro amípi naní x́xegíní epírípi seaimíxíríní. Apimí dání Goríxo aníní śmirírí seaíaná sípí éoyá xwíyíápi ḿneaxínípa oenírí apaxí mé píráníníní imíxígíawixíní. Apimí dání ení nípíkwíní ḿyarígíápi nání wikí ónínígíawixíní. Apimí dání ení Goríxo nání wáyí seainínínigíní. Apimí dání ení none ámi síñwí nananíro nání íkíníní sípí seainínínigíní. Apimí dání ení nioní searíápi x́dípírí nání díní ríá seawenínigíní. Apimí dání ení sípí yarígíáyo síyikí ureaani nání oimónaneyíníro egíawixíní. Seyíné apí apí néra úfápmí dání síwá réníní neainígíawixíní. Sípí éf Poro nearíto nání nene wí ayá ḿníní ḿníní ḿnearoaríníní. Síwá énníní neainígíawixíní.

¹² Ayínání áwaní rípi osearímíní. Nioní nearí níseamónapíríná sípí éo nání díní nímorí payí ana nearí mónapínámání. Sípí wikáríto nání ení díní nímorí nearí mónapínámání. Ayí seyíné Goríxoyá síñwí t́níní e dání re yaiwinírríxínírí nearí mónapínáríní, “Ayí neparíní. Porowa nearígíápmí píráníníní x́daníwá nání nene síní díní ríá neawearíní.” yaiwinírríxínírí payí ana nearí mónapínáríní.

¹³ Seyíné ríxa x́xení e yaiwiníá enagí nání none ríxa píráníníní ḿníní ikíníwíníní ḿraríníwáríní.

Ḿníní ikíníwíní ḿraríníwámání. Díní nífá ení neainírríní. Seyíné níyínéní Taitasomí numímínírinínípmí dání díní síxí umímogíá enagí nání o yayí néra neaímeáí enagí nání none ení díní nífá ayá wí neainírríní.

¹⁴ O ámi neaímeááná seyíné t́níní e nání nurowáríníná ḿxí seameakínínápi nání b́í ayá ḿniníáríní. None seyíné t́níní níñwearíná amípi ńníní searíníwápi nepání searíníwápa omí seyíné nání ḿxí níseameakíníníro uríníwápi ení seyíné numímínírinínípmí dání nepa x́xení imónínínigíní.

¹⁵ O seyíné níyínéní numímíníroná óf ero wáyí iníro nero píráníníní aríá owianeyínírí imónígíápi nání díní níwinírríná ámi xwapí ayá wí díní síxí níseaya waríní.

¹⁶ Agwí nioní “Ayí pí pí neróná x́xení epíráoí.” níseaiwiárírí díní síñá neánaríní enagí nání díní yayí ninaríní.

8

“Masedonia ñweáyí wíníyo arírá wianíro nání ñígwí níroaáríro ñweañoi.” uríní náníriní.

¹ Negí nírixímeáyíné, Jisasoyá síyikí imónígíá Masedonia píropenísíyo aní apí apimí ñweagíáyí naní Goríxo wá wianínípmí dání egíápi níjía imóníprí nání áwaní b́í osearaneyí.

² Xeaníní rímewá wípaxípi níwínearínípmí dání “Ení ríá eáníñoi?” nírríro iwamíto wíwapíyíagíá aí apí peá numíxíro díní nífá ayá wí winínínigíní. Wiwaníníyí uyípeayíníní imónígíáyí aiwí Jisasomí díní wíkwíroarígíá wíníyo arírá owianeyínírí ñígwí níroaríná b́í onímíápi ḿroá aga ayá wí roaárígíáríní.

³ Wigí wíníyo arírá wianíro nání ñígwí níroaro wípaxípi t́níní x́xení níroaro aiwí wigí díní t́níní apimí ní múroaro ámi b́í t́níní roaríníagíá síñwí wínaróníwáone enagí nání raríníni.

⁴ Ayí aríki ríxíní re nearígíawixíní, “Áamá Goríxoyá síyikí imónígíá Judia píropenísíyo ñweagíáyo wíníyí arírá wiarígíápa nene ení arírá wianí nání xe ñígwí íáyo oroápoyínírí síñwí neanípoyí.” nearígíawixíní.

⁵ E neróná none “E epíraoi.” niyaiwirane diñf ikwímonjwápi tñi xixeni mé xámi Áminá Gorixo pí pí wimónariñpi oxídaneyinro nipáwimáná o wimónariñpi ni xídiróná Porowane eni neaíwipigíawixiní.

⁶ Ayináni Taitasomi seyíne tñf e nán nurowáriríná enf rirémixí niwiri re uriñwanigini, “Iwamíó Koriniyo ñweáy joxi tñi negf wíniyo arirá wianíwá nán wá niwianirane ñigwí íayo oroaaneyinro egíapa ámi nero ñigwí xámi ‘Api roáwanigini.’ rárigíapi tñi xixeni yárfirixiní.” uriñwanigini.

⁷ Pí pí seyíne neróná áma wí yarigíapimi múroarigíáyíne nimóniro yarigíarini. Gorixomi diñf niwíkwírorónaranti, api nán ámayo áwanf nurirónaranti, api nán nijfá nimónirónaranti, Gorixo wimónariñpi yaníro nán símf nixeadípenirónaranti, none nán diñf sipí none seaimixiñwápimi dán niseairínaranti, api nipini neróná múroarigíáyíne nimóniro yarigíá enagi nán segf wíniyo arirá wianíro nán ñigwí niroaróná eni múroarigíáyf yapí nimóniro yárfirixiní.

“Seyíne eni roaárfirixiní.” uriñf nánirini.

⁸ “Poroskaxí níriri neararini.” miyaiwipani. Gf diñf ripini enagi seararini. Nioni wíniyf Judia piropenisíyo ñweáyo arirá wianíro nán símf nixeadípeniro yarigíapi nán repiyf seaíáná seyíne eni síwá rénif oneaípoyiniri seararini. Negf Judia piropenisíyo ñweáyf nán nepa diñf sipí neainarini. Síwá éñif oneaípoyiniri seararini.

⁹ Seyíne negf Áminá Jisasi Kiraiso wá nínawianiri neaiñpi nán ríxa nijfá imóniñagíá nán rariñini. O añnamí niñwearíná amípí mímúroniño nimóniri aiwí seyíne yeáyf seayimixemeámániri xwíá tíyo nán nibiríná uyípeayónif nimóniri seyíne añnamí dán amípí mímúronigíáyíne imónipírfá nán seaiñfiri.

¹⁰ Seyíne Judia piropenisíyo ñweagíáyo arirá owianeyiniri yarigíapi nán diñf nioniya, ayf ripirini. Xwiogwí aga xámi pwenomi seyíne iwamíó ñigwí roaárfíapi agwí néra nuro yoparípi niyárirínáyf, “Ayf ananirini.” nimónarini. Iwamíó ñigwí roaárfíáyf, ayf seyíne aiwí xámi oyaneyiniri wimónarigíáyf, ayf axíyíne enagi nán seararini.

¹¹ Ayináni ñigwí “Api oroaaneyi.” rárigíapi ríxa nipini roaárfipoyi. Iwamíó oyaneyiniríná diñf ríá seawenípa yoparípi niroaárfiríná seyíne roaárfipaxf imóniñpi tñi xixeni roaárfírfá nán xe diñf ríá seawéwinigini.

¹² Ayf ripi nán seararini. Giyf giyf áma wíyo arirá wianíro nán “Ñigwí api roaárfíwanigini.” niyaiwimáná amípí roaárfipaxf imóniñpi tñi xixeni roaárfíáyf, Gorixo “Ayf ananirini.” wiaiwiariñfiri. Amípí ayf miroaárfipaxf imóniñpi “Roaárfirixiní.” wí yaiwiariñomani.

¹³ Ñigwí searápírfíáyf kikiíá ñweapírfá nán seyíne anif seaikáriminiri nerí mirarini. Ayf eni seyíne tñi xixeni apáni tígíáyf oimónipoyiniri rariñini.

¹⁴ Jisasoyá siyikf imónigíáyf wí amípí wí mímúronigíáyf imóniñáná wí dífwí ikeamónigíáyf mimónf nñi apáni tígíáyf imónipírfá nán agwí ríná amípí ayá wí seyíne tígíapi dífwí ikeamónigíáyo arirá wiaríño. Seyíne eni ríwéná amípí wí nán dífwí ikeamóniro ayf eni amípí ayá wí tígíáyf imóniro nerínáyf, arirá seaipírfarini.

¹⁵ Bíkwíyo dán eníná Isireriyf áma diñf meañe nemeróná egíapi nán re nírini eániñpi nioni seararíapi tñi xixeni imóniñagi nán seararini, “Áma aiwá manái riníñpi xwé meáfáyf xwé nímearo aí wigf nípaxf imóniñpi seáyf e tígíáyf mimónigíawixiní. Áma onímiápi meáfáyf onímiápi nímearo aí aiwápi nán dífwí ikeamónigíáyf mimónigíawixiní.” nírini eániñpi nioni seararíapi tñi xixeni imóniñagi nán rariñini.

“Taitasomi tñi áma waúmi tñi urowárenaparini.” uriñf nánirini.

¹⁶ Nioní seyíné arírá seaimí nání díní ríá níwearingípa Goríxo Taitaso ení seyíné arírá seainí nání díní ríá owenírí wimíxarínagí nání yayí owianeyí.

¹⁷ Ayí rípi nání “Taitaso ení seyíné arírá seainí nání díní ríá wearíní.” seararíníní. “Joxí Koriníyo ñweáyí tíní e nání ámí níneauipaxoxíraní?” uráná “Ananíríní.” ríí enagí náníní míseararíníní. Xewaníño ení “Oumíní.” níyaiwirí símí níxeadípenírí nání xegí díní tíní seyíné tíní e nání barínagí nání seararíníní.

¹⁸ None omí tíní negí nírixímeáyí womí tíní ení uowárarínwíní. O xwíyíá yayí neainarínípi wáí nurímeríná enípi nání Jisasoyá síyikí imónígíá amí gímí ñweagíáyí níjía níniro íá earoarínígoríní.

¹⁹ O apíní imóníñomaní. Rípi ení imóníñoríní. Jisasoyá síyikí imónígíá Masedonia píropenísí tíyo ñweagíáyí o none Judia píropenísíyo ñweáyo arírá wianíwá nání nígwí Jisasoyá síyikí imónígíá apí apímí urápímearíná Porowa tíní nawíní níkumíxínírí eméwíníginírí urípeáforíní. Ámá wí none nígwí awí eaamearínagwí níneaníróná Ámináomí seáyí e umíeyoaro none nání “Wígí wíníyo arírá wípírí nání díní ríá wearígíáwaríani?” neaiawíro epírí nání rípi yarínwíní.

²⁰ Díwí ikeamónígíá nání nígwí yaní ewaní nímoníro xwéní xwéní níroaro neaiapowaráná yarínwápi nání ámá wí “Porowa nípikwíní míyarínjoí.” neamearípíríxínírí píraníní níñwíperane ámá o tíní nawíní urápímearínwíní.

²¹ None pí pí oyaneyínírí neranéná Ámináo “Ayí e neróná wé róníní imónínípi yarínjoí.” yaiwiarínípi nání díní nímorane aiwí apí náníní díní nímorane yarínwáonemani. Ámá “E neróná wé róníní imónínípi yarínjoí.” yaiwiarígíápi nání ení díní nímorane yarínwáone enagí nání seararínwíní.

²² Awaú tíní negí nírixímeá ámí womí tíní ení uowárenaparínwíní. “O none pí pí urarínwápi xixení xídinírífenínjoí?” níyaiwirane “Apí et. Apí et.” urínwápipímí dání iwamíó wíwapíyayíáná o aríkí xixení xídarínagí wíníñwáoríní. O seyíné “Nígwí apí roaáríwaníginí.” rárígíápi tíní “Xixení níroaárípíráoí.” níyaiwirí díní síñá weánarínagí nání “Nioní ení saní urínarómíní.” níyaiwirí awaú tíní baríní.

²³ Taitaso nání seyíné ríxa níjía imónínjoí. O xwíyíá yayí neainarínípi wáí urímeaaníwi nání gí gwí mónígwíí woríní. Seyíné seáyí seaiianírí nání nawíní nímonírí yarígwíí woríní. O tíní nawíní barígííwaú awaú Jisasoyá síyikí imónígíá píropenísí tíyo ñweagíáyí uowáríáwaúríní. Egí nerígíípímí dání Kiraisomí seáyí e umíeyoaaarígííwaúríní.

²⁴ Ayínání ámá waú wo awa níbiro síñwí seanínáná “Nene ámáyo díní sípí wíarínwaéneríní.” rarígíápi “Neparíní.” oyaiwípoyínírí apí e iwamíó éfírixíní. Seyíné e éánáyí Jisasoyá síyikí imónígíá apí apí seyíné nání re seaiaiwípíríáríní, “Ayí ámáyo díní sípí níwirí wíarígíáyíáríani?” yaiwípíríáríní. None seyíné nání míxí nímeakínírí urínwápi nání ení “Apání nearígíawíxíní.” yaiwípíríáríní.

9

Nígwí arírá wianíro nání awí eaamearígíápi nání uríní náníríní.

¹ Nígwí Judia píropenísí ñweáyo arírá wianí nání awí eaamearínwápi nání payí rípi seyíné nání nírirí nearíná “Míkí menagí nání surímá nírirí ríá earíníní?” nímonaríní.

² Seyíné apí yaníro nání díní ríá seawearínípi nání níjía nímonírí nání e nímonaríní. Íníná Jisasoyá síyikí imónígíá Masedonia píropenísí tíyo ñweagíáyí aríá egíe dání weyí níseamearíní re rayarínwáriní, “Xwiogwí xámí pweagomí Jisasoyá síyikí imónígíá Gírikí píropenísíyo ñweagíáyí apí éwaníginírí ríxa érowiápínígaríní.” E rayarínwápipímí dání Masedonia ñweáyo wígí ámá nápi nene ení axípi éwaníginírí ayá rowíá wíaríní.

³ “Payí r̄ina suríma n̄ir̄ir̄i r̄ía eaar̄in̄in̄i?” nimón̄aḡi aiw̄i seyíné nán̄i m̄ix̄í n̄imeak̄in̄ir̄i rayar̄in̄wápi suríma imón̄in̄igin̄ir̄i neḡí n̄ir̄ix̄ímeá waú wo awam̄i uowár̄enapar̄in̄in̄i. Ayí áma re ŋweaḡíayo “Korin̄yo ŋweáyí ŋigw̄í íayo roap̄r̄i nán̄i r̄íxa n̄ip̄imoár̄imáná ŋweaŋōi.” ur̄íapi seyíné nepa x̄ixen̄i e oépoȳin̄ir̄i áma rowam̄i uowár̄enapar̄in̄in̄i.

⁴ Ríwéná Masedonia dán̄j t̄íyí wí nion̄i t̄ín̄i n̄ib̄iranéná seyíné r̄íxa n̄ip̄imoár̄imáná m̄in̄weaŋaḡía s̄in̄w̄í n̄isean̄ir̄ínáyí, none “Ayí r̄íxa n̄ip̄imoár̄imáná ŋweaŋōi.” n̄iyaiwirane d̄in̄j s̄ín̄j neaeánar̄in̄ipimi dán̄i ayá neain̄in̄igin̄ir̄i nán̄i searar̄in̄in̄i. Seyíné en̄i ayá m̄iseain̄ipa en̄íár̄an̄i?

⁵ Ayínán̄i nion̄i re nimón̄igōi, “Neḡí n̄ir̄ix̄ímeá awa x̄ám̄i n̄in̄imearo nion̄i s̄in̄i m̄irémóám̄i en̄áná ŋigw̄í seyíné neḡí s̄im̄iman̄j e dán̄i ‘N̄iroar̄i wian̄íwár̄in̄i.’ nearár̄iḡíapi ‘R̄íxa ip̄imoár̄ipoyi.’ sear̄ip̄r̄i nán̄i ourowár̄im̄in̄i.” nimón̄igōi. Nion̄i n̄irémor̄íná ŋigw̄í api nán̄i s̄im̄ir̄ir̄í seaíápimi dán̄i mar̄íá, seḡí d̄in̄jyo dán̄i x̄ixen̄i ap̄án̄i ip̄imoár̄in̄in̄aḡi win̄íim̄igin̄ir̄i awam̄i uowár̄enapar̄in̄in̄i.

“Yan̄j ewanī nimón̄iro roaár̄ír̄ix̄in̄i.” ur̄in̄j nán̄ir̄in̄i.

⁶ “Poró pí yaiwian̄i nán̄i r̄ía nearar̄in̄i?” n̄iyaiwir̄ínáyí, ewayí xw̄iyíá rip̄i nán̄i d̄in̄j mópoyi. Áma aiwá xwé íw̄íá ur̄íó aiwá xwé min̄íár̄in̄i. On̄imíá ur̄íó on̄imíá min̄íár̄in̄i. Ewayí xw̄iyíá api áma wiḡí win̄yo ar̄ir̄á wian̄iro nán̄i ŋigw̄í n̄iroaro wiar̄iḡíapi nán̄i r̄ítam̄in̄jyí n̄in̄ir̄i r̄in̄in̄i. Xwé n̄iwir̄íná Gor̄ixo wiípi xwé imón̄in̄i. On̄imíá n̄iwir̄íná Gor̄ixo wiípi on̄imíá imón̄in̄i.

⁷ Ayínán̄i n̄iyínén̄i x̄ixeḡin̄i áma ar̄ir̄á wian̄iro nán̄i ŋigw̄í n̄iroar̄íná wik̄í d̄in̄j n̄iyaiwimánár̄an̄i, áma wo s̄imeax̄ídf̄ seaíánár̄an̄i, n̄iroar̄i m̄in̄i m̄iwí x̄ám̄i “Ŋigw̄í n̄iwir̄íná api wíwan̄igin̄i.” yaiwiár̄iḡíapi nán̄i d̄in̄j n̄imoro n̄iroaro m̄in̄i wír̄ix̄in̄i. Áma wiḡí win̄yo ar̄ir̄á wian̄iro nán̄i ŋigw̄í íayo n̄iroar̄íná yayí t̄ín̄i roaár̄iḡíayo Gor̄ixo d̄in̄j s̄ix̄í uyar̄in̄j en̄aḡi nán̄i rar̄in̄in̄i.

⁸ Ai o seyíné aik̄í yín̄ip̄r̄íá nán̄iran̄i, aiwá n̄ip̄r̄íá nán̄iran̄i, ap̄án̄i t̄íḡíáyíné imón̄iro áma d̄íw̄í ikeamón̄iḡíayo ar̄ir̄á wip̄r̄i nán̄i imón̄iḡíapi t̄ín̄i x̄ixen̄i mimón̄í m̄úroo ep̄r̄íá nán̄i anan̄i seáyí e seaim̄ix̄ipaxor̄in̄i.

⁹ Nion̄i searar̄in̄api t̄ín̄i B̄ikw̄íyo dán̄i áma wé rón̄iḡíáyí yar̄iḡíapi nán̄i re n̄ir̄in̄ir̄i eán̄in̄ipi t̄ín̄i x̄ixen̄i imón̄in̄i, “O yan̄j ewanī nimón̄ir̄i d̄íw̄í ikeamón̄iḡíayo wiar̄in̄ir̄in̄i. Ayínán̄i o wá n̄iwian̄ir̄i wiin̄ipi nán̄i Gor̄ixo ná r̄íw̄íyo aiw̄i wí d̄in̄j peá mon̄íaman̄i.” E r̄in̄in̄ipi nion̄i searar̄in̄api t̄ín̄i x̄ixen̄i imón̄in̄aḡi nán̄i rar̄in̄in̄i.

¹⁰ Gor̄ixo —O aiwá om̄in̄j yar̄iḡíayo íw̄í íw̄íá ur̄ip̄r̄i nán̄i m̄in̄i wir̄i aiwá n̄ip̄r̄i nán̄i m̄in̄i wir̄i yar̄in̄jor̄in̄i. O am̄ipí seyíné Kiraisom̄i d̄in̄j wik̄w̄íroar̄iḡíá win̄yo ar̄ir̄á wip̄r̄i nán̄i en̄i m̄in̄i seaip̄r̄i sayá nim̄ixa ur̄i en̄íár̄in̄i. E yar̄íná áma aiwá om̄in̄j xwé n̄ir̄óá nú́asáná aiwá xwé miar̄iḡíapa seyíné en̄i yan̄j ewanī nimón̄iro wiar̄iḡíapimi dán̄i ax̄ípn̄in̄j e ep̄r̄íár̄in̄i.

¹¹ Seyíné gín̄i gíná d̄in̄j re yaiwiar̄íná, “Anan̄i yan̄j ewanī nimón̄irane neḡíyo owianeyi.” yaiwiar̄íná Gor̄ixo seyíné xwén̄i m̄in̄i wipax̄í imón̄ip̄r̄íá nán̄i am̄ipí wí m̄im̄úron̄iḡíáyínéin̄in̄j seaim̄ix̄in̄íár̄in̄i. E seaim̄ix̄in̄íá en̄aḡi nán̄i seḡí sér̄ix̄ímeáyo ar̄ir̄á wian̄iro nán̄i ŋigw̄í xwén̄i roaár̄iḡíapi Porowane n̄isear̄ápirane n̄imeám̄i nurane wian̄ir̄i yar̄in̄agw̄i s̄in̄w̄í n̄inean̄iróná r̄íxa Gor̄ixom̄i yayí wip̄r̄íár̄in̄i.

¹² Ayí rip̄i searar̄in̄in̄i. Ar̄ir̄á wian̄iro nán̄i seyíné yar̄iḡíapi áma Gor̄ixoyá am̄ipí wí nán̄i d̄íw̄í ikeamón̄iḡíayo x̄ixen̄i ar̄ir̄á wiáran̄iro nero aiw̄i ap̄in̄i m̄iyar̄in̄ōi. Seyíné yar̄iḡíapimi dán̄i áma obax̄í Gor̄ixom̄i yayí seáyí e n̄iwiéra war̄in̄ōi.

¹³ Ayí rip̄i rar̄in̄in̄i. Ámayí seyíné ŋigw̄ípi wian̄iro yar̄in̄aḡíá s̄in̄w̄í n̄isean̄iróná rip̄i seaiaiwip̄r̄íár̄in̄i, “Nene s̄in̄w̄í an̄in̄waé dán̄i áma ayí xw̄iyíá woák̄k̄í inar̄iḡíapi —Api yayí neainar̄in̄j Kiraiso r̄in̄jpir̄in̄i. Api ar̄íá ȳm̄iḡí nero x̄ixen̄i r̄íá x̄ídar̄in̄ōi?” n̄iseaiaiwiro nán̄i Gor̄ixom̄i seáyí e um̄íeyoap̄r̄íár̄in̄i. Rip̄i en̄i seaiaiwip̄r̄íár̄in̄i,

“Nene tñi wíniyo tñi arírá neaianíro nání mñi neaiapaxí imóniñpi nímúro xwéni ríá neaiaparíño?” niseaiawiro nání ení Goríxomi seáyí e umíeyoapírfáriní.

¹⁴ E nero seyíné nání rixiñí niseauríyiróná seyíné Goríxo á máyo wá níwianírfná á má wianarígíápimi wiárí nímúro wianaríñpi tñi yarígíáyíné imónígíá enagí nání seyíné nání íkñiñí sípí winíáriní.

¹⁵ Goríxo xegí xewaxomi níwírenapírfná neaiiñpi —Apí amípi bí tñi rítamíñíyí mepaxí imóniñpi ríriní. Apí nání yayí owianeyí.

10

Xíó nání rarígíápi xwíó oeáminíri uríñí náníriní.

¹ Agwí Poroní —Nioní á má wí re rarígíoníriní, “Neneyá síñwí tñí e dání ayá igigí nerí aiwí nene síñwí maníñwaé dání ayá nepeárímánáñí payí nearí raríñoriní.” rarígíoníriní. Nioní Kiraiso xwíá tñyo nemeríná nípéníri awayiní yago enagí nání

² rixiñí rípi osearímíni, “Nioní segí tñí e níremoríná ayá igigí mé nerí á má ‘Porowa Kiraisomí mixelarígíáyí yarígíápa yarígíáwaríní.’ neaiawiarígíáwamí símí tñi mixelí ríá tñí urímíápi seyíné ení searímíá nání mímímíxipani.”

³ None xwíá tñyo níñwearanéná á má Goríxomi mixelarígíáyí tñi níñwearane aiwí ayí dñí moarígíápimi dání dñí nímorane mixelí inaríñwáonemani.

⁴ Amípi none mixelí nání xiríñwápi á má ayí xirarígíápi mixelíñwíni. None xiríñwápi símí tñi inaríñwápiyá oná ímóniñpi xwírfá íkíxéaníwá nání Goríxoyá ení eáníñí ímóniñí tñípi xiríñwíni.

⁵ Apí íá níxírirane re yaríñwíni. Pí pí á má wigí dñíyó dání xéñwí neñwípémáná érowiápnarígíápi pírfí wiaíkirane xwíyíá “Seáyí e ímóníni.” rarígíá á má Goríxo nání níjía mímónípa oépoyíníri mudímoaríñpi pírfí wiaíkirane nerane á má nñí pí pí “Oyaneyí.” níyaiwiróná Kiraisomí aríá yímígí wípíri nání wigí dñípi íáníñí xiráraríñwíni.

⁶ Seyíné nioní searíápi ríxa aríá yímígí niaríñagíá níseanírfná nioní á má wigí níwiaíkiarígíápi tñi pírfí umamómíá nání ríxa ípímóníñíni.

⁷ Seyíné warárimíni síñwí níwíniro yaríñoí. Segí wo “Kraisoyá ayá tñí ímóníñáoní ayí, nioníriní.” níyaiwiníri dñí síñá neánírfnáyí, xíó Kraisoyáo ímóníñpa none ení Kraisoyáone ímóníñagwí nání á mí xewaníño dñí xéñwí neaiawiaríñpi nání dñí níyaikirorí none ímóníñwápi tñi xixení neaiawíwíñgíni.

⁸ Ámínáo none néní tígíáyíñí oímónípoyíníri nínearípearíná seyíné xwírfá mipseaikíxé Jisasomí píráñíñí xídípi rí nání ení síxí seaímíxaní nearípeañí enagí nání níwaníñoní mixelí ayá wí nímeakíñíni aí ayá bí níñíñímeníñoí.

⁹ “Payí Poro eariñpi nene íá níroranéná ení síríríñwí neainíni nání ríá eariñí?” oyaiwípoyíníri meariñíni.

¹⁰ Wa nioní nání re rarígíáriní, “O payí nearíná xwíyíá ríá tñípi níri rí eariño aiwí á má síñwí anígíe dání ‘Ení eáníño íworaní?’ wí wiaíwípaxí mímóníñoriní. Xwíyíá nírfírfná píráñíñí írfí mírípearíñoriní.”

¹¹ Nioní nání e rarígíáwa níjía re ímónírfíxíni. None seyíné síñwí míneanígíe dání payí nearíná ímóníñwápa á mí segí síñwí anígíe dání neranéná axípi nímónírane yaníwáriní.

¹² None ayá nepeárímáná á má seáyí e nímóníro weyí menarígíáwa nání ríframíñíyí níñirane “Awáníñí ímóníñwíni.” wí rípxonemani. “Nawíní níkumíxíñirane ímóníñwíni.” ení wí rípxonemani. E nerí aí á má ayí wigí wo nání “Apání ríyaríní? Sípi ríyaríní?” níyaiwiróná wíwaníñíyí yarígíápi tñi síñwí níwíñaxídíro “O apání yaríní.” rarígíáriní. Wigípi ríframíñíyí niga warígíáriní. E neróná sa majímajíá níkaríniro yaríñoí.

13 Wa e yarĩṇagá aĩwĩ none mĩxĩ nĩmeakĩnĩnĩranéná sanĩṇĩ none neatinĩpĩ nánĩ dĩṇĩ mamó nerane wiárf nĩmúrorane mĩxĩ meakĩnĩnanĩmėwĩnĩ. Gorĩxo wáf urĩmėfĩxĩnĩrĩ nĩnearĩpearĩná none nánĩ sanĩṇĩ neatinĩpĩ —Apĩ seyĩné enĩ ínĩmĩ ṇweagáfĩrĩnĩ. Apĩ nánĩ dĩṇĩ nĩmorane mĩxĩ meakĩnĩnanĩwĩnĩ.

14 Seyĩné sanĩṇĩ Gorĩxo neatinĩpĩ ínĩmĩ ṇweagáfáyĩné eṇagĩ nánĩ none seyĩné tĩṇĩ e nánĩ nĩbĩrĩ xwĩyáfá Kiraiso nánĩ yayĩ neainarĩṇĩpĩ nánĩ wáf nĩsearĩrĩná sanĩṇĩ Gorĩxo neatinĩpĩ wĩ wiárf nĩmúrorane eṇwámanĩ.

15 Ayĩnánĩ none mĩxĩ nĩmeakĩnĩnĩranéná sanĩṇĩ Gorĩxo neatinĩpĩ wĩ wiárf nĩmúrorane áamá wa omĩ nĩxĩdĩróná éfápi nánĩ none xewone weyĩ menarĩṇwámanĩ. Wĩ e mé dĩṇĩ re nĩyaiwirane ikwĩmonṇwĩnĩ, “Seyĩné Jisasomĩ dĩṇĩ nĩwĩkwĩroro eṇĩ neága nuróná none épeáĩṇwápĩmĩ dánĩ sanĩṇĩ Gorĩxo neatinĩpĩ tĩnĩ xĩxenĩ xwé nĩmóga upĩrĩfárinĩ.” nĩyaiwirane ikwĩmonṇwĩnĩ.

16 Seyĩné e nĩmóga nurónáyĩ, none ananĩ seyĩné tĩṇĩ e orĩwámĩ dánĩ ṇweagáfáyĩ tĩṇĩ e nánĩ aĩ nurane xwĩyáfá yayĩ neainarĩṇĩpĩ wáf urĩrane yanĩwárinĩ. E nerane áamá wa Gorĩxo uowárinṇe dánĩ wáf rĩmėfápi xewone weyĩ mĩmearĩnĩpa yanĩwárinĩ.

17 E nerĩ aĩ Bĩkwĩyo re nĩrĩnĩrĩ eánĩnĩ, “Go go mĩxĩ nĩmeakĩnĩrĩná Ámĩnáo eṇĩpĩ nánĩ mĩxĩ meakĩnĩwĩnĩgĩnĩ.” nĩrĩnĩrĩ eánĩnĩ.

18 Ayĩ rĩpĩ nánĩ xwĩyáfá apĩ mĩṇĩ nĩrorĩ seararĩṇĩnĩ. Áamá wiwanĩṇĩyĩ weyĩ mearĩnarĩgáfáyĩ nánĩ Ámĩnáo “Mĩmĩwiáró yarĩgáfáyĩrĩanĩ?” yaiwiarĩṇĩmanĩ. Xewanĩṇo sĩṇwĩ nĩwĩnaxĩdĩrĩ pĩránĩṇĩ yarĩṇagá nĩwĩnĩmáná weyĩ umeararĩṇĩyĩ nánĩnĩ “Mĩmĩwiáró yarĩgáfáyĩrĩanĩ?” yaiwiarĩṇĩrĩnĩ.

11

Mimónĩ wáf wurĩmeiarĩgáfáwa nánĩ urĩṇĩ nánĩrĩnĩ.

1 Agwĩ xe Poro majáfá nĩkárĩnĩrĩ xegĩ eṇĩpĩ nánĩ mĩxĩ bĩ omeakĩnĩnĩrĩ sĩṇwĩ nanĩpoyĩ. E seararĩṇagĩ aĩ rĩxa sĩṇwĩ e nanarĩṇoĩ.

2 Ayĩ rĩpĩ nánĩ “Xe mĩxĩ bĩ omeakĩnĩnĩrĩ sĩṇwĩ nanĩpoyĩ.” seararĩṇĩnĩ. Gorĩxo seyĩné nanĩ imónĩpĩrĩfá nánĩ dĩṇĩ ráfá wearĩṇĩpa nionĩ enĩ nĩwearĩnĩ. Seyĩné áamá yapĩ seaiwapiyanĩro yarĩgáfá wĩyo aráfá nĩwĩro mĩxĩdĩ sĩnĩ apĩyáĩwayĩnénĩṇĩ imónĩṇáná Kiraisomĩ seañwirármĩfá nánĩ oxĩ ná womĩ omĩnĩṇĩ meánĩfĩrĩxĩnĩrĩ searéroárinṇa eṇagĩ nánĩ seyĩné nánĩ dĩṇĩ ráfá nĩwearĩnĩ.

3 E nerĩ aĩ eṇĩná sidiro Ipĩmĩ yapĩ nĩwĩwapĩyĩrĩná xegĩ ináyĩnĩṇĩ imónĩṇĩpĩmĩ dánĩ wĩwapĩyĩṇĩpa áamá wa seyĩné enĩ yapĩ nĩseaiwapiyĩro xewĩmĩ dánĩ nĩmėra seawarĩná seyĩné sĩnĩ ikwĩráfánnĩṇĩ nĩmónĩro Kiraisomĩnĩ pĩránĩṇĩ mĩxĩdĩpa epĩrĩxĩnĩrĩ wáyĩ ninarĩnĩ.

4 Seyĩné rĩpĩ rĩpĩ yarĩṇagá nánĩ seararĩṇĩnĩ. Áamá wa Jisaso nánĩ rĩnĩṇĩpĩ xĩxenĩ mĩsearĩ xegĩ bĩ seararĩná seyĩné ananĩ aráfá wiarĩgáfárinĩ. Kwĩyĩ none searáná seaaĩnĩṇĩpĩ maráfá, xegĩ bĩ nánĩ searáná xe oneaaĩnĩrĩ aráfá wiarĩgáfárinĩ. Xwĩyáfá yayĩ seainarĩṇĩ none wáf searĩṇwápĩ maráfá, xegĩ bĩ imónĩṇĩpĩ searáná ananĩ aráfá wiarĩgáfárinĩ.

5 Aĩ nionĩ wĩ re yaiwiarĩṇáonĩmanĩ, “ ‘Kirisoyá wáf wurĩmeiarĩṇwá seáyĩ e imónĩṇwáonerĩnĩ.’ rĩnarĩgáfáwa nionĩ imĩmĩ nĩmĩxĩṇoĩ.” yaiwiarĩṇáonĩmanĩ.

6 Nionĩ áamá sĩṇwĩ anĩgĩe dánĩ xwĩyáfá nĩrĩrĩná irĩ mĩrépearĩṇáonĩrĩanĩ? Irĩ répearĩṇáonĩrĩanĩ? Nionĩ majáfárinĩ. E nerĩ aĩwĩ nĩjáfá xwĩyáfá yayĩ neainarĩṇĩpĩ nánĩ imónĩṇápi bĩ onĩmiápi mimónĩṇĩnĩ. Aĩ none seyĩné tĩnĩ nĩṇwearane pí pí neranéná “Porowa nĩjáfá seáyĩ e imónĩgáfáwarĩanĩ?” oyaiwĩpoyĩnĩrĩnĩ sĩwá seainĩṇwárinĩ.

7 Nionĩ seyĩné kwĩyĩ emaxĩnĩpĩrĩfá nánĩ Gorĩxoyá xwĩyáfá yayĩ neainarĩṇĩpĩ wáf nĩsearĩrĩná nĩgwĩ bĩ mĩsearápiṇápiĩmĩ dánĩ sĩyĩkwĩpĩnĩnĩṇĩ imónĩṇárinĩ. Nionĩ e eṇápi nánĩ “Poro sĩpĩ neaikarĩṇĩnĩgĩnĩ.” rĩseaimónarĩnĩ?

⁸ Nioni xámi seyíné searéwapiyimi nánì Jisasoyá sìyikí imónigíá wíníyí nìgwí nìmonápáná nioni íwíníjé urápijanigini.

⁹ Ayí rípi seararíjini. Nioni seyíné tíni ñweañáná negí níríxímeá Masedonia píropenisíyo dáníyí wí nìbìro amípí nioni dífwí ikeamóníjápí xixeni niapígíá enagi nánì segíyí womi aí aníjé wí mìwikárijanigini. Pí pí nerínná Korini ñweáyíné aníjé oseaikáriminirí menanigini. Ríwéná ámi nìseaiméarínná eni axípiñi emíárini.

¹⁰ Xwíyíá Kiraiso nánì nepaxíjé imóníjépi íá xiríjóni aga nepa re seararíjini, “Nioni ‘Korini ñweáyo nuréwapíyirínná nìgwí bì muráparíjárini.’ níríri mìxí meakíniníjápí segí Gírikí píropenisíyo nìminí yaní niwéa warínná áamá wo áwini e dání nìrakiníámani.” seararíjini.

¹¹ “Poró pí nánì ríá e neararíni?” rìseaimónaríni? “Díjé sìxí mìnèayaríño enagi nánì neararíni.” rìseaimónaríni? Oweoi, nioni díjé sìxí seayaríjagí nánì Goríxo nìjfaríni.

¹² Díjé sìxí seayaríjóni aiwí “Kirisoyá wáí wurímeiaríjwá seáyí e imóníjwáonerini.” rínarígíáwa “Porowa wáí nírímerínná yarígíápa axípi yaríjwáonerini.” níríro weyí mearínarígíápi mìwiárómígínirí nìgwí mìsearápí yaríjápí axípiñi néra umíárini.

¹³ Ayí rípi nánì e néra umíárini. Áamá nioni seararíjáwa sa mímóní wáí wurímeiarígíáwarini. Áamáyo yapí wíwapíyaníro nánì yarígíáwarini. “Kirisoyá wáí wurímeiarígíá waríani?” oneaiwípoyinirí wigí imónígíápi rítí niníro xegí bì imíxínarígíárini.

¹⁴ Awa nánì seararíjápí nánì díjé nìpíkíníro ududí mìseainípani. Seteno aí xegí imóníjépi anani rítí niníri aníjají wíá ókímíxaríjéyí wóníjé imónaríjérini.

¹⁵ Ayínánì oyá xínáíwáníjé nímóníro omíjé wíarígíáwa wigí imónígíápi rítí niníro áamá sñwí tíjé e dání áamá wé rónígíá oimónípoyinirí yarígíáyí imónígíápáníjé imónáná sirí mìpíkínípani. Yoparí imóníe wigí egíápi tíni xixeni Goríxo píré umamoníá enagi nánì raríjini.

Wáí nírímerínná wímeañépi nánì uríjé náníriní.

¹⁶ Xámi ríápi ámi diríri nerí bì osearímini. Nioni mìxí meakínimípi nánì “Poró majíá níkarínirí raríjorini.” mìnaiwípani. E nìsearíri aí sínì “Poró majíá níkarínirí raríjorini.” nínaiwíronáyí, nioni segí aríá egíe dání mìxí meakínimí nánì seyíné majíá íkárínaríjé wo weyí mearínarínná xe oenirí sñwí wínarígíápa nioni eni sñwí nanípoýi.

¹⁷ Nioni mìxí nìmeakíninirí searímípi Ámínáo e ourínirí wimónaríjépi tíni xixeni searímíméini. Aga majíá níkarínirí “E yaríjóniríani?” nìyaiwírí díjé sñjá neánaríjé woníjépi nímónirí searímíni.

¹⁸ Áamá obaxí wigí ení eánígíápi dání egíápi nánì mìxí meakínínarígíá enagi nánì nioni eni axípi bì mìxí meakínínimíni.

¹⁹ Díjé émí saímí mogíáyíné áamá wa majíá níkaríníro raríjagíá aríá nìwíroná anani yayí tíni aríá wíarígíáyíné enagi nánì nioni eni segí aríá egíe dání mìxí bì meakínínimíni.

²⁰ Aí áamá wa seyíné áxenwarí seaianíro nánì ñwí íkaxí xegí bì searékwíkwíyánáraní, segí amípí seamíwíárekíxéánáraní, yapí nìseaiwapíyiríjépi dání segí amípí íwí searápánáraní, wíwaníjowa seáyí e nímíeyoáníro paimímí seaíanáraní, wé tíni símímaníyo seaupíkákwiánáraní, xe oneaipoyinirí sñwí wínarígíáyíné enagi nánì raríjini.

²¹ Xámi nioni seyíné tíni nìñwearínná awa seaikárarígíápa axípi seaikárimí nánì ení meáníjóni enagi nánì aga ayá ninaríni.

E nerí aí nioní ríxa majímajíá níkáríní wá ayá nepeárimáná pí pí mǐxǐ meakíninarígǎpí nání nioní ení mǐxǐ meakínínímǐnǐ.

²² Awa “Xibíruone imóníjwíní.” raríjagǎa aí nioní ení woní meníraní? Awa “Isírerone imóníjwíní.” raríjagǎa aí nioní ení woní meníraní? Awa “Ebiríamoyáoneríní.” raríjagǎa aí nioní ení oyá woní meníraní?

²³ Ai “Nioní ríxa xóxwǐ nerí raríjíní.” nimónaríní. Awa “Kiraísomí xínáíwanéníjǐ nimónírane wíiaríjwáoneríní.” raríjagǎa aí nioní Kiraísomí níxǐdírí níwíiríná awamí wíarǐ seáyí e ní múrorí yaríjáoníríní. Nírkwínímáná omíjǐ aníjǐ míní nerí múroaríjáoníríní. Gwǐ ámí ámí níjwírárígíoní riwoníríní. Iwanǐ ámí ámí ayá wí ní mépegíoní riwoníríní. Nípepaxǐ xwapǐ níkárígíoní riwoníríní.

²⁴ Gǐ Judayǐ wé wú fá ní níxéayíro iwarogǐ ní ní mépéa nuróná 39 imónayíní nání neaayígíoníríní.

²⁵ Romíyǐ biaú bí fá ní níxéayíro wegǐfá tǐnǐ iwanǐ neaayígíoníríní. Bíní sǐjǎ tǐnǐ nearí ní tígíoníríní. Biaú bí sǐpǐxǐyo nuríná sǐpǐxǐ sǐpǐ éáná rawírawáyo píeroayíjáoníríní. Sǐfá wíyímí rawírawáyo íkwíarínímenáoníríní.

²⁶ Wáǐ urímémíní nání anǐ ní kíróríná ínígǐ waxǐ ámí ámí ní mároayipaxǐ enoníríní. Ámí ámí ní rápekíxéayipaxǐ ní gíoníríní. Gǐ gwǐ axǐrí imóníjwáyǐ sǐpǐ ní kárayipaxǐ egíoníríní. Émáýǐ ení sǐpǐ ní kárayipaxǐ egíoníríní. Anǐ xwéyo nemerínáraní, áamá díjǐ meanje nemerínáraní, rawírawáyo nurínáraní, mímoní ní ríxǐméá imónígǐáyǐ tǐjǐ e nemerínáraní, aní nayipaxǐ néra emenáoníríní.

²⁷ Omíjǐ rǐfá tǐjǐ aníjǐ míní neríjǐpímí dání okíjǐ ní wenoníríní. Sǐfá obaxǐyo sí ragáoníríní. Agwǐnǐ yayagáoníríní. Ínígǐ nání gwǐnǐ yeáyǐ ní ayagoníríní. Aiwá náníraní, iyǐfá náníraní, anǐ náníraní, ámí ámí díwǐ íkeamónayagáoníríní.

²⁸ Apǐ tǐnǐ ámí bí sǐnǐ mísearípa nerí aiwǐ sǐfá ayǐ ayo Jisasoyá sǐyíkǐ imónígǐáyǐ nání “Omí nuxǐdíroná aríge rǐfá yaríjoi?” ní yaiwíríjǐpímí dání díjǐ sanǐ nunaríní.

²⁹ Wo Jisasomí píráníjǐ oxǐdíminírí nerí samíjǐ wéáná nioní ení díjǐ sǐpǐ ní aríjagǐ nání enǐ samíjǐ ní wearíjǐríní. Womí áamá wí xenjwǐmíní ní méra waríjagǐa nání fǐwǐ éáná nioní díjǐ rǐfá ní xearíjǐríní.

³⁰ Mǐxǐ meakíninaríjǐpǐ wí pǐnǐ ní wíaríipaxǐ ní móníagǐ nání amípǐ nioní enǐ meánípa nerí enǐpǐ —Apǐ nání áamá díjǐ ní moríná “Poró enǐ samíjǐ wearíjǐoríanǐ?” yaiwíarígǐpíríní. Apǐ nání ení iwamǐfó ní rírí mǐxǐ meakínínímǐnǐ.

³¹ Goríxo —O negǐ Ámíná Jisasomí xano imónírí Nwǐáo imónírí enoníríní. Aníjǐ íníná seáyí e numéra upaxoríní. O nioní yapǐ míseararíjǐ enagǐ nání níjǐfá imóníní.

³² Nioní enǐ meání nerí enǐ rǐpǐ nání mǐxǐ omeakínínímíní. Eníná nioní anǐ Damasíkasiyǐ ríníjǐpímí njweanáná mǐxǐ ínáyǐ Aretasoyá kíapíxo fá ní xíráníro nání xegǐ sǐmíjǐ wínarígǐfáyo ákíjǐ fǐwǐ níyoní awí nurára uníjíní.

³³ E éagǐ negǐ ní ríxǐméáyǐ wí nioní soxǐ fáyó ní ní míarírí gwǐ níjárimáná ákíjǐ pǐpǐwǐ wíyímí dání awayíní ní mamówára ní ní píeroro nání oyá áamáýǐ wí fá ní ní xegǐawíxíní.

12

Poró anǐnamí dání oríjǐ tewíníjǐ náníríní.

¹ Mǐxǐ ní meakíníníríjǐpímí dání nanǐ bí neaíipaxǐ menagǐ aiwǐ wí pǐnǐ wíaríipaxǐ mímoníjíní. Ayínání Ámínáo wǐfá nókímíxíjǐpǐ tǐnǐ oyá díjǐfáyo dání oríjǐ wíníjǐpǐ tǐnǐ apíau nání ení xwíyǐxá ní rírí mǐxǐ meakínínímǐnǐ.

² Nioní áamá Kiraíso tǐnǐ íkáríníjǐ wo enǐpǐ nání orímíní. Goríxo anǐnamí nání uménapíjǐoríní. Omí uménapíje dání xwíogwǐ wé wúkaú síkwǐ wau wau ríxa pweníjǐríní. O díjǐpíní rǐfá peyíníjíní? Náó ení rǐfá peyíníjíní? Nioní majǐfáriní. Sa Goríxo níjǐfáriní.

³ Ámá o anina —E ámá siyikwí míní nimóniro sirí muní ηweagíerini. E nání nipeyiríná —Dinípiní ríá peyinínigini? Náo ení ríá peyinínigini? Nioní majíáriní. Sa Goríxo nijíáriní.

⁴ E nání nipeyiríná xwiyíá seáyí e imóniní enagi nání diní nimorí áwaní miríapaxípi aríá wirí xwiyíá Goríxo xe ámayo áwaní ouríwinínigini sijnwí míwinarinípi aríá wirí eníriní.

⁵ Ámá e yariní nioní weyí umearípaxí aiwí níwaniníoní weyí bí mímearinípa nemáná aí ení samíní níwenípi nání wí níwiamómíméini.

⁶ Nioní nepa “Weyí omearinímíni.” nínimónirínáyí, nepaxíní imóninípiní rímí enagi nání “Majímajíá ikárinariníoríani?” wí niaiwípaxí menini. E nerí aí ámá nioní nání diní nimoróná nioní nimeríná uréwapíyarínagi aríá niro sijnwí naníro egíápi nání wiárí ogámí nero oríná winínápimi dánini “O seáyí e e imóniníoríani?” niaiwípírixiní “Ámí weyí bí omearinímíni.” mímimónariníni.

Obo Poromí xe ení samíní owimíxiní Goríxo sijnwí winíní nánirini.

⁷ Goríxo nioní awiaxí imóninípi nání oríná ámá mítewínarígíápi mítewínarinípiní dání wárí mimónípa éwinínigini ení wíyi omí ayínwí ówinínigini sijnwí nanínigini. Ení ayí nepa ení nání mirariní. Nioní wárí mimónípa oenirí oboyá xwiyíá yaní urímeiarígíáyí wo iwaníniní nínearí samíní nimíxiní nání sijnwí winínigini.

⁸ Apí nání Ámínáomí ríxiní nuriríná píní oníwiáriní biau bí urayíagi aí

⁹ o nioní ríxiní uríáyí tíní xixení míní re níniní, “Ámá sijnwí níseaniríná re yaiwípaxí enagi nání, ‘Samíní wegíáyí Goríxo ení níwímíxinípiní dání ení sixí weámíxíagi ríá yariní?’ yaiwípaxí enagi nání nioní wá nírwianirí siarinápimi joxí íá níxinírináyí, ayí apánirini.” níniní. E níniní enagi nání nioní ení eániní Kiraisoyápi aníní ení sixí onímíxiní ení samíní níwearínípi nání ududí míniní yayí tíní míxí meakíninímíni.

¹⁰ Ayínání nioní ení samíní níweríná Kiraiso ení sixí nímíxinípiní dání ení sixí eánariní enagi nání nioní wá urímeariní amípi ámá ení samíní wepaxí imíxarinípi nímeánáraní, ámá paimímí níkáránáraní, diní ríá níwepaxí imóninípi nímeánáraní, rímewá níánáraní, xeaníní níkáránáraní, apí níniní nání “Ayí ananirini.” yaiwíariní.

Wigí yarígíápi nání ayá síwí uoaríní nání uríní nánirini.

¹¹ “Nioní míxí nímeakíniniríná níra weapíápi majímajíá níkárinirí ríáriní.” nímonariní. E nerí aí sewaníníyíné míxí apí omeakíninirí nímixíagíá nání apí e éariní. Nioní nání wa rarígíápa siyikwípiníniní nimónirí aí “Kirisoyá wá wurímeiarínwá seáyí e imóniníwáonerini.” rínarígíáwa wí mímímúrogíoní enagi nání seyíné weyí nínimearíro sijnwíyí, xixení epaxí imóninípi tíní yaníro egíáriní.

¹² Ayí rípi nání searariní. Nioní seyíné tíní níjwearíná Kiraisoyá wá wurímeiarígíá nepaxíní imónigíáwa emímí ero ayá níwamónípaxí imóninípi ero yarígíápi aríki aníní míní seaíwapíyayínáriní.

¹³ Jisasoyá siyíkí imónigíá wíníyo níwímeariní wéyo umeariníápa seyíné ení axípi níseamemáná aí wíamonápi, ayí rípinirini. Nioní aiwá nímí nání nígwí bí nísearápirí aníní míseakárinínigini. Sípi e seainápi nání ananí yokwarímí níipíréoi?

¹⁴ Aríá nípoyí. Ríxa biau bíjáoní ámí bí bímínirí nání imóniní. Ámí bí bímínirí nání nímonirí aí aníní seaikárimíámaní. Segí amípi bí mísearápi sa seyíné tíní nawíní diní sixí nínirí oníweaneyinirí bímfá nání raríniní. Seyíné níjáriní. Niaiwíyí xaniyaúmi amípi aríá wímínigini awí eámeámí yáripaxímaní. Xaniyaú niaiwíyo aríá owaiyinirí amípi bí awí eámeámí yáripaxíriní. Segí sénomí, ayí nioní éniní imóniníáoní enagi nání raríniní.

¹⁵ Seyíné arírá seaimi nání gí amípi níní emi nímoríná ayí yayí tíní emi mómáriní. Arírá seaimi nání nìyoríriníní ayí yayí tíní yorírinímáriní. Nioní e nerí díní sǐxí ayá wí seayarinagí nání seyíné sa bí onímiápi díní sǐxí nìyipíríréoi?

¹⁶ Nioní seyíné tíní nìṣwearíná aníṣ wí mǐsealkáriná aiwí áamá wí re searípráoí, “O sṣṣwí samamí nerí íwí neríṣpimi dání yapí seaieṣiníriní.” E searípráa aiwí wí e mǐsealkárinanigíní.

¹⁷ Áamá nioní seyíné tǐe nání nurowárenapíriníṣpimi dání ení yapí nǐseaiwapíyirí íwí bí mǐsearáṣinanigíní.

¹⁸ Taitaso seyíné tǐṣ e nání bíní nání ení rírémíxí wiowárinanigíní. Negí níríxímeá o tǐnǐ bíṣo ení nǐkumíxírí wírenapínanigíní. Taitaso yapí nǐseaiwapíyirí segí amípi bí rǐsearáṣiníṣiní? Oweoi, wí e meṣiníṣiní. Xámí none seyíné nǐseaiméaríná enwápi nání píraníṣ díní mópoyí. Taitaso “Píraníṣ e oemíní.” nìyaiwirí seaiṣpa none ení axípi nerane omí númí iríkwíníṣ mǐkeánípa renwaníṣiní?

¹⁹ Xwíyíá rǐpi íá níróróná aníṣ re ríneaiaiwiaríṣoi, “Porowa wigí egíápi nání xwíyíá wákwínaníro nání ríá raríṣoi?” ríneaiaiwiaríṣoi? Negí díní sǐxí seayinwáyíné, wí e oneaiaiwíṣoyíní mǐraríṣwíní. Sewaníṣyíné Kiraisomí nǐxídiróná ení neáníro xíṣpíríá nání Goríxoyá sṣṣwí tǐṣ e dání Kiraiso awa e ouríṣoyíní neaimíxíṣpíní ení nímíxírí seararíṣwíní.

²⁰ Nioní ámí seyíné tǐṣ e nímóríná “Naní ayí e imóníṣagíá owínímíní.” nìyaiwia bímíápi tǐnǐ xíxeni mímóní xegí bí imóníṣaná seaímeámíṣiní ayá sǐwí nǐroaríní. Seyíné ení “Poró awayíní nímónímáná oneaímeaní.” yaiwiaríṣápi tǐnǐ xíxeni nímónímí mǐseaímeá wikí nónímí seaímeámíṣiní ayá sǐwí nǐroaríní. Seyíné sǐnǐ símí tǐnǐ nǐwiápíga uro sǐpí díní nìyaiwiga uro wikí ríá ápiáwíníṣ nóga uro rírowiámí niga uro ikayíwí nǐmearíga uro mímáyíó nǐróga uro wárxá nímóga uro mǐxí népéga uro yaríṣagíá sṣṣwí seanímíṣiní nání seararíṣiní.

²¹ Nioní ámí nǐbírí nǐseaiméaríná segí sǐpí yaríṣáṣpimi dání Goríxo ayá nímóáná segí sṣṣwí aníṣe dání ṣwí eámíṣiní ayá sǐwí nǐroaríní. Xámí segíyí wí íwí nero wigí íwí iníṣáṣpíraní, íwí níní ríṣeáníṣáṣpíraní, píaxí weáníṣaxí imóníṣpí egíáṣpíraní, ríxa ríwímíní mímamó sǐnǐ yaríṣagíá sṣṣwí nǐseaníríná ṣwí eámíṣiní raríṣiní.

13

Íkwairí nǐwiríná uríṣpí náníriní.

¹ Seyíné tǐṣ e nání ríxa biaú bíṣáoní ámí bí bímíáriní. Ríxa nǐseaiméaríná xwíyíá Bíkwíyo níríní eáníṣ rǐpi “Xwíyíá nímíxíríná sṣṣwí wínarófá waúrání, waú worání, sopíṣ norónáyí, ‘Apí nepa ríá imóníní?’ yaiwíṣaxíriní.” níríní eáníṣpimi nǐxíṣirane xwíyíá imíxaníwáriní.

² Xámí nǐbímáná ámí ríwíyo nǐbíríná íkwairí seaiṣpa agwí seyíné sǐnǐ mǐseaiméapa neríná segí íwí éfáyo tǐnǐ íwí méfá wíníyíné tǐnǐ nání payí nearí íkwairí seawárenapíriní. Nioní ámí bí nǐbíríná áamá íwí yaríṣáyí sǐnǐ xe oéṣoyíní sṣṣwí wínímíámaní.

³ Seyíné díní re yaiwiaríṣagí nání e emíáriní, “Nene ‘Kiraíso nepa Poromí dání raríṣíriní.’ yaiwianí nání o e oneaíwapíyíní.” yaiwiaríṣagíá nání e emíáriní. O píraníṣ owímíxímíní neríná samíṣ nǐwerí seaiaríṣomaní. Ení tǐnǐ seaiaríṣoríní.

⁴ Eníá o samíṣ wenjáná íkíá yoxáṣpámí yekwíroárigíá aiwí Goríxoyá ení eáníṣpimi dání ámí sṣṣwí ṣweanoríní. Xíó tǐnǐ nawíní ikáriníṣwá enagí nání ení samíṣ wenwáone aiwí seyíné tǐṣ e nání nǐbírane píraníṣ seaimíxaní neranéná sṣṣo tǐnǐ nawíní nǐkumíxíníne imóníṣwá enagí nání ení eáníṣ Goríxoyá tǐnǐ seameaníwáriní.

⁵ Seyíné woxini woxini “Nepa Kiraisomi diŋf wíkwíroaríŋá woníríani? Míwíkwíroaríŋá woníríani?” nìyaiwiníri iwamfó inírixini. Sewaníŋfíŋé woxini woxini siŋwí ainenaxídfírixini. “Jisasi Kiraiso tñni mñjínŋwaénerini.” nìyaiwiníro siŋwí mí nómixiniro nìjía mimónipa reŋo? E nìsearíri aí siŋwí nainenaxídfíriná mñwiárófáyí imóniŋánáyí, “Kiraíso tñni mñjínŋwaénerini.” nìyaiwiníro siŋwí mí ómixinipaxí menini.

⁶ E nìsearíri aí nioní diŋf re seaikwímoníni. Seyíné none siŋwí nìneanaxídfíroná ríxa mímñwiárówáone imóniŋagwí neanaríŋo.

⁷ Seyíné sipí wí mepa oépoyiníri Goríxomi ríxiŋf seauriyaríŋwáriní. Ámá wí re oneaiaiwípoyiníri, “Porowa Korini ŋweáyo wáf nurímeríná wí mímñwiárogfawixini.” oneaiaiwípoyiníri seauriyaríŋwámaní. “Porowa mñwiárogfawixini.” neaiaiwíaríŋagfa aiwí seyíné nanf imóniŋfpi tñni xíxeni epíri nání Goríxomi ríxiŋf seauriyaríŋwáriní.

⁸ Ayí rípi nánirini. None pí pí neranéná xwíyía nepaxiŋfipimi diŋf míwíkwíropa oépoyiníri wí yaríŋwáonemaní. Apimi diŋf wíkwíropaxípiní yaríŋwáonerini.

⁹ None eŋf samíŋf neawéagi aí seyíné eŋf neáníro Kiraisomi xídaríŋagfa nìseaníríná yayí yaríŋwáriní. Seyíné yóf oimónípoyiníri Goríxomi ríxiŋf seauriyaríŋwáriní.

¹⁰ Ayí rípi nání agwí nioní seyíné tñni mñŋweá wí e dání nñŋweámáná payf rína eaaríŋini. “Nioní segf tñŋf e nání nñbíríná Goríxo nénf tñŋóniŋf oimóníri nímíxiŋfipimi dání ría tñŋf oseamemini.” mñnimónaríŋagi nání payf rína nearí wírénaparíŋini. Ayí rípi nání raríŋini. Goríxo nénf tñŋóniŋf oimóníri nñnimíxiŋfíná ámá xíomi diŋf wíkwíroarígíayo uyíní uméwínigíníri nímíxiŋfímaní. Eŋíni wímíxiŋfínigíníri nímíxiŋfíriní.

Yoparípi uríŋf nánirini.

¹¹ Negf nñríxiŋfímeáyíné, yoparí rípi nearíná yayí seawárenaparíŋini. Seyíné yóf oimónaneyiníro aníŋf miní ero nioní eŋf rírémixí seaiaríŋápi aría ókiarí móníro diŋf axípinini xídiro piyía wero éfírixini. Seyíné e nerónáyí, Goríxo —O ámá nání diŋf sipí seainí nání seaimíxiŋf piyía wepíri nání seaimíxiŋf eŋorini. O íníná diŋf seakikayonfáriní.

¹² Goríxomi diŋf wíkwírogfáyíné yayí niníroná yayí óf eánenfírixini.

¹³ Goríxoyá ámá nioní tñni re ŋweagfáyí yayí seawárenaparíŋo.

¹⁴ “Seyíné nìyínéni Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianíri Goríxo diŋf sipí seairí oyá kwíyípi nawíní seakumíxaríri éwínigíní.” nímónarini.

Payí Poro Garesia piropenisíyo ñweáyí nání eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikíyí piropenisí yoí Garesiayo ñweagíáyí nání Poro eañínaríní. Poro xámi émayí añí tñíminí wáí nura nemeríná Garesia piropenisíyo nání nuri añí obaxí e e ikwíroníñíyo wáí nura emenínigíní (Wáí wurímeiarígíáwa 13:1-14:26). E nemo ámi wí e nání nuri yaríná Judayí wí Garesia piropenisíyo nání nuro áma Poro xwíyá Jisaso nání ríníñí yayí winípaí wáí uraríná Jisasomí dñí wíkwírogíáyo xenwí nuréwapíyiro réníñí urígíawixíní, “Jisasomí dñí níwíkwírooro aiwí iyí símí sító míwákwínípa ero ñwí ikaxí Moseso níñí eañípimí ení píraníñí míxídpá ero nerónáyí, Goríxoyáyíné imónípaímaní.” urígíapí nání Poro níjía nimónímáná payí rína níñí eañínigíní. Xenwí uréwapíyarígíáyí ríwí numero sa Jisaso nání uréwapíyíní dñí ikwíróríxíní níñí eañínigíní.

1-2 Poroní —Nioní Kiraisoyá wáí wurímeiaríñá woníní. Áma wí Goríxo nání wáí wurímeiwiníñíní nírowárenapígíámaní. Wí Goríxoyá wáí wurímeiarígíá wo imóníwiníñíní níñípeagíámaní. Ápo Goríxo —O Jisasi Kiraiso xwárpáyo dání owiápnímeaní sñí wimíxíñoríní. O tñí Kiraiso tñí awaú níñípeagíáñíní. Nioní tñí negí níñíxímeá re ñweagíá nñí tñí Goríxoyá siyikí imónígíá Garesia piropenisíyo añí bí bímí ñweagíáyíné nání payí rína nearí mónaparíñwí.

3 “Negí ápo Goríxo tñí negí Áminá Jisasi Kiraiso tñí wá seawianí seyíné níwayíroníro ñweapíñí nání seaimíxí oépiyí.” nimónaríní.

4 Kiraiso nene áma Goríxomí míxídarígíáyí yarígíápa mepa yaníwá nání uyíní yarígíá ríná dání gwíníñí neaíkweaní nání eñínigíní. E neríná negí ápo Goríxo “E éwínígní.” yaiwíní tñí xíxení nerí nene íwí yaríñwápi yokwarímí neaimíní nání yoxáípmí xe onípíkípoyní eñínigíní.

5 Ayínání íníná Goríxomí yayí numéra úwanígní. E éwanígní.

“Xwíyá yayí neainaríñí ná bíní imóníní.” uríñí náníní.

6 Nioní seyíné yarígíapí nání ududí xwé ninaríní. Seyíné sñí mé Kiraiso wá níseawianí seainípmí dání Goríxoníyá oimónípoyní wéyo íá seaumíñomí níwíepísamoárimí nuro mimóní xwíyá yayí neainaríñí bímí oxídaneyíníro yaríñagíá nání ududí xwé ninaríní.

7 Apí nepa xwíyá yayí neainípaí bímaní. Áma wí seyíné ayá nísearemore xwíyá Kiraiso nání yayí neainípaí imóníñí naíroayí ikíxéaníro yaríñagíá nání raríñí.

8 Ámaone aírání, añínají wo aírání, xwíyá yayí neainaríñí nioní xámi wáí nísearíná searínápi tñí xíxení mísearí xegí bí nísearínáyí, xe roapíkíníwanígní.

9 Nísearíná ríxa e searíníwá aiwí ámi axípi bí osearímíní. Gíyí gíyí xwíyá yayí neainaríñí nioní wáí searíná aríá nígíapí tñí xíxení mísearí xegí bí nísearínáyí, xe roapíkíníríxíní.

10 “Poro áma nñí xó yaríñí nání yayí owiní raríní.” ríseaimónaríní? Oweoi, áma maríáí, Goríxoní nioní yaríñápi nání yayí owiní yaríñí. “Poro áma sírogwí tñíáoní oimónímíní yaríní.” ríseaimónaríní? Nioní áma sírogwí tñíáoní oimónímíní nerí sñíwíyí, Kiraisoyá xínáíníñí nimóní omíñí wíiaríñáoní imónímíní eñámaní.

“Xwíyá nioní wáí searínápi Goríxo wáí nókímíñí.” uríñí náníní.

11 Nîrîxîmeáyîné, xîxenî imónîñî rîpî osearîmîni. Xwîyîfá yayî neainarîñî nionî wáf searîñápi áamá wí érowiápnîgîfápmânî.

12 Áamá wo rarîñagî aríá winápmânî. Áamá wo nîréwapîyîñîpîmânî. Oweoî, sa Jisasi Kiraiso xewanîño wáf nókîmîxîñîpîrîni.

13 “Gî Judayî Gorîxomî pîránîñî oxîdaneyîniro yarîgîfápa nionî enîná nerîná yagápi nánî seyîné rîxa aríá wigîawîxîni.” nimónarîni. Gorîxoyá sîyîkî iwamîfó imónîgîfáyo xeanîñî ríá tîñî nîwikárîrî anîpá imîxárîmîgîñîrî yagárîni.

14 Gî aríowa érowiápnîgîfápi oxîdmîñîrî nerîná gî nîrîkwî wa nionî tîni xîxenî imónagîfámanî. Nionî gî aríowa nérowiápnîro nîneaiwapîya bigîfápi oxîdmîñîrî ayá ríá nîweagî enagî nánî nionî tîni xîxenî imónagîfámanî.

15-16 Nionî e yagáonî aiwî Gorîxo —O gî inókî sîni mîñîxîrî enáná wá nîñîwianîrîñîpîmî dánî xîoyáonî oimónîrî nánî wéyo íá numîrîñorîni. O Poro gî íwo nánî émáyo wáf nurîmeîwîñîgîñîrî nîwimónîrî o nánî wáf nókîmîxîñîná axíná nurî wáf nókîmîxîfîpî nánî áamá wí tîni xwîyîfá bî mîrîñîñwanîgîni.

17 Wáf wurîmeîpîrîfá nánî xámî nimónîgîfáwa Jerusaremî ñweagîe nánî wí muñanîgîni. Sa Arebiayîfá anîyómîni nuri e dánî ámi anî Damasîkasiyî rîñîñîpîmî nánî unanîgîni.

18 E nemonî xwiogwî rîxa waú wo pwéaná “Pitao tîni xwîyîfá ñweáimîgîni.” nîyaiwirî Jerusaremî nánî nuri o tîni nîñwearîná sîfá wé wúkaú sîkwî wú yeamúroarîná

19 wáf wurîmeiarîgîfá wíami sîñwî mîwîñîpa néra numáná aí Jemiso, Ámînáomî xogwáomîni sîñwî wîñîñanîgîni.

20 Xwîyîfá agwî nionî nearî wîrénarîñápi Gorîxoyá sîñwî tîñî e dánî “Yapî bî mîrarîñîni.” nîsearîrî eaarîñîni.

21 Pitao tîni xwîyîfá nîñweámonî ámi anî Siria pîropenîsîyo tîni anî Sirisia pîropenîsîyo tîni nikwîrónîga unîpî tîñî e nánî unanîgîni.

22 Nionî e ená enagî nánî íná Kiraisoyá sîyîkî imónîgîfá Judia pîropenîsîyo anî apî apîmî ñweagîfáyî nionî sîni sîñwî mînanîgîfá enagî nánî sîmîmanîfá mí mînómîxîpaxî nimónîro

23 wigî wîñîyî sa xwîyîfá rîpî rînarîñagîfá aríá wiayîgîawîxîni, “Nene xámî xeanîñî ríá tîñî neaikárîño sîni axîpî e mé rîxa xwîyîfá nene dîñî wîkwîroarîñwá xwîrîfá oikîxémîñîrî enîpî wáf rîmearîni.” rînarîñagîfá aríá nîwiayîro

24 “Ayî Gorîxo omî wiémóagî nánî ríá e yarîni?” nîyaiwîro nánî yayî umegîawîxîni.

2

Wáf wurîmeiarîgîfá wíá Poromî umîmîñîgîfá nánîrîni.

1 Xwiogwî wé wúkaú sîkwî waú waú nememonî Banabaso tîni nerîmeánîrai Taitasomî nîwirîmeámi ámi Jerusaremî nánî unanîgîni.

2 Nionîyá dîñî tîni maríái, Gorîxoyá dîñî tîni wáf wurîmeiarîgîfá gî wíá —Awa áamá wí “Wîñîyo seáyî e wimónîgîfáwarîfîni?” wíaiwiarîgîfáwarîni. Awa tîni xwîyîfá ñweáimîgîñîrîná nuri xwîyîfá yayî neainarîñî nionî émáyî anîyo wáf urarîñápi nánî áwanîfá nurîmearîná awa “Joxî wáf nurîrîná xámî néra bîñîpî tîni agwî yarîñîpî tîni surîmá yarîñîni.” nîrîpîrîxîñîrî xámî awamî íñîmî áwanîfá urárîñanîgîni.

3 E éagî aí Taitaso, nionî tîni úo —O Gîrikîyîfá worîni. O nánî aí awí eánîgîe dánî re wí mîñîrîgîfáwîxîni, “Íyî sîmî sîni sîfó mîwákwîñîñáná nene tîni nawîni kumîxîñîpaxomânî. Xámî íyî sîmî sîfó owákwîpoyî.” wí mîñîrîgîfáwîxîni.

4 Mîmónî nîrîxîmeá imónîgîfáyî —Ayî nene gwîñîñî ñweañwaéne imónîrane re yaiwirane “Kiraîsomî dîñî nîwîkwîrorîñîpîmî dánîni wé rónîñî wiene imónîpaxîmanî. Omî dîñî nîwîkwîrómáná ñwî ikaxî eánîñîpîmî nîxîdîrîñîpîmî dánî Gorîxoyá sîñwîyo

dáni wé róniŋí wiene imónipaxíriní.” yaiwirane yaníwá nání gwíniŋí neanwiráraniri egíáyíriní. Ayí Kiraisomi dŋí wikwíroarŋwápimi dání ŋwí ikaxí eániŋípimi xídaní nání áxenwarí minŋwaéne sŋwí íwí neanimeaníro nání áamá kikiíá imónígíá wíniŋí nimóga neaímeagíáyíriní.

⁵ Ayí xenwí rarígíápi none wí aríá níwirane mǐxídí xwíyíá yayí neainariŋí nepaxiŋí imóniŋípi seyíné tǎmíni sŋni aníŋí níríga uníá nání ayo pírfí níwiaíkirane enwanigíni.

⁶ Apíni maríái, wáí wurímeiarígíá “Wíniyo seáyí e wimónígíáwaríani?” wiaiwariígíáwa —Awa xámi Ámínáo tǎni emeagíáwa aí “Ayí ananiríni.” yaiwariŋáwaríni. Goríxo áamáyo sǐmí sǐmí e mumeariŋí enagi nání rariŋíni. Awami xwíyíá nioni wáí rímeariŋápi nání áwaní urémeáána re wí minírígíawixíni, “Joxí wáí níríríná xwíyíá nímurorí rariŋípi, ayí rípiŋíni.” wí minírígíawixíni.

⁷ Wí e minírípa nero sa dŋí rípi niaiwigíawixíni, “Goríxoyá dŋíyo dání iyí sǐmí sǐo mǐwákwínípa yariígíáyo wáí uríniŋí uowáriŋoríani? Pitaomí negí Judayo wáí uríniŋí uowáriŋípa éamáyo wáí uríniŋí uowáriŋoríani?” niaiwigíawixíni.

⁸ Goríxo iyí sǐmí sǐo wákwínígíáyo wáí uríniŋí Pitaomí ení sǐxí wímíxíŋípa nioni ení éamáyo wáí uríniŋí ení sǐxí nímixíŋí enagi nání rariŋíni.

⁹ Apí níniaiwíro mí nínomíxíro “Goríxo Poromí wá níwianiri e wiiníríani?” níniaiwíro nání Jemiso tǎni Pitaomí tǎni Jono tǎni —“Awa aní iyí noraníga punípiŋí imónígíáwaríani?” wiaiwariígíáwaríni. Awa axípiŋí re rínarígíawixíni, “None Judayí anímiŋí wáí uraníwáŋíni. Poro tǎni Banabaso tǎni awaú éamáyí anímiŋí wáí urípísíŋíni.” níriníro yawawi “Awa tǎni níkumíxíniŋí yariŋwáoneríani?” yaiwiani nání siganíxí níyeairo yayí yeawarígíawixíni.

¹⁰ E neróná yawawi “Apí oyaiyí.” níyeaimóníri sǐmí xeadípénarígíawípi nírináŋíro rípiŋí yearígíawixíni, “Awagwí áamá re ŋweagíá díwí ikeamónígíáyo dŋí nímorí arírá bí owiaiyíniŋí éfísixíni.” yearígíawixíni.

Poro Pitaomí áamá sŋwí anígíe dání mǐxí uríŋí nániríni.

¹¹ E nerí aí Pitaomí aní Adiokí ríniŋípiŋí nání níbírfíná xewaníŋo xwíyíá meárinípaŋí bí ikáriníagi nání nioni mimáyo dání níwiaíkirí xíomi “Nípiŋwíni mǐyaríŋíni.” uríŋanigíni.

¹² Ayí rípi nání e uríŋanigíni. Áamá Jemiso tǎmíni sŋni mǐrémónapípa enáná Pitaomí ananí áamá éamá tǎni níkumíxíniŋí aiwá nawíni nagíŋíni. E nerí aí áamá awa —Awa re rarígíáwaríni, “Éamáyí Jisasomí dŋí níwikwíroaro aí iyí sǐmí sǐo mǐwákwínípa nerínáyí, Goríxoyá imónipaxímani.” rarígíáwaríni. Awa rémónapáná Pitaomí ríxa wé íá nímixeáníri sŋni éamáyí tǎni níkumíxíniŋí aiwá nawíni nagímani. Awa nání wáyí nerí e yagíŋíni.

¹³ Judayí Jisasomí dŋí wikwíroarígíá Adiokíyo ŋweagíáyí “Pitaomí wé íá nímixeánírfíná xíxení mǐyaríŋíni.” níwimóníri aí ayí ení Pitaomí enípa axípi éwapíŋíawixíni. E nero wigí éwapíŋíapiŋí dání dŋí Banabasoyápi ení pírfí yípákwígíawixíni.

¹⁴ E éagíá aiwí nioni ayí xwíyíá yayí neainariŋípi píraníŋí íá mǐxíŋípa nero apí tǎni nepa xíxení mǐyaríŋagíá níwínírfíná Pitaomí áamá níni aríá egíe dání re uríŋanigíni, “Joxí Judayí woxí aí yegíyí yariígíápa íníná mé éamáyí yariígíápa nímóníri yariŋoxí enagi nání pí nání éamáyí re oyaiwípoiŋíni wikárimíniŋí yariŋíni, ‘Judayí yariígíápa nímónírane mepa neranénáyí, nípiŋwíni mǐyaríŋwíni.’ oyaiwípoiŋíni pí nání wikárimíniŋí yariŋíni?” uríŋanigíni.

“Jisasomí dŋí wikwírófápiŋí dáníni Goríxo ‘Wé rónígíáyíriní.’ rárariŋíŋíni.” uríŋí nániríni.

¹⁵ Ámi re uriñanigini, “Yawawi yegí inókípaú yeaxirigíe dani émayí imónirai nwa ikaxí rininipimi wiaikiarigwíwawi imónirai mé Judayí imónigwíwawirini.

¹⁶ E imónigwíwawi enagi aí Gorixo áma nwa ikaxí Moseso eanipi xidarigáipimi dani wí ‘Wé rónigáyirini.’ mirarí áma Kiraisi Jisasomi dinj wíkwíroarigáipimi dani ‘Wé rónigáyirini.’ rárarinj enipi nani nijá nimónirai nani yawawi Gorixo yegí nwa ikaxí eáninipimi xidarigwíipimi dani maríai, yegí Kiraisi Jisasomi dinj wíkwíroarigwíipimi dani ‘Wé rónigáíwaúrini.’ rárinfa enagi nani yawawi aí Kiraisomi dinj wíkwírogwíisixini. O áma wo aí nwa ikaxí eáninipi xidarinipimi dani ‘Wé róninorini.’ wí rárinfa menagi nani Kiraisomi dinj wíkwírogwíisixini.

¹⁷ Yaiwaninowawi nwa ikaxí eáninipi nixdirainá yarigwíipimi dani maríai, Kiraiso neainipimi dinj wíkwíroarigwíipimi dani Gorixo ‘Wé rónigáíwagwíirini.’ yearárininwawi oimónaiyirini nerina Judayeneyá nwa ikaxí ‘Api api érixini.’ rininipimi wiaikigwíwawi imónigwíirini. E imónigwíwawi enagi nani re ripaxíraní, ‘Kiraíso áma íwí epíri nani wiepísarínorini.’ ripaxíraní? Oweoi, wí e ripaxí mimónini.

¹⁸ Anj nioni pineaárinaiwá ámi nimirirínayí, ‘Nwa ikaxí eáninipimi wiaikiarinoxirini.’ niripaxíriní. Ayí ripi rarinini, ‘Nioni Judayeneyá nwa ikaxí rininipi ríwí nimorína nepa sipí bí méagi aí xami api nixdirinipimi dani wé rónináoní imónimiginirini ena emi monápi ámi ía nixirirínayí, “Nwa ikaxí eáninipimi wiaikiarinoxirini.” niripaxíriní.’ rarinini.

¹⁹ Ayí ripi nánirini. Nioni siní nwa ikaxí eáninipimi oxdiminirini nerina nijá re imóninjarini, ‘Apimi dani áma wí Gorixoyá sinwíyo dani wé rónigáyí imónipaxímaní.’ Nijá e nimónirini nani siní apimi nixdimi nani rixa pegáayí wonininj imónirini Gorixomini nixdirini dinj wíkwírómi nani sinj egáayí wonininj imónirini enariní.

²⁰ Nioni Kiraiso tñi nawini rixa íkíá yoxáipami pegwíonirini. Ayí ripi rarinini, ‘Nioni Gorixoyá dinj tñi Kiraiso tñi nawini ikárinigwíonirini.’ rarinini. Nioni pí pí yarínápi gí dinjyo dani yarínámaní. Kiraiso nioni dinj íkíkí nininj enagi nani oyá dinjyo dani yarínáriní. Siní xwíá tíyo ninwearíná pí pí yarínápi, ayí Gorixoyá xewaxomi —O nioni nani dinj sipí níwinirini yoríninorini. Omíni dinj níwíkwírori yarínáriní.

²¹ E nerina Gorixo nioni wá ninwianirini niinipi peá moarinámaní. Nwa ikaxí eáninipimi nixdirinipimi dani áma nepa wé rónigáyí imóninjánayí, ayí Kiraiso penipi suríma peáripaxíriní.” uriniginí.

3

Dinj níwíkwírorinipimi dani imónipaxípi tñi nwa ikaxípi nixdirinipimi dani imónipaxípi tñi nánirini.

¹ Majímajíá ikárinarigíá Garesia nweagáyíné, áma go dinj píripírí seaíagi yarínopi? Kiraisomi yoxáipami yekwíroaráná nene nani neainipi nani nioni seyíné tñi ninwearíná píraninj repíyí níseaiéra uná enagi nani sewaniníyíné sinwí tñininj wínigíá enagi nani rarinini.

² Nioni yarínj bí ripini oseaimini, “Gorixo xegí kwíyípi níseaiapíriná seyíné nwa ikaxí Moseso eanipimi xidarínagá níseanirini seaipíníraní? Xwíyíá Kiraiso nani rininipi aríá níwiro dinj wíkwíróagá níseanirini níseaiapípa eníraní?”

³ Seyíné aríge nero majímajíá ayá wí ikárinarinopi? Iwamíó íná Gorixoyá oimónaneyiníro kwíyípi enj seáimixinipimi dani néra núfasáná agwí segí enj eánigáipimi dani yóí oimónaneyiníro ríyarínopi?

⁴ Kiraisomi dinj wíkwíróáná seaímeanj nípiní suríma níseáímeanjiniginí? “Oweoi, api suríma wí níseáímeanjiniginí.” nimónariní.

⁵ Gorixo xegí kwíyípi síxí niseayiri emímí niseaíwapíyiríná seyíné ñwí ikaxí Moseso eanípimi xídaríñagí niseaniri nání seaíwapíyaríñraní? Xwíyá yayí neainaríñ ímóníñpi aríá níwiro dñí wíkwíróagí niseaniri nání miseaíwapíyipa yaríñraní?

⁶ Bíkwyíyo re níríní eáníni, “Ebírámó Gorixo urípi dñí wíkwíróagi nání ‘Wé róníñ ímóníñ woríni.’ ráríñríní.”

⁷ E níríní eáníñagi nání dñí re móríxíni, “Gíyí maríá, dñí Goríxomí wíkwíroarígíyí Ebírámoyá íwiárfawé ímónígíyíñríní.” móríxíni.

⁸ Eníná Gorixo re enwípeáñí enagi nání “Émáyí nioní dñí níkwíróáná ‘Wé rónígíyíñríní.’ ráríñmígíni.” níríní enwípeáñí enagi nání Bíkwyíyo níríní eáníñpa Ebírámomí xwíyá yayí winaríñ ímóníñ rípi uríñnigíni, “Joxímí dání áamá ríxí wírí egíyó níyoní naní wiimíáríni.” uríñnigíni.

⁹ Ayínání re ríparíñríní, “Gorixo áamá xíomí dñí wíkwíroarígí gíyí gíyo Ebírámó, dñí wíkwíronomí tñí nawíní naní wiíñyíñríní.” ríparíñríní.

¹⁰ Rípi nání ení dñí nímoríná axípi yaiwíparíñríní. Áamá ñwí ikaxí Moseso eanípimi níxídiríñpimi dání Goríxoyá síñwíyo dání wé róníñwaéne oimónaneyíní yarígíá níní oyá síñwíyo dání sa anínímíxínípríá nání xwíyá meárínígíyí ímóníñoi. Bíkwyíyo re níríní eáníñagi nání raríñni, “Áamá ñwí ikaxí Bíkwyíyo eáníñ apí apí níyoní xíxení míxídípa yarígíá gíyí gíyí Goríxoyá síñwíyo dání sa nanínímíxínínaníro nání xwíyá meárínaríñoi.” níríní eáníñagi nání raríñni.

¹¹ Bíkwyíyo rípi ení níríní eáníñagi nání raríñni, “Áamá dñí wíkwíróagí nání Goríxo ‘Wé róníñoi.’ ráríñyí dñí níyímíñ tígíá ímónípríáoí.” níríní eáníñagi nání dñí re yaiwíaríparíñríní, “Áamá wo ñwí ikaxí eáníñpimi xídaríñagi nání Goríxo ‘Wé róníñoxíñríní.’ uráríparí mimóníni.” yaiwíaríparíñríní.

¹² Wé róníñ oimónaneyíníro ñwí ikaxí xídarígíápi, ayí Goríxomí dñí wíkwíroarígíápi tñí xíxenímaní. Rípi Bíkwyíyo níríní eáníñagi nání raríñni, “Áamá ñwí ikaxí eáníñpi xídarígíyí bí aí míwíamó wígí xíxení níxídiríñpimi dání dñí níyímíñ tígíyí ímónarígíáríni.” níríní eáníñagi nání raríñni.

¹³ Judayene ñwí ikaxí eáníñpimi dání nanínaníwá nání xwíyá meáríníñwaéne ímóníñagi aí Kiraiso xewaníño nene nání xwíyá neameáríníaríná wanínímíxíápi dání gwíníñ nearoayíroníñríní. Ayí rípi níríní eáníñagi nání seararíñni, “Áamá píkiáná íkíyó yekwíroárínígíá gíyí gíyí Goríxoyá síñwíyo dání anínímíxínínaníro xwíyá meárínígíyíñríní.” níríní eáníñagi nání “Kiraíso nene nání xwíyá neameáríníñpimi dání gwíníñ nearoayíroníñríní.” seararíñni.

¹⁴ Ebírámomí símímaníyo dání Goríxo “Naní e níseaiimíáríni.” réroáríñpi émáyo ení wímeari Judayene Goríxo negí aríowamí símímaníyo dání “Nígí kwíyípi níseaiapímíáríni.” ríñpi nene Kiraiso neaiíñpi dñí wíkwíroaríñwápi dání neaímeari ení nání gwíníñ nearoayíroníñríní.

“Ñwí ikaxípi níñríná Ebírámomí ‘Níseaiimíáríni.’ uríñpi xwíá oiweníní ríñímaní.” uríñ náníñríní.

¹⁵ Gí níxímeáyíné, ámaéne yaríñwápi nání xwíyá bí osearímíni. Áamá wo xwíyá ríxa níréroáríñríná “E nísiimíáríni.” nuríni nání “Joxí ríríápi íkí síñagi níkwírmónímíámaní.” éñíñ nuríñáyí, ríwéná ámí omíwíarómíníñ nerí wí ríníáraní? Ámí síñ bí gíwí nímíxíñ wí ríníáraní? Oweoi.

¹⁶ Goríxo Ebírámomí tñí iyí axípámí tñí símímaníyo dání “Díxí iyí axípámí dání naní níseaiimíáríni.” réroáríñpi nuríni iyí axípáyí níñríná Ebírámoyá íwiárfawé obaxí nání mírí ná woní Kiraiso nání ríñríní.

¹⁷ Nioní osearímíníñ seararíñapi rípi ímóníni. Wígí símímaníyo dání “Naní e níseaiimíáríni.” nurárímáná enjáná xwíogwí ríxa 430 nímúrómáná enjáná ñwí ikaxípi

nuririri aiwi xámi “E niseaiimfáriní.” nuriríná “Íkí sɪɲagi nɪkwɪrɪmónɪmfámani.” éniɲí uráɪɲípi nání wí rakínɪɲímani. Ayínání re nimónaríní, “ ‘E niseaiimfáriní.’ uráɪɲípi Gorixo wí xwíá oiwenínirí enímani.” nimónaríní.

18 Nwí ikaxí rɪnɪɲípi xɪdarɪɲwápimi dání Gorixo nene nání neaipɪmoáɪɲípi neaímeapaxí nimónɪrɪnáyí, nene re yaiwianigini, “O ‘Niseaiimfáriní.’ réroárɪɲípi dɪɲí wɪkwɪroarɪɲwápimi dání neaímeapaxímani.” yaiwianigini. Enerí aí Ebɪrfamomí sɪmɪmanɪɲyo dání “Niseaiimfáriní.” réroárɪɲípi dɪɲí wɪkwɪronɪɲípi dání wímeaɲí enagi nání dɪɲí wí e yaiwianiméwini.

19 E seararɪɲagi nání áamá wo re nɪrɪnɪɲoi, “Nwí ikaxí rɪnɪɲípi xɪdarɪɲwápimi dání Gorixo nene nání neaipɪmoáɪɲípi nepa mɪneaímeapaxí nimónɪrɪnáyí, pí nání ɲwí ikaxípi nearɪɲírfani?” nɪrɪnɪɲoi. Aí ayí Ebɪrfamoyá iyí axípa imónɪɲo —“Omí dání naɲí niseaiimfáriní.” urɪɲo, ayí orini. O imóníe nání “fɪwí nene yarɪɲwápi xóyá maɲí nɪwɪákirí ríá yarɪɲwini?” oyaiwípoyinirí ɲwí ikaxípi nearɪɲírfani. Nwí ikaxí api Gorixo aɲínajíyá maɲíyó dání apaxípánɪɲí imónɪɲí womí urɪɲípirini.

20 Áamá wo apaxípánɪɲí imónɪɲo api urɪnirí nurowáɪríná xewanɪɲo api urɪnimenɪɲoi. E nerí aí Gorixo “E niseaiimfáriní.” nuriríná áamá apaxípánɪɲí imónɪɲí womí murowáɪ wayá sɪmɪmanɪɲyo dání urarígápa axípi e eníriní.

21 Áamá wo re rɪnɪɲoi, “Gorixo xwíyá Ebɪrfamomí sɪmɪmanɪɲyo dání ‘E niseaiimfáriní.’ nurimáná ámi rɪwíyó xegí áamáyo ɲwí ikaxípi nuriríná ikweakwɪmí nerí mɪrɪpa reɲiniginí?” Áamá wo e ráná “Oweoi, wí e rɪpaxímani.” urimíini. Gorixo ɲwí ikaxí áamá nɪxɪdɪrɪɲípi dání dɪɲí nɪyɪmɪɲí imónɪpɪrfá nání imónɪpaxí bɪ nɪrɪrɪ sɪɲwɪrɪyí, ayí ɲwí ikaxí api xixení xɪdarɪɲagá nɪwɪniríná “Gí sɪɲwíyó dání wé rónígáýínérini.” urɪpaxí imónɪmɪnirí eníriní.

22 E nerí aí rɪwamɪɲí Bɪkwíyó neánɪrɪɲíyó dání ámaéne negí fɪwí yarɪɲwápi nání Gorixo gwɪnɪɲí neayáragíriní. Áamá Jisasi Kiraisomí dɪɲí wɪkwɪroarígáyo sa e yarígápimi dání “E niseaiimfáriní.” réroárɪɲípi tɪnɪ xixení wiiníá nání ámaéne fɪwí yarɪɲwápi nání ɲwí ikaxí neánɪrɪɲíyó dání gwɪnɪɲí neayáragíriní.

“Nwí ikaxípi Kiraisomí dɪɲí wɪkwɪrófɪxɪnirí yayíwí neameɲíriní.” urɪɲí nánirini.

23 Xwíyá dɪɲí wɪkwɪroarɪɲwáo nánípi sɪnɪ mɪrɪnɪpa enáná ɲwí ikaxí eánɪɲípi yayíwí nɪneaméra nɪbɪrɪ xwíyá api sɪɲání imóníe nání gwɪnɪɲí neayáragíriní.

24 Ayí rɪpɪ seararɪɲini. Nwí ikaxí eánɪɲípi Kiraiso tɪɲí e nání nɪneaipemeámí neauníá nání yayíwí nɪneaméra bagíriní. Áamá Kiraisomí dɪɲí wɪkwɪroarɪɲagá nání Gorixo “Gí sɪɲwíyó dání wé rónɪɲoi.” rárarɪɲí enagi nání nene api e imónaníwá nání yayíwí nɪneaméra bagíriní.

25 Xámi yayíwí nɪneaméra bagí aí xwíyá dɪɲí wɪkwɪroarɪɲwáo nánípi rɪxa nimónɪɲagi nání yayíwí neamearɪɲípi sɪnɪ xɪdɪpaxí menini.

“Dɪɲí wɪkwɪroarɪɲwápimi dání Gorixoyá niaíwene imónɪɲwini.” urɪɲí nánirini.

26 Seyíné nɪyínéní Kiraisí Jisasomí dɪɲí wɪkwɪroarígápimi dání o tɪnɪ nawíní níkáɪnɪro nání niaíwí Gorixoyá imónígáýínérini.

27 Kiraiso tɪnɪ oikáɪnaneyinɪro nɪyínéní wayí nɪmearo xóo imónɪɲípa oimónaneyinɪro rapɪrapí wúnɪɲí yínígáriní.

28 Seyíné nɪyínéní Kiraisí Jisaso tɪnɪ nawíní ikáɪnɪɲagá nání wiyíné Judayí imónígáýínérani, wiyíné Gírikíyí imónígáýínérani, wiyíné wayá xɪnáíwánɪɲí nimónɪro omɪɲí wiíarígáýínérani, wiyíné omɪɲí wayápi epɪrɪ nání áxenwarí minígáýínérani, wiyíné oxíyínérani, wiyíné apíxíyínérani, nɪyínéní sɪyíkí ná bɪnɪ imónɪɲagá nání Gorixoyá sɪɲwíyó dání ananɪ imónini.

²⁹ Kiraiso tñni nawíni ikárinigfáyíné enagi nání Ebírfamoyá iyí axípa imóniñoi. Ayínáni xíomi símimaníyo dání “Níseaiimfáriní.” réroárinípi seaiiníáyíné imóniñoi. Segí arfo Ebírfamoyá dínípi meapírfáyíneníni imóniñoi.

4

“Nwí ikaxípimi nixídíríná gwíníni neayáragí aí Kiraiso nearoayíroníriní.” uríni nániríní.

¹ Ewayí xwíyíá rípi osearímíni. Xano wiepíxíniasínfo síní onímíá nimóniríná xanoyá amípi nípíni meanfo enagi aiwí xínáíwáníni nimóniro omíni wíiarígíáyí yapí imóniñoi.

² Sía xano ráriníyi imóníe nání omí áamá wí yayíwí umeró xíoyá omíni sijnwí uwínaxídiro yarígíoríní.

³ Xámi nene ení niaíwenéníni imónagwáriní. E nimónirane xwíyíá sirímíni éwapínigfápi —Apí, ayí re rínarígápiríní, “Apí mepaní. Apí mínípaní.” rínarígápiríní. Apí oyaneyíníni nixídíránéná gwíníni neayáragí enagi nání gwí omíni yarígíoríní.

⁴ Nene e yagwá aiwí Goríxo “Ína imóníwínigíní.” yaiwíaríníyi imónáná xegí xewaxomí xwíá tíyo nání uowárenapínigíní. Omí apíxí wí uxíríni nwní ikaxí eánínpímí nixídírane gwí yárinagwáyí imóníwá womí uxíríni enoríní.

⁵ Goríxo piáxí níneamerí xíoyá niaíwenéníni imónaní nání nwní ikaxí nixídírínínpímí dání gwíníni yárinagwaéne nearoayírówínigíníni uowárenapínigíní.

⁶ Agwí “Goríxoyá niaíweneríani?” oyaiwínípoiíníni xegí xewaxoyá kwíyípi —Apímí dání Goríxomí nuríríná “Ápoxíní. Ápoxíní.” urarínwápiríní. Apí ríxa síxí seamímoníriní.

⁷ Ayínáni nwní ikaxí apí apí xídípríni nání síní gwí omíni yarígíáyíneníni mimóniñoi. Ríxa xíoyá niaíwíyíné imóniñoi. Xíoyá niaíwíyíné enagi nání xíó seaiinípímí dání xegí dínípi meapírfáyíné imóniñoi.

“Seyíné yarígápi nání aga ayá síwí níroaríní.” uríni nániríní.

⁸ Xámi Goríxo nání síní majíá nimóníni nání míxídípa neríná nwní segí díní tñni imíxigfápi —Apí nepa nwní imónínpímímaní. Apí omenwéaneyíníni nání gwíníni seayáriníyíné nimóniro yagíaríní.

⁹ E nero aiwí seyíné ríxa xíomi nixídíro áamá xíoyá imóníagfá nání —Apí rípaxí aí áamá xíoyá oimónípoiíníni xewaníño seaimíxíni enagi nání e níriníá “Ayí xíxeni rímíni.” nimónaríní. Ríxa xíoyá oimónípoiíníni seaimíxíni enagi nání seyíné díní aríge nímore axímíni níkinímóníro ámí Judayíyá xwíyíá sirímíni éwapínigfápímí —Apí píránní seaimíxípaxí wí mimónínpímí. Apímí aríge níyaiwíro ámí oxídaneyíníni yaríñoi? Ámí Judayí iwamíó érowiápínigfápi nixídírínínpímí dání gwíníni oyárinaneyíníro ríyaríñoi?

¹⁰ Seyíné Judayí síá ayímí “E epaxíríní.” rarígápi xídíro emá síní nání síá ayímí “E epaxí imóníni.” rarígápi xídíro Goríxo nání díní mopírí nání síá ayí ayí imónáná “Aiwá nimíxíro e éríxíni.” rarígápi xídíro xwiogwí síní imónáná “E epaxíríní.” rarígápi xídíro yaríagfá nání seararíníni.

¹¹ Seyíné e yarígápi nání aga ayá síwí níroaríní. Níoní seyíné tñni níjwearíná aníni míní nísearéwapíyírí aí “Síwíá searéwapíyínárfani?” nimónarínagi nání ayá síwí níroaríní.

¹² Gí níríxímeáyíné, wauní rípi osearímíni, “Nwí ikaxí rínínpímí dání gwíníni yíroníjáoní imóníjápa seyíné ení axípi imónípoi.” osearímíni. Níoní ení seyíné imónígápa sa áamá woní imóníagí nání seararíníni. Níoní seyíné seaímeááná seyíné sípi wí míníkárigfawíxíni.

13 Seyíné nìj́fárìní. Iwamíó íná dání xwíyá yáy neainarìj́pì wá nìsearìríná ríramìj́fì nimónìrì nánì searìj́anigìní.

14 Nionì ríramìj́fì imónìj́ápì seyíné xwírá seainìmìrìrì enj́ aiwì seyíné wí peayí nìníwianìro ríwí mìnìmó Gorìxoyá anj́nájì womìranì, Kiraiso xewanìj́omìranì, nìmìmìrìrìrìj́fì nìmìmìnìgíawìxìní.

15 Nionì wá searáná seyíné “Xwíyá yáy neainìpaxìpì aríá wianíwaéne, nene mimónìj́wí reñwìní?” nìyaiwinìro yáy seainìj́pì gímì nìmorò yarìj́o? Íná e epaxí nimónìrì sìj́wìrìyí, niapanìro nánì segí sìj́wí aì yónìpaxí imónìj́agí sìj́wí seanj́agí nánì seararìj́nì.

16 Nionì nepaxìj́fì imónìj́pì t́nì xìxeni nearì seararìj́agí nánì seyíné “O śmì t́nì neaimíánìrì yarìní.” rìseaimónarìní?

17 Ámá j́wí ikaxí rìnìj́pì t́nì gwíngì seayáranìro yarìgíáyì mepì nìseatìrìro aiwì nanj́ seaíwapìyanìro nánì mepì seatìnarìgíámanì. Poronì ríwí nìnímómáná noneyá sírogwí oimónìpoyìrìrì seayìj́wíroanìro yarìj́o.

18 Nanj́ seaíwapìyipìrìrì nánì mepì nìtìnróná ayí ananìrìní. Nionì seyíné t́nì j́weanj́ánánì maríá, nionì mìj́weanj́agí aiwì nanj́ seaíwapìyipìrìrì nánì mepì nìtìnróná ayí ananìrìní.

19 Gí niaíwíngìj́fì imónìgíáyíné, rìngìj́fì apìxíwa niaíwí xìranìro íná winarìj́pa nionì enì seyíné xej́wími warìgíápì ṕnì nìwiárìro Kiraiso imónìj́pa imónìpìrìe nánì ámì axìpì e nìniga warìní.

20 E nìsearìrì aì mìxìní mìsearí nìpení xwíyá nì searìmì nánì seyíné t́nì onj́eámìrìrì nánì íkìngìj́fì sìpì niarìní. Seyíné xej́wími warìgíápì nánì ududí ninarìj́agí nánì seararìj́nì.

Xegáí t́nì Seraí t́nì nánì nìrìríná ewayí xwíyá bì urìj́fì nánìrìní.

21 J́wí ikaxí rìnìj́pìmi xídarij́wápìmi dání Gorìxoyá sìj́wíyo dání wé rónìj́waéne oimónaneyìrìrì yarìgíáyíné, yarìj́fì bì rìpì oseaimìní, “J́wí ikaxí eánìj́pìmi dání rìnìj́pì nánì nepa dìj́fì mìmoarìgíáyìnéranì?”

22 Bìkwíyo dání xwíyá bì rìpì nánì nìrìrìrì eánìj́agí nánì osearìmìní. Ebìrífamo niaíwí waú emeaagírìní. Wíó xínáínìj́fì nimónìrì omìj́fì wìiarìj́fì xìrìj́orìní. Wíó xegí xiepì —Í xínáínìj́fì nimónìrì omìj́fì mìwìipa yarìj́rìní. Í xìrìj́orìní.

23 Xínáínìj́fì nimónìrì omìj́fì wìiarìj́fì xìrìj́o sa apìxíwa oxí t́nì nemero niaíwí xìrarìgíápa xìrìj́orìní. Xiepì, xínáínìj́fì nimónìrì omìj́fì mìwìipa yarìj́fì xìrìj́o Gorìxo Ebìrífamomì śmìmanj́yo dání “E nìsìimíárìní.” urìj́pìmi dání xìrìj́orìní. Bìkwíyo apì nánì nìrìrìrì eánìj́pì nánì osearìmìní.

24 Xwíyá ípaú nánì rìnìj́pì agwí ríná imónarìj́fì bì t́nì ríramìj́yí nìrìrì rìpaxìrìní. Ípaú xwíyá Gorìxo rárij́fì biaú nánìrìní. Xwíyá bì —Apì j́wí ikaxí rìnìj́pìrìrì. Apì d́wí Sainaiyì rìnìj́pì t́j́fì e dání rárij́fì, ayí Xegáí nánìrìní. Niaíwí í xìrìj́yí xínáíwánìj́fì nimónìro omìj́fì wìipìrìfá nánì imónìj́yìrìní.

25 D́wí Sainaiyì rìnìj́pì Arebia imónìní. Apì Jerusaremì agwí ríná imónìj́pì t́nì ríramìj́yí nìrìrì imónìj́pìrìrì. Ámá anj́ apìmi j́weáyí xínáíwánìj́fì nimónìro omìj́fì wìiarìgíáyìngìj́fì imónìj́agí nánì rarìj́nì.

26 Ámá anj́ apìmi j́weáyí xínáíwánìj́fì nimónìro omìj́fì wìiarìgíáyì imónìj́agí aì ámá Jerusaremì anj́namì imónìj́pìmi j́weáyì rìxa gwíngìj́fì yíronìgíáyìrìní. Anj́ apì Kiraisomì dìj́fì wìkwíronj́waéne negí nókìngìj́fì imónìj́pìrìrì.

27 Bìkwíyo dání anj́ apìxí ípaú t́nì ríramìj́yì apiaú nánì xwíyá rìpì nìrìrìrì eánìj́agí nánì seararìj́nì, “Apìxí niaíwí mìxìrì oxí ronj́xì yáy éirìxìní. J́íxì apìxí niaíwí nìxìrìríná rìngìj́fì winarìj́pì sìní mìsinìpa yarìj́j́xì manj́ nexoarì meanj́

ríríxini. Niaíwí apíxí meawárf síníxíyá obaxí nimóga nuro píráníñf meáníñíyá niaíwíyo múropíríá enagí nání meanf ríríxini.” nírínírf eáníñagí nání searáníñf.

²⁸ Gí níríxímeáyíné, Ebíríamomí símímaníyo dání Goríxo “E nísíimfáríni.” uráníñpimí dání Aisako xíríñpa axípi e imónígíáyíneríni.

²⁹ Íná niaíwí apíxí oxí tñí nemero xírarígíápa xíríño, o niaíwí Goríxoyá kwíyípmí dání xíríñomí xeaníñf wikárágíriní. Agwí ení axípi e xeaníñf seaikáraníro yaríñoí.

³⁰ E seaikáraníro yaríñagí aíwí Bíkíwíyo dání píoi ríníni? Ayí re nírínírf eáníni, “Xínáíníñf nimónírf omíñf wíiaríñímí tñí xegí niaíwomí tñí míxí xídowárei. Xínáíníñf nimónírf omíñf wíiaríñíyá xewaxo tñí díxí apíxí, rínáíníñf nimónírf omíñf mísíipa yaríñíyá xewaxo tñí awaú níwaúni díxí díñpí tígííwaú nimónírf amípi xanoxíyá mímepa éfísíxínírf ríráníñf.” nírínírf eáníni.

³¹ Ayínání gí níríxímeáyíné, Kiraisomí díñf wíkwíroaríñwaéne xínáíníñf nimónírf omíñf wíiaríñíyá niaíwenéníñf mimóníñwíni. Xínáíníñf nimónírf omíñf míwíipa yaríñíyá niaíwenéníñf imóníñwíni.

5

“Gwíñíñf yíróñíñwaéne ámí gwí yáríñípa xí mimónípa éwanígíni.” uríñf nánírfni.

¹ Pípi oimónípoynírf maríái, gwí yíróñíñwaénéníñf oimónípoynírf Kiraiso gwíñíñf neaíkweawaríñfíni. Ayínání seyíné ení neáníro ñweáírfíxini. Ámí ñwí ikaxípi níxídírane gwí omíñf yaníwá nání odípi sámí xe oneayípoynírf sínwí míwínípa éfírfíxini.

² Nioní Poroní searímípi aríá ókiarí nímónípoyní. Ñwí ikaxí ríníñpí níxídírfíñpimí dání wé róníñf imónípfírf xe iyí símí sío oneawákwípoynírf sínwí níwínírónýf, Kiraiso níperíñá ámá níyoní nání enípi naní wí seaimíxípa xí meníni.

³ Ámá xe iyí símí sío oneawákwípoynírf sínwí wínarígíá wíyí wíyíné ámí dírfírf bí oseaimíni. Apí e nerónáyí, ñwí ikaxí ríníñfíyí bíní xídípa xímaní. Nípiní xídírfíxini.

⁴ Segí ñwí ikaxí ríníñfípi xídarígíápmí dání Goríxo “Wé rónígíáyíneríni.” nearíwínígíniñf yarígíáyí ríxa Kiraiso tñí gwíñíñf íkwamíxínígíáríni. Goríxo wá níseawianírf seaiñpí ríxa ríwíminí nímamoro yaríñoí.

⁵ Wíyíné e yaríñagí aí nene Kiraisomí díñf níwíkwíroríñpimí dání díñf re íkwímoníwíni, “Ñwí ikaxí xídaríñwápmí dání maríái, Goríxo xewaníño neríñpimí dání ‘Wé rónígíáyíneríni.’ nearáríñfáríni.” níyaiwirane oyá kwíyípi ení síxí neaímíxípmí dání díñf e íkwímoníwíni.

⁶ Ayí rípi searáníñf. Ámá Kiraisí Jisaso tñí níkarínírfíñá ríxa iyí símí sío wákwíníñáná níkarínírfíñáraní, míwákwíníñáná níkarínírfíñáraní, ayí ananírfni. E nerí aí Goríxo wimónaríñpí oyaneyíñfíñá epírfípi, ayí rípiñf. Kiraisomí díñf níwíkwíroríñpimí dání ámáyo díñf sípi níwíro arírá wíarígíápmí.

⁷ Seyíné iwamíó Kiraisomí nuxídíróñá ámá yamíyamúróngí níníróñá aníñf wíarf múroarígíáyí yapí nimóníro yagíáríni. E nero aí go seapíronagí xwíyíá nepaxíñf imóníñpí síní xíxení míxídaríñoí?

⁸ Díñf seyíné agwí íá xírígíápi Goríxoníyá oimónípoynírf wéyo íá seaumírfíñomí dání aríá wígíápmí.

⁹ Ewayí xwíyíá ámaéne raríñwá rípi nání díñf mópoyní. Bísíkeríá sínípmí yísí bí onímíápi táná nímíní íkwíañwí eapíñárfaríñfíni. Seyíné yarígíápi apíñíñf mimónípa rení?

¹⁰ E nísearírf aí “Seyíné naní xíxení imóníñpí nepírfáríni.” níseaiwirí nání díñf síná neánaríni. Seyíné Ámínáo tñí íkarínígíá enagí nání “Díñf xegí bí míxírf nioní xíríñá axípi níxírfíráoi.” níseaiwirí nání díñf síná neánaríni. Ayá searemoaríño go go enagí aíwí “Goríxo ananí pírf umamoníáríni.” nimónaríni.

11 Gí nîrîxîmeáyîné, nionî yarîñápi nánî píráñîñî ðîñî mópoyî. Nionî áamá wî rarîgîápa xwîyîá yayî neainarîñîpi wáî nîrîmerîná nepa rîpi nîrîrînáyî, “Jisasomî ðîñî nîwîkwîrorî aiwî iyî sîmî enî sîó wákwinîpoyî.” nîrîrînáyî, pí nánî gî Judayî sinî xeanîñî níkárarîñî? Nionî nepa e nîrîrî sîñwîrîyî, Judayî “Kiraiso nene nánî yoxáþámi neapeîñîrîñî.” urarîñápi arîá nîñiróná apimî dánî sîmirîrî nîñîro óreámioapaxîmanî.

12 “Áamá ayá searemoarîgîáyî wigî iyî sîmî sîó nîwákwinîro pîñî wiárigîápi sîó wîwákwinî inayîrîxîñî.” nîmónarîñî.

13 Gí nîrîxîmeáyîné, Gorîxo gwî mîyîñîgîáyîné oimónîpoyîñîrî wéyo íá seaumîrîñîyîné imónîñagîa aiwî “Pí pí nánî íeapá neainarîñîpi yanîwá nánî ñwî íkaxî rîñîñîpimî dánî gwîñîñî neaíkweawárîñîñenerîñî?” nîyaiwîro api mepa éfîrîxîñî. E mepa neróná ðîñî sipî inarîgîápi dánî xîxe arîrá nîga úfîrîxîñî.

14 Ñwî íkaxî nîpîñî, ayî xwîyîá ná bîñî rîpimî íkwîkwîrî inîñî, “Jîwanîñoxî ðîñî sipî inarîñîpa áamá wîyo enî axîpi wirîñî.” rîñîñî apimî íkwîkwîrî inîñî.

15 E nerî aí seyîné api minî sîwî xîxe sîwî nîróga wiáþîñîmeaarîñîþánîñî nîmónîro xîxe rîrómî inîþîrîxîñîrî nánî íkwairîrî seaiarîñîñî.

Íeapá winarîñîpimî dánî epaxîpi tîñî kwîyîpi nîpemeámî warîñîpimî dánî epaxîpi tîñî nánîrîñî.

16 Nionî seararîñápi, ayî rîpîrîñî. Gorîxoyá kwîyîpi xe nîneaipemeámî ounîrî sîñwî nîwîñîrónáyî, pí pí mîñî seainarîñîpi xe oneainîñîrî epîrîfámanî.

17 Ayî rîpi nánîrîñî. Mîñî seainarîñîpi, ayî kwîyîpimî xwámámî wimîñîrî yarîñîrîñî. Kwîyîpi enî mîñî seainarîñîpimî xwámámî wimîñîrî yarîñîrîñî. Mîñî seainarîñîpi tîñî kwîyîpi tîñî áamá mîðîmîðánî nîmearorî mîxî inarîgîáþîñîñî imónîñagîi nánî rarîñîñî. Ayîñánî kwîyîpi xe nîneaipemeámî ounîrî sîñwî nîwîñîrónáyî, amîpî mîñî seainarîñîpimî dánî oyaneyîñîrî seaimónarîñîpi ananî epaxî mimónîñî.

18 Kwîyîpi xe nîneaipemeámî ounîrî sîñwî nîwîñîrónáyî, ñwî íkaxî eánîñîpi xîðîþîrî nánî gwîñîñî mîseayárîñîñî.

19 Mîñî inarîgîápi nánî áamá nîyîñénî sîñánî seaimónîñî. Mîñî nîñîróná rîpi yarîgîárîñî. Íwî inîro piaxî weánîpaxîpi ero rîþeáñanîro nánî yarîgîápi ero

20 ñwîápiñî mewero ayá ero sîmî tîñî inîro mîxîñî rîñîro sipî ðîñî yaiwinîro mîxî kîñîro xîxewiámî rîñîro ewáramónîro xepîxepá rónîro

21 sîñwî íwî winîro inîgî xwapî nîñîmáná papîkî ero papîkî neróná uyîñî ero xîxegîñî api api imónîñîpi enî ero yarîgîárîñî. Enîñá íkwairîrî seainápa ámî axîpi íkwairîrî oseaimîñî. Áamá api api yarîgîáyîrîñî, apîñîñî imónîñîpi enî yarîgîáyîrîñî, ayî Gorîxoyá xwioxîyo wî páwîþîrîfámanî.

22 E nerî aí áamá kwîyî Gorîxoyápi xe nîneaipemeámî ounîrî yarîgîáyî rîpi yarîgîárîñî. Áamáyo ðîñî sipî wîro ðîñî nífá winîrî nîwayîrónîro ñwearo ayîñî xe ófî oneaimópoyîñîrî sîñwî winîro ayá urîmîxîro píráñîñî wîro áamá ðîñî uñwîrîrîpaxîpiñî ero

23 ayá rîrîmîxî wîpaxî imónîro nîþîreánîro yarîgîárîñî. Ñwî íkaxî bîmî dánî api nîpîñî rîñîñîpi bî “Mepanî.” mîrîñîñî.

24 Áamá Kiraisî Jisasoyá imónîgîáyî wigî xámî nîþîkwîñî mimónîgîápi —Api sipî nánî mîñî winîro íeapá winîrî yarîgîápiñî. Api rîwî nîmorîná rîxa yoxáþámiñîñî nîyekwîroáñîro þîkiárîgîawîxîñî.

25 Kwîyîpi ðîñî nîyîmîñî rîxa sîxî neamímonî enagî nánî api nîneaipemeámî ounîñîrî yarîñîpa oxîðaneyî.

26 Negî wîyî wîyîné mîxî mîmeakîñîñîpa oyaneyî. Sîmîsî mainenîpa erane sipî ðîñî mîyaiwinîpa erane oyaneyî.

6

“Xixegíni bi bi arirá iníírixini.” uríñf nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíne, segíyí wo uyíni éagí níwínimearínáyí, kwíyípi nipemeámí seawaríníyíne sípí éomí awayini saníonwiráíírixini. E neróná seáyí e nimóníro “Sípí xío éípa nene wí epaxenemani.” mīyaiwipa éírixini. Seyíne ení íwí axípi epíírixinirí seararínini.

² Segí wíníyí díní ududí winaríní imónínípi wí wímeáagí níwínirínáyí, arirá wíírixini. Xíxe e iníírixini. Seyíne e nerónáyí, ñwí ikaxí Kiraiso rínípi xíxeni t́níní yaríníoi.

³ Ámá wo “Nioní seáyí e imónínáonirini.” nīyaiwinarínagí aí o nepa seáyí e mimónínánáyí, ayí xewaníño yapí éwapínarini.

⁴ Woxíni woxíni díxí yarínípi píráníní sñwí anaxídínei. E neríná xewaníñoxi “Apáni yarínini.” nísimóniríná ayí mīxí meakínínipaxíriní. E nerí aí ámá wí t́níní ríramíníyí nínirí “Nioní yarínápi wí yarígíápi t́níní xíxeni mimóníní.” nīyaiwinirí mīxí mīmeakínínipani.

⁵ Níyínéní xixegíni segí yarígíápi dání seaímeaníá enagí nání rarínini.

⁶ Ámá xwíyíá Goríxoyápi uréwapíyaríníyí wigí amípi naní imóníníyí bi nīmearo wigí uréwapíyaríníomi bi mīníní wíírixini.

⁷ Yapí re méwapínípa éírixini. Ámá wí Goríxomí majímajíá níwikárimáná ríperírí umepaxíriní. Ámá pí pí aiwá íwíá nura núfasáná xíxeni api miarígíá enagí nání rarínini.

⁸ Ámá íeapá winarínípiní yarígíáyí, ayí ámá omíníyo aiwá íwíá urarígíáyí yapí imóníníoi. Aiwá yóí éípi miarígíápa wigí egíápi dání nīmíríníní neríná nanínípríáriní. E epííra aí ámá kwíyípi nipemeámí warínípiní xídarágíáyí wigí egíápi dání nīmíríníní neríná díní níyímíní t́gíáyí imónípríáriní.

⁹ Ámáyo naní níwíia nuranénáyí, aníní neainíagí aí naní wíiarínwápi ṕníní mīwíáripa éwaníníni. Ení samíní mīneawepa nerí ṕníní mīwíáripa nerínáyí, aiwá mīwáíná naníní mianíwá enagí nání seararínini.

¹⁰ Ayínání síní epaxí nimóniríná ámá níyoní naníní wííwaníníni. Negí Ámínáomí díní wíkwírogíá nawíní imónígíáyo ayí anípaxí wíianíwáyíriní.

“Kiraiso yoxáípami dání neaiínípi náníní mīxí meakínípaxíriní.” uríñf nánirini.

¹¹ Ríwamíní nioní gí wé t́níní nearíná xwéní xwéní neáa waríná rípi seyíne mī ómíxípoi.

¹² Ámá iyí śmí śó owákwínípoi nírí xíxoyípi seamearígíáyí, ayí wigí wíníyí “Apáni e imónígíáyí ríá yaríníoi?” oneaiawípoi nírí śó seawákwianíro yarígíáyíriní. Ayí Judayí nene Jísaso yoxáípami neaiínípiní díní wíkwíroarínagwí nīneaniróná xeaníní neaikáripíírixinirí e yarígíáyíriní.

¹³ Ayí wí ñwí ikaxí ríníní nípíní xíxeni yarígíáyí mimónínagía aiwí seyíne śó seawákwíápi nání wáíxa imónaníro nání seyíne iyí śmí śó owákwianeyíníro wimónaríníriní.

¹⁴ Ayí e yarínagía aí nioní pípi nání seáyí e nīmerí rīmíméini. Ámíná Jísasí Kiraiso yoxáípami níperíná neaiínípi náníní nírí yayí emíini. Ayí rípi nánirini. Kiraiso yoxáípami neapeínípiní dání ámá Goríxomí mīxídarágíáyí yarígíápi síní emíá nání píyíníní imónírí gí sñwí wínínáé dání “Wígí yarígíápi ení píyíníní ríá imóníní?” yaiwírí eníni.

¹⁵ Śó níwákwíniríná ayí ananirini. Mīwákwínípa neríná ayí ení ananirini. Goríxo ámí xegí kwíyípiní dání sñí wí oimónípoi nírí neaimíxípi, ayí anípaxí imóníní enagí nání seararínini.

¹⁶ Ámá nioní seararíṅá apí fá nìxìrìro xídarígíáyo Gorìxo wá wianìrì nìwayìrónìro ṅweapírì nánì wiirì éwìnìgìní. Isìrerì xíoyá imónìgíáyo enì e éwìnìgìní.

¹⁷ Nionì Jisasomì xídarìṅagì nánì iwaní nìmépeayigíápì igí rìxa nìwenagì nánì wiyíné nionì dīṅí ríá nìxepaxí ámì bì mepa éríxìní.

¹⁸ Gí nìrìxímeáyíné, Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianarìṅpimì dánì dīṅí sìxí oseamímonì. “E oenì.” nìmónarìní.

Payí Poro Epesasi ñweáyí nánì eanínarínì.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigíá aní yof Epesasiyo ñweagíáyí nánì Poro eanínarínì. Aní apí Esia piropenisiyo nikwíroníga uní nípimínì seáyí e imónagípirínì. Poro émayí anímínì xwíyíá yayí winípaxípi wá nura nemeíná aní apimí iwamíó eméíná Sabaríá ná woní e ñweaníniginí (Wá wurímeiarígíá 18:18-21). E nemo ámi wí e wí e neméisáná ámi ríwíyo e nánì nurí nñwearí uréwapíyaríná xwiogwí waú wo múroníniginí (Wá wurímeiarígíá 19:1-41). E nemo ámi wí e emearíná omí íá nìxero gwí aníyo ñwiráre dánì payí rína nearí Tikikasomí wiowáriníniginí.

¹ Poroní —Nioní Goríxo Kiraisí Jisasoyá wá wurímeiaríní wo imóníwiníniginí xegí díní tñí nírípeanonínì. Nioní payí rína áamá Goríxoyá imónigíá Epesasi ñweáyíné —Seyíné segí nawíní ikárinígíó, Jisasomí nuxídíroná píránní uxídarígíáyínerínì. Seyíné nánì nioní payí rína nearí mónaparínínì.

² “Negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí wá seawianíri seyíné nìwayíroníro ñweapíri nánì seaiiri éisixínì.” nimónarínì.

“Kiraiso tñí ikáriníñwaéne Goríxo naní imóníní apí apí neaiíníriní.” uríní náníriní.

³ Goríxo áamá díní nìyímíní tígíáyí nimóníro anínamí ñweáírixíní nìwimíxírná naní wiíarínípi, apí nípíní Kiraiso tñí ikáriníñwaéne ríxa neaiíní enagí nánì omí yayí uméwaníní.

⁴ O xwíarí sínì mimíxímí dánì nene oyá síñwíyo dánì siyikwí míníñwaéne imónírane xwíyíá míneamearípaxí imónírane yaníwá nánì Kiraiso tñí nawíní ikáriníñwápimí dánì íá yiyamíxímí neainíniginí.

⁵ O eníná dánì nene nánì díní sipí winí enagí nánì “Áamá nioní íá yiyamíxímí wíáyí Kiraiso wiínápipimí dánì gí niaíwí piáxí memíáyíní wimíxímíginí.” yaiwiáríniginí. Xegí díníyo dánì “E éimíginí.” nìwimóníriní nánì e yaiwiáríniginí.

⁶ Nene re nìyaiwirane seáyí e umeaníwá nánì e nìyaiwiáríriní eníriní, “O wá nìneawianírná bí onímíapí míneawianí nene o xegí díní síxí uyiño tñí nawíní ikáriníñwaéne enagwí nánì ‘Ayí ení xíxe níírixíní.’ mìwimóní xegí xewaxo anípa wírenapínírfaní?” nìyaiwirane seáyí e umeaníwá nánì e nìyaiwiáríriní eníriní.

⁷ Nene Kiraiso tñí ikáriníñwaéne enagí nánì o yoxáfpámí nìperi xegí ragí púpímí dánì Goríxo gwínní nearoayírorí xwíyíá xíoyápi nìwiaíkirane yarínwápi yokwarímí neaiiri eníriní. E nìneaiiríná Goríxo wá onímíapí nìneawianíriní neaiíníraní?

⁸ Oweotí, aga wá ayá wí nìneawianírinípipimí dánì nearoayírorí yokwarímí neaiiri ení enagí nánì rarínínì. O díní émfí saímí nìmorí amípi nñnì nánì nñjía imóníño enagí nánì

⁹ xewaníño e éimíginíriní wimónínípi tñí xixení neríná eníná dánì Kiraiso eníápipimí dánì áamá nánì e wiímíginíriní enwípeárinípi —Apí ámayá síñwíyo dánì ínímí imónínípirínì. Apí nánì nene wíá neaókímíxíníriní.

¹⁰⁻¹¹ Eníná dánì enwípeáriní apí, ayí amípi nñnì anínamí tñí xwíarímí tñí imóníníyí “Kiraisomí símaníwíyóníní ínímí wurínaníwá nánì rimóníñwíní?” nìyaiwíro xixení e imóníírixíníriní enwípeárinípirínì. Síá e enwípeárinípi imóníwiníniginíriní rínáriníníyí nimónírná oyá díní tñí xixení e imóníníáriní. Pí pí o díní neñwíperíná “E éimíginí.” nìwimóníriní yaiwiárínípi síwíá mé apí tñí xixení yárarínípa eníná dánì Kiraiso tñí ikáriníñwaéne nánì “Áamá ayí nioníyá imóníírixíní.” nìwimóníriní yaiwiáragípi tñí xixení nerí e neaimíxíníriní.

¹² Judayene —Áamá xámí Kiraisomí díní nìwikwímoro re yaiwigíáyí, “O neaiínípipimí dánì Goríxo yeáyí neayimíxemeaníáriní.” yaiwigíáyí nánì nene xámí síñwí

ipenwaénerini. Nene “Aga seáyí e imóniŋo, ayí Gorixoríani?” niyaiwirane seáyí e umeaníwá nání xíoyaéne neaimixiŋíriní.

¹³ Seyíné ení Kiraiso t́níní ikárinígíáyíné enagi nání xwíyíá nepaxiŋí imóniŋí yaŋí seaiapígíápi —Api Gorixo yeáyí seayimixemeaníá enagi nání yayí seainariŋípirini. Api seyíné aríá niwiróná diŋí wíkwírófá enagi nání Gorixo xíoyá imónírixini xegí kwíyí śmímaníyo dániniŋí “Niseaiapimíáriní.” ráriŋípi t́níní ikiyiŋíniŋí seaiáriŋíriní.

¹⁴ Kwíyí neaiapiŋípi t́níní ríxa ikiyiŋíniŋí neaiáriŋiŋagi nání diŋí re moŋwini, “Gorixo ‘Niseaiimíáriní.’ ráriŋí śníní míneaiímeanípi t́níní xixeni níneaiiníáriní. Xíó ‘Nioni t́níní niŋwearo nioniyáyí imónírixini.’ yaiwiaríŋípi t́níní xixeni imónaníwá nání gwíniŋí neaíkwamixiniáriní.” Diŋí aniŋí e moŋwini. Nene “Aga seáyí e imóniŋo, ayí Gorixoríani?” niyaiwirane seáyí e umeaníwá nání xegí kwíyípi t́níní ikiyiŋíniŋí neaiáriŋíriní.

“Gorixomi seyíné nání rixiŋí seauriyariŋáriní.” uriŋí nánirini.

¹⁵⁻¹⁶ Gorixo api api e seaiŋí enagi nání nioni ení áamá wí re raríŋagíá, “Epesasi ŋweáyí Áminá Jisasomi diŋí niwíkwíroro áamá Gorixoyá imónigíá níní nání diŋí sipí wiaríŋo.” raríŋagíá aríá wiŋáé dání nioni seyíné nání Gorixomi yayí niwiayiríná wí píni wiáraríŋámani. Rixiŋí nuriríná seyíné nání diŋí nímori

¹⁷ rixiŋí re seauriyariŋáriní, “Negí Áminá Jisasi Kiraisoyá Nwíáoxini, seáyí e rimepaxí ápo Gorixoxini, Epesasi ŋweáyo anani re wiírixini. Joxí díxí kwíyípimí dání ayí diŋí émfí saímí mopíri nání śkíkfí womixiri díxí imóniŋípi nání xixeni níjíá imónipíríá nání wíá wókímixiri érixini.” seauriyariŋáriní.

¹⁸⁻¹⁹ Seyíné rípi rípi niyaiwiro níjíá xixeni imónipíríá nání rixiŋí seauriyariŋáriní, “Gorixo nioniyáyí nimóniro nioni t́níní ŋweárixiniŋí wéyo íá neaumiriŋí diŋí ikwímoariŋwápi, ayí apiríani?” yaiwiro “Xíoyaéne awiaxí imóniŋí neaíímeanípi —Api ayá t́ŋí śmí śmí e mepaxí imóniŋípirini. Api, ayí apiríani?” yaiwiro “Xíoyá ení sixí eániŋí pírfí míwiaíkipaxí imóniŋípi —Api aga seáyí émfí imóniŋípirini. Áamá xíomi diŋí wíkwíroariŋíáyo diŋí sixí wímoariŋípirini. Api, ayí apiríani?” yaiwiro epíríá nání o segí diŋí wíá seaókímixiníá nání omí rixiŋí seauriyariŋáriní. Xíoyá ení sixí eániŋí diŋí wíkwíroníwaéne sixí neaímoariŋí api pípi maríáí,

²⁰ ení sixí eániŋí Kiraiso xwáripáyo dání owiápínímeaniri siŋí wimixiri anínamí xíoyá wé náúmíni onweaniri wimixiri enípi, ayí xíomi diŋí wíkwíroníwaéne diŋí sixí neamímoariŋí axípinirini.

²¹ Wé náúmíni ŋweano, o gíyí gíyí seáyí e nimóniro wíniyo seáyí e umeŋweaariŋíáyorani, gíyí gíyí néní t́ŋíwaéne nimóniri onweaaneyiniŋí yariŋíáyorani, gíyí gíyí ení eániŋí nimóniri omeŋweaaneyiniŋí yariŋíáyorani, gíyí gíyí áminá nimóniri yariŋíáyorani, pí pí yoí omiŋí xixegíni yariŋíáyíá niwíriro raríŋíáyorani, ayo niyoní kwíyí imónigíáyorani, áamá imónigíáyorani, niyoní o aga wiárfí seáyí e wimóniŋorini. Agwí rínáni maríáí, ná ríwíyo ení aniŋí e seáyí e niwimóniri ŋweaníáriní.

²² Gorixo amípi níní ámarani, amípirani, Kiraisoyá suyímaníwíyo wurínírixiniŋí wimixiŋíriní. O amípi niyoní nání Ámináo imóniŋo enagi nání áamá xíoyá siyikí imónigíáyo mĩŋíyiniŋí wimóniníá nání ení wimixiŋíriní.

²³ O mĩŋíyiniŋí imóniŋáná áamá oyá siyikí imónigíáyí xegí waráriníŋí imóniŋo. Mĩŋíyi t́níní warárfí t́níní nawíní enáná wará noní xixeni imónariŋípa Kiraiso —O amípi níní Gorixo wimónariŋípi t́níní xixeni imóníwiniŋíniŋí wimixariŋorini. O Gorixo “Mĩŋíyi xegípi onweaniri mĩwimóní wará ení t́ŋíyi imóníwiniŋíniŋí.” yaiwiŋípi t́níní xixeni imóniníá nání áamá oyá siyikí imónigíáyí api e imóniŋo.

¹³ Enjína seyíné e nimóniro Gorixo títáminí ná jámíníñí ñweaagí aiwí agwí ríná Kiraisí Jisaso títí nawíní ikárinígíá enagi nání o niseapeiríná xegí ragí púpímí dání nipemeámí Gorixo títíminí anwí éñíñí seabíñíñí.

¹⁴ Émáýíné Judayí títí síní símí títí minípa epíríá nání piyíá neawíñíñíñí. E neríná émáýíné Judayí títí símí títí inagíápi, apí xwínáníñí niseamudímorí píronjípí xío pépímí dání xwíná nípíneamoríñíñí nerí áamá apiaú siyikí ná bíní imónípísi nání imíxíñíñí.

¹⁵ Xwínáníñí niseamudímorí píronjípí —Apí ñwí ikaxí eáníñíyo “E éríxíñí. E éríxíñí.” níríñí sekaxí nira unjípí títí “E mepaní. E mepaní.” níríñí ñwí ikaxí nira unjípí títí ayo eáníñíñíñí. Apí ríxa síwíá imíxíñíñí. Ayí émáýíné títí Judayí títí áamá apiaú nioní títí níkáriníñíñí dání siyikí ámí sñí ná bíní oimónírí ñwí ikaxí eáníñíñí síwíá imíxíñíñí. E neríná áamá apiaúmi piyíá wíñíñíñí.

¹⁶ Yoxáípámí penjípímí dání áamá apiaú símí títí inagíápi xwapírá eaáríñí siyikí ná bíní oimónírí níkumíxímáná Gorixo títáminí nipemeámí urí emfánírí ñwí ikaxí eáníñíñí ná mayí síwíá imíxíñíñí.

¹⁷ O níbírí émáýíné, Gorixo títí ná jámíníñí ñweagíáyíné títí Judayí, o títí anwí éñíñí ñweagíáyo títí wá re searíñíñí, “Níyínéñí títí nawíní imónípírí nání ríxa piyíá seawíñíñíñí.” searíñíñí.

¹⁸ O, negí wo imóníño ápo Gorixo títáminí ñweanagi nání Judayene títí émáýíné títí ananí xegí kwíyí neaiapíñíñí dání ananí o títíminí upaxí imóníñwíñí.

¹⁹ Ayínání seyíné síní wí enjýíné mimóníñoí. Síní xewíyíné mimóníñoí. Oweoí, ríxa áamá Gorixoyá imónígíáyí títí kumíxíñíñoí. Ríxa Gorixoyá íwíaxé wíyínéñíñí imóníñoí.

²⁰ Ayí rípí seararíñíñí. Gorixo anjí wíwá nímíríñí wá wurímeiarígíáwa títí wá rókiamoarígíáwa títí nítíwayírómáná émáýíné ení seáyí e niseaikwiárímáná nímíra peyaríñíñíñí imóníní. Anjí iwá nání sñá xámí nítíwayírorí tíníño, ayí Kiraisí Jisasoríñí.

²¹ Anjí niwání o enjípímí dání píráníñí níkíkíróníga urí xwé nimóga urí yaríñagi nání anjí ñwíá Ámínáo nání wíwá imónaríñí.

²² Émáýíné ení Kiraiso títí ikárinígíáyíné enagi nání o anjí Gorixo xegí kwíyípímí dání ñweaníá nání iwá nímíra nipeyíríná xíoyá siyikí imónígíá wíníyí títí niseakumíxírí nímíra peyaríñí.

3

“Gorixo yumí enwípeáragí wá wókímíxíwíníñíñí nírípeañíñí.” uríñí náníñíñí.

¹ Gorixo émáýíné títí Judayene títí nawíní neakumíxíñí enagi nání Poroní —Nioní Kiraisí Jisaso nání émáýíné wá searímearíñagi nání gwí nínwírírígíoníñíñí.

² Ai “Gorixo nioní wá níníwianírí émáýíné wá searímíá nání nírípeañíñí nání seyíné ríxa aríá ríá wílawíxíñí?” nimónaríñí.

³ Xwíyíá nene yumí neaimóníñíñí Gorixo wá nókímíxíagi nání apí nání níjía imóníñíñí. Apí nání ríxa bí onímíápi ríwamíñí nearí searíñíñí.

⁴ Seyíné apí íá níróróná re yaiwípaxíñíñí, “Gorixo enjína dání e éimígíñíñí yumí yaiwíáríñí Kiraiso agwí ríná neaimíxírí enjípí nání níjía Poro imóníñíñí, ayí apíríñíñí?” yaiwípaxíñíñí.

⁵ Áamá enjína dání neweáa bagíáyí apí nání xe níjía oimónípoyíñíñí wá wókímíxíñíñí. E mepa nerí aí agwí ríná kwíyípímí dání xegí wá wurímeiarígíáwamí títí wá rókiamoarígíáwamí títí yumí enwípeáragí apí nání ananí wá wókímíxaríñí.

⁶ Yumí Gorixo enwípeáragí wá neaókímíxíípi, ayí rípiríni. Émáýné xwíyá yayí neainaríñpimi dñí níkwíroróná Kiraisi Jisaso tñí nawíni ikárinígáýné imónígápimi dñí seyíné Judayí tñí nawíni Gorixo ipímoáríñpí meapaxí imóníro ayí tñí níkwímíxíinímáná síyíkí ná bini imóníro Gorixo “E níseaiimíáríni.” símímaníyo dñí réoáríñpí ayí tñí nawíni seaímeapaxí imóníro egáýínéríni. Yumí Gorixo enwípeáragí wá neaókímíxíípi, ayí apíriní.

⁷ Gorixo xwíyá apí wá níurímeíwínígíní nínírféaríná “Omíñíní e níinífa nání wá níwianíri anípá e owiimíni.” yaiwíñpí tñí xixení níiri “Ení síxí owímíxímíni.” yaiwíñpí tñí xixení níiri nerí nírféaníriní.

⁸ Ámá Gorixoyá imónígáyo onaxíyíkwíni imóníñáoní, ayí nioní imóníñá aiwí o émáyo awíaxí xegí bí imóníñí Kiraiso neaiñpí —Apí aga seáyí émí imóníñí enagí nání ámá wí gí dñíyo dñí wí “Ayí apírfaní?” yaiwípaxí mimóníñpíriní. Apí nání wá uríwínígíní Gorixo wá apí e níniwianíri nírféaníriní.

⁹ Ámá Gorixo ayo e wíimígíní yumí yaiwíáragí nání re yaiwípírfá nání, “Gorixo neríná xífo yaiwíáragí tñí xixení enírfaní?” yaiwípírfá nání wá wókímíxíwínígíní ení nírféaníriní. Xámí Gorixo —O amípí níní imíxíñoríni. O ínimi rípi yaiwíáragí nání, “Ámáyo yeáyí uyímíxemeámífa nání apí éimígíní.” yaiwíáragí nání “Ámá xe ananí níjía oimónípoyí.” míyaiwí yumí níwia wagíriní.

¹⁰ Agwí ríná anína tñíimíni néní tígáýí tñí ámíná imónígáýí tñí Gorixo ámá xixegíni imónígáýí níkwímíxímáná síyíkí ná bini wímíxaríñagí síñwí níwíníroná “Níjía xixegíni Gorixo imóníñpí síxí ínínáná níkwíóámíga eaaríñpí yapí rífa imóníni?” yaiwípírfá nání enííná dñí ámáyo yumí níwia wagíriní.

¹¹ Apí e neríná xífo enííná dñí “E éimígíní.” yaiwíáragí —Apí negí Ámíná Kiraisi Jisaso neaiñpíimí dñí xixení yárinípiríni. Apí tñí xixení eníínígíní.

¹² Kiraiso tñí níkwíriníne nání ayá ígígí mé epaxíriní. “Goríxomí ríxíñí bí ouraneyí.” níneaimónírfá omí dñí níwíkwíroríñpíimí dñí “Ananí arífa neainíñoi.” níyaiwirane o tífáminíñí nurane ríxíñí urípaxí imóníñwíni.

¹³ Ayínání nioní re osearímíni, “Nioní seyíné arírfá seaimíníri yárinápi nání xeaníñí rípi nímeápi nání Goríxomí níuríroná anígwí maní ríñíñí meáárinanígíní kíkífa mepaní.” osearímíni. Nioní nímeápi, ayí apíimí dñí seyíné seáyí e imónípírfá nání nímeaaríñagí nání seararíñíni.

“Gorixo ení síxí seaímíxíwínígíní seauríyaríñáriní.” uríñí náníriní.

¹⁴⁻¹⁵ Ayínání nioní ápo Goríxomí —O gwí arí arí anínamí ñweagáýoraní, xwíáríimí ñweagáýoraní, ayo níyoní emeanoríni. Omí ríxíñí urímíníri nání xómíñí níyíkwírí re uraríñáriní,

¹⁶ “Joxí Epesasi ñweáyo joxíyá kwíyípíimí dñí ení síxí weámíxeí. E neríná joxí píraníñí ríxídípírfá nání seáyí e xewaníñoxí níkwíníri imóníñpí tñí wí gí dñí ení síxí weámíxeí.” uraríñáriní.

¹⁷ Ámá aní wíwámí nípáwírfá yárigápa Kiraiso segí dñí wíkwíroarígápíimí dñí níwíapíri oseañweaníri ríxíñí “Ení síxí weámíxeí.” seauríyaríñáriní. Íkífa xwíáyo pípiñí níwáriní xáiwí roaríñpa seyíné ení axípi e nero Gorixo wá seawianíñpíimí pípiñíní níwáriro xáiwí rórfíxíníri seauríyaríñáriní.

¹⁸⁻¹⁹ Seyíné e nímoníronáyí, ámá Gorixoyá segí wíniyí níní tñí Kiraiso nene nání dñí sípí wíaríñpí —Dñí sípí o wíaríñpí ámaéne negí wíyo wíaríñwápi tñí xixení mimóníni. Apí aga seáyí e ná émí imóníñpíriní. Apí nání ámá níjía nímoníro aí “Yoparí e iyí rimóníni?” níriní níjía xixení mimónípaxípiríni. Apí nání seyíné dñí nímoró “Ayí apí ipí rimóníni?” yaiwípírfáriní. E nerónáyí Gorixo nímoníri yárinípi nípiní nání dñí síxí seaímopaxíriní.

20-21 Gorixomi —O nene rixiñf nuriranená “E neaii.” urirane “E epaxorñf?” yaiwirane yariñwápiñ neaiipaxomani. Xfoyá enñ sixf eániñfpi rixa neamímonñfo dani aga seáyf émi wiárf múropaxf imónñfpi neaiipaxorñf. Omñ Kiraisñ Jisasoyá siyikf imónñwaéne, o tññ nawíñ ikárññwaéne íníná anñf minñ yayf numéra úwanñgññ. Ámá ríná dani gíñ gíná ñweañwaéne yayf numéra wanñwá nánñ imónárñwññgññ. “E éwanñgññ.” nimónarññ.

4

“Kraisoyá siyikf imónñwaéne oyá waráñ imónñwññ.” urñf nánñrññ.

¹ Ayñnánñ Ámínáo nánñ wáf rimearññápimñ dani gwñ ññwñrárñgññ enñ rñrémñxf bñ rñpi oseaimññ. Ámá wí seyñné emearññagñf sñwñ ññseañróná dñf re seaiaiwipñrñf nánñ, “Gorixó ayñ nanñf e imónñrññññ wéyo fáf umñrññfpi tññ xixenñ ayo rñf yariññ?” seaiaiwipñrñf nánñ fáf seaumñrññfpi nánñ dñf ññmoro píranññf éfrññññ.

² Yunñgñáñné imónñrññññ. Ámáyo awayinñ méfrññññ. Ámá wí uyññí ññseañkárñññáyf aí xe oneañkárñpoyñññ sñwñ wñññrññññ. Ayñ nánñ dñf sipñ ññseañrññfpi dani íkwianñwñ weapññrññññ.

³ Kwíyñ Gorixoyápi seyñné nawíñ ikárññfpi seakumñññf enñgñ nánñ piyñf seawñrññfñné gwiaumñ ñññrññfpi dani anñf apññ e imónñwanñgñññro xaíwñ fáf xirññrññññ.

⁴ Ayñ rñpi nánñ seararññññ. Wará Jisasoyá siyikf imónñwaéne imónñwárñ ná wñrññ imónñwññ. Kwíyñ ññnenenñ neañmeañfpi enñ ná bññ imónññ. Gorixó ñionñyá oimónñpoyñññ wéyo fáf ññneaumñrñññ “Xfo neaññfápi, ayñ apñrñññ?” yaiwianñ nánñ neañmñññfpi bñ bñ mimónñ axñpññ imónññagñ nánñ dñf “E neaññfárññ.” ññyaiwirane wikwñmoarññwápi enñ ná bññ imónññ.

⁵ Negñ Ámínáo enñ ná wonñrñññ. Dñf wikwñroarññwápi enñ ná bññrñññ. Wayñ Kiraisomñ dñf ññwikwñrómáná meaññwápi enñ ná bññ imónññ.

⁶ Gorixó —O ámá nññ emeaññññ. Omñ nññ sñmañwñyónñf wurñññgññññ. Nñyonñ xfo wimónarññfpi dani wimñxarññññ. Nñyonñ dñf ukñkayññññ. O enñ ná wonñrñññ.

⁷ Apñ ññpññ ná bññ ná bññ ññmóga unñgñ aiwñ o Jisasoyá siyikf imónñwaéne wá ññneawianññ ayñ e epaxñ e epaxñ imónñrñññññ sixf neamímonñfpi xixegññ sixf neamímonññññ. E nerññá sipññ mñneañ Kiraiso wá ññneawianññ neaññfpi tññ xixenñ neamímonññññ.

⁸ Ayñnánñ Bñkwíyo dani Kiraiso nánñ re ññrññññ eániññ, “O émi nánñ ññpeyñññ pñkioráñfñf aga ayá wí ññméra yññ ámáyo wá ññwianññ añpá bñ mññ wirñ enññññ.” Bñkwíyo dani e ññrññññ eanñññ.

⁹ Xwíyñf “O émi nánñ ññpeyñññ” rñññfpi pí nánñ rññññ? Ayñ o sññ añññamñ nánñ mñpeyñpa nerññá xamñ xwñfárñmñ ínññwámñññ pñyñf siwñ aññmñññ wepñññño enñgñ nánñ rññññ.

¹⁰ Wepñññño, ayñ peyñño axorñññ. Nñpeyñññ amñpí nññ Gorixó “E imónñwññgñññ.” yaiwiárññfpi xixenñ imónññfá nánñ oemññññ aññ píñfyo wiárf seáyf rñwámñññ peyññññgñññ.

¹¹ Xwíyñf ñionñ mññf iróá rñpi, “Ámáyo wá ññwianññ añpá bñ mññ wirñ enññññ.” mññf iróá apñ, ayñ rñpi nánñrñññ. Kiraiso ámá wíyo wáf nurñmeññrñññññ wimñxñññññ. Wíyo wáf ññrókiamóññrñññññ wimñxñññññ. Wíyo sññ Gorixomñ mñxñdarñgñfáyo áwanññ nurñróná óñññf imopñrñfá nánñ misñ imónñrñññññ wimñxñññññ. Wíyo rixa Gorixomñ xñdarñgñfáyo umenñwearo uréwapñyiro éfrñññññ pasñfá wimñxñññññ.

12 Gorixoyá imóniñwá nineneni xixe arirá inipaxí imónaníwá nání woneni woneni api api e nīneaimíxa unírini. Kiraisoyá wará nene inñwári sayá nimóga uníá nání xixe arirá inipaxí imónaníwá nání api api e nīneaimíxa unírini.

13 Nene Gorixo api api e nīneaimíxa unípimi dání xewaxomi diñf axípi wíkwírorane o nání xixeni nijá imónirane neranéná bini bine maríá, axeneni imónaníwáriní. Yó Kiraiso imóniñpi nene eni api tñi xixeni imónaníwá nání api api e nīneaimíxa unírini.

14 Gorixo api api e nīneaiia uní enagi nání agwí nene sini ptopia yapí imónipaxí mimóniñwini. Ewé imeamíkwí neríná mamówariri mēyoari néra waríñpa, imiñf neríná nixemi uri nixemi biri néra waríñpa nene eni axípi sini e epaxí mimóniñwini. Xwiýá nepa mimóniñf xegí bi xegí bi nearéwapíyaníro yarigápiimi dání sini nixemi neauri nixemi neabiri epaxí mimóniñwini. Ayí rípi seararíñini. Ámá nepaxiñf nimóníro wigí ináyiniñf nimóniríñfimi dání yapí nearéwapíyaníro éfáyo sini aríá yímiñf wipaxí mimóniñwini.

15 E mimónipa nerane xixe wá nīwianeniranéná xwiýá nepa rarigápiní íá xiríwanigini. Api nixiriranénáyí, nene pí pí neríná yó imóniñwaéne nimóga nurane Kiraiso tñi píraníñf kumixinaníwáriní. O wará imóniñwaéne nání mñíyi imónini.

16 O mñíyiniñf imóniñáná oyá siyikí imóniñwaéne xfo neaimíxaríñfimi dání wé síkwí úpíkwí sañwí ayí nīwíkwíroniri imóniñfáníñf imóniñwini. Api nipiñf e imóníwiniñirí imóniñpi tñi xixeni neríñfo dání íkwíronini. Api api e imóníwiniñirí imóniñpi tñi xixeni nero diñf sipí ninírnáyí, wará nírini xwé niwiaróa uri ení sixí iníri néra uníáriní.

“Xámi yagíápi yará nípímore siñf bi ñwirárinírixini.” uríñf nánirini.

17 Ayínáni nioní Ámináo tñi ikáriníñáoní íkwairirí bi oseaimini. Ámá Gorixo nání majá imónigíáyí yarigápa sini mepa érixini. Ámá ayí amípi surímá imóniñpi nánini diñf moarigíáyí enagi nání raríñini.

18 Sipípi nání diñf nímoro nání wigí diñf sía yimíxinarigíáriní. Majá ikáriníro diñf wakís iníro yarigá enagi nání diñf niyimiñf Gorixo ámá xfomi diñf wíkwíroarigíáyo sixí uyaríñpi tégíáyí mimóniñoi.

19 Wigí diñf sñáníñf imóniñagi nání ayá bi yarigámani. “Íwí inaníwá nání ría imóniñwini?” niyaiwiro símí xeadípenarigíáriní. Pí pí piaxí weánipaxí imóniñpi aí sini mé wiárí yarigíáriní.

20 Ayí e yaríñagía aiwi seyíné Kiraiso nání nīsearéwapíyiríná wí e searéwapíyigíámani.

21 Nioní re nimónarini, “Seyíné Kiraiso nání ríxa aríá wigíáriní. Ámá Jisaso tñi ikárinigíáyí epaxí imóniñpi ríxa searéwapíyigíáriní.” nimónarini. Ámá Jisasomí xídarigíáyini nepaxiñf imóniñpi nání nijá imónigíá enagi nání raríñini.

22 E érixinirí ríxa searéwapíyigíápi, ayí rípiñini. Seyíné sini Jisasomí diñf mīwíkwíropa neríná sipí imónagíápi —Api seyíné sipí néra wagíápiimi dání sñání imóniñpirini. Íwí nání mñí inarigíápiimi dání xwírfá seaikíxéminirí nání yapí seaíwapíyiminirí enípiñini. Api yarániñf pí mórixini.

23 Ámi bi seyíné ríxa searéwapíyigíápi, ayí rípiñini. Segí diñf moarigíápi ámi siñf bi yárfó inírixini.

24 Ámi bi searéwapíyigíápi rípiñini. Seyíné ámi ámá siñf oimónípoiñirí Gorixo seaimíxiyípi —Api Gorixo xewaníño imóniñpa imóniñpirini. E nimóniróná nepaxiñf nimóniríñfimi dání wé róniñf ero Gorixo wimónaríñpi ero epaxípiñini. Api seyíné ñwirárinírixini.

Ení rirémixí bi wiñf nánirini.

²⁵ Ayínáni segí yapí rarigfápi emi nimómáná woxini woxini áamá seaímeaarigfá giyí giyo xwiýfá nuriríná nepaxinípiní uríírixini. Nene Kiraisoyá wará axírimí dáníniní nínirane xixe ikwíkwírí iníñwaéne enagi nání rarini.

²⁶ Seyíné wikí niseaónirí aiwí wikí seaónífpimí dání “Xe sipí oemini.” niyaiwirí e mepa érixini. Wikí xwapí ayá wí nóga mupa érixini. Sini niseaónirínáyí, sogwí ipímeaí e dání píní wiáríírixini.

²⁷ E nero obo ayí íwí érixinirí xe yapí oneaíwapíyinirí sinwí míwinípa érixini.

²⁸ Íwí meaarigfáyí ámi íwí bí mímepa érixini. E mepa nero ríwí níríkwínímáná wigí wé tñí omíní xixeni imóninípi nero áamá amípí nání dífwí ikeamónarigfáyo arírá wíwaniginirí érixini.

²⁹ Segí maníyo dání sipí xwiýfá bí aí mírípa érixini. Áamá pí pí xwiýfá urípaxí imónigfáyo wigí imónigfápi tñí xixeni nuriríná díní sixí inípaxí imóninípiní uríírixini. Gíní gíná nuriróná naní owimíxaneyiníro nání díní wíá wónipaxí imóninípiní uríírixini.

³⁰ Seyíné sipí nerinífpimí dání kwíyí Goríxoyápi díní ríá uxepaxí imóninípi wí mepa érixini. Kwíyípi, ayí sáá yoparíyi Goríxo gwíniní seaíkwéanfa nání ríxa ikíyiníniní seaíarínípi enagi nání searariní.

³¹ Díní wí sáá míyíkinípa érixini. Míxí wí rípaxí mimónípa érixini. Wikí ríá ápiáwíniní mónípa érixini. Xwamiání wí mepa érixini. Xwiýfápai wí munwírípa érixini. Símí tñí wí míwípa érixini.

³² Apí apí mepa nero xixe díní sipí iníro wá wianeníro érixini. E neróná Goríxo Kiraiso seaínífpimí dání segí wikíarigfápi yokwarímí seaínípa seyíné ení xixe yokwarímí iníírixini.

5

¹ Seyíné niaíwí Goríxo díní sixí seayiníyíné enagi nání omí ikaniní wiaxídíírixini.

² Kiraiso —O ámaéne naní neaimíximínirí nání yoxáfpámí xe onípíkípoynirí neríná Goríxomí piyífá wííamiginirí rídiyowániní nínirí omí sinadiní naní weanorini. O nene nání díní sipí níwiríná neainípa nene ení pí pí neranéná “Ámáyo díní sipí níwirinífpimí dání ríá yarínwini?” niyaiwinírane naní wííwaniginí.

³ Seyíné áamá Goríxoyá imónigfáyíné enagi nání áamá wí seyíné nání rípi rípi rípaxí oimónípoynirí sinwí míwinípa érixini, “Ayí íwí apí inígíawixini. Píaxí weánipaxí apí egíawixini. Amípí wí míneamúropa oenirí aniní míní yarínjoi.” Apí apí rípaxí oimónípoynirí sinwí míwinípa érixini. Seyíné apí apí wí mepa érixinirí searariní.

⁴ Seyíné ríperirí níríroná xwíraimímí ininí bí mírípa érixini. Sipí ikaxíraní, xwiýfá miponíníraní, bí mírípa érixini. E mepa nero Goríxomí xó seaínípi nání yayí wíírixini.

⁵ Seyíné rípi nání ríxa níjía imóniníagfá nání rarini. Áamá íwí inarigfáyíraní, wigí xwioxíyo píaxí eámíxínarigfáyíraní, áamá amípí wí míneamúropa oenirí aniní míní yarigfáyí —Ayí amípí míneamúropa oenirí yarigfápi wigí nífániní nimíxíro mearigfáyíraní. Áamá ayíraní, ayí níníyí wo aí Kiraiso tñí Goríxo tñí awaúyá xwioxíyo wí níníweaníámani.

“Goríxoyá wíá ókinípiní néra eméwaniginí.” uríní nánirini.

⁶ Seyíné sipí apí apí oépoynirí yapí searepísipírixinirí awíniní nweáírixini. Áamá Goríxomí maní wíákiarigfáyí apí apí yarigfáyí enagi nání o xegí wikí wóninípi pírí umamoní enagi nání searariní.

⁷ Ayínáni seyíné ayí tñí níkumíxiníro mepí mítinípa érixini.

⁸ Enjíná seyíné sipí apí apí néra nuróná sáá yiniñmíniní emearíáýíné imónagá aí agwí ríná Ámináo tñi nikárinirípimi dání wáá ómixiníne emearíáýíné imóninagá nání searariníni. Ayínání wáá ómixiníne yarígá wiyínéniní nimóniro éfríxiní.

⁹ Ámá wáá ómixiníne emearíáýipimi dání pí pí naní imóninípiraní, pí pí wé róniní imóninípiraní, pí pí nepa imóninípiraní, nípini yarígá enagi nání rarínini.

¹⁰ Apí apí nerónáyí, Ámináo wimónarinípi nání éwapínífríxiní.

¹¹ Ámá sáá yiniñmíniní emearíáýí tñi níkumixiníro sipí ayí yarígápi —Apimi dání ámayo naní wí wiipaxí menini. Apimi dání ámá xwírání ikíxénipaxípi imónini. Apí mepa éfríxiní. E mepa nero ámá nñi “Sáá yiniñmíniní emearíáýí yarígápi sipí ríá imónini?” oyaiwípoyiníri uyíwí wániní wómíxíríni.

¹² Íwí wigí yumí yarígápi nerínání maríái, sa apí nání níríná aí ayá neainipaxí enagi nání xwíyá rípi níriri eáápipi neámiméini.

¹³ E nerí aí amípi ámá yarígáyo wáá wómíxáná “Apí naní ríá imónini? Sipí ríá imónini?” yaiwipaxíriní. Wáá wómíxáná amípi sínání nimóninirípimi dání wáá ónaríní enagi nání rarínini.

¹⁴ Ayínání ámá sipí yarígáyo xwíyá rípi Bíkíwíyo dání urínini, “Sá wení roxiní, ríxa ríkewónei. Ámá píyí wegíe dání ríxa wiápínimeai. E éáná Kiraiso wáá rómíxiníñoi.” urínini.

¹⁵ Ayínání seyíné nemeróná sínwí tñi nemero majíá nikárinirí yarígáýí yapí mé díní émi saímí moarígáýí yapí éfríxiní.

¹⁶ Ríná ámá sipí xwapí ayá wí yarígíná enagi nání seyíné síní naní imóninípi epaxíná imóninánáyí, e éfríxiní.

¹⁷ Ayínání agwí seyíné xaxá mikárinípa nero Ámináo “E éfríxiní.” wimónarinípi nání níjía oimónaneyiníro éfríxiní.

¹⁸ Iniígí papíkí yarígápi xwapí níníro papíkí mepa éfríxiní. Xwíría seaikíxepaxí enagi nání searariníni. Goríxo wimónarinípi yaníwá nání xóyá kwíyípi xe neaxíxérówiniginíri éfríxiní.

¹⁹ Seyíné xwíyá níríníroná soní Goríxo neaiinípi nání ríninípi tñi seaní Kiraiso nánipi tñi soní oyá kwíyí nánipi tñi níríro rínífríxiní. Ámináomi yayí numeróná maní tñi soní níríro aí díní tñi ení rífríxiní.

²⁰ Pí pí seyíné seaímeaarínípi nípini nání ápo Goríxomi yayí wífríxiní. “Negí Áminá Jisasi Kiraiso tñi ikárininagwí nání yayí wipaxírání? Oyí, e epaxíriní.” níyaiwiro e éfríxiní.

²¹ Nene aría níwirane wáyí winwáo Kiraiso enagi nání símanwíyóniní xíxe yeáyí uríniníwaniginí.

Wigí xiepiwami urínípi nánirini.

²² Xiepiwayíné, Áminá Jisasomi símanwíyóniní yeáyí wurínarígápa segí oxowami ení símanwíyóniní yeáyí wurínífríxiní.

²³ Kiraiso ámá xóyá síyikí imónigáyo —Ayo gwíniní roayíroní enagi nání xóyá warárininí imóniní. Ayo Kiraiso mñíyíniní wimóninípa oxowa wigí apíxíwayá mñíyíniní imóninagí nání rarínini.

²⁴ Kiraisoyá síyikí imónigáýí xómi símanwíyóniní wurínarígápa apíxíwayíné ení segí oxowa pí pí nání searáná aría níwiro símanwíyóniní wurínífríxiní.

Wigí xiagwowami urínípi nánirini.

²⁵ Xiagwoyíné, Kiraiso xegí síyikí imóniníyí nání díní sipí níwiri arírá winíá nání xe yoxáípami onípíkípoyiníri enípa oxoyíné ení segí apíxíwami díní sipí wífríxiní.

26 O e neríná xegí siyikí imóniñyí pípi imónwiniñiñi maríái, “Diní wíkwíronwini.” ráná igíá eámoniñiñi dání ikwíránaniñi oimónipoyiniñi eníñi.

27 Xíoyá siyikí imóniñyí xegí símímaníñiñi niñwiráñiñi imíñiñi mimóniñagí owiniñiñi e eníñi. Rapírapí mídunípa erí kíkwiñwí meakíñi erí eníyí yapí imóniñagí owiniñiñi erí siyikwí múnípa erí xwíyíá meáríñipaxí mimónípa erí enagí siñwí owiniñiñi erí e eníñi.

28 Ayínáni oxoyíné woxíni woxíni jiwaniñoxi díní sipí niní píráníñi menaríñi segí apíxiwami ení díní sipí níwiro píráníñi uméñiñi. Meánigíñi dání wará ná bini imóniñagí nání áamá xiepíni díní sipí níwiríñá xó ení nawíni díní sipí inaríñi enagí nání raríñi.

29-30 Nene nijáríni. Xegí warápimi áamá go peá mónaríñiñi? Oweoi. Kiraiso xíoyá waráñi dání síkwí wé iníñiñi imóniñagwí nání xíoyá siyikí imóniñwaéne píráníñi neamearíñi áamá níní ení axípi aiwá níro píráníñi menaníñi ero yaríñi enagí nání raríñi.

31 Bíkwiyo dání re níníñi eáníni, “Ayínáni oxo xaniyaú píní níwiáríni xegí apíxi tñi níkwíñiñi sini xíxegíni mimóní ná ayí ná biniñi imónaríñiñi.”

32 E níníñi eániñi xwíyíá xwé yumí imóniñi bini nání ení ríñiñi. “Kiraiso tñi áamá xíoyá siyikí imóniñyí tñi nání ríñiñi.” nimónaríni.

33 E nerí aiwí oxoyíné woxíni woxíni sewaniñoyíné díní sipí inaríñi segí apíxiwami ení díní sipí axípi wíñiñi. Apíxiwayíné ení segí oxowa searíñi xíxeni aríá níwiro wéyo uméñiñi.

6

Niaíwíyo uríñi náníñi.

1 Niaíwíyíné, Ámináo tñi nawíni ikáríñigíyíné segí ápowami tñi inókíwami tñi xíxeni maní aríá wíñiñi. E nerónáyí, ayí xíxeni imóniñiñi yaríñagí nání raríñi.

2 Nwí ikaxí wé wúkaú Goríxo níra nuríñá re ríñiñi “Seyíné xíxeni níxíñiñiñi, nanípi seaímeaníñiñi.” ríñiñi xámí ríñiñi, ayí rípiñiñi, “Segí ápowami tñi inókíwami tñi wé íkwianwíyo niñwiráñiñiñi.

3 Xwíá tíyo niñwaníñi naní imóniñiñi seaímeaní xwiogwí obaxí seamúrori ení nání ayo wé íkwianwíyo niñwiráñiñiñi.” ríñiñi apíñiñi.

Xanowami uríñi náníñi.

4 Xanoyíné, niaíwíyí wíkwí óniñipaxí imóniñiñi nání uyíñi mímé Áminá Jisasomi xídaríñiñi epaxí imóniñiñi wípiñiñi xó ríñiñi uréwapíyiri éñiñiñi.

Xináíwaniñiñi nimóniñi omíñi wíaríñiñi uríñi náníñi.

5 Xináíwayíñiñiñi nimóniñi omíñi wíaríñiñi, segí bosí xwíá tíyo niñwaníñi wáyí wíro ení siriñiñi wíro nero aríá yíñiñi wíñiñi. Kiraiso ríñiñi aríá níwiro xídaríñiñi bosowami yapí mívíwapíyí píráníñi yómíñi nimóniñi seaxí searíñiñi tñi xíxeni éñiñiñi.

6 Wí bosowa weyí oneamépoyiniñi wíkwí siñwí anigíe dáníñi nepáníñi nimóniñi yaríñiñi mé seyíné Kiraisoyá xináíwayíñiñiñi nimóniñi omíñi wíaríñiñi enagí nání Goríxo “E éñiñiñi.” wimónaríñiñi nero ayá tñi segí bosowami aríá wíñiñi.

7-8 Xináíwaniñiñi nimóniñi omíñi wíaríñiñi, omíñi wípiñi nání áxeniñi minigíñiñi, níníyí pí pí naní yaríñiñi nání Ámináo píñi numamoríñi wíkwí yaríñiñi tñi xíxeni wíñiñi enagí nání seyíné nijáríniñi. Ayínáni segí bosowami searíñiñi neróná “Áamá wí náníñi niñwaníñi. Negí Áminá Goríxo nání ení yaríñiñi.” niñwaníñi yayí tñi éñiñiñi.

Bosowami uríñi náníñi.

⁹ Wigí Bosoyíné ení omíñf seaiiarígíáwa yómíñf nimóníro seaíápa axípi e nero píráñf uméfríxíni. Bosí seyíné seamíearí ayo umíearí eno añnamí ñweañoríni. Wí símí símí e nímérí yarígíáyíñf mimóníñoríni. O e imóníño enagí nání seyíné nijíá imóníño. Ayínání segí omíñf seaiiarígíáwamí éf uremoarígíápi píní wiáfríxíni.

“Míxí nání ikínfríxíni neaiapíñfpi ikínfríxíni.” uríñf náníni.

¹⁰ Yoparf osearímíníri imóníñfpi rípiríni. Seyíné Ámínáo tñní ikárínígíá enagí nání ení sixí ínfríxíni. “Ení sixí o xegí ínñfípímí dání ení sixí ínfríxíni.” seararíni.

¹¹ Seyíné obo xegí ináyíñf nimóníñfípímí dání yapí seaiepisimíníri yaríná xaíwí nimóníro xíxe míxí wípaxí imónípírfá nání Goríxo apí tñní níknímáná míxí owípoyíníri neaiapíñfpi nípíní níkníri éfríxíni.

¹² Aga áamá tñní míxí inaríñwá enagí nání míseararíni. Pí pí kwíyí rfá kíroaríñf añf pírfíyo yaríñfpi —Apí wí wíyo seáyí e níwimóníri umearíñfpiríni. Wí néní tñf imóníñfpiríni. Wí añña tñní xwáfá tñní ikwíróñfímí nímíní sfá yíníñfímíní ñweaarígíáyo umenwearíñfpiríni. Apí nípíní tñní nene míxí inaríñwá enagí nání raríni.

¹³ Ayínání sfá míxí xwíraimímí owikáraneyíniro seaipírfá gíyí gíyí imónáná éf níwínímí mú xopíráf níwiéra núfasáná síní ení neáníri awí ropírfá nání amípí Goríxo míxí nání ikínfríxíni neaiapíñfpi nípíní ikínfríxíni.

¹⁴ Ayínání rípi rípi néfasáná ení sixí níníri xaíwí éf rófríxíni. Xwíyíá nepání imóníñfpi areríxíñf yínfríxíni. Síwí wé róníñf imóníñfpi soríá míxí nání éf noyíkníníá nání yínígíápníñf yínfríxíni.

¹⁵ Xwíyíá yayí neainaríñfpi —Apí Kiraiso ámaéne neaiñfípímí dání áamá xfo tñní aní imónípaxípiríni. Xwíyíá yayí neainaríñf apí wáf urímeaníro imónípírfí nání áamá míxí inaníro nání síkwí sú yínarígíápa yínfríxíni.

¹⁶ Apí nípíní níyínímáná dñf seyíné Kiraisomí wíkwíroarígíápi áamá níkníñf imanarígíápníñf nimanímí úfríxíni. Níkníñf ana tñní nimanímáná éf obo rfá oníníri rfá níyínímáná ónapípi nípíní supíkíxí enagí nání seararíni.

¹⁷ Yeáyí Goríxo seayímíxemeanípi áamá míxí mñf míneaoxoapa oépoyíníri aríxí dñkínarígíápa dñkínfríxíni. Xwíyíá Goríxoyápi, xíoyá kwíyípímí dání seaíwapíyaríñfpi kírfá míxí nání xírarígíápníñf xífríxíni. E néfasáná ení sixí níníri xaíwí éf rófríxíni.

¹⁸ Apí apí neríná anípá éfríxíni míseararíni. “Goríxo arírfá neaíwínígíníri íníná kwíyípímí dání ríxíñf uríro yaríñf wíro éfríxíni.” seararíni. Ayínání seyíné maiwí bí mé síñwí síñwí tñní nero pí pí seaímeápi xwámámí níwíro áamá Goríxoyá imóníñf nñní nání ríxíñf wuríyífríxíni.

¹⁹ Nioní xwíyíá yayí neainaríñf yumí imóníñfpi nání masísá míníní áwaní urímíníri maní yámoaríná Goríxo ananí woákíkf wípaxoní nímíxíníá nání ení ríxíñf nuríyífríxíni.

²⁰ Xwíyíá apí yaní wurímeiaríñáoní enagí nání gwí ñweañíni. “Nioní ayá ígígí mé e ríímígíníri imóníñfpi tñní xíxeni urímíá nání ríxíñf nuríyífríxíni.” seararíni.

Tíkikaso nání uríñf náníni.

²¹ Tíkikaso —O negí nírxímeá dñf sixí uyíñwáoríni. Ámínáo nání wáf nuríranéná dñf unwírípaxí yaríñoríni. O níseaímearíná seyíné nioní pí pí nerí ñweañápi nání nijíá imónípírfí nání nípíní nání áwaní searíníño.

²² Ayí rípi nání uowárenaparíni. O níseaímeari áwaní searáná seyíné “Porowa e nimóníro rfá ñweañí?” yaiwíro dñf wfá seaóníri epírfá nání uowárenaparíni.

²³ Gí níríxímeáníḡ imóníḡááyíné, seyíné níwayíróníro ḡwearo segí dīḡ níwíkwíroríḡpimí dání xíxe dīḡ sípí iníro epíríá nání ápo Goríxo t́ń Ámíná Jisasi Kiraiso t́ń awaú dīḡ seakíkayóisixíní.

²⁴ Ámá negí Ámíná Jisasi Kiraisomí dīḡ síxí nuyiríná ámí dīḡ peá nímorí ṕń níwíáraríḡáyo níyoní Goríxo wá wianíwíníḡíní.

Payí Poro Piripai ñweáyí nání eaññaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónígfá aní yoí Piripai ñweagfáyí nání Poro eaññaríní. Aní apí Masedonia piropenístyo xwé biríní. Poro émayí aní tñmíní xwíyá yayí winipaxí imóníñpí wáf nura nemeríná aní apimí ení wáf uríméagi áamá wí Jisasomí dñfí wíkwírogfawixíní (Wáf wurímeiarígfáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí ríxa nímúrómáná enáná ámí wí e emearíná omí íá nixero gwí aníyo nñwiráñro awí nñmeñweagfásáná aní yoí Romíyo nání níméra nuro e gwí aníyo ñwiráñá Piripai ñweáyí arfá nñwiro nñgwí bñ Poro nání awí nearo Epapírodaitasomí wiowáríagfá o xamíño yayí nerí payí rína e dání nearí axomí wiowáríñnigíní.

¹ Poroní tñní Timotio tñní —Yawawí xwíyá Kiraisoyá wáf wurímeianñrai nání xínáípwíníñf nímónñrai wíiarígwíwawiríní. Yawawí áamá Piripai ñweagfá Goríxoyá imónñro Kiraisí Jisaso tñní ikárññro egfáyíné nñyñéní nání —segí seaipenweagfáwa tñní seáyí seaíiarígfáwa tñní aí nñyñéní nání payí rína nearí mónaparnñwií.

² “Negí ápo Goríxo tñní Ámíná Jisasí Kiraiso tñní wá seawianñri seyíné nñwayíróñro ñweapñrñ nání seaíiri éfisixíní.” nímónaríní.

“Seyíné nání Goríxomí yayí wiaríñáríní.” uríñf nánñríní.

³ Íníná seyíné nání dñfí nináná Goríxomí yayí wiaríñáríní.

⁴⁻⁵ Nioní sfá seyíné Goríxomí dñfí wíkwírogfáyimí dání agwí ríná nání xwíyá Jisaso nání wáf wurímeianñ nání nawíní ikárñññwáyíné enagi nání omí gíní gíná ríxíñf nñseauríyiríná dñfí nñfání ninaríñagi uraríñáríní.

⁶ Nioní dñfí re yaiwiaríñáríní, “Goríxo —O seyíné xfómí dñfí wíkwíróáná iwamfó píráññf seaimíxññoríní. O sfá Jisaso weapñfáyí nání seyíné yóf ámí bñ tñní bñ tñní nímóga upñrfa nání píráññf nñseaimíxa unfáríní.” Dñfí e nñyaiwirí nání dñfí sfá nñseaeánñrñ omí yayí e wiaríñáríní.

⁷ Ayí rñpí nání seyíné nání yayí nñninírná “Ayí xíxení ayo ninaríñfñríní.” nímónaríní. Nioní xwíyá Jisaso yayí neainaríñpí nání gwí aní tñyo nññwearíñáraní, xwíyá nñmeararígfápí orakínímínñrñ nñrñrñnárání, apí sopíñf oomññrñ nñrñrñnárání, seyíné Goríxo wá nññwianñrñ e éwññgíññrñ nñrñpéaññoní tñní nawíní ikárñññagfá nání nioní dñfí sfá seayíñí.

⁸ Kiraisí Jisaso seayaríñfpa nioní ení dñfí sfá nñseayirí nání sfñwí oseanímínñrñ íkñññf sfípí niaríní. “Poro nepa nene sfñwí neanímínñrñ nání íkñññf sfípí rfa wiaríní?” nñseaimónñrná Goríxo nioní e yaríñagi sfñwí naníñf enagi nání raríñí.

⁹ Seyíné nání Goríxomí ríxíñf nñseauríyiríná rñpí uraríñáríní, “Wígf wíníyí nání dñfí sfípí nñwiro arírá inarígfápí sayá nímíxa úfñrñí. Úrapí néra mú aga xíxení nñfá nímónñro ‘Goríxo áamá e éfñrññrñ wímónaríñpí, ayí apñrñfñí?’ yaiwiro dñfí nñyaíkiroro ‘Sfípí imóníñpí, ayí apñrñfñí? Naní imóníñpí, ayí apñrñfñí?’ yaiwiro neróná dñfí sfípí nññro arírá inarígfápí sayá nímíxa úfñrñí.” Goríxomí seyíné nání ríxíñf nñseauríyiríná apññí uraríñáríní.

¹⁰ Ayí rñpí nání apí seauríyaríñáríní. Seyíné agwí ríná dání sfá Kiraiso weapñfáyí nání mímónf yarígfáyí yapí mímónñpa ero xwíyá seaxekwímopaxí mímónñpa ero epñrfa nání dñfí nñyaíkiroro “Sfñwí wé róníñf imóníñpí, ayí apñrñfñí?” oyaiwípoyññrñ ríxíñf seauríyaríñáríní.

¹¹ Apí seyíné nerírná Jisasí Kiraiso seaimíxaríñpímí dání íkfá sogwí naní nñwerírná yaríñfpa seyíné sfñwí wé róníñf imóníñpí ayá wí éfñrññrñ ríxíñf e seauríyaríñáríní. Áamá wí seyíné e yaríñagfá sfñwí nñseanñróná “Wé róníñf ayí yarígfápí mñkf íkñño,

ayí Goríxoríani?” nìyaiwiro omí yayí umero seáyí e uméyoaro epíríá nání ríxíngí e seauríyaríngíni.

“Nioní gwí ηweanagí nání xwíyá Jisaso nánipí yaní niwéa waríni.” uríngí nániríni.

¹² Gí níríxímeáyíné, seyíné rípi nání “Níjía oimónípoi.” nimónaríni. Amípi sípi nioní nímeáí rípi xwíyá yayí neainaríngípimí pírí rakínípaquí mimóní nioní nímeáípimí dání ámi bí t́níní yaní niwéa uní.

¹³ Ayí rípi seararíngíni, “Míxí ináyoyá símíngí wínarígíá aní riwámí awí rogíáyí t́níní wí re ηweagíá níní ení ‘Poró Kiraisomí x́daríngagí nání gwí ríá ηweaní?’ níríro níjía e imóníngí.” seararíngíni.

¹⁴ Ayí rípi ení seararíngíni, “Negí níríxímeá aní rípimí ηweagíáyí nápi nioní gwí ηweanáná Goríxo arírá niaríngagí síngwí nínaníro nání omí ámi bí t́níní d́ngí níwíkwíro wáyí ḿwiní ení síxí níníro Goríxoyá xwíyá nání ananí wáí raríngí.” seararíngíni.

¹⁵ Ayí neparíni. Wíníyí Poroní sípi d́ngí niaiwiro xwíyá rírowiágí ero yarígíáyí enagí nání Kiraiso nání wáí raríngagía aiwí wíníyí nepa nioní nání d́ngí naní níniaiwiro wáí raríngí.

¹⁶ D́ngí naní e níniaiwiro yarígíáyí, ayí nioní nání d́ngí síxí níníyiro nání re yaiwiarígíaríni, “Xwíyá yayí neainaríngípi x́daríngagwí nání xwíyá neameáraníro yarígíápi pírí urakíwínígíníri Goríxo rípeango, ayí Pororíani?” E nìyaiwiro wáí urarígíaríni.

¹⁷ E neríngí aiwí sípi d́ngí niaiwiarígíáyí, ayí nepa “Wé róníngí oyaneyí.” nìyaiwiro mé nioní gwí ηweanáná xwíyá ámi bí t́níní umeáraneyíníri yaríngí. “Poromí nímúrorane seáyí e owimónaneyí.” nìyaiwiríngípimí dání wáí urarígíaríni.

¹⁸ Apiaú xíxegíní e yarígíápi nání píoi rímíní? Wíníyí nepa mimónípa nemáná manípání wáí uraríngagía níwínírnáraní, wíníyí nepa nimónímáná wáí uraríngagía níwínírnáraní, nípiaúní Kiraiso nání níríro wáí raríngagía nání nioní yayí yaríngíni.

“Nioní síní ḿpé níηwearíná Kiraisomí seáyí e umepíríá imóníngípi éimígíní.” uríngí nániríni.

Oyí, nepa yayí emíní. Ayí rípi nániríni.

¹⁹ Nioní re níríri ipímóníngíni, “Ríxíngí seyíné nioní nání Goríxomí nuríyiro kwíyí Jisatí Kiraiso neawírenapiyíngípi arírá nírí yaríngípimí dání gwí nioní ηweanáná rípi ríxa níníwáripíríaríni.” níríri ipímóníngíni.

²⁰ Nioní d́ngí níkwímorí “Nepa e éimígíní.” yaiwiaríngápi nání áma wí aí ayá nimopíríá meníní. Áma síngwí nínaníroná “Kirisó níx́dírí nání seáyí e imóníngí apí ríá yaríní?” níniaiwiro omí yayí umepíríá nání nioní wáí nírímeríná íníná ayá ígígí mé ení síxí neámíxíníri yaríngápa agwí ení síní axípi e éimígíní. “Xe síngí ouníri níníwárirónáraní, nínípikirónáraní, Kiraisomí yayí umepaxí imóníngípi éimígíní.” nimónaríni.

²¹ Nioníyá d́ngí ayí rípiríni. Síní xwíá t́yo níηwearíná Kiraisomí yayí umepaxí imóníngípi emíaríni. E nerí aí ríxa níperíná xwíá t́yo níηwearíná nímeáípimí seáyí e imóníngípi nímeaníaríni.

²² Nioní síní ḿpé níηwearínáyí xwíyá yayí neainaríngípi wáí nurímeríná íkíá sogwí wearíngíyí yapí wepaxí aiwí ǵmíní ǵpi éimígíníri imónímíaríani? Síní ηweámígíníri imónímíaríani? Ríxa péimígíníri imónímíaríani? Nioní majíaríni.

²³ Nípiaúní ananí imónímígíníri nání ríxa ayagwí imíxáraríníngíni. Nioní nípémáná nurí Kiraiso t́níní níηwearíná d́ngí nioníyá “Ayí awíaxíriní.” nìyaiwirí aiwí “Nioní e nerínáyí, síní seyíné arírá seaipaxímaní.” yaiwiaríngíni.

²⁴ Ayínání nioní seyíné arírá seaímíá nání ḿpé xwíá t́yo ηweámíá nání “Ayí anípaxíriní.” nimónaríni.

²⁵ Niont apí nání “Neparíní.” nìyáiwirí nìnipimónirí nání seyíné Gorìxomí dínj wíkwíroarígná none searéwapíyínwápi xáiwí íá nìxíra uro dínj níá seainirí ení nání re nìyáiwirí nìjía imónínjíní, “Niont agwí ríná mípé síní nìjwearí seyíné arírá seaimí nání emfáriní.” nìyáiwirí nìjía imónínjíní.

²⁶ Niont ámí seyíné tífáminí bímáfípmí dání seyíné Kiraisí Jisaso tñní ikárinínagífa nání yayí seáyími dání epírfá nání “Niont síní mípé nìjwearígná ámí bí arírá seaimífa nání imónínjíní.” nímónaríní.

“Axíyínjíní nimóníro xwíyíápi xáiwí íá xíríírixíní.” urínj nániríní.

²⁷ Pí pí nìnimónirínáyí, úrapí mé áamá xwíyíá Kiraiso nání yayí neainarínjípí dínj wíkwíroarígnáyí epaxípiní xídíírixíní. Niont ámí nìbírí síjwí nìseainirínáraní, ámí míbí seyíné yarígnápi nání sa aríání nìwirínáraní, re rarínagífa aríá wímífa nání, “Axíyínjíní nimóníro xwíyíá yayí neainarínjípí xáiwí íá xíríírixíní.” rarínagífa aríá wirí “Áamá apí píripírí yaníro yarígnáyo wákwianíro nání píránínjíní níkumíxiníro dínj ná bíní íá nìxíró yarínjíní.” rarínagífa aríá wirí emífa nání “Píránínjíní dínj wíkwíroarígnáyí epaxípiní xídíírixíní.” seararínjíní.

²⁸ “Áamá pírfí urakianirí yarígnáyo Piripai njweáyí wáyí míwí yarínjíní.” rarínagífa aríá wímígní. Ayí seyíné wáyí míyarínagífa síjwí nìseainirónáyí, “Nene anínaníwá nání imónínjwaéne enagí nání rífa neaíwapíyarínjíní?” yaiwinípirí nání seyíné síwánínjíní winarínjíní. E neróná sewanínjíní ení “Gorìxo yeáyí neayímíxemeanáfípmí dání ayo múroaníwárfání?” yaiwinípirí nání síwánínjíní inarínjíní.

²⁹ Gorìxo Kiraisomí dínj owíkwírópoyínirí síjwí seainínjímání. Omí nuxídíríná rínínjíní bí ení wímeáwínígnírní síjwí seainínjíní enagí nání áamá wí pírfí searakianíro yaríná xwíyíá yayí neainarínjípí xáiwí íá xíríírixíní.

³⁰ Eníná niont seyíné tñjímíní wáf emearíná áamá wí nìpíkwíní mìníkarípa yaríná síjwí nanígnápi tñní agwí ríná ení “Poromí ámí sípí wíkararínjíní.” rarínagífa seyíné aríá e wíarígnápi tñní axípi seyíné ení seaiméarínagífa nání seararínjíní.

2

“Dínj axípiní íá nìxírírí éfírixíní.” urínj nániríní.

¹ Kiraiso seainínjímí dání dínj wífa bí míseainínjímí dání mìnjíní ikínjwí míseainínjímí? Seyíné kwíyí Gorìxoyápi tñní míkumíxinípa renjíní? Segí imónígnáyo tñní dínj sípí iníro wá wíaneníro mìníjímí?

² Apí nìpíní nepa imónínjagí nání “Poró dínj níá onímíápi míwiní ayá wí owiníní.” nìseaimóniríná rípi éfírixíní. Dínj ná bíní axípiní íá nìxírírí éfírixíní. Dínj sípí inarígná axípiní íá nìxíra úfírixíní. Axíyínjíní imóníírixíní. Apí oyaneyíniróná dínj ná bíní tñníní nímoro ríníírixíní.

³ Seyíné sípí nímónímáná mepa ero wárixayíné nímónímáná mepa ero éfírixíní. Woxíní woxíní re yaiwiníírixíní, “Niont síyíkwípnínjíní imónínjáná gí wí seáyí e rínímónínjíní?” yaiwiníírixíní.

⁴ Seyíné re míyáiwí, “Niont gí dínj e nímónarínjímí nìxídíranéná ayí apániríní.” míyáiwí áamá wí wímónarínjímí ení “Ananí oyaneyí.” yaiwíírixíní.

“Kraisó síyíkwípnínjíní nimónirínjímí dání Gorìxomí seáyí e umfeyoaníírní.” urínj nániríní.

⁵ Seyíné Kiraisí Jisaso yapí pákíní nimóníro o xwífa tíyo nání nìbíríná dínj monípa seyíné ení axípi mófírixíní.

⁶ O Gorìxo imónínjímí aga nepa nimónirí aiwí wí re míyáiwínígní, “Gorìxo tñní xíxéní imónínjímí wí míwáramopaxí imónínjíní.” míyáiwí nerí

⁷ e imóniñpí píní niwiárimí aga áamá wóniñf nimóniríná omiñf wiinfa nání Gorixoyá xínái winiñf imóniñgini.

⁸ Áamá imóniñpa nimónimáná xewanño siyikwípinñf nimónirí Gorixo urípi aríá niwiri xixeni xídiñgini. Ayí nípénfa nánini maríái, yoxáfpámi yekwíroarána penfa nání aí Gorixo urípi aríá niwiri xixeni xídiñgini.

⁹ Jisaso e éf enagi nání Gorixo seáyí e numíeyoarí yoí wíyo niyoní seáyí e múróniñpí wíriñgini.

¹⁰ Ayí rípi nání e eniñgini. Anínamí ñweáyírani, xwíáyo ñweáyírani, xwíárimí ínini ñweáyírani, níní yoí Jisasoyá aríá niwiróná xómiñf niyíkwiro yayí umero

¹¹ woákíki niwiróná “Niyoní nání Ámináo, ayí Jisasi Kiraisorini.” ríro epíríá nání Gorixo omí numíeyoarí yoí seáyí e imóniñpí wíriñgini. Kiraisomí áamá seáyí e uméfpími dání ápo Gorixomí ení seáyí e umepíríarini.

“E éfríxinirí yeáyí seayimixemeaníyíné xixeni apí éfríxiní.” uríñf nánirini.

¹² Gí diñf síxí seayináyíné, Jisaso “Gí diñf tñní bí oemini.” miyaiwí Gorixo urípi aríá niwiri xixeni níxídiríná síñwepígí neainí enagi nání seyíné xámí Gorixo ríñpí aríá yímigí niwiro xixeni yagíápa nioní seyíné tñní ñweanánani maríái, agwí ríná nioní tñní mñweá segípi niñwearíná aí axípi e aríá yímigí niwiro píraníñf xídiñríní. Xixeni píraníñf níxídiróná omí wáyí wiro óf wiro nero naní e éfríxinirí yeáyí seayimixemeaníyíné xixeni axípi éfríxiní.

¹³ Xíto wimónaríñpí “E oyaneyí.” seaimóniro xixeni e ero epírí nání síkíki seaomíxaríño, ayí xíto enagi nání raríñgini.

“Seaímeáfpí nání aníñúmí ikaxí míríyayíni éfríxiní.” uríñf nánirini.

¹⁴ Pí pí seyíné yarígíapi neríná aníñúmí ikaxí mírípa ero xwíyá xímíximí ninirí mírípa ero éfríxiní.

¹⁵⁻¹⁶ Segí yarígíapími dání áamá wí xwíyá seaxekwímapaxí mimónípa ero siyikwí mínigíáyíné imóniro oépoyinirí “Aníñúmí ikaxí mírípa ero xwíyá xímíximí ninirí mírípa ero éfríxiní.” seararíñgini. Niaíwí Gorixoyáníñf imónigíáyíné síní xwíá tíyo niñwearóná áamá xaríxarí ero uyíní ero yarígíáyí tñní niñwearo aí xwíyá míseaxekwímapaxíyíné oimónípoyinirí e seararíñgini. Seyíné áamá sípí ayí tñní niñwearo xwíyá diñf niyimíñf imóniñpí meapíríá nání ríñiñpí nuríroná wíáníñf wómíxaríño. Seyíné aníñf e néra nurónáyí, sía Kiraiso weapínáyími nioní diñf re seaiaiwímíarini, “Nioní niyunimáná aníñf miní wíwapíyíñpí surímá mimóní ríxa xixeni rí ripímónigo?” níseaiaiwirí míxí seameakínímíarini.

¹⁷ Seyíné Gorixomí diñf niwíkwíroro xídarígíapi, ayí nanwí o nání rídiyowá yarígíapíñf imónini. Nioní seyíné omí píraníñf oxídpoyinirí niyunimáná seaíwapíyaríná áamá wí nípkíáná ragí nioniyá púpi, ayí iniñgí wainí rídiyowá seyíné yarígíapi ríá ápiáwí xwé owenirí seáyí e iwayímófpíñf imóniníarini. Nioní níñpkíáná aí seyíné Gorixomí píraníñf oxídpoyinirí ríxa seaíwapíyíñpí nípkíá enagi nání ananí nioní nígí nímeáfpí nání yayí erí seyíné nání yayí erí emíarini.

¹⁸ Seyíné ení axípi nioní yayí yaríñapa segí seaímeáfpí nání yayí ero nioní nímeáfpí nání yayí ero éfríxiní.

Timotio nání uríñf nánirini.

¹⁹ “Áminá Jisaso ‘Ananirini.’ niwimónirínáyí, nioní sía áríní wí nípwémáná enáná Timotio seyíné tíñf e yaxwí nénapirí seyíné imónigíapi nání áwaní níráná diñf wía nóñífa nání uowárfímigini.” nimónarini.

²⁰ Ámá nioní t́nì re ɲweaǵáyí wo seyíné nánì d́ɲí nìmoríná Timotio moaríɲípa mímóaríɲí enagí nánì “Omí uowáríimígínì.” seararíɲínì. O nepa seyíné nánì “Aríge ŕá imóníɲo?” nìyáiwirí mimáyo t́nìɲorínì. Ámá re ɲweaǵáyí wí axípi mimóníɲo.

²¹ Ayí Kiraisí Jisaso apí nánì d́ɲí omópoyínìrì wimónaríɲípi nánì d́ɲí mamó wigí wimónaríɲípi nánì moarígá enagí nánì omí seyíné t́ɲí e nánì uowáríimígínì.

²² O mímíwiáró Kiraisomí píráníɲí x́ɛdaríɲo enagí nánì seyíné nìj́árínì. Xámì nioní xwíyápi wá urímearíná niaíwí xanomí sanj́ uráparíɲípa nerí sanj́ nìrápíɲorínì.

²³ Ayínánì “Amípi nioní nìpíríápi nánì ríxa aníɲínì nìj́á nimónáríimáná uowáríimígínì.” nimónarínì.

²⁴ E nerí aí nioní d́ɲí re nìyáiwirí ipímóníɲínì, “Timotioní maŕái, nìwaníɲoní ení Ámínáo yá d́ɲíyo dánì śnì mé seyíné t́ámínì bíḿárínì.” nìyáiwirí ipímóníɲínì.

Epapírodaitaso nánì uríɲí nánìrínì.

²⁵ E nerí aí nioní d́ɲí re yáiwíárínì, “Epapírodaitaso —O ǵ nìrìxímeáoníɲí imóníɲí worínì. Jisaso nánì wá uraríɲwápi nánì gwí móníɲwáyí worínì. Xwíxí nímearígá rípi nánì ení gwí nímóníɲíyí worínì. Seyíné nioní t́ɲí e nánì uowárénápáná sanj́ nìrónaroníyí worínì. ‘O nioní t́nì re śnì ámí b́ t́nì onjweanì.’ nìyáiwiríná nanj́manì. Ámí seyíné t́ɲí e nánì ouowárénápímínì.” yáiwíárínì.

²⁶ O seyíné nánì íkíníɲí śpí wirí seyíné xwíyá “O Romíyo nìrémómáná símíxí wení.” rínarígápi aŕá wíá enagí nánì d́ɲí ŕá uxerí yaríɲagí nánì seyíné t́ɲíminì ouowárénápímínì.

²⁷ Xámì o nepa símíxí xwé nerí ríxa nìpémínìrì éf aiwí Goríxo wá wianí́pimí dánì ámí nanj́ eníɲígínì. Omínì wá míwianí nioní ení wá nìwianíɲínígínì. Ayí rípi nánì seararíɲínì. Epapírodaitaso nìperínáyí, Poro d́ɲí śpí ayá wí winíɲínìrì wá nìwianíɲínì nanj́ imíxíɲí enagí nánì “Nioní ení wá nìwianíɲínígínì.” seararíɲínì.

²⁸ Ayínánì seyíné omí śɲwí nìwiníroná d́ɲí nìá seainíɲí nioní “Piripai ɲweáyí śnì Epapírodaitaso nánì ‘Símíxí xwé yarínì.’ ŕá yáiwíaríɲo?” nìyáiwirí ududí ninaríɲípi ení ṕnì wíáríɲí onínìrì aga ayá wí “Seyíné t́ámínì ouowárímínì.” nimónarínì.

²⁹ Ayínánì o ámí seaímeááná “Negí Ámínáo t́nì íkáríníɲwáyí woríani?” nìyáiwíro yayí t́nì numímínìro yayí umero ámá ónìɲí imónígááyí nánì “Seáyí e imónígááyírínì?” yáiwíro éfíxínì.

³⁰ O “Kiraíso wimónaríɲípi owíimínì.” nìyáiwirí neríná ríxa nìpémínìrì enj́ enagí nánì seararíɲínì. O seyíné aɲwí e menagí nánì arírá mìnipaxí imóníɲípi xewaníɲo Poromí owimínìrì nìniríná yoí mayí nimóníɲí ríxa nìpémínìrì enj́ enagí nánì seararíɲínì.

3

Iyí śmí śó wákwínarígáapimí d́ɲí wíkwíroarígááyí nánì uríɲí nánìrínì.

¹ Ǵ nìrìxímeáyíné, xwíyá yoparí b́ rípi osearímínì. “Ámínáo t́nì íkáríníɲwaéneríani?” nìyáiwínìro d́ɲí nìá seainíwínígínì.

Xámì ŕwamíɲí nearí seaíapowáriénápíɲápi ámí axípi nearíná animímí mìníaríɲagí eaaríɲínì. Nioní e neríná ámá wí yapí seaíwapíyípíríxínìrì śɲwí rírímíxí seaimí enagí nánì raríɲínì.

² Ámá śwí uyíní yaríɲíyí yapí imónígááyí —Ayí śpí imóníɲípi yarígááyírínì. D́ɲí xenwí re moarígááyírínì, “Iyí śmí śó wákwínarígáapimí dánì Goríxoyá śɲwíyo dánì ámá wé róníɲí imónarígáárínì.” Xenwí e nìyáiwíro śó rónígááyírínì. Ámá ayí seyíné yapí seaíwapíyípíríxínìrì śɲwí t́nì éfíxínì.

³ Ayí rîpî nânî seararîñî. Nene Gorîxo kwíyî neaiapîñîpîmî dâñî omî yayî umerane Kiraisî Jisaso neaiîñîpî nânî seáyî e umerane yarîñwaénerîñî. Negî imónîñwápîmîranî, newanîñene yarîñwápîmîranî, dîñî ñîwîkwîrorane dîñî re mîyaiwiarîñwaénerîñî, “Apiaúmî dâñî ananî Gorîxoyá sîñwîyo dâñî wé rónîpaxî imónîñwîñî.” ñiyaiwirane dîñî sîñá neaeánarîñîmanî. Sîó wákwîñîñwaéneranî, mîwákwîñîñwaéneranî, Gorîxoyá sîñwîyo dâñî nepa sîó wákwîñîñî imónîñgîáyî, ayî nene Kiraisomî dîñî ñîwîkwîrorîñîpîmî dâñî e imónîñwîñî.

⁴ Nionî gî imónîñápîranî, ñîwanîñonî yagápîranî, apiaú nânî dîñî ñîmorîná “Apánîrîñî?” ñiyaiwirî dîñî sîñá neánîpaxî aiwî apiaúmî dâñî wé rónîñî imónîpaxî menagî nânî dîñî wî e ñiyaiwirî dîñî sîñá neánarîñîmanî.

“Xámî dîñî sîñá ñîneága wagîpî paimîmî wiarîñîñî.” urîñî nânîrîñî.

Ámá wî “Newanîñene apánî imónîñwîñî.” ñiyaiwiro dîñî sîñá weánarîñagî aí nionî anîpaxî imónîñîñî.

⁵ Ayí rîpî nânî seararîñî. Sîá inókî ñîxîrîñe dâñî sîá wé wîúmmî dâñî waú wo óráná iyî sîmî sîó ñîwákwîgîñîñî. Isîrerîyî wonîrîñî. Sîyîkî Bejîmanoyápîmî dâñîñîñî. Gî ñîeárfawé Xîbîrûyî wonîrîñî. Nwî ikaxî eánîñîpîmî nionî Parisî imónîñá wonî enagî nânî xîxenî xîdarîñá wonîrîñî.

⁶ Gî ñîeárfawé érowîápîñîgîápî xîxenî oxîdîmîñîrî éáyî sîmî ñîxeadîpénîrî nerîná Jisasoyá sîyîkî imónîñgîáyo xeanîñî wîkárîmeagáonîrîñî. Ámá ñwî ikaxî eánîñîpîmî ñîxîdîrîñîpîmî dâñî wé rónîñî yarîñgîápa nionî enî e xîxenî yarîñá enagî nânî ámá ayairîrî wî ñîpaxî mîmónîñáonîrîñî.

⁷ E nerî aiwî Kiraisomîñî anîñî dîñî wîkwîrómmî nânî xámî pí pí dîñî sîñá ñîneága wagîpî agwî rîná rîxa paimîmî wiarîñîñî.

“Wé rónîñî Kiraiso neaiîñîpîmî dâñî imónîpaxîpîñî oimónîmîñî.” urîñî nânîrîñî.

⁸⁻⁹ Apîñî marîái, gî Ámîná Kiraisî Jisaso nânî ñîjîá xîxenî ñîmónîrîñá imónîñápî, ayî nionî Judayî wo ñîmónîrîñîpîmî dâñî imónîñagápîranî, ñîwanîñonî yagápîranî, ñîmúrónîrî seáyî e imónîñagî nânî “Xámî yagápî rîxa sîpî imónîñî.” yaiwîñîñî. Ai, o ñîiñîpî nânî dîñî ñîmorîná “Xámî dîñî sîñá neánîñagîpî, ayî sîkîpiánîñî imónîñîpîrîñî?” yaiwîñîñî. Anîñî Kiraiso tîñî kumîxîñîrai o tîñî nawîñî ikárîñîrî emîá nânî e yaiwîñîñî. “Wé rónîñî xewanîñonî ñwî ikaxî eánîñîpî xîdarîñápîmî dâñî imónîpaxî enîpî oimónîmîñî.” mîñîmónî wé rónîñî Kiraisomî dîñî wîkwîrómmî imónîpaxî enîpî —Apî Gorîxo ámá xewaxomî dîñî wîkwîroarîñagîá ñîwîñîrîñá “Wé rónîñîgîáyîrîñî.” rárarîñîpîrîñî. “Apîñî oimónîmîñî.” ñîmónîrîñagî nânî “Xámî dîñî sîñá neánîñagîpî, ayî sîkîpiánîñî rimónîñî?” yaiwîñîñî.

¹⁰ Enî eánîñî Kiraiso ñîperî ámî wiápîñîmeañîpî nionî enî axîpî ñîmearî rîñîñî o meañîpî axîpî mearî dîñî o ñiyaiwirî penîpî axîpî yaiwirî emîá nânî o tîñî erîmeánîgwîñî imónîñîmîgîñîrî “Sîyîkwîpiánîñî imónîñîpia rîá imónîñagîñîñî?” yaiwîñîñî.

¹¹ Pegîáyî ñîwiápîñîmearîñá nionî dîñî ñîyîmîñî tîñáonî imónîmîá nânî re ñîmónîrîñî, “Kirisso tîñî erîmeánîgwîñî imónîñîmîgîñî.” ñîmónîrîñî.

“Ámá yamîyamúrónîgî ñîñîróná yarîñgîápa yarîñáonîrîñî.” urîñî nânîrîñî.

¹² “Nionî Gorîxo dîñî ‘Poró e imónîñwîñîñî.’ ñîaiwîñîpî tîñî rîxa xîxenî imónîñîñî.” mîseararîñîñî. “Rîxa yóñî imónîñîñî.” mîseararîñîñî. E mîsearîpa nerî aí Kiraisî Jisaso Poró e imónîñwîñîñîñî íá ñîyamîxîñîpî tîñî xîxenî imónîñîmîgîñîrî sîmî ñîxeadîpénîrî néra warîñîñî.

¹³ Nîrîxîmeáyîné, “Nionî apî tîñî rîxa xîxenî imónîñîñî.” mîyaiwî rîpîñî íá ñîxîrîñî yarîñîñî. Xámî imónîñagápî nânî arîá ñîkeamorî sîñî mîmónîpa enîpî nânî dîñî ñîmorî yarîñîñî.

14 E neríná áamá yamiyamúrónigf niníróná ipimoárin+ñpí omeaaney+níro íkíá orañiárin+ñe nání iríní warigfápa nioní ení Goríxo nene nání ipimoárin+ñpí —Apí Kiraisí Jisaso neaiñpimí dání ññf nñy+m+ñf aññamí dání imónanfwá nání Goríxo wáf nearepeárin+ñpí. Apí meá+m+g+ní axípi éññf nerí iríní warin+ñí.

15 Ññf yóf imóninwaéne ññf xegí bñ m+mó nioní seararin+ñpí mowan+ñí. Seyné ññf nioní nímorí seararin+ñpí marfáí, ññf xegí bñ íá nñxirirónáyí, Goríxo apí nání ení wáf seaókím+xínfáriní.

16 E nerí aí ññf nanf nene ríxa nímorane xir+ñwápi xaiwí wakirf+m+x+wan+ñí.

“Nioní ikanñf niaxídfpoyí.” urñf nánir+ñí.

17 Nñr+xímeáyíne, sññwepigf nioní enápimí niaxídfpoyí. Sññwepigf none yar+ñwápa yarigfáyo ení sññwí mí óm+xaxídfpoyí.

18 Ayf rípi nání seararin+ñí. Áamá obaxí wigf ññfyo nñxídiróná yarigfápimí dání rénñf nñr+ro síwá neainar+ñoi, “Xwiyfá Kiraiso yoxáfámí yekwíroaráná neaiñpí nání rñññpí nání mñneaimóní o tññ xep+xepá rónññwí.” Éññf nñr+ro síwá neainar+ñoi. Áamá e yarigfáyí nání ríxa ámí ámí searayin+ñí. Agwí ení sññwíxí tññ seararin+ñí.

19 Ayf rípi nánir+ñí. Áamá ayo Goríxo anñm+xínfáriní. Wigf agwí wiarin+ñpí nání mññf inarigfápi, ayf ñwánñf xirarigfáyí. Wigf yarigfápi ayá wimopaxí imónñagi aiwí weyf menarigfáriní. Amípi xwáf tñyo wenfpi nání sñmí sñmí e nñtñro yarigfáriní.

20 Áamá ayf e yarñagfá aí ayf rípi nání “Sññwepigf nioní enápimí ikanñf niaxídfpoyí.” seararin+ñí. Nene aññamí ñweanfwáenerí. Áminá Jisaisí Kiraiso e dání nñweapíri yeáyí neayim+xemeáwñgíní wenñf nerí ñweanfwáenerí.

21 O nñweapíri negf wará urf epaxí imónñf tñyf xoyánñf oimónfpoy+ní neaim+xáná awiaxí oyá imónñfpa axípi e imónanfwárí. Ayf xegí ení eánñf amípi nññ íñmí onurñfpoy+ní wim+xipaxí imónñfpi tññ negf warápi oyánñf neaim+x+yínfá enagi nání seararin+ñí.

4

1 Ayínání ññf síxí seayñáyíne, sññwí seanm+ní nání íkññf sípi niarñf+yíne, Jisasomí píranñf nñxídirñpimí dání ññf nñfá ním+xíro Goríxo e éwñgíní nñr+peááná mñmíwiáro enápi nání síwánñf nñro yarigfáyínerí. Seyné iríwá mé “Ámináo tññ íkárññwaénerfani?” nñyaiwiníro xaiwí ññf síxí nñro ñweáfr+xí.

Apíx wípaúmi urñf nánir+ñí.

2 Yuodiaíxí tññ Sidikíxí tññ ení rñrémíxí bñ oeaimí. Aípagwí Ámináo tññ íkárññgípagwí enagi nání nawíní nímóníri ñweápiyí.

3 Aí, xwiyfápi wáf uranfwi nání rñkwínñf nímóníri gwí nawíní mónígwííoxí, joxí apíx ípaú ññf ná bññ xir+psí nání wim+x+mí nññ éfr+xí. Nioní tññ xwiyfá yayf neainarñf imónñfpi wáf urímeaní nání gwí nímónígfípaú enagi nání rarññí. Ípaú Kíremedo tññ wáf nioní tññ wáf urarñwáowa tññ ení gwí nímóníri nawíní egípaú enagi nání rarññí. Ayfáyá yóf íkwí ññf nñy+m+ñf imónñfpi meapfrfánamí ñwírarññí.

“Awayíní éfr+xí.” urñf nánir+ñí.

4 Seyné íníná “Ámináo tññ íkárññwaénerfani?” nñyaiwiníro yayf éfr+xí. Ámí axípi dirí bñ oseaimí. E nñyaiwiníro yayf éfr+xí.

5 Áamá nññ “Ayf sanigfáyífani?” seaiaiwífrí nání awayíní nñpení nímóníro éfr+xí. Ámináo weapínfá nání ríxa añwí e enagi nání seararin+ñí.

⁶ Wí ududí mîseainîpanî. Pí pí seaímeááná Gorîxomî urîrîrîxîni. Omî nurîrîná rîxîñî “Ananî e neaiîi.” urîro yayî wîro éfrîxîni.

⁷ E nerónáyî, seyîné Kiraisî Jisasó tîni nawîni ikârîniğîá enagi nânî niwayîrónîro kikiá ñweapîrî nânî Gorîxo ananî e seaimîxinîárîni. Niwayîrónîro kikiá ñweapîrî nânî Gorîxo seaimîxinîápi, api nânî áamá xîxenî nijîá oimónaneyîniro aiwî wí “Ayî apîrîfani?” yaiwîpaxî mimónîñîpîrîni. Gorîxo api tîni seaimîxánáyî, wí diñî sipî seaimîxîrî ududî seainîrî epaxîmani.

“Nanî imónîñîpî nânîni diñî nîmoro éfrîxîni.” urîñî nânîrîni.

⁸ Nîrîxîmeáyîné, yoparî bî rîpî osearîmîni. Pí pí nepa imónîñîpî tîni pí pí seáyî e umepaxî imónîñîpî tîni pí pí wé rónîñî imónîñîpî tîni pí pí sîyîkwî mínîñî imónîñîpî tîni pí pí awîaxî imónîñîpî tîni pí pí weyî umearîğîá imónîñîpî tîni —pí pí sîwî yadîmîñî imónîñîpîrîni, pí pí sîwî yayî umepaxî imónîñîpîrîni, api nîpîni nânî diñî pîkínîrîxîni.

⁹ Amîpî nionî seaîwapiyîáná seyîné “Neparîni.” nîyaiwîro umîmîniğîápi —Api arîá nîro sîñwî nanaxîdîro egîápiîrîni. Api nêra úfrîxîni. E nêra nurónáyî, Gorîxo —O xîoyá diñî tîni áamá niwayîrónîro kikiá ñweapîrî nânî wîmîxarîñîrîni. O xegî diñî tîni seakîkayonîárîni.

“Seyîné nionî nânî diñî nîmoarîğîápi nânî yayî nînarîni.” urîñî nânîrîni.

¹⁰ Emá ayá wí rîxa nîpwémáná enáná seyîné ámî nionî nânî diñî nîmoro amîpî wí wiowárenapîagi nânî “Ámînáo tîni nawîni ikârîniñîáonîrîfani?” nîyaiwîrî yayî ayá wí yarîñîni. Xámî íná nionî nânî diñî nîniñîmoro aiwî nionî anwî e meñagi nânî sanî nîrápîpaxî mimónîñîagi nânî nionî nijîárîni.

¹¹ Nionî amîpî wí nânî dîwî nîkeamónîrî nânî mîseararîñîni. Nionî rîxa re nîyaiwîrî éwapîniñîárîni, “Pí pí nîmónîrînáyî, ayî ananî xe oimónîmîni.” nîyaiwîrî éwapîniñîárîni.

¹² Nionî wîreñî meánîñîáonî nîmónîrî nîñwearînáranî, sîrî munî nîmónîrî nîñwearînáranî, “Ayî ananîrîni.” nîyaiwîrî kikiá ñweámîa nânî rîxa néwapîniîrî nijîá imónîñîni. Pí pí wí nímeáánáranî, agwî ímî nîniyîrînáranî, agwî nîniîrînáranî, “Ayî ananîrîni.” nîyaiwîrî kikiá emîa nânî ínîmî imónîñîpî nânî rîxa néwapîniîrî nijîá imónîñîni.

¹³ Api, ayî rîpîrîni. Kiraisó enî sîxî neámîxîñîpîmî dánî pí pí nímeááná “Ananîrîni.” nîyaiwîrî kikiá ñweapaxîrîni.

¹⁴ E nerîñî aiwî xeanîñî rîpî nímeááná seyîné arîrá owianeyîniîrî niğîápi weyî seamearîpaxî niğîárîni.

¹⁵ Piripai ñweáyîné, nionîni marîái, sewanîñîyîné enî rîpî nânî nijîárîni. Iwamîó nionî xwîyîá yayî neainarîñîpî wáî nîrîrîná Masedonia pîropenîsîyo pîni nîwiárîmî uñáiná Jisasoyá sîyîkî imónîğîá anî bîmî ñweagîápi marîái, seyînéni nionî sanî nîrápanîro nânî wiowárenapayîğîawîxîni.

¹⁶ Nionî pîni nîseawiárîmî nurî sîni ná jîamî mú anî Tesaronaikayo e ñweañáná ná bîni mîwiowárenapîğîawîxîni. Biaú wiowárenapîğîárîni.

¹⁷ Ámî bî wiowárenapîrîxîniîrî mîseararîñîni. Seyîné nionî nânî wiowárenaparîñîagi enagi nânî Gorîxo nanî seaîwîniğîniîrî seararîñîni.

¹⁸ Amîpî nîni seyîné wiowárenapîpî nîmearîná xîxenî nîmearî aí ámî surîmá wí epákwînowîniğîni. Wiowárenapáná Epapîrodaitaso nîmeámî bîpî rîxa meáá enagi nânî nionî rîxa apánîrîni. Seyîné sanî nîrápanîro wiowárenapîápi, ayî Gorîxo nânî rîdiyowá sinadîñî nanî eaarîñîpîniñî imónîni. Api sinadîñî weááná diñî yayî winîpaxîniñî imónîñîpîrîni.

¹⁹ Nwáá nioní xídaríńáo, o seyíné Kiraisí Jisaso tńń nawíní ikárínígíáyíné enagi nání amípí seyíné díwí ikeamónígíápí niseaiapíríná “Amípí nńń nanípí nání mímúróníńáoníríani?” nıyaiwirí seáyí e imóníńípí seaiapínfáríní.

²⁰ Negí ápo Gorıxomí ámá nńń anıńf miní seáyí e umfeyoáwanıgíní. “Apí e éwanıgíní.” nimónaríní.

Yayf wiowárıńpí nánıríní.

²¹ Nioní “Ámá Jisası Kiraiso tńń ikárínígíá nıyoní yayf nıwıíríxíní.” nimónaríní. Nırıxímeá nioní tńń re ńweagíáyf ení yayf seaiwárarıńot.

²² Ámá Gorıxoyá re ńweagíá nńń yayf nıseaiwárıro aí ámá Gorıxoyá mıxí ináyf Sisaoyá anıyo omıńf wııarígíáyf anıpaxıríní.

²³ Áminá Jisası Kiraiso wá nıseawianırí dıńf seakıkayówinıgíní.

Payí Poro Korosi ɲweáyí nánì eaɲínarínì.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigfá aɲí yoí Korosi ɲweagfáyí nánì Poro eaɲínarínì. Aɲí apì Esia pìropenísíyo ikwíróńɲagí aiwí Poro xewanɲo pìropenísí ayo nemeríná aɲí apimí memé Epapíraso aɲí apimí xwíyíá yayí neainarɲípi wáí urínírì uowáráná e ɲweáyí wí Jisasomí dɲí wíkwírogfawixínì. Xwiogwí waú woranì, waú waúranì, pwéáná Poro Romíyo gwí ɲweaɲáná Epapíraso nìwimeari áwaní rénɲí urɲínigínì, “Mimóní uréwapíyarígíá wí Korosi nánì nuro Jisasoyá siyikí imónigfáyo ikweakwímf imónɲípi nuréwapíyiro re urarɲoi, ‘Goríxoyá imónimfánírì nìsimóníríná Jisasomínì dɲí nìwíkwíroríná apánimani. Aiwá ɲwíá ɲwíráríníro xwíríá imóníro nerɲípimí dánínì imónipaxírínì.’ uríro ‘Goríxomí xómɲí nìyíkwírì seáyí e numero aiwí aɲínajíyo ení wí múropaxí mimónínì.’ uríro ‘Jisaso Goríxo t́nì xíxeni imónɲomani.’ uríro nero sekaxí ámí b́ t́nì b́ t́nì seáyí e ikwíkwarímf wiarɲoi.” Áwaní e uríagí Poro Korosi ɲweáyí xenwí uréwapíyarígíápi ŕwímfínì omamópoyínírì payí rína nearí Tikikasomí wiowárɲínigínì.

1-2 Poroní —Nioní Goríxo nírípeáagí nánì Jisasi Kiraisoyá wáí wurímeiarɲá wonírínì. Nioní t́nì Timotio —O Kiraisomí x́darɲagí nánì negí níríxímeánɲí imónɲí worínì. O t́nì yawawí payí rína Korosi ɲweaarígíá Goríxoyá imóníro Kiraiso t́nì nawínì ikáríníro egfáyíné —Seyíné níríxímeá Kiraisomí píránɲí x́darígíáyínérínì. Seyíné nánì yawawí payí rína nearí mónaparɲwií. Yawawí “Negí ápo Goríxo wá seawianírì oyá dɲí t́nì seyíné nìwayíróńíro ɲweapírí nánì seaiírì éwínígínì.” yeaimónarínì.

“Segí naní yarígíápi nánì Goríxomí yayí wiarígíwíriní.” urɲí nánírínì.

3 Seyíné nánì yawawí Goríxomí —O negí Ámíná Jisasi Kiraisomí xanorínì. Omí ríxɲí nìseauríyirainá íníná yayí wiarígíwíriní.

4 Xwíyíá re ríníagí arfá nìwirane nánì, “Korosi ɲweáyí Kiraisí Jisasomí dɲí nìwíkwíroro áamá Goríxoyá imónigfá ńnì nánì dɲí sipí wiarígíárínì.” Xwíyíá e ríníagí arfá nìwirane nánì Goríxomí yayí wiarígíwíriní.

5 Seyíné “Aɲínami dánì Goríxo yeáyí neayimíxemeanfárínì.” níríro dɲí ikwímogfápi nánì nímoro nánì Jisasomí dɲí nìwíkwíroro oyá áamá nánì dɲí sipí wiarígíárínì. Xámí xwíyíá nepaxɲí imónɲípi —Apí yayí neainarɲí imónɲípiínì. Apí arfá nìwiróná “Nepa Goríxo e neaiínfárínì.” nìyaiwíro dɲí ikwímogfápi nánì arfá wigfárínì.

6 Xwíyíá yayí neainarɲípi aɲí nímínì arfá wigfápa seyíné ení arfá wigfárínì. Aɲí nímínì áamá xwíyíá apí arfá nìwíro nánì síwí naní imónɲípi néra uro Jisasomí dɲí wíkwíroarígíáyí sayá nimóga uro yarígíápa seyíné iwamfó arfá nìwíro wá Goríxo nìneawianírì neaiínpi nánì xíxeni nífá imónigfáe dánì axípi e néra warɲoi.

7 Xwíyíá yayí neainarɲí nioní seararɲápi, ayí Epapíraso searéwapíyínpiínì. O negí dɲí síxí uyíwá worínì. Xwíyíá Jisaso nánì none t́nì wáí wurímeaianfá nánì gwí mónɲwá worínì. Seyíné arírá seainfá nánì Kiraisomí xínáínɲí nímónírì yarɲo ananì dɲí unwírárípaxí yarɲí worínì.

8 O seyíné kwíyípi seaínɲípimí dánì áamá nánì dɲí sipí nìwíro arírá wiarígíápi nánì áwaní yearémeanfárínì.

“Seyíné apí apí epíríá nánì ríxɲí seauríyarígíwíriní.” urɲí nánírínì.

9 Seyíné nánì áwaní e yearémeanf éɲagí nánì śá iwamfó arfá wigwíyí dánì ṕnì wí m̀wíárí seyíné nánì Goríxomí ríxɲí nìseauríya warígíwíriní. Ríxɲí nìseauríya

nurainá seyíné rípi rípi oimónípoiñirí urarígwííriní. Seyíné áamá Goríxoyáyí e éfrixínirí wimónarínípi nání nijfá onímiápi mimóní aga xixení nimóníroná díní émfí saímí moro kwíyí oyápi seaaíníñípi dání “O imóníñípi apírfaní?” nīyaiwiro sñwí mí wómíxípi rípi nání imóníro oépoiñirí urarígwííriní.

¹⁰ Seyíné api api nimónímáná rípi rípi epírfá nání ríxíñí seauriyarígwííriní. Segí pí pí yarígfá nípíní nání Goríxo yayí winínfá nání Ámínáoyá áamá imónígfáyí epaxípi tñí xixení néra úfrixínirí ríxíñí e seauriyarígwííriní. Seyíné áamá seaikwiárínípaxí imóníñí xíxegíñí epírfá nání ení seauriyarígwííriní. Nijfá Goríxo nání imónígfápi sayá nimíxa upírfá nání ení seauriyarígwííriní.

¹¹ Seyíné pí pí seaímeááná yayí tñí “Ananíríní.” nīyaiwiro xwámámí wipírfá nání Goríxo xegí ení sixí eáníñípi dání —Api xfo níktñirí seáyí e imóníñípi ríní. Apimí dání ení seaímíxínfá nání ení ríxíñí seauriyarígwííriní.

¹² Áamá ápo Goríxo tñí wíá óñíje ñweapírfáyí imónípi rírfápi seyíné ení axípi e imónípaxí seaímíxíñí enagi nání seyíné ení wíá xfo óñíje ñweapírfá ríní. Ayínání seyíné omí yayí umepírfá nání ení ríxíñí seauriyarígwííriní.

¹³ O sfá yiníje obomí simañwíyóníñí wurínagwaé dání nīneaíkwamíxírí xegí xewaxo, díní sixí uyíñoyá xwioxíyo ñweáfrixínirí neawaríní ríní.

¹⁴ O xegí xewaxo neapeínípi dání nīnearoayíroríná negí fíwí yaríñwápi yokwarímí neaiñí ríní.

Kiraiso, nīyoní seáyí e wimóníño nání uríñí nání ríní.

¹⁵ Kiraiso, nene sñwí winíñwáo, o Goríxo, nene sñwí mīwinípaxí imóníño nání “E imóníñoríñí?” yaiwianíwá nání piaumímí neainaríní ríní. Amípi nñí Goríxo imíxíñípi seáyí e múroñoríní.

¹⁶ Ayí rípi nání “Seáyí e múroñoríní.” seararíní. O amípi xwíáyo eníyíraní, añnamí eníyíraní, sñwí winípaxí imóníñípi ríní, mīwinípaxí imóníñípi ríní, pí pí kwíyí ení eáníro seáyí e imóníro yarígfáyíraní, api nípíní Goríxo nimíxíríná xewaxoyá wéyo dání imíxíñí ríní. Api nípíní nimíxíríná oyá wéyo dání imíxíñí maríái, api nípíní omí yayí umepírfá nání ení imíxíñí enagi nání raríní.

¹⁷ O amípi sñí mimónípa eními ñweaagoríní. O xegí ení eáníñípi dání amípi sñí xegí wenípa wení.

¹⁸ Míñíyimi wará nípíní ínimi wuríníñípa Kiraiso míñíñíñí imóníñomí xíoyá síyikí imónígfáyí ínimi wuríníñagífa nání seáyí e wimóníñoríní. Xegí síyikí imónígfáyo míkí ikinoríní. Amípi nípíní nání xírání xírání imónífo imónínfá nání xwáripáyo dání nīwiápiñímeañfá ófí imomeañoríní.

¹⁹ Ayí rípi nání seararíní. Goríxo xewaníño “Nioní imóníñá nípíní gí íwomí xe sixí owíníñí.” wimónáríñí enagi nání xewaxo xixení e imóníñí ríní.

²⁰ Goríxo amípi nñí xwíá tíyo eníyíraní, añnamí eníyíraní, amípi nñí xegí xewaxo éfípi dání piyíá wíraríníwaníñirí ení ríní. Sipí áamá wikárarígfápi nání xegí xewaxo yoxápámí yekwíroaráná xegí ragí púfípi dání yíyí xópé nioníníñí imónímíñirí ení ríní.

“Goríxo xfo tñí gwiaumí inípaxí imónaníwá nání neaimíxíñí ríní.” uríñí nání ríní.

²¹ Xámí seyíné díní sipí moro sipí ero yagífípi dání Goríxomí sfímí tñí wirowo o tñí nawíní mimóní xepíxepá róníro yagífíñé enagi aiwí

²² o xegí xewaxo áamá nimóní rí yoxápámí penípi dání xfo tñí nawíní gwiaumí inípaxí imónípi rífa nání seaímíxíñí ríní. Xegí sñwí aníje dání éfí seauraráná seyíné síyikwí mínígfáyíñé imóníro ígfáníñí eámónígfáyíñé imóníro xwíyíá mīseaxe kwí mopaxí imóníro epírfá nání e seaímíxíñí ríní.

²³ E seararínqagí aí seyíné xwíyá yayí neainarínqípi —Apí anqí nímíní nweagáyo ríxa wáf urímenwápiríní. Poroní ení wáf urímemí nání imónínqípiríní. Apí seyíné aga xáiwí íá nixíra uro dínqí níwíkwíroróná sírfí muní ero xwíyá apí iwamíó aríá níwíróná “Neparíní. Goríxo nanqí e neaiínáríní.” yaiwigápi nání síní dínqí níwíkwímóá uro nerónáyí, Goríxo seyíné ríxa síyíkwí míníqíáyíné imónínqáná xegí síqiwí aníqe dání éfí seaurárínáríní.

“Rínínqí mearí wáf uríri yaríníní.” urínqí náníníní.

²⁴ Seyíné arírá seaimíníri yaríná rínínqí nímeáaf rípi nání yayí ninaríní. Rínínqí Kiraisomí síní mímímeanqínínqí imónínqípi nioní oníníníri yaríníní. Ayí rípi seararíníní. Goríxo nínírfípearíná nioní áamá Kiraisoyá síyíkwí imóníqíáyó —Ayí xóyá warárínínqí imóníqíáyíriní. Ayo arírá wimíníri yaríná xeanínqí wímeáwíníqíníri nírípeanqípi, apí nípíní xíxeni onímeaníri yaríníní.

²⁵ Émá imóníqíáyíyá xínáínínqí níwimónímáná wáf wurímeimí nání nírípeáagí nání áamá xóyá síyíkwí imóníqíáyínéyá sénáínínqí nímoníri arírá seaimíníri yarínáoníní. Émáíné xwíyá Goríxoyápi rokíwípa seaimí nání e nímoníri yarínáoníní.

²⁶ Xwíyá apí xámíná dání áamá níqweaxa bagíá níyoní ínímí rínárínínqípi aí agwí ríná áamá Goríxoyá imóníqíáyó ríxa píaumímí winíní.

²⁷ Xwíyá ínímí rínárínínqí apí —Apí “Goríxo émá imóníqíáyó nanqí ayá wí wímíxíyínáríní.” rínárínínqípiríní. Apí nání Goríxo émáyí aí níjía oimónípoyíníri wimónínqíriní. Ínímí rínínqí apí, ayí “Kiraiso seyíné tíní nawíní imónínqoi.” rínínqípiríní. Ayínání seyíné re níríro dínqí íkwímoarínqoi, “Goríxo seáyí e Kiraiso anqínámí nání nípeyimáná imónínqípi tíní xíxeni neaimíxínáríní.” níríro íkwímoarínqoi.

²⁸ Xwíyá o nání yayí neainarínqípi wáf nuríranéná áamá níyoní íkwairírfí wirane dínqí neqíwípémáná urírane yarínwáríní. Áamá Kiraiso tíní ikáríníqíáyí ríxa yófí imónínqáná xóyá símímanqí e éfí uráríwaníqíníri e yarínwáríní.

²⁹ Nioní e yárimfáníri ríwí níríkwínímáná anínqí míní yaríníní. “Kiraiso xewanínqoi enqí síxí ayá wí nímíxínqípi tíní xíxeni e yárimfáníri anínqí míní yaríníní.” seararíníní.

2

“Yapí seaíwapíyípríxíníri yaríníní.” urínqí náníníní.

¹ “Seyíné rípi nání níjía oimónípoyí.” nímonáríní. “Seyíné nání tíní anqí Reodisia nweáyí nání tíní áamá gí símímanqí síní mí mímómíxíqíáyí nání tíní nioní ríwí níríkwíníri anínqí míní ríá tínqí yarínápi nání níjía oimónípoyí.” nímonáríní.

²⁻³ Ayí tíní seyíné tíní dínqí síxí íníro dínqí sípí inaríqíápipí dání iríkwínínqí íkeáníro epíríá nání e yaríníní. Xwíyá yumí rínárínínqípi xíxeni níjía nímoníróná “Ayí apímí dání amípí mímúróníqweénénínqí ríá imónínqwíní?” yaiwípríá nání ení e yaríníní. “Xwíyá Goríxoyá yumí rínárínínqípi nání —Apí Kiraiso nání rínínqípiríní. Apí nání xíxeni níjía imónípríá nání yaríníní.” seararíníní. Dínqí émí saímí Goríxo morí dínqí enqíwíperi enqípi —Apí ayá ténínqí imónínqípiríní. Apí nání áamáyo níjía wímíxípaxo wo maríái, sa Kiraisoríní.

⁴ Áamá wí wigí xwíyá dínqí seakínímíxípaxí imónínqípímí dání —Apí yapí rínínqí aí nepa imoaríqíápiríní. Apímí dání yapí seaíwapíyípríxíníri Kiraiso nání e seararíníní.

⁵ Nioní seyíné tíní mínqweapa nerí aiwí dínqí seakíkayoníní. Seyíné Kiraisomí dínqí níwíkwíroróná sírfí muní ero íyí wíámí yaríqíáyínéénínqí imóníro yarínqagíá nání dínqí yayí ninaríní.

“Wé searoáriníyíné enagi nání pìyíní ikayíwípi díní míkíwíropaní.” uríní náníriní.

⁶ Seyíné nemeróná xwíyíá Ámíná Kiraisi Jisaso nání rínínpí xámí umímínígfá t́níní xíxení áamá o t́níní ikárínígfáyí epaxí imónínípa axípi e éríxíní.

⁷ E nero Kiraisi Jisaso nání searéwapíyígfápi íkíá pípíní ná íníní wearínípáníní imóníro aní íkíá xwíyíá xaiwíyo dání mírínarínípáníní imóníro Kiraiso nání searéwapíyíáná díní wíkwírogíápi píráníní díní síxí íníro o seaiínípi nání yayí b́ onímíápi mé ayá wí ero éríxíní.

⁸ Áamá wí pìyíní ikayíwí rínínpí —Apí nepa míkí mayípiríní. Áamá wígf díníyo dání nérowiápníro rarígfápiríní. Kiraiso nání rínínpí maríáí, sa áamá omí míkídarígfáyí wígf amípi xíxegíní nepa mipímónípaxí imónínípia nání rínínpíriní. Apí searéwapíyaníro éáná díní níwíkwírooro xídípiríxíníriní síjwí níyápirómí memepaní.

⁹ Ayí rípi nání seararíníní. Goríxo imónínípi b́ onímíápi maríáí, nípiní Kiraisomí síxí íníní. Xegí nápiní nípiní síxí íníní.

¹⁰ O —Gíyí gíyí seáyí e nimónírí wíyo umenweaarígfáyorání, gíyí gíyí néní t́gfáyorání, níyoní o seáyí e wimónínoríní. O t́níní ikárínígfáyíné enagi nání Goríxoyá síjwíyo dání d́wí wí ḿseaikáríní ríxa wé searoáriníní.

¹¹ O t́níní ikárínígfáyíné enagi nání iyí śmí śó wákwínígfáyíné ení imóníníoi. Nepa wé t́níní áamá iyí śmí śó wákwínarígfápi nání míríníní. Kiraiso iyí śmíníní śó níseawákwríná sípi oyaneyíníro míní inagíápi —Apí nípíkwiní mimóníní xwíoxíyo ínínípiríní. Apí seawákwinípi nání raríníní.

¹² Seyíné wayí nímearoná iniígyo íá seaurímíxáná Kiraiso t́níní nawíní xwíá weyárínígfáyínéníní nimónímáná Goríxo o xwárpáyo dání owiápnímeanírí wiínípi nání díní wíkwírogíápiní dání o t́níní nawíní wiápnímeagíáyínéníní imóníníoi.

¹³ Seyíné xámí níwiaíkía nuro sípi yaníro nání míní inagíápiní níxídíro nání áamá anínímíxínáníro imónagíáyíné enagi aiwí Goríxo xegí xewaxo Jisaso t́níní díní níyímíní t́gfáyíné oimónípoyíní seaimíxíníriní. E nerí negí níwiaíkía wagwápi nípiní ení yokwarímí neaiíníriní.

¹⁴ Ayí rípiníní neríná e neaiíníriní. Njwí ikaxí eáníníyo dání ríníní nene wiaíkíagwápi nání xwíyíá neaxekwímopaxí imónínípi Kiraisomí íkíápámí yekwíroaráná Goríxo apí ení íkíápámíníní yekwíroarínípiní dání anípa imíxíníriní.

¹⁵ O ríxa pí pí kwíyí seáyí e nimónírí menweaarígfáyorání, néní t́gfáyí imónígfáyorání, Kiraiso yoxáfpámí níperíná enípiní dání xopírárí níwimáná áamá níní re oyaiwípoyíníriní, “Goríxo ayo ríxa mígí ríá wímíxáríníoi?” oyaiwípoyíníriní wígf síjwí t́gíe dání níméra púníní eníriní.

“ ‘Apí apí nímusíroríná nípíkwiní míyaríníoi.’ searáná aríá ḿwípaní.” uríní náníriní.

¹⁶ Áamá wí seyíné aiwá b́ narínagíá síjwí níseaníro “Nípíkwiní míyaríníoi.” searánarání, iniígf b́ narínagíá níseaníro “Nípíkwiní míyaríníoi.” searánarání, śá xwíogwí o omí Goríxo nání díní oneainíníriní yarígfáyo seyíné kíkíá yarínagíá níseaníro “Nípíkwiní míyaríníoi.” searánarání, śá emá síj wo imónáná yarígfápi míkídarínagíá níseaníro “Nípíkwiní míyaríníoi.” searánarání, Sabaríáyo yarígfápi míkídarínagíá síjwí níseaníro “Nípíkwiní míyaríníoi.” searánarání, wí ayí seararígfápi aríá ḿwípa éríxíní.

¹⁷ Ayí rípi nání seararíníní. “Apí apí neróná Goríxomí píráníní x́daríníoi.” seararígfápi áamá náó baríná onapámígf inarínípníní imóníní. Apí nípiní, ayí nene Kiraiso neaiínípi nání mí neaóríníníápi imóníní. Náó, ayí Kiraiso x́o imóníní.

¹⁸ Áamá wí “Goríxo nene nání yayí owiníní oyaneyíníriná rípiní epaxíriní.” yaiwíarígfápiní seyíné míkídípa yarínagíá síjwí níseaníro “Nípíkwiní míyaríníoi.” níseaníro “Sewaníníyíné síyíkwípiáníní mimónaríníoi. Anínájíyo íníní níwuríníro

yayf mumeariŋoi.” searányf, arfá mīwī sa paimīm éfrīxini. Ayf rīpī nāni searariŋini. Ámá e nīriro yarīgáyf nepa siŋwī náyi tīni mīwinīpa nerīŋpimi dāni e rīro mīkf ná mimóniŋána nīpīkwīni mimóniŋf wigf xwioxīyo inīŋpimi dāni wārīxa imóniŋo yarīgáyf enagi nāni searariŋini.

¹⁹ Xwīyá Kiraiso nāni rīniŋf rīpī enī fā mīxīrarīgáyfīrini. Nene oyá siyikf imóniŋwaéne wararī imóniŋwīni. O mīŋyī imónini. Wararī xómīŋf tīni wikf tīni enagi nāni xegf imóniŋpa imóniŋfīrini. Wararī mīŋyimī íkīkf winīŋagf nāni xwé nimóga warīŋpa oyá siyikf imóniŋwaéne axīpī omī mīŋyimīnīŋf íkīkf winīŋwá enagi nāni Gorīxoyá dīŋfyo dāni nimóga warīŋwīni.

“Mipīmónipaxf imóniŋpīa nāni rīniŋpī arfá mīwipani.” urīŋf nānīrini.

²⁰⁻²¹ Kiraiso nīperīná seyīné o tīni íkārīnīgáyīné enagi nāni o tīni nawīni piyī egáyīnēniŋf imónīgārīni. Ayīnāni seyīné ámá omī mīxīdarīgáyf wigf amīpī xīxegīni nepa mipīmónipaxf imóniŋpīa nāni rīniŋpīmī sīni xīdīpaxīyīné mimóniŋoi. Seyīné e imóniŋagfā nāni arīre nero ámá omī mīxīdarīgáyf tīni nawīni nimóniŋróniŋf wigf rarīgāpī yarīŋoi? Nwī ikaxf “Apī fā mīmaxīrīpani. Apī gīgī bī mēpani. Apī amáf aī mīrónīpani.” rarīgāpī arfā bī mīwipani.

²² Ayf rīpī nāni searariŋini. Nwī ikaxf apīniŋf nīrīga uŋpī, ayf sa amīpī aīwārāni, inīgīrāni, nene nīnīfānā anīpā imónariŋpīni nāni rīniŋf. Apī sa amáyf érowiāpīniŋo éwapīniŋo yarīgāpīrini.

²³ Apī rarīgáyf Gorīxomī yayf owianeyīnīrīná dīŋf ámá moarīgāpīni xīdīro “Gorīxo dīŋf nīfā owinīnīrī ámá wiwanīŋyīf siyīkwīpiāniŋf oimónīpoyī.” rīro “Gorīxo dīŋf nīfā owinīnīrī iwanīf oeānīpoyī.” rīro nerónā nepaxīŋf pákīnī nimóniŋo rarīgāf enagi nāni seyīné xēnwī re wīaiwīpaxīrini, “Ámá e rarīgáyf nepa dīŋf émī saīmī nīmoro rīa rarīŋoi?” Xēnwī e wīaiwīpaxf aīwī wigf rarīgāpī, ayf ámá nīxīdīrīŋpīmī dāni fīwī nāni fēapā winarīŋpīmī wī pīrī rakīpaxf mimóniŋpīrini.

3

“Aŋfīnamī imóniŋpī nāni dīŋf íkwīrófīrīxini.” urīŋf nānīrini.

¹ Gorīxo Kiraiso xwārīpāyo dāni owiāpīnīmeanīrī amī siŋf nīwīmīxīrīná seyīné enī axīpīniŋf siŋf seaimīxīŋf enagi nāni sīwī aŋfīnamī dāni —Aŋfīnamī seáyī eyf Kiraiso seáyī e nimóniŋ Gorīxoyá wé náúmīni ŋweaŋerini. Sīwī nanīf e dāni imóniŋpī arīge imónanīwārīanīrī anīŋf minī néra úfīrīxini.

² “Seyīné sīwī sīpī xwāf tīyo imóniŋpī nāni dīŋf mīkwīró aŋfīnamī imóniŋpī nāni dīŋf íkwīrófīrīxini.” searariŋini.

³ Ayf rīpī nāni searariŋini. Kiraiso péánā seyīné enī o tīni nawīni íkārīnīgáyīné enagi nāni rīxāniŋf pegārīni. Ámá nīperīná xāmī yagārīpī pīni wīararīgāpā seyīné Kiraiso tīni rīxāniŋf pegārīyīné enī axīpī nero xāmī yagārīpī pīni wīarīgāf enagi nāni searariŋini. Ayf dīŋf nīyimīŋf seyīné Kiraiso tīni imónīgārīpī —Apī Gorīxo tīni axīf e imóniŋpīrini. Apī ámá siŋwī nīseanīrónā anopasīnīpaxf imóniŋagf nāni enī searariŋini.

⁴ Kiraiso —O dīŋf nīyimīŋf nene imóniŋwāpī mīkf íkīŋorini. O rīxa siŋāni piaumīmī inānā seyīné enī o tīni imónīgārīpī piaumīmī inīpīrīfārini. Piaumīmī nīnīrónā Kiraiso nīkīnīrī seáyī e imóniŋpa seyīné enī axīpī nimóniŋo yarīná ámá siŋwī mīseanopasīnī mī seaómīxīpīrīfārini.

“Sīpīpī mēpa éfrīxini.” urīŋf nānīrini.

⁵ Ayīnāni “Gf wé sīkwī amīpī, ayf fīwī apī nāni rīa imónini?” nīyaiwīrī xe fīwī apī nāni mīŋf onīnīnīrī mé “Apī emīnīrī nāni rīxa ámá piyīniŋf imóniŋāonīrīfārini?” yaiwinīfīrīxini. E nīyaiwinīro fīwī minīpa éfrīxini. Piaxīf weānīpaxf imóniŋpī mēpa

éfrìxìní. Íwí nánì mìnì minìpa éfrìxìní. Íwí nánì feapá seainarìnjìpì xe oneainìnrì sìnjwí mìwìnpa éfrìxìní. Ayá tìnjí wí mìnì múropa oenìrì mepa éfrìxìní. Ámá ayá tìnjí bì mìnì múropa oenìrì yarìgíáyí Nwíá nepa imónìño nánì dìnì mamopa nero apì nánì neróná wigí ñwíánìnjì nimìxìro yarìgíá enagì nánì seararìnjìní.

⁶ Ayí rìpì nánì “Apì apì mepa éfrìxìní.” seararìnjìní. Ámá pírí nìwíáíkiro e yarìgíáyo Gorìxo pírí umamoníá enagì nánì seararìnjìní.

⁷ Enìná seyíné Gorìxomì pírí wíáíkiarìgíáyí tìní nìkumìxìnrò neróná seyíné enì e néra wagíárìní.

⁸ Seyíné xámi axìpì e néra wagíáyíné aiwì agwì ríná rìpì rìpì wí mepa éfrìxìní. Wikí mónìnpa éfrìxìní. Wikí ríá ápiáwínnìnjì mìwénìpa éfrìxìní. Únúnnìnjì mìwikárìpa éfrìxìní. Xwíyíápai mìnìwìrìrìpa éfrìxìní. Ikayíwí mumearìpa éfrìxìní.

⁹ Yapí mìnìnpa éfrìxìní. Ayí rìpì nánì “Apì apì mepa éfrìxìní.” seararìnjìní. Seyíné xámi imónagíápì emì nìmorò sìnì e nìmónìróná sipí yagíápì pínì nìwíárìmáná

¹⁰ ámi rìxa sìnjíyíné imónìgíá enagì nánì seararìnjìní. Dìnì sìnjí agwì ríná seyíné imónìgíápì Gorìxo xewanìño imónìnjìpì nánì xìxenì nìjìá oimónìpoyìnrì seaimìxìnrì. Apì dìnì xó imónìnjìpa oimónìpoyìnrì sìnì anìnjì axìpìní ámi bì tìní bì tìní nìseaimìxa warìní.

¹¹ Ámá dìnì sìnjí tìgíáyíné nìseaimìxa warìnjagì nánì wiyíné Gírìkìyínéranì, wiyíné Judayínéranì, ayí ananìrìní. Wiyíné iyí sìmí sío wákwínìgíáyínéranì, mìwákwínìgíáyínéranì, ayí enì ananìrìní. Wiyíné émáyínéranì, kìnìxíyínéranì, ayí enì ananìrìní. Wiyíné xínáíwayínénnìnjì nìmónìro omìnjì wíiarìgíáyínéranì, omìnjì wíipírì nánì áxenwarí minìgíáyínéranì, ayí enì ananìrìní. Ná bìní xwé imónìnjìpì, ayí Kiraiso tìní ikárìnjìgíápìrìní. O nìpìminì seáyì e wimónìnjìrìní. Pí pí ámá imónìnjìgíápì omì dìnì nìwìkwíroróná ananì o tìní ikárìnjìpaxìrìní.

“Xìxe dìnì sipí inífrìxìní.” urìnjì nánìrìní.

¹² Gorìxo íá yìyamìxìmí seairì ámá nionìyá oimónìpoyìnrì seaimìxìrì dìnì sìxí seayìrì egíáyíné enagì nánì rìpì éfrìxìní. Wínìyo wá wíánìfrìxìní. Dìnì sipí enì wífrìxìní. Seáyì e seáyì e mímónì sìyìkwípiayínénnìnjì imónìfrìxìní. Nìyapenìmáná urífrìxìní. Ananìnjì murí xe ó oneaimópoyìnrì éfrìxìní.

¹³ Segíyí pí pí seaikáríagíá aí seyíné enì xìxewíámí mìwìpa éfrìxìní. Segí wo sipí seaikáríagì nánì xwíyíá umearìpaxí enánáyí, yokwarìmí wíífrìxìní. Ámínáo yokwarìmí seainìjìpa axìpì e wíífrìxìní.

¹⁴ Apì apì nìpìní nero aiwì anìpaxí epaxìpì, ayí rìpìrìní. Xìxe dìnì sìxí yínìfrìxìní. E neróná pírànìnjì nawínì kumìxìnpíríá enagì nánì seararìnjìní.

¹⁵ Kiraiso seyíné pìyíá seawírinìnjì enagì nánì omì wí pírí mìwíáíkí segí wínìyí tìní pírànìnjì nìkumìxìnrò ñweáfrìxìní. Seyíné Kiraisoyá sìyìkí imónìgíá wínìyí tìní nìkumìxìnrò pírànìnjì onweápoyìnrì íá seaumìrinìnjìyíné enagì nánì seararìnjìní. Íníná Gorìxomì yayí wíayífrìxìní.

¹⁶ Xwíyíá Kiraiso nánì rìnìnjìpì seyíné aumaúmí inífrìxìní. Segí sonì tìní seanì tìní apì nìrìróná nìréwapìnrò íkwairìrì inìro yarìgíápìmì dánì xwíyíá o nánì rìnìnjìpì aumaúmí inífrìxìní. Sonì tìní seanì tìní apì nìrìróná manìpánì mírí “Gorìxo e neainìfrìfani?” nìyaiwìro omì xwìoxí aí tìní nìfá nìseainìrì yayí wífrìxìní.

¹⁷ Pí pí seyíné nìrìrónáranì, pí pí nerónáranì, “Ámíná Jisasomì ínìmì wurìnjìñwaéneràni?” nìyaiwìro ámá xíoyáyí epaxìpìní éfrìxìní. E neróná “Kiraíso nene nánì e neainìfrìfani?” nìyaiwìro ápo Gorìxomì yayí wífrìxìní.

Xiepíwamì tìní xiagwowamì tìní urìnjì nánìrìní.

¹⁸ Apìxíwayíné, segí oxowamì sìmanjìyónìnjì wurìnjìfrìxìní. Ámíná Jisaso tìní ikárìnjìgííwayíné e epaxí enagì nánì seararìnjìní.

19 Oxoyíné segí apíxiwa nánì díní sípí seaíwínigínì. Narírímí mīwipa éfríxínì.

Niaíwíyo t́nì xanowamì t́nì uríní nánirínì.

20 Niaíwíyíné, segí inókiwa ápowá sekaxí pí pí searána aríá yímígí wífríxínì. E neróná Ámínáo yayí winípaxípi yarínagíá nánì seararíní.

21 Xanowayíné, segí niaíwíyo éwapíyí níwiríná mīxíníní mīyomīxípa éfríxínì. Segí niaíwíyí díní aníní rakiárínífríxínírí seararíní.

Bosowamì t́nì omíní wíiarígíáyo t́nì uríní nánirínì.

22 Xínáíwayínéníní nimóníro omíní wíiarígíáyíné, segí bosowá pí pí searána aríá níwiro xíxení éfríxínì. Segí bosowáyá síñwí anígíe dánínì e éfríxínírí mīseararíní. Omíní yarígíáyí yapí nimóníro wíepísarígíápa mé “Ayá t́nì oyaneyí.” níyaiwiro éfríxínì. Seyíné Ámínáomí wáyí wíiarígíáyíné enagí nánì seararíní.

23 Omíní wíiarígíáyíné pí pí nerínáyí “Ámá nánínì ríwíiarínwíní?” níyaiwiro úrapí yarígíáyí yarígíápa mé “Ámíná Jisaso nánì ríwíiarínwíní?” níyaiwiro píráníní yarígíáyí yarígíápa seyíné ení e nero ayá t́nì éfríxínì.

24 Seyíné níj́fárínì. Ámá wí maríái, Ámíná Jisaso yayí níseaimorí Goríxo “Naní e níseaiimárínì.” rárínípi seaiíná enagí nánì seararíní. Bosí seyíné wíiarígíó, ayí Ámíná Kiraiso enagí nánì seararíní.

25 Gíyí gíyí sípínì néra nurínáyí, Goríxo pírfí numamoríná mīmearó sípí ayí éfápí t́nì xíxení pírfí umamoníá enagí nánì seararíní.

4

1 Bosoyíné, “None ení bosí anínami wo t́ñwáoneríani?” níyaiwiro segí inókiwáníní nimóníro omíní seaiiarígíáyo nenwípero píráníní numeríná epaxípiní t́nì xíxení uméfríxínì.

“Goríxomí ríxíní neauríyífríxínì.” uríní nánirínì.

2 Seyíné Goríxomí ríxíní nuríroná xáíwí níwakírímíxínímáná níra úfríxínì. E neróná díní yaíkiá nímómáná mepa ero yayí wiro éfríxínì.

3 E neróná none nánì ení ríxíní neauríyífríxínì. None xwíyíá Kiraiso nánì eníná dání ínímí imónagípi —Xwíyíá apí nioní gwí ñweanápírínì. Apí ámányo woákíkfí wianíwá nánì “Ófí wimoií.” nuríro ríxíní neauríyífríxínì.

4 “‘Nioní apí níriríná síñání áwaní uríimígínì.’ nimónarínípi t́nì xíxení urímíá nánì ríxíní neauríyífríxínì.” seararíní.

5 Seyíné ámá Jisasoyá síyíkí mimónígíáyí t́nì níñwearóná díní émí saímí nímómáná éfríxínì. Íníná ayí t́nì níñwearóná “Ayí Goríxo nánì díní mopaxíná rínaríani?” níyaiwiro wé rónínípiní éfríxínì.

6 Íníná xwíyíá nuríroná segí xwíyíá aiwáyo saxí nímoróná awíí yarínípaníní nímixíro urífríxínì. E neróná ámá seyíné yaríní seaíá ayí ayo “Apí urípaxífríxínì.” níyaiwiro xíxení urípaxí imónínípi t́nì urípírfárínì.

Tíkikaso t́nì Onesimasó t́nì nánì uríní nánirínì.

7 Nioní níkararígíá nípiní Tíkikaso —O negí nírxímeá díní síxí uyínwáorínì. Díní unwírárípaaxí imónínípiní yarínorínì. Ámínáo nánì wáí uraní nánì gwí mónínwá worínì. O níbirí áwaní searínífrínì.

8 Ayí rípi nánì uowárenaparíní. O níseaimearí áwaní searána seyíné “Porowamí wímeaarínípi, ayí apírfani?” yaiwiro díní wíá seaónírí eníá nánì uowárenaparíní.

9 Nioní Tíkikasomí t́nì Onesimasomí t́nì —O ení negí nírxímeáyí imóníní worínì. Díní unwírárípaaxí neaiiarínorínì. Negí díní síxí uyínwáorínì. Omí ení segí t́ñí e nánì uowárenaparíní. Awaú amípí none re neaimónarínípi nánì áwaní searínípsíí.

“Ámá tiyíyayí seaiwárenaparíñoi.” uríñí nániríní.

¹⁰ Arisitakaso —O nioní t́níní nawíní gwí ńweagwíloríní. O seyíné yayí seaiwárenaparíní. Mako —O Banabasomí xoayoríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. O seyíné t́ñí e rémónapánáyí, o nání nioní xámí b́ searíñá enagí nání yayí wífríxíní.

¹¹ Jisaso —O yóí b́ ámí Jasitasoyí ẃríníñoríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. Judayí ńníní enagí aiwí Porone ámá wí ení Goríxomí d́ñí níwíkwíroríñípímí d́níní oyá xwioxíyo ńweáfríxíníní wáí rímearíñwápa axípi nero gwí móníñwáwa, ayí waú woní awaríní. Rípi ení nioní d́ñí wá nónígfáwaríní.

¹² Epapíraso —O segíyí woríní. Jisasi Kiraisoyá xínáíníñí nimóníní omíñí wíiaríñí woríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. O Goríxomí xwíyá rírímí níwiríná śmí níxeadípéníní seyíné nání aníñí miní ríxíñí seauríyaríñífríní. Seyíné yóí imóníro “Goríxo ámá xíoyá e éfríxíníní wimónaríñípi, ayí apírání?” yaiwíaríro éfríxíníní ríxíñí seauríyaríñífríní.

¹³ O seyíné nání t́níní séríxímeá imónígfá Reodisia ńweáyí nání t́níní séríxímeá imónígfá Xiraporisi ńweáyí nání t́níní íkíníñí sípí wíaríñagí síñwí wínaríñá enagí nání seararíñíní.

¹⁴ Ruko —O dokítá nene d́ñí síxí uyíñwáoríní. O ení yayí seaiwárenaparíní. Dimaso ení yayí seaiwárenaparíní.

Poroyayí níwiowárífríná uríñípi nániríní.

¹⁵ Seyíné segí séríxímeáníñí imónígfá Reodisia ńweáyo “Poroyayí seaiwárenapíñoi.” urípoyí. Nibaímí t́níní ámá Jisasoyá síyíkí imónígfá íyá aníwámí awí eánarígfáyo t́níní ení “Poroyayí seaiwárenapíñoi.” urípoyí.

¹⁶ Seyíné payí nioní eaaríñá rína segí awí eánígfé d́níní íá níroárímáná ámí Jisasoyá síyíkí imónígfá Reodisia ńweagíáyí ení íá orópoyíníní wífríxíní. Payí nioní ayí nání eáána seyíné ení nurápiro íá rófríxíní.

¹⁷ Akipasomí re urífríxíní, “Joxí Ámínáo t́níní ikáríníñoxí enagí nání o e éfríxíníní rírípeañípi nání d́ñí nímorí xíxení nípíní yárífríxíní.” urífríxíní.

¹⁸ Poroní níwaníñoní ǵ wé t́níní yoparf́ rípi yayí níseaiwárenapírí eaaríñíní. Nioní nání “O síní gwí ríñweaní?” níyaiwíro Goríxomí ríxíñí nuríyífríxíní. “Goríxo wá seawíaníwínígní.” nimónaríní.

Payí Poro Tesaronaika ñweáyí nání xámi eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónígfá ańí yoí Tesaronaika ñweagfáyí nání Poro xámi eañínaríní. Apí Masedonia piropenisfyo ańí xwé biríní. Poro émayí ańímíní xwíyá yayí winipaxí imóníńpí wáf nurímerfná ańí apimí uráná émayí obaxí Jisasomí dńf níwíkwírorí aiwí Judayí e ñweáyí áríní wí dńf wíkwírogfawixíní. Judayí Jisasomí dńf míwíkwírófáyí émayí obaxí Poromí arfá wiaríńagfá níwíníro nání sípí dńf níwíaiwíro omí míxí xfdowáráná Poro ańí wí e nání éf nurí e dání Jisasoyá siyikí imónfá Tesaronaika ñweáyí aríge rfa imóníńomíní Timotio síńwí oníwíniauiní urowáfagi o síńwí níwínaumo níbirí Poro ríxa Koríníyo níremorí ñweañáná níwímeari repíyí níwírí yaríńf Tesaronaika ñweáyí wífápi nání áwanf uráná Poro payí rína eañínigíní (Wáf wurímeiarígfáwa 17:1-4).

¹ Poroní tńí Sairaso tńí Timotio tńí none Jisasoyá siyikí imónígfá Tesaronaika ñweáyíné —Seyíné ápo Goríxo tńí Ámíná Jisasi Kiraiso tńí nawíní ikárínígfáyíneríní. Seyíné nání payí rína nearí mónaparíńwíní. “Awaú wá seawianíri seyíné níwayíróńro ñweapfíri nání seaiiri éisixíní.” neaimónaríní.

Tesaronaika ñweáyí xixení arfá wíro xfdíro egfá náníriní.

² None íníná seyíné nání Goríxomí yayí níwirane ríxíńf nuríranéná seyíné nání ení seauríyaríńwáríní.

³ Seyíné Ámíná Jisasi Kiraisomí dńf níwíkwíroríńpímí dání nuxfdíróńá rfwí nírfkwíníriní egfápi nání arfá mikeamopa erane omí dńf síxí nuyíro nání aníńf míní egfápi nání ení arfá mikeamopa erane o ámi weapfwinígíní weníńf nerí ñweaarígfápi nání ení arfá mikeamopa erane nerane mimáyo níťínírane nání ápo Goríxomí nuríranéná ríxíńf seauríyaríńwáríní.

⁴ Negí nírxímeáyíné, Goríxo dńf síxí níseayírí fáf yíyamíxímí seaińpí nání none níjáf imóníńwíní.

⁵ Ayí rípi nání níjáf e imóníńwíní. Xwíyáf yayí neainaríńpí wáf nísearémearfná mańpá tńí xwíyáńí mísearéwapíyíńwanígíní. “Xwíyáf apí nepa imóníní.” neaipmónarfná emímí eńf eáníńf imóníńf bí ení kwíyípímí dání seaíwapíyíńwanígíní. None seyíné tńí níńwearanéná eńwápi —Apí seyíné arírá oseaianeyíní eńwápiríní. Apí nání seyíné níjáf imóníńomí.

⁶ Seyíné none eńwápi nání ení ikaníńf neairo Ámínáomí ikaníńf wíro egfáríní. E neróná xwíyáf yayí neainaríńpí xixení arfá níwíro níxfdíróńá xeaníńf ayáf wí seaímeáagi aiwí yayí kwíyí síxí seamímópi tńí níxída ugfáríní.

⁷ Seyíné e níxída nuróná ámá Kiraisomí dńf wíkwíroarígfá Masedonia piropenisfyo ñweagfáyo tńí Gíríkí piropenisfyo ñweagfáyo tńí ayo níyoní síńwepígf wígfáríní. Kiraisomí nuxfdíróńá xeaníńf seaímeáagi aiwí yayí tńí aníńf nuxfdíróńpímí dání síńwepígf wígfáríní.

⁸ Ayí rípi nání seararíńíní. Xwíyáf seyíné Ámínáo nání níříga úfápi ámá rfaiwá níremeága warígfápáníńf níříga nurfná Masedonia piropenisfyo tńí Gíríkí piropenisfyo tńí apiaúmíní míríníńínígíní. Ańf nímmíní seyíné Goríxomí dńf wíkwírófápi nání arfá wíarígfawixíní. Ríxa arfá wífáf eńagi nání none ámi ańf bímí níremorfná seyíné nání bí tńí rípxí meníní.

⁹ Ayí rípi náníriní. Ámá nńí none seyíné tńf e nání báná níneamímíníro egfápi nání repíyí íníro seyíné Goríxo, nepa ñwáf dńf níyímíní tńf imóníńomí uxfdípfíri nání níkínímónímáná segf ñwáfápmí rfwí umogfápi nání repíyí íníro

¹⁰ seyíné Gorixomi xewaxo —O xwárpáyo dání owiápnímeaníri sɪ́ɲ́ wimíxɪ́ɲorɪ́nɪ́. ƒwí ámá yarígíápi nánɪ́ Gorixo wikí ríá ápiáwɪ́nɪ́ɲ́ níwónɪ́rɪ́ ríwéná pírí uma-moníápiɪ́ dání éf neamímɪ́narɪ́ɲorɪ́nɪ́. Ayí womaní. Sa Jisasorɪ́nɪ́. O anínamí dání weapíne nánɪ́ seyíné xwayí naníri ɲweaarígíápi nánɪ́ repíyí iníro yaríná wímeaaríɲwá enagi nánɪ́ none ámi bí tɪ́nɪ́ urípaxí mimónɪ́ɲwɪ́nɪ́.

2

Poró Tesaronaika ɲweáyí tɪ́nɪ́ níɲweaárná enípi nánɪ́rɪ́nɪ́.

¹ Gí nírixímeáyíné, seyíné níjírɪ́nɪ́. None seyíné tɪ́ɲ́ e níseaiméaríná wáí yopa míseamearígɪ́nɪ́ɲwanigɪ́nɪ́.

² Sɪ́nɪ́ seyíné tɪ́ámɪ́nɪ́ mísearémeapa nerí aní Piripaiyo wáí emearíná apimí dánɲ́yí xeanɪ́ɲ́ neaikáriro ríkíkíríó neairo egíápi nánɪ́ seyíné ríxa níjírɪ́nɪ́. E neaikáriagíá aiwí e pɪ́nɪ́ níwiárimí seyíné tɪ́ámɪ́nɪ́ níbíriná ámá obaxí pírípírí neaianíro yarɪ́ɲagíá aí Gorixo dɪ́ɲ́ sɪ́xí neamímóɪ́pimí dání masísá bí míneainí xwíyá́ yayí neainarɪ́ɲ́pi xixení níseara ɲɲwanigɪ́nɪ́.

³ Ámá xwíyá́ yayí neainarɪ́ɲ́pi dɪ́ɲ́ oíkwírópoyɪ́nɪ́rɪ́ nuríranéná nepa mimónɪ́ɲ́pimí dání wí urarɪ́ɲwámaní. Nípíkwɪ́nɪ́ mimónɪ́ɲ́pi owikáraneyɪ́nɪ́rɪ́ wí urarɪ́ɲwámaní. Yapí owíwapíyaneyɪ́nɪ́rɪ́ urarɪ́ɲwámaní.

⁴ E mepa nerane Gorixo “Porowa mímíwiároarígíáwaránɪ́?” níyaiwirí xwíyá́ yayí neainarɪ́ɲ́pi wáí uraníwá nánɪ́ dɪ́ɲ́ neaɲwiráɪɪ́ɲ́ enagi nánɪ́ xó ríírixɪ́nɪ́rɪ́ wimónɪ́ɲ́pi tɪ́nɪ́ xixení axípiɪ́ urarɪ́ɲwáɪɪ́nɪ́. Ámá wí nene nánɪ́ yayí owinípoyɪ́nɪ́rɪ́ urarígíápa none axípi e wí murí Gorixo —Negí xwioxíyo adadí neaiarɪ́ɲo, ayí orɪ́nɪ́. O none nánɪ́ yayí owinɪ́nɪ́rɪ́ negí rarɪ́ɲwápi ámáyo urarɪ́ɲwáɪɪ́nɪ́.

⁵ Seyíné níjírɪ́nɪ́. None seyíné tɪ́ɲ́ e níseaiméaríná ríxɪ́ɲ́ remeaní wí mísearɪ́ɲwanigɪ́nɪ́. Rípi nánɪ́ ení Gorixo sopɪ́ɲ́ neapaxí imónɪ́nɪ́. ƒwí searápanírane nánɪ́ dɪ́ɲ́ ínɪ́mí níkwírómáná níremeá xwíyá́ bí mísearɪ́ɲwanigɪ́nɪ́.

⁶ None Kiraisoyá wáí wurímeiarɪ́ɲwáone imónɪ́ɲagwí nánɪ́ ananí oneaiípoyɪ́nɪ́rɪ́ searípaxí imónɪ́ɲagwí aí seyínerání, ámá wíraní, seáyí e oneamearípoyɪ́nɪ́rɪ́ wí ení meɲwanigɪ́nɪ́.

⁷ None seyíné tɪ́nɪ́ níɲwearanéná nípenímáná awayiní níseairane apíxí sɪ́nɪ́ niaíwí pító tɪ́ɲ́ xegí niaíwíyo dɪ́ɲ́ níɲwiráɪɪ́rɪ́ umearɪ́ɲ́pa axípi e seainwanigɪ́nɪ́.

⁸ None dɪ́ɲ́ sɪ́xí níseayirane nánɪ́ “Xwíyá́ yayí neainarɪ́ɲ́ Gorixo tɪ́ámɪ́nɪ́ imónɪ́ɲ́pi áwaní ouraneyí.” níneaimóníriná dɪ́ɲ́ aríá níkeamónímáná seyíné nánɪ́ aga íkɪ́nɪ́ɲ́ sɪ́pí neaiarɪ́ɲagi nánɪ́ yoí mayí nimónímí seyíné tɪ́ámɪ́nɪ́ emeɲwanigɪ́nɪ́.

⁹ Gí nírixímeáyíné, “Omɪ́ɲ́ none seyíné tɪ́nɪ́ níɲwearanéná anɪ́ɲ́ miní ríá tɪ́ɲ́ enwápi nánɪ́ sɪ́nɪ́ dɪ́ɲ́ seainarɪ́nɪ́.” nímonarɪ́nɪ́. Xwíyá́ Gorixoyá yayí neainarɪ́ɲ́pi wáí nísearíranéná aiwá none naní nánɪ́ anɪ́ɲ́ seaikáranigɪ́nɪ́rɪ́ áríwíyiraní, íkwáwíyiraní, ríwí níríkwínímáná omɪ́ɲ́ wé tɪ́nɪ́ íníná yagwáɪɪ́nɪ́.

¹⁰ None Kiraisomí dɪ́ɲ́ wíkwíroarígíáyíné tɪ́nɪ́ níɲwearanéná sɪ́yíkwí mínɪ́ɲ́pɪ́nɪ́ erane wé rónɪ́ɲ́pɪ́nɪ́ erane xwíyá́ míneaxe kwí mopaxí imónɪ́ɲ́pi erane enwápi nánɪ́ seyíné sopɪ́ɲ́ neapaxíyínerɪ́nɪ́. Gorixo ení sopɪ́ɲ́ neapaxí imónɪ́nɪ́.

¹¹ None xanowa wigí niaíwíyo píranɪ́ɲ́ umearígíápanɪ́ɲ́ axípi e seamearɪ́ɲwápi nánɪ́ seyíné níjírɪ́nɪ́. Woxɪ́nɪ́ woxɪ́nɪ́ e níseameranéná wairírí seairane ení ríremíxí seairane dɪ́ɲ́ sɪ́xí seamímorane enwáɪɪ́nɪ́.

¹² Seyíné ámá Gorixoyá —O ámá xóyá xwioxíyo ɲweapíríáyo seáyí e xó imónɪ́ɲ́pi bí ouxímeáwínigɪ́nɪ́rɪ́ wéyo íá seaumírarɪ́ɲorɪ́nɪ́. Oyá ámá píranɪ́ɲ́ níxídíroná epaxípi seyíné apí tɪ́nɪ́ xixení éríxɪ́nɪ́rɪ́ apí apí e seainwanigɪ́nɪ́.

¹³ Rípi nánɪ́ ení íníná Gorixomí yayí wiarɪ́ɲwáɪɪ́nɪ́. None níbírane xwíyá́ Gorixoyápi yaní seaiapaná seyíné xixení aríá níneairóná xwíyá́ ámáoneyá bíɪnɪ́ɲ́

aríá mĩneainí xwíyíá nepaxĩńĩ imónĩńĩpĩnĩńĩ aríá neaigíawixĩnĩ. Xwíyíá apĩ —Apĩ Kiraisomĩ dĩńĩ wĩkwĩrogíáyĩné dĩńĩ seaĩmoarĩńĩpĩrĩnĩ. Apĩ nepa xwíyíá oyápi enagĩ nánĩ aríá e neaigíawixĩnĩ.

¹⁴ Gí nĩrĩxĩmeáyĩné, áamá Kiraisĩ Jisaso tĩnĩ ikárĩnigíá, siyikí Gorĩxoyá Judia piropenisĩyo imónĩgíáyo wĩmeanĩpa seyĩné enĩ rĩxa seaĩmeanĩnigĩnĩ. Wigí Judayĩ xeanĩńĩ wĩkárĩgíápa seyĩné enĩ segí gwí axíyĩ xeanĩńĩ seaikárĩgíawixĩnĩ.

¹⁵ Gí Judayĩ wíá rókiamoagíáwamĩ nĩpĩkía nĩwagíasáná Ámĩná Jisasomĩ pĩkiro none enĩ mĩxĩ neaxĩdowárĩro egíáyĩrĩnĩ. Ayí áamá Gorĩxo yayĩ winarĩńĩyĩ rimónĩńoĩ? Aga oweoĩ. Áamá nĩyonĩ sĩmĩ tĩnĩ wiarĩgíáyĩrĩnĩ.

¹⁶ None xwíyíá émáyĩ aríá nĩwiro dĩńĩ wĩkwĩróáná Gorĩxo yeáyĩ uyimĩxemeanĩápĩ wáĩ murĩmepa oépoynĩrĩ pĩrĩpĩrĩ neaianĩro yarĩgíáyĩrĩnĩ. E nerĩńĩpimĩ dání wigí íwĩ pákĩkĩ néra úfápi rĩxa yurĩnowiarĩnĩ. Ayĩnání Gorĩxo rĩxa wĩkĩ nĩwónĩrĩ ayo pĩrĩ umamoarĩnĩ.

Poro ámĩ sĩńwĩ winĩmĩnĩrĩ nání wimónĩńĩ nánírĩnĩ.

¹⁷ Gí nĩrĩxĩmeáyĩné, none ayĩ yapĩ wĩ mimónĩńwĩnĩ. None segí tĩńĩ e dání mĩxĩ neaxĩdowáráná negĩpi ámĩ wĩ e bĩ onĩmiápi nĩńweámáná —Íná none sĩnĩ sĩmĩmanĩyo sĩńwĩ mĩseanĩpa nerane aĩ dĩńĩ aríá wĩ mĩseaĩkeamonĩwanigĩnĩ. Ámĩ wĩ e negĩpi bĩ onĩmiápi nĩńweámáná ámĩ seyĩné tĩnĩ onĩweaneyĩnĩrĩ aga ikĩnĩńĩ sĩpĩ nĩneairĩ e yanĩ nání sĩmĩ xeadĩpénĩńwanigĩnĩ.

¹⁸ Awaú tĩnĩ Poronĩ tĩnĩ —Nionĩ ayĩ ná bĩnĩ maríáĩ. None segí tĩámĩnĩ “Obaneyĩ.” neaimónĩagĩ aĩ Seteno pĩrĩ nearakĩńĩnigĩnĩ.

¹⁹ Ayĩ rĩpi nání segí tĩámĩnĩ “Obaneyĩ.” neaimónĩńĩnigĩnĩ. Gorĩxo none yayĩ neaimonĩá nání imónĩgíáyĩ, ayĩ seyĩné menĩranĩ? Dĩńĩ nĩá neainĩnĩá nání imónĩgíáyĩ, ayĩ seyĩné menĩranĩ? “Ná tiyĩ rĩmeáwĩnĩ?” yaiwianĩwá nání imónĩgíáyĩ, ayĩ seyĩné menĩranĩ? Jisaso ámĩ báná oyá sĩńwĩ anĩńe dání none igigí bĩ mé seyĩné wáĩ nĩsearĩranéná náníńĩ enwápi nání ranĩwárĩnĩ.

²⁰ None seáyĩ e nimónĩrane dĩńĩ nĩá neainĩnĩfápi, ayĩ seyĩné enagĩ nání rarĩńĩnĩ.

3

Timotio enĩ sixĩ oweámĩxĩnĩrĩ uowárĩgí nánírĩnĩ.

¹⁻² Ayĩnání seyĩné nĩseawárĩmĩ re nání nĩbĩranéná amĩpĩ seaĩmeápi nání majíá nimóga núwasáná “Majíá oimónaneyĩ.” sĩnĩ mĩneaimónĩpaxĩ nerĩná re egwĩsisixĩnĩ. “Yawawi Timotio, negĩ nĩrĩxĩmeáo —O Gorĩxoyá xwíyíá Kiraiso nání yayĩ neainarĩńĩpĩ wáĩ wurĩmeinĩá nání imónĩńĩyĩ worĩnĩ. O anĩ Atenĩsiyĩ rĩnĩńĩ rĩpimĩ yeawáráná ayĩ ananĩrĩnĩ.” nĩyaiwirai segí tĩámĩnĩ nuowárénapĩraíná Kiraisomĩ dĩńĩ wĩkwĩrófápi xaiwĩ fá xĩrĩpĩrĩ nání enĩ sixĩ seaeámĩxĩrĩ dĩńĩ sixĩ seamĩmori éwĩnigĩnĩrĩ uowárénapĩgwĩsisixĩnĩ.

³ Segíyĩ wo aĩ xeanĩńĩ seaĩmeáĩ apimĩ dání ududĩ mĩwinĩpa oenĩrĩ Timotio apĩ e éwĩnigĩnĩrĩ uowárénapĩgwĩsisixĩnĩ. E nerai aĩ enĩná dání Gorĩxo “Xeanĩńĩ apĩ ayo xe wĩmeáwĩnigĩnĩ.” yaiwiárĩńene imónĩńagwĩ nání sewanĩńĩyĩné nĩjfárĩnĩ.

⁴ Xámĩ seyĩné tĩnĩ sĩnĩ nĩńwearanéná “Ríwéná xeanĩńĩ nĩneaimėanĩńoĩ.” mĩsearayipa renĩwanigĩnĩ? Apĩ rĩxa nĩseaĩmeáagĩ nání seyĩné “Rĩpi apĩrĩfani?” nĩyaiwiro rĩxa nĩjfá imónĩńoĩ.

⁵ Ayĩnání Timotiomi uowárénapĩńanigĩnĩ. Rĩxa seyĩné imónĩgíápi nání “Sĩnĩ majíá oimónĩmĩnĩ.” mĩnimónĩpaxĩ nerĩná o seyĩné Kiraisomĩ dĩńĩ wĩkwĩrogíápi sĩnĩ pĩránĩńĩ ríá wĩkwĩronĩńĩrĩ mí seaómĩxĩnĩá nání uowárénapĩńanigĩnĩ. “Ámáyo yapĩ wĩwapĩyarĩńo —O oborĩnĩ. O seyĩné Kiraisomĩ pĩnĩ owiárĩpoynĩrĩ yapĩ seaĩwapĩyíáná none anĩńĩ minĩ enwápi anĩpá imónĩńĩnigĩnĩrĩ uowárénapĩńanigĩnĩ.” seararĩńĩnĩ.

Timotio Poromí yayí xwíyá urémeaní nánirini.

⁶ E éagi aiwí agwí Timotio seyíné títáminí píní niseawiárimí nìbirí xwíyá yayí yeainipaxípiní áwaní yearémeáiniginí. Seyíné siní Kiraisomí díní wíkwírooro xíxe díní sipí iníro yarínagí sñwí seanípi nání áwaní yearémeáiniginí. None nání díní nímoróná wá seaunírí none seyíné nání “Sñwí owínaneyí.” neaimónarinípa seyíné axípi Porowamí sñwí owínaneyínírí íkíníní sipí seairí yarínagí sñwí seanípi nání ení áwaní yearémeáiniginí.

⁷ Gí níríxímeáyíné, Timotio apí áwaní yearémeáí enagi nání díní ríá neaxepaxí imónínípi tíní xeanínípi tíní apí nípíní neaímeaaríná díní sipí míneai díní síxí ínínwaniginí. O re yearíagi nání, “Kirisomí siní píráníní díní wíkwíroariní.” yearíagi nání díní síxí ínínwaniginí.

⁸ Seyíné ení neáníro Ámináo tíní ikárínigíápi xáiwí íá níríróónáyí, none seáyí níkarínirane nweapaxí enagi nání searariní.

⁹ Goríxomí seyíné nání yayí aníní miní níríwirane aí yayí seyíné nání wípaxípi tíní xíxeni mimónínwini. Ayí pí náníní maríáí, seyíné nání yayí níríwiranéná díní níá onímíá neainarínímaní. Ayá wí neainaríní enagi nání raríní.

¹⁰ Segí símímaní sñwí niseanirane Kiraisomí aníní píráníní díní wíkwíropíríá nání siní mimónígíápi osearéwapíyaneyínírí aníní miní íkwáwíyiraní, áríwíyiraní, wauní ríxíní urarínwáriní.

Poro Tesaronaika nweáyí nání ríxíní wuríyíní nánirini.

¹¹ Negí ápo Goríxo tíní Áminá Jisaso tíní awáú none seyíné tíní e baníwá nání “Ámí ófí neaimóisixíní.” nímónariní.

¹² None seyíné nání díní sipí níríneairí arírá seaiariníwápa seyíné ení axípi xíxe díní sipí níníro arírá níníróónarání, wíníyí nání díní sipí níríwíro arírá níríwíróónarání, ayá wí epíríá nání “Ámináo e seaimíxíwíniginí.” nímónariní.

¹³ Áminá Jisaso áamá xífo xegí imónígíáyí tíní ámí níríweapíríná seyíné negí ápo Goríxo sñwí aníní dání xwíyá míríseaxekwímopaxí imóníro síyíkwí mínígíáyíné imóníro epíríá nání síkíkkí seaimíxíwíniginí.

4

“Goríxo wimónarinípiní éfíríxíní.” uríní nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, nioní payí rína yoparípi nearíná Áminá Jisaso wáí nurímeífríxínírí nearowaríní enagi nání ayá tíní nerí ení rírémíxí bí rípi oseaianeyí. Seyíné nimeróná Goríxo yayí winípaxípi epíríá nání searéwapíyínwápi tíní ríxa xíxeni yaríní. E nero aí apímí nímúrooro ámí bí tíní oyaneyíníro éfíríxíní.

² Sekaxí ríníní Áminá Jisaso nearípeaníone searéwapíyínwápi nání seyíné níjía imónínagíá nání raríní.

³ Goríxo seyíné e éfíríxínírí wimónarinípi ayí rípiríní. Síyíkwí mínígíáyíné imónífríxíní. Áamá wí tíní íwí bí mínípa éfíríxíní.

⁴ Meánígíáyíné ámí wí tíní íwí bí míní Goríxoyá sñwíyo dání síyíkwí míníní imónínípi ero ámayá sñwíyo dání weyí seamearípaxí imónínípi ero nero xíxeni meánífríxíní.

⁵ Émayí —Ayí áamá Goríxo nání díní mímóarígíáyíríní. Ayí íwí inaníro nání míní níníro símí xeadípénarígíápa mepa éfíríxíní.

⁶ Segí séríxímeáníní imónígíáyíyá apíxí tíní íwí oínaneyíníro yapí níríwímearí níríwero sipí míríwíkarípa éfíríxíní. Xámí seyíné tíní níníwearanéná áwaní searírane erírí seairane eníwápa xíxeni áamá íwí apí éfíayo Ámináo pírfí umamoníá enagi nání searariní.

⁷ Gorixo nene áamá wí t́nî ́wí ináníwá nánî nioníyáyí imóní́rîxî́nîrî wéyo ́á neaumîrî́ñîmanî. Gí sîyîkwí minígíáyí imóní́rîxî́nîrî wéyo ́á neaumîrî́ñîrî́nî.

⁸ Ayínánî rîpî nánî ðîñî mótîrîxî́nî. Gíyí gíyí nionî seararîñápi ríwíminî nîmamorínáyí, ayí áamáyonî ríwí mumoarîñot. Ayí Gorîxomî —O nene sîyîkwí mínîñî imónanî nánî xegí kwíyîpî owainî́nîrî sîxí neamímooarîñorî́nî. Omî ríwí umoarîñot.

⁹ Sérîxímeá nánî ðîñî sipî nîseairî arîrá nîwiríná epaxîpî nánî Gorîxo xewanîño rîxa seaîwapîyîñî enagî nánî none aî wí ríwamîñî nearî searîpaxí mimónîñwî́nî.

¹⁰ Sérîxímeá segí Masedonia píropenîsîyo amî gîmî ñweagíayo nánî rîxa ðîñî sipî nîwiro arîrá wiarîñot. Gí nîrîxímeáyîné, seyîné e yarîñagíá aî amî bî rîpî oépoyî́nîrî yarîñî oseaimî́nî. Seyîné ðîñî sipî e wiarîgíápi amî xwé bî t́nî nimóga úrîxî́nî.

¹¹ Porowa xámî sekaxí nearîgíápa xîxenî píranîñî oimónaneyî́nîro é́rîxî́nî. Awayîñî yapenîñwaéne oimónaneyî́nîrî ero wí yarîgíápi maríáî, negí yarîñwápinî oaine-naxídaneyî́nîrî ero negí omîñî enî nîrîkwî́nîmáná oyaneyî́nîrî ero é́rîxî́nî.

¹² E nerónáyí, nîpîrî nánîranî, yínîpîrî nánîranî, d́wí mikeamónîpa ero áamá Gorîxoyá mimónígíáyí re seaîaiwîpaxîpî ero, “Ayí wé rónîñî imónîñîpî yarîñot.” seaîaiwîpaxîpî ero epírfá enagî nánî seararîñî́nî.

“Ámináo amî weapáná pegíáyí wiápîñîmeapîrî́rî́nî.” urîñî nánîrî́nî.

¹³ Gí nîrîxímeáyîné, áamá re nîyaiwirî, “Gí áamápiyí ro Gorîxo sîñî wîmîxána nîwiápîñîmeanî́rî́nî.” nîyaiwirî mikwímoarîgíáyí îwieánarîgíápa seyîné enî axîpî miwieánîpa é́rîxî́nîrî péfáyí imónîpîrî́rî́nî nánî xe majíá oimónîpoyî́nîrî mîneaimónarî́nî.

¹⁴ Jîsaso nîpémáná amî wiápîñîmeanî́rî́nî. E enîpî nánî nene rîxa “Neparî́nî.” nîyaiwirane ðîñî íkwíronîwî́nî. Ayínánî Jîsaso enî apî re yaiwiarîñwápinî sopîñî wonî, “Áamá Jîsasomî ðîñî nîwîkwíroríná péfáyo Gorîxo xegí t́ñî e nánî o t́nî nawínî nîmeámî unfárfî́nî.” yaiwiarîñwápinî sopîñî wonî.

¹⁵ Rîpî ranîpî, ayí Ámináo rîñîpîrî́nî. O amî báná nene sîñî sîñî ñweanîwaéne omî wímeaanî nánî pegíáyo xámî umeanîwámanî.

¹⁶ Íná anînamî dánî apí bî enî t́nî rîñîrî anîñajíyo xîráónîñî imónîñóyá manî rîñîrî pékákí Gorîxoyá rîñîrî yaríná Ámináo xewanîño anînamî dánî weapîñî́rî́nî. Anînamî dánî weapáná áamá xíomî ðîñî wîkwírogíá rîxa pegíáyí xámî sîñî nero wiápîñîmeapîrî́rî́nî.

¹⁷ Rîxa nîwiápîñîmeámáná enáná sîñî sîñî ñweanîwaéne enî Ámináomî anî pîrîyo wímeanî nánî ayí t́nî nawínî agwîpî t́ñî e nánî neayoaánapîñî́rî́nî.

¹⁸ Ayínánî segíyí wí wigí áamá péáná xwíyíá apî nurîro mîñî íkîñwí umîrî́rî́nî.

5

“Ámináo bîñfáyi nánî sîñwí t́nî ñweáwanîgî́nî.” urîñî nánîrî́nî.

¹ Gí nîrîxímeáyîné, Ámináo weapîñfáyi nánî seyîné rîxa aríá wigíá enagî nánî ríwamîñî bî nearî áwanî searîpaxí mimónî́nî.

² Rîpî nánî seyîné rîxa nîjía imónîñagíá nánî rarîñî́nî. “Áamá áríwîyîmî ́wí meaarîgíáyí ríná bîpîrîréot?” mîyaiwîpa yaríná barîgíápa Ámináo enî axîpî “Ríná bîñîrî́enîñot?” mîyaiwîpa enáná bîñî́rî́nî. Apî nánî seyîné rîxa nîjía imónîñagî nánî rarîñî́nî.

³ Ayí re raríná, “Rîxa nîwayîrónîrî ñweanîwî́nî. Amîpî wí nánî wáyí neainîpaxí mimónî́nî.” raríná sîñî mé rîmewá inîpaxí rfá t́ñî wímeanî́rî́nî. Rîñîñî apîxíwa nîaíwí xîranîróná nawínánî winarîñîpa axîpî wímeááná apîmî wí urakîñîpîrfá menî́nî.

⁴ Gí níríxímeáyíné, seyíné sá yiniñfmini memearigfáyíné enagi nání Ámináo niweapiri niseaimearíná áamá fíwí xaurápiiminiri wímeááná sirí pikínarigfáyí yapí pikínipaxí mimónigfáyínerini.

⁵ Niyínéní wíá ónarifmini nemero ikwáwiyíná yarigfáyíné imóninagfa nání seararini. Nene sá yiniñfmini nemerane árfwiyimi yarinhwaénemani.

⁶ Ayínání Jisasomi diñí miwíkwírogfáyí sá o weapiníayi nání siñwí maní maiwí sá wearigfápa mepa éwanigini. Siñwí tñí niñwearane pfreáníwanigini.

⁷ Ayí ripi nání seararini. Áamá sá wearigfáyí árfwiyimi wearigfáriní. Áamá iniigf xwapí niníro papíkí yarigfáyí árfwiyimi niníro papíkí yarigfáriní.

⁸ E nerí aí nene ikwáwiyíná emearinhwaéne imóninagwi nání pfreáníwanigini. Áamá mífí inaníro nání ikínarigfápa nene axípi Goríxomi diñí wíkwírorane diñí síxí uyirane yarinhwápi soríá mífí nání yínarigfápániní yínirane “Goríxo yeáyí neayimíxemeaníariní.” niyaiwirane ikwímoarinhwápi aríxí mífí nání dífínarigfápániní dífínirane éwanigini.

⁹ Goríxo xegí wíkfí ríá ápiáwíniní wearinípi wímeáwíniginiri neaiawiárinenemani. Negí Áminá Jisasi Kiraiso neaiinípmi dání yeáyí uyimíxemeáimiginiri neaiawiárinenemani.

¹⁰ Nene síní ñweanáná niweapirínarani, penwámi enáná niweapirínarani, xío tñí nawíní ñweaaníwá nání neapeiniginini.

¹¹ Ayínání xíxe mífí ikiníwí miriníro síkfíkfí omíxiníro éfrixini. “Seyíné ríxa e inarigfápi síní niga úfrixini.” seararini.

“Apí apí éfrixini.” nura unípi nánirini.

¹² Gí níríxímeáyíné, bí ripi éfrixiniri yarini oseaimini. Segí arírá seaianíro nání aniní miní yarigfáyí —Ayí Ámináo yá diñíyo dání seamenñwearo searéwapíyiro epíri nání imónigfáyíriní. Ayo seyíné wéyo umepíri nání éfrixini.

¹³ Áamá ayí saní searapaníro yarinhagfa nání diñí síxí uyiro wé ikwianñwíyo ñwiráiríro éfrixini. Séríxímeá tñí xepíxepá miróní nawíní nimóníro ñweáfrixini.

¹⁴ Gí níríxímeáyíné, bí ripi ení éfrixiniri yarini oseaimini. Segí áamá ríwí síwíá yigfáyo yumíxíro ayá igigí yarigfáyo diñí síxí umímoro i wegíáyo arírá wíro éfrixini. Áamá niyoní nuriríná símeaxídfí mífí wíkfí diñí tñí “E oyaneyí.” niyaiwiríná e éfrixiniri siñwí winífrixini.

¹⁵ Áamá sipí seaikárfáyo seyíné ení pírfí numamoro sipí miwikáripa éfrixini. Pí pí seaikárarinhagfá aí “Negí wíníyo aríge neríná naní wíianiréwini?” niyaiwíro e wianíro nání éfrixini. Áamá niyoní aí e wianíro nání éfrixini.

¹⁶⁻¹⁷ Íníná diñí nífá seainíwíniginí. Íníná Goríxomi ríxiní urífrixini.

¹⁸ Pí pí seaímeááná Goríxomi yayí wífrixini. Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárinigfáyíné Goríxo e éfrixiniri wimónarinhagi nání rarini.

¹⁹ Seyíné kwíyí Goríxoyá yariniípmi pírfírfí mífípa nero

²⁰ apimi dání xwíyífá wíá rókiamoarigfápi paimímfí mífípa éfrixini.

²¹ E mepa nero aí wíá nisearókiamoríná “Xwíyífá ripi Goríxo tífáminí imóninípi rarini.” searánáyí, píraniní pífá nímeaxídfímáná naní imóninípiní xáíwí fá xíiríro

²² sipí imóninípi nípiní ríwí umoro éfrixini.

²³ Goríxo —O áamá niwayiróníro ñweapíri nání mífí ikinorini. “O seyíné síyíkwí míniní nimóníga nuro yóf imónipíri nání seaimíxíwíniginí.” nimónariní. “Áminá Jisasi Kiraiso báná seyíné xwíyífá seaxekwímopaxí mimónípa epírfá nání Goríxo segí diñípiní marfáí, warápi ení seaeríkiemeáwíniginí.” nimónariní.

²⁴ Nioníyáyí imónífrixiniri wéyo fá seaumírariní —O áamá wíkwíarínipaxí imóninorini. O xíxení apí apí e seainíariní.

²⁵ Gí níríxímeáyíné, none nání ení ríxíṣí neauríyííríxíní.

²⁶ Séríxímeá gíyí gíyo yayí níwíríná yayí óf weánííríxíní.

²⁷ Ámínáo aríá eṣe dání sekaxí ríṣí osearímíní, “Payí rína nímearíná séríxímeá níyoní íá urowieméíríxíní.”

²⁸ “Negí Ámíná Jisási Kiraiso wá seawianíwínígíní.” nímónaríní.

Payí Poro Tesaronaika ñweáyí nání ríwíyo eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigíá aní yoí Tesaronaika ñweagíáyí nání Poro ríwíyo eañínaríní. Ayí payí Poro xámí nearí wiowáríní nimearo íá nìro aiwí síní ñíñí xenwíní nìro “Jisaso eañínámí dání ríxa weapíní.” nìyawiwo wáyí nero ñweañáná áamá wí Poromí apí nání urémeáagíá o sía Jisaso eañínámí dání weapíníáyí tñíná imóníníapí nání píráníñí uréwapíyiminí payí áamá rína eañínigíní.

¹ Poroní tñí Sairaso tñí Timotio tñí none Jisasoyá siyikí imónigíá Tesaronaika ñweáyíné —Seyíné negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí nawíní ikárinigíáyíné. Seyíné nání payí rína nearí mónaparínwíní.

² Ápo Goríxo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí awaú wá seawianíri seyíné nìwayíróñiro ñweapíri nání seaíiri éisixíní.

“Seyíné nání Goríxomí yayí wiarínwáríní.” uríní náníní.

³ Negí nìríxímeáyíné, seyíné Jisasomí ñíñí nìwíkwíróóná ñíñí mímíxeá áamá xwapí ayá wí tñí nìwíkwíróo uro xíxe ñíñí sípí nìro arírá inarígíapí wí píní mìwíarí síní áamá bí tñí bí tñí néra uro yarínagíá nání none kíkíá ñweapaxí mímónínwíní. Sa seyíné nání Goríxomí yayí wipaxí imónínwíní. “E neranéná ayí xíxeni imónínípi yarínwíní.” neaimónaríní.

⁴ Seyíné e yarínagíá nání siyikí Goríxoyáyo wáí nurímeranéná seyíné nání mímí re seameakínarínwáríní, “Xeaníní wíkaríro ríkíkíró wíkaríro wiaríná aí xwámámí nìwíro síní Jisasomí ñíñí nìwíkwíróo waríní.” urarínwáríní.

Goríxo áamáyo pírí numamoríná eníapí náníní.

⁵ Seyíné e yarígíapímí dání rípi wía neaóníní. Goríxo áamáyo mí ómómíximí nìwíro wígí egíapí tñí xíxeni wiíníapí nání ñíñí nìmoranéná “Apánírfaní?” yaiwipaxíní. Ayínání seyíné oyá xwíoxíyo ñweáwaníníro yaríná xeaníní seaikárarínagíá nání o seyíné nání re ráríníaríní, “Ayí ananí nioní tñí e ñweapaxíyíní.” ráríníaríní. Apí seyíné yarígíapímí dání wía neaóníní.

⁶ Aí Goríxo áamá xeaníní seaikárarígíáyo pírí numamorí xeaníní axípi wíaná “Ayí xíxeni imónínípiní ría yaríní?” yaiwianíwáríní.

⁷ Xeaníní seaikárarígíáyo pírí nìwíakímorí kíkíá seyíné seanwíraríri none neanwíraríri yarínagí nìwíníranéná “Ayí ení xíxeni imónínípiní ría yaríní?” yaiwianíwáríní. Áminá Jisaso síní píaumímí nìríní xegí eañínají ení eanígíáyí tñí eañínámí dání nìweapírná ría ápiáwí xwé aípínanwí yarínípi tñí xíxeni e eníaríní.

⁸ E neríná áamá Goríxo nání ñíñí mímopa ero xwíyíá negí Áminá Jisaso nání yayí neainarínípmí mímídí aríkwíkwí ero yarígíáyo pírí umamoníaríní.

⁹ Áamá ayo wígí egíapí nání xwírná nìwíxíxerí pírí numamoríná seáyí e xío xegí ení eanínípmí dání imónínípi “Xe sínwí onanípoyí.” mìyawi xegí símímaní tñí e dání aníní wíeawaríníaríní.

¹⁰ Negí Ámináo áamá xíoyáyí imóníríxíníri wiínípmí dání seáyí e umíeyoaro ñíñí wíkwíroarígíáyí nñí mñí síná weáníro oépoyníri eañínámí dání nìweapírná pírí e umamoníaríní. Seyíné míkone repíyí enwápi ñíñí nìkwírooro nání íná seyíné ení ayí tñí nawíní omí seáyí e umepírfaríní.

Poro Goríxomí ríxíní wurínípi náníní.

¹¹ Ámináomi seyíné seáyí e umepíríá enagi nání íníná seyíné nání Goríxomi ríxíní seauríyarínwáriní. Goríxo e imóníírixíní wéyo fá seaumírínípi t́níní xíxení ayo seaimíxíwíniginí seauríyarínwáriní. Naní imónínípi oyaneyíní seaimónarínípi nípíní t́níní Jisasomi díní níwíkwíro nání wíníyo saní urápaneyíní seaimónarínípi t́níní apiaú t́níní xíxení epíríá nání xegí ení eánínípi t́níní seaimíxíwíniginí seauríyarínwáriní.

¹² E nerínípi dání seyíné omí seáyí e uméyoaro x́fo ení seyíné seáyí e seaméyoari inípiríá nání Goríxomi seyíné nání e seauríyarínwáriní. O t́níní Áminá Jisasi Kiraiso t́níní wá seawianígí enagi nání xíxe seáyí e ḿeyoánípiríáriní.

2

Xwíyá xórórí yarínjo nání uríní náníní.

¹ Ǵníníxímeáyíné, xwíyá re rínínípi, “Negí Áminá Jisasi Kiraiso ámí weapáná nene o t́níní nawíní awí eánáníwáriní.” rínínípi nání rípi éírixíní yaríní oseaimíní.

² Kwíyí bímí dáníraní, xwíyá áamá yaní wiowáríá bímí dáníraní, payí “Porowa nearo wárenapígíápiríní.” rarígíá bímí dáníraní, ayá nísearemorí re rínínjánáyí, “Śfá Ámináo weapíníáyí ríxa imóníníriní.” rínínjánáyí, síní mé díní úpiríxá níseapeyirí ududí míseainípaní.

³ Áamá wo aí pípímí dání yapí oneaíwapiyíní sínwí ḿwínípa éírixíní. Xámí áamá obaxí Goríxomi maní xowiaíkímí wíro áamá xwíyá xórórí yarínjo piaumímí iníriní nemáná enáná ayí ŕwíyo śfá ayí imóníníá enagi nání raríníní. Áamá xwíyá xórórí yarínjo Goríxo wanínímíxíníforíní.

⁴ Goríxomi aníní śmí t́níní wíarínjoríní. Pí pí njwá áamá níwíxíro menwearígíápiríní, pí pí kwíyí áamá díní unwírárarígíápiríní, paimímí nímerí xewanínjo ayo seáyí e ḿeyoáníníáriní. E neríná aní Goríxo nání rídíyowá yarígíiwámí nípáwírí áamá obaxí sínwí anígíe dání éí níwéámáná xewanínjo re uríníníáriní, “Níwanínjóní Goríxoníní.” uríníníáriní.

⁵ Xámí nioní síní seyíné t́níní níwéaríná apí nání searínjapí síní díní míseainaríníraní?

⁶ Áamá o Goríxo xe piaumímí iníwíniginí ipímoáríníná imóníníe nání agwí síní omí b́ wakírímíxíní. Omí wakírímíxínípi nání seyíné níj́áriní.

⁷ Obo áamá obaxí maní Goríxoyápi xórórí oépoyníní ínímí dání ríxa níwíwapiya warínjagí aí omí wakírímíxarínípi Goríxo emí mamóníe nání níwakírímíxa uníáriní.

⁸ X́fómí wakírímíxarínípi Goríxo níyoámáná enáná xwíyá oyápi xórórí yarínjo síní ínímí mimóní ríxa sínjání piaumímí iníníáriní. Omí Áminá Jisaso níweapírí sogwíníní pírípírí nerínípi dání samíní níwímíxírí xegí madínípi t́níní píkiníáriní.

⁹ Xwíyá xórórí yarínjo ríxa sínjání níwímíxírí níwéaríná Seteno xewanínjoyá ení śxí eánínípímí dání ení śxí wéámíxíníá enagi nání o ámányí “O Goríxoríani?” oniaiwípoyíní yapí níwépísríná emímí ayá wí erí áamá ayá ŕwamónípaxípi erí eníáriní.

¹⁰ E neríná áamá anínaníro yarígíáyo xegí uyíní neríní b́ bímí dání yapí wíwapiyáná xewanínjo e oniaiwípoyíní yarínípi t́níní xíxení wíaiwípíríáriní. Ayí re ḿwímóní, “Goríxo yeáyí neayímíxemeaníá nání xwíyá Jisaso nání nepaxíní imónínípi aríá owianeyí.” ḿwímóní ŕwí umogíá enagi nání xwíyá xórórí yarínjo yapí wíwapiyipaxíriní.

¹¹ Ayí ŕwí umogíá enagi nání Goríxo díní xénwí omópoyíní wímíxaríná xwíyá xórórí yarínjo pí pí yapí wíwapiyíníápi aríá níwíro ayá śwí uróagi “Neparíní.” yaiwípíríáriní.

¹² Ámá xwiyfá Jisaso nánì nepaxìḡ imónìḡpì dḡḡ mḡkwíró wigf sḡpí imónìḡpì yaníro nánì dḡḡ nífá winḡḡyo Gorìxo xwiyfá umeárínfá nánì dḡḡ xenwí omópoyínrì wimìxínfárinì.

“Searéwapḡyḡwápì xaiwí fáf xírífrìxìní.” urḡḡ nánìrìní.

¹³ Negf nìrìxímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso wá seawianḡḡyíné, seyíné nánì kikiáf ḡweapaxí mimónḡḡwínì. Sa seyíné nánì íníná Gorìxomì yayínì wipaxí imónḡḡwínì. Gorìxo xegf kwíyípmì dánì sìyikwí mínìgáfáyf oimónfḡoyínrì seaimìxìrì seyíné xwiyfá nepaxìḡ imónḡḡpìmi dḡḡ íkwíroro yarìgáfápmì dánì yeáyf uyimìxemeámfánìrì eníná dánì fáf yiyamìximf seainḡ enagì nánì omì yayínì wipaxí imónḡḡwínì.

¹⁴ Gorìxo seyíné apì imónfífrìxìnírì xwiyfá yayf neainarḡḡ nene wáf searḡḡwápìmi dánì wéyo fáf niseaumìrìríná negf Áminá Jisasi Kiraiso níknìrì seáyì e imónḡḡpa seyíné enì bì e imónfífrìxìnírì wéyo fáf seaumìrḡḡrìní.

¹⁵ Ayínánì negf nìrìxímeáyíné, enḡ sìxí nínìro xwiyfá rìréwapígf inarḡḡwá manḡyo dánì searéwapḡyḡwápìranì, payíyo dánì searéwapḡyḡwápìranì, xaiwí fáf nìxìra úfrìxìní.

¹⁶⁻¹⁷ Negf ápo Gorìxo —O wá nìneawianìrì íníná enḡ sìxí ímìxìnanfáwá nánì neaimìxìrì ayá nìnearìmìxìrḡḡpìmi dánì awiaxí xfo neaiínfápmì nánì wenḡḡ nerì ḡweanfáwá nánì neaimìxìrì enorìní. O tñnì negf Áminá Jisasi Kiraiso tñnì awaú enḡ sìxí seaimìxìrì seyíné pí pí xwiyfá nanḡ imónḡḡpì rìro pí pí nanḡ imónḡḡpì ero epírfá nánì seaimìxìrì éisìxìní.

3

“Gorìxomì rìxḡḡ neaurìyífrìxìní.” urḡḡ nánìrìní.

¹ Negf nìrìxímeáyíné, payf rìna yoparfpmì nearíná rìpmì osearìmìní. Xwiyfá Ámináo nánì wáf rìnearḡḡwápì yanf níwéa nurì seyíné egáfapa amì amì yayf tñnì aráf wipífrì nánì Gorìxomì rìxḡḡ neaurìyífrìxìní.

² O áamá nìpìkwínì mimónḡḡpì ero sḡpí ero yarìgáfáyf xeanḡḡ neaikáranìro yarìgáfápmì dánì éf oneamínìnírì enì rìxḡḡ neaurìyíḡoyì. Ámá nñnì omì dḡḡ mḡwíkwíroarìgáfáyf enagì nánì rarḡḡnì.

³ Negf Áminá Jisaso áamá ikwiárìnpaxípmì yarḡḡ enagì nánì none re neaimónarìní, “O enḡ sìxí seaeámìxìrì sḡpí imónḡḡ —O, ayf oborìní. O xwírfá seaikìxenìgìnírì éf seamínìrì enfárinì.” neaimónarìní.

⁴ Ámináoýá dḡḡḡo dánì seyíné nánì re nìyaiwirane dḡḡ sḡḡá neaeánarìní, “Sekaxí none urḡḡwápì wí pñnì mḡwiáf agwí xìxenì xídiro ríwíyo enì xìxenì nìxída uro epírfárinì.” nìyaiwirane dḡḡ sḡḡá neaeánarìní.

⁵ Seyíné “Gorìxo nepa wá neawianarḡḡorfanì?” nìyaiwiróná nìjáf ámì bì tñnì imónìro Kiraisomì sḡpí wíáná enḡ sìxí nínìrì xwámámf wiḡḡpa ero epírfá nánì Ámináo yayíwí seaméwìngìní.

“Aiwá nìpífrì nánì omḡḡ éfrìxìní.” urḡḡ nánìrìní.

⁶ Negf nìrìxímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso nearowárḡḡone enagwí nánì sekaxí rìpmì osearìmìní. Sérìxímeá gíyí gíyí rìréwapígf inarḡḡwá none searéwapḡyḡwápì mìxídf mīyunípa nerì kikiáf yarínáyí, ayf tñnì gwiaumf minìpanì.

⁷ Ayf rìpmì nánì sekaxí apì seararḡḡnì. Pípmì xídpaxíyíné maráfá, none seyíné tñnì nḡḡwearanéná sḡḡwepígf seaíwapḡyḡwápìmi xídpaxíyíné enagì nánì seyíné nìjáfárinì. None wí nìpífreánìrì mé memenḡwanìgìní.

⁸ None aiwá wí sîwiá mîsearâpanîñwanigîñî. Anîñî mîseaikârîpa éwanîgîñîrî árfwîyîñáranî, ikwáwîyîñáranî, rîwî nîrîkwîñîmána nîgwî omîñî rîá tîñî anîñî minî nerîñîpîmî dánî bî nerane nîñwanigîñî.

⁹ “Aiwá anîpá mînearâpanîpaxawa imónîñagîa nánî e egîawîxîñî.” rîseaimónarîñî? Oweoi, seyîné sîñwepîgî seaîwapîyîñwápîmî xîdîrîxîñîrî e enwanigîñî.

¹⁰ Seyîné nîjîárîñî. None sîñî seyîné tîñî nîñwearanéná sekaxî re searayîñwanigîñî, “Ámá ‘Omîñî mepa oemîñî.’ wimónarîgîáyo aiwá minî mîwîpa érfîxîñî.” searayîñwanigîñî.

¹¹ “Poro pí nánî rîa e neararîñî?” mîyaiwîpanî. Segîyî wí nánî xwîyîá re rînarîñagî arîá nîwirane nánî rarîñwîñî, “Wí omîñî mé sîñwî nîyápirómî nemeróná xwîyîá mîmayîónî néra warîñoi.” rînarîñagî arîá nîwirane nánî seararîñwîñî.

¹² Nene Ámîná Jisasi Kiraiso tîñî nawîñî ikârîñîñwaéne enagî nánî wîyîné e yarîgîáýîné sekaxî nîsearîrane enî rîrémîxî rîpî oseaianeyî, “Píránîñî nîyunîrî nîñweámána segî omîñî éfápîmî dánî nîmîro nîrfîxîñî.”

¹³ Negî nîrîxîmeáyîné, segî wîñîyî nánî enî rîrémîxî e nîseairî aí nanî yarîgîáýîné segî yarîgîápî nánî anîñî nîseainîrî pîñî mîwiárîpanî.

¹⁴ Segîyî wí none seararîñwápî “Arîá mîwîpa oyaneyî.” wimónarîgîáyo sîñwî mí nîwómîxîro “Ayî Poro nearîñîpî arîá mîwîarîgîáýîrfânî?” nîyaiwîro ayá winîwinîgîñîrî ayî tîñî gwîaumî minîpanî.

¹⁵ E nero aí “Ayî nene tîñî sîmîsî eainîñwáyîrfânî?” mîyaiwî ségwáo sîpî yarîná “Gî gwîáorîñî?” nîyaiwîro dîñî píránîñî omonîrî íkwairîrî nîwirîná urarîgîápa urîrfîxîñî.

Yayî nîwiowárîrîná urîñî nánîrîñî.

¹⁶ Ámînáo —O ámá nîwayîrónîro ñweapîrîpî nánî mîkî ikinorîñî. O pí pí seaîmeáagî aí nîwayîrónîro ñweapîrî nánî seaimîxîwîñîgîñî.

¹⁷ Poronî nîñwanîñonî gî wé tîñî yoparî rîpî nearî yayî seaiwárénaparîñî. Nionî payî nearîná yoparî sîrfîwî e apî eánîñagî nîwîñîrîná “Poro eanîrfânî?” yaiwîpîrî nánî e eaarîñarîñî.

¹⁸ “Ámîná Jisasi Kiraiso nîyînéñî wá seawianîwîñîgîñî.” nimónarîñî.

Payí Poro Timotio nání xámi eañnarini.

Payí rina Timotio nání Poro xámi eañnarini. Timotio Esia piropenisíyo dánorini. Xano émayí wo aiwi xinái Judayí wíriní. Poro émayí añimíni xwiyá yayí winipaxí imóniñpi wáí nurimeríná nioní tñí nawíní wáí riméwinigini rípeañorini (Wáí wurimeiarigíáwa 16:1-3). Poro tñí nawíní amí amí neméfisáná xwiogwí waú wo Epe-sasiyo niñweari uréwapiyiñe dání “Ríxa wí e nání oumíni.” niwimóniríná Timotiomi “Joxí siní re niñweari Jisasoyá siyikí imónigíáyo umenweáirixini.” nurárimí nurí añí wí e dání pñí niwiárimí nibiríná sekaxí urinápí tñí xixeni éwinigini payí rina neari o tñí e nání mónapiñigini.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáí wurimeiarinjá wonirini. Goríxo —O niñweari nene yeáyí neayimixemeañnorini. O tñí Kiraisí Jisaso —O nene neairiménapiña nání dñí nikwímorí ñweañwáorini. O tñí awaú Poro wáí yeurimeinfa nání imónwiniñigini nírípeagíonirini.

² Nioní payí rina Timotioxi —Joxí nioní wáí rimearinápimi dání Kiraisomí dñí wíkwíroní enagi nání gí piaxí rimearinjá woxíniñí imóniñoxirini. Joxí nání payí rina neari mónaparinini. “Ápo Goríxo tñí negí Áminá Kiraisí Jisaso tñí awaú wá ríwianiri ayá rirímixiri joxí niwayiróniri ñweari nání siiri éisixini.” nimónariní.

“Xwiyá wigí dñí tñí nipimorí rarigíáyo wiaikíirixini.” uriní nánirini.

³ Nioní Epesasiyo pñí niwiárimí Masedonia piropenisíyo nání uminíri neríná rirínápa ámi axípi oriríminí. Joxí Epesasiyo niñweari áma xwiyá Jisaso nání nepaxiñpi nímusiroro xegí bí uréwapiyarigíáyo pñí niwiaikímorí “Apí e muréwapiyipani.” ureí.

⁴ “Piñiñí ikayíwí riniñpimi tñí aríowa eníná dání wigí niaíwí nemeága nuro yoí wírigíápimi tñí apiáumi manaxídiñani.” ureí. Apimí nanaxídirínáyí, Goríxo “Nioní dñí níníkwíroriñpimi dáníni gí imónigíáyo numeíirixini.” yaiwinípi tñí xixeni mé wigí dñí tñí nipimoro siwíáni ríñwanarigíá enagi nání rariniñí.

⁵ Ayí wigí winíyo nání nepa dñí sipí winínfa nání “Sekaxí e uríirixini.” rirarinini. Áma ayí apí xixeni níxídirínáyí, dñí ínimi bí níkwírómáná mírí ero dñí niyaikirorí “Nepa Goríxo wimónarinípi ríá yaríñwini?” niyaiwiríná esisí bí miní ero Jisasomí dñí níwíkwíroríná sirírowiárf mepa ero epaxíriní. Apí apí nerinípi dání wigí winíyo nání dñí sipí winínfa enagi nání e uríirixini.

⁶ Ayí rípi nání rirarinini. Áma wa apí apimí pñí niwiáriro nání ríxa xaxá nero ararixíniñí raríñoí.

⁷ Awa wigí dñíyo dání nipimorí rarigíápi nání majíá nero re niyaiwiníro rarigíápi, “Níjía mimóniñwí reñwini? Bíkwíyo e e riniñpi, ayí apí apí nání riniñí.” rarigíápi nání ení majíá nero aí ñwí ikaxí eániñpi nání negí wíyo uréwapiyani nání oimónaneyiníro yaiwinarigíáwarini.

Nwí ikaxí eániñpi nání uriní nánirini.

⁸ Yawawi níjírini. Nwí ikaxí eániñpi, ayí nañí imónini. E nimóniñagi aí Goríxo ñwí ikaxí riniñpi ayí áma wigí dñí tñí nipimorí rarigíápimi sopiñí oníirixiniñí riniñmaní.

⁹ Goríxo e éirixiniñí wimóniñpi tñí xixeni neríná ayí re yaiwipíraoi, “Nwí ikaxí riniñíyí áma wé rónigíáyí nánimani. Ayí áma xwiyá xowiaikímí yarigíáyí tñí uní yarigíáyí tñí nánirini. Áma Goríxomí ríwí ríwámíni mamoarigíáyí tñí íwí yarigíáyí

tíni nánirini. Ámá Gorixomi paimimí wiarigfáyí tíni arfíki imónigfáyí tíni nánirini. Xaniyaúmi pikiarigfáyí tíni pikioyími yarigfáyí tíni nánirini.

¹⁰ Ámá apíxí wí tíni íwí inarigfáyí tíni oxí waúnirani, apíxí wípaúnirani, onarigfáyí tíni ámá pikioimeaarigfáyí tíni yapí rarigfáyí tíni ‘Síná romi dání rírarinini.’ nurimáná ná miyarigfáyí tíni ayí níní nánirini. Nwí ikaxíyí, ayí xwíyíá naní imóniníyo pí pí wiaikiarigfáyí nání ení rinini.” yaiwipíraoi.

¹¹ Xwíyíá apí, ayí xwíyíá seáyí e imóniní, nene yayí neainarinípi tíni xixeni imónini. Apí Gorixo —O ámá níní yayí umepaxí imóninorini. O xwíyíá nioní díní níniníwírírí wáí nurimeíwiniginirí nírípeanípi nání rarinini.

Poró xóomi wá wianinípi nání yayí winí nánirini.

¹² Negí Áminá Kiraisi Jisasomi yayí wiariníriní. O “Poró díní uníwírírí paxoríani?” níníaiwírí xwíyíá oyápi wáí uríméwiniginirí nínirípearí ení síxí neámíxíní enagi nání omí yayí wiariníriní.

¹³ Xámi nioní omí ikayíwí umearirí ámá xóoyá síyikí imónigfáyo xeaniní ríá tíní wikárí arfíki númí nurí aniní míxí wiaxídirí yagáoní aiwí nioní omí díní míwíkwíropa nerí nání majíá níkarínirí e yariníagi nání o ayá nínirímíxirí apí e níiníriní.

¹⁴ Nioní sípí imóniní e yagáoní aiwí negí Áminá Kiraisi Jisaso wá xwapí ayá wí níwianíagi ámá xóo tíni nawíní níkaríniríná díní wíkwírorí díní síxí uyirí yarigfápi nioní ení axípi nímeaníniginí.

¹⁵ Xwíyíá “Kiraísi Jisaso ámá íwí yariníwaéne yeáyí neayímíxemeaní nání xwíá tío nání bíiníriní.” rinínípi díní nírírírí paxípiní. Ámá níní aríá níwiro “Neparini.” yaiwipaxípiní. Nínenení íwí yariníwaéne aiwí ayí yarigfápi tíni xixeni mé seáyí e imóninípi yagáoní, ayí nionirini.

¹⁶ Nioní e imóniníáoní aí Jisasi Kiraiso ámá xóo nání re owiaiwípoyinirí, “O apaxí mé pírí mumamó ámá wigí íwí yarigfápi ríwíminí umamopírí nání xwayí níwínirí kíkíá nweaarínoríani?” owiaiwípoyinirí nioní ayá nínirímíxirí yeáyí níyímíxemeaníriní. Kiraiso e nerínípiní dání ámá ríwíyo díní níwíkwírorí díní níyímíní tígíá imónipíríyí nání nioní, íwí xwapí yagáoní sínwepígí níiníriní.

¹⁷ Ayínání Gorixo, anínamíní míxí ináyí aniní miní imóniní —O wí mípé yariníriní. Ámá sínwí wíní paxí mimóniníriní. Ná woní oní níríá nepaxíní imóniní, ayí oriní. Omí aniní íníná seáyí e umíeyoarane yayí umerane néra úwaniginí.

“Xámi ríriníwápi nání díní nímorí xopírírí wíríxini.” uríní nánirini.

¹⁸ Timotioxí, gí íwoxíniní imóniníoxí, agwí payí rína nearí “Joxí éiríxini.” rírarínápi, ayí xwíyíá xámi joxí ríwíyo eríápi nání Gorixoyá díníyo dání wíá nírókiamoríná ríriníwápi tíni xixeni axípi ríraríniní. Xwíyíá apimí dání díní síxí nínirí xopírírí wíríxini.

¹⁹ E nerí díní wíkwíroariníwápi xaiwí íá xírírí díní níyaikirorí “Nepa naní ríá yariní?” níyaiwíríná esísí bí minarinípi sínwí ainenaxídirí éiríxini. Ámá wa “Joxí e éiríxini.” rírarínápi ríwíminí nímamoro mepa neróná síní Jisasomi díní míwíkwíró ewé sínáyo síxí núrórí xwíríá ikixenarinípa axípi e inígíawixini.

²⁰ Ayí waú ríwaúrini. Xaimeniaso tíni Arekísadao tíni awaúrini. Awaú “Gorixomi ikayíwí umearí paxowawimani.” oyaiwinípiyinirí Seteno xe xeaniní owikárinirí miní winíriní.

2

“Ámá níní nání Gorixomi ríxíní wuríyíríxini.” uríní nánirini.

¹ Ámá Jisasoyá siyikí imónigfáyí e éfríxíní rírimfáyí seáyí e imónínpí, ayí rípiríní. Ámá níní nání Goríxomí ríxíní wuriyíro yaríní wiíro yayí wiíro éfríxíní.

² Díní wíkwíroarínwaéne piyíá werane kikiíá nwearane yaníwá nání Goríxo negí mǎxí ináyíyo tǎnǎ gapímaní neamenwenaarígíá gíyí gíyo tǎnǎ wigí díní píráníní owimíxíní ríxíní wuriyífríxíní. Nene “Goríxomí nǎxídíro nání píráníní e ríá yaríní?” neaiwipaxí imónínpí erane ámáyo yadímíní imónínpí wirane yaníwá nání ríxíní wuriyífríxíní.

³ Ámá e nerónáyí, Goríxoyá sínwíyo dǎnǎ naní ero apǎnǎ imónínpí ero yarínagíá nání “Ríxíní wuriyífríxíní.” raríní. O nene yeáyí neayimíxemeaaríní.

⁴ Ámá níní xwíyíá mǎkí nepaxíní imónínpímí mí nómíxíro díní omópoyíní wimónaríní. Apímí mí ómíxǎná yeáyí uyimíxemeámǎnǎ nání wimónaríní.

⁵ Nene nijfáriní. Nwíá nepa imónínpí, ayí ná woní Goríxoríní. O tǎnǎ xǎomí sípí wíkararínwaéne tǎnǎ nání wáwúní imóníno, ayí ení ná woní Kiraisí Jisasoríní.

⁶ O Goríxo íná e éwínígní wimóníní imónǎná ámá nínénéní negí íwí yarínwápi gwíníne neaíkweawǎrímǎnǎ neapeiníní. Xǎo nínapeirínípmí dǎnǎ síwá réníní neainí. Goríxo ámá nǎyoní yeáyí uyimíxemeámǎnǎ nání wimónaríní.

⁷ Nioní Kiraiso e neainípmí nání wǎí nurímeiarígíá wo nimóní áwaní nurímeíwínígní Goríxo nínírfearí —Aga yapí bǎ mǎraríní. Nepǎnǎ raríní. Goríxo nínírfearí émayí maní nioníyáyo dǎnǎ xwíyíá nepaxíní imónínpí aríá niro díní wíkwíro epírfá nání uréwapíyímǎoní imónímí nání nimíxíní.

⁸ Ayínǎnǎ ge ge Jisasoyá siyikí imónigfáyí Goríxomí yayí owianeyíníro awí neáníronǎ “Oxowa omí ríxíní urífríxíní.” nimónaríní. Ayí “Oxí siyikwí mínípa nemǎná wigí wíníyo wíkwí mǎwónípa ero xíxewíámí mǎrínípa ero yarígíáwa wé seáyí e nímíeyoaro íeapǎ nemǎná ríxíní urífríxíní.” nimónaríní.

Apíxíwa epaxípmí nání uríní nání.

⁹ Apíxíwa ení ámá Goríxomí yayí owianeyíníro awí éanarígíe nání nǎbírónǎ píráníní níteáníro aikíyí xǎxení wigí yínípaxípmí nǎyínímí bǎfríxíní. Ámá weyí onearípoyíní dǎí okiyíá ero nǎgwí okiyíá íníro rapírapí nǎgwí xwé roníyí yíníro mé

¹⁰ apíxí “Niaíwí Goríxoyáíwanexíní.” rǎnarígííwa epaxípmí wigí ámáyo aríá nǎwírínípmí dǎnǎ okiyíáníní ínífríxíní.

¹¹ Apíxíwa oxowa uréwapíyarínǎ xwíyíá mǎrǎ ínímí nǎwúríníro aríá wífríxíní.

¹² Apíxíwa xe oxowámí seáyí e nǎwimóníro ouréwapíyípmí wǎnarínámǎnǎ. “Íwa xwíyíá mǎrǎ ero oxowámí maní aríá wiíro éfríxíní.” nimónaríní.

¹³ Ayí rípmí nání raríní. Enínǎ Goríxo ámá nimíxírfǎná xǎmí imíxíno, oxí Adamomí nimíxímǎná ríwíyo apíxí Ipímí imíxíní.

¹⁴ Ayí rípmí nání ení raríní. Obo yapí wíwapíyíno, ayí Adamomímǎnǎ. Ipímí yapí wíwapíyíánǎ í xwíyíá Goríxo urínípmí wíáíkní enagí nání “Apíxíwa xwíyíá mǎrǎ ero oxowámí maní aríá wiíro éfríxíní.” raríní.

¹⁵ Nioní e níní aí apíxíwa Goríxomí díní nǎwíkwíroa uro ámáyo díní sípí nǎwia uro siyikwí míníní imóníro níteáníro ero nerónáyí, niaíwí xǎrarígíápmí dǎnǎ eríkiemeánírfáriní.

3

Siyikí Jisasoyá imónigfáyí wipeñweagíáwa nání.

¹ Xwíyíá re rínínpí díní nwírárípaxí imónínpí. “Ámá Goríxoyá siyikí imóníní bímí” go go “Oumenwéámíní.” nǎyaiwirínáyí, “Nioní apí e oemíní.” wimónarínípmí, ayí awíaxíriní.

² Ayínání Gorixoyá siyikí imóniñyíyí bimi wipenweañ go go rípi rípi imóníwiniñi. Xwiýá mumeáripaxí imóníwiniñi. Apíxí ná wíni meáwiniñi. Dñí nípíkwini mimóniñí nání míkikayó naní nánini kíkayówiniñi. Dñí naní nímorí ámayá siñwíyo dání wé róniñí imóniñpini éwiniñi. Wé íkwianwíyo unwiráripaxí imóníwiniñi. Ámá wímeáaná nipemeámi nurí aiwá míraní wíwiniñi. Wínyo uréwapíyipaxí imóníwiniñi.

³ Iniígí níniríná papíki yarígtápi nání mñí minípa éwiniñi. Wáwíniñí nimónirí apaxí mé mixel mimónipa erí awayini wirí éwiniñi. Mixí nípea memepa éwiniñi. “Nígwí bí aí minimúropa oeni.” yaiwiarígtápi wí dñí íá mímáxirípa éwiniñi.

⁴ Xegí síwí niaíwí píráníñí méwiniñi. E neríná niaíwíyí xanoyá maní aríá wiro wéyo umero éfrixinirí éwiniñi.

⁵ Ámá majíá nerí xegí síwí niaíwí píráníñí mumeapa nerínáyí, “Gorixoyá siyikí imónigíáyí bimi ananí píráníñí umerweapaxírini.” ríseaimónariní? Oweoi, e nerínáyí, píráníñí mumerweapaxí enagi nání rariniñi.

⁶ Jisasomí siní aí dñí níwíkwírorí níxídríná negí neaípenweañ wo oimónirí siñwí míwiniñi éfrixini. O e nimónirí nání wáí imónaríná obo seáyí e seáyí e nimónirí nánini neánirí xwiýá meáriníñípa o ení xwiýá meáriníñinirí nání rariniñi.

⁷ Ámá wí xegí yoí ráná dñí Jisasoyá siyikí imónigíáyínéyáyo dáníni maríáí, sipíáyíyá dñíyo dání ení “Nanorini.” yaiwiarígtó, o seaípenweáwiniñi. Dñí e míwíaiwiarígtó enánáyí, ámá wí níwíápínimearo o ayá wimopaxí enípi nání ráná awí oboyá ñwiráriníñinirí nání rariniñi.

Jisasoyá siyikí imónigíáyó seáyí wíiarígtáyí nánirini.

⁸ Ámá go go “Jisasoyá siyikí imónigíáyó seáyí wíiaríñá woní oimónimini.” níwimónirínáyí, dñí íá xiríño imóníwiniñi. Naní rirí sipí rirí mepa éwiniñi. Iniígí papíki yarígtápi nání mñí minípa éwiniñi. “Amípí wí minimúropa oeni.” níyaiwirí íwí urápmínirí mepa éwiniñi.

⁹ Apí apí mepa nerí xwiýá eníná dání yumí imóniñí Gorixo wíá okímíxíñípi nání siní ududí míwiní “Aga nepa ríá rinini?” níyaiwirí xaiwí íá xiríwiniñi.

¹⁰ Jisasoyá siyikí imóniñwaéne seáyí neaípaxí imóniñí woríanirí xámi iwamíó iwamíó wíwapíyírixini. E neríná ríxa mímíwíaró nerí wí xwiýá mumeáripaxí imóniñípi néra waríñagi níwiniñónáyí, xe e oimónirí siñwí wíñírixini.

¹¹ Apíxiwa ení dñí íá xirígtáyí imónírixini. Mímáyó míropa ero dñí nípíkwini mimóniñí nání míkikayó naní nánini kíkayoro éfrixini. Pí pí neríná ámá dñí ñwiráripaxíini éfrixini.

¹² Jisasoyá siyikí imónigíáyíné seáyí seaíiarígtáwa apíxí ná wíni meárixini. Wigí síwí niaíwí píráníñí méfrixini.

¹³ Ayí rípi nání “Seáyí seaíiarígtáwa apí apí éfrixini.” rariniñi. Jisasoyá siyikí imónigíáyó seáyí wíiarígtá gíyí gíyí píráníñí níwíirónáyí, ayo wé íkwianwíyo unwiráripírtá enagi nání rariniñi. Kiraisí Jisasomí dñí wíkwíroarígtápi nání wíyo áwaní nurírná ení igígí mé ananí urípaxí imónipírtá enagi nání rariniñi.

“Joxí ámá Gorixoyáyí epaxípi nání nijá oimónirí eaarinini.” uríñí nánirini.

¹⁴ Nioní xwiýá rípi ríwamíñí neáa nuríná “Ríxa ríná níbirí símeáimíñi.” níyaiwirí dñí síkwímoníni.

¹⁵ E nerí aiwí nioní míbipaxí nimónánáyí, joxí nijá re imónirí nání payí rína eaarinini. Ámá Gorixoyá gwí imónigíarí —Arí ámá Gorixo, dñí míkí ikinoyá siyikí imónigíáyíriní. Íká xwiýá xaiwípíniñí nimóniro xwiýá nepaxíñí imóniñpimi sopíñí warígtáyíriní. Ayí Gorixo e éfrixinirí wimónarinípi tñí xixení neríná epaxípi nání joxí nijá imónirí nání eaarinini.

¹⁶ Aga neparini. Xwiyá nene diñf ikwíroarínwápi, Gorixo wía mókímíxípa enáná siní nijá mimónípa enwápi —“Apí aga seáyí émi imónínjipírání?” nīyairirane rarínwápirini. Ayínáni seanj nīrīranéná rīpi rarínwápirini, “O sináni áamá imónirí kwíyípi ‘O aga wé róninorini.’ owiaiwípoyinirí neaiwapiyirí enorini. Anínajowa sinwí winaxídiro xwiyá o nání rinínjipi anj nīmīni rinīmeri enorini. Áamá xwía tīyo njweagíáyí diñf wíkwíroro Gorixo anínami nání wíránirí enorini.” rarínwápirini.

Áamá Jisasomi ríwí numero kwíyí xegí bimí xídipíráyí nánirini.

4

¹ Kwíyí Gorixoyápi ríxa áwanj re rémixamonjirini, “Sía yoparíyí tīníná áamá wí Jisasomi siní diñf mīwíkwíró ríwí numoríná re epíríárini. Kwíyí ámi xegí bimí —Apí áamá yapí wíwapiyarínjipirini. Apimí xídíro áamá kwíyí apimí dání uréwapiyarígíáyí rarígíápi aría wíro imíóyo dání éwapínarígíápi aría wíro epíríárini.” Gorixoyá kwíyípi áwanj e rémixamonjirini.

² Apimí dání uréwapiyarígíáyí yapí owíwapiyaneyinirí yarígíápi dání wíwapiyarígíárini. Wigí diñfpi íwí ayá wí yarígíápi dání ríxaxí órinjagí nání íwí nero aí “Ayí íwí ría yarínini?” nīyairirina esísí bī minarígíárini.

³ Ayí “Apíxí mīmeánipani.” ríro “Aiwá api njwárini. Minipani.” ríro yarígíáyirini. E nerí aí nene xíomi diñf nīwíkwírorane xwiyá nepaxínj imónínjipi nání diñf moarínwáene Gorixo aiwá api api nání yayí nīnimáná nīrīxínirí imíxínjirini.

⁴ Ayí rīpi nání rarínini. Amípí Gorixo imíxínjyí nīni nanjirini. Wí ríwíminí mamopaxí mimónini. Nene Gorixomi yayí nīwirane nīpaxíni imónínjagí nání rarínini.

⁵ Gorixoyá sinwíyo dání aiwá nīpini anani nīpaxí imónínjagí nání rarínini. Ayí xewaninjo amípí nīni iwamíó nīmíxíríná “Nīpini nanjirini.” rīnjipimí dání nīpaxí imónirí nene nīnīranéná api nání yayí wiarínwápi dání nīpaxí imónirí enjagí nání rarínini.

“Rīrīxímeáyo uréwapiyirí Gorixomi píráninj xídíría nání iwamíó éwapínirí éirīxini.” urínj nánirini.

⁶ Xwiyá api joxí yegí nīrīxímeáyo nuréwapiyirínáyí, surímá wí mé áamá Kiraisí Jisasoyá xínáiwánínj nīmónirí omínj xīxeni nīwíríná yarígíápa axípi e eríárini. Joxí e neríná aiwá nīnīrinjipimí dání enj sīxí eánarinwápa axípinínj joxí xwiyá nene diñf wíkwíroarínwápi —Apí xwiyá píráninj renjwipénínj joxí nīxída warínjipirini. Nepaxínj imónínjipirini. Apimí dání enj sīxí eániríárini.

⁷ E nerí aí piyínj ikayíwípi —Apí sa xwía tīyo dánjpirini. Niaíwí diñf mīmogíápianti rīpaxípirini. Apimí diñf bī mīkwíró aríkwíkwí nīwíera nurí áamá Gorixomi xīxeni nīxídíríná yarígíápi tīni xīxeni ería nání áamá níá yaníro nání iwamíó éwapínarígíápa axípinínj iwamíó éwapínírīxini.

⁸ Ayí rīpi nání “Áamá Gorixomi xīxeni nīxídíríná yarígíápi tīni xīxeni ería nání iwamíó éwapínírīxini.” rīrarínini. Wará rīrowá oneainirí nání iwamíó nīréwapínirínjipi, apimí dání nanj onīmíápi neaiipaxíriní. E nerí aí Gorixomi xīxeni xídáníwá nání iwamíó nīréwapínirínjipi, apimí dání nanj ayá wí neaiipaxíriní. Agwí ríná siní xwía tīyo nīnjwearanénáraní, ríwíyo anínami nīnjwearanénáraní, nanj neaiipaxí enjagí nání rarínini.

⁹ Xwiyá api, ayí diñf njwírípaxí imónínjipirini. Áamá aría nīwirí xídípaxípirini.

¹⁰ Ayí ríwíyo anínami nīnjwearanénáraní, siní xwía tīyo nīnjwearanénáraní, Gorixomi xīxeni xídáníwá nání iwamíó nīréwapínirínjipimí dání nanj neaiíwíniginirí agwí ríná ríwí nīrīkwínimáná anínj miní yarínwápirini. Nene Njwía

diní noní imóninjo —O áamá nıyonı yeáyı uyımıxemeámánırı enjorını. Xıomı diní wıkwıroarınwaéne anıpaxı yeáyı neayımıxemeaarınjorını. “O nene e neaiınfárını.” nıyaiwirane diní nikwımorane nánı anınıf minıf yarınjwárını.

¹¹ Xwıyıfá apı nıpını sekaxı urırı uréwapıyırı éırıxını.

“Dıxı nerınjıpımı dání sınjwepıgıf wıırıxını.” urınjıf nánırını.

¹² Joxı sını áamá rıfá mırınjoxı aí xe peayıf onanıpoyınırı sınjwıf mıwınıpanı. Joxı wé ikwıanwıyo rınjwıráırıpırı nánı Jıasomı dinıf wıkwıroarınıgıáyıf epaxıf imónınjıpıf nánı sınjwepıgıf wıırıxını. Jıwanınjoxı nıra nurınjıpımı dání sınjwepıgıf wırıf nemerıná pıránınjıf nerınjıpımı dání sınjwepıgıf wırıf wınıyo dinıf sıpıf nıwirınjıpımı dání sınjwepıgıf wırıf dinıf njwıráırıpaxıpıf nerınjıpımı dání sınjwepıgıf wırıf ikwıráfnánınjıf nımónırıf nerınjıpımı dání sınjwepıgıf wırıf éırıxını.

¹³ Nıonı bımıfáe nánı wenınjıf nerıf nınjwearıná Gorıxomı yayıf umeanıro nánı awıf eánarınıgıe dání xwıyıfá Gorıxoyáıf fáf nuroımáná apımı dání uréwapıyırıf enıf rırémıxıf wırıf éırıxını.

¹⁴ Xámı Jıasoyáf sıyıkıf imónınıgıfáyıf wıpenjweagıfáwa joxı erıfápıf nánı Gorıxoyáf dinıfıyo dání wıfá rókıamoro wé seáyıf e sıkwıárıro éáná Gorıxo xegıf kwıyıpımıf dáníf e epaxıf oımónırıf dinıf sıxıf sımonıpıf dinıf yaıkıáf mımopanı.

¹⁵ Xwıyıfá “Joxıf e éırıxını. E éırıxını.” rırarınjápıf nıpınıf xıxenıf wé oroárımınırıf éırıxını. Ámáf gıyıf gıyıf sınjwıf nıranırónáf joxı xwıyıfá nıonıf “E éırıxını.” rırarınjápıf nerıf wé nıróa warınjagıf ranıpırıfáf nánıf e éırıxını.

¹⁶ Jıwanınjoxıf yarınjıpıf nánıf sınjwıf ainenaxıfđırıf uréwapıyarınjıpıf nánıf enıf sınjwıf ainenaxıfđırıf éırıxını. Kıkıfáf bıf mınjweáf arıkıf e yayıırıxını. Ayıf rıpıf nánırını. Joxıf e nerınáf jıwanınjoxıf erıkıemeánırıf dıxıf manıf arıfáf sıarınıgıfáyıf erıkıemearıf erıfáf enjagıf nánıf rarınjını.

5

“Ámáfıyo pıránınjıf owımıxımınırıf nurırınáf dıxıfıyo urarınjıfpa urıfırıxını.” urınjıf nánırını.

¹ Ámınápıa wımıf pıránınjıf owımıxımınırıf nerınáf xwamıánıf tınıf murıpanı. Dıxıf ápowamıf nıpenıf urarınjıfpa urıfırıxını. Íwıf sıkınjowamıf pıránınjıf owımıxımınırıf nerınáf dıxıf rıgıwáfowamıf urarınjıfpa nıpenıf urıfırıxını.

² Apıanıpıamıf nurırınáf dıxıf rınókıwamıf urarınjıfpa urıfırıxını. Apıyáfıwamıf nurırınáf ikwıráf wınánınjıf nımónırıf rınapıwamıf urarınjıfpa urıfırıxını.

Apıxıf anıwa nánı urınjıpıf nánırını.

³ Apıxıf anıf wıf úmayıf imónınjagıf nıwınırınáf wéyo umeırıxını.

⁴ E rırarınjagıf aíf apıxıf anıf gıf gıf nıáfıwıf tınıf imónırıranıf, fıwıárıfawéyıf tınıf imónırıranıf, enánáyıf, ayıf epırıfáf seáyıf e imónınjıpıf rıpırını. Wıgıf imónınıgıfáyıf wéyo umeıpırıfáf nánıf éwapınıfırıxını. Wıgıf xanıyaúf umeğıfıfpa wıwanınjıyıf enıf rıxa xwé nıwıarorınáf axıpıf umeıpırıfáf nánıf éwapınıfırıxını. E nerónáyıf, Gorıxo yayıf wınarınjıpıf yarınjagıfáf nánıf rarınjını.

⁵ Apıxıf anıf aga úmayıf imónınjıf gıf gıf Gorıxo arıráf onınırıf dinıf wıkwımoarınjırını. E nerınáf árıfwıyımıranıf, ikwáfıyımıranıf, omıf rıxınjıf urırıf yarınjıf wırıf yarınjırını.

⁶ E nerıf aíf apıxıf anıf gıf gıf “Pıf enınjıf?” nıyaiwırıf mınıf wınarınjıpınıf “Oemını.” nıwımónırınáfıf, sınıf sınjıf nımónırıf nınjwearıf aíf aga penınınjıf imónını.

⁷ Apıxıf anıwayáf nıáfıwıyıf tınıf fıwıárıfawéyıf tınıf pıránınjıf número xwıyıfáf murıpaxıf imónırırıxınırıf nıonıf rırarınjápıf sekaxıf nura úırıxını.

⁸ Ayıf rıpıf nánıf “Nıonıf rırarınjápıf sekaxıf nura úırıxını.” rırarınjını. Ámáf go go xegıf imónınjıfıyo mumepa nerınáf Jıasomıf dinıf wıkwıroarınjıpıf rıwıf rırıwáfımınıf nımamorıf

sípí áamá dñf mîwîkwîroarîgîáyî yarîgîápîmî nîmúrîrî aga sîpî imónîñfîpî yarîñî. E nerî aí go go xanîpiaúmî mumepa nerîñá ayî aga anîpaxî sîpî imónîñfîpî yarîñî.

⁹ Apîxî anî wî sîñî xwiogwî 60 mîmúropa enáná íkwî Jisasoya sîyîkî imónîgîáyîné apîxî anîwamî arîrá wianîwanîro nánî wigî yoî ñwirárarîgîánamî mîñwirárîpa éîrîxîñî. E nerî aí í oxî ná womîñî píránîñfî meánagî enagî wîñîrî

¹⁰ “Sanî píránîñfî nearáparîñîrîñî.” rarîñagîa arîá wirî “Xegî nîaíwî píránîñfî meagîrîñî.” rarîñagîa arîá wirî áamá anî mîdánîyo aiwá mîranî yagî imónîñagî wîñîrî áamá Gorîxoyáyo arîrá nîwirîñá sîyîkwîpîñîñfî nîmónîmáná arîrá wiagî imónîñagî wîñîrî áamá wî dñf rîá uxearîñagî nîwîñîrîñá seáyî wiagî imónîñagî wîñîrî pí pí nanî imónîñfîpî “Oemîñî.” nîyaiwirî dñf wîkwîroagî imónîñagî wîñîrî nerîñáyî, íyá yoî ananî íkwînamî ñwirárîrîxîñî.

¹¹ E nerî aí apîxî anî sîñî apianîpia mîmónîpa egîíwayá yoî mîñwirárîpa éîrîxîñî. Ayî rîpî nánî rarîñîñî. Apîxî anî sîñî apianîpia mîmónîgîíwa “Ámî oxî wo tîñî oinaiyî.” wîmónáná sîñî Kiraiso nánî dñf mamónîñfî nero “Ámî womî omeánîmîñî.” wîmónarîñfî enagî nánî rarîñîñî.

¹² Íwa e nerónáyî, oyá sîmîmanîyo dánîñîñfî re rárîgîápî, “Ámî oxî mîmeánî sa Kiraiso tîñî nikárîñîrîñá apánîrîñî.” rárîgîápî rîwîmîñî mamoarîgîa enagî nánî xwîyîá meárîñîgîíwa imónarîgîárîñî.

¹³ Rîpî enî yarîgîa enagî nánî rarîñîñî. Omîñfî bî mé kîkîá néra wanîro nánî néwapîga nuro aí nepa kîkîá bî yarîgîámanî. Anî iwá iwámî nemeróná xwîyîá mîmayîó roro wiárî nîrémoro xwîyîá répiroro neróná xwîyîá píránîñfî nîrîpaxî mîmónîñfîpî rarîgîárîñî.

¹⁴ Ayîñánî “Apîxî anî sîñî apianîpia mîmónîgîíwa re éîrîxîñî.” nîmónarîñî. “Ámî oxî nîmeánîro nîaíwî nîxîrîro uméîrîxîñî.” nîmónarîñî. Íwa e neróná áamá Jisasomî dñf mîwîkwîró nene nánî wikî neaónîñfîyo wo íwa apîñî yarîñagîa nîwîñîrîñá “Íwa sîpî yarîñoî.” nearîpaxî wî imónîñfîámanî.

¹⁵ E nerî aí apîxî anî wîwa Setenomî xîdîpîrî nánî rîxa Jisasomî pîñî nîwiárîmî wigîmî warîgîa enagî nánî rarîñîñî.

¹⁶ Apîxî Kiraisomî dñf wîkwîroarîgîa gîyî gîyî wigî apîxî anî enánáyî, Jisasoyá sîyîkî imónîgîáyî anîñfî wikárîpîrîxîñîrî wîwanîñfîyo íwamî píránîñfî numero arîrá wîrîxîñî. Ayî Jisasoyá sîyîkî imónîgîáyî apîxî anî úmayî imónîgîíwamî arîrá wîpîrîa nánî rarîñîñî.

Jisasoyá sîyîkî imónîgîáyî wîpenweagîáwa nánîrîñî.

¹⁷ Jisasoyá sîyîkî imónîgîáyî wîpenweagîa numenwearîñá nanî nero píránîñfî yarîgîáwa yayî owinîñîrî aiwáranî, ñîgwîranî, mîñî wiarîgîápî “Biaú mîñî wîpaxowarîñî?” nîyaiwîro wé íkwianîwîyo uñwirárîrîxîñî. Wîpenweagîa xwîyîá Gorîxoyápîmî dánî enî rîrémîxî wîro uréwapîyîro yanîro nánî anîñfî mîñî yarîgîáwa nánî ayî anîpaxîrîñî.

¹⁸ Bîkwîyo dánî xwîyîá rîpiaú nîrîñîrî eánîñagî nánî rarîñîñî, “Burîmákaú wîtîpî exwexwîmî oenîrî xwîrîñwî xapîxapî nosaxa pwarîñá bî mîñîpa oenîrî manî gwî mîkîrîwîpanî.” nîrîñîrî eánîrî “Ñîgwî omîñfî yarîgîáyî wigî omîñfî egîápî nánî ñîgwî meapaxîrîñî.” nîrîñîrî eánîrî enagî nánî wîpenweagîáyî re yaiwîrîxîñîrî rarîñîñî, “Neaîpenweagîáwamî yayî owinîñîrî mîñî wiarîñwápî biaú mîñî wîpaxowarîñî?” yaiwîrîxîñîrî rarîñîñî.

¹⁹ Áamá ná wonî nîwiápîñîmearî Jisasoyá sîyîkî imónîgîáyî wîpenweanî womî xwîyîá nuxekwîmîrî “Sîpî yarîñî.” rîránáyî, arîá mîwîpanî. E nerî aí sîñwî wînaróáyî waúrânî, waú worânî, enánáyî, ayî ananî arîá wîrîxîñî.

²⁰ Wipenweagfá arfki fwi yarigfáyo Jisasoyá siyikí imónigfá niyfyá siñwí anigfe dání mîxí urfîrixîni. Wa enî wáyí nero axîpi mepa epîrfa nânî “Niyfyá siñwí anigfe dání urfîrixîni.” rîrarîñîni.

²¹ E nerî aí nionî Gorîxoyá siñwí tîñî e dání tîñî Kiraisî Jisasoyá siñwí tîñî e dání tîñî anînajî xfo íá yiyamîximî enîfyá siñwí tîñî e dání tîñî xwîyá joxî mîrîmûropaxî imónîñî rîpi orîrimîni. Joxî nionî wipenweagfáwa nânî rîrarîñápi nerîná wî nânî “Ámá nionîyáyîrîani?” niyaiwirî niyîñwîrónîrî mepa éîrixîni. Wî dixîyonî sîmî sîmî e nîmerî mepa éîrixîni. Xîxenî wigî yarigfápi tîñî wiîrîxîni.

²² Joxî áamá wo ayá tîñî nîmearî Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañî wo imónîwîñîgîñîrî nîwîmîxîrî wé seáyî e mîwikwiárîpanî. Apaxî mé wipenweañî wo oimónîrî wîmîxáná fwi ayî yarigfápi rîxîmeanîgîñîrî rarîñîni. Joxî fwi bî mé íkwîráfnaxîñîñî imónîwîñîgîñîrî rarîñîni.

²³ Timotioxî, íníná aga sîmîxî agwîyo siayarîñîpi nanî sinî nânî aga iniîgîñî mîñîpa nerî marîsinîfá nânî wayí iniîgî wainî bî tîñî nîrîxîni.

²⁴ Sipî áamá wa éfápi siñánîñe dání éfá enagi nânî sinî pfá minîñáná aí rîxa siñánî imónarîñîrîni. E nîmónîrî aí sipî wa éfápi inîmî dání éfá enagi nânî pfá néfasáná enáná siñánî imónarîñîrîni.

²⁵ Axîpi énîñî nanî wa éfápi siñánîñe dání éfá enagi nânî siñánî imónarîñîrîni. E nîmónîrî aí nanî wa yumîí éfápi anîñî yumîí imónarîpaxîmanî.

6

Ámá xînáíwánîñî nîmónîro omîñî wiîarîgíáyîf nânîrîni.

¹ Ámá xînáíwánîñî nîmónîro omîñî wiîarîgíáyîf wigî bosowa nânî “Awamî wéyo umerane xîxenî arfá yîmîgî wirane epaxowarîani?” niyaiwîro api e wiîrîxîni. Awa Gorîxo nânî sipî mîrîpa ero none áamáyo uréwapîyarîñwápi nânî sipî mîrîpa ero oépyîñîrî rîrarîñîni.

² Go go xegî boso Jisasomî dîñî wîkwîroarîñî wo enánáyî, dîñî re nîwîaiwirî paimîmî mîwîpa éwîñîgîni, “Xfo enî gî Jisasomî dîñî wîkwîroarîgîwî wo enagi nânî sa gî nîrîxîmeanîñî imónîñî worîani?” E nîwîaiwirî paimîmî mîwîpa nerî rîpiñî yaiwîwîñîgîni, “Gî bosî omîñî wiîarîñáo Jisasomî dîñî wîkwîroarîñî wo imónîrî Gorîxo dîñî sîxî uyarîñî wo imónîrî eno enagi nânî arfá yîmîgî nîwirî omîñî owîimîni.” yaiwîwîñîgîni. Xînáíwánîñî nîmónîrî omîñî wiîarîgíáyîf nânî rîrarîñápi dání siyikí Jisasoyá imónigfá joxî tîñî e ñweagfáyo uréwapîyîrî enî rîrémîxî wirî éîrixîni.

Mimónî uréwapîyarîgíáyîf nânîrîni.

³ Ámá go go xwîyá nionî rîrarîñápi marfá, xegî bî imónîñîpi —Api xwîyá píranîñî réwapîñîgíápi tîñî xîxenî mimónîñîpiñî. Xwîyá negî Ámîná Jisasî Kiraiso rîñîpi tîñî xîxenî mimónîñîpiñî. “Gorîxomî píranîñî nîxîdîrîná epaxî, ayî apîrîni.” rîñîpi tîñî xîxenî mimónîñîpiñî. Xwîyá xegî bî imónîñî api íá xîrarîñî go go

⁴ wárî nîmónîrî aí aga nîjá nanî bî mimónîñîrîni. O xwîyá rîrowîámî inarîgíápi nânî wî tîñî orînaneyîñîrî sîmî xeadîpénarîñîrîni. Xwîyá xîmîximî nîñîro rarîgíápi nânî enî wî tîñî orînaneyîñîrî sîmî xeadîpénarîñîrîni. E yarîñîpîmî dání áamá sipî dîñî yaiwîñîro xwîyá mîximîxeawîámî inîro ikayfwi rîñîro anîdîñî yaiwîñîro

⁵ xîxewîámî rîñîro yarîgíárîni. Ámá e yarîgíáyî dîñî xeyánîñî imónîro xwîyá Jisaso nânî nepaxîñî imónîñîpi bî sinî mîxénîñî imónîro egíáyîrîni. Xenwîñî re yaiwîarîgíárîni, “Gorîxomî nîxîdîrîñîpîmî dání amîpî xwé meapîrfa nânîrîni.” yaiwîarîgíárîni.

“Íá xîrîñápi apánîrîni.” yaiwîarîgíáyîf tîñî e mîyaiwîarîgíáyîf tîñî nânî urîñî nânîrîni.

⁶ Ayí e yaiwiarinagáa aí áamá “Amípí nioní íá xirinápi, ayí apánirini.” yaiwiarigáayí Gorixomí nixídirinípimi dání amípí Gorixo “E wiíimiginí.” yaiwiárinípí wí mímúronigáayirini.

⁷ Inókiwa neaxirigíe dání amípí wí tñj ímóninwaéne íá neaxirigíáraní? Péwaé dání ení amípí wí nimeámi waníwáraní? Oweoi.

⁸ Ayínáni sa aiwá nani nániraní, aikí yínani nániraní, apáni enánáyí, dñj re oyaiwianeyí, “Nene íá xirinwápi ayí apánirini.” oyaiwianeyí.

⁹ E nerí aí áamá amípí wí mímúropa oenirí yarigáayí re yarigáariní. Amípí wí nánini ayá síwí nuroríná mñj síxí nínirínipimi dání wiwaniníyí míréyóniní píkínarigáariní. Ayí majá níkariníro amípí ríwéná xeaniní wímeapaxí ímóninípí nání íkíniní sípí wiariníriní. Maiwí e néra núfasáná ríwéná síwá nerí piéropíáriní.

¹⁰ Ayí rípi nání rarínini. Áamá nigwí nánini dñj sípí níwiríná ayí íwí xixegíní oépayinirí wipemeariníriní. Áamá wí nigwí nánini íkíniní sípí níwirinípimi dání xwíyíá nene dñj íkwíroarinwápi ríxa píní níwiárimí majímajíá néra xenwími nuro ríniní meárinarinagáa nání rarínini.

“Pírániní nerí dñj níyiminípí xaiwí íá maxíríríxiní.” uríní nánirini.

¹¹ “Gorixo ‘Timotio e éwiniginí.’ wimónarinípí tñí xixení oemini.” yaiwiariníoxí, sípí apimí píraniní éf meníríxiní. E neríná “Wé róniní ímóninípini oemini.” yaiwirí “Gorixomí píraniní nixídiríná epaxípiní oemini.” yaiwirí “Omí aniní dñj owíkwíróminí.” yaiwirí “Ámáyo dñj sípí owimini.” yaiwirí “Pí pí nímeápi xwámámí oemini.” yaiwirí “Ámáyo nípiyiní owimini.” yaiwirí éíríxiní.

¹² Joxí Jisasomí dñj níwíkwíroríná áamá “Xíó xopírárí níniríeníní?” níyaiwinirí ení neánirí ení menarigípa axípi éíríxiní. E nerí dñj níyiminí joxí e oimónirí wéyo íá rumírinípí xaiwí íá maxíríríxiní. Joxí naní ímóniní dñj wíkwíronípí ríxa áamá obaxí aríá egíe dání waropárí winí enagí nání rírarínini.

¹³ Gorixo —O pí pí dñj tñj ímóninípí nání míkí ikiníriní. O tñí Kiraisí Jisaso —O míxí ináyí Podiasí Pairato xwíríxí umearíná xíó nání waropárí xixení iníriní. O tñí awaú aríá egíe dání xwíyíá joxí mímúropaxí ímóniní rípi oríríminí.

¹⁴ Joxí sekaxí Áminá Jisasí Kiraisí nínearimí peyinípí xixení éíríxiní. E nerí Jisaso sínáni piaumímí iníe nání joxí rídunipaxí ímóninípí mepa néra urí áamá xwíyíá “O sípí yarini.” rímeapaxí ímóninípí mepa néra urí éíríxiní.

¹⁵ Gorixo moáriníná nímoníríná o sínáni piaumímí iníníáriní. Ayí rípi nání rarínini. Gorixo yayí xíó winarinípí nání xewaniní míkí ikiníriní. Ná woní oniní seáyí e ímóniníriní. Míxí ináyí níminí nweagáayo seáyí e wimóniníriní. Áminá níyoní ení seáyí e wimóniníriní.

¹⁶ Aniní noní nweanó, ayí ná woní onirini. Wíá o ómíxarinípí ináyíniní píroarinagí nání áamá anwí e pupaxomani. Áamá wí sínwí winígíomaní. Wí ení sínwí winípaxí ímóniníomaní. Omí áamá nínenení seáyí e uméwaniginí. O aniní íníná neameníweáwiniginí. “E ímóníwiniginí.” nímonariní.

Áamá amípí wí mímúronigáayí epaxípi nánirini.

¹⁷ Áamá agwí ríná amípí wí mímúronigáayo re uríríxiní, “Wárixayíné mímónipa ero amípí seyíné míseamúroarinípí nání ‘Aniní íá xiraníwáriní. Wí anípá ímóniníá menini.’ míyaiwipaxí enagí nání apimí dñj mñwíráripa ero éíríxiní. E mepa nero Gorixo —O yayí oneainínirípí níneaiapíríná xwapí ayá wí neaiaparíníriní. Omíni dñj unwírárípoyí.” uríríxiní.

¹⁸ Rípi ení uríríxiní, “Ámáyo naníni wiíro saní nurápiróná onímíapí murápí ayá wí urápiro yaní ewaní ímóníro amípí bí wáwuñí oimoaneyíníro tiro éíríxiní.

¹⁹ Seyfne e nerónáyí, nepa amípi ayá tñí imóniri nípémáná r'wíyo seaímeanfa imóniri enípi awí eámeámí yáraríhoi. Api dñí ñwiráripaxí imóniñpíriní. Api dñí ñiyimíñí imóniñpí maxirípírfá nání sñáníñí eánarígíápíriní.” E uríiríxiní.

“Nioní nira weapíápi sñmímanímini tñeí.” uríñí nániríní.

²⁰ Timotioxi, nioní e éiríxiní dñí rñwirárinápi r'wímini mitípaní. Sñmímanímini tñeí. Ámá Goríxomí mixelarígíáyí xwíyá íkíá iwíyo dání rarígíápi tñí xwíyá ikweakwímí rñnaríñpí —“Api xixení ñíjía imóniñpíriní.” nírro aí yapí rarígíápi. Api tñí gí tñí e dání xe orípoyíní sñwí mñwínípa éiríxiní.

²¹ Ayí ámá wí “Xwíyá apimí dání ñíjía imóniñwaéneríní.” níríníñpímí dání ríxa majímajía néra xenwímí ugíá enagí nání raríñí.

“Goríxo wá rñwianíwínígíní.” nímónaríní.

Payí Poro Timotio nánì ríwíyo eaṅṅarínì.

Payí rina Timotio nánì Poro ná ríwíyo eaṅṅarínì. Poro ámi aṅí yof Romíyo gwí nṅwearíná Timotio sínì Epesayó nṅwearì Jisasoyá sìyíkí e imóníṅfáyo umenṅweaṅáná Poro “Nionì nṅpìkìpírì aṅwì ayorṅanì?” nṅyaiwiríná Timotio eṅí neága nurì pí pí wímeáfpimì xopírárí wipaxí imóníwínṅínìrì payí rina nearì dṅṅí sìxí umímonṅnigínì.

¹ Poronì —Nionì Goríxo wimóníagì nánì Kiraisì Jisasoyá wáí wurímeiaríná wonìrínì. O tṅnì nikárínìrìṅfìpimì dánì dṅṅí nṅyímíṅfì imóníṅwá Goríxo negí símímanṅfyo dánínṅṅí “Apì seaímíárínì.” nearíṅfìpì nánì wáí wurímeíwínṅínìrì nṅrìṅpeaṅonìrínì.

² Nionì Timotioxì —Joxì gí niaíwoxínṅṅí dṅṅí sìxí ríyínáoxínì. Joxì nánì payí rina nearì mónaparínì. “Negí ápo Goríxo tṅnì Ámíná Kiraisì Jisaso tṅnì awaú wá ríwianìrì ayá rírimíxìrì joxì nṅwayírónìrì ṅwearì nánì sìrì éfísìxínì.” nímónarínì.

“Joxì nánì Goríxomì yayí wiarínṅarínì.” urínṅí nánìrínì.

³ Nionì anínṅí ikwáwíyiranì, áríwíyiranì, Goríxomì joxì nánì ríxínṅí nṅruríyiríná omì —O nionì yarínṅí re ninìríná “Negí aríowa omì píránṅṅí nṅxíṅdíróná yagíápa nionì enì axíṅpì xídarínáonìranì?” yarínṅí e ninìríná esísì bì mìníní xídarínáorínì. Omì joxì nánì ríxínṅí nṅruríyiríná yayí wiarínṅarínì.

⁴ Nionì yayí nṅsìárímì nṅbíríná joxì ṅwí neawáríagì ranínṅápì nánì dṅṅí nṅmoríná ámi dṅṅí níá ayá wí niníná nánì “Sínwí oranímínì.” nṅyaiwirì íkínṅṅí sìpì niarínṅrínì.

⁵ Joxì nánì dṅṅí nṅmoríná dṅṅí re ninarínṅrínì, “O mimóní dṅṅí wíkwíronṅomanì. Aga nepa Jisasomì dṅṅí wíkwíronṅorínì.” Dṅṅí e ninarínṅrínì. Dìxí ríáí Roisì xámì wíkwírorì dìxí rínáí Yunisì enì wíkwírorì yagíápa joxì enì “Axíṅpì wíkwíroarínì.” nímónarínì.

“Xwíyíá yayí neainarínṅfìpì nánì ayá mṅsínìpanì.” urínṅí nánìrínì.

⁶ Ayínánì dirírì rìpì osimínì. Nionì gí wé seáyì e síkwíáráná Goríxo e epaxo imóníwínṅínìrì simíxínṅfìpì —Apì ríxa rínayínì yárinínṅfìpìrínì. Apì ámi ríá ápiáwí xwé oenìrì pírámfì yarínṅwápánṅṅí inííríxínì.

⁷ Ayí rìpì nánì rírarínṅínì. Goríxo kwíyí ayá ígígí neainípaxí imónínṅfìpì mṅneaiapí eṅí neánìrane ṅweaaníwá nánì neaimíxìrì ámayo dṅṅí sìpì wianíwá nánì neaimíxìrì awayínì nṅpíreánìrane yaníwá nánì neaimíxìrì ení nánì imónínṅfìpì neaiapínṅṅí eṅagì nánì rarínṅínì.

⁸ Ayínánì negí Ámíná Jisasì Kiraiso nánì wáí nurìríná ayá wí mṅsíní ananì wáí urííríxínì. Nionì o nánì wáí urímeiarínṅagì nánì gwí nṅwíráríṅfìonì nánì enì ayá mṅsínìpa éwínṅínì. E mepa nerì Goríxo eṅí sìxí símíxínṅfìpimì dánì re yaiwíríxínì, “Nionì enì Poro eṅípa axíṅpì nerì xwíyíá yayí neainarínṅfìpì wáí urarínṅápimì dánì xeanínṅí nṅnimearínáyí, ananìrínì.” yaiwíríxínì.

⁹ O nene yarínṅwápì nánì dṅṅí nṅmorì yeáyí nṅneayimíxemearì gí áamá sìyíkwí mṅnṅfáyí oimónípoynìrì wéyo íá neaumìrínṅfìmanì. Eníná dánì “Nionì wá nṅwianìrì e wiímíárínì.” yaiwíáríagfìpì nánì dṅṅí nṅmorì yeáyí nṅneayimíxemearì nioníyáyí oimónípoynìrì wéyo íá neaumìrínṅfìrínì. O xwíá sínì mimíxínṅáná re nṅyaiwirínṅfìpimì dánì wá neawianínṅrínì, “Kirisì Jisaso ámayo yeáyí uyimíxemeáwínṅínìrì uowáríimíṅínì.” nṅyaiwirínṅfìpimì dánì wá neawianínṅrínì.

¹⁰ Eníná dánì wá e neawianínṅṅí eṅagì aí agwí ríná Kiraisì Jisaso —O yeáyí neayimíxemeaní nánì neaiṅorínì. O ríxa xwíá tṅyo nṅbírínṅfìpimì dánì Goríxo “Wá seawianímíárínì.” rárínṅfìpì ríxa sínṅánì piaumímí inínṅrínì. Xwíyíá nene

yayf neainarinjipimi dani Jisaso wfa neaokimixana re niyaiwirane nijfa imoninjwini, “Pearinjwapimi Jisaso xopirarmf iyf riwinjiginini? Dijnf niyiminjf nene maninf aninjf njweanfwa nanf ipi rineaiapinjiginini?” niyaiwirane nijfa imoninjwini.

¹¹ Xwiyfá yayf neainarinjf api nanf awanjf urimerf wáf urimerf uréwapiyemerf éwiniginirf nifpeanonirini.

¹² E nifpeanonf enagf nanf xeaninjf ripi nímeanjirini. E nerf aí api nanf nionf ayá wí mininarinini. Ayf ripi nanf ayá wí mininarinini. Gorixo, nionf dijf wikwíronáo nanf nionf nijfárinini. “O xwiyfá yayf neainarinjf wáf riméwiniginirf nanf faninjf niepfxniasinjpi sfá Jisaso weapinfáyí imónfe nanf ananf menjweapaxorini. Ámá ámi sinjf xegf bi tfni sayá nimixiri ripfxxinirf menjweapaxorini.” nimónarinjagf nanf ayá wí mininarinini.

¹³ Xwiyfá enjwípeárininjf, nionf xaminjoxi e dani wáf urirf uréwapiyirf éwiniginirf sinjwepigf siarfná arfá ninjpi xaiwf fá xirfxrxini. Kiraisf Jisaso tfni nawini nikárinirfná dijf wikwírorf dijf sixf uyirf nerinjipimi dani xwiyfá api xaiwf fá xirfxrxini.

¹⁴ Xwiyfá ayá tfnjf imóninjf faninjf siepfxniasininjf api kwíyf Gorixoyápimi dani —Apf siyikwf bi mininjpirini. Dijnf neaxixéronjpirini. Apimi dani faninjf siepfxniasininjpi fá nixirirf menjweáirixini.

“Esia piropenisfyo danyf niniepisamoárimf ugíawixini.” urinjf nanirini.

¹⁵ Joxf nijfárinini. Esia piropenisfyo danyf Jisasomf dijf wikwíroarigfá nfnf niniepisamoárimf ugíawixini. Niniepisamoárimf nuróná wigf waú Pigeraso tfni Xemoseniso tfni awaú enf niniepisamoárimf ugíisixini.

¹⁶ E nerf aí “Áminá Jisaso Onesiporasomf tfni ámá xegf aniwámi wearigfáyo tfni ayá urimixfwiginini.” nimónarinini. Ayf ripi nanirini. O ámi ámi dijf sixf nimímoayinjirini. Nionf gwí njweanáo nf nanf aiwf ayá miwinf

¹⁷ anj Romf ripimi nifremónapirfná nionf nanf ayá tfni pfá néra nurf nímeanjiginini.

¹⁸ Ayinánf “Sfá negf Áminá Jisaso ámá niyonf mí ómómiximf enfáyimi omf ayá urimixfwiginini.” nimónarinini. Nionf sinf Epesafyo njweanáná seáyf o niinjpi nanf enf joxf ríxa nijfa imoninjini.

2

“Xwiyfápi wíyo enf faninjf wiepfxniasirixini.” urinjf nanirini.

¹ Ayinánf gf niaíwfninjf imóninjoxi, joxf re niyaiwinirinjipimi dani, “Kiraisf Jisaso tfni nawini ikárininjáonf enagf nanf Gorixo wá wí minwianípa yarinjranini?” niyaiwinirinjipimi dani enj sixf eánei.

² Xwiyfá nionf ámá obaxf arfá egfe dani rarfná arfá ninjpi joxf enf ámá dijf unjwirárpaxf imónigfáyo awanjf nurirf faninjf wiepfxniasirixini. Ayf e dani xaminjf wíyo uréwapiyipaxf imóniprfá nanf rirarinini.

“Jisasomf xfdarinjagf nanf sikárfápi xwámámf wíirixini.” urinjf nanirini.

³ Ewayf xwiyfá bi ripi nanf dijf moi. Siminjf winarigfáyf wami wímeanipi nanf ududf mirinípa nero wigf mixf ináyomf enj neánfro númí uxfdarigfáwa yapf joxf enf axípi e nimónirf Kiraisf Jisasomf nixfdirfná símeanfápi nanf ududf mirinípa nerf xe onímeanirf xídfirixini.

⁴ Siminjf winarigfáwa siminjf winarinjwáo none yarinjwápi nanf yayf owininirf pí pí ominjf ámá sfá ayf ayo yarigfápi xe nawini rfgwirfgwininjf oeáninirf mé ná bnf xfo wimónarinjpinf yarigfárinini.

⁵ Ewayf xwiyfá ripi nanf enf dijf moi. Yamíyamúrónigf inarigfá go go yamíyamúrónigf iniprf nanf xiáwo rárfpimi xixenf arfá mfwí aninjf winfagi

náni manj nîwiaíkirî xegî dînjî tîni áwîni e nîyaimî nîyapîrînáyî, yayî nîwimorî yamîyamúrónîgî nînrîná mûróomî mîni winîpî wîpaxî menîni.

⁶ Ewayî xwîyîá rîpî náni enî dînjî moi. Ámá nîrîkwînrî omîseáyî éo, o xámi wîwamî nîmûrorî aiwá nîmîrî nîpaxorîni.

⁷ Ewayî xwîyîá nionî nîra weaparînjáyî náni dînjî moi. Joxî e nerîná Ámînáo simîxînjîpîmî dánî re yaiwîpaxîrîni, “Ayî apî náni rîa rîni? Apî náni rîa rîni?” yaiwîpaxî enagî náni “Apî náni dînjî moi.” rîrarînjîni.

⁸ Joxî Jisasî Kiraiso náni arîá wî mikeamopanî. Nionî xwîyîá yayî neainarînjîpî wáî nîrîrîná re rarînjápa “O nîpémáná ámî xwárfáyo dánî wiápîni meanjorîni. Negî arîo mîxî ináyî Depitoyá îwiárfawéyî worîni.” E rarînjápa o xîxenî apî e imónînjorîni.

⁹ Nionî xwîyîá apî wáî urarînjagî náni “O nîpîkwîni mîyarîni.” nîniawiwo xeanînjî nînikárayiro ámá rîkîkîrfó yarîgîáyo gwî ñwirárarîgîápa apî enî apî enî nigîárîni. Nionî gwî ñwirárigîá aiwî xwîyîá Gorîxoyápi enî gwînjî mîñwirárinîni.

¹⁰ Xwîyîá Gorîxoyápi enî gwînjî mîñwirárinînjagî náni nionî ámá Gorîxo xegî á yîyamîximî enîyî náni dînjî nîmorî nionî nikárarîgîápi nîpîmîni xwámámî wiarînjárinî. Ámá ayî Kiraisî Jisasomî dînjî wîkwîróaná o tîni nawîni nikárinînjîpîmî dánî yeáyî uyimîxemearî anînamî xîo tîni anînjî seáyî e nîmónîro ñweapîrîá náni wîmîxîrî éwînjîgînrî e yarînjárinî.

¹¹ Xwîyîá re rîniñjîpî nene dînjî ñwiráripaxîpîrîni, “O tîni nikárinînjîpîmî dánî penjwaénénînjî enánáyî, dînjî nîyimînjî enî tîñwaéne nîmónîrî o tîni ñweanîwárinî.

¹² Nene pí pí neaîmeáíyo xwámámî nîwiranénáyî, wîyo enî seáyî e nîwimónîrane xîo tîni nawîni umenjweanîwárinî. Nene ‘O negî Ámînáomanî.’ nîrîranénáyî, xîo nene náni enî ‘Ayî náni nionî majîárîni. Gî ámá wîmanî.’ rîniárîni.

¹³ Nene íníná dînjî neañwiráripaxîpî mepa yarînjagwî aiwî o sa anînjî dînjî unjwiráripaxîpî yarînjorîni. Ámî sînjî bî nîmîxîrî rîpaxî mîmónîño enagî nánrîni.” Xwîyîá e rîniñjîpî nene dînjî ñwiráripaxîpîrîni.

“Urêwapîyarîgîáyî xwîyîá xîmîximî nîniro mîrîniipa éfirîxîni.” urînjî nánîrîni.

¹⁴ Xwîyîá nionî rîrarînjápi ámá joxî tînjî e ñweagîáyo dirîrî wîrîxîni. E nerîná Gorîxo sîñwî anîje dánî joxî rîperîrî xwîyîánînjî bî mîrî aga nepa sekaxî re urîrîxîni, “Xwîyîá náni xîmîximî nîniro mîrîniipa époyî.” urîrîxîni. Xîmîximî nîniro rînarîgîápi ámá wîyo nanjî bî wiîarînjîmanî. Arîá wiarîgîáyo xwîrîá wîkîxearînjî enagî náni rarînjîni.

¹⁵ Gorîxo “Timotio mîmîwiároarînjî wo rîa imónîni?” osîaiwinîrî anînjî minî éfirîxîni. Xwîyîá nepaxînjî imónînjîpî xegî rîniñjîpa nîrenjwîpéa nuri urîrîxîni. E nerî re éfirîxîni. Ámá wigî omînjî nerîná nanjî éfá enagî náni “Ámá omînjî nionî éápi sîñwî nîwînrînáyî, ayá nîniñpaxîmanî.” yaiwiarîgîáyî yarîgîápa axîpî éfirîxîni.

Sîpî xwîyîá Gorîxomî mîxîdarîgîáyî rarîgîápi nánîrîni.

¹⁶ Xwîyîá ámá Gorîxomî mîxîdîpa nerîná rîro íkîá îwîyo dánî rîro yarîgîápi gî tînjî e dánî orîpoyînrî sîñwî mîwîniipa éfirîxîni. Ayî rîpî náni rarînjîni. Xwîyîá íkîá îwîyo dánî rarîgîápi, ayî Gorîxomî mîxîdîpa epîrîá náni ná jîe xîxoyîpî mîoarînjîrîni.

¹⁷ Ámá ayî wigî pîné e rarîgîápi oremánînjî xwé nîmóga unîá enagî náni rarînjîni. Ámá e rarîgîáyî wigî waú Xaimeniaso tîni Pairitaso tîni awaúrîni.

¹⁸ Awaú xwîyîá nepaxînjî imónînjîpî pîni nîwiárîrî majîmajîá néra xenjwîmî nuríná re rarîgîíwaúrîni, “Kraisomî dînjî wîkwîrówaéne negî dînjî sînjî neaimîxîpîmî dánî rîxa wiápîni meáwá enagî náni nîpémáná negî warápi ámî rîwéná bî wiápîni meanîámanî.” rarînjagî náni ámá dînjî wîkwîrogîá wî mîdîmîdánî ayagwî imîxárinîárîni.

19 Wí midimídání ayagwí imixáriníá enagi aiwí xwíyá Gorixoyápi sñániní eaáriníni. Xwíyá oyápi sñá aní nimiróná sñá iwamó nitiwayirorí tígápi wí míkwierómioá xáiwí sñániní eáninípi yapí imóniní. Sñániní eáninípimi ríwaminí rípiáú níríní eániní, “Ámá xóyá imónigáyí ayí Ámináo o nijáriní.” ríní “ ‘O gí Ámináoriní.’ rarigá gíyí gíyí wigí sipí yarigápi ríwíminí umamórixiní.” ríní enípiáú apimí níríní eániní.

“Gorixomí seáyí naní wiipaxoxí imónírixiní.” uríní náníriní.

20 Aní xwé wiwámí sixí xixegíní wení. Sixí awíaxí sñá gorí tñiraní, sñá siripá tñiraní, imixininípi mīweniní. Úrapí sixí íkíá tñiraní, xwá tñiraní, imixininípi ení wí wení. Wíníyí ayá tñí mearigápiríní. Wíníyí ayá tñí mīmearigápiríní.

21 Ayínání ámá gíyí gíyí sipí apí nípíní nání igíániní eánigáyí, ayí ámá Gorixomí seáyí naní wiipaxíyíní. Sixí ayá tñí mearigáwániní imóníjoí. Xfo “Awá tñí e éimiginí.” wimónarinípi nání ráriní imóniníwániní imóníjoí. Sixí ríxa díní peyeañwá yapí mimóní aní xiáwo síní awá tñí aiwá ríá yeaanipaxí imóniníwá yapí imóníjoí. Sixí pí pí naní imóninípi neríná meámání wí e pírániní nimixiníro weníwá yapí imóníjoí.

22 Ayínání íwí sikiñoyíné íeapá seainípi pírí nīwíalkiárimí éfí úrixiní. “Wé róniní imóninípimíní oiponimíní.” yaiwirí “Xwíyá nepaxiní imóninípimi díní nīkwíroa oumíní.” yaiwirí “Ámáyo díní sipí owimíní.” yaiwirí “Ámá tñí piyá owírinaneyí.” yaiwirí nerí ámá íkwíráfnániní imónigápipimí dání Ámináo arírá oneainí urarigáyí tñí nawíní xixení e érixiní.

“Xwíyá ikweakwímí rarigápi aríá mīwí pírániní wé urórixiní.” uríní náníriní.

23 E nerí aí xwíyá majimájá níkáríníro díní ríá nīxeyánimáná ikweakwímí rinarigápi bī xe oníxímeaníní sñwí mīwínípa érixiní. Joxí nijáriní. Xwíyá apí níríníroná sa ximiximíní niníro rinarigá enagi nání raríní.

24 Ámináo yá xínáliní nimóníní omíní wíiarigá gíyí gíyí xwíyá ximiximíní niníro mīrípá érixiní. E mepa nero ámá níní nání wá wumíxíro pírániní uréwapíyipaxí imóníro “Sipí ámá ayí níkárápi ananíní.” yaiwíro érixiní.

25 Uréwapíyaríná maní pírí wíalkímí yarigáyo awayíní xwíyá nuríro pírániní wé uroaníro érixiní. Ayí “Xwíyá nepaxiní imóninípi, ayí apírání?” nīyaiwíro xixení e waropárí epíríá nání xámí imónigápi Gorixoyá díní tñí ríwíminí mamórixíní awayíní xwíyá nuríro pírániní wé urórixiní.

26 Ámá ayí ámi díní íá nīxíróro awí obo —O xfo wimónarinípi oépoyíní yapí wíwapíyínoríní. O awí nīweañí maní umónípipimí dání ayí nurakínárimí úrixíní awayíní xwíyá nuríro pírániní wé urórixiní.

3

“Jisasomí oxídimíní.’ yaiwíariníagi aí ámá sipí xixegíní epíríá nání saní runíníriní.” uríní náníriní.

1 Joxí rípi nání díní iróné. Sía yoparí imóniníyí tñíná Jisaso weapínáyi síní mimónínáná “Omí aníní ouxídaneyí.” yaiwíarigáyo saní wunipaxí imóninípi wímeaníriní.

2 Ayí ámá sipíyí rípi rípi epíríá enagi nání raríní. Wíwaníní díní sipí iníro nīgíwí nání íkíniní sipí iníro mīxí meakíníníro wárixá imóníro ikayíwí ríro xínáíxaneyó aríkwíkwí wíro ámá amípi naní bī wíagí aí yayí mīwípa ero pí pí nīwá imóninípi wíwíá rírómfí ero

³ úríxímeáyo diŋǵ sǵxǵ muyipa ero sǵmǵsǵ neainǵróná piyǵá mǵwǵrǵnǵpaxǵ imónǵro
sǵpǵ owǵimeanǵrǵ mǵmayǵó rǵro pí pí ǵeapá winarǵŋǵpǵ mǵwiaǵkipaxǵ imónǵro pí pí
oyaneyǵnǵrǵ neróná imǵ tǵnǵ ero pí pí nanǵ imónǵŋǵpǵ nánǵ wikǵ ónǵro

⁴ wigí wín+yí aí nán+ m+yí uríro pásá umeró ayá ñepearímaná úrapí ero wiwaníñ+yí nání “Seáyí e mimónípa renwíni?” yaiwiníro amípí neríná Goríxo yayí winaríñ+pí nání íkíníñ súpí bí míwí wiwaníñ+yí yayí winaríñ+píní nání íkíníñ súpí wíro epírfáriní.

⁵ Mimóní xwi+yá niri “Gorixomi píraníj xđaniro ría yaríñoi?” onea-
iaiwípoi+niri nero aiwi oyá enj eáníj xđomi xđipíra nán wimixipaxí imóníj+pimí
ríwí umopírírini. Ámá e yarigáy tñj e yarírórixini.

⁶⁻⁷ Ayí áamá ayíyá wí rípí yarígíá enagi nání “Ayí tñí e yaríróríxíní.” ríraríníní. Wigí xwíyíá píyíyí urarígíápímí dání aní ákínáyó nípáwíro apíxí wigí íwí éfápímí dání ayá udunaríníwamí —Íwa díní nípíkwíní mímáxírígííwaríní. Wigí míní wínarínípímí dání sípí oyaneyínírí nípemeánímí warígííwaríní. Níjía oimónaneyínírí aníní míní néwapínírí aí xwíyíá nepaxíní imónínípí tíní xíxéní níjía mímónarígííwaríní. Íwamí yapí wíwapíyaríná aría níwíro nání gwíyóníní níkírípeaánírí nweanoí.

⁸ Enjíná Janiso t́ńt Jaboriso t́ńt awaú Mosesomí mańt ṕŕt wiaíkímí yaníri nání egíípa áamá sipí ayí —Ayí díní ríá xeyáníǵáyí enagi nání díní nípikwíní mímóaríǵáyíríní. Xwiyá nepa imóníní́pimí díní míkwróarínagáa nání Goríxo ríwí umoníyíríní. Ayí ení awaú egíípa ax́pí xwiyá nepaxíní imóníní́pí ṕŕt wiaíkímí yaníro yaríǵáríní.

⁹ Eníiná yegí Isireriyí wígí awaú Mosesomí maní pírí wiaíkímí owiaiyíní yariǵípi sinqwí nínwínaxídiróná “Majímajíá nikáríní ríá yariñí?” yaiwiagíápa agwí ríná ení áamá níní sipí yariǵíáyí wígí yariǵíápi sinqwí mí nómixíroná “Majímajíá nikáríní ríá éfawixíní?” yaiwipíríá enagí nání xwíyíá nepaxíñí imóníñípi pírí wiaíkímí yaníro yariǵíápi sipúrúrí epíríáriní.

“Nion+ riréwap+iyináp+ xaiw+ íá xir+ír+ix+in+.” ur+ñ+ nán+ir+in+.

¹⁰ Joxi nioni tɛni nemerai siŋwɛ nanaxɛdagoxi enagi nani nioni amayo urɛwapiyemeagapirani, nemerina yagapirani, e oeminiɛ yagapirani, Gorixomi diŋi niwɛkwɛroa wagapirani, wikɛ miwoniɛpa neri awayini yagapirani, ama nani wa nunagapirani, xeaniŋi xwamamɛ wiagapirani, api nɛpɛni yagapɛ nani joxi niɛfariɛni.

¹¹ Nioní aní Adiókíyí ríníñfípimí t́nń Aikoniamíyí ríníñfípimí t́nń Risítíraí ríníñfípimí t́nń aní apiaú apimí wáf urímearíná xeaníñ níkárafagí nání ŕnńñf nímeanfípí nání ení joxí nįj́fá imónńñnń. Xeaníñ ŕfá t́ñf níkárayíagfá aí xwámámf wįńárńń. Apí nípimńń dání Ámínáo éf nímímńńñfńń.

¹² Ai, amá Kiraisi Jisaso tɛni nawini ikarinigɛa enagi nani omi piraninɛ oxidaneyiniri varigɛa niyonɛ eni xeaninɛ wimeanɛarinɛ.

¹³ Ámá sipí yarig'áyí t'íní mimóní yarig'áyí t'íní wigí sipí yarig'ápi sayá nimíxa nuróná wíyo yapí wíwapíyiro wiwaníñyí oboyá dín'íyo dání yapí éwapíníro epír'áriní.

¹⁴ E epírfa enqagí aí xwiyfá joxi riréwapiyinqapimí dání nijfá imóniri “Apí nepaxinqí imóninqípírfañi?” yaiwiárirí enqípí wí arfá mikeamó xaiwí fá xirfírixini. Ayf rípi nání rirarinini. Joxi nene xwiyfá apí ririnqwaéne nání “Ayf dinqí qwiráripaxfyírfañi?” nívaiwirí píráñinqí nijfá imóniri

¹⁵ oníná dání ríwamíní Goríxoyá níríní eánínípi nání níjǎ imóníri enagi nání ríraríníni. Ríwamíní níríní eáníní apí joxi ǎá nírórínípi mí dání díní émí saímí

monjpi morfa nani siwanih sipemeari Kiraisi Jisasomi dnh wkwírópimi dani yeáy riyimixemeanfa nani siwanih sipemeari epaxirini.

¹⁶ Gorixoyá ríwamih niriniri eanih nipini xfoyá kwíyfpimi dani niri ro eagápirini. Nepa imónihpi nani nearéwapiyipaxí imóniri xejwí yaríhwapí nani siwá neaipaxí imóniri ayiyumí neaipaxí imóniri wé rónih imónihpi yaníwá nani yayíwí neamepaxí imóniri enjpirini.

¹⁷ Xwiyáa api áma Gorixoyá imónigfáyí ripiaú epírfá nánirini. Xfo “E éirixini.” wimónaríhpi epírfá nani enj sixí eániro pí pí nanj imónihpi epírfá nani ipimóniro epírfá nánirini.

4

“Xwiyáa Gorixoyápi wáf uriri xixeni eri éirixini.” uríh nánirini.

¹ Kiraisi Jisaso niweapiri áma niyoní sháni niwimónimáná mixí ináyinih nerí áma xfoyáyí xwioxíyo míméamí eri pegíayorani, siní shíh nimóniri hweagfayorani, womi womi pía níméra uri ení enagi nani o tñi Gorixo tñi awaú shwí anigíe dani xwiyáa apimi joxi wiárí mímúropaxí imónihpi rípi oririminí.

² Xwiyáa Gorixoyápi wáf uririxini. “Arfa owianeyi.” wimónaríhagi niwinirínarani, “Arfa miwipa oyaneyi.” wimónaríhagi niwinirínarani, wáf uriri nani ipimónirixini. Áma Gorixoyá imónigfáyí sipi yaríhagfa niwiniríná wigí yarigfápi nani ayá owuduniniri mixí uriri “Pini wiárfpoyi.” uriri éirixini. Jisasomi píraníh ouxfídpoyiniri enj rirémixí wíirixini. Api api nerí aí apaxí mé nanj mimónaríhagfa niwiniríná wikí tñi murí awayini nuréwapiya úirixini.

³ Ayí rípi nani riraríhni. Xwiyáa enjwípeáriníhpi áma paimimí niwiro arfa miwí epírfíná ríxa anwi erini. Ayí api arfa miwí re epírfáriní. Xwiyáa xegí bi imónihpiní arfa owianeyiniri wigí wimónaríhpi tñi xixeni uréwapiyarigfáyini nímearo awí eáméamíníhpi epírfáriní.

⁴ Xwiyáa nepaxíh imónihpi ríwfmíní nímamoro piyíh ikayíwíyo arfa niwiro xídaníro nani epírfáriní.

⁵ Ayí e epírfá enagi aí joxi dnh naníni nímori xixeni iríní éirixini. Pí pí síméápi sa xwámámí wirí ámayo xwiyáa yayí neainaríhpi wáf urímeminiri eri Kiraisoyá xínáixíníh nimóniri omíh wiirfa nani imónihoxí ámayo e wiíwinigíniri imónihpi tñi xixeni eri éirixini.

⁶ Ayí rípi nani riraríhni. Gorixo nani nanjwí ridíyowá neríná ápiáwí xwé oweniri iniigí wainí iwayímoarigfápáníh nioní gí ragí ríxa iwayímoaníro yaríhoí. Nioní nipikipírfe anwi ayo enagi nani raríhni.

⁷ Nioní Kiraisomi nuxídríná áma “Xfo xopírarí niniréníhoi?” niyaiwiniri enj neániri enj menarigfápáníh yárfáonirini. Áma yamíyamúrónigí niniróná yoparí e múroarigfápáníh yárfáonirini. Xwiyáa nene dnh íkwíroaríhwapí wí mímíwiáro xáíwí fá nixíra úáonirini.

⁸ Ayínáni áma yamíyamúrónigí niniróná xámi múróomi yayí wimoarigfápa nioní nani eni ríxa imónaríníhpi, ayí rípirini. Ámináo —O ámayo pía níméríná xixeni wigí yarigfápi tñi wiíaríhporini. O yayí nímori Kiraiso enjfpimi dani “Wé róníhoxirini.” níráriníápirini. Api nioní nánini mimónini. Ayí áma gíyí gíyí Kiraiso negí shwí aníhwaé weapfwinigíniri wimónarigfáyí nani eni imónini.

“Nioní tñíh e nani aníni bfríxini.” uríh nánirini.

⁹ Timotioxí siní mé nioní tñíh e nani bírfá nani aníh miní éirixini.

¹⁰ Ayí rípi nani riraríhni. Dimaso amípi áma Gorixomi mixídarigfáyí yarigfápi nani wimóníhagi níníepísamoárimí anj Tesaronaikayo nani únigini. Kíreseníso eni Garesia píropenisíyo nani únigini. Taitaso eni Darímésia píropenisíyo nani únigini.

¹¹ Ruko xegí xewini nioni tñi ñweañwi. Ayinani joxi Makomi niwirimeami bñrixini. O sanj nironaropaxi imoninjo enagi nani rirarinini.

¹² Nioni Tikikaso rixa anj Epesasiyo nani urowararinini.

¹³ Joxi nibirina gi iyá nipanoy anj yof Tirowasiyo Kapasoyá aniwami pñi wiarinjáú tñi bikwí tñi nimeáxa bñrixini. E nerina “Bikwí sipisipí wará tñi imixininipi, api anjipaxirani?” niyaiwiri api eni nimeáxa bñrixini.

Arekisadao nani urinj nani rini.

¹⁴ Amipi ainixi tñi imixarinj Arekisadao, o aga sipi nikarinjinigini. E nikaragi ai Amináo xfo nikarinipi tñi xixeni pirí umamonarinini.

¹⁵ O aga sipi nikarinj enagi nani joxi eni áma omi sinwí niwinaxídirí éirixinini. O none uréwapiyemearinwapi mimiwiaikí eminiri nani mñrimñrí niaxídirí enagi nani rarinini.

“Áma niniepisamoárimí úagfa ai Gorixo éf nimimininirini.” urinj nani rini.

¹⁶ Iwamfo xwirixi nimeariná nioni wákwínimniri xwiýá urariná áma wo sopinj minó nñi niniepisamoárimí úfawixinini. “E níápi nani Gorixo xwiýá bi mumearinpa éwinigini.” nimonarini.

¹⁷ Ayf niniepisamoárimí úagfa aiwi Amináo wí miniepisamó enj sixi nímixinj enagi nani nioni anj xwirixi niarigíiwami dání xwiýá nioni wáf rimearinjápi urariná émayf anj ami gimi dáníyí aríá nigárinini. Ai, manj nioni umoninápimi dání Amináo éf nimimininirini.

¹⁸ Ayinani nioni nijárinini. Nioni sini xwfa tíyo ñweañaná pí pí Poromi sipi owikáraneyiniri níápi Amináo anani éf ninimimíníísáná anjnamí xfoýá xwioxíyo onweaniri yeáyf niyimixemeanárinini. Ayinani omi ininá seáyí e numféyoáa úwanigini. Api e éwanigini.

Yayf niwiowárinina urinipi nani rini.

¹⁹ Joxi Pírisiraími tñi Akwiraomi tñi ayaúmi tñi Onesiporasepówami tñi áma ayo “Poro yayf seaiwárenapinjo.” uririxinini.

²⁰ Re nani nibirina Erasitaso anj Koriniyo urininirini. Tiropimaso simixí yarinagi anj Mairitasiyo wárinárinini.

²¹ Ríwipi yarininá sini mimonináná sini mé anjini bñrixini. Yubiuraso tñi Pudenisó tñi Rainaso tñi Kírodiao tñi yegí nñrixímeá re ñweagíáyf nñi tñi yayf siowárenaparinjo.

²² Amináo wá riwianiri dinj rikikayori éwinigini. Apirini.

Payí Poro Taitaso nání eañnaríni.

Payí rina Taitaso nání Poro eañnaríni. Taitaso Judayí womaní. Émáýí woríni. Poro émáýí añýo xwíyá yayí winípxápi wá urímeiaríná aríá níwiri Jisasomi díní wíkwíronjoríni. Poro tñni nawíni emegíí woríni (Wáí wurímeiarígíáwa 15:2, 2 Koríni 7:6-7, 8:6,16). Jisasoyá siyikí imónígíá píriñwí yoí Kiritíyí ríniñpimi ñweagíáyo umenweáwínigínirí urípeañoríni. O e ññwearí umenweañáná Poro wí e dání “Numenwearíná e epaxí e epaxí tiyí rimóníni?” yaiwíwínigínirí payí rina nearí wiowárinínigíní.

¹ Poroní —Nioní Goríxoyá xínáíníniñí nimónirí omíñí wiiríñá woníríni. Jisasi Kiraisoyá wáí wurímeiaríñá woníríni. Ayí Goríxo áamá nioníyá oimónípoynírí íá yiyamíximí yagíyí xíomi díní wíkwírooro xwíyá nepaxíñí imóníñpí —Apí áamá Goríxomi pírániñí níxídiróná epaxípi nánipíríni. Apí nání xixení níjía imóníro epíría nání wáí wurímeiaríñá woníríni.

²⁻³ Nioní díní re ñiyaiwirí wíkwímoníni, “Áamá Goríxomi díní wíkwíroarígíáyí wí maníní aníñí ñweapíría nání díní ñiyimíñí síxí umímoníáríni.” ñiyaiwirí níwíkwímoríná wáí wurímeiaríñá woníríni. Díní ñiyimíñí apí, ayí Goríxo —O yapí wí rípxomani. O amípí wí síní mimíxaríñími dání re ráriñpíríni, “Díní níkwíropíríáyí díní ñiyimíñí tígíáyí imónípíríáríni.” ráriñpíríni. Xewaníño ráriñíná imónáná áamá xwíyá xíoyá wáí urítríxínirí nurowárenapíríñpimi dání xwíyá apí sínáni wáí óniñíríni. Xwíyá apí Goríxo —O yeáyí neayimíxemeañoríni. O nioní xwíyá apí áamáyo wáí urímemíá nání “Apí Poromí íániñí wíepíxíniásiimígíní.” ráriñíríni.

⁴ Nioní Taitasoxí —Joxí díní nene íkwíronjwápa íkwíronjoxí enagí nání gí niaíwíniñí imóníñoxíríni. Joxí nání payí rina nearí mónapariñíni. Negí ápo Goríxo tñni Kiraisí Jisaso —O nene yeáyí neayimíxemeaníoríni. O tñni awaú wá ríwianírí joxí níwayírónirí ñwearí nání simíxírí oépiyí.

Áamá Jisasoyá siyikí imónígíáyo wípenweapaxíimónípíríáwa nániríni.

⁵ Ayí joxí rípi éwínigínirí píriñwí yoí Kiritíyí ríniñpimi ríwárináríni. Nioní síní pírániñí wé míroaríápi joxí wé roáríni nioní ríráriñápa añí gípi gípi Jisasoyá siyikí imónígíáyí ñweagíápimi áamá wí wípenweapíría nání urípearí éwínigínirí e ríwárináríni.

⁶ Áamá wo nání “Omí orípeámíni.” ñiyaiwiríná “Apí apí e imóníñoríani?” ñiyaiwirí síñwí wínxáídríxíni. Áamá wí xwíyá mumeárípxo enagí síñwí wínirí apíxí ná wíní meañe enagí wínirí xegí niaíwí Jisasomi díní wíkwírooro áamá wí xwíyá re umearípxá mimónípa ero, “Ayí ríkíkíríó nero aríkwíkwí yarígíáyíríni.” umearípxá mimónípa ero enagíá síñwí wínirí neríñáyí, ananí rípeáríxíni.

⁷ Taitasoxíni, ayí rípi nání ríraríni. Áamá Jisasoyá siyikí imónígíáyo wípenweagíáwa Goríxoyá bosíwowániñí nimóníro umeiarígíáwa enagí nání áamá wí awamí xwíyá mumeárípxá imónítríxíni. Ayí wígí díní tñníní míxídríni ero añíní wíkí ría ápiáwíniñí míwónípa ero iníngí papíkí yarígíápi nání símí míxeadípénípa ero míxí mípepa ero “Amípí apí nioní meapaxíríni.” ñiyaiwíro íwí urápaníro nání mepa ero éríxíni.

⁸ Apí apí e mepa neróná áamá añí mídáníyo aiwá mírañí ero áamáyo naní imóníñpí owíianeyíniro íkíníñí sípí wíro díní íá xírígíáyí nimónirí ero xixení imóníñpíni ero síyíkwí múnígíáyí imóníro nípreánirí ero éríxíni.

⁹ Ámá xwiyá enwipéníj ímóníjípimí pírí rakímí yarigáyo apimí dání ení ríremíxí wirí wigí díníyo dání rarigápimí xopírírí wirí epaxí imónipírífa nání xwiyá díní jwírírípaxí none ámayo uréwapíyaríjwápi t́níní xíxení imóníjípí ení xaiwí ía xíríríxíní.

Mimóní uréwapíyarigáyo nániríní.

¹⁰ Ayí rípi nání “Ámá api api imónigáyoní urípeáíxíní.” rírariníní. Ámá “Jisasoyá siyikí imónigáyo uréwapíyaríná woní imóníimígíní.” yaiwíarigáyo obaxí ayí waumíní ero surímá xwiyá ríjwaní ámayo yapí wíwapíyaníro uríro yarigáyoíriní. Ámá e yarigáyoí obaxí re rarigáyoíriní, “‘Goríxomí píraníj óuxfdímíní.’ níwimónírná Jisasomí díní níwíkwírorí aí iyí śmí śó níwákwinírná ayí anípaxí epaxíriní.” rarigáyoíriní.

¹¹ Ayí wayá amípí íwí ourápaneyíníro muréwapíyipaxí imóníjípí uréwapíyarigápimí dání ámá wíyá śwí niaíwí aí t́níní ríxa ayagwí ayónarígá enagí nání wigí uréwapíyarigápi xe uréwapíyipoyíní ríjwí míwínípaxí imóníjwíní. Sa píroáíropaxí imóníjwíní.

¹² Eníná wiwaníjyá Kírítíyí wo —O wigíyí díní émí saímí moníyí woríní. O re níriní eaníríní, “Kírítíyí aníj yapí rímearígáyoíriní. Śwí sayíníj imónigáyoíriní. Aiwá ímí t́níní níro ríwí síwá yíro yarigáyoíriní.”

¹³ E níriní eanípí nepa ríníní. Ayínání mimóní uréwapíyarigáyo míxí ríá t́jíní aríá óyo dání urííxíní. Ayí Jisasomí díní níwíkwíroríná samíj wegápi ení síxí eámíxíníro

¹⁴ Judayá píyíní ikayíwípi nání aríá ókiarí mímónípa ero ámá xwiyá nepaxíní imóníjípí ríwímíní mamogáyoí sekaxí rarigápi aríá míwípa ero epíriní nání míxí ríá t́jíní urííxíní.

¹⁵ Ámá íkwíráíníj imónigáyoí amípí apia níní nání “Wé śá neayíkinípaxímaní.” yaiwíarígáriní. E yaiwíaríjagá aí ámá íkwíráíníj nímoníro Jisasomí díní míwíkwíropa yarigáyoí amípí apia níní nání “Wé śá neayíkinípaxíriní.” yaiwíarígáriní. Wigí díní sípíwí imóníriní erí díní níyaikiroríná “Api píaxí eánípaxíraní? Meánípaxíraní?” moarígápi śá uyíkiníriní erí enagí nání e yaiwíarígáriní.

¹⁶ Ayí manípámí dáníní waropárí nírinóná re rarígáriní, “Nene Goríxo nání díní moníwáneríní.” níro aiwí wigí yarigápimí dání waropárí réníj inarígáriní, “O nání wí díní moníwánerímaní.” rarígáriní. Wigí yarigápi nání Goríxo xwíríá winíriní omí aríkwíkwí wíro naníj imóníjyí bí epaxí mímónípa ero enagí nání raríní.

2

Ámá ríá rígwá nániríní.

¹ Ayí e yaríjagá aí jíwaníjoxí nuréwapíyiríná xwiyá enwipéníj ímóníjípí t́níní xíxení urííxíní.

² E neríná ámá ríá rígwámí re urííxíní, “Nípíkwíní mímóníj ímóníjípí díní míkíkayopa ero ámínáowa yapíní pákíní imóníro díní naní ía xíro époyí. Jisasomí díní níwíkwíroróná samíj míwépa ero ámayo díní sípí wíro wí sípí seaikáraná xwámámí wíro neróná samíj míwé époyí.” urííxíní.

Apíxíwa nániríní.

³ Apianíwámí ení re urííxíní, “Pí pí neróná siyíkwí mínígíwayíné nímonímáná ero sípí owímeaníriní xwiyá mímáyó míropa ero inígí papíkí yarigápi nání míjíní mínípa ero apíyá imónigíwámí naníj imóníjípí nání wíwapíyíro époyí.” urííxíní.

⁴ “Apíyá imónigíwá wigí oxowámí t́níní niaíwíyo t́níní díní síxí nuyírná wíipaxípi nání wíwapíyíro

⁵ dñf nanf fá xiripíri nánf wíwapíyiro íkwíráfnánñf imónígfáyf imónipíri nánf wíwapíyiro omíseáyíwa oimónífoyíníri wíwapíyiro wá nìwuníri arírá wipíri nánf wíwapíyiro wigf oxowamí píráññf yeáyf wurínipíri nánf wíwapíyiro éfírixíní. Ámá wí apíyá imónígfíwa e mepa yaríñagfa nìwínírná xwíyá Goríxoyápi nánf ‘Sípíríní.’ rípiríxíníri apí apí epíri nánf wíwapíyípoí.” urírixíní.

Íwí Sikiñowa náníriní.

⁶ Íwí sikiñowa ení pí pí neríná dñf nanf fá nìxíriro epíri nánf ení ríremíxí wírixíní.

⁷ Joxí pí pí neríná díxí nanf yaríñpí tñí íwí sikiñf imónígfáwamí síñwepígf wírixíní. Nuréwapíyiríná nanf imóníñf bí tñí sípí imóníñf bí tñí gwí nìmorí muréwapíyipa erí ámináowa yapí pákíní nimóníri erí

⁸ xwíyá eníwipéníñpí —Apí ámá wí “Sípíríní.” rípaíxí mimóníñpíriní. Apí uréwapíyiri éfírixíní. Joxí tñí xewíxewí rónígfáyf ayá winíri nene nánf xwíyá sípí bí mírípaíxí imóníro epírfá nánf apí “E éfírixíní.” ríraríñí.

Xínáíwánñf nimóníro omíñf wíiarígfáyf náníriní.

⁹ Xínáíwánñf nimóníro omíñf wíiarígfáyo ení ríremíxí re wírixíní, “Segf bosowamí símaníwíyóníñf wuríníro yayf winípaíxípi wíiro xíxewíámí wí murípa ero

¹⁰ wigf amípi wí éf mímínípa ero dñf seaníwírárípaíxí imóníñpí wíwapíyiro époyí.” urírixíní. Xínáíwánñf nimóníro omíñf wíiarígfáyf pí pí neróná apí apí e nìxídiríñpímí dání xwíyá Goríxoyá —O yeáyf neayímíxemeaaríñoríní. Xwíyá oyápímí okíyáníñf yaroaríná ámá “Xwíyá apí sípímání.” yaiwíprífa nánf apí “E urírixíní.” ríraríñí.

“Goríxo wá neawíanaríño enagí nání ríxa síñánípiaumímí iníriní.” uríñf náníriní.

¹¹ Ayf rípi nánf “Jisasomí dñf wíkwírogfáyf apí apí éfírixíní.” ríraríñí. Goríxo wá nìneawíaníri “Wííímíginí.” yaiwíaragípi Jisaso nìweapíriñpímí dání ámá nìyoní ríxa síñání piaumímí winíñfíriní. O ámá nìyoní yeáyf uyímíxemeámáníri nánf enípi síñání piaumímí iníñfíriní.

¹²⁻¹³ Ayf nene síní xwíá tíyo nìñwearane yayf neainínfápi nánf dñf wíkwímoaríñwápi nánf weníñf nerí nìñwearanéná Goríxo re yaiwíaní nánf xegf wá neawíaníñpí wíá neaókímíxíñfíriní, “Goríxo nene ámá omí ríwí ríwámíní nìmamoríná yarígfápi píní wíárirane ámá omí míxídarígfáyf míñf winaríñpí píní wíárirane nerane dñf tñí erane wé róníñf erane Goríxomí píráññf nìxídiríná epaxípi erane yaníwá nánf ríneaíwapíyaríní?” yaiwíaní nánf xegf wá neawíaníñpí wíá neaókímíxíñfíriní. Yayf neainínfápi nánf dñf wíkwímoaríñwápi, ayf Jisaso Kíraisó —O negf Nwíá seáyí e imóníñoríní. Nene yeáyf neayímíxemeaaríñoríní. Yayf neainínfápi nánf dñf wíkwímoaríñwápi, ayf o wíá sogwíníñf pírípírf yaríñpí tñí síñání nimónímí weapínfápiríní.

¹⁴ O negf ríkíkíríó yaríñwápi nìpímíní dání gwíñíñf neaíkweawárirí ámá nioníyáyíní nimóníro imíriñf mé naníñf oépoyíníri ígfáníñf neaeámorí éímíginíri xewaníño xe onípíkífoyíníri síñwí wíníñíníginí.

¹⁵ Íníná nioní ríraríñá rípi díxí tñf e ñweagfáyo uríri oxídfífoyíníri ení ríremíxí wíri ámá xwíyá rípi tñí xíxení míyarígfáyo míxí uríri éfírixíní. E neríná ámá wo nioní xe páimímí oníníri síñwí míwínípa nerí nénf tñjoxí nimóníriñpímí dání éfírixíní.

3

“Xámí yagwápi mé wé róníñf imóníñpíriní éwaníginí.” uríñf náníriní.

¹ Joxi áamá Jisasomi dñj wíkwíroarígá joxi tñj e ñweagáyo re nuriri dirirí wiayirixini, “Gapimaníyorani, néní tígáyorani, simañwíyóniñ yeáy wuríniro ará yímigí wiro époyi. Pí pí imirñj mimóniñpi epír nán ipimónipoyi.

² Áamá wíyo xwiyápai mñwiráripa ero wikí tñi xwiyá rarígáyíne mimónipa ero époyi. Awayini samñj imóni ro áamá ñiyoni wé íkwianwíyo umero époyi.” nuriri dirirí wiayirixini.

³ Ayí rípi nán rirariñini. Nene eni enína dñj nanj bi mímó majjá ikárinagwaénerini. Manj wiaíkiagwaénerini. Yapí éwapí nagwaénerini. feapá neainariñj xixegíni imóniñpini erane mñj neainariñj xixegíni imóniñpini erane yanti nán gwíniñj neayagenerini. E néra nuranéna ámayo sipí wikáraní nán imónirane sipí dñj wiaiwirane sím tñi oneaipoyiniri wíwapíyirane newaniñene eni sím tñi inirane yagwaénerini.

⁴ Nene e imónagwaéne aiwí Gorixo —O nene yeáy neayimixemeaarñjorini. O áamá nñi nán wá wuniri wá wianiri yarñjo enagi nán wá ñíneaókímíxirína

⁵ nene yeáy neayimixemeañrini. Imirñj mimóniñj newaniñene wé ñirónirane yarñwápi nán dñj ñimori nán yeáy neayimixemeañmaní. Xewanñjo wá ñíneawianiri nán yeáy neayimixemeañrini. Ayí íwí nene yarñwápi yokwarímí ñíneaiirína xfoyá kwíyípmi dání —Apí igáñiñj neaeámoarñjpmi dání áamá ámi sñj imóniñwaéne neaweari dñj ñiyimñj tñjwaéne neaimixiri enjpirini. Apimi dání yeáy neayimixemeañrini.

⁶ Apí ñíneaiapirína sipí míneai Jisasi Kiraiso, negí yeáy neayimixemeañjo neaiñjpmi dání ayá wí neawírenapiyñrini.

⁷ Ayí o wá ñíneawianirñjpmi dání “Wé rónigáyírini.” rariñene imónirane dñj ñiyimñj imóniñj nene e oimónaneyiniri dñj ikwímoarñwápi tñjwaéne imónirane yaníwá nán kwíyípi neawírenapiyñrini.

⁸ Xwiyá api, ayí nepa áamá dñj ñwiráripaxí imóniñpirini. Ayínáni api nán nurirína samñj ñimónimáná murí enj neánimáná uríirixini. Áamá Gorixomi dñj wíkwíroarígáyí píranñj nero imirñj mimóniñpi —Apí nanj imóniñagi nán ámayo sa nanj wíipaxípirini. Apí aríge nerí yaníwárfaniri sím xeadípeníprífa nán e uríirixini.

⁹ E nerí aí áamá majímajjá níkariníro xwiyá mímíximíxeawiámí inarígápi raríñagá ñiwínirínarani, aríowa enína dání wigí ñiaíwí nemeága nuro yoí wírigápi nán raríñagá ñiwínirínarani, ñwí ikaxí eáñiñpi nán xwiyá xímíximí niníro raríñagá ñiwínirínarani, ayí tñi wí ñíkumíxiniri mñripani. Xwiyá ayí rarígápi nanj imóniñpimi xídaní nán neaiipaxí mimóniñagi nán raríñini. Sa miponiñj xwiyá enagi nán raríñini.

¹⁰ Áamá gíyí gíyí Jisasoyá sýikí imónigáyo xewixewí oimónipoyiniri wíwapíyaríñagá ñiwíniríná erirí biaú wíagi aiwí aríki yaríñagá ñiwíniríná ríwí umóirixini.

¹¹ Joxi ñijárini. Áamá e yarígáyí wigí dñj sía ñiyimíxiníro íwí néra warígápmi dání xwiyá meárinarígá enagi nán raríñini.

Yayí ñíwíowárirína urñjpi nánirini.

¹² Nioni ríxa dñj neyíroniri “Ríwípi yaríñiná anj ríxa Nikoporisiyi rñjpmi ñweámigini.” yaiwiáríñá enagi nán nioni Atemasomirani, Tikikasomirani, joxi tñj e nán nurowárirínáyí, joxi enj neániri ñíbirí anj apimi nímeáirixini.

¹³ Sinaso —O xwiríxí wíenwípeiarñj worini. O tñi Aporoso tñi egí anj nurína amípi wí nán díwí mikeamónipa eri óf e dñj síxí níga uri epísí nán “Bí wíowárfimigini.” ñiyaiwiri anñj miní éirixini.

¹⁴ Negí imónigíáyí íkíá ná mīwēarīññīñí mimónipa ero Gorixomī pírāññí nixídiróná imirīñí mimónīñīpī epíríá nāñí ayí enī áamá díwí ikeamónigíáyo arírā wípaxípi éwapíníñíñí.

¹⁵ Nionī tñī re ηweagíáyí nñī yayí siowárenaparīñwīñí. Áamá nene Gorixomī dīñí wíkwíroarīñagwī nāñí dīñí sixí neayarigíáyo “Poro yayí neawárenaparīñí.” uríñíñí. “Seyíné nīyínéní Gorixo wá seawianíwīñíñí.” nimónarīñí.

Payí Poro Pairimono nánì eaṅṅarínì.

Payí rìna Pairimono nánì Poro eaṅṅarínì. Pairimono áamá aṅṅ yof Korosi ṇweáyí worínì. Amípí wí mímúroṇorínì. Xínáínṅṅ nimónìrì wíarìgṅáyí wí enì tṅṅorínì. Oyá xínáínṅṅ nimónìrì omínṅṅ wíarìgṅáyí wo, Onesimasoyì rìṅṅo re enṅṅínì. fṅwí nṅwíkarímì éf nuri Romíyo nṅrémorì Poro, e gwí ṇweaṅomì nṅwímeaṅṅṅpimì dání ámì dṅṅṅ émóagì Poro payí nearì Onesimasomì nṅwiowárìríná Pairimono yokwarímì nṅwiirì oumímínìrì nearì wiowárìṅṅínì.

¹ Poronì —Nionì Kiraisì Jisasomì nṅxṅdìrì yarìṅápì nánì gwí aṅṅyo nṅṅwírárìgṅonìrínì. Nionì tṅṅ negí nṅrìxṅmeá Timotio tṅṅ payí rìna nearì mónaparìṅwí. Pairimonoxì, yegí dṅṅṅ sṅxṅ rìyigwííoxì —Joxì yawawì tṅṅ nawínì Jisasomì nṅxṅdìrì yarìṅwá nánì gwí mónṅṅwá woxìrínì.

² Joxì tṅṅ negí nṅrìxṅmeáí Apiaí tṅṅ Akipaso tṅṅ —O none tṅṅ negí nawínì roaṅṅwá worínì. O tṅṅ Jisasoyá sṅyikí imónìgṅá joxìyá aṅṅ iwámì awí eánarìgṅáyí tṅṅ ayí nṅṅ enì aì tṅṅ nánì payí rìna nearì mónaparìṅwí.

³ “Negí ápo Gorìxo tṅṅ Ámíná Jisasi Kiraiso tṅṅ awaú wá seawianìrì seyṅné píranṅṅṅ nṅwayìrónìro ṇweapṅrì nánì seaìirì éfìsìxṅṅ.” nimónarínì.

“Joxì yarìṅṅṅpì nánì yayí ninarínì.” urìṅṅ nánìrínì.

⁴⁻⁵ Nionì negí Gorìxomì xwíyá rìrímì nṅwírì joxì nánì rìxṅṅ nṅrurìyiríná aríá re nṅwírì nánì, “O áamá Gorìxoyá imónìgṅá nṅyonì dṅṅṅ sṅpí nṅwírì arìrá wirì Ámíná Jisasomì dṅṅṅ wíkwírorì yarìṅorínì.” Aríá e nṅwírì nánì joxì nánì rìxṅṅ nṅrurìyiríná Gorìxomì yayí wiarìṅárínì.

⁶ Joxì nene tṅṅ nawínì Kiraisomì dṅṅṅ wíkwíroaṅṅagwì nánì nawínì ikárìṅṅwápimì dání “rìpì re oimónìṅṅ.” nimónarínì, “Amípí naṅṅ Kiraisomì nuxṅdìríná epaxí imónìṅṅwá nṅpínì nánì xìxenì nṅjṅá oimónìṅṅ.” nimónarínì.

⁷ Gí nṅrìxṅmeáoxìṅṅ, joxì áamá Gorìxoyá imónìgṅáyo dṅṅṅ sṅpí nṅwírì nerìṅṅpimì dání dṅṅṅ sṅxṅ umímonṅṅ enagì nánì nionì yayí ayá wí nṅnínìrì dṅṅṅ níá ninarínì.

Pairimonomì Onesimaso nánì rìxṅṅṅ wurìyṅṅ nánìrínì.

⁸⁻⁹ Ayínánì Poronì —Nionì rìxa xweyaṅonì nerì Kiraisì Jisasomì nuxṅdìríná yarìṅápì nánì gwí ṇweaṅáonìrínì. Nionì yawawì Kiraiso nánì nawínì gwí mónìgwííwawì enagì nánì masíṅá bì mísì “O e neríṅáyí naṅṅ imónìṅṅṅpì yarínì.” yaiwiarìṅápì e éṅrìxṅṅrì sekaxí bì rìrìpaxí aiwì dṅṅṅ sṅxṅ yinarìgwííwawì enagì nánì awayínì rìxṅṅṅ bì orìrímínì.

¹⁰ Onesimaso —O nionì gwí aṅṅ tṅṅyo nṅṅweaṅṅá wá uríápimì dání Gorìxomì dṅṅṅ wíkwíroaṅṅṅ enagì nánì gí íwónṅṅṅ emeááorínì. “O nánì rìxṅṅṅ bì owurìyimínì.” nimónìgoì.

¹¹ Xámì “Yíwí imónìṅṅoríṅṅ?” wiaiwiaṅo aiwì agwì joxì tṅṅ nionì tṅṅ nṅwawínì dṅṅṅ ṅṅwírárìpaxí imónìṅṅorínì.

¹² Agwì nionì omì joxì tṅṅṅ e nánì nurowárìríná gí dṅṅṅ aì tṅṅṅ nṅxeyánìrìṅṅṅṅṅ wírénaparìṅṅṅ.

¹³⁻¹⁴ Nionì xwíyá yayí neainarìṅṅṅpì wá urìmeaṅṅáonì enagì nánì gwí aṅṅyo ṇweaṅáná “Onesimaso nionì tṅṅṅ nṅṅweaṅṅ joxì nánì wayíá arìrá onínì.” nṅnimónìrì aiwì joxì “Ayí ananìrínì.” sṅṅṅ mṅnṅrìpa enánáyí, “E apì xe oemínì.” mṅnimónìṅagì nánì ámì joxì tṅṅṅ e nánì urowárénarìṅṅṅṅṅ. Joxì “Poro sekaxí nṅrìṅṅpimì dání oemínì.” mṅyaiwí dṅṅṅ dṅṅṅyo dání “Xe Poro tṅṅṅ nṅṅweaṅṅ arìrá owínì.” yaiwiríá nánì omì joxì tṅṅṅ e nánì úrowárénarìṅṅṅṅṅ.

¹⁵ Ayf rípi nání ríraríñí. O ámí aníñf joxíyá imónínfa nání bí onímíápi píní níríwíárimí níríñí ñweañfíñí?

¹⁶ O síní díxí rínáíníñf nímónírí omíñf síiaríño aí síní axf apíní mímóní apímí nímúrorí Jisasomí díñf níwíkwírorí nání gí níríxímeá díñf síxí uyíñáóníñf imóníñfíñí. E nímónírí aíwí joxí anípaxf “Ríxa gí níríxímeáóníñf imóníñf woríñí?” wíaiwípaxoríñí.

¹⁷ Ayínáñí “Poró nioní tñí nawíní gwí mónígwíloríñí?” níníaiwírínáyf, Onesimaso símeááná nioní nímímínímínírí enípa omí ení axípi umímínfírixíñí.

¹⁸ E nírírírí aí o píní níríwíárimí nuríñá sípí nísikárimí uñpíraní, amípí íwí rírápíñfíraní, ananí nioní ríyípáromfáríñí.

¹⁹ Poroní níwaníñoní gí wé tñí ríwamíñf rípi “Nioní ríyípáromfáríñí.” nírírí eaaríñí. Ayf joxí ení manf nioníyáyo dání raríñá Jisasomí díñf wíkwíróagí nání joxí nioní ení ríyípáropaxf imóníñfípi nání mírírípa éímíñí.

²⁰ Gí níríxímeáoxíñí, Ámíná Kiraiso tñí nawíní ikárínígwíloxi enagí nání nioní ríxíñf ríríápi xíxení níírixíñí. E neríñáyf, apíní mé díñf síxí ení nímímoríáríñí.

²¹ “Aríá yímígf níníñoí.” nísíaiwírí díñf síñá neánaríñagí nání re nínímónírí payf eaaríñí, “Joxí nioní ríríápiñí mé apí nímúrorí ámí seáyí e imóníñf bí tñí eríáríñí.” nínímónírí payf ríña eaaríñí.

²² Ríxíñf ámí bí rípi orírímíní, “Anf awawá nioní wepaxf imóníñf wá óf nímoárírixíñí.” orírímíní. Ayf rípi nání ríraríñí. Seyíné Goríxomí ríxíñf nuríyarígfápímí dání oyá díñf tñí gwí aníyo dání níwáráñá seyíné tífámíní bífímíñíñí díñf níkwímorí nání raríñí.

Yayf níwíowáríñá uríñfípi náníñí.

²³ Epapíraso —O ení Kiraisí Jisasomí uxídaríñf wo enagí nání nioní tñí nawíní gwí ñweagwíloríñí. O joxí nání yayf síowárenaparíñí.

²⁴ Mako tñí Arisítakaso tñí Dimaso tñí Ruko tñí —Awa Jisasomí níxídíro yaríñagí nání gwí nímónígfáwaríñí. Awa ení yayf síowárenaparíñoí.

²⁵ “Ámíná Jisasi Kiraiso aníñf wá níseawiaga úwíníñí.” nímónaríñí.

Payí áamá Xibiruyí nání eáníñínaríní.

Payí rína Judayí Jisasomí díní nîwîkwîro nání oyá siyikí imónígfá aní bimi ñweagíáyí nání eagíánaríní. Xibiruyí ríníñípi wigí píné rarígfápi tîní nîkumîxíní ríníñagí nání yoí e wîríníní. Payí rína eañoyá yoí mîñwiráríníñagí nání “Ámá o nîrîrî eañírfaní?” yaiwipaxí mimóníñínaríní. Jisaso rîxa anínamí nîpeyimáná xwiogwí rîxa obaxí nîpwémáná enáná payí eaño Judayí Jisasoyá siyikí imónígfá ayo xeaníñí wímeaayariní nání aníñí Jisasomí díní mîwîkwîró píní nîwiárîro xámí yagíápi ámí fá xîrîpîrîxíní nîrîrî eañínigíní. Ayí re nîyaiwiro aníñí sîñí imóníñípi xaiwí fá xîrîrîxíní nîrîrî eañínigíní, “Aníñají nîyoní Jisaso seáyí e mîwimónípa rení? Mosesomí ení seáyí e mimónípa rení? Apaxípáníñí imónígfá xwéowamí ení seáyí e mîwimónípa rení? Rîdiyowá xó ná wínání neaiiníñípi apaxípáníñí imónígfá xwéowamí ámí ámí neaiiarígfápipí seáyí e mimónípa rení?” nîyaiwiro aníñí Jisasomíní díní nîwîkwîróa úrîxíní nîrîrî eañínigíní.

“Ríná Gorîxo xegí xewaxo enípipí dání nearíñíní.” uríñí náníríní.

¹ Gorîxo eníná wíá rókiamoagíáwa rîwamíñí earo xîxegíní ero egíápipí dání xóyá xwíyá negí aríowéyo ayá wí nura nîbaylísáná

² agwí sía yoparíyí tîñí ríná xegí xewaxo xwíyá rîrî amípi wíwapiyemerí enípipí dání nearíñíní. Xegí xewaxo amípi imóníñípi nîpíní nání xiáwo imóníwíníñíní urípeañoríní. Omí dání aníña tîní xwíárí tîní imîxíníñíní.

³ O Gorîxo níkíní seáyí e imóníñípi axípi ení aupákí kî inaríñoríní. Xano yapí pákíní imóníñoríní. Sogwí sîñí emá amípi nîpíní oyá xwíyá ení eáníñí rîñípipí dání xomaxíníñí yáríníñagí nání xegí imóníñípa sîñí imóníní. Xewaníño íwí ámá yarígfápi nání yokwarímí wiipaxí oimóní nîwiárímáná nîpeyirí Nwíá seáyí émí imóníñoyá wé náúmíní éf ñweaní.

“Gorîxomí xewaxo aníñajíyo seáyí e mûróníní.” uríñí náníríní.

⁴ Gorîxo o e imóníwíníñíní nurípearí nîwimîxíní aníñají e imónírîxíní urípeañípipí aga seáyí e wíárí imóníñípi tîní xîxení seáyí e wimîxíníñíní.

⁵ Omí Bîkwíyo nîríní eáníñí rîpi Gorîxo uríñípa aníñají gíyo axípi uríñíní, “Joxí rîxa gí íwoxí oimóní simîxíáriní. Agwí ríná joxíníñí semeááriní.” E uríñípa aníñají gíyo axípi uríñíní? Oweoi, wí e muríñíní. Xewaxo nání ámí bî re rîñípa aníñají gíyí nání axípi rîñíní, “Nioní xegí xanoní imónímíní. O gí íwo imóníníño.” rîñípa axípi aníñají gíyí nání rîñíní? Oweoi, wí e mîrîñí enagí nání “O ayo seáyí e wimóníní.” nîrîrî eaaríñíní.

⁶ Xegí niaíwí xámíníñí emeanjomí xwíá rîrímí nání wîrénapi nání nimónírná Bîkwíyo nîríní eáníñí rîpi ení rîñínigíní, “Aníñají Gorîxoníyáyí níní omí nupíkinímearo seáyí e uméfrîxíní.” rîñí enagí nání o seáyí e wimóníní.

⁷ Aníñají nání Bîkwíyo re nîríní eáníñí, “Gorîxo xegí aníñají —Ayí xó sekaxí urípi tîní xîxení seáyí wiipí nání imónígfáyíní. Ayí imíñíníñí imónírîxíní wimîxí ríá ápiáwíníñí imónírîxíní wimîxí yaríñíní.” Aníñají nání e nîríní eáníñagí aiwí

⁸ xewaxo nání re nîríní eáníñí, “Gorîxoxíní, díxí ámáyo numenwearíná ná rîwíyo aí sîñí axípi aníñí umenwearí pí pí wé róníñí imóníñípi tîní xîxení nerí umenwearí eríáriní.

⁹ Joxí wé róníñípi nání simóní unípi nání mîsimónípa erí yaríñagí nání Gorîxoní díxí Nwíáoní nîrîrîpearí ámá díxí imónígfáyo seáyí e simîxíagí nání díní níá

sinarini.” E niriñiri eaniñagi nani “Xewaxo anijnajyo seayi e rfa wimonini?” yaiwipaxirini.

¹⁰ Xewaxomi urinj ripi eni niriñiri eanini, “Aminaoxini, iwamio dani amipi nini wi sini mimoninana joxi xwfa riri ikwrori anina dixi we tni imixiri enjirini.

¹¹ Api aninina enagi aiwi joxi sini aninj minj nwearirini. Anina tni xwari tni iyfa nipanoy ur nerina yarinjpaninj imonana

¹² joxi iyfa nixoperi tarigapa axpi e tiririni. Ama iyfa uru emi nimori sinj wu panarigapa axpi aninami tni xwarimi tni e imixiririni. E ner ai joxi imoninjpi aninj minj sini axpi nimoniri xwogwi dij njimori fa ropax mimon nipwer ai joxi wi mipepa eririni.” Xewaxomi e nuriri ai

¹³ ami axomi re urinjpa anijnaj giyo eni urinjirini, “Nioni ama joxi smi tni siarigayo xopirari niwiri ikwianwi dixi sikwi ikwiariranani simixiyimfa ina nani nioni imoninapa xixeni axpi nimoniri gi we niumini ej njweari weninj nerj nwear.” Xewaxomi e urinjpa anijnaj giyo axpi urinjirini? Oweoi.

¹⁴ Xewaxo rixa e imoninjo enagi aiwi anijnaj nini ay sa kwiyirini. Gorixo sekax uripi xixeni seay wiipiri nani imonigayirini. Ama xo xeg yeay uyimixemeanayo arira uwiipiri nani uowararinjirini.

2

“Jisaso neaiinjpi smimanjmini tinirixini.” urinj naniñini.

¹ Xewaxo anijnajyo seayi e wimoninjo enagi nani xwifa o nani arfa winwapi pni niwiarirane ewe gw miyarininana na jami nikwiariga warinjpa axpi e yaniginiri apimi xaiwi fa nixirirane piraninj xidwanigini.

² Ay ripi nani seararinini. Enina Gorixo neg aroweyo anijnaj uriro wiwapiyiro ejapimi dani uragipi ai pir wiaikipax mimonipa eri ama xwifa apimi ogami nero pir wiaikigfa ay ayo Gorixo xixeni pir umamori enj enagi nani

³ agwi rina nene ripi wi yaiwipaxene menini, “O awiaxi ner yeay neayimixemeanfa nani neaiinjpi rwi nukinimoranenay, anani pir o neamamonapimi dani nurakinirimi upaxirini.” yaiwipaxene menini. Xami Aminá Jisaso xewaninjo Gorixo yeay neayimixemeaminiri neaiiarinjpi nani ninearimana enana ama omi arfa wigawa nene “Neparini.” yaiwiani nani sopinj noro waf neararfa

⁴ Gorixo eni nene “Neparini.” yaiwiani nani emim tni ay riwamonipaxi imoninj tni amipi xixegni ama mepaxi imoninj tni sopinj noa unjirini. O xo wimonarinjpi tni xixeni ama awa kwiyipimi dani emim epaxi oimonipoyiniri winjpi tni ejapimi dani sopinj noa unjirini.

Yeay neayimixemeanapi nani mfk ikiño Jisatorini.” urinj naniñini.

⁵ Gorixo ama anj sinj imoninirimi —Ari nani nioni niri riwaminj eارينini. Arimi nweariray Gorixo anijnajowami simanjyoniñ yeay wurinpirfa nani rarinjmani.

⁶ E ner ai ama wo Gorixomi urinj ripi Bkwio wi e niriñiri eaniñagi nani “Amay Gorixoya dij tni amipi niyoni seay e niwimonipriririni.” nene re yaiwipaxirini, “Amay pi imoninagfa nani Gorixoxi ay nani dij njimori umearinjirini? Ay joxi anani peay wianipaxiy enagi nani rarini.

⁷ Aninj marai, bi onimiapi nani ama anijnajyo inimi owimonipoyiniri niwariri ai ami rwiyo dani we ikwianwyo unwaririri seay e wimixiri nerina seay e numeyoari [amipi nni joxi dixi we tni imixinjyo seay e niwimoniri oudenweairirini] uripeanjirini.]

⁸ Joxi anɛ́nájɛ́rɛ́nɛ́, amɛ́pírɛ́nɛ́, nɛ́nɛ́ áamáyo ínɛ́mɛ́ wurɛ́nɛ́wɛ́nɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ wimɛ́xɛ́nɛ́rɛ́nɛ́.” Bɛ́kwɛ́yo e nɛ́rɛ́nɛ́rɛ́ eánɛ́nɛ́. Gorɛ́xo nɛ́nɛ́ áamáyo yeáyɛ́ wurɛ́nɛ́wɛ́nɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ nɛ́wimɛ́xɛ́rɛ́nɛ́ payɛ́keyɛ́ bɛ́ mimɛ́xɛ́pa enɛ́ enɛ́gɛ́ nánɛ́ nene re yaiwipaxɛ́rɛ́nɛ́, “Ámáyo Gorɛ́xoyá dɛ́nɛ́ tɛ́nɛ́ amɛ́pí nɛ́yonɛ́ seáyɛ́ e rɛ́a wimónɛ́nɛ́?” yaiwipaxɛ́ aɛ́ agwɛ́ rɛ́nɛ́ nene amɛ́pí nɛ́nɛ́ áamáyo ínɛ́mɛ́ imónɛ́nɛ́gɛ́ mɛ́ mɛ́wómɛ́xarɛ́nɛ́wɛ́nɛ́.

⁹ E nerɛ́ aiwɛ́ áamá Gorɛ́xo onɛ́mɛ́ápɛ́ nánɛ́ anɛ́nájowamɛ́ ínɛ́mɛ́ wimɛ́xɛ́nɛ́jomɛ́ rɛ́xa mɛ́ wómɛ́xɛ́nɛ́wárɛ́nɛ́. O, ayɛ́ Jisaso nánɛ́ rarɛ́nɛ́nɛ́. O Gorɛ́xo nene nánɛ́ wá nɛ́neawianɛ́rɛ́ píránɛ́nɛ́ e wíɛ́mɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ yaiwíáragɛ́pɛ́ tɛ́nɛ́ xɛ́xenɛ́ nerɛ́nɛ́ áamá nɛ́nenenɛ́ nánɛ́ neapeinɛ́a nánɛ́ onɛ́mɛ́ápɛ́ bɛ́ anɛ́nájowamɛ́ ínɛ́mɛ́ wimónɛ́wɛ́nɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ wimɛ́xɛ́nɛ́rɛ́nɛ́. Ínɛ́mɛ́ e nɛ́wimónɛ́rɛ́nɛ́a rɛ́nɛ́nɛ́ nɛ́mearɛ́ penɛ́ enɛ́gɛ́ nánɛ́ Gorɛ́xo rɛ́xa wé ikwianɛ́wɛ́yo unɛ́wírárɛ́rɛ́ seáyɛ́ e wimɛ́xɛ́rɛ́ enɛ́rɛ́nɛ́.

¹⁰ Gorɛ́xo —Xɛ́omɛ́ dánɛ́ amɛ́pí nɛ́nɛ́ imónɛ́rɛ́ nɛ́nɛ́ enɛ́ o nánɛ́ imónɛ́rɛ́ enɛ́. O re enɛ́rɛ́nɛ́. Ámá obaxɛ́ xegɛ́ íwíaxénɛ́nɛ́ nimónɛ́ro xewaxo níkɛ́nɛ́rɛ́ seáyɛ́ e imónɛ́nɛ́pɛ́ axɛ́pɛ́ imónɛ́pɛ́rɛ́a nánɛ́ omɛ́ rɛ́nɛ́nɛ́ ayá wí wímeanɛ́pimɛ́ dánɛ́ wé uroárɛ́mɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ nerɛ́nɛ́ xɛ́xenɛ́ imónɛ́nɛ́pɛ́ tɛ́nɛ́ enɛ́rɛ́nɛ́. “Yeáyɛ́ neayimɛ́xemeanɛ́a nánɛ́ apánɛ́ mɛ́kɛ́ ikípaxo, ayɛ́ Jisasorɛ́nɛ́?” wíaiwipɛ́rɛ́ nánɛ́ Gorɛ́xo e enɛ́rɛ́nɛ́.

¹¹ Jisaso —O áamáyo Gorɛ́xoyá imónɛ́fɛ́rɛ́xɛ́nɛ́rɛ́ wimɛ́xarɛ́nɛ́orɛ́nɛ́. O tɛ́nɛ́ áamá Gorɛ́xoyá xɛ́o imɛ́xɛ́nɛ́yɛ́ tɛ́nɛ́ wigɛ́ xano ná womɛ́ dánɛ́nɛ́ eweagɛ́áyɛ́ enɛ́gɛ́ o ayɛ́ nánɛ́ ayá mɛ́wínɛ́ ananɛ́ “Gɛ́ nɛ́rɛ́xɛ́meá imónɛ́gɛ́áyɛ́rɛ́nɛ́.” rarɛ́nɛ́rɛ́nɛ́.

¹² O Gorɛ́xomɛ́ re urɛ́nɛ́pɛ́ Bɛ́kwɛ́yo nɛ́rɛ́nɛ́rɛ́ eánɛ́nɛ́gɛ́ nánɛ́ rarɛ́nɛ́nɛ́, “Joxɛ́ nánɛ́ gɛ́ nɛ́rɛ́xɛ́meáyo ‘E imónɛ́nɛ́orɛ́nɛ́. E imónɛ́nɛ́orɛ́nɛ́.’ ourɛ́mɛ́nɛ́. Ámá joxɛ́ seáyɛ́ e rɛ́mepɛ́rɛ́ nánɛ́ awí eánɛ́gɛ́áyɛ́o áwɛ́nɛ́mɛ́ dánɛ́ nionɛ́ joxɛ́ seáyɛ́ e rɛ́memɛ́nɛ́rɛ́ nánɛ́ sonɛ́ orɛ́mearɛ́mɛ́nɛ́.” nɛ́rɛ́nɛ́rɛ́ eánɛ́nɛ́ enɛ́gɛ́ nánɛ́ rarɛ́nɛ́nɛ́.

¹³ Xwíyɛ́a Jisaso Gorɛ́xo nánɛ́ rɛ́nɛ́ rɛ́pɛ́ enɛ́ re nɛ́rɛ́nɛ́rɛ́ eánɛ́nɛ́, “Nionɛ́ omɛ́ aga xɛ́xenɛ́ dɛ́nɛ́ unɛ́wírárɛ́mɛ́árɛ́nɛ́.” Xwíyɛ́a ámɛ́ axo rɛ́nɛ́ rɛ́pɛ́ enɛ́ re nɛ́rɛ́nɛ́rɛ́ eánɛ́nɛ́, “Ámá Gorɛ́xo niaíwɛ́ nemearɛ́nɛ́nɛ́ niapɛ́nɛ́yɛ́, ayɛ́ aɛ́ tɛ́nɛ́ nawínɛ́ riyenerɛ́nɛ́.” enɛ́ nɛ́rɛ́nɛ́rɛ́ eánɛ́nɛ́ enɛ́gɛ́ nánɛ́ re seararɛ́nɛ́nɛ́, “Jisaso ayɛ́ nánɛ́ ayá mɛ́wínɛ́ ananɛ́ ‘Gɛ́ nɛ́rɛ́xɛ́meá imónɛ́gɛ́áyɛ́rɛ́nɛ́.’ rarɛ́nɛ́orɛ́nɛ́.” seararɛ́nɛ́nɛ́.

“Jisaso nepa áamá imónɛ́nɛ́nɛ́gɛ́nɛ́.” urɛ́nɛ́ nánɛ́rɛ́nɛ́.

¹⁴ Ayɛ́nánɛ́ niaíwɛ́ rarɛ́nɛ́yɛ́ warárɛ́mɛ́ dánɛ́ gɛ́wɛ́ tɛ́nɛ́ enɛ́ tɛ́nɛ́ tɛ́gɛ́áyɛ́ imónɛ́gɛ́a enɛ́gɛ́ nánɛ́ xewaxo enɛ́ axɛ́pɛ́ imónɛ́nɛ́nɛ́gɛ́nɛ́. Xewanɛ́nɛ́o nɛ́perɛ́nɛ́pimɛ́ dánɛ́ áamáyo anɛ́a wimɛ́xɛ́paxɛ́ imónɛ́nɛ́jomɛ́ —O ayɛ́ oborɛ́nɛ́. Omɛ́ mɛ́gɛ́ wimɛ́xɛ́rɛ́

¹⁵ áamá ínɛ́nɛ́ nanɛ́nanɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ wíwanɛ́nɛ́yɛ́ wáyɛ́ nerɛ́nɛ́pimɛ́ dánɛ́ gwɛ́nɛ́nɛ́ nɛ́weagɛ́áyɛ́o níkwearɛ́nɛ́nɛ́ wárɛ́rɛ́ éimɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ warárɛ́mɛ́ dánɛ́ áamá gɛ́wɛ́ tɛ́nɛ́ enɛ́ tɛ́nɛ́ tɛ́gɛ́áyɛ́ imónɛ́gɛ́ápa axɛ́pɛ́ e imónɛ́nɛ́nɛ́gɛ́nɛ́.

¹⁶ Ayɛ́ neparɛ́nɛ́. O anɛ́nájɛ́yo arɛ́rá owimɛ́nɛ́rɛ́ nerɛ́nɛ́ e mimónɛ́nɛ́nɛ́gɛ́nɛ́. Ámá Ebɛ́rɛ́amoyá iyɛ́ axɛ́pá imónɛ́gɛ́áyɛ́o arɛ́rá owimɛ́nɛ́rɛ́ nánɛ́ nerɛ́nɛ́a wará ayɛ́ inɛ́gɛ́ápa axɛ́pɛ́ inɛ́nɛ́nɛ́gɛ́nɛ́.

¹⁷ Ayɛ́nánɛ́ o apaxɛ́pánɛ́nɛ́ imónɛ́nɛ́ xwé wo nimónɛ́máná xegɛ́ xexɛ́rɛ́meánɛ́nɛ́ imónɛ́gɛ́áyɛ́o píránɛ́nɛ́ ayá urɛ́mɛ́xɛ́rɛ́ Gorɛ́xo xɛ́o urɛ́nɛ́pɛ́ nánɛ́ dɛ́nɛ́ unɛ́wírárɛ́paxɛ́ imónɛ́nɛ́pɛ́ erɛ́ nerɛ́nɛ́a íwɛ́ áamá yarɛ́gɛ́ápa yokwarɛ́mɛ́ wiipaxɛ́ oimónɛ́rɛ́ rɛ́dɛ́yowá yarɛ́gɛ́ápa axɛ́pɛ́ rɛ́dɛ́yowánɛ́nɛ́ inɛ́mɛ́nɛ́rɛ́ nánɛ́ pípɛ́ inɛ́paxɛ́ marɛ́ái, sa wará xegɛ́ xexɛ́rɛ́meáyɛ́ inɛ́gɛ́ápa inɛ́paxɛ́ enɛ́gɛ́ nánɛ́ xɛ́o enɛ́ axɛ́pɛ́ e inɛ́nɛ́nɛ́gɛ́nɛ́.

¹⁸ Rɛ́nɛ́nɛ́ wímeanɛ́pimɛ́ dánɛ́ obo iwamɛ́tɛ́ wíwapɛ́yɛ́nɛ́o enɛ́gɛ́ nánɛ́ áamá obo agwɛ́ rɛ́nɛ́ dánɛ́ óreámioáɛ́rɛ́xɛ́nɛ́rɛ́ wíwapɛ́yarɛ́nɛ́yɛ́o enɛ́ arɛ́rá wipaxɛ́ imónɛ́nɛ́o enɛ́gɛ́ nánɛ́ rarɛ́nɛ́nɛ́.

3

“Moseso seáyɛ́ e imónagɛ́ wo enɛ́gɛ́ aɛ́ Jisaso aga seáyɛ́ e wíárɛ́ múronɛ́.” urɛ́nɛ́ nánɛ́rɛ́nɛ́.

1-2 Ayínáni gí níríxímeáyíné, —Seyíné Goríxo anínamí dání xíoyá imónírixíní wéyo íá seaumíríníyínéríní. Seyíné Jisaso nání díní é móríxíní. Goríxo nene tíjé e nání uowárenapíño, ayí oríní. Apaxípáníjé imóníjé xwéó, nene “Apimí díní wíkwíroarínwáríní.” rarínwápimí píráníjé xídíírixíní arírá neainíná nání imóníño, ayí oríní. Moseso eníná áamá Goríxoyá aníníjé imónígíáyo numeiríná xíxeni wiínípa áamá Goríxo xíó wimónaríníjé e éwínígíní urípeáagí nání xíxeni wiíní, ayí axo Jisasoríní. O nání píráníjé díní é móríxíní.

3 Ayí rípi seararíní. Aní wíwá nání “Nanjiwáríní.” níríro mání síná nímeeáníro aiwí aní iwámí míríní nání aga mání síná seáyí e umeeánípaaxíríní. Axípi e imóníjépa Moseso nání mání síná umeeánípaaxí imóníjagí aiwí Jisaso nání ayí anípaaxí mání síná umeeánípaaxíríní.

4 Aní ayí ayí wí xegípi mimóní níní áamá mírarígíá aiwí amípi níní imóníjépi imíxíño, ayí Goríxo enagí nání raríní.

5 Ayí rípi nání ení “Jisaso nání díní píráníjé é móríxíní.” seararíní. Moseso eníná áamá Goríxoyá aníníjé imónígíáyo xíxeni píráníjé numeiríná áamá xínáíwáníjé nimóníro wigí bosowamí píráníjé níwíroná yarígíápa axípi é níjé nerí amípi Goríxo ríwíyo rínápi nání woákíki wíní aiwí

6 Kiraiso Moseso nimóníri enípa axípi nimóníri enímaní. Omí wíarí nímúrorí re eníríní. Níáwa áamá xanowayá imónígíáyo píráníjé numeiríná yarígíápa Kiraiso axípi e nerí áamá xanoyá aníníjé imónígíáyo xíxeni píráníjé umeíníriní. Nene wará saríwá mímáriní nerane “Jisaso e nínealínáriní.” níyaiwirane díní wíkwímoarínwápimí dání sáyí nimóníri rarínwápi aníjé miní xáíwí íá níxíra nuranénáyí, ayí aní Goríxoyáníjé imóníjwíní.

“Maní pírí wíákiagíáyí díní síxí íníírixíní ení máníweaagíáriní.” uríní náníriní.

7 Ayínáni Goríxo xegí kwíyípi tíní Bíkíwíyo dání ríní rípi tíní xíxeni segí seárfawéyí maní níwíákiro díní síxí íníírixíní imóníje nweaagíámaní, “Agwí ríná maní Goríxoníyá seararínagí aríá níníroná

8-9 eníná segí seárfawéyí áamá díní meanje nemeróná yagíápa mepa éríxíní. Ayí gí maní xowíáikímí níniro nepa ení eánínoríanírí iwamíó níwapíyíro neróná xwiogwí 40 pwearíná nioní emímí níwíwapíya unápi sínwí níwíga nuro aí wigí díní wakísí níniro ríwí nímoagíáriní. E yagíápa seyíné ení axípi mepa éríxíní.

10 Ayínáni segí seárfawé íná nweaagíáyí nání wíki níwónírí re rínanígíní, ‘Ayí íníná díní xenwíní moro Goríxoní sekaxí urarínápimí míxídípa ero yarígíáyíriní.’ níríri

11 wíki ríá ápiáwíníjé níwóníríná síná womí dáníníní re rárínanígíní, ‘Xwíá díní síxí ínípírfá nání wípímoárinárimí wí níwíweapírfámaní.’ rárínanígíní.” Segí seárfawé íná nweaagíáyí Bíkíwíyo dání e nírinírí eáníjépi tíní xíxeni nero Goríxomí maní pírfí níwíákiro nání díní síxí íníírixíní ení wí máníweaagíáriní.

“Neárfawéyí Goríxomí maní wíákiagíápa mepa éwanígíní.” uríní náníriní.

12 Gí níríxímeáyíné, wíyíné sípi nero aríkwíkwí níwírínípimí dání Nwíá wí mípé aníní síní imóníjómí ríwí umóríxíní píráníjé awíníjé menweáníírixíní.

13 Wíyíné íwí néra nurínípimí dání yapí néwapíníro díní wakísí níniíroná Goríxomí ríwí umopírixíní sía Bíkíwíyo dání Agwíyí ríníjéyí síní imóníjánáyí, síní epaxí enánáyí, sía ayí ayo xíxe ení rírémíxí inayíírixíní.

14 Ayí rípi nání seararíní. Díní Kiraisomí iwamíó dání níwíkwíroranéná wará saríwá mímáriní nerane xáíwí íá xírínwápi aníjé xáíwí íá níxíra nurane negí peaníwáé nání síní xáíwí íá níxíra nuranénáyí, nepa Kiraiso tíní ikáriníjwáeneríní.

15 Bíkíwíyo re nírinírí eáníjépi tíní xíxeni nerínípimí dání ananí díní wíkwíroarínwápi xáíwí íá níxíra upaxíríní, “Agwí Goríxo seararínagí aríá níwíroná eníná segí seárfawéyí omí maní xowíáikímí níwíroná díní wakísí níniro nání ríwí

umoagfápa seyíné eni axípi e mepa éríxini.” E nírini eáninípi tñi xixeni neranénáyí, dñí wíkwíroarínwápi xáiwí fá nixira wanfwarini.

¹⁶ Ayí ripi nani seararini. Ámá Gorixo rarínagi arfá niwiróna maní xowiaikímí wiagfáyí, ayí gíyíri? Níni ayí ámá Moseso Isipíyí aníyo dani wirimeáána e pñi niwiárimí wagfáyí menirani?

¹⁷ Xwiogwí 40 api pwearfina Gorixo ámá gíyo wíkwí niwóga wagfíri? Ayí axíyí íwí nero ámá dñí meane dani nípéa emeagfáyí menirani?

¹⁸ Ámá Gorixo sñáyo dani nurirfina “Xwíá e niñwearóna dñí sixí ínfríxini enírimí wí niñweapfíramani.” uragíyí gíyíri? Ayí axíyí xómi maní pñí wiaíkiagfáyí menirani?

¹⁹ Ayínani nene níjía re imóninwini. Neárfawé ína ñweaagfáyí dñí miwíkwíropa nero nani Gorixoyá xwíá dñí sixí ínfríxini enírimí wí nírémoro ñweaagfámani.

4

“Nene dñí sixí ínanfwa nani imóninje sñi imónini.” uríní nánirini.

¹ Ayínani Gorixo ayí dñí sixí ínfríxini negí neárfawéyo sñimaniyo dani urínípi sñi enagi nani xó amáyo eyeyíromí nerfina wiyíné nani re seaiaiwínigini, “Ayí e ñweapaxí mimóninjo.” seaiaiwínigini wáyí nerane píraniní oyaneyí.

² Negí neárfawéyí ámá dñí meane nemeróna xwíyíá xwíá dñí sixí ínfríxini enírimí nani yayí winipaxí imóninípi arfá wiagfápa nene eni axípi arfá winwarini. Ayí arfá niwiro aí arfá niwiróna dñí miwíkwíropa nero nani surfma arfá niwiáiro xwíá dñí sixí ínfríxini imóninírimí mírémó ámá dñí meane dani penowigíawixini.

³ Dñí wíkwíroarínwaéne dñí sixí ínfríxini ene páwiarínwarini. Ayí Gorixo ripi ríní enagi nani “Dñí sixí ínanfwa nani imóninje ríxa ría neaipmoárinini?” niyaiwirane níjía imóninwini, “Gorixoní maní niwiaíkiarigfáyo wíkwí ría apiáwíniní niwónirfina sñá womí dáníniní re ráríjaniginí, ‘Xwíá ayí dñí sixí ínpfíra nani wipmoárinápi wí niñweapfíramani.’ ráríjaniginí.” Xwíarí tñi anína tñi imíxarínje dani amípi nípini xó imíxípi ríxa yárinínagi aiwí xwíyíá api e ríniginí.

⁴ Bíkwyíyo wí e sfá wé wíumi dñí wo nimónimána Sabarfá imóniníyi nani re nírini eánini, “Gorixo sfá wé wíumi dñí wo pwearfina amípi nimíxa nútsána pñi niwiáirí Sabarfá imóníyimi kíkíá niñwearí dñí sixí íníníri.” nírini eánini.

⁵ Ámi wí e dñí sixí ínpaxe nani re nírini eánini, “Xwíá dñí sixí ínpfíra nani Gorixoní wipmoárinápi wí niñweapfíra menini.” nírini eánini. Xwíyíá apiáú nírini eáninagi nani “Nene dñí sixí ínanfwa nani imóninje ríxa ría imónini?” niyaiwirane níjía imóninwini.

⁶ Enína xwíyíá xwíá dñí sixí ínpfíra nani imóninírimí nani yayí winipaxípi arfá wiagfáyí Gorixomí maní xowiaikímí néra warínagfá nani dñí sixí ínfríxini ene xe ñweáfríxini sñwí miwinípa ení erí wíni e xe ñweáfríxini sñwí winínfá erí enagi nani

⁷ re niyaiwirane níjía imóninwini, “Nene dñí sixí ínaní nani imóninje ñweaanfwaína nani Gorixo ríxa sfá ámi wíyi ráríníri.” Bíkwyíyo dani sfá ayí, ayí Agwíyí ríniníyirini. Neárfawéyí arfá miwigíe dani ná ríwíyo Gorixo maní míxí ináyí Depitoyáyo dani xwíyíá Bíkwyíyo nioní xámi mñí iroárfápi nírini re ríniginí, “Agwí maní Gorixoníyá seararínagi arfá níniróna dñí wakísí minípa époyí.” ríní enagi nani “Nene dñí sixí ínanfwaína ría imónini?” yaiwiarínwarini.

⁸ Josuao negí neárfawéyo xwíá dñí sixí ínfríxini ene nípemeámi nuri nírémorína dñí sixí Gorixo e ínfríxini wimóninípi nepa níníro sñwíyí, ayimi dani ríwíyo Gorixo sfá dñí sixí ínanfwa nani imóniní ámi wíyi nani rímíni enímani.

⁹ Ayinani nene re niyaiwirane nijfa imoninwini, “Sfa Gorixo amipi nani nimixarimana dinfi sixfi ininfiyini ininfi axipi ama xfoya imonigfayf nani dinfi sixfi iniprfina sini imonini.” yaiwinwini.

¹⁰ Díní sixí íníríxíní enípimí páwíño, xó Goríxo xwíta amípí níní imímíximí niyárimáná kikiíta nerí díní sixí ínínpa axípi e nerí xegí e éwínigíní urípeanípi niyárimáná xewaníño ríxa díní sixí níní nweaní.

¹¹ Ayínání neáríawéyí maní Goríxomí pírí níwíáíkiro síḡwepígí neaíwapíyagíápimí níxídirane omí ríwí umoanígíní díní síxí íníríxíní ene ḡweáwanígíní aníḡ miní nerane píráníní nírkwínírane oyaneyí.

¹² Ayí rípi nání seararíníni. Xwíyá Goríxoyápi pí pí oenírí wimónarínípi t́nń xixení epaxí imónírí ení eánírí enípíríní. Xegí ńwá yiníníńń ení imónínípi kirá maní midimidání wení nńnyí ńwá yinínípi t́nń xixení mimóníní. Kirá aga ńwá yiníní bá xómíní xááyo t́nń ení wíwíyo t́nń dakwipaxípa xwíyá oyápi ámáyo wairírí nńwiríná wigí xwioxíyo fá nńmiárínírí ayá t́nń díní t́nń kumíxíníje dakwiaríníríní. Pí pí áma díní moro pí pí “Emínírí oemíní.” wimónírí yarígíápi eyeyírómí yaríníríní.

¹³ Amipí níní Gorixo —Pí pí éwápi nániraní, ríwápi nániraní, yariñí imimí neaíáná “Ayí apí nání e ríáriní. E éáriní.” uraníwáo, ayí oriní. Amipí níní o imixiníyí xegí siñwí aníje dání wí píní imónipaxí meniní. Amipí níní xegí siñwíyo dáníniní nīparárimáná siñání imóniní.

“Negʻ apaxʻpánʻnʻ imónʻnʻ xwéo Jisasorʻnʻ. urʻnʻ nánʻrʻnʻ.

¹⁴ Nene apaxtápáñtí imóníñtí xwé wo —O ríxa añtínáminí peyiño, aytí Goríxomí xewaxo Jisasoríní. Apaxtápáñtí imóníñtí xwé o títíwaéne enagí nání woákítkí nerane “Apimí díní wíkwíronwíní.” rarítíwápi xáíwí tá oxíraneyí.

¹⁵ Ayí rípi nání rariñini. “Negí apaxípaniñí imóniñí xwéo nene wé róniñí imóniñípiñí oyaneyinirí neríñá ení meání yariñagwi níneaniríñá wí dñí sipí míneaiariníñí?” riseaimónariní? Oweoi, nene íwí oépoyinirí neaímeaaríñípi o ení íwí oenirí wímeáagi aiwi wí íwí mejo nání nene wí e wíaiwipaxí menini. Sa “Samíñí nimónirí yariñagwi níneaniríñá anani dñí sipí neaiarinoríñí?” wíaiwipaxíriní.

¹⁶ Negí apaxípaníñí imóníñí xwéo e imóníño enqagí nání amípí samíñí neaimíxípaí imóníñípi wí neaímeááná Goríxo —O á máyo ayá xwapí urímíxaríñoríní. O wá neawíanírí ayá nearímíxírí oenírí wará saríwá mímárinípa nerane oyá síá íkwianíwína tíñí e anwí éñíñí úwanígíní.

5

¹ Apaxípaniní imónigíá xwé wo wo nowani íwí wigí áamá yarigíápí nání Gorixoyá íráf oníje nání níwuriyiro aiwá peaxí utiro rídíyowá wiíro epííá nání xíó wigí imónigíáyo dání éíniní níyoari urípearinowariní.

² Awa ení wé rón+ñí imón+ñí+píní oyaney+nirí nero aí ení neán+ro m+iximopaxí wíagíá nání wígí áamá majíá nero xenwí+míní kín+móníáyo ananí awayíní m+meyówarí wipaxowaríní.

³ Wé róniŋɛ́ imóniŋɛ́pini oyaneyiniŋɛ́ nero aí enɛ́ neániro miximopaxɛ́ wíagɛ́a nánɛ́ wíagɛ́ amá íwɛ́ yarígápi nánɛ́ ridiyowá wíiarígápa íwɛ́ wiwanɛ́jowa yarígápi nánɛ́ enɛ́ ridiyowá minipaxɛ́ mimónígáwarini. Awa enɛ́ aga ninipaxowarini.

⁴ Ámá wo xewanɔ́ wé íkwianwíyo nɛnwírárínírí xóo xegí dɛ́ɛ́yo dání rípeánarínímaní. Oweoí, nowaní eníná Goríxo xóo xegí dɛ́ɛ́ tíní Erono apí e oimónírí wéyo íá umírínípa axípi umíráná apaxípáníní imóníní xwéowa imónarígíáríní.

⁵ Kiraiso eni xewaninjo seáyi e nimfeyoániri apaxfpáninji imóninji xwé woni oimónimíniri mirípeáninjinigini. Oweoi, Gorixo omi seáyi e numfeyoari Bìkwíyo

nirínirí eániní rípi uríniginí, “Joxi gí íwoxi oimónirí simixáriní. Agwi ríná joxíniní semeáariní.” nurírí

⁶ Bíkwiyo ámi wí e nirínirí eániní rípi ení uríniginí, “Apaxípaniní imóniní Merikisedeko nimónirí ení yapí joxi ení axípi aniní e imóniríxiní.” uríniní enagi nání Kiraiso e imóniníriní.

⁷ Xámi o áma nimónirí xwíá tíyo niñwearíná “Áma nipíkianiro yarigápi nání wáyí niníniginí apo díní sixí nimímopaxoríani?” niyairí arírá oniní nwi píyí niwírínirí gwíní kíkíá tíní ríxiní uráná xanomí aríá niwirí pírániní yapenínjo enagi nání omí xixení aríá winjoríní.

⁸ O Goríxomí xewaxo aí ríniní xíomí niwímeari peníyo dání re niyairí nijíá imóniníriní, “Ápomí aríá niwirí xixení neríná api e xixení rí rínimeaaríní?” E niyairí nijíá nimónirí

⁹ xano wimóniní nipíní ríxa sipearímí niyáriní nání áma xíomí pírí mīwialkí aríá wiarigíá gíyí gíyí níní aniní miní íníná naníní nweapíríá nání yeáyí uyimixemeapaxo imónirí

¹⁰ Goríxo re rárinípi tíní xixení imónirí eníriní, “Xwé apaxípaniní imóniní Merikisedeko imóninípa axípi imóniníjoríní.” rárinípi tíní xixení imónirí eníriní.

Jisasomí ríwí umórixiní erí winí nániríní.

¹¹ “Nioní ‘Kiraíso nání niríniní Merikisedeko nání niríniní apíniní apíniní imóniní.’ osearímíní.” nínimónirí aiwí aríá iwayí pírógíayíné, seyíné míkípi nání nijíá imóniníriní nání aríge searímíní

¹² None ayá wí searéwapíyínwá enagwí nání xamíníyíné e dání wíyo nuréwapíyipaxí nimóniríná ayí naní imóniníriní ení aiwí seyíné síní majímajíá yarínagíá nání áma wí ámi Kiraiso nání sirímíní imóninípimí dání nisearéwapíyipaxí imóninígíayínéríní. Seyíné aiwá nipaxí mimóní amíniní narigíayí yapí imóniníjoí.

¹³ Ayí rípi nání seararíniní. Áma aiwá nipaxí mimóní síní amíní narigíayí níní “Api neríná wé róninípi yarínjoí.” ríninípi nání majíá nero nání síní niaíwí pítópia yapí imóniníjoí.

¹⁴ E nerí aí aiwáyí áma ríxa áminániní imóninígíayí narigíáriní. Áma e imóninígíayí wigí díní tíní pírániní éwapínarigíá enagi nání naní imóninípiraní, sipí imóninípiraní, ananí mí ómíxarigíáriní.

6

¹⁻² Ayínání, nene xwíyíá Kiraiso nání sirímíní imóninípiní aniní miní miríninípa oyaneýí. Íníná ámi ámi xwíyíá sirímíní imóniní rípi rípi nítíwayírorí miríninípa oyaneýí. Xwíyíá negí íwí amípí néra nuríná anínimíxinánirane yarínwápi aga ríwíminí nimamopaxípiraní, xwíyíá Goríxomí aga díní niwíkwíropaxípiraní, xwíyíá igíá xixegíní eánarínwápiraní, Goríxo naní owimíxiní wé seáyí e wíkwíárarínwápiraní, áma pegíayí ámi wíápínimeapíríápiraní, Goríxo ámayo mí ómómíximí nerí xwíyíá umeáraná aniní nweapíríápiraní, xwíyíá api api ámi nítíwayírorí méwapíninípa oyaneýí. Sa xwíyíá Goríxoyá áma aríá niwirínipimí dání yóí imóninípaxípi éwapínaní nání oxímeaneýí.

³ Goríxo api xe oépayínirí sínwí nínearínáyí, ananí yaníwiní.

⁴ Ayí rípi nání “Xwíyíá xámi nítíwayírorane éwapíniníwápi píní niwíárirane xwíyíá yóí imóniníwá nání imóninípi oxímeaneýí.” seararíniní. Áma Goríxo xewanínjo nání “E imóniníjoríani?” oyaiwípayínirí ríxa wíá wókímíxirí áma aiwá gígí neríná nijíá awíí yaríní imóninípi nání imóninígíápa axípininí e nero anínami dání Goríxo neaiapíniní nání nijíá imóniníro kwíyí oyápi áma wíyo tíní nawíní waínirí

⁵ áamá aiwá awíí imóninípi gígí neríná “Naní imóniní.” yaiwiarígápa xwiyá Gorixoyápi tñi ení eániní o yeáyí nīneayimixemeari neameñweaníná imóninípi tñi axípi gígíniní neríná “Naní imóniní.” yaiwiro néfasáná

⁶ dñí wíkwíroarígápi ríwíminí nīmamorínáyí, ayí Gorixomi xewaxomi ikayíwí oumearípoyiníri ámi yoxáfpámíniní yekwíroárariníagá nání ámi xwiyá kinimónírixiníri urípaxí imóninípi bī meniní.

⁷ Ayí ripi nání searariní. Xwíá iniá ámi ámi neari aínáná áamá aiwá omíní iwíá uríáyí nání aiwá naní yaparinípi, ayí Gorixo aiwá naní oyapiníri xwiyá tñi pírániní imixarinípiriní.

⁸ E nerí aí xwíá iniá ámi ámi neari naíniní aiwí aiwá naní mīyapí ará ení tñiní kisonárinípi, ayí ráfniní imóninípi enagi nání Gorixo ríxa nīramiximíniní nání imóniní aríá yimíniní nání imóniní enípiriní.

⁹ Dñí sixí seayináyíné, nioní mīxí e nīseariri aiwí “Seyíné nioní mīxí searíapi mīyariní.” nīmónariní. “Óf Gorixo yeáyí seayimixemeaní nání imóniníyiminí xídariní.” nīmónariní.

¹⁰ Ayí ripi nání searariní. Gorixo xixení mimóninípi tñi mīyariní enagi nání amípi seyíné xíomí nīxídiróná ero áamá xegí imónigíáyo arírá wigíapi síní nīwiríníyo dání síwá réniní winíro “Nene Gorixoxí dñí sixí ríyinwiní.” síwá éniní winíro yarígápi nání o wí aríá ikeamopaxí meniní.

¹¹⁻¹² Seyíné ríwí síwá nīyiri mé áamá ení neáníro Gorixomi dñí wíkwíro “Xewaníño óf oneaimoní.” yaiwiro yarígáyo dání Gorixo símímaníyo dání “Nīsīimíáriní.” urínípi wímeaaríníyo ikaníní wíaxídpírí nání seyíné wiyínéní wiyínéní amípi níní oneáímeaniníri dñí ikwímoarígápi seaímeaní nání aníní miní ríwí nīyuníro dñí níkwímóá úfríxiní.

“Gorixo rinípi dñí nīwíkwímóá úfríxiní.” uríní nániní.

¹³⁻¹⁴ Eníná Gorixo Ebíráamoyá símímaníyo dání Bīkwíyo nīriníri eániní ripi uríniniginí, “Nioní pírániní simíxiri dīxí rárfawéyo sayá wimíxiri nemíáriní.” uríniniginí. E síná wo aríá ené dáníniní nuríná áamá wo xíomí seáyí e mūróníño aríá ené dání rípaxí menagi nání xewaníño nání nīriníri uríniniginí.

¹⁵ Ayínání Ebíráamo yóminí nīmóniní “Gorixo nīrinípi xegí dñí tñi xe óf nīmówiniginí.” nīyaiwirí weníní nerí nīñweanísáná enáná wímeaníniginí.

¹⁶ Áamá “Nepa nearariní.” oyaiwípoyiníri nuríroná nīyiminí imóniní seáyí e wimóniní bīmí dání urarígíáriní. Áamá xwiyá xīmíximí niníro nīriníroná xwiyá api ríápi dñí sanínariníriní.

¹⁷ Ayínání Gorixo áamá xíomí Ebíráamomí símímaníyo dání urínípi wímeaníáyí re oyaiwípoyiníri, “Gorixo aríomí ‘Naní e nīseaiimíáriní.’ urínípi ámi ná ríwíyo aiwí xegí dñí nīkinimóniní kíkíá epaxímaní.” oyaiwípoyiníri sínáyo dáníniní nīrinírá xewanínomí dání nīriníri e urínípi nání ámi sopíní wáriniginí.

¹⁸ Gorixo, yapí mīrípaxí imóníño “Símmímaníyo dání ríraríniní.” urínípi síwíá imónipaxí menagi aiwí ámi síwíá mimónipaxí bī xewanínomí dání uríniní enagi nání nene ananí ení sixí neámíxiníri ñweanwiní. Nene —Gorixo yeáyí neaimíxíwíniginíri o tífáminí éf nurane símaníwíyóniní yeáyí wuríníñwaéneriní. Nene o neaiíná nání dñí wíkwímoaríníwápi xáiwí íá xírani nání ení sixí neámíxiníri ñweanwiní.

¹⁹ Nene dñí wíkwímoaríníwá apimí dání dñí síkí kí nomíxinírane ñweanwiní. Síkí kí oníníwá enagi nání aní rídíyowá yarígíwámí awawá ñwíáwámí rapírapí epaníóáriníní nīníníwámíníniní ananí páwíariníwáriní.

²⁰ Ínīmí e Jisaso ríxa aníní íníná nání apaxípániní imóniní xwé Merikisedeko imóninípa axípi nīmónimáná nene arírá neainíná nání xámí nīneameáa páwiníriní.

7

Merikisedeko, apaxípaníñ ímóníño nání uríñ náníríní.

¹ Merikisedeko —O mîxí ináyí aní Seremiýí ríníñípímí umenweaagoríní. Nwáá seáyí e imóníñoýá apaxípaníñí imóníñoríní. O Ebírámó mîxí ináyí waú waú awamí xopírárí nîyárimó weaparíná óf e órórí níníríná Goríxoyá díníyo dání naníní owímeanírí xwíyáá bí t́níní naní wimîxínjoríní.

² Amípí Ebírámó píkíomeáípi yaní wé wúkaú nîmemáná bí mîníní winjo, ayí Merikisedeko oríní. Xegí yoí Merikisedekoyí ríníñípi, ayí xámí negí aga pínéyo dání mîxí ináyí wé róníñí umenweaaríñoýí rarínwápiríní. O Seremí dání mîxí ináyoyí ríníñípi ení negí aga pínéyo dání mîxí ináyí áamá nîwayíróníro ñweapírí nání wimîxaríñoýí rarínwápiríní.

³ Bîkwíyo dání xwíyáá bí mîríníñagí nání o nání re rîpaxíríní, “O xano t́níní xínáí t́níní mayí erí xegí íwiárfawé ení mayí erí enjoríní. Śfá xínáí xíríníyí mimónípa erí śfá x́fo penfáyí mimónípa erí enjoríní. Ayínání o niaíwí Goríxoyáóníñí imóníño enagí nání apaxípa aníñí miní imóníñoríní.” rîpaxíríní.

⁴ Seáyí e Merikisedeko imóníñípi nání bí díní mópoyí. Negí aríto íríño Ebírámó amípí awíaxí imóníñí wí mîxí nerí píkíomeaníyí yaní wé wúkaú nîtîmáná bí mîníní winjo ayí oríní.

⁵ Ripaioyá íwiárfawé apaxípaníñí imóníñíáwa Goríxoyá ñwí ikaxí ríníñípi t́níní xîxení nîx́díro nání wigí axíyí, ayí ení Ebírámoyá íwiárfawéyí imóníñagí aîwí wigí amípí yaní wé wúkaú méfápi bí uráparíñí.

⁶ E nerí aí Merikisedeko, Ripaioyá íwiárfawéyí wo mimóníñagí aîwí Ebírámó, Goríxo śmîmaníyo dání “E nîseaiimfáríní.” uríño nîpíkíomearí yaní wé wúkaú méfápi bí Merikisedeko nurápirí omí naní bí owímeanírí xwíyáá bí t́níní naní wimîxínínigíní.

⁷ Xwíyáá rîpi áamá wí “Nepamaní.” nîyaiwirí rîpaxípmání. Nanípi owímeanírí xwíyáá bí t́níní wimîxaríño, seáyí e wimóníñoríní. Nanípi wímeáo, omí sîmaníwíyóníñí íníní wuríníñoríní.

⁸ Ripaioyá íwiárfawéwa —Awa nîpepírífa nání imóníñíáwaríní. Awa wigí axíyí yaní wé wúkaú méfápi bí nurápiróná ayí áamá nîpepíríáwaní uráparíñí aîwí Merikisedeko nurápiríná x́fo nání Bîkwíyo ríníñípa aníñí ñweaño urápirínínigíní.

⁹⁻¹⁰ Rîpi ení rîpaxíríní, “Ebírámó yaní x́fo méfápi Merikisedeko t́níní óf e órórí nínírí mîníní wíáná Ripaio —Oyá íwiárfawé wigí wíníyí yaní wé wúkaú méfápi bí uráparíñíáwamí xiáworíní. O ení sîníní xegí xiáwo Ebírámoyá kímíníyo íníníñagí nání xiáwo Ebírámó yaní nîmerí Merikisedekomí wíípa éñíñí nerí mîníní winínínigíní.” rîpaxíríní.

Apaxí xámíñípa sîní e enjáná sîñí imóníñí ámí bá nání uríñ náníríní.

¹¹ Eníná Goríxo ñwí ikaxí x́fo rínípi Mosesomí mîníní nîwiríná Ripaioyáyí apaxípaníñí imóníñíáfa nání rárínínigíní. Apaxí Ripaioyáyí imóníñíápa Goríxo apá e enfápi nání imóníwíníníní rárínípi t́níní ayí xîxení nero wé nîroáríro sîñwíríyí, apaxí ámí xegí bí imóníñí bá, Erono imóníñípaníñí marfái, Merikisedeko imóníñípaníñí imóníñí bá imóníminírí enímaní.

¹² Apaxí Ripaioyáyí imóníñípa apání mimóníñagí nání ámí bá imóníñíríní. Ayínání ñwí ikaxí nîrínírí eáníñí axípmíní sîníní nîmónípaxímaní. Ámí bí ení imónípaxíríní.

¹³ Ámíná Jisaso, Goríxo e ríñoýí Ripaioyáomaní. Gwí wírímí dánjoríní. Xegí gwí arímí dání wo eníná rídíyowá erí apaxípaníñí imóníñí yagímaní.

¹⁴ Nijfá re imóniṅwini. Negí Áminá Jisaso Judaoyá gwírími dání imóniṅfíriní. Nwí ikaxí Gorixo ríṅfí Moseso eanṅpí Judaoyáyí wí apaxípáníṅfí imónipírífa nání nírírí meanṅnigini.

“Jisaso apaxí Merikisedeko imóniṅfípáníṅfí imóniṅfíriní.” uríṅfí nánirini.

¹⁵ Apaxí xegí bī imóniṅfí bá, Merikisedeko imóniṅfípáníṅfí nimónirínáyí, nioní re searíápi ríxa sṅání wíá órironí, “Nwí ikaxí nírínirí eáníṅfí axípiní siní imónipaxímaní. Ámí bī nimónipaxíriní.” seararíápi ríxa sṅání wíá órironí.

¹⁶ O apaxí Merikisedeko imóniṅfí apá nimóniríná ṅwí ikaxí re ríníṅfíyo dání, “Ámá gwí arími dáníyífrání, e imónigíáyífrání, ayíni apaxípa imónipaxíriní.” ríníṅfíyo dání imóniṅfímaní. Oweotí, o sa xegí eṅfí eáníṅfíyo dání dṅfí manínipaxí imóniṅfípi tíṅo eṅagí nání imóniṅfíriní.

¹⁷ Bīkwíyo nírínirí eáníṅfí rípi nioní seararíṅápi tíni xíxeni eṅagí nání raríṅini, “Joxí apaxípa Merikisedeko imóniṅfípa axípi e nimónirí aníṅfí íníná ṅweáíríxini.” Gorixo e uríṅfípi nioní seararíṅápi tíni xíxeni eṅagí nání raríṅini.

¹⁸ Sekaxí xámi ríníṅfí wí eṅfí neánirí arírá neaipaxí imóniṅfí bī mírínaríṅagí nání Gorixo ríxa peá nímorí tíṅfíriní.

¹⁹ Ayí ṅwí ikaxí Moseso neaiapíṅpimi áamá nixídiróná wé róníṅfí imónigíáyí mimónipaxí eṅagí nání raríṅini. E nerí aí Gorixo Kiraisomí negí apaxípa wimíxíṅfí eṅagí nání dṅfí nene ríxa agwí ríná wikwímoaríṅwápi xámi ṅwí ikaxí ríníṅfípimi ikwímoagwápi seáyí e múrónini. Apimi dánini nene Gorixo tíṅfí e aṅwí éniṅfí upaxíriní.

²⁰⁻²¹ Gorixo Jisasomí apaxípa níwimíxíriná xewaníṅo nání sṅá aríá eṅe dáníniṅfí nírínirí imíxíṅfíriní. Ripaioyáyí apaxípa nimóniróná Gorixorání, áamá worání, xámi “Sṅá romí dání ríraríṅini.” raríṅwápa muríníṅáná imónagíárini. E nerí aí nioní seararíṅáomí Gorixo Bīkwíyo nírínirí eáníṅfí rípi uríṅnigini, “Ámináoní ‘Joxí apaxípa nimónirí aníṅfí íníná ṅweáíríxini.’ níríníná sṅáyo dáníniṅfí ríríáoní ámi gí dṅfí tíni níkinímónirí wí wiaíkímíámaní.” uríṅnigini.

²² Ayínání nene “Gorixo ‘E níseaiimíárini.’ réoríṅfí seáyí e imóniṅfí bī xíxeni neaiimíárini.” yaiwianíwá nání Jisaso negí ikíyíṅfí neaiáriṅóníṅfí imónini.

²³ Apaxípa xámi imónigíáwa pearígíáwa eṅagí nání aníṅfí imónipaxí menini. Ayínání obaxí nimóga wagíárini.

²⁴ E nerí aiwí Jisaso aníṅfí ṅweaṅo eṅagí nání apaxípa o imóniṅfípi aníṅfí pírfí tíṅweaṅfíriní.

²⁵ Ayínání o áamá xíomí dṅfí níwikwíroríṅfíyo dání Gorixo tíṅfí e aṅwí éniṅfí úfáyí níni nání Gorixomí ríxíṅfí wuríyíná nání aníṅfí ṅweaṅo eṅagí nání agwíraní, ná ríwíyorání, aníṅfí yeáyí uyimíxemeapaxorini.

²⁶ Apaxípáníṅfí imónigíá go go maríái, xwé imóniṅfí wo o imóniṅfípa nene nání xíxeni imónini. Sṅikwí bī mínípa erí xwíyíá bī uxekwí mopaxí mimónípa erí piáxí weánipaxí imóniṅfí bī muxénípa erí eṅorini. fíwí yarígíáyí yapi wayíá mimónípa nerí aga xegí bī imóniṅorini. Gorixoyá dṅfí tíni aṅínami seáyí ríwámíni peyiṅorini.

²⁷ Apaxípa xámi seáyí e imónigíáwa sṅá ayí ayo Gorixo wiwaníṅowa wigí fíwí yarígíápi yokwarímí oneaiiníro xámi rídíyowá níyárimáná ríwíyo dání fíwí wigí áamá yarígíápi nání rídíyowá wiíarígíápa Jisaso axípi e wí epaxomani. Xewaníṅo fíwí bī meṅo eṅagí nání áamáyo yeáyí uyimíxemeámínirí nawínání rídíyowáníṅfí wiiníṅfí eṅagí nání wí e epaxomani.

²⁸ Ayí rípi nání “Apaxípáníṅfí imónigíá go go maríái, xwé imóniṅfí wo o imóniṅfípa nene nání xíxeni imónini.” seararíṅini. Ámá ṅwí ikaxí ríníṅfípimi dání apaxípa oimónípoiṅirí rípeáíáwa wé róníṅfípiní oyaneyíníro nero aí eṅfí neáníro míxí mopaxí wigíáwarini. E nerí aí xewaxo axípi e éniṅfí imóniṅjomaní. Gorixo, Mosesomí

ɲwí ikaxípi nurimáná xegí xewaxo apaxí amípi nípini aníɲíni nání sipearímfí yárfwínigíníri imóníɲípa imónífwínigíníri xewaníɲo nání sɲáyo dáníniɲí níríníri urípeaníríni.

8

Nene nání anínamí dání apaxípaníɲí imóníɲí xwéo náníríní.

¹ Xwíyíá nioní repíyí néra úá kumíxinayínípi, ayí rípiíní. Negí apaxí xwé imóníɲípa xíxeni nepa seáyí e imóníni. O ríxa anínamíni Nwíá aga seáyí e wiárfí imóníɲoyá siá íkwianwína tíɲí e nání nipeyirí o t́ni xíxeni nimóníri nání oyá wé náúmíni éfí ɲweani.

² O apaxípa ámání nimóníríná yarígíapa axípi nerí seníá aní ḿkí íkíníwámí dání —Iwá áamá wo ríkáríɲíwámaní. Sa Goríxo ríkáríɲíwáriní. Iwámí dání yaríɲoríní.

³ Apaxípaníɲí imónígíá xwé wo wo nowani Goríxo wigí áamá nání yayí owiníri rídiyowá wiíro peaxí utiro epírífa nání rípeánígíá enagi nání Jisaso ení apaxípaníɲí imóníɲí xwé wo enagi nání áamá xegí imónígíáyo nání rídiyowá bí ḿwiipa epaxí mimóníɲíriní. O ení áamá ńni nání rídiyowá bí wiíníriní.

⁴ Áamá xwíá tíyo dání apaxípaníɲí imónígíáwa ɲwí ikaxí ríníɲípímí nixídiro rídiyowá wiíro aiwá peaxí utiro yarígíá enagi nání o síní xwíá tíyo níɲwearí sɲwíríyí, apaxípaníɲí imóníɲí wo imónímíníri enímaní.

⁵ Apaxípa xwíá tíyo imónígíáwa ḿkí Kiraiso anínamí dání enípi ḿyarígíáwaríní. Wigí xwíá tíyo dání neróná yarígíápi sa onapámígíníɲí Kiraiso anínamí yaríɲípi náníniɲí yarígíá enagi nání raríɲíní. Moseso Goríxo nání seníá aní xwíá tíyo ríkárímíníri yaríná o píraníɲí erírí níwirí re uríɲípi nioní seararíɲápímí sopíɲí níwaríní, “Joxí seníá aní riwáníɲí xopaikígí oríkárímíníriná d́wí ḿɲípímí dání síwá sínápi xíxeni nixídirí ríkáríríxíní.” Goríxo Mosesomí e uríɲípi nioní seararíɲápi t́ni xíxeni imóníɲagi nání “Apaxípa xwíá tíyo dání imónígíáwa sa Kiraiso anínamí dání yaríɲípi nání onapámígíníɲí yaríɲot.” yaiwínwíní.

⁶ E nerí aí agwí ríná Goríxo Jisaso apaxípaníɲí wo nimóníri e níwínigíníri urípeanípi apaxípa xwíá tíyo ɲweagíáwa e éfíxíníri urípeanípímí seáyí e múróníɲagi nání o yaríɲípi ení seáyí e wimóníni. Agwí ríná xwíyíá Goríxo ríwíyo réoáríɲípi —Api Jisaso neaiínípímí dáníni imónípaxí enípiíní. Api ení xámí réoárágípímí seáyí e múróníni. Ayí rípi náníriní. Ríwíyo símímaníyo dání “Naní e e níseaiimíáríní.” réoáríɲípi, ayí xámí Mosesomí ɲwí ikaxí nuríríná símímaníyo dání “Seyíné píraníɲí níníxídiróná e e níseaiimíáríní.” réoárágípímí seáyí e múróníni.

⁷ Xwíyíá xámí Goríxo Mosesomí nuríríná réoáríɲípímí dání o “Gí áamá ɲwí ikaxí apímí nixídiróná píraníɲí imóníríxíní.” wimóníɲípi t́ni xíxeni nimóníro sɲwíríyí, ámí ríwíyo bí réoárímíníri enímaní.

⁸ Goríxo áamá ayo ayairírí winí enagi nání nene ení re yaiwípaxíríní, “Xwíyíá x́o xámí re níríri réoárágí, ‘Gí áamáyí ɲwí ikaxípímí nixídiróná píraníɲí e imóníríxíní.’ réoárágípi x́o wimóníɲípi t́ni xíxeni imóníɲímaní.” yaiwípaxíríní. Ayínání Bíkíwíyo dání re níríníri eáníni, “Ámínáoní re seararíɲíní, ‘Aríá époyí. Goríxoní gí áamá Isíreriýí t́ni Judayí t́ni nání xwíyíá “Nioní e e níseaiimíáríní.” sɲí bí réoárímíá nání anípi eríní.

⁹ Nioní wigí íwiárfawéyo áamá niaíwí mímeyówárfí níméra warígíapa Isípíyí aníyo dání níméra nuríná xwíyíá réoárágápi apíníɲí imóníɲípi nání míraríɲíní. Ayí nioní síníɲíná réoáríá apímí xíxeni ḿxídaríɲagíá níwíníri nání nioní ení xíxeni peá numorí ríwí umonjanigíní.

¹⁰ Ámínáoní re raríɲíní, ‘Xwíyíá ríwéná “Gí Isíreriýo e e níwiimíáríní.” réoárímíápi, ayí rípiíní. Gí ɲwí ikaxí ríníɲípi wigí xwioxíyo aumaúmí wiáriní

ɲwírárírí nìyárimáná nioní ayíyá Ɗwááoní imónímááriní. Ayí ení áamá nioníyá imónípíríáriní.

¹¹ Nioní aumaúmí e wiáraná wigí imónígíáyí wí nìwiápínímearo wigí wíníyo nuréwapíyíro “Goríxo nání nìjǎá imónípoyí.” urípírǎá meníní. Áamá níní síyikwíníjǎ imónígíáyífrání, xwéríxarání, níní nioní nání ríxa nìjǎá imónígíáyí imónípírǎá enagí nání wí e urípírǎámaní.

¹² Ayí rǐpí náníríní. Nioní ayá urímíxírí wigí íwí yarígǎpí yokwarímí nìwiiríná dǐjǎ peá morí emǎá enagí nání raríjíní. ” Bíkíwíyo e nírínírí eáníní.

¹³ Goríxo xwíyǎá síjǎ réroárinǐpí níríríná xámíjǎpí íríkwíníjǎ imíxamonínigíní. Amípí íríkwíníjǎ imíxamónarinǐpí ríxa níkeamóga waríjagí nání apaxí mé anínarinǐríní.

9

Apaxǐpá xwé imónígíáwa Goríxo nání nanǐwí nìdìyowá yarígǎá náníríní.

¹ Xwíyǎá Goríxo xámí réroárinǐpí nuríríná xegí áamá nìbíro xóomí yayí numeróná “Nene e nìwiiríná xóo wimónarinǐpí rǎa yaríjwíní?” nìyaiwíro epírǎa nání wíékwíkwíyírí xóo nání anǐ ɲwǎá xwǎá tǐyo imóníjǐwá nání wíékwíkwíyírí enínigíní.

² Anǐ ɲwǎá iwá, ayí senǎá anǐ rǐkáríníjǐwáriní. Awawá óf e íkwíróníjǐwámí uyíwí obaxí níkíkíroáriga unǎá mǐxároarígǎpí tǐnǐ aiwá íkwíanǐwí Goríxo nání peaxí tarígǎna tǐnǐ bisíkerǎá Goríxo nání peaxí tayarígǎpí tǐnǐ awámí wenjeríní. Awá yóf awawá ɲwǎáwáyí rarígǎwáriní.

³ Rápírapí áwíní e epanǐoáriníjǐmí íníríwámí dání awawá ámí wá íkwíróníní. Awá xegí yóf awawá ɲwǎá seáyí e imóníjǐwáyí rarígǎwáriní.

⁴ Awawá ná ínímí íkwíróníjǐwámí Goríxomí dǐjǎ nanǐ oweanírí rǎá íkeaáripírǎa nání síjǎ gorí tǐnǐ imíxíníjǐpí tǐnǐ bokísí xwíyǎá Goríxo réroárinǐpí nání imíxíníjǐwá tǐnǐ apí awawá awámí e wení. Bokísí awá nímíxímáná síjǎ gorí tǐnǐ yopírímí yáriníjǐwáriní. Bokísí awámí ínímí xwǎǎá síxǎ síjǎ gorí tǐnǐ imíxíníjǐwámí ínímí aiwá yóf manǎí ríníjǐpí tǐnǐ eranǐ Eronoyá wiríjǐ eáníjǐwá tǐnǐ síjǎ píará Goríxo ɲwǎ íkaxí uríjǐpí eáníjǐna tǐnǐ bokísí awá ayí apí apí íníjǐwáriní.

⁵ Awá “Seáyí e Goríxo imóníjǐpí, ayí apírǎanǐ?” oyaiwípoyínírí xopaíkígí anǐnǎjǐ íwí mǐdání wúkaú wú mǐdání wúkaú wú oníjǐwáú seáyí e ɲwíráríníjǐwáriní. Awáú ɲweagííe íníríwámíní Goríxo yokwarímí oneainírí ragí wíwíǎ eaárayarígíeríní. Apí apí nání repíyí nìseaiéra urí píránǐjǐ áwanǐ “Apí, ayí apí nání imóníní. Apí nání imóníní.” nìseara urí epaxíná rínámaní.

⁶ Amípí apí apí ríxa e nìyárimáná apaxǐpá imónígíáwa awawá óf e íkwíróníjǐwámí Goríxo yayí oneainírí yarígǎpí epírǎa nání íníná páwíayaríjagǎa aiwí

⁷ awawá ná ínímí íkwíróníjǐwámí apaxǐpá xwéó, oníní xwiogwí o omí ná bíní páwíarinǐríní. Nípáwiríná anípáo páwíarinǐmaní. Íwí xóo tǐnǐ xegí áamá tǐnǐ maiwí nero yarígǎpí Goríxo yokwarímí oneainírí ragí nanǐwí rìdìyowá éǐpiyá bí nìmeámí páwíarinǐríní.

⁸ Apímí dání kwíyí Goríxoyápí síwá réníjǐ neaiariní. Awawá óf e íkwíróníjǐwá sínǐ apaxǐpá imónígíáwa opáwípoyínírí nání íkwíróníjǐnǎá óf nene anǐnamí páwíáníwá nání imóníjǐyí síní síjǎnǐ mimóníní.

⁹ Awámí dání yagǎpí Kiraiso agwí ríná enǐpí nání neaiwapíyaríjǐríní. Awámí dání Goríxo nene nání yayí owinínírí nání imóníjǐpí neróná rìdìyowá wíro peaxí tíro yaríjagǎa aí áamá e wííǎyí dǐjǎ wǎá nìwóníro re yaiwinípaxí meníní, “Apaxǐpá imónígíáwa rìdìyowá e nííǎyó dání Goríxo ríxa yokwarímí nííf enagí nání oyá síjǐwíyo dání ríxa wé róníjǐ imóníjǐáonírǎanǐ?” yaiwinípaxí meníní.

¹⁰ Ayí rípi nánirini. “Ridiyowá neróná e érixini. E érixini.” riniñipi sa “Aiwa niro iniigi niro igía xixegini eánro érixini.” riniñi imóniñipi enagi nani e yaiwipaxímani. E e riniñi api “Apimi dani áma xwioxí naní imónipaxíriní.” mriñiñipirini. Api, ayí xó amipí sñi imixinfe nani wiékwíkwiyiñipini enagi nani rariñini.

Kiraiso xewanijo ridiyowániní wiinini nánirini.

¹¹ E nerí aí Kiraiso amipí naní neaímeaariniñipi nani apaxípa xwé wo nimónirina senía aní xwía tíyo ríkariniñiwami mipáwi anínamí páwiñiniginí. E nipáwirina senía aní wé roariniri aga seáyí e imóniri eníñiní wiwami páwiñiniginí. Iwá áma ríkarigíiwamani. Xwía tíyo daniwamani. Anínamí ríkariniñiwáriní.

¹² Nipáwirina memé ridiyowá épiyá ragíraní, burimákaú miá ridiyowá épiyá ragíraní, nimeami aga nwa imónine mipáwi xewanijo ridiyowániní ninimána xegí ragí nimeami nawínani páwiñiniginí. Ayinani aniní inina nweaníwa nani yeáyí neayimixemeanorini.

¹³ Áma Gorixoyá sñwíyo dani xwíría winiñánayí apaxípa imónigíawa memé ragí tñi burimákaú oxíyí ragí tñi burimákaú sipíki ría nfi kikinaxía tñi apiaú api wé tñi nimeayiri wíwía niroa uána áma xwíría inigíapi Gorixoyá sñwíyo dani naní imónarigía enagi nani

¹⁴ ragí Kiraisoyá —O siyikwí bi minijo aí kwíyí niyimini imóniñipi arirá wiarina xewanijo ridiyowániní ininorini. Oyá ragí punípi anipaxí negí xwioxíyo igíaniñi neaeámoariniñini. Amipí nene aninimixinani nani yarinwápi igíaniñi neaeámoarini enagi nani dñi wía nineaóniri “Íwí éwápi nani sini ayá mneadunini.” yaiwiarinwáriní. Nwía aniní sñi imónijo wimónariniñipi érixiniri igíaniñi neaeámoariniñini.

“O pépimi dani xwíyía sñi réroarininiñipi mñrogwí rixániní wiárimóniniñini.” urini nánirini.

¹⁵ Kiraiso niperina xegí ragí púpimi dani áma xwíyía Gorixo xami réroarininiñipi pírfí wiaíkgíayo gwíñiní niroayírori nani xwíyía sñi réroarininiñipi nani wáwuñi imóninorini. Áma Gorixo nioniyá imónirixiniri wéyo ía wumiriniñiyo amipí xó wigí smimaníyo dani “Niseaiimíariní.” nuriri réroarininiñipi xixeni wímeari aniní inina imóniri ení nani wigí wáwuño imóniniñini.

¹⁶ Xwíyía Gorixo réroarininiñipi, ayí áma sini niñwearina “Nioni péána amipí nioniyá áma ayíni meárixini.” niriñi payí eaárininaniñi imónini. Payí xano niriñi tñipi xegí niaíwí nixídiro amipí meanro nerina xami áma nñi niñí nimónro “Xano rixa iyí ripéiniginí?” yaiwiarinána e meapaxíriní.

¹⁷ Payí ana eaárinjo sini mipepa nerina payí ana sini surímána imónariniñini. Ayí rípi nánirini. Payí ana neari tñi sini sñi nweanána rixa xó rinipi mñrogwí rixániní niwiárimónipaxí mimónini. Xó rixa niperina xixeni niwiárimónipaxí imónini. Payí ana xiáwo niperiniñipi dani rixániní wiárimónariniñina imónariniñipa xwíyía Gorixo réroarininiñipi ení ragí púpimi dani rixániní wiárimónariniñipi imónariniñini.

¹⁸ Nanwí bi mipíkípa nero sñwiríyí, xwíyía Gorixo xami réroarininiñipi rixá wininiñi niwiárimóniminiñi enímani. Ayinani api aí nanwí píkíána ragí punípimi dani wiárimóniniñiniginí.

¹⁹ Ayí rípi searariniñini. Xami Moseso sekaxí nwí ikaxí eaniñipimi dani riniñi nipini xegí Isireríyo nura núísána burimákaú miá tñi memé tñi apiaú ridiyowá épiyá ragí tñi iniigi tñi nimeámána ará íwí xisopíyí riniñipi nimeari sipisipí ía ayía riní bi tñi nawini gwí níkiríwímána igía neari Bíkíwipimi wíwía eari áma niyoní wíwía eari nerina

²⁰ re uriniginini, “Ragí rípimi dání xwíyá Gorixo ‘Seyné api e xídírixini.’ nineariri réoárípi rixa rixániñ wíarimónarini.” uriniginini.

²¹ Axípi e senfá aní ríkarininiwámi ragí tñi wíwíá rorí sixí amípi ínimi weníyo wíwíá rorí eniginini.

²² Ayínáni ragí wíwíá níróa nurinípimi dání amípi ayá wí nwí ikaxí rininípi tñi xixeni igfá eámóninípininí imónarínini. Ridiyowá nerí ragí mípupa nerínáyí, Gorixo íwí áamá egfápi wí yokwarimí wíariniñmaní.

“Kiraiso niperinípimi dání íwí nene yariniwápi rití yariníni.” uriní nánirini.

²³ Senfá aní ríkarininiwáraní, sixí amípi iwámi ínimi wenípirani, api nípini —Ayí mfkí anínamí wenípi tñi ramixiná imóninípinini. Api nípini ridiyowá Moseso nerí ragí wíwíá níróa úpimi dání igfá eámóninípininí imónipaxí enagi aí mfkí anínamí wenípi ridiyowá éf seáyí e imóninípimi dáníni igfá eámóninípininí imónipaxírinini.

²⁴ Kiraiso awawá nwíá imóniní áamá ikwírogfá wámi —Awá mfkíwámaní. Sa mfkí imóniníwámi dání ramixináwáriní. Kiraiso awámi mípawiniginini. Anínamí mfkí imóniníwáminí nípawiri nene nání arirá owiminiri Gorixoyá símimaní e nweani.

²⁵ O xwiogwí ayí ayo apaxípaniní imónigfá xwéowa wiwaninowayá ragí marfáí, ragí ridiyowá éfápiyá nimeámi awawá nwíáwámi páwiayarigfápa ámi ámi niíwaninoní ridiyowá owinayiminiri e nípawiri miníweanini.

²⁶ Apaxípaniní imónigfá xwéowa ridiyowá yayarigfápa ridiyowá owinayayiminiri nerí sinwiriýí, Gorixo xwíarí tñi anína tñi imixinje dání ámi ámi nípawiyiríná rininí nínwinayipaxí imóniminiri eníriní. E nerí aí ríná sfá yopariýí tñíná ná biní ridiyowániní níwiinrinípimi dání íwí áamá yarigfápi rití owiiminiri xwíá tño nání biniginini.

²⁷⁻²⁸ Áamá nñi aniní siní nweapaxí mimóní ná biní nípémáná enáná Gorixo mí ómómiximí winíarini. Ná biní pearigfápa Kiraiso ení áamá nñi íwí yarigfápi yokwarimí owiiminiri axípi ná biní ridiyowániní níwiiniri peniginini. Ríwéná ámi bí nínírná áamá íwí yarigfápi yokwarimí owiiminiri nání mibí áamá xfo nání símí nixeadípeníro xwayí naniri nweagfáyo aniní yeáyí uyimixemeaáriminiri biníarini.

10

“Ridiyowá xwíá tño dání yarigfáyo dání yokwarimí wí seaiipaxí menini.” uriní nánirini.

¹ Nwí ikaxí níniniri eáninípi, ayí nepa Gorixo símimaníyo dáníniní “Naní e e niseaiimíarini.” urinípi tñi xixeni mfkí ayo mimóní mfkí api nání sa onapámigíniní inarinípi imónini. Sa e imóniní enagi nání xwiogwí ayí ayo onapámigí inariní rininípimi nixídíroná ridiyowá axíni yayarigfápipimi dání áamá “Gorixo tñí e anwí éniní ouminí.” yaiwíáyí wé roárinigfáýí imónipaxí wí menini.

² Ridiyowá yayarigfápipimi dání nepa xwioxí igfániní eámónigfáýí nimóniro sinwiriýí, dñí wíá nínwónimáná siní “íwí éapimi dání siní ayá niduninonirani?” yaiwinipaxí wí menagfá nání ámi ridiyowá bí mepaxí imónaníro egfáriní. Rixa pñi wíariniro egfáriní.

³ E nerí aí ridiyowá xwiogwí ayí ayo yayarigfápipimi dání wigí íwí yarigfápi nání dñí wimoariníriní.

⁴ Ayí rípi nánirini. Burímákau oxíraní, meméraní, ridiyowá éfápiyá ragíyo dání íwí yarigfápi yokwarimí wiipaxí wí menini.

⁵ Ayínáni Kiraiso xwíá rírimí nání weapímániri nimóniríná Bíkwiyo níniniri eániní rípi xanomi re uriniginini, “Joxí ‘Áamá aiwá peaxí tiro nanwí nípikiro ridiyowá ero oépoi.’ mísimónipa nerí aí nioní nání áamá wará bí nimixiyiníriní.

⁶ Gorixoxiní, joxí áamá rídiyowá neríná Gorixo negí yaríñwápi nání yayí owiníri bí míní noní ríá ikeáárarigíápi nání yayí mísinípa erí rídiyowá íwí yaríñwápi Gorixo yokwarímí oneaiiníri yarígíápi nání yayí mísinípa erí yaríñoxiríní.

⁷ Ayínání nioní nání Bíkwi xopiníñnamí dání riníñípi tíní xixení re riríñanigíní, ‘Gorixoxiní, joxí simónaríñpíní oemíníri ríxa riwoní bííni.’ riríñanigíní.” uríñiniginí.

⁸ Kiraiso re nurimáná, “Gorixoxiní, joxí áamá aiwá peaxí otípayíníri mísimónípa erí naníwí nípíkiro rídiyowá oépayíníri mísimónípa erí áamá rídiyowá neríná Gorixo yayí owiníri bí míní noní ríá ikeáárarigíápi nání mísimónípa erí rídiyowá wigí íwí yarígíápi Gorixo yokwarímí oneaiiníri yarígíápi nání mísimónípa erí yaríñiní. Apí nípíní yaríñagíá aí joxí yayí wí mísinaríniní.” Kiraiso áamá rídiyowá apí apí ñwí ikaxí níríníri eáníñpímí riníñípi tíní xixení yaríñagíá aiwí Gorixomí xwíyá apí e nurimáná

⁹ re uríñiniginí, “Joxí simónaríñpíní oemíníri bíáoní riwoníriní.” E uríñí enagí nání o rídiyowá amípí nípíní áamá xámí néra wagíápipímí síwíá imíxíri xewaxo rídiyowá iníñpíní seáyí e ikwíkwíñiniginí.

¹⁰ Jisasi Kiraiso xano e éwiniginíri wimónaríñpí nixídíri xewaníño nawínání rídiyowáníñ iníñpímí dání ámaéne Gorixo áamá xwioxí igíáníñ eámónigíáyí imóníñríníri wimónaríñpí imóníñwáriní.

“Kiraíso rídiyowáníñ seaiiníñpímí dání yokwarímí seaiipaxíriní.” uríñí náníriní.

¹¹ Apaxípaníñ imónigíá nowaní sía ayí ayo aní rídiyowá yarígíiwámí éf nírómáná wigí yarígíápi neróná rídiyowá áamá íwí yarígíápi wí yokwarímí wiipaxí mimóníñpíní ámí ámí yayarígíá aí

¹² Kiraiso axípi e miyaríniní. O íwí yaríñwápi yokwarímí neaiimíníri nání rídiyowáníñ ninírná nawínání íwí yaríñwápi aníñ xwapírá eaárínfá imóníñpí nemáná nípéyiri ámí Gorixo tíní xixení nimóníri oyá wé náúmíní éf ñweaníniginí.

¹³ E éf níñwearí xano áamá omí símí tíní wiarígíáyo xopíráf níwiiri ayo síkwí wikwiárínfá nání wimíxiyiníe nání xwayí naníri ñweaní.

¹⁴ Ayí rípi nání raríñiní. O rídiyowá ná bíni ninírinípipímí dání áamá Gorixo xwioxí igíáníñ eámónigíáyí imóníñríníri wimónaríñyí aníñ e imóníñpírá nání wé roáríñríní.

¹⁵ “O xwioxí igíáníñ eámónaníwá nání sípearímí yáriníriní.” seararíñápi kwíyí Gorixoyápi ení Bíkwiyo níríníri eáníñpímí dání axípi níríní sopíñ waríní. Bíkwiyo níríníri eáníñ rípi nírínimáná,

¹⁶ “Ámináoní re raríñiní, ‘Xwíyá ríwéná “Gí imónigíáyo e e níwiimíáriní.” réroárimíápi, ayí rípiríní. Gí ñwí ikaxí wigí xwioxíyo aumaúmí wiáriní ñwiráriní emíáriní.” nírínimáná

¹⁷ ámí re riníñiniginí, “ ‘Wigí íwí egíápi nání tíní ríkíkiríó egíápi nání tíní ámí wí díní ninínámaní.’ Ámináoní e raríñiní.” E riníñagí nání “Kwíyípi ení Bíkwiyo níríníri eáníñpímí dání axípi nínearíri sopíñ waríní.” seararíñiní.

¹⁸ Íwí apí Gorixo ríxa yokwarímí neaiiní enagí nání síní xío yokwarímí oneaiiníri nání ámí rídiyowá epaxí meníní.

“Wará saríwá mímáriní Gorixo tífáminí úwaniginí.” uríñí náníriní.

¹⁹ Ayínání gí níríxímeáyíné, Jisaso níperíná xegí ragí puníyo dání nene wará saríwá mímáriní ananí Gorixo tíñ e awawá ñwíá seáyí e imóníñfámí páwipaxene imóníñwíní.

²⁰ O óf síní imóníñfá nene nání níneaimoiríná rapírapí áwíní e epaníóáriníñú míneapíropa nerí Gorixo tífáminí ananí opáwípayíníri nání érowiápiníri xewaníño rídiyowáníñ iníñfáyo dání óf síní díní níyímíñfá imónaníwá náníyí neaimoirí

21 apaxí áamá Gorixoyá imóniŋwaéne nání seáyí e imóniŋf bá imóniri enagí nání

22 nene nepání nimónimi Gorixo tífámini anwi éniŋf úwanigini. Wará saríwá mimáriní dñf wíkwírorane “Newaniŋene fíwí éwápimi dání ayá neaduniŋenerfani?” yaiwinarinwápi Jisaso xegí ragí wíwíwá nearonŋpimi dání xwioxí igíá eámóniŋwaéne imónirane iniigí wíá óronŋf tñi igíá eáf yapi imónirane nerinŋpimi dání o tífámini anwi éniŋf úwanigini.

23 Símiŋmaŋŋyo dániniŋf “E e niseaiimfáriní.” neariŋo, o nene dñf unwiráripaxo enagí nání wé íá mixelánanirane mé waropárf nerane “O nearinŋpimi dñf wíkwímoarinwini.” rarinwápi eni sini xaiwí íá oxiraneyi.

24 “Arige nerane xixe dñf sipí inirane arirá inirane yaníwárfani?” niyaiwirane e yani nání eni dñf omoaneyi.

25 Áamá wí yarigíápa nene Gorixomi yayí umeanirane awí eánarinwápi ríwímini mimamó xixe ení sixí neámixinirane sía xó mí ómómiximí neainfáyi anwi e nimóga barinagí niwiniranená ámi ayá wí niga úwanigini.

“Gorixomi xewaxo peayí niwianiranénáyí, pírf neamamonfáriní.” urinŋf nánirini.

26 Ayí rípi nání seararinini. Nene “Xwiýfá nepaxinŋf imóniŋfpi, ayí apírfani?” ríxa e niyaiwimáná aí sini aríki “Ámi fíwí oyaneyi.” niyaiwirane e neranénáyí, fíwí apí yokwarimí neaiinífa nání ridiyowá ámi gímini gípi inipaxíriní?

27 Oweoi, aríki e neranénáyí, pípi epaxí marfái, sa Gorixo xamiŋo pírf neamamonfápi nání mñf yíwí nínirane ŋwearane áamá xó tñi nawíni mimónf símf tñi wiarigíáyo ríá rímmeninwí eánarinŋfpi nínfápi nání mñf yíwí nínirane ŋwearane epaxíriní.

28 Áamá go go ŋwí ikaxí Moseso eanŋpimi pírf wiaíkiáná áamá siŋwí winarogíáyí waú worani, waúrani, áwaní ránáyí, ayá mirimíxí sa pikiarigíáriní.

29 Ayináni áamá niaíwí Gorixoyáomi peayí wianiro o niperi xegí ragí punŋpi — Apimi dání xwiýfá Gorixo “E e niseaiimfáriní.” réroarinŋfpi rixáninŋf wíarimóníagi xwioxí igíáninŋf eámónarinwápi apíriní. Xegí ragí punŋf apí “Pírfani?” niyaiwiro rániŋf imoro kwíyí wá neawianarinŋpimi ikayíwí umeaniro yarigíáyí, áamá sa e yarigíáyí nání seyíné dñf píoi seaimónariní? “Pírf aga ríá tñf Gorixo umamonfápi niwímeanína aga xixeni ayo wímeanfáriní.” miseaimónipa rení?

30 Xwiýfá rípi, “Niwaninŋoní pírf numamori ení meámfáriní.” riri ámi xwiýfá rípi, “Ámináoni gí ámayo eyeyírómf emfáriní.” riri eno, ayí ná woní Gorixo enagí nání nene dñf e yaiwipaxíriní.

31 Nwíá dñf aninŋf imóniŋfpi tñŋo pírf neamamómíniri nání íá neaxéáná ayí nene mñf yíwí íripaxí imóninagí nání rarinini.

“Sipí seaikárarigíáyo xwámámf wírixini.” urinŋf nánirini.

32 Xámi xwiýfá Gorixoyá iwamíó wíá seaókíáná egíápi nání ámi dñf irónfpoi. Íná xeaninŋf ríá tñf ayá wí seaikárfagía aiwi xwámámf néra ugíawixini.

33 Wainá ámayá siŋwí e niseameámi nuri niseawárimáná ikayíwí seameaniro xeaninŋf seaikáriro yaríná seyíné xwámámf wigíawixini. Wainá seyíné seaikárarigíápa wíkarfáyí tñi axí e níkumixiniro ayo wímeaarinŋfpi “Nene eni níneaiméaríná ayí ananirini.” niyaiwiro e egíawixini.

34 Áamá gwí ŋweagíáyí nání dñf sipí niwiro arirá wigíawixini. Segí xwíá aní amípi searápekíxéagía aiwi “Negí amípi nearápekíxéfápimi seáyí e imóniŋfpi — Apí ná ríwíyo aí bí manínf aninŋf imóniníapíriní. Apí sini ríá wení?” niyaiwiro nání dñf sipí miseai yayí tñi xwámámf niwíera ugíawixini.

35 Ayináni wará saríwá mimáriní Jisasomi xídarigíápi pñi míwíaripani. E nerónáyí, Gorixo yayí seaimonfáriní.

³⁶ Ayí ripi seararini. O gí áamá imónigíáyí e érixiniri wimónarini xixeni néra núfasaná sámaníyo dánini “E e niseaimfáriní.” searini neaiméawiniginiri xwámámí niwiéra úrixini.

³⁷ Gorixo Bíkwiyo niriniri eanini ripi áamá nene yeáyí neayimixemeanfo nani rini enagi nani rarinini, “O binfa nani ná jfami mimónini. Sini yomini mé rixa anini binfáriní.

³⁸ Gí wé rónini yarijáyí dini níkwírorinipimi dani dini niyimini imóninipi tígíyí imónipírfáriní. E nerí aí áamá wé fá muxeánányí nioni wí dini yayí nininíamani.” Gorixo e rini enagi nani “Xwámámí niwiéra úrixini.” seararini.

³⁹ E niseariri aí “Nene áamá wé fá nimuxeániri anínaníwaéne wí mimóní dini níkwírorinipimi dani eríkiemeániníwaéne imóninwini.” nimónarini.

11

Áamá dini níkwírorinipimi dani yagfápi nánirini.

¹ Áamá Gorixomi dini wíkwíroarigíáyí xíoyá dini tñi dini re niyaiwiro wipimónini, “Nene dini wíkwímoarinwápi o aga xixeni nneaimfáriní. Amipi xó neaiapimfáriní nearinipi nene sini sinwí tñi mwinarinwápi aí aga nepa imónini.” niyaiwiro wipimónini.

² Eniná nweaagíáyí píyo dani Gorixo “Ayí nanj yaríjot.” rinimani. Ayí dini wíkwíroarinwápi nani rinirini.

³ Nene dini níkwírorinipimi dani re niyaiwirane nijá imóninwini, “Gorixo xwíari tñi anina tñi nimixiríná xegí xwíyá ríyo dani imónini enagi nani amipi nene sinwí winarinwápi nimixiríná amipi nene sinwí tñi mwinipaxí imóninipi tñi imixinirini.” Nijá e imóninwini.

⁴ Aiborfo Gorixomi dini níkwírorinipimi dani o nani nanwí ridiyowá neríná xiráo Keno épimi seáyí e imónini bí eniginini. Ayinani Gorixo ridiyowá o épimi yayí numeríná “Aiborfo áamá wé rónini worini.” riniginini. Ayinani o rixa penjí amí aí Gorixomi dini níkwírori enipi nene Bíkwiyo fá roariná sininini nearéwapiyarini.

⁵ Inoko Gorixomi dini wíkwíroarinwápi nani mipepa oeniri ménapiniginini. Gorixo ménapí enagi nani o nani pía megínigíawixini. Ayí ripi nani rarinini. Sini mimenapipa enána Gorixomi píranini uxídarinwápi nani Gorixo o nani yayí wininipi nani Bíkwiyo wí e niriniri eaninwápi nani rarinini.

⁶ Áamá Gorixomi dini níkwírófáyí nani o dini yayí winipaxí wí menini. Ayí ripi nánirini. Gíyí gíyí “Gorixo tífáminí ouminí.” níwimóniríná “Pí pí nepaxímaní. Sa Gorixo nepa ría nweani?” yaiwiro “Áamá xó tífáminí baníro yarijáyo yayí wimóarinwápi?” yaiwiro nero dini wíkwíropaxirini.

⁷ Nowao Gorixomi dini níkwírori nani o amipi sini míwímeapa épi nani erirí wíaná xó aríá níwiri xegí íwíaxeyówa yeáyí uyimixemeámífaniri sipíxí wo imixiniginini. O xegípi dini níkwírori e neriniyo dani áamá iná xwíá tíyo nweaagíáyí xwíyá umeáriní áamá Gorixomi dini wíkwíroarinwápi nani “Ayí wé rónigíáyíriní.” rárinini wo imóniri eniginini.

⁸ Ebírfamo Gorixomi dini níkwírori nani o “Díxí anj re pñi níwíarimi xwíá nioni síwá símfáé nani úrixini.” uráná aríá níwiri xwíá “Joxí mearfáriní.” uríayo nani uniginini. Nuríná “E nani ría warinini?” mýaiwipa nerí aí anani pñi níwíarimi uniginini.

⁹ O Gorixomi dini níkwírori nani áamá anj mí dájónini nimóniri xwíá Gorixo sámaníyo dani “Nioni nísiapimfáriní.” uninipimi níwíaxa uniginini. Apimi níwíearíná xwíá áamá wíyáyáyónini níwíaxa nemerí seníá anj nípákía nuri emeniginini. Xegí xewaxo Aisako tñi xiáwo Jekopo tñi awáú —Gorixo egí

símimanjýo dání “Xwáá rípi niseaiapímáriní.” uríjowaúríní. Awaú ení xano enjpa axípi e egfísixíní.

¹⁰ Ebirámo xwáá apimí nínjweaxa nemeríná anj Goríxo dínj nenjwiperi ikwíronjípimí —Anj api anínj imóníná nání píránínj nítíwayírori ikwíronjípíriní. Apimí e njweáimiginí wenínj nerí nínjweari nání e néra uníniginí.

¹¹ Seraí ení Goríxomi dínj níwíkwírori nání oyá dínj tñí niaíwí xirípaxí imóníniginí. Í oxí níróá núísáná ríxa rípaíwí imónínj aí re yaiwíniginí, “Goríxo, nííní ríxa niaíwí xírímá nání rárinjo xfo rípi tñí xixení yárarínjo enagí nání nííní ananí dínj unjwírárípaxoríní.” yaiwíniginí.

¹² Ayínání Ebirámo —O áamá ná woní aí xweyanj sípípi nerí ríxa nípémíníriní neríná niaíwí tímeááná omí dání íwiáráwé sinj anj pírfýo dání ónarínjyí íá míropaxí imóníní iníki rawírawápámí wiáronjyí íá míropaxí imóníní enjpa imóníniginí.

¹³ Áamá nioní níriní ríwamínj neáa weaparinjáyí níní Goríxomi dínj níwíkwíróa nuro xwíyá wígfí símimanjýo dání “Niseaiimáriní.” urínjpi síní míwímeapa enáná pegíawixíní. Goríxo wiínfápimí ná jfami dánínj sínjwí níwíníriná yayí nero “Ayí awiaxíriní.” níyaiwiro waropárí nero re nírárimí pegíawixíní, “Xwáá rírimí nínjwearanéná áamá anj mí dāgenénínj nimóníní njweanwíní.”

¹⁴ Áamá éninj imónínjpi rígfáyí sínání waropárí rípinínj yarínjoi, “Negí njweapaxí imónínje nání wenínj nerí njweanwíní.” sínání waropárí apínínj yarínjoi.

¹⁵ Wígfí anj xámí píní níwiárimí bigíe nání dínj sípí wiárinjagí nání e nírinjo sínjwíríyí, ámí axí e nání upíríápi imónínjagí nání ananí upaxí imónaníro egfáriní.

¹⁶ E mepa nero anj seáyí e imónínj bímí —Api anjnamí imónínjpiríní. Apimí njweáwaniginíro dínj sípí níwia wagíriní. Ayínání Goríxo áamá ayí xfómi “Joxí negí Nwíáoxíriní.” urarígápi nání ayá míwinfagí nání xfo tñí nawíní njweapírfá nání anj bí wíkwíroinjíriní.

¹⁷⁻¹⁸ Ebirámo Goríxomi dínj níwíkwírori nání o nepa nioní nimónarinjpi xídnírinénjoiíní iwamíto wíwapiyíáná xegí xewaxo Aisakomí Goríxo urínjpi tñí xixení rídiyowá emíníriní eníniginí. Axomí Goríxo símimanjýo dání re uríniginí, “Díxí iyí axípa e imónípiríáriní. rírinjáyí Aisakomí dání nemeága upíríáriní.” urínj enagí aí xegí xewaxo Aisako, ná woní sínínj émiaonjomi rídiyowá nání píkímíníriní neríná

¹⁹ dínj re moníniginí, “Áamá ríxa pegíá aiwí Goríxo owiápinímeápoyíní ámí sínj wímíxipaxoríani?” níyaiwirí Goríxo pírfí urakíáná xewaxomí ámí síní sínj meáagí nání rénínj rípaxíriní, “Ebirámo xegí niaíwomí yowfýo dání míxeaníniginí.” rípaxíriní.

²⁰ Aisako Goríxomi dínj níwíkwírori nání xegí xewaxowaú Jekopomí tñí Isomí tñí awaúmi ríwéná wímeanfápi nání dínj nímorí xwíyá bí tñí nanj wímíxíniginí.

²¹ Jekopo Goríxomi dínj níwíkwírori nání ríxa nípémíníriní anjwí e neríná xegí xewaxo Josepoyá xewaxowaúmi Goríxoyá dínj tñí nanj wímeáwíniginíriní xwíyá bí tñí nanj níwímíxímáná xegí eranjwámí níkwíroníriná Goríxomi yayí umeníniginí.

²² Josepo Goríxomi dínj níwíkwírori nání ríxa nípémíníriní neríná ríwíyó xegí Isíreríyí Isípíyí anjýo píní níwiárimí upíríápi nání nuríriná re uríniginí, “Nuróná gí enj aí tñí nímeámí nuro xwáýo níweyárfírixíní.” uríniginí.

²³ Mosesomí xaníyaú Goríxomi dínj níwíkwírori nání niaíwí xíríío awiaxí imónínjagí níwíníriní sekaxí Isípíyíyá míxí ináyo “Isíreríyí niaíwí oxí níxíríriná píkírfírxíní.” rárinjpi nání wáyí mepa nerí Mosesomí emá waú wo nání píní njwírárígfísisixíní.

²⁴ Moseso Goríxomi dínj níwíkwírori nání ríxa xwé níwíarorí neríná “Isípíyíyá míxí ináyomí xemíáíyá xewaxoyí mínírinípa oépoyí.” wímóníniginí.

25 “Sía ámaéne xwíá t́yo ɲweaarɪɲwápi árńn imónɪɲagɪ nánɪ xe yayɪ rɪkɪkɪŕó nerɪɲɪpɪmɪ dánɪ oneaímeanɪrɪ yarɪǵápi xe néra úmɪgɪnɪ.” mɪwimónɪ “Nionɪ áma Gorɪxoyáyɪ t́nɪ kumɪxɪnáná uyɪnɪ wɪkárarɪǵápi nionɪ t́nɪ nawínɪ oneaikárɪpoyɪ.” yaiwɪɲɪnɪgɪnɪ.

26 X́omɪ Gorɪxo yayɪ nɪwimorɪná wińápi nánɪ dɪɲɪ re moɲɪnɪgɪnɪ, “Áma Gorɪxo yeáyɪ neayimɪxemeańa nánɪ urowárénapɪńo nánɪ peayɪ nɪwianɪro ayá wimoṕŕápa nionɪ enɪ nɪnirónáyɪ, Gorɪxo yayɪ nɪnimorɪná nińápi amɪpɪ ayá t́ɲɪ Isipɪyɪ ańyo wenɪpɪmɪ seáyɪ e imónɪɲɪ enagɪ nánɪ ayɪ ananɪrɪnɪ.” nɪyaiwirɪ nánɪ “Áma Gorɪxoyáyo uyɪnɪ wɪkárarɪǵápi nionɪ t́nɪ nawínɪ oneaikárɪpoyɪ.” yaiwɪɲɪnɪgɪnɪ.

27 O Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪrorɪ nánɪ Isipɪyɪ ańyo pɪnɪ nɪwiárɪmɪ unɪnɪgɪnɪ. Mɪxɪ ináyo x́omɪ wɪkɪ wónɪɲɪpɪ nánɪ wáyɪ nerɪ mú Gorɪxomɪ —O áma wɪ sɪɲwɪ mɪwɪnarɪǵorɪnɪ. Omɪ sɪɲwɪnɪɲɪ nɪwɪnɪrɪ nánɪ x́omɪ wímeanɪpɪmɪ xwámámɪ nɪwirɪ Isipɪyɪ ańyo pɪnɪ nɪwiárɪmɪ unɪnɪgɪnɪ.

28 Axo Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪrorɪ nánɪ ańnájɪ pɪpɪkɪmɪ emearɪɲo xegɪ Isɪrerɪyɪyá niaíwɪyo enɪ mɪpɪkɪpa oenɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Sipɪsipɪ miá nɪpɪkiro ragɪ segɪ anɪ ɪwɪyo xópé nɪyára úpoyɪ.” nurɪrɪná aiwá sía Ańnajo Neamúroagoɪ rɪnɪɲɪyɪ nánɪ érowiápnɪɲɪnɪgɪnɪ.

29 Isɪrerɪyɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪroro nánɪ ipɪ Aýá Rɪɲoɪ rɪnɪɲɪfwámɪ nɪxeróná iniɪgɪ mɪdɪmɪdánɪ deawáraná xwíá yeáyɪ yɪkiárɪɲénɪɲɪ úagɪa aiwɪ Isipɪyɪ enɪ axɪyɪmɪ owaneyɪnɪrɪ é́áyɪ wińyɪ aɪ t́nɪ iniɪgɪ emadɪrónárɪɲɪnɪgɪnɪ.

30 Isɪrerɪyɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪroro nánɪ o uŕɪpɪ nero anɪ yoɪ Jerikoyɪ rɪnɪɲɪpiyá sɪɲá ákɪɲáyo b́arɪwámɪnɪ sía wé ẃúmɪ dánɪ waú apɪmɪ awɪ nɪmudɪmoayimáná enáná sɪɲá ákɪɲápi nɪpɪnɪ ɪkwierónowɪɲɪnɪgɪnɪ.

31 Rexapɪ —Í iyɪ ede dánɪ warɪǵɪ anɪ apɪmɪ dánɪrɪnɪ. —Í Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪrorɪ nánɪ Isɪrerɪyɪ anɪ apɪmɪ sɪɲwɪ wináranɪrɪ b́íwaúmɪ yayɪ t́nɪ nɪpemeámɪ úagɪ nánɪ Isɪrerɪyɪ áma uyɪnɪ yarɪǵáyo nɪpɪkíróná ɪmɪ mɪpɪkɪgɪawɪxɪnɪ.

32 Agwɪ ámɪ bɪ pɪpɪ nɪrɪrɪ eámɪnɪ? Áma rowa, Gidiono t́nɪ Barako t́nɪ Samɪsono t́nɪ Jepɪtao t́nɪ Depito t́nɪ Samuero t́nɪ ẃá rókiamoaǵáwa t́nɪ áma awa eǵápi nánɪ repɪyɪ nɪseaiéra nurɪná sía neaóripaxɪrɪnɪ.

33 Áma ayɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪroro nánɪ áma ḿkɪ bɪ bɪmɪ xopɪrárɪ wɪro wé rónɪɲɪ imónɪɲɪpɪ ero Gorɪxo wigɪ śmɪmanɪyo dánɪ “Sanɪ searápɪḿárɪnɪ.” uŕɪpɪ wímeanɪ Gorɪxoyá dɪɲɪ t́nɪ pusɪ sayɪ raionɪyɪ rɪnɪɲɪyo manɪ upɪrorɪ

34 ŕá xwé narɪɲɪrɪmɪ iniɪgɪyónɪɲɪ ananɪ xopɪrárɪ emero áma kirá t́nɪ pɪkianɪrɪ yarɪǵáyo é́ nurakínárɪmɪ uro mɪgɪ nimónɪmáná ámɪ enɪ sɪxɪ eánɪɲɪ ɪnɪro mɪxɪ ɪnɪṕŕa nánɪ enɪ ŕá yɪkiro éma sɪmɪɲɪ winarɪǵá bɪ bɪmɪ mɪxɪ x́dowárɪro

35 apɪxɪ wigɪ áma Gorɪxoyá dɪɲɪ t́nɪ xwárɪpáyo dánɪ wiápnɪmeááná yayɪ t́nɪ ámɪ umímɪnɪro eǵawɪxɪnɪ. E nerɪ aɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ wɪkwɪroarɪǵá wɪyo áma wa ɪá nɪxero gwɪ nɪjiro Gorɪxomɪ ŕwɪ umópoyɪnɪrɪ nɪmépéa nuro “Gorɪxomɪ ŕwɪ umóánáyɪ, nene gwɪyo dánɪ seaíkweawáranɪwɪnɪ. E mepa nerɪnáyɪ, nɪseamépéa núwasáná nɪseapɪkianɪwɪnɪ.” uŕagɪa aɪ ámɪ xwárɪpáyo dánɪ nɪwiápnɪmearɪná dɪɲɪ nɪyɪmɪɲɪ imónɪɲɪpɪ meáwanɪgɪnɪrɪ nánɪ ayɪ uŕápi aŕá mɪwigɪawɪxɪnɪ.

36 Gorɪxomɪ dɪɲɪ wɪkwɪroarɪǵá ámɪ wɪyo ikayɪwɪ umearɪro wɪyo iwanɪ ragɪ ṕrɪ uyɪkɪmɪ ero wɪyo seńá t́nɪ gwɪ jiro wɪyo gwɪ ańyo ɲwirárɪro

37-38 wɪyo sɪɲá t́nɪ pɪkiro wɪyo só t́nɪ áwɪnɪ e śó dɪyero wɪyo “Enɪ eánɪǵáyɪŕani?” nɪrɪrɪ iwaḿó wɪwapɪyɪro wɪyo kirá t́nɪ pɪkiro wigɪawɪxɪnɪ. Ámɪ wɪyo áma wɪ —Ayɪ sipɪ áma imónɪɲagɪa nánɪ áma Gorɪxomɪ dɪɲɪ wɪkwɪroarɪǵá ayɪ t́nɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ ɲweapaxɪ mimónɪǵáyɪrɪnɪ. Ayɪ xeanɪɲɪ wɪkárɪro uyɪnɪ umépero yarɪná ayɪ d́wɪ ɪkeamónɪro memé wará t́nɪ sipɪsipɪ wará t́nɪ rapɪrapɪ nánɪ waýá yínɪro áma dɪɲɪ

meaními aní kwíróñimero díwíni eními nemero síjá sirírkíyo nípáwiro ñwearo xwáññwíyo nípáwiro ñwearo egíawixíni.

³⁹ Ámá ayí níní Goríxomi díní nìwíkwíroro nání o “Mímíwíároarígíáyírfani?” wíai-wíaríní enagi aí o wígí símímaníyo dání “Níseaimíáriní.” urínípi mívímeaníniginí.

⁴⁰ Ayí rípi nániríní. Eníná nene nání Goríxo díní re neñwíperi yaiwíaríníniginí, “Ámá ayí nání seáyí e imóníní bí wíimígíní.” yaiwíaríní enagi nání api áamá nioní nira weapíáyo síní mívímeaníniginí. Ayí wígípi Goríxo “Gí áamá wé rónígíá api imónírxíní.” yaiwíarínípi tíní xíxeni imónípríá nání maríáí, ayí tíní nene tíní nawíní imónaníwá nání ayo xámí mívímeaníniginí.

12

“Goríxo síyikí neareaaríná Jisasomí síñwí wínaxídípoi.” uríní nániríní.

¹ Ayínání nene pí yáníwíní? Ámá “Goríxomi díní nìwíkwíroríná e epaxírfani?” oyaiwípoyíní sítwáníní níneainí neaíwapiyarígíá ayí obaxí ayá wí mídímídání wíarí wíarí neadéronagíá nání pí yáníwíní? Sa rípiní oyaneyí. Amípi níní upupígí neaikárarínípi píní wíarírane negí íwí síní mé ípeaaríñwápi píní wíarírane nemáná Goríxo api e imónírxíníní wimónarínípi imónaníwá nání áamá yamíyamúrónígí inarígíápa nene ení omí nìxídíranéná ení neánírane axípi e oyaneyí.

² E neranéná Jisasomí —O nene Goríxomi díní wíkwíroaníwá nání imónínípi míkí ikirí wé roáríri enoríní. O díní nífá ríwíyo winíníápi nímeáwiníníní nìyekwíroaríroná wíápímí xwámámí nìwirí ayá winípaxí wíkaríápi nání páimímí enoríní. Níwíápínímeámáná ámí Goríxo tíní xíxeni nímóníri mìxí ináyí siá íkwianjwí o éf ñweañínami wé náúmíní éf ñweañoríní. Omí síñwí owínaxídíaneyí.

³ Ayá sípi seaimíxíri ení samíní seawerí mepa eníá nání íwí yarígíáyí sípi ayá wí wíkaríagíá aí xwámámí winjo —Ayí Jisaso nání raríníní. O nání píráníní díní mópoyí.

⁴ Seyíné íwí yarígíáyí seaikárarígíápi xwámámí nìwia núfasáná aiwí segí wí síní míseapíkígíaríní.

⁵ Nene niaíwene náníníní Bíkíwíyo ení rírémixí níníri eáníní rípi seyíné ríxa aríá ikeamogíaríní, “Gí niaíwoxíní, Ámíná Goríxo síyikí ríreaarínípi nání peayí mívianípaní. Píráníní simíximíníri nání mìxí ríránýí, ayá sípi mísímíxípaní.

⁶ Ayí rípi nániríní. Ámá Ámínáo ‘Gí niaíwírfani?’ nìyaiwirí díní síxí uyaríníyo síyikí urearí síkwíá earí yaríní enagi nání raríníní.” Bíkíwíyo e níríníri eánínípi seyíné ríxa peá mogíá enagi nání raríníní.

⁷ Seyíné Goríxo xeaníní seaiméaarínípi dání xe síyikí oneareaníri ríxa xwámámí nìwíéra waríní. Niaíwí xano síyikí murearíní wo rimóníní? Oweoi, mímóníní. Ayínání xano xegí niaíwíyo wíarínípa Goríxo ení axípi e seaiaríní.

⁸ E nerí aí Goríxo xegí niaíwí nìyoní síyikí ureaaríní enagi nání seyíné síyikí míseareapa nerínáyí, xegí niaíwíyíné mímóní sa óf e dání niaíwíyínéníní imóníní.

⁹ Rípi nání ení díní mópoyí. Nene síní niaíwí enáná negí xwíá tíyo dání ápowá síyikí neareaagí aiwí wé íkwianjwíyo unjwíráragwáriní. Nene e neranéná naní nerí aiwí re ríseaimónaríní, “Ápo Goríxomi —Díní tíní imóníní nìpíní imíxíño, ayí oríní. Omí ínímí wurínípaxímaní.” ríseaimónaríní? Oweoi, anípaxí ínímí wurínípaxí enagi nání e nerane díní nìyimíní tñjwaéne oimónaneyí.

¹⁰ Ayí rípi nániríní. Nene síní niaíwí enáná xwíá tíyo dání ápowá aníní maríáí, síyikí ná bíníní nínearearíná “E nìwiríná ayí naní imónínípi wíwapiyaríníwíní.” wimónarínípi neareaagíá aiwí Goríxo síyikí nínearearíná síyikíwí míníní xó imónínípi nene ení imónaníwá nání arírá owimíníri neareaaríníriní.

¹¹ Giyá giyá naná oimónipoyiniri siyikí nureari siní e wiaríná yayá mīwiní dīñí sipíní wiarinirini. E nerí aí siyikí nurearinipimi dānī yayáwí numéra núśáná wāriníyí nāníní nīwerí wé róníní ero nīwayiróniro ŋwearo epaxirini.

Erirí nīwiríná urinípi nānirini.

¹² Ayinānī segí wé imíní mīxīweníyí ámī ríá símīxīro síkwí xómíní ikwíó seaiariníyí ámī irú pīmīxinīro nemáná ení neánīro Gorixomí xídírīxiní.

¹³ Segí xómíní xēŋwīmīnī ŋweaní muyíkīnīpa nerí ámī naná oimónirí ófí sīmí ininíyimi úfīxiní.

¹⁴ Ámá nīnī tīnī mīxí miní arige píráníní menaniréwinīro aníní miní ero siyikwí míníní Gorixó “Ámá nioniyáyí e imónífirīxiní.” wimónarinípi —Apí tīnī xīxení mimónigíáyí Ámínáomí wí sīŋwí winípríámaní. Apí tīnī xīxení oimónaneyinīro aníní miní ero éfirīxiní.

¹⁵ Segí wo Gorixó ayá nīsearīmīxirí seaiinípiimi ríwí mamonigīnirí awíníní mearónfirīxiní. Aiwá maiwí sīxíyo nīyiríná yíkí yaríní bī tīnī yíáná aiwá nīpīnī yíkí imīxarinípa segí wo sipí neríníyo dānī nīyínéní axípi seainigīnirí píráníní awíníní mearónfirīxiní.

¹⁶⁻¹⁷ Segí wo Isóníní —O xiráo imónínípiimi dānī xanoyá amípi meapaxí imóninjo aí aiwá ná bīnī nīmīnirí nānī amípi apí peá nīmori “Gí gwíáo xe meáwinigīnī.” wimónagoriní. Ámī ríwíyo dānī ápo xwíyá bī naná onimīxinirí rīxiní uríagi aí xano aríá mīwíagi nānī xwíyá bī tīnī naná onimīxinirí ŋwí pīyí nūrīnirí aiwí xó xāmī ríwí umonípi ámī ríwíyo nīkīnimónirí meapaxí mimóniniginí. Segí wo ámá óníní Gorixomí ríwí umoarigíáyí yapí imóniniginirí nāniraní, íwí inarigíáyí yapí imóniniginirí nāniraní, píráníní awíníní mearónfirīxiní.

“Seyíné siní kīkīníní mé rīxa náyo páwiarinjo.” uriní nānirini.

¹⁸ Seyíné Gorixó tīámīnī nībiróná eníná amípi negí aríowéyí dīwí Sainaiyí rinínípiimi dānī sīŋwí winīro aríá wirowe egíapi wí mīwinarinjo. Ayí dīwí ananí wé tīnī íá xīrīpaxí imónínípiimi anwí e nuróná ríá ápiáwí werí sía xáíwí yidoárirí ríwípi tīnī ápiánwí tīnī nawíní erí yarínagi nīwinīro

¹⁹ pékákí ení tīnī rinirí ikaxí xwíyá rinarinípaníní rinirí yarínagi aríá wigíawixiní. Xwíyá ikaxí nīrīríná rinarinípi aríá nīwiróná Mosesomí rīsīsí re urígíawixiní, “Nene ámī Gorixomí aríá owianeyí.” mīneaimónariní.” urígíawixiní.

²⁰ Ayí Gorixó sekaxí “Ámá woraní, memé airaní, dīwí rīpimi amá nīrónirínáyí, sījá nearo pīkírīxiní.” urípi nānī wáyí winíagi nānī e urígíawixiní.

²¹ Ayí sīŋwí e winíápi mīníní yíwí nīrīro ŋweapaxí enagi Moseso ení re riníniginí, “Nioní wáyí nīkārīnirí ení sīrīrīŋwí nīnariní.” riníniginí.

²² Agwí ríná seyíné dīwí eníná segí aríowéyí bagíá axípiimi mībí rīxa dīwí Saioniyí rinínípiimíníní rémóawixiní. Dīwí apimi Nwíá aníní sīŋí imóninjoyá aní ikwíronínjeriní. Aní apí Jerusaremiyí riníní anínami ikwíronínípiriní. E anínají íá mīropaxí imónínípi awí neánimáná yayí néra wiápínarigíeriní.

²³ E ámá Gorixoyá nīáíwí xāmínóníní imónigíáyí —Ayí anínami aníní ŋweapíríá nānī wigí yoí rīxa anamí ŋwirárīníníyíriní. Ayí awí eánigíeriní. E Gorixó, ámá nīyoní mí ómómīximí eníro ŋweaneriní. Dīñí ámá xwíáyo nīŋwearóná wé róníní yarigíáyíyapi anínami peyíáná Gorixó wé uroáriníyí tīñí e, ayí eriní.

²⁴ E Jisaso ení tīñí eriní. O xwíyá sīŋí Gorixó “E e nīseaiimíáriní.” réroárinípi nānī negí wáwuní imóninjiní. Ragí o nīperíná punípi —Apí xwíyáníní nīrīniríná “Nioní péapiimi dānī seyíné dīñí nīyimíní imónínípi meapíríáriní.” rinínípiriní. Apí ragí eníná xiráo Keno xogwáo Aiboríomí pīkīxwíró wíáná punípi —Apí xwíáyo dānī

“Nioní nání ení meai.” ríníñíþíríní. Apimí seáyí e imóníní. Apí nípíní tñí e seyíné ríxa agwí baríñoí.

“Goríxo neararíñíþí aríkwíkwí míwípa éwanígíní.” uríñí náníríní.

²⁵ Xwíyá seararíñomí aríkwíkwí wípíríxíní sñwí ainenaxídípoi. Negí aríowé eníná Moseso xwá tñyo dání erírí wíagí aiwí aríkwíkwí wigíáyí Goríxo þírí umamóþímí mímúrogí enagí nání seyíné ení aníñamí dání erírí neaiaríñomí aríkwíkwí nírínáyí, “Þírí neamamómíní eníþímí ananí nímúropaxeneríní.” ríyáiwínaríñoí?

²⁶ Eníná o díwí Sainaiyí ríníñíþímí dání xwíyá ráná xwá rírímí poboní nerí yaiwíámí méagí aiwí agwí ríná neníþí nání Bíkwyó níríní eáníñí ríþí nearíñíríní, “Nioníyá dñí tñní xwá rí ámí bí yaiwíámí níménírná xwá ríní maríái, anína tñní ení yaiwíámí meníníáríní.” nearíñíríní.

²⁷ Xwíyá Goríxo níríní ámí bíyí ríñíþí, ayí ríþí áwaní nearímíání ríníní. Amíþí aníþá imóníþaxí mímóníþí iníná aníñí imóníwínígíní amíþí aníþá imóníþaxí imóníþí —Apí xó xwá amíþí nímíxírná imíxíñíþíríní. Apí aníþá imíxármíání nání ríníní.

²⁸ Ayínání Goríxoyá xwíoxíyo ñweanwáþí wí aníþá mímóníþaxí enagí nání omí yayí numerane “Ení eáníñí Goríxo imóníþí, ayí apíríaní?” níyáiwírane awayíní íá níyamíxínírane nñwearane xó e éfíxíní wimónaríñíþí neranéná yayí wíníþaxí imóníþí éwanígíní.

²⁹ Negí Nwááo amíþí síþí imóníþí ríá naríñíþáníñí imóníño enagí nání apí e éwanígíní.

13

“‘Goríxo yayí wíníþaxíþí oyaneyí.’ niseaimónírná ríþí ríþí éfíxíní.” uríñí náníríní.

¹ Seyíné áamá Jisasomí dñí níríkwíro nání séríxímeáníñí imónígíáyí nání dñí síþí wíarígíþí þíní míwíarí ananí síní wíríxíní.

² Ámá wí “Ámá aní mí dñíyo aiwá mírání wíaríñwíní.” níyáiwíroná maiwí aníñajíyo wigíá enagí nání seyíné áamá aní mí dñíyo aríá mikeamó aiwá mírání wíríxíní.

³ Segí séríxímeá gwí aníyo ñweagíáyí nání dñí aríá mikeamó seyíné ení nawíní gwí nñwearóníñí nímóníro aríá wíríxíní. Séríxímeá paimímí wíarígíáyí nání dñí peá mímó “Nene ení gíwí tñwáéne enagí nání axíþí e neaipaxíríaní?” níyáiwíro aríá wíríxíní.

⁴ Ámá íwí inarígíáyo ríxa níméánímáná inarígíáyoraní, síní míméánípa nemáná inarígíáyoraní, nýoní Goríxo þírí umamoníá enagí nání seyíné segí meánígíþí peayí níríwíro wí tñní íwí mínímepa éfíxíní. Íwí nínírná ayí Goríxoyá sñwíyo dání þíaxí weáníþaxíþí yaríñagí nání raríñíní.

⁵ Xwá tñyo nñwearóná nígíwí nání dñí síþí seaiaríñíþí xe áxenwaríñíñí oneainí sñwí míwínípa éfíxíní. Bíkwyó níríní eáníñí ríþí Goríxo xewaníño re ríñí enagí nání raríñíní, “Nioní wí míríwáramó erí wí mísieþísamó erí emíáríní.” ríñí enagí nání raríñíní.

⁶ Ayínání nene wará saríwá mímáriní Bíkwyó níríní eáníñí ríþí ríþaxeneríní, “Aríá niaríño, ayí Ámíná Goríxo enagí nání nioní wí wáyí emíméíní. Ámá pí pí níníkáro aí Goríxomí dñí wíkwíroaríñáþí þírí nírakíþaxí meníní.” ríþaxeneríní.

“Neaipenweagíáwa yagíþímí ikaníñí owianeyí.” uríñí náníríní.

⁷ Áminá xámi xwiyá Gorixoyápi nisearewapiyiro seaipenweagfáwa nánì dínj íronípoyi. Awa sinì mipé niñwearóná néra núfasáná imónagfápi nánì dínj nimoro Gorixomi dínj niwíkwíro yagfápa axípi oyaneyiníro ikaníj wíaxídfóyi.

⁸ Jisasi Kiraiso imóníjpi ámi xegí bi xegí bi imónaríjmaní. Aníj imóníjpi eníná dánì apínì imónirí agwí ríná enì sinì axípi imónirí ná ríwíyo enì aníj miní axípi imónirí eníáriní.

⁹ Ayínánì xwiyá Kiraiso neaiíjpi nánì ríníjpi maríá, xwiyá xegí bi nánì éwapínarígá xixegínì imóníjpi iniígí waxíníj xe oneamáronirí síjwí míwínípaní. Ayí rípi nánirínì. Gorixo ayá nínearímíxirí neaiíjpimí dánì dínj síxí níníránényí, nanj neaimíxípxí imóníjpimí xídaríjwínì. Nanj nánì jwí ikaxíyo “Rípi jwíáxínì. Rípi ananírínì.” ríníjpimí dánì wí dínj síxí neainípxí menínì. Ayínánì áamá xámi “Njwí ikaxí ríníj apimí oxídimínì.” niyaiwiro xídigfáyí api nanj wí wimíxíjmaní.

“Rídiyowá nánì wayá Gorixo wimónaríj rípi éríxínì.” uríj nánirínì.

¹⁰ Nene íráf oníjwá Jisasi Kiraiso rídiyowáníj neaiíníjwá tíjwaénerínì. Rídiyowá Jisaso iníjpi —Api dínj niwíkwíroríjpi dánì ananíníj nínírane nanj imónaríjwápirínì. Api áamá sinì senfá anj ríkaríníjwámí dánì yagfápi xídarígáyí bí nípaxí menínì.

¹¹ Rípi nánì dínj mópoyi. Apaxípa imónígá xwéowa xwiogwí o omí íwí none tíni negí áamá tíni yaríjwápi Gorixo yokwarímí oneaiínirí nanjwí nípíkímáná ragí púpí níméámí awawá jwíá ríníjwámí nípáwiro wíwíá neaáíro aíwí nanjwí náó áamá jweagfí bfanírwámínì ríá ikeáárarígíáriní.

¹² Ayínánì Jisaso enì xegí áamá agwí axíyóníj mínígáyó xío níperíná ragí púpímí dánì síyíkwí míníj Gorixo e imónírxínirí wimónaríjpi wimíxímínirí nánì ákíj áwí e bfanírwámí dánì ríníj meaníniginí.

¹³ Ayínánì nene áamá sinì “Njwí ikaxíyo ‘Api jwíáxínì. Api ananírínì.’ ríníjpimí oxídaneyi.” rarígáyí jweagfí pínì níwíárimí o tíj e nánì nurane dínj “Xíomí ayá wíayígápa nene enì neaiáriná ayí ananírínì.” oyaiwianeyi.

¹⁴ Ayí rípi nánì seararíjínì. Anj bí xwíá tíyo nene aníj íníná jweaníwá nánì mimóníjagi aí anj anínámí ríwíyo imónínfápi nene jweáwanígínirí dínj níwíkwímorane yaríjwá enagi nánì raríjínì.

¹⁵ Ayínánì Jisaso neaiíjpimí dánì Gorixomi rídiyowá nánì wayá yayínì uméwanígínì. Negí maníyo dánì áamá wíyo pí pí nurírná onínì negí Ámináoríníj nurírane waropárf wíwanígínì.

¹⁶ Gorixo áamá xíoyáyí wíníyo nanjínì wíro díwí ikeamónígáyó amípí bí mínì wíro yaríjagí níwínírná yayí winaríj enagi nánì seyíné api nánì arfá mikeamó nero éríxínì. E neróná rídiyowá nánì wayá Gorixo wimónaríjpi yaríjagí nánì raríjínì.

¹⁷ Segí áminá seyíné Jisasomí píráníj xídfírxínirí seaipenwearígíáwámí —Awa Gorixo yaríj imímí wíáná niseaipenwearíná egfápi nánì “Ayí api nánì enwáriní. Api nánì enwáriní.” urípírfáwarínì. Awamí arfá níwiro ínímí yeáyí wurínírxínì. Seyíné píráníj arfá níwiro ínímí níwuríníronáyí, awa niseaipenwearóná wígí dínj ríá muxé dínj yayí niyaiwiro seaipenwearírfáriní. Seyíné e mepa nerónáyí, nanj imóníjpi wí seaimíxínfá menínì.

¹⁸ Amípí none neranéná píráníj íá níyamíxínirí éwanígínirí nerane nánì re neaimónarínì, “Gorixoyá síjwíyo dánì píráníj wé róníjpiní néra waríjwínì.” neaimónaríjagi nánì seyíné none nánì Gorixomi xwiyá rírimí wípoyi.

¹⁹ Nioní prf nírakiaríjpi anípá imónáná seyíné tfáminí anjínì bímfá nánì Gorixomi ríxíj ayá wí urírxínirí dírfí seaiaríjínì.

Gorixomí nurírná uríjpi nánirínì.

²⁰ Gorixo —O áamá nıwayırónıro ıweapaxıpi nánı mıkı ikinorını. Oyá dıııyo dání negı Ámıná Jıaso xwárıpáyo dání ámı sıııı nerı wıápınımeanırını. Ragı o nıperıná púıpımı dání xwıyıá nıyımııı imónııı Gorixo “E e nıseaiımıárını.” réroárıııı anııı wayıroárııı enagı nánı sipısipı imónııwaéne neamearııı xwé imónııorını.

²¹ Seyıné amıpi Gorixo wımónarıııı nıpını epaxı imónıpırı nánı seaimıxıwınıgını. E nerıná Jıası Kıraisı —Anııı inına seáyı e numepaxı imónııo, ayı orını. O seaiııpımı dání pí pí xıo yayı wınıpaxı imónııııı imónıırıxınırı seaimıxıwınıgını. “Aga e imónıwınıgını.” nimónarını.

Yoparı urıııı nánırını.

²² Gı nırıxımeáyıné, enı rırémıxı nionı seaıá rıpi sepiá ayá wı nırırı meapa nerı nánı rıpi re osearımını, “ ‘Pıránııı arıá ókıarı nımónırane apımı oxıdaneyı.’ yaiwıpoyı.” osearımını.

²³ Seyıné rıpi nánı nıııá imónıpoyı. Negı nırıxımeá Timotio rıxa gwı anııyo dání wárıawıxını. O sıını mé nionı nımeáána yawawi nawını nıbırarı sıııwı seananıwırını.

²⁴ Segı seáyı e nimónırı seaıpenıweaarıgıáwamı tını Gorıxoyá imónıgıá nıyonı tını none nánı yayı neawiemeaipoyı. Áamá nionı tını Itarı pıropenısııyo re ıweanıwáyı yayı seaiwárenaparııwını.

²⁵ “Gorıxo nıyınénı ayá seaiwıanıwınıgını.” nimónarını.

Payí Jemiso eanínaríní.

Payí rína áamá Jisasomí díní wíkwíroarígáyo mîxí uxídwárarínagá nání amí amí numiamoro wí ení nimóníro aní apí apimí urínígáyo nání Jemiso eanínaríní. Xewaníño nání áwaní píráníní mîríníní enagí aí “Jisasomí xogwáo, Jemisoyí ríníñoríani?” wíaiwiarínwáoríní. Jisaso yá sîyíkí imónígá Jerusaremí ñweagáyo wípeñweagá seáyí e imóníñoríní (Wáí wurímeiarígáwa 15:13, 21:18). Jisaso ríxa anínami nípeyimáná xwiogwí ríxa obaxí onímíapí nípwémáná enáná Jono áamá wí “Jisasomí díní wíkwíroarínwíní.” níñíro aí omí píráníní nuxídíríná epaxípi tíní xíxeni mé yarígápi nání aríá níwírí nání ayí re oyaiwípoyíní “Jisasomí píráníní níxídíríná epaxípi, ayí ripíríani? Ripíríani?” oyaiwípoyíní payí rína níñí eanínigíní.

¹ Jemisoní —Nioní Goríxomí tíní Jisasi Kiraisomí tíní xínáíníníní nimóní omíní wíiaríná woníní. Nioní payí rína gí áamá Jisasomí díní wíkwíroarígáyo nání —Seyíné gwí bî bî wé wúkaú síkwí waú apíyíné wí ení nimóníro ñweagáyo néríní. Ayíné nání payí rína nearí yayí seawárenaparíní.

“Twamó neaíwapíyarígápi ení neaeámíxíapaxíriní.” uríní náníriní.

²⁻³ Gí nírixímeáyíné, seyíné ríxa níjía rípi imóníñoí. Jisasomí díní níwíkwíroróná ení neáníro ríá xídaríñoíní iwamó seaíwapíyíápi xwámámí níwiéra nurónáyí, xeaníní ríá tíní ríwíyo seaímeanfápi ení xwámámí wípaxí imónípírfáriní. Seyíné níjía e imóníñagá nání xeaníní xíxegíní seaímeáaná kíkímí mimóní “Díní níá neainínfápi nání ríá neaímeaaríní?” yaiwíríxíní.

⁴ Áamá xeaníní wíkararígápi xwámámí níwiéra núfasáná imónípaxí imónínípi seyíné ení axípi imónípírfá nání xwámámí níwiéra úríxíní. E neróná Goríxo gí áamá e imónírfíxíní wimónínípi bî mímúró nípiní píráníní níyipáromíníroná wé roárinígáyo nání xíxeni e imónípírfáriní.

“Díní emí saímí mímóníni.’ níseaimónírná Goríxomí ríxíní urírfíxíní.” uríní náníriní.

⁵ Síní díní nípi kwíní émí saímí mímóaríní go go “Xeaníní nímeaarínípi, ayí apí nání ríá nímeaaríní?” mîyaiwípa nerínáyí, xewaníño Goríxoyá díní tíní díní émí saímí e mopaxí oimónímíní omí ríxíní uríwínígíní. Goríxo áamá níyoní yaní níwíríná símí tíní mîwí yaní ewaní nimóní xwéní míní wíaríño enagí nání ananí ríxíní uríwínígíní.

⁶ E seararínagí aí ríxíní nurírná díní bî biaú nímorí “Goríxo aga nepa níniapíníñeníñoí? Míniapípa eníñeníñoí?” mîyaiwí aga xíxeni díní níwíkwírómáná “Nepa xíxeni níapípaxoríní.” mîyaiwírí ríxíní uríwínígíní. Áamá díní bî biaú moaríní go go rawírawáyo imeamíkwí neríná imíní níxemi urí níxemi bîrí yarínífpíníní imóníñagí nání

⁷ áamá óníní imónígáyo bî re mîyaiwípa éríxíní, “Goríxomí ríxíní uráná o ananí níniapíníñoí.” mîyaiwípa éríxíní.

⁸ Áamá ayí díní nímoróná ná bíní mamó díní náíroayírí nero moro amípi ení neróná “E oemíní.” yaiwífápiní mé xegí bî xegí bî ero yarígáyo enagí nání e mîyaiwípa éríxíní.

Áamá dîwí ikeamónígáyo tíní amípi mímúrónígáyo tíní apíáú náníriní.

⁹ Segí séríxímeá dífwí ikeamónígááyí re nìyaiwiro mìní sìná meakíníírxìnì, “Nionì Jisaso neaiìnípimì dání Gorìxo seáyí e nìmìxìñonìrànì?” nìyaiwiro mìní sìná meakíníírxìnì.

¹⁰ E nerì aì séríxímeá amípí wí mìmúrónígááyí re nìyaiwiro mìní sìná meakíníírxìnì, “Nionì Gorìxoyá sìnwíyo dání sa ikwiárìnìñáonìrànì?” nìyaiwiro mìní sìná meakíníírxìnì. Ará siyí pìyí nerì piéroarìnìpa ayí enì anìní mìnweá axípi apaxí mé pepíríá enagì nánì rarìnì.

¹¹ Seyíné nìjárìnì. Sogwí xaiwí nìwepínìrì nanìrànà ará yeáyí yìkiáránà xegí siyípi pìyí nerì nìpiérìnowirànà xámì awiaxí imónìñpì sìnì mimóní xwíríá inarìnìrìnì. Ámá amípí wí mìmúrónígááyí enì “E nerìná ámì bì tìnì bì tìnì nìmeapaxírìnì.” yaiwiarìgápi sìnì nìxída nurónà sìnì mé nero axípi e pepíríárìnì.

Íwí oépoyìnìrì wímeaarìnìpì nánì urìnì nánìrìnì.

¹² Ámá Gorìxomì xídarìagáa nánì xeanìní wímeaarìní nìpimìnì xwámámí nìwiéra núfasánà enánà Gorìxo yayí nìwimorì dìní nìyìmìní imónìñpì —Apì nánì nìrìrànà “Ámá nionì dìní sìxí nìyarìgáa gíyí gíyo mìnì wimíárìnì.” rìnìñpìrìnì. Yayí nìwimorìná dìní nìyìmìní apì sìxí umímoníá enagì nánì ámá xeanìní wífáyo xwámámí yarìgááyí Gorìxoyá dìní tìnì yayí wipaxíyírìnì.

¹³ Ámá xeanìní wímeaarìná re mìrìpa éríxìnì, “Gorìxo nionì íwí oenìrì xeanìní apì níwapìyíírìnì.” mìrìpa éríxìnì. Ayí rìpì nánìrìnì. Gorìxo ámá wí xíomì íwí oenìrì wíwapìyipaxí mimónìñorìnì. Xíto enì ámáyo íwí oépoyìnìrì wíwapìyarìñomanì.

¹⁴ Oweoì, nene newanìñene wine wine pípi nánì nìneaimónìrànà íeapá nìneainìrìnìpimì dání íwí oépoyìnìrì nearípeaarìnìrìnì.

¹⁵ Apìxí niaíwí agwí nerì xìrarìgápa íeapá neainarìnìpì niaíwí agwínìní nerì íwí ayí niaíwínìní xìrarìñwárìnì. Íwí ayí niaíwínìní nìxìrìmánà niaíwí xwé iwiaroarìnìpa íwí yáríwápimì dání nìperane aníñarìñwárìnì.

¹⁶ Gí nìrìxímeáyíné, dìní sìxí seayìnáyíné, nionì re searíápi, “Seyíné íwí oépoyìnìrì seaíwapìyarìnìpì pípimì dání maríáí, apimì dání seaíwapìyarìnìrìnì.” searíápi pínì nìwiárìro yapí méwapìnìpanì.

¹⁷ Pí pí naní imónìñpìrànì, pí pí awiaxí imónìñpìrànì, gìmì dání maríáí, anínamì dánínì neaímeaarìnìrìnì. Ápo Gorìxo —O pí pí anínamì wíá ónarìnìpì nánì míkí ikinòrìnì. Sogwí onapámìgí nìrìrànà sepiá imónìrì rìpíwí imónìrì yarìnìpa nìmónìrì ámì xegí bì imónìrì xegí bì imónìrì yarìñomanì. Onì amípí awiaxí imónìñpì anìpá neaiaparìnìrìnì.

¹⁸ Amípí o imìxìnìpì nìpimìnì dání ná bìnì ayí nene aiwá nìwákwíní miníínnìní oimónìpoyìnìrì xewanìño “E éimìgìnì.” wimónìñpimì nìxídnìrì oyá xwíyíá nepa imónìñpimì dání nene neaemeañrìnì.

“Xwíyíápi xìxenì aríá nìwiro nerónà rìpì rìpì yarìgáárìnì.” urìnì nánìrìnì.

¹⁹ Gí nìrìxímeáyíné, dìní sìxí seayìnáyíné, apì nìpìnì nionì searíápi seyíné rìxa nìjíá imónìñagáa aiwí rìpì osearìmìnì. Aríá owianeyìnìro sìnwí nanìro aì apaxí mé nìwiápìnìmearo xwíyíá mìrìpanì. Wikí enì anínnì mónìpanì.

²⁰ Ámá wikí nónìro nerónà wé rónìní Gorìxo wimónarìnìpì tìnì xìxenì mìyárarìgáa enagì nánì rarìnì.

²¹ Ayínánì segí íwí sìnì yayarìgápi —Bì nánì “Onìmiárìnì.” yaiwiarìñagáa aiwí nìpìnì piaxínìní seaeánarìnìpìrìnì. Apì nìpìnì emì mìmeámí nero seáyí e mimónìpa nerónà xwíyíá ámá aiwá íwíá urarìgápa segí xwioxíyo Gorìxo íwíánìní seaurarìnìpimì —Xwíyíá apì seaeríkiemeapaxí imónìñpìrìnì. Apimì nìmímìnìro “Pírànìní oxídnìmìnì.” yaiwíírxìnì.

²² Yapí néwapíníro “Xwíyá apí arfáni níwiranéná apáni yarínwini.” mīyaiwí “Apí pí pí rínínpí t́nī x́xeni ox́daneyi.” nīyaiwiro x́xeni e éfrixini.

²³ Ayí rípi nání seararínini. Ámá xwíyápi arfá níwiro aí x́xeni méfáyí, ayí áamá x́xíeáyo ǵ śmímanj arige ŕa imóniniri śjwí onímíapí ainenfo yapí imóninjo.

²⁴ Xegí śmímanjyo x́xíeá t́nī śjwí nainenimi numána apaxí mé “Ǵ śmímanj e ŕa imónini?” yaiwípi nání arfá ikeamoarínorini.

²⁵ E nerí aí áamá njwí ikaxí awiaxí imóninjpimi —Apí f́wí yarínwápimi dání gwíninj neayárininpi neaikweawáripaxí imóninjpírinini. Ámá apimi aninj śjwí agwí níwiniro x́darigfáyí óninj wí mimóninjo. Arfá níwiróna dínj arfá mikeamó pí pí rínínpí t́nī x́xeni níx́díro yarfná Gorixoyá dínj t́nī yayí winipaxí imóninjpí wímeanfárinini.

²⁶ Ámá wo xegí manjyo dání nisaniri mírípa nerí aí “Nioní Gorixomi píraninj níx́díri yarínáonirini.” nīyaiwinirfnáyí, xewaninjo yapí éwapínarini. Xewaninjo “Gorixomi píraninj níx́díri yarínini.” nīyaiwiniri yarínjpí eni ráfninj imónini.

²⁷ Ámá negí ápo Gorixo “Ayí siyikwí míní egfáyí nioní píraninj níx́darínjo.” wiaiwiarínjyí rípi yarigfárinini. Uyípeayí ikeamónarinjagfa níwiniróna aríra wiro apíxí aníwa ikeamónarinjagfa níwiniróna aríra wiro ayá udunipaxí áamá Gorixomi níx́darigfáyí yarigfápi nene eni xe oneaxímeaniri mīyaiwipa ero yarigfárinini.

2

“Wíyo wé íkwianjwíyo unjwiráiro wíyo paimimí wiro mepani.” urínj nánirini.

¹ Ǵ nírixímeáyíné, seyíné negí Áminá Jisasi Kiraisomi —O Gorixo níkniri njweanjpí t́nī x́xeni nimóniri njweanorini. Omi dínj níwikwíroróna seáyí e imónigfáyo wé íkwianjwíyo unjwiráiro sipí imónigfáyo paimimí wiro mepa éfrixini.

² Ayí rípi seararínini. Seyíné Gorixomi yayí wianiro nání awí eánigfíe áamá waú —Wfo amípi wí mímúroninorini. Rapírapí awiaxí níyíniri wé ramaxí śnjá gorí t́nī imíxininjwá íkíkí ninimána f́wíapforini. Wfo amípi mayí sa ikwiárininj imóninorini. Rapírapí kíyí óf míní yárinjú níyínimána f́wíapforini.

³ Awaú f́wíapána seyíné rapírapí awiaxí yíninjomí ayá t́nī yayí níwiro “Śmí re íkwianjwí nanj imóninj rínami njwea.” uríro amípi mayí sa ikwiárininj imóninjomí “Xwíá yáni j́ferani, negí síkwí t́nj rerani, njwea.” uríro nerónáyí,

⁴ “Apimi dání meyíronípa yarínwini.” ríseaimónarini? Oweoi, sewaninjyíné ríxa neyíroníro “Wiene seáyí e imóniri wiene sipí imóniri enwini.” nīyaiwiróna áamá opisí anjyo dání xwíríxí yarfná eyíroarigfáwa dínj ínimi níkwíronimána eyíroarigfápa seyíné eni axípi dínj ínimi níkwíronimána eyíronarinjowa.

⁵ Ǵ nírixímeáyíné, dínj síxí seayínáyíné, arfá nípoyí. Gorixo áamá x́oyá imónírixiniri f́a níyamíxirfná áamá xwíá t́yo dánj níyíyá śjwíyo dání áamá amípi mayí sa ikwiárininj imónigfáyí dínj níwikwírorinjpimi dání amípi Jisaso neainjpí wí mímúronigfáyí imónipf́a nání f́a muyamíxípa enírani? Ayí xegí xwioxíyo —E áamá x́omi dínj síxí uyarigfáyo “Nínjweapf́fárinini.” urínjerini. E njweáfrixiniri f́a muyamíxípa enírani?

⁶ Seyíné e neróna áamá sa ikwiárinigfáyo ayá wimoarigfárinini. Ámá xeaninj níseaikáiro xwíríxí oumeaneyiníro enj nápémi nuro opisí anj t́nj e seawárarigfáyí gíyírinini? Ayí áamá amípi xwíá re wenjpí wí mímúronigfáyí menírani?

⁷ Ayí eni yofí nanj seyíné Kiraisomi x́darínjagfa nání seanjwirárininjpimi ikayf́wí mumearípa yarigfáranini?

⁸ Seyíné njwí ikaxí negí mǐxí ináyí Jisaso nearinj Bíkwyíyo re níriniri eáninj rípi, “Jíwaninjoxi nání dínj sipí inarinjpa áamá śjwí winíí gíyí gíyo eni axípi wíríxinini.” níriniri eáninj apí x́xeni níx́díronáyí, nanj yarínjo.

⁹ E niseariri aí seyíne áamá seáyí e imónigfáyo pírániḡ umeró sipí imónigfáyo paimimí wiro nerónáyí, íwí nero ḡwí ikaxí riniḡpí wiaíkiarigfáyíne enagfa nání apimi dání xwíyfa meárinipaxíriní.

¹⁰ Ayí rípi nánirini. Áamá ḡwí ikaxí riniḡpí nípimini pírániḡ oxídiminiri nemána ná bimini níwiaíkirínáyí, xwíyfa áamá ḡwí ikaxí nípimini wiaíkiáfáyí meáriníapa axípi e meárinipaxíriní.

¹¹ Ayí rípi nání seararini. Bíkwoyo ḡwí ikaxí re niriñiri eániḡ rípi, “Meánigfáyíne íwí minipani.” riniḡ, ayí ḡwí ikaxí “Níwiápinimeari áamá mípikipani.” ení riniḡini. Seyíne meánigfáyí tñí íwí minipa nero aí níwiápinimearo áamá nípikirínáyí, ḡwí ikaxí riniḡpí wiaíkiáfáyíne imóniḡagfa nání rariḡini.

¹² Ayínáni pí pí seyíne nerónáraní, niriñónáraní, re níyaiwiro diḡpí tñí éfrixini, “ḡwí ikaxí riniḡpí —Apí íwí yariniḡwápi dání ḡwíniḡ neayárininiḡpí neaíkweawáripaxí imóniḡpíriní. ḡwí ikaxí riniḡpí apimi dání Gorixo eyeyírómí neainárini.” níyaiwiro diḡpí tñí éfrixini.

¹³ O áamáyo eyeyírómí níwiríná áamá wigí wíyo ayá murimixí wiarigfáyo xfo ení ayo ayá murimixí xixení xwíyfa umeárinífa enagí nání rariḡini. E nerí aí wigí wíniyo ayá nurimixiri wiarigfáyo xfo ení ayo ayá urimixána apimi dání xixení roayíronipírarini.

Áamáyo arírá míwipa neróná “Gorixomí diḡpí wíkwíronwini.” rinarigfáyí nání uriniḡ nánirini.

¹⁴ Gí niriñimeáyíne, áamá go go wíyo arírá bí míwí “Gorixomí diḡpí wíkwíronini.” niriñirínáyí, o “Diḡpí wíkwíronini.” rinariniḡpí suríma imónini. “O áamá nání diḡpí sipí míwiní ‘Gorixomí diḡpí wíkwíronini.’ rariḡpimi dáníni eríkiemeánipaxíriní.” ríseaimónarini? Oweoi.

¹⁵ Segí sérixímeá wo ámí wo iyfa nánirani, aiwá sfa ayimi niniḡpí nánirani, dfwí ikeamónariniḡpí níwiniñíná

¹⁶ amípi xfo dfwí ikeamónariniḡpí bí míni míwí re nurirínáyí, “Joxí ‘Níwayiróniri onweani.’ nimónarini. Joxí nurí rfa rísiniñí nání iyfa pániri agwí ímí riyini nání aiwá niri ei.” nurirínáyí, “Amípi xfo dfwí ikeamónariniḡpí nání xwíyfa e urfápi anani arírá wipaxíriní.” ríseaimónarini? Oweoi, rániḡpí imóniḡpíni urarini.

¹⁷ “Gorixomí diḡpí wíkwíronini.” rariḡpí ení axípi imónini. Áamáyo arírá míwí sa apini niriñínáyí, diḡpí wíkwíroariḡpí apí ríxa íkwíkwí yini.

¹⁸ E nerí aí áamá wo re niriñárini, “Áamá wí Gorixomí diḡpí níwíkwíroríná áamáyo arírá wiariniḡagfa aiwí nioni áamáyo arírá míwí Gorixomí diḡpíni níwíkwíroríná ‘Ayí ananirini.’ nimónarini.” Áamá wo e niriñá enagí aí nioni omí re urimfáriní, “Joxí áamáyo arírá míwí ‘Gorixomí diḡpí wíkwíronini.’ rariḡpí nioni ‘O nepa diḡpí wíkwíroni.’ siaiwimi nání arige níwapíyáná ‘Neparini.’ yaiwimíni?” nuriri ámí re urimfáriní, “Joxí ‘O “Gorixomí diḡpí wíkwíronini.” rariḡpí neparini.’ niaiwiri nání áamáyo arírá wiariniḡpimi dání síwapíyáná ‘O nepa diḡpí wíkwíroni.’ niaiwiríni.” nuriri

¹⁹ re urimfáriní, “Joxí diḡpí re níyaiwiri íkwíronini, ‘ḡwíá imóniḡ, ayí ná woní Gorixorini.’ Joxí diḡpí e níyaiwiri níkwíroríná naní yariniḡpí aiwí rípi nání ení diḡpí rímonini? Imíoyí ení diḡpí axípi níyaiwiro níkwíroro aí Gorixo rfa íkeaárinífa enagí nání ení óf íkárinarigfáriní.” nuriri

²⁰ re urimfáriní, “Majímají íkárinariniḡ roxini, áamáyo arírá míwí ‘Gorixomí diḡpí wíkwíronini.’ rariḡpí ‘Suríma rfa imónini?’ mýyaiwipaxoxirani?

²¹ Eníná negí arfo Ebírámo sekaxí Gorixo urípi tñí xixení xegí xewaxo Aisako síná íráf noga peyiníne dání rídiyowá eminiri yaríná Gorixo o e éfipimi dání ‘Wé róniḡorini.’ míráripa reniniḡini?

²² Ayíná nene díní re yaiwipaxírini, ‘Ebírámó Goríxomí díní nìwìkwíroríná díníni wìkwíronímaní. Goríxo urínípi xixení neríná wìkwíroní enagi nání díní o wìkwíronípi xewaníno aríá nìwirí enípmí dání yóí imóníníriní.’ yaiwipaxírini.

²³ Rípi ení yaiwipaxírini, ‘Negí aríó e neríná xío nání Bìkwíyo re níríní eáníní rípi, “Ebírámó Goríxomí díní wìkwíróagi nání ‘Wé róníní imóníníriní.’ yaiwíníniginí.” níríní eánínípi xixení imóníníniginí. Ayíná Ebírámó Goríxo tíní níkumíxíní emearíní woyí ragíáraní?’ yaiwíáripaxírini.” urímíáriní.

²⁴ Agwí seyíné níjía re imóníní, “Ámá ‘Nioní Goríxomí díní wìkwíroníni.’ rarínípmí dáníni Goríxo ‘Wé róníníriní.’ rárarínímaní. Xíomí díní nìwìkwíroríná xío wimónarínípi yarínípmí dání ‘Wé róníníriní.’ ráraríníriní.” Apí nání seyíné ríxa níjía imóníní.

²⁵ Eníná iyí ede dání wagíá Rexapíyí ríníní —Í Josuao áamá wáú aní apímí síhíwí owínárpíyíní uowárenápáná nípemeámí nurí óf wíyo uowáriníriní. Í ení axípi Goríxomí díní nìwìkwíroríná e éfpímí dání Goríxoyá síhíwíyo dání apíxí wé róníní mimónípa reníniginí?

²⁶ Ayíná re rípxírini, “Ámá dínípi síní síxí mínínáná waráo píyí enípa áamá Goríxo e éfrixíní wimónínípi mé dínípiní wìkwíroarígíápi axípiní nímoníni íkwíkwí yini.” rípxírini.

3

“Pí pí xwíyíá raríníwápi naníní ríwaníginí.” uríní náníriní.

¹ Gí níríxímeáyíné, Goríxo áamá wígí wíníyo uréwapíyarígíáyo yaríní imímí nìwiríná awayíní míví ení enagi nání segíyí wí obaxí áamáyo ouréwapíyaneyíníro mimónípa éfrixíní.

² Nínenení píráníní oyaneyíní éwáyí nóreámioarane sípíní ikárinarínwá aí áamá manípa tíní níríná móreámioapa nerínáyí, Goríxoyá síhíwíyo dání ríxa wé róníní imóníníriní. Pí pí íwí íeapá winímínípi yarínípi nání ení ananí íá yamíxínaríníriní.

³ Nene osí imaní ouníni neríná yaríníwápi nání díní omoaneyí. Ainíxí onímíá bí xegí maníyo síwí íkwíraríníwápmí dání gímíní ge ouníni kínímíxáná maníní maríáí, osí noní ení áminí waríníriní.

⁴ Ai sípíxí ení xwé imóníni imíní ení eáníní neríná níxemi urí yaríníagi aiwí omíní mearíno “Áminí ouníní.” nìwimóníni pará onímíápi tíní aí áminí méáná áminí waríníriní.

⁵ Negí maníyí ení axípi imóníni. Wará nírímíní nání onímíápái enagi aí apímí dání áamá “Seáyí e imóníní apí epaxoníriní.” níríro míxí meakínínarígíáriní.

Ai ríá bí onímíápi míroaríagi aiwí íkíá xwé bí nípiní ríá nowáripaxírini.

⁶ Negí maníyí ríáníní wearíníyíriní. Sípí bí onímíá maríáí, ayá wí epaxíyíriní. Negí warárimí wí e enagi aiwí wará nírímíní xwírá neaimíxaríníyíriní. Ríá negí maníyo dání wearínípi —Apí pípmí dání maríáí, sa ríá xwé Seteno weníárimí dání mírónínípiríní. Apí amípi nene oníná dání néra yaríníwápi rímímeníníwíníní neaeánaríníriní.

⁷ Ayí rípi seararíníni. Xámí naníwí xíxegíní ayí ayí, síraní, íníraní, agwíáraní, inígíyo yaríníyíraní, áamá íwí oimóníni yapemíxáná ayí íwí imónagíriní. Agwí ení nene íwí oimóníni yapemíxáná ananí íwí imónaríní enagi aí

⁸ áamá go naníwí sayí yapemíxarígíápa xegí maní ení oyapemíxínímíníni neríná xixení e epaxí imóníni? “Gí maní aníní samíní nìwíriní níra úimíginí.” níyaiwirí aiwí wí e epaxí mimóníni. Maníyí sípí nání neríná kíkíá bí yarínímaní. Sidíní áamá píyí omímí yarínípi magwí íníní.

⁹ Mañpá tñi negí Áminá imóniñí ápo xwéomi yayí wirane áma xóniñí nimóniri ñweárixiniñi neaimixiñene wíniyo ikayíwí urirane yariñwáriní.

¹⁰ Ayínáni mañí axípámí dání yayí wirane ikayíwí urirane yariñwáriní. Gí nrixímeáyíne, “Nene e neranéná ayí apánirini.” riseaimónarini?

¹¹ “Iniigí simiñí siririkí axíyimi dání nañí wú mearí piyaní eaariñí wú mearí epaxíriní.” riseaimónarini?

¹² Gí nrixímeáyíne, “Íkíá pikí wínamí dání sogwí oripí wepaxíriní.” riseaimónarini? “Wainí uraxí wírímí dání íkíá pikí sogwí wepaxíriní.” riseaimónarini? “Iniigí simiñí iwamá tñí meariñí wúmi dání ámi iniigí nañí wepaxíriní.” riseaimónarini?

Áma diñí émf saímí Gorixó tñími dájpi moarigfáyí yarigfápi nání uríñí nánirini.

¹³ “Nioní diñí émf saímí morí nñíá imóniri enáonirini.” yaiwinarigfá gíyí gíyí nene “Ayí wigí yaiwinarigfápi tñi xixeni iyí rimóniño?” wiaiwaníwá nání woxini woxini nemeñná awayini nimónimáná nañí ero diñí émf saímí nimómáná nañí ero yarigfápi dání api nene neaiwapíyírixini.

¹⁴ E nerí aí segí xwioxíyo dání wíyo sipí diñí ayá wí ríá tñí wiaiwiwo nionini seáyí e oimóniminiñi imimí wiwo nerónáyí, diñí xenwí e nimoróná seyíne nepa imónigfápi rití niníro mixí mímeakíniipa érixini.

¹⁵ Áma wigí wíniyo sipí e niwikáriróná “Diñí émf saímí nimorane yariñwini.” yaiwinarigfápi, ayí añnamí ñweañoyá diñíyo dání niyaiwiwo yarigfámani. Diñí áma Gorixomí mixídarigfáyo dání imóniri áma Gorixó nání diñí wí mimó wiwaníñíyí nánini mónarigfáyo dání imóniri enjpirini. Obíyíyáyo dání ení imóniri enjpirini.

¹⁶ Ayí rípi nání searariñini. Áma wigí wíniyo sipí diñí wiaiwiwo nionini seáyí e oimóniminiñi imimí wimíxiwo yarigfáyí enánáyí, áma píraníñí mñweá uyíniñí nero sipí xixegíni néra warigfá enagi nání searariñini.

¹⁷ E nerí aí áma diñí émf saímí añnamí dájpi nimoro yarigfápi aga xegí bí imóniñagi nání ayí rípi yarigfáriní. Xámi siyikwí míní ero wigí wíniyí tñi xepíxepá mironí mepí tñiwo awayini yapiñí imóniwo wigí wíniyí xwíyíá uráná píraníñí arfá niwiwo diñí yaikiroro wíniyo wá bí onimiápi mñwianí xwapí ayá wí niwianiróná íkíá nañína sogwí obaxí wearíñíyí yapí nimóniwo wíniyo wiwo wíniyo símí símí e mumé nero nañí ero sipí ero mepa ero yarigfáriní.

¹⁸ Áma wigí wíniyí tñi xepíxepá mironí mepí tinarigfáyí e yarigfápi dání áma aiwá omíñí íwíá néra warigfápa nerónáyí, wé róníñí yarigfápi aiwá xwé píripírí inaríñpñiñí imóniniño.

4

“Seyíne sipípi neríñá Gorixomí símí tñi wiarigfáyíne imóniño.” uríñí nánirini.

¹ Segí mixí riniwo mixí iníro yarigfápi míkí píyo dání inarigfáriní? “Api meapaxonirini.” niyaiwiwo feapá seainaríñpi —Api segí xwioxíyo dání seyíne tñi mixíñíñí inarigfápirini. feapá seainaríñí míkí apimi dání seyíne segí wíniyí tñi mixí riniwo mixí iníro yarigfá menirani?

² Seyíne amípi wí nání “Omeámíni.” niseaimóniri aí meapaxí mimónipa nero nání “Áma opíkímini.” yaiwiarigfáriní. Amípi bí siñwí íwí niwiniñná mímeapaxí nimóniwo nání mixí mímépero mixí rinarigfáriní. Seyíne “Pí nání nene neaimónaríñpi mímeapa yariñwárfani?” miyaiwipani. Gorixomí rixiñí murípa nero nání mímeaarigfáriní.

³ E nerí aí segí seaimónaríñpí nání Goríxomí ríxíñf nuríríná dñf nanf nìxírímáná mé segí feapá seainaríñpí oyaneyíní ríxíñf urarígíá enagí nání Goríxo wí aríá xíxení nìseairí mìseaiaparíní.

⁴ Goríxomí píraníñf dñf mìwíkwíropa neróná xídíro píní wíáríro nero nání fíwíñf inarígíáyíné, seyíné nìjía rípi síní mímónípa reñoi, “Ámá Goríxomí mìxídarígíáyí tñí nawíní nìkumíxíníro emearígíáyí, ayí Goríxoyá símí tñí inarígíáyí wí imóníñoi. Ayínání gíyí gíyí ‘Ámá Goríxomí mìxídarígíáyí tñí nìkumíxínímí oememíní.’ nìwimóníríná wiwaníñfí Goríxo tñí símí tñí inarígíáyí imíxínaríñoi.” Seyíné nìjía apí síní mímónípa reñoi?

⁵ Seyíné dñf re ríyaiwiaríñoi, “Bíkwíyo re níríní eáníñf rípi, ‘Goríxo xegí kwíyí negí xwioxíyo sítí neayíñpímí píraníñf susíníñf memearíñfíní.’ Bíkwíyo e níríní eáníñf surímá ríní.” ríyaiwiaríñoi? Oweoi, Goríxo xegí kwíyípi ámá xó tñí símí tñí inarígíáyo wí wipaxí menagí nání raríñí.

⁶ E nìsearíí aí Goríxo ayá nìneawianíríná xwapí ayá wí neawianaríñagí nání Bíkwíyo re níríní eáníñí, “Wárixá imónarígíáyo Goríxo pírf rakírí ámá ‘Siyíkwíñíñf imóníñwíní.’ yaiwinarígíáyo wá wianírí yaríñoríní.” eáníñagí nání

⁷ Goríxomí símanwíyóníñf yeáyí wuríníro obo xórórí neainígíní xáíwí éf nìrooro o tñí mìxíníñf iníro éfíxíní. O tñí mìxíníñf inaríná éf nìseanímí unfáríní.

⁸ Seyíné Goríxo tífámíní úfíxíní. E nerínáyí, xó ení seyíné tífámíní bínfáríní. Ámá fíwí yarígíáyíné, seyíné “Aríge nerí Goríxo tífámíní umíníréíní?” nìseaimóníríná síkí wéyo xéníjáná okwírínímíní rí igíá eánarígíápa axípi nero segí fíwí yarígíápi ení okwírínímíní rí igíá eánípoi. Ámá dñf bí biau xírígíáyíné, seyíné “Aríge nerí Goríxo tífámíní umíníréíní?” nìseaimóníríná saxí síkí mayí oíní yaríñwápa segí xwioxíyo ení dñf sípípi tñí nìxírí rí yarígíápi apí ení síní neainígíní rí saxí síkí mayí inaríñpáníñf imíxínípoi.

⁹ Segí fíwí yarígíápi nání dñf sípí nìseairí xwíríá nimóníro ñweápoi. Ríptá seyíné rarígíápi píní nìwíárímáná segí fíwí yarígíápi nání ámíxíá époi. Dñf nìá seainaríñpí píní nìwíáríro kípiñf yínípoi.

¹⁰ Goríxoyá síñwíyo dání síyíkwípiayínéñíñf imíxínípoi. Seyíné e éánáyí, o seamíeyoanfáríní.

“Séríxímeáyo xwíyíá umearípaní.” uríñf nání ríní.

¹¹ Gí níríxímeáyíné, seyíné xwíyíápai mñwírárínípa éfíxíní. Ayí rípi nání ríní. Ámá gíyí gíyí xexírímeáyo xwíyíápai nñwíráríronáraní, xwíyíá numearíronáraní, ayí ayoní muraríñoi. Nwí ikaxí Jisaso ríñpímí ení xwíyíápai ñwíráríro xwíyíá “Ayí nípíkwíní míríní.” umearíroníñf yaríñoi. Nwí ikaxí ríñpímí xwíyíá numearírínáyí, ñwí ikaxí ríñpí tñí xíxení mé xwíyíá umeararígíáyíné nimónírí yaríñoi.

¹² Ámáyo ñwí ikaxí urí rí xwíyíá umearí rí epaxo, ayí ná woní Goríxoríní. Ámáyo yeáyí uyímíxemearí xwíríá wíxíxerí epaxo ná woní o enagí aí “Negí wíníyo xwíyíá umearípaxeneríní.” yaiwiarígíáyíné gíyíñéríñí?

“Míxí mìxínípaní.” uríñf nání ríní.

¹³ Ámá Goríxo nání dñf mímó re rarígíáyíné, “Agwírání, wíárínáraní, añf xwé apímí nání nurane xwiogwí wo e nñwéaranéná kodíreakí nerane nígwí xwé meaníwáríní.” rarígíáyíné píraníñf aríá nípoi.

¹⁴ E rarígíáyíné wíáríná seaímeaníapi nání nìjía nimónímáná ríraríñoi? Seyíné píníñf imóníñoi. Seyíné síñwíríá xeníañwí yaríñpíníñf imóníñoi. Bí onímíápi nñweámáná apaxí mé anípa imónarígíáyíñéríní.

¹⁵ Ayínáni seyíné e mīrīpa nero Gorīxo nāni dīñf nīmoro rīpīni nīrīrónáyf, “Ámínáo xe nīñwearo oépoyīnīrī sīñwf nīneanīrīnáyf, nene ámi sáá wí tīnī nīñwearane rīpī yanf wārīani? Rīpī yanf wārīani?” nīrīrónáyf, ayf ananīrīnī.

¹⁶ E nīsearīrī aī wārīxayíné nīmónīmáná e wí mīrī mīxí kīnarīñoi. Mīxí kīnarīgíá apīnīñf imónīñf nīpīni sīpīrīnī.

¹⁷ Ayínáni rīpī osearīmīnī, “Ámá nījā re nīmónīro aiwī, ‘Nionī nanf imónīñf pī nerīná ayf e epaxīrīnī.’ Nījā e nīmónīro aiwī apī e mēpa yarīgíá gīyí gīyí, ayf rīxa f w f nero nāni xwīyíá meārīnīpaxīpī yarīñoi.” osearīmīnī.

5

Amīpī wí mīmúrónīgíáyo erīrī wīñf nānīrīnī.

¹ Agwī amīpī wí mīmúrónīgíáyíné erīrī bī seaimīpī aríá nípoyī. Íkīnīñf sīpī seaipaxī seaímeanfāpī nāni ñw f earo “Yeyī” rīro époyī.

² Ayf rīpī nāni seararīñīnī. Segf amīpī ayā tīñf pī rīxa dīdīmī inārīrī rapīrapf enī rīxa kwīnumīñf nowārīrī enī.

³ Sīñā gorf tīnī sirīpā tīnī nīgīyí mīkipaxf imónīñagī aī segf awī eámeámī yarīgíāpī rīxa nīgīyí kīnī. Sāá Gorīxo áamá nīyonī mī ómómīxīmī enfáyīmī nīgīyí kīñf apī segf sīpī nīwīera warīgíāpī sīñānī piaumīmī erī ríá íkíáyo nowārarīñfāpa segf waráyo enī nowārīrī enfārīnī. Sāá yoparīyí tīñf rínā amīpī ayā tīñf pī tīnī nīg w f tīnī mīmeámī yārarīñagíá aī

⁴ pīrānīñf aríá nípoyī. Nīg w f áamá omīñf seaiiarīgíáyí tīnī aiwā seamīiarīgíáyí tīnī nīg w f omīñf seaiiánā “E seaiapanf wārīnī.” nurīro yof urīgíāpī —Apī nīwirónā bī nīwákwirow sīnī íá xīrarīgíāpīrīnī. Apī ríaiwā rénīñf rīnarīnī, “Ámá ayf sīpī e yarīgíārīnī. Sīpī e yarīgíārīnī.” Ríaiwā énīñf rīnarīñf pī Gorīxo —O añīnamī dāñf sīmīñf wīnīgíáwayā Ámínáorīnī. O rīxa aríá wīnī.

⁵ Amīpī wí mīmúrónīgíáyíné, seyíné xwíá tīyo nīñwearónā sirf munf nīñwearo pī pī segf fēapā seainarīñf pīmī dānīnī nēra warīgíārīnī. E nerónā áamá odīpī iwanf enī wīmī nāni oimónīrī aiwā xwé nīwīro imīxarīgíāpa sāá Gorīxo xwīríá seaikīxenfáyī añīnī oneaímeanīrī sewanīñf yíné axīpī e imīxīnarīñoi.

⁶ Ámá wé rónīñf yarīgíáyo seyíné xwīyíá numeārīro pīkīarīñagíá aiwī wīnīyí enī wí pīrf searakianīro mīyarīñoi.

“Dīñf sīxí nīnīrane Ámínáo nāni wenīñf nerī ñweáwanīgīnī.” urīñf nānīrīnī.

⁷ Ayínáni, gī nīrīxímeáyíné, Ámínáo xegf dīñf tīnī of neaimówīnīgīnīrī xío weapīnīe nāni wenīñf nero ñweáf rīxīnī. Aiwā omīñf yarīgíáyí aiwā f w f nurārīmánā yarīgíāpī nāni dīñf mópoyī. Inīá earī sogw f anīrī nerīná aiwā xwé imīxīnīfā nāni wenīñf nerī nīñwearīná yof nerī xegf pī of nīñf oneaimonīrī wenīñf nerī ñweaarīgíārīnī.

⁸ Ámínáo weapīnīfāyī añwī ayo enāgī nāni seyíné enī axīpī xe of oneaimówīnīgīnīrī dīñf sīxí nīnīro wenīñf nero ñweáf rīxīnī.

⁹ Gī nīrīxímeáyíné, Ámínáo xwīyíá mīneameārīpa éwīnīgīnīrī anīñúmī ikaxf mīrīnīpa éf rīxīnī. Aī eyeyírómf nīneairīná xwīyíá neameārīpaxf imónīñoi añīnī bīmīgīnīrī rīxa f w f e rónapīñagī nāni rarīñīnī.

¹⁰ Gī nīrīxímeáyíné, wíá rókīamoagíáwa —Awa Ámínáo xegf xwīyíá onurīmeípoyīnīrī uowārēnapánā nībīro oyā xwīyíāpī wurīyīgíáwarīnī. Awa áamá wí xeanīñf wīkārānā xwāmāmī nīwirónā egíāpī seyíné nāni sīñwepīgí seaigíá enāgī nāni axīpī e nero xídīpoyī.

²⁰re mōwiniḡini, “Xexirímeá íwí aríki yarigíáyí wigí íwí yarigíápí píní nīwíáirō ámí Gorixomí dīnī owíkwírípoyiníri yumíxaríní go go, o ayí anínimíxínaníro yarigíápimí dání eríkiemeánipírí nání erí íwí xwapí éfápí rítí inípírí nání erí yaríñoríní.” mōwiniḡini.

Payí Pitao xámi eañinarini.

Payí rina áma Jisasomi diñí wíkwíroarigá wí ení nimóniro ñweagáayí nání Pitao xámi eañinarini. O Jisaso wiepísagowa worini. Jisaso ríxa añnamí nipeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwemáná enáná Pitao Jisasoyá siyikí imónigáayo Romíyá gapímanowa xeaniñí ríá tñí níwikára warinagá nání ayí ení neánro aníñí Jisasomi píraníñí uxídfírixiní “Diñí síxí umímómíni.” niyaiwiri payí rina eañiniginí. Payí rinami yoparípi nearíná Romí, añí xó nñweámáná payí eaaríñpi nání nuriríná yumí urimíní xwíyá nurí Babironí nání uríñiniginí.

¹⁻² Pitaoní —Nioní Jisasi Kiraisoyá wáí wurímeiaríñá wonirini. Nioní payí rina áma mí dáníyínéníñí imónigáayíné nání —Seyíné éf nímiamoro píropenísí xegí yoí Podasiyí riníñíyo ñwearo Garesia riníñíyo ñwearo Kapadosa riníñíyo ñwearo Esia riníñíyo ñwearo Bitinia riníñíyo ñwearo egíayínérini. Seyíné nání payí rina níriri eaaríñini. Seyíné Jisasi Kiraiso riníñpimi xixení xídfíri nání ero o ragí yoxátpámí niperíná punípi tñí igíáníñí niseaeámoiríná segí íwí yarigápi yokwarímí seainí nání erí ení nání ápo Goríxo xegí kwíyípi seaaíníñíyo dání nioníyáyí imónírixiní xegí nífá xámi xwá rírí síní mimóníñá imóníñpi tñí xixení fá yíyamíximí seainíyínérini. “O wá ayá wí seaiwianí níwayíróñro ñweapíri nání ayá wí seaiirí éwíniginí.” nimónariní.

“Xeaníñí seaimaaríñagí aí Goríxo yeáyí neayimíxemeaníárini.” uríñí nánirini.

³ Nene Goríxomí —O negí Ámíná Jisasi Kiraisomí xano imóníri Nwáao imóníri enorini. Omí yayí owianeyí. Ayí rípi nánirini. Nene Jisasi Kiraiso xwáripáyo dání wiápnímeaní enagí nání weníñí nerí ñweaaríñwápi “Nepa xixení neaiméaníárini.” yaiwianíwá nání Goríxo xegí wá xwapí neaumíxíñíyo dání ámi síñí neaxíríñenéníñí eweanwáriní.

⁴ “Nene niseaiméaníárini.” niyaiwiri weníñí nerí ñweaaríñwápi, ayí Goríxo “Nañí e e niseaimíárini.” ríñpi apíriní. Apí wí urí epaxí mimóní erí siyikwí míní nañí epaxí erí anípa bí mimónípaxí erí enípirini. Añnamí Goríxo seyíné nání seamenweaiaríñpirini.

⁵ Goríxo síá yoparíyi imónáná yeáyí niseayimíxemearíná sípearímí seainíapi piaumímí iníwíniginí seyíné diñí wíkwíroaríñagá nání xegí ení síxí eáníñpi tñí awí seamenweañíyíné enagí nání raríñini.

⁶ Xeaníñí agwí ríná Goríxo xe owímeaníri wimóníñí bí onímíapi nání xixegíni seaiméaaríñpi nímúropaxí mimóníñagí nání diñí ríá seaxearíñirini. E nerí aiwí síá yoparíyimi Goríxo seainíapi nání seyíné yayí seáyími dání seainaríñirini.

⁷ Jisasi Kiraiso seyíné mimóní diñí míwíkwíró nepa xwioxíyo dání xómi diñí wíkwíroaríñagá niseaníri nání xewaníño piaumímí niseainírná seyíné yayí seamerí seáyí e seamíeyoari wé íkwianwíyo seanwirárirí emíánirí nání agwí ríná xeaníñí xixegíni seaiméaarini. Ewayí xwíyá síñá gorí nání riníñí rípi nání diñí mópoyí. Áma síñá gorí —Gorí ayí urí epaxí imóníñpirini. Síñá apí tñí bí nímearo aga síñapi ríá nínirí gorí nápi, síñí iníñpini xegípi owenirí ámi ámi ríá ikeaararigápa segí diñí wíkwíroarigápi —Apí gorí tñí xixení imóníñpimani. Seáyí e imóníñpirini. Apí ení axípi xwioxíyo dání ríá níkwíroaríñoínirí gorí ríáníñí ikeaararigápa xeaníñí ení axípi e seaiméaaríñirini.

⁸ Seyíné Jisasomí símímaníyo síñwí míwínípa egíayíné nimóníro aiwí diñí síxí uyarigíárini. Agwí ríná ení síñwí míwínípaxí niseaimóníri aiwí diñí

nɪwɪkwɪrɔrɔ nánɪ aga yayɪ xwɪyɪ́á tɪ́nɪ rɪpaxɪ mimónɪɲɪpɪ seáyɪmɪ dání nɪseainɪrɪ nánɪ ɪkwɪeyoánarɪɲoɪ.

⁹ E nerɪ́ná Jisasomɪ dɪɲɪ wɪkwɪroarɪɲagɪ́a nánɪ seaimónɪnɪ́ápɪ —Gorɪxo yeáyɪ seayimɪxemeanɪ́ápɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ. Apɪ rɪxa seaímeaarɪɲagɪ nánɪ yayɪ seainarɪnɪ.

¹⁰ Gorɪxo apɪ e nerɪ́ná yeáyɪ seayimɪxemeanɪ́ápɪ nánɪ enɪ́ná wɪ́á rókiamoagɪ́a “Gorɪxo wá nɪseawianɪrɪ́ná e seainɪ́árɪnɪ.” rɪgɪ́áwa dɪɲɪ “Gorɪxo arɪge nerɪ enɪ́a nánɪ rɪ́a rarɪnɪ?” nɪyaiwiro anɪɲɪ mɪnɪ yarimágɪ́ nɪga bagɪ́árɪnɪ.

¹¹ Kwɪyɪ́ Kiraisoyáɪ́ áwanɪ́ ɪ́nɪmɪ dání urɪnɪɲɪ́ rɪpɪ, “Xámɪ xeanɪɲɪ́ áamá Gorɪxo yeáyɪ seayimɪxemeanɪ́a nánɪ urowárénapɪ́nɪomɪ nɪwímeámáná enɪ́aná rɪ́wéná ámɪ seáyɪ e xegɪ́ bɪ imónɪɲɪ́pɪ wímeannɪ́árɪnɪ.” Wɪ́á rókiamoagɪ́áwamɪ áwanɪ́ kwɪyɪ́yo dání e urɪnɪɲɪ́pɪ nánɪ awa dɪɲɪ nɪmoróná “Yeáyɪ neayimɪxemeanɪ́a nánɪ urowárénapɪ́nɪo gɪ́ná bɪnɪ́árɪanɪ? Omɪ wímeannɪ́ápɪ arɪge nɪmónɪrɪ́ wímeannɪ́árɪanɪ?” nɪyaiwiro yarimágɪ́ nɪga bagɪ́árɪnɪ.

¹² E nero aɪ́ Gorɪxo awa re oyaiwípoyɪ́nɪrɪ, “None wɪ́á urókiamoarɪɲwáɪ́ negɪ́ tɪ́ɲɪ rɪ́ná imónɪnɪ́ápɪmanɪ. Áamá noneyá rɪ́wɪ́yo ɲweagɪ́áyɪ́ tɪ́ɲɪ́ná imónɪnɪ́ápɪrɪnɪ.” oyaiwípoyɪ́nɪrɪ sɪ́ɲánɪ waropárɪ́ wɪɲɪnɪgɪ́nɪ. O nene nánɪ neaiɪɲɪ́pɪ, ayɪ́ xwɪyɪ́á yayɪ seainɪpaxɪ́ agwɪ́ rɪ́ná wáɪ rarɪgɪ́áwa kwɪyɪ́ anɪ́namɪ dání wɪ́rénapɪɲɪ́pɪmɪ dání wáɪ searɪmegɪ́ápɪrɪnɪ. Anɪ́najowa enɪ́ aga nɪ́jɪ́á oimónaneyɪ́nɪro nɪwimónɪro egɪ́ápɪrɪnɪ.

“Íkwɪrá́nánɪɲɪ́ imónɪ́rɪxɪnɪ.” urɪɲɪ́ nánɪrɪnɪ.

¹³ Gorɪxo e neaiɪɲɪ́ enagɪ́ nánɪ segɪ́ dɪɲɪ́ nɪseaɪkwearɪ́peárɪnɪgɪ́nɪrɪ́ píránɪɲɪ́ pɪ́rɪ́ wiaɪkímɪ́ nɪ́nɪro sɪ́ɲwɪ́ tɪ́nɪ nero re nɪyaiwiro, “Jisasɪ Kiraiso xewanɪ́ɲo piaumɪ́mɪ́ ɪ́náná Gorɪxo wá nɪneawianɪrɪ́ná neaiɪɲɪ́pɪ yoparɪ́pɪ sɪ́pearɪ́mɪ́ nɪneairɪ́ yeáyɪ neayimɪxemeáwɪnɪgɪ́nɪ.” nɪyaiwiro dɪɲɪ́ nɪwɪkwɪ́moro ɲweá́rɪxɪnɪ.

¹⁴ Seyɪ́né niaɪwɪ́ arɪ́á yɪ́mɪgɪ́ yarɪgɪ́áyɪ́nɪɲɪ́ nɪmónɪro xwɪyɪ́á yayɪ seainɪpaxɪ́pɪ sɪ́nɪ majɪ́á nɪmónɪrɪ́ná “Pí pí nionɪ́ ɪ́eapá ninarɪɲɪ́pɪ́ sa oemɪnɪ́.” nɪyaiwiro yagɪ́ápɪ́ sɪ́nɪ xe oneaímeannɪ́nɪrɪ́ mɪseaimónɪ́pa é́rɪxɪnɪ.

¹⁵ E mepa nero sɪ́yɪkwɪ́ bɪ́ mɪnɪ́ ɪkwɪrá́nánɪɲɪ́ imónɪ́ɲo —O seyɪ́né xɪ́o xegɪ́yɪ́ imónɪ́rɪxɪnɪrɪ́ wéyo ɪ́á seaumɪ́rɪɲorɪnɪ. O imónɪɲɪ́pa seyɪ́né enɪ́ pí pí neróná ɪkwɪrá́nánɪɲɪ́ nɪmónɪro axɪ́pɪ é́rɪxɪnɪ.

¹⁶ Bɪkwɪ́yo rɪ́wamɪɲɪ́ re nɪrɪnɪrɪ́ eánɪɲagɪ́ nánɪ rarɪɲɪnɪ, “Nionɪ́ sɪ́yɪkwɪ́ bɪ́ mɪnɪ́ ɪkwɪrá́nánɪɲɪ́ imónɪ́ɲáonɪ enagɪ́ nánɪ seyɪ́né enɪ́ axɪ́pɪ ɪkwɪrá́nánɪɲɪ́ imónɪ́rɪxɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ́ eánɪɲagɪ́ nánɪ “Seyɪ́né enɪ́ e é́rɪxɪnɪ.” rarɪɲɪnɪ.

Gorɪxo ayá tɪ́ɲɪ́ imónɪɲɪ́pɪ́ tɪ́nɪ gwɪ́nɪɲɪ́ searoayíronɪ́ nánɪrɪnɪ.

¹⁷ Seyɪ́né Gorɪxomɪ́ —O áamáyo mɪ́ ómómɪxɪ́mɪ́ nerɪ́ná áamá xwérɪxa wímɪ́ sɪ́mɪ́ sɪ́mɪ́ e mɪɲwɪ́rárɪ́ ayɪ́ ayo wigɪ́ egɪ́ápɪmɪ́ dání mɪ́ ómɪxaxɪ́dɪ́nɪ́orɪnɪ. Omɪ́ xwɪyɪ́á rɪ́rɪ́mɪ́ nɪwɪrɪ́ná “Ápoxɪ́nɪ” nurɪro nánɪ sɪ́nɪ xwɪ́á rɪ́rɪ́mɪ́ nurɪ́nɪróná omɪ́ wáyɪ́ nɪwiro píránɪɲɪ́ é́rɪxɪnɪ.

¹⁸ Seyɪ́né nɪ́jɪ́á re imónɪɲagɪ́a nánɪ rarɪɲɪnɪ. Gorɪxo segɪ́ arɪ́owa sɪ́wɪ́ surɪ́má seaíekwɪ́kwɪyɪ́gɪ́ápɪ́ pɪ́nɪ wiaɪ́rɪ́rɪxɪnɪrɪ́ sɪ́ɲá sirɪ́pá tɪ́nɪranɪ́, gorɪ́ tɪ́nɪranɪ́, —Apɪ́ anɪ́pá imónɪpaxɪ́rɪnɪ. Apɪ́ tɪ́nɪ gwɪ́nɪɲɪ́ searoayíronɪ́manɪ.

¹⁹ Negɪ́ Judayɪ́ wigɪ́ ɪ́wɪ́ yarɪgɪ́ápɪ́ Gorɪxo ragɪ́ pwarɪɲagɪ́ nɪwɪnɪrɪ́ yokwarɪ́mɪ́ oneaiɪnɪrɪ́ sɪ́pɪsɪ́pɪ́ miá sɪ́yɪkwɪ́ mɪ́nɪ́ɲo nɪpɪ́kíroná yarɪgɪ́ápa o xegɪ́ xewaxo Kiraiso, ragɪ́ xegɪ́ ayá tɪ́ɲo nɪperɪ́ná punɪ́pɪmɪ́ dání gwɪ́nɪɲɪ́ searoayíronɪ́rɪnɪ.

²⁰ Xwɪ́arɪ́ tɪ́nɪ anɪ́na tɪ́nɪ sɪ́nɪ mɪmɪ́xɪ́pa enɪ́aná xámɪ́ xegɪ́ xano e é́wɪnɪgɪ́nɪrɪ́ wimónɪɲɪ́pɪ́ tɪ́nɪ xɪ́xenɪ́ nerɪ́ná urɪ́peaɲo seyɪ́né arɪ́rá seaimɪ́nɪrɪ́ nánɪ sɪ́á yoparɪ́yɪ́ tɪ́ɲɪ́ rɪ́ná rɪxa sɪ́ɲánɪ piaumɪ́mɪ́ nɪ́nɪrɪ́ seapeɪɲɪ́rɪnɪ.

²¹ Seyɪ́né o seaiɪɲɪ́pɪmɪ́ dání Gorɪxomɪ́ dɪɲɪ́ wɪkwɪ́roarɪ́gɪ́árɪnɪ. O xewanɪ́ɲo Kiraiso xwárɪpáyo dání owiápɪ́nɪmeanɪrɪ́ ámɪ́ dɪɲɪ́ sɪ́xɪ́ numímorɪ́ aga seáyɪ́ é́mɪ́ umɪ́eyoanɪ́

enagi nání seyíné omí díní nìwìkwíro “O nearínípi nepa neainfáriní.” nìyaiwiro díní nìwìkwímore ñweañoí.

“Xíxe díní sixí yíníírixiní.” uríní náníriní.

²² Xwioxíyo dání nìríxímeáyo díní sixí ouyaneyíníro segí íwí yarígápi xwíyá nepaxíní imónínípi mī aríá nìwiro píráníní nìxídírinípi dání ríxa igíáníní eámónígá enagi nání aníní miní xwioxíyo dání díní sixí yíníírixiní.

²³ Ayí rípi nání “Díní sixí yíníírixiní.” seararíní. Seyíné ámí síní bíníní eweáfápi, ayí anípá imónípaxí enípi maríá, aníní ñweapaxí imónínípi tíní eweáfáriní. Ayí xwíyá Goríxoyá aníní nìyimíní enípi áamáyo ámí síní bī eweearínípi nání raríní.

²⁴⁻²⁵ Bìkwíyo dání re nìríní eánínípi nioní seararínápi tíní xíxeni imónínagí nání raríní, “Ámá ayí ayí níní aráníní imónígáyíriní. Amípi áamá yarínagá nìwíníro yayí umearígápi, ayí ará siyíníní imóníní. Ará yeáyí nìyípeárimáná urí yarínípa áamá ení axípi yarígáriní. Ará siyí urí neríná píeroarínípa amípi áamáyo yayí umearígápi axípiníní imónaríníriní. E nerí aí Ámínáoyá xwíyápi aga aníní íníná imónínípiríní.” Xwíyá e rínínagí nání seararíní. Xwíyá api yayí seainípaxí imóníní wá seararínwápiríní.

2

“Xwíyá Goríxoyá oxídimíní ayá wí seaimóníwínígíní.” uríní náníriní.

¹ Ayínání segí ríá kíroarígá nìpíní tíní yapí wíwapíyarígá nìpíní tíní naní ríro sípí ríro yarígápi tíní sípí díní yaiwiarígápi tíní xwíyápai unwírárarígá nìpíní tíní api nìpíní ríxa xwíá weyáíírixiní.

² E nero niaíwí síní xíráyí amíní nání ayá wí wimónarínípa seyíné ení axípi xwíyá Goríxoyápi —Api ikweakwímí minínípiríní. Api aríá nìwírí xíxeni oxídimíní ayá wí seaimóníwínígíní. Goríxo yeáyí seayímíxemeaníe nání segí díní niaíwí amíní níníriná xwé iwiaroarígápa axípi yóí nimóníro amípi Goríxo wimónarínípi nání díní aumaúmí iníírixiní xwíyá oyápi nání ayá wí seaimóníwínígíní.

³ Seyíné aiwá gígí neróná awíí yarínípi nání nìjía imónarígápa Ámínáo díní sípí nìwíríná naní seainínípi nání ríxa nìjía imónígáyíné enagá nání api e éírixiní.

“Seyíné áamá Goríxoyáyíneríní.” uríní náníriní.

⁴ Seyíné Jisaso —O díní nìyimíní tíní sínáníní imóníní woríní. Ámáí “Síná ro sípíoríní.” nìríro emí móagá aiwí Goríxoyá sínwíyo dání ayá tíní enagi nìwíníriní aní xó mīrarínípi nání íá yamíxáriní.

⁵ Seyíné ení síná díní nìyimíní tíníníní imónígáyíneríní. Seyíné o tífáminí baríná Goríxo nìseamearí aní rídíyowá nání xegí kwíyí ñweapaxí wíwáníní seamíraríní. Seyíné aní iwámí dání oyá apaxípáníní imónígá “Goríxo wimónarínípi náníní e nìyaníwáriní.” yaiwiarígáyíníní nimóníro ayí Goríxo none nání yayí oneainíriní rídíyowá wiarígápa seyíné ení Jisasi Kiraiso seainíyo dání axípiníní xegí kwíyí xó wimónarínípi nání seaiwapíyarínípi wííírixiní seyíné aní wíwáníní seamíraríní.

⁶ Xwíyá nioní seararínápi, ayí Bìkwíyo dání re nìríní eánínípi tíní xíxeni imónínagí nání raríní, “Aríá époyí. Goríxoní áamá síná aní nìmíríroná síná awíaxí wo xámí nìmearo iwamíó tìwayíroarígápa nioní ení áamá wo gí Saioní ñweagáyo umenñweaní nání nurípearíná síná ayá tíní imóníní wo nìmearí iwamíóníní tìwayíroaríní. Omí díní wìkwírogáyí ayá nìwíní ‘Pí nání wìkwíronáriní?’ wí yaiwíííámaní.” nìríní eánínípi nioní seararínápi tíní xíxeníní.

⁷ Ayínání díní wìkwíroarígáyíné nání síná o ayá tíní imóníní. E nerí aiwí díní mīwìkwíropa yarígáyí Bìkwíyo re nìríní eánínípi tíní xíxeni egíawíxíní, “Síná

¹⁸ Xínáíwáníñí nimóníro omíñí wíiarígfáyíné, segí bosí seamearígfáwa nání wáyí níwíro ínímí níwuríníróná naní níseamero awayíní seaiarígfáyóní maríái, uyíñí níseaikáíro seamearígfáyo ení ínímí wuríníííxíni.

¹⁹ Ayí rípi nání raríñíni. “Goríxo wimónaríñípi apíríani?” níyaiwíro sa apíní oyaneyíníro nání “Pí pí xeaníñí neaikáráná díní ríá neaxearíñípi ayí ananíríni.” níyaiwíro xwámámí níwirínáyí, Goríxo yayí winaríñí enagi nání ananí bosowamí wurínííííxíni.

²⁰ Íwí yaríñagí niseaníro uyíñí seaikáránáyí, seyíné xwámámí wíagí aiwí “Goríxo nene xwámámí wíaríñagwí nání ananí yayí seáyí e neameníáríni.” ríseaimónaríni? Oweoí! E nerí aí seyíné naníni yaríñagí aiwí uyíñí seaikáráná xíxe míwí xwámámí níwirínáyí, Goríxo yayí winípxípi yaríñot.

²¹ Goríxo seyíné e éííxínií wéyo íá seaumíríñíni. Ríníñí seyíné meapaxí imóníñípi Kiraiso nímeáríniírná ríníñí seyíné ení surímá nímeáríniíróná epíríápi nání síñwepígfí seaiñí enagi nání raríñíni.

²² O Bíkíwíyo “Íwí bí mepa erí xegí manípa tíní yapí bí mírípa erí eníííni.” nííínií eáníñípi tíní xíxeni eníñigíni.

²³ Omí ikayíwí umeararíná xío ení wí xíxe ikayíwí murípa erí omí ríníñí wíaríná “Soyíné míyíó ráraríniíñíyo ríxa uríkwíníííráot.” murípa erí Goríxomí —O áamá níyoní wígfí egíápi tíní xíxeni pííí umamoaríñoríni. Omí díní níwíkwírorí “Ayí nioní nííápi nání pííí umamoníáríni.” yaiwírí eníñigíni.

²⁴ Nene íwí enwápi nání Goríxo pííí níneamamorínáyí xíxeni imóníminíí ení aiwí o nene pííí neamamómínií éípi Kiraisomí pííí umamóáná o ríníñí nímearí yoxáípamí dání peníñigíni. Áamá píyí síní íwí bí mepa yarígfápa seyíné ení axípi ero áamá síní ñweagíáyí amípi xwapí yarígfápa seyíné ení axípi wé róníñí imóníñípi ero éííxínií peníñigíni. Omí iwaní nímépero píkgíáyo dání segí wará ríxa naní iníñagi nání “Apí e éííxíni.” seararíñíni.

²⁵ Eníiná síní Jisasomí díní míwíkwíroipa neróná sipísipí xíáwomí píní níwíarímí ñíñííá neánowíríná yaríñípa yagíáyíné aiwí agwí ríná segí seáwo —O dínípi awíníñí seameníweaaríñoríni. O téníminí níbíro nání ríxa píráníñí ñweañot.

3

“Apíxíwayíné oxowamí yeáyí wurínííííxíni.” uríñí náníííni.

¹ Apíxí oxí meánígfíwayíné ení axípi segí oxowamí yeáyí wurínííííxíni. Segí oxí wa xwíyíá Goríxoyápi pííí wíáíkmí yarígfáwa enánáyí, awa ení sewayíné yeáyí níwuríníro wé róníñí yaríñagí síñwí níseaníríñíyo dání díní níkiníimóníro “Xwíyíá apí neparíni.” yaiwííííá nání “Yeáyí wurínííííxíni.” seararíñíni. Sewayíné xwíyíá Goríxomí díní owíkwírópoyíníí imóníñí bí muraríñagí aiwí

² awa sewayíné síyíkwí bí mínígfíwayíné ero Goríxomí wáyí wíro yaríñagí síñwí níseaníróná awa ení axípi díní wíkwíropaxí enagi nání raríñíni.

³ Sewayíné “Aríge nerí negí díá awíaxí imóníííeníñot?” yaiwíro “Aríge nerííá awíaxí imónaní nání nígwí yeyí nerí ípínaníréwíni?” yaiwíro “Aríge nerí awíaxí imónaní nání aikí aipíyí yínaníréwíni?” yaiwíro mepa éííxíni. Okíyíá níííróná segí waráyo seáyíííwámí dáníni okíyíá mínípaní.

⁴ Xwíoxíyo ínímí nání ení díní nímoró okíyíá inííííxíni. Xwíoxíyo ínímí okíyíáníñí inaríñípi, ayí sewayíné xwíoxíyo ríá ápiáwí míseawé sa píyíá níseaweáríñípmí dání okíyíáníñí inarígfápiíni. Apí wí anípa mímonípxí enagi nání Goríxoyá síñwíyo dání ayá téní imóníñípiíni.

⁵ Apíxí eníñaní “Goríxo wimónaríñípiíni oemíni.” yaiwíagííwa —Íwa “Goríxo nearíñípi xíxeni neaííííáríni.” níyaiwíro díní wíkwímoagííwaríni. Íwa ení axípi

wigí xia gwowami yeáyí nîwuriñîrîñîpimi dâni xwioxíyo ínîrîwâminî okiyáñîñî inagíarîñî.

⁶ Seraí yagípi nâni bî osearîmîñî. Í xegí xia gwô Ebîrîamomî yeáyí nîwuriñîrîñî arîá nîwirî “Ámînáoxîñî” uragîrîñî. Sewayîné amîpî wî nâni wáyí bî mepa nero píranîñî nerónáyí, sîwá rénîñî inarîñî, “Seraí yagípa newanîñene axîpi imónîñwîñî.” Sîwá éñîñî inarîñî.

“Oxoyîné apîxîwami píranîñî uméfrîxîñî.” urîñî nânîrîñî.

⁷ Apîxî meagíoyîné enî segí apîxî tîñî nawîñî nîñwearóná “Apîxîwa imónîgíápi, ayí apîrîñî?” nîyaiwiro nîjîá imónîgíá apî tîñî xîxenî nîwîwapîyîro nawîñî ñweáfrîxîñî. Apîxîwa oxoyîné tîñî xîxenî enî neánîro mepaxí enagi nânî seararîñîñî. Gorîxomî rîxîñî urarîgíápi arîkwîkwî mîseai pa enîa nânî “Negí apîxîwa enî dîñî nîyîmîñî imónîñîpi meapîrîñîwîñî?” nîyaiwiro wé íkwianñwîyo ñwîrîrîñîñî.

“Sîpî seaikárîgíá aîwî nanîñî wîfrîxîñî.” urîñî nânîrîñî.

⁸ Repîyî nîseaiéra úápi, ayí nîpîñî rîpi éfrîxîñîñî seararîñîñî. Píranîñî nîñwayîrónîro ñwearo xîxe dîñî sîpî inîro xexîxexîrîmeáyí dîñî sîxî yinarîgíápa axîpi xîxe dîñî sîxî yinîro wá wianenîro seáyî e mimónî sîyîkwîñîñî nimónîro ñwearo éfrîxîñî.

⁹ Ámá uyîñî seaikárîáyo pírfî numamoro axîpi xîxenî mîwikárîpa ero xwîyîápai seañwîrîrîáyo axîpi xîxenî pírfî numamoro xwîyîápai mîñwîrîrîpa ero neróná ámá sîpî seaikárîgíáyo Gorîxo nanî owinîrî rîxîñî urîfrîxîñî. Gorîxo seyîné nanî seaîñîa nânî ámá ayo e wîfrîxîñîñî wéyo íá seaumîrîñî enagi nânî seararîñîñî.

¹⁰ Bîkwîyo dâni re nîrîñî eánîñagi nânî rarîñîñî, “Ámá ‘Nionî yayí nîñîñî kîkîá onweámîñî.’ nîwimónîrîñî re yaiwîwîñîñî, ‘Gí manîpá tîñî xwîyîá sîpî imónîñîpi rîmî mexoámopa erî yapí bî rîmî mexoámopa erî oemîñî.’ yaiwîwîñîñî.

¹¹ Sîpî imónîñî yarîñîpimi wé íá nîmîxeánîrî nanî imónîñîpi éwîñîñî. ‘Ámá nîñî tîñî arîge píyîá nîwîrîñîñî ñweaanîwîrîñî?’ nîyaiwirî apî e imónîwanîñîñî anîñî minî iponîwîñîñî.

¹² Ayí rîpi nânî e éwîñîñî. Ámîná Gorîxo wé rónîñî yarîgíáyo sîñwî wîñaxîdîmerî ínîná xîomî rîxîñî urarîgíápi nânî arîá ókiarî umónîrî yarîñîñî. E nerî aí sîpî yarîgíáyo wikî wónarîñî enagi nânî e éwîñîñî.” Bîkwîyo e nîrîñî eánîñagi nânî rarîñîñî.

Nanî yarîñwápi dâni rîñîñî neaîmeaarîñî epaxîpi nânîrîñî.

¹³ Seyîné nanîñî oyaneyîñî anîñî minî xîdarînáyí, gîyî rîñîñî seaîapîpîrîarîñî?

¹⁴ E nîsearîñî aí seyîné wé rónîñî yarîñagi nânî rîñîñî seaîmeáagi aîwî ananî yayí seaîñîwîñîñî. Bîkwîyo rîñîñîpa “Seyîné ámá sîpî seaikárîgíáyí ófî nerî dîñî yánîpaxí seaîwapîyarîñî ófî mepa nero ayá ípîpá mîñwîrîrîñîpa nero rîpi éfrîxîñî.

¹⁵ Xwioxíyo dâni ‘Kiraiso gí Ámînáorîñî.’ nîrîñîro dîñî sîxî ínîfrîxîñî.” Seyîné “Gorîxo yeáyí nîneayîmîxemearîñî e neaîñîarîñî.” nîyaiwiro dîñî wikîwîmoarîgíápi nânî ámá yarîñî seaîfî ayí ayo repîyî wîpîrîa nânî dîñî neñwîpero ñweáfrîxîñî. Seyîné apî nânî repîyî nîwîróná ímî tîñî murîpa nero “Jisaso ámá ayí nânî enî mîpepa reñîñîñî?” nîyaiwiro awayîñî nîpenî xwîyîá urîfrîxîñî.

¹⁶ Seyîné e neróná ámá seyîné Kiraiso tîñî nawîñî nimónîro nânî nanî yarîñagi sîñwî nîseanîro aí ikayîwî seamearîgíáyí rîwéná “Nîpîkwîñî murîñwanîñî.” nîyaiwiro ayá winîpîrîa nânî seyîné repîyî nîwîróná rîwéná wairîrî inîpaxí imónîñî bî murîpa éfrîxîñî.

¹⁷ Ayí rîpi nânîrîñî. Gorîxo xe rîñîñî oseáîmeanîrî nîwimónîrîñîyí, seyîné nanî yarîgíápi dâni rîñîñî seaîmeááná ayí ananîrîñî. Sîpî yarîgíápi dâni

ríninjí seaímeááná xixeni Gorixo “E éríxini.” wimónarínjipimi mîxídarínagá náni seararínini.

“Kiraiso negí íwípi yokwarímí neaiimínirí penínigini.” urínjí nánirini.

¹⁸ Kiraiso enjipi náni bi orimínini. O Gorixo negí íwí yarínwápi yokwarímí neaiimínirí náni ríninjí nímearíná nawínáni penínigini. Siyikwí míninjo siyikwí ínínwáéne Gorixo tñni nawíni piyíá neawírimínirí náni penínigini. Ámá wará írináná pikigíá aiwi kwíyíyo dání ámi níwiápinímeari

¹⁹⁻²⁰ apimi dání nurí ámá piyíyá dínj gwíninjí nweagíáyo —Ayí Nowao tñíná o sipíxo imíxaríná Gorixo “Pírí umamómigini.” níyaiwirí aí wigí ríá kíroarígíápi náni axíná ipipímí mîwipa enáná pírí wiaikímí egíáyíriní. O ayo nurí wáí uríniginigini. Ámá sipíxomi píxemoánigíáyí ámá obaxí maríái, wé wíúmi dánj waú wo apini nípixemoáníro náni iniigí waxíyo mînamí sinj egíawixini.

²¹ Iniigí waxí api ámá agwí ríná wayí meááyo yeáyí uyimíxemeaarínjipi náni neaiwapiyarínjipirini. Ámá wayí nímearíná kíyí xéninjipi emí kwírimónaníro yarígíámani. Ayí xwioxíyo dání Gorixomi réninjí uraníro yarígíáriní, “Jisasomi nuxíðiranéná wairírí inípxá imóninjí bi yaníwámani.” éninjí uraníro yarígíáriní. Ayí píyo dání maríái, Jisasi Kiraiso wiápinímeanjipimi dání yeáyí neayimíxemeaarínjirini.

²² O anjínami náni ríxa nípeyirí Gorixomi wé náúminí nweani. Gorixo íáninjí wiepíxíniasinjí enagi náni anjínami nweagíá gíyí gíyí anjínajíraní, enj eáninjí imónigíáyíraní, néní tígíáyíraní, níní omí simanwíyóninjí yeáyí wuríninjoí.

4

“Íwí xámi yagíápi siní mepani.” urínjí nánirini.

¹ Kiraiso xíomi upíkíáná ríninjí meanj enagi náni seyíné ení dínj xío “Nanj imóninjipi yarínáoní aí ananí ríninjí omeámíni.” níyaiwirí íá xirínjipa seyíné ení axípi íá níxirirí dínj íkwíróríxini. Ámá ríxa ríninjí meááyí íwí yarígíápi pñni wiárigíá enagi náni dínj api íá níxirirí íkwíróríxini.

² Ríninjí meááyí íná dání igí siní sinjwí naineníro níñwearóná íeapá ámá winarínjipi “Oyaneyí.” níyaiwí Gorixo e éríxiniirí wimónarínjipi “Oyaneyí.” yaiwiarígíáriní.

³ Ayí ripi náni seararínini. Xámi seyíné ámá Gorixoyá mimónigíáyí íeapá wináná rikíkírío yarígíápa néra ugíápi ríxa apáni egíáriní. Rikíkírío seyíné néra ugíápi, ayí ripirini. “Íwí oinaiyí.” níyaiwiníro oxí wo tñni apíxí wí tñni nípoga uro íeapá néra uro iríwá ikáriníro ámá sinjwí anigíe dání piáxí weánipaxí imóninjipi ero iniigí papíkí yarígíápi xwapí níro segí nwfá nímeróná Gorixo xwíríá winarínjipi ero egíápi, ayí apirini.

⁴ Ámá Gorixoyá mimónigíáyí seyíné ríxa o wimónarínjipi xídiro ayí tñni nawíni síwíninjí arfki siní miponípa ero yarínagá náni dínj ududí nero xwíyíápai níseanwíráriro aiwi

⁵ ámáyo mí ómómíximí éimiginirí náni nimónirí weninjí nerí nweanomi —O pegíáyo tñni sinj nweagíáyo tñni nawíni mí ómómíximí eníorini. Omí wigí egíápi náni “Api náni enjwáriní. Api náni enjwáriní.” repíyí níwiéra upíríá enagi seyíné ikayíwí seameararígíápi náni wáyí mîseainipani.

⁶ Ayí ripi xixeni imónínfa náni xwíyíá yayí winípxápi Jisaso ámá ríxa pegíáyo aí wáí uríniginigini. Pegíáyí sipí siní xwíá tíyo níñwearóná egíápi náni Gorixo pírí umamonjipimi dání pegíá aiwi o wimónarínjipi tñni xixeni ámi dínj síxí umímóáná wiápinímeáríxiniirí wáí uríniginigini.

“Gorixo seaiapínjipimi dání píranínj inífríxini.” urínjí nánirini.

⁷ Amipí níní ríxa anipá imónínfa nání aṇwí e imóníní. Ayínání Goríxomí xwíyá rírímí nīwiríná píráníṇí urípírfá nání nípíréanírí ero síṇwí t́níní ero éfíríxíní.

⁸ Apí nero aí rípí aṇipaxí imónínṇípíríní. Ámá díní síxí uyinarígá wo ẃomí f́wí wíkáráná apaxí mé yokwarímí wíiarínṇí enagi nání séríxímeáyí t́níní díní síxí nīyiníríná xwapí ayá wí díní síxí yínífíríxíní.

⁹ Xíxe nípemeánímí úfíríxíní. Xíxe nípemeánímí numáná ŕwéná anínúmí ikaxí mirínípa éfíríxíní.

¹⁰ Goríxo seyíné woxíní woxíní píráníṇí menífíríxínírí xíxegíní imónínṇí síxí seamímonṇípí ríxa t́gíáyíné enagíá nání apímí dání arírá ínífíríxíní. Bosíwí awiaxo xegí boso wéyo f́á umírínṇípí t́níní píráníṇí yarínṇípa seyíné ení Goríxo wá nīseawianírí xíxegíní imónínṇí seiapínṇípí t́níní axípí nero píráníṇí arírá ínífíríxíní.

¹¹ Xwíyá x́oyá rípaxí imónínfíríxínírí síxí umímonṇí gíyí gíyí apí xíxeni ŕfíríxíní. Arírá wípaxí imónínfíríxínírí síxí umímonṇí gíyí gíyí ení eánínṇí Goríxo e éfíríxínírí weámíxínṇípí t́níní wífíríxíní. Seyíné Jisasí Kiraiso ení eánínṇí seaimíxíagí yarígá rípí nípímí dání Goríxomí seáyí e umepírfá nání apí e éfíríxíní. Anínṇí íníná seáyí e imóníní amipí nīyoní seáyí e wimóníní epaxo, ayí oríní. “E imóníwínígíní.” nímónaríní.

“Ŕfínṇí nímearíná yayí seainíwínígíní.” urínṇí náníríní.

¹² Gí díní síxí seayínáyíné, xeanínṇí iwaḿó seaíwapíyí rírí nání ámá seaikárarígá rípí ŕfánínṇí seanarínagí aí “Ŕfánínṇí nene neanarínṇí rípí Jisasomí díní wíkíwíroarígá wíyo míwímeaarínṇípíríní.” nīyaiwíro díní nīyága mupaní.

¹³ Kiraiso níkínírí seáyí e imónínṇípí piaumímí ínáná díní nífá b́ onímíapí mīseainí xwapí ayá wí seainínfa nání ŕfínṇí omí wímeanṇípí seyíné ení axípí seaímeaarínagí nání yayí seainíwínígíní.

¹⁴ Kiraisomí x́darínagíá nání ikayíwí seamearánáyí, “Goríxo naní neaimíxíjene enagwí nání ŕfá neaímeaaríní?” yaiwífíríxíní. “Kwíyí Goríxoyá rípí —Apí seáyí e imónínṇípíríní. Apí nene neakíkayonírfání?” yaiwípaxí enagi nání yayí seainíwínígíní.

¹⁵ Seyínéyá wo ámá píkíxwíró enípímí dáníraní, f́wí enípímí dáníraní, uyíní enípímí dáníraní, mímáyíró enípímí dáníraní, apímí dání pírí umamóáná ŕfínṇí meaarínagí nīwínírínáyí, “Ayí ananí imónínṇípíríní.” mīyaiwípaní.

¹⁶ E nīsearírí aí segí wo “Kirisomí x́darínagí nání oyá imónínṇíyí woríní.” ŕfínṇí nání ŕfínṇí meaarínagí nīwínírínáyí, o ayá mīwínípa nerí “Kirisoyá yoí nioní ení ẃfínínṇíáonírání?” nīyaiwírí Goríxomí yayí wíwínígíní.

¹⁷ Ayí rípí nání seararíníní. Goríxo ámá nīyoní ḿ ómómíxímí ení nání ríxa aṇwí eríní. Xegí imónígíáyo xámí ayo xwíríxí umenífíríní. Ámá x́omí díní wíkíwíroarínwaéne xámí nīneaímeámáná ayí ámá xwíyá Goríxoyá yayí wínípaxí imónínṇípí pírí wíakímí wíarígíáyo ayoyí apa aríge wímeanífírání?

¹⁸ Bíkíwíyo re níríní eánínagí nání raríníní, “Ámá wé rónínṇí imónígíáyí Goríxo síní yeáyí muyímíxemeapa enímí ŕfínṇí nímearínáyí, ámá Goríxomí ŕwí umoro f́wí ero yarígíáyí aga aríge wímeanífírání?” ŕfínṇí nání raríníní.

¹⁹ Ayínání ámá Goríxo ŕfínṇí xe owímeanírí síṇwí wínarínṇíyí naní imónínṇípíní nero “Nene neaimíxíño —O pí pí neararínṇípí xíxeni śmí e nítínírí neaiiarínṇoríní. Píráníṇí neamepaxoríní.” nīyaiwíro omí wíkíwíarínfíríxíní.

5

Jisasoyá síyíkí imónígíáyo wípenweagíáwamí urínṇí náníríní.

¹ Ayínání Pitaoní —Nioní Kiraiso ŕfínṇí nímearí péáná síṇwí wíníná woníríní. O níkínímí weapáná seáyí e o imónínṇípí nioní ení o t́níní nawíní imónímí nání imónínṇá

wonirini. Nioni eni siyikí Jisasoyá imónigfáyo wipenweámfa nani imóninjá woni enagi nani segí wipenweagfóyiné ení rirémixí bí oseaimini.

² Sipisipí píraniní mearigfáwa mearigfápa áamá Gorixoyá imónigfá soyiné tñi nweagfáyo axípi píraniní umenweáfrixiní. E neróná “Simeaxídfí neaiarinagfa nani owianeyi.” miyaiwipa ero Gorixo wimónarinípimi dani nixídiro “Negí dñi tñi owianeyi.” yaiwiro éfrixiní. “Bí oneaiapfóyini arírá owianeyi.” miyaiwipa ero símfí nixeadfpéninípimi dani arírá wirowi éfrixiní.

³ Soyiné seáyí e niwimóniro áamá Gorixo umenweáfrixiniri wéyo seaiariníyo paimimí miwipa ero siwí naní ikaniní seapaxí imóninípí wíwapiyirowi éfrixiní.

⁴ Soyiné píraniní e nerónáyí, sipisipí mearigfá niyoní seáyí e wimóninjo —O Kiraisorini. O sináni weapána áamá nífá neróná wiárfí nimúrooro xopírárfí niwiróna nigwí meearigfápa soyiné eni íná axípininí níknimáná urí mimóniní bí meapfráriní.

Íwí sikinowami uriní nánirini.

⁵ Íwí sikinoyiné eni seaipenweagfáwami yeáyí wurínfrixiní. Gorixo áamá “Nioni seáyí e imóninjánirfani?” yaiwinarigfáyo pírí mákfí nerí áamá “Nioni seáyí e mimóninjánirini?” yaiwinarigfáyo wá wianariní enagi nani noyínéní “Negí wí seáyí e nneaimónirínáyí, ananirini.” yaiwiro “Xínáíwanéniní nimónirane omíní owianeyi.” yaiwiro éfrixiní.

⁶ Ayínáni Gorixo xegí ríxa nimónáná seáyí e neaimixíwiniginiri “Siyikwíniní imóninwápiane Gorixo xegí ení eániní tñi neamenweapaxorfani?” niyaiwiro ínimí yeáyí wurínfóyí.

⁷ O áamá xegí imónigfáyo píraniní umearinjo enagi nani amípí seýné ududí seainarinípi omí ikwíkwarimí wiayípoýí.

⁸ Pusí sayí raioníyí rininípi nanwí roaninimiri nani awí níra warinípa seýné tñi mixel inarigfó —O, ayí oborini. O axípi e seaiminiri yarínagi nani sinwí tñi neróna sinwí mixel nero rófrixiní.

⁹ Seyiné nífá re imóninjoí. Séríxímeá xwífá rírí nírimini nweagfáyí ríniní seýné seaimearinípa axípi ayo eni wímeariní enagi nani seýné Gorixomí dñi wíkwíroarigfápi ení sixí neámixiniro obomí pírí mákfífrixiní.

¹⁰ Ríná bí onimiápi nani seýné ríniní nímeámáná enáná Gorixo —O wá aniní miní neawianarinorini. Kiraiso ríxa níkniri seáyí e imóninípi seýné eni o tñi ikárinigfáyiné enagfa nani axípi imónífrixiniri wéyo fáfá seauminíjo, ayí orini. O seýné fáfá seawearímixiri píraniní sfkíkfí seaomixiri ení sixí seaeámixiri Kiraisomí xídarigfápi miwáramopaxí seaimixiri enífrini.

¹¹ O aniní íniná amípí niyoní seáyí e wimóníwiniginí. “E imóníwiniginí.” nimónariní.

¹² Nioni Sairaso —O negí nírixímeá dñi unwiráripaxí imóniní worini. O saní ninirápiri ríwaminí nearinípimi dani nioni xwíyífá onimiá rípi ení rirémixí seairí áwaní “Gorixo wá níseawianiri seainípi aga xixeni apirini.” seariri yarini. Nioni searípi dñi fáfá níxiriro ení neániri nweáfrixiní.

¹³ Jisasoyá siyikí imónigfá Babironíyo nweagfáyí —Ayí seýné tñi nawíni Gorixo fáfá seayamíxariníyífrini. Ayí yayí seawárenapariní. Gí íwí Mako eni yayí seawárenapariní.

¹⁴ Sewaniníyíné yayí niniróna xwioxíyo dani yayí óf eánenífrixiní. “Kraisó tñi nawíni ikárinigfá niyínéní oyá dñiyo dani niwayíróniro nweáfrixiní.” nimónariní.

Payí Pitao ríwíyo eañínarini.

Payí rina áamá Jisasomí dñí wíkwíroarígá wí ení nimóniro ñweagfáy nání Pitao ríwíyo eañínarini. O Jisaso wiepísagowa worini. Jisaso ríxa añínami nipeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwemáná enáná mimóní uréwapíyarígáy obaxí Jisasoyá siyikí imónígáyo níwímearo xenwíni xenwíni re urarígápi nání, “Jisaso xwiogwí obaxí yómñí néra nurí nání ámi níweapínfámani.” urarígápi nání Pitao aríá níwirí ayí mimóní uréwapíyarígáy urarígápi ríwímini mamoro Jisaso neaímeañí mfkone uríñwápi aníñí íá xiríro éfríxinirí payí rina níriri eañínari. Pitao xómi Romíyo dání pikipírí añwi e enáná eañínari.

¹ Saimoní Pitaoní —Nioní Jisasi Kiraisoyá xináínññí nimónirí omñí wiirí wáf wurímeirí yaríñwáyí wonirini. Nioní payí rina seyíné Goríxoyá dñí tñí dñí wáf wurímeiaríñwáone íá níxirirane wíkwíroaríñwápi íá níxiríro wíkwíroarígáyíné nání —Seyíné wé róníñí Jisasi Kiraiso —O negí Nwíá imónirí yeáyí neayimíxemeaaríño imónirí enorini. Seyíné wé róníñí o imóníñpimi dání dñí wíkwíroarígáyínerini. Seyíné nání payí rina nearí mónaparíñini.

² “Níjía seyíné Goríxo tñí negí Áminá Jisaso tñí awaú nání imónígápimi dání Goríxo wá ayá wí seawianirí seyíné níwayiróniro ñweapírí nání ayá wí seaíirí éwínígní.” nimónarini.

“Goríxo e imónífríxinirí íá yíyamíximí neaíñenerini.” uríñí nánirini.

³ Nwíá imóníño xegí ení sixí eániríñpi tñí xixeni neri amípí nene dñí níyíminí imónirane síwí áamá omí píraníñí níxídróná epaxípi erane yanfáwá nání imóníñí nípini ríxa neaiapíñirini. Apiaú e yanfáwá nání níjía o —O seáyí e imónirí siyikwí míní íkwíráññí imónirí enípimi dání nene ení axípi imónífríxinirí wéyo íá neaumíññorini. Níjía o nání xixeni imóníñwápimi dání amípí api neaiapíñirini.

⁴ O seáyí e imónirí siyikwí míní íkwíráññí imónirí enípimi dání “E e níseaíimfáriní.” nearíñpi —Api seáyí e imónirí ayá tñí imónirí enípíriní. Api ríxa neaiñíriní. Áamá pikianíro yaríná nurakínárimí warígápa feapá áamá xwíá tíyo ñweañwaéne níneainírná xwírá neaikíxearíñpimi dání nurakínárimí uro Goríxo imóníñpa axípi imóniro epírfá nání e neaiñíriní.

⁵ Nene o imóníñpa axípi e imónífríxinirí api nípini e neaiñí enagi nání seyíné ríwí síwíá miyí nírkwíníro síní dñí níwíkwíroróná wé róníñí ero wé róníñí neróná Goríxo áamá xóyáyí e éfríxinirí wimónaríñpi nání píraníñí níjía imóniro

⁶ api nání níjía nimóníroná nípreánirí ero nípreánirí neróná sípí seaímeaaríñpimi xwámámí wíro xwámámí níwiróná síwí áamá Goríxomí píraníñí níxídróná epaxípi ero

⁷ api neróná séríxímeáyo ayá urímíxíro ayá nurímíxíroná áamá níyoní dñí sípí wíro éfríxiní.

⁸ Ayí rípi nání raríñini. Seyíné nioní “E e éfríxiní.” searfá api tñí xixeni nepa nero sayá nímixa nurónáyí, síwá réníñí inaríñoí, “Níjía nene negí Áminá Jisasi Kiraiso nání imóníñwápi surfámá wí mimónini. Íkíá ná míwé oxí roaríñyíññí mimóníñwíni.” síwá éñíñí inaríñoí.

⁹ Ayí rípi nání ení raríñini. Áamá “Goríxoyaénerini.” níriníro aí nioní searfá api míyarígáyí, ayí fíwí eníná yagíá Jisaso yokwarímí wiíñpi nání ríxa dñí aríá níkeamoro nání áamá síñwí agwí uparígáarani, síñwí suparígáarani, imónígápa axípi imóníñoí.

¹⁰ Ayínáni gí níríxímeáyíné, seyíné “Goríxo nene íá yíyamíxímí nínearí íá neaumíríñenerfaní?” nìyáiwíníro ipímónípírí nání nioní searíápi aníñf nìyaxídíro pírániñf éfírixíni. Ayí rípi nání raríñíni. Apí íá nìxíríro néra nuróná wí nóreámioapíríámani.

¹¹ Seyíné nioní searíápi íá nìxíra nuro xíxeni nerónáyí, negí Ámíná Jisasi Kiraiso, yeáyí neayímíxemeaariño xegí xwioxíyo aníñf íníná neamenñweanfe páwíáná yayí nìseameríná aga yayí óf seaeánínfáríni.

¹² Ayínáni seyíné nioní agwí searíápi nání ríxa nìjía imóníro xwíyíá nepaxíñf imóníñf none searéwapíyíñwápi xaiwí íá xíríro yaríñagía aiwí seyíné apí nání dñf seainínfá nání íníná dirírf oseaiyimíníri nání ipímóníñfíni.

¹³⁻¹⁴ Ayí rípi nání seararíñíni. Negí Ámíná Jisasi Kiraiso áwanf níríñfpi tñi xíxeni gí dñfpi níníwárími unfá anwí e enagi nání síní gí dñfpi níníwárími mupa eními xwíyíá apí seyíné ámi dñf síxí oínípoyníri dirírf seaimí nání “Aníñf míní nìsearírínáyí, naníriní.” nímónaríni.

¹⁵ Ayí rípi seararíñíni. Nioní ríxa penámi ríwíyo xwíyíá searíá apí ámi dñf yaikiropaxí imónípíríá nání aníñf míní síñwíríáníñf nìyaxídíri osearímíníri raríñíni.

“Jisaso níkíníri roñáná wíníñwáoneríni.” uríñf náníriní.

¹⁶ Negí Ámíná Jisasi Kiraiso ení neáníri weapínfápi nání áwanf nìsearíranéná negí dñf tñi bí mìsearíñwanigíni. Píyíñf ikayíwí áamá wigí dñf tñi éwapínarígfápi bí ení mìsearíñwanigíni. Xífo níkíníri ñweañáná síñwí wínaronwáone searíñwanigíni.

¹⁷ Ayí rípi nání seararíñíni. Negí ápo Goríxo omí seáyí e numíeyoarí wé íkwianwíyo nìñwíríríná xífo, ikínígfá nìyoní seáyí e wimóníño anínamí dání re rínénapíñíni, “Gí dñf síxí uyíñá ro nání aga yayí seáyími dání ninaríni.” rínénapíagi

¹⁸ none díwí ñwíápiimi o tñi nìñwearanéná newaníñone aríá tíyo dání aríá e wíñwanigíni.

¹⁹ None apí searíñwáone aiwí xwíyíá Kiraiso nání wíá rókiamoagíáwa níríro eagíápi —Apí anípaxí “Neparíni.” yaiwípaxí imóníñfíriní. Xwíyíá apí ení tññwaéneríni. Uyíwí sía yiníñfími wíá okímíxaríñpa wíá rókiamoagíáwa níríro eagíápi axípi ríwíyo imónínfápi nání wíá neaókímíxíyimíníri nání neaiiaríñagi nání símímaníyo tñírfírixíni. Awa níríro eagíápi Jisaso ámi nìweapíríná wíáníñf nóga unfé nání uyíwíníñf wíá neaókímíxíya unfáríni. Íná ímiáóníñf weaparíñagi nìwíníranéná xwíyíá xífo weapínfápi nání ríníñfpi negí xwioxíyo dání wíá neaókímíxínfáríni.

²⁰ E nìsearírí aí rípi nání “Ayí neparíni.” yaiwírírixíni. Wíá rókiamoagíáwa níríro Bíkwíyo eagíápi bí negí dñfyo dání “Míkí apí nání iyí ríriníni?” yaiwípaxí mímóníni.

²¹ Wíá rókiamoagíáwa níríro nearíná áamá wayá dñfyo dání níríro meá Goríxoyá kwíyípi ukíkayóyo dání xwíyíá oyápiini nira ugíá enagi nání seararíñíni.

2

“Mimóní searéwapíyarígfáwami Goríxo pírf umamonfáríni.” uríñf náníriní.

¹ Eníiná aríowéyí wí mímóní wíá rókiamoarígfáwa nímóníro wigí áamáyo yapí uréwapíyagíápa axípi segí imónígfáyí wí mímóní searéwapíyarígfáwa nímóníro íními nímónímáná xwíyíá nepa mímóní áamá nìxífdíroná xwíríá ikíxénípaxí imóníñfpi nìsearéwapíyiróná Ámínáo nìperíñfpiimi dání ayo uroayíronf enagi aí omí ríwí umopíríáríni. E neríñfpiimi dání apaxí mé wíárf xwíyíá meárínípfíáríni.

² Uyínií yapí searéwapíyaníro epíríáyí epíríá axípiimi segí áamá obaxí xídípfíáríni. E yaríná áamá Jisasomí dñf míwíkwíroarígfáyí óf Goríxomí nepa xíxeni xídípfíri imóníñfyi nání ikayíwí mearípíríáríni.

³ Ámá yapí seaíwapiyaníro epíríáyí síḡwí íwí winárarigíáyí enagíá nání yapí níseaíwapiyirínípmí dání segí amípí íwí searápítríríní. Xwíyíá Goríxo eníná dání “Ayo xwíyíá numeáriríná e wikáríimígíní.” yaiwiáragípi síní piyíá mīweníní. “Xwiríá níwikíxeríná e wikíxéimígíní.” yaiwiago sá mīweníní.

⁴ Ayí rípi nání seararíní. Eníná anínají wa íwí éaná Goríxo axípi xe ámi ámi éfríxíní síḡwí mīwíní mīmeníḡwí meárinípríe nīmamówáriríná sáá xío pírf umamonfáyi nání siríríkí sáá aníní yínáriníníyómíní wárinínigíní.

⁵ Ámá eníná xwíá rírímí nīḡwearóná ríkíkírío yagíá níní ení Goríxo xe aníní e nero ḡweáfríxíní síḡwí mīwíní xwiríá níwikíxeríná xío yá díní tíní inígí waxí níróga níwiápínimearí ayo nípkírí aiwí Nowaomí —O ámá ayí ayo “Wé róníní imóníní Goríxo wimónarínípi apírání?” oyaiwípoynírí wáí uragoríní. Omí tíní xegí ámá wé wíúmí dání waúmí tíní Goríxo yeáyí wimíximeanínigíní.

⁶ Eníná ámá aní Sodómí tíní Gomora tíní apiaúmi ḡweaagíáyo ení Goríxo xwíyíá numeáriríná “Síní bí tíní ḡweapaxíymání.” níyaiwirí aní apiaúmi ríá mamówáráná ríá nínowárirí uráwíní imónínigíní. Goríxo e níwikárínípmí dání ayí tíní e íná dání ámá xío wimónarínípi mīxídarígíáyo síḡwepígí níwirí nene ení axípi neáimeanínírí éfí owíníní erírí winínigíní.

⁷ Ámá aní apiaúmi ḡweaagíáyo e níwikáríní aiwí Rotómí —O ámá wé róníní woríní. Ámá aní apiaúmi ḡweaagíáyí ríkíkírío ayá wí yarínagíá níwínírí nání díní ríá uxenóríní. Omí ení Goríxo yeáyí wimíximeanínigíní.

⁸ Ámá wé róníní o ámá ayí tíní nawíní nīḡwearíná ayí ríá kíroarígíápi síḡwí wínírí aríá wirí neríná sáá ayí ayo íkíníní sípí wirí díní ríá uxerí yagí enagí nání raríníní.

⁹ Goríxo síḡwepígí e e yayíní enagí nání nene ananí díní re yaiwipaxíríní, “Ámínáo ámá xío wimónarínípmí xídarígíáyo íwí éfríxínírí wikárarígíápmí dání ananí yeáyí wimíximeapaxíríní. Ámá wé róníní imónínípi mīyarígíáyo sáá xío ámá níyoní mí ómómíximí eníáyi tíní e nání ananí pírf numamóá nurí awí umenḡweapaxíríní.

¹⁰ Ámá síwí piáxí weánípaxí imóníní feapá winarínípi oyaneyíníro níponíga uro seáyí e umenḡweagíáyo páimímí wíro yarígíáyo anípaxí sáá ayí tíní e nání pírf numamóá nurí awí umenḡweapaxíríní.” Nene e yaiwipaxíríní.

“Mimóní searéwapiyarígíáwa sípí rípi rípi yarígíáwaríní.” uríní náníríní.

Mimóní searéwapiyarígíáyí “Nioní aríkí yaríná apí nímeaníríeníní?” mīyaiwí ayá nepeárimáná wígí díní tíníní níxídíro anínají seáyí e wimónígíáwamí ikayíwí numeáriróná ení ófí bí yarígíámaní.

¹¹ E yarínagíá aí anínajowa —Awa ámá ayíyá ení síxí eánígíápmí seáyí e wimónígíáwaríní. Awa seáyí e níwimóníro aí Ámínáoyá síḡwí tíní e dání xwíyíá nuxekwímoríná ikayíwí bí umeararígíámaní.

¹² Ámá ayí nanwíníní imóníní. Nanwíyí wí díní nenwíperí mīmoníyíríní. Sa ámá íá níxero píkipíríá nání miaríníyíríní. Nanwíyí díní ríá níxeyánírí yarínípa ámá ayí ení axípi e nero amípí ayí majíá imónígíápi nání ikayíwí meararígíá enagí nání ámá nanwíyo píkiarígíápa ámá ayo ení Goríxo wanínímíxíníaríní.

¹³ E yaríná ámá omíní egíápi nání níḡwí meaarígíápa ámá ayí ení axípi wígí sípí egíápi tíní xíxeni wímeaníaríní. Ikawáwíyíná aí pí pí feapá winíípi sa “Ímí tíní oyaneyí.” níwimóníro yayí néra warígíáyíríní. Ayí seyíné tíní nawíní nerímeáníro aiwá sání níníroná wígí feapá winarínípi ayá wí nero seyíné síyikwíníní níseaxénírí nání ayá onímíá mīseainaríní.

¹⁴ Apíxí í í tíní íwí oinaneyínírí ero íwí nání wimónarínípi wí mīwáramó ero yarígíáyíríní. Ámá Jisasomí díní níwíkwíroro aí síní nípkwíní díní aumaúmí

minigfáyo nene yarínwápa axípi oépoyiniri wipiomeaarigfáriní. “Ámáya amípi apí nioní meapaxípiriní.” niyaiwiro éwapígfí inarigfá enagí nání Goríxo “Ríxa xwíríá wikíxéimiginí.” ráriníyíriní.

15-16 Ayí óf Goríxo oxídípoyiniri wimónariníyimi píní niwiárimí xaríxaríniní néra xenwíminí nuro nání eníná sipí wíá rókiamoagí Beramoyí riníño —Omi xano Bioriní. O yagípimi ikaniní yarigfáriní. O nigwí nání aga ayá wí niwimóniri nání “Pí pí sipí imóninípi aí neríná nigwí nimeari nání ayí ananí emíiní.” yaiwiagoriní. O áma wo ríxiní re uráná, “Isíreríyí Goríxomi ríwí numero nítá xegí bí imóninípimi xídípirí nání ikayíwí tñí uramíxeí.” uráná o “Nigwí meámíniri nání ananí sipí apí oemíní.” yaiwiaríná dogí xwíyíá nání nijíá mimóniní aí wo áma xwíyíá níríniní axípi níriri míxí nuriri wíá rókiamoaríño díní ríá níxeyánimáná “Oemíní.” yaiwiarinípi pírí wiaíkímoniginí.

17 Áma ayí iniigí siminí ná miwé yeáyí yáriníyíniní imóniro kipiní niyiríná agwí kíkíá yáraná iniá ná meá ámi iminí nípípemi warinípaniní imóniro enagíá nání sirírikí aniní sía yinariníyí ayí nání ríxa aniní meaxáríó yárininí.

18 Ayí ripí nániriní. Áma ayí “Nioní pí pí ninimóníná ananí emíiní.” níríro weyí e nimeariníriní dání áma óf xenwíminí núfasáná píní niwiárimí Jisasomí díní wíkwíroarigfáyí tñí iwamíó kumíxinaníro yarigfáyo wíwapíyarigfáriní. Íwí nene yarínwápi axípi oépoyiniri wipiomearo íeapá wíwaniníyí winífpimi dání sipí oépoyiniri wíwapíyíro yarigfáriní.

19 Niwipiomearíná íwí wíwaniníyí yarigfápi gwí fániní uxírarínagí aí mimáyo dání re seararigfáriní, “Seyíné nene yarínwápa axípi neróná wí gwí fániní seaxíripaxí meníní.” seararigfáriní. E searariníagí aí áma íwípi nání aniní mírogwíniní naníriná ayí ríxa gwí fániní uxírarínagí nání raríniní.

20 Áma negí Áminá Jisasi Kiraiso —O negí yeáyí neayimíxemeaarínoriní. Áma o nání nijíá imónigfápimi dání síwí amípi xwíá tíyo nweagfáyo piaxí weánarinípimi niwiaíkiárimí numáná ámi axípi nero nání apimí gwí fániní uxírarínáná nerónáyí, ayí sipí ríwíyo imónipírfápi xámí imónigfápi tñí xíxeni imónipaxímaní.

21 Áma ayí óf wé róniní imóniníyí nání siní nijíá mimónipa nero sínwíyí, sipí ayá wí wímeámíniri enípi wímeapaxí aiwí óf wé róniní imóniníyí nání nijíá nimónimáná sekaxí ayá tñí none seariníwápi niwiaíkiro ríwíminí mamoarígíá nání sipí imóniní ámi bí tñí ná seáyí e wímeanfáriní.

22 Ewayí xwíyíá nene íníná re riníriníwá ripiaú tñí xíxeni yarigfáriní, “Síwí xwíríá nidárimáná ámi nurí manariníriní. Odípi áma wayí píraniní níroárimáná enáná ámi xwíriníwíyo gíní inaríníriní.” riníriníwápiáú tñí xíxeni yarigfáriní.

3

“Jisaso ámi niweapínfáriní.” uríní nániriní.

1-2 Gí díní síxí seayínáyíné, xwíyíá wíá rókiamoagíáwa —Awa Goríxo “E éfírxiní.” wimónarinípiní oyaneyiní yagíáwariní. Awa eníná níríro eagfápi tñí sekaxí amípi Ámináo, yeáyí neayimíxemeaaríño riní wá wurímeiarínwáone seariníwápi tñí xwíyíá apí seyíné ámi díní síxí níníro píraniní omópoyiniri dirírfí seaimí nání eníná payí wína nearí mónapínaniginí. Agwí ení axípi nerí ámi wína nearí mónapariní.

3 Xwíyíá nepa imóniní rimí ripí nání “Ayí anípaxírfáni?” yaiwírfírxiní. Sía yoparíyí tñíná áma ríperírfí seamepírfáyí seyíné wé róniní yarínagíá níseaníro wigí íeapá winarinípi níxídíro nání ríperírfí níseamero

⁴ re searipírjárini, “Segí mimáyo dání ‘Ámí niweapímjárini.’ searinyíyí ríxa ná gi weaparini? Negí ápowá ríxa pegíámi aiwi amípí xwíarí tñni anína tñni iwamíó imóniye dání imóninyíyí sñni axípi imóninagí nání seararinywini.” searipírjárini.

⁵ Ripérirí e niseariróná ripi nání dñj aríá ikeamopírjárini. Eníná Goríxo xwiyíá ráná anína imóniri xwíarí iniigíyo dání nimóniríná iniigíyo ínimi ene dání sñjání imóniri enjirini.

⁶ Iniigí tñni eni Goríxo xwíá íná imóninyíri “Xwiríá oikixeni.” ráná iniigí waxí níróga niwiápñimeari áamá xwíarími nweagíáyo anñnimixinjí aiwi api nání aríá nkeamoro ripérirí searipírjárini.

⁷ E nerinjí aiwi anína tñni xwíarí tñni agwi ríná imóninyípiáú xwiyíá axoyápimi dání ríá nñwínigini rárini. Sía áamá xío wimónarinyípi mñxídarigíáyo xwiyíá numeáriti wanñnimixínáyi imóníe nání rárini.

⁸ E neri aí dñj sixí seayináyíné, seyíné searimí ripi nání ríwí mukñnimopani. Goríxoyá sñjwíyo dání xwiogwí 1,000 nípweri aí sía ná wiyiníninjí órarinyirini. Sía ná wiyini nóriti aí xwiogwí 1,000 nñj pwearinyirini.

⁹ Ámináo noneyá mimáyo dání “Ámí niweapímjárini.” nearinyípi nání áamá wí “O ríxa miweapí yómijí yarini.” yaiwiarigíápa axípi e miyarini. Nene nání weninjí neri nweani. Yómijí ayí ripi nání yarini. Áamá wí manñipa ero nñni wigí íwí yarigíápi ríwñmíni mamoro érixini nání sñni yómijí yarini.

“Xwíarí tñni anína tñni ríá nowárinjárini.” urinjí nánirini.

¹⁰ E neri aí sía o ámi niweapíná nání Ámináoayá rñniníyí “Áamá íwí meáminiri ría barini?” miyaiwí maiwí nweanáná wímeearinyípa sía ayi eni axípi e seaímeanjárini. Sía ayi anj píri íwí tñni ríá nñniri anipá imóniri amípí anj píriyo dání wíá ónarinyíyí nñni rñmimeninwí neániríná ríá nowáriti xwíarí tñni amípí xwíáyo yariníyí tñni nñni ríá nñniri yayimí yowáriti enjárini.

¹¹ Api nípini ríá e nowárinjá enagi nání seyíné áamá Goríxo wimónarinyípimi xídiro wé róninjí imóninyípini ero yarigíáyí yapí nimóniro axípi érixini.

¹² E nerónáyí, sía Goríxo Bíná rñniníyí “Gíná parimónjárini?” niyaiwiro anjñi ayí rñxáñinjí nero mónaparino. Sía ayimíni anína ríá nowáriti anj píriyo dání wíá ónarinyípi rñmimeninwí neániríná íkimimí enjárini.

¹³ E neri aí xío sñmimaníyo dání nearinjí enagi nání nene anj sñj wína tñni xwíá sñj wíri tñni imóniníápiáú —Apiaúmi wé róninjí imónigíáni nweapíríápiáúriti. Apiaú nání weninjí neri nweanwini.

“Awíninjí rónírixini.” urinjí nánirini.

¹⁴ Ayináni dñj sixí seayináyíné apiaú nání weninjí nero niñwearo nání Goríxo píraninjí niwayirónirane nweanagwí oneaniniri ríwí sñwíá miyí “Amípí bi nání ríá mñmeárinpa nerane íkwiráñinjí siyikwí míní éwanigini.” niyaiwiro niyuniro érixini.

¹⁵ E neróná negí Ámináo anjñi ámi miweapí yómijí yarinípi nání re yaiwírixini, “Áamá obaxíyo yeáyí uyimíxemeámíñiri yarini.” yaiwírixini. Negí nñrixímeáo Poro eni dñj émí saímí monj Goríxo sixí umímonípimi dání nñriti ríwamíyí nearíná axípi rípninjí nñriti neari seamónapinjí enagi nání e yaiwírixini.

¹⁶ Payí o eaariníyí nñni api nání eni axípi nñriti eaarinirini. Xwiyíá payí ayo eáninjíyí wí sñjání mipímóninagí nání apaxí mé nñjá imónipaxí mimónini. Áamá majíá nikáriníro dñj bi bi momearigíáyí xwiyíá api ikweakwími nñriro rarigjárini. Xwiyíá Goríxoyá Bíkwiyo rñniníyí ámi wí eni ikweakwími nñriro xenwíni nñriníyípimi dání sía yoparíyí imóníne nání ríá meárinarigjárini.

¹⁷ Ayínáni díní sixí seayínáyíné, apí nání seyíné ríxa níjǵá imóníḡagǵa nání áamá rǵá xearímíxaríǵǵáyí sipí nero xenwímíní waríná seyíné ení axípi éwapǵǵí iníro Jisasomí díní níwíkwíro ro sǵkǵkíníḡ oníǵǵáyíné piéroro epíríxínírí awíníḡ rónííríxíní.

¹⁸ Niaíwí apíroaríḡpa axípi seyíné áamáyo ayá urímíxaríǵǵápi xwé napíróa urí níjǵá negí Ámíná Jisasi Kiraiso, yeáyí neayímíxemeaaríḡo nání imóníǵǵápi apí ení xwé napíróa urí éwíníḡíní. Agwí rínáraní, ná ríwíyoraní, omí aníḡ íníná seáyí e uméwaníḡíní. “E éwaníḡíní.” nímonáriní.

Payí Jono xámi eañnarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigíáyí nání Jono xámi eañnarini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa añañami nipeyimaná xwiogwí aga obaxí nipwémáná enáná Jono niñweañisáná rixa xweyaní nerí añañ yoí Epesasiyo niñweámáná payí rina eañnigini. Ayí Gorixomi diñí sixí uyarigíapa xixe diñí sixí yinírixiniri niriñ eari mimóní uréwapiyarigíáyí rarigíapi aríá miwipa érixiniri niriñ eari enñigini. Mimóní uréwapiyarigíáyí re rarigíapi nání, “Wará nene inñwápi sipí inñagwi nání Jisaso xwíayo nemeñná nepa áamá mimónagíriní.” rarigíapi nání niñfá nimóniriñ “Jisaso nepa áamá nimónimáná emeagíriní.” uréwapiyiminiri ení niriñ eañnigini.

Diñí niyimíñí imóniñpi áamáyo umímoariño nánirini.

¹ Iwamíó xwíarí tñí añañ tñí imixiníñná eno nání —Omi aríá wirane negí siñwí tñí winirane siñwí winaxídirane wé tñí íá xirirane enwáorini. Xwiýfá diñí niyimíñí imóniñpi nání neaiwapiyinorini.

² Diñí niyimíñí imóniñwápi nání sixí neamímoariñorini. Xegí sñmímaní siwá neainíagí siñwí winiñwá enagi nání neaimañí míkone diñí niyimíñpi nání míkí ikiño nání —O eníñá dání íníná ápo Gorixo tñí nawíni ñweagíío xegí sñmímaní siwá neainiñorini. O nání xwiýfápi sopiññiñí niworane wáí searariñwini.

³ Seyíné tñí aga nawíni xiriníñwaéne imónirane diñí axípiñí nawíni xirirane yaníwá nání siñwí winirane aríá wirane enwáó nání wáí searariñwini. None aga diñí ná bñí nimónirane xiriníñwáwaú, ayí ápo Gorixo tñí xewaxo Jisasi Kiraiso tñí awaú enagíi nání searariñwini.

⁴ Diñí niñfá niñeainíñná bi onimiápi mñeainí aga seáyi e neainíñfá nání ríwamíñí rípiñ nearí seaiapowárarini.

“Wíá ókíniñe emérixini.” uríñí nánirini.

⁵ Xwiýfá Jisaso yaní neaiapowáragí aríá winwá wáí searariñwápi, ayí rípiñí. Gorixo wíññíñí imóniñorini. Onimiápi bi aí sñfá miyíkiníñorini.

⁶ Ayíñáñí nene “O tñí nawíni xiriníñwaénerini.” niriñirane aí maní niwiaíkirane sñfá yíkiníñe nemeranénáyí, yapí rariñwini. Nepaxiñí imóniñpi wí miyaríñwini.

⁷ E nerí aí nene uyíniñí bi mé wíá ókíniñe xfo ñweañípa nene ení wíá ókíniñe nemeranénáyí, xfo tñí nawíni aní xiriníñwaéne imónirane xfo nene naní imónaníwá nání ragí xewaxo Jisaso niñeríñá punípiñí dání íwí niñpiñí yariñwápi nání igíññíñí neaeámori yariñíñí.

⁸ Nene “íwí bi miyaríñwaénerini.” niriñiranénáyí, newaniñene yapí éwapíñariñwini. Nepa imóniñpi bi íá mñxirariñwini.

⁹ E nerí aí nene xfoýá aríá ene dání íwí yariñwápi nání waroparí niníranénáyí, o diñí uñwirarípaxí imóniñpi tñí xixeni erí wé róniñí imóniñpi tñí xixeni erí yariño enagi nání ananí íwí yariñwápi yokwarímí neaiñí uyíniñí yariñwápi niñpiñí igíññíñí neaeámori yariñíñí.

¹⁰ Nene “íwí bi meñwáriní.” niriñiranénáyí, “Áamá nñni íwí yariñgíáriní.” rññomi yapí rariñóniñí wimíxaniri yariñwini. Xwiýfá o neariñpiñí bi íá mñxirariñwini.

2

¹ Gí niaíwípiayíné, íwí mepa érixiniriñí ríwamíñí rípiñ seyíné nání eaariñini. E nerí aí wiene íwí neríñáyí, arírá neaiariño ápo Gorixo tñí e niñrómáná yokwarímí owiiniñí neauriyarini. Wé róniñí o, ayí Jisasi Kiraiso nání rariñini.

² O xewanîjo nîperîná rîdiyowánîjî nîrîrî xano Gorîxomî nîwîapemîxîrî nânî negî ïwî yarîñwápi yokwarîmî neaiînfá nânî imónîñorîni. ïwî nene yarîñwápiñî marîáî, ïwî áamá xwîá rîrî nîrîmîni amî gîmî ñweagîáyî yarîgîápi nânî enî nîwîapemîxîrî nânî yokwarîmî wiînfá nânî imónîñorîni.

Áamá Gorîxo tîni ikárîniñgîáyî epaxîpi nânîrîni.

³ Nene xîo sekaxî nearîñîpîmî nîxîdiranénáyî, wonî wonî diñî re yaiwinîpaxenerîni, “Nionî o nânî nepa nîjîá nimónîrî o tîni nawîni ikárîniñjáyî wonîrîani?” yaiwinîpaxenerîni.

⁴ Áamá wo “Nionî o nânî nîjîá nimónîrî o tîni nawîni ikárîniñjâonîrîni.” nîrîniñîrî aî sekaxî nearîñîpi xîxenî mîyarîño enánáyî, yapî rarîñîrîni. Nepa imónîñî Gorîxo nearîñîpi fá xîrarîñîmanî.

⁵ E nerî aî xwîyîá Gorîxo nearîñîpi go go nîxîdirînáyî, omî úrapî nerî diñî sixî muyî aga xîxenî pîránîñî diñî sixî uyîni. Nene apî neranéná “Gorîxo tîni nawîni ikárîniñwaénerîani?” yaiwinanîfwîni.

⁶ Áamá wo “Nionî Jisaso tîni nawîni kumîxîniñgwî wonîrîni.” nîrîniñîrînáyî, Jisaso xwîá tîyo nemerîná xano wimónîñîpi nîpîni yârîñîpa axîpi éwîniñîni.

⁷ Gî diñî sixî seayîñáyîné, “O sekaxî siñî bi nîrîrî rîfwamîñî eaarîni.” mîyaiwîpanî. Iwamîó imónîñîná dánî sekaxî Jisaso rîñî seyîné nîjîá imónîñîgîápi —Apî xwîyîá seyîné arîá wigîápiñîni. Apî nânî nîrîrî eaarîñîni.

⁸ E nîsearîrî aî sîá yîniñîpi rîxa nîdeaxa nuri wîá ónarîñîpa Jisaso xewanîjo neaîwapîyîñîpi rîxa ónarîñîagi nânî nionî “Sekaxî Jisaso rîñîpi siñî imónîni.” searîpaxîrîni. Xámî xewanîjoyá sekaxîpîmî nîxîdirî yarîñîagi wîniñîrane agwî seyîné nîxîdíro yarîñîgîá seanîrane nerane nânî “Xwîyîá apî nepaxîñî imónîñîpîrîani?” yaiwîarîñwîni.

⁹ Áamá wo “Nionî Jisaso neaîwapîyîñîpi nîxîdirî wîá ókîñe emearîñî wonîrîni.” nîrîniñîrî aî xexîrîmeáyo sîmî tîni nîwirînáyî, sîni sîá yîniñîmîniñî ñweanî.

¹⁰ Áamá Jisaso neaîwapîyîñîpi tîni xîxenî nerî xexîrîmeáyo diñî sixî uyarîñî go go, ayî wîá ókîñe niñweari nânî xexîrîmeáyî óreámîoapaxî wî wîwapîyarîñîmanî.

¹¹ E nerî aî xexîrîmeáyo sîmî tîni wîarîñî go go, ayî sîá yîniñîénîñî imónîñî ñweari añî emerî nerîná xegî siñwîyo sîá uyîniñîagi nânî xîo gîmî nânî warîñe majîá imónîñîorîni.

“Ayî rîpi nânî nîsearîrî rîfwamîñî eaarîñîni.” urîñî nânîrîni.

¹² Niaîwîpiayîné, Jisasi Kiraiso neaiîñîpîmî dánî segî ïwî yarîgîápi Gorîxo rîxa yokwarîmî seaiîñî enîagi nânî apiayîné nânî nîrîrî rîfwamîñî eaarîñîni.

¹³ Ámînáoyîné, soyîné iwamîó imónîñîná enîo tîni nawîni ikárîniñîro nîjîá imónîro enîgîá nânî soyîné nânî nîrîrî rîfwamîñî eaarîñîni. Áamá siwarîá rîgîoyîné, soyîné sipî imónîñîomî —Ayî oboyî rîniñîo nânî rarîñîni. Omî rîxa xopîrárî wîá enîagi nânî nionî soyîné nânî nîrîrî rîfwamîñî eaarîñîni. Niaîwîyîné, seyîné ápo Gorîxo tîni nawîni ikárîniñîro nîjîá imónîro enîgîá nânî seyîné nânî nîrîrî rîfwamîñî eaarîñîni.

¹⁴ Ámînáoyîné, soyîné iwamîó imónîñîná enîo tîni nawîni ikárîniñîro nîjîá imónîro enîgîá nânî soyîné nânî nîrîrî rîfwamîñî eaarîñîni. Áamá siwarîá rîgîoyîné, soyîné Jisasomî nuxîdíroná enî sixî eánîro xwîyîá Gorîxoyápi aumaúmî inîro sipî imónîñîomî xopîrárî wiwo egîá enîagi nânî soyîné nânî nîrîrî rîfwamîñî eaarîñîni.

¹⁵ Seyîné amîpî sipî xwîá tîyo dánî yarîgîápîmî diñî sixî muyîpa ero amîpî nîni xwîá tîyo wenîyo diñî sixî muyîpa ero éñîxîni. Amîpî xwîá tîyo dánî yarîgîápîmî go go diñî sixî nuyîrînáyî, ápo Gorîxomî diñî sixî muyîniñîni.

16 Ayí rîpî nânî seararîñî. Amîpî xwíá tîyo dánî yarîgíápi íwí nânî feapá winarîñîpîranî, sîñwí íwí winarîgíápi-ranî, “Amîpî xwé tîñáonîrîñî?” nîyaiwinîrî seáyî e menarîgíápi-ranî, apî nîpîñî ápo Gorîxoyá dîñîyo dánî yarîgíámanî. Sîpî xwíá tîyo dánî imónîñî yarîgíá enagî nânî seararîñî.

17 Amîpî sîpî xwíá tîyo dánî yarîgíápi anîpá nimóga urî feapá nîwinîrî “Apî nionîyá enáná ananîrîñî.” yaiwiarîgíápi apî enî anîpá nimóga urî eníá enagî aiwí áamá Gorîxo “E éríxîñî.” yaiwiarîñîpîmî xîdarîgíáyî anîpá wí mimónî anîñî íñíná ñweapîrîá enagî nânî amîpî xwíá tîyo enîpîmî dîñî sîxí muyîpa éríxîñî.

Ámá Kiraisomî xopîrárf wianîro yarîgíáyî yapî wíwapîyipîríxîñî urîñî nânîrîñî.

18 Gí nîaíwíyîné, sîá yoparîyî imónîñíná rîxa rínárîñî. Eníná dánî aríá re wîñwápi tîñî xîxenî “Ámá Kiraisomî xopîrárf wimîñîrî yarîño rîxa nîbîñîárîñî.” aríá e wîñwápi tîñî xîxenî agwí ríná áamá Kiraisomî xopîrárf wianîro yarîgíáyî rîxa nimónîro ñweañî. Ayí rîxa nimónîro yarîñagíá sîñwí nîwinîrane nânî “Sîá yoparîyî imónîñíná rîxa rínárîñî?” yaiwîñwîñî.

19 Ámá ayí xámî none tîñî nawínî nerîmeánayirane aí nepa none tîñî nawínî mimónîpa nero nânî pîñî nîneawiárîmî ugíáyîrîñî. Ayí nepa none tîñî kumîxîñîñwáyî nimónîro sîñwîrîyî, none tîñî ananî ñweaanîro egíárîñî. E nerî aí “Ayí negí imónîgíáyî wí menîñî.” yaiwianî nânî pîñî nîneawiárîmî ugíárîñî.

20 Seyíné ayîñîñî imónîgíá wiyînémanî. Gorîxoyá kwíyîpî rîxa seaaínîñîyîné enagíá nânî xwíyá nepaxîñî imónîñîpî nânî seyíné rîxa nijíárîñî.

21 “Nene sîñî majíá imónîñagwî nânî ríwamîñî rîpî nearî mónaparîñî.” rîseaimónarîñî? Oweot, seyíné rîxa nijíá nimónîro “Xwíyá nepaxîñî imónîñîpî íá nîxîrîrîñîpîmî dánî wí yapî rîpaxî menîñî.” nijíá e enî imónîñagíá nânî ríwamîñî rîpî eaarîñîñî.

22 Xwíyá yapî rarîño, ayí gorîñî? Amîpî wí nânî rarîño maríáí, sa “Ámá yeáyî neayimîxemeaníá nânî Gorîxoyá dîñî tîñî aríowayá xwíá piaxíyo dánî iwíaroníoyî rarîñwáo Jisasomî.” rarîño, ayí orîñî. Kiraisomî xopîrárf wimîñîrî yarîñorîñî. Xanomî tîñî xewaxomî tîñî nîwaúmîñî ríwí umonjorîñî.

23 Ámá gíyî gíyî xewaxomî ríwí numorínáyî, ayí xanomî enî ríwí umoarîño. Gíyî gíyî xewaxo nânî “Yeáyî neayimîxemeaníá nânî uowárénapîñorîñî?” nîyaiwîro numîmîñîrîñáyî, ayí xanomî enî umîmîñarîño.

24 Seyíné xwíyá Jisaso nânî iwamíó dánî aríá wigíápi pîñî mîwiárîpa nero dîñî íá xîrîríxîñî. Aga xîxenî e nerónáyî, xewaxo tîñî nawínî imónîro xano tîñî enî nawínî imónîro epîrîárîñî.

25 Xewanîño mimáyo dánî nearîñîpî, ayí rîpîrîñî, “Seyíné e nerónáyî, dîñî nîyîmîñî tîgíáyîné imónîpîrîárîñî.” nearîñîpîrîñî.

26 Payí rînamî xámî eáápi áamá xwíyá Jisaso nânî rîñîñîpî yapî seaíwapîyanîro yarîgíáyî nânî nîrîrî eáárîñî.

27 Seyíné ayîñîñî imónîgíá wiyînémanî. Kwíyî Gorîxoyá seaaínîñîpî ríánîñî mimónî sîñî aí tîñî enagíá nânî áamá wí searéwapîyipaxíyînémanî. E nîsearîrî aí kwíyî seaaínîñîpî amîpî nîñî Kiraiso nânî dîñî mopaxî imónîñîpî nânî nîseainîrîñá yapî bî mimónî nepaxîñî imónîñîpîñî seainarîñî enagî nânî agwî xegípi nîseaiga urî xámî nîseaiga urî enîpî tîñî xîxenî nero Kiraisomî xaíwí íá uxîrîríxîñî.

“Ámá Gorîxoyá imónîgíáyî íwí néra warîgíámanî.” urîñî nânîrîñî.

28 Gí nîaíwípiayîné, o sîñánî nimónîrî weapáná peayî nîneaunîrî wará saríwá mîmárîñî newíarîmónîrane éf roaníwá nânî omî xaíwí íá uxîrîríxîñî.

²⁹ Seyíne “Gorixo wé róniñorini.” niyaiwiro nijá imóniñagá nani rípi eni aga nijá imónipaxíyínerini, “Wé róniñí yarigá gíyí gíyí, ayí Gorixo o xegí emeaníyíriní.” Nijá e eni imónipaxíyínéxini.

3

¹ Ai áma tiyíne rípi nani dñí omoaneyí. Ápo Gorixo bi onimiápi marfái, dñí ayá wí síxí níneayirí nani “Gí niaíwíyínerini.” neararini. Xfo neararíñpi nepa e imóniñagwí nani neararini. Ayí rípi nani áma xwá tío dñíyí nene Gorixoyá niaíwene enagwí nani mí míneaómíxíñoi. Ayí xfo tñi nawíni níkaríñiro nijá mimónigfáyí enagá nani mí míneaómíxíñoi.

² Gí dñí síxí seayíyíne, ayí mí míneaómíxíagá aiwí nene xfoyá niaíwí imóniñwaénerini. Ríwéná aríre imónanfwápi sñi wá míneaókiamóniñagí aiwí nijá re imóniñwini, “Kiraíso sñani níneaimónirí weapána xfo imóniñpa nene eni axípi imónanfwáriní.” Nijá e imóniñwini. Xfo imóniñpi íná dani aga xixeni sñiwí wínanfwá enagi nani raríñini.

³ Áma Kiraíso neaiménapána xfo imóniñpi oimónaneyinirí weníñ nerí ñweaarigá ayí ayí nñi rípi yarigáriní. Xewaníño awíaxí imóniñpa axípi oimónaneyiníro wígí xwioxíyo igfániñí neámorí naní imíxíñarigáriní.

⁴ Áma íwí néra warigá ayí ayí nñi Gorixoyá sekaxí ríñiñpi xórórí yarigáriní. Íwí áma néra warigápi, ayí pípi marfái, sa Gorixoyá sekaxí ríñiñpimi xórórí yarigápirini.

⁵ Rípi nani seyíne nijá imóniñoi. Kiraíso —O íwí bi meñorini. O íwí nene yaríñwápi yokwarímí neaiimínirí nani xwá tío nene tñí e biñiniginí.

⁶ Ayínani áma Jisaso tñi kumíxíñigfáyí íwí néra warigámani. E nerí aí áma íwí néra warigfáyí “Jisaso Gorixomí xewaxorfaní?” niyaiwiro nepa xfo tñi nawíni kumíxíñarigámani.

⁷ Gí niaíwípiayíne, áma yapí rarigfáyí xe nñbiro yapí oneaíwapíyípoyinirí sñiwí mñwíñpa éfrixini. Áma wé róniñí imóniñpi néra warigfáyí Kiraíso wé róniñí imóniñpa axípi imónigfáyíriní.

⁸ E nerí aí áma íwí yarigfáyí oboyáyíriní. Eníná íwí iwamfó néra biño, ayí obo enagi nani oyá imónigfáyíriní. Gorixomí xewaxo rípi emínirí nani biñiniginí. Obo íwí arfki nerí amáyí eni axípi éfrixinirí wíwapíyaríñpi pñrí urakímínirí nani biñiniginí.

⁹ Ayínani áma Gorixo xegí timeaníyíñiñí nímonírnáyí, oyá dñípi íkíkí wíñagi nani íwí néra warigámani. Ayí Gorixo xegí timeaníyíñiñí imóniñagá nani aga íwí néra upaxí mimóniñoi.

¹⁰ Rípimi dani anani áma mí nñwómíxiro “Tiyí niaíwí Gorixoyárfani? Tiyí oboyárfani?” yaiwipaxíriní. Áma sñwí wé róniñí imóniñpi mñyaríñagá nñwíñríná “Ayí Gorixo timeaníyíñiñí imónigfáyí wímani.” yaiwipaxíriní. Áma xexírfmeáyo dñí síxí mñyaríñagá nñwíñríná eni “Ayí Gorixoyá imónigfáyí wímani.” yaiwipaxíriní.

Xexírfmeáyo dñí síxí nuyírná epaxípi nánirini.

¹¹ Iwamfó imóniñiná dani xwíyá Jisaso yaní neaiapiñí none searéwapíyaríná arfá neaigfápi, ayí rípirini, “Xexíxexírfmeáyíne xixe dñí síxí yínífrixini.” Arfá neaigfápi, ayí apíriní.

¹² Apí nñídíranená Keno —O sípi imóniñoyáorini. Xegí xogwáomí píkíxwíró enorini. O enípa axípi mepa oyaneyí. “Xogwáomí ayí nani rípa píkíñiniginí?” yaiwíarigfápi pípirini? Xfo xegí yaríñpi sípi imónirí xogwáo yaríñpi wé róniñí imónirí enagi nani sñmí tñi nñwirí píkíñiniginí.

¹³ Ayínáni gí níríxímeáyíné, seyíné ení áamá Goríxoyá mimónígíáyí símí t́nì seaiaríḡagá nìwíníróńáyí, ududí mepanì.

¹⁴ Nene negí níríxímeáyo d́ḡí sîxí nuyirane nánì nîj́á re imóníḡwínì, “Óf áamá anínpíríá nánì imóníḡyímì ṕnì nìwíarímì óf d́ḡí nîyímíḡí imónípíríá nánì imóníḡyímì nîxíḡirane yaríḡwínì.” Nîj́á e imóníḡwínì. E nerì aí áamá xexírímeáyo d́ḡí sîxí muyarígíáyí, ayí d́ḡí nîyímíḡí t́gíá mimóní sìnì óf anínpíríá nánì imóníḡyímì x́ḡdaríḡoí.

¹⁵ Áamá xexírímeáyo símí t́nì wiaríḡagá nìwíníróńáyí, “Ananírínì.” rîyaiwiaríḡoí? Oweoí, nene nîj́á re imóníḡwínì, “Áamá píkíarígíá gíyí gíyí d́ḡí nîyímíḡí meapíríá nánì mimóníḡoí.” Nîj́á e imóníḡwínì.

¹⁶ Pípi nánì d́ḡí nímoríḡpímì dánì “Áamáyo d́ḡí sîxí nuyíríná epaxípi, ayí apíríani?” yaiwipaxírínì? Sa Jisaso nene yeáyí neayímíxemeámíní nánì mḡḡ nìwínírná enípi nánì d́ḡí nímoríḡpímì dánì nene “Áamáyo d́ḡí sîxí nuyíríná o enípa e epaxíríani?” yaiwíḡwínì. Ayínáni nene ení níríxímeáyo arírá wianì nánì mḡḡ nìwíníranéná aí “Ayí ananírínì.” yaiwíwanígínì.

¹⁷ E nerì aí áamá amípí mímúróńí wo xegí xexírímeá wo amípí nánì d́wí ikeamónaríḡagí nìwínírì aiwí sîpiáf śá nítínírì amípí bî mḡnì mḡwipa nerínáyí, o aríge nerì “Nionì Goríxomì d́ḡí sîxí uyiḡínì.” rîpaxírínì?

¹⁸ Gí niaíwípiayíné, negí níríxímeá d́wí ikeamónaríḡagá nìwíníranéná ṕnénì nurírane “D́ḡí sîpí niarínì.” murípa éwanígínì. Aga xwioxíyo dánì d́ḡí sîxí nuyirane arírá wíwanígínì.

“Apí neríná Goríxoyá sḡwíyo dánì wará saríwá márínipaxímanì.” uríḡ nánírínì.

¹⁹ Áamáyo aga xwioxíyo dánì d́ḡí sîxí nuyíríḡpímì dánì re nîyaiwirì nîj́á imóníḡwínì, “Goríxo, nepaxíḡí imóníḡoyáyí imóníḡwá wieneríani?” nîyaiwirì nîj́á imóníḡwínì. Ayí rîpi nánínì d́ḡí nímoranéná Goríxoyá śmímaníyo dánì ananì d́ḡí ẃá neaónipaxírínì.

²⁰ “Áamáyo arírá nìwiríná Jisaso t́nì xíxenì mîyaríḡáonírínì.” nîyaiwinírane xwíyá meárínaríḡwá aí Goríxo nene d́ḡí e yaiwinaríḡwápímì seáyí e wimónírì amípí ńnì nánì nîj́á imónírì enḡ enḡagí nánì nene nepa áamáyo d́ḡí sîxí uyaríḡwápi nánì nîj́á ení nímónírì nánì xwíyá mîneameáríná enḡagí nánì nene ananì d́ḡí ẃá neaónipaxírínì.

²¹ Gí d́ḡí sîxí seayínáyíné “Áamáyo arírá nìwiríná Jisaso t́nì xíxenì mîyaríḡáonírínì.” nîyaiwinírane xwíyá mîmeárínípa neranénáyí, Goríxoyá sḡwí t́ḡí e wará saríwá mîmáríní nîyopíyárírì

²² x́omì amípí bî nánì yaríḡí wíáná ananì xíxenì neaiaparíḡírínì. Ayí rîpi nánì neaiaparíḡírínì. O sekaxí ríḡpímì x́ḡḡirane amípí x́o “Éfíxínì.” wimónaríḡpímì erane yaríḡḡwí nánì neaiaparíḡírínì.

²³ Sekaxí ḿkí imóníḡí Goríxo nearíḡpí, ayí rîpi nánì raríḡínì. Seyíné xegí xewaxo Jisasi Kiraisomì d́ḡí ẃkwíróro x́o sekaxí nearíḡpí t́nì xíxenì xíxe d́ḡí sîxí yíníro éfíxínì.

²⁴ Áamá Goríxo xegí sekaxí ríḡpímì x́ḡḡarígíá gíyí gíyí, ayí Goríxo t́nì nawínì imóníro x́o ení ayí t́nì nawínì imóníro enḡoí. Ayí rîpímì dánì “Goríxo nene t́nì nawínì rimóníḡwínì?” yaiwiaríḡwárínì. Goríxo xegí kwíyípi sîxí neamímoní enḡagí nánì “O t́nì nawínì ŕá imóníḡwínì?” yaiwiaríḡwárínì.

4

Kwíyí Goríxoyápímì t́nì sîpípímì t́nì mí ómíxaríḡwápi nánírínì.

¹ Gí d́ḡí sîxí seayínáyíné, áamá “Kwíyí t́ḡáonì enḡagí nánì raríḡínì.” rarígíá nîyonì aríá mḡwipa nero mimóní ẃá rókiamoarígíá obaxí xẃá t́yo emearíḡagá nánì “Kwíyí

apí nepa Gorixo tñj e dání bñjþirfani? Gorixo tñj e dání mibñjþirfani?” yaiwiani nání iwamfó imimf wífrixiní.

² Iwamfó imimf niwirfná rípi rariñagfa niwinirfná “Kwíy Gorixoyápi tñjo rfa rariñi?” yaiwífrixiní. Kwíyfo dání nirirfná “Jisaso Kiraiso áma nimóniri nene tfáminí bñjiniginí.” rariñagfa niwinirfná “Kwíy Gorixo tñj e dání bñjþimi dání rfa rariñi?” yaiwífrixiní.

³ E nerí aí kwíy xegf bimi dání nirirfná “Jisaso áma nimóniri nene tfáminí bñjiniginí.” mriþa yariñagfa niwinirfná “Kwíy apí Gorixo tñj e dání bñjþimani.” yaiwífrixiní. Áma kwíy ayo dání rariñagf Kiraisomi xopirarf wiminiri yariño tñi aní nawini imónigfayirini. Enina “O nibiníarini.” arfa e wigfo agwi rina rixa nibiri xwfa tfo yariñi.

⁴ E nerí aí gf niaíwþiayfné, seyfné Gorixoyayfné enagfa nání mimóní wfa rókiamoarigfayf yapf seaíwapíyaníro seaíagfa aiwi rixa xopirarf wigfáriní. Kwíy seyfné seaíniñþi obomi —O áma Gorixomi dñj mñwkwfroarigfayf xfo tñi nawini imónigforini. Omi kwíy seyfné seaíniñþi seayf e wimóniñagi nání ayo xopirarf wigfáriní.

⁵ “Jisaso nepa áma nimóniri nene tfáminí mibñjiniginí.” rariñagf Gorixomi paimmf wiarigfayf tñjmi dání imónigfayirini. Ayinani xwíyfa wigf nirirfná xwíyfa Gorixomi paimmf wiarigfapimi dání rariñagfa nání wigf imónigfayf ayo arfa wiarigfáriní.

⁶ E nerí aí none Gorixoyá imóniñagwi nání áma o tñi nawini ikárinigfayf none arfa neaiarigfáriní. Áma o tñi nawini mikárinigfayf none arfa neaiarigfámani. Ayo dání re yaiwiarinwáriní, “Kwíy nepaxiñj imóniñjfo dání rariñagf mí nómiñiri ayf tiyirfani? Kwíy yapf imóniñþimi dání rariñagf mí nómiñiri ayf tiyirfani?” yaiwiarinwáriní.

“Xixe dñj sixf yinífrixiní.” uriní nánirini.

⁷ Gf dñj sixf seayináyfné, xixe dñj sixf yiníwaniginí. Ayf rípi nání rariñini. Áma wíyo dñj sixf nuyiranéná Gorixo yariñþa axþi yariñwá enagi nání rariñini. Ayf rípi nání ení “Xixe dñj sixf yinífrixiní.” rariñini. Dñj sixf uyarigfa ayf ayf nñni Gorixo xegf timeañjyfniní imóniro o tñi nawini nikáriníro nijfa imóniro egfayf enagfa nání rariñini.

⁸ E nerí aí amípi o yariñþi xfo ámayo dñj sixf nuyirniñþimi dání yariñf enagi nání áma wigf wíniyo dñj sixf muyipa yariñagf gíy gíy, ayf Gorixo tñi nawini nikáriníro nijfa imónigfayfmani.

⁹ Gorixo xfo rípi nerinþimi dání dñj sixf neayariñþi neaiwapíyiniginí. O xegf niaíwf siníniñf émiaño neaiiníþimi dání nene dñj niyimniñf imóniñþi meaníwá nání xwfa tfo wírenapiñiginí.

¹⁰ Rípi nání dñj nímoranéná “Ámayo dñj sixf nuyirfná epaxþi, ayf apirfani?” yaiwipaxirini. Nene Gorixomi dñj sixf nuyirane enwápi marfaí, sa xewaníño nene dñj sixf nñeayiri xewaxo negf íwí yariñwápi yokwarimf neaiinífa nání wírenapiñþi nání rariñini.

¹¹ Gf dñj sixf seayináyfné, Gorixo nene dñj sixf xwapf ayá wí nñeayiri e neaiñf enagi nání xexíxexirímeaéne ení xixe dñj sixf yiníwaniginí.

¹² Áma Gorixomi sinwí bi mñwinigfa aiwi xexíxexirímeaéne xixe dñj sixf niyiranénayf, Gorixo tñi nawini imóniñagwi nání xfo ámayo úrapí mñwikarf píraniní dñj sixf uyarinþa axþi dñj sixf yinaníwini.

¹³ Rípi nání dñj nímoranéná “Xfo nene tñi imóniri nene xfo tñi imónirane enwini.” yaiwipaxirini. Xegf kwíyþi neaiapiñf enagi nání dñj e yaiwipaxirini.

14 Ápo Gorixo xegí xewaxo áamá xwíá tíyo ñweagfá ñiyoni yeáyí uyimíxemeáwínigínirí wírenapána neaímeañí míkone, sñwí wínñwáone xwíyíá rípi seararñwíní.

15 Ámá “Jisaso ñiaíwí Gorixoyáoríní.” rarígfá gíyí gíyí Gorixo áamá e ríáyí tñí nawíní imónirí ayí xío tñí nawíní imóniro enoi.

16 Ayínáni nene dñí “Gorixo aga dñí sixí neayaríní.” yaiwiani nání ñineaipímónirí ñíjía imónñwíní.

Pí pí Gorixo yarñípi sa dñí sixí nuyirñípimí dání yarñí enagi nání áamá wigí xexírímeáyo anñí miní dñí sixí uyarígfáyí, ayí Gorixo tñí nawíní imóniro xío ení ayí tñí nawíní imóniro egíáyíriní.

17 Nene sía Gorixo áamá ñiyoni mí ómómíximí eníáyimí wará saríwá mímáriní ananí ewiárimónaníwá nání negí ñiríxímeáyo úrapí mñwikárí píranñí dñí sixí uyíwanigíní. Kiraiso xwíá tíyo ññwearíná nimónirí enípa nene ení xwíá tíyo ññwearanéná axípi nimónirane yarñwá enagi nání ananí e yaníwáriní.

18 Ámá wigí xexírímeáyo dñí sixí nuyiróná Gorixo nání wáyí wí winarñímaní. Dñí sixí nuyiróná úrapí wí mñwikárí aga xixení nañíní nuyirónáyí, wáyí bñ mñwiní sáyí ikárinarígfáriní. Míkí áamá Gorixo nání wáyí winarñí, ayí rípi nániríní. “Gorixo ñioní gí sipí yarñápi tñí xixení sipí nikárínfárfaní?” ñiyaiwiro nání wáyí winarñíriní. Wáyí winarñíyí xexírímeáyo sñí dñí sixí xixení muyarígfá enagi nání rarñíní.

19 Gorixo nene xámi dñí sixí neayñí enagi nání nene ení ñiríxímeáyo dñí sixí uyarñwáriní.

20 Ámá wo “Gorixomi dñí sixí uyíñaoniríní.” ñirínirí aí xexírímeáyo símí tñí ñiwirínáyí, yapí rarñoríní. Ayí rípi nání rarñíní. Xexírímeáyo sñwí ñíwinirí aí dñí sixí muyipa nerínáyí, o aríge nerí Gorixo, áamá sñwí mñwinígfómi dñí sixí uyipaxí imóníní? Oweoi.

21 Sekaxí o nearñípi, ayí rípiríní. Ámá Gorixomi dñí sixí uyarígfá gíyí gíyí, xexírímeáyo ení dñí sixí uyíríxíní.

5

“Dñí wíkwíroarígfáyí xegí tñmeaníyo dñí sixí uyarígfáriní.” urñí nániríní.

1 Ámá “Nene yeáyí neayimíxemeanía nání Gorixoyá dñí tñí aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarñwáo Jisasoríní?” ñiyaiwiro dñí wíkwíroarígfá gíyí gíyí, ayí ñiaíwí Gorixo xegí emeaníyínñí imónígfáyíriní. Ámá xano Gorixomi dñí sixí uyarígfá gíyí gíyí xegí emeaníyo ení dñí sixí uyarígfáriní.

2 Rípi nerñípipimí dání ananí dñí “Ñiaíwí Gorixo xegí emeaníññí imónígfáyo dñí sixí uyarñwáeneríní?” yaiwinípaxíriní. Xíomi dñí sixí uyirane xegí sekaxí nearñípipimí xídirane neranénáyí, ananí dñí e yaiwinípaxíriní.

3-4 Xíomi aga dñí sixí nuyiranéná pípi epaxí maríái, xíoyá sekaxí rñññpipimí xídiapaxí enagi nání rarñíní. Ñiaíwí Gorixo xegí emeaníññí imónígfáyí sñwí sipí xíomi paimímí wiarígfá imónñípipimí xopírárí wiarígfá enagi nání xío sekaxí nearñípi nene ñíxídiranéná ayí ría tñí xídiapaxí wí mimónñípiríní. Rípiní neríná sñwí sipí Gorixomi paimímí wiarígfá imónñípipimí xopírárí wiarñwáriní. Jisasomi dñí ñíwíkwírorñíyo dání api yarñwáriní.

“Dñí wíkwíroarígfáyí sopñí Gorixo wópi aría wiarígfáriní.” urñí nániríní.

5 “Ámá sñwí sipí Gorixomi paimímí wiarígfá imónñípipimí xopírárí wiarígfáyí gíyírfaní?” mñyaiwipani. Ámá “Jisaso ñiaíwí Gorixoyáoríní?” ñiyaiwiro dñí wíkwíroarígfáyí ananí xopírárí wiarígfáyíriní.

⁶ “Niaíwí Gorixoyáorfaní?” oniaiwípoyinrí iniigíyo wayí meari nîperfná ragí purí enjo, ayí Jisasi Kiraisoriní. O “Gorixomí xewaxorfaní?” oniaiwípoyinrí nánî nerfná wayínî meanjmaní. E oniaiwípoyinrí wayí meari xegí ragí purí enjiniginí.

⁷ Gorixoyá kwíyípi nîrîfná nepánî ripaxípi enagi nánî negí xwioxíyo dánî áwanj réniñj neararíñjpi, “Kiraiso apiaú neríñjipimí dánî xewaníño nánî síwá neainîminrí enjpi, ayí nepariní.” neararíñjpi arfá owianeyí.

⁸ Ayínánî “Jisaso Gorixomí xewaxorfaní?” yaiwianí nánî sopíñj neawaríñj biaú bî, ayí rîpiaú rîpîriní. Kwíyípi neararíñjpi tînnî iniigíyo wayí mearfná imóníñjpi tînnî xegí ragí nîpurí péáná imóníñjpi tînnî biaú bî imóníñj apîriní. Apiaú apî sopíñj nîneaorfná xegí bî xegí bî oyaiwípoyinrí neaíwapîyaríñjmaní. Axípiní oyaiwípoyinrí neaíwapîyaríñjriní.

⁹ Ámá pí pí nánî sopíñj neaófapi ananî arfá wiaríñwáriní. Ayínánî Gorixo sopíñj neaófapi seáyî e imóníñjagi nánî apî enî arfá owianeyinrí seararíñjriní. Gorixo xewaníño sopíñj neaófapi, ayí pípi nánî marfái, ayí xegí xewaxo nánîriní.

¹⁰ Gorixo xewaxomí dîñj wîkwíroarígíá gíyí gíyí o xegí xewaxo nánî sopíñj wófpi wigí xwioxíyo dánî “Aga nepariní.” yaiwiarígíáriní. E nerí aí Gorixomí dîñj mîwîkwíroarígíáyí “O sopíñj neaófapi nepamaní.” nîyaiwiro nánî réniñj urarígíáriní, “Yapí raríñjyí woxîriní.” urarígíáriní.

¹¹ Xwíyíá Gorixo sopíñj neaófapi, ayí rîpîriní. O dîñj nîyimíñj imóníñjpi rîxa neaiapíñjriní. Dîñj nîyimíñj imóníñj apî nánî xegí xewaxo mîkí ikinjo enagi nánî

¹² ámá xewaxo tînnî kumîxinígíáyí dîñj nîyimíñj imóníñj apî tígíáyíriní. E nerí aí xewaxo tînnî nawínî mîkumîxinígíáyí ayí dîñj nîyimíñj imóníñjpi tígíáyímaní.

Yoparípi nurîfná uríñj nánîriní.

¹³ Nionî seyfné, Gorixo xewaxomí dîñj wîkwíroarígíáyífné “Nene dîñj nîyimíñj imóníñjpi tîñwaénerfaní?” nîyaiwiníro nîjía imónípirí nánî payí rîna nearí mónaparíñjriní.

¹⁴ Nene rîpi nerane nánî Gorixo síñwí aníñe dánî wará sarfáwá mîmárínî newiárimónîrí yaríñwáriní. Xfo e neaíwîñgínîrí yaríñj nîwiranéná negí dîñjyo dánî bî murí xfo wimónaríñjpi tînnî xîxenî yaríñj nîwirane nánî “Arfá xîxenî nîneainíñoi.” yaiwiaríñwáriní.

¹⁵ “Omí yaríñj nîwiranéná pí pí nánî yaríñj wiaríñwápi xîxenî arfá nîneainíñoi.” nîyaiwirane nîjía e imóníñjagwí nánî dîñj rîpi enî “Negí yaríñj wiaríñwápi rîxa neaimónînnî.” yaiwipaxíriní.

¹⁶ Ámá gíyí gíyí xexîrfímeáyí wo íwí anînnîmîxinífa nánî mimóníñj bî éagi nîwiníro Gorixo yokwarímí owiinrí yaríñj nîwirónáyí, Gorixo wigí yaríñj wífapi arfá nîwirí íwí anînnîmîxinífa nánî mimóníñj bî éomí dîñj nîyimíñj imóníñjpi unjwîrárínfáriní. E nîsearíri aí íwí ámá anînnîmîxinípiírfá nánî imóníñj bî enî wení. Nionî “Ámá íwí apí éfáyo Gorixo yokwarímí owiinrí yaríñj wíífríxiní.” mîseararíñjriní.

¹⁷ Pí pí sípí ámá yarígíapi nînnî íwí yarígíapi imóníñjagi aiwí nîpiní anînnîmîxinípiírfá nánî mimóníñjagi nánî raríñjriní.

¹⁸ Nene nîjía re imóníñjwiní, “Ámá Gorixo xegí tímeanjíníñj imónígíáyí íwí néra warígíámaní. Gorixo emeanjo —Xewaxo nánî raríñjriní. O ámá ayo píráníñj umearíñjagi nánî sípí imóníño wí xwírfá wîkîxearíñjmaní.”

¹⁹ Nîjía re enî imóníñjwiní, “Ámá xwífa tíyo dánj —Ayí Gorixomí dîñj mîwîkwíroarígíáyíriní. Ayí nînnî sípí imóníñjomí ínîmí wuríññagífa aí nene ámá Gorixoyá imóníñjwiní.”

²⁰ Rîpi nánî enî nîjía imóníñjwiní, “Nwífa nepaxíñj imóníño, ayí Gorixorfaní?” wiaiwianí nánî xegí xewaxo nene táfáminí nîbîrfná o nánî nîjía neaiapíñjriní. Nene

ríxa xegí xewaxo Jisasi Kiraiso t́nı́ nawínı́ nimónı́rane nánı́ xano, Nwáá nepaxı́ı́f imónı́ı́o t́nı́ enı́ axı́pı́ nawínı́ imónı́ı́wı́nı́. O enı́ Nwáá aga nepaxı́ı́f imónı́ı́ı́orı́nı́. Dı́ı́f nı́yı́mı́ı́f t́ı́wápı́ neaiaparı́ı́o, ayı́ orı́nı́.”

²¹ Gı́ nı́aı́wı́piayı́né, nene nı́jı́á e imónı́ı́agwı́ nánı́ ı́wáá imónı́ı́pı́amı́ dı́ı́f wı́kwı́ropı́rı́xı́nı́rı́ sewanı́ı́yı́né awını́ı́f meı́weánı́rı́xı́nı́.

Payí Jono áwini e eanínarini.

Payí rina Jono áwini e eanínarini. O xewaninoyá yof miriní Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweanóniyi niriniri nwináriniginini. Ámá Jono nuriri payí eaníyí nání eni niriníná sinjani yof mirí apixí wí tñi xegí niaíwí tñi nání niriní eaniginini. E nerí aí “Jisasoyá siyikí imóniní bñ nání xwíyíxá niriní eanínarini?” yaiwiarinwárinini. Jisaso ríxa anínami nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nipwémáná enjáná Jono ninweanísáná ríxa xweyaní nerí aní yof Epesasiyo ninweámáná payí rina eaniginini.

¹ Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweanóniyi apixíxí nání —Jíxí Goríxo xegí imónirí nání íá ríyamíninínini. Jíxí nání tñi dñxí niaíwíyí nání tñi payí rina eanínini. Nioní gí xwioxíyo dání nepa dñjí síxí seayinini. Nioniní maríái, ámá xwíyíá nepaxiní imóninípi nání nijíá nimóniro dñjí wíkwíroarigfáyí nñni eni dñjí síxí seayinoi.

² Xwíyíá nepaxiní imóninípi agwí ríná mimáyo tinirane ná ríwíyo aí siní tinirane yaníwá enagi nání seyíné dñjí síxí seayinwini.

³ Ápo Goríxo tñi xewaxo Jisasi Kiraiso tñi awaú nepa dñjí síxí nneayiríná nene píraniní nwayirónirane nweaaníwá nání neaiiri wá nneawianiri ayá nearimíxiri episírinini.

“Sekaxí o nearinípi axípiní xídírixini.” uriní nánirini.

⁴ Nioní “Íyá niaíwí xwíyíá nepaxiní imóninípi xixeni xídariníoi.” rarínagíá aríá nñwiri nání “Ápo sekaxí nneariníná api xídírixiniri nearinípi tñi xixeni ríá yaríníoi?” niyaiwiri dñjí nííá ninarini.

⁵ Apixínini, jíxí íníná eríápi nání bñ orírimini. Sekaxí siní bñ niriní ríwaminí mearinini. Enjáná dání nene aríá winwápi —Ayí “Negí nñríxímeáyo dñjí síxí uyíwaniginini.” rininípi jíxí éirixiniri nání niriní eanínini.

⁶ “Ámáyo dñjí síxí nuyiríná epaxípi pípiríani?” miyaiwipani. Nene negí nñríxímeáyo dñjí síxí nuyiranénáyí, o sekaxí nearinípi xixeni píraniní xídarinwárinini. Sekaxí o nearinípi —Api seyíné enjáná dání aríá wigíápirini. “Segí séríxímeáyo dñjí síxí uyírixini.” nearinípirini. Api tñi xixeni axípi e éirixinini.

“Kraiso nearéwapíyinípi xaiwííá xiríwaniginini.” uriní nánirini.

⁷ Ámá obaxí ríxa “Ámáyo yapí owíwapíyaneyí.” niyaiwiro xwíá rírimí emearínagíá nání seararinini. Yapí raníro nání “Jisasi Kraiso nepa ámá nimóniri xwíá tíyo nene tíámíni mibíniginini.” rarígíáyírinini. E yarígíáyí ámáyo yapí wíwapíyiri Kraisomí xopírará wimíniri erí yaríní tñi nawíní imóniníoi.

⁸ Ayínáni seyíné Jisasomí nixídíroná nigwíniní wayíá meáwaniginiri aniní miní ríá tñjí egíápi surímá mimóní api nñpini tñi xixeni mearo yayí seaimori eníá nání píraniní sinwí tñi éirixinini.

⁹ Ámá Kraiso nearéwapíyinípi siní aniní xaiwí íá mñxíí ámi wigí dñjí tñi gíwí nímíxiri rarígíá gíyí gíyí, ayí Goríxo tñi nawíní imónigfáyí wímani. E nerí aí Kraiso rinípiní xixeni íá nñxíri axípiní rarígíá gíyí gíyí, ayí xaníwímíraú tñi nawíní imónigfáyí wírinini.

¹⁰ Ámá “Jisasomí xídarinwaénerini.” rinarígíá wí seyíné tíámíni nñbíro Kraiso nearéwapíyinípi axípi mñrípa yarínagíá nñwinírnáyí, yayí nñwiemearo segí aníyo nání nipemeámi mñpáwipa éirixinini.

¹¹ Ayí rípi nání raríñini. Ámá e yarígáyo gíyí gíyí yayí níwiemearínáyí, íwí ayí yarígápi axípi ayo ení uxímeaníá enagi nání raríñini.

¹² Xwíyíá xwapí ayá wí tíní seyíné nání ríwamíñí eapaxí aiwí “Payí rínamí meapa oemíni.” nimónaríni. “Nioní seyíné díní níá aga seáyí e dání seainíníá nání níbirí níseaímeámáná xwíyíá axí e dání rínaníwáríni.” níyaiwirí díní ikwímoníni.

¹³ Díxí ríríxímeái —Í ení Goríxo xegí imóníwíniginírí íá uyamíxíñíríni. Íyá niaíwíyí payí rínamí dání yayí seaiwárenaparíñoí.

Payí Jono eaný yoparínarini.

Payí rina yoparí Jono eanýnarini. O xewaninoyá yoí miriní Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweanáoñiyi niriniri ñwiráriniginí. Ámá Jono nuriri payí eanjo xegí yoí Gaiasorini. Jisaso rixa anýnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí ñipwémáná enáná Jono ñinweanýsáná rixa xweyaný nerí aný yoí Epesasiyo ñinweámáná payí rina eanýniginí

¹ Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweanáoñi gí ñiní sîxí riyiná Gaiasoxi nání payí rina eanýnini. Joxi nepa ñiní sîxí riyinini.

² Gí ñiní sîxí riyináoñini, Gorixomi joxi nání rîpi yariní riwiiarináriní, “O Jisasomi píraniní nîxíðiri nání xegí ñiní naný imóninýpi tîni xixeni Gorixoxiniyá ñinýyo dání naný imóninýpini wímeari wará iniri éwiniginí.” yariní e riwiiarináriní.

³ Negí nîrixímeáyí wí joxi nání áwaný re nîrémeágá, “O nepaxiní imóninýpi — Jisaso nearéwapinýpi nání rarinini. Apí nîxíðiri neríná yapí bî mînealepísí apí tîni xixeni yariní. Nepaxiní imóninýpi neríná axípi píraniní xíðariní.” Áwaný e nîrarinagá arfá ñiwiri nání nioní yayí seáyimi dání nininýriní.

⁴ “Dîxí nîaiwí imónigfáyí xwiýfá nepaxiní imóninýpi fá nîxiriro xixeni xíðarinoi.” rarinagá arfá ñiwiríná yayí seáyimi dání ninarinýpi amípi wí nání yayí ninarinýpi apí tîni xixeni mimónini.

“Nîrixímeáyo arírá wiarinýpa siní axípi ñiwia úirixiní.” uriný nánirini.

⁵ Gí ñiní sîxí riyináoñini, joxi negí nîrixímeáyo arírá ñiwiríná úrapí bî mîwikárí ñiní riñwiráripaxípi wíwapiyarinýriní. Nîrixímeá joxi siní sîñwí mîwininýfí aí xegí bî marfái, axípiní wiarinýriní.

⁶ Ámá ayí joxi ñiní sîxí nuyiri arírá wiarinýpi nání Jisasoyá siyikí imóninwá re ñweanwaéne rixa áwaný nearigfawixiní. Joxi Gorixomi píraniní nîxíðiríná epaxípi tîni xixeni nerí óf e nání arírá ñiwiri ñiwíowáriníná yarinýpi naný yarinini.

⁷ Ayí rîpi nání “Arírá wíirixiní.” rîrarinini. Ámá ayí yoí Jisasi Kiraisoyá émá imónigfáyo wáf urímeaníro nuróná “Wáf nurirane aí wigí amípi ourápaneyí.” ñiyaiwiro amípi bî murápí yarigfá enagi nání rîrarinini.

⁸ Ayínáni Gorixomi ñiní wíkwíronwaéne xwiýfá nepaxiní imóninýpi nîriga eméwiniginiri ayo arírá wíwaniginí.

“Sîpí yarigfáyo ikaniný mîwíaxíðipani.” uriný nánirini.

⁹ Nioní wáf rímeari gí ayí nání Jisasoyá siyikí imónigfá e ñweagfáyíné áwaný oseariminiri nání payí bî nearí seawírenapíagi aiwí segí ámá wo, Daiotírepisoyí rininjo —O “Nioní seáyí e wimónináná wíniyí ínimi onurínípoi.” wimónarinjorini. O xwiýfá none urarinwá bî arfá neaiarinýmani.

¹⁰ Ayínáni nioní seyíné tîñfí e nání nîbirí amípi o yarinýyí nání waropárí seaimfáriní. O mîkfí wí menagi aiwí none nání ikayfíwí rímearinýriní. “E neríná apáni yarinini.” mîyaiwí none rarinwápi ñiwiaikiri nîrixímeá segí tfámini bíáyo mumíminipa yarinýriní. Wíniyí wigí anýyo nání nipemeámi waníro yarinagá ñiwíniríná pírfí urakiarinýriní. Apíni mé e yarigfáyo Jisasoyá siyikí imónigfáyíné awí eánarigfíe dání mîmíxeámí yarinýriní.

¹¹ Gí ñiní sîxí riyináoñini, ámá naný yarigfáyí Gorixo tîmeanýyíninýfí imóninjoí. E nerí aí sîpí yarigfáyí Gorixomi siní sîñwí mî mîwómíxigfáyíriní. Ayínáni joxi sîpí imóninýpimi ikaninýfí mîwíaxíðipa nerí nanýpimíni ikaninýfí wíaxíðírixini.

¹² Demitiriaso nání áamá níní “Nañoríní.” rarigíoríní. Xewaníño xwíyáá nepaxíní imónínípi níxídiríná nerínípi dání ení “Nioní áamá nañoníríní.” nírírí síwáníní neainarínoríní. None ení “Nañoríní.” urarínwáoríní. Xwíyáá none rarínwápi nepa imóníní. Joxí níjía e imónínagí nání raríníní.

¹³ Joxí nání “Payí oeámíní.” níyaiwiríná ríwamíní obaxí ayá wí eapaxí aiwí “Nípiní nírírí payí rínami oeámíní.” mínimónaríní.

¹⁴⁻¹⁵ E nerí aiwí “Nioní síní mé níbirí nísímeámáná axí e dání xwíyáá rínáníwíríní.” níyaiwirí díní ikwímoníní. Joxí píráníní oríwayíróníní. Níkumíxínírí emearínwáyí re dání yayí seaiwárenaparíñoí. Joxí tíní níkumíxínírí emearígíáyo e dání womíní womíní yayí níwiéra úíríxíní.

Payí Juto eañinarini.

Payí rina áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Juto eañinarini. Xewaninjo nání áwaní sijnáni mirinini enagi aí Jisasomi xogwáo Jutoyí rininjo (Mako 6:3) “Ayí axoríani?” yaiwiarinwáriní. Jisaso ríxa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná “Mimóní uréwapiyarigfáyí Jisasomi dñí wíkwíroarigfáyo xenwímní wipemfoarinjoí.” rinarinagí Juto arfá nîwirí ayí arfá nîwiro nîxídiróná sipí imónipríxinirí éf uremómínirí nîrírí eañiniginí.

¹ Jutoní —Nioní Jisasi Kiraisomí xínáíninini nimónirí omíni wíiarinjá wonirini. Jemisomí xexírímeáonirini. Nioní payí rina seyíné nání —Seyíné ápo Goríxo nioniyáyí imónírxinirí wéyo íá seaumírí dñí síxí seayirí xewaxo Jisasi Kiraiso nání awí seamenweairí seainíyínérini. Seyíné nání nîrírí payí rina eaarinini.

² “Goríxo wá seawianirí nîwayíroníro píranini nîweapírí nání seairí sewaniníyíné ení xíxe dñí sipí iníprí nání seairí neríná ayá wí seaiíwiniginí.” nimónariní.

“Jisaso tñí nawíní mimónigfáyí seyíné tñíyumí gwiaumí inarinjoí.” uriní nánirini.

³ Gí dñí síxí seayináyíné, Goríxo seyíné tñí nene tñí yeáyí neayimíxemeaníá nání enípi nání payí wina nearí seawárenapiyimínirí ená aiwí agwí nioní “Payí ení ríremíxí re nîseairí oeámíní,” nimónigoí, “Xwíyíá nene dñí wíkwíroarinwápi —Apí áamá maríái, Goríxo nawínáni neaiapiní enagi nání gíwí nímíxirí mirípaxípirini. Apí áamá wí ikweakwímní raníro yarinagíá nîwiníroná xe oépoyínirí síjwí mîwinípa éríxiní. Ení neáníro pírí wiaíkianíro éríxiní.” Ení ríremíxí e nîseairí oeámíní.” nimóníagi eaarinini.

⁴ Ayí rípi nání ení ríremíxí e nîseairí seararinini. Jisasoyá siyikí imónigfáyíné maiwí nweanáná áamá wí —Ayí Goríxomí ríwí umoarigfáyíriní. Eníná dání “Sfá yoparíyí Goríxo xwíyíá umeáriníáriní.” rináriníyíriní. Ayí yumí seyíné tñí nawíní imóníro íwí niga oemeaneyíníro xwíyíá nepa re rininípi, “Pí pí íwí ámaéne yarinwápi Goríxo ananí ayá nînearímíxirí yokwarímí neaiipaxíriní.” rininípi wigí dñí tñí ikweakwímní ríro “Jisasi Kiraisomí negí Ámíná íníní wuríninwáomaní.” ríro yarinagí enagi nání ení ríremíxí e seaiarinini.

⁵ Ámíná Goríxo eníná dání maní pírí wiaíkigfáyo pírí numamóá bñípi nání seyíné ríxa xíxení nífá imóninagíá aiwí ámí dñí mopírí nání dirírí rípi oseaimíní. O negí Isíreríyo Isipíyí añíyo dání éf numínirí nípemeámi nuri aí áamá xfómí dñí mîwíkwíro “Xwíá Goríxo neaiapímínirí yarinípi oyá dñí tñí aí áamá e nweagfáyo nurápipaxenemaní.” yaiwigfáyo áamá dñí meane dání wanínímíxiniginí.

⁶ Añínají wí eníná dání ení Goríxo nurípearí xe éríxinirí síjwí wininípi nání re mîyaiwí, “Apíní nerí nînwearíná ayí naníriní.” mîyaiwí nîwiaíkiro íwí yaníro nání añínami pínní nîwiárimí weapígíá enagi nání o gwí ainíxí maríkinípaxí imóninírí tñí nîjirí sfá áamá nîyoní mí ómómíxímí emfáyimí pírí umamómíginirí sfá yináríne nîwiráriniginí.

⁷ Eníná áamá Sodomí nweáyí tñí Gomora nweáyí tñí añí apiaúmi axí e ikwíroniníyo nweagfáyí tñí ení axípi ayíniní piáxí weánpaxí imóninípi nero Goríxo áamá nímíxiríná ayí apí éríxinirí wípímóninípi mé ikweakwímní nero wigí dñí tñí íwí sipí imónarinípi niga warinagíá nání nene síjwepíge neaiiníá nání pírí numamoríná ríá ápiáwí aniní íníná wearinípi nîmamówárenapírí ayo ríá nínirí píkiniginí.

⁸ Goríxo nene síjwepíge e neaiiní enagi aiwí ayí yagíápa áamá yumí seyíné tñí nawíní imónigfáyí axípi nero wigí sipí oríná winarigfápi mimáyo nîtinírinípipimí

dáni fwwí aga piawí ayá wí weánariñipi iníro “Ámá womi ínimí wuríni paxí mĩneaimónariñi.” ríro aññami dññ seáyimi imónigfáyo riperirí umeró yarigfáriní.

⁹ E yaríñagfa aí aññají Maikoroyi riniño —O aññají niyoní seáyí e wimóniñorini. O eníná obo tñni Moseso piyomi go go meanirfeniñoñini xwiyfá ximiximí niniri niriñiríná o aññají seáyí e imóniñí wo enagi aiwi ayá nepeárimáná “Niñwanñoni ení eániñáoni anani obomi xwiyfá ríá tññ umeripaxonirini.” miyaiwí “Goríxo xewanñoni mĩxí riríwinigini.” uríñinigini.

¹⁰ Ayá nepeárimáná muríñí enagi aí amá yumí seyíne tñni nawini imónigfáyí amipí wiwaníñyí majfá imónigfápi nani anani ikayfwwí meararigfáriní. E nerí aí wigí nijfá imónigfápi nanwíyí —Ayí dññ ríá xeyániñyíriní. Nanwíyí dññ menwípepa nerí nijfá amá imónarigfápi marfái, xegí bi imónariñípa amá ayí ení axípiñi nero wigí nijfá api imónarigfáriní. Apimi dñni wiwaníñyí xwirfá ikixenarigfáriní.

¹¹ Sfá wíyí ayí majfá wórinfá enagi nani awe! Ayí eníná Keno “Nioni Goríxomi anani ínimí owuríniñini.” miyaiwí neríná enípa axípi yarigfáriní. Eníná amá Beramoyi riniño —O “Nigwí nioni bi mĩnimúropa oeni.” yaiwiagorini. O “Ámá wí nigwí niapáná pí pí nĩfápi nioni wí mĩmúró nemíini.” niyaiwiríná xewanñi yapí néwapíñiri yagípa ayí ení axípi oyaneyiniñi nani sini mé igwfá uríñinarigfáriní. Eníná amá Koraoyi riniñoyáyí amá Goríxo rípeañowami arfá mĩwí nero urakínaníro yaríñagfa nani aníñimixiñípa ayí ení axípiñiñí e yarigfáriní.

¹² Ámá nioni seararíñáyí piniñí imónigfáyí marfái, sa rípiñi rípiñi imóniño. Seyíne amá gíyí gíyí siñwí nĩneaniróná “Awí eániñfáyí xixeni dññ sipí inarigfáyíriní?” oneaiaiwípoyniri awí neániro aiwá naríná amá ayí ipí akwinfáná ríwonáná ewé sixí núrori xwirfá ikixenaríñípa amá ayí axípi e nimóniño nani xwirfá seaikixepaxí imóniño. Ayí seyíne tñni nawini aiwá nĩniróná Goríxo nani wáyí bi mĩwiní wiwaníñí naniñi dññ nimóniño sa úrapí yaríñagfa nani seararíñini. “Agwí api iniá eani nani irírarini.” yaiwiaríná iniá meapa nerí imiñí neríná agwí nĩrĩraimi waríñípa axípi e imónigfáyíriní. Ámá ayí ikfá sogwí ná wearíñiná aí aníñí oxí roariñagi nani niyoari emí móáná urí biaú enípi imóniñyíñiñí imóniño.

¹³ Rawírawá imeamíkwí neríná reakíkwí njwirararíñípa amá ayí wigí piawí weáni paxípi neróná axípi apíñiñí yarigfáriní. Ámá ayí siñí añí pĩríyo nemeíná amá ewéyo nĩmeami núfasáná rawírawáyo áwinimi enáná xenwími nipemeami waríñípi yapí axípi nĩseairo yapí seaíwapíyarigfáriní. Ayí aga sfá yidoáriñípiñi aníñí íniná njweapírfá nani Goríxo ríxa wimixiñyíriní.

Jisaso tñni nawini mimónigfáyo Goríxo pĩrí umamonfá naniñini.

¹⁴⁻¹⁵ Inoko —O Adamomi dani nemeága nuro wé wíumi dññ wau emeániño, ayí orini. O amáyo wíá nurókiamoríná re ríñinigini, “Arfá époyí. Oriñá nĩwiniríná winíini. Ámináo amá nñni wigí egfápi nani xixeni pĩrí umamómĩniri nani eri amá xfo wimónariñípi mĩxídarigfáyo wigí uyíni egfápi nani xwiyfá umeáriminiñi nani eri amá fwwí ayini miyarigfáyí xfo nani amáyo nuriróná sipini urekárarigfápi nani xwiyfá umeáriminiñi nani eri ení nani xegí aññají dññ nĩmori fá mĩropaxí wí tñni weaparíñagi winíini.” ríñinigini.

¹⁶ Ámá nioni seararíñáyí aníñumí ikaxí rarigfáyíriní. “Omeaneyi.” niwimóniri wé ení óf winariñípiñi nĩxídiro aiwi aníñí miní kíniñí iríñarigfáyíriní. Wigí yoí wiwaníñyí nani sími sími e tinĩmearigfáyíriní. Ámáya amipí fwwí urápaneyiniñi nĩremeá xwiyfá urepĩsiarigfáyíriní.

Dññ sfkfkf onfírixiniñi uríñí naniñini.

¹⁷⁻¹⁸ Gí dññ sixí seayíñáyíne, ayí e imóniñagfa aí negí Áminá Jisasi Kiraisoyá wá wĩmeigfáwa xami rígfá rípi nani dññ oirónaneyi, “Sfá yoparíyí tññiná añwí e

enáná áamá wí re epíríríní. Seáyí e wimónígáwami ikayíwí umearíro amípí Goríxo mímónarínípi xídípírí nání wé ení óf ero epíríáyí imónípríríríní.” rígfápi nání díní oirónaneyí.

¹⁹ Áamá ayí Jisasoyá siyikí imónígááyí nawíní mimóní xixegíní oimónípoyíní urakiowáíro díní ríá xeyáníníní imóníro kwíyí Goríxoyápi mayí imóníro egíáyíríní.

²⁰ Gí díní sixí seayínáyíné, áamá ayí e imónínagí aí Jisasoyá siyikí imónígááyíné nepa imónínípi díní níwíkwíroróná síkí kí umíxíníro ení eáníní kwíyíyápmí dání Goríxomí ríxíní urayíro

²¹ o nene nání díní sípí níwírí neaiínípi díní sixí aníní íníro díní níyímíní Ámíná Jisasi Kiraiso wá nene neaumíxínípmí dání imónaníwápi gíní gíná nímeaníáríanírí weníní nero ηwearo éríxíní.

²² Áamá xwíyíá Goríxo nání rínínípi nání ududí nííro “Aga nepa imónínípiraní? Yapí imónínípiraní?” yaiwiarígíáyo seyíné ayá urímíxíro

²³ ámí wíníyo amípí wí ríá tíní e wenáná apaxí mé meaarínwápa axípi éf umínaníro nání ero ámí wíníyo ayá nurímíxírí aí seyíné rapírapí piyaní eaarínípi tíní e nání wáyí nero anjí e mupa yarígíápa wígí íwí yarígíápi nání wáyí ero éríxíní.

Goríxomí seáyí e numeríná ríní náníríní.

²⁴ Agwí Goríxo seyíné íwí mepa éríxínírí prírí searakiapaxí imónírí ríwíyo seyíné xewaníno níkínírí ηwearo ronáná díní nífá níseainírí xwíyíá mímeárínípaxí imónígááyíné seaimíxíapaxí imónírí ení enagí nání

²⁵ re seararíníní, “Goríxo ná woní oní negí Ámíná Jisasi Kiraiso neaiínípmí dání yeáyí neayímíxemeano, xwíarí tíní anína tíní síní mimónínánáraní, agwírání, ná ríwíyo ínínáraní, níkínírí ηwearí aga seáyí émí imónínó imónírí ení eáníní imónírí néní tígíáyo níyoní seáyí e wimónírí ení, ayí ná woní oní enagí nání seáyí e uméwanígíní.” seararíníní. “E éwanígíní.” nímonaríní.

Oríjǎ Jono níwíníri wfá wómixíníjipiríní.

Rfáwamíníj rípi, “Wfá wómixíníjipiyí” ríníjipi Jono eanípíriní. O Jisaso wiepísagowa woríní. Jisaso ríxa anínami nípeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwémáná enáná Jono níjweanísáná ríxa xweyaní nerí píriníwí bimi xegí yoí Patímosiyí ríníjípimi gwí jweanáná Goríxo oríjǎ upáráná Jisasomí síjwí winíri anínami nání nípeyirí amípi Goríxo tńj e imóníníjipi síjwí winíri amípi rfáwíyo xwǎ rírímí imóníníjipi síjwí winíri Jisaso Setenomí xopírǎrí winíjipi síjwí winíri nerí nání rfáwamíníj rípi níriní eanínigíní. Síyikí Jisasoyá fá ríprǎyí re oyaiwípoyíníri níriní eanínigíní, “Agwí ríná xeaníj neaímeaarínagí aiwí áamá e neairo Goríxomí símí tńj wíro yarígǎyo o anípá wímíxínǎ enagí nání nene ení píráníj níxǎdíníjípimi dání xopírǎríníj owianeyí.” oyaiwípoyíníri níriní eanínigíní.

¹ Xwíyǎ re níriníri eáníjipi, ayí amípi rfáwíyo aníwí e nímoníníjipi nání Jisási Kiraiso síjání nímixíri wfá wómixíníjipiríní. Goríxo áamá xǎomí xínáíwáníj nímoníro omíní wíiarígǎyo wfá owómíxíníri wíwapiyíníjipiríní. Apí Jisaso xǎomí omíní wíiaríní Jonoyí ríníjǎ tńj e nání anínají xǎoyáo uowárénapáná oríjǎ ikaxí uríníjipiríní.

² Apí winíníj nípiní xwíyǎ Goríxo uríníjipirání, Jisási Kiraiso woákǎkí winíjipirání, apí nípiní Jono áwaní xíxeni rowiároníriní.

³ Amípi apí ríxa aníwí e nímoníníjǎ enagí nání áamá xwíyǎ re wfá ómíxíníjipi fá róǎ gíyí gíyí yayí anínami dání imóníníjipi winíri áamá rfáwamíníj re níriníri eáníj rípi fá roariníjǎ arǎ níwíro xǎǎ gíyí gíyí yayí anínami dání imóníníjipi winíri enǎríní.

Jono Jisasoyá síyikí imónígǎyí wé wǎúmí dání wáú nání payí eaníj náníriní.

⁴ Jononí Jisasoyá síyikí wé wǎúmí dání wáú Esia píropenísíyo jweagǎyíné nání rfáwamíníj rípi eariníní. Goríxo —O aníní íníná jweanoríní. Eníná dání jwearí síní agwí jwearí ná rfáwíyo aníní jwearí eníforíní. O wá seawianíri níwayíróńro jwearí nání seaiirí éwínígíní. Kwíyí wé wǎúmí dání wáú íkwianíwí seáyí e imóníníjnamí Goríxo éf jweane jweagǎpí ení wá seawianíri níwayíróńro jwearí nání seaiirí éwínígíní.

⁵ Jisási Kiraiso —O Goríxo gí íwo áamáyo wíwapiyíwínígíníri uowárénapáná xíxeni nípiní níyárimí míní winíjoríní. Áamá xwáripáyo dání wíápínímeapírǎ nání xámí wíápínímeanoríní. Míxí ináyí xwǎ rírímí jweagǎ níyoní seáyí e wímóníjoríní. O ení wá seawianíri níwayíróńro jwearí nání seaiirí éwínígíní. Omí —O díní síxí níneayirí negí íwí yaríníwápi yokwarímí neaiimíníri nání neríná xewaníjǎ níperíníjípimi dání gwíníjí nearoayíroníriní.

⁶ Áamá oyá xwíoxíyo jweaaníwaéne neaimíxíri xano Goríxoyá apaxípáníj imónígǎyí xǎo tńj e ananí páwíarígǎpa nene ení ananí páwípaxene neaimíxíri enoríní. Omí aníní míní íníná nńí seáyí e umero ínímí wuríníro éríxíní. Apí e imóníwínígíní.

⁷ Ai, o agwí tńj wépínarínagí áamá nńí síjwí winíro omí píkígǎyí ení síjwí winíro epírǎríní. Xwǎ rírímí áamá gwí wírí wírí nńí omí síjwí níwíníro jwí numíeáa upírǎríní. Ayí neparíní. Xíxeni e imóníwínígíní.

⁸ Ámíná Goríxo re raríní, “Níoní aníní pírf tńjweanáoníriní. Eníná dání jwearí síní agwí jwearí ná rfáwíyo aníní jwearí emǎoníriní. Wa níoní tńj xíxeni mímoní ení síxí eáníjǎoníriní.” raríní.

Jono Kiraisomí oríjǎ tewíníj náníriní.

⁹ Jononí —Nioní segí séríxímeá woníríní. Jisaso t́níní nawíní níkárinírinínpí dání ŕníní seáímeaarínípa nioní ení nímeari oyá xwioxíyo ńweaarígípa nioní ení ńweari xeaníní xwámámí wiarígípa nioní ení ax́pí e wirí yarínáoníríní. Nioní Goríxoyá xwíyá wáf urírí Jisaso Goríxo nání neaíwapíyínínpí áwaní urírí yarínagi nání pírínwí Patímosíyí rarígípími dání gwí níyíáná nńweanísáná

¹⁰ śfá Ámínáo nání kíkífá ńweaarínwá wíyími Goríxoyá kwíyínpí níxíxéronjáná ŕfaiwá b́í ŕfwmí dání pékákí nńríníriníní ení t́níní ríníagi aŕfá re winanigíní,

¹¹ “Oríná joxí tewínínpí b́kwí winamí ŕfwamíní nearí áamá síyíkí Jisasoyá imónígífá wé ẃúmí dání waú imónígífáyí nání —Wígí aníyí xegí yoí tíyíríní. Epesasi t́níní Símena t́níní Pegamamí t́níní Taiataira t́níní Sadisí t́níní Piradepia t́níní Reodisia t́níní ayíríní. Aní ayí ayí t́níní e nání wiowárírxíní.” ríníagi aŕfá e níwirí

¹² maní e nńrarínípámí síńwí owínímíní nńkínímónírí weníní éáyí wínńnanigíní. Síńá gorí t́níní íkwianwí imíxíníní wé ẃúmí dání waú uyíwí ńwiráripírfa nání mídímídání éfí nuráráriníga punínagi níwíní

¹³ íkwianwí éfí nuráráriníga puníníyo áwínímí ámáníní imóníní wo ronagi wínńnanigíní. O rapírapí sepiá síkwí ayo t́níní rítí iníní wú yíní iríkwíníní síńá gorí t́níní imíxínínínpí xegí úpíkwíyo xwínamíyaiwí irónírí nemáná ronagi wínńnanigíní.

¹⁴ Xegí míní t́níní d́fá t́níní aṕfá níweríná sipísipí f́áníní aṕfá xáíwí weárírí xegí síńwí ení ŕfá ápiáwíníní werí

¹⁵ xegí síkwí kapá awíaxí ŕfá xáíwí nínírná síńí iníníyí xíxíeá inarínípa ax́pí e imónírí maní oyáyo dání nńrínírná iníígí iyakwí nídíroríná ruríwí rarínípa ax́pí rírí yarínagi wínńnanigíní.

¹⁶ O síńí wé ẃúmí dání waú wé náú t́níní áríwí xírírí kirá míxí nání mídímídání ńwá yíníní bá xegí maníyo dání peyearí xegí śmímaní sogwí xáíwí nanírná anarínípa ax́pí e anírí yarínagi ení wínńnanigíní.

¹⁷ Nioní omí síńwí e níwínírná xegí síkwí t́níní e níperíníní wéagi aíwí o wé náú seáyí e nínikwiárírí re nńrínínigíní, “Joxí wáyí mísínípaní. Nioní pírí tíńweanáoní

¹⁸ aníní síńí ńweanáoníríní. Nioní ríxa penáoní aí síńí píyí mimóní ríxa aníní íníná ńweámí nání síńí imóníníní. Nioní kí áamá anínípírfa nánípí xírírí píyíní síwí aníyo ńweagíyo úkwíowárimíápi nání xírírí eníní.

¹⁹ Ayínání joxí síńwí nanínpí nání ŕfwamíní earí amípí agwí ríná imónínínpí nání ŕfwamíní earí amípí agwí ríná imónínínpími ŕfwíyo imónínínpí nání ŕfwamíní earí eí.

²⁰ Síńí wé ẃúmí dání waú wé náú t́níní xírínagi nanírí uyíwí ikwiárípírfa nání íkwianwí síńá gorí t́níní imíxíníní wé ẃúmí dání waú wenagi wíní éfpí, ínímí simónínpí ḿkínpí rípiríní. Síńí wé ẃúmí dání waú ayí Jisasoyá síyíkí wé ẃúmí dání waú imónígífáyí anínajowa náníriní. Uyíwí nání íkwianwí imíxíníní wé ẃúmí dání waú ayí Jisasoyá síyíkí wé ẃúmí dání waú imónígífáyí apí náníriní.

2

Aní Epesasiyo síyíkí x́fóyáyo nání xwíyá uríní náníriní.

¹ “Síyíkí nioníyá Epesasiyo ńweagífáyíyá anínajomí ŕfwamíní rípi nearí míní wíríxíní, ‘Síńí wé ẃúmí dání waú wé náú t́níní áríwí xírírí íkwianwí uyíwí ikwiárípírfa nání síńá gorí t́níní imíxíníní wé ẃúmí dání waú éfí nuráráriníga puníyo áwíní e aní emerí yarínjo re rínjoí urírxíní,

² “Amípí joxí éfpí nńpíní nání nioní níj́fá imóníníní. Aníní míní erí xwámámí wirí yarínínpí nání nioní níj́fá imóníníní. ‘Áamá sípíyo ananí oumímínímíní.’ yaiwipaxí mimónínínpí nání ení níj́fá imóníníní. Áamá wáf wurímeiarígífá wa mimónípa nero aí

‘None ení wáí wurímeiaríñwáoneríní.’ rínarígfáwami joxí díní adadí níwirí iwamíó níwíwapíyirínípmí dání yapí rímeiarígfáwa enagífa wínínpí nání ení níjáfá imóníní.

³ Joxí nioní níxídaríñagí nání áamá wí xeaníní siaríná díní síxí níníri xwámámí níwiríná aníní bí mísínípa enípi nání ení nioní níjáfáriní.

⁴ E níriríri aí rípiní mǐxí bí orírímíní. Eníná joxí iwamíó díní níníkwíroríná díní síxí níyagípa agwí síní axípi díní síxí mǐnǐyíní.

⁵ Xámí néísáná óreámioanípi nání díní nísíníri sípí agwí yarínípi ríwíminí nímamorí xámí síní píráníní díní níníkwíroríná yagípa áamí axípi éiríxíní. E mepa nerínáyí, nioní níbírí joxí nísímearíná joxíyá íkwianwí uyíwí nání éf ráráriníe dání emí míméámí emáfáriní. Joxí níkinímóníri nísáníri mepa éánáyí, e emáfáriní.

⁶ Nioní mǐxí e níriríri aíwí joxí yaríní rípi naníriní. Áamá uyíní yarígfá Nikorasomí xídarígfáyí yarígfápi nání joxí símí ríníní sinarínípi naníriní. Nioní ení ninaríníriní.

⁷ Aríá tíñjoxí enánáyí, xwíyá Goríxoyá kwíyípi síyikí nioníyá imónígfáyo uraríní rípi aríá ókiarí umónei. Áamá amípi sípí xíomí wímeámíníri éyí xopírará wiaríní go go íkíá díní níyímíní íníná ñweapírífa nání meaarígfána —Ana, ayí Goríxoyá omíníyo anínami roní. Ana xe odaníníri síñwí wínímáfáriní.” ríñoi.’ nírirí ríwamíní eáiríxíní.

Aní Símenayo síyikí xíoyáyo nání xwíyá uríní náníriní.

⁸ “Síyikí nioníyá Símena ñweagíáyíyá anínajomí ríwamíní re nearí wíríxíní, ‘Pírí tíñweanjo —O píyí eno aí áamí síñí ñweanoríní. O re ríñoi uríríxíní,

⁹ “Xeaníní ríá tíñí joxí símeaarínípi nání nioní níjáfáriní. Díwí ikeamónarínípi nání ení nioní níjáfáriní. E níriríri aí amípi naní díní níkwíroarígfáyo wíimáfípi wí mírímúronoxíriní. Áamá wí —Ayí ‘Judayeneríní.’ níriníro aíwí nepa xíxeni Judayí imónígfáyímaní. ‘Goríxomí yayí umeanírane nání awí éánaríñwíní.’ níríro aí surímá nero obomí xídarígfáyíriní. Ayí ikayíwí seameararígfápi nání ení nioní níjáfá imóníní.

¹⁰ Xeaníní nísímearíná ríníní sinínípi nání wáyí mepa éiríxíní. Aríá ní. Seteno ‘Jisasomí xídarígfáyí ení neáníro xídípíríréoi? Iwamíó owíwapíyímíní.’ yai-wiaríñagí nání xegí áamá imónígfáyí xíoyá díní tínní segí wíyo íá níseaxero gwí aníyo níseanwíríró sía wé wúkaú núkaúminí xeaníní níseaikára upíríáriní. Xeaníní níseaikára waríná wíyíné míní winíprífa aíwí aníní díní níníkwírooro níxídfírxíní. E nerónáyí, amínanwí áamá díní níyímíní tígfá nímoníro íníná ñweapírífa nání díkíníprírápi anípa níseaiapímáfáriní.

¹¹ Áamá aríá tígfáyíné enánáyí, xwíyá Goríxoyá kwíyípi nioníyá síyikí imónígfáyo uraríní rípi aríá ókiarí umónípoi. Áamá nioní níxídaríñagífa nání xeaníní wímeáíyí, ayí nioní píní mǐnǐwíarí síní níníxídrínípmí dání xeaníní wiarígfáyo xopíráriníní wííyí Goríxo áamá sípíyí ríá xwérímí ikeáaráná ayí tínní nawíní ríníní Ámí bí Pepírírápiyí rínínípi wí meapíríámaní.” ríñoi.’ nírirí ríwamíní nearí wíríxíní.

Aní Pegamamíyo síyikí xíoyáyo nání xwíyá uríní náníriní.

¹² “Joxí síyikí nioníyá Pegamamí ñweagíáyíyá anínajomí ríwamíní re nearí wíowárírxíní, ‘Kirá mǐdímídání ñwá yínínípa tíño re ríñoi uríríxíní,

¹³ “Nioní díxí ñweaní nání níjáfá imóníní. E ñweagíáyí obaxí Setenomí xídaríñagífa nání aní o seáyí e wímóníne, ayí joxí ñweanjeríní. Xámí segí wo, Adipaso —O áamáyo nioní enápi nání wáí nurírná xíxeni nuríyagoríní. O aní Seteno seáyí e wímóníní apímí e nuríísáná míní winíagí aíwí seyíné wí díní níkwíroarígfápi emí mímó díní síxí níníyíro xáíwí íá níxíriníoi.

¹⁴ E níriríri aí xwíyá nioní mǐxí rírípaxí bí imóníní. Segí wí mímóní wíá rókiamoagí Beramoyí ríníño —O eníná Isíreríyo yapí owíwapíyímíní nání émayí mǐxí ináyí Berakomí re uréwapíyayínoríní, ‘Isíreríyí íwí nero nanwí ñwáfápi nání

r̃d̃iyowá yar̃ig̃ápi ñiro f̃w̃f̃ iñiro é̃r̃ix̃ñr̃i ñáñi e wíwap̃iyi. E wíwap̃iyi. uréwap̃iyayiñor̃ñi. O eñp̃i agw̃i seg̃f̃ wí f̃á ñix̃r̃iro ax̃p̃i e seaíwap̃iyar̃ñag̃f̃a ñáñi m̃ix̃f̃ sear̃ipax̃f̃ imóññi.

¹⁵ Eñíná mimóñf̃ wíá rókiamoag̃f̃ Beramo Is̃rer̃iyo wíwap̃iyiáná d̃ñf̃ f̃á ñix̃r̃iro f̃w̃f̃ yag̃f̃apa seg̃f̃ wí eñi Nikoraso seaíwap̃iyar̃ñp̃i d̃ñf̃ f̃á ñix̃r̃iro f̃w̃f̃ ax̃p̃i yar̃ñoi.

¹⁶ Aỹñáñi áamá e yar̃ig̃áỹné r̃f̃w̃m̃ñi ñimamoro é̃r̃ix̃ñi. E mepa nerónáỹf̃, nioñi s̃ñi mé seỹné t̃ñf̃ e ñáñi ñib̃r̃i áamá apim̃i ar̃k̃í x̃f̃dar̃ig̃áỹf̃ kir̃á g̃f̃ mañño d̃áñi peyeaar̃ñp̃a t̃ññi m̃ix̃f̃ wim̃f̃ar̃ñi.

¹⁷ Ar̃f̃á t̃g̃f̃áỹné eñánáỹf̃, xw̃iỹf̃á Gor̃xoyá kw̃iỹp̃i s̃iyik̃f̃ nioñiyá imóñig̃áyo urar̃ñf̃ r̃ip̃i ar̃f̃á ókiar̃f̃ umóñpoỹf̃. Áamá nioñi ñix̃f̃dar̃ig̃áỹf̃ áamá wí f̃w̃f̃ oépaỹñr̃i wíwap̃iyiag̃f̃a aiw̃i ar̃f̃á m̃iw̃i nioñi aññf̃ ññix̃f̃d̃ir̃ñp̃im̃i d̃áñi ayo xop̃r̃ar̃ññf̃ wíf̃á go gom̃i nioñi aiw̃á aññnam̃i d̃áñf̃ agw̃i p̃ññf̃ weñf̃ b̃i m̃ñi wir̃i s̃ñá kir̃inas̃f̃ wo — S̃ñá yõf̃ s̃ñf̃ áamá meáoñi ñij̃f̃á imóññp̃i r̃f̃wam̃ñf̃ ñw̃r̃ar̃ññor̃ñi. S̃ñá o m̃ñi wir̃i em̃f̃ar̃ñi.” r̃ñoi. ñr̃r̃i r̃f̃wam̃ñf̃ near̃i wí̃r̃ix̃ñi.

Añf̃ Taiatairayo s̃iyik̃f̃ x̃f̃oyáyo ñáñi xw̃iỹf̃á ur̃ñf̃ ñáñr̃ñi.

¹⁸ “Jox̃i s̃iyik̃f̃ nioñiyá imóñig̃f̃a Taiatairayo ñweag̃áỹyá aññajom̃i r̃f̃wam̃ñf̃ re near̃i wiow̃ar̃ñr̃ix̃ñi, ‘Gor̃xom̃i xewaxo, xeg̃f̃ s̃ñw̃f̃ r̃f̃á ápiáw̃ññf̃ wer̃i xeg̃f̃ s̃ikw̃f̃ kap̃á awiax̃ỹf̃ x̃ix̃f̃eá inar̃ñp̃a imóñr̃i eño re r̃ñoi ur̃ñr̃ix̃ñi,

¹⁹ “Nioñi jox̃i yar̃ñp̃i ñáñi ñij̃f̃á imóñññi. Jox̃i d̃ñf̃ s̃ix̃f̃ ñiyir̃i d̃ñf̃ ñikw̃r̃or̃i áamáyo ar̃r̃á wir̃i xeaññf̃ siar̃ig̃ápi xwámám̃f̃ wir̃i yar̃ñp̃i ñáñi ñij̃f̃á imóñññi. S̃ñi iwam̃f̃ó d̃ñf̃ ññikw̃r̃or̃ñá yag̃f̃pim̃i r̃ixa ñimúr̃or̃i seáỹf̃ e yar̃ñp̃i ñáñi eñi ñij̃f̃á imóñññi.

²⁰ E ñr̃r̃i aí r̃ip̃i ñáñi m̃ix̃f̃ r̃r̃ipax̃f̃ imóññi. Jox̃i ap̃ix̃f̃ Jeseber̃iỹ r̃ññf̃ — Í wí mimóñp̃a ner̃i aí ‘Wíá rókiamoar̃ñáñr̃ñi.’ r̃ñar̃ññr̃ñi. Í áamá nioñi d̃ñf̃ ññikw̃r̃oro ñáñi g̃f̃ inókíññf̃ nimóñiro om̃ñf̃ ñiar̃ig̃áyo s̃ip̃ñi ñiwíwap̃iya nur̃i xar̃ixar̃f̃ ñiméra war̃ñag̃i ñáñi aỹf̃ f̃w̃f̃ iñiro nañw̃f̃ wig̃f̃ ñw̃f̃ápi ñáñi r̃d̃iyowá iññp̃i ñiro yar̃ñoi. Ím̃i numím̃ñr̃i xe owíwap̃iyiñr̃i s̃ñw̃f̃ w̃ñar̃ñf̃ eñag̃i ñáñi m̃ix̃f̃ r̃r̃ipax̃f̃ imóññi.

²¹ Í xeg̃f̃ f̃w̃f̃ yar̃ñp̃i r̃f̃w̃m̃ñi ñimamori kikĩf̃á éw̃ñññr̃i xe b̃i t̃ññi oñweañr̃i s̃ñw̃f̃ w̃ññá eñag̃i aiw̃i xeg̃f̃ f̃w̃f̃ áamá wí t̃ññi inar̃ñp̃i ‘B̃i p̃ññf̃ owiár̃m̃ñi.’ m̃iwimóñar̃ñññi.

²² Ar̃f̃á ei. Nioñiyá d̃ñf̃ t̃ññi í s̃im̃ix̃f̃ xaiw̃f̃ wer̃i áamá í t̃ññi f̃w̃f̃ inar̃ig̃áyo xeaññf̃ xwé wímear̃f̃ eñf̃ar̃ññi. f̃w̃f̃ í wíwap̃iyar̃ñp̃i r̃f̃w̃m̃ñi ñimamoro kikĩf̃á méánáỹf̃, e wik̃ar̃im̃f̃ar̃ññi.

²³ Áamá ím̃i ñix̃f̃d̃iro ñáñi xeg̃f̃ ñiaíw̃ññf̃ imóñig̃áyo eñi s̃imiár̃f̃ ñiwir̃i p̃ikím̃f̃ar̃ññi. Nioñi e wíáná s̃iyik̃f̃ nioñiyá imóñig̃f̃a ñññf̃ ñij̃f̃á re imóñp̃r̃f̃ar̃ññi, ‘Áamá xwiox̃yo d̃áñi p̃i d̃ñf̃ mor̃i p̃i ñáñi wimóñr̃i yar̃ñp̃i adad̃f̃ wiar̃ñño, aỹf̃ or̃f̃añi?’ ñiaiw̃p̃r̃f̃ar̃ññi. Seỹné wox̃ññi wox̃ññi s̃ip̃i seg̃f̃ eg̃f̃ápi t̃ññi x̃ix̃eñi p̃r̃f̃ seamamóm̃f̃ar̃ññi.

²⁴ E ñisear̃r̃i aí ap̃ix̃f̃ í wíwap̃iyar̃ñp̃im̃i m̃ix̃f̃dar̃ig̃f̃a Taiataira ñweag̃f̃a wiỹné b̃i osear̃m̃ñi. Seỹné xw̃iỹf̃á áamá wí ‘Seteno nearéwap̃iyar̃ñf̃ ná íñm̃i imóññp̃r̃ññi.’ rar̃ig̃ápi m̃i ar̃f̃á m̃iwig̃áỹnéñr̃ññi. Seỹné sekax̃f̃ xám̃i sear̃ñp̃im̃i ám̃i b̃i ñisear̃r̃i íkw̃ikwar̃im̃f̃ seaim̃méññi.

²⁵ Sekax̃f̃ ám̃i b̃i íkw̃ikwar̃im̃f̃ m̃iseaipa em̃f̃ eñag̃i aiw̃i nioñi ññix̃f̃d̃iróná f̃á x̃irar̃ig̃ápiññi anañi nioñi weap̃im̃f̃aé ñáñi aññf̃ miñf̃ ñix̃ra ú̃r̃ix̃ñi.

²⁶ Áamá ap̃ix̃f̃ í wíwap̃iyim̃ññi yar̃ñp̃im̃i m̃ix̃f̃d̃ipa nero nioñiyá ur̃ñp̃im̃ññi yopar̃f̃ imóñf̃e ñáñi ñix̃f̃da nur̃ñp̃im̃i d̃áñi ím̃i xop̃r̃ar̃ñññf̃ wíf̃á g̃iỹf̃ g̃iyo seáỹf̃ e wim̃ix̃im̃f̃ar̃ññi. Ém̃áyo —Aỹf̃ ‘Gor̃xom̃i s̃imañw̃f̃yóññf̃ íñm̃i wur̃ñññm̃éw̃ññi.’ rar̃ig̃áỹññññi. Ayo seáỹf̃ e ñiwimóñiro umeñweap̃r̃f̃a ñáñi seáỹf̃ e wim̃ix̃im̃f̃ar̃ññi.

²⁷ Gí ápo nioní seáyí e nimóníri ámayo umenweámfa nání nimíxínípa nioní áma xopírárí wíáyo ení axípi seáyí e wimíxáná émáyo numenwearóná xwáríá síxí xwíá t́ńi imíxínínpí ainíxí t́ńi pírí uyíkíeááná yuní ikíxenarínípa ainíxí t́ńi níxírímáná umenweanáná maníyo wí pírí wiaíkipaxí imónípíríámani.

²⁸ Xopírárínínpí wíá gíyí gíyo síní ímíáo ení ḿńi wimíáriní.

²⁹ Aríá t́gíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyikí nioníyá imónígíáyo uraríní rípi aríá ókiarí umónípoyí.” ríñoí.’ nírírí ríwamíní nearí wiowáríríxíní.

3

Aní Sadisiyo síyikí x́oyáyo nání xwíyíá uríní náníríní.

¹ “Joxí síyikí nioníyá Sadisiyo nweagíáyíyá anínajomí ríwamíní re nearí wiowáríríxíní, ‘Kwíyí Goríxoyá wé ẃúmí dání waú t́ńi síní wé ẃúmí dání waú t́ńi apíáu t́ño re ríñoí uríríxíní, ‘Nioní joxí yarínípi nání níjía imóníní. Seyíné nání wa re rarígíáriní, ‘Jisasoyá síyikí imónígíá ayí síní díní níwíkwíroro nání sínínínpí imónínóí.’ rarínagíá aí seyíné ríxa peá nínímoro nání díní níkwíroarígíápi ríxa íkwíkwí yíní.

² Nioní níníxídiro neróná gí ápo Goríxo ‘Apí neróná wé róníní yarínóí.’ wimónarínípi t́ńi xíxení mepa nero nání sáníní wegíáyíné, seyíné ríxa níwíápínímearo segí xámí píráníní yagíá samíní níwerí anípa imónímínírí yarínípi ámí díní aumaúmí níníro ení síxí eámíxínípoyí.

³ Xámí nioní nání aríá níwiríná díní níkwírogíápi ámí díní oseainíní. Apímí níxídiróná segí íwí yarígíápi ríwímíní mamóóríxíní. Sáníní wegíe dání ḿwíápínímepa éánáyí, nioní áma íwí meámínírí barígíáyí yapí níbírí maiwí nweagíámí seaímeámínírí yaríná níjía wí re imónípíríámani, ‘O íná bínírífenínóí?’ yaiwípíríámani.

⁴ E nísearírí aí Sadisiyo nweagíá wíyíné nioní píráníní níníxídiro nání íwí mé neróná segí rapírapí ḱyíníní mórímíxarígíáyínéríní. Seyíné áríní wí síní nweanóí. Seyíné rapírapí apíá wení níyínímáná nioní t́ńi nawíní aní yaníwáriní. Seyíné nioní píráníní níníxídiríníyo dání e epaxí imónípíríá enagí nání raríníní.

⁵ Áma nioní níníxídiróná peá ḿńimó xopírárínínpí wíá gíyí gíyo nioní rapírapí apíá wení rúníní imóníníyí uyírírí wigí yoí íkwí áma díní níyímíní imóníní íníná nweapíríá nání yoí nwírárínínínámí nwírárínínípi ḿkwírípa erí gí ápo t́ńi xegí anínajowa t́ńi síníwí anígíe dání ‘Ayí gí ámáriní.’ urírí emíáriní.

⁶ Aríá t́gíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyikí nioníyá imónígíáyo uraríní rípi aríá ókiarí umónípoyí.” ríñoí.’ nírírí ríwamíní eáíríxíní.

Aní Piradepiayo síyikí x́oyáyo nání xwíyíá uríní náníríní.

⁷ “Joxí síyikí nioníyá Piradepiayo nweagíáyíyá anínajomí ríwamíní re nearí wiowáríríxíní, ‘Xewíní aga xegí bí imónírí nepaxíní imónírí eno —O ḱí ḿxí ínáyí Depito eníná íá xírínípa aní síníyo nweapíríá nání íá xírínóriní. O íkwíáná áma wo ówaní yáripaxí meníní. O ówaní yáraná áma wo íkwipaxí meníní. O re ríñoí uríríxíní,

⁸ “Amípi seyíné yarígíápi nání nioní níjíáriní. Ení xwapí meánígíáyíné nimóníro aí xwíyíá nioníyápi xaiwí íá níxíríro xeaníní seaikáraná ‘Jisasomí x́darígíáyí wiene-maní.’ murípa egíá enagí nání segí śmímání ríwámíní nioní aní ówaní áma wo ḿyáripaxí imónínína seaikwíáriní.

⁹ Áma ‘Goríxomí yayí oungeanírane nání awí éanarínwíní.’ níríníro aí surímá nero Setenomí x́darígíáyí —Ayí nepa Judayí mimónípa nero aiwí yapí níríro ‘Judayí wieneríní.’ rarígíáyíríní. Ayí nioníyá díníyo dání níbíro wauní níseaikáriníro segí

síkwí t́ńj e nípíkinímearo nįjńá re imónipírńárńń, ‘Ámá tńy o dńj sńx úyńjńyńń.’ Nįjńá e imónipírńárńń.

¹⁰ Seyńé xwńyńá ‘Ámá xeanńj seańńápímń xwámámń nńwiro anńj nńxńdńńńńńń.’ searńńpń pńrńńńjńń ńá nńxńra warńńagńá nńń nńonń xeanńjń rńá tńjń ámá xwńá rńńrń nńńńmńńń ńweagńá nńyonń iwamńó wńwapńyńń nńń wńmeanńńpímń dńńń seyńé seamńxeámńńńń.

¹¹ Nńonń sńńń mé nńbńńń seańmeámńá enągń nńńń wa segń amńnanńwń dńjń nńyńmńńjń ńńńń ńweapńrńá nńńń dńkńńpńrńńpń seapńńpńńńńńńń nńonń nńńńxńdńńńń ńá xńrarńgńńpń anńjń mńń pńrńńńjńń ńá xńńńńńńńń.

¹² Ámá nńonń nńńńxńdńńńń xopńńrńń wńńá gńyń gńyń nńonń nńmearń gń ápo Gorńxoyá anń ńwńńńwámńń ńkńá xwńyńńńńńńń orńńńńńńńń ámń iwámń dńńń wń peyeapńńńńmńń. Ayo gń ápo Gorńxoyá yońpń ńwńńńńńńń anń o ńweanńńpńyá —Anń apń Jerusaremń Sńńńpńyń rńńńńpńńńń. O tńjń e anńńmń dńńń wepńńńńńńńńńń. Apńyá yoń ńwńńńńńń emńńńńń.

¹³ Arńá tńgńńyńńé enńńńyń, xwńyńá Gorńxoyá kwńyńpń sńyńkń nńonńyá imónńgńńyo urarńńńpń arńá ókńarń umónńpoyń.” rńńoń.” nńńńń rńwamńńjń nearń wńowńńńńńńńń.

Anń Reodisńayo sńyńkń xńoyńyo nńń xwńyńá urńńń nńńńńńń.

¹⁴ “Joxń sńyńkń nńonńyá Reodisńayo ńweagńńyńyá anńńajomń rńwamńńjń re nearń wńowńńńńńńńń, ‘Nepaxńńj imónńńo —O Gorńxo ámńyo xńo imónńńńpń nńń wńwapńyńwńńńgńńńń uowńńenńpńńńpń nepńń wńwapńyńń xńxenń nńpńń yńńńń enńorńń. O amńpń nńpńń Gorńxo imńxńńńpń mńkń ńkńńorńń. O re rńńoń urńńńńńńń,

¹⁵ “Amńpń seyńé yarńgńńpń nńń nńonń nńńńńńń. Sogwń dńjń yńarńńńpńńńń yarńgńńyńńé, seyńé rńá sńńńńń nńmónńro nńonń aga pńrńńńń mńńxńdńpa yarńgńńńń. E nńsearńńń ań imńńń rńńńńńńńń nńmónńro anńńńń dńjń peá nńńńmoro enń mńyarńgńńńń. Sa sogwń dńjń yńarńńńpńńńń yarńgńńńń. Seyńé rńá nńsńńńń sńńwńńyń, imńńń nńńńńńń sńńwńńyń, ‘Ayń ananńńńń.’ nńmónńmńńńń éńńńń.

¹⁶ Seyńé rńá mńsńńpa ero imńńń mńńńńpa ero nero sa sogwń dńjń yńarńńńpńńńń yarńńagńá nńńń seyńé gń mńńńyo dńńń emń seańńmómńńńń.

¹⁷ Sewanńńyńńé ‘Amńpń bń mńneamńńrońenerńń. Amńpń xwé ayá tńńwaénerńń. Amńpń ań bń nńńń mńkeamónńńwńń.’ nńńńńro ańwń gń sńńwńyo dńńń seyńé imónńgńá rńpń nńńń aga majńá imónńńoń. Sńpń imónńro ámá dńjń sńpń seańpaxń imónńro uyńpeayń imónńro sńńwń supńńńń imónńro ńkwauyńxń imónńro egńńpń nńńń sewanńńyńńé majńá imónńńagńá nńńń

¹⁸ nńonń seyńé ámń pńrńńńń nńxńdńpńńńá nńń ewayń xwńyńá rńpń bń osearńmńń, ‘Seyńé amńpń wń mńmńronńgńńyńńé imónńpńń nńńń sńńá gorń rńá yeáńńá sńkń nńńxanowńmńńń awńaxń imónńńpń bń nńonń bń nńro ámá sńńwń searńńńń ńkwauyńxń enągń nńsearńńńńń ayá seainńńgńńńń rapńrapń apńá wenń yńńpńń nńńń bń bń nńro pńgń sńńwńyo gńńń nńńro sńńwń anńpńń nńńń bń bń nńro éńńńńńń.’ osearńmńń.

¹⁹ Ámá nńonń dńjń sńxń uyńńyń pńrńńńń onńxńdńpoyńńń mńxń nurńń sńyńkń weańwapńyarńńń enągń nńńń sńmń nńxeadńpńńro segń ńwń yarńgńńpń rńwńmńń nńmamoro éńńńńń.

²⁰ Arńá époyń. Nńonń segń xwńoxńyo ńwń éńńń bńarńwámńń nńńńmńńń ówanń ńwanń eaarńńńń. Ámá go go mńńńpń arńá nńńńńńń ówanń nńńńkwńńńńńyń, o tńjń e nńńń nńpńwńń o tńń yawawń ańwń nawńń nńńńwńńń.

²¹ Ámá nńonń nńńńxńdńńńń xopńńrńńńń wńńá gńyń gńyń nńonń xopńńrńń nńwńńńń gń ápoyá sńá ńkwńńwńńmńń xńo tńńń ńweanńńpa ayń enń nńonń tńńń gń sńá ńkwńńwńńmńń xe nńńwearo ámńyo umenńweapoyńńń sńńwń wńńńmńńńń.

²² Arńá tńgńńyńńé enńńńyń, xwńyńá Gorńxoyá kwńyńpń sńyńkń nńonńyá imónńgńńyo urarńńń rńpń arńá ókńarń umónńpoyń.” rńńoń.” nńńńń rńwamńńjń nearń wńowńńńńńńńń.” nńńńńńńńń.

4

Oríjá nîwîrîrîná anínamî Goríxo tîjî e imóníjpi wîníjî nánîrîní.

¹ Xwíyá apî rîxa nîrîrîmáaná enáná Jononî weníjî yánáyî wîníjanigîní. Anínamî aní ówanî wîna íkwianîwî wîna anínamî nîwîrîrî manî xámi pékákîníjî rarîjagî aríá wíá axípa “Amípî apimî dánî rîwíyo nîmónînfápi sîwá simî nánî re nánî yapei.” nîrénapîagî aríá nîwîrîná

² axíná re enîinigîní. Goríxoyá kwíyîpi nîxîxéronîinigîní. Nîxîxéroáná weníjî éáyî wîníjanigîní. Mîxî ináyíyá siá íkwianîwî wîna anínamî nîwîrîrîjagî wîrîrî anamî wo éfî nîwîrîjagî wîrîrî enîjanigîní.

³ Anamî éfî nîwîrîjagî xegî imóníjpi, ayî sîjî áwíaxî jasípaî rîníjpi yaî kîkîrorî xwînfá earî yarîjîpa erî sîjî konîrianíyî rîníjpi ayíá rîrî xwînfá earî yarîjîpa erî enî e éfî nîwîrîjagî nîwîrîrî opínagwíá sîjî emeráî rîníjpi sîwîníjî imóníjpi siá íkwianîwî anamî xapîxapî eadîronîjagî nîwîrîrî

⁴ íkwianîwî anamî dánî ámi obaxî bî 24 imóníjpi mîdîmîdánî nîwîrîrîjagî punîjagî nîwîrîrî áamá ámíná 24 awa rapîrapî apíá wenî nîyínîrî amînanîwî sîjî gorî tîní imîxínîjî nîdîkínîmáaná íkwianîwî mîdîmîdánî nîwîrîrîjagî punîjîmî nîwîrîjagî punîjî nîwîrîrî

⁵ íkwianîwî áwîrîmî enínamî dánî ápianîwî néra urî ikaxî nîra urî akîrîwî nîra urî yarîjagî nîwîrîrî uyíwî wé wíúmî dánî wáú —Ayî Goríxoyá kwíyî wé wíúmî dánî wáú apî nánîrîní. Ayî siá íkwianîwî anamî sîmîmanîmîní ápiáwî wearîjagî nîwîrîrî

⁶ íkwianîwî anamî sîmîmanîmîní bî rawîrawánîjî imóníjî bî rîrîmá sîjîwî wînípaxî imóníjpi wenîjagî nîwîrîrî dîjî tîjî imóníjî wáú wáú awa agwî rîwámîní sîjîwî nîrómîxa urî rîwî rîwámîní nîrómîxa urî egíáwa áwîrî e nîwîrîjagî íkwianîwînamî mîdîmîdánî nîwîrîjagî enîjî wîníjanigîní.

⁷ Dîjî tîjî imóníjî wîníjîwá wo raionîníjî imóníjpi —Apî pusî sayî xwérîxa mîxî yarîjîpîrîní. Apîníjî imóníjîrîní. Ámi wo burîmákaúnîjî imóníjîrîní. Ámi wo áamá sîmîmanîjî inîjîrîní. Ámi wo apurî nîpîpîka warîjîpîníjî imóníjîrîní.

⁸ Awaú awaú awa wonî wonî íwî wé wíúmî dánî wo ero wará nîpîní sîjîwî nîrómîxa ugíáwarîní. Íkwáwîyîrîní, árîwîyîrîní, bî pîní mîwíárfî anîjî minî re nîra warîgíárfîní, “Ámíná Goríxo, o enî eánîjî áamá woyápi tîní xîxenî mimóníjîrîní. Enîná dánî nîwîrî ríná sîní nîwîrî rîwéná anîjî nîwîrî enîforîní. Xewîní xegî bî imóníjîrîní. Aga xegî bî imóníjîrîní. Oyî, aga xegî bî imóníjîrîní.”

⁹ Íníná e nîra nuro íkwianîwî anamî nîwîrîjagî, anîjî imóníjî seáyî e umero wé íkwianîwîyo nîwîrîrîyo yayî wîro éaná

¹⁰ áamá ámíná 24 imóníjî mîdîmîdánî éfî nîwîrîjagî íkwianîwî anamî nîwîrîjagî nupîkínîmîro wigî amînanîwî sîjî gorî tîní imîxínîjpi nîpîrîro xîo tîjî e nîmoauróná re urarîgíárfîní,

¹¹ “Negî Ámínáoxî imónîrî Nwíáoxî imónîrî enîoxî, amípî nîní enîjî imîxîjîoxî, ayî joxîrîní. Nîpîní pîpîmî dánî maríáí, joxî simóníjîpîmî dánî imónîrî apimî dánî enî sîní imónîrî enî enîjî nánî áamá nîní joxî seáyî e rîmero wé íkwianîwîyo nîwîrîrîro ‘Enî wíárfî nîmúrîrî eánîjîoxî, ayî joxîrîní.’ rîrîro sipaxoxîrîní.” rarîgíárfîní.

5

Jono bîkwî wîna nîtamîmáaná wenîjî wîníjî nánîrîní.

¹ Íkwianîwînamî éfî nîwîrîjagî wé náú tîní bîkwî xopemîxínîjî wîna —Anamî xegî rîwámîjî neánîrîná inîrîwámîní eánîrî seáyî rîwámîní eánîrî enînarîní. Mîxî nîrîmáaná tamîxarîjî wé wíúmî dánî biaú tîní ikîyîjîníjî yárfîjînarîní. Ana íkwianîwînamî éfî nîwîrîjagî sîjîwî nîwîrîrî

² ámi siṇwí wínáyí wínṇanigini. Anṇají wo ráiwá ení tṇi re rarṇagí wínṇanigini, “Wé rónṇí imónṇí go ananí bṇkwí ana tamixiniṇṇí ararṇkímí nerí paripaxí imónini?” rarṇagí wínṇanigini.

³ O ríaiwá e rarínag† aí anínami nweag†áy†rani, xw†arími nweag†áy†rani, xw†arími ín†mi nweag†áy†rani, wo bikw† xopem†xin†n† ana par†pax†rani, ín†mi si†n†w† win†pax†rani, wo mimón†ni.

⁴ Nioní áamá wé róníṅí ímóníṅí wo bíkíwí ana nìparírí ínímí síṅwí wí nìpaxí ímóníṅí wo nání pía megínárágá síṅwí nìwínírí nání nioní ṅwí píyí wírínaríná

⁵ áminá e ηweagfáy† wo ré niriñiniginí, “Jox† ηw† meápaní. Arfá ei. Raion†nñ† imón†ño —O xiáwo ír†ño Judaoyá gw† ax†rími dán† eweanor†ni. Mix† ináy† Depitoyá xw†á piax†yo dán† iwiaronor†ni. O Gor†xo t†ni xep†xepá n†rón†ro mix† in†g†áyo r†xa xop†rá† wiño en†gi nán† bikw† anami tam†x†n†ñ†p† anan† arar†kím† ner† par†pax†r†ni.” niriñiniginí.

Jono sip+sip+ miá wom+ win+η+ ná+n+r+n+.

⁶ Nioní weníńf éáyf winíńanigini. Sipisipf miá wo —O áamá píkigfóníńf imóníńorini. Siwanf wé wfúmí dńńf waú erí sńńwí wé wfúmí dńńf waú —Sńńwí apí Goríxoyá kwíyí wé wfúmí dńńf waú xío xwfa nírímíni wáríńfpi nánirini. Sńńwí apí anirí enorini. O áamínáyf ákíńá pánaunána dńńf tńńf imónígfa waú waú íkwianwfa tńńf e mídímídáni ńweanána xewaníńo íkwianwfa tńńf e éf ronagi winíńanigini.

⁷ O nuri b'ikw' íkwianw'ínam' nweanoyá wé náúm'ini xir'í'na urápáná re en'inig'ini.

⁸ Dɪŋɪ tɪŋɪ imónɪgɪá wáu wáu áwa tɪni áminá 24 e nɪŋwéaxa pugɪáwa —Áwa woni woni kitá íá xirɪro íkɪá dɪá rɪá yeááná dɪŋɪ nanɪ eaarɪŋɪ bɪ pɪrɪrɪxɪ sɪŋá gorɪ tɪni imɪxɪŋɪyo magwɪ xɛárɪnɪŋɪpɪ —Apɪ áamá Gorɪxoyá imónɪgɪáyɪ xwɪyɪá xɔmɪ rɪrɪmɪ wiarɪgɪápɪrɪnɪ. Apɪ íá xirɪro yarɪgɪáwa tɪni sipɪsipɪ miaɔ tɪŋɪ e nupɪkɪnɪmearo

⁹ sonj̄ s̄nj̄ b̄i n̄ir̄ir̄oná re ur̄iḡawix̄in̄i, “Jox̄i r̄ip̄ik̄iáná d̄ix̄t̄ nupeir̄in̄j̄p̄imi d̄án̄i áamá
f̄w̄f̄ n̄án̄i gw̄f̄n̄in̄j̄t̄ n̄weaḡáȳt̄ Gor̄ixoyá imón̄ip̄r̄f̄a n̄án̄i roaȳir̄on̄j̄r̄in̄i. E ner̄f̄ná áamá
gw̄f̄ w̄ir̄f̄ w̄ir̄i n̄iyon̄i d̄án̄i w̄iyo roaȳir̄or̄i p̄f̄né m̄f̄k̄f̄ x̄ixeḡf̄n̄i rar̄iḡf̄a n̄iyon̄i d̄án̄j̄ȳt̄ w̄iyo
roaȳir̄or̄i wará x̄ixeḡf̄n̄i íriḡf̄a n̄iyon̄i d̄án̄i w̄iyo roaȳir̄or̄i w̄i e w̄i e gw̄f̄ món̄iḡf̄a n̄iyon̄i
d̄án̄i w̄iyo roaȳir̄or̄i en̄j̄ en̄aḡi n̄án̄i b̄ik̄w̄f̄ m̄ix̄t̄ r̄in̄in̄j̄na anan̄i nur̄áp̄r̄i tam̄ix̄in̄in̄j̄p̄i
arar̄f̄k̄im̄f̄ epaxox̄ir̄in̄i.

¹⁰ Ámá joxi roayíronŋyí negí Nwááoyá xwioxíyo ɲweapírífa nání wimixiri xóyá apaxípáníŋ ímóníǵáyí o tɲí e anani páwiaríǵápa ayí ení páwipaxí ímónípírífa nání wimixiri éf enagi nání ayí seáyí e nimóníro xwáa tɲyo umeɲweapíríáríní.” Soní sɲí níríríná e ríǵáwixíní.

Sip̄sip̄ miáom̄ seáȳ e umeḡá nán̄r̄n̄.

¹¹ Nioní ámi weníŋf éáyf winíŋanigíni. Íkwianwína tñi dñf tñf imónigá awaú awaú tñi áminá 24 e niŋweaxa pugáwa tñi áwini e ŋweanáná aníŋajf dñf nímori fá ropaxf maríái, aga ayá wí dñf mímopaxíyf mímímídáni xapíxapf nímudímoro aga mírónáŋaqáa níwiniri wigf maní tñi soní raríŋaqáa arfá winíŋanigíni.

¹² Sonj níróná enj tñi re rarínagfa arfa wíjanigini, “Sip+sip miá pikigfo, amá nñi ‘Seáy e nimóni neamenweapaxoxi, ay joxirini.’ uriro ‘Amipi wí mímúropaxoxi, ay joxirini.’ uriro ‘Pí pí nijá enjpi nani dñj aumaúm inipaxoxi, ay joxirini.’ uriro ‘Enj wiárf nímúrori eániñoxi, ay joxirini.’ uriro wé íkwianwíyo unjwíráriro seáy émi umero yayí umero epaxorini.” E rarínagfa arfa niwiri

¹³ ámi amípi díní t́hí xfo imíxíní, ańnamí nweaǵáyíraní, xẃarími nweaǵáyíraní, xẃarími íními nweaǵáyíraní, rawírawáyo nweańyíraní, pí pí ayo eńpíraní, ńníní sońí níríróná re rarínaǵa aŕá winanigíní, “Íkwianẃínamí éf nweano t́níní sipísipí miaó t́níní seáyí émi umepax́ imóníri wé íkwianẃíyo unwírárípax́ imóníri seáyí e

um̃feyoapax̃ imóñri seáỹ e ñineaimóñri neameñweapax̃ imóñri eg̃íwaú eñag̃i náñi añj̃f miñf e e néra úwañig̃iñi.” rar̃iñag̃fa ar̃fá ñiwir̃i

¹⁴ d̃iñj̃f t̃iñj̃f imóñig̃fá awaú awaú “Nepa e imóñfwiñig̃iñi.” rayar̃iñag̃fa ar̃fá ñiwir̃i ámiñá 24 imóñig̃fáỹf awaúmi nup̃fkiñimearo seáỹf e umear̃iñag̃fa wiñiñañig̃iñi.

6

Sip̃isip̃f miáo b̃ikw̃fnam̃i tam̃x̃iñj̃p̃i arar̃f̃kím̃f eñj̃f náñir̃iñi.

¹ Nioñi sip̃isip̃f miáo b̃ikw̃fnam̃i tam̃x̃iñj̃p̃i wé w̃úmi d̃añj̃f waú eñj̃p̃i b̃i ar̃f̃kíag̃i ñiw̃iñir̃f̃ná d̃iñj̃f t̃iñj̃f imóñig̃fá waú waú awa wo akir̃iw̃iñj̃p̃i ñir̃ir̃f̃ná “Ẽiñi.” rar̃iñag̃i ar̃fá ñiwir̃i

² weñiñj̃f éáỹf wiñiñañig̃iñi. Os̃f ap̃fá weñj̃f wo wiñiñañig̃iñi. Osom̃i seáỹf e xeñweaño éwaik̃f bá f̃á ñix̃ir̃ir̃i ηweañag̃i wiñiñañig̃iñi. Amiñañw̃f áamá m̃ix̃f niñir̃f̃ná xop̃ir̃ar̃f wíom̃i wiar̃ig̃fáỹf w̃ina om̃i miñi wíáná o xop̃ir̃ar̃f wiñfo yap̃i nimóñir̃i áamáyo xop̃ir̃ar̃f wíam̃ig̃iñir̃i úag̃i wiñiñañig̃iñi.

³ B̃ikw̃fnam̃i tam̃x̃iñj̃p̃i ámi b̃i sip̃isip̃f miáo ar̃f̃kíáná d̃iñj̃f t̃iñj̃f imóñig̃fá waú waú awa ámi wo “Ẽiñi.” rar̃iñag̃i ar̃fá ñiwir̃f̃ná wiñiñañig̃iñi.

⁴ Os̃f ámi wo, aỹfá r̃iño úag̃i ñiw̃iñir̃i Gor̃ixo xe osom̃i xeñweaño áamá xw̃fár̃im̃i ñiwaỹróñiro awayiñi ηweag̃fáỹf m̃ix̃f níkw̃f̃naroro wiw̃iñi p̃ip̃ikím̃f iñf̃r̃ix̃iñir̃i ow̃íwap̃iyiñir̃i s̃iñw̃f wiñar̃iñag̃i ñiw̃iñir̃i e em̃iñir̃i war̃f̃ná kir̃á m̃ix̃f náñi sepiá bá miñi wiow̃ar̃f̃ag̃i wiñiñañig̃iñi.

⁵ B̃ikw̃fnam̃i tam̃x̃iñj̃p̃i ámi b̃i ar̃f̃kíáná d̃iñj̃f t̃iñj̃f imóñig̃fá waú waú awa ámi wo “Ẽiñi.” rar̃iñag̃i ar̃fá ñiwir̃f̃ná weñiñj̃f éáỹf wiñiñañig̃iñi. Os̃f úrap̃i p̃p̃fó oñj̃f wo wiñiñañig̃iñi. Osom̃i seáỹf e xeñweaño áamáyo aiwá oñim̃iápi ñiw̃iayir̃i aí ñigw̃f xwé ur̃ir̃ap̃im̃f wiñfá náñi s̃iker̃fá b̃i f̃á ñix̃ir̃im̃áná xeñweañag̃i wiñiñañig̃iñi.

⁶ Mañj̃p̃ñiñj̃f imóñiñj̃f b̃i d̃iñj̃f t̃iñj̃f imóñig̃fá waú waú awam̃i áwiñim̃i d̃añi re rar̃iñag̃i ar̃fá wiñañig̃iñi, “Wit̃f aiwá s̃ix̃f aga oñim̃iáwá náñi xeg̃f ñigw̃f r̃ip̃i roñj̃wár̃iñi. Áamá s̃fá w̃iyim̃i om̃iñj̃f r̃fá t̃iñj̃f ner̃f̃ná ñigw̃f meaar̃ig̃fáp̃i t̃iñi x̃ixeñi imóñiñj̃wár̃iñi. Bar̃i aiwá s̃ix̃f aga oñim̃iá w̃f̃xaú wá náñi xeg̃f ñigw̃f ax̃ip̃i weñi. Jox̃i wit̃f aiwá t̃iñi bar̃i aiwá t̃iñi xw̃ir̃fá ik̃ixéáná xeg̃f ñigw̃fpi seáỹf e imóñiñfá eñag̃i aiw̃i waiñf urax̃f t̃iñi ik̃fá sogw̃f giris̃f im̃ixar̃ig̃fáp̃i t̃iñi náñi ñigw̃f seáỹf e roñig̃iñir̃i xw̃ir̃fá mik̃ixepañi.” rar̃iñag̃i ar̃fá wiñañig̃iñi.

⁷ B̃ikw̃fnam̃i tam̃x̃iñj̃p̃i ámi b̃i ar̃f̃kíáná d̃iñj̃f t̃iñj̃f imóñig̃fá yoparo “Ẽiñi.” rar̃iñag̃i ar̃fá ñiwir̃f̃ná

⁸ weñiñj̃f éáỹf wiñiñañig̃iñi. Os̃f siyó r̃iñj̃f wo wiñiñañig̃iñi. Osom̃i xeñweaño —O xeg̃f yoó P̃iyoỹf w̃ir̃iñj̃or̃iñi. O xeñweañag̃i wiñiñañig̃iñi. P̃iỹiñj̃f Siw̃í Añj̃yo Wárar̃iñoỹf r̃iñiño nawíñi r̃f̃w̃m̃iñi ñixeñweámáná war̃iñag̃f̃i wiñiñañig̃iñi. Gor̃ixo awaú áamá xw̃fá r̃ir̃i ñir̃im̃iñi biaú biaú imóñig̃fá bim̃i ñip̃ikir̃íná xe m̃ix̃f náñi ñiw̃iwap̃iyiri p̃ip̃ikím̃f eri aiwá náñi d̃f̃w̃f ñiwim̃ix̃ir̃i p̃ip̃ikím̃f eri s̃imiar̃f ñiwiri p̃ip̃ikím̃f eri s̃f̃w̃í saỹf oroañpoỹiñir̃i ñiwim̃ix̃ir̃i p̃ip̃ikím̃f eri éisix̃iñir̃i s̃iñw̃f winow̃ar̃f̃ag̃i wiñiñañig̃iñi.

⁹ B̃ikw̃fnam̃i tam̃x̃iñj̃p̃i ámi b̃i ar̃f̃kíáná nioñi weñiñj̃f éáỹf wiñiñañig̃iñi. R̃id̃iyowá náñi íráf noa peyiñiñj̃yo iñim̃i áamá xw̃iỹfá Gor̃ixoyá wáf ur̃imero Jisaso ur̃ewap̃iyiñj̃p̃i añiñj̃f miñf x̃d̃iro yar̃iñag̃fa náñi p̃ikig̃fáỹfá d̃iñj̃f iñim̃i e yar̃iñag̃fa wiñiñañig̃iñi.

¹⁰ Aỹf eñj̃f t̃iñi re urar̃iñag̃fa ar̃fá wiñañig̃iñi, “Ámiñáox̃iñi, aga xeg̃f b̃i imóñir̃i nepax̃iñj̃f imóñir̃i eñox̃iñi, s̃fá arar̃íná sip̃i neaik̃ar̃fá xw̃fáyo ηweag̃fáyo p̃ir̃f mumamó ner̃i nene neap̃ikig̃fá náñi eñj̃f m̃imeá ner̃i kikĩfá er̃f̃ar̃iñi?” urar̃iñag̃fa ar̃fá ñiwir̃i

¹¹ ñiyoñi wom̃iñi wom̃iñi rap̃irap̃f ap̃fá weñj̃f sepiá wú yiñip̃r̃i náñi miñi ñiwir̃i re urar̃iñag̃i ar̃fá wiñañig̃iñi, “Seỹf̃né b̃i oñim̃iápi s̃iñi weñiñj̃f nero kikĩfá ηweá̃f̃r̃ix̃iñi. Seỹf̃né seap̃ikí̃f̃apa áamá ápo Gor̃ixoyá x̃iñáiwáñiñj̃f imóñiro seg̃f sér̃ix̃f̃meá imóñiro

egfá wíniyo eni xe pikíríxíníri yaiwínípi tñi xixeni pikipíre nání weníñf neri ñweáfíxíní.” uraríñagí arfá winíñagíní.

¹² Bíkwnámí tamíxíníñf ámi bí arfíkiáná weníñf éáyf winíñagíní. Pobonf ayíkwf mé eri sogwf manf pfpó wáríri emá xfá ayfá nírífná ragf pwaríñfáníñf ríri

¹³ sinf añf píríyo dání níríwómioarfná íkfá pikf sogwf síní yóf menáná rfwípí kíkídímí éáná piéroaríñfpa axípi e piérorí

¹⁴ añf pírí íkwf wináníñf áwíní e naxínówarínimáná mídímídání nixopéga urí dfwf níní tñí píríñwf níní tñí xámí imóníñe dání nixoyfíga nurí ámi wí e imóníri yaríñagí níwíníri

¹⁵ xwfáyo dñf míf ináyf tñí ámá wíyo seáyí e wimónígfáyf tñí porísfyo seáyí e wimónígfáyf tñí ámá amípí wí mímúrónígfáyf tñí ámá xwéríxa imónígfáyf tñí ámá kodíreakf nero xínáiwáníñf nimóníri omíñf wíiarígfá níníyf tñí ámá wígf omíñfíní yarígfáyf tñí wíwaníñf sñá ófyo pñí ñwearo dfwf sñá tñí ene yimáronf m pñí ñwearo yaríñagfá winíñagíní.

¹⁶ E nero dfwíyo tñí sñáyo tñí re uraríñagfá winíñagíní, “Sñá tíyíné, dfwf tíyíné, ananí seáyí e neaíkwarímoí. Íkwíñwínámí éf ñweaño sñwf neaní sipísipf miáo wíkf neaóníñf pírí neamamorí eníñíní rítí neateí.

¹⁷ Sfá sipíyf, sfá awaú wíkf neaónígfí enagí nání pírí neamamopísfíyf ríxa nimóníní enagí nání raríñwíní. Apímí gone múropaxf imóníñwíní? Oweoí.” raríñagfá arfá winíñagíní.

7

Isíreríyf 144,000 egfáyo ipírífá eagfá náníri.

¹ Apí e níwínárímaná añfñajf waú waú xwfá sírfwf biaú biaú imonf mídímídání e éf nírooro imíñf xwfáyorání, rawírawáyorání, íkfá wíyorání, mepa oeníri imíñf apiaú apiaú imonje baríñfpi níproro ronagfá níwíníri

² añfñajf ámi wo ipírífá Nwfá aníñf sinf imóníñoyá nání íkwíroarígfápi nímaxírímí sogwf weaparíñf m dání nípeyírí añfñajf Goríxo xe xwfárf tñí rawírawá tñí xwírfá íkíxéfríxíníri sñwf winíñf waú waú awamí enf tñí rfáiwá nurífná

³ áxémá níwírí re uríñínígní, “None negf Goríxoyá ámá xegf xewaxomí dñf níwíkwírooro nání xínáiwáníñf nimóníro omíñf wíiarígfáyo síní ipírífá mimáyo míweapa enáná xámí xwfá tñí rawírawá tñí íkfá tñí xwírfá míkíxepa époyí.” uraríñagí arfá níwírí

⁴ ayf rípi eni rínaríñagfá arfá winíñagíní, “Ámá Goríxoyá ipírífá weáfá níní, 144,000 egfáyf, ayf Isíreríyf gwf rírí rírí imónígfá níyoní dñfífríní.

⁵ Xiáwo íríño Judaoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo xiáwo íríño Gatoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Rubenoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo

⁶ Asaoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Napítaraioyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Manasaoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo

⁷ Simionoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Ripaioyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Isakaoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo

⁸ Seburanoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Josepoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo Bejimanoyárimí dñf 12,000 ipírífá earo egfáyf ayf apíríní.” rínaríñagfá arfá winíñagíní.

Ámá fá míropaxf wí Goríxomí yayf wígfá náníri.

⁹ Arfá e níwíárímaná weníñf éáyf winíñagíní. Ámá ayá wí mírónaríñagí winíñagíní. Dñf nímorí fá ropaxf mímóníñfífríní. Ayf ámá gwf xíxegíní imónígfá níyoní dñfífríní. Gwf wírf wírí xíxegíní imónígfáyorání, wará xíxegíní íríñfíyorání,

píne xixegíni rarigfáyorani, ayo niyoni dáníyí wí axí e nimirónáiro rapirapí apfá wení niyínimáná ikwianwína tñi sipísipí miáo tñi agwírwámíni tñí e yayí nwiníro nání soná iwí íá nixiríro

¹⁰ meaní níróná ení tñi re raríagfá winíjanigíni, “Goríxo, ikwianwínamí éf nweaní ro tñi sipísipí miá ro tñi yeáyí neayimíxemeáfíwaúrini.” ráná

¹¹ ikwianwína tñi áminá 24 e niñweaxa pugfáwa tñi dñí tñí imónigfá awaú awaú tñi áwini e enáná anínejí mídímídáni xapíxapí nimudímoro rogíáyí ikwianwínamí símímanírwámíni nípíkinímearo Goríxomi yayí numeróná

¹² re raríagfá arfá winíjanigíni, “Ripí aga nepa imónini. Negí Goríxo yayí umepaxo imóniri seáyí émi umepaxo imóniri nñi nání dñí aumaúmí inípxo imóniri yayí wipaxo imóniri weyí umearípxo imóniri seáyí e nneaimóniri neameníwepaxo imóniri ení síxí eánípxo imóniri eno enagi nání aníjé miní íníná e e néra úwanígini. Nepa xixeni e imóníwinígini.” raríagfá winíjanigíni.

Rapirapí ragí sipísipí miáoyáyo igfá eáfáyí nánirini.

¹³ Sínwí e winaríná áminá e niñweaxa pugfáwa wo re níríjéni, “Ámá rapirapí apfá wení niyínimáná re rogíá tíyí gíyíriní? Gími dání bífáyíriní? Joxí níjfarani?” níríagi

¹⁴ nioni re uríjanigíni, “Oweoi, ápoxini níjfarini.” uríagi o re níríjéni, “Ámá tíyí xeaníjé xwíarími bí tñi xixeni mimóní seáyí e imóníjé wímeanípimi dání bífáyíriní. Wigí rapirapí ragí sipísipí miáoyáyo igfá eáaná apfá wení imóníjériní.

¹⁵ Ayínáni Goríxoyá ikwianwínamí símímaními dání éf níroxo xegí aní nwfá riwámi dání ikwáwíyirani, áríwíyirani, Goríxoyá apaxípáníjé imónigfáyí wíiarígíapa axípi wíiarígíarini. Íkwianwínamí éf nweano aníjé símánwíniyí yeáyí wímíxíníarini.

¹⁶ Ámá tíyí ámi bí agwí nání mepa ero iníigí nání mwinípa ero sogwí xaiwí mwanípa eri amípi wí wigí waráyo rímiimeníwíniyí mweánípa eri eníarini.

¹⁷ Ayí ripí nánirini. Sipísipí miáo, ikwianwínamí áwini e éf roxo sipísipíyo xiáwo píraníjé mearíjépa ámá tíyo axípi nímeríná iníigí símíjé ayí nínírná dñí níyímiyí imóníprí nání tñí e nípemeámi uníarini. Xeaníjé wímeaaríná nwfí eearígíapi ení Goríxo sínwírxí nñi kwíkwírimí winíarini.” níríjéni.

8

Sipísipí miáo bíkwíyo tamíxíníjé yoparípi arfíkiní nánirini.

¹ Bíkwínamí tamíxíníjé yoparípi arfíkiná re imóníagi winíjanigíni. Anínamí níjéfiá nímonárirí bí onímiápi e nemáná enáná

² anínejí Goríxoyá agwírwámíni rogíá wé wíumi dání waú imónigfáwami pékákí wé wíumi dání waú wíagi winíjanigíni.

³ Anínejí ámi wo píreríxí sñá gorí tñi imíxíníjé wina íá nixirími níbirí íráfí sñá gorí tñi imíxíníjépi tñí e —Apí ikwianwínamí agwírwámíni oníjépirini. Apí tñí e éf róaná xwíyíá ámá Goríxoyá imónigfá nñiyí xíomi rírimí wíiarígíapi —Apí íráfíyo nanwí rídiyowá yarígíapíniyí wenípríni. Apí tñi nawíni ríá oíkeaáríni íkfá dífá ríá yeáaná dñí naní eearíjé xwé bí mñi wíagi

⁴ anínejí e ríá íkeaaráná xegí wéyo dání íkfá dífápiyá sinadíjé tñi ámá Goríxoyá imónigfá xíomi yaríjé wigíapi tñi nawíni xíó sínwí aníje peyíagi nioni sínwí níwiníri

⁵ anínejí píreríxí sñá gorí tñi imíxíníjéna ámi nímeari ríkwamíjé íráfíyo wenípi níxerí píreríxínamí magwí níyárimáná xwíáyo mamówaríjéni. Mamówaráná akírwí ríri íkaxí ríri ápianwí ókiri poboní eri éagi winíjanigíni.

Anínejí waú waú pékákí rígfá nánirini.

⁶ Aníñají wé wíúmi dání waú, pékákí wa t́nì xixenì xirígíáwa pékákí raníro nánì nimíxárinímáná

⁷ wo iwamíó pékákí ráná re eníñiginì. Aníñáikí t́nì ríá t́nì ragí t́nì nawínì xwíáyo piéoráná xwíá nírínì biaú bí enípi bíbimì eníyí amípi ríá nínowárináná ará nínì nínírì aí íkíá oríwámì dánínì nepeáragí winíñaniginì.

⁸ Aníñají ámi wo pékákí ráná re éagi winíñaniginì. Bí d́wí mǎjǎ xwé ápiáwí wearíñpíníjǎ imóníñpǎ rawírawáyo mamówarínáná rawírawá nínì biaú bí imóníñpǎ bíbì apí nǎpínì ragí imónírì

⁹ nanǎwí amípi rawírawáyo yaríñyí nínì biaú bí enípi bíbì piyí erì ewé amípi rawírawáyo waríñyí nínì biaú bí enípi bíbì xwíríá íkíxénírì éagi winíñaniginì.

¹⁰⁻¹¹ Aníñají ámi wo pékákí ráná re éagi winíñaniginì. Sinǎ xwé wo —O xegí yoí Yíkí Yaríñoyí ríníñorínì. O uyíwí wírí ápiáwí níweríníjǎ aníñamì dánì nǎpiéroríná iníigí wearíñyí t́nì sǎmíñǎ meaaríñyí t́nì nínì biaú bí imóníñyí bíbimì piéoráná apí nǎpínì yíkí imóníñíniginì. Ámá iníigí apímì níníróná yíkí imóníñagi nánì obaxí péagíá winíñaniginì.

¹² Aníñají ámi wo pékákí ráná re éagi winíñaniginì. Sogwí pírí rakínírì emá pírí rakínírì sinǎ pírí rakínírì éagi nánì ikwáwíyíná biaú bí imóníñpǎ bíbimì dánì sǎá nǎyínárírì sogwí manípa erì áríwíyíná biaú bí imóníñpǎ bíbimì dánì enì sǎá nǎyínárírì emá t́nì sinǎ t́nì wíá mókípa erì éagi winíñaniginì.

¹³ Nionì ámi weníñǎ éáyí apurí wo anǎ píríñamì ayá áwiníyo nǎpuríná enǎ t́nì re raríñagi aríá winíñaniginì, “Ine, aníñají awa waú wo yoparowa, ríxa pékákí nǎrǎpírì nánì imóníñojí. Awa ráná ámá xwíáyo ñweagíáyo wímeañpǎ nánì ine! Ine!” raríñagi aríá winíñaniginì.

9

Aníñají awaú awaú pékákí nǎrímáná enáná ámi wo ríñǎ nánírínì.

¹ Aníñají pékákí xirígíáyí yoparí waú wo awayá wo pékákí ráná nionì sinǎ aníñamì dánì piéorǎ wo xwíámì wenagi níwinírì sinjomì siríríkí yoparí bí mimóníñyí nánì kípi wíagi

² o nurí siríríkí yoparí bí mimóníñyí íkwíáná re éagi winíñaniginì. Sinǎwíríá ríá xwé bimì ronǎpímì dánì awímíñíníjǎ nǎtíríná siríríkí ayímì dánì peyíagi winíñaniginì. Peyíáná sogwí íkwapínǎ mearí agwíníjǎ táríñagi nánì anǎ pírí sinǎnì mepa erì yaríná winíñaniginì.

³ Áxwaxí sinǎwíríá apímì dánì peyeamiaríñagi winíñaniginì. Wáre xwíáyo enípi sídínǎ waríñpá áxwaxí apí enì xe wáreníjǎ sídínǎ opaxí imóníwiníginírì Goríxo sinǎwí níwinírì

⁴ áxwaxí apímì ñwí ikaxí re uríníagi winíñaniginì, “Ará t́nì íkíá t́nì amípi sowíníjǎ imóníñpǎ t́nì nínírì kírinǎ mǎpímíxípanì. E nerì aí ámá Goríxoyá mimónípa nero nánì xegí ipíríá meánígíáyo ananì xwíríá íkíxéríxínì.” uríníagi níwinírì

⁵ ámá ayo xwíríá níkíxeríná xe píkíríxínírì sinǎwí mǎwiní nerì ríníjǎ bí —Ríníjǎ áxwaxí ayí wíaríñpǎ wáre ámáyo sídínǎ óáná ríníjǎ wíaríñpǎ, ayí axípíníjǎ imóníñpírínì. Ríníjǎ apínì níwia waríná xe emá wé wú núni pwéwiníginírì sinǎwí winíagi winíñaniginì.

⁶ Áxwaxí apí ámá ríníjǎ ayíkwí mǎwinípa yaríná ríxa “Opémínì.” níwimóníro íkíníjǎ sípi níwiníro “Aríge neríná péminírénì?” níyaiwíro aiwí íná wí nípepaxí imónípíríámanì.

⁷ Áxwaxí ayí osí ámá mǎxí nánì nímeámì nuríná níkíníñíníjǎ yímároarígíápa imóníñagi níwinírì wígí mǎñíyo amínanǎwí sǎñá gorí t́nì imíxíníñáníjǎ d́kíníro sǎmímanǎ ámá sǎmímaníñíjǎ iníro

⁸ wigí d'á sepiá apíxí wíwayáníj wero wigí síwanj pusí sayí raioníyí ríníjyíyá síwanjíníj wero

⁹ agwírwámíní níkíníj kapá t'íní imíxíníj'náníj n'wiráriníro enag'á wíníjanigíní. Íwí wigí nípipíka nuróná rarínípi, ayí osí obaxí m'íxí nání n'imeámi nuríná rarínípa rírí osí karí obaxí m'íxí nání níropémi nuríná rarínípa rírí yarínagí wíníjanigíní.

¹⁰ Wigí íkwémíjyí wáre sídíní waríníyíníj imóníjagí wíníjanigíní. Ámáyo emá wé wúmi ríníj wípaxí imóníp'ríayí ayí wigí íkwémíjyí dání sídíní waríg'áyiríní.

¹¹ M'íxí ináyí áxwaxí ayo seáyí e níwimónírí umeríweano, ayí aníjají siríríkí yoparí b'í mimóníjyími meníweanoíní. O xegí yoí Xibiruyí p'íné t'íní níriríná Abadonoyí raríg'oríní. Gírikíyí p'íné t'íní níriríná Aporiyonoyí raríg'oríní. Yoí nípiaúni m'íkí ayí o íríkíaríní enagí náníríní.

¹² R'íwíyo wímeanípi nání “Ine” biaú b'í r'ípi b'í ríxa apí wímeaní. Biaú apími r'íwíyo imónínípiáú síníríní.

Aníjají awa yoparo t'íj p'ékák' r'íní náníríní.

¹³ Aníjají p'ékák' xíríg'á awa yoparo t'íj p'ékák' ráná íráí s'íjá gorí t'íní imíxíníj Goríxoyá s'mímaníj'míní oníj'piyá síwanj biaú biaú t'íj e dání maní b'í níriríná

¹⁴ aníjají p'ékák' íá xíríg'á yoparo t'íjomi re urarínagí ar'íá wíjanigíní, “Aníjají waú waú iníj'gí Yupíretisí rapáú t'íj e gwí n'weag'áwami wíkwéawaréí.” urarínagí ar'íá níwirí

¹⁵ aníjají awaú awaú —Awa ríxa xwíogwí o imónírí emá o imónírí s'á ayí imónírí éáná e éf'íxínírí wímíxáriníowaríní. Awa nuro áma xw'á nírimíní n'weag'áyí biaú b'í imóníg'á bímí pípíkímí ep'írá nání wíkwéawáríagí níwínírí

¹⁶ “Áma m'íxí nání osíyo xeníweag'áwa díní nímorí íá m'íropaxí imóníjoi. N'íní 200,000,000 imóníg'áwaríní.” rarínag'á ar'íá wíjanigíní.

¹⁷ Osí t'íní seáyí e xeníweag'áyí t'íní nioní oríná níwíníríná ríp'íníj imóníjag'á wíníjanigíní. Seáyí e xeníweag'áyí níkíníj r'áníj ay'á rírí onagwá werí siyó rírí eníyí imaníro osí m'íj pusí sayí raioníyí ríníjyíyá m'íjíníj imónírí osí maníyo dání r'á ápiáwí t'íní síjwír'á t'íní s'íjá xegí yoí sarípáí ríníj r'á síj iníj'pi t'íní kwíyí orí yarínagí síjwí wíníjanigíní.

¹⁸ R'á ápiáwí t'íní síjwír'á t'íní s'íjá r'á síj iníj'pi t'íní osíyíyá maníyo dání kwíyí omomí neríná xeaníj apiaú apí imóníj'pími dání áma n'íní biaú b'í imóníg'á bímí píkiáríag'á wíníjanigíní.

¹⁹ Osíyíyá sowí sídíríníj nímonímáná s'írwí sídírí m'íj imóníjagí nání apími dání ámáyo píkiaríg'á enagí nání ayí wigí ení eáníj áma píkipaxí imóníj'pí maníyo dání imónírí sowíyo dání imónírí enagí wíníjanigíní.

²⁰ Áma n'íní biaú b'í imóníg'áyo xeaníj apiaú apí níwikáríná b'íbiaú m'íp'íkí'ápiáú re eg'áwixíní. Wigí n'w'á wé t'íní imíxíg'ápi peá m'ímopa nero im'ó díní wíkwíroaríg'ápi p'íní m'íwíarípa ero wigí n'w'á s'íjá gorí t'íní imíxíro sirípá t'íní imíxíro kapá t'íní imíxíro aga s'íjá t'íní imíxíro ík'á t'íní imíxíro yaríg'ápi —Apí wí síjwí anírí ar'á wirí aní erí m'íyaríníp'iríní. Apí aníj miní íá níxíríro s'mí s'mí e mearíg'ápi p'íní m'íwíarípa eg'áwixíní.

²¹ Wigí píkíxwír'ó néra waríg'ápi t'íní ay'á néra waríg'ápi t'íní íwí niga waríg'ápi t'íní íwí meamearíg'ápi t'íní apí nípíní ení r'íw'míní m'ímamog'áwixíní.

10

Jono b'íkwí onímíá b'íkwí nurápirí n'íj náníríní.

¹ Nioní weníñf éáyf winíñanigini. Aníñajf ení sixí eáníñf ámi wo —O agwí xopíxopí róniri xegí mñíyo opínagwíá dfkíniri nerí xegí símímaní sogwíñíñf wíá ókiri xegí síkwíyo dání ríá ápiáwíñíñf werí nemáná aníñamí dání wepínaríñagí winíñanigini.

² O bíkwi onímiá paríñíñf bíkwi íá nixiríñf sisíxiríñf níróríná síkwí náú rawírawáyo osaxirí onamíñú xwíáyo osaxirí nerí nírómáná

³ pusí sayí xwéríxa raioníyi ríñíñf awí níríñfíná ayá wí yaiwiámí máraríñfpa ení tñí nírímáná enáná akiríwí wé wíúmí dání waú rayigíawixini.

⁴ Akiríwí wé wíúmí dání waú apí níríñfíná enáná nioní ríxa ríwamíñf eáminiri yaríná xwíyíá aníñamí dání re ríñénapíagí aríá winíñanigini, “Xwíyíá akiríwí wé wíúmí dání waú apí níríñfíná ríápi ríwamíñf meapa nerí ínimi áyá eaárei.” ríñénapíagí aríá níwiri

⁵ aníñajf síkwí sisíxiríñf níróríná rawírawáyo osaxirí xwíáyo osaxirí enagí winíáo wé náú nímfeyoarí aníñamí nimíxiri

⁶ síñá womí dáníñíñf níríñfíná aníñf íníná ñweaño tñí e dání —O aníña imíxiri amípí nñí e eníyí imíxiri erí xwíá rí imíxiri amípí nñí e eníyí imíxiri erí rawírawá imíxiri amípí nñí e eníyí imíxiri erí enorini. O tñí e dáníñíñf aníñajo re raríñagí winíñanigini, “Goríxo ‘E éimigini. E éimigini.’ yaiwiáríñfpi sñí yómíñf wí nenímeníñoi.

⁷ Aníñajf pékákí íá xirígíáyí yoparo pékákí ríñfápi tñíná Goríxo eníná dání dñíñf nenwíperi yumí dñíñf ‘E éimigini. E éimigini.’ yaiwiáríñf xegí wíá rókiamoagíáwamí —Awa xegí xínáíwáníñf nimóníro omíñf wíagíáwarini. Awamí áwaní uríñfpi tñí xixeni axípi neníárini.” Aníñajo e raríñagí níwini

⁸ maní aníñamí dání ríñénapíagí aríá wíápi ámi níríñfíná re ríñénaparíñagí aríá winíñanigini, “Joxí nurí aníñajf sisíxiríñf níróríná rawírawáyo osaxirí xwíáyo osaxirí nerí ronómi bíkwi paríñíñf íá xiríñfpi kwí urápei.” ríñénaparíñagí aríá níwiri

⁹ nioní nurí aníñajomí “Bíkwi onímiápi kwí niápei.” uríagí o re níríñfínigini, “Joxí nínirápiri nei. Níniríñá maníyo awí píkí iniigíñíñf nísiri aiwí agwíyo dání ayí yíkí ríduníñíñoi.” níríagí

¹⁰ nioní bíkwi onímiápi kwí nurápiri níniríñá gí maníyo ayí awí píkí iniigíñíñf níagí aiwí nínowárímaná enáná gí agwíyo dání yíkí níduníagí

¹¹ awa re níríagíawixini, “Amípí áamá gwí wí rí wí rí obaxí imónigíáyo wímearí áamá axí e gwí mónigíá obaxíyo wímearí xwíyíá míkí xegí bí xegí bí rarígíá obaxíyo wímearí míxí ináyí obaxíyo wímearí eníápi nání ámi wíá rókiamoi.” níríagíawixini.

11

Goríxo imóníñfpi nání míkí imónípisííwaú nánirini.

¹ Iwamíó yarígíá xoyíwáníñf imóníñf wá níniápiri re níríñfínigini, “Joxí níwiápiñímearí aní Goríxoní nání rídiyowá yarígííwamí xoyíwá awá tñí iwamíó e e néra urí rídiyowá nání íráf oníñfipimi iwamíó erí áamá níbíro Goríxoní yayí nímeari gíáyo íá rírómf erí ei.

² Rídiyowá yarígííwamí wáíwamí ‘Xe oeni.’ níyaiwiri iwamíó mepani. Áamá gwí xenwíyí wí gí dñí tñí xe éríxiniñf síñwí winíá enagí nání iwamíó mepani. Wí gí dñí tñí neróná emá 42 pwearíná aní ñwíápi xórórí nero sípi wíkarípi ríárini.

³ Sípi wíkararíná gí áamá nioní imóníñfpi nání míkí imónigííwaú xe wíá urókiamopaxí oimónípiyiniñf síñwí wináná awaú okiyíá wí miní bekí wú níkfíyinimáná sía 1,260 imóníñfí —Sía ayí emá 42 nání xixeni imónini. Sía ayí pwearíná áamá wí gí íwí néra warígíápi ríwímini omamópoyiniñf wíá urókiamopísíriní.” níríñfínigini.

⁴ Awaú íkíá oripíyí riniŋí waú tñí íkwianwí uyíwí ikwiáripírfá nání winíxaú tñí símímanŋí Gorixoyá —O xwíá niyoní nání Áminá imóniŋorini. Oyá símímanŋímini roŋípi yapí imónigííwaúrini.

⁵ Ámá awaú tñí mîxí inarigíáyí awaúmi sipí wikáraniri nerínáyí, awaúyá maníyo dání rfá ápiáwí nipeyearí ayo rfá niníáriní. “Awaúmi sipí owikáraneyí.” yaiwííá gíyí gíyo rfá apimi dání aga nîpîkipísíriní.

⁶ Emá awaú wfá urókiamoarigííyo iniá meapa oeniri aní pirínami yeáyí yimíxáripaxí imóniri iniŋí ragí imónini nání imíxipaxí imóniri gíní gíná “Xwíáyo ŋweagíáyo e owikáraiŋí.” wimónííná ananí egí dñŋí tñí xeaniŋí ayí ayí nñí wikáripaxí imóniri neri

⁷ xwíyíá Gorixo wfá rókiamóisixiniŋí uriniŋpi tñí xixeni ríxa nurárimáná enáná nanwí mîxí yariŋí sirírkí yoparí bî mîmóniŋíyimi dání peyeaŋí awaú tñí mîxí niníro awaúmi xopírárí nîwiri pîkiníáriní.

⁸ Pîkiáná piyowaú aní xwé apimi —Aní egí Ámináomi ení yekwiroárigíápi nání rariŋini. Aní api nání nîríríná rasí nîriro Sodomíyí rîro Isipíyí rîro yariŋíápirini. Aní xwé apimi awaú óf e piyí opisíriní.

⁹⁻¹⁰ E piyí wenáná sfá wiyaú wiŋi nóriri ámi wiŋi óriminiŋí yariŋá ámá wará xixegíni íriro egíáyo dání tñí gwí wírí wírí imónigíáyo dání tñí pñé xixegíni rariŋíáyo dání tñí gwí bî bî mónigíáyo dání tñí nîbîmiro xe piyowaúmi xwíá oweyáripoyiniŋí siŋwí mîwinípa nero siŋwí nîwinayiro wfá rókiamóííwaú, ámá xwíáyo ŋweagíáyo riniŋí ayíkwí nîwia múííwaú ríxa péagí nání ayí yayí seáyimi dání néra upíríáriní. E neróná aiwá xwé nimíxiro nîga uro wigí ámayí yayí owiniri amípi naníyí aníá yaní iníro néra warínná

¹¹ ríxa sfá wiyaú wiŋi nórímaná wiŋíjimi áwini e dání re eníniŋini. Gorixo xíomi dání ámi awaúmi dñŋí sixí uyáraná awaú ámi siŋí neri éf rogíisixini. Éf róaná ámá awaúmi siŋwí winayarigíáyí dñŋí niyága nuro wáyí ayíkwí mîwinarínná

¹² awaú xwíyíá bî anínamí dání ení tñí re rinénapiŋí aríá wigíisixini, “Awagwí re nání yapípiyí.” Aríá e nîwiri agwí tñí anínamí nání peyaríŋagí awaú tñí mîxí iniŋíáyí siŋwí winowáraná

¹³ axíná re eníniŋini. Poboní xwíá yaiwiámí eníniŋini. Xwíá yaiwiámí éaná aní aní apimi mîrininiŋí wé wúkaú imóniŋípi bî nîpini pînanowiri ámá e ŋweagíá ení 7,000 penowiro éagíá aní apimi ŋweagíá mîpéáyí ení óf níkáriníro Nwíá anínamí ŋweanomi seáyí e numeróná “Ení eáníŋoxí, ayí joxíriní.” urariŋagíá winiŋanigini. Nioní oriŋá nîwinirínná e winiŋanigini.

¹⁴ Ríwíyo wímeanípi nání “Ine” biaú bî ríŋpi áwini e enípi ríxa api imónigoí. Apimi ríwíyo imóniniŋpi aníni imóniniŋoi.

Anínaní pékákí xirigíá yoparo pékákí riniŋí nánirini.

¹⁵ Anínaní pékákí xirigíá wé wíumi dání waú imónigíáwa yoparo pékákí ráná anínamí dání maní obaxí ení tñí re nîrîga waríŋagi aríá winanigini, “Xwíárimí menŋweapaxí nání imóniŋípi siní wíyíyá maríái, ríxa negí Ámináo tñí xegí ámá nene yeáyí neayimíxemeaníá nání oyá dñŋí tñí aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariŋwáo tñí awaúyápinirini. O wí aníá mimóní aníŋí íníná nîŋwearí menŋweaníáriní.” nîrîga waríŋagi aríá nîwiri

¹⁶ ámá áminá 24 Gorixo tñŋí e íkwianwíyo éf nîŋwearo xapíxapí nîŋweaxa pugíáwa wigí símímanŋímini nîpîkínimearo Gorixomi yayí numeróná

¹⁷ re urariŋagíá aríá winanigini, “Áminá Gorixoxini, ení sixí eánigíá niyoní seáyí e wimóniŋoxini, ríná ŋwearí eníná dání aníŋí ŋwearí enjoxini, joxí eníná dání ení sixí

eáníŋí néra bagípi t́nǐ ríxa xixenǐ nerǐ xwǎrími iwamǎ́o menweanagi nánǐ none yayǐ
siarǐnwǐnǐ.

18 Ámá gwí bí bí móníḡá náni joxi náni wíḡ níróńro ‘Omí ínímí wí wurínaníméwini.’ yaiwíagá aíwí joxi ayo wíḡ wóníḡpí wíwapíyiríná ríxa nimóníḡjotí. Ríná ámá pegíayo xwíríxí numerí eyeyírómí wirínáriní. Ríná wíá rókiamoaríḡá, díxí rínáíwáníḡ nímoníro omíḡ síiaríḡáyo yayí níwimorí ‘Apí wíḡmíḡíni.’ yaiwíḡpí mīnī wirí ámá díxí imóníḡá joxi náni wáyí nísiro píraníḡ xídaráḡá, síyikwíníḡ imóníḡáyorání, xwéníḡ imóníḡáyorání, ayo ení yayí níwimorí ‘Apí wíḡmíḡíni.’ yaiwíḡpí mīnī wirí ámá xwíárimí xwíríá íkíxearíḡáyo xwíríá wíḡxerí eríná, ayí ríxa rínáriní.” raríḡaqá aríá níwirí wíníḡanigíní.

¹⁹ Gorixoyá anj̄ ŋwá anj̄namĩ enj̄wá fkwínrĩ bokis̄ xwiyá Gorixoyá enj̄ná réroárĩŋpĩ nánĩ im̄ixĩnĩŋf̄wá anj̄ iwámĩ dání s̄ŋánĩ imónrĩ éáná re enj̄nigĩnĩ. Ápianwá ókím̄xayirĩ ikax̄ rayirĩ akir̄wá rayirĩ pobon̄ erĩ anj̄naik̄ ayá wí erĩ éagi w̄nĩŋanigĩnĩ.

12

Ek+iyín+ iw+ wo in+ñ+p+ t+n+ ap+x+ wí in+ñ+p+ t+n+ nán+r+n+.

¹ Ek+iyinǎ anǎ pír+yo ayá sǎwǎ ropaxǎ bi nin+rǎná rǐpǎ imón+ǎnigǎni. Apǎxǎ wǐ —Í sogwo rapǎrapǎnǎnǎ yǎn+rǐ xegǎ sǎkwǎ emáomǎ ikwiár+rǐ amǎnanǎwǎ sǎnǎ wé wúkaú sǎkwǎ wau tǎnǎ dǎkin+rǐ nemáná

² niaíw' agw' enjíríní. Í niaíw' xírímínírí nání síjw' wanarínagí rínínj' ayíkw' míwínarínagí nání "Anjíní oxírímíní." níyáiwírí "yeyí" ríníniginí.

³ Ekɪyɪnɪ́ ámi bi aɲɪ pɪrɪyo ninɪrɪná rɪpɪ imónɪɲɪnɪgɪnɪ. Iwɪ ayɪ́á rɪɲɪ́ xwé wo —O mɪɲɪ́ wé wɪ́úmɪ dánɪ́ wau imorɪ́ sɪwɪɲɪ́ wé wúkaú mɪɲɪ́yo dánɪ́ rémówapɪrɪ́ dɪrɪ́ mɪxɪ́ ináyɪ́ dɪ́kɪnarɪgɪ́á imónɪɲɪ́ wé wɪ́úmɪ dánɪ́ wau mɪɲɪ́yo xɪxɛnɪ́ nɪ́dɪ́kígá urɪ́ enɔrɪnɪ́. O aɲɪ́ pɪrɪyo e sɪɲánɪ́ nimónɪrɪ́ re enɪnɪgɪnɪ́.

⁴ Sinj biau bí egíá bimí xegí sowí tñní anínamí dání aíraírómí énapáná xwíáyo piérinowinínigíní. E nemáná iwí xwéo “Apíxí niaíwí xirímíní rí yaríní ríxa niaíwí xiráná oroanímíní.” nīyaiwiri ímí agwíríwámíní urojáná

⁵ Í niaíwí oxí womí —O ainíxí wá fá nìxirìrì áamá gwí bì bì mónìgá nìyonì umerìwéanfá nánì imónìrì xwíyíá xíoyápimì mímúropaxí imónìrì eníorìní. Omì í xirìnjìngìní. Niaíwí omì nìxirìmáná enáná íwo Gorìxoyá dìnjí tìní xío íkwianjwínámì ñweanè nánì nìpeyirì ñweanáná

⁶ apixí amá dñt meanť e nánt éf unġinigtnt. Gorixo í e nánt éf nurġ ħweáwintgtntř anġntř wimxıyárinje nánt nurġ ħweanáná aiwá ntwirow píránġť mearťná sía 1,260 nóra unġinigtnt.

⁷ Anínami dání mǝxǝ ninowiápǝnǝróná anǝnáj Maikoroyǝ rǝnǝno tǝnǝ xegǝ anǝnajowa tǝnǝ mǝdání nǝrómáná iwǝ xwéo tǝnǝ mǝxǝ ninǝróná iwo enǝ anǝnáj xǝomǝ xǝdarǝgǝáwa tǝnǝ mǝdání nǝrómáná mǝxǝ ninǝro aí

⁸ iwowa ení miweánipa nero nání siní anínami ɲweapaxí mimóniɲagía nání

⁹ Maikorowa iwom+ mamówárenap+g'awix+ni. Sid+ro enjíná dán+ obóy+ r+ro Setenoy+ r+ro eg'ó, ay+ or+ni. Ámá xw'áyo ηweag'á n+ni +w'f oépoy+ni+ yap+ n+wíwap+ya war+ηo, ay+ or+ni. Om+ xw'áyo nán+ mamówárenap+ro anj+naj+ om+ n+x'd+ro yar+g'áwam+ mamówárenap+ro éag'á

¹⁰ nion+ arfá wíáy+ añ+nami+ dání+ xwíyá+ bi+ ení+ tñni+ re rinénapar+ñagi+ arfá wñanig+ini, “Gor+xo ení eán+ñí+ xfo imón+ñí+pi+ tñni+ eri+ áma+ xfoyá imón+ñí+yo yeáy+ uyim+xemeari+ m+xí+ ináy+ yapí nimón+ri+ xwioxí+yo m+meámí+ nerí+ umenweari+ ení+ rixa+ agw+irini. Yeáy+ uyim+xemeanfa+ nání+ oyá+ dññí+ tñni+ arfowayá+ xwfa+ piaxí+yo dání+ iwiaronó, o xegí+ néní+ tñño nimón+ri+ñí+yo dání+ áma+ xwfa+yo ñweagfa+yo

wíwapìyini rìxa agwìrini. Ayí rìpì nánìrini. Jisasomì dìní nìwìkwíroro nánì xexìxexìrìmeá imónìgíáyo xwíyíá uxekwímoayarìṇomì —O negí Gorìxoyá sìṇwíyo dánì ikwáwìyirani, árfwìyirani, xwíyíá uxekwímoayarìṇorini. Omì rìxa xwíáyo mamówárfárinì.

¹¹ Negí nìrìxímeáyí ‘Sipìsipí miáo nene yeáyí neayimìxemeanífa nánì neapeinírfani?’ nìyaiwiro ragí oyáyo igíánìṇí eánìro o nánì xwíyíá wá urìyiro nerìṇíyo dánì obomì xopìrárfí wírfárinì. Ayí omì xopìrárfí nìwirínná wiwanìṇíyí wá mumìxìnní ‘Wa nene Jisasomì xídarìṇagwì nánì nìneapìkìróná ayí anìnní xe oneapìkìpoyí.’ nìyaiwiro xídigíáyírinì.

¹² Ayínánì aní rìnnaxì t́nní re ṇweagíáyínné t́nní dìní nífá oseainìnní. E nerì aí xwíárfíxì t́nní rawìrawáwáxì t́nní ine! Obo xwíárfímì seyínné t́ṇí e nánì rìxa wéṇ enagí nánì rarìṇinní. O ‘Anìṇí xwíárfímì nìṇweámáná epaxonìmanì. Re enì pírí nìrakipírí anwì ayoríani?’ nìyaiwirì nánì xegí wikí nónìrì seainìpì ríá ápiáwínnìṇí imónìṇagí nánì ine!” Xwíyíá anínnamì dánì e rìnnénaparìṇagí aríá wìṇanigínní.

¹³ Iwí xwéo “Rìxa xwíárfímì rìnnìmamówárenápáoi?” nìyaiwirì apìxí niaíwí oxo xìrífímì mìxí eaaxíḍìṇìṇinní.

¹⁴ Mìxí eaaxíḍíagí aí apìxí ámá dìní meaníyo xí nánì wimìxìyárinṇe nánì nìpìpìka ounìrì nabíkináo íwí wínníxaú ímì ṇwìwíránná í síḍìro t́ṇí e ṕnní nìwíárfímì nìpìpìka nurì e ṇweanáná xwìogwí waú wo nìmúrorì ámì wo áwínní e imóníe nánì aiwá nìwiro píránnìṇí umegíawixìnní.

¹⁵ Síḍìro inìṇí xegí maníyo dánì peyeáú inìṇí waxínnìṇí númì nurì ímì nìxemì nìwerì opìkinìrì imìxowárfagí aí

¹⁶ xwíárfí apìxímì arìrá nìwirínná re enìṇinní. Inìṇí waxí iwí xwéo apìxímì opìkinìrì xwírfá dowárfú xwíárfí xegí maní nexoarì nìṇìṇinní.

¹⁷⁻¹⁸ Iwo sìṇwí e nìwínnìrì apìxí nánì wikí ríá ápiáwínnìṇí nìwónìrì nánì niaíwí apìxí í xìrìṇí wínníyo mìxí wimìnnìrì ṇìṇinní. Ayí ámá sekaxí Gorìxo urìṇíṇí xíḍìro xwíyíá Jisaso nánì rìṇíṇí dìní f́á xìrìro yarìgíáyí enagí nánì ayo mìxí wimìnnìrì nánì nurì rawìrawáyo imaní e éfí roárfìṇinní.

13

Naṇwí mìxí yarìṇí rawìrawáyo dánì f́wiaparìṇagí nìwínnìrì o sìwaní

¹ Nionì naṇwí mìxí yarìṇí wo rawìrawáyo dánì f́wiaparìṇagí nìwínnìrì o sìwaní wé wúkaú rémówapìrì mìní wé wíúmì dání waú imorì eno xegí sìwaní wé wúkaú apimì wámìnní wámìnní ḍìrfí mìxí ináyí ḍíkinarìgíáṇí nìḍíkága urì xegí mìní wé wíúmì dání waú apimì womìnní womìnní yoí Gorìxomì ikayíwí umeararìgíáṇí ríwamìṇí nìṇwírárfíga urì enagí wìnnìṇanigínní.

² Naṇwí mìxí yarìṇí nionì sìṇwí wínníáo pusí sayí papearìxí imónìṇí repatíyí rìnnìṇíyínnìṇí imónìrì xegí síkwí ayí naṇwí beyáí rìnnìṇíyíyáṇínnìṇí imónìrì xegí maní ayí pusí sayí raioníyí rìnnìṇíyíyánnìṇí imónìrì enorìnní. Iwí xwéo naṇwí mìxí yarìṇo xíó t́nní xìxenì oimónìrì sìṇwí nìwínnìrì nánì ení eánìṇí xíó yarìṇíṇí síxí umímorì xíó ámáyo seáyí e nìwimónìrì umenṇweaarìṇíṇí axíṇí oimónìrì wimìxìrì xíó néní t́ṇí seáyí e imónìṇíṇí axíṇí oimónìrì wimìxìrì enorìnní.

³ Mìní wíyimì mìní rogíá igí ayí nìpìkipaxí rogíánìṇí imónìṇagí wìnnìṇanigínní. Ámá xwíá nìrímìnní ṇweagíáyí “Naṇwo arìge nerì sìṇí enírfani?” nìyaiwiro o nánì ududí nìwínnìróná nìxíḍìro

⁴ iwo naṇwomì xíó néní t́ṇí imónìṇíṇí axíṇí wimìxíṇí enagí nánì xíomì seáyí e numero naṇwomì enì axíṇí seáyí e numeróná re nìra ugíawixìnní, “Naṇwo t́nní go xìxenì imónìnní? O t́nní go mìxí xìxe inìpaxí imónìnní?” nìra ugíawixìnní.

⁵ Gorixo nanwo xegí dñí tñi xe maní niyoámorí weyí nimenirí ikayíwí niniameara úwiniginiŋ sñwí winirí emá 42 múroaríná apí enfa nání néní tñóniŋí nimónirí éwiniginiŋ sñwí winirí éagí

⁶ o re eniginini. Maní niyoámorí Gorixo nání ikayíwí nimeariríná oyá yoŋyo ikayíwí mearirí aní ŋwá oyáiwá nání ikayíwí mearirí anínamí ŋweagfáyí nání ikayíwí mearirí eniginini.

⁷ Gorixo áamá xfoyá imónigfáyo nanwo xe mixí niwirí xopirárí wíwiniginiŋ sñwí winirí xe néní tñóniŋí nimónirí áamá gwí wirí wirí niyoní tñí wará xixegíni írigfá niyoní tñí píné xixegíni rarigfá niyoní tñí gwí bí bí mónigfá niyoní tñí ayo seáyí e wimónfwiniginiŋ sñwí winirí eniginini.

⁸ Ayínání áamá xwáfáyo ŋweagfáyí nñí —Áamá eníná Gorixo xwáfáí imixiniŋíná dání wigí yoí íkwí dñí niyiminiŋ meapíríá nání ŋwirárininiŋnamí —Ana sipísipí pikigfoyánarini. Anamí yoí ŋwirárininiŋyí marfáí, áamá yoí mñwirárininiŋyí nanwo nene nání yayí owinirí seáyí e umepíríarini.

⁹ Áamá arfá tígíáyíné enánáyí, arfá ókiarí mónípoi.

¹⁰ Áamá Gorixo “Xe gwí uyíríxini.” wiaiwiŋí go go apimí wí múropaxí imóniníámaní. Áamá “Kirá tñí xe pikíríxini.” wiaiwiŋí go go apimí wí múropaxí imóniníámaní. Apí imónánáyí, Gorixoyá imónigfááyíné segí dñí wíkwíroarigfápi pñí mñwiárí aniniŋ miní xwámámí niwia úíríxini.

Nanwí xwáfáyo dání fwiapiŋo nánirini.

¹¹ Nioní nanwí ámí wo xwáfáyo dání fwiapariniŋagí niwinirí o sipísipí miá mñfyo dání siwaní wiyaú rémoariniŋpa rémorí xegí xwiýfá nírírná iwí xwiýfá rariŋípa rirí yariŋagí wininiŋanigini.

¹² O nanwí xámí fwiapiŋoyá néní imóniŋí nípimini dání niwiiríná áamá xwáfáyo ŋweagfá nñí nanwí xámí fwiapiŋo, igí nípikipaxí wenomí nupfínimearo seáyí e umépoiŋirí mfrákwíkwí wiaxídirí

¹³ emimí ayá riwamónipaxí xixegíni bí erí neríná áamá sñwí anigíe dání oyá dñí tñí rfá weariniŋ bí aí anínamí dání xwáfáyo piéronapayariŋpí tñí yapí wíwapiyariŋirini.

¹⁴ E neríná emimí Gorixo nanwí wfoyá néní tñí imóniŋípimí dání xe wíwapiyipaxí oimónirí sñwí winífpimí dání áamá xwáfáyo ŋweagfáyo yapí niwíwapiyirí re urariŋirini, “Xwáfáyo ŋweagfááyíné xopaikigí nanwí mñí rogíá ámí sñí imóniŋóniŋí imóniŋí bí nimixiro éí urárírpoyí.” urariŋí enagí nání

¹⁵ ayí e éaná nanwí rfwíyo fwiapiŋo xopaikigí imóniŋípí nimeariŋ sñí oenirí símí ófyo dání pírámí wíáná sñí imóniŋinigini. Gorixo nanwí xwáfáyo dání fwiapiŋo xegí wóniŋí xopaikigí imóniŋípimí símí ófyo dání pírámí wífpimí dání xe sñí nimónirí xwiýfá rirí áamá xébimí xómiŋí niyíkwiro seáyí e mumeariŋfáyo opíkípoiŋirí rirí epaxí imónfwiniginiŋ sñwí wininiŋ enagí nání e imóniŋinigini.

¹⁶ Nanwí xwáfáyo dání fwiapiŋo e nemáná xfoyá maníyo dání áamá niyoní siyikwíniŋí imónigfápiamirani, mamadíríxamirani, áamá amipí wí mímúronigfáyorani, uyípeayí imónigfáyorani, áamá xínáiwániŋí nimóniro omiŋí wiirigfáyorani, wíwiní meŋweánigfáyorani, ayo niyoní ipíríá nearíná wíyo wé náúmí earo wíyo mimáyo earo egíawixini.

¹⁷ E neriniŋyo dání áamá ipíríá nanwoyá yoí tñirani, nabá xfoyá yoípirani, xixeni imóniŋípirani, meánigfááyí aiwá nípírí nání bí ero aiwá nigwí meapírí nání bí ero epaxí mimónipa egíawixini. Ipíríá éánigfááyíni anani bí epaxí imónigfawixini.

¹⁸ íá roariŋfááyíné, seyíné píraniniŋ dñí neŋwiperfányí, re éfíxini. Nabá nanwí oyá yoí tñí xixeni imóniŋípí, ayí áamá wo nání rininiŋagí nání áamá dñí íá xirigfá gíyí

giyíné, nabá oyá yoí nánǫpǫ píráníjǫ íá róríxíní. Nabá oyá yoí nánǫ ríníjǫpǫ, ayí 666 apíríní.

14

Ámá 144,000 imónígǫpǫ nánǫríní.

¹ Nionǫ weníjǫ éáyǫ wíníjanigíní. Sipísipǫ miáo díwǫ mǫjǫ Saioniyǫ ríníjǫpímǫ éf ronagǫ síjwǫ níwíníri ámá 144,000 imónígǫyǫ —Ayí yoí xíoyá tǫnǫ xanoyá tǫnǫ ríwamíjǫ mimáyo eánígǫyíríní. Ayí o tǫnǫ nawínǫ éf ronagǫ níwíníri

² arǫ wíáyǫ winíjanigíní. Anínamǫ dǫnǫ íkaxǫ bǫ nírinírná íkaxǫ iníjǫ iyakwǫ obaxǫ nídiroríná raríjǫpǫ rírǫ akíríwǫ ení tǫnǫ nírinírná raríjǫpǫ rírǫ íkaxǫ ámá kitá eaarígǫyǫ kitá eaaríná raríjǫpǫ rírǫ yaríjǫ arǫ winíjanigíní.

³ Goríxoyá íkwianjwína tǫnǫ díjǫ tǫjǫ imónígǫ wau wau awa tǫnǫ áminá 24 e níjweaxa pugǫwá tǫnǫ wigǫ símímanírwámíní ámá 144,000 ayí éf nírómáná sonǫ síjǫ bǫ raríjǫ arǫ winíjanigíní. Sonǫ rarígǫ apǫ ámá xwǫyo dǫjǫ wí níjǫ imónípaxǫ meníní. E dǫjǫ 144,000 imónígǫ xíu nupeiríjǫpímǫ dǫnǫ gwíníjǫ uroayíroníyíní ananǫ níjǫ nímoníri rípaxíríní.

⁴ Ámá apíxǫ tǫnǫ íwǫ mínípa nero píaxǫ mǫweánarígǫpǫ ayí ení njwǫpǫ síní íá mǫxírarígǫ enagǫ nánǫ Goríxoyá síjwǫyo dǫnǫ píaxǫ mǫweánarígǫyíríní. Síní apíxǫ tǫnǫ memegǫyíríní. Sipísipǫ miáo gímǫ gímǫ úmǫ ananǫ númǫ xídarígǫyíríní. Ámá níyonǫ dǫnǫ gwíníjǫ Goríxo roayíroníyǫ xíu nánǫ tǫnǫ sipísipǫ miáo nánǫ tǫnǫ aíwá níwákwíníjǫ imóníjǫyíríní.

⁵ Yapǫ níriro xwíyǫ óf e rarígǫyǫmaní. Ramínígǫyíríní. Xwíyǫ bǫ xímeapaxíyǫmaní.

Anínajǫ wau wo xwíyǫ ríjǫ nánǫríní.

⁶ Anínajǫ ámǫ wo aní píríyo ayá áwínímǫ nípipíka waríjǫ wíníjanigíní. O ámá xwǫyo njweagǫyo gwǫ wírǫ wírǫ imónígǫ níyonǫ tǫnǫ píné xíxegíní rarígǫ níyonǫ tǫnǫ wará xíxegíní iníjǫ níyonǫ tǫnǫ ayo níyonǫ xwíyǫ arǫ níwíríná yayǫ wínípaxípǫ —Apǫ aníjǫ rínáriníápiríní. Apǫ wǫ uríní nánǫ tǫjoríní.

⁷ O ení tǫnǫ re ríjínigíní, “Goríxo, anína imíxírǫ xwǫrí imíxírǫ rawírawá imíxírǫ iníjǫ símíjǫyǫ imíxírǫ eno ámá níyonǫ eyeyírómǫ eníná ríxa ríná enagǫ nánǫ omǫ wáyǫ wíro seáyǫ e umíeyoaro o nene nánǫ yayǫ owiníri seáyǫ e umero éfíxíní.” Anína jo nípipíka nípuríná e raríjǫ wíníjanigíní.

⁸ Anínajǫ ámǫ wo ríwǫyo aní píríyo áwínímǫ nípipíka nípuríná re níra puníjíní, “Aní xwé Babironiyǫ ríníjǫpǫ ríxa xwírǫ íkíxenáríní. Oyǫ, ríxa xwírǫ íkíxenáríní. Ámá wí wíyo papíkǫ oépoyíní iníjǫ wainǫ mǫnǫ níwíro wíwapíyarígǫpǫ aní apǫ ení íwǫ xébi inaríjǫpǫ gwǫ bǫ bǫ mónígǫ níní ení íwǫ axípi oinípoyíní wíwapíyíníjǫpíríní.” níra pwaríjǫ wíníjanigíní.

⁹ Anínajǫ awaúmǫ ámǫ ríwǫyo wo nípuríná ení tǫnǫ re níra puníjíní, “Ámá nanjwo tǫnǫ ónǫjǫ xopaíkíjǫ imíxíníjǫpǫ tǫnǫ awaú nene nánǫ yayǫ owiníri xómíjǫ níyíkíwíro seáyǫ e umero ípírǫ oyá mimáyoranǫ, wéyoranǫ, eáníro yarígǫ gíyǫ gíyǫ

¹⁰ wíkwǫ Goríxo aga ayíkwǫ mǫwóníjǫpǫ wí múropírǫmaní. Iníjǫ wainǫ mǫxǫ yaríjǫpíníjǫ nípírǫríní. Wainǫ oyápi, ayí mǫxǫ bǫ onímíápi éwínígíníri aga iníjǫ tǫnǫ gwíaumǫ nerǫ yíníjǫpǫ marǫí, wainǫ apǫ mǫxǫ ayíkwǫ mepa éwínígíníri iníjǫ tǫnǫ gwíaumǫ mé wainǫ aíníní síxǫ oyá wíkwǫ ónǫjíníjǫ imóníjǫwámǫ iníjǫpíríní. Ámá ayí wainǫ apǫ nírinírníjǫ neróná re epírǫríní. Anínajǫ Goríxoyáowa tǫnǫ sipísipǫ miáo tǫnǫ awa síjwǫ wíníjáná ríníjǫ síjǫ sarípá ríníjǫpímǫ dǫnǫ tǫnǫ rǫ ápiáwǫ wearíjǫpímǫ dǫnǫ tǫnǫ xáíwǫ níwíníri míméníjwǫ nura unfáríní.

11 Rfá mimeniŋwɪ urariŋpimi dani siŋwirfá peyariniŋpɪ aga ná rfwɪyo dani aí pɪni bi mɪwiárf aniniŋ minɪ peyaríná áamá ayɪ ikwáwiyirani, árfwiyirani, bi kikiŋá ŋweapɪrfá menini. Áamá nanwo tɪni óniŋ xopaikigɪ imixiniŋpɪ tɪni awaú nene nani yayɪ owininiri xómiŋ nɪyɪkwiro seáyɪ e umero ipɪrfá xegɪ yoɪ nani eániro yarigáayɪ e epɪrfárinɪ.” Anɪnajo api e nira pwariniŋagi winiŋanigini.

12 Áamá Gorixoyá imónigfá xwámámɪ niwɪa warigáayɪ re epɪrfárinɪ. Sekaxɪ o riŋpɪ xaiwɪ fá xiriŋ Jisasomi diŋɪ wikwɪroarigfápi xaiwɪ fá xiriŋ epɪrfárinɪ.

13 Nioni anɪnamɪ dani xwɪyá bi re rinénapariŋagi arfá winanigini, “Joxɪ re niriŋ rfɪwamiŋ eai, ‘Áamá Gorixoxo tɪni ikárinigfá ríná dani nɪpéa upɪrfáyɪ oyápiɪni dani yayɪ winipaxɪrinɪ. Kwíyɪpɪ enɪ re rarini, ‘Oyi, yayɪ owinini. Nɪperíná Jisasomi nixɪdiro nani rfɪwɪ nɪrkwiniri neriniŋpimi dani wará sanɪ wunariniŋpimi dani gwiniŋɪ níkwéaniri kikiŋá epɪrfá enagi nani yayɪ owinini. Nɪperíná wé róniŋɪ imóniŋɪ wiwaniniŋɪ néra ugá anfá wí mimónɪ Gorixoxo yayɪ wimonfá nani sini nimóninifá enagi nani anani kikiŋá epaxɪrinɪ.’ Kwíyɪpɪ enɪ e rarini.’ niriŋ rfɪwamiŋ eai.” rinénapariŋagi arfá winanigini.

Xwɪárimɪ aiwániŋɪ mipɪrfíná nánirini.

14 Nioni weniniŋ éáyɪ winiŋanigini. Agwɪ apfá wenipimi siŋwɪ niwiniri ámániniŋ imóniŋɪ wo apimi seáyɪ e éf xenweanagi niwiniri o amɪnanwɪ sɪŋá gorɪ tɪni imixiniŋɪ wiŋa miŋɪyo dɪkɪniri kirá witɪ aiwá wákwɪarigfá ŋwá xaiwɪ yiniŋɪ bá fá xiriŋ nemána ŋweanagi winiŋanigini.

15 Ámɪ anɪnajɪ wo anɪ ŋwáfá aiwámɪ dani nɪwiapiri agwɪpimi éf xenweanomi rfaiwá enɪ tɪni re urfagi winiŋanigini, “Aiwá xwɪárimɪ daniŋ nɪni rɪxa yófirini. Rɪxa nɪmipaxíná ríná enagi nani dɪxɪ kirápá tɪni miŋɪ niwákwiri mi.” urfagi

16 agwɪpimi éf xenweanoxegɪ kirá xwɪárimɪ seáyɪ e puwíaraúyɪ nɪni wiárf wákwímonigini.

17 Ámɪ anɪnajɪ wo anɪ ŋwáfá anɪnamɪ eniwámɪ dani fwiapariŋagi niwiniri o enɪ kirá ŋwá yiniŋɪ bá fá nɪmaxiriŋ fwiapariŋagi winiŋanigini.

18 Ámɪ anɪnajɪ wo —O rfá weariniŋpimi xiáworini. O riɪyowá yarigfá nani íraf oniniŋpɪ tɪni e dani nɪwiapiri anɪnajɪ kirá ŋwá yiniŋpá fá xiriŋomi rfaiwá enɪ tɪni nuriri re uriniŋigini, “Xwɪárimɪ wainɪ uraxɪ sogwɪ rɪxa niáf enagi nani dɪxɪ kirá ŋwá yiniŋpá tɪni wiwákwimɪ nerɪ awí eámeámɪ ei.” urfagi

19 anɪnajo xegɪ kirápá tɪni wainɪ uraxɪ xwáfáyo eniyɪ wiwákwimɪ nerɪ awí neaárimána xoyikimɪ epɪri nani sɪŋá ikwianwɪ xwé eapináriŋinamɪ —Ana, ayɪ pɪrf Gorixoxo aga wikɪ niwóniri nani umamonfápi nani imóniniŋinarini. Anamɪ xoyikimɪ epɪri nani mɪmeámɪ yáraná

20 anɪpimi bɪarɪwámɪni sɪŋá ikwianwɪnamɪ xoyikimɪ yaríná ragɪ anamɪ dani nɪpuríná waxiniŋɪ niwerɪ nɪróga niwiápɪnimearɪ osɪyɪyá manɪ tɪni xixeni róniri ná mɪmɪ waxɪ niwerɪ 300 kiromita wiárf múrorɪ eniniŋigini.

15

Anɪnajɪ wé wáfumi daniŋ wáfumi pɪrerixɪ xixeni winɪ nánirini.

1 Nioni ekiyiniŋ anɪnamɪ dani ámɪ bi inɪagi siŋwɪ winiŋanigini. Api seáyɪ e imóniri diŋɪ niyága upaxɪ imóniri enipirini. Anɪnajɪ wé wáfumi daniŋ wáfumi ámányo xeaniniŋ aga rfá tɪniŋ wikáripɪrfɪrinɪ. Api wikáraríná Gorixoxo xegɪ wikɪ óniŋpɪ nɪyopiýárinifá enagi nani ayɪ xeaniniŋ yoparipirini. Api anɪnajɪ wé wáfumi daniŋ wáfumi tɪgɪáwamɪ niwiniríná weniniŋ éáyɪ winiŋanigini.

2 Rawirawániŋɪ imóniŋɪ gɪrasiniŋɪ ririŋá óniŋpɪ rfá tɪni gwiaumɪ niniri riwonagi niwiniri áamá nanwoyá xopaikigɪ imixiniŋpimi seáyɪ e mumepa ero oyá ipɪrfá xe

oneaeaniṛi mīwiniṛpa ero nerinṛpimi dāni xopirárí egfáyí kitá Gorixo winṛyí íá nixirímáná rirímá óninṛpimi seáyí e ronagíá winṛjanigini.

³ Ayí sonṛi niriṛo Moseso, Gorixomi xináinṛnṛ nimóniri omiṛnṛ wiiago répenṛpi riro sipisipí miáoyápi riro neróná sonṛi re rigfawixini, “Áminá Gorixoxini, enṛi eánigíá niyoní seáyí e wimóniṛoxini, amipí joxi yariniṛpi seáyí e eri á máyo ududí winipaxipi eri yariniṛagi ranarinṛwáriní. Gwí wirí wirími dānṛi niyoní mīxí ináyoxini, pí pí joxi neríná wé róniṛnṛ eri nepáni eri yariniṛagi ranarinṛwáriní.

⁴ Ámináoxini, joxi ná woxini siyikwí míníṛoxi enagi nāni á má giyí wáyí misipa ero seáyí e mīrimfeyoapa ero epírfáriní? Dixí nāni pírí numamoríná xixeni imóniṛnṛpi tñi yariniṛpi rixa sṛnāni imóniṛnṛagi nāni á má gwí wirí wirí nñni nibiṛo dixí sṛmīmanṛmī dāni wauní nikárinṛo seáyí e rimepírfáriní.” Sonṛi niriṛo e rarinṛnṛagi winṛjanigini.

⁵ Api niwiniṛmáná weninṛi éáyí winṛjanigini. Anṛinami anṛi ṛwáfaiwámi inimi anṛi pákininṛfá —Awá Gorixoyá anṛi awawá ayá ríá wenṛfáriní. Awá fkwiniṛnṛagi niwiniṛi

⁶ anṛinají xeaninṛi aga ríá tñiṛi wikáripírí nāni tígíá wé wíúmi dānṛi waú awa rapirapí awiaxí apíá weri xwiníá eari enṛi yiniṛo irikwiniṛnṛi sṛnā gorí tñi imixiniṛnṛpi xwinamiyaiwí yiróniṛo nemáná anṛi ṛwáfaiwámi dāni fwiapariniṛnṛagi niwiniṛi

⁷ diṛiṛi tñiṛi imónigíá waú waú awa wo niwiápinimeari anṛinají wé wíúmi dānṛi waú awami píreriṛí sṛnā gorí tñi imixiniṛnṛi wé wíúmi dānṛi waú mīni winṛnigini. Píreriṛí apimi wikí óninṛi Gorixo, anṛiṛi iníná ṛweanṛoyá magwí enṛipírini.

⁸ Mīni wíáná enṛi eáninṛi Gorixoyá imóniri seáyí e oyá imóniri enṛipimi dāni sṛṛwiríá xegí anṛi ṛwáfaiwámi áríó inárinṛnṛagi nāni anṛinají wé wíúmi dānṛi waú awa xeaninṛi ríá tñiṛi wé wíúmi dānṛi waú api wikáripíríe nāni páwipaxí wí mimóniṛnṛagi sṛṛwí e winṛjanigini.

16

Anṛinají wé wíúmi dānṛi waú píreriṛíyo ininṛpi mīwiárómogíá nāniṛini.

¹ Nioni aríá wíáyí anṛi ṛwáfaiwámi dāni manṛi bá enṛi tñi anṛinají wé wíúmi dānṛi waú awami re urinénapíagi aríá winṛjanigini, “Soyíné nuro Gorixoyá wikí óninṛi píreriṛí wé wíúmi dānṛi waú ayo magwí enṛipi xwíárimí mīwiárómoaípoyí.” urinénapíagi aríá winṛjanigini.

² Anṛinají awa wo píreriṛí o xiriṛinṛa nimeáa nuri xwíárimí mīwiárómoaíáná re enṛinigini. Á má nanṛwoyápi ipiríá eániṛo xegí xopaikigí imixiniṛnṛpimi seáyí e umero yarigíáyí oremá sipí xwiríá wianarigíápi imónigíawixini.

³ Anṛinají awa ámi wo xegí píreriṛína rawirawáyo mīwiárómoaíáná re enṛinigini. Rawirawá ragí nimóniri á má piyíyá pwariniṛpa axípi pípíó onṛi imónarinṛnigini. E imónaráná amipí diṛiṛi tñiṛi rawirawáyo ṛweanṛyí nñni piyí yárinṛnigini.

⁴ Anṛinají awa ámi wo xegí píreriṛína iniigí ná weariniṛyó tñiṛi sṛmīnṛi mearinṛyó tñiṛi mīwiárómoaíáná iniigí nñni ragí imóninṛnigini.

⁵ Iniigí nñni ragí imónáná anṛinají iniigí xiáwo re rarinṛnṛagi aríá winṛjanigini, “Agwí ríná ṛweari enṛiná dāni aninṛi imóniri enoxini, aga siyikwí míní enoxini, pírí joxi umamoarinṛi api xwiýíá mīmeárinṛpa nerí xixeni wikárinṛnṛi.

⁶ Ayí á má dixí imónigíáyo tñiṛi wíá rókiamogíáyo tñiṛi ragí pikieweámixigíá nāni joxi ragí onṛipoyinṛi pírí api numamoríná xixeni yariniṛi. Á má ayí pírí joxi umamoarinṛpi rñinṛi meapaxí imónigíáyí enagíá nāni ayí ananiriṛi.” rarinṛnṛagi aríá niwiri

⁷ xwiýíá bi íráfí noa peyinṛiṛe dāni re rinarinṛnṛagi aríá winṛjanigini, “Áminá Gorixoxini, enṛi eáninṛi tígíáyo niyoní seáyí e wimóniṛoxini, ayí neparinṛi. O aga xixeni rinṛo. Pírí joxi umamoarinṛi api api nepa xixeninṛi wiariniṛrinṛi.” rarinṛnṛagi aríá winṛjanigini.

⁸ Aníñají awa ámi wo xegí píreríxína sogwomí mīwíarómóáná Goríxo áamá xwíáyo ηweagíáyo xe sogwí xaiwí níwepíníri náníri rímmenínjwí neáníri pírf owiáríníri síjwí wínínínigíní.

⁹ Xe rímmenínjwí neáníri pírf owiáríníri síjwí wíníagí sogwí níwepíníri ayo ríá pírf wíaríagí nání áamá ayí Goríxomí —O xegí ení síxí eáníníyo dání xeaníní ayí wíkáripaxí imónínjoríní. Omí ikayíwí numearíroná wigí íwí yarígíápi ríwímíní nímamoro omí seáyí e mumíeyoagíawixíní.

¹⁰ Aníñají awa ámi wo xegí píreríxína íkwianjwí nanjwo éí níjweámáná áamáyo umenjweanínami mīwíarómóáíáná re enínigíní. Áamá nanjwo xegí seáyí e níwimóníri umenjweaníyo níyoní síá yidoárínínigíní. Síá yidoáráná ríníní ayíkwí wí mīwíarínjagí nání iwíeáníro wigí aíwí síwí kiro neróná

¹¹ wigí sípí yarígíápi ríwímíní mímamopa nero ríníní wíaríníjípí tíní uraní egíápi tíní nání Nwíá anínami dájomí ikayíwí umearígíawixíní.

¹² Aníñají awa yoparo tíño xegí píreríxína inígí rapá xwéú, Yúpíretisíyí rínínjómí mīwíarómóáíáná mīxí ináyí sogwí íwíaparíními dájowa inígúmí ananí xepíri nání yeáyí yárinínigíní.

¹³ Nioní weníní éáyí wínínjanigíní. Píyímíníá sípí biaú bí mīníníníní nimóníro iwí xwéoyá maníyo dání íwíapíri nanjwoyá maníyo dání íwíapíri mímóní wíá rókíamoarínjoyá maníyo dání íwíapíri yarínjagíá wínínjanigíní.

¹⁴ Píyímíníá apiaú apí nípíní kwíyí sípípiríní. Áamáyo emímí níwíwapiya warígíápiríní. Míxí ináyí xwíá nírimíní ηweagíáyí síá sípí Goríxo, ení eánígíá níyoní seáyí e wímónínjoyáyími mīxí inípírfá nání awí oeaemeaneyíníri upírfápiríní.

¹⁵ Ai, Ámínáoní áamá áríwíyími íwí meámíníri barígíápáníní axípi bímíáríní. Áamá sáníní mīwé síjwí naníro aikí píráníní níyíníro ηweagíáyí yayí owiníní. E mepa nerínáyí, íkwauyíxíyí nuróná áamá síjwíyo dání ayá wíníníníníri náníriní.

¹⁶ Kwíyí sípí biaú bí apí nuro mīxí ináyowamí níwírímearo Xíbíruyí píné tíní Amagedoníyí rínínje awí eaárarínjagíá wínínjanigíní.

¹⁷ Aníñají awa yoparo xegí píreríxína imíní yarínje —E kwíyí sípíyíyá aní eríní. E mīwíarómóáíáná aní ηwíáiwámí ínímí síá íkwianjwínamí dání xwíyíá ení tíní ríaiwá re rínénapínínigíní, “Ríxa apíriní.” rínénapáná re enínigíní.

¹⁸ Ápíanjwí nókímíxa urí anínami dání ikaxí níra urí akíríwí níra urí nerí poboní xwé bí —Apí eníná áamá xwíárímí iwamíó ηweagíe dání waíní waíná poboní xwé nerí aíwí bí apí tíní xíxení mīyagí enagí nání apí aga xwé bíriní.

¹⁹ Apí yaríná aní aga xwé mamadí íkwíroníníjípí xwíá yaiwíámí nímeníríná níkwíríníri biaú bí imóníri aní áamá gwí wírí wírí níyíyáyí úpíyinowírí enínigíní. E neríná Goríxo aní xwé Babíroníyí ríníníjípí nání díní peá mímó nerí áamá apímí ηweagíá ríníní xwé omeápoyíníri kapíxí xíoyá wíká óníníjípímí dání mīxípi íníníwá míní wíagi

²⁰ pírinjwí níni rawírawáyo urípíníri díwí míní roníyí níni aíníri nerí

²¹ anínaikí xwé amímá iníní wí —Woní woní xegí saní 50 kiro imóníníjípíriní. Apí anínami dání áamáyo píeróáná xeaníní Goríxo wíkárfí apí xeaníní aga ríá tíní enagí nání omí ikayíwí umeararínjagíá wínínjanigíní.

17

Apíxí iyí ede dání warígíí náníriní.

¹⁻² Aníñají wé wíúmí dájí waú píreríxí wé wíúmí dájí waú tígíáwa wo níbíri níníriníná re nírinínigíní, “Joxí bei. Apíxí iyí ede dání warígíímí —Í nání aní nímmíní íá earóaríníníriní. Inígí wearíní obaxíyo seáyí e éí xenjweaníríní. Míxí ináyí

xwáarími dánŋyí t́nì f́wí inìgíírinì. Ámá xwáarími ɲweagááyí í t́nì f́wí niníróná ayí ámá inìgí wainí xwapí níníróná papíkí yarìgáápánŋfí dŋfí mamó nero inìgíírinì. Ímì Gorìxo pírí umamoarŋpí sɪwá osimìnì.” nínírìrì

³ Gorìxoyá kwíyípi nìxìxéróáná ámá dŋfí meañe nánì nínimeámi úáná wenŋfí éáyí wínŋanigìni. Apíxí wí nanwí ayíá rŋfí womí —Nanwo nomìni yofí Gorìxomì ikayíwí umeararìgáápí eánìrì mŋfí wé ẃúmì dánŋfí waú imorì sɪwanŋfí wé wúkaú mŋfíyo dánì rémowapírì enjorìni. Omì í seáyí e éf xenweañagí wínŋanigìni.

⁴ Í rapìrapí ayíá rìrì mipíyí morì enŋyí yínìrì okiyíá nánì sŋjá gorí t́nì imìxiniŋpí t́nì sŋjá awiaxí t́nì urípo apíá wenŋfí nìgwí xwé ronŋpí t́nì okiyíá inìrì nemáná kapíxí sŋjá gorí t́nì imìxiniŋfí wá fá nìxìrìrì ɲweañagí wínŋanigìni. Kapíxí awámi f́wí í yarŋfí xwíríá wianipaxí imóniŋpí t́nì f́wí í ninìrì piaxí weánarŋpí t́nì magwí inŋagí wínŋanigìni.

⁵ Yofí ímì mimáyo eánŋpí rasí re nìrìnìrì eánŋagí wínŋanigìni, “Anŋfí xwé Babironiyí wírìniŋáinìrìni. Apíxí iyí ede dánì warìgá níwami t́nì ámá xwáarími ɲweagá yarìgá Gorìxo xwíríá wianarŋfí nìyonì t́nì xínáinìrìni.” Rasí e nìrìnìrì eánŋagí wínŋanigìni.

⁶ Apíxí í ragí ámá Gorìxoyá imónìgíáyíyá t́nì Jisaso nánì wá nìrìmeróná mŋfí winìgíáyíyá t́nì nínimáná papíkí yarŋagí sŋwí nìwínìrì “Ámá Gorìxomì dŋfí wíkwíroarìgíáyí aga onìmiá ríá pìkìŋo?” nìyaiwirì ududí ikárìnaríná

⁷ anŋnajo re nìrìŋinìgìni, “Pí nánì joxí ududí ikárìnarŋfìni? Apíxí í t́nì nanwí mŋfí wé ẃúmì dánŋfí waú imorì sɪwanŋfí wé wúkaú mŋfíyo dánì rémowapírì enjò, í seáyí e éf xenweaño t́nì ípaú nánì xwíyíá rasí nìrìnìrì inìmi imóniŋpí nionì píránŋfí áwanŋfí orìrìmìni.” nínírìrì

⁸ re nìrìŋinìgìni, “Nanwí joxí winífo xámi ɲweaago aí agwí mŋweanìni. O sirìrìkí yoparŋpí mimóniŋyimi dánì rìxa nìpeyearì sepiápi mŋweá wiárí mɪdánì anŋfìni anŋnínfárìni. Ámá xwáarími ɲweagááyí —Ayí eníná Gorìxo xwáarí imìxiniŋíná dánì íkwí dŋfí nìyìmŋfí meapíríá nánì ɲwírárìniŋfìnamì wigí yofí mŋwírárìniŋpa egíáyí nánì rarŋfìni. Ayí nanwomì nìwínìróná ududí winínfárìni. O xámi ɲweaago agwí mŋweañagí aiwí ríwéná ámi bínfá enagí nánì ámá ayí sŋwí e nìwínìro nánì ududí winínfárìni.” nínírìrì

⁹ re rŋfìniŋinì, “Ámá dŋfí píránŋfí nenwìperi moarìgíáyí ‘Ayí apí nánì ríá imónìni?’ yaiwipaxírinì. Nanwoyá mŋfí wé ẃúmì dánŋfí waú imóniŋfí apíxí éf xenweañpí, ayí d́wí mŋfí wé ẃúmì dánŋfí biaú nánìrìni.

¹⁰ Ayí mìxí ináyí wé ẃúmì dánŋfí waú enì nánìrìni. Awa wé wú rìxa aníá nimóga ugíarìni. Wo sɪnì agwí ɲweanì. Wo sɪnì nŋweanfárìni. O imónáná Gorìxo xe bì onìmiápi nŋwearì umenweáwinìgìnìrì sŋwí winínforìni.

¹¹ Nanwí eníná ɲweaagí agwí mŋweaño enì mìxí ináyí ámi worìni. Xífo mìxí ináyí wé ẃúmì dánŋfí waú awayá wo aí awamì ríwíyo mìxí ináyí imónìnforìni. O mìxí ináyí nimónìríná sepiápi mŋweá wiárí mɪdánì anŋfìni anŋnínfárìni.

¹² Sɪwanŋfí nanwoyá mŋfíyo dánì wé wúkaú rémowapŋagí sŋwí winíyí, ayí mìxí ináyí wé wúkaú ámayo umenweapíríá nánì sɪnì mimónìgíáwa nánìrìni. Awa enŋfí eánŋfí mìxí ináyí imónìpírì nánì nimónìro nanwo t́nì ámayo numenwearóná anŋfí mumenweá sá ná wìyinŋfìniŋfí umenweapíríarìni.

¹³ Awa dŋfí axípinì tígíáwarìni. Wigí enŋfí eánìgíá imóniŋpí t́nì nénfí tígíá imónìgíápi t́nì enì nawínì nanwomì inìmi nìwurìniro

¹⁴ sipìsipí miáo t́nì mìxí ninìróná sipìsipí miáo xopírárí winíarìni. O áminá nìyonì áminá seáyí e imóniŋo wimónìrì mìxí ináyí nìyonì mìxí ináyí seáyí e imóniŋo wimónìrì nerì nánì ámá o t́nì nawínì imónìgíáyí —Ayí xífo xegí imónìpíríá nánì parìrì wéyo fá umìrìrì enŋyírinì. O nánì peá mímó dŋfí nìwíkwírooro fá xìrarìgíáyírinì. Ayí

o tñni nawíni xopírará wipírárini.” Anínaajo e ninirímaná

¹⁵ re niriñiniginí, “Iniígí wearíñí apíxí iyí ede dání warígíí seáyí e xenweañí joxí sñwí winííyí, ayí áamá nñni nánirini. Áamá wará xixegíni írigíarani, gwí wírí wiríraní, gwí mónigíá bí biraní, píné xixegíni rarígíarani, ayí nñni nánirini.

¹⁶ Siwaní wé wúkaú rémówapíñagí sñwí winííyí tñni nanwo tñni awa apíxí iyí ede dání warígíími símí tñni niwiro xwíríá wikíxero xegí amípí urápekíxero nero s'wí sayí nanwí roanaríñpáníñí niwiro nímíni áríá yipírárini.

¹⁷ Ayí rípi nání e epírárini. Goríxo awa dññí ná bñni tñni nero wigí umenweagíáyí tñni nawíni nanwomí ínimí niwuríñiróná ími e wíríxiniñí dññí utíníá enagí nání awa apí e niwikára nuróná xwíyíá Goríxo ríñpí xixení imóníñe nání niwikára upírárini.” niniríni

¹⁸ re niriñiniginí, “Apíxí joxí sñwí winíí, í aní xwé mamadí ikwíróníñpí nánirini. Apí m'íxí ináyí xwíá nírímíni ñweagíáyo seáyí e niwimóníñí menweañípiñí.” niriñiniginí.

18

Aní Babironí xwíríá ikíxéníñí nánirini.

¹ Apí niwínarímaná anínaají ámi wo anínamí dání weaparíñagí winíñaniginí. O néní tññí seáyí e imóníñí woríni. Anínamí dání niweapíríñá xegí ikíñíñpí xwíníá nearí xwíárími wíá nókiáríñá

² ení tñni ríaiwá níríñí rípi raríñagí aríá winíñaniginí, “Babironí, aní xwé mamadí ikwíróníñpí ríxa xwíríá ikíxenáríñí. Ríxa xwíríá níkixenáríñí yíwí imóníñagí nání imíó yáríñerini. Ríxa kwíyí sipíyí ení awí eánáríñerini. Ríxa iní sipí ‘Ayí obí dññí ríá raríni?’ rarígíápi xwapí yáríñerini.

³ Ayí rípi nání xwíríá ikíxenáríñí. Áamá gwí bí bí mónigíáyí nñni apíxí ‘Níini tñni íwí niniróná m'íreníñí oanípoyí.’ yaiwiaríñí tñni íwí niniróná iniígí wainí níniríñíñí nero papíkí ero wigí m'íxí ináyí xwíárími dányí í tñni íwí inayiro egíá enagí nání xwíríá ikíxenáríñí. Nígwí omeaneyíñiro yúbí sábníñí inarígíáyí apíxí í ‘Amípí xwé tññáini nimóníñí sirí muní onweámíni.’ yaiwiaríñagí nání ími amípí wí m'íni wiayiro nígwí urápayiro neríñpími dání nígwí xwé tígíá imónigíá enagí nání ení xwíríá ikíxenáríñí.” raríñagí aríá winíñaniginí.

⁴ Xwíyíá ámi bí anínamí dání re rinénaparíñagí aríá winíñaniginí, “Áamá nioní gí imónigíáyíñé, seyíñé íwí apíxí í yaríñípa axípi nero xeaníñí ími wímeaníápi seyíñé ení seaímeaníñíñí ími p'íni niwíárími wí e nání úpoyí.

⁵ Ayí rípi nání seararíñí. Í íwí aríkí niyayiríñá xegí íwí yaríñípi ríxa nírámóga nearíñá anína tñni xixení róníñagí nání íwí í yaríñípi nání Goríxo dññí peá mímó ení.”

⁶ Ámi rípi raríñagí aríá winíñaniginí, “Ími pírí numamoríñá í wikáríñípa axípi wikáríñí sipí í enípi biaú kíkirí wirí iniígí wainí í kapíxíyo niwirí winípa wainí píñí biaú kíkirí opaxí imóníñpí niwirí wirí éiríxini.

⁷ Í xewaníñí seáyí e m'íeyoáníñí sirí muní ñwearí enípi tñni xixení m'ímeníñwí uríñí ámíxíá erí oeníñí pírí umamóiríxini. Í xegí dññí tñni re yaiwinaríñíñí, ‘Níini m'íxí ináyí nimóníñí menweañáini meníraní? Níini apíxí aní imóníñáiniñí? Gíná dání dññí sipí níagí ñwí eapaxí imóním'íáríñí?’ yaiwinaríñí enagí nání

⁸ xeaníñí s'fá axíyímiñí re wímeaníáríñí. Simiárí wímeaní píyí epaxípi wímeaní ámíxíá epaxí imóníñpí wímeaní aiwá nání d'íwí ikeamónípaxípi wímeaní nemáná nímíni ríá uníñáríñí. Áminá Goríxo, ími pírí umamoníó ení síxí eáníño enagí nání apí nípíni wímeaníáríñí.

9 “Míxí ináyí xwíárimí dání í t́nì f́wí iníro í t́nì nawínì nìjwearóná sirí muní jwearo egfáyí ímì ŕá nínìrì s̀jwíŕá peyaríjagí nìwíníroná re epíŕárínì. Ámíx́á ero jwí miearo nero

10 ŕíníjì ímì wímeáfpì none enì neaímeanígínìrì wáyí nero ná j́amì nírómáná re rípíŕárínì, ‘Ine! Babironì anj́ xwé mamad́ ikwíróníjípíxì, anj́ wí t́nì xíxení mimóníjípíxì, axínánì pírí rímamófpì ríxa símeáf enjagí nánì ine!’ rípíŕárínì.

11 “Ámá xwíárimí dání nígwínì omeaaneyíníro yúbí sábfíníjì yarígáyí wigí sanj́yí nígwí nánì ámá ámì wí b́ wipaxí menjagí nánì í nánì enì ámíx́á ero jwí earo epíŕárínì.

12 Wigí sanj́yí, ayí t́rínì. Śj́á gorí t́nì śj́á sirípá t́nì śj́á awíaxí xíxegínì imóníjì t́nì urípó aṕá wenj́ nígwí xwé ronj́ t́nì rapírapí awíaxí aṕá wenj́ t́nì rapírapí mipíyí monj́ t́nì rapírapí siríkáyí ríníjì t́nì rapírapí ayíá ríjì t́nì íkíá xáíwí xegí yoí sitíroníyí ríníjì t́nì amípí b́ nanj́wí erepaníyí ríníj́yíyá síwanj́pimí dánì imíxíníjì t́nì amípí b́ íkíá nígwí xwé ronj́pimí dánì imíxíníjì t́nì amípí b́ kapáyo dánì imíxíníjì t́nì amípí b́ ainíxíyo dánì imíxíníjì t́nì amípí b́ śj́á wárí wáró móníjípimí dánì imíxíníjì t́nì

13 weríxí sinamoníyí ríníjípì t́nì karíníjì imóníjì amomíyí ríníjì t́nì íkíá d́á ŕá ikeaáráná s̀jwíŕá d́j́ nanj́ eaarínjípì t́nì iniígí waráyo xópé inípíŕá nánì d́j́ nanj́ eaarínjípì t́nì íkíá d́á pírakenísaníyí ríníjípì t́nì iniígí wainí t́nì weríxí orípí t́nì pírawá awíaxí t́nì wití aiwá t́nì burímákau t́nì sipísipí t́nì osí t́nì karí osí íropearínjì t́nì ámá enì xínáíwáníjì nimóníro omínjì wíarígáyí t́nì wigí sanj́ b́ epíŕá nánì imóníjýí, ayí apírínì.

14 Amípí j́xì ‘Omeámínì.’ simónarínjípì ríxa ṕnì nìwíárímì runjot. Amípí j́xì mírímúroníjípì t́nì amípí j́xì nímearíná sirí muní jweararínjípì t́nì ríxa anípá imóníjagí nánì ámì s̀jwí wínípaxí mimónínì.

15 “Ámá nígwínì omeaaneyíníro wigí amípí ńnì yoí ríníjì apì ímì b́ egfáyo dánì nígwí xwé t́gíá imónígáyí ríníjì axí ímì winarínjípì none enì neainínígínìrì wáyí nero ná j́amì nírómáná ámíx́á ero jwí miearo nero

16 re rípíŕárínì, ‘Ine! Anj́ xwé mamad́ ikwíróníjípíxì, ine! Apíxí rapírapí awíaxí aṕá wenj́ t́nì mipíyí monj́ t́nì ayíá ríjì t́nì yínìrì śj́á gorí t́nì imíxíníjípì t́nì śj́á awíaxí imóníjì xíxegínì t́nì urípó aṕá wenj́ nígwí xwé ronj́pì t́nì okiyíá inírì enj́xínì,

17 axínánì j́xíyá amípí ayá t́j́ apì nípínì ríxa xwíŕá ikíxenáríjagí niranírane nánì ine!’ rípíŕárínì.

“Sípíxí o omí xiáwowa t́nì ámá wí e nánì owaneyíníro sipíxí o omí b́ nero jweararígáyí t́nì sipíxí o omí omínjì mearígáwa t́nì ámá sipíxíyo nìjwearo wigí nígwí omínjì yarígá ńnìyí t́nì ayí anj́ apímì ná j́amì nírómáná

18 anj́ apì ŕá nínìrì s̀jwíŕá peyaríjagí nìwíníroná enj́ t́nì ‘Ine!’ níríro re ríj́awíxínì, ‘Anj́ xwé mamad́ ikwíróníjì apì t́nì xíxení ámì b́ gípì ŕá ikwírónínì?’ níríro re egfawíxínì.

19 Isíkí nímeeayíro mínj́yo míméámí níníro ‘Ine!’ ríro ámíx́á ero jwí miearo neróná re nira ugíawíxínì, ‘Ine! Anj́ xwé mamad́ ikwíróníjípì —Anj́ apì sipíxí xiáwowa amípí wí nígwí meapírì nánì rawírawáyo nìxero nírémómáná b́ egfápírínì. E nerínj́yo dánì nígwí xwé t́gíáyí imónígápírínì. Anj́ apì axínánì sínì mé xwíŕá ikíxenáríjagí nánì ine!’ nira ugíawíxínì.

20 “Anj́naxínì, apíxí í ríxa xwíŕá ikíxenáríjagí nánì d́j́ nífá osínínì. Goríxoyá imónígáyíné t́nì wáf wuríméiagáyíné t́nì wáf rókiamoagáyíné t́nì nìyínénì d́j́ nífá oseainínì. Goríxo anj́ apì seyíné seaikárínjípì nánì pírí mamóf enjagí nánì d́j́ nífá oseainínì.” Xwíyíá b́ anj́namí dánì e rínénapfagí aŕá wíjanígínì.

²¹ Aníñají ení sîxí eáníñí wo sîjá xwé wítí siyí yuní ikîxearíñíyí sipaxí wo nímíeyoarí rawírawáyo nímóairí re ríníñigíní, “Babironí, aní xwé mamadí ikwíroníñípi nioní sîjá ro moaíapa aní apí ení piéroníáríní. Aní apí áamá wará síní nínímáná pearígíáyíñíñí anípá imónáná ámí sîñwí wínípaxí imóníníá meníní.

²² Aní apixí dání ámí kitá eáníñí soní ríníñí webí ríníñí pékákí ríníñí yaríñagí aríá ámí bí wípírfá meníní. Áamá amípí imíxaníro éwapíñígíáyí wí aní apixí dání wigí yarígíápí ámí yaríñagíá wínípírfámaní. Sîjá wítí siyí yuní ikîxearíñíyí apixí dání ámí neríná ikaxí rínaríñagí aríá wípírfá meníní.

²³ Apixí dání uyíwí wíá ónaríñípi ámí óníníá meníní. Íwí sîkíñí tíní apíyá tíní apixí dání ámí bí níméaníro xwíyíá nawíní rínarígí aríá wípírfá meníní. Ayí rípi nání ríraríñíní. Apixíyá áamá nígwíní omeaneyíñíro amípí bí yarígíáyí díxí ayá tíní neríñípímí dání áamá xwíárímí ñweagíáyo nìyoní yapí nìwíwapíríróná seáyí e múrónígíá enagí nání raríñíní.

²⁴ “Í Goríxoyá wíá rókiamóarígíáyo tíní áamá xegí imónígíáyo tíní áamá amí gímí ñweagíá pípiíkímí iníñíyo tíní nípíkírí reá roáníñíríní.” Aníñajo e raríñagí aríá wíñanigíní.

19

Babironí xwírfá ikîxeníagí nání aníñamí dání yayí egíá náníñíní.

¹ Apí aríá nìwimáná maní xwé bí áamá ayá wí aníñamí epíroyí egíáyíñíñí meaní níríníñí ení tíní re rínaríñagí aríá wíñanigíní, “Negí Goríxomí seáyí e oumeaneyí. Nene éf neamíníño, ayí oríní. Ení eáníñí seáyí e umíeyoapaxí imóníñí ení, ayí oríní.

² O neyírorí pírfí numamoríná nepa xíxení imóníñípi tíní wiaríñí enagí nání seáyí e oumeaneyí. Apíxí iyí ede dání warígíá aní nímíní íá earoáríníñí —Í áamá xwíárímí ñweagíáyí tíní íwí níníñíñípímí dání uyíníf oépayíñíñí nìwíwapíya nuríná xwírfá wíxéníñíní. Ímí Goríxo neyírorí xíxení pírfí numamoríná áamá xínáíwáníñí nímóníro omíñí wíarígíá í nípíkírí reá roáníñíyí nání ríxa xíxení ení meáfríní.” níríro

³ ámí re rígfawíxíní, “Negí Goríxomí seáyí e oumeaneyí. Sîñwírfá aní apímí ríá níníñí peyaríñípi aníñí míní peyíníáríní.” ríagíá

⁴ áamá ámíná 24 imónígíá e níñweaxa pugíáwa tíní díñí tíñí imónígíá waú waú awa tíní Goríxo íkwíañwínamí ñweañe nupíkinímearo omí yayí nìwíróná re níra ugíawíxíní, “E imóníní. Omí seáyí e oumeaneyí.” ríagíá

⁵ síá íkwíañwínamí dání maní bá re ríníñíñigíní, “Áamá Goríxomí xínáíwayíñéníñí nímóníro omíñí wíarígíáyíñé, síyíkwíñíñí imónígíápiayíñérání, xwéríxayíñérání, omí wáyí wíarígíáyíñé nìyíñéní, negí Goríxomí seáyí e umépayí.” rínaríñagí aríá wíñanigíní.

“Sípísipí miáo apíxí níméaníñí.” rígfá náníñíní.

⁶ Nioní maní xwé bí áamá ayá wí epíroyí egíáyí meaní níríríná ríníñí iníígfí iyakwí nídíroríná ríníñí akíríwí nìwekiríná ríníñí yaríñípáníñí neríná re rínaríñagí aríá wíñanigíní, “Negí Goríxomí seáyí e oumeaneyí. Negí Ámíná Goríxo, ení eánígíá nìyoní seáyí e wímóníño ríxa neameníweaní.

⁷ Sípísipí miáo apíxí meaní ríxa rínáríní. Apíxí meaní ríxa wé níróníñí ñweaní. Ayínání negí xwíoxíyo dání díñí nífá níméaníñí yayí nerane Goríxomí seáyí e umíeyoaneyí.” raríñagíá aríá nìwírí wíníñanigíní.

⁸ Í oyíníñíñí rapírapí awíaxí apíá xaíwí werí kíyí bí mayí erí ení wú —Ú ayí áamá Goríxoyá imónígíáyí xwíáyo níñwearóná wé níróníro píráñíñí egíá nání imóníñúríní. Ú míní wíagi sîñwí nìwíníñí

⁹ anínajo re nírínigini, “Re níriri ríwamíní eai, ‘Aiwá sipisipí miáo apíxí meaní nání imíxáriníápi nání wáf urepeáriníníyí yayí owiníní.’ níriri ríwamíní eai.” níníriri re nírínigini, “Xwiyíá api Goríxo ríní enagi nání nepaxínípiríní.” níríagi

¹⁰ anínajomi yayí owimíniri nání oyá síkwí tíní e upíkinímeááná o re nírínigini, “Joxi yegí axípi xínáipawíní nimónirai Goríxomi omíní wíiarígwíiwawi e minípaní. Díxí ríríxímeá Jisaso seaíwapíyínípi fá xírarígfáyí yarígfápa nioní ení axípi yaríná woní enagi nání Goríxomíní yayí wíí. Ayí rípi nání raríní. Gíní gíne wfá nírókiamoranénáyí, sa Jisaso neaíwapíyínípi rókiamoanírí nání imónarínwá enagi nání raríní.” nírínigini.

Osí apíá wení womí seáyí e xenweano nániríní.

¹¹ Anína oxoáníagi níwíniríná weníní yáníáyí wíníjanigini. Osí apíá wení wo ronagi níwíniri osomí seáyí e xenweano —O re rígfóríní, “Díní unwírárípxoríní. Nepaxíní imónínípiríní yarínoríní.” rígfóríní. O osomí seáyí e xenweanagi wíníjanigini. O ámayo níwíeyírorí pírf umamorí míxí wirí neríná wé róníní imónínípiríní xíxení xídarínoríní.

¹² Xegí síñwí rfá ápiáwíní werí míníyo dírf míxí ináyowa díkínarígfápi obaxí díkínirí enoríní. Xegí yoí áma níní majíá nimónimáná xewanínjoní níjía imónínípi xegí warárimí eánirí

¹³ rapírapí ragíyo ígfá eáníní wú yínirí enoríní. Yoí oyá re ríníjoríní, “Goríxoyá Xwiyíáoyí” ríníjoríní.

¹⁴ Anínami dání símíní wínarígfáyí rapírapí awíaxí apíá werí kíyí bí mayí imónirí eníyí níyínimáná osí apíá weníyo níxenweámáná omí númí warínagíá níwínirí

¹⁵ áma gwí bí bí mónígfá níyoní xopírárí winí kirá nwa yínínípa oyá maníyo dání peyeaarínagi wíníjanigini. Ayo ainíxí wá fá níxírírí numenwearí wíkfí Goríxo, ení eánígfá níyoní seáyí e wimónínjo ayíkwí mívónínípi níwíwapíyíríná uraxí wainí sogwí síñá íkwianwí eapínínínamí xoyíkímí yarígfápa axípi wíníáriní.

¹⁶ Yoí bí rípi “Míxí Ináyí Níyoní Seáyí e Wimónirí Ámíná Níyoní Seáyí e Wimónirí Enáoníyí” nírínirí xegí rapírapíyo nwrárinírí sáyí nwrárinírí enagi wíníjanigini.

¹⁷ Nioní weníní yáníáyí anínají wo sogwí nweane nírómáná apurí aní pírfíyo nípipíka emearíníyo ení tíní rfáiwá re urarínagi wíníjanigini, “Goríxo aiwá xwé imíxínípi nání níbíro awí eánípoyí.

¹⁸ Míxí ináyíyá gíwí yíyóní ero símíní wínarígfáyo seáyí e wimónígfáyíyá gíwí yíyóní ero áma ení eánígfáyíyá gíwí yíyóní ero osíyíyá gíwí yíyóní ero osíyo seáyí e xenweáíyíyá gíwí yíyóní ero áma xínáíwání nimóníro omíní wíiarígfáyíraní, wígfí omíníní yarígfáyíraní, áma síyíkwíní imónígfáyíraní, áma xwéríxa imónígfáyíraní, níníyíyá gíwí yíyóní ero epírí nání awí eánípoyí.” Iníyo rfáiwá e urarínagi wíníjanigini.

¹⁹ Weníní éáyí wíníjanigini. Nanwo tíní míxí ináyí xwíárimí nweagíáyí tíní wígfí símíní wínarígfáyí tíní nawíní awí neáníro osí apíá wenómí seáyí e xenweanomí tíní o xegí símíní wínarígfáyo tíní míxí wíaníro nání awí eánáriníagíá níwínirí wíníjanigini.

²⁰ Nanwomí fá níxíríríro mimóní wfá rókiamoarínjomí —O nanwoyá néní tíní imónínípímí dání emímí neríná áma nanwoyá ípíría eánirí nanwoyá xopaikígfí imónínípi yayí níwíro egíayo yapí wíwapíyínoríní. Omí ení fá níxíríríro awaú síní síñí enáná ípí rírómíxíní rfá ápiáwí síñá sarípaí rínínípi tíní wearíníwámí mamówáríagíá wíníjanigini.

²¹ Wíníyo ení osomí seáyí e xenweano kirá xegí maníyo dání peyeaarínípa tíní pípíkímí yáraná iní níní níbímiro wígfí gíwí yíyóní neríná agwí ímí uyárfagi wíníjanigini.

20

Seteno xwiogwí 1,000 apimí gwí ṣweaṣí nánìrìnì.

¹ Nionì wenìṣí yánfáyí wínìṣanìṣínì. Anṣínají wo xegí wéyo sirìrìkí yoparí bì mimónìṣíyì nánì kípì fà xìrìrì senfà wírì fà xìrìrì nemánà anṣínami dánì weaparìṣagí wínìṣanìṣínì.

²⁻³ Anṣínajo iwí xwéomi —O sìdìrì enìná ṣweaagí axorìnì. Obo axo Setenorìnì. Omí fà nìxerì xwiogwí 1,000 múronfà nánì gwí nìyàrìrì sirìrìkí yoparí bì mimónìṣíyì nìmoaimánà maṣí éde ówanṣí nìyàrìmánà sikkí bì sìmìmajíó nánì ikwíáràfagí wínìṣanìṣínì. Xwiogwí 1,000 apì pwearínà áamá gwí bì bì mónìṣíáyo yapí mìwíwapìyipa éwínìṣínìrì óf ayimí ṣwíràfagí wínìṣanìṣínì. E nerì aì xwiogwí apì rìxa múróánà axínà onìmiápi éwínìṣínìrì óf ayimí dánì wíkwíowárìnfàrìnì.

⁴ Nionì wenìṣí yánfáyí wínìṣanìṣínì. Mìxí ináyíyà sià ikwíanṣí wí ṣìṣwí nìwínìrì ayo wa áamáyo wíeyíropíríà nánì rípeaárìṣìṣowà éf ṣweaṣagíà nìwínìrì áamá xwíyíyà Gorìxoyá fà xìrìro Jisaso nánì anìṣí miní áwanṣí urìro nerónà wíwanìṣíyí mìnṣí winánà ṣìṣwí mìnṣí wákwígíyíyí —Ayí ṣínì xwíárìmì nìṣweaaronà naṣwomì t́nì xegí xopaikkíṣí imìxìnìṣípìmì t́nì yayí mìwipa ero naṣwo nánì ipíríá wígí mimáyoranì, wéyoranì, meánìpa ero egíyírìnì. Ayíyà dìnṣíyo ṣìṣwí nìwínìrìnfà rìpì éagíà wínìṣanìṣínì. Ámì ṣìṣí nero xwiogwí 1,000 apimí áamáyo Kiraiso t́nì nawínì umenṣweaṣagíà wínìṣanìṣínì.

⁵ Iwamíó áamá ámì ṣìṣí nero wíápínìmeapíríápi, ayí apírìnì. Pegíà wínìyí ayí inà mìwíápínìmeáagíà wínìṣanìṣínì. Xwiogwí 1,000 apì rìxa nìpwémánà enánà wíápínìmeáagíà wínìṣanìṣínì.

⁶ Áamá pegíà iwamíó ṣìṣí nero wíápínìmeáíyí t́nì anì nawínì wíápínìmeapíríà gíyí gíyí yayí owinìnì. Ayí áamá Gorìxoyá imónìṣíáyí enagíà nánì oyà dìnṣí t́nì yayí winìpaxíyírìnì. Ayí Gorìxo áamá ṣìpíyí ríá xwérìmì ikáranà ayí t́nì nawínì rínìṣí Ámì bì Pepíríápiyí rìnìṣípì mìmeá Gorìxo t́nì Kiraiso t́nì awaúyà apaxípánìṣí imónìṣíáwa yarìṣíápa nero awaú ṣweagííe ananì nìpáwiro Kiraiso t́nì nawínì nìṣweaoro xwiogwí 1,000 apì múroarínà áamáyo umenṣweapíríà enagí nánì rarìṣínì.

Setenomì mīgí nìwímìxìrì xopíràrì wíárìṣí nánìrìnì.

⁷ Xwiogwí 1,000 apì rìxa nìpwémánà enánà sirìrìkí Seteno gwí ṣweaṣíyìmì dánì wíkwíowáránà

⁸ O nìpeyearì áamá gwí bì bì mónìṣíá xwíá rìrì nìrìmìnì amì gímì ṣweagíáyo —Ayí áamá Gokíyí rìnìṣíáyí t́nì Megokíyí rìnìṣíáyí t́nì ayírìnì. Ayo Seteno yapí owíwapìyìmìnìrì nemerì áamá Gorìxoyá imónìṣíáyí t́nì mìxí inanìro nánì ayo awí neaemerínà áamá o awí eaeméyí rawírawá imañí e inìkí e weníyí yapí xìxenì imónìpíríárinì.

⁹ Mìxí obaxí ayí xwíárìmì ayoxí xwé ikwíanṣínìṣí eapínìṣe nánì nìyìro ayí t́nì mìxí oinaneyínìro anṣí Gorìxo dìnṣí ṣìxí uyìṣípìmì —E xegí áamá imónìṣíáyí ṣweagíerìnì. E awí mudímóánà re éagí wínìṣanìṣínì. Ríá anṣínami dánì nìpíérónapírì ayo ríá nowárfagí wínìṣanìṣínì.

¹⁰ Ayo rìxa ríá nánà obo, ayo yapí wíwapìyarìṣomì fà nìxero ipí rírómìxìṣí ríá ápiáwí ṣíṣá sarìpáì rìnìṣípì t́nì wearìṣíwámì —E naṣwo t́nì mimóní wíá rókiamoago t́nì awaú xámì moaigíe omì enì axí e nawínì ṣweáfíxìnìrì moaíagíà wínìṣanìṣínì. E ikwáwíyiranì, áríwíyiranì, kíkífà bì mepa nero rínìṣí anìṣí winìnfàrìnì.

Gorìxo áamáyo eyeyírómf ení nánìrìnì.

¹¹ Nionì wenìṣí yánfáyí mìxí ináyíyà sià ikwíanṣí apíá wení xwé wína nìwínìrì anamì éf ṣweaṣoyá sìmìmaṣe dánì xwíárì t́nì anṣína t́nì nínì peá unárfagí nánì ámì ṣìṣwí bì mìwínìpaxí imónìṣagí nìwínìrì

¹² weññj̃ éáỹ w̃ññjañig̃ñi. Ámá peg̃áý̃ s̃iỹkw̃ññj̃ imóñg̃ápiar̃ñi, ma-mad̃r̃ixar̃ñi, íkw̃añw̃ñam̃i agw̃r̃iw̃ám̃ñi roñag̃á w̃inar̃ñá b̃ikw̃ỹf̃ ñip̃ar̃i-ro íkw̃f̃ ám̃i w̃ina, ámá d̃ñj̃ ñiỹm̃ñj̃ meap̃r̃f̃a ñáñi yõf̃ ñw̃ir̃ár̃ññj̃f̃na eñi ñip̃ar̃i-ro peg̃á aỹf̃ s̃iñi s̃ñj̃ neróñá yag̃f̃ap̃i t̃ñi x̃ixeñi xw̃iỹf̃a umeár̃m̃ñi-r̃i ñáñi ap̃i ñáñi b̃ikw̃ỹo ñw̃ir̃ár̃ññj̃f̃yo d̃áñi f̃á r̃iróm̃f̃ ner̃i x̃ixeñi xw̃iỹf̃a umeár̃f̃ag̃i w̃ññjañig̃ñi.

¹³ Ámá peg̃á raw̃iraw̃áyo ññnam̃i-ro weg̃áý̃f̃r̃añi, peg̃á p̃iỹñj̃ siw̃í añj̃ e —E pep̃r̃f̃a ñáñi P̃iyoỹf̃ r̃ññj̃p̃i t̃ñj̃ er̃ñi. E ug̃áý̃f̃r̃añi, ññi íkw̃añw̃f̃ Gor̃ixo éf̃ ñweañj̃f̃na t̃ñj̃ e b̃áñá wig̃f̃ yag̃f̃ap̃i t̃ñi x̃ixeñi xw̃iỹf̃a umeár̃f̃ag̃i w̃ññjañig̃ñi.

¹⁴ Pep̃r̃f̃a ñáñi P̃iyoỹf̃ r̃ññj̃p̃i, p̃iỹñj̃ siw̃í añj̃f̃yo ñweag̃áyo ñimear̃i ip̃i r̃r̃óm̃x̃ñj̃f̃ r̃f̃a wear̃ñe —E Gor̃ixo xw̃iỹf̃a umeár̃f̃p̃im̃i d̃áñi r̃ññj̃f̃ w̃iññer̃ñi. E moãlag̃i w̃ññjañig̃ñi.

¹⁵ Xw̃iỹf̃a numeár̃r̃f̃ñá íkw̃f̃ ámá d̃ñj̃ ñiỹm̃ñj̃ meap̃r̃f̃a ñáñi yõf̃ ñw̃ir̃ár̃ññam̃i g̃iỹf̃ g̃iỹf̃ anam̃i yõf̃ m̃ñw̃ir̃ár̃ññag̃i ñw̃iñr̃f̃ñá ayo f̃á ñixero ip̃i r̃r̃óm̃x̃ñj̃f̃ r̃f̃a wear̃ñf̃w̃ám̃i moãlag̃á w̃ññjañig̃ñi.

21

Añj̃ s̃ñj̃f̃na t̃ñi xw̃f̃a s̃ñj̃r̃i t̃ñi ñáñr̃ñi.

¹ Nioñi weññj̃ éáỹ w̃ññjañig̃ñi. Añj̃ s̃ñj̃f̃ w̃ina t̃ñi xw̃f̃a s̃ñj̃f̃ w̃ir̃i t̃ñi r̃ixa nimóññag̃i w̃ññjañig̃ñi. Añj̃ x̃ám̃ñj̃f̃na t̃ñi xw̃f̃a x̃ám̃ñj̃r̃i t̃ñi r̃ixa añp̃á imóññag̃i ñáñi añj̃ s̃ñj̃f̃na t̃ñi xw̃f̃a s̃ñj̃r̃i t̃ñi imóññag̃i w̃ññjañig̃ñi. Raw̃iraw̃á ám̃i m̃ir̃iwoñag̃i ñw̃iñr̃i

² weññj̃ yáñf̃áỹf̃ añj̃ ñw̃f̃a Gor̃ixoỹap̃i —Ap̃i Jerusarem̃i S̃ñj̃p̃iỹf̃ r̃ññj̃p̃i-r̃ñi. Ap̃i ap̃ix̃f̃ ox̃f̃ meáñm̃ñr̃f̃ñá okiỹf̃a inar̃g̃f̃apa ax̃p̃i éñ̃j̃f̃ ñiñm̃áña añj̃nam̃i Gor̃ixo t̃f̃e d̃áñi weapar̃ñag̃i w̃ññjañig̃ñi.

³ S̃ñw̃f̃ e ñw̃iñr̃i mañj̃ bá íkw̃añw̃ñam̃i t̃ñj̃f̃ e d̃áñi ñir̃ñr̃f̃ñá eñj̃f̃ t̃ñi re r̃inar̃ñag̃i ar̃f̃a w̃iñañig̃ñi, “Ar̃f̃a époỹf̃. Gor̃ixo ñweaar̃ñe agw̃r̃i r̃ixa ámá t̃ñi naw̃íñi imóññi. O aỹf̃ t̃ñi naw̃íñi ññwear̃óñá ámá x̃f̃oỹá xeg̃f̃ imóñp̃r̃f̃ár̃ñi. Xewaññjo eñi wig̃f̃ Ñw̃f̃áo nimóñr̃i aỹf̃ t̃ñi naw̃íñi ññwear̃óñá

⁴ am̃ip̃i d̃ñj̃f̃ s̃ip̃i wiar̃ñj̃p̃i xórór̃f̃ ñiw̃iir̃i ñáñi wig̃f̃ s̃ñw̃ir̃ix̃f̃ weapar̃ig̃f̃ap̃i kw̃ikw̃r̃im̃f̃ ñiw̃ir̃ñj̃f̃ w̃ĩlag̃i ñáñi ámá pero ám̃ix̃f̃a ero ñw̃f̃ earo r̃ññj̃f̃ w̃iñro yag̃f̃ap̃i ám̃i b̃i mepa ep̃r̃f̃ár̃ñi. Xám̃i e yag̃f̃a ap̃i r̃ixa r̃íña d̃áñi añññ̃ñi xw̃f̃a iwéag̃i ñáñi ám̃i ax̃p̃i w̃i ep̃r̃f̃ámañi.” r̃ar̃ñag̃i ar̃f̃a w̃iñañig̃ñi.

⁵ Íkw̃añw̃ñam̃i éf̃ ñweañjo re r̃ññ̃ñig̃ñi, “Ar̃f̃a ei. Nioñi am̃ip̃i ñip̃ñi ám̃i s̃ñj̃f̃ im̃ix̃ár̃f̃ár̃ñi.” ñir̃r̃i re ñir̃ññ̃ñig̃ñi, “Xw̃iỹf̃a nioñi r̃ar̃ñap̃i nepax̃ñj̃f̃ imóñr̃i ámá d̃ñj̃f̃ w̃ikw̃ropax̃f̃ imóñr̃i eñag̃i ñáñi jox̃i r̃f̃wam̃ñj̃f̃ eai.” ñiñr̃r̃i

⁶ re ñir̃ññ̃ñig̃ñi, “Am̃ip̃i nioñi ‘E imóñf̃w̃iñig̃ñi.’ yaiw̃iñap̃i r̃ixar̃ñi. Nioñi s̃ñj̃a p̃ir̃f̃ t̃ñweañññ̃ñj̃f̃ ner̃i ñáñi iwam̃f̃ó imóñr̃i yopar̃f̃ e ñáñi imóñr̃i mé añññ̃i imóñññ̃i. Iñig̃f̃ ñáñi gw̃ñf̃ yeáỹf̃ w̃íf̃ g̃iỹf̃ g̃iỹo iñig̃f̃ d̃ñj̃f̃ ñiỹm̃ñj̃ meap̃r̃f̃a ñáñi s̃m̃ññ̃f̃ meaar̃ññ̃m̃i d̃áñi anañi niw̃ir̃i m̃ñi wim̃f̃ár̃ñi.” ñiñr̃r̃i

⁷ re ñir̃ññ̃ñig̃ñi, “Ámá nioñi añññ̃i f̃á ñiñx̃ir̃r̃óñá nioñi t̃ñi s̃m̃f̃ t̃ñi inar̃ñw̃áyo xop̃r̃ár̃ññ̃ñj̃f̃ w̃íf̃a g̃iỹf̃ g̃iỹo nioñi r̃f̃a ap̃i ñip̃ñi ñiw̃iir̃f̃ñá Ñw̃f̃a aỹf̃ỹáoñi imóñr̃i aỹf̃ eñi g̃f̃ ñiaíw̃f̃ imóñi-ro ep̃r̃f̃ár̃ñi.

⁸ E ner̃i aí íkw̃f̃kw̃f̃a imóñg̃áý̃f̃ t̃ñi nioñi d̃ñj̃f̃ ñiñkw̃r̃oro aí ám̃i peá ñimog̃áý̃f̃ t̃ñi ámá xw̃ir̃f̃a wiañipax̃f̃ imóñññ̃p̃i yar̃ig̃áý̃f̃ t̃ñi p̃ik̃ixw̃r̃f̃ó yar̃ig̃áý̃f̃ t̃ñi f̃w̃f̃ inar̃ig̃áý̃f̃ t̃ñi aỹáf̃ yar̃ig̃áý̃f̃ t̃ñi wig̃f̃ ñw̃f̃ap̃im̃i f̃á ñix̃ir̃i-ro d̃ñj̃f̃ ñikw̃r̃oro p̃ir̃áñññ̃f̃ mear̃ig̃áý̃f̃ t̃ñi yap̃f̃ rar̃ig̃f̃a ñññ̃ỹf̃ t̃ñi wig̃f̃ p̃ir̃f̃ mamóñp̃r̃f̃e —E ip̃i r̃r̃óm̃x̃ñj̃f̃ s̃ñj̃a sar̃ip̃áyo d̃áñi r̃f̃a ápiáw̃f̃ añññ̃f̃ wear̃ñer̃ñi. Aỹf̃ e añññ̃f̃ wep̃r̃f̃a eñag̃i ñáñi r̃ññ̃ññ̃f̃ Ám̃i b̃i Pep̃r̃f̃ap̃iỹf̃ r̃ññj̃p̃i x̃ixeñi meap̃r̃f̃ár̃ñi.” ñir̃ññ̃ñig̃ñi.

Aní Jerusaremí s'ñíþí náníříní.

⁹ Anínají wé w'úmi dájí wáu awa pírer+xí wé w'úmi dájí wáu ayo xeaníní yoparí wé w'úmi dájí wáu ínínáná xirígáwa wo nìbìrì re nìríníniginì, “Èinì. Apíxí sipísipí miáo meaní síwá osimínì.” nìnìrìrì

10-11 Gorixoya kwíyápi nixixéroáná anínajo dǵwǵ mǵnǵ sepiá roǵ bimǵ nánǵ nǵmeámǵ
nǵniyiri anǵ ǵwǵá xǵoyápi, Jerusaremiyǵ rǵnǵnǵpi anǵnamǵ Gorixoxo tǵe dánǵ xǵxǵeá xǵo
inarǵnǵpi tǵnǵ nawínǵ weaparǵná sǵwá níagi wǵnǵnǵanigǵnǵ. Xwǵnǵá anǵ api earǵpi
sǵǵá awiaxǵ nǵgwǵ xwé roǵpi xwǵnǵá earǵnǵpa earagi nǵwǵnǵrǵ sǵǵá awiaxǵ jasǵpáǵ
rǵnǵnǵpi rǵrimá ónǵnǵpa ónarǵnǵagi wǵnǵnǵanigǵnǵ.

12-13 Aní apimí nípimíní síná téní ákíná aga seáyí émi eánínagí nìwínìrì ákíná apimí fíwí wé wúkaú síkwí waú inínagí nìwínìrì ákíná sogwí xemónaparínímní imíxínínípnímí dání fíwí wíyaú wíyí inínagí wínìrì ákíná sogwí wearínímní imíxínínípnímí dání ení fíwí wíyaú wíyí inínagí wínìrì mídání mídání ení fíwí wíyaú wíyí inínagí wínìrì nerí ayo bimí bimí anínají xixení awí mearonagáa nìwínìrì Isíreríyíyá xiáwo írínowa wé wúkaú síkwí waú imónígfáwayá yofí fíwí bimí bimí nìyoní wo woyá yofí eánínagí wínínanigíní.

¹⁴ Síná t́nǎ ákíná nearíná iwamó nítíwayírorí t́níníyo —Ayí síná wé wúkaú síkwí wáu xámí weníyíríní. Ayo sipísipí miáoyá wáf wurímeiagfá wé wúkaú síkwí wáu imónigfáwayá yof síná ayí ayimi xíxeni eánínagí wínínanigíní.

¹⁵ Anjinaj nion xw+yá nírfo xoywá iwamfo yarigá sñá gorí tñi im+x+n+ñ+yí anj apimi tñi ák+ñáyo tñi íwíyo tñi iwamfo néra uni nání íá xir+ñagí win+ñanig+ni.

¹⁶ Aní apiyá miwí imóniñfí biaú biaú nípini xixení imóniñfípirini. Sepiá miwí midimidáni imóniñfípi axípi imóniñfípirini. Anínajo rixá iwamó yariǵáyi tñi iwamó yarína aní api xegí sepiá épi 12,000 imóniñqagí niwiniñi sepiá ení ákíñá xwápiyi nimixíga puñfípi tñi sepiá ení yegí nimixíga nipeyiri pñi wiárinñfípi tñi nípini axípi 12,000 imóniñqagí niwiniñi

¹⁷ anɛnajo anɛ apiyá ákɛnɛ́ iwamɔ́ nerɛ́nɛ́ xegɛ́ sepiá nɛ́róga nɛ́peyirí pɛ́nɛ́ wiárɛ́nɛ́je
imónɛ́nɛ́pɛ́ 144 mita enagí wɛ́nɛ́nɛ́nigɛ́nɛ́. Anɛ́najo iwamɔ́ nerɛ́nɛ́ ámá iwamɔ́ yarigɛ́ayi
tɛ́nɛ́ enɛ́nigɛ́nɛ́.

¹⁸ Ákinjá sɛ́já awiaxɛ́ jasɛ́páɪ rɪnɪɲɪpɪ tɛ́nɪ nɪkɪkíróga nɪpeyɪrɪ eánɪrɪ aɲɛ́ náɪpɪ sɛ́já gorɛ́ tɛ́nɪ mɪrɪnɪnaqɪ nánɪ ɡɪrasɛ́nɪnɛ́ rɪrɪmá ókɪárɪnɪrɪ enaqɪ wɪnɪɲanɪqɪnɪ.

¹⁹ Síná ákíná nearíná iwamfó ntiwayirorí t́nínf wé wúkaú síkwí waú xámí wenf́pí síná awiaxí nígwí xwé ronf́ wíyí wíyo dánf́ t́nín nanf́ oimónŕ dídairf́ inínagí winínanigíní. Síná iwamfó ntiwayirorí t́nínf́yí wíyí síná jasípáí ŕnínf́yiríní. Ámí wíyí onagwá wenf́ sapaíyí ŕnínf́yiríní. Ámí wíyí apf́á wenf́ agetáí ŕnínf́yiríní. Ámí wíyí sowí inínf́ emeráí ŕnínf́yiríní.

²⁰ Ám+ w+i yi sadonik+ísy+ r+n+ñ+yir+ni. Ám+ w+i yi ay+á r+ñ+ konirían+yi r+n+ñ+yir+ni. Ám+ w+i yi siyó r+ñ+ k+risorait+yi r+n+ñ+yir+ni. Ám+ w+i yi sowí xeg+ b+ in+ñ+ berir+yi r+n+ñ+yir+ni. Ám+ w+i yi siyó xeg+ b+ r+ñ+ topas+yi r+n+ñ+yir+ni. Ám+ w+i yi k+risop+ras+yi r+n+ñ+yir+ni. Ám+ w+i yi onagwá wen+ jaiasin+yi r+n+ñ+yir+ni. Yopar+yi mip+y+ mon+ ametis+yi r+n+ñ+yir+ni.

²¹ Ákìṅà ówàṅf wé wúkaú síkwf wáú enjyf ayf urípó apáf wenj nìgwf xwé ronf wé wúkaú síkwf wáú ayíríní. Wínání wínání urípó ná woní t́níní imíxínínjyíríní. Anj apiyá ófíyí śnà gorí t́níní imíxínínj enagí nání gírásínínj rírímá ókínjyíríní.

²² Aní apimí dánt aní Goríxo nání ridíyowá nero seáyí e umearígá wiwá míríníagí m+winínanigíní. Ayí rípi náníríní. Áminá Goríxo, ení eánígá nìyoní seáyí e wimóníño tñní sipísipí miáo tñní aiwanínowaú aníñ e nínwearí aní iwáníñ míríníagí nání wiwá nímírírínáyí, ná mayí imónípaxí enagí nání m+míríníagí winínanigíní.

²³ Goríxo xewaníño xíxíeá inarínínpí wíá aní apimí ókímíxírí sipísipí miáo apimí uyíwínínpí yamori enagí nání sogwíraní, emáraní, apimí wíá ómíxíníá nání ná mayíriní.

²⁴ Wíá aní apimí dání óníníánpí aní apimíní wóníníámaní. Ámá gwí bí bí mónígíá wíá apí óníníe níníwearo wigí yarígíánpí epíríáriní. Míxí ináyí xwíárimí nweagíáyí wigí amípí ayá tínínpí nimeámí nuro aní apimí páwipíríáriní.

²⁵ Ikawáyíná ákíná íwí ówaníyí yáriníníá meníní. Aní apimí ámí áríwíyí wí imóníníá menagí náníriní.

²⁶ Ámá gwí bí bí mónígíáyo dání amípí ayá tínínpí téní amípí ámá síníwí níwíníriná “Seáyí e imónínínpíríani?” yaiwíarígíánpí téní aní apimí nání nimeámí nuro páwipíríá aiwí

²⁷ ámá piáxí weánípaxínpí yarígíáyí téní xwíríá winípaxí imónínínpí yarígíáyí téní yapí rarígíáyí téní ayí wí aní apimí aga ná ríwíyo aí wí páwipíríá meníní. Ámá wigí yoí íkwí sipísipí miáo yá díní níyímíní meapíríánamí nwiárinígíáyíní aní apimí páwipíríáriní.

22

¹ Anínajo iniígí díní níyímíní imónínínpírí nání wearínú síwá níáná nioní síníwí níwíníriná ú gírasí rírímá ónarínípa nónímáná síá íkwíawí Goríxo téní sipísipí miáo téní awaúyánámí dání sínínpí nimearí

² aní apimí nání xegí ófíyo ayá áwínímí wearínagí wíníníanigíní. Iniígí úmí ororíwámí dání íkíá díní níyímíní imónínínpíríá náníyí ronagí wíníníanigíní. Íkíá ayí emá ayí ayo sogwí níweríná sogwí xíxegíní wé wúkaú síkwí waú wearíníyíriní. Íkíá ayí íwínpí Goríxo ámá gwí bí bí mónígíá níyoní wé ronwíráriní imónínínpí enagí nání

³ xíó eníná ramíxínínpí e dání axínpí síní wí imóníníámaní. Síá íkwíawí Goríxo téní sipísipí miáo téní awaúyána aní apimí imóníníá enagí nání ámá xíomí níxídíro nání xínáíwáníní nimóníro omíní wíarígíáyí aní apimí dání xómíní níyíkwíro yayí seáyí e numero

⁴ oyá símímanínpí ení síníwí níwíníro xegí yoí wigí mimáyo eánígíáyí imónínínpíríáriní.

⁵ Aní apimí dání síá ámí bí yíníníámaní. Ámíná Goríxo ámá apimí nweagíáyo wíá wókímíxíníá enagí nání uyíwí téní sogwí téní wíá ómíxíníá nání míkí mayí nimóníro xíó téní nawíní níníwearo nání míxí ináyínínpí nimóníro aníní míní meníweapíríáriní.

“Jisaso ámí weapíníá nání aní ayoríní.” uríní náníriní.

⁶ Anínajo re nínínpí, “Xwíyíá apí aga nepaxínínpírí. Díní nwiárinínpí. Ámíná Goríxo —O xegí wíá rókíamoarígíáwámí xegí kwíyí téní ení síxí wírómíxowáriní. O xegí anínajoní ámá xíomí nuxídíro nání xínáíwáníní nimóníro omíní wíarígíáyo amípí ríwíyo aníní nimóníníánpí nání síwá wímí nání nírowárenapíríriní.” nínínpí.

⁷ “Aríá époyí. Nioní seaímeámíá nání aní ayoríní. Xwíyíá bíkwí rípipímí wíá nírókíamónírí eáníníyo xídarígíá gíyí gíyí Goríxoyá díní téní yayí winípaxí imóníní.” Jisaso e rínínpí.

⁸ Amípí apí nání aríá wírí síníwí wínírí yarínáoní, ayí nioní Jononíriní. Aríá wírí síníwí wínírí neríná anínají amípí apí síníwí owínínírí síwá níomí yayí oumemínírí xegí síkwí téní e upíkinímeáagí aí

⁹ o re nínínpí, “E mínípaní. Joxí Goríxomí nuxídíro nání xínáíxíníní nimónírí omíní wíarínípa nioní ení axínpí nimónírí yarígwíwawíríní. Díxí ríríxímeá imónígíáyí, wíá rókíamoarígíáyí téní xwíyíá bíkwí rípipímí nínínírí eánínínpí aríá wíarígíá níníyí téní ayíníní imóníníá woní enagí nání e mínípaní. Goríxo ná womíní upíkinímeaí.” nínínírí

¹⁰ re niriŋinigiŋi, “Xwiyfá bikwí rípmi wfá nírókiamóniri eániŋpí ríxa nimóninfa aŋwi ayo enagí nání joxi sfá óripíní neri rítí miyáripáni.

¹¹ Ámá sipíní imixarigfáyí xe axípi sipíní nimíxa uro ámá sipí neróná sfwí yapí yarigfáyí xe axípi sipí néra uro ámá wé róniŋí yarigfáyí xe axípi wé róniŋí néra uro ‘Goríxo wimónariŋpí éimigini.’ yaiwiarigfáyí xe axípi néra uro éfrixini.” niriŋinigiŋi.

¹² Jisaso “Arfá ei.” niriŋiri re niriŋinigiŋi, “Nioni seaímeámfa nání aŋwi ayorini. Nioni nibiri niseaímeafná ámá wigí yarigfápi tñi xixeni pírf umamómi nání fá nixiriŋi bimfáriní.

¹³ Nioni sfhá pírf tiŋweaŋniŋí nimóniri aniŋí miní ŋweaŋáoni rariŋini. Iwamfó wí e dani imóniri yoparf wí e nání imóniri enáonimaní. Iwamfó imóniŋe dani aniŋí sini ŋweari yoparf imóninfe aniŋí sini ŋweari emfáonirini.” niriŋinigiŋi.

¹⁴ Ámá sipisipí miáomi diŋí niwíkwíroriŋpimi dani wigí raprapf oyá ragfyo igfániŋí eagfáyí, ayí íkfá diŋí niyimniŋí imóniprfána danipaxí imóniro aŋpimi fwiyo páwipaxí imóniro enagfa nání yayí Goríxoyá diŋí tñi winipaxfyrini.

¹⁵ E neri aí apimi bfaríwámí ŋweagfáyí tiyí yarigfáyíriní. Sfwiníŋí nimóniri ero ayáf ero fwi iníro pikíxwíró ero wigí ŋwfápimi fá nixiriŋi menwearo “Yapf oraneyí.” niwimóniro yapisixí ríro yarigfáyíriní.

¹⁶ “Nioni, Jisasoni siyikí nioniyá aŋí api apimi dani imónigfáyí amipí api nipiŋi nání nijfá imóniprfi nání gf aŋínajo áwaní oseariniŋi urowárenapfáriní. Míxí ináyí Depitoyá xwfá piaxfyo dani iwiaronáoni, ayí nionirini. Siŋí ímiáoni, ayí nionirini.” riŋinigiŋi.

¹⁷ Kwíyípi tñi sipisipí miáo apíxí meanfápi tñi “Bei.” rariŋi. Xwiyfá rípi fá roarfna arfá wífá giyí giyí ení “Bei.” rírfrixini. Ámá iniigí nání gwíni yeáyí niwiro “Iniigí diŋí niyimniŋí imóniprfi nání imóniŋúmi dani niwirí onimini.” yaiwífá giyí giyí anani nibíro onfopoyí.

¹⁸ Xwiyfá bikwí rípmi wfá nírókiamóniri eániŋpí fá roarfna arfá wífá giyí giyíné arfá jiyikí niseaori re osearimini, “Ámá wiyíné xwiyfá rípmi ámi bí tñi gwí nímori niriŋináyí, xeaniŋí bikwí rípmi eániŋpí Goríxo e éfáyíné seaikárinfáriní.

¹⁹ Wiyíné xwiyfá bikwí rípmi wfá nírókiamóniri eániŋpí rítí nerínáyí, e éfáyíné Goríxo íkfá diŋí niyimniŋí imóniprfi dananiŋi éfánami midanipa oépoyiniŋi pírf searakiri aŋí ŋwfápimi ŋweaniŋi éfápimi mipáwipa oépoyiniŋi pírf searakiri neri seawárinfáriní.” osearimini.

²⁰ Xwiyfá rípi áwaní rariŋo “Nepa nibimfa nání aŋwi e imónini.” rariŋi. “Oyi, e imóníwiniŋini.” nimónarini. Áminá Jisasoxí ríxa bírfrixini.

²¹ Ámá niyínéni Áminá Jisaso ayá osearimixini. Apirini.